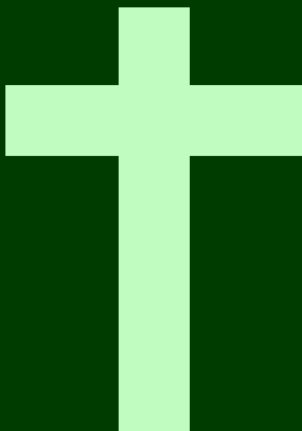

Hmooh hmëë he-
ga-jmee Jesucristo;
Salmos

New Testament and Psalms in Chinantec, Ozumacín
(MX:chz:Chinantec, Ozumacín)

Hmooh hmëë he- ga-jmee Jesucristo; Salmos

New Testament and Psalms in Chinantec, Ozumacín

(MX:chz:Chinantec, Ozumacín)

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chinantec, Ozumacín

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chinanteco, Ozumacín [chz], Mexico

Copyright Information

© 2003, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament and Psalms

in Chinantec, Ozumacín

© 2003, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
77bbb809-d78b-5d8c-9c0b-2363ea7f466b

Contents

San Mateo	1
San Marcos	67
San Lucas	109
San Juan	179
Hechos	230
Romanos	294
1 Corintios	320
2 Corintios	346
Gálatas	363
Efesios	373
Filipenses	382
Colosenses	389
1 Tesalonicenses	396
2 Tesalonicenses	402
1 Timoteo	405
2 Timoteo	412
Tito	417
Filemón	420
Hebreos	422
Santiago	441
1 Pedro	448
2 Pedro	456
1 Juan	461
2 Juan	468
3 Juan	469
Judas	470
Apocalipsis	472

San Mateo Ju'hmëë' kih' Jesús he' ga' sii' Matá'

*Lä'jêë' dsa' ma' gyuh' kyaa' Jesucristo
(Lc. 3:23-38)*

1 Jee' la' na' si' jmi' kih' lä'jêë' dsa' ma' gyuh' kyaa' Jesucristo hi' laa' sa' ju' kih' David, hi' ma' laa' sa' ju' kih' Abraham.

2 Abraham ma' laa' jmi' Isaac. Isaac he' ma' laa' jmi' Jacob. Jacob ma' laa' jmi' Judá kyaah' lä'jêë' øøyh'.

3 Judá ma' laa' jmi' Fare kyaah' Zara. Choo' hi' he' ga' laa' Tamar. Fare he' ma' laa' jmi' Esrom. Esrom ma' laa' jmi' Aram.

4 Aram he' ma' laa' jmi' Aminadab. Aminadab ma' laa' jmi' Naasón. Naasón he' ma' laa' jmi' Salmón.

5 Rahab kyaah' Salmón ga' laa' cho' jmi' Booz. Rut kyaah' Booz he' ga' laa' cho' jmi' Obed. Obed he' ma' laa' jmi' Isái.

6 Isái ma' laa' jmi' rey David. Më' Uría kyaah' rey David he' ga' laa' cho' jmi' Salomón.

7 Salomón he' ma' laa' jmi' Roboam. Roboam ma' laa' jmi' Abía. Abía ma' laa' jmi' Asa.

8 Asa he' ma' laa' jmi' Josafat. Josafat ma' laa' jmi' Joram. Joram ma' laa' jmi' Uzía.

9 Uzía he' ma' laa' jmi' Jotam. Jotam ma' laa' jmi' Acaz. Acaz ma' laa' jmi' Ezequía.

10 Ezequía he' ma' laa' jmi' Manasé. Manasé ma' laa' jmi' Amón. Amón ma' laa' jmi' Josía.

11 Josía ma' laa' jmi' Jeconía kyaah' lä'jêë' øøyh'. Jii' kih' Josía ga' jääy' he' wi' dsa' Israel ta' hwa' Babilonia.

12 Ma' ngëë' ma' nää' dsa' Israel ta' hwa' Babilonia, Jeconía he' ma' laa' jmi' Salatiel. Salatiel ma' laa' jmi' Zorobabel.

13 Zorobabel he' ma' laa' jmi' Abiud. Abiud ma' laa' jmi' Eliaquim. Eliaquim ma' laa' jmi' Azor.

14 Azor he' ma' laa' jmi' Sadoc. Sadoc ma' laa' jmi' Aquím. Aquím ma' laa' jmi' Eliud.

15 Eliud he' ma' laa' jmi' Eleazar. Eleazar ma' laa' jmi' Matán. Matán ma' laa' jmi' Jacob.

16 Jacob he' ma' laa' jmi' José, hi' ga' laa' dsa' ñuuh' kyaa' María. María he' ga' laa' choo' Jesús hi' ga' lä' chee' Cristo (he' hnøø' jäh' hi' na' hñaa').

17 Lä'jêë' jmi' dsa' he' tē' gya'kyee' dsa' wa'ra' ga' heen' lä'jaa' lä'jaa' lä' ga' løø' kyaah' Abraham, lä' ga' tē' David. Lä'ja' tē' gya'kyee' dsa' ka' läh', he' ga' løø' kyaah' David lä' jiih' ma' ga' jääy' he' wi' dsa' Israel ta' hwa' Babilonia. Lä'ja' tē' gya'kyee' ka' läh', he' ga' løø' lä' ma' ga' nääy' Babilonia, lä' jiih' ga' lä' chaa' Cristo.

*Lä'la' ga' lä' chaa' Jesús
(Lc. 2:1-7)*

18 Lā-la-ga-la ma' ga-lā-čaa⁺ Jesucristo. María chooy' ma' na-la hmooh' kiyh' kyaah' José. Pero jāā' ja-ga kaay' øøyh⁻, ma-kyaa⁻ ba' María gyuu⁻ kyaah' be' kih' Jmi-lle⁻ Na-jngii⁺.

19 José, dsa-ñuu⁻ kyaay', ma' jmeey⁻ he⁻ llu' jmah', hi⁻ sa⁻ ma' hnøoy' ma' mi-kwah' dsa⁻ kih' María, he⁻ ja⁻ ga-lla⁻ dsëy' ma' beey' to-kë' ba'.

20 Ma-ngëë' ma' jmeey⁻ huu⁻ dsë- lä-ja⁻, ga-lä-jnäā' kiyh' jaā⁻ ángel kyaa⁺ Dio jee' na-gwiiy⁻, hi⁻ ga-jäh' siiyh⁻:

—José, sa-ju⁻ kih' David, ta⁻ wa' gah' kaah' María na⁻, jmääh' dsa-më' kyaah'. Jëeh', kyaah' be' kih' Jmi-lle⁻ Na-jngii⁺ ba' ja⁻, he⁻ kyaay' gyuu⁻.

21 Lā-čaa⁻ jaā⁻ gyuu⁻ kyaay' hi⁻ mi'cheeh' Jesús, jëeh' hi⁻ he' läā⁺ dsa-goo⁻ hnäh' kih' dso'kye⁻.

22 Ga-lä-jë⁻ he⁻ ja⁻ ga-la' mah' lä-te' lä-koō⁻ ga-jäh' dsa⁻ hi⁻ ga-ngëë' juu' kih' Dio llo'joo', lä-koh' ma' ga-jäyh':

23 Jaā⁻ chih-më' kwaā⁻ hi⁻ sa⁻ ma-jëë⁻ dsa-ñuu⁻, kaay' gyuu⁻ mah' lä-čaa⁻ jaā⁻ gyuu⁻ ñuu⁻ kiyh'.

Hi⁻ gyuu⁻ he' lä-čee⁻ Emanuel.

Juu' la⁻ hnøø' jäh⁻: Dio kyaah' jne'.

24 Lä-koō⁻ ma' ga-ñe' José jee' këy' ja⁻, ga-jmeey' lä-koō⁻ mada⁻ he⁻ ga-jmee' ángel kyaa⁺ Dio kiyh', ga-heeh⁻ bih' ga-kaay' María.

25 Pero sa⁻ ga-lä-kyuu⁺ lä-jiih' ga-lä-čaa⁻ gyuu⁻ ñuu⁻ to-në' kyaay', hi⁻ ga-mi'cheey⁻ Jesús ma-ngëë' ma-lä-čaa⁺.

2

Dsa⁻ hi⁻ ma' kyuu⁻ ha⁻ lä-čaa⁻ nuu⁻ gyuu⁻ ga-jmäy' jøøh' gyuu⁻ Jesús

1 Ga-lä-čaa⁻ Jesús Belén, koō⁻ jwii⁻ mäh⁻ he⁻ hla⁻ hwa' Judea, lä-koō⁻ ma' laā⁺ Herode dsa-ta' jee' ja⁻. Hi⁻ lä-koō⁻ ma' ga-lä-čaa⁻ Jesús, ga-lla⁻ näā⁺ ta⁻ jwii⁻ Jerusalén dsa⁻ hi⁻ ma' kyuu⁻ ha⁻ lä-čaa⁻ nuu⁻ gyuu⁻. Hi⁻ he' ya⁻ näā⁺ ta-la⁻ ga-hya⁻ hyoo⁻.

2 Hi⁻ ma' ngiiy⁻ juu':

—¿Na⁻ rey kyaa⁺ dsa⁻ judiu hi⁻ ma-lä-čaa⁻? Ga-jëë' jnääh' ga-hñaa⁺ nuu⁻ kyaa⁺ ta-la⁻ ga-hya⁻ hyoo⁻. He⁻ ja⁻ ma⁻ ya-nøø' jnääh' mah' jmee' jnääh' juu⁻ kiyh'.

3 Lä-koō⁻ ma' ga⁻ nuu' rey Herode lä-ja⁻, ga-hee⁻ ba' dsëy', hi⁻ ja⁻ ba' lä-ja⁻ ga-la' kih' lä-jëë⁻ dsa⁻ hi⁻ ma' tääh' Jerusalén.

4 He⁻ ja⁻ ga-jmee' rey mada⁻, ga-tëeyh' lä-jëë⁻ dsa-kaah' kyaa⁺ jmi-dsa⁻ kyaah' ta⁻ jwoh' kyaa⁺ ley mah' ga-ngiiy⁻ juu' kiyh', ha⁻ jee' jwii⁻ la⁻ kwaat⁻ lä-čaa⁻ Cristo.

5 Mah' ga-jäh' dsa⁻ he' siiyh⁻:

—Jee' jwii⁻ mäh⁻ he⁻ chee⁻ Belén he⁻ hla⁻ hwa' Judea ba' lä-čaa⁺. Jëeh', lä-ja⁻ ga⁻ sii' jaā⁻ hi⁻ ma' ngëë⁻ juu' kih' Dio jāā⁺:

6 Hne⁻ Belén, jwii⁻ mäh⁻ he⁻ hla⁻ hwa' Judea, sa⁻ jäh' hne⁻ mäh' ga' kih' lä-jë⁻ jwii⁻ kaah' he⁻ na⁻ hee⁻ hwa' na⁻.

Jëeh', kyah' hne⁻ ya⁻ hëë⁻ jaā⁻ hi⁻ ka⁻ në', hi⁻ hää⁻ dsa⁻ Israel hi⁻ laā⁺ dsa⁻ kyaan⁻.

7 He⁻ ja⁻ jee' na⁻ hmää⁺ ba' ga-tëeh' Herode dsa⁻ hi⁻ ya⁻ näā⁺ ta-la⁻ ga-hya⁻ hyoo⁻, ga-ngiiy⁻ juu' kiyh' joh' jmi⁻ ma⁻ hya⁻ he⁻ ga-jëey' ga-hñaa⁺ nuu⁻ he'.

8 Ja⁻ ga⁻ ga⁻ chee⁻ dsih' ta⁻ Belén, mah' ga-jäyh' siiyh⁻:

—Go⁻nää^h hnäh^h jee^o o^o, go⁻kiⁱ da^h hnäh^h juu^h kwee⁻ kih^h gy^u he^h. Wa⁻ra⁻ ga⁻jnää^h hnäh^h, ja⁻ ya⁻nää^h hnäh^h jmeeh^h hnäh^h juu^h kin⁺, mah^h jnä^h ka⁻läh^h niin^h na⁻jmeen^h juuh^h kiyh^h.

⁹ Lā⁻ko^o ma^h ga⁻nuuy^h juu^h kih^h rey, ga⁻nāy^h. Hih^h cha⁻nuu^h hi⁻ ga⁻jēy^h ta⁻la⁻ ga⁻hya⁻ hyoo⁻, ngooy^h ta⁻ cha⁻nē^h dsa⁻ he^h lā⁻jiⁱh^h ga⁻tēy^h jee^h ma^h kya^h gy^u. Jee^h ja⁻ ga⁻hēy^h ko^o hweh⁻.

¹⁰ Lā⁻ ma^h ga⁻jēy^h lā⁻ ma⁻he^h ja⁻ba⁻ cha⁻nuu^h he^h, ga⁻lā⁻cha^hay⁻ llu⁻ cha⁻mi^h.

¹¹ Ma^h ga⁻taay^h cha⁻neh^h ja⁻, ga⁻jēy^h gy^u kya^hh^h María chooy^h. Ja⁻ga⁻ ga⁻juuy^h jnēy^h ga⁻jmāy^h jō^h. Ga⁻nāy^h jee^h ma^h tāā^h kuu^h kiyh^h mah^h ga⁻kwēy^h ku⁻nō^h, ga⁻kwēy^h wa⁻chu⁻, hi⁻ ko^o ga⁻he⁻ chee⁻ mirra.

¹² Ma⁻ngē^h he⁻ ja⁻, ga⁻mi⁻jnā⁻ Dio kih^h dsa⁻ he^h jee^h na⁻gw^u mah^h mo⁻so⁻ ma^h dsa⁻jēy^h ta⁻ jee^h ma^h gya^h Herode. Ga⁻jl^u jyoh^h jwē^h mah^h ga⁻lla⁻nāy^h ta⁻ hwa^h kiyh^h.

Ga⁻nāy^h ta⁻ hwa^h Egipto

¹³ Lā⁻ko^o ma^h ga⁻nā⁻dsa⁻ hi⁻ ky^u ha⁻ lā⁻ cha^h nuu^h he^h, ja⁻ ángel kya^h Dio ga⁻lā⁻jnā⁻ kih^h José jee^h ma^h kēy^h mah^h ga⁻siy^h:

—Noo⁻, jā⁻ gy^u kya^hh^h chooy^h mah^h go⁻nā⁻ hnäh^h ta⁻ hwa^h Egipto. Jee^h oo⁻ jā⁻h^h ta⁻ko⁻jiⁱh^h lloo⁻ jmi^h jmeen^h juu^h kyah^h. Jē^hh^h hnaah^h Herode gy^u mah^h jngēy^h.

¹⁴ Lā⁻ko^o ma^h ga⁻nē^h José jee^h ma⁻na⁻gw^u, lā⁻chah^h hwē^h ja⁻ ga⁻jāy^h gy^u kya^hh^h María, ga⁻nāy^h ta⁻ hwa^h Egipto.

¹⁵ Jee^h ja⁻ ga⁻taay^h lā⁻jiⁱh^h ga⁻juu^h Herode. Mah^h lā⁻ja⁻ lā⁻te^h lā⁻ko^o ga⁻jā⁻h^h dsa⁻ hi⁻ ga⁻ngē^h juu^h kih^h Dio, lā⁻ ma^h ga⁻jāy^h: “Ta⁻ hwa^h Egipto ga⁻tē^hhn^h gy^u kya^han.”

Ga⁻jme^h Herode mada⁻ juu^h lā⁻jē⁻ gy^u nuuh⁻

¹⁶ Ma^h ga⁻lā⁻liih^h Herode ga⁻mi⁻goo⁻ dsa⁻ hi⁻ ma^h ky^u he^h kiyh^h, ga⁻lā⁻lleey^h jwē^hte. He⁻ja⁻ ga⁻hēy^h joh^h jmi^h ma⁻lā⁻hi^h lā⁻ ma^h to⁻nē^h ga⁻jē^h dsa⁻ he^h nuu^h. Mah^h ga⁻jmeey^h mada⁻ kih^h hlō^h he⁻ jngēy^h lā⁻jē⁻ gy^u nuuh⁻ hi⁻ ja⁻ga⁻ ga⁻lā⁻cha^h lā⁻jiⁱh^h hi⁻ ma^h hā^h to^h nē^h hi⁻ ma^h cha^h jw^h Belén, lā⁻kye⁻ kih^h hi⁻ ma^h tā^hh^h jā⁻h^h lā⁻ku^h lā⁻jiⁱ kih^h jw^h ja⁻.

¹⁷ Lā⁻ja⁻ ga⁻lā⁻te^h lā⁻ko^o ga⁻jā⁻h^h Jeremía hi⁻ ga⁻ngē^h juu^h kih^h Dio jā⁻ā^h, he⁻lle⁻ lā⁻la⁻:

¹⁸ Ga⁻lā⁻nuuh^h ko^o juu^h jee^h jw^h Ramá, peer⁻ ti⁻ meeh⁻ dsē^h dsa⁻, hoo^h dsa⁻, hō^h dsa⁻.

Sa⁻ju⁻ kih^h Raquel ba⁻ he^h hi⁻ hoo^h kih^h gy^u kya^h.

Sa⁻ hii⁻ nō^h dsēy^h, kih^h he⁻ ga⁻juu^h jwē^h gy^u kya^h.

¹⁹ Ma⁻ngē^h ma⁻juu⁻ Herode, ja⁻ ángel kya^h Dio ga⁻lā⁻jnā⁻ kih^h José jee^h ma^h na⁻gw^u, hwa^h Egipto.

²⁰ Mah^h ga⁻siy^h:

—Noo⁻, tee^h gy^u kya^hh^h chooy^h, mah^h gwa^h ta⁻ Israel ka⁻läh^h. Jē^hh^h, ma⁻juu⁻ ba⁻ hi⁻ ma^h hnō^h ma^h jngē^hh^h gy^u.

²¹ He⁻ja⁻ ga⁻nooy⁻ mah^h ga⁻tēy⁻ gy^u kya^hh^h chooy^h, ga⁻nāy^h ta⁻ hwa^h Israel ka⁻läh^h.

²² Pero ma^h ga⁻nuuy^h kih^h Arquelao hi⁻ ma^h jme^h hi^h hwa^h Judea lla⁻ jmiy⁻ Herode, he⁻ja⁻ ga⁻lā⁻goy^h ma^h dsa⁻nāy^h ta⁻ ja⁻. Pero ga⁻mi⁻jnā⁻ Dio kiyh^h jee^h ma^h kēy^h mah^h ga⁻nāy^h ta⁻ hwa^h Galilea ba⁻.

²³ Ma' ga'lla'näy' ta' ja', ga'taayh' jwii' he' chee' Nazaret. Mah' lä'ja' lä'te' lä'koq' ga'jah' dsa' hi' ga'ngëe' juu' kih' Dio: "Nazareno ba' jah' dsa' kih' Jesús."

3

Ma'kwa' Jwaq' juu' jee' la' hwa' kii'
(Mr. 1:1-8; Lc. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

¹ Ma'ja' ñee' Jwaq' hi' ma' choo' jmi' ta' hwa' kii' kih' Judea na'kway' juu'.

² Lä'la' ma' jäh':

—Jeeh' hnäh' kih' Dio, jëeh', ma' ya' jah' he' jää' Dio dsa' lä'hih' kih'.

³ Kih' Jwaq' ba' ja' hi' ga'hleeh' Isaia hi' ga'ngëe' juu' kih' Dio jää', lä' ma' ga'jäh':

Kii' nuuh' koq' lle' he' hlëeh' hwa' kii' jee' sa' kwa' ni' miih':

"Mi'llu' hnäh' jwë' kih' Dsa' jøøh' jnän'.

Mi'llu' hnäh' hñaa' mah' jäh' ko' dsoo' jwë'", ga'jah' Isaia.

⁴ Hmiih' kih' Jwaq' ma' la' kyaah' jñu' camey', ma' na' hñuu' tuyh' kyaah' koq' loo' jah'. Ma' kuyh' iih' hi' ma' hiih' tah' he' ma' cha' moh'.

⁵ He' ja' jwëe' dsa' hi' ma' chaa' Jerusalén ga'lla'nää' jee' ma' cheh' Jwaq', hi' lä'ja' ga'lla'nää' hi' ma' chaa' lä'kaa' hwa' Judea, lä'kye' hi' ma' chaa' lä'ku' lä'jii' kih' jmi' Jordán.

⁶ Lä'jëe' dsa' he' ma' mi'jnää' he' hlih' he' ma' jmeey' hi' ga' chaa' Jwaq' dsa' he' jmi', cha'jmi' Jordán.

⁷ Ma' ga'jëey' jwëe' dsa' fariseo kyaah' dsa' saduceo hi' na'nää' jee' ja' mah' ma' choo' Jwaq' jmi' kiyh', he' ja' ga'jäh' ga'siiyh' dsa' he':

—Ma'ra' hi' he' joø'siih' miih' laah' hnäh'. ¿Hi' na' hi' ma' siih' hnäh' he' lääh' hnäh' kih' he' wii' he' ma'ngoo' ya' jah'?

⁸ Go'taah' hnäh' lä'koh' lle' kih' mah' mi'jnää' hnäh' he' ma'jeeh' hnäh' kyaah' Dio.

⁹ Mo'to' jmee' hnäh' hu' dsö: "Lee' ba' kyaq' jnääh' he' laa' jnääh' sa'ju' kih' Abraham." Jëeh' jnä' jwahn', lih' ba' Dio jmeey' hwëe' sa'ju' kih' Abraham kih' ku' la'.

¹⁰ Hee' ñe'läh' ma' na'llu' mah' dsa' tu' chaah' hma'. Lä'jé' na'hma' he' sa'llu' mi' kih', he' ja' dsa' tu' mah' tooyh' cha'je'.

¹¹ Ma'ra' ju'dsoo', jnä' chaan' hnäh' jmi' kyaah' jmi' ba' lä'jëe' hnäh' hi' ma'jeeh' kyaah' Dio. Pero hi' ja' këe' kin' jøøh' ga'lä'koh' jnä'. Ni' sa' tēdsëen' kan' loo' he' hä' tiiy'. Hi' he' chaa' hnäh' jmi' kyaah' Jmi'lle' Na'jngii', hi' kyaah' je' ka'läh'.

¹² Hi' cheh' mi'llu' mi'trigo, ma' chooyh' he' kyaah' jwäy'. Kooy' mi'trigo kiyh' llay' lu', ja' ga' tooyh' wa'hloø' kih' trigo ja' cha'je' jee' mo'so' hu' jih'koh' —ga'jah' Jwaq'.

Ga'saq' Jesús jmi'
(Mr. 1:9-11; Lc. 3:21-22)

¹³ Ma'ja' ya'hëe' Jesús hwa' Galilea, ngooy' ta' cha'jmi' Jordán jee' ma' cheh' Jwaq' mah' saay' jmi'.

¹⁴ Pero Jwaq' sa' ma' hii' ma' chaa' jmi'. Ma' jäh' siiyh':

—Jnä' ba' jmee' bii' kin' chaa' jnä' jmi', mah' hne' ba' ngiih' kin' chaa' hne' jmi'.

15 Mah' ga' jeeh' Jesús juu' kiyh' ga' siiyh':

—Tää' ba' kih'. Jeeh', lä' ja' ba' soqh' jnan' mi'ten' lä' jē' mada' he' ga' jmeē' Dio.

Ja' ga' ga' heeh' Jwaa' ga' chaay' Jesús jmii'.

16 Ma' ngēē' ma' saa' Jesús jmii', ya' hēēy' cha'jmii'. Lä' चाह' ja' ga' na' gyuu' jmi' gyuu' mah' ga' jēē' Jesús Jmi' lle' kih' Dio ga' jyoo' nē' kiyh', laa' lä' koo' jaa' juu'.

17 Ma' ja' ga' lä' nuuh' koo' juu' he' ja' gyuu' he' ma' jäh':

—Hi' la' he' gyuu' kyaan' hi' hnaan'. Peer' chaan' llu' kyaayh'.

4

Ga'ka' hi'-sa'llu' dsē' Jesús

(Mr. 1:12-13; Lc. 4:1-13)

1 Ma' ngēē' he' ja', ga' jøø' Jmi' lle' kih' Jesús ta' hwa' kii', mah' ka' hi' sa'llu' dsēy'.

2 To'loo' jmi' to'loo' hwē' sa' ga' kuh' ga' hūyh'. Ma' ngēē' he' ja', ja' kyoyh'.

3 Hi' ja' hi' ga' ka' dsēy' chuh' kiyh' mah' ga' jāyh':

—Cher'mah' dsoo' laah' Joø' Dio, jmeē' hih' mah' lii' he' ñiih' kuu' he' tääh' la'.

4 Mah' ga' jeeh' Jesús juu' kiyh':

—Ma' na' sii' ba': "Ja' ma' la' kyaah' he' kih' hūhn' jmeē' chaa' jne'. Kyaah' lä' jē' juu' he' hlēēh' Dio ba' jmeē' chaa' jne'."

5 Ma' ngēē' he' ja', ga' jøø' hi' sa'llu' kiyh' ta' jee' chih' gwah' jwii' na' jngii' he' cheē' Jerusalén. Ma' ga' lla' nääy' jee' ja' ga' jāäy' lä' ga' tē' gyuu' kih' gwah' juuh'.

6 ga' siiyh':

—Cher'mah' dsoo' laah' Joø' Dio, jwää' hñaa' lä' ga' tē' hwa', jēēh' na' sii' ba' ka' läh':

Dio cheē' ángele kyaay' koo' kyah'

mah' jāäy' hne' kyaah' gooy',

lä' ja' mo'so' lla' ñu' tiih' nē' kuu'.

7 Mah' ga' jeeh' Jesús kiyh':

—Ma' na' sii' ba' ka' läh': "Ta' ka' dsē' Dio hi' laa' Dsa' jøøh' kyaah'."

8 Koo' ka' läh' ga' jāä' hi' sa'llu' lä' ga' tē' koo' moh' ñii' mah' ga' heeyh' lä' kaa' jee' jwii' kaah' kyaah' ga' lä' jē' ga' he' la' na' hñaa' he' cha' kih'.

9 Mah' ga' jāyh':

—Ga' lä' jē' he' na' kwēēhn' hne' cher'mah' ga' juuh' jnēh' cha'nēn', jmāäh' jnä' jøøhn'.

10 Ja' ga' ga' jāh' Jesús siiyh':

—Wa' lä' øøh' hne' kin' Tana', jēēh' ma' na' sii' ba' jee' jyoh' ka' läh': "Kih' Dsa' jøøh' hi' laa' Dio kyaah' ba' jmeēh' juuh'. Kih' jaa' hñii' bih' jmeēh' ta' he'."

11 Ja' ga' ga' lä' øø' hi' sa'llu' kiyh'. Lä' चाह' ja' ya' nää' ángele, ga' jmeey' ta' he' kih' Jesús.

Ga'løø' Jesús kway' juu' hwa' Galilea

(Mr. 1:14-15; Lc. 4:14-15)

12 Ma' ga' nuu' Jesús hää' Jwaa' neh' ñe', ngaayh' ta' hwa' Galilea.

13 Sa⁺ ga⁻ jāy⁻ jwii⁻ Nazaret, ngaayh⁺ na⁻gyay⁻ jwii⁻ Capernaum ba⁺, jwii⁻ he⁻ hla⁻ cha⁻hoo⁻ jmi⁻ jūuh⁻. Hwa⁺ kih⁺ dsa⁻ kyaa⁺ Zabulón kyaah⁺ Neftalí ba⁺ ja⁻.

14 Lā⁻ ja⁻ ga⁻ lā⁻ te⁺ juu⁻ he⁻ ga⁻ hlēeh⁻ Isaía hī⁻ ga⁻ ngēē⁺ juu⁺ kih⁺ Dio, lā⁻ ma⁺ ga⁻ jāyh⁺:

15 Hwa⁺ kih⁺ Zabulón, kyaah⁺ hwa⁺ kih⁺ Neftalí, he⁻ kye⁻ hngaah⁻ kō⁻ taa⁻ kih⁺ jmi⁻ Jordán, ta⁺ cha⁻hoo⁻ jmi⁻ ñeeh⁻, lā⁻ kaa⁻ jee⁺ ja⁻ la⁻ hwa⁺ Galilea jee⁺ tãäh⁺ jwēē⁺ dsa⁻ hī⁻ sa⁻ laa⁺ judiu,

16 dsa⁻ he⁻ hī⁻ ma⁺ ga⁻ nãä⁺ jee⁺ na⁻ hoo⁻ ga⁻ jēēy⁺ koo⁻ wa⁻ je⁻ jūuh⁻. Ga⁻ lā⁻ jnã⁺ koo⁻ wa⁻ je⁻ kih⁺ hī⁻ ma⁺ tãäh⁺ jee⁺ ma⁺ hii⁺ goo⁻ juuy⁺.

17 Lā⁻ ma⁺ ja⁻ ga⁻ løø⁺ Jesús kwa⁻ juu⁺, ma⁺ jāyh⁺:

—Jeeh⁻ hnäh⁺ kih⁺ Dio, jēeh⁻ ma⁻ ya⁻ jāh⁻ he⁻ jāä⁺ Dio dsa⁻ lā⁻ hih⁺ kih⁺.

Ga⁻ tēeh⁺ Jesús kyeē⁺ hī⁻ ma⁺ tãäh⁺ jwã⁻ sa⁻ hma⁺

(Mr. 1:16-20; Lc. 5:1-11)

18 Jee⁺ hãä⁺ Jesús jwē⁺ ngoo⁺ ta⁺ cha⁻hoo⁻ jmi⁻ jūuh⁻ he⁻ hla⁻ hwa⁺ Galilea, jee⁺ ja⁻ ga⁻ jēēy⁺ Simón hī⁻ ma⁺ tēeh⁻ dsa⁻ Pee⁺, kyaah⁺ Andre⁺ øøyh⁻. Lā⁻ uu⁻ hī⁻ he⁻ ma⁺ tãäh⁺ jwã⁻ sa⁻ hma⁺ cha⁻ jmi⁻, jēeh⁻ he⁻ ja⁻ ba⁺ ma⁺ la⁻ ta⁺ kiyh⁺.

19 Mah⁺ ga⁻ siiyh⁻:

—Ya⁻ nãäh⁺ hnäh⁺ kyaah⁺ jnã⁺ mah⁺ mi⁻ tēēn⁻ hnäh⁺ ha⁻ lã⁻ jmeeh⁺ hnäh⁺ mah⁺ leeh⁺ hnäh⁺ dsa⁻, lla⁻ he⁻ ma⁺ leeh⁺ hnäh⁺ hmooh⁻.

20 Lā⁻ चाह⁺ ja⁻ ga⁻ kyey⁻ sa⁻ hma⁺ kiyh⁺ mah⁺ ga⁻ nãäy⁺ kyaah⁺ Jesús.

21 Ma⁻ ngēē⁺ gyih⁻ kō⁻ niih⁻, ga⁻ jēēy⁺ jñah⁺ ga⁻ uu⁻. Jaa⁻ he⁻ Jacobo, joo⁺ Zebedeo, kyaah⁺ Jwaä⁺ dsa⁻ ñūuh⁻ øøyh⁻, ma⁺ tãäh⁺ neh⁻ na⁻ moo⁻ kyaah⁺ Zebedeo jmiiy⁻, ma⁺ hmiiy⁻ sa⁻ hma⁺ kiyh⁺. Mah⁺ ga⁻ tēēy⁺.

22 Lā⁻ चाह⁺ ja⁻ ga⁻ hiiy⁻ na⁻ moo⁻ kyaah⁺ jmiiy⁻ mah⁺ ga⁻ jmeey⁻ kō⁻ jøh⁻ kyaah⁺ Jesús.

Ga⁻ kwa⁺ Jesús ju⁻ hmēē⁺

(Lc. 6:17-19)

23 Ga⁻ ngēē⁺ Jesús lã⁻ kaa⁻ hwa⁺ Galilea, ma⁺ mi⁻ tēēy⁺ dsa⁻ neh⁻ gwah⁻ mäh⁻ he⁻ tøø⁺ lã⁻ koo⁻ lã⁻ koo⁻ jee⁺ jwii⁻, ma⁺ kway⁻ ju⁻ hmēē⁺ ha⁻ lã⁻ jāä⁺ Dio dsa⁻ lã⁻ hih⁺ kih⁺. Ma⁺ mi⁻ hlãäy⁺ dsa⁻ kih⁺ wa⁻ he⁻ cha⁻ he⁻ dsoo⁻.

24 Lā⁻ ga⁻ tē⁺ hwa⁺ Siria ga⁻ nuu⁻ dsa⁻ kih⁺ Jesús. He⁻ ja⁻ na⁻ nãä⁺ dsa⁻ na⁻ jāäy⁻ jee⁺ ma⁺ cheh⁺ Jesús ga⁻ lã⁻ jēē⁻ hī⁻ ma⁺ jēē⁻ wii⁻ kih⁺ na⁻ ku⁻ na⁻ ngii⁻ dsoo⁻ hliih⁺, lã⁻ kye⁻ hī⁻ ma⁺ kye⁻ lle⁻ hliih⁺, kyaah⁺ hī⁻ ma⁺ dsa⁻ juu⁻ ñee⁻, lã⁻ ja⁻ hī⁻ mo⁻ so⁻ liih⁺ goo⁻ ti⁺. Ga⁻ mi⁻ hlãäy⁺ lã⁻ jēē⁻ hī⁻ he⁻.

25 Peer⁺ jwēē⁺ dsa⁻ Galilea ga⁻ lla⁻ lle⁻ kaah⁺ kiyh⁺ kyaah⁺ hī⁻ ma⁺ chaa⁻ Decápoli, hī⁻ ma⁺ chaa⁻ Jerusalén, hī⁻ ma⁺ chaa⁻ Judea, hī⁻ jñah⁺ ga⁻ hī⁻ ma⁺ chaa⁻ hngaah⁻ jmi⁻ Jordán.

5

Ga⁻ kwa⁺ Jesús cha⁻ miih⁻ juu⁺ lã⁻ ma⁺ gyay⁺ lle⁻ koh⁺

1 Ma⁺ ga⁻ jēē⁺ Jesús jwēē⁺ dsa⁻ hī⁻ ma⁺ tãäh⁺ jee⁺ ja⁻, ga⁻ wiiy⁻ mah⁺ ga⁻ gyay⁻ lle⁻ koh⁺ ja⁻. Ga⁻ lã⁻ jēē⁻ jnãäh⁺ discípulo kyaay⁺ ga⁻ kuh⁺ jnãäh⁺ jee⁺ ja⁻.

2 Ga⁻ løøy⁺ hlēēyh⁻ dsa⁻, ga⁻ jāyh⁺:

3 —Llu⁺ la⁺ kih⁺ hī⁻ laä⁺ sa⁻ jmää⁺ ni⁻ miih⁻. Jēeh⁻, hī⁻ he⁻ ba⁺ jāä⁺ Dio lã⁻ hih⁺ kih⁺.

4 Llu⁺ la⁺ kih⁺ hī⁻ tãäh⁺ ki⁻ hooch⁻. Jēeh⁻, jmee⁺ ba⁺ Dio nøh⁺ dsēy⁺.

5 Llu⁺ la⁺ kih⁺ hī⁻ hwaä⁺. Jēeh⁻, hī⁻ he⁻ ba⁺ tēē⁺ hwa⁺ he⁻ ga⁻ jāh⁺ Dio le⁻ heey⁻.

6 Llu¹ la¹ kih¹ hī⁻ kuh⁻ngi⁺ dsē¹ jmeey¹ he⁻ llu¹. Jēēh¹, hī⁻ he¹ ba¹ hyoh⁺ lā⁺jē⁺ he⁻ lla⁻kyaa¹y¹.

7 Llu¹ la¹ kih¹ hī⁻ dsa⁻lā⁻nih¹ dsē¹ dsa⁻kyaa¹h¹. Jēēh¹, lā⁻nih¹ dsē¹ Dio kih¹ ka⁻lāh¹.

8 Llu¹ la¹ kih¹ hī⁻ na⁻jngi⁺ tuh⁻dsē¹. Jēēh¹, hī⁻ he¹ ba¹ tēē¹ jēē¹ Dio.

9 Llu¹ la¹ kih¹ hī⁻ hnooh⁻ ha⁻ lā⁻jee¹ hi¹ ti¹ kih¹ dsa⁻. Jēēh¹, hī⁻ he¹ ba¹ tēēy¹h¹ joō¹ Dio.

10 Llu¹ la¹ kih¹ hī⁻ ga⁻nāā¹ jēē⁻ wii¹ kih¹ he⁻ jmeey⁻ he⁻ llu¹. Jēēh¹, kih¹ bih¹ la¹ jmi⁻gyuu⁺ jee¹ jmee⁻ Dio hih¹.

11 Llu¹ la¹ kyah¹ hnāh¹ cher¹mah¹ dsoo¹ kin⁻ ga⁻hlēēh¹ dsa⁻ wii¹ kyah¹ hnāh¹, hi⁻ cher¹mah¹ ga⁻jmeeh⁻ dsa⁻ hnāh¹, hi⁻ cher¹mah¹ ga⁻hlēēh¹ dsa⁻ hnāh¹ juu¹ pa¹jnah¹ he⁻ la¹ juu¹ ta⁻juu¹.

12 Lā⁺ ma¹ chaā¹h⁻ hnāh¹ lā⁻ja⁻, wa¹ chaā¹h⁻ hnāh¹ llu¹, wa¹ jēē⁻ hoh¹ hnāh¹. Jēēh¹, hnāh¹ ba¹ hnāh¹ koō⁻ he⁻ llu¹ gyuu¹h¹ jmi⁻gyuu⁺. Ja⁻ba¹ lā⁻ja⁻ ga⁻jmeeyh⁻ hī⁻ ga⁻ngēē¹ juu¹ kih¹ Dio hī⁻ ma¹ tāā¹h¹ jāā¹ ga¹ kyah¹ hnāh¹.

Ga⁻kwa¹ Jesús juu¹ kih¹ wa¹nē¹ kyaā¹h¹ wa¹je⁻

(Mr. 9:50; Lc. 14:34-35)

13 Hnāh¹ laā¹h¹ lā⁻koō⁻ wa¹nē¹ kih¹ hwa¹ la⁻. Pero cher¹mah¹ ga⁻jñuu¹h¹ he⁻ ñii¹ kih¹, ha⁻ lā⁻ja⁻ lii⁻ka⁻lāh¹ lā⁻ma¹ la¹. Mo¹so¹ jmāā¹ go⁻te⁻. He⁻ be¹ ba¹ dsa⁻ja⁻ cha¹jwē¹, jee¹ ja⁻ he¹soh¹ dsa⁻ nē¹ kih¹.

14 Hnāh¹ laā¹h¹ lā⁻koō⁻ wa¹je⁻ kih¹ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁺. Wa¹ jmeen¹ koō⁻ jwii⁻ he⁻ hla⁻gyuu¹h¹ nē¹ moh¹ sa⁻le¹ dsa⁻hmāā¹.

15 Hi⁻ lā⁻ja⁻ sa⁻chaā¹ hī⁻ hih¹ wa¹je⁻ mah¹ chiyh¹ neh⁻ wa¹goo¹. He⁻ chiyh¹ jee¹ ñii¹ ba¹ mah¹ lā⁻jnā¹ kih¹ dsa⁻ hī⁻ tāā¹h¹ lā⁻kaā⁻cha¹neh⁻.

16 He⁻ja⁻ wa¹ jnā¹ wa¹je⁻ kyah¹ hnāh¹ cha¹nē¹ lā⁻jēē⁻ dsa⁻, mah¹ wa¹ra⁻ga⁻jēēy¹ lā⁻jē⁻ he⁻ llu¹ he⁻ jmeeh⁻ hnāh¹, jmeey¹ juu¹h⁻ kih¹ Tāā¹ jnān¹ hī⁻ gya¹gyuu¹h¹.

Ga⁻jmeeh¹ Jesús juu¹ ha⁻ lā⁻ la¹ ley

17 Ta¹ jmee⁻ hnāh¹ huū¹dsē⁻ he⁻ ma⁻jan⁻ mah¹ mi¹llaan¹ ley kih¹ Moisé. Ni⁻ sa⁻ mi¹llaan¹ lā⁻jē⁻ he⁻ ga⁻hlēēh¹ lā⁻jēē⁻ hī⁻ ga⁻ngēē¹ juu¹ kih¹ Dio. Sa⁻ ma⁻jan⁻ mah¹ mi¹llaan¹ he⁻ ja⁻, he⁻ mi¹ten¹ kih¹ juu¹ ja⁻ ba¹ ja⁻ ma⁻jan⁻.

18 Ma⁻ra⁻ ju¹dsoo¹ jwēēhn⁻ hnāh¹, ta¹ko⁻jii¹h¹ cha⁻gyuu¹h¹ hwa¹ la⁻, sa¹ heē¹ ni⁻ koō⁻ hwēh¹ mäh¹, ni⁻ koō⁻ mi⁻punto he⁻ na⁻sii⁻ kih¹ ley ja⁻, jāā¹ sa¹ ga¹ ma⁻lā⁻te¹ ga¹ lā⁻jē⁻.

19 He⁻ lā⁻ja⁻, cher¹mah¹ chaā¹ hī⁻ ga⁻hlāā¹h⁻ koō⁻ mada⁻ pih¹ kih¹ ley la⁻, hi⁻ cher¹mah¹ lā⁻ja⁻ mi⁻tēēy⁻ dsa⁻, leey¹ jaā¹ hī⁻ mäh¹ ba¹ gyuu¹h¹ jmi⁻gyuu⁺ jee¹ jmee⁻ Dio hih¹. Pero cher¹mah¹ hī⁻ mi⁻te¹ kih¹ ley hi⁻ mi⁻tēēy⁻ dsa⁻ he⁻ mi⁻tey¹ ka⁻lāh¹, hī⁻ he¹ ba¹ leē¹ jōōh¹ gyuu¹h¹ jmi⁻gyuu⁺ jee¹ jmee⁻ Dio hih¹.

20 He⁻ja⁻ hlēēhn⁻ hnāh¹, cher¹mah¹ sa⁻ ga⁻jmeeh⁻ hnāh¹ cha⁻ga⁻miih⁻ ta⁻llu¹ lā⁻koō⁻ te¹ he⁻ jmee⁻ dsa⁻ hī⁻ kyuu¹h¹ ley hi⁻ lā⁻koō⁻ te¹ he⁻ jmee⁻ fariseo, sa¹ le¹ go¹tāā¹h¹ hnāh¹ gyuu¹h¹ jmi⁻gyuu⁺ jee¹ jmee⁻ Dio hih¹.

21 Ma⁻nuu¹h⁻ ba¹ hnāh¹ ha⁻ lā⁻ jāh¹ nē¹ ley kih¹ Moisé lā⁻ ma¹ ga⁻siiyh⁻ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnān⁻: “Ta¹ jngēēh⁻ dsa⁻. Cher¹mah¹ hī⁻ ga⁻jngēēh⁻ jāā⁻ dsa⁻kyaa¹h¹ ma⁻ra⁻ he⁻ nōō¹ ba¹ ta⁻kiyh¹.”

22 Pero jnā¹ jwēēhn⁻ hnāh¹, cher¹mah¹ hī⁻ ga⁻lā⁻lleē¹ kyaā¹h¹ oōh⁻, ma⁻na⁻bāāy¹h⁻ dsoo¹. Hi⁻ cher¹mah¹ hī⁻ ga⁻jāh¹ siih⁻ dsa⁻kyaa¹h¹: “Peer⁻

taah⁻ hne⁻, hi⁻ he⁻ nøø⁺ ta⁺ kih⁺ cha⁻ne⁺ dsa⁻kaah⁺. Hi⁻ cher⁺mah⁺ hi⁻ ga⁻jwä⁺ dso⁺jwi⁺ kih⁺ øøh⁻, hi⁻ he⁻ lle⁺ kih⁺ dsoo⁺ cha⁻je⁻.

23 He⁻ja⁻ cher⁺mah⁺ go⁺ka⁺h⁺ kuu⁺ kyah⁺ ne⁺ na⁻hyoo⁺ hi⁻ cher⁺mah⁺ ga⁻lä⁻dsooh⁻ hoh⁺ jee⁺ ja⁻ he⁻ hä⁺ dsé⁺ jaä⁻ øøh⁺ kyaah⁺ hne⁻,

24 jee⁺ ja⁻ ba⁻kye⁻ kuu⁺ kyah⁺ cha⁻ne⁺ na⁻hyoo⁺ mah⁺ gwa⁻ da⁻to⁻ne⁺ go⁻jeeh⁺ juu⁺ kyah⁺ kyaah⁺ øøh⁺. Ja⁻ ga⁻ñeh⁻ ka⁻lä⁺h⁺ ya⁻tøøh⁺ kuu⁺ kyah⁺ ne⁺ na⁻hyoo⁺.

25 Cher⁺mah⁺ chaä⁻ hi⁻ hnøø⁺ hnëé⁺ hne⁻ cha⁻ne⁺ dsa⁻ta⁺, jmee⁺ bi⁺ go⁺taah⁺ hnäh⁺ juu⁺ kwee⁻ kyaayh⁺ na⁻koh⁺ ta⁺ko⁻jiih⁺ cha⁻ jmi⁺, mah⁺ sa⁻ ngëéy⁺ hne⁻ goo⁻ jwëé⁻. Lä⁻ja⁻ mo⁻so⁻ jmee⁺ jwëé⁻ hih⁺ kih⁺ poo⁻ taayh⁻ hne⁻ neh⁻ñe⁺.

26 Ma⁻ra⁻ ju⁺dsoo⁺ jwëéh⁻ hnäh⁺, sa⁻ ya⁻hëéh⁺ jee⁺ ja⁻ ta⁺ko⁻jiih⁺ sa⁻ ma⁻mi⁻hmaah⁺ lä⁻jé⁻ go⁻te⁻ he⁻ ngüyh⁺ kyah⁺.

27 Ma⁻nueh⁻ ba⁻ hnäh⁺ ha⁻ lä⁻ jä⁺h⁺ né⁺ ley⁻ he⁻ süyh⁺ hnäh⁺: “Hne⁻ hi⁻ na⁻jee⁻ goo⁻, ta⁺ kaah⁺ hi⁻ lää⁺ kyaä⁺ jñah⁺.”

28 Pero jnä⁺ jwahn⁺, cher⁺mah⁺ hi⁻ jëé⁻ jaä⁻ dsa⁻më⁻ hi⁻ heé⁻ dsëy⁺ kaayh⁺, kyaah⁺ hu⁺dsé⁻ kiyh⁺ ja⁻, ma⁻jmeey⁺ dso⁺kye⁻.

29 Lä⁻ja⁻, cher⁺mah⁺ mi⁻në⁺ ra⁻llu⁺ jmee⁺ tä⁺h⁺ kyaah⁺ dso⁺kye⁻, lle⁺ go⁻te⁻ mah⁺ be⁺ üü⁺. Jëéh⁺, llu⁺ ga⁺ kyah⁺ he⁻ heé⁻ mi⁺ih⁻ jmi⁻ngo⁺ kyah⁺, lä⁻koh⁺ ga⁺ he⁻ goh⁺ na⁻hñaah⁺ cha⁻je⁻.

30 Hi⁻ cher⁺mah⁺ ma⁻gooh⁻ ra⁻llu⁺ jmee⁺ tä⁺h⁺ kyaah⁺ dso⁺kye⁻, hnä⁺ go⁻te⁻ mah⁺ be⁺ üü⁺. Jëéh⁺, llu⁺ ga⁺ kyah⁺ he⁻ heé⁻ mi⁺ih⁻ jmi⁻ngo⁺ kyah⁺, lä⁻koh⁺ ga⁺ he⁻ goh⁺ na⁻hñaah⁺ cha⁻je⁻.

31 Hi⁻ ma⁻nueh⁻ hnäh⁺ ka⁻lä⁺h⁺ he⁻ jäy⁺h⁺: “Ga⁻lä⁻jëé⁻ hi⁻ beé⁻ dsa⁻më⁻ kyaä⁺, hnøø⁺ chooyh⁺ je⁻ jee⁺ ma⁻beey⁺ dsa⁻kyaayh⁺.”

32 Pero jnä⁺ jwahn⁺ lä⁻la⁻. Hi⁻ beé⁻ dsa⁻më⁻ kyaä⁺, hi⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻ hliih⁺ ma⁻jmeey⁺ kyaah⁺ jñah⁺ dsa⁻nueh⁻, he⁻ cheey⁺ ta⁺ jwë⁻ hliih⁺ ba⁻ja⁻. Hi⁻ lä⁻ja⁻ ka⁻lä⁺h⁺ hi⁻ kaä⁺ dsa⁻më⁻ hi⁻ ma⁻beey⁺ he⁻, he⁻ jmeey⁺ dso⁺kye⁻ ba⁻ja⁻ ka⁻lä⁺h⁺.

Ga⁻hlëéh⁺ Jesús kih⁺ hi⁻ tää⁻ gyueh⁺ hwa⁺

33 Ma⁻nueh⁻ ba⁻ hnäh⁺ lä⁻koo⁻ ga⁻süyh⁺ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän⁺: “Ta⁺ jmee⁻ dsoo⁺ he⁻ la⁺ juu⁺ ta⁻juu⁺. Ja⁻ mi⁻teh⁻ hnäh⁺ kih⁺ Dio he⁻ ga⁻tääh⁺ hñaah⁺ jmeeh⁺.”

34 Pero lä⁻la⁻ jwah⁺ jnä⁺, ta⁺ tää⁻ hñaah⁺ kih⁺ ni⁻ koo⁻. Ta⁺ tää⁻ hnäh⁺ kih⁺ gyueh⁺, jëéh⁺ jee⁺ oo⁺ ba⁻gya⁺ Dio.

35 Ta⁺ tää⁻ hnäh⁺ kih⁺ hwa⁺, jëéh⁺, né⁺ kih⁺ hwa⁺ chih⁺ ma⁻tü⁺ Dio. Ta⁺ tää⁻ hnäh⁺ kih⁺ Jerusalén, jëéh⁺, jee⁺ ja⁻ la⁺ jee⁺ jwi⁺ kih⁺ Rey jøøh⁺ jnän⁺.

36 Ta⁺ tää⁻ ka⁺lleh⁺, jëéh⁺, sa⁻ leh⁺ jmeeh⁺ tøø⁻ ni⁻ koo⁻ jñu⁻, ni⁻ sa⁻ leh⁺ jmeeh⁺ lä⁻ ka⁻lä⁺h⁺.

37 Cher⁺mah⁺ jwah⁺ hnäh⁺ “Jaah⁻”, koo⁻ “jaah⁻” ba⁻ jwah⁺ hnäh⁺. Hi⁻ cher⁺mah⁺ jwah⁺ hnäh⁺ “jah⁻ha⁺”, koo⁻ “jah⁻ha⁺” ba⁻ jwah⁺ hnäh⁺. Hi⁻ cher⁺mah⁺ he⁻ ga⁻jyoh⁺ juu⁺ gwa⁺, he⁻ gwa⁺ kih⁺ dsa⁻hlëéh⁺ ba⁻ja⁻.

38 Ma⁻nueh⁻ ba⁻ hnäh⁺ ka⁻lä⁺h⁺ he⁻ jäy⁺h⁺: “Hi⁻ jmee⁻ dsoo⁺ mi⁻në⁺ dsa⁻kyaah⁺, ja⁻ba⁻lä⁻ja⁻ mi⁻hmaayh⁺. Hi⁻ jlää⁺h⁺ na⁻ja⁻ dsa⁻kyaah⁺, ja⁻ba⁻lä⁻ja⁻ mi⁻hmaayh⁺.”

39 Pero lä⁻la⁻ jwah⁺ jnä⁺. Ta⁺ jiih⁺ hnäh⁺ kih⁺ hi⁻ hñaä⁻ dsé⁺. Cher⁺mah⁺ hi⁻ ga⁻jnoo⁺ koo⁻ jwoo⁺ mo⁻në⁺, kwëéyh⁺ ka⁻lä⁺h⁺ jyoh⁺ jwoo⁺.

40 Hi⁻ cher⁺mah⁺ hi⁻ lla⁺ hni⁺ kyah⁺ mah⁺ jñuuyh⁺ sa⁻koo⁺h⁻, kwëéyh⁺ ka⁻lä⁺h⁺ lä⁻kye⁻ hmih⁻lloo⁺ kyah⁺.

⁴¹ Hi⁺ cher⁺ mah⁺ hi⁻ ga⁺ jmee⁺ he⁻ wii⁺ kah⁺ l00⁺ kih⁺ ko⁻ niih⁻, kye⁻ ga⁺ jyoh⁺ ko⁻ niih⁻.

⁴² Cher⁺ mah⁺ hi⁻ ngii⁺ miih⁻ he⁻ cha⁻ kyah⁺, kwëëyh⁺. Hi⁺ cher⁺ mah⁺ hi⁻ hn00⁺ lle⁺ miih⁻ he⁻ cha⁻ kyah⁺, ta⁺ jmee⁻ chaah⁻ kyaayh⁺.

Hn00⁺ hnää⁻ jne⁺ hi⁻ na⁻ h00h⁺ jnän⁻

(Lc. 6:27-28, 32-36)

⁴³ Ma⁻ nuuh⁻ ba⁺ hnäh⁺ ka⁻ läh⁺ he⁻ jäyh⁺: “Wa⁺ hnaah⁻ ome⁻ kyaah⁺ mah⁺ wa⁻ na⁻ hääh⁺ hi⁻ sa⁻ laa⁺ ome⁻ kyaah⁺.”

⁴⁴ Pero lä⁻ la⁻ ba⁺ jwah⁺ jnä⁻: Wa⁺ lä⁻ hnaah⁻ hnäh⁺ hi⁻ sa⁻ laa⁺ ome⁻ kyaah⁺ hnäh⁺. Ngii⁺ hnäh⁺ llu⁺ kih⁺ hi⁻ jwä⁻ dso⁺ jwii⁺ kyah⁺ hnäh⁺. Jmee⁻ hnäh⁺ llu⁺ kih⁺ hi⁻ na⁻ h00h⁺ kyah⁺ hnäh⁺. Ngii⁺ hnäh⁺ kih⁺ Dio⁺ kih⁺ hi⁻ jmeeh⁻ hnäh⁺.

⁴⁵ Mah⁺ lä⁻ ja⁻ leeh⁺ hnäh⁺ jo⁺ Täa⁺ jnän⁻ hi⁻ gya⁺ gyuu⁺. Hi⁻ he⁻ jmee⁻ dsa⁻ hya⁺ hyoo⁻ kih⁺ hi⁻ hlëëh⁺ lä⁻ ja⁻ kih⁺ hi⁻ lluu⁺. Hi⁺ cheey⁺ jma⁺ ka⁻ läh⁺ kih⁺ hi⁻ jmee⁻ he⁻ llu⁺ hi⁻ kih⁺ hi⁻ jmee⁻ he⁻ hliih⁺.

⁴⁶ Jëeh⁺ cher⁺ mah⁺ hnaah⁻ hnäh⁺ ma⁻ la⁻ hi⁻ hnää⁻ hnäh⁺ ba⁺, ¿hee⁻ ba⁺ hñah⁻ hnäh⁺ kih⁺ Dio⁺ ja⁻? ¿Che⁺ sa⁻ jmeey⁻ lä⁻ ja⁻ ka⁻ läh⁺ hi⁻ ko⁺ ku⁺ sih⁻?

⁴⁷ Cher⁺ mah⁺ kih⁺ 00h⁺ ba⁺ hnäh⁺ jmeeh⁻ hnäh⁺ Dio, ¿che⁺ laah⁺ hnäh⁺ jmeeh⁻ hnäh⁺ ko⁺ he⁻ llu⁺? ¿Che⁺ sa⁻ jmee⁻ lä⁻ ja⁻ hi⁻ sa⁻ ma⁻ heeh⁻ kih⁺ Dio?

⁴⁸ Wa⁺ laah⁺ hnäh⁺ lluu⁺, lä⁻ ko⁺ laa⁺ Täa⁺ jnän⁻ hi⁻ gya⁺ gyuu⁺ hi⁻ lluu⁺ go⁻ te⁻.

6

¹ Leeh⁺, ta⁺ hnooh⁻ hnäh⁺ ha⁻ lä⁻ jee⁺ hlëëh⁺ dsa⁻ llu⁺ kyah⁺ hnäh⁺ wa⁻ ra⁻ ga⁺ jmeeh⁻ hnäh⁺ ko⁺ he⁻ llu⁺. Cher⁺ mah⁺ ko⁻ taq⁺ ga⁺ ga⁺ jmeeh⁻ hnäh⁺ mah⁺ jëë⁺ dsa⁻ kyah⁺ hnäh⁺, sa⁻ hñah⁻ hnäh⁺ ni⁻ miih⁻ kih⁺ Dio⁺ hi⁻ gya⁺ gyuu⁺.

² Wa⁻ ra⁻ ga⁺ kwah⁺ hnäh⁺ be⁺ kih⁺ jaa⁻ hi⁻ lla⁻ kyaa⁺, ta⁺ jwii⁺ ni⁻ jaa⁻ hee⁻ na⁻ ma⁻ jmeeh⁻. Mah⁺ sa⁻ jmeeh⁻ hnäh⁺ kwee⁻ kyaah⁺ hi⁻ jmää⁻ hñii⁺ mi⁻ te⁺ neh⁻ gwah⁺, hi⁻ lä⁻ ja⁻ jmeey⁻ ka⁻ läh⁺ cha⁺ jwë⁺ he⁻ hnooyh⁻ ha⁻ lä⁻ jee⁺ hlëëh⁺ dsa⁻ llu⁺ kiyh⁺ ba⁺ ja⁻. Ma⁻ ra⁻ ju⁺ dsoo⁺ jwëëhn⁻ hnäh⁺, ko⁻ ja⁻ ba⁺ hñii⁺ ma⁻ liyh⁻ jñeey⁺.

³ Pero hne⁻, wa⁻ ra⁻ ga⁺ kwëëh⁺ dsa⁻ miih⁻ kuu⁺, ta⁺ jwii⁺ ni⁻ jaa⁻ ma⁻ ke⁻ laa⁺ ome⁻ kyaah⁺.

⁴ Heh⁺ lä⁻ ja⁻, sa⁻ jnä⁻ he⁻ ma⁻ kwëëh⁺ dsa⁻ kuu⁺. Ma⁺ ja⁻ Täa⁺ kyaah⁺, hi⁻ jëë⁻ lä⁻ jë⁻ he⁻ sa⁻ jnä⁻, mi⁻ hmaayh⁺ kyah⁺ to⁻ lo⁻ nê⁻ lä⁻ jëë⁻ dsa⁻.

Ga⁺ mi⁻ tëë⁻ Jesús dsa⁻ kyaay⁺ ha⁻ lä⁻ chuuy⁺ kyaah⁺ Dio

(Lc. 11:2-4)

⁵ Wa⁻ ra⁻ ga⁺ të⁺ jee⁺ ngiih⁺ kyah⁺ kih⁺ Dio, ta⁺ jmee⁻ lä⁻ jmee⁻ hi⁻ jmää⁻ hñii⁺ mi⁻ te⁺. Tih⁻ dsëy⁺ na⁻ tääy⁺ hlëëyh⁺ kyaah⁺ Dio neh⁺ gwah⁺ mäh⁻ hi⁻ lä⁻ ja⁻ jmeey⁻ cha⁺ jwë⁺ jee⁺ ga⁻ nää⁻ dsa⁻ mah⁺ jëë⁺ dsa⁻ kiyh⁺. Ma⁻ ra⁻ ju⁺ dsoo⁺ jwëëhn⁻ hnäh⁺, ko⁻ ja⁻ ba⁺ hñii⁺ ma⁻ liyh⁻ jñeey⁺.

⁶ Pero hne⁻, wa⁻ ra⁻ ga⁺ të⁺ jee⁺ ngiih⁺ kyah⁺ kih⁺ Dio, go⁻ he⁻ jee⁺ gwiih⁻ mah⁺ jne⁺ haah⁺ kyah⁺. Ngii⁺ kyah⁺ kih⁺ Täa⁺ hi⁻ sa⁻ jnä⁻. Ma⁺ ja⁻ Täa⁺ kyaah⁺ hi⁻ jëë⁻ lä⁻ jë⁻ he⁻ sa⁻ jnä⁻, mi⁻ hmaayh⁺ kyah⁺ to⁻ lo⁻ nê⁻ lä⁻ jëë⁻ dsa⁻.

⁷ Wa⁻ ra⁻ ga⁺ të⁺ jee⁺ ngiih⁺ kyah⁺ kih⁺ Dio, ta⁺ hlëëh⁺ cha⁺ miih⁻ jiih⁻ ko⁺ nëë⁺ juu⁺ he⁻ sa⁻ jmää⁻ ta⁺, lä⁻ ko⁺ jmee⁻ hi⁻ sa⁻ ma⁻ heeh⁻ kih⁺ Dio. Kih⁺ he⁻ hlëëyh⁺ cha⁻ miih⁻ jiih⁻ ko⁺ nëë⁺ juu⁺, nuu⁺ Dio kiyh⁺ laay⁺.

⁸ Ta⁺ jmee⁻ hnäh⁺ lä⁻ jmee⁻ dsa⁻ he⁻. Jëeh⁺, Täa⁺ jnän⁻ hi⁻ gya⁺ gyuu⁺, ma⁻ ñey⁻ ba⁺ hee⁻ na⁻ jmee⁻ bii⁺ jnän⁻ jää⁺ ja⁻ ga⁺ ngiin⁻ kiyh⁺.

⁹ Lă⁻la⁻ ba⁻ hnøø¹ ngih¹ hnăh¹ kyah¹:

Tăă kyaa¹ jnăăh¹ hî⁻ gya¹ ya¹ jwii¹, lâ⁻jêê⁻ ba¹ wa¹ jmee¹ dsoo¹ he⁻ laah¹ hne⁻ na⁻ jngêê¹ go⁻te⁻.

¹⁰ Nă⁻ mah¹ jmeeh¹ hih⁻ jee¹ la⁻.

Wa¹ le¹ lâ⁻ hyoh⁻ hoh¹ hñaa¹ jmi⁻ gyuu¹ la⁻, ja⁻ ba¹ lâ⁻ koo⁻ la¹ gyuu¹ h¹ ya¹ jwii¹.

¹¹ Kwêeh¹ jnăăh¹ na¹ he⁻ kih¹ hîh¹ jnăăh¹ he⁻ jmee¹ bi¹ kyaa¹ jnăăh¹.

¹² Jmee¹ jøh⁻ hoh¹ kih¹ he⁻ ma⁻ hlăăh⁻ jnăăh¹, ja⁻ ba¹ lâ⁻ koo⁻ jøh⁻ dsê⁻ jnăăh¹ kyaa¹ hî⁻ dsa⁻ hlăăh⁻ kyaa¹ jnăăh¹.

¹³ Ta⁻ kwa⁻ jwê¹ ka¹ he⁻ hliih¹ dsê⁻ jnăăh¹, lâă¹ jnăăh¹ kih¹ he⁻ ja⁻.

Jêeh¹, jaă⁻ hne⁻ ba¹ jmee¹ hih⁻ kih¹ lâ⁻ jê⁻, kyah¹ ba¹ la¹ ga⁻ lâ⁻ jê⁻ be¹, hne⁻ ba¹ laah¹ jøøh¹ kih¹ ga⁻ lâ⁻ jê⁻ joh¹ jmi¹ cha⁻. Wa¹ la¹ lâ⁻ ja⁻.

¹⁴ Cher¹ mah¹ jmeeh⁻ jøh⁻ hoh¹ kyaa¹ hî⁻ dsa⁻ hlăăh⁻ kyaa¹ hnăh¹, lâ⁻ ja⁻ ka⁻ lâh⁻ Tăă jnăn¹ hî⁻ gya¹ gyuu¹ h¹ jmeey¹ jøh⁻ dsëy¹ kyaa¹ hnăh¹.

¹⁵ Pero cher¹ mah¹ sa¹ ga¹ jmeeh¹ hnăh¹ jøh⁻ hoh¹ kyaa¹ hî⁻ dsa⁻ hlăăh⁻ kyaa¹ hnăh¹, lâ⁻ ja⁻ ka⁻ lâh⁻ Tăă jnăn¹ hî⁻ gya¹ gyuu¹ h¹ sa¹ jmeey¹ jøh⁻ dsëy¹ kyaa¹ hnăh¹ he⁻ dsa⁻ hlăăh⁻ hnăh¹ kiyh¹.

Ga⁻hlêeh¹ Jesús kih¹ he⁻ sa¹ kih⁻ hîh⁻ jne¹

¹⁶ Jmi¹ ma¹ sa¹ kuh⁻ huh¹ hnăh¹ jee¹ hlêeh¹ hnăh¹ kyaa¹ Dio, ta¹ jmee⁻ hnăh¹ lii⁻ he⁻ ti⁻ mee⁻ hoh¹ hnăh¹ lâ⁻ jmee¹ dsa⁻ hî⁻ jmăă⁻ hñii¹ mi⁻ teh¹. Hî⁻ he⁻ jmee¹ lii⁻ mo⁻ nê¹ mah¹ jêê¹ dsa⁻ kiyh¹ he⁻ sa¹ kuh⁻ hîyh⁻. Ma¹ ra¹ ju⁻ dsoo¹ jwêeh⁻ hnăh¹, ko⁻ ja⁻ ba¹ hñii¹ ma⁻ liyh⁻ jñeey¹.

¹⁷ Pero hne⁻, ma¹ sa¹ kuh⁻ huh¹ jee¹ hlêeh¹ kyaa¹ Dio, ja⁻ jñaa¹ h¹ lleh¹ mah¹ gyih⁻ mo⁻ nêh¹.

¹⁸ Mah¹ lâ⁻ ja⁻, sa¹ lâ⁻ leeh⁻ cha⁻ nê¹ dsa⁻, he⁻ sa¹ kuh⁻ huh¹. Kih¹ Tăă hî⁻ sa¹ jnăă¹ ba¹ lâ⁻ leeh⁻. Hi⁻ lâ⁻ ja⁻, Tăă kyaa¹ hî⁻ jêê⁻ lâ⁻ jê⁻ he⁻ sa¹ jnăă¹, mi⁻ hmaayh¹ kyah¹ to⁻ lo⁻ nê¹ lâ⁻ jêê⁻ dsa⁻.

Ga⁻hlêeh¹ Jesús kih¹ he⁻ la¹ hmooh¹

(Lc. 12:33-34)

¹⁹ Ta⁻ wa¹ hnooh⁻ hnăh¹ lla⁻ mah¹ jmi⁻ gyuu¹ la⁻ cha⁻ miih⁻ he⁻ la¹ hmooh¹ kyah¹ hnăh¹. Jêeh¹ jee¹ la⁻ chaa⁻ jah¹ jwê⁻ cha⁻ miih⁻ hi⁻ hya¹ tu⁻ juuh⁻ lâ⁻ jê⁻ he⁻ llu¹. Hi⁻ dsa⁻ taah⁻ dsa⁻ hî⁻ mah¹ hîy¹.

²⁰ Hnøøh¹ hnăh¹ mah¹ lla⁻ mah¹ gyuu¹ h¹ ya¹ jwii¹ he⁻ la¹ hmooh¹ kyah¹ hnăh¹. Jee¹ ja⁻ sa¹ chaa⁻ jah¹ hî⁻ jwê⁻ ni⁻ sa¹ hya¹ tu⁻ juuh⁻ ka⁻ lâh⁻. Hi⁻ jee¹ ja⁻ sa¹ chaa⁻ dsa⁻ hî⁻ mah¹ hîy¹.

²¹ Ha⁻ jîih¹ jee¹ hla⁻ he⁻ la¹ hmooh¹ kyah¹ hnăh¹, jee¹ ja⁻ ba¹ kye¹ hnăh¹ o⁻ jøh⁻ dsê⁻.

Wa⁻je⁻ kih¹ jmi⁻ ngo¹ jnăn¹

(Lc. 11:34-36)

²² Mi⁻ nê¹ jne¹ la¹ lâ⁻ koh¹ wa⁻je⁻ kih¹ jmi⁻ ngo¹ jnăn¹. Lă⁻ ja⁻, cher¹ mah¹ mi⁻ nêh¹ la¹ llu¹, lâ⁻ kaa⁻ jmi⁻ ngo¹ kyah¹ ngê⁻ jee¹ wa⁻je⁻.

²³ Pero cher¹ mah¹ la¹ hliih¹ mi⁻ nêh¹, ga⁻ lâ⁻ kaa⁻ jmi⁻ ngo¹ kyah¹ ngê⁻ jee¹ na⁻ hoo⁻ ba¹. Lă⁻ ja⁻, cher¹ mah¹ wa⁻je⁻ he⁻ cha⁻ kyah¹ la¹ na⁻ hoo⁻ ba¹, ha⁻ koh¹ sa¹ na⁻ hoo⁻ jee¹ ngêh⁻.

Sa⁻ le¹ jmee¹ jne¹ he⁻ kih¹ Dio mah¹ jmee¹ jne¹ he⁻ kih¹ kuu¹

(Lc. 16:13)

²⁴ Ni⁻ jaa⁻ sa¹ lâ⁻ kêh⁻ jmi¹ jmee¹ he⁻ kih¹ uu¹ dsa⁻ kaa¹h¹. Jêeh¹, jmeey¹ na⁻ hăăy¹ jaa⁻ mah¹ lâ⁻ hnăăy¹ hî⁻ jñah¹. Mi⁻ tey¹ kih¹ jaa⁻ mah¹ mi⁻ kwayh¹ hî⁻

jñah' he'. Sa' lä'këh' hnäh' jmi' jmeeh' hnäh' he' kih' Dio mah' jmeeh' hnäh' he' kih' kuu' ka-läh'.

Ga'hää' Dio kwee' go'te' lä'jēē' hī' laa' kyaay'
(Lc. 12:22-31)

²⁵ He-ja' jwēēhn' hnäh': Ta' ka' hnäh' huu'dsē' ha' lä' dsa'ngēē' hnäh', hee' na' kuh'huh' hnäh'. Ta' ka' hnäh' huu'dsē' kih' jmi'ngo' kyah' hnäh', ha' lä' tēēh' hnäh' hmiih' he' këh' hnäh'. ¿Che' sa' kyeē' ga' he' chaa' hnäh' lä'koh' ga' he' kuh'huh' hnäh'? ¿Hi' che' sa' kyeē' ga' jmi'ngo' kyah' hnäh' lä'koh' ga' hmiih' he' këh' hnäh'?

²⁶ Jēē' da' hnäh' lä'koo' la' kih' ta' hī' hēē' jwē' nē' llē'. Sa' cha' jngēēy' ni' sa' chooyh' mi', ni' sa' llay' llu' mi' kiyh'. Pero Täā' jnän' hī' gya' gyuu'h', ma'ra' he' ääh' bih'. ¿Che' sa' kyeē' ga' hnäh' lä'koh' ga' ta' he'?

²⁷ ¿Hij' hnäh' leh' jmeeh' saā' ga' koo' lēē', kih' he' jmeeh' hnäh' cha'miuh' huu'dsē'?

²⁸ ¿He-la' jmeeh' hnäh' cha'miuh' huu'dsē' kih' hmiih' he' këh' hnäh'? Jēē' da' hnäh' ha' lä' dsa'kwaā' wa'le' jee' nuu'. Sa' cha' ta' jmee', ni' sa' hwēē' wa'ñe'.

²⁹ Pero jwēēhn' hnäh'. Ma'ke' na'hñaa'h' la' hmiih' he' ga'këh' rey Salomón, sa' ga'liy' ma' këyh' hmiih' he' la' na'hñaa'h' lä'koo' la' wa'le' ja'.

³⁰ Cher'mah' lä'ja' ga' jmee' Dio na'hñaa'h' wa'le' he' choo' nē' nuu' na', mah' hō' jē' dsa' neh' hwi', ha' ga' sa' jmäy'h' hnäh' llu', dsa' hī' miuh' go'te' ba' dsoo' dsē'.

³¹ He-ja' mo'to' ka' ga' hnäh' huu'dsē' jawah' hnäh': "¿Hee' na' kih'hij' jnääh', hee' hmiih' kye'h' jnääh'?"

³² Jēēh', lä'jēē' hī' sa' ma' heēh' kih' Dio hnooyh' lä'jē' he' ja' jmah' ba'. Pero Täā' jnän' hī' gya' gyuu'h' ya' jwū' ma'ñey' ba' he' jmee' bi' jnän' kih' jee' lä'jē' he' ja'.

³³ Hnääh' da' hnäh' to'nē' Dio hī' laa' dsa' ta' jōōh' jnän' hī' jmee' hnäh' he' llu' jmah' ba' lä'koo' hnōy' hñiuy'. Lä'ja' ba' hñah' hnäh' lä'jē' he' jmee' bi' kyah' hnäh' ka-läh'.

³⁴ He-ja' ta' ka' hnäh' huu'dsē' kih' hō', jēēh' hō' lä'cha' jyoh' ga' huu'dsē' he' jmeeh' hnäh'. Heēh' ba' hnäh' koo' jmi' koo' jmi' lä'koo' te' he' chaa' hnäh'.

7

Sa' ga'tēē' jne' jēēn' kih' jñah'
(Lc. 6:37-38, 41-42)

¹ Ta' ka' hnäh' kwaat' kih' jñah' mah' sa' ka' Dio kwaat' kyah' hnäh'.

² Jēēh', Dio ka' kwaat' kyah' hnäh', ja' ba' lä'koo' kah' hnäh' kwaat' kih' jñah'. Lä'koo' te' ka' hnäh' kwaat' kih' jñah', ko' ja' hmiih' te' ka' Dio kwaat' kyah' hnäh'.

³ ¿He-la' jēēh' wa'hloō' he' hä' mī'nē' oōh' mah' sa' jēēh' da' wa'hloō' juuh' he' hä' mī'nēh' hñaa'h'?

⁴ ¿Ha' lä'ja' jwiuh' oōh': "Kwa' da' wa' llen' wa'hloō' he' hä' mī'nēh'", mah' hä' ba' kyah' hñaa'h' he' juuh' ga'?

⁵ ¿He' ba' che' ta' juuh' hne'! Llé' da' jāā' wa'hloō' juuh' he' hä' mī'nēh' hñaa'h'. Jā' ga' na' jēēh' kwee' mah' lleh' wa'hloō' he' hä' mī'nē' oōh'.

6 Ta⁺ kwëeh' hnäh' dsii⁻ he⁻ la⁻ na⁻ jøø', wa⁻ra⁻ ga⁻jeeyh⁻ mah' gi⁺hnäy' kyah' hnäh'. Ta⁺ jwä' hnäh' kuü' he⁻ la⁻ hmooh' kyah' hnäh' cha⁻në' cha⁻ñe⁻, wa⁻ra⁻ ga⁻hee' ga⁻soyh'.

Hnøø' hnäh' jne' Dio lä⁻kqa⁻ tuh⁻dsë⁻ jne'
(Lc. 11:9-13; 6:31)

7 Ngii' hnäh' kih' Dio, mah' hñah⁻ hnäh'. Hnøøh' da⁻ hnäh' mah' jnääh⁻ hnäh'. Tee⁻ hnäh' kiyh' mah' näy' ho⁻haah'.

8 Jëeh', lä⁻jëë⁻ hi⁻ ngii⁻, hyoyh⁻ ba'. Hi⁻ hnooh⁻, jnøøyh⁻ ba'. Hi⁻ tëë⁻ ho⁻haah', nä⁻ba⁻ ho⁻haah' kiyh'.

9 ¿Ha⁻ lä⁻ja⁻ kwëeh' hnäh' chih⁻ kyaah', koø⁻ mi⁻kuü' wa⁻ra⁻ ga⁻ngiiy' he⁻ñiih'?

10 Hi⁻ cher⁻mah' ga⁻ngiiy' kuyh⁻ jaa⁻ hmooh⁻, ¿ha⁻ lä⁻ja⁻ kwëëyh' jaa⁻ miih⁻?

11 Ma⁻ke⁻ hlëeh' hnäh', leh⁻ba⁻ hnäh' kwëëh' chih⁻ kyaah' he⁻llu'. Joh' ga⁻he⁻llu⁻ sa⁻ kwa⁻ Täa⁻ hi⁻ gya⁻gyuuh' kih' lä⁻jëë⁻ hi⁻ ngii⁻ kiyh'.

12 He⁻ja⁻, lä⁻jë⁻ he⁻ hnooh' hnäh' jmee' dsa⁻ kyah' hnäh', ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ jmee' hnäh' kiyh' ka⁻läh'. Juu' la⁻ jëeh' kwee⁻ kyaah' ley⁻ he⁻ ga⁻sii' Moisé kyaah' lä⁻jë⁻ he⁻ ga⁻sii' lä⁻jëë⁻ hi⁻ ma⁻ngëë⁻ juu' kih' Dio.

Lä⁻to' ho⁻haah'
(Lc. 13:24)

13 Go⁻taah' hnäh' ta⁻ jwë⁻ dsu⁻. Jëeh', jla⁻ la⁻ ho⁻haah' hi⁻ hu⁻ la⁻ jwë⁻ he⁻ dsu⁻ jee⁻ dsa⁻ hee⁻ dsa⁻. Jwëë⁻ dsa⁻ hi⁻ dsa⁻taah' ta⁻ ja⁻.

14 Dsu⁻ la⁻ ho⁻haah' hi⁻ dsu⁻ jwë⁻ he⁻ jmee⁻ cha⁻ dsa⁻. Miuh⁻ go⁻te⁻ ba⁻ dsa⁻taah' ta⁻ ja⁻.

Mii' kih' jmee⁻ lii⁻ ha⁻ lä⁻ la⁻ chaah' hma⁻
(Lc. 6:43-44)

15 'Hää⁻ hnäh' hñaa⁻ kih' hi⁻ ga⁻nää⁻ lä⁻koh' hi⁻ ngëë⁻ juu' kih' Dio ba'. Ya⁻nääy' jee' kyah' hnäh' jmääy' hñiiy' hwaay' lä⁻koø⁻ jaa⁻ borrego. Pero ta⁻ neh⁻ tuh⁻dsëy', laay' lä⁻koø⁻ jaa⁻ jah' hi⁻ hää'.

16 Kyaah' he⁻ jmeey' ja⁻, lä⁻jnä⁻ ha⁻ lä⁻laay'. Ha⁻ lä⁻ja⁻ chooh' dsa⁻ mi⁻jëh' kih' chaah' toø'. Ni⁻ mi⁻higo sa⁻ chooh' dsa⁻ kih' chaah' toø'.

17 Jëeh', lä⁻jë⁻ chaah' hma⁻ he⁻llu', hii⁻ mi⁻ he⁻llu' ba'. Hi⁻ lä⁻jë⁻ chaah' hma⁻ he⁻ hñiih', hii⁻ mi⁻ he⁻ hñiih'.

18 Lä⁻jë⁻ chaah' hma⁻ he⁻llu', sa⁻ le⁻ hii⁻ mi⁻ he⁻ hñiih'. Ni⁻ chaah' hma⁻ he⁻ hñiih', sa⁻ le⁻ hii⁻ mi⁻ he⁻llu'.

19 Ga⁻lä⁻jë⁻ chaah' hma⁻ he⁻ sa⁻ hii⁻ mi⁻ he⁻llu', hnä⁻ dsa⁻ mah' tooyh⁻ cha⁻je⁻.

20 He⁻lä⁻ja⁻, lä⁻jnä⁻ ha⁻ lä⁻laa⁻ dsa⁻ kyaah' ta⁻ kih'.

Ja⁻ lä⁻jëë⁻ dsa⁻ dsa⁻taah' jee' jmee⁻ Dio hih'
(Lc. 13:25-27)

21 Ja⁻ lä⁻jëë⁻ hi⁻ jäh⁻ kin⁻: "Dsa⁻jøøh' kyaan⁻, Dsa⁻jøøh' kyaan⁻", dsa⁻taah' jee' jmee' Dio hih'. Ma⁻la⁻ hi⁻ jmee⁻ lä⁻hyoh⁻ dsë⁻Tää⁻ kyaan⁻ hi⁻ gya⁻gyuuh', hi⁻ he⁻ba⁻ dsa⁻taah'.

22 Wa⁻ra⁻ ga⁻të⁻ jee' llaa⁻ jmi⁻gyuuh', jwëë⁻ dsa⁻ jäh⁻ siiyh⁻ jnä⁻: "Dsa⁻jøøh' kyaan⁻, Dsa⁻jøøh' kyaan⁻, ¿ja⁻ kyaah' mada⁻ he⁻ ga⁻jmeeh' ga⁻kwa⁻ jnääh' juu' kyah', kyaah' mada⁻ kyah' ga⁻hwëë⁻ jnääh' hi⁻ sa⁻llu', hi⁻ kyaah' mada⁻ kyah' ga⁻jmee' jnääh' he⁻ juh⁻gaä⁻?"

²³ Ma'ja- jeehn' kih' dsa- he': "Jih'koh' sa' ga-lä'kyuun- hnäh'. Go-nää' hnäh' kyah', hnäh' hi- tēē' jmee- he- hlih'."

Ga'jmeey' hne' kiyh' nē' kuu' hloo-
(Mr. 1:22; Lc. 6:47-49)

²⁴ He-ja-, hi- nuu- juu' kin- mah' jmeey- lä- jwahn-, hi- he' laa' lä'koo- jaa- dsa- nuuh- hi- cha- huud'se- llu' kih'. Ga'jmeey' hne' kiyh' nē' kuu' hloo-.

²⁵ Ja' jma', ga'juuh' jmii- hi- ja' lle' nē' kih' hne'. Pero sa' ga-toh', jēēh' ma' chih' nē' kih' kuu' hloo-.

²⁶ Pero hi- nuu- juu' kin- mah' sa' jmeey- lä- jwahn-, hi- he' laa' lä'koo- jaa- dsa- too- hi- ga'jmeey' hne' kih' nē' mi'sii'.

²⁷ Ja' jma', ga'juuh' jmii-, ja' lle' tā' ga'jmeey' wi' kih' hne' ja-, mah' ga-toh'. Ga'hee' lä-jē- go-te- -ga-jäh' Jesús.

²⁸ Ma' ga-dsaa' ga-hlēeh' Jesús juu' la-, lä-jēē- dsa- hi- ma' tāäh' jee' ja-, ma' jēē- dsayh- ha- lä- la' juu' he- ma' kway-.

²⁹ Jēēh' ma' hlēēyh- dsa- lä'koo- jaa- hi- jmee- hih- ba', ja- lä'koh' ma' jmee- ta-jwoh' kyaa' ley.

8

Ga'mi'hlää' Jesús jaa- hi- ma' dsaah' hmih' høø-
(Mr. 1:40-45; Lc. 5:12-16)

¹ Lä'koo- ma' ga-jñaa' Jesús ñih' lle'koh' ja-, jwēē' dsa- ga-lla-llē' kaah' kiyh'.

² Jee' ja- ga-ya-jäh- jaa- dsa- hi- ma' dsaah' hmih' høø-. Ga'juuyh' jnēy' cha-nē' Jesús mah' ga-jäyh' siiyh':

—Dsa-jøøh' kyaan-, cher'mah'le', leh' ba' hne- cheh' dsoo' he- mi-sah' jnä'.

³ He-ja- ga-hii' Jesús ma-goo- mah' ga'kyey- nē' kih' dsa- he' mah' ga-siiyh':

—Le' ba', wa' dsa-che' ba' dsoo' kyah'.

Lä'chah' ja- ga-ääh' go-te- hmih' høø' ja-.

⁴ Ja-ga' ga-jäh' Jesús siiyh':

—Jēē' da', ta' jmeeh' juu' kih' ni- jaa-. Gwa- go-hääh' hñaa' kih' jmi-dsa-. Kye- miih- he- kwēēh' hnih' lä-hih- he- ga'jmeey' Moisé. Lä-ja- go-jmee' mah' lä-ñey- ma-jä' kyah' —ga-jäh' Jesús siiyh'.

Ga'mi'hlää' Jesús moz' kyaa' juu' hløø-
(Lc. 7:1-10)

⁵ Lä'koo- ma' ga-he' Jesús jwii- Capernaum, ja' jaa- juu' hløø' chuh- kih' Jesús mah' ga-chuuy' kyaah':

⁶ —Dsa-jøøh' kyaan-, moz- kyaan- na-kyaa' cha'neh- kin-, ja- jwēte kiyh', mo-so' liih- goo- tiy- -ga-jäyh' siiyh'.

⁷ —Ñii' ba' jnä' mi'hlää' jnih' —ga-jäh' Jesús siiyh'.

⁸ Mah' ga-jeeh- juu' hløø' he' siiyh':

—Dsa-jøøh' kyaan-, sa- cha- he- laa' jnä' mah' go'heh' cha'neh- kin-. Lee- ba' koo- jäh', mah' jä' ba' kih' moz' kyaan-.

⁹ Jēēh' jnä' ka-läh', chaa- hi- jmee- mada- he- jmeen- kiyh', hi- tāäh' hløø' hi- jmeen- hih- kih'. Wa-ra- ga-jmeen' hih' kih' jaa-: "Gwa- jee' oo-", dsooy' ba'. Wa-ra- ga-jwiiñ' jñah': "Ña- ta' la-", jäy- ba'. Hi- wa-ra- ga-jwiiñ' moz' kyaan-: "Jmee' he- la-", jmeey- ba'.

10 Peer⁺ ga⁺jēē⁺ dsaḥ⁺ Jesús ma⁺ ga⁺nuuy⁺ juu⁺ kih⁺ dsa⁻ he⁻. Mah⁺ ga⁺siyh⁺ lá⁺jēē⁺ hī⁻ ma⁺ chaḥ⁺ kaah⁺ kiyh⁺:

—Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo⁻ jwēēhn⁻ hnāḥ⁻, lá⁻kaa⁻ hwa⁺ Israel sa⁻ ma⁻jnāāhn⁻ ni⁻ jaḥ⁻ dsa⁻ hī⁻ dsoo⁻ dsē⁻ lá⁻koḡ⁻ dsoo⁻ dsē⁻ dsa⁻ nūh⁻ la⁻.

11 Jwēēhn⁻ hnāḥ⁻, lloo⁻ koḡ⁻ jmi⁻ jwēē⁻ dsa⁻ ya⁻nāā⁻ ta⁻ kye⁺ ta⁻ nūi⁻ hī⁻ dsa⁻ taḥ⁻ kuh⁻ ma⁻nū⁻ ko⁻jōḥ⁻ kyaḥ⁻ Abraham, kyaḥ⁻ Isaac, hi⁻ kyaḥ⁻ Jacob gyūh⁻ ya⁻jwī⁻ kih⁻ Dio.

12 Pero dsa⁻ Israel hī⁻ ma⁻ laḥ⁻ kwaat⁻ dsa⁻ taḥ⁻ jee⁻ jmee⁻ Dio hih⁻, hī⁻ he⁻ jwāā⁻ dsih⁻ ta⁻ ka⁻hne⁻ jee⁻ na⁻hōḡ⁻. Jee⁻ ja⁻ kí⁻hooyh⁻ mah⁻ jūuy⁻ cha⁻jay⁻.

13 Ja⁻ ga⁻ ga⁻jāḥ⁻ Jesús siyh⁻ juu⁻ hløø⁻ he⁻:

—Gwaḥ⁻ ba⁻ hne⁻ kyah⁻, wa⁻ le⁻ kyah⁻ ja⁻ ba⁻ lá⁻koḡ⁻ ma⁻ lá⁻dsoo⁻ hoh⁻.

Lá⁻chāḥ⁻ ja⁻, ga⁻ jā⁻ kih⁻ moz⁻ kyaay⁻.

Ga⁻mi⁻hlāḥ⁻ Jesús ma⁻choo⁻ Pee⁻

(Mr. 1:29-31; Lc. 4:38-39)

14 Ma⁻ngēē⁻ he⁻ ja⁻, nēe⁻ Jesús cha⁻neh⁻ kih⁻ Pee⁻. Jee⁻ ja⁻ ga⁻jēēy⁻ ma⁻choo⁻ Pee⁻ na⁻kyaay⁻ dsaayh⁻ kyaḥ⁻ llii⁻.

15 Mah⁻ ga⁻soḡḥ⁻ Jesús ma⁻gooy⁻. Lá⁻chāḥ⁻ ja⁻ ya⁻hi⁻ llii⁻ kiyh⁻. Ga⁻nooy⁻ jee⁻ ma⁻kyaay⁻ mah⁻ ga⁻løøy⁻ jmeey⁻ ta⁻he⁻ kih⁻ lá⁻jēē⁻.

Ga⁻mi⁻hlāḥ⁻ Jesús jwēē⁻ dsa⁻dsaah⁻

(Mr. 1:32-34; Lc. 4:40-41)

16 Ta⁻ ga⁻nū⁻ ja⁻, na⁻jāā⁻ dsa⁻ cha⁻nē⁻ Jesús jwēē⁻ hī⁻ ma⁻ kye⁻ jmi⁻lle⁻ hliih⁻. Kyaḥ⁻ koḡ⁻ ga⁻hlēēyh⁻ ba⁻ ga⁻hwēēy⁻ jmi⁻lle⁻ hliih⁻ he⁻ hi⁻ ga⁻mi⁻hlāḥy⁻ lá⁻jēē⁻ ga⁻dsa⁻ hī⁻ ma⁻dsaah⁻.

17 Mah⁻ lá⁻ja⁻ lá⁻te⁻ he⁻ ga⁻jāḥ⁻ Isaía hī⁻ ma⁻ngēē⁻ juu⁻ kih⁻ Dio lá⁻ ma⁻ ga⁻jāyh⁻: “Hñiyy⁻ ba⁻ ga⁻kaḡ⁻ nē⁻ kiyh⁻ lá⁻jē⁻ dsoo⁻ jnān⁻, hi⁻ ga⁻kooy⁻ lá⁻jē⁻ dsoo⁻ jmi⁻wī⁻ jnān⁻ ka⁻lāḥ⁻.”

Dsa⁻ hī⁻ ma⁻hnøø⁻ ma⁻jmeey⁻ ko⁻jōḥ⁻ kyaḥ⁻ Jesús

(Lc. 9:57-62)

18 Ma⁻ ga⁻jēē⁻ Jesús jwēē⁻ dsa⁻ ma⁻ tāāḥ⁻ lá⁻ku⁻ lá⁻jīi⁻ kiyh⁻, ga⁻jmeey⁻ mada⁻ kyaḥ⁻ jnāāḥ⁻ discipulo kyaay⁻, he⁻ ga⁻mi⁻llu⁻ jnāāḥ⁻ na⁻moo⁻ mah⁻ haḡ⁻ jnāāḥ⁻ ko⁻jōḥ⁻ kyaayh⁻ ta⁻ hngaah⁻ ko⁻taḡ⁻ jmi⁻jūh⁻.

19 Ja⁻ ga⁻ ga⁻lloo⁻ jaḥ⁻ ta⁻jwōḥ⁻ kyaḥ⁻ ley, ga⁻siyh⁻:

—Ta⁻jwōḥ⁻, nūn⁻ kyaḥ⁻ hne⁻ wa⁻ ha⁻ cha⁻ ha⁻ jee⁻ ga⁻llooh⁻.

20 Mah⁻ ga⁻jāḥ⁻ Jesús siyh⁻:

—Cha⁻ ba⁻ too⁻ jee⁻ gwīi⁻ hyah⁻, cha⁻ ba⁻ sūi⁻ kih⁻ ta⁻ hī⁻ hēē⁻ gyūh⁻. Pero Hī⁻ ga⁻lēē⁻ngo⁻ la⁻ sa⁻ cha⁻ jee⁻ jāy⁻.

21 Jñāḥ⁻ discipulo kyaay⁻ ga⁻siyh⁻:

—Dsa⁻jōḡḥ⁻ kyaḥ⁻, kwa⁻ jwē⁻ kin⁻ na⁻haḡḥ⁻ to⁻nē⁻ tāā⁻ kyaḥ⁻, ja⁻ ga⁻ nūn⁻ kyaḥ⁻ hne⁻.

22 Mah⁻ ga⁻jāḥ⁻ Jesús siyh⁻:

—Ña⁻ ba⁻ hne⁻ kyaḥ⁻ jnā⁻. Wa⁻ haḡ⁻ ba⁻ dsa⁻ na⁻juu⁻ hlii⁻ kyaḥ⁻.

Ga⁻jmeey⁻ Jesús hih⁻ kih⁻ lle⁻ mah⁻ hi⁻ tii⁻

(Mr. 4:35-41; Lc. 8:22-25)

23 Lá⁻ ma⁻ ga⁻he⁻ Jesús neh⁻ na⁻moo⁻, ga⁻nøø⁻ jnāāḥ⁻ discipulo ko⁻jōḥ⁻ kyaayh⁻.

24 Ni⁻ juu⁻ ga⁻ sa⁻ cha⁻ ja⁻ koḡ⁻ lle⁻ tā⁻, ga⁻hi⁻ goo⁻ jwēerte. Ga⁻hluḥ⁻ jmi⁻ lá⁻jīih⁻ ga⁻haa⁻ neh⁻ na⁻moo⁻. Pero ma⁻ na⁻gwīi⁻ ba⁻ Jesús.

25 He⁻ja⁻ jnääh' discípulo kyaay' na'chaa' jnääh' jee' ma⁻na⁻gwiiy' mah' ga⁻chiih' jnääh':

—Dsa⁻jøøh' kyaan⁺, lää' jne', ma⁻tøøhn' jee' juu' ba' jne' la⁻.

26 Mah' ga⁻siiyh⁺ jnääh':

—¿Hee' la' gah' hnäh'? Miih⁻ go⁻te' ba' dsoo' hoh' hnäh'.

Ja' ga' ga⁻noo⁻ Jesús, ga⁻jmeey' hih⁺ ga⁻jä' tii' lle' hi⁺ ga⁻jmeey' hih⁺ ga⁻jä' tii' jmi⁻. Lä⁻ja⁻ ba' ga⁻jä' tí'sih' ga⁻lä⁻jé⁻.

27 Peer⁻ ga⁻jéé' dsah⁺ jnääh', mah' ga⁻jäh' jnääh':

—¿Hii⁻ ba' dsa⁻ na⁻? Lä⁻kye⁻ lle' kyaah' jmi⁻ n⁻uuh' kiyh'.

Ga⁻hwëé' Jesús jwëé' jmi⁻lle' hliih' hi⁻ ma' jøø' kih' dsa⁻

(Mr. 5:1-20; Lc. 8:26-39)

28 Lä⁻koø⁻ ma' ga⁻lla⁻nøø' jnääh' ta⁻ hngaah' ko⁻taa⁻ ja⁻, jee' la' hwa' kih' Gadara, ya⁻nää' uu' dsa⁻ n⁻uuh⁻ hi⁻ ma' jøø' jmi⁻lle' hliih' kih', ga⁻mi⁻jeey' Jesús. Dsa⁻ he' ga⁻hwëé⁻ jee' la⁻ to⁻høø' kih' hlii'. Hääy' jwërte, sa⁻ ma' kway⁻ jwë' ma' dsa⁻ngëé' ni⁻ jaa⁻ dsa⁻ ta⁻ jwë' ja⁻.

29 Mah' ga⁻hooyh' ki⁻gaa⁻, ga⁻jäyh':

—¿Hee' ba' kih' he⁻ ma⁻ñeh' jee' tøøh' jnääh' la⁻, hne⁻ Jesús Joø' Dio? ¿Che' ma⁻ñeh' mah' heeh' jnääh' wii' jaa⁻ sa⁻ ga⁻ma⁻lloo' jmi⁻?

30 Hii' miih⁻ jee' ma' tääyh' ja⁻, ma' tääh' koø⁻ nää' ñe' ma' kuh⁻ nuu⁻.

31 Ga⁻chuu' lle' hliih' he', ga⁻siiyh⁺ Jesús:

—Cher'mah' ga⁻hwëëh' jnääh', kwa' jwë' kyaa' jnääh' dsa⁻tooh' jnääh' kih' ñe' hi⁻ tääh' oo⁻.

32 Mah' ga⁻jäh' Jesús siiyh⁻:

—Go⁻nää' hnäh' ja⁻.

Mah' ga⁻hwëëy⁻, ga⁻nääh' ga⁻taayh' tuh⁻dsé' ñe' he'. Lä⁻chah' ja⁻, lä⁻jéé⁻ ñe' he' ga⁻kyuu'. Ma' ga⁻tëëy' koø⁻ lle' hwa', ko⁻dsoo' jwë' ba' ga⁻saay' cha⁻jmi⁻ juuh⁻. Jee' ja⁻ ga⁻juuy' neh' jmi⁻.

33 Dsa⁻ hi⁻ ma' hää' ñe', ga⁻nää' ko⁻chih' cha⁻hlii⁺ ta⁻ jee' jwi⁻ na⁻jmeeyh' juu' ha⁻ lä⁻ ga⁻la' kih' ñe', hi⁻ ha⁻ lä⁻ ga⁻la' kih' dsa⁻ hi⁻ ma' jøø' lle' hliih' kih'.

34 He⁻ja⁻ ga⁻lä⁻jéé⁻ dsa⁻ hi⁻ ma' chaa⁻ jee' jwi⁻ ja⁻, ga⁻hwëëy⁻ mah' ga⁻nääh' ga⁻mi⁻jeey' Jesús. Ma' ga⁻jëëy', ga⁻chuu' kyaayh' mah' wa' llaayh' jee' ja⁻.

9

Ga⁻mi⁻hlää' Jesús jaa⁻ hi⁻ sa' liih' goo⁻ tii'

(Mr. 2:1-12; Lc. 5:17-26)

1 Ma⁻ngëé⁻ he' ja⁻, ga⁻he' Jesús ka⁻läh' neh⁻ na⁻moo' ngaayh' ta⁻ hngaah' ko⁻taa⁻ ta⁻ jwi⁻ kiyh'.

2 Ma' ga⁻llaayh' ja⁻, na⁻jää⁻ dsa⁻ cha⁻nëy' jaa⁻ hi⁻ dsaah' hi⁻ sa⁻ liih' goo⁻ tii' na⁻kyaa' nē jii'. Ma' ga⁻jéé' Jesús dsoo' ba' dsé' dsa⁻ he', he⁻ja⁻ ga⁻jäyh' siiyh⁻ hi⁻ sa⁻ liih' goo⁻ tii':

—Wa' nøh' hoh' gyuu⁻ kyaan⁺, ma⁻na⁻che' ba' lä⁻jé⁻ dso⁻kye⁻ kyah'.

3 Jee' ja⁻ ma' tääh' ko⁻llaa' ta⁻jwoh' kyaa' ley. Hi⁻ he' ga⁻jmeey' huu⁻dsé⁻ he⁻ ga⁻hlëeh' Jesús lä⁻ja⁻ he⁻ ga⁻mi⁻kwayh' Dio ba' ja⁻.

4 Pero ga⁻lä⁻liih' ba' Jesús he⁻ huu⁻dsé⁻ ma' jmee⁻ dsa⁻ he', he⁻ja⁻ ga⁻jäyh':

—¿He⁻ la' jmeeh⁻ hnäh' huu⁻dsé⁻ hliih' lä⁻na⁻?

5 ¿Hee- ga' na- sa' jwëëh', laah' hnäh'? ¿Che' he- chiih' jne' jaa- hi- dsaah': "Ma-na-che' dso'kye- kyah'", o he- chiih' jnih': "Noo-, kii' jii' kyah', mah' gwaah'?"

6 He- ja- jmeen' he- jwëëh' ga' mah' lä- ngëeh' hnäh', Hi- ga- lëë- ngo' la- ba- na- ngë' jwë' jmi- gyuu' mah' chey' dso'kye- kih' dsa'.

Ja- ga' ja- jah' Jesús siih' hi- sa' liih' goo- ti':

—Jnä' jwahn- noo-, kii' jii' kyah', gwaah- cha'neh' kyah'.

7 He- ja- ga- noo- dsa- he' ngaayh' cha'neh' kiyh'.

8 Ma' ga- jëë' dsa- ngaah' hi- ma' dsaah' he', ga- lä- dsa- dsëy' cha- miih- mah' ga- jmeey' juuh- kih' Dio, ta- la- kih' he- ga- kwëëyh' cha- miih- be' jaa- dsa- nuuh- mah' mi- hlä-äy' dsa- dsaah'.

Ga'tëeh' Jesús Matä'

(Mr. 2:13-17; Lc. 5:27-32)

9 Lä- ma' ya- hëë' Jesús jee' ja-, ga- jëëy' jaa- dsa- nuuh- hi- chee- Matä', hi- ma' gya' në'ta' kih' kooy' ku'sih-. Mah' ga- jäyh' siiyh':

—Nä- wa' jmeen' ko-jøh'.

He- ja- ga- nooy-, ga- jmeey' ko-jøh' kyaah' Jesús.

10 Pero he- ga- la'. Ma' gya' Jesús kuh- hih- cha'neh' kih' Matä'. Jwëë' dsa- hi- ma' kooy' ku'sih- hi- jñah' dsa- wa' hi- cha- hi- ma' tääh' në' mes- kuyh- ko-jøh' kyaah' Jesús hi- kya- jnääh' discípulo kyaay'.

11 Ma' ga- jëë' dsa- fariseo, heh' ga- jmeey' lä- ja-, mah' ga- jäyh' siiyh- jnääh':

—¿He- la' kuh- ta- jwoh' kyaah' hnäh' ko-jøh' kyaah' dsa- hi- kooy' ku'sih- na- hi- kyaah' jñah' dsa- wa' hi- cha- hi-?

12 Ma' ga- nuu' Jesús juu' ja- mah' ga- jäyh':

—Sa- jmee' bii' të- më- kih' dsa- hi- lluu', kih' dsa- dsaah' ba' jmee' bii'.

13 Go- nää' hnäh' mi- tëë' hnäh' hñaa'h- he- hnøø' jah- juu' la-: "Hnoon' wa' lä- nih' hoh' hnäh' ba', sa- hnoon' he- jëëh' hnäh' jah' në' na'hyoo'", ga- jah' Dio. Sa- ma- jan- kih' hi- lluu', kih' hi- cha- dso'kye- kih' ba' ma- jan-, mah' wa' dsa- jëeyh' kyaah' Dio.

Ga'ngü' dsa- juu', he- la' sa- tu- discípulo ko- hwëë' he- kuh- hih'

(Mr. 2:18-22; Lc. 5:33-39)

14 Ja- ga' ya- nää' dsa- hi- ma' ga- nää' kyaah' Jwaa-, ga- mi- jëey' Jesús mah' ga- ngüy' juu' kiyh':

—¿He- la' ma- la- jnääh' ba' kyaah' fariseo, ko- lla- jiih- ba' sa- kih- hih- jnääh' jee' ngü' jnääh' kih' Dio, mah' sa- jmee' lä- ja- discípulo kyaah'?

15 He- ja- ga- jah' Jesús siiyh':

—Sa- cha- ti- meeh- dsë' hi- tääh' jee' dsa- jee' goo- dsa- ta- ko- jiih' gya' dsa- nuuh- hi- dsa- jee' goo- jee' ja-. Pero lloo- kooy' jmi' wa- ra- ga- lleë- dsa- dsa- nuuh- hi- dsa- jee' goo- he'. Ma' ja- ga- tu' dsa- kyaay' he- kuh- hih- mah' chuuy' kyaah' Dio.

16 Ni' jaa- dsa- sa- kwa- kiyh' tøoy' hmiih- hmëë' në' hmiih- ma- gyuh-. Jëëh', hmiih- hmëë' dsa- dsuh' mah' jmee- dsa- gyii' hmiih- ma- gyuh- cha- ga' miih-.

17 Hi- lä- ja-, ni' jaa- dsa- sa- kwa- kih' chiyh' jmi' mi- jëh' hmëë' neh- loo- ma- gyuh-. Cher' mah' ga- chih' dsa- he- hmëë' ja- neh- loo- ma- gyuh-, chah' ba' gyii', jëëh' sa- kwa' jwë' ää-. Tu- jmi' mi- jëh' hmëë' hi- hee' loo-

ka-läh'. He-ja- neh- loo- hmëë' ba' dsa-hoo' jmih' mi'jeh' hmëë'. Mah' lä-ja- ba' mi-hee' ko-jøh' lä-to'.

Jo-mii' Jairo kyaah' jaa- dsa-më' hi- ma' dsaah'
(Mr. 5:21-43; Lc. 8:40-56)

18 Ta'ko' jiih' hlëeh' gyih' lä-ja-, ma' ga-lloo' jaa- dsa-jøøh'. Ga-juuyh' jnëy' cha'në' Jesús, mah' ga-jäh':

—Gyuu- më' kyaan-, koo- ma-juu- ba'. Man' mah' go'kyeh- gooh- në' kiyh' mah' lä-jiiyh' —ga-jäh' dsa-jøøh' he'.

19 Mah' ga-noo- Jesús jee' ma' gya', ga-lla-lley' kaah' kih' dsa- he', hi- ga-nøø' jnääh' ko-jøh' kyaayh'.

20 Jee' ngooy' ja-, jaa- dsa-më' hi- ma-hya- gya-to' ji-në- jëë- dsoo' kih', ga-llooy' ta' ka'luu' Jesús mah' ga-su' miih- cha'gooy- cha'hoo' sa'hmiih- kiyh'.

21 Jëeh' ma' laay': "Wa'ra- jäh' kih' koo- tëen' su' miih- cha'goon- sa'hmiih- kiyh', hlään' go-te'."

22 Ma' ga-jëeh- Jesús hñii', ga-jëëy' dsa-më' he' mah' ga-siiyh-:

—Wa' jëë- hoh' gyuu- kyaan-. Kih' he- ma-lä-dsoo' hoh' kin-, ma-hlaah' ba' hne'.

Lä- chah' ja- ga-jä' go-te' kih' dsa-më' he'.

23 Lä- ma' ga-lloo' Jesús kih' dsa-jøøh' he', ga-jëëy' të- hi- ma' tääh' juu- luu' hma-ta-, hi- ma' tääh' dsa- ki-hooh-.

24 Mah' ga-siiyh- lä-jëë- dsa- he':

—Hwëë- da' hnäh' jee' la-. Chih-më' na- sa- na-juu', hi- na-gwii- ba' na-.

Mah' ga-mi-kwah' dsa- kih' Jesús, ma' ga-jäh' lä-ja-.

25 Ma' ga-hwëë- dsa- he' ta' ka'hne-, ga-hey' jee' na-kyaa' chih-më' he'. Ga-sooyh' gooy-. Hi- lä- chah' ja- ga-noo- chih-më' he'.

26 Lä-kaa- hwa' ja- ga-nuu' dsa- juu' ja-.

Ga-mi-hlää' Jesús uu' dsa-tuu'

27 Lä- ma' ya'hëë' Jesús jee' ja-, uu' dsa-tuu' ma' chaa- kaah' kiyh', chuuy' kyaayh':

—iWa' lä-nih' hoh' kyaä' jnääh', hne- laah' sa'ju- kih' David!

28 Lä- ma' ga-he' Jesús cha'neh-, ga-mi-jäh- dsa-tuu' he' kiyh', mah' ga-jäh' Jesús siiyh-:

—¿Che' laah' hnäh' dsoo' lihn- jmeen' he- na-?

—Leh' ba' hne- Dsa-jøøh' kyaan- —ga-jäh' dsa-tuu' he'.

29 Ja- ga' ga-chuy' mi'në' dsa-tuu' he', mah' ga-siiyh':

—Wa' le' kyah' hnäh' lä-koo- ma-lä-dsoo' hoh' hnäh' kin-.

30 Lä- chah' ja- ga-na' mi'në' lä-uu' dsa-tuu' he'.

Pero ga-taah' Jesús juu' ga-chuuy' cha-miih- kyaah' dsa-tuu' he', ga-siiyh-:

—Sa' wa' lä-në- ni' jaa- dsa- kih' he- la-.

31 Pero lä-koo- ga-hwëë- bih' jee' ja-, ga-løøy' hlëëyh' kih' Jesús lä-kaa- hwa' ja-.

Ga-mi-hlää' Jesús jaa- dsa-koo'

32 Koo- ma-hwëë- ba' dsa-tuu' he' jee' ja-, ma' ga-lla-nää' dsa- hi- jää' jaa- dsa-koo' hi- ma' kye- jmi-lle' hliih'.

33 Lä-koo- ma' ga-llee- Jesús jmi-lle' hliih' he', ga-løø' hlëëh' dsa- hi- ma' koo' he'. Peer- ga-lä-dsaa- dsë' dsa- hi- ma' tääh' jëë- jee' ja-.

–Jih'koh' sa' ma-jëe' jne' lä'na- hwa' Israel la- –ma' jäyh'.

³⁴ Pero dsa- fariseo ma' jäh':

–Dsa-jøøh' kyaä' jmi-lle' hlih' ba' na- kwa- be' kiyh' mah' hwëëy- jmi-lle' hlih'.

Peer- ga-lä-nih' dsë' Jesús kih' dsa-

³⁵ Ga-ngëe' Jesús ga-lä-kaä- jee' hla- jwii- kaah' jwii- mäh-, ma' mi-tëëy- dsa- neh- gwah- kih' jee' jwii- ja-, ma' kway- ju'hmëe' lä-koø- jää- Dio dsa- lä-hih' kih', hi- ma' mi-hlääy' dsa-dsaah' hi- ma' jñuuyh- dsoo' jmi-wii' kih' dsa-.

³⁶ Lä-koø- hä' ma' jëëy- jwëë' dsa- hi- dsa-nää' cha'nëy', ga-lä-nih' dsëy' kih'. Jëeh', ma' na-hëëy', ga-näay' na-saa- na-jñeey'. Ma' laay' lä-koh' borrego hi- sa' chaä- juu'.

³⁷ He-ja- ga-siiyh- jnääh' discípulo kyaay':

–Ma-ra- ju'dsoo', cha-miih- he- ma-le' chooh' jne', pero miih- go-te' ba' dsa- hi- tääh' jmee' ta'.

³⁸ He-ja- chuü' hnäh' cha-miih- kyaah' dsa-juu' ta' mah' cheey' jwëë' hi- chooh' ta' kiyh'.

10

Ga-hñaa' Jesús lä-jëë- gya-tuu' apóstole

(Mr. 3:13-19; Lc. 6:12-16)

¹ Ja-ga' ga-tëeh' Jesús lä-jëë- gya-tuu' jnääh' discípulo kyaay', ga-hñaa' jnääh' mah' jmee' jnääh' ta' kiyh'. He-ja- ga-hñah' jnääh' be' he- hwëë' jnääh' jmi-lle' hlih', hi- mi-hlää' jnääh' dsa- kih' na-ku' na-ngii' dsoo'.

² Lä-jëë- gya-tuu' jnääh' apóstole kyaay', ma' chee' jnääh' lä-la-: To-në' he' Simón hi- ma' chee- Pee', kyaah' Andre' øøyh', Jacobo he' joø' Zebedeo kyaah' Jwaa' øøyh'.

³ Felipe he', kyaah' Bartolomé, Tamá he' kyaah' Matá hi- ma' koø' ku'sih-, Jacobo he' joø' Alfeo, kyaah' Lebeo hi- ma' tëeh- dsa- Tadeo,

⁴ Simón dsa- cananita he', kyaah' Juda Iscariote hi- ga-ngëe' Jesús.

Ga-chee' Jesús dsa- kyaay' mah' kway' ju'hmëe'

(Mr. 6:7-13; Lc. 9:1-6)

⁵ He-ja- ga-chee' Jesús lä-jëë- gya-tuu' jnääh', mah' ga-jmeey' mada- kyaä' jnääh', ga-jäyh':

–Ta- go-nää' hnäh' ta- jee' tääh' dsa- hi- sa- laä' judiu, ni- ta- go-taah' hnäh' jee' jwii- he- na-hee- hwa' Samária.

⁶ Go-nää' hnäh' jee' tääh' dsa- judiu ba', hi- laä' lä-koh' borrego hi- na-hëë'.

⁷ Go-nää' hnäh' go-kwa' hnäh' juu' la-: Ma-ya-jäh- he- jää' Dio dsa- lä-hih' kih'.

⁸ Ja- mi-hlääh' hnäh' hi- dsaah', ja- cheh' hnäh' dsoo' hmih' høø', ja- mi-jiih' hnäh' dsa- hi- ma-na-juu', ja- hwëëh' hnäh' jmi-lle' hlih'. La- ma-hñah' ba' hnäh' be' na-, he-ja- ta- koø' hnäh' jñeeh' hnäh' kih' dsa-.

⁹ Ta- ka- hnäh' ku'nøø', kuu' tøø', ni- koø- ñe' nøø'.

¹⁰ Ni- ta- ka- hnäh' sa'tuh- kih' cha'jwë', ni- ta- ka- hnäh' jyoh' lëë' hmiih- kyah' hnäh', ni- mii- he- heeh' hnäh', ni- hma-hu- ka-läh'. Jëeh' jaa- hi- jmee' ta', lle' kih' hyoyh' he- kuyh'.

11 Wa' ha- cha- ha- jee' ga-lla-nāäh' hnäh', jwii- kaah' jwii- mäh-, ja- hnaah- hnäh' jaa- dsa- hi- llu' dsē' mah' jāh' hnäh' cha'neh- kiyh' lä' jiih' hwēeh- hnäh' jee' ja-.

12 Wa'ra- ga-taah' hnäh' cha'neh- kih' dsa-, ja- jmeeh- hnäh' Dio kiyh'.

13 Cher'mah' ga-heeh- dsa- he- ma-jmeeh' hnäh' Dio kiyh', jā- na-jøø- cha'neh- ja-. Pero cher'mah' sa- ga-heeyh-, sa- lä'jmää' juu' he- ma-hlēeh' hnäh' ja-.

14 Cher'mah' sa- ga-heeyh- hnäh' jee' lla-nāäh' hnäh' hi- cher'mah' sa- ga-nuuy' juu' he- kye'h' hnäh', ja- hwēeh- hnäh' cha'neh- ja- o jee' jwii- ja-. Ja- hlah' wa-hløø- he- na-beh- ma-tiih' hnäh'.

15 Ma-ra- ju'dsoo' jwēeh- hnäh', cha-ga'miih- wii' jēē' dsa- kih' jee' jwii- jee' sa- heeyh- hnäh' lä'koh' ga' jwii- Sodoma kyaah' Gomorra wa-ra- ga-tē' jee' jmee' Dio jwiz-.

Ga-jäh' Jesús jēē' dsa- kyaay' cha-miih- he- wii'

16 Nuu- da' hnäh', jnä' cheen- hnäh' laah' hnäh' lä'koh' borrego hi- ga-nää' jee' kih' jah' hää'. Hnøø' leeh- hnäh' lä'koh' liih' miih-, hi' jmee' hnäh' hwaah' lä'koh' jaa- juu-.

17 Leeh- hnäh'. Jēeh', ngēē' dsa- hnäh' kih' dsa- ta'. Jmi-baa' dsa- hnäh' neh- gwah- kiyh'.

18 Kwaat- kih' juu' kin- ngēē' dsa- hnäh' kih' dsa- ta' kaah' mah' kwah' hnäh' ju'dsoo' kin- cha'nēy' hi- lä'ja- ka-läh' kih' lä'jēē- hi- sa- laa' judiu.

19 Wa-ra- ga-tē' jee' ngēē' dsa- hnäh' kih' dsa- ta', ta- ka- hnäh' huü'dsē- ha- lä- hlēeh' hnäh' o ha- lä- juu' kwah' hnäh'. Wa-ra- ga-tē' jee' hlēeh' hnäh', Dio ba' kwa' juu' ha- lä- hlēeh' hnäh'.

20 Jēeh', ja- he' hnäh' he- hlēeh' hnäh'. Jmi-llē' kih' Tää' jnän' ba' ja- kway' juu' he- hlēeh' hnäh'.

21 Ngēē' dsa- øøh- kih' dsa- ta' mah' jngēeh' dsih'. Ja- ba- lä'ja- jmee' dsa- kih' joø' ka-läh'. Chih- tee' kyaah' cho'jmi- lä' jiih' liyh' jngiiyh' kih'.

22 Lä-jēē' dsa- jmee' na-høøh' kyah' hnäh' kwaat- kin-. Pero hi- kwēeh' dsē' lä' jiih' llaa-, hi- he' ba' lää'.

23 Wa-ra- ga-jmeeh' dsa- hnäh', go-nää' hnäh' ta- jyoh' jee' jwii-. Jēeh' ma-ra- ju'dsoo' jwēeh- hnäh', jāh' Hī- ga-lēē' ngo' la- jāä' sa- ga- ma-ngēeh' hnäh' lä'kaa- jwii- kih' hwa' Israel.

24 Sa- jøøh' ga' discipulo lä'koh' ga' ta- jwoh' kyaay'. Ni- moz-, sa- jøøyh' ga' lä'koh' ga' dsa- juuy'.

25 Leē- ba' kih' discipulo jmeey' lä'koo- jmee- ta- jwoh' kyaay'. Lä-ja- ka-läh' leē- ba' kih' moz- jmeey' lä'koo- jmee- dsa- juuy'. Hi- cher'mah' dsa- juu' cha'neh- ga-tēeh' dsa- Beelzebú, joh' ga' sa- jāyh- kih' hi- chaa- kiyh'.

Hī- kih' jmeen' gah' jne'

(Lc. 12:2-7)

26 He- lä'ja-, ta- wa' gah' hnäh' kih' hi- jmeeh- hnäh'. Jēeh', sa- cha- ni- miih- he- na-jlē-, he- sa- lä'jnä'. Hi- lä'jēē- he- na-hmää', lloo- koo- jmi- lä'ne- dsa-.

27 Lä-jēē- he- jwēeh- hnäh' jee' na-hoo-, hlēeh' hnäh' jee' jnä' wa'je-. Hi- lä'jēē- he- jwēeh- hnäh' hñaah', wii' hnäh' gyuah' hne' mah' hlēeh' hnäh' ki-gaa-.

28 Ta⁺ wa⁺ gah⁺ hnäh⁺ kih⁺ dsa⁻ hi⁻ jng^{ih}h⁺ jmi⁻ngo⁺. Hi⁻ he⁺ sa⁺ le⁺ jng^{ih}yh⁺ jmi⁻lle⁺ kyah⁺ hnäh⁺. Wa⁺ gah⁺ hnäh⁺ kih⁺ hi⁻ lih⁻ taah⁺ hnäh⁺ cha⁻je⁻ lä⁻kye⁻ jmi⁻lle⁺ kyah⁺ hnäh⁺.

29 ¿Che⁺ sa⁺ hnëe⁻ dsa⁻ uu⁺ gy^{uu} ta⁺ kyaah⁺ ko^o ñe⁺ nøø[?]? Pero ni⁻ jaa⁻ hi⁻ he⁺ sa⁺ le⁺ täh⁺ hwa⁺ cher⁺mah⁺ sa⁺ ga⁺kwa⁺ Täa⁺ jnän⁺ jwë⁺.

30 Lä⁻kye⁻ jñu⁻ leh⁺ hnäh⁺ na⁻he⁺ ga⁺ lä⁻jë⁻ kih⁺ Dio.

31 He⁻ ja⁻ jwahn⁺, ta⁺ wa⁺ gah⁺ hnäh⁺. Kye⁺ ga⁺ hnäh⁺ cha⁻ga⁻miih⁻ lä⁻koh⁺ ga⁺ jwëe⁺ gy^{uu} ta⁺.

32 'Cher⁺mah⁺ hi⁻ ga⁻mi⁻jnää⁻ hñii⁺ laay⁺ kyaan⁻ cha⁻ne⁺ dsa⁻, ja⁻ba⁺ lä⁻ja⁻ mi⁻jnää⁺ jnih⁺ cha⁻ne⁺ Täa⁺ kyaan⁻ hi⁻ gya⁺ ya⁺ jwii⁺.

33 Pero cher⁺mah⁺ hi⁻ hmä⁺ juu⁺ he⁻ laay⁺ kyaan⁻ cha⁻ne⁺ dsa⁻, ja⁻ba⁺ lä⁻ja⁻ jmeen⁺ kiyh⁺ ka⁻läh⁺ cha⁻ne⁺ Täa⁺ kyaan⁻ hi⁻ gya⁺ ya⁺ jwii⁺.

Te⁺ dsa⁻ kwaan⁻ kih⁺ Jesús

(Lc. 12:51-53; 14:26-27)

34 Ta⁺ wa⁺ laah⁺ hnäh⁺, ma⁻ jan⁻ mah⁺ jmeen⁺ hii⁺ ti⁺ kih⁺ dsa⁻ jmi⁻gy^{uu}. Sa⁻ ma⁻ jan⁻ mah⁺ hii⁺ ti⁺. Ma⁻ jan⁻ mah⁺ llan⁺ hñii⁻ ba⁺.

35 Ma⁻ jan⁻ llan⁺ hñii⁻ mah⁺ tee⁺ jooy⁺ kyaah⁺ jmi⁻yy⁻. Ja⁻ba⁺ lä⁻ja⁻ ka⁻läh⁺ chih⁻ më⁺ kyaah⁺ chooy⁺ hi⁻ ma⁺jooy⁺ kyaah⁺ ma⁻chooy⁺.

36 He⁺ ba⁺ hi⁻ cha⁻ ko^o cha⁻neh⁻, jmeey⁺ na⁻ hä⁻äyh⁺ dsa⁻ kyaay⁺.

37 Hi⁻ hnää⁺ cho⁺jmi⁻ lä⁻koh⁺ ga⁺ jnä⁺, sa⁻ høø⁺ kwaat⁻ leey⁺ dsa⁻ kyaan⁻. Hi⁻ hnää⁺ jo⁻ñuu⁺ jo⁻miiy⁻ lä⁻koh⁺ ga⁺ jnä⁺, sa⁻ høø⁺ kwaat⁻ leey⁺ dsa⁻ kyaan⁻.

38 Hi⁻ sa⁺ jää⁻ cru⁻ kyaa⁺ mah⁺ jmeey⁺ ko⁻joh⁺ kyaah⁺ jnä⁺, sa⁻ kwa⁻ kin⁻ leey⁺ dsa⁻ kyaan⁻.

39 Hi⁻ hnooh⁻ ha⁻ lä⁻jee⁻ lä⁻chaay⁻ llu⁺, hi⁻ he⁺ juu⁺ ba⁺. Pero hi⁻ kwa⁻ hñii⁺ juu⁺ kwaat⁻ kin⁻, hi⁻ he⁺ ba⁺ lä⁻ä⁺.

Hyoh⁺ dsa⁻ kyaa⁺ Dio jñee⁺

(Mr. 9:41)

40 Hi⁻ he⁺h⁺ hnäh⁺, jnä⁺ ba⁺ he⁺ ma⁻ heey⁺. Hi⁻ hi⁻ he⁺h⁺ jnä⁺, ma⁻ heey⁺ hi⁻ ga⁻chee⁺ jnä⁺ ba⁺ ja⁻.

41 Hi⁻ he⁺h⁺ jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ ngëe⁻ juu⁺ kih⁺ Dio, kih⁺ he⁻ na⁻hñäy⁺ kih⁺ Dio, hyoyh⁺ lä⁻ko^o te⁺ he⁻ hyoh⁺ hi⁻ ngëe⁻ juu⁺ ja⁻. Hi⁻ he⁺h⁺ jaa⁻ hi⁻ lluu⁺, kih⁺ he⁻ laay⁺ dsa⁻ lluu⁺, hyoyh⁺ lä⁻ko^o te⁺ he⁻ hyoh⁺ hi⁻ lluu⁺ he⁺.

42 Wa⁺ hi⁻ cha⁻ hi⁻, hi⁻ kwëeh⁻ ko^o vas⁺ jmi⁻ dsë⁻ gyah⁺ jaa⁻ hi⁻ pih⁺ la⁻, kih⁺ he⁻ laay⁺ discípulo kyaan⁻, ma⁻ra⁻ ju⁺dsö⁺ jwë⁺ehn⁺ hnäh⁺, hyoyh⁺ ba⁺ jñee⁺.

11

Ga⁻chee⁺ Jwaa⁻ dsa⁻ kyaay⁺ mah⁺ na⁻ngiiy⁺ juu⁺ kih⁺ Jesús

(Lc. 7:18-35)

1 Ma⁻ngëe⁻ ma⁻jmee⁺ Jesús mada⁻ lä⁻la⁻ kyaa⁺ jnääh⁺, ya⁻hëey⁺ ngooy⁺ na⁻hlëey⁺ dsa⁻, hi⁻ na⁻kway⁻ juu⁺ lä⁻kaa⁻ jee⁺ jwii⁻ kih⁺ dsa⁻goo⁻ jnääh⁺.

2 Jwaa⁻ hi⁻ ma⁻ choo⁻ jmi⁻ ma⁻ hä⁻ä⁺ neh⁻ñe⁺. Ma⁻ ga⁻nuuy⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ ma⁻ jmee⁺ Cristo, ga⁻cheey⁺ uu⁺ discípulo kyaay⁺,

3 mah⁺ na⁻ngiiy⁺ juu⁺ kih⁺ Jesús:

—¿Che⁺ hne⁻ he⁺ hi⁻ nøø[?] juu⁺ jä⁺ o che⁺ jää⁻ jnääh⁺ jñah⁺?

4 Mah⁺ ga⁻jëeh⁻ Jesús juu⁺ kiyh⁺, ga⁻siyh⁻:

—Go⁻nää⁻ hnäh⁺, mah⁺ go⁻jmeeh⁻ juu⁺ kih⁺ Jwaa⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ nuuh⁻ hnäh⁺ hi⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ jëeh⁺ hnäh⁺ la⁻.

⁵ Hí- taa' ma- jëéy- ba', hí- jluuh' ma- ga- náäy' ba', ma- laa' ba' hí- ma- dsaah' dsoo' hmih' hoo', hí- gwii' ma- nuuy- ba', hí- ma- juu' ma- lä- jiiyh' ba', hí- hí- tä- ñee' ma- nuu- bih' ju' hmëé'.

⁶ Luu' la' kih' hí- sa- jmee' to' dsé' kwaat- kin- -ga- jäh' Jesús siyh'.

⁷ Lä- koo- ma' ga- náä' discípulo kyaa' Jwaa', ga- loo' Jesús hlëéyh' dsa- kih' Jwaa' mah' lä- dsooh- dsëy' ha- lä- ma- laay'. Ga- jäh' :

-¿Ha- lä- laa' hí- na- náäh' hnäh' na- jëéh' hnäh' jee' oo- hwa' kii'? ¿Che' ma- laay' lä- koh' hma- tah- he- gwa- gyaa- lle'?

⁸ ¿Cher' mah' sa- laay' lä- ja- hí- na- jëéh' hnäh', ha- ba' lä- laay' ja- ? ¿Che' ma- laay' ja- dsa- ñuuh- hí- ma- kèh- hmiih- llu'? Ñe' ba' jne', lä- jëé- hí- kèh- hmiih- llu', hí- he' tääh' cha' neh' kih' rey ba'.

⁹ He- ja-, ¿hee- ba' laa' hí- na- jëéh' hnäh'? ¿Che' laay' ja- hí- ngëé- juu' kih' Dio? Jnä' jwëéh- hnäh' laay' ba'. Hi- ma- ra- he- laay' joo' ga- lä- koh' ga- jñah' hí- ma- ngëé- juu' kih' Dio.

¹⁰ Jëéh', Jwaa- he' hí- na- sii- kih' lä- la- :

Cheen' ja- hí- dsa- kwa- juu' kin'.

Hí- he' dsoo' ta- cha' neh' mah' mi- lluy' jwë' kyah'.

¹¹ Ma- ra- ju' dsoo' jwëéh- hnäh'. Jee' kih' lä- jëé- hí- ga- lä- chaa' kih' dsa- më', sa- chaa- hí- joo' ga- lä- koh' ga- Jwaa- hí- ma- choo' jmi-. Pero hí- laa' mah' ga' kih' gyuu' ya- jwi-, hí- he' joo' ga- lä- koh' ga- Jwaa'.

¹² Lä- koo- ma' ja' Jwaa- hí- ma- choo' jmi-, lä- jiih' na', he- wii' ba' dsa- taah' dsa- jee' jmee' Dio hih'. Dsa- hää' kway- be' dsa- taayh' jee' ja-.

¹³ Jëéh', lä- jëé- hí- ga- ngëé- juu' kih' Dio hí- ma- chaa- llo' joo', kwee- ba' la' juu' kiyh' he- ga- kway', hí- lä- ja- ley ka- läh' lä- jiih' kih' Jwaa'.

¹⁴ Cher' mah' chaa- hí- hnoo' heeh' juu' la-, Jwaa- he' laay' Elia hí- noo' juu' ja'.

¹⁵ Hí- hnoo' heeh' juu' la-, wa' heeyh-.

¹⁶ Jwëéh- hnäh' ha- lä- koh' laa' dsa- hí- chaa- na'. Chaayh- miih- lä- koh' chih- hí- tääh' je' hmooh' hí- ti- choo- juu' kyaah' dsa- kyaayh'.

¹⁷ Jäh' : "Ma- juu' jnääh' su' he- jmee' jëé- hoh' hnäh' kyaah' luu' hma- ta- pero sa- ga- hiih' hnäh' ma- jmeeh' hnäh' ja'. Ma- há' jnääh' su' he- ti- meeh- dsé', ni- lä- ja- sa- ma- hoo' hnäh'", jäh' chih- he' siyh' dsa- kyaayh'.

¹⁸ Lä- ja- ka- läh' jmee' dsa- hí- chaa- na'. Jëéh', ja' Jwaa- hí- ga- kuh- ga- hih' miih- go- te' mah' ma' jäh' dsa- kiyh' : "Kyey- jmi- lle' hlih'."

¹⁹ Lä- ja- ka- läh', ja' Hí- ga- lëé' ngo' la- hí- kuh' hih- na' tee' kih' mah' jäh' dsa- kiyh' : "Jlaa' ngëé', mah' lla' heeyh'. Jwayh' kyaah' lä- jëé- hí- koo' ku' sih-, laay' ome' kyaa' dsa- hí- sa- tooh- ta'", jäh' dsa- hí- chaa- na'. Pero kyaah' he- jmee' Dio, lii- llu' ba' hu' dsé- kiyh'.

Jëé' wii' lä- jëé- hí- chaa-

(Lc. 10:13-15)

²⁰ Ja- ga- ga- loo' Jesús juuh- kih' dsa- hí- ma- tääh' lä- koo- lä- koo- jwii- juuh- jee' ja- jmeey' cha' miih- he- juh' gaa-. Ni- lä- ja-, sa- ga- jëeyh- kyaah' Dio. He- ja- ga- jäh' siyh' :

²¹ -¡Peer' jwii- hnäh' dsa- hí- tääh' jwii- Corazín! ¡Peer' jwii- hnäh' dsa- hí- tääh' jwii- Betsaida! Wa- ra- jäh' kih' ma- jëé- dsa- hí- tääh' Tiro kyaah' jwii- Sidón ha- lä- la' he- juh' gaa- he- ma- jmeen' jee' kyah' hnäh', ma- lih'

sa⁺ ga⁻jeeyh⁻ kyaah⁺ Dio, ma⁺ kēyh⁺ hmäh⁻ jwä⁺ hi⁺ ma⁺ suy⁺ hñiyy⁺ tu⁻jwa⁻, jmeey⁻ lii⁻ he⁻ ti⁻meeh⁻ dsēy⁺.

²² He⁻ja⁻ jwēēhn⁻ hnäh⁺, wa⁻ra⁻ ga⁻tē⁺ jmi⁺ jee⁺ le⁺ jwiz⁻, cha⁻ga⁻miih⁻ wi⁺ jēēh⁺ hnäh⁺ lä⁻koh⁺ ga⁻dsa⁻ hi⁻ chaa⁻ Tiro kyaah⁺ Sidon.

²³ Hnäh⁺ hi⁻ chaa⁻ Capernaum, jmeeh⁻ hnäh⁺ huu⁻dsē⁻ he⁻ tēēh⁺ hnäh⁺ gyuu⁺. Pero ñi⁺ih⁺ ga⁻kih⁺ cha⁻je⁻ go⁻nāäh⁺ hnäh⁺. Jēēh⁺, wa⁻ra⁻ jāh⁺ kih⁺ jwi⁻Sodoma ga⁻jmeen⁻ he⁻ juh⁻gaa⁻ he⁻ ma⁻jmeen⁻jee⁺ kyah⁺ hnäh⁺, lä⁻ma⁻hla⁻ja⁻ba⁻lä⁻jiih⁺ na⁺.

²⁴ He⁻ja⁻ jwēēhn⁻ hnäh⁺, wa⁻ra⁻ ga⁻tē⁺ jee⁺ le⁺ jwiz⁻, cha⁻ga⁻miih⁻ wi⁺ jēēh⁺ hnäh⁺ lä⁻koh⁺ ga⁻he⁻ jēē⁺ hi⁻ ma⁻tāäh⁺ Sodoma.

Ga⁻jäh⁺ Jesús he⁻ sa⁻ hii⁻ hma⁻yu⁻ kiyh⁺
(Lc. 10:21-22)

²⁵ Hor⁻ ja⁻ ga⁻jäh⁺ Jesús sñyh⁺ Dio:

—Kwan⁺ ti⁻hmaah⁺ kyah⁺ Täa⁻ kyaan⁺, hne⁻ laah⁺ Dsa⁻jøøh⁺ kih⁺ gyuu⁺ hwa⁺, jēēh⁺ ga⁻hmäh⁺ lä⁻jē⁺ juu⁺ la⁻ kih⁺ hi⁻ kyuu⁻ hi⁻ kih⁺ hi⁻ ngēē⁺. Mah⁺ ga⁻mi⁻ñnāäh⁺ juu⁺ kyah⁺ kih⁺ hi⁻ laa⁺ lä⁻koh⁺ jaa⁻ chih⁺ mäh⁺.

²⁶ Jēēh⁺, ga⁻tih⁺ ba⁻ hoh⁺ jmeeh⁻ lä⁻ja⁻, Täa⁻.

²⁷ Ga⁻lä⁻jē⁺ go⁻te⁻ ba⁻ ga⁻tooh⁻ Täa⁻ kyaan⁺ goon⁺. Ni⁻ jaa⁻ sa⁻ kyuu⁻ Joø⁺ Dio, ma⁻la⁻ Täa⁻ ba⁻ kyuu⁻ jnä⁺. Ni⁻ sa⁻ chaa⁻ hi⁻ kyuu⁻ Täa⁻. Ma⁻la⁻ jnä⁺ hi⁻ laa⁺ Jooy⁺ ba⁻ kyuu⁻ jnih⁺, hi⁻ lä⁻ja⁻ lä⁻kyuu⁻ dsa⁻ hi⁻ hnoon⁺ mi⁻jñnāän⁺ kih⁺.

²⁸ Lä⁻jēē⁺ hnäh⁺ hi⁻ ma⁻hwaä⁺ kih⁺ lä⁻jē⁺ he⁻ dsa⁻ngēē⁺ hnäh⁺, ya⁻nää⁺ hnäh⁺ kyaah⁺ jnä⁺ mah⁺ jmeen⁻teēh⁺ hoh⁺ hnäh⁺.

²⁹ Wa⁻kyen⁺ ko⁻jøøh⁺ hma⁻yu⁻ kin⁺ mah⁺ mi⁻tēē⁺ hnäh⁺ kin⁺. Jēēh⁺, hwaä⁺ ba⁻ jnä⁺, mah⁺ jøøh⁻ dsen⁺ ka⁻läh⁺. Lä⁻ja⁻ mo⁻so⁻ kah⁺ ga⁻hnäh⁺ huu⁻dsē⁻ ha⁻ lä⁻le⁺ kyah⁺ hnäh⁺.

³⁰ Jēēh⁺ sa⁻ hii⁻ hma⁻yu⁻ kin⁺, ni⁻ sa⁻ jwēēh⁻ mada⁻ he⁻ jmeen⁻ kyah⁺ hnäh⁺.

12

Ga⁻hlēēh⁺ Jesús ha⁻ lä⁻ la⁻ jmi⁺ he⁻ teēh⁻ dsa⁻ dsē⁺
(Mr. 2:23-28; Lc. 6:1-5)

¹ Koø⁻ jmi⁺ he⁻ teēh⁻ dsa⁻ dsē⁺, ga⁻ngēē⁺ Jesús jee⁺ ma⁺ na⁻jñnāäh⁺ chaah⁺ trigo mah⁺ ja⁺ ga⁻lä⁻kyah⁺ jñnāäh⁺ discípulo kyaay⁺. He⁻ja⁻ ga⁻løø⁻ jñnāäh⁺ hnä⁺ jñnāäh⁺ mi⁺h⁺ sa⁻gwah⁺ trigo mah⁺ ga⁻kih⁺ jñnāäh⁺.

² Ma⁺ ga⁻jēē⁺ dsa⁻ fariseo lä⁻koø⁻ ma⁻jmeē⁻ jñnāäh⁺, ga⁻jäyh⁺:

—Jēē⁺ da⁻ ha⁻ lä⁻ jmeē⁻ discípulo kyaah⁺ he⁻ sa⁻ ga⁻tēē⁺ jne⁺ jmeen⁻ jmi⁺ he⁻ teēh⁻ dsa⁻ dsē⁺—ga⁻jäyh⁺ sñyh⁺ Jesús.

³ Mah⁺ ga⁻jäh⁺ Jesús sñyh⁺:

—¿Che⁺ sa⁻ ma⁻heh⁻ hnäh⁺ lä⁻koø⁻ ga⁻jmeē⁻ David koø⁻ hä⁻, lä⁻ ma⁻ ja⁻ kyoyh⁻ kyaah⁺ hi⁻ ma⁻ ga⁻nää⁺ kyaayh⁺?

⁴ Ga⁻hey⁺ neh⁻ gwah⁺ mah⁺ ga⁻kuyh⁻ he⁻ñi⁺ih⁺ he⁻ ma⁻na⁻jøø⁻ he⁻ sa⁻ lle⁻ kih⁺ ma⁻kuyh⁺ hi⁻ ga⁻kwēēyh⁺ dsa⁻ hi⁻ ga⁻nää⁺ kyaayh⁺. Jēēh⁺, ma⁻la⁻ jmi⁻dsa⁻ ba⁻ ma⁻ na⁻ngē⁺ jwē⁺ kuyh⁺ he⁻ñi⁺ih⁺ ja⁻.

⁵ ¿Che⁺ sa⁻ ma⁻heh⁻ hnäh⁺ lä⁻koø⁻ lle⁻ nē⁺ ley⁺ kih⁺ Moisé? Jmi⁺ he⁻ teēh⁻ dsa⁻ dsē⁺ ga⁻jmeē⁻ ba⁻ jmi⁻dsa⁻ ta⁻ neh⁻ gwah⁺, pero sa⁻ ma⁻ la⁻ dso⁻kye⁻ he⁻ ma⁻ jmeey⁻ lä⁻ja⁻.

⁶ Jwēēhn⁻ hnäh⁺, jee⁺ la⁻ cheh⁺ jaa⁻ hi⁻ kyēē⁺ ga⁻lä⁻koh⁺ ga⁻gwah⁺ ja⁻.

7 Sa⁷ ñeh⁷ hnäh⁷ lä⁷ koo⁷ hnø⁷ jäh⁷ juu⁷ la⁷: “Hnoon⁷ wa⁷ lä⁷ ñih⁷ hoh⁷ hnäh⁷ ba⁷, sa⁷ hnoon⁷ he⁷ jëeh⁷ hnäh⁷ jah⁷ në⁷ na⁷ hyoo⁷.” Wa⁷ ra⁷ jäh⁷ kih⁷ ma⁷ lä⁷ ngëeh⁷ hnäh⁷ juu⁷ na⁷, sa⁷ ma⁷ bää⁷ hnäh⁷ dsoo⁷, hi⁷ sa⁷ cha⁷ he⁷ ma⁷ jmee⁷ ni⁷ miih⁷.

8 He⁷ lä⁷ ja⁷, Hi⁷ ga⁷ lëë⁷ ngo⁷ la⁷ ba⁷ na⁷ ngë⁷ jwë⁷ jmeey⁷ hih⁷, hee⁷ na⁷ he⁷ ga⁷ tëë⁷ jmee⁷ dsa⁷ jmi⁷ he⁷ tēh⁷ dsa⁷ dsë⁷.

Ga⁷ mi⁷ hlä⁷ Jesús jaa⁷ dsa⁷ jmi⁷ he⁷ tēh⁷ dsa⁷ dsë⁷

(Mr. 3:1-6; Lc. 6:6-11)

9 Ya⁷ hëë⁷ Jesús jee⁷ ja⁷, ngooy⁷ mah⁷ ga⁷ hey⁷ neh⁷ gwah⁷ mäh⁷ kih⁷ dsa⁷ judiu.

10 Jee⁷ ja⁷ ma⁷ hää⁷ jaa⁷ dsa⁷ ñuuh⁷ hi⁷ ma⁷ lä⁷ ki⁷ koo⁷ ma⁷ goo⁷. Mah⁷ ga⁷ ngi⁷ dsa⁷ fariseo juu⁷ kih⁷ Jesús:

—¿Che⁷ na⁷ ngë⁷ jne⁷ jwë⁷ mi⁷ hlä⁷ jne⁷ jaa⁷ hi⁷ dsaah⁷ jmi⁷ he⁷ tēh⁷ dsa⁷ dsë⁷? —ga⁷ jäh⁷ siyh⁷ Jesús.

He⁷ ma⁷ hnooyh⁷ ha⁷ lä⁷ jee⁷ ma⁷ hnëy⁷ ba⁷ ja⁷.

11 Mah⁷ ga⁷ jäh⁷ Jesús siyh⁷:

—Cher⁷ mah⁷ jaa⁷ hnäh⁷ cheh⁷ jaa⁷ borrego kih⁷ mah⁷ täyh⁷ koo⁷ cha⁷ si⁷ jmi⁷ he⁷ tēh⁷ dsa⁷ dsë⁷, ¿che⁷ sa⁷ dsoo⁷ hi⁷ he⁷ mah⁷ dsa⁷ lley⁷?

12 ¿Joh⁷ ga⁷ sa⁷ kyeë⁷ jaa⁷ dsa⁷ lä⁷ koh⁷ ga⁷ jaa⁷ borrego? Kih⁷ he⁷ ja⁷, na⁷ ngë⁷ jne⁷ jwë⁷ jmeen⁷ he⁷ llu⁷, jmi⁷ he⁷ tēh⁷ dsa⁷ dsë⁷ —ga⁷ jäh⁷ siyh⁷.

13 Ja⁷ ga⁷ ga⁷ siyh⁷ dsa⁷ dsaah⁷ he⁷:

—Ñi⁷h da⁷ ma⁷ gooh⁷.

Mah⁷ ga⁷ niyh⁷ ma⁷ gooy⁷. Lä⁷ chah⁷ ja⁷, ga⁷ jä⁷ llu⁷ go⁷ te⁷ lä⁷ koo⁷ ma⁷ la⁷ jyoh⁷ ma⁷ gooy⁷.

14 Mag⁷ ga⁷ hwëë⁷ dsa⁷ fariseo he⁷ ga⁷ nää⁷, ga⁷ taayh⁷ juu⁷ kwee⁷ ha⁷ lä⁷ jee⁷ ma⁷ jngëy⁷h Jesús.

Ga⁷ lä⁷ te⁷ koo⁷ juu⁷ he⁷ ga⁷ kwa⁷ Isaia llo⁷ joo⁷

15 Ga⁷ lä⁷ liih⁷ Jesús he⁷ hu⁷ dsë⁷ ma⁷ jmee⁷ dsa⁷ he⁷, he⁷ ja⁷ ngooy⁷ ta⁷ jee⁷ jyoh⁷ ba⁷. Peer⁷ jwëë⁷ dsa⁷ ga⁷ lä⁷ lle⁷ kaah⁷ kiyh⁷. Hi⁷ ma⁷ mi⁷ hlä⁷ ay⁷ ga⁷ lä⁷ jëë⁷ dsa⁷ dsaah⁷.

16 He⁷ ja⁷ ga⁷ siyh⁷ lä⁷ jëë⁷ hi⁷ ga⁷ hlaa⁷ he⁷:

—Ta⁷ kooh⁷ hnäh⁷ juu⁷ kyaah⁷ ni⁷ jaa⁷.

17 Lä⁷ ja⁷ ga⁷ la⁷ mah⁷ lä⁷ te⁷ juu⁷ he⁷ ga⁷ kwa⁷ Isaia hi⁷ ga⁷ ngëë⁷ juu⁷ kih⁷ Dio, lä⁷ ma⁷ ga⁷ jäh⁷:

18 Hi⁷ la⁷ hi⁷ ga⁷ hñaan⁷ jmee⁷ ta⁷ kin⁷.

Hi⁷ la⁷ hi⁷ hnaan⁷ hi⁷ chaan⁷ llu⁷ kyaah⁷.

Jmeen⁷ jä⁷ jmi⁷ lle⁷ kin⁷ në⁷ kiyh⁷.

Mah⁷ kway⁷ ju⁷ dsoo⁷ lä⁷ kaa⁷ lä⁷ juh⁷ jmi⁷ gyuu⁷.

19 Sa⁷ tí chooy⁷ juu⁷ kyaah⁷ ni⁷ jaa⁷, sa⁷ ta⁷ hooyh⁷,

ni⁷ sa⁷ hlëy⁷h ki⁷ gaa⁷ cha⁷ jwë⁷ juuh⁷.

20 Jmeey⁷ joh⁷ dsëy⁷ kyaah⁷ dsa⁷ hi⁷ laa⁷ lä⁷ koo⁷ hma⁷ tah⁷ he⁷ ngoo⁷ dsa⁷ jøø⁷, hi⁷ lä⁷ ja⁷ kyaah⁷ dsa⁷ hi⁷ laa⁷ lä⁷ koo⁷ wa⁷ je⁷ he⁷ ma⁷ ngoo⁷ dsa⁷ uu⁷.

Lä⁷ ja⁷ jmeey⁷ lä⁷ jih⁷ lloo⁷ jmi⁷ lä⁷ jnä⁷ he⁷ llu⁷ jmah⁷ ba⁷ ma⁷ lih⁷.

21 Mah⁷ lä⁷ jëë⁷ dsa⁷ hi⁷ tääh⁷ lä⁷ kaa⁷ hwa⁷, ka⁷ o⁷ jøh⁷ dsë⁷ kiyh⁷.

Ga⁷ jäh⁷ dsa⁷, ma⁷ kye⁷ Jesús jmi⁷ lle⁷ hliih⁷

(Mr. 3:20-30; Lc. 11:14-23; 12:10)

22 Ja-ga na'jää- dsa- cha'né Jesús jaä- dsa-ñuuh- hi- ma' kye- jmi-llé' hlih'. Ma' laay' jaä- hi- tuu' hi- ma' kaay' ka-läh'. Ga-mi-hlää' Jesús dsa- he'. Lä-cha'h' ja- ga-løoy' jëey' hi- ga-løoy' hlëeyh'.

23 Ga-lä-jëë- ba' dsa- ga-lä-dsaa- dsé. Mah' ma' ngiyy' juu' kih' dsa- kyaayh': —¿Che' sa' laä' sa'ju- kih' David dsa- na-? —ma' jäh'.

24 Lä-koq- ma' ga-nuu' dsa- fariseo he- ma' jmääy' jøøh' Jesús, ga-jäyh': —Dsa- na- hwëë- jmi-llé' hlih' kyaah' be' kih' Beelzebú, dsa-jøøh' kyaä' lä-jëë- jmi-llé' hlih'.

25 Ma' kyuu- ba' Jesús he- huusdsé- ma' jmee- dsa- he', mah' ga-jäyh' siyyh': —Dsa- hi- tääh' koq- hwa', cher'mah' teey' kyaah' he' ba' dsa- kyaayh', he- mi-llaay' hñiyy' ba' ja-. Lä-ja- ka-läh' koq- jwii- juuh- o hi- tääh' koq- cha'neh', cher'mah' te-jëey', sa' gwëey'.

26 Lä-ja- ka-läh' kih' Tana', cher'mah' hwëey' he' ba' hi-sa-llu', he- jmeey' hñii- kih' hñiyy' ba' ja-. He- ja-, ¿ha- lä-ja- mi-heey' kyaah' ta' kiyh'?

27 Wa-ra- jäh' kih' jnä' hwëën' jmi-llé' hlih' kyaah' be' kih' juu' hi-sa-llu', ¿ha- ba' kih' dsa-kyaah' hnäh', hi- ba' kih' be' hwëey' hi-sa-llu'? He' ba' dsa-kyaah' hnäh' na-, mi-jnäy' he- na-hee- huusdsé- kyah' hnäh'.

28 Pero cher'mah' jnä' hwëën' hi-sa-llu' kyaah' be' kih' Jmi-llé' kih' Dio, he- ja- jmee- lii- he- ma-ngoo' jmee' Dio hih' jee' kyah' hnäh' ba' ja-.

29 ¿Ha- lä- le' dsa-he' jaä- dsa- cha'neh' kih' jaä- dsa- hi- bee', mah' hñiy' he- cha- kiyh' cher'mah' sa' ga-hñuuy' to-né'? Jmee- bii' hñuuy', ja-ga- le' hwëey' lä-jë- he- lla- dséy'.

30 Hi- sa- jwah' kyaah' jnä', he- hneey' kyaah' jnä' ba' ja-. Hi- sa- jmee- ko-jøh' kyaah' jnä' mah' teehn' dsa-, he- jmeey- dsa- lä-øø' dsa- kin- ba' ja-.

31 He-ja- jwëëhn- hnäh', jmee' ba' Dio jøh- dsé' kih' lä-jë- dso'kye- he- jmee- dsa-. Hi- jmeey' jøh- dséy' kih' lä-jë- juu' wii' he- hlëeh- dsa-. Pero cher'mah' ga-hlëeh' dsa- wii' kih' Jmi-llé' kih' Dio, sa- jmeey' jøh- dséy'.

32 Jmee' ba' Dio jøh- dsé' kih' hi- hlëeh- wii' kih' Hi-ga-lëë- ngo' la-. Pero hi- hlëeh' wii' kih' Jmi-llé' Na-jngii', mo-so- jmeey' jøh- dséy' kiyh', ni- jmi-gyuu- la-, ni- jmi-gyuu- he- na- ga- jä-.

Mii' kih' jmee- lii- ha- lä- la' chaah' hma-

(Lc. 6:43-45)

33 'Cher'mah' ga-jñee' jne' koq- chaah' hma- llu', kwa' mii' he- llu'. Hi- cher'mah' ga-jñee' jne' koq- chaah' hma- hlih', kwa' mii' he- hlih'. Mii' kih' jmee- lii- ha- lä- la' chaah' hma-.

34 Ma-ra- hi- he' joo'siih' miih- laah' hnäh'. ¿Ha- lä- le' hlëeh' hnäh' juu' llu' mah' hlëeh' ba' hnäh'? Jëeh', he- na-mah' neh- tuh-dsé' dsa-, he- ja- ba' hlëeyh'.

35 Dsa- lluu' hlëeyh- he- llu' he- na-mah' neh- tuh-dséy'. Dsa- hi- hlëeh', hlëeyh- he- hlih' he- na-mah' neh- tuh-dséy'.

36 He-ja- jwëëhn- hnäh', wa-ra- ga-të' jee' jmee' Dio jwiz-, ngiyy' kwaat- kih' dsa- kih' lä-jë- juu' he- sa- jmää' ta- he- hlëeyh- ta- ko- jiih' täayh' jmi-gyuu- la-.

37 Kyaah' ja-ba' juu' he- hlëeh', ya-hëeh' lluu' o ya-hëeh' kyaah' dso'jwii'.

Dsa- hñaa- dsé' ma' hnøoy' jmee' Jesús koq- he- juh- gaa-

(Mr. 8:12; Lc. 11:29-32)

³⁸ Ja-ga' ga-jäh' ko-llaa' ta-jwoh' kyaa' ley kyaah' dsa- fariseo ga-siyh' Jesús:

—Ta-jwoh', hnøø- jnääh' jëe' jnääh' jmeeh' koo- he- juh-gaa-.

³⁹ He- ja- ga-jäh' Jesús siyh':

—He- ba' che- hlëeh' hnäh' dsa- hi- chaa- na', sa- mi-teh' hnäh' kih' Dio mah' ngäh' hnäh' jmeen' koo- he- juh-gaa-. He- juh-gaa- lä-koh' ga-la' kih' Joná hi- ga-ngëe' juu' kih' Dio, ma-la- he- ja- ba' heehn- hnäh'.

⁴⁰ Jëeh', ja-ba' lä-koo- ga-jä' Joná hnë- jmäh' hnë- hwë' neh' tuh- hmooh- jøøh' he', lä-ja- ka-läh' Hi-ga-lëe' ngo' la- jä' hnë- jmäh' hnë- hwë' na-haa' neh' hwa'.

⁴¹ Wa-ra- ga-të' jee' jmee' Dio jwiz- kyah' hnäh' hi- tääh' na', ma-ja- noo- dsa- Nínive jee' tääyh' mah' bääyh' hnäh' dsoo'. Jëeh', ga-jeeyh- kyaah' Dio ma' ga-nuuy' juu' he- na-kwa- Joná hi- jee' kyah' hnäh' la-, chaa- ja- hi- jøøh' ga-lä-koh' ga- Joná.

⁴² Lä-ja- ka-läh', wa-ra- ga-të' jee' jmee' Dio jwiz- kyah' hnäh' hi- tääh' na', jmäh' ja- dsa- më- hi- ma' jmee' hih' hwa' ta' kye', nooy' jee' gyay' mah' bääyh' hnäh' dsoo'. Jëeh', dsa- më- he' ja' uu' jwërte mah' ma' nuuy' ha- lä- la' he- ma' kyuu- Salomón, hi- jee' kyah' hnäh' la-, chaa- ja- hi- jøøh' ga-lä-koh' ga- Salomón.

Ja- jmi-llë' hlih' ga-llaayh' jee' ma' gyay'
(Lc. 11:24-26)

⁴³ Wa-ra- ya-hëe' ja- jmi-llë' hlih' kih' ja- dsa-, dsooy' lä-kaa- jee' la' hwa' kii' dsa-hnøøyh' ha- jee' teeyh' dsëy' mah' sa' jnøøyh'.

⁴⁴ Ja-ga' jmeey' huusdë: "Naahn- cha'neh- kin- jee' ya-hëen'." Hi- wa-ra- ga-llaayh' jee' ja-, sa- chaa- ni- ja-, na-hyah' hi- na-lii' llu'.

⁴⁵ Ja-ga' dsooy' dsa-hnääh' jñah' ga' gye- jmi-llë' hlih' hi- hlëeh' ga- lä-koh' ga' hñiiy' mah' dsa-taayh' ko-jøh' jee' ja-. Hlih' ga' le' kih' dsa- he' lä-koh' ga' he- ma' laay' jää'. Lä-ja- le' ka-läh' kih' dsa- hi- hlëeh' hi- tääh' na'.

Øøh' Jesús kyaah' chooy'
(Mr. 3:31-35; Lc. 8:19-21)

⁴⁶ Cheh' ga' Jesús kway' juu' kih' dsa- he', ma' ga-loo' chooy' kyaah' øøyh-, ma' hnøøy' ma' hlëeyh' kyaah' Jesús. Pero ka'hne- ba' ga-jøøy'.

⁴⁷ Ja- hi- ma' cheh' jee' ja-, na'jmeeyh' juu' kih' Jesús:

—Hi- maa' kyaah' kyaah' øøh' tääh' ka'hne-, hnøøy' llay' juu' kyaah' hne-.

⁴⁸ Mah' ga-jeeyh- kih' hi- ga-jmeeh' juu' he':

—¿Hi- na-, hi- laa' maa' kyaan'? ¿Hi- na-, hi- laa' øøhn'?

⁴⁹ Mah' ga-jmeey' lii' kyaah' gooy' jee' ma' tääh' discípulo kyaay' mah' ga-jäyh':

—Hi- la- ba' he' maa' kyaan-, hi- la- ba' he' øøhn'.

⁵⁰ Jëeh', lä-jëe- hi- jmee- lä- hyoh- dsë' Tää' kyaan- hi- gya' gyuuh', hi- he' ba' dsa- më- øøhn', dsa- ñuu- øøhn', hi- maa' kyaan-.

13

Juu' na-hmää' lä-koo- la' kih' dsa- hi- jñee- mi'ju-
(Mr. 4:1-9; Lc. 8:4-8)

¹ Jmäh' ja- ya-hëe' Jesús cha'neh-, ngooy' na'gyay- cha'hooy' jmi-juuh-.

2 Peer⁺ jwëë⁺ dsa⁻ ga⁻kuh⁺ lä⁻ku⁺ lä⁻jii⁺ kiyh⁺, he⁻ja⁻ ga⁻hey⁺ neh⁺ na⁻moo⁺ mah⁺ ga⁻gyay⁻ jee⁺ ja⁻, hi⁻ lä⁻jëë⁺ dsa⁻ ga⁻taah⁺ jee⁺ dsoo⁺.

3 He⁻ja⁻ ga⁻løøy⁺ hlëëyh⁻ dsa⁻ cha⁻miih⁻ nëë⁺ juu⁺ na⁻hmää⁺. Ga⁻jäyh⁺:

—Jaa⁻ dsa⁻ ngoo⁺ ga⁻jñee⁺ mi⁺ju⁻.

4 Jee⁺ ngooy⁺ jñeey⁺ mi⁺ju⁻ ja⁻, ga⁻saa⁺ miih⁻ cha⁻jwë⁺, he⁻ja⁻ ya⁻nää⁺ ta⁺ ga⁻kuh⁻.

5 Jyoh⁺ ka⁻läh⁺ mi⁺ju⁻ ga⁻saa⁺ në⁺ ku⁺ jee⁺ sa⁻ cha⁻ cha⁻miih⁻ gwaah⁺. He⁻ja⁻ chah⁺ ba⁻ga⁻hya⁺, jëeh⁺, sa⁻ ma⁻nøø⁺ cha⁻miih⁻ gwaah⁺.

6 Pero ma⁻ ga⁻hëh⁺ hyoo⁻ ga⁻koō⁺. Jëeh⁺, miih⁻ ba⁻jmoo⁺ ma⁻ cha⁻, he⁻ja⁻ ga⁻lä⁻kii⁺ chaah⁺.

7 Hi⁻ jyoh⁺ ka⁻läh⁺ mi⁺ju⁻ ga⁻saa⁺ jee⁺ chaah⁺ too⁺. Ga⁻kwaä⁺ ga⁻ chaah⁺ too⁺ ja⁻, he⁻ja⁻ ga⁻uu⁻ chaah⁺ kih⁺ jee⁺ na⁻too⁺.

8 Hi⁻ jyoh⁺ mi⁺ju⁻ ja⁻, ga⁻saa⁺ jee⁺ la⁻hwa⁺ jmah⁺. He⁻ja⁻ ba⁻ga⁻hii⁺, ga⁻kwa⁻ cha⁻miih⁻ mi⁺. Cha⁻ he⁻ ga⁻kwa⁻ hña⁻loo⁺ mi⁺ lä⁻koo⁻ chaah⁺, cha⁻ he⁻ ga⁻kwa⁻ to⁻lo⁻gya⁻ dsë⁻ gya⁻mi⁺ hi⁻ jyoh⁺ ga⁻kwa⁻ gyii⁺ gya⁻mi⁺.

9 Hi⁻ hnøø⁺ hëeh⁺ juu⁺ la⁻, wa⁻ hëeyh⁻ —ga⁻jäh⁺ Jesús siiyh⁺.

Ga⁻jäh⁺ Jesús he⁻ kih⁺ ja⁻ ga⁻kway⁺ juu⁺ na⁻hmää⁺

(Mr. 4:10-12; Lc. 8:9-10)

10 Ma⁻ngëë⁺ ma⁻hlëëyh⁻ lä⁻ja⁻, ja⁻ga⁻ ga⁻ya⁻jäh⁺ jnääh⁺ koo⁺ kiyh⁺ mah⁺ ga⁻chiih⁺ jnääh⁺:

—He⁻la⁻ hlëëh⁺ dsa⁻, kyaah⁺ juu⁺ na⁻hmää⁺ jmah⁺?

11 Mah⁺ ga⁻jëeh⁻ Jesús juu⁺ kyaä⁺ jnääh⁺:

—Hnäh⁺ ba⁻ na⁻ngëh⁺ jwë⁺ lä⁻ngëeh⁺ hnäh⁺ ha⁻ lä⁻jää⁺ Dio dsa⁻ lä⁻hiih⁺ kih⁺, he⁻ ma⁻ na⁻hmää⁺ jää⁺. Pero kih⁺ hi⁻ jñah⁺, sa⁻ cha⁻ jwë⁺ cha⁻ lä⁻ngëëy⁺.

12 Lä⁻jëë⁺ hi⁻ ngëë⁺ miih⁻, hi⁻ he⁻ hyoh⁺ huü⁻dsë⁻ llu⁺ mah⁺ lä⁻ngëëy⁺ cha⁻ga⁻miih⁻. Pero hi⁻ jmee⁺ ngëë⁺, lä⁻kye⁻ he⁻ ja⁻ llaä⁺ ba⁻.

13 He⁻ja⁻ ba⁻ na⁻ he⁻ hlëëh⁺ jnih⁺ kyaah⁺ juu⁺ na⁻hmää⁺. Jëeh⁺ jnä⁺ ba⁻ mi⁺nëy⁺ mah⁺ sa⁻ jëëy⁺. Lle⁺ ba⁻ to⁻gway⁺, pero sa⁻ nuuy⁻ ni⁻ lä⁻ja⁻ sa⁻ ngëëy⁺.

14 Heh⁺ lä⁻ja⁻, lä⁻koo⁻ dsa⁻ngëë⁺ dsa⁻ na⁻, dsa⁻lä⁻te⁻ lä⁻koo⁻ ga⁻jäh⁺ Isaia⁺ hi⁻ ga⁻ngëë⁺ juu⁺ kih⁺ Dio:

Lä⁻nuuh⁺ ba⁻ kiyh⁺ pero sa⁻ lä⁻ngëëy⁺.

Ma⁻ke⁻ he⁻ ga⁻jëëy⁻, sa⁻ na⁻ mi⁺nëy⁺.

15 Jëeh⁺, hwëh⁻ tuh⁻dsë⁻ dsa⁻ hi⁻ chaä⁻ na⁻.

Ma⁻jlä⁻ mi⁺nëy⁺, ma⁻jñë⁻ to⁻gway⁺.

Mah⁺ lä⁻ja⁻ mo⁻so⁻ jëëy⁺, mo⁻so⁻ nuuy⁻, ni⁻ mo⁻so⁻ lä⁻ngëëy⁺.

Kih⁺ he⁻ja⁻, sa⁻ dsa⁻jëeyh⁻ kyaah⁺ jnä⁺ mah⁺ lää⁺ jnih⁺, ga⁻jäh⁺ Dio.

16 Peer⁺ llu⁺ la⁻kyah⁺ hnäh⁺, jëeh⁺ jnä⁺ ba⁻ mi⁺nëh⁺ hnäh⁺, hi⁻ nuuh⁻ ba⁻ hnäh⁺.

17 Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo⁺ jwëëhn⁻ hnäh⁺, jwëë⁺ dsa⁻ hi⁻ ga⁻ngëë⁺ juu⁺ kih⁺ Dio, hi⁻ jwëë⁺ ga⁻ dsa⁻ hi⁻ llu⁺ ma⁻hnøøy⁺ ma⁻jëëy⁺ he⁻ jëeh⁺ hnäh⁺ pero sa⁻ ga⁻jëëy⁺. Hi⁻ ma⁻hnøøy⁺ ma⁻nuuy⁻ he⁻ nuuh⁻ hnäh⁺ pero sa⁻ ga⁻nuuy⁻.

Ga⁻jmeeh⁺ Jesús juu⁺ he⁻ hnøø⁺ jäh⁺ juu⁺ na⁻hmää⁺ kih⁺ hi⁻ na⁻jñee⁺ mi⁺ju⁻

(Mr. 4:13-20; Lc. 8:11-15)

18 Nuuh⁻ da⁻ hnäh⁺ ha⁻ lä⁻ hnøø⁺ jäh⁺ juu⁺ na⁻hmää⁺ lä⁻koo⁻ la⁻ kih⁺ hi⁻ na⁻jñee⁺ mi⁺ju⁻.

19 Wa⁻ra⁻ ga⁻nuu⁻ jaä⁻ dsa⁻ juu⁺ kih⁺ Dio mah⁺ sa⁻ lä⁻ngëëy⁺, ma⁻ja⁻ gwa⁻ hi⁻ hlëëh⁺ jñuuyh⁻ juu⁺ he⁻ ma⁻na⁻jnää⁺ neh⁻ tuh⁻dsëy⁺. Hi⁻ he⁻ laä⁻ lä⁻koo⁻ mi⁺ju⁻ he⁻ ga⁻saa⁺ cha⁻jwë⁺.

20 Heh' mi'ju' he- ga'saa' né' kuu' jee' sa' cha- cha-miih- gwaah', lä'ja- laa' dsa- hi- nuu- juu' kih' Dio, jëë- ba' dsëy' lä' ma' to- né' ga'nuuy'.

21 Pero ko' hwëë' ba' ja-. Laay' lä' koo' chaah' he- ma' cha- miih- ba' jmoo'. Wa'ra- ga' jëëy' wii' o go- nää' dsa- né' kiyh', kwaat- kih' juu' he- ma' nuuy', lä'chah' ja- dsa- täyh'.

22 Heh' mi'ju' he- ga'saa' jee' kih' chaah' too', lä'ja- laa' dsa- hi- nuu- juu' kih' Dio mah' sa' jmeey' ni- miih- ta' llu'. Jëëh', kye- gyih' huu' dsë- kih' jmi- gyuu' la- hi- hnöøy' lä' chay- cha- miih- kuu' he- ja- ga' hee' dsëy'. Lä'jwë' ja- dsa- hu- juu' kih' Dio neh' tuh- dsëy'.

23 Pero mi'ju' he- ga'saa' hwa' llu', lä'ja- laa' dsa- hi- nuu- juu' kih' Dio mah' ngëëy' ka-läh'. He- ja- dsa- kwaä' juu' ja- neh' tuh- dsëy'. Hi- he' jmee' cha- miih- ta' llu', lä' koo- mi'ju' he- kwa' ma' hña- loo', ma' to' lo' gya' dsë- gya', ma' gyii' gya'.

Juu' na-hmää' lä' koo- la' kih' trigo kyaah' nuu- hliih'

24 Ga'kwa' ga' Jesús jyoh' juu' na-hmää'. Ga'jäyh':

—He- jää- Dio dsa- lä'hiih' kih', jëeh' kwee- kyaah' lä' koo- ga'jmeey' jaa- dsa- hi- ga'jñee' mi'ju' llu' hwa' kih'.

25 Pero ta'ko- jiih' ma' na-gwii- dsa- he', ja' dsa- hi- na-höøh' kiyh'. Mah' ga'jñee' mi'ju' hliih' jee' na-jñee' mi'ju' llu', ja-ga' ngaayh'.

26 Lä' koo- ma' ga' kwaä' chaah' mi'ju' llu' hi- ga'løø' hwëë- wa'le' kih', jee' ja- ga'hya- ka-läh' wa'nuu- hliih' ja-.

27 Ja-ga' ga'nää' dsa- hi- ma' jmee' ta' jee' ja-, na'chiyyh' dsa- juu' ta' ja-: “Dsa-jøøh', ja' mi'ju' llu' ba' ja- he- ga'jñeeh' hwa' kyah'? ¿Ha- ba' ta' ja' wa'nuu- hliih' he- ga'hya- jee' ja-?”

28 He- ja- ga'jäh' dsa- juu' ta' ja-: “Go- ga'jñee' jaa- hi- na-höøh' kin’.” “¿Che' hnooh- dsa- cheeh' jnääh'?”, ga'jäh' moz' he' siyyh'.

29 “Jah-hä'”, ga'jäh' dsa- juu' ta' ja-. “Wa'ra- ga' cheh' hnäh' wa'nuu- hliih' ja-, ha- ga- che- ga' cheh' ka-läh' chaah' mi'ju' llu' ja-.”

30 Kwa' jwë' wa' kwaä- ko-jøø' chaah' mi'ju' llu' kyaah' wa'nuu- hliih' ja-, lä'jiih' lloo- jmi' sooh' ta'. Ja-ga' jwiin- hi- chooh' ta': Hnä' hnäh' to- né' wa'nuu- hliih' mah' hñuu' hnäh' ma' koo- chooh' mah' tøøh' hnäh' cha'je-. Ja-ga' juu' hnäh' mi'ju' llu' kin' mah' llah' hnäh' høø' kih'.”

Juu' na-hmää' lä' koo- la' kih' mi'ju- mostaza

(Mr. 4:30-32; Lc. 13:18-19)

31 Ga'kway' jyoh' ka-läh' juu' na-hmää', ga'jäyh':

—He- jää- Dio dsa- lä'hiih' kih', jëeh' kwee- lä' koo- la' kih' koo- mi'ju- mostaza he- jngëë- jaa- dsa- hwa' kih'.

32 Mi'ju- ja- pih' ga' lä' koo- jyoh' mi'ju- he- cha- jmi- gyuu' la-. Pero wa'ra- ga'hya-, dsa- kwaä- ñii' ga' lä' koh' ga' jee' lä' jë- joh'. Kwa- goh' kih'. He- ja- lä' kye- ta' dsa- nää' jmeey' sii- né' sa'goh'.

Juu' na-hmää' lä' koo- la' kih' levadura

(Lc. 13:20-21)

33 Ga'kway' jyoh' ka-läh' juu' he- na-hmää', ga'jäyh':

—He- jää- Dio dsa- lä'hiih' kih', jëeh' kwee- lä' koo- jmee' levadura he- kooh- jaa- dsa- më'. Llay- cha- miih- harin mah' kah-gwëyh' kyaah' levadura. Kyaah' lä' ja- dsa- kwaä- lä' ga' dsa' tuka'.

Ga'jäh' Jesús he- kih' ja- ga'kway' juu' na-hmää'
(Mr. 4:33-34)

34 Ga'lä'jē' juu' na- ga'hlēeh' Jesús kyaah' juu' na-hmää'. Sa' ga'hlēeyh' dsa- juu' jnä'hä'. Kyaah' juu' na-hmää' ba' ga'hlēeyh'.

35 Lä'ja- ga'la' mah' lä'te' lä'koq- ga'hlēeh' dsa- hi- ga'ngēē' juu' kih' Dio llo'joo':

Hlēeh'n' dsa-, kyaah' juu' na-hmää' ba'.

Jmeen' lä'kyuuyh- he- ma' na-hmää' jāā' lä'jiih' ma' ga'nøø' jmi- gyuu'.

Juu' na-hmää' lä'koh' la' kih' wa'nuu- hliih'

36 Ja-ga' ga'hih' Jesús juu' kih' dsa' mah' ga'hey' cha'neh'. Jee' ja- ga'mi'jäh' jnääh' koo' kiyh', mah' ga'ngii' jnääh' juu' kiyh':

—Jmeeh' juu' hee- hnøø'jäh' juu' na-hmää' kih' wa'nuu- hliih' he- ga'jnee' dsa- jee' na-jnääh' kih' dsa'.

37 Mah' ga'jeeh- Jesús juu' kyaā' jnääh', ga'jäyh':

—Hi- jnee' mi'ju- llu' na-, he- ja- hnøø'jäh' Hi-ga'lēē'ngo' la- ba' he'.

38 Jee' jmee' dsa- ta', he- ja- hnøø'jäh' jmi-gyuu' la- ba' ja-. Mi'ju- llu' ja-, he- ja- hnøø'jäh' dsa- jnääh' kih' ya'jwii' ba' he'. Wa'nuu- hliih' ja-, he- ja- hnøø'jäh' dsa- kyaā' dsa- hlēeh' ba' he'.

39 Dsa- hñaa- dsē' hi- ga'jnee' wa'nuu- hliih' ja-, hi-sa'llu' ba' he'. Jmii' he- chooh' dsa- ta' ja-, he- ja- la' kwaat- jee' llaā' jmi-gyuu' ba' ja-. Hi- chooh' ta' ja-, la' kwaat- ángele ba' he'.

40 Lä'koq- juu' dsa- wa'nuu- hliih' mah' jēy' cha'je-, he- ja- hnøø'jäh' lä'koq- le' jee' llaā' jmi-gyuu'.

41 Hi-ga'lēē'ngo' la- chee' ángele kyaay' lä'kaa- jee' jmeey- hih' mah' jøøyh' lä'jēē- hi- jmee- he- hliih' hi- lä'jēē- hi- hñaa- dsē' ka-läh'.

42 Ja- ga'jwäy' neh- hwii' jee' hä'je-. Jee' ja- ki'hooyh' mah' juy' cha'jay'.

43 Pero lä'jēē- hi- lluu', lä'jnā' jmēē' kiyh' lä'koq- jmēē' kih' hyoo- jee' la' ya'jwii' kih' Täā' jnän'. Hi- hnøø' heeh' juu' la-, wa' heeyh-.

Juu' na-hmää' lä'koq- la' kih' kuu' he- na-hoo'

44 He- jāā- Dio dsa- lä'hih' kih', jeeh' kwee- kyaah' kuu' he- na-hoo- hwa' kih' dsa-. Wa'ra- ga'jnøøh' jāā- dsa- kuu', ma'ja- hooy' ka-läh'. Peer- chaay- llu' dsaayh' dsa-hniy' lä'jēē- he- cha- kiyh' mah' lay' hwa' jee' na-hoo- kuu' ja-.

Juu' na-hmää' lä'koq- la' kih' koq- kuu' he- hmooh'

45 Lä'ja- ka-läh', he- jāā- Dio dsa- lä'hih' kih', jeeh' kwee- lä'koq- jmee- jāā- dsa- hi- hni' løø', hnooyh- kuu' he- la' na'hñaa'h'.

46 Wa'ra- ga'jnøøyh' koq- kuu' he- hmooh', hniy' lä'jēē- he- cha- kiyh' mah' lay' kuu' ja-.

Juu' na-hmää' lä'koq- la' kih' sa'hma'

47 He- jāā- Dio dsa- lä'hih' kih', jeeh' kwee- kyaah' koq- sa'hma' he- jwä- dsa- cha'jmii', mah' jøøyh' cha-miih- neē' hmooh-.

48 Wa'ra- ga'kah' sa'hma' ja-, seēh' dsa- ta' jee' dsoo'. Jee' ja- dsa-taayh' llēeyh' hmooh- he'. Taayh' hi- lluu' neh' sa'miih', mah' beey' jah' hi- sa' jmäā' kyeh'n'.

49 Lä'ja- le' wa'ra- ga'tē' jee' llaā' jmi-gyuu'. Ya-näā' ángele mah' hwēey' dsa- hi- hlēeh' jee' kih' hi- lluu'.

50 Ma'ja- jwääy' neh' hwü' jee' hä' je-. Jee' ja- ki'hooyh' mah' juuy' cha-jay'.

Ta-jwoh' hi- kyuuh' juu' hmëë' hi' juu' ma-gyuh'

51 Ja-ga' ga-jäh' Jesús siyh':

—¿Che' ma-lä-ngëëh' hnäh' lä-jë' juu' na-?

He-ja- ga-jäh' lä-jëë':

—Jaah-, Dsa-jøøh' kyaan-.

52 Mah' ga-jäh' Jesús ka-läh' siyh':

—Lä-jëë' ta-jwoh' kyaa' ley hi- ma-lä-tëë' lä-koo- jää' Dio dsa-lä-hih' kih', laay' lä-koo- jaa- juu' hne' hi- høø' he- la'hmooh' he- ma-gyuh' lä-kye- kih' he- hmëë'. He-ja- ba' liyh' heeyh' dsa- lä-to' nëë' he- la'hmooh' kihy'.

Dsa-goo' Jesús ga-lä'høøyh' kihy'

(Mr. 6:1-6; Lc. 4:16-30)

53 Ma-ngëë' ma-kwa' Jesús lä-jë' juu' na-hmäa', ja-ga' ngaayh'.

54 Ma' ga'llaayh' jwii- kihy', ga-løøy' mi-tëëy' dsa- neh' gwah' kih' dsa-judiu. Peer' ga-taah' dsa- he' jëë' dsah', ma' ga-nuuy' ha- lä-hlëëyh'. He-ja-ga-hlëëh' dsa- he' kihy':

—¿Ha- ma-mi-tëëy' he-jmeey' he- juh-gaa- ka-läh'?

55 ¿Che' ja- joo' të-hma' hi- na-? ¿Ja' María chee- chooy'? ¿Che' ja- øøyh' Jacobo, José, Simón, Juda?

56 ¿Ja' dsa-më' øøh' hi- na-, tääh' kyaah' jne' jee' jwii- la-? ¿Ha- ta' gwa' kihy' lä-jë' he- jmeey' lä-na-?

57 Ga-lä'høøyh' kih' Jesús. He-ja- ga-jäh' Jesús siyh':

—Heeh- ba' dsa- kih' hi- ngëë- juu' kih' Dio hi- go-nää' jee' jyoh'. Pero wa-ra- ya'hëë' jaa- hi- ngëë- juu' kih' Dio ja-ba' jee' jwii- gooy', jee' ja- sa-hnäa' dsih', ni- hi- chaa- cha'neh' kihy', sa- lä-hnäy'.

58 Sa-ga-jmeey' cha-miih- he- juh-gaa- jee' ja-, kih' he- sa-ga-lä-dsoo' dsë' dsa-gooy' kihy'.

14

Jee' la-jäh' ha- lä' ga-juu' Jwaa' hi- ma' choo' jmii-

(Mr. 6:14-29; Lc. 9:7-9)

1 Jii- ja-, Herode hi- ma' jmeë' hih' hwa' Galilea, ga-nuuy' kih' Jesús ha- lä- ma' jmeey' jee' ja-.

2 He-ja- ga-jäyh' siyh' lä-jëë' hi- ma' jmeë' ta'he' kihy':

—Hi- he' oo- Jwaa' hi- ma' choo- jmii- hi- ma-lä-jiih' jee' kih' hi- ma-na-juu'. He-ja- ba' na-, he- kyey' cha-miih- be' he- kyaah' jmeey' he- juh-gaa-.

3 He' ba' Herode ga-jmeë' hih' jää', ga-saah' dsa- Jwaa' mah' ga-hñuuyh- kyaah' caden-, ga-taayh- neh' ñe' dsoo' kih' Herodia. Herodia ma' laa' më' Felipe, he' ba' dsa-ñuuh- øøh' Herode.

4 Jëëh', ga-jäh' Jwaa' ga-siiyh' Herode:

—Sa' lle' kih' he- ma-kyaah' më' dsa-ñuuh- øøh'.

5 Ma' hnøø' Herode ma' jngëëh' Jwaa-. Pero sa-ga-tuu- dsëy' ma' jngëëyh', kih' he- ma' gayh' dsa-. Jëëh', kih' dsa- hiih' Jwaa' he' ma' laay' jaa- hi- ma-ngëë- juu' kih' Dio.

6 Lā⁺ ma' ga⁻hya⁻ Herode jī⁻ñe⁻, ga⁺jmeey' koo⁻ jmi⁺ j^{uuh}- . Jee' ja⁻ ga⁻he' jo⁻mi⁺ Herodía jmee' ja' cha⁻né⁻ dsa⁻ hi⁻ ma' tāāh' jee' jmi⁺ ja⁻. Peer⁺ ga⁺tih' dsé⁻ Herode.

7 Kih⁺ he⁻ ja⁻, ga⁺tāāy⁻ hñiiy' kway⁺ wa⁻ he⁻ cha⁻ he⁻ he⁻ ma' ngi⁺ chih⁻mē⁺ he⁺.

8 Chih⁻mē⁺ he⁺ ga⁺jmeey' lā⁻koo⁻ te⁺ juu⁺ he⁻ ga⁺taah⁻ chooy'. He⁻ ja⁻ ga⁺siiyh⁺ Herode:

—Kwēeh⁺ jnā⁺ jee' la⁻ mi⁺lle' Jwaa⁺ hi⁻ ma' choo⁻ jmi⁺, na⁻hā⁻ neh⁻ koo⁻ wii⁺.

9 He⁻ ja⁻ ga⁺lā⁻meeh⁻ dsé⁻ Herode. Pero ma⁻tāāy⁻ hñiiy' kway⁺ cha⁻né⁻ hi⁻ na⁻teeh' kyaay⁺, he⁻ ja⁻ ga⁺jmeey' mada⁻ kih⁺ hløø⁺ mah⁺ kwēēyh⁺ chih⁻mē⁺ he⁻ ma' ngiiy' ja⁻.

10 Ga⁺jmeey' hih⁺ hløø⁺ he⁻ na⁻kuy⁻ lle' Jwaa⁺ jee' ma' hāāy⁻ neh⁻ñe⁻.

11 Mah⁺ na⁻kiiy⁺ mi⁺lle' Jwaa⁺ na⁻hā⁻ neh⁻ koo⁻ wii⁺, ga⁺kwēēyh⁺ chih⁻mē⁺ he⁺. Hi⁺ chih⁻mē⁺ he⁺ ga⁺ngēēy⁺ chooy'.

12 Ma⁻ngēē⁻ he⁻ ja⁻, ga⁺lla⁻nāā⁺ dsa⁻pulo kyaay⁺, ga⁺kooy⁺ hnoo⁺ kih⁺ Jwaa⁺ mah⁺ na⁻hooy⁻. Ja⁻ ga⁺ na⁻nāāy⁺ na⁻jmeeyh⁺ juu⁺ kih⁺ Jesús.

Ga⁺āāh⁻ Jesús hñaa⁺ mil dsa⁻ñ^{uuh}-

(Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

13 Ma' ga⁻nuu⁺ Jesús juu⁺ ja⁻, ga⁻hey⁺ neh⁻ na⁻moo⁺, ngooy⁺ ta⁺ hwa⁺ kii⁺ jee⁻ sa⁻ kwa⁻ ni⁻ miuh⁻. Ma' ga⁻nuu⁺ dsa⁻ ngooy⁺ ta⁺ ja⁻, ga⁺hwēēy⁻ jee' jwii⁺ kiyh⁺ mah⁺ ga⁺nāāy⁺ jwē⁺ tiiy⁺ ta⁺ jee' ngoo⁺ Jesús.

14 Lā⁺ ma' ya⁻hēēy⁺ neh⁻ na⁻moo⁺ ja⁻, ga⁺jēēy⁺ jwēē⁺ dsa⁻ hi⁻ ma' tāāh' jee' ja⁻. Ga⁺lā⁻ñih⁺ dsēy⁺ kih⁺ dsa⁻ he⁺. Mah⁺ ga⁻mi⁺hlāāy⁺ hi⁻ dsaah⁺.

15 Ma' ga⁺hloo⁺ jmi⁺ ja⁻, ga⁺ya⁻jāh⁺ jnāāh⁺ koo⁺ kih⁺ Jesús mah⁺ ga⁺chiuh⁺ jnāāh⁺:

—Ma⁻ngoo⁺ ga⁺hloo⁺ ba⁺ la⁻, hwa⁺ kii⁺ jmah⁺ ba⁺ jee' la⁻. Chiuh⁺ dsa⁻ wa⁻ lla⁻nāāy⁺ lā⁻kaā⁻ jāh⁻ la⁻, wa⁻ lla⁻lāy⁻ he⁻ kuyh⁺.

16 —Sa⁺ jmeey⁺ bii⁺ dsa⁻nāāy⁺ dsa⁻lāy⁻. Hnāh⁺ ba⁺ kwēēh⁺ hñih⁺ he⁻ kuyh⁺ — ga⁺jāh⁺ Jesús.

17 —Sa⁺ cha⁻ ga⁻ he⁻ kye⁻ jnāāh⁺. Kye⁻ jnāāh⁺ ma⁻ la⁻ hñā⁺ he⁻ñiih⁺ kyaah⁺ uu⁺ hmooh⁻ ba⁻ —ga⁺chiuh⁺ jnāāh⁺.

18 He⁻ ja⁻ ga⁺jāh⁺ Jesús:

—Ya⁻ ka⁻ ta⁻ la⁻.

19 He⁻ ja⁻ ga⁺jmeey' Jesús mada⁻, mah⁺ dsa⁻taah⁻ dsa⁻ né⁻ nuu⁻. Ga⁻kay⁺ lā⁻jē⁺ hñā⁺ he⁻ñiih⁺ ja⁻ kyaah⁺ lā⁻uu⁺ hmooh⁻ he⁺. Ma⁺ ja⁻ ga⁺jēēy⁺ ta⁺ gy^{uuh}h⁺, ga⁺kway⁺ ti⁺hmaah⁺ kih⁺ Dio. Ja⁻ ga⁺ ga⁻llaay⁺ he⁻ñiih⁺ ja⁻, ga⁺kwēēyh⁺ jnāāh⁺ dsa⁻pulo kyaay⁺, mah⁺ ga⁻ti⁺ ga⁻llooh⁺ jnāāh⁺ kih⁺ lā⁻jēē⁺ dsa⁻ he⁺.

20 Ga⁺lā⁻jēē⁺ dsa⁻ ga⁻kuh⁻ lā⁻jiih⁺ ga⁻kēēy⁺. Jwi⁺ he⁻ñiih⁺ he⁻ ga⁺chaa⁺ ja⁻ kyaah⁺ kih⁺ hmooh⁻, ga⁺ka⁺h⁺ ga⁺gya⁻to⁺ sa⁻miuh⁻.

21 Jee' lā⁻jēē⁺ hi⁻ ga⁻kuh⁻ he⁻ tee⁺ koo⁻ hñā⁺ mil dsa⁻ñ^{uuh}- . Ni⁻ sa⁻ na⁻hēē⁺ ni⁻ jaa⁻ dsa⁻mē⁺ ni⁻ chih⁻ ka⁻lāh⁺.

Ga⁺ngēē⁻ Jesús nē⁻ jmi⁺-

(Mr. 6:45-52; Jn. 6:16-21)

22 Ma⁻ngēē⁻ he⁻ ja⁻, ga⁺jāh⁺ Jesús siiyh⁺ jnāāh⁺:

—Ma⁻le⁺ go⁻nāāh⁺ hnāh⁺ jāā⁺, jyoh⁺ jwoo⁺ jmi⁺j^{uuh}- kyaah⁺ na⁻moo⁺ ta⁻ko⁻jiih⁺ hi⁺hn⁻ juu⁺ kih⁺ dsa⁻ la⁻. Ja⁻ ga⁺ nāān⁺ hñiin⁺.

²³ Ma⁻la⁻ ma⁻hiyh¹ juu¹ kih¹ lä⁺jëë⁻ dsa⁻ hi⁻ ma¹ tääh¹ he¹, ja⁻ ga¹ ga⁺wii¹ Jesús hñii¹ ta¹ lle¹ moh¹ na¹ ngiiy¹ kiyh¹ kih¹ Dio. Ma⁻ngoo⁻ ga⁻nuu⁻, lä⁺ ma⁻gyay¹ ba¹ lle¹ moh¹ ja⁻.

²⁴ Ta¹ ko⁻ jiih¹ ja⁻, ma⁻lloo¹ to¹ dsaah¹ jmi⁻ na¹ moo¹ ja⁻ hi⁻ ma¹ hluh⁺ jmi⁻ ma⁻ dsa⁻ jnooh¹ dsoh¹ na¹ moo¹, jëéh¹, ma¹ jmee⁺ ko⁻ lle¹ tä¹ he⁻ ma¹ gwa¹ ta¹ jee¹ ga⁻näy¹.

²⁵ Ta⁻la⁻ ya⁻ jnä⁺, ngoo¹ Jesús ta⁻ jee¹ ga⁻näy¹ ja⁻, ngëy⁺ jwë¹ në¹ jmi⁻.

²⁶ Lä⁺ ko⁻ ma¹ ga¹ jëë¹ jnääh¹ ngëy⁺ në¹ jmi⁻, ga⁻ jwaa^h jnääh¹ jwërte. Ga⁻ tøø¹ jnääh¹ miih¹, ga⁻ jäh¹ jnääh¹:

—Dsa⁻ lle¹ ba¹ na⁻.

²⁷ Cha^h ba¹ ga⁻ hlëéh¹ Jesús kya^h jnääh¹:

—Ta¹ wa¹ gah¹ hnäh¹, jnä¹ ba¹ la⁻ —ga⁻ jäh¹.

²⁸ Mah¹ ga⁻ jäh¹ Pee¹ siiyh⁺:

—Dsa⁻ jøø^h kya^h, cher¹ mah¹ hne⁻ ba¹ na⁻, jmee¹ hih⁺ ngën⁺ në¹ jmi⁻ mah¹ niin¹ jee¹ cheh¹ na⁻.

²⁹ Mah¹ ga⁻ jäh¹ Jesús siiyh⁺:

—Ñä⁻ ja⁻.

Mah¹ ga⁻ jñaa¹ Pee¹ neh⁺ na¹ moo¹ ga⁻ løøy¹ ngëy⁺ në¹ jmi⁻ ta¹ jee¹ cheh¹ Jesús.

³⁰ Ma¹ ga¹ jëëy¹ tä¹ jwërte lle¹, ga⁻ lä⁺ goyh⁻. Ja⁻ hñiih¹ ga⁻ løø¹ ga⁻ hmäyh¹ cha¹ jmi⁻. Mah¹ ga⁻ hooyh¹ ki⁻ gaa⁻, ga⁻ jäh¹:

—Lä⁺ jnä¹, Dsa⁻ jøø^h kya^h.

³¹ Lä⁺ cha^h ja⁻ ga⁻ hii¹ Jesús goo⁻ ga⁻ saayh¹, mah¹ ga⁻ siiyh⁺:

—i⁻ko⁻ hi¹ pih¹ go⁻ te¹ ba¹ ma⁻ lä⁻ dsoo¹ hoh¹ hne⁻ dsa⁻ ñuu^h! ¿He⁻ la¹ ma⁻ jeh¹ hoh¹?

³² Lä⁺ ko⁻ ma¹ ga⁻ taayh¹ lä⁺ uu¹ neh⁺ na¹ moo¹ ja⁻, ga⁻ hna¹ go⁻ te¹ lle¹ tä¹ ja⁻.

³³ Ma⁻la⁻ ya⁻ nøø¹ jnääh¹ hi⁻ ma¹ tääh¹ neh⁺ na¹ moo¹ ja⁻, ga⁻ juuh¹ jnääh¹ jnë¹ jnääh¹ cha¹ në¹ Jesús, mah¹ ga⁻ chiih¹ jnääh¹:

—Ma⁻ ra⁺ ju¹ dsoo¹ la^h Jo¹ Dio.

Ga⁻ mi⁻ hlää¹ Jesús dsa⁻ dsaah¹ hi⁻ ma¹ cha¹ hwa¹ Genesaret (Mr. 6:53-56)

³⁴ Lä⁺ ko⁻ ma¹ ga⁻ haay⁻ jmi⁻ juuh⁻ ja⁻, ga⁻ lla⁻ näy¹ hwa¹ Genesaret.

³⁵ Dsa⁻ hi⁻ ma¹ tääh¹ hwa¹ ja⁻ ga⁻ lä⁺ kyuy¹ Jesús, he⁻ ja⁻ ga⁻ lä⁺ cha¹ juu¹ lä⁺ kaa⁻ hwa¹ ja⁻. He⁻ ja⁻ na¹ jää⁻ dsa⁻ dsa⁻ dsaah¹ kya¹ jee¹ ma¹ hää¹ Jesús.

³⁶ Hi⁻ ga⁻ chuuy¹ kya^h Jesús mah¹ kway¹ jwë¹ su¹ cha¹ goo⁻ dsa⁻ dsaah¹ he¹ cha¹ hee¹ sa⁻ hmiih⁻ kiyh¹. Hi⁻ lä⁺ jëë⁻ hi⁻ ga⁻ tëë⁻ su¹ sa⁻ hmiih⁻ kiyh¹ ma⁻ hla¹ bih¹ ja⁻.

15

Lä⁻ jë⁻ he⁻ jmee⁺ dsa⁻ lä⁻ sa^h dsa⁻ (Mr. 7:1-23)

¹ Ga⁻ lla⁻ nää¹ ko⁻ lla¹ fariseo hi⁻ ga⁻ lla⁻ nää¹ ko⁻ lla¹ ta⁻ jwoh¹ kya¹ ley¹ hi⁻ ma¹ cha¹ Jerusalén ga⁻ ya⁻ jäh¹ kih¹ Jesús, mah¹ ga⁻ siiyh⁺:

² —¿He⁻ la¹ sa⁻ mi⁻ te¹ discipulo kya^h lä⁻ jë⁻ he⁻ tëë⁻ jmee⁺ dsa⁻ ma⁻ gyuh⁻ hi⁻ ma¹ tääh¹ llo¹ joo¹? Jëéh¹, sa⁻ gyiyh⁻ gooy⁻ jää¹ ja⁻ ga⁻ kuh¹ hiih¹.

³ Mah¹ ga⁻ jeeh⁻ Jesús juu¹ kiyh¹ ga⁻ siiyh⁺:

—Hnäh¹ ka⁻ läh¹ ¿he⁻ la¹ jmeeh⁻ hnäh¹ ta⁻ koo¹ mada⁻ kih¹ Dio mah¹ jmeeh⁻ hnäh¹ lä⁻ ko⁻ te¹ he⁻ tëëh¹ hnäh¹ ba¹?

4 Jēeh', ga'jäh' Dio: "Jmee' hnaah' maa' kyaah' tää' kyaah'. Hi' jwä' dso'jwii' kih' cho'jmii', hi' he' wa' juu' go'te'."

5 Pero lä'la' ba' jwah' hnäh': "Jaa' dsa' le' süh' cho'jmii', sa' cha' he' kwēeh'n' hnäh'. Jēeh', lä'jē' he' cha' kin' he' kyaah' ma' jmeen' be' kyah', ma' kwēeh'n' Dio ba' ja'."

6 Kih' jaä' hi' jäh' lä'ja', jwah' hnäh' mo'so' jmee' bi' jmeey' be' kih' cho'jmiy'. Lä'ja' jmeeh' hnäh' sa' kyeg' mada' kih' Dio, kih' he' jmeeh' hnäh' lä'koq' te' he' tēh' hnäh' jmeeh' ba'.

7 Peer' ta' juuh' hnäh'. Lä'koq' jmeeh' hnäh' na', jēh' kwee' kyaah' he' ga'hlēeh' Isaia llo'joo', lä'koq' ma' ga'jäyh':

8 Dsa' la', koq' jäh' bih' hnäy' jnä'.

Pero ta' jee' jyoh' ba' hä' hu'dsē' kiyh'.

9 Sa' jmää' ni' miih' he' jmeey' hnäy' jnä'.

Lä'jē' he' mi'tēy' dsa', la' mada' kih' dsa' ba', ga'jäh' Dio.

10 Ja' ga' ga'tēh' Jesús lä'jē' dsa', ga'siyh':

—Nu' da' hnäh' kwee' mah' lä'ngēh' hnäh'.

11 Sa' mi'sah' dsa' hñii' kyaah' lä'jē' he' tooyh' hooy'. Lä'jē' he' hwēe' hoo' dsa', he' ja' ba' kyaah' mi'sayh' hñiiy'.

12 Ja' ga' ga'ya'jäh' jnääh' koo' kih' Jesús mah' ga'ngii' jnääh' juu' kiyh':

—¿Che' ma' lä'leeh' he' sa' ma'tih' dsē' dsa' fariseo lä'koh' ma' ga'nuuy' ma' hlēeh' lä'ja'?

13 Mah' ga'jēh' Jesús juu' kyaä' jnääh', ga'jäyh':

—Lä'jē' chaah' hma' he' sa' ga'tää' Tää' kyaan' hi' gya' gyuuh', lloo' jmi' dsa' cheeh' lä'kye' jmoo' kih'.

14 Ta' jmee' hnäh' he' kih' dsa' he'. Laay' lä'koq' dsa' tuu' hi' jää' jñah' dsa' tuu'. Cher'mah' jaä' hi' tuu' jää' jñah' hi' tuu', lä'uu' täh' neh' koq' too'.

15 Mah' ga'ngii' Pee' juu' kiyh', ga'jäyh':

—He' hnø' jäh' juu' na' hmää' he' ma'kwah' na'.

16 He'ja' ga'jäh' Jesús:

—¿Che' ni' hnäh' ka'läh' sa' ma'lä'ngēh' hnäh'?

17 ¿Che' sa' ngēh' hnäh', lä'jē' he' dsa' tooh' hoo' jne', dsoo' neh' tuh' ba' jne', ja' ga' hwēe' ka'läh' dsoo' ta' cha'sii'?

18 Pero lä'jē' he' hwēe' hoo' dsa', gwa' neh' tuh' dsēy' ba' ja'. He' ja' ba' na' he' mi'sah' dsa' hñii'.

19 Jēeh', neh' tuh' dsē' ba' dsa' hwēe' lä'jē' hu'dsē' hñih', hi' lä'ja' ka'läh' he' jngēy' dsa', hi' na' jee' goo' kaayh' hi' laä' kyaä' jñah', hi' sa' na' jee' goo' kaayh' wa' hi' cha' hi', jmeey' hñi', jmeey' dsoo' he' la' juu' ta' juu', hi' hlēy' wii' kih' dsa' kyaayh'.

20 Lä'jē' he' na' ba' he' mi'sah' dsa'. Pero he' kuh' dsa' lä' ma'soh' ja' ba' gooy', sa' mi'sayh' hñiiy'.

*Jaä' dsa'mē' chaä' hu' ga'heh' kih' Jesús
(Mr: 7:24-30)*

21 Ja' ga' ya'hēe' Jesús jee' ja', ngooy' jäh' kih' jee' jwii' Tiro kyaah' Sidón.

22 Lä'chah' ja', ja' jaä' dsa'mē' cananea ma' tooyh' miih', ma' jäyh':

—Dsa' jøh' kyaan', hne' laah' sa'ju' kih' David, wa' lä'ñih' hoh' jnä'. Peer' cha' miih' wii' jēe' chih'mē' kyaan', jmeeh' jmi' llē' hñih'.

23 Pero ni⁺ ko^o- sa⁺ ga⁺jēh⁻ Jesús kiyh⁺. Mah⁺ ga⁺mi⁻jāh⁻ jnāäh⁺ discipulo koo⁺ kiyh⁺, ga⁺chu^u jnāäh⁺ cha⁻miih⁻ kyaayh⁺, ga⁺chi^{ih} jnāäh⁺:

—Hēē⁺ kih⁺ dsa⁻mē⁺ na⁻ mah⁺ wa⁺llaayh⁺. Mi^{ih}- tooyh⁻ mi^{ih} kaah⁺ kya^a jnāäh⁺.

24 He⁻ja⁻ ga⁻jāh⁺ Jesús:

—Ga⁻che^e Dio jnā⁺ mah⁺ jmeen⁻ be⁺ kih⁺ dsa⁻ israelita ba⁺. Hⁱ- he⁺ la^a lā⁻ko^o- borrego hⁱ- na⁻hēē⁺.

25 Ja⁻ga⁻ja⁻ dsa⁻mē⁺ he⁺ ga⁻juuyh⁺ jnēy⁺ cha⁻nē⁺ Jesús mah⁺ ga⁻jāy^h:

—Kwa⁺ be⁺ kin⁻, Dsa⁻jøøh⁻ kyaan⁻.

26 Mah⁺ ga⁻jēh⁻ Jesús juu⁺ kiyh⁺, ga⁻siiyh⁻:

—Sa⁻llu⁺ he⁻ jñuuhn⁻ he⁻ kuh⁻ chih⁻ mah⁺ kwēehn⁻ dsii⁻ —ga⁻jāh⁺ Jesús siiyh⁻.

27 He⁻ja⁻ ga⁻jāh⁺ dsa⁻mē⁺ he⁺:

—Dsoo⁺ ba⁺ kyah⁺, Dsa⁻jøøh⁻ kyaan⁻. Pero ma⁻ra⁺ he⁻ lih⁺ ba⁺ dsii⁻ jwi⁺ he⁻ dsa⁻sa^a nē⁺ na⁻mes⁻ kih⁺ dsa⁻jūuy⁺.

28 He⁻ja⁻ ga⁻jāh⁺ Jesús ka⁻lāh⁺:

—Peer⁻ cha⁻miih⁻ ma⁻lā⁻dsoo⁺ hoh⁺ hne⁻, dsa⁻mē⁺. Wa⁺ le⁺ ba⁺ kyah⁺ lā⁻koh⁺ hnooh⁻ —ga⁻jāh⁺ Jesús siiyh⁻.

Lā⁻chah⁺ ja⁻ ga⁻hla^a chih⁻mē⁺ kyaay⁺.

Ga⁻āāh⁻ Jesús kye^e mil dsa⁻ñuu^h-

29 Ya⁻hēē⁺ Jesús jee⁺ ja⁻, ga⁻llooy⁺ ta⁺ cha⁻hoo⁺ jmi⁻jūuh⁻ he⁻ hla⁻ hwa⁺ Galilea. Hi⁻ ga⁻wiiy⁺ ko^o- lle⁺koh⁺, mah⁺ ga⁻gyay⁻ jee⁺ ja⁻.

30 Hi⁻ ya⁻nāā⁺ koo⁺ kiyh⁺ jwēē⁺ jwēerte⁺ dsa⁻ hⁱ- ma⁻jāā⁻ hⁱ- jluuh⁺, hⁱ- tūu⁺, hⁱ- koo⁺, dsa⁻tūuh⁺, hⁱ- jwēē⁺ ga⁻jñah⁺ dsa⁻dsaah⁺, na⁻jāāy⁻ hūu⁺ tii⁺ Jesús. Hi⁻ lā⁻ja⁻ ga⁻mi⁻hlāāy⁻ lā⁻jēē⁻ hⁱ- dsaah⁺ he⁺.

31 Ma⁻ga⁻jēē⁻ dsa⁻, hlēēh⁻ dsa⁻ koo⁺, ma⁻lii⁻ ma⁻goo⁻ dsa⁻tūuh⁺, ma⁻ga⁻nāā⁺ dsa⁻jluuh⁺, ma⁻jēē⁻ dsa⁻tūu⁺, he⁻ja⁻ ga⁻lā⁻dsaa⁻ dsē⁻ dsa⁻, mah⁺ ga⁻jmeey⁺ jūuh⁻ kih⁺ Dio kya^a dsa⁻ Israel.

32 Ma⁻ngēē⁻ he⁻ja⁻, ga⁻jøøh⁻ Jesús jnāäh⁺ mah⁺ ga⁻siiyh⁻:

—Peer⁻ dsa⁻lā⁻ñii⁺ dsēn⁻ kih⁺ lā⁻jēē⁻ dsa⁻ hⁱ- tāāh⁻ la⁻. Jēēh⁺ ma⁻hya⁻ hnē⁻ jmi⁺ jmeey⁻ ko⁻jøh⁻ kyaah⁺ jnā⁺. Sa⁻cha⁻ ni⁻ mi^{ih}- he⁻ kuyh⁺. Sa⁻hnoon⁺ hēēn⁻ kiyh⁺ lā⁻ma⁻kyoyh⁺ na⁻, le⁺ ga⁻che⁻ ga⁻hwaay⁺ cha⁻jwē⁺ jee⁺ dsa⁻nāāy⁻.

33 He⁻ja⁻ ga⁻jāh⁺ jnāäh⁺:

—¿Ha⁻ ba⁺ dsa⁻kyē⁺ jnāäh⁺ he⁻ kuh⁺ jwēē⁺ dsa⁻ heh⁺ hwa⁺ kii⁺ la⁻? Joh⁺ sa⁻ hnøø⁺ mah⁺ kēē⁺ lā⁻jēē⁻ dsa⁻ la⁻.

34 He⁻ja⁻ ga⁻ngii⁺ Jesús juu⁺ kya^a jnāäh⁺:

—¿Joh⁺ he⁻ñiih⁻ kye^h hnāh⁺? —ga⁻jāy^h.

—Gyii⁺ ba⁺, kyaah⁺ mi^{ih}- hmooh⁻ pih⁻ —ga⁻chi^{ih} jnāäh⁺.

35 He⁻ja⁻ ga⁻jmeē⁻ Jesús mada⁻ mah⁺ wa⁺ dsa⁻tāah⁻ lā⁻jēē⁻ hwa⁺.

36 Ga⁻kay⁺ lā⁻jē⁻ gyii⁺ he⁻ñiih⁻ ja⁻ kyaah⁺ hmooh⁻ pih⁻ he⁺. Ga⁻kway⁺ ti⁺hmaah⁺ kih⁺ Dio. Ja⁻ga⁻ga⁻llaay⁺ he⁻ñiih⁻ ja⁻, ga⁻kwēēyh⁻ jnāäh⁺ mah⁺ ga⁻ti⁺ ga⁻llooh⁺ jnāäh⁺ kih⁺ lā⁻jēē⁻ dsa⁻.

37 Ga⁻kuh⁻ dsa⁻llu⁺ lā⁻jiih⁻ ga⁻kēēy⁺. Ma⁻ga⁻la⁺ kiyh⁺, ga⁻ka^h ga⁻gyii⁺ sa⁻mi^{ih}- jwi⁺ he⁻ ga⁻cha^a ja⁻.

38 Lā⁻jēē⁻ hⁱ- ga⁻kuh⁻ jee⁺ ja⁻ tee⁺ ko^o- kye^e mil dsa⁻ñuu^h- . Ni⁻ sa⁻ na⁻he^e ni⁻ jaa⁻ dsa⁻mē⁺ ni⁻ chih⁻ ka⁻lāh⁺.

39 Jā-ga' ga' hih' Jesús juu' kih' dsā, ga' hey' neh' na'moo', mah' ga' haa'y' jmi' juuh' ngooy' ta' hwa' Magdala.

16

Dsa' fariseo ma' hnøoy' jmee' Jesús koo' he' juh' gaa'

(Mr. 8:11-13; Lc. 12:54-56)

1 Ma' ga' llooy' ta' hwa' ja', ga' lla' naä' fariseo kyaah' saduceo mah' kay' dsë' Jesús. Ga' ngüy' ma' jmee' Jesús koo' he' juh' gaa' he' ma' jä' gyuhh'.

2 Pero ga' jeeh' Jesús juu' kiyh', ga' jäyh':

—Wa'ra' ga' nuu' jmi', jawah' hnäh': “Llu' ba' la' jii' jä' la', jëeh' gyuu' ba' gyuhh'”, jawah' hnäh'.

3 Mah' ta' la' tiih' jawah' hnäh': “Hii' goo' jä' lle', jëeh' gyuu' gyuhh' mah' na' hih'”, jawah' hnäh'. Peer' ta' juuh' hnäh'. Leh' ba' hnäh' leh' hnäh' juu' ha' lä' jmee' koo' jmi' koo' jmi' lä' koo' la' gyuhh'. Mah' sa' kye' hnäh' kwaat' hee' ga' na' dsa' la' jee' kyah' hnäh'.

4 He' ba' che' hlëeh' hnäh' dsa' chaa' na', sa' mi' teh' hnäh' kih' Dio mah' ngiih' hnäh' jmeen' koo' he' juh' gaa'. He' juh' gaa' lä' koh' ga' la' kih' Jonä' hi' ga' ngëe' juu' kih' Dio, ma' la' he' ja' ba' heehn' hnäh'.

Ja' hñih' ga' beey' dsa' he' mah' ngaayh'.

Levadura kih' dsa' fariseo

(Mr. 8:14-21)

5 Lä' koo' ma' ga' haa' jnääh' ta' hngaah' ko' taa' kih' jmi' juuh' ja', ja' ga' ga' la' dsooh' dsë' jnääh' sa' ma' kye' jnääh' he' ñiih'.

6 He' ja' ga' jäh' Jesús siyh' jnääh':

—Leeh' hnäh' kyaah' levadura kih' dsa' fariseo hi' kih' dsa' saduceo ka' läh'.

7 He' ja' ga' tooh' jnääh' discípulo lla' jnääh' juu' kyaah' dsa' kyaahn', ma' jäh' jnääh':

—Ma' hlëeyh' lä' na', kih' he' sa' ma' kye' jne' he' ñiih'.

8 Pero ga' lä' kyuhh' Jesús huuh' dsë' kyaah' jnääh', mah' ga' siyh' jnääh':

—¿He' la' jawah' hnäh' sa' cha' he' ñiih' kye' hnäh'? Ko' hi' pih' go' te' dsoo' hoh' hnäh' dsa' ñiih'.

9 ¿Che' lä' jiih' na' sa' hii' lä' ngëeh' hnäh'? ¿Che' mo' so' dsooh' hoh' hnäh' kih' hña' he' ñiih' he' ga' kuh' hña' mil dsa' ñiih' hi' joh' ga' sa' miih' ga' tē' ga' juuh' hnäh' kyaah' jwi' he' ga' chaa' ja'?

10 ¿Che' mo' so' dsooh' hoh' hnäh' kih' gyii' he' ñiih' he' ga' kuh' kye' mil dsa' ñiih', hi' joh' ga' sa' miih' ga' tē' ga' juuh' hnäh' kyaah' jwi' he' ga' chaa' ja'?

11 ¿Ha' lä' ja' he' sa' ngëeh' hnäh'? Ja' kih' he' ñiih' na' he' jwëeh' hnäh': “Leeh' hnäh' kyaah' levadura kih' dsa' fariseo hi' kih' dsa' saduceo ka' läh'.”

12 Ja' ga' ga' lä' ngëe' jnääh' sa' ma' hlëeyh' kih' levadura he' kaa' dsa' he' ñiih'. Ma' hlëeyh' kih' nuuh' he' ma' kwa' dsa' fariseo kyaah' dsa' saduceo ba' ja'.

Ga' jäh' Pee', Jesús he' laa' Cristo

(Mr. 8:27-30; Lc. 9:18-21)

13 Ma' ga' llooy' Jesús hwa' Cesarea kih' Filipino, ga' ngüy' juu' kyaah' jnääh', ga' jäyh':

—¿Ha' lä' jäh' dsa' kih' Hi' ga' lëe' ngo' la'? ¿Hii' jnä' laay'?

14 Mah' ga'jäh' jnääh':

—Kõ-llaq' dsa' jäh' Jwaa' hi' ma' choo' jmi' ba' hne'. Kõ-llaq' jäh', Elia ba' hne'. Hi' jñah' kõ-llaq' jäh', hne' laah' Jeremia o jñah' hi' ga'ngëe' juu' kih' Dio llo'joo'.

15 Mah' ga'ngii' Jesús juu' kyaq' jnääh' ka-läh':

—¿Ha' ga' hnäh', hee' jwah' hnäh' kin', hi' ba' jnä' laah' hnäh'?

16 Mah' ga'jeeh' Simón Pee' juu' kiyh':

—Hne' he' Cristo, Joq' Dio jiih'.

17 Mah' ga'jäh' Jesús siiyh':

—Llu' la' kyah' Simón, joq' Joná. Jëeh', ja' he' dsa' hi' ma-mi-jnää' kyah' lä' ma-jäh' na'. Täa' kyaan' hi' gya' gyuuh', hi' he' ba' ma-mi-jnää' kyah'.

18 Jnä' ka-läh' jwëëhn' hne', hne' he' Pee', (he' hnøø' jäh' kuü). Hi' në' mi'kuu' la' choohn' gwah' kin', hi' ni' miih' sa' lih' juu' cha'je' lla' dsëe' kiyh'.

19 Jnä' toohn' gooh' hne' mah' kwah' juu' kih' dsa' ha' lä' heyh' ya'jwii'. Cher'mah' kyaah' juu' he' kwah' sa' ga'laa' dsa' hi' tääh' hwa' la', lä' ma-na' hñuu'yh' ja' ba' kyaah' dso'kye' kiyh'. Hi' cher'mah' kyaah' juu' he' kwah' ga'laa' hi' tääh' hwa' la', na' na' ba' jwë' kiyh' dsa' taayh' ya'jwii' — ga'jäh' Jesús siiyh' Pee'.

20 Ja' ga' ga'taah' Jesús jnääh' juu' mah' sa' kooh' jnääh' juu' kyaah' ni' jaa', he' laay' Cristo.

Ga'mi-jnää' Jesús juu' he' juuy'
(Mr. 8:31-9:1; Lc. 9:22-27)

21 Jmi' ja' ga'løø' Jesús mi-jnää' juu' kyaq' jnääh' he' jmee' bii' kiyh' dsooy' ta' Jerusalén. Jee' ja' heeh' dsih' cha' miih' wii', dsa' gyuu' sa' lä' hnää' dsih', lä' ja' dsa' kaa' kyaq' jmi-dsa', kyaah' ta' jwoh' kyaq' ley sa' lä' hnää' dsih'. Ja' ga' juuy' hi' lä' jiiyh' ka-läh' ga' ma-hya' hnë' jmi'.

22 He' ja' ga'jäa' Pee' Jesús ta' koo', mah' ga'løøy' juuyh' kiyh', ga'siiyh':

—Wa' lä' ñih' dsëy' hne', Dsa' jøøh' kyaan'. Ni' miih' sa' le' ja' he' ja' në' kyah'.

23 Mah' ga'jeeh' Jesús hñii', ga'jëey' Pee' ga'siiyh':

—Jñuu' hne' kin' hi' sa'llu', he' jmeeh' jwiih' kin' ba' na'. Sa' jmeeh' hu' dsë' lä' koh' jmee' Dio, lä' koh' la' hu' dsë' kih' dsa' ba' la' hu' dsë' kyah'.

24 Ja' ga' ga'jäh' Jesús siiyh' lä' jëe' jnääh':

—Cher'mah' hi' hnøø' jmee' kō-jøh' kyaah' jnä', sa' wa' jmääy' hñiiy' kwaat', wa' jääy' cru' kyaay' mah' wa' jmeey' kō-jøh' kyaah' jnä'.

25 Jëeh', lä' jëe' hi' hää' hñii' mah' sa' juuy', hi' he' juu' ba'. Pero lä' jëe' hi' kwaa' hñii' juu' kwaat' kin', hi' he' ba' lää'.

26 ¿Hee' ya'jøø' ka' dsa' ma' ke' ga'liy' lä' jëe' he' cha' jmi-gyuu' la' mah' wa' ra' ga'juuy' sa' tēeyh' kih' Dio? ¿Hee' ba' kyaah' le' mi-hmaayh' mah' lääy'?

27 Jëeh', jäh' Hi' ga'lëe'ngo' la' kyaah' be' kih' Täa' kyaay', kyaah' ángele ka-läh'. Ja' ga' mi-hmaayh' kih' lä' jaa' lä' jaa' lä' koo' te' ta' he' ga'jmeey'.

28 Ma'ra' ju'dsoo' jwëëhn' hnäh', chaq' kō-llaq' hi' tääh' jee' la' sa' juuy' jää' sa' ga' ma'jëey' be' kih' Hi' ga'lëe'ngo' jäh' jmeey' hih'.

17

Ga'mi⁺sēē' Jesús hñii'

(Mr. 9:2-13; Lc. 9:28-36)

¹Ma⁻ngēē' ga⁻jñii' jmi⁺, ja⁻ga⁻ ja⁻jāā' Jesús Pee' kyaah' Jacobo kyaah' Jwaā' ooyh'. Ga⁻nāāy' kah' ta⁻moh' ñii'.

²Jee' ja⁻ga⁻lā⁻sēē' Jesús to⁻lo⁻ nē⁻ hī⁻ ma⁻jāāy⁻ he'. Mo⁻nēy' ga⁻lii' jih'gyeh' lā⁻koh' jmēē' kih' hyoo⁻. Hmi⁺h⁻ kiyh', ga⁻tōō' jlēē⁻ ñih'.

³Jee' ja⁻ga⁻lā⁻jñāā' Elia kyaah' Moisé, ga⁻taāy⁻h' llay' juu' kyaah' Jesús.

⁴He⁻ja⁻ga⁻jāh' Pee' siyh' Jesús:

—Dsa⁻jōōh' kyaan⁻, he⁻ ba⁻ che⁻ llu⁺ he⁻ tōōh' jne⁻ ko⁻jōh' jee' la⁻. Cher⁻mah' hnooh⁻, jmee⁻ jñāāh' hnē⁻ hne⁻ kyaah' moo⁻, koō⁻ kyah', koō⁻ kih' Moisé, hī⁻ koō⁻ kih' Elia.

⁵Ta⁻ko⁻jiih' ma⁻chēh' Pee' hlēēy⁻ lā⁻ja⁻, ga⁻jyoo⁺ koō⁻ jñii' tō⁻jlēē⁻ ñih' he⁻ ga⁻lāā⁻ lā⁻jēēy⁻. Jee' jñii' ja⁻ga⁻lā⁻nūūh' ga⁻hlēēh' koō⁻ juu', he⁻ ma⁻jāh':

—Hī⁻ la⁻ na⁻ gyūū⁻ kyaan⁻ hī⁻ hnaan⁻. Peer⁻ chaan⁻ llu⁺ kyaayh'. Nūū⁻ hnāh' kiyh'.

⁶Ma⁻ga⁻nuu' discípulo he⁻ ga⁻hlēēh' jee' jñii' ja⁻, ga⁻saay' jee' ma⁻tāāy⁻h', ga⁻jwaayh' jwēрте.

⁷Ja⁻ga⁻ya⁻jāh' Jesús kiyh', ga⁻kye⁻ goo⁻ nē⁻ kiyh' mah' ga⁻siyh':

—Noo⁻ hnāh', ta⁻ wa⁻gah' hnāh'.

⁸Ma⁻ga⁻chooyh' nēy', mo⁻so⁻ ga⁻jēēy' ni⁻ jaā⁻, ma⁻lā⁻ hñii' ba⁻ Jesús cheh' kyaayh'.

⁹Ta⁻ko⁻jiih' ma⁻jñāay⁻ moh' ja⁻, ga⁻taah⁻ Jesús juu' hī⁻ ma⁻kyaayh' he':

—Ta⁻ jwii⁻ hnāh' ni⁻ jaā⁻, lā⁻jē⁻ he⁻ ma⁻jēēh' hnāh' la⁻, ta⁻ko⁻jiih' sa⁻ ma⁻lā⁻jiih' Hī⁻ga⁻lēē'ngo⁺ la⁻ jee' kih' hī⁻ na⁻juu'.

¹⁰Ja⁻ga⁻ga⁻ngii⁻ jñāāh' discípulo juu' kih' Jesús, ga⁻chiih' jñāāh':

—He⁻la⁻jāh' ta⁻jwoh' kyaā⁻ ley, jmee⁻ bii⁻ jāh' Elia jāā⁻ ga⁻kih' Cristo?

¹¹He⁻ja⁻ga⁻jēeh⁻ Jesús juu' kiyh':

—Ja⁻ba⁻dsoo⁻ jāh' Elia to⁻nē⁻, ya⁻llay⁻ llu⁺ lā⁻jē⁻ he⁻ cha⁻jee' la⁻.

¹²Pero jwēēhn⁻ hnāh', ma⁻jāh⁻ ba⁻ Elia, mah' sa⁻ ga⁻lā⁻kyuu⁻ dsih'. Ga⁻jmeē⁻ dsa⁻ lā⁻tē⁻ dsē⁺ kiyh'. Ja⁻ba⁻lā⁻ja⁻ heeh' dsa⁻ he⁻ wii⁻ Hī⁻ga⁻lēē'ngo⁺ la⁻.

¹³Ja⁻ga⁻ga⁻lā⁻ngēē' discípulo kyaay' he⁻ ma⁻hlēēy⁻ kih' Jwaā⁻ hī⁻ ga⁻choo⁻ jmi⁻ ba⁻ ja⁻.

Ga'mi⁺hlāā' Jesús jaā⁻chih⁻ hī⁻ ma⁻kye⁻ jmi⁻lle⁻ hliih'

(Mr. 9:14-29; Lc. 9:37-43)

¹⁴Lā⁻ ma⁻ga⁻lla⁻nāāy' jee' ma⁻tāāh' jwēē⁻ dsa⁻, ja⁻jaā⁻ dsa⁻nūūh⁻ mah' ga⁻juuyh' jñēy' cha⁻nē⁻ Jesús, ga⁻jāyh':

¹⁵—Dsa⁻jōōh' kyaan⁻, wa⁻lā⁻ñih' hoh' kih' chih⁻nūūh⁻ kyaan⁻, hī⁻ dsa⁻juu' ñēē⁻ hī⁻ jēēy⁻ wii⁻ jwēрте. Cha⁻miih⁻ jiih⁻ ma⁻tāyh' cha⁻je⁻ hī⁻ ma⁻tāyh' cha⁻jmi⁻ ka⁻lāh'.

¹⁶Ma⁻ya⁻jāān⁻ kyaah' discípulo kyaah' pero sa⁻ ma⁻liyh⁻ ma⁻mi⁻hlāāy'.

¹⁷He⁻ja⁻ga⁻jāh' Jesús:

—He⁻ba⁻che⁻ hñāā⁻ hoh' hnāh' hī⁻ chaā⁻na⁺. Sa⁻ hii⁻ lā⁻dsoo⁻ hoh' hnāh'. ¿Lih' ba⁻llaa⁻ he⁻ gyan⁻ kyaah' hnāh'? Mo⁻so⁻ lā⁻be⁻ dsēn⁻ gya⁻ ga⁻jñā⁻ kyaah' hnāh'. Ya⁻jāā⁻ da⁻chih⁻ na⁻ ta⁻lā⁻—ga⁻jāh' Jesús.

¹⁸Ja⁻ga⁻ga⁻jūūh' Jesús kih' jmi⁻lle⁻ hliih', lā⁻jiih' ya⁻hēēy' kih' chih⁻ he'. Lā⁻chah' ja⁻ga⁻hlaay'.

19 Ma⁻ngëë^h he⁻ ja⁻, ga⁻kuh^h jnääh^h kah^h kyaah^h Jesús, mah^h ga⁻ngii^h jnääh^h juu^h kiyh^h:

—¿He⁻ la⁻ sa⁻ ma⁻lä⁻këh^h jnääh^h jmi^h ma⁻lleë^h jnääh^h jmi⁻lle^h hliih^h he[?]

20 He⁻ja⁻ ga⁻jäh^h Jesús siiyh⁻:

—Kih^h he⁻ miih⁻ go⁻te^h ba⁻ma⁻dsoo^h hoh^h hnäh^h, he⁻ja⁻ ba⁻sa⁻ ga⁻lëh^h hnäh^h. Pero ju⁻dsoo^h jwëëhn^h hnäh^h, wa⁻ra⁻jäh^h kih^h miih⁻ lä⁻koo⁻ pih^h mi⁻ju⁻ kih^h mostaza ba⁻dsoo^h hoh^h hnäh^h, le^h jwiih^h hnäh^h moh^h la⁻: “Jñuu^h jee⁻ na⁻, gwa⁻ta⁻ jee⁻ jyoh^h”, hi⁻ jñuu^h ba⁻. Sa⁻cha⁻ ni⁻koo⁻ he⁻ jä⁻ jwëëh^h kyah^h hnäh^h.

21 Pero jmi⁻lle^h hliih^h hi⁻ laa⁻ lä⁻koh^h hi⁻ ma⁻jä⁻ chih⁻ he⁻ sa⁻ ya⁻hëë^h cher^h mah^h sa⁻ ga⁻tu⁻ dsa⁻ kuh⁻ hih⁻ mah^h chuuy^h kyaah^h Dio.

Koo⁻ka⁻läh^h ga⁻mi⁻jnääh^h Jesús juu^h he⁻ juuy^h

(Mr. 9:30-32; Lc. 9:43-45)

22 Lä⁻koo⁻ ma⁻ tääh^h hwa^h Galilea, ga⁻jäh^h Jesús siiyh^h jnääh^h discipulo kyaay^h:

—Hi⁻ga⁻lëë^h ngo⁻ la⁻ ngëë^h dsih^h ja⁻goo⁻ dsa⁻ hñaa⁻ dsë^h,

23 mah^h jngëëh^h dsih^h. Ga⁻ma⁻hya⁻ hnë⁻ jmi^h na⁻juuy^h, lä⁻jiiyh^h ka⁻läh^h.

He⁻ja⁻ cha⁻miih⁻ ga⁻lä⁻meeh⁻ dsë^h discipulo kyaay^h.

Ga⁻mi⁻hmaah^h Jesús ku⁻sih⁻

24 Ma⁻ga⁻lla⁻nøð^h jnääh^h jwii⁻ Capernaum kyaah^h Jesús, ya⁻nää^h hi⁻ ma⁻koo⁻ ku⁻sih⁻ kih^h gwah⁻ jee⁻ ma⁻cheh^h Pee^h mah^h ga⁻ngiiy^h juu^h kiyh^h:

—¿Che⁻ sa⁻ mi⁻hmaah^h ta⁻jwoh^h kyaah^h ku⁻sih⁻ kih^h gwah⁻ juuh^h?

25 —Mi⁻hmaayh^h ba⁻ —ga⁻jäh^h Pee^h siiyh^h.

Lä⁻koo⁻ ma⁻ ga⁻he⁻ Pee^h cha⁻neh^h, ga⁻lä⁻jää^h Jesús ga⁻hlëëh^h Pee^h:

—¿Ha⁻ lä⁻ la⁻ laah^h Simón, lä⁻jëë^h dsa⁻ ta⁻ kaa^h hwa⁻ la⁻, hi⁻ kih^h kooy^h ku⁻sih⁻? ¿Che⁻ kooy^h kih^h dsa⁻ kyaay^h o che⁻ kooy^h kih^h jñah^h dsa⁻?

26 —Kih^h dsa⁻ jñah^h ba⁻ kooy^h —ga⁻jäh^h Pee^h siiyh^h.

Mah^h ga⁻jäh^h Jesús:

—He⁻ja⁻ sa⁻ jmee⁻ bii^h kih^h dsa⁻ kyaay^h mi⁻hmaayh^h.

27 Pero lä⁻la⁻ ba⁻ wa⁻ jmeen^h mah^h sa⁻ jän^h hliih^h kyaah^h ni⁻ jä⁻. Gwa⁻cha⁻hoo⁻ jmi⁻juuh⁻, go⁻jwä^h ka⁻loo⁻ hma⁻kuu^h. To⁻në^h hmoooh⁻ hi⁻ ka⁻ hma⁻kuu^h, ja⁻ lleëh^h mah^h näh^h hooy^h. Jee⁻ ja⁻ jnääh^h koo⁻ kuu^h kyaah^h he⁻ mi⁻hmaah^h ku⁻sih⁻ kin⁻ kyaah^h kyah^h ka⁻läh^h.

18

Hi⁻na⁻lee⁻jøøh^h jee⁻jmee⁻Dio hih⁻

(Mr. 9:33-37; Lc. 9:46-48)

1 Ja⁻ba⁻ hor⁻ ja⁻ ga⁻ya⁻jäh^h jnääh^h koo⁻ kih^h Jesús mah^h ga⁻ngii^h jnääh^h juu^h kiyh^h:

—¿Hi⁻ na⁻ hi⁻jøøh^h ga⁻jee⁻ jmee⁻ Dio hih⁻?

2 Mah^h ga⁻tëëh^h Jesús jaa⁻ gyuu^h, ga⁻cheeyh⁻ jee⁻ kya⁻ jnääh^h.

3 Mah^h ga⁻siiyh^h jnääh^h:

—Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo^h jwëëhn^h hnäh^h, cher^h mah^h sa⁻ ga⁻lä⁻si^h hu⁻dsë⁻ kyah^h hnäh^h mah^h jmeeh^h hnäh^h lä⁻koo⁻ jaa⁻ gyuu^h, sa⁻ heh^h hnäh^h jee⁻ jmee⁻ Dio hih⁻.

4 Heh^h lä⁻ja⁻, hi⁻ jmää⁻ hñii^h hwa⁻ lä⁻koo⁻ gyuu^h la⁻, hi⁻ he⁻ ba⁻lee⁻jøøh^h ya⁻jwii^h kih^h Dio.

5 Hi⁻ heeh⁻ jaa⁻ gyuu^h lä⁻la⁻ kwaat⁻ kin⁻, he⁻ ma⁻heeyh⁻ jnä⁻ ba⁻ja⁻.

Goo-la' kih' hi' jmee' dsa-tēh' dsa-kyaaḥ'
(Mr. 9:42-48; Lc. 17:1-2)

⁶Wa hi' cha' hi', hi' jmee' tēh' jaa' hi' mäh' la' hi' ma-lä-dsoo' dsē' kin', llu' ga' la' kiyh' wa'ra- jāh' kih' hñuu' dsa- luuy' koo' cha'too' kih' molii' he' jee' burr- mah' hmääḥ' dsih' ñiih' ga' kih' cha'jmi- ñeeh'.

⁷He' ba' che' jwii' dsa' jmi-gyuu'! Joh' he' sa' jmee' dsa-tēyh'. Pero ko- ja- lle' kih' le' ba'. Peer' jwii' dsa- hi' jmee' dsa-tēh' dsa-kyaaḥ'.

⁸He' ja- cher'mah' ma-gooḥ- o ma-tiih' ga' jmee' täḥ' kyaah' dso'kye-, hnä' go-te' ba', mah' be' uu' kyah'. Jēeh', llu' ga' kyah', gwaah' jee' tääh' hi' na'jiih', tuuh' ma-gooḥ- o tuuh' ma-tiih', lä'koh' ga' he' jwääy' hne' jee' mo'so- uu' je' kyaah' lä'to' ma-gooḥ- ma-tiih'.

⁹Hi' cher'mah' mi'neh' ga' jmee' täḥ' kyaah' dso'kye-, lle' go-te' ba', mah' be' uu' kyah'. Jēeh', llu' ga' kyah' gwaah' jee' tääh' hi' na'jiih' kyaah' koo- mi' mi'neh', lä'koh' ga' he' jwääy' hne' jee' mo'so- uu' je' kyaah' lä'to' mi' mi'neh'.

Juu' na' hmää' lä'koo' la' kih' jaa' borrego hi' na'hēē'
(Lc. 15:3-7)

¹⁰Ni' jaa' hi' mäh' lä-la- ta' jmää' hnäh' ta'koo'. Jēeh', jwēēhn' hnäh', ängele kyaay' tääh' tää' cha'nē' Tää' kyaan' hi' gya' gyuuḥ'.

¹¹Jēeh', ja' Hi' ga-lēē'ngo' la- mah' lääy' hi' na'hēē'.

¹²¿Ha- lä' jēeh' hnäh' he' jwahn' la'? Cher'mah' jaa' dsa- chaä- hñä-laa' borrego kyaä', mah' dsa-hēē'jaa-, ¿che' sa' beey' ko' hwēē' jee' lä'jēē- jah' he' mah' dsooy' ta' moh' dsa-hnääh' hi' na'hēē' he'?

¹³Ma'ra' ju'dsoo' jwēēhn' hnäh'. Wa'ra- ga'jnääyḥ' hi' jaa' he', lä'chaay- llu' jwēte' kyaayḥ', lä'koh' ga' kih' lä'jēē' hi' sa' na'hēē'.

¹⁴Ja'ba' lä'ja- la' kih' Tää'jnän' hi' gya' gyuuḥ', sa' hnøoy' dsa-hēē' ni' jaa- hi' pih' lä-la-.

Lä-la' jmeen' mah' chaah' jne' øḥh'
(Lc. 17:3)

¹⁵'Cher'mah' jaa' øḥh' ma-jmee' koo' he- hliih' kyah', gwa- mah' go-chiiyh' he- ma-hlääh' kyaah' hne-, pero jee' lä-uu' ba' hnäh'. Cher'mah' ga'jeemy' he' kyah', ma-lēh- ma-chaah' øḥh' he'.

¹⁶Pero cher'mah' sa' ga'jeemy' he' kyah', jāä' ga' jaa- uu' mah' go-hlēeh' kyaayḥ' ka-läh'. Jēeh', kyaah' ju'dsoo' he- hlēeh' uu' uu' dsa-, lä'ja- jmee' dsoo' lä'jē- juu'.

¹⁷Cher'mah' ni' kih' dsa- he' sa' hii' nuuy', ja- jmeeh- juu' kih' gwah' wa'ra- ga'tē' jee' tääh' lä'jēē-. Hi' cher'mah' ni' kih' lä'jēē- hi' tääh' gwah' sa' ga' nuuy', jmää' lä'koo' jaa' hi' sa' ma-heeh- kih' Dio o lä'koo' jaa' hi' koo' ku'sih'.

¹⁸Ma'ra' ju'dsoo' jwēēhn' hnäh', lä'jē- he- hñuuḥ' hnäh' hwa' la-, lä'ja- na-hñuu' gyuuḥ' ya'jwii'. Hi' lä'jē- he- chiih' hnäh' hwa' la-, lä'ja- dsa' chiih' gyuuḥ' ya'jwii' ka-läh'.

¹⁹Koo- ka-läh' jwēēhn' hnäh', cher'mah' uu' hnäh' ga'taaḥ' hnäh' juu' kwee- hwa' la- mah' ngiih' hnäh' he- hnooh- hnäh', Tää' kyaan' hi' gya' gyuuḥ', kwa' bih' he- hnooh- hnäh'.

²⁰Jēeh' jee' dsa-ñēē' uu' uu' ko-jøḥ' ngiiy' kiyh', jee' ja- hään' jee' kiyh'.

Juu' na' hmää' lä'koo' la' kih' jaa' dsa- hi' sa' ga-lä'jøḥ' dsē'

21 Jaˊ gaˊ gaˊ llooˊ Peeˊ kaˊ lãhˊ chuhˊ kihˊ Jesús mahˊ gaˊ ngiiyˊ juuˊ kiyhˊ:
 —¿Johˊ jiihˊ jmeenˊ jøhˊ dsënˊ kyaahˊ øøhnˊ hiˊ jmeeˊ hliihˊ kinˊ? ¿Cheˊ lãˊ jiihˊ
 tëˊ gyiiˊ jiihˊ?

22 Mahˊ gaˊ jãhˊ Jesús siiyhˊ:

—Saˊ chaˊ jwahnˊ lãˊ jiihˊ tëˊ gyiiˊ jiihˊ. Jwahnˊ, gyiiˊ jiihˊ toˊ loˊ gyaˊ dsëˊ gyiiˊ.

23 Heˊ jããˊ Dio dsaˊ lãˊ hihˊ kihˊ, jeehˊ kweeˊ lãˊ kooˊ gaˊ jmeeˊ jaaˊ rey hiˊ
 gaˊ jmeehˊ kwaatˊ kihˊ lãˊ jëëˊ hiˊ maˊ jmeeˊ taˊ kiyhˊ.

24 Lãˊ maˊ gaˊ løøˊ jmeeyhˊ kwaatˊ kiyhˊ, yaˊ jãäyˊ jaaˊ hiˊ maˊ äãˊ chaˊ miihˊ
 kuuˊ.

25 Pero dsaˊ heˊ saˊ chaˊ heˊ kyaahˊ miˊ hmaayhˊ lãˊ jëˊ heˊ ääyˊ. Heˊ jaˊ
 gaˊ jmeeˊ rey heˊ hihˊ waˊ dsaˊ hnëëyˊ goˊ teˊ kyaahˊ mëyˊ kyaahˊ jooyˊ hiˊ
 kyaahˊ lãˊ jëˊ heˊ chaˊ kiyhˊ mahˊ lãˊ hmaahˊ lãˊ jëˊ heˊ ääyˊ.

26 Heˊ jaˊ gaˊ juuhˊ dsaˊ heˊ jnëˊ chaˊ nëˊ rey mahˊ gaˊ chuuyˊ kyaahˊ, gaˊ jãyhˊ:
 “Dsaˊ jøøhˊ kyaanˊ, jmeeˊ jøhˊ hohˊ kiˊ jnäˊ. Miˊ hmaahˊ baˊ jnäˊ kyahˊ lãˊ jëˊ.”

27 Gaˊ lãˊ ñihˊ baˊ dsëˊ rey heˊ kiyhˊ, moˊ soˊ gaˊ ngiihˊ gyihˊ kuuˊ heˊ maˊ ääyˊ
 jaˊ, mahˊ gaˊ lãäyˊ goˊ teˊ.

28 Pero lãˊ kooˊ yaˊ hëëˊ baˊ dsaˊ hiˊ maˊ äãˊ kihˊ rey, gaˊ jeeyˊ jaaˊ
 dsaˊ kyaayhˊ hiˊ maˊ äãˊ koˊ hiˊ pihˊ kuuˊ kiyhˊ. Gaˊ saayhˊ mahˊ gaˊ gwiyhˊ luuˊ
 hiˊ heˊ, gaˊ siiyhˊ: “Miˊ hmaahˊ kinˊ heˊ äãhˊ”.

29 Pero hiˊ maˊ äãˊ kuuˊ kihˊ dsaˊ kyaahˊ heˊ, gaˊ jwãäyˊ hñiiyˊ huuˊ tiiˊ hiˊ heˊ
 mahˊ gaˊ chuuyˊ kyaahˊ, gaˊ jãyhˊ: “Jmeeˊ jøhˊ hohˊ kiˊ jnäˊ. Miˊ hmaahˊ baˊ jnäˊ
 kyahˊ lãˊ jëˊ.”

30 Pero hiˊ jaaˊ heˊ saˊ gaˊ hëeyhˊ. Gaˊ hñiiyˊ kihˊ mahˊ gaˊ heyˊ nehˊ ñëˊ
 lãˊ jiihˊ gaˊ miˊ hmaayhˊ lãˊ jëˊ heˊ maˊ ääyˊ.

31 Maˊ gaˊ jëëˊ jeeˊ lãˊ jëëˊ dsaˊ kyaayhˊ heˊ lãˊ kooˊ gaˊ jmeeyˊ, gaˊ jiiˊ jwërte
 kiyhˊ, mahˊ naˊ nãäyˊ naˊ jmeeyhˊ juuˊ kihˊ rey haˊ lãˊ maˊ laˊ.

32 Heˊ jaˊ gaˊ jmeeˊ rey madaˊ jaˊ dsaˊ hñaaˊ dsëˊ heˊ, mahˊ gaˊ siiyhˊ: “Peerˊ
 hñaaˊ hohˊ hneˊ dsaˊ ñuuhˊ. Gaˊ jmeenˊ jøhˊ dsënˊ kihˊ lãˊ jëˊ heˊ maˊ äãhˊ
 kinˊ, kihˊ heˊ maˊ chuuhˊ chaˊ miihˊ kyaahˊ jnäˊ.”

33 ¿Jaˊ maˊ äãhˊ jmiˊ maˊ lãˊ ñihˊ hohˊ kihˊ dsaˊ kyaahˊ, lãˊ kooˊ gaˊ lãˊ ñihˊ
 dsënˊ kyahˊ hneˊ?

34 Heˊ jaˊ gaˊ lãˊ lleëˊ rey, gaˊ ngëëyˊ jaˊ gooˊ pooˊ mahˊ lãˊ kyaayˊ jmiˊ lãˊ jiihˊ
 miˊ hmaayhˊ lãˊ jëˊ heˊ ääyˊ.

35 Jaˊ gaˊ gaˊ jãhˊ Jesús kaˊ lãhˊ:

—Lãˊ jaˊ kaˊ lãhˊ jmeeˊ Tããˊ kyaanˊ hiˊ gyaˊ gyuuhˊ kyaahˊ hnãhˊ, cherˊ mahˊ
 saˊ gaˊ lãˊ jøhˊ hohˊ hnãhˊ kihˊ heˊ hliihˊ heˊ maˊ jmeeˊ øøhˊ hnãhˊ kyahˊ.

19

Gaˊ jãhˊ Jesús haˊ lãˊ laˊ heˊ beëˊ dsaˊ øøhˊ

(Mr. 10:1-12; Lc. 16:18)

1 Maˊ ngëëˊ maˊ kwaˊ Jesús lãˊ jëˊ juuˊ naˊ, yaˊ hëëyˊ hwaˊ Galilea, ngooyˊ taˊ
 hwaˊ Judea, heˊ hlaˊ taˊ hngaahˊ jmiˊ Jordán.

2 Jwëëˊ dsaˊ gaˊ llaˊ lleˊ kaahˊ kiyhˊ hiˊ gaˊ miˊ hlãäyˊ lãˊ jëëˊ dsaˊ dsaahˊ.

3 Jeeˊ jaˊ gaˊ llaˊ nãäˊ kooˊ kihˊ Jesús koˊ llaãˊ fariseo heˊ maˊ kaˊ dsëyˊ,
 gaˊ ngiiyˊ juuˊ kiyhˊ:

—¿Cheˊ chaˊ jwëˊ beëˊ dsaˊ dsaˊ mëˊ kyaãˊ, kihˊ waˊ heˊ chaˊ heˊ, heˊ saˊ tihˊ
 dsëyˊ?

4 He⁻ja⁻ ga⁻jeeh⁻ Jesús juu¹ kiyh¹:

—¿Che⁻ sa⁻ ma⁻heh⁻ hnäh¹ jee⁻ na⁻sii⁻: Hi⁻ ga⁻jmää¹ Dio lä⁻ ma⁻ to⁻nē, hi⁻ mē, hi⁻ ñuu^h ga⁻jmääy¹?

5 Hi⁻ ga⁻jäyh¹:

—Kih¹ he⁻ja⁻ ba⁻, bee¹ dsa⁻ñuu^h cho⁻jmi⁻ mah¹ dsa⁻gyay⁻ kyaah¹ mēy¹. Mah¹ lä⁻ja⁻, leey¹ ja⁻ ba⁻ jee⁻ lä⁻uu¹.

6 Ja⁻ hñii^h mo⁻so⁻ laay¹ uu¹, ma⁻laay¹ ja⁻ ba⁻. Heh¹ lä⁻ja⁻, hi⁻ ma⁻laa¹ ja⁻ kaah⁻ Dio, sa⁻lle⁻ kih¹ llaay¹ —ga⁻jäh¹ Jesús.

7 Mah¹ ga⁻jäh¹ fariseo siiyh⁻ Jesús:

—¿He⁻la⁻ja⁻ ga⁻jmeey¹ Moisé mada⁻ chooyh¹ je⁻ mah¹ bee¹ dsa⁻ mē?

8 Mah¹ ga⁻jäh¹ Jesús siiyh⁻:

—Kih¹ he⁻ chaah⁻ hnäh¹, he⁻ja⁻ ba⁻ ja⁻ ga⁻kwa¹ Moisé jwē¹ beeh¹ hnäh¹ dsa⁻mē kyaah¹ hnäh¹. Pero lä⁻ ma⁻ to⁻nē sa⁻ga⁻la⁻lä⁻ja⁻.

9 He⁻ja⁻ jwēeh⁻ hnäh¹, hi⁻ bee¹ dsa⁻mē kya¹ hi⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻ hñii^h ma⁻jmeey¹ kyaah¹ jñah¹ dsa⁻ñuu^h, mah¹ kaay¹ jñah¹ dsa⁻mē, he⁻ jmeey¹ dso⁻kye⁻ ba⁻ja⁻. Hi⁻ lä⁻ja⁻ hi⁻ kaa¹ dsa⁻mē hi⁻ ga⁻bee¹y¹ he⁻, he⁻ jmeey¹ dso⁻kye⁻ ba⁻ja⁻ ka⁻lä⁻h⁻.

10 Mah¹ ga⁻chiih¹ jnääh¹ discípulo kyaay¹:

—Cher¹ mah¹ lä⁻ja⁻ la⁻ kih¹ dsa⁻ñuu^h kyaah¹ dsa⁻mē, llu⁻ ga⁻la⁻ he⁻ sa⁻ jee⁻ dsa⁻ goo⁻ go⁻te⁻.

11 Mah¹ ga⁻jäh¹ Jesús siiyh⁻:

—Ja⁻ lä⁻jē⁻ lä⁻kēh¹ jmi⁻ heeh⁻ juu¹ la⁻. Lä⁻kēh¹ jmi⁻ hi⁻ lle⁻ kih¹ heeh⁻ ba⁻.

12 Jēeh¹, chaa⁻ hi⁻ sa⁻ na⁻hñaa¹ jmi⁻ngo¹ kih¹ wa⁻ra⁻ ga⁻lä⁻chaa¹ he⁻ja⁻ sa⁻ le⁻ jee¹ gooy⁻. Hi⁻ chaa⁻ hi⁻ sa⁻ na⁻hñaa¹ jmi⁻ngo¹ kih¹, he⁻ ga⁻jmeey¹ dsa⁻hñaa¹ dsē¹ kiyh¹, he⁻ja⁻ sa⁻ le⁻ jee¹ gooy⁻. Hi⁻ chaa⁻ ga⁻jñah¹ hi⁻ sa⁻lla⁻ dsē¹ jee¹ gooy⁻ kih¹ he⁻ hnøø¹ jmeey¹ ta⁻he⁻ kih¹ Dio. Hi⁻ lä⁻kēh¹ jmi⁻ heeh⁻, wa⁻ heey⁻ juu¹ la⁻.

Ga⁻mi⁻jää¹ Jesús gyuu⁻

(Mr. 10:13-16; Lc. 18:15-17)

13 Ja⁻ga⁻ na⁻jää⁻ dsa⁻ gyuu⁻ kya¹ cha⁻nē Jesús mah¹ kyey⁻ gooy⁻ nē kih¹ gyuu⁻ mah¹ ngiiy¹ kih¹ Dio. Pero jnääh¹ discípulo kyaay¹ ga⁻jñah¹ jñääh¹ kih¹ dsa⁻ he⁻.

14 Mah¹ ga⁻jäh¹ Jesús siiyh⁻ jnääh¹:

—Kwa¹ jwē¹ ya⁻ nää¹ gyuu⁻ ta⁻ la⁻ kin⁻. Ta⁻ ha⁻ hnäh¹ kiyh¹, jēeh¹ hi⁻ laa⁻ lä⁻koo⁻ gyuu⁻, hi⁻ he⁻ ba⁻ jää⁻ Dio lä⁻hih⁻ kih¹.

15 Ma⁻la⁻ ma⁻kyey⁻ gooy⁻ nē kih¹ gyuu⁻ he⁻, ya⁻hēey¹ jee⁻ ja⁻.

Jaa⁻ dsa⁻ kwaa⁻ hi⁻ cha⁻ kuu⁻ ga⁻hlēeh¹ kyaah¹ Jesús

(Mr. 10:17-31; Lc. 18:18-30)

16 Jee⁻ ngooy¹ ja⁻, ja⁻ jaa⁻ dsa⁻ mah¹ ga⁻siiyh⁻:

—Hne⁻ hi⁻ laa⁻ ta⁻jwöh¹ lluu¹, ¿hee⁻ hnøø¹ jmeen⁻ mah¹ tēeh¹ jee⁻ mo⁻so⁻ juun¹?

17 He⁻ja⁻ ga⁻jäh¹ Jesús siiyh⁻:

—¿Che⁻ ñeh⁻ hne⁻ he⁻ laan¹ lluu¹? Jēeh¹ ni⁻ jaa⁻ hi⁻ lluu¹ sa⁻ chaa⁻, jaa⁻ Dio ba⁻ hi⁻ lluu¹. Cher¹ mah¹ hnooh⁻ tēeh¹ jee⁻ mo⁻so⁻ juuh¹, ja⁻ mi⁻teh⁻ lä⁻jē⁻ mada⁻ kih¹ Dio.

18 —¿Hee⁻ ga⁻ja⁻ mi⁻ten⁻? —ga⁻jäh¹ dsa⁻ he⁻.

He⁻ja⁻ ga⁻jäh¹ Jesús siiyh⁻:

—Ta⁺ jngëeh⁺ dsa⁻, ta⁺ kaaah⁺ hi⁻ laa⁺ kyaa⁺ jñah⁺, ta⁺ hii⁺ kih⁺ dsa⁺, ta⁺ jmee⁻ dsoo⁺ kih⁺ juu⁺ ta⁻juu⁺.

19 Wa⁺ hnaah⁻ tää⁺ kyaah⁺ maa⁻ kyaah⁺. Wa⁺ hnaah⁺ dsa⁻ kyaah⁺ lä⁻ko^o⁻ hnaah⁺ hñaah⁺.

20 He⁻ ja⁻ ga⁻ jah⁺ dsa⁻ he⁺ siiyh⁺:

—Lä⁻ jē⁻ he⁻ na⁻ ma⁻ mi⁻ ten⁻ lä⁻ jiih⁺ ma⁺ mähn⁺. ¿Hee⁻ ga⁻ hnø⁺ jmeen⁺?

21 He⁻ ja⁻ ga⁻ jah⁺ Jesús siiyh⁺ ka⁻ läh⁺:

—Cher⁺ mah⁺ hnooh⁻ leeh⁺ lluu⁺ go⁻ te⁻, gwaah⁻ go⁻ hñii⁺ lä⁻ jē⁻ he⁻ cha⁻ kyah⁺ mah⁺ go⁻ kwëeh⁺ hi⁻ tä⁻ ñee⁻. Lä⁻ ja⁻ ba⁻ lä⁻ cha⁻ cha⁻ miih⁻ kyah⁺ gyuu⁺ jmi⁻ gyuu⁺. Ja⁻ ga⁻ na⁻ ñeeh⁺ mah⁺ jmeen⁺ ko⁻ jøh⁺ —ga⁻ jah⁺ Jesús.

22 Ma⁺ ga⁻ nuu⁺ dsa⁻ he⁺ juu⁺ ja⁻, ngaayh⁺ ti⁻ meeh⁻ dsëy⁺, jëeh⁺, ma⁺ chay⁻ cha⁻ miih⁻ kuu⁺.

23 Ja⁻ ga⁻ ga⁻ jah⁺ Jesús siiyh⁺ jnääh⁺:

—Ma⁺ ra⁺ ju⁻ dsoo⁺ jwëëhn⁻ hnäh⁺, ja⁺ dsa⁻ cha⁻ kuu⁺, jwëëh⁺ la⁺ kiyh⁺ heyh⁺ jee⁺ jmee⁺ Dio hih⁺.

24 Ko^o⁻ ka⁻ läh⁺ jwëëhn⁻ hnäh⁺, sa⁺ ga⁻ jwëëh⁺ la⁺ kih⁺ ja⁺ camey⁻, ngëë⁻ to⁻ gwa⁻ ko^o⁻ hma⁻ kuu⁺ lä⁻ koh⁺ ga⁻ he⁻ heh⁺ ja⁺ dsa⁻ cha⁻ kuu⁺ jee⁺ jmee⁺ Dio hih⁺.

25 Ma⁺ ga⁻ nuu⁺ jnääh⁺ hlëëyh⁻ lä⁻ ja⁻, ga⁻ tooh⁻ jnääh⁺ jëe⁻ dsah⁻ jnääh⁺, mah⁺ ga⁻ chiih⁺ jnääh⁺:

—¿Hii⁺ ba⁻ lä⁻ ja⁻?

26 Lä⁻ ma⁻ jëëy⁻ ja⁻ jnääh⁺, ga⁻ jäh⁺:

—He⁻ la⁻, sa⁺ lä⁻ këh⁺ dsa⁻ jmi⁻ jmee⁺, pero Dio ga⁻ lä⁻ jē⁻ ba⁻ liyh⁻ jmeey⁺.

27 Ja⁻ ga⁻ ga⁻ jah⁺ Pee⁺ siiyh⁺:

—Ma⁺ jã⁺ ba⁻ lä⁻ jē⁻ he⁻ cha⁻ kyaa⁺ jnääh⁺ mah⁺ jmee⁺ jnääh⁺ ko⁻ jøh⁺ kyaah⁺ hne⁻. ¿Hee⁻ ba⁻ na⁻ hñaah⁺ jnääh⁺?

28 He⁻ ja⁻ ga⁻ jah⁺ Jesús siiyh⁺:

—Ma⁺ ra⁺ ju⁻ dsoo⁺ jwëëhn⁻ hnäh⁺, wa⁺ ra⁺ ga⁻ tē⁻ jee⁺ le⁺ hmëë⁻ lä⁻ jē⁻ go⁻ te⁻, ma⁺ ja⁻ gya⁺ Hi⁻ ga⁻ lëë⁻ ngo⁺ la⁻ jøøh⁺ jee⁺ jmeey⁺ hih⁺. Hi⁻ lä⁻ jëë⁻ hnäh⁺ hi⁻ jmee⁺ ko⁻ jøh⁺ kyaah⁺ jnä⁺, lä⁻ ja⁻ ka⁻ läh⁺ nah⁺ hnäh⁺ nē⁻ gya⁻ to⁺ hma⁻ sii⁻ mah⁺ llah⁺ hnäh⁺ ta⁺ kih⁺ lä⁻ jëë⁻ gya⁻ to⁺ nää⁻ dsa⁻ Israel.

29 Lä⁻ jëë⁻ hi⁻ ma⁻ tuu⁻ dsë⁺ ma⁻ hwëë⁻ cha⁻ neh⁺ kih⁺, ma⁻ beey⁺ dsa⁻ më⁻ øøyh⁻ dsa⁻ ñuu⁻ øøyh⁻, ma⁻ beey⁺ cho⁻ jmiiy⁻, ma⁻ beey⁺ dsa⁻ më⁻ kyaa⁺, ma⁻ beey⁺ jooy⁻, ma⁻ bey⁻ hwa⁺ kiyh⁺, cher⁺ mah⁺ ga⁻ bey⁻ lä⁻ jē⁻ he⁻ ja⁻ kwaat⁻ kin⁻, hi⁻ he⁻ hyoh⁺ hña⁻ loo⁺ ga⁻ lä⁻ koh⁺ he⁻ ga⁻ jã⁺ kiyh⁺ jmi⁻ gyuu⁺ la⁻, hi⁻ lä⁻ ja⁻ tēëyh⁺ jee⁺ mo⁻ so⁻ juuy⁺.

30 Pero jwëë⁺ hi⁻ ya⁻ nää⁻ to⁻ nē⁻, hi⁻ he⁻ jã⁺ këë⁻. Hi⁻ jwëë⁺ hi⁻ ya⁻ nää⁻ këë⁻, hi⁻ he⁻ leë⁻ to⁻ nē⁻.

20

Juu⁺ na⁻ hmää⁻ lä⁻ ko^o⁻ la⁺ kih⁺ hi⁻ hña⁻ dsë⁺ kyaah⁺ dsa⁻ juu⁺ kyaa⁺

1 He⁻ jã⁺ Dio dsa⁻ lä⁻ hih⁺ kih⁺, jëeh⁺ kwee⁻ lä⁻ ko^o⁻ ga⁻ jmee⁺ ja⁺ dsa⁻ juu⁺ cha⁻ neh⁺ hi⁻ ñee⁻ tiih⁻ go⁻ te⁻ na⁻ hnääh⁻ hi⁻ jmee⁺ ta⁺ jee⁺ na⁻ jnää⁻ chaah⁺ wii⁻ jēh⁺ kiyh⁺.

2 Ma⁺ ga⁻ lä⁻ ee⁻ kiyh⁺ kyaah⁺ lä⁻ jëë⁻ dsa⁻ he⁺ ha⁻ lä⁻ ko^o⁻ te⁻ mi⁻ hmaayh⁺ kih⁺ ko^o⁻ jmi⁻ ta⁺, ga⁻ cheey⁺ jee⁺ na⁻ jnää⁻ chaah⁺ jēh⁺ kiyh⁺.

3 Ya⁻ hëëy⁻ ka⁻ läh⁺ ko⁻ hi⁻ ñu⁻ ta⁻ la⁻ tiih⁻, jee⁺ ja⁻ ga⁻ jëëy⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ tääh⁺ je⁻ hmooh⁺ hi⁻ sa⁻ cha⁻ ta⁺ kih⁺.

4 He⁻ ja⁻ ga⁻ s⁻iyh⁻: “Hnäh⁻ ka⁻ läh⁻ go⁻ nää⁻ hnäh⁻ go⁻ jmee⁻ ta⁻ jee⁻ na⁻ jnääh⁻ chaah⁻ jēh⁻ kin⁻. Mi⁻hmaah⁻ ba⁻ jnä⁻ na⁻tee⁻ kyah⁻ hnäh⁻.” Hi⁻ na⁻ nää⁻ ba⁻ dsa⁻ he⁻.

5 Dsa⁻ j⁻uu⁻ he⁻ ya⁻ hēē⁻ lä⁻ hmēē⁻ ma⁻ ga⁻ tē⁻ llā⁻ hyoo⁻, hi⁻ koo⁻ ka⁻ läh⁻ ma⁻ ga⁻ tē⁻ ko⁻ hī⁻ hnē⁻ ta⁻ ga⁻ hloo⁻. Ja⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻ ga⁻ hēēy⁻ kih⁻ jñah⁻ ka⁻ läh⁻ hī⁻ na⁻ jmee⁻ ta⁻ kiyh⁻.

6 Ma⁻ ngoo⁻ ga⁻ tē⁻ ko⁻ hī⁻ hñā⁻, ya⁻ hēēy⁻ ka⁻ läh⁻ mah⁻ ga⁻ jnääh⁻ jñah⁻ ga⁻ dsa⁻ hī⁻ sa⁻ cha⁻ ta⁻ kih⁻. Mah⁻ ga⁻ s⁻iyh⁻: “¿He⁻ la⁻ tääh⁻ hnäh⁻ jee⁻ la⁻ lä⁻ täā⁻ jmi⁻ mah⁻ sa⁻ cha⁻ ta⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻?”

7 He⁻ ja⁻ ga⁻ jäh⁻ dsa⁻ he⁻ s⁻iyh⁻: “Kih⁻ he⁻ sa⁻ chaā⁻ ni⁻ jaa⁻ hī⁻ ma⁻ kwēēh⁻ jnääh⁻ ta⁻, he⁻ ja⁻ ba⁻ na⁻ he⁻ tøøh⁻ jnääh⁻ jee⁻ la⁻.” He⁻ ja⁻ ga⁻ jäh⁻ dsa⁻ j⁻uu⁻ chaah⁻ jēh⁻ ja⁻, s⁻iyh⁻: “Go⁻ nää⁻ hnäh⁻ ka⁻ läh⁻, go⁻ jmee⁻ hnäh⁻ ta⁻ jee⁻ chaah⁻ jēh⁻ kin⁻. Mi⁻hmaah⁻ ba⁻ jnä⁻ na⁻tee⁻ jñeeh⁻ hnäh⁻.”

8 Ma⁻ ga⁻ n⁻uu⁻ jmi⁻ ja⁻, ga⁻ jmee⁻ dsa⁻ j⁻uu⁻ mada⁻ kih⁻ hī⁻ ma⁻ jää⁻ moz⁻, ga⁻ jäh⁻ s⁻iyh⁻: “Tee⁻ ga⁻ lä⁻ jēē⁻ dsa⁻ hī⁻ ma⁻ na⁻ jmee⁻ ta⁻, mah⁻ mi⁻hmaah⁻ jñeey⁻ na⁻tee⁻ kih⁻ koo⁻ jmi⁻ ta⁻. Løø⁻ kyaah⁻ hī⁻ ma⁻ na⁻ nää⁻ kēē⁻ go⁻ te⁻ mah⁻ mi⁻ llāā⁻ kyaah⁻ hī⁻ ma⁻ na⁻ nää⁻ to⁻ nē⁻.”

9 Lä⁻ jēē⁻ hī⁻ ga⁻ täah⁻ jmee⁻ ta⁻, ma⁻ ngoo⁻ ga⁻ tē⁻ ko⁻ hī⁻ hñā⁻, ya⁻ nääy⁻ ma⁻ jaa⁻ ma⁻ jaa⁻ ga⁻ koo⁻ jñee⁻ na⁻tee⁻ kih⁻ ma⁻ koo⁻ jmi⁻ ta⁻.

10 Ja⁻ ga⁻ ga⁻ llā⁻ nää⁻ hī⁻ ga⁻ täah⁻ to⁻ nē⁻ na⁻ jmee⁻ ta⁻. Ma⁻ tēēy⁻ cha⁻ ga⁻ miih⁻ jñeey⁻ ma⁻ laay⁻. Pero ga⁻ hyoyh⁻ ja⁻ ba⁻ kih⁻ koo⁻ jmi⁻ ta⁻ ba⁻ ka⁻ läh⁻.

11 Ma⁻ ga⁻ kooy⁻ jñeey⁻ ga⁻ løøy⁻ cha⁻ häāy⁻ dsa⁻ j⁻uu⁻,

12 ga⁻ jäh⁻: “Hī⁻ ma⁻ na⁻ nää⁻ kēē⁻ go⁻ te⁻, ga⁻ jmeey⁻ ta⁻ koo⁻ hor⁻ ba⁻, mah⁻ ja⁻ ba⁻ kwee⁻ ma⁻ mi⁻hmaah⁻ kiyh⁻ lä⁻ koh⁻ te⁻ he⁻ ma⁻ mi⁻hmaah⁻ kyaā⁻ jnääh⁻ hī⁻ ma⁻ jēē⁻ wii⁻ cha⁻ hyoo⁻ lä⁻ täā⁻ jmi⁻”, ga⁻ jäh⁻ s⁻iyh⁻ dsa⁻ j⁻uu⁻ chaah⁻ jēh⁻.

13 He⁻ ja⁻ ga⁻ jäh⁻ dsa⁻ j⁻uu⁻ s⁻iyh⁻ jaa⁻ hī⁻ ti⁻ choo⁻ juu⁻ he⁻: “Sa⁻ cha⁻ jmeen⁻ hñaa⁻ dsēn⁻ kyah⁻ hne⁻ ome⁻. ¿Ja⁻ ma⁻ tooh⁻ jne⁻ juu⁻ kwee⁻ he⁻ mi⁻hmaahn⁻ kyah⁻ na⁻tee⁻ kih⁻ koo⁻ jmi⁻ ta⁻?”

14 Kii⁻ ba⁻ hne⁻ jñeeh⁻ mah⁻ gwaah⁻ kyah⁻. Jēēh⁻ lä⁻ na⁻ hyoh⁻ dsēn⁻ ma⁻ kwēēhn⁻ hī⁻ ma⁻ he⁻ kēē⁻ go⁻ te⁻, ja⁻ ba⁻ lä⁻ koo⁻ te⁻ he⁻ ma⁻ kwēēhn⁻ hne⁻.

15 ¿Che⁻ sa⁻ na⁻ ngēn⁻ jwē⁻ jmeen⁻ lä⁻ hyoh⁻ dsēn⁻ kyaah⁻ kuu⁻ kin⁻? ¿O che⁻ wii⁻ hoh⁻ kih⁻ he⁻ jmeen⁻ llu⁻ dsēn⁻?”, ga⁻ jäh⁻ dsa⁻ j⁻uu⁻ he⁻.

16 Lä⁻ ja⁻ le⁻, hī⁻ ya⁻ nää⁻ kēē⁻, hī⁻ he⁻ leē⁻ to⁻ nē⁻. Hī⁻ ya⁻ nää⁻ to⁻ nē⁻, hī⁻ he⁻ jā⁻ kēē⁻. Jēēh⁻, jwēē⁻ hī⁻ na⁻ tee⁻h⁻, pero miih⁻ go⁻ te⁻ ba⁻ hī⁻ na⁻ lleēh⁻ —ga⁻ jäh⁻ Jesús.

Ngoo⁻ hñē⁻ jiih⁻ jmeeh⁻ Jesús juu⁻ he⁻ juuy⁻

(Mr. 10:32-34; Lc. 18:31-34)

17 Ma⁻ häā⁻ Jesús jwē⁻ ngooy⁻ ta⁻ Jerusalén, ga⁻ tēēy⁻ kah⁻ lä⁻ jēē⁻ gya⁻ tuu⁻ jnääh⁻ mah⁻ ga⁻ s⁻iyh⁻ jnääh⁻:

18 —Jēē⁻ da⁻ hnäh⁻, dsa⁻ nøø⁻ jne⁻ ta⁻ Jerusalén. Jee⁻ oo⁻ ngēē⁻ dsa⁻ Hī⁻ ga⁻ lēē⁻ ngo⁻ la⁻ ja⁻ goo⁻ jmi⁻ dsa⁻ kaah⁻ kyaah⁻ ta⁻ jwoh⁻ kyaā⁻ ley. Hī⁻ he⁻ bāäh⁻ jnä⁻ dsoo⁻ mah⁻ jngēēh⁻ dsa⁻ jnä⁻.

19 Ja⁻ ga⁻ ngēēy⁻ jnä⁻ ja⁻ goo⁻ dsa⁻ hī⁻ sa⁻ laā⁻ judiu. Mah⁻ mi⁻ kwayh⁻ jnä⁻, jmi⁻ baay⁻ jnä⁻, ja⁻ ga⁻ dsa⁻ täāy⁻ jnä⁻ dsoh⁻ hma⁻ cru⁻. Pero lä⁻ jiihn⁻ ka⁻ läh⁻ ga⁻ ma⁻ hya⁻ hnē⁻ jmi⁻.

Jacobo kyaah⁻ Jwaa⁻ ga⁻ ngüy⁻ he⁻ gyay⁻ jwoo⁻ kih⁻ Jesús

(Mr. 10:35-45)

20 Ja-ga' ja' me' Zebedeo kyaah' la-uu' jo-nuuyh', ga'juuyh' jney' cha'ne' Jesus mah' ga'chuuy' kyaah':

21 -¿Hee- jwiih' jna'?' -ga'jah' Jesus siiyh'.

-Hih' la-uu' chih- kyaan', jmee' mada' dsa-taayh' koo' kyah' wa'ra- ga'te' jee' jmeeh' hih', ja- jwoo' ra-lluuy' kyah' hi' jnah' jwoo' ra-k'eh' kyah' -ga'jah' dsa-me' he' siiyh' Jesus.

22 He-ja- ga'jeeh- Jesus juu' kiyh', siiyh':

-Sa' neh' hnah' hee- na- ngiih' hnah'. ¿Che' taah' hnah' jeeh' hnah' lli'wii' he- na' ga'jeen'? ¿Che' la-be' hoh' hnah' dsa-ng'eeh' hnah' he- wii' he- na' ga' dsa-ng'een'?

-Taa' ba' jnaah' -ga'jäh'.

23 He-ja- ga'jah' Jesus siiyh':

-Ma'ra' he- jeeh' ba' hnah' lli'wii' he- na' ga'jeen', hi' dsa-ng'eeh' hnah' he- wii' he- na' ga' dsa-ng'een'. Pero he- nah' hnah' jwoo' ra-lluuy' o jwoo' ra-k'eh' kin', sa' ga'teen' kwan'. He-ja- hyoh' hi- na-lleeh' kya' Taa' kyaan' ba' ja'.

24 Gya' discipulo dsa-kyaah' jnaah' ga-la-lleey' kyaah' la-uu' hi- he', ma' ga'nuuy' juu' ja'.

25 Ja-ga' ga'tee' Jesus kih' la-je'e- jnaah' mah' ga'siiyh' jnaah':

-Neh' ba' hnah' la'koo- jmee' dsa-ta' hi- jmee' hih' kih' dsa-gooy', kaayh' la-lla- dsëy'. Dsa-kaah' he' kaah' la- te- dsëy' dsa-gooy'.

26 Pero jee' kyah' hnah' sa' cha- he- kih' jmeeh' hnah' la'ja-. Hi- hnø' lee' jøøh' ga' kih' la-je'e- hnah', hi- he' tee- jmee' ta'he' kih' la-je'e- ba'.

27 Hi- hnø' ka' ne' kih' jee' la-je'e', hi- he' tee- jmee' ta'he' kih' la-je'e- ba'.

28 Jeeh', sa' ma-ja- Hi-ga-l'ee' ngo' la- mah' jmee' dsa- ta'he' kiyh', ma-jan- mah' jmeen' ta'he' kih' dsa- ba'. Ma-jan- mah' kwaan' hñiin' juun', he- ja- ke'e' jma- mah' laa' jwëe' dsa'.

Ga'mi-hla' Jesus uu' dsa-tuu'

(Mr. 10:46-52; Lc. 18:35-43)

29 La'koo- ma' ga'hwëe' jwii- Jerico, jwëe' jwërte dsa- ma' cha' kaah' kiyh'.

30 Ma' taah' uu' dsa-tuu' koo' jwë'. La'koo- ma' ga'nuuy' ngoo' Jesus cha'jwë' ja', ga-løøy' hlëeyh' ki-gaa-, ma' jäh':

-Dsa-jøøh' kyaan', hne- hi- laa' sa'ju- kih' David, wa' la-nih' hoh' kya' jnaah'.

31 Hi' ga'juuh' dsa- kiyh', mah' mo'so' ma' tooyh' miih'. Pero dsa-tuu' he' cha-ga'miih- miih' ma' tooyh':

-Dsa-jøøh' kyaan', sa'ju- kih' David, wa' la-nih' hoh' kya' jnaah'.

32 Ja-ga' ga'noo- Jesus, mah' ga'teeyh' ga'siiyh':

-¿Hee- hnooh- hnah' jmeen' kyah' hnah'?

33 He-ja- ga'jah' dsa-tuu' he' siiyh':

-Dsa-jøøh' kyaan', hnø- jnaah' la'jna' mi'në' jnaah'.

34 Ga-la-nih' dsë' Jesus kiyh', ga-sooyh' mi'në' dsa-tuu' he'. La'chah' ja- ga-la-jna' mi'nëy'. Hi' ga'jmeey' ko-jøøh' kyaah' Jesus.

21

Ga'he' Jesús na-dsëë' burr' jwii' Jerusalén
(Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

1 Jā-ga' tēēy' Jerusalén ga-nāāy' chūh' jwii' Betfagé, koo' kih' moh' Olivo. He-ja' ga'jmeē' Jesús mada' kih' uu' dsa' kyaah' jnāäh'.

2 Ga'siiyh':

—Go-nāā' hnäh' ta' jee' jwii' he- nøø' ta' cha'né. Jee' oo', jnāäh' hnäh' jaa' burr' hyaa' hi- na' hñuuh' hi- jāā' gyūh'. Jā- cheeh' hnäh' mah' ya'jāäh' hnäh' kin'.

3 Cher'mah' chaā- jaa' hi- ga'ngii' juu' kyah' hnäh', jā- jwiih' hnih': "Jmeē' bii' kih' Dsa' jøøh' kyaā' jnāäh' ba' la', chah' ba' ya'jāā' jnāäh' ka' lāh'", jwiih' hnih'.

4 Lā-jā- ga'la' mah' lā-te' lā-koo- ga'jāh' jaa' hi- ga'ngēē' juu' kih' Dio llo'joo', lā- ma' ga'jāyh':

5 Chiih' dsa- hi- tāāh' jwii- Sión:

"Jēē' da', hii' Rey kyaah' hnäh' ja' jee' kyah' hnäh'.

Hwaay' jwēte, na' dsēēy' jaa' burr',

na-dsēēy' joo' burr' hyaa' hi- tēē' ka' løø'."

6 Na'nāā' ba' hi- he', ga'jmeēy' lā-koo- te' mada' he- ga'jmeē' Jesús kiyh'.

7 Na'kyaay' jaa' burr' hyaa' hi- jāā' gyūh', jā-ga' ga'kye- dsa- hmiih' kih' ka'luu' burr' māh' he' mah' ga'wii' Jesús.

8 Jwēē' jwēte dsa- ma' tāāh' jee' ngooy' jā-. Ko'llaa' ga'ja' hmiih' kih' cha'jwē' hi- jñah' ga'hnā' niih' hma- ga'jay' cha'jwē'.

9 Dsa- hi- ma' chaā' kaah', kyaah' hi- ga'nāā' jāā' ma' tooyh' cha'miih' miih', ma' jāyh':

—He- ba' che- lluu' sa'ju- kih' David! iDio kyaah' hi- ja' lā'hiih' kiyh'! iHe- ba' che- lluu' hi' jøøh' hi- gya' gyūh'!

10 Lā-koo- ma' ga'he' Jesús Jerusalén, lā'kaa- jee' jwii- ga'chi' ga'jwaa' dsa-, ma' ngiiy' juu':

—iHii- ba' na'?

11 Mah' ma' jāh' dsa-:

—Hi- na' he' Jesús, jaa' hi- ngēē- juu' kih' Dio hi- chaā- Nazaret hwa' Galilea.

Ga'hwēē' Jesús dsa- hi- ma' tāāh' hni' jee' chih' gwah'
(Mr. 11:15-19; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

12 Na'ngēē' he- ja-, ga'lloo' Jesús ho'hne' kih' gwah' jūh'. Ga'hēēy' kih' lā'jēē' dsa- hi- ma' lla' hmooh'. Ga'saa' ga'jaay' na'mes' kih' dsa- hi- ma' mi-sii' kuu', hi- ga'saa' ga'jaay' jee' nøø' hmooh' kih' hi- ma' hnēē- juu'.

13 Mah' ga'siiyh':

—Lā'la' lle- juu' kih' Dio: "Hne' kin' lā'chee- hne' jee' ngii' dsa- kih' Dio." Pero ma'jmeeh' hnäh' lā-koo- too- jee' dsa-taah' dsa-hii' ba'.

14 Jee' ma' chih' gwah' jūh' jā-, ya'nāā' dsa-tūh' kyaah' dsa-jluuh' cha'né Jesús mah' ga'mi' hlāāy'.

15 Pero ga'lā'lleē' lā'jēē- jmi-dsa- kaah' kyaah' ta-jwoh' kyaā' ley ma' ga'jēēy' lā'jē- he- jah' gaa' he- ga'jmeē' Jesús jee' jā-. Hi' ga'lā'lleēy' ka'lāh' lā-koo- ma' ga'jēēy' tāāh' chih- tooh' miih' koo' gwah' jā-:

—iHe- ba' che- lluu' hi- laa' sa'ju- kih' David! —ma' jāh' chih- he'.

16 He-jā- ga'jāh' dsa-kaah' he' siiyh' Jesús:

—¿Ché nuuh, hee na hlëh chih tääh na?

—Nuu ba jnä —ga jah Jesús—. Hnäh na che sa ma heh hnäh jih koh jee na si lä la:

Lä jëë chih-pih, lä kye hi tuh,

hne Dio ma mi tëëh hnih kwee ha lä jmeey juuh kyah.

¹⁷ Mo so ga jmäy he dsa he. Ya hëë Jesús jee jwi Jerusalem ja, ngaayh ta jee jwi Betania, jee ja ga jäy.

Ga jäw Jesús dso jw kih chaah higo

(Mr. 11:12-14, 20-26)

¹⁸ Tiih ga jyoh jmi, ñee ka läh Jesús ta jwi Jerusalem. Peer ja kyoyh jee häy jw.

¹⁹ Koo jw jee ngooy ja ga jëy koo chaah higo. Mah ngooy na jëy che hi mi. Ma ga jëy, ni koo mi sa cha hi, ma la moo jmah ba choo. Mah ga siyh chaah hma ja:

—Jih koh mo so hi mi kyah hne.

Lä chah ja ga lä ki chaah higo ja.

²⁰ Ma ga jëe jnääh ha lä ga jmeë Jesús, ga jëe dsah jnääh, mah ga jah jnääh:

—¿Ha lä ma lä ki chah go te chaah higo na?

²¹ He ja ga jah Jesús siyh jnääh:

—Ma ra ju dsoo jwëhn hnäh, cher mah dsoo hoh hnäh hi sa jmeeh hnäh to hu dsë, ja ma la he la le jmeeh hnäh. Le jwi hnäh moh chih na: “Jnuh jee na, jwä hñah cha jmi ñeeh”, hi lä ja le.

²² Lä jë he ngih hnäh kih Dio, cher mah dsoo hoh hnäh, hñah ba hnäh.

He ja gyuh ba hih he jmeë Jesús

(Mr. 11:27-33; Lc. 20:1-8)

²³ Lä koo ma ga loo Jesús jee chih gwah juuh ga løy mi tëy dsa. Ma ga llä nää cha néy dsa kah kya jmi dsa, kyaah dsa gyuh, ga ngiy juu kih Jesús:

—¿Ché cha jwë kyah he jmeeh lä jë he na? ¿Hi kih hih he jmeeh lä na?

²⁴ He ja ga jëh Jesús juu kiyh, ga siyh:

—Ngih koo mi juu kyah hnäh ka läh. Jëh da hnäh kin jää, ja ga jwahn hi kih hih he jmeen lä la.

²⁵ ¿Hi ga jmeë hih he ga chaa Jwaa dsa jmi, che Dio o che dsa ñuh?

Jee täyh ja ma llay juu kyaah dsa kyaayh, ma jäyh:

—Cher mah ga jah jne, hih kih Dio ba ja, Jesús jah: “¿He la sa ga lä dsoo hoh hnäh kiyh ga ja?”

²⁶ Hi cher mah ga jah jne, ja hih kih dsa ba ja, hi goo jnan kyaah dsa, jëh, lä jëe dsa ma jmää kwaat Jwaa ma laa ja hi ma ngëe juu kih Dio —ma jah dsa kah he.

²⁷ He ja ga jah dsa kah he ga siyh Jesús:

—Sa ñe jnääh.

Mah ga jëh Jesús juu kiyh ka läh, ga siyh:

—Ni jnä sa jmeehn juu hi ga jmeë hih he jmeen he la.

Juu' na-hmää' lä'koo- la' kih' uu' chih-niuh-

²⁸ He-ja- ga-ngii' Jesús juu' kiyh' ka-läh':

—¿Hee- huusdse- jmeeh- hnäh' kih' he- jwahn' la-? Jaa- dsa- ma' chaa- uu' chih- kyaa'. Ga-siiyh' jaa- chih- he': "Gyuu- kyaan', goh' na' go'jmeeh' ta' jee' na-jnäa' chaah' wii- jeh' kin'."

²⁹ He-ja- ga-jäh' chih- he' siiyh' jmiiy-: "Sa- hnoon' niin'." Ko-hwëe' ga- ja-, ga-lä' sii' huusdse- kiyh' mah' ngooy'.

³⁰ Ja-ga' ga-tëeyh' hi- jaa- he', ga-jmeey' mada- kiyh' lä'koo- ga-jmeey' mada- kih' hi- to-në' he'. Jooy' he' ga-jäh': "Nee' tää', niin' ba' jnä'." Mah' sa- ñeey'.

³¹ ¿Hi- jaa- jee' lä'uu' ga-jmeey' lä- hnøø' jmiiy-?

Mah' ga-jäh' dsa- he':

—Hi- to-në' ba'.

He-ja- ga-jäh' Jesús siiyh':

—Ma'ra- ju'dsoo' jwëehn- hnäh'. Lä-jëe- hi- koo' ku'sih- kyaah' hyaa' hi- ga-nää' kyaah' wa' hi- cha- hi-, dsa-taah' jee' jmeey' Dio hih- jää' ga-lä'koh' ga- hnäh'.

³² Jëeh' ja' Jwaa- jee' kyah' hnäh', ma' mi-jnääy' ha- lä- ma' go'taah' hnäh' kyaah' he- llu' mah' sa- ga-lä'heeh' hnäh' kiyh'. Pero dsa- hi- koo' ku'sih- kyaah' hyaa' hlëeh' he' ga-lä'heey' kiyh'. Ma'ke- ga-jëeh' hnäh' ga-lä'heey' dsa- kih' Jwaa-, pero ni- lä'ja- sa- ga-lä-dsaa- hoh' hnäh' miin- mah' ma' lä'heeh' hnäh' kiyh'.

Juu' na-hmää' lä'koo- la' kih' dsa- hi- ga-høø' ta' kih' jñah'
(Mr. 12:1-12; Lc. 20:9-19)

³³ Nuuh- da' hnäh' jyoh' juu' na-hmää'. Ma' chaa- jaa- dsa- juu' hi- ga-tää' koo- näa' chaah' wii- jeh'. Ga-jney' lä'ku' lä'jii', ga-mi'lluy' jee' ma' hwëey' jmiin' mi'jeh' ja-. Ga-chiyh' koo- na'hyah- he- niin' jee' ga-wii' dsa- hi- ga-taah' ga-høø' jee' na-jnäa' chaah' jeh'. Ma' ga-la' he- ja-, ga-tooyh- goo- dsa- he- hoooy' ma' to'dsaah'. Ja-ga' ya-hëey' ngooy' uu'.

³⁴ Ma' ga-lloo' jii- kih' mi'jeh' ja-, ga-cheey' moz- kyaay' jee' ma' tääh' dsa- hooø- ta' kiyh' mah' ma' koooy' heey' he- ma' tëey'.

³⁵ Ma' ga-lla-nää' moz- he' jee' na-jnäa' chaah' wii- jeh' kih' dsa- juuy', dsa- hi- ma' tääh' hooø- he' ga-jney' jwë' kih' moz- he'. Ko-llaa' ga-jmi' ga-baay', jñah' ga-jngëeyh' go-te, hi- jñah' ko-llaa' ga-tey' kuu' kih'.

³⁶ Ga-cheey' lä-hmëe' jñah' ga- moz-, jwëe' ga-lä'koh' ga- hi- ga-cheey' to-në'. Ja-ba' lä-ja- ga-jmeey' kih' hi- he'.

³⁷ Jee' ga-dsaa' ga-cheey' jooy'. Ma' jmeey- huusdse-: "Go- jmeey' ga-dsa- oo- he' kih' chih- kyaan' la'".

³⁸ Ma' ga-jëe' dsa- hi- ma' hooø- chaah' jeh' ja-, ja' chih- he', ga-taayh' ga-llay' juu' kyaah' dsa-kyaayh': "Hi- oo- na-, hi- jä' kyaah' ta' jñan'. Wa' jngëeh' jnih' mah' jän' kyaah' heey' he- ma' tëey'."

³⁹ He-ja- ga-saah' dsih'. Ga-lleey- ta- ka'hne' jee' ma' na-jnäa' chaah' jeh' ja-, mah' ga-jngëeh' dsih'.

⁴⁰ Wa'ra- ga-lloo' dsa- juu' chaah' jeh' ja-, ¿heey- ba' jmeey' kih' dsa- hi- jmeey' ta' kiyh' he', laah' hnäh'? —ga-jäh' Jesús.

⁴¹ Mah' ga-jëeyh- kih' Jesús:

—Sa⁻ lä⁻ ñih⁻ dsē⁻ jngēēyh⁻ dsa⁻ hī⁻ hñaa⁻ dsē⁻ he⁻, mah⁻ tooyh⁻ goo⁻ jñah⁻ hī⁻ jmee⁻ ta⁻ kiyh⁻. Hī⁻ he⁻ ba⁻ ngēē⁻ mi⁻ jēh⁻ wa⁻ ra⁻ ga⁻ tē⁻ jji⁻ he⁻ chooyh⁻ —ga⁻ jāyh⁻ siiyh⁻ Jesús.

42 Mah⁻ ga⁻ jāh⁻ Jesús siiyh⁻ ka⁻ läh⁻:

—¿Chē⁻ jñ⁻ kōh⁻ sa⁻ ma⁻ heh⁻ hnäh⁻ juu⁻ kih⁻ Dio jee⁻ na⁻ si⁻ lä⁻ la⁻?:

Jā⁻ ba⁻ kuū⁻ he⁻ sa⁻ ga⁻ tih⁻ dsē⁻ tē⁻ hyah⁻,

he⁻ jā⁻ ba⁻ ga⁻ jā⁻ lä⁻ kōo⁻ mi⁻ kuū⁻ he⁻ kye⁻ dsa⁻ to⁻ nē⁻ kih⁻ kōo⁻ hne⁻ jūuh⁻.

Dio ba⁻ he⁻ hī⁻ ga⁻ jmee⁻ lä⁻ jā⁻,

he⁻ jā⁻ dsaa⁻ dsē⁻ jne⁻, ga⁻ jāh⁻ Jesús.

43 He⁻ jā⁻ jwēēhn⁻ hnäh⁻, jñuh⁻ Dio ta⁻ he⁻ ma⁻ na⁻ hñaa⁻ hnäh⁻ jmeeh⁻ mah⁻ tooyh⁻ goo⁻ jñah⁻ hī⁻ jmee⁻ ta⁻ lä⁻ lle⁻ kih⁻.

44 Hī⁻ tāh⁻ nē⁻ kuū⁻ jā⁻, hī⁻ he⁻ chū⁻ jøø⁻ jmi⁻ ngo⁻ kih⁻. Hi⁻ wa⁻ ra⁻ ga⁻ toh⁻ kuū⁻ jā⁻ nē⁻ kih⁻ dsa⁻, jļēēyh⁻ go⁻ te⁻.

45 Lā⁻ ma⁻ ga⁻ nuuy⁻ juu⁻ lä⁻ dsoo⁻ he⁻ ga⁻ hlēēh⁻ Jesús, lä⁻ jēē⁻ jmi⁻ dsa⁻ kaa⁻h⁻ he⁻ kyaah⁻ dsa⁻ fariseo ga⁻ tah⁻ dsēy⁻ he⁻ ga⁻ hlēēh⁻ Jesús kiyh⁻ kyaah⁻ juu⁻ na⁻ hmää⁻ jā⁻.

46 Ma⁻ hnooh⁻ dsa⁻ kaa⁻h⁻ he⁻ ha⁻ lä⁻ jee⁻ ma⁻ saayh⁻ Jesús. Pero ma⁻ goyh⁻ kyaah⁻ dsa⁻, jēēh⁻ ma⁻ jmää⁻ dsa⁻ kwaat⁻ Jesús laay⁻ jāa⁻ hī⁻ ngēē⁻ juu⁻ kih⁻ Dio.

22

Juu⁻ na⁻ hmää⁻ lä⁻ kōo⁻ la⁻ jmi⁻ jee⁻ dsa⁻ jēē⁻ goo⁻ dsa⁻
(Lc. 14:15-24)

1 Kōo⁻ ka⁻ läh⁻ ga⁻ hlēēh⁻ Jesús juu⁻ na⁻ hmää⁻, ga⁻ jāyh⁻:

2 —He⁻ jāa⁻ Dio dsa⁻ lä⁻ hih⁻ kih⁻, jēēh⁻ kwee⁻ lä⁻ kōo⁻ ga⁻ jmee⁻ jāa⁻ rey hī⁻ ga⁻ jmee⁻ kōo⁻ jmi⁻ ma⁻ ga⁻ jēē⁻ goo⁻ chih⁻ kyaay⁻.

3 Ga⁻ cheey⁻ moz⁻ mah⁻ dsa⁻ tēēyh⁻ lä⁻ jēē⁻ hī⁻ ma⁻ na⁻ la⁻ juu⁻ ya⁻ nää⁻ jmi⁻ kih⁻ hī⁻ dsa⁻ jēē⁻ goo⁻. Pero ni⁻ jāa⁻ dsa⁻ he⁻ sa⁻ ga⁻ hii⁻ ma⁻ ya⁻ nää⁻.

4 Ga⁻ tē⁻ to⁻ jñih⁻ ga⁻ cheey⁻ jñah⁻ ga⁻ moz⁻ mah⁻ ga⁻ siiyh⁻: “Chiih⁻ hī⁻ ma⁻ na⁻ la⁻ juu⁻ ya⁻ nää⁻, ma⁻ na⁻ la⁻ ba⁻ ma⁻ he⁻ kuyh⁻. Ma⁻ jmeen⁻ mada⁻ ma⁻ jngēēh⁻ dsa⁻ kya⁻ kyaah⁻ jñah⁻ ga⁻ jah⁻ hī⁻ ga⁻ mi⁻ gyan⁻. Ya⁻ nää⁻ hnäh⁻ jā⁻, jee⁻ le⁻ jmi⁻ kih⁻ hī⁻ jēē⁻ goo⁻, jēēh⁻, ga⁻ lä⁻ jē⁻ ba⁻ ma⁻ na⁻ llu⁻.”

5 Pero dsa⁻ hī⁻ ma⁻ na⁻ teeh⁻ he⁻ sa⁻ ga⁻ jmee⁻ he⁻. Ga⁻ näy⁻ jee⁻ jyoh⁻ ba⁻. Jaa⁻ he⁻ ñee⁻ na⁻ jēē⁻ hwa⁻ kih⁻. Jñah⁻ he⁻ ñee⁻ jee⁻ noø⁻ hmooh⁻ kiyh⁻.

6 Hī⁻ jñah⁻ he⁻ ga⁻ saayh⁻ moz⁻ kyaay⁻ rey, ga⁻ jmeeyh⁻ mah⁻ ga⁻ jngēēyh⁻.

7 Lā⁻ ma⁻ ga⁻ llooh⁻ juu⁻ kih⁻ rey, ga⁻ lä⁻ lļēēy⁻ jwērte. Ga⁻ cheey⁻ hløø⁻ kyaay⁻ mah⁻ ga⁻ mi⁻ llaay⁻ lä⁻ jēē⁻ hī⁻ ga⁻ jngēēh⁻ moz⁻ kyaay⁻, lä⁻ jñih⁻ ga⁻ jēy⁻ go⁻ te⁻ jee⁻ jwii⁻ kih⁻ hī⁻ he⁻.

8 Mah⁻ ga⁻ siiyh⁻ lä⁻ jēē⁻ moz⁻ kyaay⁻: “Ga⁻ lä⁻ jē⁻ ba⁻ ma⁻ na⁻ llu⁻ kih⁻ jmi⁻, pero lä⁻ jēē⁻ hī⁻ ma⁻ na⁻ teeh⁻ he⁻ mo⁻ so⁻ heh⁻ ya⁻ nääy⁻ jee⁻ la⁻.”

9 Na⁻ go⁻ nää⁻ hnäh⁻ lä⁻ kaa⁻ cha⁻ jwē⁻ jūuh⁻. Lä⁻ jah⁻ hī⁻ jēēh⁻ hnäh⁻ teeh⁻ mah⁻ ya⁻ nääy⁻ jee⁻ jmi⁻ la⁻.”

10 Lā⁻ चाह⁻ jā⁻ ga⁻ hwēē⁻ lä⁻ jēē⁻ moz⁻ he⁻ lä⁻ kaa⁻ cha⁻ jwē⁻ mah⁻ ga⁻ jøøyh⁻ lä⁻ jah⁻ miih⁻ hī⁻ ga⁻ jñāy⁻h⁻ ba⁻, hī⁻ lluu⁻ hī⁻ hlēēh⁻, lä⁻ jwē⁻ jee⁻ ga⁻ kah⁻ ga⁻ lä⁻ kaa⁻ cha⁻ neh⁻ jee⁻ tē⁻ jmi⁻.

11 Ma⁻ ga⁻ he⁻ rey jee⁻ tāāh⁻ lä⁻ jēē⁻ hī⁻ na⁻ teeh⁻ he⁻, ga⁻ jēēy⁻ jāa⁻ dsa⁻ ñūuh⁻ hī⁻ sa⁻ ma⁻ kye⁻h⁻ hmiih⁻ he⁻ la⁻ kih⁻ jmi⁻ jā⁻.

12 Mah' ga'siiyh': "Ome', ¿ha- lä' ma-heh' jee' la- mah' sa' kyeh' hmiih' he- la' kih' jmi' la-?" Pero dsa- he', ga'gyay' ti'sih' ba'.

13 Ja-ga' ga'jmeey' rey mada' kih' hi- ma' jmeey' ta'he' cha'neh' ja-: "Hñuu' hnäh' goo- tiy' mah' jwää' hnäh' ta- ka'hne' jee' na' hoö-. Jee' ja- ki'hooyh' mah' juuy' cha-jay'."

14 Jëeh' jwëe' hi- na-teeh', pero miih' go-te' ba' hi- na-lleeh'.

Kwaat' kih' ku'sih'

(Mr. 12:13-17; Lc. 20:20-26)

15 Ja-ga' ga'nää' dsa- fariseo mah' ga'tayyh' juu' kwee-. Lä' taq' ga' ga'jmeey' ha- lä' jee' ma' kaah' juu' kih' Jesús.

16 He-ja- ga'cheey' dsa-kyayyh' ko-joh' kyaah' dsa- kyaa' Herode mah' na'hleeyh' kyaah' Jesús, ga'siiyh':

—Ta-jwoh', ñe' ba' jnääh', hne- hleeh' ju'dsoo' jmah' ba', kyaah' ju'dsoo' ba' mi-tëh' dsa- ha- lä' la' jwë' kih' Dio. Hi- sa' gah' kyaah' ni' jaa-, jëeh' sa' kyeh' kwaat' ha- lä' laa' lä'jaa- lä'jaa- dsa-.

17 Chiuh' da' jnääh' ja-, ha- lä' laah' hne-: ¿Che' llu' he- mi'hmaah' jne' ku'sih' kih' dsa-ta' César o sa' llu'?

18 Pero Jesús kyayyh' ba' huud'se- hlih' he- ma' jmeey' dsa- he', he-ja- ga'siiyh':

—He- ba' che- ta-juuh' hnäh'. ¿He-la' kah- hnäh' dsën'?

19 Heeh' da' jnä' ha- lä' la' kuu' he- kwah- hnäh' kih' ku'sih-.

Mah' ga'heeyh' koö- kuu'.

20 Mah' ga'jah' Jesús siiyh':

—¿Hii- kih' heeh' toö' la-? ¿Hii- kih' jmi- na-sii- la-?

21 Mah' ga'jah' dsa- he':

—Kih' César ba' na-.

Ja-ga' ga'jah' Jesús siiyh' ka-läh':

—He- la' kih' César, kwëeh' ba' César. He- la' kih' Dio, kwëeh' ba' Dio.

22 Ma' ga'nuuy' juu' ja-, ga'tayyh' jëe' dsayh-. Mo'so' ga'jmäay' he' Jesús, ga'nää' bih' kiyh'.

Ga'ngii' dsa- juu' ha- lä' le' wa'ra- ga-të' jee' lä'jiih' hi- na-juu'

(Mr. 12:18-27; Lc. 20:27-40)

23 Ja-ba' jmi' ja- na'nää' dsa- saduceo na'jëey- Jesús. Dsa- he' na-, sa' ma' heey' he- lä'jiih' dsa- jee' kih' hi- na-juu'. Mah' ga'ngiiy' juu' kiyh', ga'jäyh':

24 —Ta-jwoh', ga'sii' Moisé jnän' kyaah' juu' la-. Wa'ra- ga'juu' jaa- dsa-ñuuh- hi- sa' chaa- joö', dsa-ñuuh- øøh' hlii' he', lle' kih' tëey' dsa' më' mah' lä' chaa- joö' siiyh' hi- lee' kwaat' kyaa' hlii' øøyh'.

25 Ga-lä' chaa- jee' kyaa' jnääh' gyeey' dsa-ñuuh- jaa- ba' cho'jmiiy-. Hi- to-në' he' ga'kaa' dsa' më' pero chah' ba' ga'juuy'. Sa- ga-lä' chaa- joöy' he-ja- ga'jä' mëy' kyaah' jee' ga-të' uu' dsa-ñuuh- øøyh'.

26 Ja-ba' lä'ja- ga-la' kih' jee' ga-të' uu' dsa-ñuuh- he', hi' kih' jee' ga-të' uu- ka-läh', lä'jiih' ga' dsaa' ga'juu' lä'jëe' gyeey'.

27 Jee' ga' dsaa' go-te- ga'juu' hñii' dsa' më' ka-läh'.

28 Wa'ra- ga-të' jee' lä'jiih' dsa- ja-, ¿hii- kih' jee' lä'jëe' gyeey' lee' kyaa' dsa- më' he'? Jëeh', ga-lä'jëe' gyeey' ba' ga-lä'kyayyh- —ga'jah' dsa- saduceo siiyh' Jesús.

29 He-ja- ga'jeeh' Jesús juu' kiyh', ga'siiyh':

—Na⁻hee^h hoh^h ba^h hnäh^h na⁻, jëeh^h, sa⁺ kyuuh^h hnäh^h lä⁻ko^o na⁻sii⁻ juu⁺ kih⁺ Dio, ni⁻ sa⁺ kyuuh^h hnäh^h ha⁻ lä⁻ la⁺ be⁺ kiyh⁺.

³⁰ Wa⁻ra⁻ ga⁺të⁺ jee⁺ lä⁻jiih⁺ hi⁻ ma⁻na⁻juu⁺, ni⁻ jaa⁻ dsa⁻më⁻ dsa⁻n^uuh⁻ mo⁻so⁻ jee⁺ goo⁻. Ma⁻ja⁻ leey⁺ lä⁻ko^o laa⁺ ängele hi⁻ tääh⁺ gyuh⁺.

³¹ Pero he⁻ lä⁻jiih⁺ dsa⁻ hi⁻ ma⁻na⁻juu⁺, che⁺ sa⁺ ma⁻heh⁻ hnäh^h lä⁻ko^o ga⁺hlëeh⁺ Dio hnäh^h, lä⁻ ma⁺ ga⁺jäyh⁺:

³² „Jnä⁺ laan⁺ Dio kyaa⁺ Abraham, Dio kyaa⁺ Isaac, Dio kyaa⁺ Jacob“, ga⁺jäh⁺ Dio siiyh⁺ Moisé. He⁻ ga⁺jäyh⁺ lä⁻ja⁻, sa⁺ na⁻juu⁺ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän^h he⁻ kih⁺ Dio, jëeh^h Dio jnän^h laay⁺ Dio kyaa⁺ hi⁻ na⁻jiih⁺ ba⁺.

³³ Lä⁻ ma⁺ ga⁺nuu⁺ dsa⁻ juu⁺ la⁻, ga⁺taayh⁺ jëe⁻ dsayh⁺ ha⁻ lä⁻ la⁺ nuuh⁻ he⁻ ma⁺ kwa⁻ Jesús.

Nuu^h he⁻ kye⁺ ga⁺ kih⁺ jee⁺ lä⁻jë⁻

(Mr. 12:28-34)

³⁴ Lä⁻ko^o ma⁺ ga⁺jëe⁻ dsa⁻ fariseo ga⁺jne⁺ Jesús hoo⁺ dsa⁻ saduceo, he⁻ja⁻ ga⁺taayh⁺ juu⁺ kwee⁻.

³⁵ Lä⁻ja⁻, jaa⁻ hi⁻ ma⁺ kyuu^h llu⁺ ley ga⁺ngiiy⁺ juu⁺ kih⁺ Jesús mah⁺ ma⁺ kay⁺ dsëy⁺:

³⁶ —Ta⁻jwoh⁺, ¿hee⁻ ko^o jee⁺ lä⁻jë⁻ he⁻ lle⁻ në⁻ ley kye⁺ ga⁺ miih⁻?

³⁷ Mah⁺ ga⁺jäh⁺ Jesús siiyh⁺:

—Wa⁻ hnaah⁺ Dio kyaah⁺ lä⁻kaa⁻ tuh⁻ hoh^h, kyaah⁺ lä⁻jë⁻ huu⁻dsë⁻ kyah⁺.

³⁸ He⁻ la⁻ ba⁺ nuuh⁻ he⁻ la⁻ to⁻në⁻ kih⁺ jee⁺ lä⁻jë⁻. Sa⁺ cha⁻ ga⁺ he⁻ kye⁺ lä⁻koh⁺ ga⁺ he⁻ la⁻.

³⁹ Hi⁻ cha⁻ ga⁺jyoh⁺ he⁻ jëeh⁺ kwee⁻ kyaah⁺ he⁻ la⁻. Wa⁻ hnaah⁺ dsa⁻kyaah⁺ lä⁻koh⁺ hnaah⁺ hñaah⁺.

⁴⁰ Kih⁺ lä⁻to⁺ nuuh⁻ la⁻ ga⁺hwëe⁻ lä⁻jë⁻ ley kyaah⁺ he⁻ ga⁺hlëeh⁺ lä⁻jëe⁻ hi⁻ ga⁺ngëe⁺ juu⁺ kih⁺ Dio.

Hi⁻ kih⁺ ja⁺ hi⁻ laa⁺ Cristo

(Mr. 12:35-37; Lc. 20:41-44)

⁴¹ Ta⁻ko^o jiih⁺ ma⁺ tääh⁺ fariseo ko⁻joh⁺ jee⁺ ja⁻, ga⁺ngiiy⁺ Jesús juu⁺ kiyh⁺:

⁴² —¿Hee⁻ huu⁻dsë⁻ jmeeh⁻ hnäh^h kih⁺ Cristo? ¿Hi⁻ kih⁺ sa⁺ju⁻ laay⁺? —ga⁺jäh⁺ Jesús.

—Sa⁺ju⁻ kih⁺ David ba⁺ he⁺ —ga⁺jäh⁺ dsa⁻ he⁺ siiyh⁺.

⁴³ Mah⁺ ga⁺jäh⁺ Jesús siiyh⁺:

—¿Ha⁻ lä⁻ja⁻ David hi⁻ ma⁺jøø⁺ Jmi⁻lle⁻ kih⁺, ma⁺tëeyh⁺ “Dsa⁻jøøh⁺ kyaan⁺?”, lä⁻ ma⁺ ga⁺jäyh⁺ lä⁻la⁻:

⁴⁴ Ga⁺jäh⁺ Dio ga⁺siiyh⁺ Dsa⁻jøøh⁺ kyaan⁺:

“Na⁻jwoo⁺ ra⁻llu^u kin⁺ la⁻,

lä⁻jiih⁺ lloo⁻ jmi⁺ laan⁺ huu⁻ tiih⁺ lä⁻jëe⁻ hi⁻ na⁻høøh⁺ kyah⁺.”

⁴⁵ ¿Ha⁻ lä⁻ja⁻ laa⁺ Cristo sa⁺ju⁻ kih⁺ David ga⁻ja⁻, cher⁺ mah⁺ hñii⁺ David ga⁺jäh⁺ kih⁺ Cristo: “Dsa⁻jøøh⁺ kyaan⁺?”

⁴⁶ Ni⁻jaa⁻ sa⁺ ga⁺lih⁺ ma⁺ jëeh⁺ juu⁺ kiyh⁺. Ja⁻ jiih⁺ mo⁻so⁻ ga⁺tuy⁻ dsëy⁺ ma⁺ ngiiy⁺ jyoh⁺ ga⁺ juu⁺ kih⁺ Jesús.

23

Sa⁺ ga⁺tooh⁺ Jesús ta⁺ kih⁺ ta⁻jwoh⁺ kyaa⁺ ley kyaah⁺ fariseo

(Mr. 12:38-40; Lc. 11:37-54; 20:45-47)

¹ Kwee⁻ ba⁺ ga⁺hlëeh⁺ Jesús jnääh⁺ kyaah⁺ dsa⁻, ga⁺jäyh⁺:

2 —Lä-jëë ta-tjwoh' kyaä' ley kyaah' fariseo ga-kooy' në kih' Moisé.

3 Ja- jmeeh- hnäh' lä-jë he-jäh', hi- ja- mi-teh' hnäh' ka-läh'. Pero ta- jmeeh- hnäh' lä-kooy- jmeey-. Jëeh', kooy- hlëeh- bih' mah' sa- jmeey-.

4 Kyaay- dsa- løø' hii- he- sa- lä-këh' dsa- jmi' ka', pero hñiiy' ni- ko- hi-pih' sa- kway' be' wa-ra- jäh' kih' kyaah' kooy- mi' cha-gooy- ga- kway' be'.

5 Lä-jë he- jmeey' ja-, jmeey' ha- lä-jee' jëe' dsa- kiyh'. Tih- dsëy' na-gyoh' cha'kyey' kyaah' lu'kyooy' jwi' sa-hmäh- hu' he- na-si- juu' kih' Dio. Cha'hooy' sa-hmäh- kiyh' jmeey- kyoo- sa'hloh'.

6 Tih- dsëy' dsa-taayh' jee' la' llu' ga' miih- jee' kuh- dsa- hi- tääh' jmi', lä-ja- jmeey- ka-läh' neh- gwah-.

7 Tih- dsëy' jmeeh' dsa- Dio kiyh' cha'jwë' juuh-, mah' tëeh' dsih' ta-tjwoh'.

8 Pero hnäh', ta-heeh' hnäh' he-tëeh' dsa- hnäh' ta-tjwoh', jëeh' jaa- ba' laa' ta-tjwoh' kyaah' hnäh'. Hi- kooy- ba' laa' lä-jëë dsa-.

9 Ta- tëeh- hnäh' Täa' ni- jaa- hi- tääh' në hwa' la-, jëeh' jaa- ba' hi- laa' Täa' jnän' hi- gya' gyuh' ya-jwäh'.

10 Ta- kwa- hnäh' jwë' he-tëeh' dsa- hnäh' ta-tjwoh', jëeh' jaa- ba' hi- laa' ta-tjwoh' kyaah' hnäh', hi- he' Cristo.

11 Hi- jøøh' ga' kyah' hnäh', wa- jmeey' ta-he' kih' lä-jëë ba'.

12 Jëeh', hi- jmää- hñii' jøøh', hi- he' jä' ta- hwa' go-te-. Hi- jmää- hñii' hwaä', hi- he' ba' leë' jøøh'.

13 Jwäh' ba' hnäh' ta-tjwoh' kyaä' ley kyaah' fariseo. Hnäh' hi- ta-juu'. Jneh- hnäh' jwë' kih' dsa- mah' sa- dsa-taayh' jee' jmeeh' Dio hih-. Ni- hnäh' sa- dsa-taah' hnäh' ni- sa- kwah' hnäh' jwë' dsa-taah' jñah' hi- hnøø'.

14 Jwäh' ba' hnäh' ta-tjwoh' kyaä' ley kyaah' fariseo. Hnäh' hi- ta-juu'. Jñuuh' hnäh' hne' kih' dsa-më' hñii'. Mah' ko-taa' ga- jmeeh- hnäh' hlëeh' hnäh' ki-wëë' kyaah' Dio. Kih' he- na- na- chee' Dio cha-ga'miuh- wii' në kyah' hnäh'.

15 Jwäh' ba' hnäh' ta-tjwoh' kyaä' ley kyaah' fariseo. Hnäh' hi- ta-juu'. Ga-nääh' hnäh' lä-kaa- në jmi-ñeeh- lä-kaa- hwa' hnooh' hnäh' ha- lä-jee' leeh- hnäh' dsa- hi- sa- ma-heeh- kih' Dio. Wa-ra- ga-lëeh- hnäh', jmääh- hnäh' hlëëyh' cha-ga'miuh- mah' dsa-nääy' cha'je- to' juh- ga- lä-koh' ga- hnäh'.

16 Jwäh' ba' hnäh', hnooh- hnäh' kah' hnäh' në kih' dsa-, pero hi- tuu' ba' hnäh'. Mah' jawäh' hnäh': "Hi- tää- hñii' kyaah' gwah-, sa- jmeeh' bii' mi-tey' juu' kiyh'. Pero cher'mah' hi- ga-tää- hñii' kyaah' ku'nøø' kih' gwah-, he- ja- ba' la' bii' mi-tey', jawäh' hnäh'."

17 He- ba' che- taah- hnäh' dsa-tuu'. ¿Che' kyeë' ga- ku'nøø- lä-koh' ga- gwah- he- mi-jøø' ku'nøø'?

18 Lä-ja- ka-läh' jawäh' hnäh': "Cher'mah' hi- ga-tää- hñii' kih' na'hyoo', sa- jmeeh' bii' mi-tey' juu' kiyh'. Pero cher'mah' hi- ga-tää- hñii' kih' he- tääh' në na'hyoo', jmeeh' bii' mi-tey'."

19 He- ba' che- taah- hnäh' dsa-tuu'! ¿Che' kyeë' ga- he- hla- në na'hyoo', lä-koh' ga- na'hyoo' he- mi-jøø' he- hla- në kih'?

20 Hi- tää- hñii' kih' na'hyoo', kih' na'hyoo' ba' ja- tääy- hi- lä-kye- kih' he- hla- në kih' ja-.

21 Hi- tää- hñii' kih' gwah-, kih' gwah- ba' ja- tääy- hi- lä-kye- kih' Dio hi- gya' neh- gwah' ja-.

22 Lā'ja-ka-lāh', hī- tāā- hñii' kih' gyuu' ya'jwii', jee' gya' Dio ba' ja- tāāy- hi- lā'kye- kih' hñii' Dio ka-lāh'.

23 Jwii' ba' hnāh' ta-jwoh' kyaa' ley kyaah' fariseo, hnāh' hī- ta-juu'. Kwēeh' ba' hnāh' Dio miih- lā'koo- jāh' ley, lā' la' lā'jē- o' mee' kih' ñe', anís, mi' ki-ma'. Pero sa- mi-teh' hnāh' he- kyeē' ga' kih' ley. Sa' jmeeh' hnāh' he- llu' jmah', sa' dsa-lā-ñih' hoh' hnāh' dsa-, ni' sa- mi-teh' hnāh' juu' kyah' hnāh'. He- la- ba' ja- jmee' bi' jmeeh' hnāh' ko-jøh' kyaah' he- kwah- hnāh' na'.

24 Hnāh' hī- kye- nē, hī- tuu' ba' hnāh'. Laah' hnāh' lā'koo- dsa- hī- ngēē- jmii- he- tāāh' lu- mah' sa- ngēēy- jmii- he- tāāh' jah' kaa'h'.

25 Jwii' ba' hnāh' ta-jwoh' kyaa' ley kyaah' fariseo, hnāh' hī- ta-juu'. Laah' hnāh' lā'koo- jaā- hī- gyih- ma-la- ta' ka'luu' kyah'wii'. Jēeh' kwēeh' ba' hnāh' Dio miih- he- la' heey' mah' neh- tuh-hoh' hnāh' na-kah' ba' huusē- hii- hi- lā'jē- he- hñih' jmah'.

26 Hnāh' fariseo hī- tuu'. Gyih' da' hnāh' to- nē' ta- neh- kyah'wii', mah' lā'ja- jā' na-jngii' ta' ka'luu' ka-lāh'.

27 Jwii' ba' hnāh' ta-jwoh' kyaa' ley kyaah' fariseo, hnāh' hī- ta-juu'. Laah' hnāh' lā'koo- to-høø- he- na-su- heē- tøø-. Ta- nē' kih' jnā' na'hñaa'h', pero ta- neh- na-kah' moo' hñii' kyaah' lā'jē- nēē' he- soh'. (Véase: Nu. 19:16)

28 Lā'ja- hnāh' ka-lāh', ma'ra- he- dsoo' go-te', ta- nē' jmāāh- hnāh' hñaa'h' lluu' mah' jēē' dsa-. Pero ta- neh- tuh-hoh' hnāh' na-kah' juu' ta- juu' kyaah' lā'jē- he- hñih'.

29 Jwii' ba' hnāh' ta-jwoh' kyaa' ley kyaah' fariseo, hnāh' hī- ta-juu'. Jmeeh' hnāh' hne' nē' to-høø- jee' na-haa' hī- ga-ngēē' juu' kih' Dio. Hi- jmeeh' hnāh' na'hñaa'h' nē' na'hyah- jee' na-haa' lā'jēē- hī- lluu' he'.

30 Jwah' hnāh', wa'ra- jāh' kih' ma' chaā- jne' jii- kih' dsa- ma-gyuh- jnān- sa- ma'kwan- be' kih' hī- ga-jngēēh' hī- ma' ngēē- juu' kih' Dio.

31 He- hlēēh' hnāh' lā-na-, mi-jnāā' hnāh' hñaa'h' he- laah' hnāh' sa-ju- kih' hī- ga-jngēēh' hī- ma' ngēē- juu' kih' Dio.

32 He-ja- na', ja- mi-hñaa' hnāh' ta' kyah' hnāh', jee' hii' nē' ta' kih' dsa- ma-gyuh- jnān'.

33 He- ba' che- hlēēh' hnāh'. Ma'ra- hī- he' jēē', joo' siih' miih- laah' hnāh'. Ha- ba' lā'ja-, lāāh' hnāh' kih' cha'je- he- na-bāāh' hnāh'.

34 He-ja- cheen' jee' kyah' hnāh' hī- ngēē' juu' kin' kih' dsa-, cheen' dsa- hī- kyuuh-, hi- cheen' ta-jwoh' kyaan' ka-lāh'. Ko-llaa' hī- he' jngēēh' hnāh' mah' jñah' tāāh' hnāh' dsoh' hma-cru-, hi' jñah' jmi'baah' hnāh' neh' gwah- mäh- kyah' hnāh'. Hi- go'chaah- hnāh' jee' tāāyh' lā'koo- lā'koo- jee' jwii- mah' jmeeh' hñih'.

35 Lā'ja-, na-bāāh' hnāh' jma- kih' lā'jēē- hī- sa- āā- dsoo' he- ga-tuu- hwa' la-, he- ga-løø' kih' Abel hī- lluu' he', lā-jiih' kih' Zacaría joo' Berequía hī- ga-jngēēh' dsa- ta' ka'hne' kih' gwah' koo' na'hyoo'.

36 Ma'ra- ju'dsoo' jwēēhn- hnāh', kih' lā'jēē- he- ja-, jā- dso'jwii' nē' kih' lā'jēē- hī- tāāh' na'.

*Meeh- dsē' Jesús kih' jwii- Jerusalén
(Lc. 13:34-35)*

37 Hnāh' dsa- chaā- Jerusalén, hnāh' hī- jngēēh' hī- ngēē- juu' kih' Dio mah' teh' hnāh' kuū' kih' hī- cheē- Dio, joh' jiih' sa- ma' hnoon' ma' jøøhn'

hnäh' lä⁻koō⁻ jøøh⁻ chaah' hyaa' gyuu⁻ chaah' kyaa' taayh⁻ neh⁺ sa'kyooy', pero sa⁺ ga⁻hiih' hnäh'.

³⁸ Kih' he⁻ja⁻, jä⁻ ta⁻jmah' ba' hne' kyah' hnäh'.

³⁹ Jwëëhn⁻ hnäh', na⁺ ta⁻ cha⁻né⁻ mo⁻so⁻ jëëh' ga⁻ jnä⁻ ta⁻ko⁻jiih' sa⁻ ma⁻jäh' hnäh': "Na⁻jä⁻ hi⁻ ja⁻ kyaa⁻h' hih⁻ kih⁻ Dio."

24

Lloo⁻koō⁻ jmi⁻ hla⁻ gwah⁻ juu⁻h⁻
(Mr. 13:1-2; Lc. 21:5-6)

¹ Ya⁻hëë⁺ Jesús gwah⁻ ngaayh⁺. Jee' ja⁻ ga⁻ya⁻jäh⁻ jnääh⁺ koo' kiyh⁺ mah' ga⁻chiih' jnääh⁺:

—Jëë⁻ da⁻ ha⁻ koh⁻ na⁻hñaah⁺ sa⁻ la⁻ gwah⁻ jnään⁻.

² Mah' ga⁻jäh' Jesús siiyh⁻ jnääh⁺:

—Lä⁻ jë⁻ he⁻ jëëh⁻ hnäh' na⁻, ma⁻ ra⁻ ju⁻dsoo' jwëëhn⁻ hnäh', ni⁺ koō⁻ mi⁻kuu⁻ na⁻, sa⁻ jä⁻ né⁻ kih⁻ øøh⁻, lä⁻ jë⁻ ba⁻ sa⁻hla⁻.

Jää⁻ ja⁻ ga⁻ llaa⁻ jmi⁻ gyuu⁻, joh⁻ nëë⁻ sa⁻ jmee⁻ lii⁻
(Mr. 13:3-23; Lc. 21:7-24; 17:22-24)

³ Jee' ma⁻ gyay⁻ né⁻ moh' Olivo, ga⁻ya⁻jäh⁻ jnääh⁺ koo' kiyh⁺ mah' na⁻lla⁻ jnääh⁺ juu⁻ kyaa⁻yh' ta⁻ko⁻jiih' sa⁻ chaa⁻ dsa⁻.

—Chiuh' jnääh⁺ lih⁻ le⁻ lä⁻ jë⁻ he⁻ ma⁻ jäh', hee⁻ lii⁻ jmee⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻të⁻ jee⁻ ñeh⁻ hi⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻të⁻ jee⁻ llaa⁻ jmi⁻ gyuu⁻ —ga⁻chiuh' jnääh⁺ Jesús.

⁴ Mah' ga⁻jëeh⁻ Jesús juu⁻ kyaa⁻ jnääh⁺:

—Hnøø⁻ leeh⁻ hnäh' mah' ni⁺ jaa⁻ sa⁻ chaa⁻ hi⁻ mi⁻gaa⁻ hnäh'.

⁵ Jëëh⁻, jwëë⁻ dsa⁻ ya⁻nää⁻ hi⁻ ka⁻ né⁻ kin⁻, jäh⁻: "Jnä⁻ he⁻ laan⁻ Cristo hi⁻ ma⁻ chee⁻ Dio." Hi⁻ jwëë⁻ dsa⁻ mi⁻gaa⁻y⁻.

⁶ Nuuh⁻ hnäh' kih⁻ hnii⁻ hi⁻ lä⁻cha⁻ juu⁻ kih⁻ hnii⁻ ta⁻ la⁻ ta⁻ jnø⁻. Pero ta⁻ wa⁻ jeh⁻ hoh⁻ hnäh'. Lä⁻ ja⁻ lle⁻ kih⁻ le⁻ ba⁻, pero sa⁻ ga⁻ ma⁻ dsëë⁻ jmi⁻.

⁷ Tee⁻ dsa⁻ hi⁻ chaa⁻ koō⁻ hwa⁻ kyaa⁻h' jyoh⁻ hwa⁻. Hi⁻ tee⁻ dsa⁻ ta⁻ kyaa⁻h' jnääh⁺ dsa⁻ ta⁻. Lä⁻ cha⁻ dsoo⁻ he⁻ dsa⁻ kwah⁻, lä⁻ cha⁻ hoo⁻, lä⁻ kaa⁻ ba⁻ jeh⁻ wii⁻ hwa⁻.

⁸ Kyaa⁻h' lä⁻ jë⁻ he⁻ ja⁻, koō⁻ ma⁻ løø⁻ jëë⁻ dsa⁻ wii⁻ ba⁻.

⁹ Ja⁻ ga⁻ ngëë⁻ dsa⁻ hnäh' mah' jmeeyh⁻ hnäh' lä⁻ të⁻ dsëy⁻ hi⁻ jngëëyh⁻ hnäh'. Ga⁻ lä⁻ jëë⁻ ba⁻ dsa⁻ jmee⁻ na⁻ høøh⁻ kyah' hnäh' lä⁻ kaa⁻ jmi⁻ gyuu⁻ kwaan⁻ kin⁻.

¹⁰ Ma⁻ ja⁻ jwëë⁻ dsa⁻ tuy⁻ he⁻ ma⁻ dsoo⁻ dsëy⁻, ngëëy⁻ dsa⁻ kyaa⁻yh' cha⁻ né⁻ dsa⁻ ta⁻, mah' jmeey⁻ na⁻ hääyh⁻ øøyh⁻.

¹¹ Jwëë⁻ dsa⁻ jmee⁻ lä⁻ koh⁻ hi⁻ ngëë⁻ juu⁻ kih⁻ Dio mah⁻ ya⁻ nääy⁻ jee⁻ kyah' hnäh' hi⁻ mi⁻gaa⁻y⁻ jwëë⁻ dsa⁻.

¹² Lä⁻ cha⁻ cha⁻ miuh⁻ he⁻ hiih⁻. Kih⁻ he⁻ ja⁻, jwëë⁻ dsa⁻ mo⁻so⁻ lä⁻ hnäy⁻ dsa⁻ kyaa⁻yh'.

¹³ Pero hi⁻ kwëëh⁻ dsë⁻ lä⁻ jiih⁻ llaa⁻, hi⁻ he⁻ ba⁻ lää⁻.

¹⁴ Ju⁻ hmëë⁻ la⁻, he⁻ mi⁻ jnääh⁻ lä⁻ koō⁻ jää⁻ Dio dsa⁻ lä⁻ hih⁻ kih⁻, lloo⁻ lä⁻ kaa⁻ lä⁻ juh⁻ jmi⁻ gyuu⁻ mah⁻ lä⁻ kyuu⁻h⁻ lä⁻ jëë⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ ga⁻ ma⁻ hëeh⁻ kih⁻ Dio. Ja⁻ ga⁻ jä⁻ jmi⁻ juuh⁻ jmi⁻ goo⁻ kih⁻ Dio.

¹⁵ Wa⁻ra⁻ ga⁻ lloo⁻ jmi⁻ jëëh⁻ hnäh' neh⁻ gwah⁻ juuh⁻ cheh⁻ jaa⁻ jah⁻ llaa⁻ na⁻ høø⁻ ngëë⁻ jee⁻ na⁻ jngii⁻ ja⁻, lä⁻ koō⁻ ga⁻ jäh⁻ Daniel hi⁻ ga⁻ ngëë⁻ juu⁻ kih⁻ Dio, (hi⁻ hë⁻ juu⁻ la⁻, wa⁻ lä⁻ ngëëy⁻),

16 ma'ja-, hnäh' hi- tääh' hwa' Judea kyuu' hnäh' ta- moh'.

17 Hi- tääh' jee' ga-të' to' jwëë' hne', wa' jñaay' mah' wa' kyuu' bih'. Sa- wa' kyeey' he- cha- cha'neh'.

18 Hi- tääh' jee' nuu- kih', ta- wa' lla-näay' kiyh' he- dsa-kyey' sa'hmiih'.

19 Peer- jwi- dsa-më' hi- kyaa- gyuu- ma'ja-, hi- lä-ja- hi- jää- gyuu- gyuu- ka-läh'.

20 Ngä' hnäh' kih' Dio mah' sa- la' jii- gyuu- ni- sa- la' jmi- he- teeh- dsa- dsë' wa'ra- ga-të' jee' kyuu' hnäh'.

21 Ma'ja- jëë' dsa- wi- jwërte he- sa- ma-jëë' dsa- lä- ma' ga-nøø' jmi-gyuu- lä-jiih' na'. Ja- jiih' mo-so' jëë' gyih' jih'koh'.

22 Wa'ra- jäh' kih' ngoo' ba' jëë' dsa- wi- ma'ja-, ni- jaa- dsa- jiih' sa- jä'. Pero ta-la' kih' hi- na- lleeh' kyaa' Dio, चाह' ba' llaa' jmi- he- jëëy' wi'.

23 Ma'ja- cher'mah' chaa- ko-llaa' dsa- jäh': "Hi- Cristo cheh' la-", o "hi- Cristo cheh' jee' oo-", ta- wa' heeh' hnäh' kiyh'.

24 Jwëë' dsa- ta- juu' ya-nää', jäh': "Jnä' laan' Cristo, jnä' ngëen' juu' kih' Dio". Ja- he- koo- nëë' he- juh-gaa- jmeey', lä-jwë' jee' mi-gaay' dsa-, lä-jiih' hi- na- lleeh' kyaa' Dio mi-gaay' cher'mah' ga-la'.

25 Ma-nëh' ba' hnäh' na', jëëh' ma-jwah' ba' jnä' jää' ha- lä- le'.

26 Lä-ja-, cher'mah' hi- jäh' sih' hnäh': "Hi- gya' jee' oo' hwa' kii' jee' sa- kwa- ni- miih'", ta- go-jëë' hnäh'. Hi- cher'mah' jäh': "Hi- gya' cha'neh' oo-", ta- wa' lä-heeh' hnäh'.

27 Jëëh', lä-koo- jmeë' je-nih' he- jmeë' dsa-lä- jnä' lä-kaa- jmi-gyuu-, lä-ja- lä- jnä' lä-kaa- jmi-gyuu- wa'ra- jah' Hi-ga-lëë'ngo' la'.

28 Jëëh', wa' ha- cha- ha- jee' kyaa' hi- ma-na-juu', jee' ja- kuh' tu-siih'.

Wa'ra- ga-të' jee' jäh' Hi-ga-lëë'ngo'

(Mr. 13:24-37; Lc. 21:25-33; 17:26-30, 34-36)

29 'Chah' ba' ga' ma-ngëë' ma-jëë' dsa- lä-jë' he- wi- ja-, ja- hniih' mo-so' lä-jnä' jmeë' kih' hyoo-, ni- jmeë' kih' sih- sa- lä-jnä'. Lä-sii' høø' nuu' hi- hëë- gyuu' jmi-gyuu-, hi- lä-jë' he- ga- cha- gyuu' sa-jeh'.

30 Ja-ga' jmeë' lii- gyuu' jmi-gyuu- jee' jäh' Hi-ga-lëë'ngo' la-. He-ja- ki'hooh' lä-jëë' nëë' dsa- hi- tääh' hwa' jëëy' Hi-ga-lëë'ngo' la- hi- jäh' gyuu' jee' jni- kyaa' cha-mi- be', laay' jøøh'.

31 Mah' cheey' ángele kyaa'. Kyaa' mi- kih' luu' hoo' jøøyh- lä-jëë' hi- na- lleeh' kyaa' hi- tääh' lä-jë' kye' ki- jmi-gyuu-, ta- ko-taa- lä-ga-të' jyoh' ko-taa'.

32 Jëë' da' hnäh' kwee- ha- lä- dsoo- juu' kih' chaah' higo mah' mi-tëë' hnäh' hñaah'. Wa'ra- ga-hyo' sih' jnoh' sa-jih' kih', løø- dsa-hyo- moo- kih', ma-nëh' ba' hnäh' ngoo' ga-të' jii- jma' ba' ja'.

33 Lä-ja- hnäh' ka-läh', wa'ra- ga-jëëh' hnäh' dsa-la' lä-jë' he- ma-jwahn' la-, wa' lä-nëh' hnäh' he- ma-chehn' ho-haah' kyaa' he- jäh'n' ba' ja'.

34 Ma-ra' ju-dsoo' jwëëhn- hnäh', sa- llaa' dsa- hi- tääh' na' ta-ko-jiih' sa- ga-ma-lä-te' lä-jë' he- ma-jwahn' la'.

35 Ngëë' ba' lä-jë' he- cha- gyuu' hwa', pero juu' kin- lä- ma-cha- ja-ba'.

36 Pero ni- jaa- sa- ñe- hee- jmi- ja-, hee- hor- ja-, ni- ángele hi- tääh' gyuu' sa- ñe-, ni- Joø' Dio sa- ñe-. Hñii' ba' Täa' kyaa' ñe-.

37 Lä-koo- ga-la' jii- kih' Noé, ja-ba' lä-ja- le' wa'ra- ga-të' jee' jäh' Hi-ga-lëë'ngo' la'.

38 Jëéh', jǎǎ' sa' ga' ma' ja' jma' ma' tǎǎh' dsa' kuh' hih', ma' tǎǎh' dsa' jee' goo' lǎ' jiih' ga' he' Noé neh' barco.

39 Ni' miih' sa' ga' lǎ' liih' dsa' lǎ' jiih' ja' jmi' he' ga' jngiih' kih' lǎ' jëë'. Lǎ' ja' ka' lǎh' ni' sa' liih' ga' dsa' wa' ra' ga' tē' jee' jǎh' Hǐ' ga' lëë' ngo' la'.

40 Ma' ja' tǎǎh' uu' jmee' ta' jee' nuu' kih', jaa' he' sah', hi' hǐ' jaa' he' jǎ'.

41 Ma' ja' tǎǎh' uu' dsa' mē' dsē'. Jaa' he' sah', hi' hǐ' jaa' he' jǎ'.

42 He' ja' mi' jnøø' hnǎh' mi' nēh', jëéh' sa' ñeh' hnǎh' hee' hor' jǎh' Dsa' jøøh' kyaah' hnǎh'.

43 Wa' lǎ' ngëéh' hnǎh' he' la'. Cher' mah' jaa' dsa' juu' chá' neh' ga' lǎ' ñey' hee' hor' dsa' he' dsa' hǐ' chá' neh' kiyh', jmeey' bi' sa' gwiiy' mah' sa' kway' jwē' he' jǎ' dsa' hǐ' chá' neh' kiyh'.

44 Ja' ba' lǎ' ja', hnøø' ma' na' lluu' hnǎh'. Jëéh', ha' ga' che' jmi' he' sa' jøøh' hnǎh', jǎh' Hǐ' ga' lëë' ngo' la'.

Dsa' hǐ' mi' tēh', hi' dsa' hǐ' sa' jmee' ta' he'
(Lc. 12:41-48)

45 Jaa' dsa' hǐ' mi' tēh' hǐ' cha' huu' dsē' llu' kih', hǐ' he' ba' na' hñaa' mah' hǎäy' hǐ' tǎǎh' chá' neh' kih' dsa' juu'y', kwëëy' kuh' hor' kih'.

46 Llu' la' kih' dsa' hǐ' jmee' ta' he', cher' mah' mi' tēy' lǎ' jëë' mada' he' nuuyh' wa' ra' jǎh' juu'y'.

47 Ma' ra' ju' dsoo' jwëëhn' hnǎh', ga' lǎ' jëë' ba' he' cha' kih' dsa' juu'y' tooyh' gooy'.

48 Pero jaa' hǐ' sa' hnøø' jmee' ta' he', jmeey' huu' dsē': "Lǎ' hëë' ga' miih' dsa' jøøh' kyaan'."

49 He' ja' løøy' jmi' baay' dsa' kyaayh' mah' kuh' hǐy' kyaah' hǐ' lǎä' lla' hǐih'.

50 Pero dsa' hñaa' dsē' he', jmi' he' sa' jøøy' hi' hor' he' sa' kyey' ni' miih' huu' dsē', jǎh' dsa' juu'y'.

51 Sa' lǎ' ñih' dsēy' kih' dsa' he' heeyh' wii' mah' kwëëy' hëë' kō' jøh' kyaah' dsa' ta' juu'. Jee' ja' ki' hooyh' mah' juu'y' cha' jay'.

25

Juu' na' hmää' lǎ' koo' la' kih' gyaa' chih' mē'

1 He' jǎǎ' Dio dsa' lǎ' hih' kih', jëéh' kwee' kih' gyaa' chih' mē' hǐ' na' nǎä' chooh' mi' sē' na' hǐh' je' mah' dsa' hëëy' dsa' ñuu' hǐ' jee' goo'.

2 Hñaa' chih' mē' he' ma' cha' huu' dsē' llu' kih', hñaa' he' sa' cha' he' ma' jmeey'.

3 Lǎ' jëë' hǐ' sa' ma' jmee' he' he' ga' nǎäy' kyey' mi' sē' kiyh', mah' sa' ga' kay' ga' miih' naa' he' koo'.

4 Pero lǎ' jëë' chih' mē' hǐ' ma' cha' huu' dsē' llu' kih' he', ga' kay' mi' sē' kiyh' kō' jøh' kyaah' jee' ma' haa' naa' he' koo'.

5 Pero ga' lǎ' hëë' ga' dsa' ñuu' hǐ' ma' jee' goo' he'. He' ja' ga' tē' gwii' kih' lǎ' jëë' lǎ' jiih' ga' gwiiy'.

6 Ma' ga' tē' koo' lla' ñuu', ga' tooh' dsa' miih', ma' jǎyh': "Hǐ' dsa' ñuu' hǐ' jee' goo' ja'. Noo' hnǎh' mah' go' mi' jëéh' hnih'."

7 Ga' lǎ' jëë' chih' mē' he' ga' nooy' mah' ga' taayh' ga' mi' lluy' mi' sē' kiyh'.

8 Lã-jëë⁺ hñaa⁺ chih⁻ mē⁺ hī⁻ sa⁺ jmeē⁺ he⁺ ga⁺ sīyh⁺ chih⁻ mē⁺ hī⁻ ma⁻ na⁻ lluu⁺ he⁺: “Kwēeh⁺ jnāäh⁺ miih⁻ naa⁻ kyah⁺ hnäh⁺. Jëeh⁺ ma⁻ ngoo⁺ ga⁺ uu⁻ mi⁻ sē⁻ kyaä⁺ jnāäh⁺.”

9 Mah⁺ ga⁺ jeeh⁻ lä⁻ jëë⁻ hī⁻ ma⁻ na⁻ lluu⁺ he⁺ sīyh⁺: “Llu⁺ go⁻ läh⁺ hnäh⁺ jee⁺ hñi⁺ dsa⁻, jëeh⁺ he⁻ kye⁺ jnāäh⁺ sa⁻ lee⁻ kih⁺ jee⁺ lä⁻ jëë⁻ jne⁻.”

10 Ta⁻ ko⁻ jiih⁺ ga⁺ nääy⁺ ga⁺ läy⁻ naa⁻ he⁻ koo⁻ ja⁻, ja⁺ dsa⁻ ñññ⁻ hī⁻ jee⁺ goo⁻ he⁺. Lä⁻ jëë⁻ chih⁻ mē⁺ hī⁻ ma⁻ na⁻ lluu⁺ he⁺ ga⁺ taayh⁻ kyaayh⁻ jee⁺ ga⁺ la⁺ jmi⁺. Ja⁻ hñi⁺h⁺ ga⁺ jñē⁺ ho⁺ haah⁺.

11 Ko⁻ hwēē⁻ ja⁻ ba⁻ ma⁻ ya⁻ nää⁻ chih⁻ mē⁺ hī⁻ na⁻ lä⁻ naa⁻ he⁺, ma⁺ jāyh⁺: “Dsa⁻ jøøh⁺ kyaan⁺, Dsa⁻ jøøh⁺ kyaan⁺, nä⁻ ho⁺ haah⁺ kyaä⁺ jnāäh⁺.”

12 Mah⁺ ga⁺ jeeh⁻ dsa⁻ he⁻ juu⁺ kiyh⁺, ga⁺ sīyh⁺: “Ma⁻ ra⁻ ju⁻ dsoo⁺ jwëēhn⁻ hnäh⁺, sa⁻ kyūun⁻ hnäh⁺.”

13 He⁻ ja⁻ mi⁻ jnøø⁻ hnäh⁺ mi⁻ nēh⁺, jëeh⁺ sa⁻ ñeh⁺ hnäh⁺ hee⁻ jmi⁺ ni⁻ hee⁻ hor⁻ jāh⁺ Hī⁻ ga⁺ lëē⁺ ngo⁺ la⁻.

Juu⁺ na⁻ hmää⁺ lä⁻ koø⁻ la⁺ kih⁺ uu⁻ dsa⁻ hī⁻ ga⁺ hyoh⁺ kuu⁺

(Lc. 19:11-27)

14 He⁻ jāä⁻ Dio dsa⁻ lä⁻ hih⁻ kih⁺, jeeh⁺ kwee⁻ lä⁻ koø⁻ ga⁺ jmeē⁺ jāä⁻ dsa⁻, jāä⁻ ja⁻ ga⁺ dsooy⁺ koø⁻ jee⁺ jwi⁺ ñññ⁻. Ga⁺ tēēyh⁺ dsa⁻ hī⁻ ma⁻ jmeē⁺ ta⁺ kiyh⁺ mah⁺ ga⁺ tooyh⁻ goo⁻ kuu⁺ he⁻ kyaah⁺ jmeey⁺ ta⁺.

15 Jaa⁻ he⁻ ga⁺ kwēēyh⁺ hñā⁺ mil kuu⁺. Jee⁺ ga⁺ tē⁺ uu⁺ he⁻ ga⁺ kwēēyh⁺ to⁺ mil. Jee⁺ ga⁺ tē⁺ uu⁺ he⁻ ga⁺ kwēēyh⁺ koø⁻ mil ba⁺. Lä⁻ jāä⁻ lä⁻ jāä⁻ ga⁺ kwēēyh⁺ lä⁻ koø⁻ te⁺ tääy⁺ jmeey⁺ ta⁺. Ja⁻ ga⁺ na⁻ ngooy⁺ ñññ⁻.

16 Hī⁻ ga⁺ hyoh⁺ hñā⁺ mil kuu⁺ he⁻, ga⁺ jmeey⁺ ta⁺ kyaah⁺ mah⁺ ga⁻ liyh⁺ jyoh⁺ ga⁺ hñā⁺ mil na⁻ dsē⁻ lle⁻.

17 Ja⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻ ga⁺ jmeē⁺ hī⁻ ga⁺ hyoh⁺ to⁺ mil kuu⁺ he⁻, mah⁺ ga⁻ liyh⁺ jyoh⁺ ga⁺ to⁺ mil na⁻ dsē⁻ lle⁻.

18 Pero hī⁻ ga⁺ hyoh⁺ koø⁻ mil kuu⁺ he⁻, ngooy⁺ na⁻ jmeey⁺ too⁻ hwa⁺ mah⁺ na⁻ hmääy⁺ kuu⁺ kih⁺ dsa⁻ jñññ⁻.

19 Ma⁻ ngēē⁻ cha⁻ miih⁻ jmi⁺, ja⁻ ga⁺ jah⁺ dsa⁻ jñññ⁻ lä⁻ jëë⁻ uu⁻ dsa⁻ he⁻. Mah⁺ ga⁻ ngīyh⁺ kwaat⁻ kih⁺ lä⁻ jāä⁻ lä⁻ jāä⁻.

20 To⁻ nē⁻ ga⁺ lloo⁺ hī⁻ ga⁺ hyoh⁺ hñā⁺ mil kuu⁺, na⁻ kooy⁻ jyoh⁺ ga⁺ hñā⁺ mil na⁻ dsē⁻ lle⁻. Mah⁺ ga⁺ jāyh⁺ sīyh⁺: “Dsa⁻ jøøh⁺ kyaan⁺, ga⁺ kwēēh⁺ jnä⁺ hñā⁺ mil kuu⁺. Hee⁻ la⁻ kiin⁺ jyoh⁺ ga⁺ hñā⁺ mil he⁻ ga⁺ lihn⁺ na⁻ dsē⁻ lle⁻ kuu⁺ ja⁻.”

21 Mah⁺ ga⁺ jāh⁺ dsa⁻ jñññ⁻ sīyh⁺: “Lluu⁺ ba⁻ hne⁻ moz⁻ kyaan⁺ hī⁻ mi⁻ teh⁺ kyaah⁺ jnä⁺. Kih⁺ he⁻ ma⁻ lä⁻ teh⁺ kyaah⁺ ko⁻ hī⁻ pih⁺ he⁻ ga⁺ hñah⁺, he⁻ ja⁻ kwēēhn⁻ hne⁻ cha⁻ ga⁺ miih⁻. Ñā⁻ kyaah⁺ jnä⁺ mah⁺ wa⁻ dsa⁻ toohn⁻ jee⁺ chaä⁻ jne⁻ llu⁻.”

22 Ga⁺ lloo⁺ ka⁻ läh⁻ hī⁻ ga⁺ hyoh⁺ to⁺ mil kuu⁺. Ga⁺ jāyh⁺: “Dsa⁻ jøøh⁺ kyaan⁺, to⁺ mil kuu⁺ ga⁺ kwēēh⁺ jnä⁺. Hee⁻ la⁻ kiin⁺ jyoh⁺ ga⁺ to⁺ mil he⁻ ga⁺ lihn⁺ na⁻ dsē⁻ lle⁻ kuu⁺ ja⁻.”

23 Mah⁺ ga⁺ jāh⁺ dsa⁻ jñññ⁻ sīyh⁺: “Lluu⁺ ba⁻ hne⁻ moz⁻ kyaan⁺ hī⁻ mi⁻ teh⁺ kyaah⁺ jnä⁺. Kih⁺ he⁻ ma⁻ lä⁻ teh⁺ kyaah⁺ ko⁻ hī⁻ pih⁺ he⁻ ga⁺ hñah⁺, he⁻ ja⁻ kwēēhn⁻ hne⁻ cha⁻ ga⁺ miih⁻. Ñā⁻ kyaah⁺ jnä⁺ mah⁺ dsa⁻ toohn⁻ jee⁺ chaä⁻ jne⁻ llu⁻.”

24 Jee⁺ ga⁺ dsaa⁺, ja⁺ hī⁻ ga⁺ hyoh⁺ koø⁻ mil kuu⁺. Mah⁺ ga⁺ jāyh⁺: “Dsa⁻ jøøh⁺ kyaan⁺, kyūun⁻ hne⁻ he⁻ hääh⁺. Choo⁺h⁺ ta⁺ jee⁺ sa⁻ ma⁻ jñeeh⁺, jñññ⁻ mi⁻ ju⁻ jee⁺ sa⁻ na⁻ jnää⁺ kyah⁺.”

25 Kih' he-ja-, ga-lä'gohn mah' ga-hmän' kuu' kyah' neh' hwa'. Jee' la-kin' he- la' kyah'."

26 Mah' ga-jäh' dsa-juu': "He- ba' che- hlëeh' hne- moz- jwih'. Neh' ba' hne- kwee- he- choohn- jee' sa- ma-jngëen' mah' juuhn' mi'ju- jee' sa- na-jnäa' kin'."

27 Kih' he-ja-, ma-äa- jmi' ma' mi-häh' dsa- kuu' kin', mah' ma-la- ma-jahn-, ma-ngëeh' kin' na-tee' kyaah' sa'joo'.

28 Jnuuh' hnäh' kuu' na- mah' kwëeh' hi- cha- kih' gya' mil.

29 Jëeh', hi- cha- kih', hyoyh' ga' mah' lä-cha- kiyh' cha-ga'miuh-. Hi- cha-miuh- kih', dsa- jnuh' go-te- he- cha- kiyh'.

30 Moz- jwih' na-, jwää- ta- ka'hne- jee' na-hoo-. Jee' ja- ki'hooyh' mah' juuy' cha-jay'."

Lä-la- le' kih' dsa' wa-ra- ga-të' jee' lla' Dio ta'

31 'Wa-ra- ga-të' jee' jäh' Hi-ga-lëe'ngo' la-, jee' ba' je- tøj-lëe- ñih' jäh' ko-jöh' kyaah' ángele kyaay', ja- ga' gya- laay' jööh' jmeey' hih'.

32 Cha-nën' ja- kuh' lä-jëe' nëe' dsa- hi- cha- hwa' la- mah' llaa' jnih' ma- kih- kih'. Jmeen' kiyh' lä-koo' jmee- dsa- hi- häa- jah' wa-ra- ga-jmeey' ma- kih- kih' borrego kyaah' chivo.

33 Llaan' borrego jwoo' ra-lluuy' kin' mah' chivo llaan' jwoo' ra-këh'.

34 'Mah' jawah' jnä', hi- laa' Dsa-ta' jööh', jwiin' hi- tääh' jwoo' ra-lluuy' kin': "Ya-nää' hnäh' hi- ma-na- jää' kyaa' Täa' kyaan'. Kyah' ba' hnäh' jee' jmee- Dio hih' la- he- ma-na-llu' kyah' hnäh' lä- ma' huuh' jmi-gyuu'.

35 Jëeh', lä- ma' kyohn' ga-kwëeh' ba' jnä' he- ga'kuhn'. Lä- ma' lä-ki- dsën-, ga-kwëeh' ba' jnä' jmi- he- ga'huhn'. Lä- ma' ngën- cha'jwë' juuh- ga-teeh' ba' jnä' cha'neh' kyah' hnäh'.

36 Ma' sa- cha- he- ma' këhn-, ga-kwëeh' ba' jnä' hmiuh- he- ga-këhn-. Lä- ma' kyaan' dsaahn' na-nääh' hnäh' kin'. Lä-koo- ma' hään' neh' ñe', na-jëeh' hnäh' jnä'."

37 'Ma'ja- jäh' lä-jëe- hi- lluy' he' siiyh' jnä': "Dsa-jööh' kyaan-, ¿lih' ba' ga-jëe' jnääh' hne- ngëh- kyaah' mah' ga-kwa' jnääh' he- ga-kuh'? ¿Lih' ba' ga-jëe' jnääh' ngëh- na-ki- hoh' mah' ga-kwa' jnääh' jmi- he- ga-hih'?"

38 ¿Lih' ba' ga-jëe' jnääh' ngëh- cha'jwë' juuh- mah' ga-tee' jnääh' hne-? ¿Lih' ba' ga-jëe' jnääh' sa- cha- hmiuh- ma' kyeh' mah' ga-kwëeh' jnääh' hne- hmiuh- he- ga-kyeh'?"

39 ¿Lih' ba' ga-jëe' jnääh' dsaah' hne-? ¿Lih' ba' ga-jëe' jnääh' hne- hääh' neh' ñe' mah' na-jëe' jnääh' hne-?", jäh- siiyh' jnä'.

40 'Ja- ga' na- jawah' jnä', hi- laa' Dsa-ta' jööh', jwi- jnih': "Ma-ra- ju'dsoo' jwëehn- hnäh', he- ga-jmeeh' hnäh' kih' ööhn' hi- tä-nee' tääh' la-, he- ga-jmeeh' hnäh' kin- ba' ja-."

41 'Lä- chah' ja- jwiin' hi- tääh' jwoo' ra-këh' he': "Jnuuh' hnäh' kin- hi- kyaah' dso'jwi-, ta- cha-je- ba' kyah' hnäh' jee' sa- uu' jih'koh', jee' ma-na-jää' kih' hi-sa-llu' kyaah' ángele kyaay'.

42 Jëeh' lä- ma' kyohn' sa- ga-kwëeh' jnä' he- ma' kuhn'. Lä- ma' lä-ki- dsën-, sa- ga-kwëeh' jnä' jmi- ma' huhn'.

43 'Lä- ma' ngën- cha'jwë' juuh-, sa- ga-teeh' jnä' cha'neh' kyah' hnäh'. Ma' sa- ga-lä-cha- he- ma' këhn-, sa- cha- hmiuh- ga-kwëeh' jnä'. Lä- ma' kyaan' dsaahn' hi- ma' hään' neh' ñe', hnäh' sa- na-jëeh' jnä'."

44 'Ma'ja- ngii' dsa- he' juu' kin+, jäh+: "Dsa-jøøh' kyaan+, ÷lih' ba' ga-jëe' jnääh' ngëh- kyaah', ngëh- na-kii- hoh', sa' cha- hmih- ma' këh', ma' na-hëeh' cha'jwë' juuh-, ma' dsaah' o ma' hääh' neh-ñe' mah' sa' ga-jmee' jnääh' be' kyah'?"

45 'Ja- ga' na' jawah' jnä', hi- laa' Dsa-ta' jøøh', jwi- jnih': "Ma-ra' ju'dsoo' jwëehn- hnäh', he- sa' ga-jmääh' hnäh' he' hi- tä- ñee' tääh' la-, jnä' ba' he' sa' ga-jmääh' hnäh' he'."

46 Lã-jëe- hi- hlëeh' he' dsa-näay' jee' sa' llaa- jëey' wii'. Mah' lä-jëe- hi- lluu' he' dsa-näay' jee' mo'so' juuy'."

26

Ma' hnooh- dsa- ha- lä- jee' ma' saayh' Jesús (Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

1 Ma-la' ba' ma-kwa' Jesús lä-jëe' juu' ja-, ga-jäh' siiyh+ jnääh' discípulo kyaay':

2 —Ma-ñeh' ba' hnäh', na' jee' to' jmi- ma-la' jmi- he- kuh- dsa- borrego mäh'. Jee' ja- ngëe' dsa- Hi-ga-lëe'ngo' la- mah' täay- dsoh' hma-cru-.

3 Ma'ja- ga-kuh' jmi-dsa- kaah' kyaah' lä-jëe- ta-jwoh' kyaa' ley kyaah' lä-jëe- dsa-gyuuh' nē'ta' kih' Caifá, jmi-dsa- hi- kye- nē'.

4 Mah' ga-tayh' juu' kwee-, ha- lä- jee' saayh' Jesús kyaah' juu' ta-juu' mah' jngëeyh'.

5 —Sa- le' kaah' jnih' jee' jmi- la-, mah' sa' chí'jwaa' dsa- jee' jwi- la- — ga-jäh'.

Jaa- dsa-më' ga-huu' jmi- mi-jwi- lle' Jesús (Mr. 14:3-9; Jn. 12:1-8)

6 Ma' gya' Jesús ka-läh' jee' jwi- Betania cha'neh+ kih' Simón hi- ma' dsaah' dsoo' hmih' høø-.

7 Jee' ja- gyay' kuh-hiyh-, ma' ga'lloo' jaa- dsa-më' hi- ma' kye- koo- së' alabastro he- haa' jmi- mi-jwi- he- kye' hmooh'. Mah' ga-huuy' lle' Jesús.

8 Ma' ga-jëe' jnääh' lä-koo- ga-jmee' dsa-më' he', ga-lä-llee' jnääh', mah' ga-jäh' jnääh':

—¿He-la' ma-hëe' dsa-më' na- jmi- mi-jwi- kih'?

9 Llu' wa-ra- jäh' kih' ga-hniy' go-te- ba' mah' kuu' ja- ma' kwëeyh' hi- tä-ñee'.

10 Pero ga-lä-kyuuh- Jesús huu'dsë- kyaa' jnääh', he- ja- ga-siiyh+ jnääh':

—¿He-la' jmeeh- hnäh' jwi- kih' dsa-më' la-? Llu' ba' he- ma-jmeey' lä-la- kin-.

11 Jëeh', lä- ma-tääh' na- ba' hi- tä-ñee' kyaah' hnäh'. Pero jnä', mo'so' gyan' ki-wëe' jee' kyah' hnäh'.

12 Kyaah' he- ma-huuy' jnä' jmi- mi-jwi-, he- ma-mi-lluuy' jnä' jää' ba' la-, ja-ga-haa' dsa- jnä'.

13 Ma-ra' ju'dsoo' jwëehn- hnäh', lä-kaa- jmi-gyuu' jee' kwa' dsa- ju'hmëe' kin+, lä-cha- juu' ha- lä-koo- ma-jmee' dsa-më' la-, mah' lä-ja- lä-dsooh- dsë' dsa- kiyh'.

Juda ga-ngëe' Jesús (Mr. 14:10-11; Lc. 22:3-6)

14 Ma⁻ngëe^h he⁻ ja⁻, ja⁻ dsa⁻ kyaah^h jnääh^h hi⁻ chee⁻ Juda Iscariote ngooy^h kih^h dsa⁻ kaah^h kya^h jmi⁻ dsa⁻.

15 Mah^h ga⁻ jäh^h:

—¿Joh^h kwëeh^h jnä^h mah^h ngëe^h jnih^h ja⁻ gooh⁻ hnäh^h? —siyh^h.

He⁻ ja⁻ ga⁻ jiih^h dsa⁻ he^h kiyh^h gyi^h gya^h kuu⁻ tøø⁻.

16 He⁻ ja⁻ ga⁻ løø⁻ Juda hnooh⁻ ha⁻ lä⁻ jmeey^h mah^h ngëey^h Jesús ja⁻ goo⁻ dsa⁻ he^h.

Ga⁻ jmee^h Dsa⁻ jøøh^h jnä^h ma⁻ n^h kyaah^h ga⁻ häh^h juu^h

(Mr. 14:12-25; Lc. 22:7-23; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

17 To⁻ nē^h jmi^h he⁻ ga⁻ løø⁻ dsa⁻ taah^h dsa⁻ jmeey^h jmi^h kuyh⁻ he⁻ ñiih⁻ he⁻ sa⁻ kyaah^h levadura, ga⁻ ya⁻ jäh^h jnääh^h koo^h kih^h Jesús mah^h ga⁻ ngii^h jnääh^h juu^h kiyh^h:

—¿Ha⁻ jwah^h mi⁻ llu^h jnääh^h jee^h kih^h ma⁻ n^h?

18 He⁻ ja⁻ ga⁻ jäh^h siyh^h jnääh^h:

—Go⁻ nää^h hnäh^h ta⁻ jee^h jwi^h j^h. Cha⁻ jwē^h ja⁻, jeeh^h hnäh^h ja⁻ dsa⁻. Ja⁻ jwi^h dsa⁻ he^h: “Lä⁻ la⁻ jäh^h ta⁻ jwöh^h kya^h jnääh^h: Ma⁻ ngoo^h ga⁻ dsēē^h jmi^h kin^h. Cha⁻ neh⁻ kyah^h kyeh^h jnääh^h borrego mäh^h kyaah^h discípulo kyaan^h.”

19 He⁻ ja⁻ ga⁻ nøø⁻ jnääh^h lä⁻ koo⁻ mada⁻ he⁻ ga⁻ jmee^h Jesús kya^h jnääh^h hi⁻ ga⁻ mi⁻ llu^h jnääh^h jee^h ga⁻ kuyh⁻ ma⁻ n^h.

20 Ma^h ga⁻ n^h jmi^h ja⁻, ga⁻ gya⁻ Jesús nē^h na⁻ mes⁻ kyaah^h lä⁻ jēē⁻ gya⁻ tuu^h jnääh^h.

21 Ta⁻ ko⁻ jiih^h ma^h tøøh^h jnääh^h kih^h hih⁻ jnääh^h, ga⁻ jäh^h Jesús:

—Ma⁻ ra⁻ ju⁻ dsoo^h jwēēhn⁻ hnäh^h, ja⁻ jee^h lä⁻ jēē⁻ hi⁻ kuh⁻ kyaah^h jnä^h, ngëey^h jnä^h.

22 Peer⁻ ja⁻ meeh⁻ dsē⁻ jnääh^h ma^h ga⁻ n^h jnääh^h juu^h ja⁻, mah^h lä⁻ ja⁻ lä⁻ ja⁻ jnääh^h ga⁻ ngii^h jnääh^h juu^h kiyh^h:

—¿Che^h ja⁻ he^h jnä^h na⁻ hlēēh^h? —ga⁻ jäh^h jnääh^h.

23 He⁻ ja⁻ ga⁻ jeeh⁻ Jesús juu^h kya^h jnääh^h:

—Hi⁻ tä⁻ goo⁻ kyaah^h jnä^h neh⁻ wi^h la⁻, hi⁻ he^h ba⁻ na⁻ hi⁻ ngëe^h jnä^h.

24 Ma⁻ ra⁻ ju⁻ dsoo^h, Hi⁻ ga⁻ lēē⁻ ngo^h la⁻ le⁻ kiyh^h lä⁻ koh^h ma⁻ na⁻ sii⁻. Pero jwi^h dsa⁻ hi⁻ ngëe^h Hi⁻ ga⁻ lēē⁻ ngo^h la⁻. Llu^h ga⁻ la⁻ kih^h dsa⁻ ñuuh⁻ he^h wa⁻ ra⁻ jäh^h kih^h sa⁻ ga⁻ lä⁻ chaay⁻ go⁻ te⁻ ba⁻.

25 Ja⁻ ga⁻, ga⁻ jeeh⁻ Juda hi⁻ ga⁻ ngëe^h Jesús, ga⁻ jäh^h:

—O che^h jnä^h ba⁻ ta⁻ jwöh^h.

—Hñaah^h ba⁻ hne⁻ ma⁻ jäh^h —ga⁻ jäh^h Jesús siyh^h.

26 Ko⁻ jiih^h tääh^h kuyh⁻, ga⁻ ka⁻ Jesús he⁻ ñiih⁻ mah^h ga⁻ kway^h ti⁻ hmaah^h kih^h Dio. Ma⁻ ngëe^h ma⁻ kway^h ti⁻ hmaah^h kih^h Dio, ga⁻ llaay^h he⁻ ñiih⁻ ja⁻, mah^h ga⁻ kwëeyh^h jnääh^h, ga⁻ jäh^h:

—Kye⁻ hnäh^h mah^h kuh^h hnäh^h, he⁻ la⁻ na⁻ jmi⁻ ngo^h kin⁻.

27 Lä⁻ ja⁻ ka⁻ läh^h ga⁻ kay^h wa⁻ kyaah^h, ga⁻ kway^h ti⁻ hmaah^h kih^h Dio, ja⁻ ga⁻ kwëeyh^h jnääh^h, ga⁻ jäh^h:

—Hih^h hnäh^h lä⁻ jēē⁻ hnäh^h.

28 Jeeh^h, he⁻ la⁻ na⁻ jma⁻ kin⁻ he⁻ kyaah^h jmee^h Dio koo⁻ hmooh^h hmëe^h. He⁻ ja⁻ tuu^h jma⁻ kin⁻ kih^h jwēē^h dsa⁻ mah^h dsa⁻ che⁻ dso⁻ kye⁻ kiyh^h.

29 Lä⁻ la⁻ jwēēhn⁻ hnäh^h, mo⁻ so⁻ huh^h ga⁻ jnä^h jmi^h mi⁻ jēh^h ma⁻ ää⁻, lä⁻ jiih^h lloo⁻ jmi^h huhn⁻ ka⁻ läh^h lä⁻ hmëe^h kyaah^h hnäh^h jee^h jmee^h Tää^h kyaan^h hih⁻ —ga⁻ jäh^h Jesús siyh^h.

Ga^hhmä^h Pee^h juu^h he⁻ sa⁺ kyuyy⁺ Jesús
(Mr. 14:26-31; Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

³⁰ Ma⁻ngëë^h ma⁻hä^h jnääh^h kih^h Dio, ga⁻nøø^h jnääh^h ta⁺ moh^h Olivo.

³¹ Ja⁻ga⁻ ga⁻jäh^h Jesús siyh⁺ jnääh^h:

—Lä⁻jëë⁺ ba⁺ hnäh^h beeh^h jnä⁺ na⁺ hwë^h. Lä⁻ja⁻ na⁻sih⁻ juu^h kih^h Dio: “Jmeen^h dsoo^h kih^h hi⁻ hää^h lä⁻jëë⁺ borrego, hi⁻ lä⁻jëë⁺ borrego kyaay^h sa⁻jñee^h.”

³² Pero ga⁻ ma⁻lä⁻jiihn^h ka⁻läh^h, hi⁻ jnä⁺ niin^h na⁻jään^h hnäh^h ta⁺ Galilea.

³³ He⁻ja⁻ ga⁻jäh^h Pee^h:

—Ma⁻ke⁻ lä⁻jëë⁺ ga⁻bee^h hne⁻, pero jnä⁺ jih^h koh^h sa⁻ been⁻ hne⁻.

³⁴ He⁻ja⁻ ga⁻jäh^h Jesús siyh⁺ Pee^h:

—Ma⁻ra⁻ ju^hdsoo^h jwëëhn⁻ hne⁻, na⁺ hwë^h, jää^h ja⁻ga⁻ hooch^h chaah^h dsoo^h, hne⁻ ma⁻të^h hnë⁻ jiih^h ma⁻hmäh^h juu^h he⁻ sa⁺ kyuyh^h jnä⁺.

³⁵ —Ma⁻ke⁻ ga⁻juun^h ko⁻jøh^h kyaah^h hne⁻, sa⁻ jwahn⁻ lä⁻na⁻ —ga⁻jäh^h Pee^h.

Lä⁻ja⁻ kwee⁻ ba⁺ ga⁻jäh^h jnääh^h lä⁻jëë⁺ jnääh^h.

Ñee^h Jesús Getsemaní na⁻chuuy^h kyaah^h Dio
(Mr. 14:32-42; Lc. 22:39-46)

³⁶ Ma⁻ngëë^h he⁻ja⁻, ga⁻nøø^h jnääh^h kyaah^h Jesús koø⁻ jee^h chee⁻ Getsemaní. Ma⁻ga⁻lla⁻nøø^h jnääh^h jee^h ja⁻, ga⁻siyh⁺ lä⁻jëë⁺ jnääh^h:

—Jee^h la⁻ ba⁺ go⁻taah^h hnäh^h ta⁺ko⁻jiih^h na⁻chuun^h kyaah^h Dio.

³⁷ Ga⁻jääy^h ma⁻lä⁻ Pee^h, kyaah^h lä⁻uu^h joo^h Zebedeo ba⁺. Chah^h ba⁺ ja⁻ meeh⁻ dsëy^h hi⁻ chaay⁻ cha⁻miih⁻ huudsë⁻.

³⁸ He⁻ja⁻ ga⁻jäh^h Jesús siyh⁺:

—Peer⁻ meeh⁻ dsën⁻, lä⁻jiih^h juun^h go⁻te⁻ la⁺ kin⁺. Jee^h na⁻ ba⁺ jää^h jnä⁺. Kweëh^h hoh^h hnäh^h, ta⁺ gwii^h hnäh^h.

³⁹ Ja⁻ga⁻ ngoo^h Jesús miih⁻ ga⁻ ta⁺ chänë^h. Jee^h ja⁻ ga⁻juuyh^h jnëy^h mah^h ga⁻jluuy^h lley^h lä⁻ ga⁻të^h hwa^h, ga⁻chuuy^h kyaah^h Dio:

—Tää^h kyaan⁺, cher^h mah^h le^h, lää^h jnä⁺ kih^h he⁻ wi^h he⁻ jëen⁻ na⁺. Pero sa⁺ wa⁺ le^h lä⁻ hnoon^h hñiin^h, wa⁺ le^h lä⁻ hnooh⁻ hñaa^h ba⁺.

⁴⁰ Ma⁻ jah^h Jesús ka⁻läh^h jee^h ma⁻ tääh^h discípulo kyaay^h, ga⁻jëëy^h ma⁻ na⁻ gwiiy⁻. He⁻ja⁻ ga⁻siyh⁺ Pee^h:

—¿Che^h ni⁻ koø⁻ hor⁻ sa⁻ ma⁻lä⁻ be^h hoh^h he⁻ ma⁻nah^h na⁻nëh^h kyaah^h jnä⁺?

⁴¹ Wa⁻ na⁻nëh^h hnäh^h, ngii^h hnäh^h kyah^h kih^h Dio mah^h sa⁻ leh^h he⁻ hñiih^h hnäh^h. Hnøø^h ba⁺ jmi⁻lle^h jnä⁺ kwa⁺ be^h. Pero jmi⁻ngo^h jnä⁺ sa⁻ bee^h —ga⁻jäh^h.

⁴² Ngooy^h ka⁻läh^h na⁻chuuy^h kyaah^h Dio jee^h ga⁻të^h to^h jiih^h:

—Tää^h kyaan⁺, cher^h mah^h sa⁻ le^h lääh^h jnä⁺ kih^h he⁻ wi^h la⁻, cher^h mah^h ma⁻ra⁻ he⁻ huhn^h ba⁺ jnä⁺, wa⁺ le^h lä⁻ hnooh⁻ hñaa^h ba⁺ —ga⁻jäh^h.

⁴³ Ma⁻ jayh^h ka⁻läh^h, ga⁻jëëy^h lä⁻jëë⁺ ba⁺ ma⁻ na⁻ gwii⁻. Jëëh^h, lä⁻gwiiy⁻ jwërte.

⁴⁴ Ngoo^h Jesús ka⁻läh^h lä⁻hmëë^h jee^h ga⁻të^h hnë⁻ jiih^h na⁻chuuy^h kyaah^h Dio, ja⁻ba⁻ kyaah^h juu^h he⁻ ma⁻hlëëyh^h jää^h ja⁻.

⁴⁵ Ma⁻ jayh^h ka⁻läh^h jee^h ma⁻ tøøh^h jnääh^h lä⁻jëë⁺ jnääh^h, ga⁻siyh⁺ jnääh^h:

—Gwii^h ba⁺ hnäh^h kyah^h, teeh^h hnäh^h hoh^h. Ma⁻lloo^h hor⁻ jaa^h Hi⁻ ga⁻lëë^h ngo^h la⁻, ngëë^h dsih^h goo⁻ dsa⁻ hñaa⁻ dsë⁻.

⁴⁶ Noo⁻ hnäh^h, mah^h ma⁻nøøn^h. Ma⁻ngoo^h ya⁻ jäh^h hi⁻ ngëë^h jnä⁺ —ga⁻jäh^h.

Ga⁻saayh^h Jesús
(Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

47 Lla⁺ gyih⁺ juu⁺ ja⁻ ma⁺ ja⁺ Juda, jaa⁻ jee⁻ lä⁺ jëë⁻ gya⁺ tuu⁺ dsa⁻ kyaah⁺ jnääh⁺. Jay⁺ kyaah⁺ koo⁻ nää⁻ dsa⁻, hi⁻ ma⁺ kye⁻ ñe⁺, hi⁻ ma⁺ kye⁻ hma⁻, lä⁺ hih⁺ kih⁺ ta⁻ jwoh⁺ kyaah⁺ ley kyaah⁺ dsa⁻ kaah⁺ kyaah⁺ jmi⁻ dsa⁻, kyaah⁺ dsa⁻ gyuu⁺h⁺.

48 Juda hi⁻ ga⁻ ngëë⁻ Jesús, jãä⁺ ga⁻ taayh⁻ dsa⁻ he⁺ juu⁺:

—Hi⁻ chuh⁺ kih⁺, hi⁻ he⁺ he⁺. Ja⁻ saah⁻ hnäh⁻ —ga⁻ jãyh⁺.

49 He⁻ ja⁻ jay⁺ chuh⁺ kih⁺ Jesús.

—Ha⁻ ma⁻ ñeh⁺ ta⁻ jwoh⁺ —ga⁻ jãyh⁺.

Na⁻ ma⁻ hii⁺ ga⁻ chuyh⁺ kih⁺ Jesús.

50 Ja⁻ ga⁻ ga⁻ jãh⁺ Jesús siyh⁺:

—Ome⁻, ¿hee⁻ kih⁺ ma⁻ ñeh⁺ hne⁻?

Lä⁺ चाह⁺ ja⁻ ga⁻ ya⁺ jãh⁺ dsa⁻ he⁺ mah⁺ ga⁻ sooh⁺ kih⁺ Jesús.

51 Pero jaa⁻ dsa⁻ kyaah⁺ jnääh⁺, ga⁻ sëëyh⁻ ñe⁺ ga⁻ jmeey⁺ dsoo⁻ kih⁺ jaa⁻ hi⁻ ma⁺ jmee⁺ ta⁻ he⁺ kih⁺ jmi⁻ dsa⁻ jøøh⁺. Ga⁻ kuy⁺ lo⁻ gwa⁺.

52 He⁻ ja⁻ ga⁻ jãh⁺ Jesús siyh⁺:

—Tøøh⁺ ñe⁺ kyah⁺ neh⁻ loo⁻ kih⁺ ka⁻ läh⁺. Jëeh⁺, lä⁺ jëë⁻ hi⁻ koo⁻ ñe⁺, kyaah⁺ ñe⁺ juuy⁺.

53 ¿Che⁻ sa⁻ ñeh⁺, le⁺ ba⁺ ngiin⁺ kih⁺ Tää⁻ kyaah⁺, mah⁺ lä⁺ चाह⁺ la⁻ cheey⁺ kin⁻ gya⁻ to⁺ nää⁻ ángele?

54 Pero cher⁺ mah⁺ lä⁺ ja⁻ ga⁻ la⁺, ¿ha⁻ ba⁺ la⁺ lä⁺ te⁺ lä⁺ koo⁻ na⁻ sii⁻ juu⁺ kih⁺ Dio, jee⁻ lle⁻ lä⁺ jë⁻ he⁻ ää⁻ jmi⁺ le⁺?

55 Ja⁻ ba⁺ hor⁺ ja⁻, ga⁻ jãh⁺ Jesús siyh⁺ dsa⁻ hi⁻ ga⁻ sooh⁺ kiyh⁺:

—¿Che⁻ dsa⁻ hii⁺ jnä⁺, he⁻ ma⁻ ya⁻ nääh⁺ hnäh⁺ kyaah⁺ ñe⁺ kyaah⁺ hma⁻, mah⁺ saah⁻ jnä⁺? Lä⁺ jë⁻ jmi⁺ ma⁺ hään⁺ jee⁺ kyah⁺ hnäh⁺, ma⁺ kwan⁺ juu⁺ koo⁺ gwah⁺ mah⁺ sa⁺ ga⁻ चाह⁺ jnä⁺.

56 Pero lä⁺ jë⁻ he⁻ la⁻ lle⁻ kih⁺ le⁺ mah⁺ lä⁺ te⁺ juu⁺ he⁻ ga⁻ sii⁻ lä⁺ jëë⁻ hi⁻ ga⁻ ngëë⁻ juu⁺ kih⁺ Dio —ga⁻ jãh⁺ Jesús siyh⁺.

Hi⁻ lä⁺ jëë⁻ jnääh⁺ ga⁻ beë⁻ jnääh⁺ Jesús jee⁺ ja⁻, mah⁺ ga⁻ kyuu⁺ jnääh⁺.

Na⁺ jãäy⁻ Jesús cha⁻ ñe⁺ dsa⁻ ta⁻ kaah⁺ kyaah⁺ dsa⁻ judiu

(Mr. 14:53-65; Lc. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)

57 Lä⁺ jëë⁻ dsa⁻ he⁻, lä⁺ ma⁺ ga⁻ saayh⁺ Jesús, na⁺ jãäy⁻ cha⁻ ñe⁺ Caifá hi⁻ ma⁺ kye⁻ ñe⁺ kih⁺ lä⁺ jëë⁻ jmi⁻ dsa⁻ kaah⁺. Jee⁺ ja⁻ ma⁺ tääh⁺ jøø⁻ ko⁻ jøh⁺ lä⁺ jëë⁻ ta⁻ jwoh⁺ kyaah⁺ ley kyaah⁺ lä⁺ jëë⁻ dsa⁻ gyuu⁺h⁺.

58 Pero Pee⁺ ba⁺ ngoo⁺ lleey⁺ kaah⁺ kih⁺ Jesús, lä⁺ ga⁻ tẽ⁺ ho⁺ hne⁻ ñe⁺ ta⁻ kih⁺ jmi⁻ dsa⁻ jøøh⁺ he⁻. Jee⁺ ja⁻ ga⁻ he⁺ Pee⁺ ga⁻ jmeey⁺ ko⁻ jøh⁺ kyaah⁺ poo⁻ hi⁻ ma⁺ tääh⁺ jee⁺ ja⁻, ma⁺ jëëy⁻ ha⁻ lä⁺ hii⁺ juu⁺ ja⁻.

59 Lä⁺ jëë⁻ jmi⁻ dsa⁻ kaah⁺ kyaah⁺ dsa⁻ gyuu⁺h⁺, kyaah⁺ lä⁺ jëë⁻ hi⁻ laa⁺ ta⁺, ma⁺ hnaayh⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁺ bãäh⁺ Jesús kyaah⁺ juu⁺ ta⁻ juu⁺, lä⁺ jwẽ⁺ jee⁺ ma⁺ jngiiyh⁺ kih⁺.

60 Pero sa⁻ ga⁻ jmaä⁺ juu⁺ kiyh⁺, ma⁻ ke⁻ jwëë⁻ dsa⁻ ma⁺ bãäh⁺ dsih⁺ kyaah⁺ juu⁺ ta⁻ juu⁺. Kyaah⁺ jee⁺ ga⁻ dsaa⁺ ga⁻, ga⁻ lla⁻ nää⁻ ga⁻ uu⁺ hi⁻ kye⁻ juu⁺ ta⁻ juu⁺,

61 ga⁻ jãyh⁺:

—Ga⁻ nuu⁺ jnääh⁺ ga⁻ jãh⁺ dsa⁻ ñuu⁺ na⁻: “Le⁺ hlan⁻ gwah⁺ juu⁺ kih⁺ Dio mah⁺ kyaah⁺ hnẽ⁻ jmi⁺ ba⁺ choohn⁺.”

62 He⁻ ja⁻ ga⁻ noo⁻ jmi⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁺ kye⁻ ñe⁺ he⁺, ga⁻ ngiiy⁺ juu⁺ kih⁺ Jesús:

—¿Hee⁻ jwah⁺ hne⁻, heh⁺ lä⁺ koh⁺ hni⁺ dsa⁻ la⁻ kyah⁺? ¿He⁻ la⁺ sa⁺ hlëeh⁺ ni⁺ miih⁻?

63 Pero sa⁺ ga⁺ngih⁺ go⁻te⁻ Jesús. Koo⁻ ka⁻lah⁺ ga⁻jäh⁺ jmi⁻dsa⁻ jøøh⁺ he⁺ siyh⁻:

—Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo⁺ kih⁺ Dio jiih⁻, jäh⁺ ζche⁺ hne⁻ he⁺ Cristo, Joø⁺ Dio?

64 —Hne⁻ ba⁻ ma⁻ jäh⁺. Hi⁻ cha⁻ ga⁻ koo⁻ he⁻ jwëëhn⁻ hnäh⁺. Na⁻ ta⁻ cha⁻në⁺ jëëh⁺ hnäh⁺ Hi⁻ ga⁻ lëë⁺ ngo⁺ la⁻ gya⁺ jwoo⁺ ra⁻ lluy⁺ kih⁺ Dio Jøøh⁺, hi⁻ jëëh⁺ hnäh⁺ jäh⁺ ka⁻lah⁺ jee⁺ jni⁺ hi⁺ gyuu⁺ —ga⁻jäh⁺ Jesús.

65 He⁻ ja⁻ lä⁻ ma⁻kyeh⁺ ja⁻ jmi⁻dsa⁻ jøøh⁺ he⁺ hmiih⁻ kih⁺ ga⁻giiy⁺, ga⁻jäh⁺:
—iMa⁻mi⁻ kwayh⁺ Dio jëë⁺! ζHi⁻ ga⁻ jwaah⁺ jne⁺ jñah⁺ hi⁻ jmee⁺ ju⁻dsoo⁺? Jee⁻ na⁻ ma⁻ nuuh⁻ hnäh⁺ he⁻ ma⁻ mi⁻ kwayh⁺ Dio.

66 ζHee⁻ jwah⁺ hnäh⁺? —ga⁻jäh⁺ dsa⁻ jøøh⁺ kyaa⁺ jmi⁻dsa⁻ he⁺.

He⁻ ja⁻ ga⁻ lä⁻ jëë⁺ ba⁻ ga⁻ jäh⁺:

—Ää⁻ jmi⁺ juuy⁺.

67 Lä⁻ चाह⁺ ja⁻ ga⁻ ti⁺ ga⁻ hñey⁺ mo⁻ në⁻ Jesús. Ga⁻ ki⁺ ga⁻ jnooy⁺ kiyh⁺.

68 Mah⁺ ma⁺ jäh⁺:

—Hne⁻ Cristo, jäh⁺ da⁺, ζhi⁻ na⁻ ma⁻ kwa⁺ kyah⁺?

Ga⁻hmä⁺ Pee⁺ juu⁺ he⁻ sa⁻ kyuyy⁺ Jesús

(Mr. 14:66-72; Lc. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-27)

69 Ho⁻hne⁻ ja⁻ ma⁻ gya⁺ Pee⁺, ma⁻ ja⁻ jaa⁻ dsa⁻ më⁺ hi⁻ ma⁻ jmee⁻ ta⁻ kih⁺ jmi⁻dsa⁻ jøøh⁺ he⁺, mah⁺ ga⁻ jäh⁺ siyh⁻:

—Hne⁻ ka⁻lah⁺ ma⁻ ngëh⁻ kyaa⁺ Jesús hi⁻ chaa⁻ Galilea.

70 To⁻lo⁻ në⁻ jee⁺ lä⁻ jëë⁺ dsa⁻ he⁻ ga⁻hmä⁺ Pee⁺ juu⁺, ga⁻ jäh⁺:

—Sa⁻ man⁺ hii⁻ kih⁺ na⁻ hlëëh⁺.

71 Lä⁻ चाह⁺ ja⁻ ya⁻ hëë⁺ Pee⁺ na⁻ nooy⁺ lä⁻ ga⁻ të⁺ ho⁻haah⁺ jee⁺ dsa⁻ taah⁺ dsa⁻. Jñah⁺ dsa⁻ më⁺ ga⁻ jëëy⁺, mah⁺ ga⁻ siyh⁻ lä⁻ jëë⁺ hi⁻ ma⁻ tääh⁺ jee⁺ ja⁻:

—He⁺ ba⁻ dsa⁻ kyaa⁺ Jesús hi⁻ chaa⁻ Nazaret na⁻.

72 Koo⁻ ka⁻lah⁺ ga⁻ juu⁺ Pee⁺, ga⁻ tääy⁻ Dio:

—Ni⁻ ko⁻ hi⁻ pih⁺ sa⁻ kyuyun⁺ dsa⁻ oo⁻ —ga⁻ jäh⁺.

73 Ko⁻ hwëë⁺ ga⁻ ja⁻, ga⁻ jäh⁺ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ tääh⁺ jee⁺ ja⁻, ga⁻ siyh⁻ Pee⁺ ka⁻lah⁺:

—Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo⁺, hne⁻ he⁺ laa⁺ jaa⁻ dsa⁻ kyaa⁺ hi⁻ oo⁻. He⁻ ja⁻ sa⁻ na⁻ hëë⁺ juu⁺ lä⁻ hlëëh⁺.

74 He⁻ ja⁻ ga⁻ løø⁺ Pee⁺ hlëëh⁻ kyaa⁺ dso⁻ jwii⁺ hi⁻ ga⁻ tääy⁻ Dio:

—Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo⁺, sa⁻ kyuyun⁺ dsa⁻ nuuh⁻ na⁻ —ga⁻ jäh⁺.

Na⁻ ma⁻ hii⁺ ga⁻ hoo⁺ chaah⁺ dsoo⁺.

75 Ja⁻ ga⁻ lä⁻ dsooh⁺ dsë⁺ Pee⁺ juu⁺ he⁻ ga⁻ jäh⁺ Jesús ga⁻ siyh⁻ jää⁺: “Jää⁺, ja⁻ ga⁻ hoo⁺ chaah⁺ dsoo⁺, hnë⁻ jiih⁻ ma⁻ hmäh⁺ juu⁺ he⁻ sa⁻ kyuyun⁺ jnä⁺.”

He⁻ ja⁻ ya⁻ hëëy⁺ ta⁻ ka⁻ hne⁺, ga⁻ hooyh⁺ lä⁻ jiih⁻ lla⁻ dsëy⁺.

27

Ga⁻ jää⁺ dsa⁻ Jesús cha⁻ në⁻ Pilato

(Mr. 15:1; Lc. 23:1-2; Jn. 18:28-32)

1 Ma⁻ ga⁻ jnä⁺, ga⁻ kuh⁺ lä⁻ jëë⁺ dsa⁻ kaah⁺ kyaa⁺ jmi⁻dsa⁻, kyaa⁺ lä⁻ jëë⁺ dsa⁻ gyuu⁺. Ga⁻ täayh⁺ juu⁺ kwee⁻ ha⁻ lä⁻ jmeey⁺ mah⁺ jngiih⁺ dsa⁻ kih⁺ Jesús.

2 He⁻ ja⁻ na⁻ jää⁺ dsih⁺ na⁻ hñuuy⁺, ga⁻ ngëëy⁺ goo⁻ Poncio Pilato hi⁻ ma⁻ laa⁺ llë⁻ moh⁺.

Ga⁻ juu⁺ Juda

³ Juda he' hi- ga'ngëe' Jesús, ga'kay' cha'miih- huu'dsë- ma' ga'jëe' he- ma'jmee' dsa- he' hih' juu' Jesús. He'ja- ñee' na'ngëe' ka'läh' lä'jë' gyii'gya' kuu' tøø- he- ga'jiih' lä'jëe' jmi-dsa- kaah' kyaah' dsa-gyuu' he'.

⁴ Mah' ga'jäh':

—Na'baäh'n' dso'kye-, ma-ngëen' jaä' hi- juu' hi- sa' cha- dsoo' cha- kih'.

Mah' ga'jäh' dsa-kaah' he' süyh':

—Hee- ga'tëe' jnääh' jëe' jnääh' kyah'? Kwaat- kyah' ba' hne- na-.

⁵ He'ja- ga'jwä' Juda kuu' ja- neh' gwah' juu', mah' ya'hëe' jee' ja-, ngooy' na'täy- che' luuy'.

⁶ Ja-ga' ga'juu' jmi-dsa- kaah' he' kuu' ja- mah' ga'jäh':

—Sa' le' tøøh' jne' kuu' la- ko-jøh' kyaah' kuu' he- kwëeh- dsa- Dio, jëeh', ma'hlaäh' jma- kyaah' kuu' la-.

⁷ He'ja- ga'taayh' juu' kwee- lay' koq- hwa' kyaah' kuu' ja- jee' haay' dsa- chaa- uu'. Hwa' ja- ma' chee- hwa' kih' të- mi'hya-.

⁸ He'ja- lä'jiih' jmi' na', hwa' ja- chee-: Hwa' he- ga'këe' jma-.

⁹ Lä'ja- ga'lä-te' lä'koq- ga'jäh' Jeremia hi- ga'ngëe' juu' kih' Dio llo'joo', ma' ga'jäh': “Ga'kay' gyii'gya' kuu' tøø-, he- ma'jmee' dsa- Israel kwaat- ko-ja' jiih' kye'e' jaä- dsa-,”

¹⁰ mah' ga'lay' hwa' kih' të- mi'hya-, lä'koq- mada- he- ga'jmee' Dio kin-.”

Ga'ka' Pilato ju'dsoo' kih' Jesús

(Mr. 15:2-5; Lc. 23:3-5; Jn. 18:33-38)

¹¹ Ma' cheh' Jesús cha'në' lle'moh', he'ja- ga'ngii' lle'moh' juu' kiyh':

—Che' hne- he' dsa-jøøh' kyaä' dsa- judiu'?

He'ja- ga'jeh- Jesús juu' kiyh':

—Ma'jäh' ba' hne-.

¹² Lä'jëe' jmi-dsa- kaah' kyaah' dsa-gyuu' ma' baäyh- dsoo', pero ni' miih- sa' cha- ga'jeh- Jesús.

¹³ He'ja- ga'jäh' Pilato:

—Che' sa' nuuh- joh' juu' sa' hnoo- dsa- kyah'?

¹⁴ Pero ni' koq- mi'juu' sa' ga'jeh- Jesús kiyh', he'ja- cha-ga'miih- ma' jëe- dsah- Pilato.

¹⁵ Lä'jë- jiih- ma'të- jmi' he- kuh- dsa- judiu borrego mah' ma'lää- Pilato jaä- jee' lä'jëe' hi- tääh' neh'ne' hi- ma'tih- dsë' dsa- ba'.

¹⁶ Jmi' ja- ma'hää' neh'ne' jaä- hi- ma' chee- Barrabá hi- ma'hi' juu' kih'.

¹⁷ He'ja- ga'ngii' Pilato juu' kih' hi- ga'kuh' jee' ja-:

—Hi- hnooh- hnäh' lään'? Che' lään' Barrabá o che' lään' Jesús hi- chee- Cristo?—ga'jäh' Pilato.

¹⁸ Jëeh', lä-la- ba' ma-ñey- he- na-høøh' ba' dsa- he' kih' Jesús, heh' ga'ngëe' dsih' ja'gooy-.

¹⁹ Ma' gya' Pilato në'ta' kih', ma' ga'lloo' jaä- hi- ma'kye- juu' kih' mëy', ma' jäh':

—Jäh' dsa-më' kyaah': “Ta' baäh' hñaah' kyaah' dsa-ñuu- lluu' he'. Jëeh', ta' ya'jnä- ma' këe' jnih' na'høø' jwërte.”

²⁰ Pero jmi-dsa- kaah' kyaah' dsa-gyuu' ma' taayh- dsa- juu' mah' wa' ngüy' he- lää' Barrabá mah' wa' juu' Jesús.

²¹ Koq- ka'läh' ga'jäh' Pilato:

—Hi- jee' lä'uu' hnooh- hnäh' lään'?

Lä⁺jëë⁺ ba' ga⁺jäh⁺:

—Lää⁺ Barrabá.

²² Mah⁺ ga⁺jäh⁺ Pilato siyh⁺:

—¿Hee⁻ na⁻ jmeen⁻ kyaah⁺ Jesús hi⁻ chee⁻ Cristo?

Ma⁺ jäh⁺:

—Wa⁺ dsa⁻ taay⁺ dsoh⁺ hma⁻ cru⁻.

²³ Koo⁻ ka⁻ läh⁺ ga⁺jäh⁺ lle⁺ moh⁺ he⁺ siyh⁺:

—¿Hee⁻ hlih⁺ ma⁻ jmee⁺ dsa⁻ la⁻?

Pero cha⁻ ga⁺ miih⁻ miih⁺ ga⁺ tooh⁺ dsa⁻ he⁺, ma⁺ jäh⁺:

—Täay⁺ dsoh⁺ hma⁻ cru⁻.

Ga⁺jä⁺ juu⁺ juu⁺ Jesús

(Mr. 15:6-20; Lc. 23:13-25; Jn. 18:38-19:16)

²⁴ Ma⁺ jëë⁻ Pilato sa⁺ hii⁻ liyh⁺ kyaah⁺ dsa⁻, cha⁻ ga⁺ miih⁻ ga⁺ chi⁺ ga⁺ jwaä⁺ dsa⁻ he⁺. He⁻ ja⁻ ga⁺ kay⁺ miih⁻ jmi⁺, ga⁺ gyiyh⁺ gooy⁻ cha⁻ né⁺ lä⁻ jëë⁻ dsa⁻ he⁺, mah⁺ ga⁺ jäh⁺:

—Sa⁻ bäähn⁺ hñiin⁺ kyaah⁺ jma⁻ kih⁺ dsa⁻ lluu⁺ la⁻. Na⁻ hnñh⁺ ma⁻ na⁻ la⁻ kwaat⁻ kyah⁺ hnäh⁺.

²⁵ He⁻ ja⁻ ga⁺ jäh⁺ ga⁺ lä⁻ jëë⁻ dsa⁻ he⁺:

—Wa⁺ na⁻ bääh⁺ jnääh⁺ jma⁻ kiyh⁺, lä⁻ kye⁻ joo⁺ siih⁺ jnääh⁺.

²⁶ Ja⁻ ga⁺ ga⁺ lää⁺ Pilato Barrabá mah⁺ ga⁺ jmeey⁺ hih⁺ ga⁺ jmi⁺ ga⁺ baa⁺ dsa⁻ Jesús. Ma⁻ ngëë⁻ he⁻ ja⁻, ga⁺ ngëey⁺ Jesús ja⁺ goo⁻ hløø⁺ mah⁺ dsa⁻ täay⁺ dsoh⁺ hma⁻ cru⁻.

²⁷ He⁻ ja⁻ ga⁺ jää⁺ hløø⁺ kyaä⁺ Pilato Jesús ta⁻ né⁺ ta⁻ kiyh⁺, mah⁺ ga⁺ kuyh⁺ lä⁻ jëë⁻ hløø⁺ lä⁻ ku⁺ lä⁻ jii⁺ kiyh⁺.

²⁸ Hi⁻ ga⁺ lleë⁺ hløø⁺ hmñh⁻ kih⁺ Jesús mah⁺ ga⁺ kyeh⁺ dsih⁺ koo⁻ hmñh⁻ gyuu⁺ läh⁻ lä⁻ koh⁺ he⁻ kēh⁻ rey.

²⁹ Ga⁺ kay⁺ wii⁻ too⁺ ga⁺ jmeey⁺ koo⁻ he⁻ lih⁻ mah⁺ ga⁺ tooyh⁻ lle⁺ Jesús lla⁻ coron. Ga⁺ tooyh⁻ koo⁻ hma⁻ tah⁻ gooy⁻ ra⁻ lluu⁺, ma⁺ jmää⁻ dsih⁺ lä⁻ koo⁻ jaa⁻ dsa⁻ ta⁻ jøøh⁺. Ja⁻ ga⁺ ga⁺ juuyh⁺ jnëy⁻ cha⁻ néy⁺ mah⁺ ga⁺ mi⁻ kwayh⁺ ma⁺ jäh⁺:

—Peer⁻ jøøh⁺ dsa⁻ ta⁻ kyaä⁺ dsa⁻ judiu.

³⁰ Ga⁺ ti⁺ ga⁺ hñe⁺ dsih⁺, ga⁺ kay⁺ hma⁻ tah⁻ mah⁺ ga⁺ bay⁺ lley⁺.

³¹ Ma⁻ ngëë⁻ ma⁻ mi⁻ kwah⁺ dsih⁺, ga⁺ lleë⁺ dsa⁻ hmñh⁻ gyuu⁺ he⁻ ga⁺ kyeyh⁻ ja⁻, mah⁺ ga⁺ kyeyh⁻ ka⁻ läh⁺ hmñh⁻ kiyh⁺, ja⁻ ga⁺ ga⁺ jääy⁺ na⁻ täay⁺ dsoh⁺ hma⁻ cru⁻.

Ga⁺täay⁺ Jesús dsoh⁺ hma⁻ cru⁻

(Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

³² Lä⁻ ma⁺ ga⁺ hwëey⁻ né⁺ ta⁻ ja⁻, ga⁺ jëey⁺ jaa⁻ dsa⁻ chaä⁻ Cirene hi⁻ ma⁺ chee⁻ Simón. Ga⁺ jmee⁺ hløø⁺ bii⁺ ga⁺ ka⁺ dsa⁻ he⁺ hma⁻ cru⁻ kih⁺ Jesús.

³³ Ga⁺ jääy⁺ Jesús lä⁻ ga⁺ tē⁺ jee⁺ chee⁻ Gólgota, he⁻ hnøø⁺ jäh⁺: Moo⁺ Lle⁺ Hli⁺.

³⁴ Jee⁺ ja⁻ ga⁺ kwëeh⁺ dsih⁺ jmi⁺ jiih⁻ he⁻ na⁻ kaah⁺ jmi⁺ liih⁺. Koo⁻ ga⁺ hluyh⁺ miih⁻ ba⁺, sa⁺ ga⁺ hiyy⁺ ma⁺ hiyh⁺ jmi⁺ ja⁻.

³⁵ Ma⁻ ngëë⁻ ma⁻ tää⁻ dsih⁺ dsoh⁺ hma⁻ cru⁻, ga⁺ ti⁺ ga⁺ llooyh⁺ hmñh⁻ kih⁺ Jesús kooyh⁻ suert. Lä⁻ ja⁻ ga⁺ lä⁻ te⁺ lä⁻ koo⁻ ga⁺ jäh⁺ hi⁻ ga⁺ ngëë⁻ juu⁺ kih⁺ Dio: “Ga⁺ ti⁺ ga⁺ llooyh⁺ hmñh⁻ kin⁻ kyaah⁺ dsa⁻ kyaayh⁺, ga⁺ kooyh⁺ suert mah⁺ jëey⁺ hij⁻ tēë⁺ hmñh⁻ kin⁻.”

³⁶ Mah⁺ ga⁺ täayh⁺ ga⁺ høøy⁺ jee⁺ ja⁻.

37 Ga⁺tøø⁺ dsa⁻ ta⁺ gyuu^h lley⁻ koo⁻ hwëh^h he⁻ jäh^h ha⁻ lä⁻ la⁺ dsoo^h he⁻ bää^h h⁻ dsih^h: “Hī⁻ la⁻ na⁻ Jesús hī⁻ laa⁺ Dsa⁻jøø^h kyaa⁺ dsa⁻ judiu.”

38 Koo⁺ kiyh⁺, ma⁺ tøø⁺ to⁺ hma⁻ cru⁻ jee⁺ ma⁻ na⁻ taä⁺ uu⁺ dsa⁻ hii⁻, jaä⁻ jwoo⁺ ra⁻ lluu⁺ kiyh⁺, jaä⁻ jwoo⁺ ra⁻ kēh^h kiyh⁺.

39 Lä⁻ jēē⁻ hī⁻ ma⁺ dsa⁻ ngēē⁺ ta⁺ jā⁻ ma⁺ jiiyh⁻ lley⁻ hi⁺ ma⁺ mi⁻ kwayh⁺ kih⁺ Jesús.

40 Ma⁺ jāyh⁺:

—Hne⁻ hī⁻ ma⁺ tu⁺ gwah⁻ juuh⁻ mah⁺ kyaah^h hnē⁻ jmi⁺ ma⁺ chooh⁺, lää⁻ hñaa^h h⁻. Jñaa⁺ nē⁻ hma⁻ cru⁻ na⁻, cher⁺ mah⁺ dsoo⁺ laah⁺ Joō⁺ Dio.

41 Jā⁻ ba⁺ lä⁻ jā⁻ ga⁻ jmee⁺ lä⁻ jēē⁻ dsa⁻ kaa^h kyaa⁺ jmi⁻ dsa⁻ kyaah^h ta⁻ jwoh⁺ kyaa⁺ ley, kyaah^h lä⁻ jēē⁻ dsa⁻ gyuu^h, ma⁺ jāyh⁺:

42 —Ga⁻ lääy⁺ ba⁺ jñah⁺ dsa⁻ mah⁺ sa⁺ liyh⁺ lääy⁺ hñiiy⁺. Cher⁺ mah⁺ dsoo⁺ laay⁺ Dsa⁻jøø^h kyaa⁺ dsa⁻ Israel, wa⁺ jñaa⁺ hñiiy⁺ na⁺ dsoh⁺ hma⁻ cru⁻, jā⁻ ga⁻ lä⁻ heeh^h jne⁺ kiyh⁺.

43 Ga⁻ kay⁺ o⁻ jøh⁺ dsē⁻ kih⁺ Dio. He⁻ jā⁻ cher⁺ mah⁺ Dio hnäy⁺, hñii⁺ Dio wa⁺ lääy⁺ na⁺, jēē^h he⁺ ba⁺ hñiiy⁺ ma⁺ jāyh⁺ laay⁺ Joō⁺ Dio.

44 Lä⁻ jā⁻ ka⁻ läh⁺ ga⁻ mi⁻ kwah⁺ hī⁻ hii⁻ hī⁻ ma⁺ taä⁺ jyoh⁺ hma⁻ cru⁻ koo⁺ kiyh⁺.

Ga⁻ juu⁺ Jesús

(Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

45 Ma⁺ ga⁻ tē⁺ llā⁺ hyoo⁺, lä⁻ kaa⁻ jmi⁻ gyuu⁺ ga⁻ nuu⁻ lä⁻ jiih⁺ ga⁻ tē⁺ kō⁻ hī⁺ hnē⁻ ta⁻ ga⁻ hloo⁺.

46 Jā⁻ ba⁺ hor⁺ jā⁻, ga⁻ hlēē^h Jesús koo⁻ ki⁻ gaa⁻, ga⁻ jāyh⁺:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —he⁻ la⁻ hnøø⁺ jäh⁺: Dio kyaan⁺, Dio kyaan⁺, ¿he⁻ la⁻ ma⁻ beeh⁺ jnä⁺?

47 Kō⁻ llāa⁺ hī⁻ ma⁺ tääh⁺ jee⁺ jā⁻ ga⁻ nuuy⁺ he⁻ ga⁻ hlēēy^h, he⁻ jā⁻ ga⁻ jāyh⁺:

—Jēē⁻ da⁺, tēēy⁻ Elía.

48 Lä⁻ chah⁺ jā⁻ ngoo⁺ ko⁻ chih⁺ jaä⁻ dsa⁻ kyaay^h, ga⁻ kay⁺ koo⁻ wa⁻ joo⁻, ga⁻ mi⁻ gyay^h joo⁻ kyaah^h jmi⁻ jiih⁻. Ga⁻ lla⁻ lley⁻ lle⁻ hma⁻ mah⁺ ga⁻ chooy⁺ ma⁺ hih⁺ Jesús.

49 Kō⁻ llāa⁺ ma⁺ jāh⁺:

—Ta⁻ jmäy⁺ he⁺. Wa⁺ jēē⁻ da⁺ jne⁺ che⁺ jā⁻ Elía mah⁺ lääy⁺.

50 Koo⁻ ka⁻ läh⁺ ga⁻ hoo^h Jesús koo⁻ ki⁻ gaa⁻, jā⁻ ga⁻ ga⁻ ngēēy⁺ jmi⁻ lle⁻ kiyh⁺.

51 Lä⁻ chah⁺ jā⁻ ga⁻ gi⁺ hmi⁺h⁺ he⁻ ma⁺ na⁻ jnē⁻ llah^h gwah⁻, ga⁻ løø⁺ ta⁻ gyuu^h lä⁻ ga⁻ tē⁺ hwa⁺. Ga⁻ jeh⁺ wi⁺ jwërte hwa⁺ lä⁻ jiih⁺ ga⁻ llāa⁺ ku⁺ hloo⁻.

52 Hi⁺ ga⁻ na⁺ to⁻ høø⁻ kih⁺ jwēē⁺ hī⁻ na⁻ jngēē⁺ kyaa⁺ Dio mah⁺ ga⁻ lä⁻ jiiyh⁺ hī⁻ ma⁺ na⁻ juu⁺.

53 Lä⁻ chah⁺ jā⁻ ga⁻ hwēē⁻ hī⁻ he⁺ neh⁺ to⁻ høø⁻ ma⁺ ga⁻ lä⁻ jiih⁺ Jesús, jā⁻ ga⁻ ga⁻ näay⁺ ta⁻ jee⁺ jwi⁺ na⁻ jngi⁺ jee⁺ ga⁻ mi⁻ jnäy⁺ hñiiy⁺ jee⁺ kih⁺ jwēē⁺ dsa⁻.

54 Ga⁻ jwaay^h jwërte juu⁺ hløø⁺ kyaah^h dsa⁻ kyaay^h hī⁻ ma⁺ hää⁻ Jesús, ma⁺ ga⁻ jeh⁺ wi⁺ hwa⁺ hi⁺ ma⁺ ga⁻ jēēy⁺ lä⁻ jē⁻ he⁻ ga⁻ la⁺ jā⁻. Ga⁻ jāyh⁺:

—Ma⁺ ra⁺ ju⁺ dsoo⁺, he⁺ ba⁺ Joō⁺ Dio na⁻.

55 Kō⁻ ni⁺h⁺ ga⁻ jā⁻ ma⁺ tääh⁺ ka⁻ läh⁺ jwēē⁺ dsa⁻ mē⁺ hī⁻ ma⁺ jēē⁻. Dsa⁻ mē⁺ he⁺ ya⁻ nää⁺ kyaah^h Jesús lä⁻ ga⁻ tē⁺ hwa⁺ Galilea. Hī⁻ he⁺ ma⁺ jmee⁺ ta⁻ he⁺ kiyh⁺.

56 Jee⁺ jā⁻ ma⁺ hää⁻ María Magdalena kyaah^h María choo⁺ Jacobo kyaah^h José, kyaah^h choo⁺ chih⁻ kyaä⁺ Zebedeo.

*Ga^hqaay^h Jesús**(Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42)*

57 Ta⁻ ga⁻ hloo^h jmi^h ja⁻, ja^h jaa⁻ dsa⁻ cha⁻ kuu^h hi⁻ ma^h cha^h Arimatea hi⁻ ma^h chee⁻ José. Hi⁻ he^h ka⁻ läh^h ga⁻ laa^h discípulo kya^h Jesús.

58 Nee^h dsa⁻ he^h na^h hlēeh^h kya^h Pilato mah^h kway^h jwē^h jyoo^h jmi⁻ ngo^h kih^h Jesús dsoh^h hma⁻ cru⁻. Ga⁻ kwa^h bih^h jwē^h mah^h kooy^h jmi⁻ ngo^h kih^h Jesús.

59 He⁻ ja⁻ ga⁻ jyoo^h José he^h jmi⁻ ngo^h kih^h Jesús mah^h ga⁻ lāāy⁻ koō⁻ ta⁻ jmaah^h na⁻ jngii^h.

60 Mah^h ga⁻ taayh⁻ neh⁻ koō⁻ to⁻ hōō⁻ hmēē^h he⁻ ma⁻ na⁻ hē⁻ kiyh^h nē^h kuu^h hloo⁻. Ma⁻ ngēē^h he⁻ ja⁻, ga⁻ bāy^h koō⁻ mi^h kuu^h jūuh⁻ mah^h ga⁻ jlēy^h ho⁻ too⁻ ja⁻. Ja⁻ ga⁻ ngaayh^h.

61 Cha⁻ nē^h kih^h to⁻ hōō⁻ ja⁻, ma^h gya^h María Magdalena kya^h ga⁻ jñah^h María.

Ma^h tāāh^h hlōō^h hōō^h to⁻ hōō⁻

62 Ma^h ga⁻ jnā^h jyoh^h jmi^h, ga⁻ lla⁻ nāā^h jmi⁻ dsa⁻ ka^h kya^h dsa⁻ fariseo cha⁻ nē^h Pilato. Ma⁻ goh⁻ jmi^h he⁻ ma⁻ mi⁻ lluu^h dsa⁻ hñii^h kih^h jmi^h he⁻ teeyh⁻ dsēy^h.

63 Mah^h ga⁻ siiyh⁻:

—Ma⁻ lā⁻ dsooh⁻ dsē⁻ jnāāh^h he⁻ ga⁻ jāh^h hi⁻ ta⁻ juu^h he^h. Lā⁻ koō⁻ ma^h chaay⁻ ga⁻ jāyh^h: Ga⁻ ma⁻ hya⁻ hnē⁻ jmi^h na⁻ juun^h, lā⁻ jiihn^h ka⁻ läh^h.

64 He⁻ ja⁻ jmee^h mada⁻ hōō^h dsa⁻ to⁻ hōō⁻ lā⁻ jiih^h tē^h hnē⁻ jmi^h. Jēēh^h, goo⁻ la^h wa⁻ ra⁻ ga⁻ lla⁻ nāā^h discípulo kya^h ta⁻ la⁻ hwē^h, lleey^h hlii^h mah^h mi⁻ gaay⁻ dsa⁻, jāyh^h: “Ma⁻ lā⁻ jiiyh^h ba^h jee^h kih^h hi⁻ ma⁻ na⁻ juu^h”. Lā⁻ ja⁻ le^h juuy^h cha⁻ ga⁻ miih^h lā⁻ koh^h ga⁻ he⁻ ga⁻ juu^h Jesús lā⁻ ma⁻ to⁻ nē^h.

65 He⁻ ja⁻ ga⁻ jāh^h Pilato siiyh⁻:

—Hii^h hlōō^h tāāh^h na⁻. Go⁻ jāāy^h mah^h hōoy^h to⁻ hōō⁻ ha⁻ koh^h jiih^h le^h.

66 He⁻ ja⁻ ga⁻ nāāy^h kya^h hlōō^h jee^h la⁻ to⁻ hōō⁻ mah^h hōoy^h kwee⁻. Ga⁻ jmeey^h lii⁻ hoo⁻ to⁻ hōō⁻ mah^h sa⁻ tā⁻ dsa⁻ goo⁻. Hi⁻ ga⁻ llaay^h hlōō^h hōō^h ka⁻ läh^h.

28*Ga⁻ lā⁻ jiih^h Jesús**(Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10)*

1 Ma⁻ goh⁻ jmi^h he⁻ teeh⁻ dsa⁻ dsē⁻, lā⁻ koh^h ga⁻ jnā^h to⁻ nē^h jmi^h kih^h seman⁻, ngoo^h María Magdalena kya^h jñah^h María na⁻ jēēy⁻ to⁻ hōō⁻.

2 Ni⁻ sa⁻ lii⁻ ga⁻ ma⁻ ga⁻ jeh^h wi^h jwē^h hwa^h. Ga⁻ jñāā^h gyūuh^h jaā⁻ ángel kya^h Dio. Ma^h ga⁻ llooy^h jee^h ma⁻ la⁻ to⁻ hōō⁻, ga⁻ bāy^h mi^h kuu^h he⁻ ma⁻ na⁻ jnē⁻ mah^h ga⁻ gyay⁻ nē^h kih^h.

3 Ángel he^h ma^h jnāā^h lā⁻ koh^h je⁻ ñih^h. Sa⁻ hmiih⁻ kiyh^h ma⁻ la⁻ tō⁻ jlēē⁻ lā⁻ koō⁻ tōō⁻ tū^h hmoo⁻.

4 Ma^h ga⁻ jēē^h hlōō^h hi⁻ ma^h tāāh^h hōō^h jee^h ja⁻ ga⁻ lā⁻ goyh^h jwē^h tē^h lā⁻ jiih^h ga⁻ jlāāy^h, ga⁻ saa^h ga⁻ jaay^h hwa^h lā⁻ koh^h hi⁻ na⁻ juu^h ba^h.

5 Mah^h ga⁻ jāh^h ángel siiyh⁻ dsa⁻ mē^h he^h:

—Ta⁻ wa^h gah^h hnāh^h. Ma⁻ ba^h jnā^h, ma⁻ ya⁻ nāāh^h hnāh^h hnaah^h hnāh^h Jesús hi⁻ ga⁻ tāā⁻ dsa⁻ dsoh^h hma⁻ cru⁻.

6 Sa⁻ cha^h jee^h la⁻, hii^h ma⁻ lā⁻ jiih^h lā⁻ koō⁻ ga⁻ jāyh^h jāā^h. Ya⁻ nāā^h hnāh^h ya⁻ jēē^h jee^h ga⁻ kya^h dsh^h.

7 Mah' go-nää' hnäh' ko-chih' go-jmeeh' hnäh' juu' kih' lä-jëë' discipulo kyaay' he- ma-lä-jiiyh' jee' kih' hi- na-juu'. Hi- dsoo' dsa-jää' hnäh' ta' Galilea. Jee' ja-jëëh' hnäh'. He- la- na- juu' he- ma-jmeehn' kyah' hnäh'.

8 Ma-la- ma-jëë' dsa-më' he' neh' to-høø' ja-, ga-jwaayh' jwërte hi- ta- ko-taa- ga-jëë' dsëy' go-te-. Mah' ga-nääy' cha-hliiy' na-jmeeyh' juu' kyaay' jnääh'. Jee' ga-nääy' ja-,

9 ga-mi-jnääh' Jesús hñii' ta' cha-nëy', ga-jmeey' Dio kih'. Hi- dsa-më' he' ga-nää' chuh- mah' ga-iiy' ti' Jesús, ga-jmeey' juuh- kiyh'.

10 He-ja- ga-jäh' Jesús siiyh':

—Ta- wa' gah' hnäh'. Go-nää' hnäh' go-jmeeh' juu' kih' øøhn' mah' wa- lla-nääy' ta' Galilea. Jee' ja-jëëy' jnä'.

Ga-juu' dsa-, ga-jäyh' ga-hëë' discipulo hlii' kyaay'

11 Ma-ngëë' ma-nääy' ja-, ko-llaay' hløø' hi- ma' høø' to-høø-, na'nää' ta' jee' jwi- na-jmeeyh' juu' kih' dsa-kaah' kyaay' jmi-dsa- lä-jëë' he- ga-la'.

12 He-ja- ga-kuh' jmi-dsa- he' kyaah' dsa-gyuhh' ga-jwayh' juu', mah' ga-kwëëyh' cha-miih- kuu' lä-jëë' hløø' he'.

13 Mah' ga-taayh- juu':

—Hnäh' ba- na- jwah': “Ta'ko-jiih' na-gwii- jnääh', ga-lla-nää' discipulo mah' ga-hëëy' hlii' kyaay'”, lä-ja- jwah' hnäh'.

14 Cher'mah' ga-lä-ñe' lle'moh' lä-jëë' he- ma-la-, ma-ñe' ba' jnääh' ha- lä- chiih' jnih' mah' sa- bääyh- hnäh'.

15 Ga-ka' ba' hløø' he' kuu' ja-, mah' ga-jmeey' lä-koø- juu' he- ga-taah- dsih'. He-ja- lä- ma-choøh- ja- ba' dsa- judiu juu' ta-juu' ja-, lä-jiih' na'.

Ga-chee' Jesús discipulo kyaay' mah' dsa-kay' ju'hmëë' lä-kaa- jmi-gyuhh'
(Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

16 Lä-jëë' gya-kaa' jnääh' ga-nøø' jnääh' ta' Galilea, ta' moh' jee' ga-jmee' Jesús mada- he- dsa'nøø' jnääh'.

17 Lä- ma' ga-jëë' jnääh' ga-jmee' jnääh' juuh- kiyh', pero ko-llaay' dsa-kyaahn' ma' jmee- to' dsë'.

18 He-ja- ja' Jesús chuh- kyaay' jnääh' mah' ga-siiyh' jnääh' lä-la-:

—Ma-na-ngën' jwë' jmeen' hih' kih' lä-jëë' hi- tääh' gyuhh' hwa'.

19 He-ja- jwahn-, go-nää' hnäh' go-kwa' hnäh' juu' lä-kaa- jmi-gyuhh' jee' tääh' dsa-, mah' lä-jwëë' discipulo kyaay'. Ja- chaayh' jmi- lä-koø- mada- he- jmee' Täa', kyaah' Jooy', hi' kyaah' jmi- lle' Na-jngii'.

20 Ja- mi-tëëh' hnäh' he- mi-tey' lä-jëë' mada- he- ma-jmeen' kyah' hnäh'. Mah' hii' jnä' hääñ' jee' kyah' hnäh' ga-lä-jëë' jmi-, lä-jiih' llaay' jmi-gyuhh'. Wa- la' lä-ja-.

San Marcos Ju'hmëe' kih' Jesús he- ga' sii' Marcos

Ma' kwa' Jwaa' juu' jee' la' hwa' kii'
(Mt. 3:1-12; Lc. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

1 Jee' la- ma-løø' ju'hmëe' kih' Jesucristo Joo' Dio,

2 lä-koo- ga-jäh' Isaia hi- ga-ngëe' juu' kih' Dio:

Cheen' jaa- hi- dsa-kwa' juu' kin'.

Hi- he' dsoo' ta- cha'nëh' mah' mi-lluy' jwë' kyah'.

3 Kii- nuuh' koo- lle' he- hlëeh' hwa' kii' jee' sa' kwa- ni' miih-:

"Mi-llu' hnäh' jwë' kih' Dsa-jøøh' jnän',

mi-llu' hnäh' hñaah' mah' jäy' koo-dsoo' jwë'", ga-jäyh'.

4 Ma' choo- Jwaa' jmi- koo- hwa' kii' jee' sa' kwa- ni' miih-. Ga'kway' juu' he- saa- dsa- jmi- hi- ga-hlëeyh' dsa- mah' wa' dsa-jëeyh' kyaah' Dio mah' koo- Dio dsë' kih' dso'kye- kiyh'.

5 Jwëe' dsa- ga-lla-nää' jee' ma' cheh' Jwaa-. Ga-lla-nää' hi- chaa- jee' jwi- mah- he- na-hee' hwa' Judea hi- lä-ja- hi- chaa- Jerusalén ka-läh'. Lä-jëe- dsa- he' ma' mi-jnäay' he- hlih' he- ma' jmeey' hi- ga' chaa' Jwaa' jmi- dsa- he' cha'jmi- Jordán.

6 Hmih- kih' Jwaa' ma' la' kyaah' jnu- camey- hi- ma' hä' loo- tuyh'. Ma' kuyh- iih- hi- ma' hiyh' jmi- tah' he- ma' cha- moh'.

7 Juu' lä-la- ma' kway', ma' jäyh':

—Këe- ga' jä- jaa- hi- jøøh' ga' lä-koh' ga' jnä'. Hi- ni- sa- tē-dsëen' chiihn' mah' llen' loo- he- hä' tüy'.

8 Ma' ra- ju'dsoo' chaan' hnäh' jmi- kyaah' jmi- ba', pero hi- jä- këe- ga' ki- jnä', hi- he' chaa' hnäh' jmi- kyaah' Jmi- lle' Na-jngii'.

Jwaa' ga' chaa' Jesús jmi-
(Mt. 3:13-17; Lc. 3:21-22)

9 Ga'lloo' koo- jmi- ya-hëe' Jesús koo- jwi- he- chee- Nazaret he- na-hee- hwa' Galilea, ngooy' mah' ga' choo' Jwaa' jmi- kiyh' cha'jmi- Jordán.

10 Ma' ya-hëe' Jesús cha'jmi-, lä-chah' ja- ga-jëey' ga-na' gyuuh', ga-jyoo' Jmi- lle' Na-jngii' né' kiyh' laa' lä-koo- jaa- juu'.

11 Hi- ga'lä- nuuh' koo- juu' he- ja' gyuuh', he- ma' jäh':

—Hne- laah' gyuu- kyaan' hi- hnaan'. Peer- chaan- llu' kyaah' hne-.

Ga'ka' hi-sa-llu' dsë' Jesús
(Mt. 4:1-11; Lc. 4:1-13)

12 Lä-chah' ja-, ga-jøø' Jmi- lle' Na-jngii' kih' Jesús ta- hwa' kii'.

13 Jee' ja- ga-jäy' to'loo' jmi- jee' chaa- jah' hää' mah' ga'ka' Tana' dsë' Jesús. Hi- ga-lla-nää' ängele hi- ma' jmee- ta'he' kih' Jesús.

Ga-løø' Jesús kway' juu' hwa' Galilea
(Mt. 4:12-17; Lc. 4:14-15)

14 Ma-ngëe' ma-taah- dsa- Jwaa- neh-ñe', ngaah' Jesús ta- hwa' Galilea na'kway- ju'hmëe' lä-koo- jää- Dio dsa- lä-hih' kih'.

15 Ga-jäyh' lä-la-:

—Ma⁻dsēē⁺ jmiī⁺, he⁻ tøøhn⁺ na⁺ he⁻ jāā⁺ Dio dsa⁻ lā⁻hih⁺ kih⁺. Jēēh⁺ hnāh⁺ kih⁺ Dio mah⁺ heēh⁺ hnāh⁺ ju⁺hmēē⁺ kiyh⁺.

Ga⁻tēēh⁺ Jesús kyeē⁺ dsa⁻ hi⁻ ma⁺ jwā⁻ hma⁺
(Mt. 4:18-22; Lc. 5:1-11)

¹⁶ Jee⁺ hāā⁺ Jesús jwē⁺ ngoo⁺ ta⁺ cha⁺hoo⁺ jmi⁻ jūūh⁻ he⁻ hla⁻ hwa⁺ Galilea, jee⁺ ja⁻ ga⁻ jēēy⁺ Simón Pee⁺ kyaah⁺ Andre⁺ øøyh⁺, ma⁺ tāāyh⁺ jwāy⁻ hma⁺, jēēh⁺ he⁻ ja⁻ ba⁺ ma⁺ la⁺ ta⁺ kiyh⁺.

¹⁷ Mah⁺ ga⁻ jāh⁺ Jesús siyh⁺:

—Ya⁻ nāāh⁺ hnāh⁺ kyaah⁺ jnā⁺ mah⁺ mi⁺tēēn⁺ hnāh⁺ ha⁻ lā⁻ jmeeh⁺ hnāh⁺ mah⁺ leēh⁺ hnāh⁺ dsa⁻, lla⁻ he⁻ ma⁺ leēh⁺ hnāh⁺ hmooh⁻.

¹⁸ Lā⁻ chah⁺ ja⁻ ga⁻ kyey⁻ sa⁺hma⁺ kiyh⁺ mah⁺ ga⁻ nāāy⁺ kyaah⁺ Jesús.

¹⁹ Ma⁻ ngēē⁺ gyih⁺ kō⁻ niih⁻, ga⁻ jēēy⁺ Jacobo kyaah⁺ Jwaa⁺ joo⁺ Zebedeo ma⁺ tāāyh⁺ neh⁻ na⁺ moo⁺, ma⁺ hmiiy⁻ sa⁺hma⁺ kiyh⁺.

²⁰ Jesús ga⁻ tēē⁺ kiyh⁺ hi⁻ chah⁺ ba⁺ ga⁻ jmeey⁺ kō⁻ jøh⁺ kyaayh⁺. Ga⁻ jā⁺ ba⁺ Zebedeo jmiiy⁻ neh⁻ na⁺ moo⁺ kyaah⁺ lā⁻ jēē⁺ hi⁻ ma⁺ jmee⁺ ta⁺ kiyh⁺.

Ga⁻lleē⁻ Jesús jaa⁻ jmi⁻lle⁻ hliih⁺ kih⁺ jaa⁻ dsa⁻
(Lc. 4:31-37)

²¹ Ga⁻lla⁻ nāāy⁺ jwiī⁻ Capernaum jmiī⁺ ja⁻. Hi⁺ ma⁺ ga⁻ tē⁺ jmiī⁺ he⁻ tēēh⁻ dsa⁻ dsē⁺ ga⁻ he⁻ Jesús neh⁻ gwah⁺ mäh⁻, hi⁺ ga⁻ løøy⁺ hlēēyh⁻ dsa⁻.

²² Peer⁻ ma⁺ dsaa⁻ dsēy⁺ ma⁺ nuuy⁻ nūūh⁻ kih⁺ Jesús. Jēēh⁺ ma⁺ hlēēyh⁻ dsa⁻ lā⁻ koh⁺ jaa⁻ hi⁻ jmee⁺ hih⁺ ba⁺, ja⁻ lā⁻ koh⁺ ma⁺ jmee⁺ ta⁺ jwoh⁺ kyaa⁺ ley.

²³ Neh⁻ gwah⁺ ja⁻, ma⁺ hāā⁺ jaa⁻ dsa⁻ nūūh⁻, hi⁻ ma⁺ kye⁻ jmi⁻lle⁻ hliih⁺. Ga⁻ hlēēyh⁺ koo⁻ ki⁻ gaa⁻,

²⁴ ga⁻ jāyh⁺:

—Ta⁺ kaah⁺ jnāāh⁺, Jesús dsa⁻ Nazaret. ¿Che⁺ ma⁻ ñeh⁺ mah⁺ mi⁺llaah⁺ jnāāh⁺ ? Kyuun⁻ ba⁺ hne⁻. Hne⁻ ba⁺ he⁻ hi⁻ na⁻ jngēē⁺ kyaa⁺ Dio.

²⁵ Ga⁻ jūūh⁺ Jesús kih⁺ jmi⁻lle⁻ hliih⁺ he⁻, ga⁻ siyh⁺:

—Ta⁺ tooh⁺ miih⁺, go⁻ hēē⁺ jee⁺ hāāh⁺ kih⁺ dsa⁻ nūūh⁻ na⁻.

²⁶ He⁻ ja⁻ ga⁻ gwa⁺ ga⁻ gyaa⁺ dsa⁻ nūūh⁻ he⁻ ga⁻ jmeey⁺ jmi⁻lle⁻ hliih⁺ kiyh⁺, ga⁻ hooyh⁺ koo⁻ ki⁻ gaa⁻, ja⁻ ga⁻ ya⁺ hēēy⁺.

²⁷ Lā⁻ jēē⁺ dsa⁻ ma⁺ tāāh⁺ jēē⁺ dsah⁻, ga⁻ ngūy⁺ juu⁺ kih⁺ dsa⁻ kyaayh⁺, ga⁻ jāyh⁺:
—¿Hee⁻ ba⁺ juu⁺ na⁻? Hmēē⁺ ba⁺ la⁺ juu⁺ na⁻. Peer⁻ bēē⁺ juu⁺ kiyh⁺, lā⁻ kye⁻ jmi⁻lle⁻ hliih⁺ jmeey⁺ hih⁺ kih⁺ mah⁺ nūūh⁻ kiyh⁺.

²⁸ Chah⁺ ba⁺ ga⁻ lā⁻ cha⁺ juu⁺ kih⁺ Jesús lā⁻ kaa⁻ hwa⁺ Galilea.

Ga⁻mi⁻hlāā⁻ Jesús ma⁻choo⁺ Simón Pee⁺
(Mt. 8:14-15; Lc. 4:38-39)

²⁹ Ma⁺ ya⁺ hēē⁺ Jesús neh⁻ gwah⁺ mäh⁻, ngooy⁺ kyaah⁺ Jacobo kyaah⁺ Jwaa⁺ cha⁺neh⁻ kih⁺ Simón kyaah⁺ Andre⁺ øøyh⁺.

³⁰ Ma⁻ choo⁺ Simón ma⁺ kyaa⁺ dsaah⁺ llii⁺, he⁻ ja⁻ ga⁻ jmeey⁺ juu⁺ kih⁺ Jesús.

³¹ Ngoo⁺ Jesús jee⁺ kyaay⁺, ga⁻ sooyh⁺ goo⁻ dsa⁻ mē⁺ he⁻ ga⁻ chaayh⁻ hi⁻ lā⁻ chah⁺ ja⁻ ya⁺ hii⁺ llii⁺ kiyh⁺ hi⁻ ga⁻ løøy⁺ jmeey⁺ ta⁺ he⁻ kih⁺ lā⁻ jēē⁺.

Ga⁻mi⁻hlāā⁻ Jesús jwēē⁺ hi⁻ dsaah⁺
(Mt. 8:16-17; Lc. 4:40-41)

³² Ta⁺ ga⁻ hloo⁺ ja⁻, lā⁻ ma⁺ ga⁻ hmāā⁻ hyoo⁻, na⁺ nāā⁺ jwēē⁺ dsa⁻ na⁺ jāā⁻ dsa⁻ dsaah⁺ cha⁺ nē⁺ Jesús hi⁻ lā⁻ ja⁻ na⁺ jāāy⁻ hi⁻ ma⁺ kye⁻ jmi⁻lle⁻ hliih⁺.

³³ Jwēē⁺ dsa⁻ chaā⁻ jee⁺ jwiī⁻ ja⁻ na⁺ nāā⁺, ga⁻ kayh⁺ go⁻ te⁻ ho⁺ hne⁻.

³⁴ Ga⁺ mi⁻ hlää⁺ Jesús jwëë⁺ dsa⁻ hī⁻ ma⁻ dsaah⁺ kyaah⁺ na⁻ ku⁻ na⁻ ngii⁻ dsoo⁻. Hi⁻ ga⁻ hwëëy⁺ jwëë⁺ jmi⁻ lle⁺ hliih⁺ hī⁻ ma⁻ jää⁺ dsa⁻. Sa⁺ ga⁻ kwa⁺ Jesús jwë⁻ ma⁻ hlëeh⁺ jmi⁻ lle⁺ hliih⁺, kih⁺ he⁻ kyuu⁻ bih⁺ Jesús.

Ga⁺ kwa⁺ Jesús juu⁻ neh⁺ gwah⁺ mäh⁻
(Lc. 4:42-44)

³⁵ Tiih⁻ go⁻ te⁻, hwë⁻ ga⁻ lä⁻ ja⁻, ya⁻ hëë⁺ Jesús jwii⁻ jee⁻ ma⁻ gyay⁺ ja⁻, ngooy⁻ koo⁻ moh⁻ jee⁻ sa⁻ chaa⁻ dsa⁻ na⁻ ngii⁻ kiyh⁺ kih⁺ Dio.

³⁶ He⁻ ja⁻ ngoo⁻ Simón kyaah⁺ dsa⁻ kyaayh⁺ na⁻ hnääh⁻ Jesús.

³⁷ Ma⁻ ga⁻ jnääh⁻ Jesús, ga⁻ siyh⁻:

—Jwëë⁺ dsa⁻ tääh⁺ hnaah⁻ hne⁻ jee⁻ oo⁻.

³⁸ He⁻ ja⁻ ga⁻ jäh⁻ Jesús:

—Man⁻ ta⁻ jee⁻ jyoh⁺ jwii⁻ lä⁻ kaa⁻ jäh⁺ la⁻, na⁻ kan⁻ juu⁻ la⁻ ka⁻ läh⁺. Jëeh⁺, kih⁺ he⁻ la⁻ ba⁻ ja⁻ ma⁻ jan⁻.

³⁹ Ma⁻ ja⁻ ga⁻ ngëë⁻ Jesús lä⁻ kaa⁻ hwa⁺ Galilea, ma⁻ kway⁺ juu⁻ neh⁺ gwah⁺ kih⁺ dsa⁻ judiu⁻ hi⁻ ma⁻ hwëëy⁺ jmi⁻ lle⁺ hliih⁺ kih⁺ dsa⁻.

Ga⁺ mi⁻ hlää⁺ Jesús jaa⁻ hī⁻ ma⁻ dsaah⁺ hmih⁺ høø⁻
(Mt. 8:1-4; Lc. 5:12-16)

⁴⁰ Jaa⁻ dsa⁻ ñuuh⁻ hī⁻ ma⁻ dsaah⁺ hmih⁺ høø⁻ ga⁻ mi⁻ jëey⁻ Jesús, ga⁻ juuyh⁺ jney⁻ cha⁻ neh⁻ Jesús, ga⁻ chuuy⁻ kyaah⁺:

—Cher⁻ mah⁺ le⁻, leh⁺ ba⁻ hne⁻ cheh⁺ dsoo⁻ he⁻ mi⁻ sah⁺ jnä⁻ —ga⁻ jäh⁺.

⁴¹ Peer⁻ ga⁻ lä⁻ ñih⁻ dsë⁻ Jesús kih⁺ dsa⁻ he⁻, ga⁻ kyey⁻ gooy⁻ në⁻ kiyh⁺, mah⁺ ga⁻ jäh⁺:

—Le⁻ ba⁻. Wa⁻ dsa⁻ che⁻ dsoo⁻ he⁻ mi⁻ sah⁺ hne⁻.

⁴² Lä⁻ chah⁺ ma⁻ ga⁻ hlëeh⁺ Jesús ja⁻, ga⁻ ääh⁺ go⁻ te⁻ hmih⁺ høø⁻ ja⁻.

⁴³ Jää⁺ ja⁻ ga⁻ hiyh⁺ juu⁻ kih⁺ dsa⁻ he⁻, ga⁻ täayh⁻ cha⁻ miih⁻ juu⁻.

⁴⁴ Ga⁻ jäh⁺ siyh⁻:

—Jëë⁻ da⁻, ta⁻ jwii⁻ ni⁻ jaa⁻ dsa⁻ he⁻ ma⁻ hlaah⁺. Gwa⁻ go⁻ hääh⁺ hñaah⁺ kih⁺ jmi⁻ dsa⁻ ba⁻. Kye⁻ miih⁻ he⁻ kwëeh⁺ hnih⁺ mah⁺ mi⁻ lluyy⁺ hne⁻ lä⁻ koh⁺ lle⁻ ley⁻ kih⁺ Moisé. Lä⁻ ja⁻ go⁻ jmee⁻ mah⁺ lä⁻ ñey⁻ ma⁻ jä⁻ kyah⁺.

⁴⁵ Hi⁻ ngoo⁻ dsa⁻ ñuuh⁻ he⁻. Chah⁺ ba⁻ ga⁻ löøy⁻ jmeey⁻ juu⁻ ha⁻ lä⁻ ga⁻ la⁻ kiyh⁺. Kih⁺ he⁻ ja⁻, mo⁻ so⁻ ga⁻ la⁻ ma⁻ dsoo⁻ Jesús jnä⁻ hä⁻ jyoh⁺ jwii⁻, jëeh⁺ ma⁻ dsa⁻ kuh⁺ jwëë⁺ dsa⁻. Ta⁻ jee⁻ sa⁻ chaa⁻ dsa⁻ ba⁻ ma⁻ ngëy⁻. Pero ma⁻ ra⁻ he⁻ ga⁻ lla⁻ nää⁻ ba⁻ dsa⁻ chaa⁻ ta⁻ jee⁻ jyoh⁺ ma⁻ hnaayh⁻.

2

Ga⁺ mi⁻ hlää⁺ Jesús jaa⁻ hī⁻ sa⁻ liih⁺ goo⁻ ti⁻
(Mt. 9:1-8; Lc. 5:17-26)

¹ Ga⁻ hya⁻ ga⁻ miih⁻ jmi⁻ ja⁻ ga⁻ gaa⁺ Jesús ka⁻ läh⁺ jwii⁻ Capernaum hi⁻ ga⁻ nuu⁻ dsa⁻ gyay⁺ cha⁻ neh⁻.

² Lä⁻ chah⁺ ja⁻ ga⁻ kuh⁺ jwëë⁺ jwërte⁻ dsa⁻ mah⁺ ga⁻ kayh⁺ cha⁻ neh⁻ lä⁻ jiih⁺ sa⁻ ga⁻ lä⁻ joo⁻ ho⁻ hne⁻ jee⁻ ma⁻ dsa⁻ täayh⁻ hi⁻ ga⁻ löø⁻ Jesús kwa⁻ juu⁻.

³ Hor⁻ ja⁻ ga⁻ lla⁻ nää⁻ kyee⁻ dsa⁻ jää⁺ jaa⁻ hī⁻ dsaah⁺ hī⁻ sa⁻ liih⁺ goo⁻ ti⁻.

⁴ Sa⁻ ga⁻ la⁻ ma⁻ dsa⁻ nääy⁻ chuh⁻ kih⁺ Jesús, kih⁺ he⁻ ma⁻ na⁻ kah⁺ dsa⁻. He⁻ ja⁻ ga⁻ wii⁻ dsa⁻ he⁻ gyuuh⁺ hne⁻ ja⁻, mah⁺ ga⁻ jñiyh⁺ miih⁻ ka⁻ luu⁻ hne⁻ jee⁻ gya⁻ Jesús. Ta⁻ jwë⁻ ja⁻, ga⁻ jñäy⁻ dsa⁻ dsaah⁺ he⁻ lä⁻ ma⁻ kyaay⁻ ja⁻ në⁻ jii⁻ kiyh⁺.

⁵ Ma⁻ ga⁻ jëë⁻ Jesús ha⁻ lä⁻ koo⁻ dsoo⁻ dsë⁻ lä⁻ jëë⁻ dsa⁻ he⁻, ga⁻ jäh⁺ siyh⁻ dsa⁻ dsaah⁺:

—Gyuu⁻ kyaan⁺, ma⁻ na⁻ che⁺ ba⁺ dso⁻kye⁻ kyah⁺.

⁶ Jee⁻ ja⁻ ma⁺ tääh⁺ ta⁻ jwoh⁺ kyaa⁺ ley. Hi⁻ he⁻ ga⁺ jmee⁻ huu⁺ dsē⁻:

⁷ “¿He⁻ la⁺ hlēēh⁺ lä⁻ na⁻ dsa⁻ ñuu⁺ na⁻? He⁻ mi⁻ kwayh⁺ Dio ba⁺ na⁻. Jaa⁻ Dio ba⁺ lih⁺ che⁺ dso⁻kye⁻ kih⁺ dsa⁻.”

⁸ Pero chah⁺ ba⁺ ga⁺ lä⁻ kyuu⁺ Jesús huu⁺ dsē⁻ he⁻ ma⁺ jmee⁻ dsa⁻ he⁻, he⁻ ja⁻ ga⁺ jäh⁺:

—¿He⁻ la⁺ jmeeh⁻ hnäh⁺ huu⁺ dsē⁻ lä⁻ na⁻?

⁹ ¿Hee⁻ ga⁺ na⁻ sa⁻ jwēēh⁺, laah⁺ hnäh⁺? ¿Che⁻ he⁻ chiih⁺ jne⁺ jaa⁻ hi⁻ dsaah⁺: “Ma⁻ na⁻ che⁺ dso⁻kye⁻ kyah⁺”, o he⁻ chiih⁺ jnih⁺: “Noo⁻ kii⁺ jii⁺ kyah⁺, mah⁺ gwaah⁺?”

¹⁰ He⁻ ja⁻ jmeen⁻ he⁻ jwēēh⁺ ga⁺ mah⁺ lä⁻ ngēēh⁺ hnäh⁺, Hi⁻ ga⁺ lēē⁺ ngo⁺ la⁻ ba⁺ na⁻ ngē⁺ jwē⁺ jmi⁺ gyuu⁺ la⁻ mah⁺ chey⁺ dso⁻kye⁻ kih⁺ dsa⁻.

Ja⁻ ga⁺ ga⁺ jäh⁺ Jesús siih⁺ hi⁻ sa⁻ liih⁺ goo⁻ tii⁺ he⁻:

¹¹ —Jnä⁺ jwahn⁺ noo⁻, kii⁺ jii⁺ kyah⁺, gwaah⁺ cha⁻ neh⁺ kyah⁺.

¹² He⁻ ja⁻ chah⁺ ba⁺ ga⁺ noo⁻ dsa⁻ he⁻ cha⁻ né⁺ lä⁻ jēē⁺ dsa⁻, ngaayh⁺ kyaah⁺ jii⁺ kiyh⁺. Peer⁺ ga⁺ lä⁻ dsa⁻ dsē⁻ dsa⁻ ma⁺ jēēy⁻ ngaah⁺ dsa⁻ dsaah⁺ he⁻. He⁻ ja⁻ ga⁺ jmeey⁺ juuh⁺ kih⁺ Dio, ga⁺ jäh⁺:

—Ni⁻ koō⁻ hä⁺ sa⁻ ma⁻ jēē⁺ jne⁺ lä⁻ na⁻.

Jesús ga⁺ tēy⁺ kih⁺ Levi

(Mt. 9:9-13; Lc. 5:27-32)

¹³ Ma⁻ ngēē⁻ he⁻ ja⁻, ngoo⁺ Jesús ka⁻ läh⁺ cha⁻ hoo⁺ jmi⁺ juuh⁺ he⁻ hla⁻ hwa⁺ Galilea. Jee⁻ ja⁻ ga⁺ lla⁻ nää⁺ jwēē⁺ dsa⁻ jee⁻ ma⁺ cheyh⁺, hi⁺ ga⁺ lōoy⁺ hlēēyh⁻ dsa⁻ ka⁻ läh⁺.

¹⁴ Jee⁻ ngēy⁻ cha⁻ hoo⁺ jmi⁺ juuh⁺ ja⁻, ga⁺ jēēy⁺ Levi joō⁺ Alfeo, hi⁻ ma⁺ gya⁺ nē⁺ ta⁻ kih⁺ kooy⁺ ku⁻ sih⁻. Mah⁺ ga⁺ jäh⁺ Jesús siiyh⁺:

—Ñä⁻ wa⁻ jmeen⁻ ko⁻ jøh⁺.

He⁻ ja⁻ ga⁺ nooy⁻ ga⁺ jmeey⁺ ko⁻ jøh⁺ kyaah⁺ Jesús.

¹⁵ Ma⁻ ngēē⁻ he⁻ ja⁻, ma⁺ gya⁺ Jesús cha⁻ neh⁺ kih⁺ Levi, ma⁺ kuyh⁻ kyaah⁺ discípulo kyaay⁺ hi⁺ kyaah⁺ jwēē⁺ dsa⁻ hi⁻ ma⁺ koō⁺ ku⁻ sih⁻ hi⁻ jñah⁺ dsa⁻ wa⁻ hi⁻ cha⁻ hi⁻. Jēēh⁺ jwēē⁺ hi⁻ he⁻ ma⁺ ga⁺ nää⁺ kyaah⁺ Jesús, he⁻ ja⁻ ba⁺ ma⁺ tääyh⁺ jee⁻ ja⁻.

¹⁶ Hi⁻ ma⁺ jēē⁻ fariseo kyaah⁺ ta⁻ jwoh⁺ kyaa⁺ ley he⁻ ma⁺ kuh⁻ Jesús ko⁻ jøh⁺ kyaah⁺ dsa⁻ he⁻, he⁻ ja⁻ ga⁺ ngiiy⁺ juu⁺ kih⁺ discípulo kyaay⁺:

—¿Ha⁻ lä⁻ la⁺ juu⁺ ja⁻? ¿He⁻ la⁺ kuh⁻ hi⁺ ta⁻ jwoh⁺ kyaah⁺ hnäh⁺ kyaah⁺ hi⁻ koō⁺ ku⁻ sih⁻ na⁻, hi⁺ lä⁻ ja⁻ kyaah⁺ jñah⁺ dsa⁻ wa⁻ hi⁻ cha⁻ hi⁻?

¹⁷ Ga⁺ nuu⁺ Jesús he⁻ ga⁺ jäh⁺, he⁻ ja⁻ ga⁺ jēēh⁺ Jesús juu⁺ kiyh⁺:

—Sa⁺ jmee⁻ bii⁺ tē⁻ mē⁻ kih⁺ hi⁻ lluu⁺, kih⁺ dsa⁻ dsaah⁺ ba⁺ jmee⁻ bii⁺. Sa⁺ ma⁻ jan⁻ kih⁺ hi⁻ lluu⁺, ma⁻ jan⁻ kih⁺ hi⁻ cha⁻ dso⁻kye⁻ kih⁺ ba⁺.

Ga⁺ ngii⁺ dsa⁻ juu⁺, he⁻ la⁺ sa⁻ tii⁻ discípulo ko⁻ hwēē⁺ he⁻ kuh⁻ hiyh⁻

(Mt. 9:14-17; Lc. 5:33-39)

¹⁸ Koō⁻ hä⁺ lä⁻ ma⁺ tääh⁺ dsa⁻ kyaa⁺ Jwaa⁺ sa⁻ ma⁺ kuh⁻ hiyh⁻, ma⁺ ngiiy⁺ kiyh⁺ kih⁺ Dio hi⁻ lä⁻ ja⁻ ma⁺ jmee⁻ dsa⁻ kyaa⁺ fariseo ka⁻ läh⁺. He⁻ ja⁻ ko⁻ llaa⁺ dsa⁻ na⁻ ngii⁺ juu⁺ kih⁺ Jesús:

—¿He⁻ la⁺ ma⁺ la⁺ dsa⁻ kyaa⁺ Jwaa⁺ kyaah⁺ dsa⁻ kyaa⁺ fariseo sa⁻ kuh⁻ hiyh⁻, pero dsa⁻ kyaah⁺ sa⁻ jmee⁻ lä⁻ ja⁻? ¿Ha⁻ lä⁻ la⁺ juu⁺ ja⁻?

¹⁹ He⁻ ja⁻ ga⁺ jäh⁺ Jesús siiyh⁺:

—Dsa- hi- tääh' jee' dsa-jee' goo- dsa-, sa- cha- he- kih' he- tuy' he- kuh-hiyh- ta'ko-jiih' gya' dsa-nüuh- hi- dsa-jee' goo- jee' ja-. Sa- cha- ti- meeh- dsëy' cher'mah' gya' ba' dsa-nüuh- kyaayh'.

²⁰ Pero lloo' koo- jmi' wa'ra- ga' llee- dsa- dsa-nüuh- hi- dsa-jee' goo- he'. Ma'ja- ga' tu' dsa- kyaay' he- kuh-hiyh- mah' chuuy' kyaah' Dio.

²¹ Ni- ja- dsa- sa- kwa- kih' tøy' koo- hmih- hmëë' në hmih- ma-gyuh-, jëh' hmih- hmëë' dsa-dsuh' mah' jmee- dsa-gyii- hmih- ma-gyuh- cha-ga-miuh-.

²² Hi- lä-ja-, ni- ja- dsa- sa- kwa- kih' chiyh' jmi' mi'jeh' hmëë' neh- loo- ma-gyuh-. Cher'mah' ga-chih' dsa- he- hmëë' neh- loo- ma-gyuh-, chah' ba' gyii-, jëh' sa- kwa' jwë' ää-. Tüü- jmi' mi'jeh' hmëë' hi- hee' loo- ka-läh'. He- ja- neh- loo- hmëë' ba' dsa-hoo' jmi' mi'jeh' hmëë'.

Ga-hlëeh' Jesús ha- lä- la' jmi' he- teeh- dsa- dsë'
(Mt. 12:1-8; Lc. 6:1-5)

²³ Koo- jmi' he- teeh- dsa- dsë', ga-ngëë' Jesús jee' ma' na-jnäa' chaah' trigo kyaayh' discípulo kyaay'. Ga-løø' discípulo hnäy- miuh- sa'gwah' trigo mah' ga-kuyh-.

²⁴ He-ja- ga-ngii' fariseo juu' kih' Jesús:

—Jëë' da', ¿he-la' jmee- discípulo kyaah' he- sa- ga-tëëy' jmeey' jmi' he- teeh- dsa- dsë'?

²⁵ Mah' ga-jäh' Jesús siyh':

—¿Che' sa- ma-heh- hnäh' lä-koo- ga-jmee' David llo'joo'? Koo- hä- lä- ma' ja' kyoyh-, ga-jmee' bi' kiyh' kyaah' dsa-kyaayh'.

²⁶ Jii- ja- Abiatar ma' la- jmi-dsa- jøøh' hi- ma' hä- goo- gwah-. Jee' ja- ga-he' David ga-kuyh- he-niuh' he- ma' na-jøø' he- sa- lle- kih' ma' kuyh- hi- ga-kwëëy' dsa- hi- ma' ga-näa' kyaayh'. Jëh' ma-la' jmi-dsa- ba' ma' na-ngë' jwë' kuyh- he-niuh' ja-.

²⁷ Hi- ga-jäh' Jesús ka-läh' lä-la-:

—Ga-jmee' Dio jmi' he- teeh- dsa- dsë' he- llu' kih' dsa- ba'. Sa- ga-jmää' Dio dsa- mah' heeyh' dsa- wii' kyaah' jmi' ja-.

²⁸ Hi- lä-ja- Hi- ga-lëë' ngo' la- ba' na-ngë' jwë' jmeey' hih-, hee- na- he- ga-tëë' jmee' dsa- jmi' he- teeh- dsa- dsë'.

3

Ga-mi-hlää' Jesús ja- dsa- jmi' he- teeh- dsa- dsë'
(Mt. 12:9-14; Lc. 6:6-11)

¹ Koo- ka-läh' ga-he' Jesús neh- gwah- kih' dsa- judiu. Jee' ja- ma' hää' ja- dsa-nüuh- hi- ma-lä-ki- koo- ma-goo-.

² Dsa- hi- ma-tääh' neh- gwah- ja-, ma-täay' Jesús, jëëy- che' mi-hlääy' dsa- jmi' he- teeh- dsa- dsë' mah' lä-ja- ma' le' ma' hniy' kiyh'.

³ He-ja- ga-jäh' Jesús sih- dsa-dsaah' he':

—Noo- da' jee' to'dsaah' la-.

⁴ Hi- ga-ngii' Jesús juu' kih' dsa- hi- ma-tääh' jee' ja-:

—¿Hee- na- na-ngë' jne' jwë' jmeen' jmi' he- teeh- dsa- dsë', che' he- llu' o che' he- hlih'? ¿Che' llu' teeh' jne' dsa- o che' wa' juu' ba' kih'?

Ti'sih' ba' ga-taah' lä-jëë' dsa- he'. Ni- koo- mo-so' ga-ngiiy'.

5 Mah' ga'jēē' Jesús ta' jee' ma' tāāh' dsa-. Ga'lā'leeey' kyaayh' hi' ja' meeh' dsēy' ka-lāh' kih' he' hweh' dsē' dsa- hī- ma' tāāh' jee' ja-. He-ja- ga'siiyh' dsa- űūh' he':

–űūh' da' gooh' na-.

Chah' ba' ga' űūh' dsa- űūh' he' ma' goo-, hi' ga'jā' go-te' gooy' ja-.

6 Pero ma' ga'hwēē' fariseo jee' ja-, ga'tāayh' juu' kwee- kyaah' dsa- kyaa' Herode ha- lā' jee' ma' jngēeyh' Jesús.

Peer' jwēē' dsa- ga'kuh' cha'hoo' jmi'jūh'

7 Ya'hēē' Jesús ka-lāh' ngooy' cha'hoo' jmi'jūh' he- hla- hwa' Galilea kyaayh' discípulo kyaay' hi' jwēē' dsa- chaa- jee' ja- ga'nāā' kaah' kiyh'.

8 Lā' ma' ga'nuu' dsa- lā'jē- he' jmee' Jesús, ga'lla'nāā' jwēē' dsa- hī- chaa' hwa' Judea, hī- hī- chaa- Jerusalén, kyaah' hī- chaa' hwa' Idumea, hī- lā'ja- hī- chaa- hngaah' jmi' Jordán ka-lāh', hī- lā'kye- hī- chaa- lā'ku' lā'jii' jwii' Tiro hī- Sidón.

9 Kih' he- ma' tāāh' jwēē' dsa-, he-ja- ga'jmeey' mada' kih' discípulo kyaay', ga'siiyh':

–Go'jmeē' jā' koo- na'moo' gyan', ngoo' kya- hlāāh' dsa- jnā' jee' la-.

10 Jēēh', jwēē' hī- dsaah' ma-mi' hlāāy' jāā', he-ja- ga'lla'nāā' jwēē' dsa-dsaah' jee' ma' gyay', ma' jmee' dsa- bii' ma' su' miih- cha'gooy- kih' Jesús.

11 Hī- ma' tāāh' ga'jñah' dsa- hī- ma' kye- jmi'-lle' hliih'. Ma' ga'jēēy' Jesús, ga'juuyh' jñey' cha'né' Jesús ma' hooyh- kī- gaa- ma' jāyh':

–Hne- laah' joo' Dio.

12 He-ja- ga'jūh' Jesús kih' jmi'-lle' hliih' mah' sa' mi-jnāāy' juu' he- laa' Jesús joo' Dio.

Ga'hñaa' Jesús lā'jēē' gya'tuu' apóstole
(Mt. 10:1-4; Lc. 6:12-16)

13 Ma' ngēē' he' ja-, ga'wii' Jesús lle'koh' hī- ga'tēeyh' ko'llaa' dsa- hī- ga'tih' dsēy' hī- ga'nuu' bih' he' jāy' kyaayh'.

14 Ga'hñaa' gya'tuu' mah' jmee' ko-joh' kyaayh' hī- ga'cheey' mah' dsa-kway' juu' kiyh'.

15 Hī- ga'kway' jwē' mah' mi-hlāāy' hī- dsaah' hī- hwēēy' jmi'-lle' hliih'.

16 Lā'la- cheē- lā'jaa- lā'jaay-: Simón (hī- ga'mi'cheey- Pee'),

17 Jacobo joo' Zebedeo hī- Jwaa' ooh' Jacobo. (Lā'uū' dsa- he' ga'mi'cheey- Boanerge. Jmii- na- hnōō' jāh' joo' űūh'.)

18 Andre' he', Felipe, Bartolomé, Matá', Tamá', Jacobo joo' Alfeo, Tadeo, Simón dsa- cananita he',

19 hī- Juda Iscariote hī- ga'ngēē' Jesús kēē-. Ma-la- ma-hñaa' lā'jēē- hī- he', ja-ga' ya'nāāy' kiyh'.

Ga'jāh' dsa-, kye- Jesús jmi'-lle' hliih'
(Mt. 12:22-32; Lc. 11:14-23; 12:10)

20 Ma' ngēē' ma-ya'nāāy', koo- ka-lāh' ga'kah' dsa- cha'neh' jee' ma' tāāy' ja-. Nī- mo'so' ga'kwa' jwē' ma' kuyh' kyaah' discípulo kyaay'.

21 Ma' ga'lā'ñe- hī- chaa- kyaa' Jesús ha- lā' dsa-ngēēy', he-ja- ga'nāāy' mah' ma'teey'. Jēēh' ma' laay', ma-heē- go-te' dsēy'.

22 Pero ta-jwōh' kyaa' ley hī- ya'nāā' Jerusalén, ga'jāyh':

—Beelzebú ba' na- jǎǎ́ Jesús. He-ja- hwěey' jmi-llé' hliih' kyaah' hih' kih' hǐ- kye- né kih' jmi-llé' hliih'.

²³ He-ja- ga-hlěeh' Jesús juu' na-hmäá' lä-la-:

—Nuú da-hnäh' hǐ- jáh' kyen' jmi-llé' hliih'. ¿Ha- lä-ja- Tana' hwěe' he' ba' dsa-kyayh' neh' tuh' dsé' dsa-?

²⁴ Dsa- hǐ- táäh' koo- hwa', cher'mah' teey' kyaah' he' ba' dsa-kyayh', sa' gwěey'.

²⁵ Hi- lä-ja- sa- lä-be' dsé' dsa- hǐ- táäh' koo- cha'neh', dsa-taah' ko-joh', cher'mah' te-jěey' kyaah' he' ba' hǐ- chaa- cha'neh' kiyh'.

²⁶ Ja-ba' lä-ja- la' kih' Tana', sa' gwěey' cher'mah' te-jěey' jmi-llé' hliih' kyaah' he' ba' jmi-llé' hliih' dsa-kyayh'. Chah' ba' mi-llaay' hñiy'.

²⁷ Ni' jaa- dsa- sa- le' dsa-he' cha'neh' kih' jaa- dsa- beey' mah' hñiy' he- cha- kiyh', cher'mah' sa' ga-hñuy' to-né. Jmee' bi' hñuy', ja-ga-le' hwěey' he- la- dséy'.

²⁸ Ma-ra' ju'dsoo' jwěehn- hnäh', jmee' ba' Dio joh- dsé' kih' lä-jé' dso'kye- he- jmee' dsa-. Hi' jmeey' joh- dséy' kih' lä-jé' juu' wii' he- hlěeh' dsa-.

²⁹ Pero cher'mah' ga-hlěeh' dsa- wii' kih' Jmi-llé' Na-jngii', mo-so' jmeey' joh- dséy', lä-ma' na-bäy'h' ja-ba' dso'kye' kiyh'.

³⁰ Ga-hlěeh' Jesús lä-ja-, kih' he- ga-jäh' ko-lla' dsa- he', Jesús ma' kye- jmi-llé' hliih'.

Øøh' Jesús kyaah' chooy'

(Mt. 12:46-50; Lc. 8:19-21)

³¹ Kěe- ga' ga-lla-nää' øøh' Jesús kyaah' chooy', pero ka'hne- ba' ga-jøoy', hi' ga-siiyh' dsa- hǐ- ma' táäh' jee' ja-, chiih' Jesús wa' jäy-.

³² He-ja- ga-jäh' dsa- hǐ- ma' táäh' koo' kih' Jesús:

—Hi- maa' kyaah' kyaah' øøh' táäh' ka'hne-, hnaah- hne-.

³³ He-ja- ga-jäh' Jesús:

—¿Hi- na-, hǐ- laa' maa' kyaan-? ¿Hi- na-, hǐ- laa' øøhn'?

³⁴ Mah' ga-jěey' lä-jěe' hǐ- ma' táäh' lä-ku' lä-ji' jee' ma' cheyh' ja-, ga-jäyh':

—Hi- la- ba' he', maa' kyaan-, hǐ- la- ba' he' øøhn'.

³⁵ Lä-jěe' hǐ- jmee' lä- hyoh- dsé' Dio, hǐ- he' ba' dsa-mé' øøhn', dsa-nuuh- øøhn', hi' maa' kyaan-.

4

Juu' na-hmäá' lä-koo- la' kih' dsa- hǐ- jñee- mi'ju-

(Mt. 13:1-9; Lc. 8:4-8)

¹ Koo- ka-läh' ga-løø' Jesús hlěeyh- dsa- cha'hoo' jmi-juuh- he- hla- hwa' Galilea. Jwěe' dsa- ga-lla-nää' jee' ja-, he-ja- ga-wii' Jesús neh' na'moo'. Neh' ja- ga-gyay' mah' ga-hlěeyh' dsa- hǐ- ma' táäh' cha'hoo' jmi- ja-.

² Ja- he- koo- nee' ga-mi-těey' dsa- kyaah' juu' na-hmäá'. Lä-jwěe' ja- ga-kwěeyh' dsa- nuuh-. Ga-jäyh':

³ —Nuú da-hnäh'. Jaa- dsa- ngoo' ga-jñee' mi'ju-.

⁴ Jee' ngooy' jñeey' mi'ju- ja-, ga-saa' miih- cha'jwé', he-ja- ya-nää' ta' ga-kuh-.

⁵ Jyoh' ka-läh' mi'ju- ga-saa' né' kuu' jee' sa- cha- cha-miih- gwaah'. He-ja- chah' ba' ga-hya-, jěeh', sa- ma' nøø' cha-miih- gwaah'.

6 Pero ma' ga'hëh' hyoo- ga'koo'. Jëeh', miih- ba' jmoo' ma' cha-, he' ja- ga'lä'kii' chaah'.

7 Hi' jyoh' ka-läh' mi'ju- ga'saa' jee' chaah' too'. Ga'kwaä' ga' chaah' too' ja-, he' ja- ga'uu- chaah' kih' jee' na'too', mo'so- ga'kwa' mi'.

8 Hi' jyoh' mi'ju- ja-, ga'saa' jee' la' hwa' jmah'. He- ja- ba' ga'hü', ga'kwa' cha-miih- mi'. Cha- he- ga'kwa' gyii' gya' mi' lä'koo- chaah', cha- he- ga'kwa' to'lo' gya' dsë- gya' mi' hi' jyoh' ga'kwa' hña-loo' mi'.

9 He' ja- ga'jäh' Jesús:

—Hi- hnøø' heeh' juu' la-, wa' heeyh-.

10 Ma' ga'jä' miih- go-te' dsa- kyaah' gya'tuu' discípulo, ga'ngüy' juu' kih' Jesús he- hnøø' jäh' juu' he- ga'kway' ja-.

11 He' ja- ga'jäh' Jesús siiyh-:

—Hnäh' ba' na' ngëh' hnäh' jwë' lä' ngëeh' hnäh' ha- lä' jää- Dio dsa- lä' hih' kih', he- ma' na' hmää' jää'. Pero hi- sa' na' jnää' kih' Dio, hlëëhn' kyaah' juu' na' hmää' ba'.

12 Lä' ja-, ma' ke' jëey-, sa' jnøøyh-, ma' ke' nuuy-, sa' lä' ngëey'. Kih' he' ja-, sa' dsa' jëeyh' kyaah' Dio mah' koo- Dio dsë' kih' dso'kye- kiyh'.

Ga'jmeeh' Jesús juu' he- hnøø' jäh' juu' na' hmää' kih' hi- na' jñee' mi'ju-
(Mt. 13:18-23; Lc. 8:11-15)

13 Koo- ka-läh' ga'jäh' Jesús:

—¿Che' sa' ga'lä' ngëeh' hnäh' juu' kih' hi- na' jñee' mi'ju-? ¿Ha- ba' la- lä' ngëeh' hnäh' jyoh' juu' na' hmää' he- na' ga' jwahn' cher'mah' sa' ngëeh' hnäh' juu' la-?

14 Hi'h' hi' jñee' mi'ju-, hi- he' laa' jaa- hi- kwa- juu' kih' Dio.

15 Ko'llaa' dsa- hi- ma' nuu' juu', hi- he' laa' lä' koh' mi'ju- he- ga'toh' cha'jwë'. Ga' ma' nuuy' juu' kih' Dio, चाह' ba' gwa' Tana' jñuuyh' juu' he- ma' na' jnää' neh' tuh' dsëy'.

16 Hi' jñah' ka-läh' dsa- hi- nuu- juu', hi- he' laa' lä' koh' mi'ju- he- ga'saa' në' kuu' jee' sa' cha- cha-miih- gwaah'. Lä' चाह' ma' nuuy- jëë- ba' dsëy'.

17 Pero ko' hwëë' ba' ja-. Laay' lä' koo- chaah' he- choo' miih- ba' jmoo' kih'. Wa'ra- ga'jëey' wi' o go' nää' dsa- në' kiyh', kwaat' kih' juu' he- ma' nuuy', lä' चाह' ja- tay' jwë' kih' Dio.

18 Heh' mi'ju- he- ga'saa' jee' kih' chaah' too', lä' ja- laa' hi- nuu- juu' kih' Dio.

19 Pero jee' ga'näy' ja-, ma' miih- lä' ja- dsa- lä' øøy' kih' Dio. Jëeh' kye- gyih' huu' dsë- kih' jmi' gyuu' la-, hi- hnøøy' lä' chay- cha-miih- kuu', hi- hee' dsëy' lä' jë- he- ga' cha' jmi' gyuu'. He' ja- sa' jmeey- ni' miih- ta' llu'.

20 Pero mi'ju- he- ga'saa' hwa' jmah', lä' ja- laa' dsa- hi- nuu- juu' kih' Dio mah' heeyh- ka-läh'. Hi- he' jmee' cha-miih- ta' llu', lä' koo- mi'ju- he- kwa- ma' gyii' gya', ma' to'lo' gya' dsë- gya', ma' hña-loo'.

Juu' na' hmää' lä' koo- la' kih' wa'je-
(Lc. 8:16-18)

21 Lä' la- ga'jäh' Jesús ka-läh':

—Ni' jaa' sa' hih' je- mah' jlëy' kyaah' koo- kyaah', ni' sa' chiyh' neh' jii'. He- chiyh' jee' nüi' ba' mah' lä' jnä' lä' kaa-.

22 Lä' jë- he- na' hmää', lloo- koo- jmi' lä' jnä', hi' lä' jë- he- sa' jnä', la' kwaat' lä' jnä'.

23 Hí⁻ hnø⁴ heeh⁺ juu¹ la⁻, wa¹ heeyh⁻.

24 Hí⁻ ga⁺ jāh⁺ Jesús ka⁻ lāh⁺:

—Jmee⁺ da⁺ hnāh⁺ he¹ kih¹ juu¹ he⁻ nuuh⁻ hnāh⁺. Jēēh⁺, ja⁻ ba¹ lā⁻ koo⁻ nuuh⁻ hnāh⁺ ko⁺ ja⁻ ba¹ jiih¹ lā⁻ ngēēh⁺ hnāh⁺ o na⁻ dsē⁻ ga⁺ miih⁻ ko⁺ ja⁻.

25 Lā⁻ jēē⁻ hī⁻ ngēē⁺ miih⁻, hī⁻ he¹ lā⁻ ngēē⁺ cha⁺ ga⁺ miih⁻. Hī⁻ lā⁻ jēē⁻ hī⁻ jmee⁺ ngēē⁺, lā⁻ kye⁻ he⁻ ja⁻ llaa⁻ ba¹.

Juu¹ na⁻ hmää⁺ lā⁻ koo⁻ la⁺ kih¹ jyoh⁺ mi¹ ju⁻

26 Hí⁻ ga⁺ jāh⁺ Jesús ka⁻ lāh⁺:

—Lā⁻ koo⁻ jāā⁻ Dio dsa⁻ lā⁻ hih⁻ kih¹, jēēh⁺ kwee⁻ lā⁻ la⁺ kih¹ jāā⁻ dsa⁻ hī⁻ jngēē⁻ mi¹ ju⁻.

27 Sa⁻ cha⁻ kwaat⁻ la⁺ kih¹ dsa⁻ he⁺ cher⁺ mah¹ na⁻ gwiiy⁻ o cher⁺ mah¹ na⁻ nēy⁻. Dsa⁻ hya⁺ mi¹ ju⁻ ja⁻, hi⁺ dsa⁻ kwaā⁻ lā⁻ jmi¹ lā⁻ hwē¹ ni⁺ sa⁻ nēy⁻ ha⁻ lā⁻ ga⁺ la¹.

28 Hwa¹ ba¹ jmee⁺ dsa⁻ kwaā⁻ mi¹ ju⁻. To⁻ nē⁻ dsa⁻ hya⁺ mi¹ ju⁻, ja⁻ ga⁺ dsa⁻ kwaā⁻ chaah¹ kih¹. Ma⁻ ngēē⁺ he⁻ ja⁻, jyoo⁺ le⁺ kih¹. Lā⁻ hii⁺ ga⁺ miih⁻, kah⁺ mi¹ kih¹.

29 Hí⁻ ga⁺ ma⁻ āā⁻ mi¹, chooyh⁺ ta⁺ kiyh¹, jēēh⁺ ma⁻ lloo¹ jii⁻ juyh¹ mi¹ ju⁻ mah¹ llay¹ llu¹.

Juu¹ na⁻ hmää⁺ lā⁻ koo⁻ la⁺ kih¹ mi¹ ju⁻ mostaza

(Mt. 13:31-32; Lc. 13:18-19)

30 Hí⁻ lā⁻ la⁻ ga⁺ jāh⁺ Jesús ka⁻ lāh⁺:

—¿Chē⁺ kyuu^h hnāh⁺ ha⁻ lā⁻ la⁻ he⁻ jāā⁻ Dio dsa⁻ lā⁻ hih⁻ kih¹? Jwēēhn⁻ hnāh⁺ juu¹ he⁻ jēēh⁺ kwee⁻ kyaah⁺ he⁻ ja⁻, mah¹ lā⁻ ngēēh⁺ hnāh⁺ ha⁻ lā⁻ la⁻.

31 He⁻ jāā⁻ Dio dsa⁻ lā⁻ hih⁻ kih¹, jēēh⁺ kwee⁻ lā⁻ koo⁻ la⁺ kih¹ koo⁻ mi¹ ju⁻ mostaza. Heh¹ mi¹ ju⁻ ja⁻ pih¹ ga⁺ miih⁻ lā⁻ koh⁺ ga⁺ jyoh⁺ mi¹ ju⁻ he⁻ jngēē⁻ dsa⁻ jmi⁻ gyuu⁺ la⁻.

32 Pero ma⁻ ngēē⁺ ma⁻ jngēēy⁺ mi¹ ju⁻ ja⁻, dsa⁻ hya⁺ mah¹ dsa⁻ kwaā⁻ nīi⁺ ga⁺ lā⁻ koh⁺ ga⁺ jee⁺ lā⁻ jē⁺ joh¹. Chaah¹ mostaza kwa⁺ gooh¹ kih¹, lā⁻ ja⁻ lā⁻ kye⁻ ta¹ jmee⁺ sī⁻ nē⁻ sa⁺ goh¹.

33 Ga⁻ kwa⁺ Jesús juu¹ kih¹ Dio kyaah⁺ cha⁻ miih⁻ juu¹ na⁻ hmää⁺ he⁻ la⁺ lā⁻ koh⁺ juu¹ na⁻ hmää⁺ kih¹ mostaza. Ga⁻ hlēēy^h dsa⁻ ha⁻ koh⁺ jiih¹ lā⁻ ngēēy⁺ ba¹.

34 Ni⁺ koo⁻ sa⁻ ga⁺ hlēēh⁺ Jesús na⁻ hñaa⁺ lā⁻ jēē⁻. Juu¹ na⁻ hmää⁺ jmah¹ ba¹ ga⁺ hlēēy^h. Lā⁻ ma⁺ ga⁺ jā⁺ hñii⁺ ba¹ lā⁻ jēē⁻ discipulo, ja⁻ ga⁺ ga⁺ mi¹ jnāāy⁻ na⁻ hñaa⁺ lā⁻ jēē⁻ juu¹ na⁻ hmää⁺ he⁻ ga⁺ hlēēy^h ja⁻.

Ga⁺ jmee⁺ Jesús hih⁺ kih¹ lle⁺ mah¹ hii⁺ tii⁺

(Mt. 8:23-27; Lc. 8:22-25)

35 Lā⁻ ma⁺ ga⁺ nuu⁺ jmi¹ jā⁻, ga⁺ jāh⁺ Jesús ga⁻ sīy^h discipulo kyaay¹:

—Man⁺ ta⁺ jyoh⁺ jwoo¹ jmi⁻ juyh¹ ka⁻ lāh⁺.

36 Ja⁻ ga⁺ ga⁺ hih¹ discipulo juu¹ kih¹ dsa⁻ hī⁻ ma⁺ tāāh⁺ jee⁺ ja⁻, hi⁻ ga⁺ jāāy¹ Jesús lā⁻ ma⁻ gyay¹ ja⁻ neh⁺ na⁻ moo⁺ ga⁺ nāāy¹. Ma⁺ hii⁺ ga⁺ jyoh⁺ na⁻ moo⁺ koo⁺ ja⁻, ga⁺ ka⁺ dsa⁻ he⁺ mah¹ ga⁺ nāāy¹ ta⁺ jee⁺ ga⁺ nāā¹ discipulo.

37 Jee⁺ ga⁺ nāāy¹ ja⁻, ja⁺ koo⁻ lle⁺ tā⁺, ga⁺ hii⁺ goo⁺ jwēte. Ga⁺ hlūh⁺ jmi⁻ lā⁻ jiih¹ ga⁺ haa⁺ neh⁺ na⁻ moo⁺. Miih⁻ ga⁺ sa⁻ ga⁺ hmāh¹ na⁻ moo⁺ ja⁻.

38 Pero ma⁻ na⁻ gwii⁻ Jesús ta⁺ ka¹ luu¹ ja⁻, na⁻ dsē⁻ lley⁺ nē⁻ tu¹. He⁻ ja⁻ ga⁺ chaā¹ discipulo kyaay¹:

–Taˀjwohˀ –gaˀjäyhˀ – ¿cheˀ niˀ miihˀ huuˀdsëˀ saˀ kyehˀ heˀ juuˀ jneˀ chaˀjmiˀ laˀ?

³⁹Heˀ jaˀ gaˀnooˀ Jesús, gaˀjmeeyˀ hihˀ gaˀjäˀ tiˀ lleˀ, hiˀ gaˀjäyhˀ siiyhˀ jmiˀ:

–Taˀ toohˀ miihˀ, jäˀ tiˀ.

Läˀ chahˀ jaˀ gaˀhnaˀ lleˀ hiˀ gaˀjäˀ tiˀ goˀteˀ jmiˀ.

⁴⁰Maˀ ngëëˀ heˀ jaˀ, gaˀjähˀ Jesús siihˀ dsaˀ kyaayˀ heˀ:

–¿Heˀ-laˀ gahˀ hnähˀ chaˀmiihˀ? ¿Heˀ-laˀ jaˀ saˀ dsooˀ hohˀ hnähˀ kinˀ?

⁴¹Peerˀ gaˀläˀgohˀ discípulo kyaaˀ Jesús, heˀjaˀ gaˀngiiyˀ juuˀ kihˀ dsaˀkyaayhˀ:

–¿Hiˀ baˀ naˀ, hehˀ läˀkyeˀ jmiˀ hiˀ läˀkyeˀ lleˀ nuuhˀ kiyhˀ?

5

Dsaˀ hiˀ maˀ kyeˀ jmiˀ lleˀ hliihˀ cheeˀ Legión

(Mt. 8:28-34; Lc. 8:26-39)

¹Hiˀ gaˀllooˀ Jesús jyohˀ jwooˀ jmiˀjuuhˀ jaˀ kyaahˀ discípulo kyaayˀ, hwaˀ kihˀ dsaˀ gadareno.

²Läˀ maˀ gaˀjñaayˀ nehˀ naˀmooˀ jaˀ, jaˀjaaˀ dsaˀ hiˀ maˀ kyeˀ jmiˀ lleˀ hliihˀ, gaˀmiˀjeeˀ Jesús. Hiˀ heˀ maˀ gyaˀjeeˀ laˀ toˀhøøˀ kihˀ hliihˀ.

³Jeeˀ jaˀ maˀ laˀhøøˀ. Maˀkeˀ maˀ hñuuhˀ dsihˀ kyaahˀ cadenˀ, niˀ läˀjaˀ saˀ gaˀjmääˀ.

⁴Jaˀ heˀ kooˀ häˀ gaˀhñuuhˀ dsihˀ kyaahˀ cadenˀ hiˀ gaˀgwëˀ dsaˀ tiˀy kyaahˀ jwiˀ hmaˀ heˀ heˀ tooˀ, pero niˀ kooˀ saˀ gaˀjmääˀ. Gaˀsaˀ gaˀhnaˀ bihˀ läˀjëˀ heˀ kyaahˀ maˀ naˀ hñuuˀ gooˀ tiˀy. Niˀ jaˀ dsaˀ saˀ gaˀläˀbeëˀ kyaayhˀ.

⁵Läˀ jmiˀ läˀhwëˀ maˀ ngëyˀ mohˀ kiˀ hooyhˀ, hiˀ läˀjaˀ jeeˀ laˀ toˀhøøˀ. Hiˀ maˀ jmeeyˀ dsooˀ kihˀ hñiiyˀ kyaahˀ kuuˀ.

⁶Huˀ gaˀ gaˀjëyˀ Jesús, heˀjaˀ ngooyˀ koˀ chihˀ gaˀjuuyhˀ jnëyˀ chaˀnëˀ Jesús.

⁷Mahˀ gaˀhlëeyhˀ kooˀ kiˀ gaaˀ, gaˀjäyhˀ:

–Taˀ kaahˀ jnäˀ Jesús, hneˀ Joøˀ Dio Jøøhˀ. Maˀraˀ juˀdsooˀ, taˀ jmeehˀ jnäˀ.

⁸Gaˀhlëeyhˀ läˀjaˀ jëehˀ jääˀ baˀ gaˀjähˀ Jesús:

–Hneˀ jmiˀ lleˀ hliihˀ, goˀhëëˀ kihˀ dsaˀ nuuhˀ naˀ.

⁹Hiˀ gaˀngiiyˀ Jesús juuˀ kiyhˀ:

–¿Heeˀ cheehˀ hneˀ?

Mahˀ gaˀjäyhˀ:

–Legión cheenˀ, jëehˀ jwëëˀ jnäähˀ.

¹⁰Peerˀ gaˀ chuuyˀ kyaahˀ Jesús, mahˀ saˀ hëëˀ Jesús kiyhˀ huˀ kihˀ hwaˀ jaˀ.

¹¹Jähˀ kihˀ lleˀ hwaˀ jaˀ maˀ täähˀ kooˀ nääˀ ñeˀ maˀ kuhˀ nuuˀ.

¹²Heˀjaˀ gaˀngiiyˀ jmiˀ lleˀ hliihˀ heˀ kihˀ Jesús, gaˀjäyhˀ:

–Cheeˀ jnäähˀ kihˀ ñeˀ hiˀ täähˀ ooˀ mahˀ dsaˀtoohˀ jnäähˀ kiyhˀ.

¹³Gaˀkwaˀ baˀ Jesús jwëˀ. Heˀjaˀ gaˀhwëëˀ jmiˀ lleˀ hliihˀ kihˀ dsaˀ heˀ, mahˀ gaˀtaayhˀ kihˀ läˀjëëˀ toˀ mil ñeˀ hiˀ maˀ täähˀ jeeˀ jaˀ. Läˀjëëˀ ñeˀ heˀ gaˀkyuuˀ. Maˀ gaˀtëyˀ kooˀ lleˀ hwaˀ, kooˀ dsooˀ jwëˀ baˀ gaˀsaayˀ chaˀjmiˀ juuhˀ. Jeeˀ jaˀ gaˀjuuyˀ nehˀ jmiˀ.

¹⁴Dsaˀ hiˀ maˀ hääˀ ñeˀ heˀ, gaˀnääyˀ koˀ chihˀ chaˀhliiyˀ taˀ jeeˀ jwiˀ hiˀ taˀ chuuhˀ mohˀ, naˀjmeeyhˀ juuˀ. Hiˀ läˀjëëˀ dsaˀ hiˀ gaˀnuuˀ, naˀnääˀ naˀjëëˀ haˀ läˀ gaˀlaˀ.

¹⁵Maˀ gaˀllaˀnääyˀ jeeˀ chehˀ Jesús, gaˀjëyˀ dsaˀ hiˀ maˀ jääˀ jwëëˀ jmiˀ lleˀ hliihˀ heˀ, maˀ gyayˀ kyeyhˀ hmiihˀ, maˀnøhˀ dsëyˀ goˀteˀ, heˀjaˀ gaˀjwaahˀ dsaˀ.

16 Hī- ga-jēē lā-jē he- ja-, ga-jmeeyh⁴ juu' kih⁴ dsa- ha- lā- ga-lāa⁴ hī- ma- jāā- jmi-llē⁴ hlih⁴ he' hi- ga-jmeeyh⁴ juu' lā-koh⁴ ga-la⁴ kih⁴ nē⁴.

17 Ja-ga⁴ ga-løø⁴ dsa- he' chuuy⁴ kyaah⁴ Jesús mah⁴ wa-llaayh⁴ kiyh⁴ ta- jee- jyoh⁴.

18 Lā- ma' ga-he⁴ Jesús neh⁴ na'moo⁴, dsa- hī- ma' kye- jmi-llē⁴ hlih⁴ he' ga-chuuy⁴ kyaah⁴ Jesús, mah⁴ ma' kway⁴ jwē⁴ ma' dsooy⁴ kyaayh⁴.

19 Pero sa- ga-heeh⁴ Jesús:

—Gwaah⁴ kyah⁴ go-koo⁴ juu' kih⁴ hī- chaa⁴ kyah⁴, ha- lā- la⁴ he- juh-gaa⁴ he- ma-jmee⁴ Dio kyah⁴ hne-. Go-jmeeh⁴ juu' ha- lā- ma-lā-nih⁴ dsē⁴ Dio kyah⁴ —ga-jāh⁴ Jesús siyh⁴ dsa- he'.

20 He- ja- ngaayh⁴, ga-ngēey⁴ lā-kaa⁴ jwii⁴ he- jāh⁴ dsa- Decápoli ga-jmeeyh⁴ juu' ha- lā- la⁴ he- juh-gaa⁴ he- ga-jmee⁴ Jesús kiyh⁴. Hi- lā-jēē⁴ dsa- hī- ga-nuu⁴ ga-taah⁴ jēē⁴ dsah⁴.

Jo-mū⁴ Jairo kyaah⁴ jaa⁴ dsa-mē⁴ hī- ma' dsaah⁴

(Mt. 9:18-26; Lc. 8:40-56)

21 Ngaah⁴ Jesús ka-lāh⁴ ta- hngaah⁴ jmi-juah⁴ kyaah⁴ na'moo⁴. Ma- ga-llaayh⁴ jee⁴ ja-, jwēē⁴ dsa- ga-lla-nāā⁴ ka-lāh⁴.

22 Jee⁴ ja- ga-lloo⁴ jaa⁴ dsa- chee⁴ Jairo hī- laa⁴ ta' kih⁴ gwah⁴ mäh⁴ jee⁴ jwii⁴ ja-. Ma' ga-jēey⁴ Jesús ga-juuyh⁴ jnēy⁴ cha-nēy⁴,

23 mah⁴ ga-chuuy⁴ cha-miih⁴ kyaah⁴ Jesús, ga-jāyh⁴ siyh⁴:

—Dsa-juu⁴ chih⁴ mē⁴ kyaan⁴, nā- mah⁴ go'kyeh⁴ gooh⁴ nē⁴ kiyh⁴ mah⁴ hlāāy⁴, lā-ja⁴ mo-so⁴ juuy⁴.

24 He-ja⁴ ngoo⁴ Jesús kyaah⁴ Jairo. Peer⁴ na-lāā⁴ na-jlēē⁴ bih⁴ dsa⁴, kih⁴ he- jwēē⁴ hī- ga-nāā⁴ kyaayh⁴.

25 Jee⁴ ga-ngēē⁴ Jesús ja-, ma' cheh⁴ jaa⁴ dsa-mē⁴ hī- ma-hya- koo⁴ gya-to⁴ jī-nē⁴ he- ma' dsaayh⁴ dsoo⁴ kiyh⁴.

26 Ma-lā-hii⁴ jēey⁴ wii⁴, ja⁴ hī- jaa⁴ tē-mē⁴ ma-kaayh⁴. Dsa-mē⁴ he' ga-mi-llay⁴ lā-jē⁴ he- cha⁴ kiyh⁴, ga-heey⁴ kyaah⁴ tē-mē⁴. Ni⁴ miih⁴ sa⁴ ga-la⁴ mē⁴, cha-ga-miih⁴ ma' ja⁴ kiyh⁴ koo⁴ jmi⁴ koo⁴ jmi⁴.

27 Ma' ga-nuuy⁴ hlēeh⁴ dsa- kih⁴ Jesús, lā-chah⁴ ja- ga-taayh⁴ hñiiy⁴ jee⁴ kih⁴ jwēē⁴ dsa- he' mah⁴ ga-suy⁴ miih⁴ cha'gooy⁴ sa-hmiih⁴ kih⁴ Jesús.

28 Jēēh⁴ ma' laay⁴: “Wa-ra- jāh⁴ kih⁴ koo⁴ tēēn⁴ su⁴ miih⁴ cha'goon⁴ sa-hmiih⁴ kiyh⁴, hlāān⁴ go-te⁴.”

29 Lā-chah⁴ ja- ga-hna⁴ dsoo⁴ kiyh⁴ hi- ga-lā-liih⁴ dsa-mē⁴ he' he- ga-āāh⁴ go-te⁴ dsoo⁴ kiyh⁴.

30 Hi⁴ chah⁴ ba' ga-lā-liih⁴ Jesús heh⁴ be' kiyh⁴ ga-mi-hlāā⁴ jaa⁴ dsa-, he-ja⁴ ga-jeeyh⁴ hñiiy⁴ ga-siiyh⁴ dsa-:

—¿Hii⁴ na- hih⁴ ma-su⁴ sa-hmiih⁴ kin⁴?

31 He-ja⁴ ga-jāh⁴ discípulo kyaay⁴:

—Che⁴ sa⁴ jēēh⁴ jee⁴ kih⁴ jwēē⁴ dsa- hāāh⁴, mah⁴ jawah⁴: “¿Hii⁴ na- ma-su⁴ jnā⁴?”

32 Pero cheh⁴ bih⁴ jēey⁴ lā-ku⁴ lā-ji⁴ jee⁴ tāāh⁴ dsa-, hii⁴ na- hī- ma-jmee⁴ lā-ja⁴.

33 Hih⁴ dsa-mē⁴ he' nē- bih⁴ he- ma-hlaay⁴. Goyh⁴ hi⁴ jlāā⁴ gyih⁴ lā-ja⁴, ngooy⁴ na-juuyh⁴ jnēy⁴ cha-nē⁴ Jesús hi⁴ ga-jmeeyh⁴ juu' lā-koh⁴ ga-la⁴ kiyh⁴.

34 He-ja⁴ ga-jāh⁴ Jesús siyh⁴ dsa-mē⁴ he':

—Gy^h kyaan⁺, kih⁺ he⁻ ma⁻lä⁻dsoo⁺ hoh⁺ kin⁺, ma⁻jä⁺ ba⁺ kyah⁺. Gwaah⁻ ba⁺ hne⁻ llu⁺, wa⁺ jä⁺ go⁻te⁻ dsoo⁺ kyah⁺.

³⁵ Lä⁺ ma⁻cheh⁺ ba⁺ Jesús hlëeh⁺, ma⁺ ga⁻lla⁻nää⁺ dsa⁻ hi⁻ chaa⁻ kih⁺ Jairo hi⁻ ma⁻läa⁺ ta⁺ kih⁺ gwah⁺ jee⁺ ja⁻. Hi⁻ he⁻ ma⁻kye⁻ juu⁺, jäyh⁺ sïyh⁺ Jairo:

—Ma⁻juu⁺ ba⁺ gy^h më⁺ kyaah⁺. Mo⁻to⁻ kwa⁻ ga⁺ ta⁺ kih⁺ ta⁻jwoh⁺ na⁻.

³⁶ Lä⁺ chah⁺ ma⁺ ga⁻nuu⁺ Jesús juu⁺ ja⁻, ga⁺jäyh⁺ sïyh⁺ hi⁻ läa⁺ ta⁺ kih⁺ gwah⁺ he⁺:

—Ta⁻ka⁻ huu⁺dsë⁻, jmee⁺ dsoo⁺ hoh⁺ ba⁺.

³⁷ Ja⁻ jiih⁺ mo⁻so⁻ ga⁻kway⁺ jwë⁺ ma⁻dsa⁻nää⁺ dsa⁻ kyaayh⁺. Ga⁻jääy⁺ ma⁻la⁻ Pee⁺ ba⁺, kyaah⁺ Jacobo kyaah⁺ Jwaa⁻ øøyh⁺.

³⁸ Lä⁺ ma⁺ ga⁻llooy⁺ jäh⁺ jee⁺ chih⁺ hne⁺ kih⁺ hi⁻ läa⁺ ta⁺ kih⁺ gwah⁺ he⁺, ga⁻nuuy⁺ tääh⁺ miih⁺ ki⁻hoo⁻ dsa⁻.

³⁹ Ma⁺ ga⁻hey⁺ cha⁻neh⁺, ga⁺jäyh⁺:

—¿He⁻la⁻ tooh⁺ hnäh⁺ miih⁺ he⁻ ki⁻hoo⁻ hnäh⁺? Sa⁺ na⁻ juu⁺ chih⁻më⁺ na⁻, hi⁻ na⁻gwii⁻ ba⁺ na⁻.

⁴⁰ Ga⁻mi⁻kwa^h ba⁺ dsa⁻ kih⁺ Jesús. He⁻ja⁻ ga⁻hwëëy⁺ ka⁻hne⁻ lä⁻jëë⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ tääh⁺ jee⁺ ja⁻, mah⁺ ga⁻hey⁺ jee⁺ kyaa⁺ chih⁻më⁺ he⁺ kyaah⁺ ma⁻la⁻ cho⁻jmiiy⁻ hi⁻ kyaah⁺ discípulo kyaay⁺ ba⁺.

⁴¹ Hi⁺ ga⁻sooyh⁺ goo⁻ chih⁻më⁺ he⁺, ga⁺jäyh⁺:

—Talita, cumi —juu⁺ la⁻ hnø⁺ jäh⁺: Chih⁻më⁺, jnä⁺ jwëëhn⁻ hne⁻ noo⁻.

⁴² Lä⁺ chah⁺ ja⁻ ga⁻noo⁻ chih⁻më⁺ he⁺ hi⁺ ga⁻løoy⁺ ngëy⁺. Peer⁺ jëë⁻ dsah⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ tääh⁺ jee⁺ ja⁻, kih⁺ he⁻ ga⁻la⁻lä⁻ja⁻. Chih⁻më⁺ he⁺ ma⁻hää⁺ gya⁻to⁺ jï⁻ñe⁻.

⁴³ Pero ga⁻taayh⁻ juu⁺ mah⁺ sa⁻kooyh⁺ juu⁺ kyaah⁺ ni⁻ jaa⁻ dsa⁻. Hi⁺ ga⁻sïyh⁻ he⁻ kwëëyh⁺ he⁻ kuh⁻ chih⁻më⁺ he⁺.

6

Ga⁻llaah⁺ Jesús jwii⁻ Nazaret (Mt. 13:53-58; Lc. 4:16-30)

¹ Ya⁻hëë⁺ Jesús kih⁺ Jairo, jäyh⁺ ta⁺ jee⁺ jwii⁻ kiyh⁺, hi⁺ discípulo kyaay⁺ ga⁻jmee⁺ ko⁻jøh⁺ kyaayh⁺.

² Jmii⁺ he⁻ teçh⁻ dsa⁻ dsë⁻ ga⁻hey⁺ neh⁺ gwah⁺ mäh⁺ hi⁺ ga⁻løoy⁺ kway⁺ juu⁺. Ma⁺ ga⁻nuu⁺ dsa⁻ ha⁻ lä⁻ hlëëyh⁺, ga⁻taayh⁺ jëë⁻ dsayh⁺, he⁻ja⁻ ma⁻ jäh⁺ dsa⁻ kiyh⁺:

—¿Ha⁻ ma⁻mi⁻tëë⁻ hi⁻ na⁻, he⁻ hlëëyh⁺ lä⁻na⁻? ¿Hij⁻ kwa⁻ huu⁺dsë⁻ kiyh⁺? ¿Ha⁻ ba⁺ lä⁻ jmeey⁺ la⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ juh⁺ gaa⁻ he⁻ jmeey⁺ na⁻?

³ ¿Che⁺ ja⁻ he⁻ të⁻hma⁻ na⁻? ¿Ja⁺ he⁻ joø⁺ María na⁻? Hij⁺ hi⁻ na⁻, ¿ja⁺ he⁻ øøyh⁺ Jacobo, José, Juda, Simón, hi⁻ dsa⁻më⁺ øøyh⁺ hi⁻ tääh⁺ kyaah⁺ jne⁺ jee⁺ la⁻?

Lä⁻jë⁻ he⁻ ma⁻ jmeey⁺, ga⁻to⁺h⁺ wii⁺ kih⁺ dsa⁻ he⁺.

—He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁺ Jesús sïyh⁺:

—Tih⁻ ba⁺ dsë⁻ dsa⁻ hi⁻ ngëë⁻ juu⁺ kih⁺ Dio hi⁻ go⁻nää⁺ jee⁺ jyoh⁺. Pero hi⁻ chaa⁻ jee⁺ jwii⁻ kih⁺, hi⁻ hi⁻ chaa⁻ cha⁻neh⁺ kih⁺, sa⁺ hnää⁺ dsih⁺.

⁵ Sa⁺ ga⁻la⁺ ma⁺ jmeey⁺ cha⁻miih⁻ he⁻ juh⁺ gaa⁻ jee⁺ ja⁻. Ko⁻llaa⁻ dsa⁻dsaah⁺ he⁺ ga⁻kyey⁻ gooy⁻ në⁺ kih⁺ mah⁺ ga⁻jä⁺ kiyh⁺.

⁶ Kih⁺ he⁻ sa⁺ ga⁻lä⁻dsoo⁺ dsë⁻ dsa⁻gooy⁺, he⁻ja⁻ ga⁻lä⁻dsaa⁻ dsëy⁺ cha⁻miih⁻. Ma⁺ ngëë⁻ he⁻ ja⁻, ngooy⁺ lä⁻kaa⁻ jwii⁻ jee⁺ jäh⁺ na⁻kway⁻ juu⁺.

Ga⁺ chee⁺ Jesús dsa⁻ kyaay⁺ mah⁺ kway⁺ ju⁺ hmëë⁺

(Mt. 10:5-15; Lc. 9:1-6)

⁷ Ga⁻ tēēyh⁻ lä⁻ jēē⁻ gya⁻ tuu⁻ discípulo kyaay⁺ mah⁺ cheey⁺ ma⁻ uu⁺ ma⁻ uu⁺ lä⁻ koo⁻ jee⁻ jwii⁻, hi⁻ ga⁻ kwēēyh⁻ be⁻ mah⁺ jmeey⁺ hih⁻ hwēē⁻ jmi⁻ lle⁻ hliih⁻ kih⁻ dsa⁻.

⁸ Ga⁻ jmeey⁺ mada⁻ kiyh⁺, ga⁻ jāyh⁺ lä⁻ la⁻:

—Ta⁻ ka⁻ hnäh⁻ ni⁻ miih⁻ kih⁻ cha⁻ jwē⁻. Ta⁻ ka⁻ hnäh⁻ hmih⁻ tuh⁻, ni⁻ he⁻ ñiih⁻, ni⁻ kuu⁻. Ma⁻ la⁻ hma⁻ hu⁻ ba⁻ kah⁻ hnäh⁻.

⁹ Ja⁻ heeh⁻ hnäh⁻ loo⁻ he⁻ hä⁻ tiih⁻ hnäh⁻ ba⁻, ta⁻ ka⁻ hnäh⁻ jyoh⁻ lēē⁻ hmiih⁻ kyah⁻ hnäh⁻.

¹⁰ Lä⁻ koo⁻ jwii⁻ jee⁻ tēēh⁻ hnäh⁻, jāh⁻ hnäh⁻ koo⁻ cha⁻ neh⁻ kih⁻ dsa⁻, lä⁻ jiih⁻ hwēēh⁻ hnäh⁻ jee⁻ ja⁻.

¹¹ Pero cher⁻ mah⁻ sa⁻ ga⁻ heeh⁻ dsa⁻ hnäh⁻ jee⁻ lla⁻ nääh⁻ hnäh⁻, hi⁻ cher⁻ mah⁻ sa⁻ ga⁻ nuuy⁻ juu⁻ he⁻ kye⁻ hnäh⁻, ja⁻ hwēēh⁻ hnäh⁻ jee⁻ ja⁻. Ja⁻ hlah⁻ hnäh⁻ wa⁻ hløø⁻ he⁻ na⁻ beh⁻ tiih⁻ hnäh⁻. He⁻ ja⁻ jmee⁻ lii⁻ he⁻ ma⁻ la⁻ kwaat⁻ kih⁻ bih⁻ ja⁻. Ma⁻ ra⁻ ju⁻ dsoo⁻ jwēēhn⁻ hnäh⁻, wa⁻ ra⁻ ga⁻ lloo⁻ jmi⁻ jmee⁻ Dio jwiz⁻, jee⁻ jwii⁻ ja⁻ jēē⁻ cha⁻ ga⁻ miih⁻ wii⁻ lä⁻ koh⁻ ga⁻ he⁻ jēē⁻ jee⁻ jwii⁻ Sodoma kyaah⁻ Gomorra —ga⁻ jāh⁻ Jesús siih⁻ discípulo kyaay⁺.

¹² Ma⁻ ngēē⁻ he⁻ ja⁻, ga⁻ hwēē⁻ discípulo ga⁻ nääy⁻ kway⁻ juu⁻ mah⁻ wa⁻ dsa⁻ jeeh⁻ dsa⁻ kyaah⁻ Dio.

¹³ Ga⁻ hwēēy⁻ jmi⁻ lle⁻ hliih⁻ hi⁻ ga⁻ suy⁻ miih⁻ aceit dsa⁻ dsaah⁻, lä⁻ ja⁻ ga⁻ mi⁻ hlääy⁻ jwēē⁻ hi⁻ ma⁻ dsaah⁻.

Jee⁻ la⁻ jāh⁻ ha⁻ lä⁻ ga⁻ juu⁻ Jwaa⁻ hi⁻ ma⁻ choo⁻ jmi⁻

(Mt. 14:1-12; Lc. 9:7-9)

¹⁴ Ga⁻ lä⁻ kaa⁻ ma⁻ cha⁻ juu⁻ kih⁻ Jesús, he⁻ ja⁻ ga⁻ nuu⁻ rey Herode. Mah⁻ ga⁻ jāyh⁻:

—Laan⁻ go⁻ Jwaa⁻ hi⁻ ma⁻ choo⁻ jmi⁻ ma⁻ lä⁻ jiih⁻ jee⁻ kih⁻ hi⁻ ma⁻ na⁻ juu⁻, he⁻ ja⁻ ma⁻ kye⁻ cha⁻ miih⁻ be⁻ he⁻ kyaah⁻ jmeey⁻ he⁻ juh⁻ gaa⁻.

¹⁵ Hi⁻ ko⁻ llaa⁻ jāh⁻ Elía ba⁻ na⁻, hi⁻ lle⁻ kih⁻ jāh⁻. Hi⁻ jñah⁻ ma⁻ jāh⁻, jaa⁻ hi⁻ ngēē⁻ juu⁻ kih⁻ Dio ba⁻ na⁻, ja⁻ ba⁻ lä⁻ koo⁻ laa⁻ hi⁻ ma⁻ ngēē⁻ juu⁻ kih⁻ Dio llo⁻ joo⁻.

¹⁶ Pero lä⁻ ma⁻ ga⁻ nuu⁻ Herode ja⁻, ga⁻ jāyh⁻:

—Hi⁻ he⁻ he⁻ Jwaa⁻, hi⁻ ga⁻ jmeen⁻ mada⁻ ga⁻ ku⁻ lle⁻, hi⁻ he⁻ na⁻ ma⁻ lä⁻ jiih⁻ jee⁻ kih⁻ hi⁻ ma⁻ na⁻ juu⁻.

¹⁷ He⁻ ba⁻ Herode ga⁻ jmeey⁻ hih⁻ jāä⁻, ga⁻ saah⁻ dsa⁻ Jwaa⁻, ga⁻ taayh⁻ neh⁻ ñe⁻ dsoo⁻ kih⁻ Herodía. Herodía he⁻ ma⁻ laa⁻ me⁻ Felipe dsa⁻ ñuu⁻ øøh⁻ Herode. Pero ma⁻ ngēē⁻ he⁻ ja⁻, ga⁻ tēē⁻ Herode dsa⁻ mē⁻ he⁻, ga⁻ jmääy⁻ lä⁻ koh⁻ dsa⁻ mē⁻ kyaay⁻.

¹⁸ Sa⁻ ga⁻ ma⁻ hää⁻ Jwaa⁻ neh⁻ ñe⁻ ga⁻ siiyh⁻ Herode:

—Sa⁻ lle⁻ kih⁻ he⁻ ma⁻ kyaah⁻ me⁻ dsa⁻ ñuu⁻ øøh⁻.

¹⁹ He⁻ ja⁻ ga⁻ lä⁻ høøh⁻ Herodía kih⁻ Jwaa⁻. Hnøøy⁻ ma⁻ juu⁻ Jwaa⁻, pero sa⁻ ga⁻ kwa⁻ Herode jwē⁻.

²⁰ Jēēh⁻, Herode ma⁻ gah⁻ Jwaa⁻, ñe⁻ bih⁻ ma⁻ laay⁻ jaa⁻ dsa⁻ ñuu⁻ lluu⁻ hi⁻ na⁻ jngēē⁻ kyaah⁻ Dio. He⁻ ja⁻ ga⁻ hää⁻ bih⁻. Lä⁻ koo⁻ ma⁻ nuuy⁻ juu⁻ kih⁻ Jwaa⁻, ma⁻ nuu⁻ bih⁻ lä⁻ kaa⁻ tuh⁻ dsēy⁻ pero ma⁻ jmeey⁻ cha⁻ miih⁻ hu⁻ dsē⁻.

²¹ Pero ga⁻ na⁻ jwē⁻ kih⁻ Herodía jmeey⁻ he⁻ lla⁻ dsēy⁻ lä⁻ ma⁻ ga⁻ hya⁻ Herode ji⁻ ñe⁻. Ga⁻ jmeey⁻ koo⁻ jmi⁻ juuh⁻ ga⁻ kway⁻ he⁻ ga⁻ kuh⁻ dsa⁻. Ga⁻ tēēh⁻

Herode lä⁺jëë⁺ dsa⁻ta⁺ kaah⁺, lä⁺jëë⁺ hi⁻ ma⁺ kye⁻ ne⁺ kih⁺ hløø⁺ hi⁺ lä⁺jëë⁺ dsa⁻kaah⁺ hi⁻ ma⁺ chaa⁻ Galilea.

²² Ma⁺ja⁻ ga⁺he⁺ jo⁺mi⁺ Herodia⁺ jmeey⁺ ja⁺. Ga⁺tih⁺ jwërte⁺ dsë⁺ Herode hi⁺ ga⁺tih⁺ dsë⁺ lä⁺jëë⁺ dsa⁻ hi⁻ ma⁺ tääh⁺ jmi⁺. He⁻ja⁻ ga⁺jäh⁺ Herode sïyh⁺ chih⁻më⁺ he⁺:

—Ngii⁺ he⁻ hnooh⁻ kin⁺.

²³ Jnā⁺ bāahn⁺ hñiin⁺ kwëehn⁺ hne⁻ lä⁺jë⁺ he⁻ ngii⁺ lä⁺jiih⁺ to⁺dsaah⁺ he⁻ cha⁻ kin⁺.

²⁴ He⁻ja⁻ ya⁺ hëë⁺ chih⁻më⁺ he⁺ na⁺ngiiy⁺ juu⁺ kih⁺ chooy⁺:

—¿Hee⁻ llu⁺ ngiin⁺ laah⁺? —jäyh⁺ sïyh⁺ chooy⁺.

—Ngii⁺ mi⁺lle⁺ Jwaa⁻ hi⁻ ma⁺ choo⁺ jmi⁺ ba⁺ —ga⁺jäh⁺ chooy⁺.

²⁵ Chah⁺ ba⁺ ngooy⁺ ga⁺hey⁺ jee⁺ gya⁺ rey:

—Kwëeh⁺ jnā⁺ na⁺ ga⁺jäh⁺ mi⁺lle⁺ Jwaa⁻ na⁻hä⁺ neh⁺ koo⁻ wii⁺. He⁻ na⁻ ba⁺ hnoon⁺ —jäh⁺ chih⁻më⁺ he⁺ ga⁺sïyh⁺ rey.

²⁶ He⁻ja⁻ ga⁺lä⁺meeh⁺ dsë⁺ Herode. Pero ga⁺täay⁺ hñiiy⁺ kway⁺ he⁻ ga⁺jäh⁺ to⁺lo⁺ ne⁺ jee⁺ lä⁺jëë⁺ hi⁻ ga⁺tëëyh⁺ he⁺, he⁻ja⁻ ga⁺mi⁺tey⁺ ba⁺ juu⁺ kiyh⁺.

²⁷ Lä⁺chah⁺ ja⁻, ga⁺jmeey⁺ hih⁺ kih⁺ hløø⁺ kyaay⁺ mah⁺ na⁺kyey⁺ lle⁺ Jwaa⁻.

²⁸ Ngoo⁺ hløø⁺ neh⁺ ñe⁺ na⁺kuy⁻ lle⁺ Jwaa⁻, hi⁺ ma⁺ kiiy⁺ lle⁺ Jwaa⁻ na⁻hä⁺ neh⁺ wii⁺, jayh⁺ ya⁺ kwëëyh⁺ chih⁻më⁺ he⁺ mah⁺ ga⁺ngëë⁺ chih⁻më⁺ he⁺ kih⁺ chooy⁺.

²⁹ Ma⁺ ga⁺nuu⁺ dsa⁻kyaa⁺ Jwaa⁻ he⁻ ga⁺lä⁺ja⁻, na⁺näay⁺ na⁺kiiy⁺ hnoo⁺ ja⁻, mah⁺ na⁺hooy⁻.

Ga⁺ääh⁺ Jesús hñaa⁺ mil dsa⁻ñiih⁺

(Mt. 14:13-21; Lc. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

³⁰ Ma⁺ ga⁺lla⁺ nää⁺ apóstol⁺ kyaa⁺ Jesús, ga⁺jmeeyh⁺ juu⁺ lä⁺jë⁺ he⁻ ga⁺jmeey⁺ hi⁺ ha⁻ lä⁺ ga⁺hlëëyh⁺ dsa⁻ jee⁺ na⁺näay⁺.

³¹ He⁻ja⁻ ga⁺jäh⁺ Jesús:

—Ya⁺ nääh⁺ hnäh⁺ ma⁻nøøn⁺ ma⁺teëhn⁺ dsë⁻ jne⁺ ko⁻hwëë⁺ ta⁺ jee⁺ sa⁺ chaa⁻ dsa⁻.

Jwëë⁺ dsa⁻ ma⁺ dsa⁻nää⁺ jee⁺ ma⁺ täayh⁺ ja⁻, ni⁺ he⁻ ma⁺ kuyh⁺ sa⁺ ga⁺kwa⁺ jwë⁺. Kih⁺ he⁻ja⁻ ba⁺ ja⁻, ga⁺jäh⁺ lä⁺ja⁻.

³² Ja⁻ ga⁺ ga⁺taayh⁺ neh⁺ na⁺moo⁺ ga⁺näay⁺ koo⁻ hwa⁺ kii⁺ jee⁺ sa⁺ kwa⁺ ni⁺ miih⁻.

³³ Jwëë⁺ dsa⁻ hi⁻ ma⁺ tääh⁺ jee⁺ ja⁻, ga⁺jëë⁺ dsih⁺ häay⁺ neh⁺ na⁺moo⁺ hi⁺ ga⁺lä⁺kyuuy⁺. He⁻ja⁻ ga⁺nää⁺ dsa⁻ jwë⁺ ti⁺. Ma⁺ ga⁺ngëëy⁺ lä⁺koo⁻ lä⁺koo⁻ jwi⁺, ga⁺nää⁺ dsa⁻ he⁺ kyaayh⁺ ka⁻läh⁺. Pero jää⁺ ga⁺ dsa⁻ he⁺ ga⁺lla⁺nää⁺ lä⁺koh⁺ ga⁺ Jesús.

³⁴ Ma⁺ ga⁺jñaa⁺ Jesús neh⁺ na⁺moo⁺ ja⁻, ga⁺jëëy⁺ jwëë⁺ jwërte⁺ dsa⁻ hi⁻ ga⁺lla⁺nää⁺ jee⁺ ja⁻ hi⁺ ga⁺lä⁺ñih⁺ dsëy⁺ kih⁺. Jëëh⁺, dsa⁻ he⁺ laa⁺ lä⁺koo⁻ borrego hi⁻ sa⁺ chaa⁻ juu⁺. He⁻ja⁻ ga⁺løøy⁺ hlëëyh⁺ dsa⁻ kyaah⁺ cha⁻miih⁻ juu⁺.

³⁵ Ma⁺ ga⁺hloo⁺ ja⁻, ga⁺ya⁺ jäh⁺ discípulo⁺ kih⁺ Jesús mah⁺ ga⁺jäh⁺ sïyh⁺:

—Ga⁺hloo⁺ ba⁺ la⁺, hi⁺ sa⁺ cha⁻ ni⁺ miih⁻ he⁻ kuh⁺ dsa⁻ jee⁺ la⁺.

³⁶ Chi⁺ih⁺ dsa⁻ wa⁺lla⁺näay⁺ lä⁺kaa⁻ jäh⁺ la⁺, wa⁺lla⁺läy⁻ he⁻ kuyh⁺ —ga⁺jäh⁺ discípulo⁺ sïyh⁺ Jesús.

³⁷ —Kwëëh⁺ hnäh⁺ dsa⁻ he⁻ kuyh⁺ —ga⁺jäh⁺ Jesús.

—¿Ni⁺ sa⁺ leë⁺ to⁺ hña⁺loo⁺ kuu⁺ he⁻ dsa⁺lä⁺ jnäh⁺ he⁻ kuh⁺ ga⁺lä⁺jëë⁺ dsa⁻ na⁻? —ga⁺jäh⁺ discípulo⁺.

³⁸ —Jëë⁺ da⁺ koo⁻ ¿Joh⁺ he⁺ñiih⁺ kyeh⁺ hnäh⁺? —ga⁺jäh⁺ Jesús.

Ma⁺ ga⁺jëë⁺ discípulo⁺, mah⁺ ga⁺jmeeyh⁺ juu⁺:

—Hñaʼ baʼ heʼñiihʼ kyeʼ jnäähʼ kyaahʼ uuʼ hmoohʼ —gaʼjäyhʼ.

39 Heʼ jaʼ gaʼjmeeyʼ Jesús madaʼ kiyhʼ:

—Chiihʼ dsaʼ naʼ waʼ dsaʼ taahʼ maʼ kooʼ nääʼ maʼ kooʼ nääʼ nëʼ yaʼ moohʼ naʼ.

40 Heʼ jaʼ gaʼ taahʼ dsaʼ maʼ hñaʼ laaʼ hiʼ maʼ toʼ loʼ gyaaʼ.

41 Hiʼ gaʼ kaʼ Jesús läʼ jē hñaʼ heʼñiihʼ jaʼ kyaahʼ läʼ uuʼ hmoohʼ heʼ, gaʼ jēeyʼ taʼ gyuuʼ gaʼ kwayʼ tiʼ hmaahʼ kihʼ Dio. Jaʼ gaʼ gaʼ laayʼ heʼñiihʼ jaʼ, gaʼ kwēeyhʼ discípulo mahʼ gaʼ tiʼ gaʼ looyhʼ kihʼ läʼ jēē dsaʼ heʼ. Hiʼ läʼ jaʼ gaʼ jmeeyʼ kihʼ hmoohʼ heʼ kaʼ lähʼ.

42 Läʼ jēē dsaʼ gaʼ kuhʼ läʼ jiihʼ gaʼ kēeyʼ.

43 Jwiʼ heʼñiihʼ heʼ gaʼ chaaʼ jaʼ, gaʼ kahʼ gyaʼ toʼ saʼ miihʼ kyaahʼ hmoohʼ heʼ.

44 Jeeʼ läʼ jēē maʼ laʼ dsaʼ ñuuʼ hiʼ gaʼ kuhʼ heʼ teeʼ kooʼ hñaʼ mil dsaʼ.

Gaʼ ngē Jesús nëʼ jmī

(Mt. 14:22-27; Jn. 6:16-21)

45 Läʼ chahʼ jaʼ gaʼ jahʼ Jesús siihʼ discípulo kyaayʼ:

—Taʼ koʼ jiihʼ hihnʼ juuʼ kihʼ dsaʼ laʼ, goʼ nääʼ hnähʼ gaʼ juhʼ kyaahʼ naʼ mooʼ taʼ hngaahʼ Betsaida. Jaʼ gaʼ niinʼ hñiinʼ.

46 Maʼ ngēeyʼ maʼ hiyhʼ juuʼ kihʼ läʼ jēē dsaʼ hiʼ maʼ täähʼ jeeʼ jaʼ, jaʼ gaʼ ngooyʼ taʼ lleʼ kohʼ naʼ ngiiyʼ kiyhʼ kihʼ Dio.

47 Ngooʼ gaʼ ñuuʼ baʼ jaʼ, hiʼ naʼ mooʼ toʼ dsaahʼ jmī baʼ maʼ llooʼ. Pero chehʼ gaʼ Jesús hwaʼ kī.

48 Gaʼ jēeyʼ heʼ liʼ baʼ ngē naʼ mooʼ, jēehʼ maʼ gwaʼ lleʼ taʼ jeeʼ ngooyʼ naʼ mooʼ jaʼ. Taʼ laʼ yaʼ jnäʼ, gaʼ løʼ Jesús ngē nëʼ jmī. Maʼ hnøoyʼ maʼ ngēeyʼ jwē naʼ mooʼ jaʼ.

49 Maʼ gaʼ jēē discípulo ngēyʼ nëʼ jmī, maʼ laayʼ, dsaʼ lleʼ baʼ naʼ ngē nëʼ jmī heʼ jaʼ gaʼ hooyhʼ kiʼ gaaʼ.

50 Läʼ jēē bihʼ gaʼ jēeyʼ, heʼ jaʼ gaʼ jwaayhʼ jwēрте. Pero chahʼ baʼ gaʼ hlēehʼ Jesús kyaayhʼ:

—Taʼ waʼ gahʼ hnähʼ, jnäʼ baʼ laʼ —gaʼ jäyhʼ.

51 Läʼ maʼ gaʼ heyʼ nehʼ naʼ mooʼ, gaʼ hnaʼ goʼ teʼ lleʼ. Peerʼ gaʼ läʼ dsaʼ dsēʼ discípulo kyaayʼ, mahʼ gaʼ taayhʼ jēē dsayhʼ.

52 Jēehʼ, maʼ naʼ jlēʼ huʼ dsēʼ kiyhʼ, heʼ jaʼ saʼ gaʼ läʼ ngēeyʼ haʼ läʼ gaʼ jmeeyʼ Jesús kihʼ heʼñiihʼ jaʼ.

Gaʼ miʼ hlääʼ Jesús jwē dsaʼ dsaahʼ hiʼ maʼ chaaʼ hwaʼ Genesaret

(Mt. 14:34-36)

53 Maʼ gaʼ llaʼ nääyʼ taʼ hngaahʼ jeeʼ cheyʼ Genesaret, jeeʼ jaʼ gaʼ hiyyʼ naʼ mooʼ kiyhʼ.

54 Maʼ gaʼ hwēeyʼ nehʼ naʼ mooʼ jaʼ, chahʼ baʼ gaʼ läʼ kyuuʼ dsihʼ.

55 Hiʼ gaʼ nääʼ dsaʼ heʼ läʼ kaaʼ hwaʼ jaʼ. Läʼ kaaʼ jeeʼ jaʼ gaʼ løoyʼ naʼ jāayʼ dsaʼ dsaahʼ kyaayʼ kyaahʼ jiiʼ kiyhʼ taʼ jeeʼ maʼ ngē Jesús.

56 Läʼ kaaʼ jeeʼ maʼ ngē Jesús, jwī mähʼ, maʼ keʼ jwī juuhʼ, naʼ maʼ hī dsaʼ jāā dsaʼ dsaʼ dsaahʼ kyaayʼ chaʼ jwē jeeʼ maʼ dsaʼ ngēeyʼ. Maʼ chuuyʼ dsaʼ kyaayhʼ mahʼ maʼ kwayʼ suʼ mīhʼ chaʼ gooyʼ chaʼ heeʼ hmīhʼ kiyhʼ. Hiʼ läʼ jēē hiʼ gaʼ tēē gaʼ suʼ mīhʼ miʼ chaʼ gooyʼ hmīhʼ kihʼ Jesús maʼ dsaʼ hlääyʼ goʼ teʼ.

7

Lä-jë-he-mi-sqh-dsa-
(Mt. 15:1-20)

¹ Ga-lla-nää' fariseo hi- ma' chaa- Jerusalén hi- ga-lla-nää' ko-lla- ta-jwoh' kyaa' ley ka-läh' jee' ma-ngë- Jesús.

² Ma' ga-jëe' dsa- he', lä- ma-soh' ja-ba' goo- discípulo kyaa' Jesús ma-tääyh' kuyh-, ga-hlëëyh' wi' kiyh'.

³ (Jëeh', dsa- fariseo ma' mi-teh' he- ma-tëë' jmeë- dsa- ma-gyuh- kyaa'y', sa- kuh-hiyh- cher'mah' sa- ga-gyiyh' gooy- lä-koq- tëë' jmeë- lä-jëë- dsa- judiu.

⁴ Hi- wa-ra- ya-näay' je'hmooh', sa- kuyh- cher'mah' sa- ga-mi-tey' he- tëë' dsa- jmeë-. Hi- cha- ga-jyoh' he- tëë' dsa- høø-, he- gyiyh- lä-jë- he- jmääyh- ta'oje-, lä-kye- jii' jee' gwiiy-.)

⁵ He- ja- ga-ngii' fariseo kyaa'h' ta-jwoh' he' juu' kih' Jesús:

—He-la' sa- gyih- discípulo kyaa'h' goo- jää' ja- ga- kuyh-, lä- nøø' kih' dsa- ma- gyuh- jnän'?

⁶ —Peer- ta-juuh' hnäh' —ga-jäh' Jesús—. Lä-koq- jmeeh- hnäh' na-, jeeh' kwee- kyaa'h' he- ga-hlëëh' Isaia llo'joo', jee' na-sii- lä-la-:

Dsa- la-, koq- jäh' bih' hnäy' jnä'.

Pero ta- jee' jyoh' ba- hä- hu' dsë- kiyh'.

⁷ Sa- jmää' ni- miih- he- jmeey' hnäy' jnä'.

Lä-jë- nuuh' he- kway-, la- mada- kih' dsa- jmi-gyuu- ba', ga-jäh' Isaia.

⁸ Jmeeh- hnäh' ta- koo' nuuh' kih' Dio mah' høøh- hnäh' ma-la- he- tëëh' hnäh' ba'. Gyih- hnäh' kyah' wii' jee' kuh-huh' hnäh'. Joh' nëë' he- la- lä-ja- sa- jmeeh- hnäh' —ga-jäh' Jesús siiyh- dsa- he'—.

⁹ Peer- tëëh- hnäh' jmeeh- hnäh' ta- koo' nuuh' kih' Dio mah' høøh- hnäh' he- tëëh' hnäh' jmeeh- ba'.

¹⁰ Lä-la- ga-jäh' Moisé llo'joo' lä-hih- ga-jmeë' Dio: “Wa- hnaah- maa- kyaa'h', tää- kyaa'h'. Hi- hlëeh- wi' kih' cho'jmii-, hi- he' wa- juu' go-te-”, ga-jäh' Moisé.

¹¹ Pero hnäh' fariseo, lä-la- ba- jmeeh- hnäh'. Kwah- hnäh' jwë' kih' dsa- mah' siiyh- cho'jmiy- lä-la-: “Lä-jë- he- cha- kin- he- kyaa'h' ma- jmeen- be' kyah', he- ja- na- la' Corbán.” (He- la- hnøø' jäh-: ma-kwëeh- Dio ba- ja-.)

¹² He- jmeeh- hnäh' lä-ja-, he- hah- hnäh' kih' hi- jmeë- be' kih' cho'jmii- ba- ja-.

¹³ Kih' he- høøh- hnäh' he- ma-tëë' høø- dsa- ma-gyuh- kyaa'h' hnäh' na-, he- ja- ma- jmeeh' hnäh' ta- koo' nuuh' kih' Dio. Joh' nëë' he- la- lä-ja- sa- jmeeh- hnäh'.

¹⁴ He- ja- ga-hlëëh' Jesús jee' lä-jëë- dsa- he', ga-jäyh':

—Nu- da- hnäh' kwee- mah' lä-ngëëh' hnäh'.

¹⁵ Sa- dsa- lä-sah' dsa- kyaa'h' lä-jë- he- tooyh- hooy'. Lä-jë- he- hwëe- hooy', kyaa'h' he- ja- ba- dsa- lä-sayh'.

¹⁶ Hi- hnøø' heeh' juu' la-, wa- heeyh- —ga-jäh' Jesús.

¹⁷ Ma' ga-hih' Jesús juu' kih' dsa-, ga-hey' koq- cha'neh-. Jee' ja- ga-ngii' discípulo juu' kiyh':

—He- hnøø' jäh' juu' na-hmää' he- ma-hlëëh' na-.

¹⁸ He- ja- ga-jäh' Jesús:

—¿Che' ni' hnäh' sa' ma-lä-ngëeh' hnäh'? ¿Che' sa' ngëeh' hnäh' sa' dsa-lä-sah' dsa- kyaah' lä-jë' he- tooyh- hooy'?

¹⁹ Jëeh', ja' neh- tuh-dsë' dsa- dsoo- he- kuh-hiyh-, neh- tu-jlä' ba' dsa- dsoo- he- ja-, ja' ga' hwëe- ka-läh' dsoo- ta' cha'sii- —ga'jah' Jesús.

Kyaah' he- ga'hleëyh' lä-ja-, ga'jmeey' na-jngii' lä-jë' he- kih-hih- jne'.

²⁰ Hi' ngoo' bih' jäh'y':

—Lä-jë' he- hwëe- hoo' dsa-, he- ja- ba' kyaah' dsa-lä-sayh'.

²¹ Jëeh', neh- tuh-dsë' ba' dsa- gwa' lä-jë' hu'dsë- hlih', hi- lä-ja- ka-läh' gwa- he- kaayh- hi- sa- laa' kyaay', kaayh- wa' hi- cha- hi-, hi- jngëeyh- dsa-.

²² Neh- tuh-dsë' bih' gwa' he- jmeey- hii-, hee' dsëy' liyh' lä-jë' he- ga' cha-, jmeey- lä-jë' he- hlih', mi-gaay' dsa-, jmeey- he- la'o-hih', wii' dsëy', hlëëyh- wii' kih' dsa-, jmäay' hñii' kaah', hi- sa- cha- nuuh- kiyh'.

²³ Lä-jë' he- hlih' na- gwa' neh- tuh-dsë' dsa-. Kyaah' he- na- ba', mi-sah' dsa- hñii' —ga'jah' Jesús.

Ja- dsa-më' cha- ga'heeh- kih' Jesús

(Mt. 15:21-28)

²⁴ Ja-ga' ya'hëe' Jesús jee' ja-, ngooy' jäh- kih' jee' jwii- Tiro kyaah' Sidón. Ma' ga'looy' jee' ja-, ga'hey' cha'neh-. Sa' ma' hnøoy' ma' lä-jnäay' chah', pero sa- ga-la'.

²⁵ Chah' ba' ga-nuu' ja- dsa-më' he- ga'lloo' Jesús jee' ja-. Dsa-më' he' ma' cha- ja- jo-miiy- hi- ma' kye- jmi-llë' hlih', he-ja- ngooy' jee' ma' gya' Jesús mah' ga'juuyh' jnéy' cha'nëy'.

²⁶ Dsa-më' he' sa' ma' laay' judiu, dsa- sirofenicia ba' he'. (Kih' dsa- judiu, lä-koh' dsa- he' laay' lä-ko- sa'dsii- ba'.) Ga'chuuy' kyaah' Jesús he- dsa-lleey- jmi-llë' hlih' hi- ma' hä- neh- tuh-dsë' jo-miiy'.

²⁷ He-ja- ga'jah' Jesús siiyh':

—Kwa' jwë' wa' kuh- da' chih-pih' jää'. Sa' llu' he- jñuuh' he- kuh- chih-mah' kwëehn- dsii-.

²⁸ He-ja- ga'jah' dsa-më' he':

—Dsoo' ba' kyah', Dsa-jøøh' kyaan-. Pero ma'ra- he- lih' ba' dsii- lä-jë' jwii' he- dsa-saa' kih' chih-pih'.

²⁹ He-ja- ga'jah' Jesús ka-läh':

—Kih' he- llu' juu' kyah', he-ja- ma-ya-hëe- ba' jmi-llë' hlih' kih' chih-më' kyaah'. Gwaah- ba' hne- kyah'.

³⁰ Ma' ga'llaah' dsa-më' he' cha'neh- kiyh', ga-jëey' na-kyaa' chih-më' kyaay' në' jii', ma-ya-hëe- jmi-llë' hlih' kiyh'.

Ga-mi-hlä- Jesús ja- dsa- koo'

³¹ Ja-ga' ya'hëe' Jesús koo' jee' jwii- Tiro, ga-ngëey' ta- jee' jwii- Sidón, hi- ga-ngëey' ta- hwa' Decápoli. Ja-ga' ga'llaayh' ka-läh' ta- jee' hla- jmi-juuh- kih' Galilea.

³² Jee' ja- na-jää- dsa- ja- dsa- koo' cha'në' Jesús, hi- dsa- hi- ma' jää- hi- koo' he' ga'chuuy' kyaah' Jesús mah' kyey- gooy- në' kih' hi- koo' he'.

³³ Hi- ga-lle- Jesús dsa- koo' he' kah' kih', mah' ga-täy' cha-gooy- lä-ko- lä-ko- to-gway, hi- ga-mi-gyuyh' na'siih' dsa- he' kyaah' jmi- tu-heyh'.

³⁴ Mah' ga-jëe' Jesús ta- gyuuh', ga'chaah' dsëy', hi- ga-jäh' siiyh' dsa-ñuuh- he':

—Efata—juu' la- hnøø' jäh-. Wa' nä- kyah'.

35 Lã'chah' ja' ga'na' to'gwa' dsa' he' hi' ga'lii' na'siiyh', ga'hleeyh' jëë'.

36 Hi' ga'jmeey' Jesús hih' kiyh' sa' wa'jmeeyh' juu' kih' ni' jaa' dsa'. Ma'ke' ga'jmeey' cha'miih' mada' lä'ja', cha'ga'miih' ma' kooyh' juu'.

37 Ga'lã'dsaa' jwërte dsë' dsa'. Ga'jäyh':

—Peer' ga'lã'jë' ba' lih' Jesús jmeey'. Jmeey' hlëeh' hi' koo', hi' jmeey' nuu' hi' gwii'.

8

Ga'ääh' Jesús kyeë' mil dsa' (Mt. 15:32-39)

1 Ta'ko'jiih' ga'lã'hëë' Jesús jee' ja', jwëë' dsa' ga'lla'nää' ka'läh' hi' ni' miih' sa' cha' he' ma'kuyh' jee' ja'. He'ja' ga'tëeyh' discipulo kyaay' mah' ga'siiyh':

2 —Peer' dsa'lã'niih' dsën' dsa' hi' tääh' kyaah' jne' jee' la'. Jëeh', ma'hya' hnë' jmi' tääyh' hi' sa' cha' ni' miih' he' kuyh'.

3 Cher'mah' ga'cheeh' jnih' kiyh' lä' ma'kyoyh' na', hwaay' cha'jwë', jëeh' uu' ga'ya'nää' ko'llaa'.

4 He'ja' ga'jäh' discipulo kyaay':

—Ha' ba' ja' he' kuh' dsa' heh' hwa' kii' la'? Ha' koh' sa' hnøø' mah' lee' kuh' hi' tääh' jee' la'.

5 He'ja' ga'ngii' Jesús juu' kiyh':

—Joh' he'niih' kye'h' hnäh'? —ga'jäyh'.

—Gyii' ba' —ga'jäh' discipulo.

6 He'ja' ga'jmeey' Jesús mada' mah' dsa'taah' lä'jëë' dsa' hwa' hi' ga'kay' lä'jë' gyii' he'niih' ja', ga'kway' ti'hmaah' kih' Dio. Ma'ngëë' ma'kway' ti'hmaah' kih' Dio, ga'llaay' he'niih' ja' hi' ga'kwëeyh' discipulo mah' ga'ti' ga'llooyh' kih' lä'jëë' dsa'.

7 Hi' ma'jäay' miih' hmooh' ka'läh' hi' lä'ja' ga'kwa' Jesús ti'hmaah' kih' Dio. Ma'ngëë' he'ja', ga'jmeey' mada' mah' ti'llooyh' kih' lä'jëë' dsa'.

8 Ga'kuh' dsa' lä'jiih' ga'këëy'. Ma' ga'la' kiyh', ga'kah' ga' gyii' sa'miih' jwi' he' ga'chaa' ja'.

9 Tee' koo' kyeë' mil dsa' hi' ga'kuh' jee' ja'. Ma'ngëë' he'ja', ga'hiyh' juu' kih' dsa'.

10 Lã'chah' ja' ga'hey' neh' na'moo' kyaayh' discipulo kyaay', ngooy' ta' hwa' Dalmanuta.

Dsa' fariseo ma'hnøøy' ma'jmeey' Jesús koo' he'juh'gaa' (Mt. 16:1-4; Lc. 12:54-56)

11 Ma' ga'lloo' Jesús jee' ja', ga'lla'nää' fariseo hi' ga'løoy' ti'chooy' juu' kyaah' Jesús. Ma' kay' dsë' Jesús, he'ja' ga'ngiiy' ma'jmeey' Jesús koo' he'juh'gaa' he' ma'ja' gyuu'.

12 Ma'ga'nuu' Jesús lä'ja', ga'jii' lä' ga'të' neh' tuh'dsëy', mah' ga'jäyh':

—He'la' ngiih' hnäh' hi' chaa' na'jmeen' koo' he'juh'gaa'? Ma'ra' ju'dsoo' jwëëhn' hnäh', ni' koo' he'juh'gaa' sa' jëë' dsa' hi' chaa' na'.

13 Jee' ja' ga'beey' dsa' he', mah' ga'hey' ka'läh' neh' na'moo', ngooy' ta' jee' jyoh'.

Levadura kih' dsa' fariseo (Mt. 16:5-12)

14 Ni⁺ sa⁺ ga⁻lä⁻dsooh⁻ dsē⁻ discipulo ma⁻ kay⁻ he⁻ñi⁻ih⁻, ko⁻ lä⁻la⁻ ba⁻ he⁻ñi⁻ih⁻ ma⁻ kyey⁻ neh⁻ na⁻mo⁻o⁻.

15 He⁻ja⁻ ga⁻mi⁻liih⁻ Jesús dsē⁻ discipulo, ga⁻jäh⁻:

—Le⁻h⁻ hnäh⁻ kya⁻ah⁻ levadura kih⁻ fariseo hi⁻ le⁻h⁻ hnäh⁻ kya⁻ah⁻ levadura kih⁻ Herode ka⁻lä⁻h⁻.

16 He⁻ja⁻ ga⁻ta⁻ah⁻ discipulo he⁻ llay⁻ juu⁻ kya⁻ah⁻ dsa⁻kya⁻ayh⁻, ma⁻ jäh⁻:

—Ma⁻ hlēy⁻h⁻ lä⁻na⁻ kih⁻ he⁻ sa⁻ ma⁻ kye⁻ jne⁻ he⁻ñi⁻ih⁻.

17 Pero ga⁻lä⁻liih⁻ Jesús kiy⁻h⁻ mah⁻ ga⁻jäh⁻ siy⁻h⁻:

—¿He⁻la⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ cha⁻mi⁻ih⁻ huu⁻dsē⁻ kih⁻ he⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻ñi⁻ih⁻? ¿Che⁻ sa⁻ hii⁻ kwa⁻ kwa⁻at⁻ kyah⁻ hnäh⁻? ¿Che⁻ sa⁻ hii⁻ lä⁻ngēē⁻h⁻ hnäh⁻? ¿Che⁻ lä⁻ma⁻ na⁻ jlē⁻ ba⁻ huu⁻dsē⁻ kyah⁻ hnäh⁻?

18 Hä⁻ ba⁻ mī⁻nē⁻h⁻ hnäh⁻ mah⁻ sa⁻ jēē⁻h⁻ hnäh⁻, hē⁻ ba⁻ to⁻ gwah⁻ hnäh⁻ mah⁻ sa⁻ nuuh⁻ hnäh⁻. ¿Che⁻ sa⁻ dsooh⁻ hoh⁻ hnäh⁻ ha⁻ lä⁻ ga⁻la⁻ jā⁻?

19 Lä⁻ ma⁻ ga⁻ti⁻ ga⁻lloohn⁻ hñā⁻ he⁻ñi⁻ih⁻ ja⁻, jee⁻ kih⁻ lä⁻jēē⁻ hñā⁻ mil dsa⁻ he⁻, ¿joh⁻ sa⁻mī⁻h⁻ ga⁻tē⁻ jwi⁻ he⁻ ga⁻chaa⁻ ja⁻? —ga⁻jäh⁻ Jesús siy⁻h⁻.

—Gya⁻to⁻ sa⁻mī⁻h⁻ —ga⁻jäh⁻ discipulo kya⁻ay⁻.

20 —¿Ha⁻ ga⁻ ma⁻ ga⁻ti⁻ ga⁻lloohn⁻ gyi⁻i⁻ he⁻ñi⁻ih⁻ ja⁻, joh⁻ sa⁻mī⁻h⁻ ga⁻chaa⁻? —ga⁻jäh⁻ Jesús.

—Ga⁻chaa⁻ ga⁻ gyi⁻i⁻ sa⁻mī⁻h⁻ —ga⁻jäh⁻ discipulo.

21 —¿Che⁻ lä⁻ jii⁻h⁻ na⁻ sa⁻ hii⁻ lä⁻ngēē⁻h⁻ hnäh⁻? —ga⁻jäh⁻ Jesús.

Ga⁻mi⁻hlää⁻ Jesús ja⁻ dsa⁻tuu⁻

22 Ga⁻lla⁻nää⁻y⁻ jee⁻ jwi⁻ Betsaida. Ma⁻ngēē⁻ he⁻ ja⁻, ya⁻jää⁻ dsa⁻ ja⁻ hi⁻tuu⁻ cha⁻nē⁻ Jesús mah⁻ ga⁻chuuy⁻ kya⁻ah⁻ Jesús he⁻ kyey⁻ gooy⁻ nē⁻ kiy⁻h⁻.

23 He⁻ja⁻ ga⁻sōoh⁻ Jesús goo⁻ dsa⁻ he⁻, ga⁻jää⁻y⁻ ta⁻ chuuh⁻ jwi⁻h⁻. Ga⁻mi⁻gyuy⁻h⁻ mī⁻nē⁻ dsa⁻ he⁻ kya⁻ah⁻ jmī⁻ ta⁻hey⁻h⁻ hi⁻ ga⁻kyey⁻ lä⁻to⁻ gooy⁻ nē⁻ kih⁻ dsa⁻ he⁻ mah⁻ ga⁻ngii⁻y⁻ juu⁻:

—¿Hee⁻ jēē⁻h⁻ mi⁻ih⁻? —ga⁻jäh⁻.

24 He⁻ja⁻ ga⁻lōō⁻ dsa⁻tuu⁻ he⁻ jēē⁻, hi⁻ ga⁻jäh⁻:

—Jēē⁻n⁻ dsa⁻ hi⁻ dsa⁻ngēē⁻, pero jnä⁻ä⁻y⁻ lä⁻ko⁻h⁻ chaah⁻ hma⁻ ba⁻.

25 Mah⁻ ga⁻kye⁻ Jesús ka⁻lä⁻h⁻ goo⁻ nē⁻ kiy⁻h⁻. Hi⁻ ga⁻siy⁻h⁻ he⁻ jēē⁻y⁻ ka⁻lä⁻h⁻. Lä⁻chah⁻ ja⁻, ga⁻jä⁻ mī⁻nē⁻y⁻. Ga⁻lä⁻jnä⁻ jēē⁻ go⁻te⁻.

26 Mah⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús siy⁻h⁻:

—Gwaa⁻h⁻ ko⁻dsoo⁻ ta⁻ kyah⁻ ba⁻ hne⁻. Mo⁻to⁻ go⁻he⁻ ta⁻ jee⁻ jwi⁻h⁻ na⁻. Ni⁻ ta⁻ jwi⁻h⁻ ni⁻ ja⁻.

Ga⁻jäh⁻ Pee⁻, Jesús la⁻ Cristo

(Mt. 16:13-20; Lc. 9:18-21)

27 Ngoo⁻ Jesús ka⁻lä⁻h⁻ kya⁻ah⁻ discipulo kya⁻ay⁻ ta⁻ jyoh⁻ jwi⁻h⁻ mäh⁻ he⁻ na⁻he⁻ hwa⁻ Cesarea kih⁻ Filipino. Cha⁻jwē⁻ jee⁻ ga⁻nää⁻y⁻ ja⁻, ga⁻ngii⁻y⁻ juu⁻ kih⁻ discipulo:

—¿Ha⁻ lä⁻ jäh⁻ dsa⁻ kin⁻, hi⁻ jnä⁻ laay⁻? —ga⁻jäh⁻ Jesús.

28 —Ko⁻lla⁻ä⁻ jäh⁻, Jwaa⁻ hi⁻ ma⁻ choo⁻ jmī⁻ ba⁻ hne⁻. Ko⁻lla⁻ä⁻ jäh⁻ Elía ba⁻ hne⁻. Hi⁻ jñah⁻ ko⁻lla⁻ä⁻ jäh⁻, hne⁻ laah⁻ ja⁻ hi⁻ ga⁻ngēē⁻ juu⁻ kih⁻ Dio llo⁻joo⁻ —ga⁻jäh⁻ discipulo kya⁻ay⁻.

29 Mah⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús ka⁻lä⁻h⁻:

—¿Ha⁻ ga⁻ hnäh⁻, hee⁻ jwah⁻ hnäh⁻ kin⁻, hi⁻ ba⁻ jnä⁻ laah⁻ hnäh⁻?

He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ Pee⁻ siy⁻h⁻:

—Hne⁻ he⁻ Cristo.

30 Pero ga⁻taah⁻ Jesús juu¹ lä⁻jëë⁻ mah⁴ sa⁻ kooyh⁴ juu¹ ja⁻ kyaah¹ ni⁻ jaa⁻.

*Ga⁻mi⁻jnää⁻ Jesús juu¹ he⁻ juuy¹
(Mt. 16:21-28; Lc. 9:22-27)*

31 Jmii¹ ja⁻ ga⁻løø¹ Jesús mi⁻jnää⁻ juu¹ kih¹ discípulo kyaay¹, ga⁻jäyh¹:

—Jmee⁻ bii¹ kih¹ Hĭ⁻ga⁻lëë⁻ngo¹ la⁻ jëë¹ cha⁻ miih⁻ wii⁻. Dsa⁻gyuuh¹ sa⁻ lä⁻hnää¹ dsih¹, lä⁻ja⁻ dsa⁻kaa¹h¹ kyaa¹ jmi⁻dsa⁻, kyaah¹ ta⁻jwoh¹ kyaa¹ ley sa⁻ lä⁻hnää¹ dsih¹. Hi⁻ jmee⁻ bii¹ kiyh¹ juuy¹ mah⁴ lä⁻jiiyh¹ ka⁻lä⁻h¹ jee⁻ ga⁻të⁻ hnë⁻ jmi⁻ —ga⁻siiyh⁻ discípulo kyaay¹.

32 He⁻ na⁻ ga⁻hlëëyh¹ jëë⁻ go⁻te⁻, he⁻ja⁻ ga⁻jää¹ Pee¹ Jesús ta⁻ koo⁻, ga⁻løøy¹ juuyh⁻ kiyh¹.

33 Pero ga⁻jëeh⁻ Jesús hñii¹ ga⁻jëëy¹ jee⁻ ma⁻ tääh¹ lä⁻jëë⁻ discípulo, mah⁴ ga⁻juuyh¹ kih¹ Pee¹:

—Jñuuh¹ hne⁻ kin⁻ hĭ⁻sa⁻llu¹. Sa⁻ jmeeh⁻ hu⁻dsë⁻ lä⁻koh⁻ jmee⁻ Dio. Lä⁻koø⁻ la⁻ hu⁻dsë⁻ kih¹ dsa⁻ ba⁻ la⁻ hu⁻dsë⁻ kyah¹.

34 Ja⁻ga⁻ ga⁻tëëyh¹ lä⁻jëë⁻ dsa⁻ ko⁻jøh¹ kyaah¹ discípulo kyaay¹ ga⁻jäyh¹:

—Cher⁻mah¹ hĭ⁻ hnøø¹ jmee⁻ ko⁻jøh¹ kyaah¹ jnä¹, sa⁻ wa⁻ jmääy¹ hñiiy¹ kwaat¹, wa⁻ jääy¹ cru⁻ kyaay¹ mah⁴ wa⁻ jmeey¹ ko⁻jøh¹ kyaah¹ jnä¹.

35 Jëëh¹, lä⁻jëë⁻ hĭ⁻ hää⁻ hñii¹ mah⁴ sa⁻ juuy¹, hĭ⁻ he⁻ juu¹ ba⁻. Pero lä⁻jëë⁻ hĭ⁻ kwaa⁻ hñii¹ juu¹ kwaat¹ kin⁻ o kwaat¹ kih¹ ju⁻hmëë¹, hĭ⁻ he⁻ ba⁻ lää¹.

36 ¿Hee⁻ ya⁻jøø¹ ka⁻ dsa⁻ ma⁻ke⁻ ga⁻liyh¹ lä⁻jë⁻ he⁻ cha⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻ mah⁴ wa⁻ra⁻ ga⁻juuy¹, sa⁻ tēëyh¹ kih¹ Dio?

37 ¿Hee⁻ ba⁻ kyaah¹ le⁻ mi⁻hmaayh⁻ mah⁴ lääy¹?

38 He⁻ ba⁻ che⁻ hlëëh¹ dsa⁻ hĭ⁻ chaa⁻ jmi⁻ na⁻, jmeey⁻ wa⁻ la⁻ cha⁻ la⁻. Cher⁻mah¹ hĭ⁻ jmee⁻ na⁻hiih⁻ kin⁻, o kyaah¹ juu¹ kin⁻ cha⁻në⁻ dsa⁻ hĭ⁻ chaa⁻ na⁻, ja⁻ ba⁻ lä⁻ja⁻ jmee⁻ Hĭ⁻ga⁻lëë⁻ngo¹ na⁻hiih⁻ kyaayh¹, wa⁻ra⁻ ga⁻të⁻ jee⁻ jäyh¹ kyaah¹ be⁻ kih¹ Tää¹ kyaay¹ kyaah¹ lä⁻jëë⁻ ángele kyaay¹.

9

1 Jesús koø⁻ ka⁻lä⁻h¹ ga⁻siiyh⁻:

—Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo¹ jwëëhn⁻ hnäh¹, chaa⁻ ko⁻llaa¹ hĭ⁻ tääh¹ jee⁻ la⁻ sa⁻ juuy¹ jää¹ sa⁻ ga⁻ma⁻jëëy⁻ ha⁻ lä⁻koø⁻ la⁻ be⁻ kih¹ Dio hĭ⁻ jmee⁻ hih⁻.

*Ga⁻mi⁻sëë⁻ Jesús hñii¹
(Mt. 17:1-13; Lc. 9:28-36)*

2 Ma⁻ngëë⁻ ga⁻ jñii¹ jmi⁻, ja⁻ga⁻ ga⁻jää¹ Jesús ma⁻la⁻ Pee¹ kyaah¹ Jacobo hi⁻ Jwaa¹ ba⁻, ga⁻nääy¹ kah¹ ta⁻ moh¹ ñii¹. Jee⁻ ja⁻ ga⁻lä⁻sëë⁻ Jesús to⁻lo⁻ në⁻ hĭ⁻ ma⁻ jääy⁻ he⁻.

3 Ga⁻li⁻ jih⁻gyeh¹ hmiih⁻ kiyh¹, ga⁻tøø¹ jlëë⁻ ñii¹ lä⁻tøø⁻ hmoo⁻. Ni⁻ jaa⁻ sa⁻ chaa⁻ hwa⁻ la⁻ hĭ⁻ lih⁻ gyih¹ mah⁴ jmeey¹ tø⁻jlëë⁻ lä⁻ja⁻.

4 Jee⁻ ja⁻ ga⁻lä⁻jnää⁻ Elia kyaah¹ Moisé ga⁻taayh¹ llay⁻ juu¹ kyaah¹ Jesús.

5 He⁻ja⁻ ga⁻jäh¹ Pee¹ siiyh⁻ Jesús:

—Ta⁻jwoh¹, he⁻ ba⁻ che⁻ llu¹ he⁻ tøøh¹ jne⁻ ko⁻jøh¹ jee⁻ la⁻. Jmee⁻ jnääh¹ hnë⁻ hne⁻ kyaah¹ moo⁻, koø⁻ kyah¹, koø⁻ kih¹ Moisé, hĭ⁻ koø⁻ kih¹ Elia.

6 Lä⁻jëëy⁻ ga⁻jwaa¹h¹, sa⁻ ñey⁻ he⁻ ma⁻jäyh⁻, he⁻ja⁻ ba⁻ ga⁻hlëëh⁻ Pee¹ lä⁻ja⁻.

7 Hor⁻ ja⁻ ja⁻ koø⁻ jni⁻, ga⁻jmeey⁻ hĭh⁻ jee⁻ ma⁻ tääyh¹ ja⁻. Jee⁻ jni⁻ ja⁻ ga⁻lä⁻nuuh¹ ga⁻hlëëh¹ koø⁻ juu¹ he⁻ ma⁻ jäh¹:

—Hĭ⁻ la⁻ na⁻ gyuu⁻ kyaan⁻ hĭ⁻ hnaan⁻. Nuuh⁻ hnäh⁻ kiyh¹.

8 Ma⁻ ga⁻jëëy⁻ ka⁻lä⁻h¹, mo⁻so⁻ chaa⁻ ni⁻ jaa⁻, ma⁻la⁻ hñii¹ ba⁻ Jesús cheh¹.

9 Jee' jñaa⁺ Jesús moh' ja⁻ ga⁻ taayh⁻ juu' hi⁻ ma' kyaayh' he':

—Ta⁺ jwii⁺ hnäh' ni⁺ jaa⁻, lä⁻jē⁺ he⁻ ma⁻jēeh⁻ hnäh' la⁻ ta⁻ko⁻jiih' sa⁺ ma⁻lä⁻jiih' Hi⁻ga⁻lëë⁺ngo⁺ la⁻ jee' kih' hi⁻ na⁻juu'.

10 Ga⁻høøy' juu' ja⁻ neh⁻ tuh⁻dsëy'. Pero ta⁺ jyoh' ko⁻taa⁻, lä⁻uu⁻ hi⁻ he' ma' ngiiy' juu' kih' dsa⁻kyaayh' hee⁻ hnøø' jäh⁻ he⁻ lä⁻jiih' dsa⁻jee' kih' hi⁻ ma⁻na⁻juu'.

11 Hi⁻ ga⁻ngiiy' ka⁻läh' juu' kih' Jesús:

—¿He⁻la' jäh' ta⁻jwoh' kyaa⁺ley, jmee⁻ bii' jäh' Elía jää⁺ ga' kih' Cristo?

12 He⁻ja⁻ ga⁻jäh' Jesús:

—Ja⁻ba⁻dsoo' jäh' Elía to⁻në⁻, ya⁻llay⁻llu⁺lä⁻jē⁻ he⁻ cha⁻jee' la⁻. Hi⁻hnäh', ¿ha⁻lä⁻ngëeh⁻hnäh' he⁻na⁻si⁻lä⁻la⁻: jmee⁻ bii' jëë' wii⁺ Hi⁻ga⁻lëë⁺ngo⁺ la⁻ hi⁻sa⁻lä⁻hnää⁺dsih' ni⁺miih'?

13 Pero jwëëhn⁻hnäh', ma⁻jah⁻ba⁻Elía, hi⁻ga⁻jmee' dsa⁻lä⁻të⁻dsë' kiyh', lä⁻koo⁻ma⁻na⁻si⁻kiyh' jää⁺.

Ga⁻mi⁻hlää' Jesús jaa⁻ chih⁻ hi⁻ ma' kye⁻ jmi⁻lle' hliih'

(Mt. 17:14-21; Lc. 9:37-43)

14 Lä⁻ma⁻ga⁻lloo' Jesús jee' tääh' lä⁻jëë⁻ ga' discípulo kyaay⁺, ga⁻jëëy' jwëë' dsa⁻ma⁻tääh' lä⁻ku⁻lä⁻jii' kiyh', hi⁻ma⁻tääh' ta⁻jwoh' kyaa⁺ley ti⁻chooy' juu' kyaayh'.

15 Ma⁻ga⁻jëë' lä⁻jëë⁻ dsa⁻he⁻ya⁻jäh⁻ Jesús, ga⁻jëë' dsayh⁻, चाह' ba⁻ga⁻näay' na⁻jmeey' Dio kiyh'.

16 Mah' ga⁻ngii' Jesús juu' kih' dsa⁻he':

—He⁻juu' ti⁻chooh⁻hnäh' kyaah' hi⁻tääh' na⁻.

17 Mah' ga⁻hlëeh' jaa⁻dsa⁻hi⁻ma⁻hää' jee' ja⁻, ga⁻jäyh':

—Ta⁻jwoh', jään⁻jee' la⁻jaa⁻chih⁻ñuu⁻kyaan⁻, hi⁻kye⁻jmi⁻lle' hliih' hi⁻jmee⁻kaay'.

18 Wa⁻ha⁻cha⁻ha⁻jee' cheyh', wa⁻ra⁻ga⁻hii⁻dsoo' kiyh' jmee⁻jmi⁻lle' hliih' na⁻, jmiiy⁻baay⁻hñiiy' hwa', hwëë⁻peh' neh⁻to⁻hooy', juuy⁻cha⁻jay' mah' dsa⁻lä⁻hwääyh⁻. Ma⁻jwii⁻discípulo kyaah' he⁻lleey' jmi⁻lle' hliih' na⁻pero sa⁻ma⁻liyh'.

19 He⁻ja⁻ ga⁻jäh' Jesús:

—¿He⁻la' sa⁻hii⁻lä⁻dsoo' hoh' hnäh' hi⁻chaa⁻na⁻? ¿Lih' ba⁻lää⁻he⁻gyan' kyaah' hnäh'? Mo⁻so⁻lä⁻be⁻dsën⁻gya⁻ga⁻jnä' kyaah' hnäh'. Ya⁻jää⁻da' chih⁻na⁻ta⁻la⁻.

20 Mah' na⁻jää⁻dsa⁻chih⁻he' cha⁻në⁻ Jesús. Ma⁻ga⁻jëë' jmi⁻lle' hliih' he' Jesús, ga⁻sooyh' kih' chih⁻he' wii⁻jwërte. Ga⁻ki⁻ga⁻bääy⁻hwa', lä⁻jiih' ga⁻hwëë⁻peh' neh⁻to⁻hooy'.

21 Ja⁻ga⁻ga⁻ngii' Jesús juu' kih' jmi⁻chih⁻he':

—¿Ha⁻koh' jiih' ma⁻lä⁻hii⁻la⁻lä⁻na⁻kiyh'?

—He⁻läay' lä⁻ma⁻piyh' na⁻—ga⁻jäh' jmi⁻chih⁻—.

22 Ja⁻he⁻koo⁻jiih' ma⁻taayh⁻cha⁻je⁻hi⁻ma⁻taayh⁻cha⁻jmi⁻he⁻jngiih' kiyh'. Cher⁻mah' leh' miih' kwa⁻be⁻kin⁻, wa⁻lä⁻ñih' hoh' jnääh'.

23 He⁻ja⁻ ga⁻jäh' Jesús:

—¿Ha⁻lä⁻ja⁻jwah' cher⁻mah' leh' miih'! Lä⁻jëë' ba⁻le' kih' hi⁻jmee⁻dsoo' dsë'.

24 Lä⁻chah' ja⁻ga⁻hlëeh' jmi⁻chih⁻he' kyaah' cha⁻miih⁻be', ga⁻jäyh':

—Lää⁻ba⁻jnä⁻dsoo', kwa⁻be⁻kin⁻mah' lä⁻dsoo' dsën⁻cha⁻ga⁻miih⁻.

25 Ma' ga'jēē' Jesús ngoo' dsa'kuh' jwēē' dsa', ga'juuyh' kih' jmi'le' hlih' he', ga'siiyh':

—Hne' jmi'le' koo', jnā' jmeen' hih' go'hēē' kih' chih' na', mo'to' jmee' ga'jwiih' kiyh'.

26 He'ja' na'høø' ga' ga'hoo' jmi'le' hlih' he', mah' koo' ga' koo' hä' ga'sooyh' wii' jwēte' kih' chih' he', ja'ga' ya'hēēy' ngaayh'. Ga'jā' chih' he' lä'koh' he' na'juuy'. Jwēē' dsa' ma'jäh':

—Ma' na'juu' ba'na'.

27 Pero ga'sooh' Jesús gooy', ga'chayh', chah' ba' ga'nooy'.

28 Lä' ma' ga'he' Jesús koo' cha'neh', ga'ngii' discipulo kyaay' juu' kiyh' jee' sa'nuu' dsa':

—He'la' sa' ma'lä'keh' jnääh' jmi' ma'lee' jnääh' jmi'le' hlih' he'?

29 He'ja' ga'jäh' Jesús siiyh':

—Hih' jmi'le' hlih' lä'na', sa' hwēē' cher'mah' sa' ga'tu' dsa' kuh'hih' mah' chuuy' kyaah' Dio.

Koo' ka'läh' ga'mi'jnää' Jesús juu' he'juuy'

(Mt. 17:22-23; Lc. 9:43-45)

30 Ma' ga'hwēēy' jee' ma'täayh' ja', ga'näay' ta' Galilea. Sa' hnøø' Jesús ma'lä'ne' dsa'ha'ta'ngēy'.

31 Jēēh', ma'hlēēyh' discipulo kyaay', ma'jäyh':

—Hi'ga'lēē'ngo'la'ngēē' dsih' ja'goo' dsa'hñaa' dsē' mah' jngēēyh'. Ga'ma'hya' hnē' jmi' na'juuy', lä'jiiyh' ka'läh'.

32 Pero discipulo kyaay' sa' ga'lä'ngēēy' juu'ja', hi' ma'goyh' ma'ngiiy' juu' kih' Jesús.

Hii' na'lee' jøøh' jee'jmee' Dio hih'

(Mt. 18:1-5; Lc. 9:46-48)

33 Ja'ga' ga'lla'näay' jee' jwii' Capernaum. Lä' ma' ga'taah' discipulo cha'neh' kyaah' Jesús, ga'ngii' Jesús juu' kiyh':

—Hee' juu'na' ti'chooh' hnäh' lä'hä'jwē' jee' ma'ya'nøø' jne'?

34 Tisih' go'te' ba'ga'tayh', kih'he' ma'ti'chooy' juu' kyaah' dsa'kyaayh' lä'hä'jwē', hij' na'lee' jøøh' kih'jee' lä'jēēy'.

35 He'ja' ga'gya' Jesús mah' ga'hlēēyh' lä'jēē' gya'tuuy' discipulo he', ga'siiyh':

—Cher'mah'hi' hnøø'lee' jøøh', ta'wa'jmäay' hñiiy' jøøh', wa'jmee'y' ta'he' kih'lä'jēē' ba'.

36 Hi' lä'chah' ja' ga'tēēyh' jaa' gyuy', ga'cheeyh' jee' kiyh' ja'. Ja'ga' ga'ēey', mah' ga'jäyh':

37—Hi'jmee' he' kih'jaa' gyuy' lä'la'kwaat' kin', jnä' he'hi'jmäay' he'. Hi'hi'jmäay' jnä' he', jmee'y' he' kih'Dio hi'ga'chee' jnä'.

Hi' sa'na'høøh'jnän' laay' dsa'kyaah' jne'

(Mt. 10:42; Lc. 9:49-50)

38 Ga'jmeeh' Jwaa' juu' kih' Jesús:

—Ta'jwoh', ma'jēē' jnääh'jaa'hi'hwēē' jmi'le' hlih'lä'hih'kyah', he'ja' ga'ha'jnääh'kiyh', jēēh' sa'ngēy' kyaah'jnääh'.

39 Pero Jesús ga'siiyh' lä'la':

—Ta'ha'hnäh'kiyh'. Jēēh', ni'jaa' sa'chaa'hi'jmee' koo'he'juh'gaa' lä'hih'kin', mah'chah'ba'hlēēyh'wii'kin'.

40 Hĭ̄ sā hneē kyaah̄ jnē, dsā kyaah̄ bā jnē hē.

41 Wā hĭ̄ chā hĭ̄, hĭ̄ kwēeh̄ hnäh̄ koō vas̄ jmī dsē̄, kih̄ hē laah̄ hnäh̄ kyaah̄ Cristo, mā rā jū dsoō jwē̄hn̄ hnäh̄, lǟ hmaah̄ bā jñeeȳ.

Goō lā kih̄ hĭ̄ jmeē tēh̄ dsā kyaah̄

(Mt. 18:6-9; Lc. 17:1-2)

42 Wā hĭ̄ chā hĭ̄, hĭ̄ jmeē tēh̄ jaā hĭ̄ mäh̄ lā hĭ̄ mā lǟ dsoō dsē̄ kin̄, llū gā lā kiyh̄ wā rā jāh̄ kih̄ hñuū dsā luuȳ koō chā toō kih̄ molij̄ mah̄ hmääh̄ dsih̄ chā jmī ñeeh̄.

43 Hē jā cher̄ mah̄ mā gooh̄ gā jmeē tēh̄ kyaah̄ dsō kyē, hnǟ gō tē bā. Llū gā kyah̄ gwaah̄ jeē tääh̄ hĭ̄ nā jiih̄, tuuh̄ mā gooh̄, lǟ koh̄ gā hē goh̄ chā jē kyaah̄ lǟ tō mā gooh̄ jeē mō sō uū jih̄ koh̄.

44 Jeē jā sā juū jah̄ hī nī sā uū jē jih̄ koh̄ jih̄ lih̄.

45 Hī lǟ jā kā läh̄ cher̄ mah̄ mā tüh̄ gā jmeē tēh̄ kyaah̄ dsō kyē, hnǟ gō tē bā. Llū gā kyah̄ gwaah̄ jeē tääh̄ hĭ̄ nā jiih̄, tuuh̄ mā tüh̄, lǟ koh̄ gā hē goh̄ chā jē kyaah̄ lǟ tō mā tüh̄ jeē mō sō uū jih̄ koh̄.

46 Jeē jā sā juū jah̄ hī nī sā uū jē jih̄ koh̄ jih̄ lih̄.

47 Hī cher̄ mah̄ mī nēh̄ gā jmeē tēh̄ kyaah̄ dsō kyē, llē gō tē bā. Llū gā kyah̄ gwaah̄ jeē tääh̄ hĭ̄ nā jiih̄ kyaah̄ koō mī mī nēh̄ lǟ koh̄ gā hē goh̄ kyaah̄ lǟ tō mī mī nēh̄ chā jē.

48 Jeē jā sā juū jah̄, hī nī sā uū jē jih̄ koh̄ jih̄ lih̄.

49 Lǟ jē̄ dsā lǟ ñeē kyaah̄ jē, hī lǟ jē̄ hē kwēeh̄ dsā Diō nē̄ nā hyoō, kyaah̄ ñē bā lǟ ñiī.

50 Llū bā ñē pero wā gā dsaā hē ñiī kih̄, hā lǟ liī kā läh̄ ñiī. Wā chā bā ñē kyah̄ hnäh̄ mah̄ gō taah̄ hnäh̄ llū kyaah̄ dsā kyaah̄.

10

Gā jāh̄ Jesús hā lǟ lā hē bē̄ dsā øøh̄

(Mt. 19:1-12; Lc. 16:18)

1 Yā hē̄ē̄ Jesús jeē jwĭ̄ Capernaum jā, ngooȳ tā hwā Judea, hī ñeeȳ tā hngaah̄ jmī Jordán. Koō kā läh̄ jwē̄ē̄ dsā gā llā näǟ mā gā looȳ jeē jā, hī lǟ chah̄ jā gā løø̄ hĭ̄ ē̄ȳh̄ dsā lǟ koō tē̄ē̄ jmeeȳ lǟ jē̄ jiih̄.

2 Jeē jā gā llā näǟ koō kiyh̄ kō llaā fariseo hē mā kaȳ dsē̄ȳ, gā ngiīȳ juū kiyh̄:

—¿Chē chā jwē̄ bē̄ dsā dsā mē̄ kyaah̄?

3 Hē jā gā jē̄h̄ Jesús juū kiyh̄:

—¿Hā lǟ jāh̄ nuuh̄ hē gā kwēeh̄ Moisé jnē?

4 Hē jā gā jāh̄ fariseo:

—Gā kwā bā Moisé jwē̄ hē bē̄ dsā øøh̄ pero chooyh̄ koō mō jē jeē beeȳ øøyh̄.

5 Hē jā gā jē̄h̄ Jesús juū kiyh̄:

—Kih̄ hē chaah̄ hnäh̄, hē jā bā jā gā jāh̄ Moisé lǟ jā.

6 Pero lǟ mā tō nē̄ mā gā jmeē Diō jmī gyuū lā, “gā jmäǟ Diō hĭ̄ mē̄ hĭ̄ ñuuh̄.”

7 “Hē jā bā bē̄ dsā ñuuh̄ chō jmī mah̄ gyaȳ kyaah̄ dsā mē̄ kyaah̄.

8 Jeē lǟ uuȳ laaȳ jaā bā.” Lǟ jā mō sō laaȳ uuȳ, jaā bā mā laaȳ.

9 Heh̄ lǟ jā, hĭ̄ mā laā jaā kaah̄ Diō, sā llē kih̄ llaaȳ —gā jāh̄ Jesús.

10 Lǟ koō mā tääh̄ discípulo kyaah̄ chā neh̄, koō kā läh̄ gā ngiīȳ juū kih̄ Jesús hā lǟ lā hē bē̄ dsā mē̄.

11 Mah' ga'jeeh- Jesús juu' kiyh':

—Cher'mah' hi- ga'bee' dsa-mé' kyaa' mah' kaay' jñah', he- ma-jmeey' dso'kye- ba' ja- kih' hi- to-né'.

12 Hi' cher'mah' dsa-mé' ga'bi' kih' dsa-nñuh- kyay' mah' kaay' jñah', he- ma-jmeey' dso'kye- ba' ja- —ga'jah' Jesús.

Ga'mi'jää' Jesús gyuu-

(Mt. 19:13-15; Lc. 18:15-17)

13 Ma' dsa-nää' dsa- dsa-jää- gyuu- kyaa' cha'né' Jesús mah' kyey- gooy- né' kiyh', pero discípulo ga'juuh' kih' dsa- he'.

14 Ma' ga'jee' Jesús ha- lä' jmeé- discípulo, sa- ga'tih' dséy', he- ja- ga-jäyh':
—Kwa' jwé' ya-nää' gyuu- ta- la- kin-. Ta- ha- hnäh' kiyh', jééh' hi- laa- lä'koq- gyuu-, hi- he' ba' jää' Dio lä'hih' kih'.

15 Ma' ra' ju'dsoo' jwëéh- hnäh', hi- sa- heeh- jää' Dio lä'hih' kih' lä'koq- heeh- jaa- gyuu-, sa- heyh' jee' jmeé- Dio hih' —ga'jah' Jesús.

16 Ja-ga' ga'ëey' ma' jaa- ma' jaa- gyuu-, ga'kyey- gooy- né' kih', mah' ga'mi-jääy'.

Jaa- dsa- kwaq- hi- cha- kuu' ga'hleéh' kyaah' Jesús

(Mt. 19:16-30; Lc. 18:18-30)

17 Ma' ga'he' Jesús jwé' ngoo', ja' jaa- dsa- ko- chih', ga'juuh' jné' cha'néy' mah' ga'ngüy' juu' kih' Jesús, ga-jäyh':

—Hne- hi- laa- Ta-jwöh' lluu', ¿hee- hnø' jmeen' mah' tēéh- jee' mo'so' juun'?

18 Mah' ga'jah' Jesús ga'siiyh':

—¿Che' neh' hne- he- laan' lluuun'? Jééh' ni- jaa- hi- lluu' sa- chaq-, jaa- Dio ba' hi- lluu'.

19 Ma-kyuuh- ba' hne- lä'jé- mada- kih' Dio: “Ta- kaah- hi- laa' kyaa' jñah', ta- jngëéh- dsa-, ta- hi' kih' dsa-, ta- jmeé- dsoo' kih' juu' ta'juu', ni- ta- mi-gaa' dsa-. Wa' hnaah- maa' kyaah' tää' kyaah'.”

20 He- ja- ga'jah' dsa- he' siiyh':

—Ta' jwöh', lä'jé- he- na- ma-mi-ten- lä'jiih' ma' mäh-.

21 Peer- ga'tih' dsé' Jesús ga'jéy' dsa- he', mah' ga'siiyh' ka-läh':

—Hnø' ga'koq- he- jmeeh'. Gwaah- go-hni' lä'jé- he- cha- kyah' mah' go-kwëéh- lä'jéé- hi- tá-ñee'. Lä'ja- ba' lä'cha- cha-miih- kyah' gyuu' jmi' gyuu'. Ma-ngëé' he- ja-, ja-ga' na- ñeeh', jääh' cru' kyaah' mah' jmeen' ko-jøh' —ga'jah' Jesús.

22 Ma' ga'nuu' dsa- he' juu' ja-, ga'heé' dséy' go-te-. Mah' ngaayh' ti-meeh- dséy' kih' he- ma' chay- cha-miih- kuu'.

23 He- ja- ga'jéé' Jesús dsa- hi- ma' tääh- lä'ku' lä'jii' jee' ma' cheyh' ja-, ga-jäyh':

—Ha- koh' sa- jwëéh- la' kih' dsa- cha- kuu' heyh' jee' jmeé- Dio hih'.

24 Ma' ga'nuu' discípulo kyay' lä'ja-, ga'tayh' jéé- dsayh'. Hi' ga'jah' Jesús ka-läh':

—Gyuu- kyaan-. Jaa- dsa- hi- kye- o-jøh- dsé- kih' kuu' kiyh', ha- koh' sa- jwëéh- la' kiyh' heyh' jee' jmeé- Dio hih'.

25 Sa' ga' jwëéh- la' kih' jaa- camey- ngëé' to-gwa' koq- hma-kuu' lä'koh' ga' he- heh' jaa- dsa- cha- kuu' jee' jmeé- Dio hih'.

26 Cha⁻ga⁻miih⁻ ga⁻lä⁻dsaa⁻ dsē⁻ discipulo ma⁻ ga⁻nuuy⁻ juu⁻ ja⁻, he⁻ja⁻ ga⁻hlēy⁻h⁻ dsa⁻kyaay⁻h⁻ ga⁻jāy⁻h⁻:

—¿Hi⁻ ba⁻ lä⁻ä⁻ ja⁻?

27 He⁻ja⁻ ga⁻jēē⁻ Jesús jee⁻ täāy⁻h⁻ ja⁻, mah⁻ ga⁻jāy⁻h⁻:

—He⁻ sa⁻ lä⁻kēh⁻ dsa⁻ jmi⁻ jmee⁻, sa⁻ la⁻ lä⁻na⁻ kih⁻ Dio. Jēēh⁻ ga⁻lä⁻jē⁻ ba⁻ liy⁻h⁻ jmee⁻h⁻.

28 He⁻ja⁻ ga⁻lō⁻ Pee⁻ siy⁻h⁻:

—Ma⁻jā⁻ ba⁻ lä⁻jē⁻ he⁻ cha⁻ kya⁻ä⁻ jnääh⁻ mah⁻ jmee⁻ jnääh⁻ ko⁻jōh⁻ kya⁻ah⁻ hne⁻.

29 He⁻ja⁻ ga⁻jēē⁻ Jesús juu⁻ kiy⁻h⁻:

—Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo⁻ jwēēhn⁻ hnäh⁻. Lä⁻jēē⁻ hi⁻ ma⁻tuu⁻ dsē⁻ ma⁻hwēē⁻ cha⁻neh⁻ kih⁻, ma⁻beey⁻ dsa⁻mē⁻ øøy⁻h⁻ dsa⁻ñuu⁻h⁻ øøy⁻h⁻, ma⁻beey⁻ cho⁻jmi⁻y⁻, ma⁻beey⁻ dsa⁻mē⁻ kya⁻ay⁻, ma⁻beey⁻ chih⁻ kya⁻ay⁻, o ma⁻bey⁻ hwa⁻ kiy⁻h⁻ kwa⁻at⁻ kin⁻ hi⁻ kih⁻ ju⁻hmēē⁻,

30 hi⁻ he⁻ hyoh⁻ hña⁻loo⁻ ga⁻ lä⁻na⁻ lä⁻koh⁻ ga⁻ he⁻ ga⁻jā⁻ kiy⁻h⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻. Hyoy⁻h⁻ hne⁻, jēy⁻ dsa⁻mē⁻ øøy⁻h⁻ dsa⁻ñuu⁻h⁻ øøy⁻h⁻, jēy⁻ chooy⁻, jēy⁻ chih⁻ kya⁻ay⁻, hyoy⁻h⁻ hwa⁻, hi⁻ jēy⁻ wii⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻. Hi⁻ jmi⁻gyuu⁻ he⁻ na⁻ ga⁻ lä⁻jnä⁻, tēy⁻ jee⁻ mo⁻so⁻ juuy⁻.

31 Pero, jwēē⁻ hi⁻ laa⁻ kwa⁻at⁻ jee⁻ kyah⁻ hnäh⁻ na⁻, hi⁻ he⁻ lee⁻ mäh⁻ ga⁻ ma⁻ja⁻. Hi⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁻ kwa⁻at⁻ jee⁻ kyah⁻ hnäh⁻ na⁻, hi⁻ he⁻ lee⁻ jōh⁻.

Ngoo⁻ hnē⁻ jiih⁻ jmeeh⁻ Jesús juu⁻ he⁻ juuy⁻

(Mt. 20:17-19; Lc. 18:31-34)

32 Lä⁻ ma⁻hä⁻ bih⁻ jwē⁻ ngooy⁻ ta⁻ Jerusalén, hi⁻ kaah⁻ kiy⁻h⁻ ga⁻nää⁻ lä⁻jēē⁻ hi⁻ ga⁻jmee⁻ ko⁻jōh⁻ kya⁻ay⁻h⁻. Pero jēē⁻ dsay⁻h⁻ hi⁻ ma⁻ goy⁻h⁻ ma⁻ cha⁻ay⁻ kaah⁻. Ja⁻ ga⁻ ga⁻tēē⁻ Jesús kah⁻ lä⁻jēē⁻ gya⁻ tuu⁻ discipulo, ga⁻lō⁻y⁻ jmeey⁻h⁻ juu⁻ ha⁻ lä⁻ dsa⁻ngēy⁻ ta⁻ cha⁻ne⁻:

33 —Na⁻ dsa⁻nō⁻ jne⁻ ta⁻ Jerusalén, jee⁻ oo⁻ ngēē⁻ dsa⁻ Hi⁻ ga⁻lēē⁻ ngo⁻ la⁻ kih⁻ jmi⁻dsa⁻ kaah⁻, hi⁻ ngēy⁻ kih⁻ ta⁻jwoh⁻ kya⁻ä⁻ ley. Hi⁻ he⁻ bää⁻h⁻ jnä⁻ dsoo⁻ mah⁻ jngēē⁻h⁻ dsa⁻ jnä⁻. Ja⁻ ga⁻ ngēy⁻ jnä⁻ ja⁻goo⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁻ judiu.

34 Mi⁻kway⁻h⁻ jnä⁻, jmi⁻baay⁻ jnä⁻, ti⁻hney⁻ jnä⁻, ja⁻ga⁻ jngēy⁻h⁻ jnä⁻. Pero lä⁻jiihn⁻ ka⁻lä⁻h⁻ ga⁻ ma⁻hya⁻ hnē⁻ jmi⁻.

Jacobo kya⁻ah⁻ Jwaa⁻ ga⁻ngi⁻y⁻ he⁻ gyay⁻ jwoo⁻ kih⁻ Jesús

(Mt. 20:20-28)

35 Ma⁻ngēē⁻ he⁻ ja⁻, Jacobo kya⁻ah⁻ Jwaa⁻ jo⁻ Zebedeo ga⁻nää⁻y⁻ chuh⁻ kih⁻ Jesús mah⁻ ga⁻jāy⁻h⁻:

—Ta⁻jwoh⁻, hnō⁻ jnääh⁻ jmeeh⁻ he⁻ ngi⁻ jnääh⁻ la⁻.

36 —¿Hee⁻ hnooh⁻ hnäh⁻ jmeen⁻ kyah⁻ hnäh⁻? —ga⁻jā⁻h⁻ Jesús.

37 —Kwa⁻ jwē⁻ dsa⁻tooh⁻ jnääh⁻ jwoo⁻ kyah⁻ jee⁻ nah⁻ jō⁻h⁻ he⁻ jmeeh⁻ hih⁻, jaa⁻ jwoo⁻ ra⁻llu⁻ hi⁻ jaa⁻ jwoo⁻ ra⁻kēh⁻ kyah⁻ —ga⁻jāy⁻h⁻ siy⁻h⁻ Jesús.

38 He⁻ja⁻ ga⁻jā⁻h⁻ Jesús siy⁻h⁻:

—Sa⁻ ñeh⁻ hnäh⁻ he⁻ na⁻ ngi⁻h⁻ hnäh⁻. ¿Che⁻ täā⁻h⁻ hnäh⁻ jēēh⁻ hnäh⁻ lli⁻wii⁻ he⁻ na⁻ ga⁻jēēn⁻? ¿Che⁻ lä⁻ be⁻ hoh⁻ hnäh⁻ dsa⁻ngēē⁻h⁻ hnäh⁻ he⁻ wii⁻ he⁻ na⁻ ga⁻ dsa⁻ngēēn⁻?

39 He⁻ja⁻ ga⁻jāy⁻h⁻:

—Tää⁻ ba⁻ jnääh⁻.

Mah⁻ ga⁻jā⁻h⁻ Jesús:

—Ma⁴ra⁴ he⁻ jēeh¹ ba⁴ hnäh¹ lli¹wii¹ he⁻ na⁴ ga⁴ jēen¹, hi⁴ dsa⁻ngēeh¹ hnäh¹ he⁻ wii¹ he⁻ na⁴ ga⁴ dsa⁻ngēen¹.

⁴⁰ Pero he⁻ nah¹ hnäh¹ jwoow¹ ra⁻llu¹ o jwoow¹ ra⁻kēh¹ kin⁴, sa⁴ ga⁻tēen¹ kwan¹. He⁻ ja⁻ hyoh¹ hi⁻ na⁻lleeh¹ kyaa¹ Tää¹ kyaan¹ ba⁴ ja⁻.

⁴¹ Jee¹ lä¹ jēē¹ gya¹ discipulo ga⁻lä⁻lleē¹ ma⁴ ga⁴ nuuy¹ hlēeh¹ Jwaa¹ kyaah¹ Jacobo lä¹ ja⁻.

⁴² He⁻ja⁻ ga⁻hlēeh¹ Jesús lä⁻jēē¹ discipulo, ga⁻jäh¹:

—Ñeh¹ ba⁴ hnäh¹ lä⁻koo⁻ jmee⁻ dsa⁻ta⁻hi⁻ jmee⁻ hih¹ kih¹ dsa⁻gooy¹, kaayh⁻ lä⁻lla⁻dséy¹. Dsa⁻kaah¹ he⁻lä⁻tē⁻dséy¹ kaayh⁻ dsa⁻gooy¹.

⁴³ Pero jee¹ kyah¹ hnäh¹ sa⁴ cha⁻ he⁻ kih¹ jmeeh¹ hnäh¹ lä⁻ja⁻. Hi⁻ hnøø¹ lee¹ jøøh¹ ga⁴ kih¹ lä⁻jēē¹ hnäh¹, hi⁻ he⁻ tēē⁻ jmee¹ ta⁴ he¹ kih¹ lä⁻jēē¹ ba⁴.

⁴⁴ Hi⁻ hnøø¹ ka¹ nē¹ kih¹ jee¹ lä⁻jēē¹, hi⁻ he⁻ tēē⁻ jmee¹ ta⁴ he¹ kih¹ lä⁻jēē¹ ba⁴.

⁴⁵ Jēeh¹, Hi⁻ga⁻lēē⁻ngo¹ la⁻sa⁻ma⁻jay⁻ mah¹ jmee¹ dsa⁻ta⁴ he¹ kiyh¹, ma⁻jay⁻ mah¹ jmee¹ ta⁴ he¹ kih¹ dsa⁻ba⁴. Ma⁻jay⁻ mah¹ kwaay¹ hñii¹ juuy¹, he⁻ja⁻ kēē¹ mah¹ lä⁻jwēē¹ dsa⁻.

Ga⁻mi⁻hlää¹ Jesús Bartimeo hi⁻ma⁴ tuu¹
(Mt. 20:29-34; Lc. 18:35-43)

⁴⁶ Ma⁴ ngēē¹ he⁻ja⁻, ga⁻lla⁻nääy¹ jwii⁻ Jericó. Lä⁻ma⁴ ya⁻hēē¹ Jesús Jericó kyaayh¹ discipulo, hi⁻kyaah¹ jwēē¹ dsa⁻, ga⁻ngēēy¹ jee¹ ma⁴ gya¹ ja⁻ dsa⁻tuu¹ hi⁻ma⁴ ngii⁻kuu¹ kih¹ dsa⁻. Dsa⁻tuu¹ he⁻ma⁴ cheē⁻ Bartimeo, joø¹ Timeo.

⁴⁷ Ma⁴ ga⁴ nuuy¹ ngoo¹ ya⁻jäh¹ Jesús dsa⁻ cha⁻ Nazaret, ga⁻løøy¹ hlēeyh⁻ ki⁻gaa⁻, ma⁴ jäh¹:

—Jesús, hne⁻hi⁻lä⁻sa⁻ju⁻ kih¹ David, wa⁴ lä⁻ñih¹ hoh¹ ki⁴ jnä¹.

⁴⁸ Jwēē¹ dsa⁻ga⁻juu¹ kiyh¹, mah¹ sa⁴ tooyh¹ miih¹. Pero dsa⁻he⁻cha⁻ga⁻miih⁻miih⁻ma⁴ tooyh⁻:

—Hne⁻hi⁻lä⁻sa⁻ju⁻ kih¹ David, wa⁴ lä⁻ñih¹ hoh¹ ki⁴ jnä¹.

⁴⁹ Ja⁻ga⁻ga⁻noo⁻ Jesús, ga⁻jmeey¹ mada⁻he⁻dsa⁻kyaa¹ dsih¹. He⁻ja⁻na⁻kyaa¹ dsih¹, mah¹ ga⁻jäh¹ dsa⁻siyh⁻:

—Ta⁻ka⁻huu¹dsē⁻, noo⁻tēeyh⁻hne⁻.

⁵⁰ Lä⁻chah¹ ja⁻ga⁻jñuuyh¹ hmiih⁻ he⁻ma⁴ na⁻bääyh⁻, ga⁻nooy⁻ko⁻chih¹, ngooy¹ jee¹ cheh¹ Jesús.

⁵¹ Mah¹ ga⁻jäh¹ Jesús siyh⁻:

—¿Hee⁻hnooh⁻jmeen¹ kyah¹?

He⁻ja⁻ga⁻jäh¹ dsa⁻tuu¹ he⁻:

—Ta⁻jwoh¹, hnoon¹ lä⁻jnä¹ mi⁻nēn¹.

⁵² Mah¹ ga⁻jäh¹ Jesús siyh⁻:

—Gwaa⁻ba⁴ hne⁻kyah¹. Kyaah¹ he⁻ma⁻dsoo¹ hoh¹ na⁻, ma⁻jä⁻ba⁴ kyah¹.

Hi⁻lä⁻chah¹ ja⁻ga⁻lä⁻jnä¹ mi⁻nēy¹ hi⁻ngooy¹ kyaah¹ Jesús.

11

Ga⁻he¹ Jesús na⁻dsēē⁻burr⁻jwii⁻ Jerusalén
(Mt. 21:1-11; Lc. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

¹ Ja⁻ga⁻tēey¹ Jerusalén ga⁻nääy¹ chuuh¹ jwii⁻ Betfagé kyaah¹ Betania. Hi⁻jäh¹ ba⁴ nøø¹ jwii⁻ ja⁻kih¹ moh¹ Olivo. Jee¹ jwii⁻ ja⁻ga⁻chee¹ Jesús uu¹ discipulo.

² Ga⁻siyh⁻:

—Go⁻nää^ʔ hnäh^ʔ ta⁺ jee^ʔ jwii⁻ he⁻ nøø^ʔ ta⁺ cha⁻ne^ʔ. Wa⁻ra⁻ ga⁺ tēēh^ʔ hnäh^ʔ jee^ʔ oo⁺, jnääh⁺ hnäh^ʔ jaa⁻ burr⁻ mäh⁺ hi⁻ na⁻ hñuuh^ʔ, hi⁻ sa⁺ ga⁻ ma⁻ wii⁻ dsa⁻. Ja⁻ cheēh^ʔ hnäh^ʔ mah^ʔ ya⁺ jāāh^ʔ hnäh^ʔ ta⁻ la⁻.

³ Cher⁻mah^ʔ chaa⁻ hi⁻ ngii^ʔ juu^ʔ kyah^ʔ hnäh^ʔ, he⁻ la⁻ jmeeh⁻ hnäh^ʔ lä⁻ na⁻, ja⁻ jwiih^ʔ hnih^ʔ: “Jmee⁻ bii^ʔ kih^ʔ Dsa⁻ jøøh^ʔ kyaa⁺ jnääh^ʔ ba⁻ la⁻, chah^ʔ ba⁻ ya⁺ jāā^ʔ jnääh^ʔ ka⁻ läh^ʔ.”

⁴ He⁻ ja⁻ ga⁻ nääy^ʔ hi⁻ ga⁻ jnääh⁻ bih^ʔ burr⁻ he^ʔ ma⁻ cheh^ʔ cha⁻ jwē^ʔ, na⁻ hñuuh^ʔ chuh⁻ kih^ʔ koo⁻ ho⁻ haah^ʔ, mah^ʔ ga⁻ løøy^ʔ cheeyh⁻ burr⁻ he^ʔ.

⁵ Pero dsa⁻ hi⁻ ma⁻ tāāh^ʔ jee^ʔ ja⁻, ga⁻ ngiiy^ʔ juu^ʔ:

—¿Hee⁻ jmeeh⁻ hnäh^ʔ, he⁻ la⁻ cheēh^ʔ hnäh^ʔ burr⁻ na⁻?

⁶ He⁻ ja⁻ ga⁻ siiyh^ʔ lä⁻ koo⁻ ga⁻ jāh^ʔ Jesús. Ja⁻ ga⁻ ga⁻ kwa⁻ dsa⁻ he^ʔ jwē^ʔ.

⁷ Hi⁻ na⁻ jāāy⁻ jee^ʔ cheh^ʔ Jesús mah^ʔ ga⁻ kye⁻ dsa⁻ hmiih⁻ kih^ʔ ka⁻ luu⁻ burr⁻ he^ʔ. Ja⁻ ga⁻ ga⁻ wii⁻ Jesús ngoo^ʔ.

⁸ Jwēē⁻ dsa⁻ ga⁻ ja⁻ hmiih⁻ kih^ʔ cha⁻ jwē^ʔ jee^ʔ ngooy^ʔ ja⁻ hi⁻ jñah^ʔ ga⁻ hnä⁻ niih⁻ hma⁻ ga⁻ jay^ʔ cha⁻ jwē^ʔ.

⁹ Dsa⁻ hi⁻ chaa⁻ kaah^ʔ, kyaah^ʔ hi⁻ ga⁻ nää^ʔ jāā^ʔ ma⁻ tooyh⁻ cha⁻ miih⁻ miih⁻ ma⁻ jāyh^ʔ:

—¡Hosanna! ¡He⁻ ba⁻ che⁻ jøøh^ʔ hi⁻ ja⁻ na⁻ lä⁻ hih⁻ kih^ʔ Dsa⁻ jøøh^ʔ jñan^ʔ!

¹⁰ ¡Dio kyaah^ʔ hi⁻ na⁻ ga⁻ jmee⁻ hih⁻ lä⁻ koo⁻ ga⁻ jmee⁻ dsa⁻ jøøh^ʔ jñan^ʔ David! ¡Peer⁻ jøøh^ʔ hi⁻ gya⁻ gyuu^ʔ!

¹¹ Ja⁻ ga⁻ ga⁻ he⁻ Jesús jee^ʔ jwii⁻ Jerusalén, ngooy^ʔ ta⁺ jee^ʔ chih^ʔ gwah^ʔ juuh⁺. Ma⁻ ngēē⁻ ma⁻ jēēy⁻ lä⁻ ku⁻ lä⁻ jii^ʔ jee^ʔ chih^ʔ gwah^ʔ ja⁻, ya⁻ hēēy⁻ ngaayh^ʔ ta⁺ Betania kyaayh^ʔ lä⁻ jēē⁻ gya⁻ tuu^ʔ dsa⁻ kyaay^ʔ. Jēēh^ʔ ma⁻ ngoo⁻ ga⁻ hloo⁻ jmi⁻ ja⁻.

*Ga⁻ jwä⁻ Jesús dso⁻ jwii⁻ kih^ʔ chaah^ʔ higo
(Mt. 21:18-19)*

¹² Ma⁻ ga⁻ jnä⁻ jyoh^ʔ jmi^ʔ, ga⁻ hwēēy⁻ ka⁻ läh^ʔ jee^ʔ jwii⁻ Betania, ja⁻ kyoh⁻ Jesús.

¹³ Hū^ʔ ga⁻ ga⁻ jēē⁻ Jesús koo⁻ chaah^ʔ hma⁻ higo mah^ʔ ngooy^ʔ na⁻ jēēy⁻ che⁻ hii⁻ mi⁻. Ma⁻ ga⁻ lloo⁻ jee^ʔ chih^ʔ chaah^ʔ hma⁻ ja⁻, ma⁻ la⁻ moo⁻ jmah^ʔ ba⁻ ma⁻ choo^ʔ. Jēēh^ʔ, ja⁻ jii⁻ kih^ʔ ja⁻.

¹⁴ He⁻ ja⁻ ga⁻ jāh^ʔ Jesús siih⁻ chaah^ʔ hma⁻ ja⁻:

—Ni⁻ koo⁻ mi⁻ kyah^ʔ mo⁻ so⁻ kuh⁻ dsa⁻ ka⁻ läh^ʔ jih⁻ koh⁻ jih⁻ lih⁻.

Hi⁻ ga⁻ nuu^ʔ discípulo kyaay^ʔ.

*Ga⁻ hwēē⁻ Jesús dsa⁻ hi⁻ ma⁻ tāāh^ʔ hñii⁻ jee^ʔ chih^ʔ gwah^ʔ
(Mt. 21:12-17; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22)*

¹⁵ Ma⁻ ngēē⁻ he⁻ ja⁻, ga⁻ lla⁻ nääy^ʔ Jerusalén, ja⁻ ga⁻ ga⁻ lloo⁻ Jesús ho⁻ hne⁻ kih^ʔ gwah^ʔ juuh⁺, hi⁻ ga⁻ løøy^ʔ hēēy⁻ kih^ʔ lä⁻ jēē⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ lla⁻ hmooh^ʔ. Ga⁻ saa⁻ ga⁻ jāay^ʔ na⁻ mes⁻ kih^ʔ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ mi⁻ sii⁻ kuu⁻, hi⁻ ga⁻ saa⁻ ga⁻ jāay^ʔ lä⁻ jēē⁻ he⁻ la⁻ kih^ʔ hi⁻ ma⁻ hnēē⁻ juu⁻.

¹⁶ Mo⁻ so⁻ ga⁻ kway^ʔ jwē^ʔ ma⁻ ngēē⁻ dsa⁻ jee^ʔ ja⁻ kyaah^ʔ løø⁻ kih^ʔ mah^ʔ ma⁻ llay⁻ hmooh^ʔ.

¹⁷ Hi⁻ ga⁻ hlēēy^ʔ dsa⁻ ga⁻ siiyh⁻:

—¿Che⁻ sa⁻ na⁻ sii⁻ lä⁻ la⁻ juu⁻ kih^ʔ Dio? “Hne⁻ kin⁻ la⁻ lä⁻ cheē⁻ hne⁻ jee^ʔ ngii⁻ lä⁻ jēē⁻ dsa⁻ jmi⁻ gyuu⁻ kiyh⁻ kih^ʔ Dio.” Pero hnäh^ʔ, ma⁻ jmeeh⁻ hnäh^ʔ lä⁻ koo⁻ too⁻ jee^ʔ dsa⁻ tāāh^ʔ dsa⁻ hñii⁻ ba⁻.

18 Ga⁻nuu⁴ ta⁻jwoh⁴ kyaa⁴ ley hi⁻ lä⁻ja⁻ dsa⁻kaah⁴ kyaa⁴ jmi⁻dsa⁻ ka⁻läh⁴ ha⁻ lä⁻ ga⁻jmee⁴ Jesús. He⁻ja⁻ ma⁻hnooyh⁻ ha⁻ lä⁻ jwë⁴ jee⁴ ma⁻ jngëëyh⁴, pero ma⁻ gayh⁴ Jesús. Jëeh⁴ jwëë⁴ dsa⁻ ma⁻ tääh⁴ ma⁻ jëë⁻ dsah⁻ ha⁻ lä⁻ la⁴ nuuh⁻ kiyh⁴.

19 Ta⁻ ga⁻hloo⁴ ja⁻, ya⁻hëë⁴ Jesús jee⁴ jwi⁻ ja⁻, ngaayh⁴.

Ga⁻lä⁻kij⁻ chaah⁴ hma⁻ higo

(Mt. 21:20-22)

20 Ta⁻la⁻ hoo⁻ jyoh⁴ jmi⁻ ja⁻, ga⁻ngëëy⁴ ka⁻läh⁴ jee⁴ ma⁻ chih⁴ chaah⁴ hma⁻ higo. Ga⁻jëë⁻ discípulo kyaa⁴ Jesús ma⁻lä⁻kij⁻ go⁻te⁻ chaah⁴ hma⁻ ja⁻.

21 He⁻ja⁻ ga⁻lä⁻dsooh⁻ dsë⁴ Pee⁴, ga⁻jäyh⁴:

—Jëë⁴ da⁴ Ta⁻jwoh⁴, ma⁻lä⁻kij⁻ hma⁻ higo he⁻ ga⁻jwäh⁴ dso⁴jwi⁻ kih⁴ lloo⁴.

22 Hi⁻ ga⁻jëeh⁻ Jesús juu⁴ kiyh⁴, ga⁻siiyh⁴:

—Wa⁻lä⁻dsoo⁴ hoh⁴ hnäh⁴ kih⁴ Dio.

23 Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo⁴ jwëëhn⁻ hnäh⁴, cher⁴mah⁴ hi⁻ ga⁻jäh⁴ siih⁻ moh⁻ la⁻: “Jñuuh⁴ jee⁴ na⁻, jwää⁴ hñaa⁴ cha⁴jmi⁻ ñeeh⁴”, hi⁻ cher⁴mah⁴ lä⁻kaa⁻ tuh⁻dsëy⁴ ga⁻ngiiy⁴, hi⁻ cher⁴mah⁴ ga⁻jmeey⁴ dsoo⁴ le⁴, ma⁻ra⁻ he⁻ le⁴ ba⁻ he⁻ ma⁻ngiiy⁴ ja⁻.

24 He⁻ja⁻ jwëëhn⁻ hnäh⁴, lä⁻jë⁻ he⁻ ngiih⁴ hnäh⁴ kih⁴ Dio, jmeë⁴ hnäh⁴ dsoo⁴ ma⁻hñah⁻ hnäh⁴, hi⁻ lä⁻ja⁻ ba⁻ hñah⁻ hnäh⁴.

25 Hi⁻ jee⁴ tääh⁴ hnäh⁴ ngiih⁴ hnäh⁴ kih⁴ Dio, jmeë⁴ jøh⁻ hoh⁴ hnäh⁴ cher⁴mah⁴ hi⁻ kyaah⁴ hä⁴ hoh⁴, mah⁴lä⁻ja⁻ Tääh⁴ jnän⁴ hi⁻ gya⁻ gyuu⁴ jmeë⁴ jøh⁻ dsë⁴ kih⁴ lä⁻jë⁻ dso⁴kye⁻ kyah⁴ hnäh⁴.

26 Jëëh⁴, cher⁴mah⁴ sa⁻ jmeeh⁻ hnäh⁴ jøh⁻ hoh⁴ hnäh⁴ kih⁴ dsa⁻, ni⁻ lä⁻ja⁻ Tääh⁴ jnän⁴ hi⁻ gya⁻ gyuu⁴ sa⁻ jmeë⁴ jøh⁻ dsë⁴ kih⁴ dso⁴kye⁻ kyah⁴ hnäh⁴.

He⁻ja⁻ gyuu⁴ ba⁻ hih⁻ he⁻ jmeë⁴ Jesús

(Mt. 21:23-27; Lc. 20:1-8)

27 Ga⁻lloo⁴ Jesús ka⁻läh⁴ Jerusalén kyaah⁴ discípulo. Ga⁻ngëëy⁴ ta⁻ jee⁴ chih⁴ gwah⁻. Jee⁴ ja⁻ ga⁻lla⁻nää⁻ dsa⁻kaah⁴ kyaa⁴ jmi⁻dsa⁻, kyaah⁴ ta⁻jwoh⁴ kyaa⁴ ley, hi⁻ lä⁻jëë⁻ dsa⁻gyuu⁴.

28 Hi⁻ ga⁻jäh⁴ dsa⁻ he⁴ siiyh⁴:

—¿Che⁴ cha⁻ jwë⁴ kyah⁴ he⁻ jmeeh⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ na⁻? ¿Hi⁻ kih⁴ hih⁻ he⁻ jmeeh⁻ lä⁻na⁻?

29 He⁻ja⁻ ga⁻jëeh⁻ Jesús juu⁴ kiyh⁴, ga⁻siiyh⁴:

—Ngii⁴ koo⁻ mi⁻juu⁴ kyah⁴ hnäh⁴ ka⁻läh⁴. Jëeh⁴ da⁴ hnäh⁴ kin⁴ jää⁴, ja⁻ ga⁻ jwahn⁴ hi⁻ kih⁴ hih⁻ he⁻ jmeen⁻ lä⁻la⁻.

30 ¿Hi⁻ ga⁻jmeë⁴ hih⁻ he⁻ ga⁻chaa⁴ Jwaa⁴ dsa⁻ jmi⁻, che⁴ Dio o che⁴ dsa⁻ñuu⁴? Jmeeh⁴ da⁴ hnäh⁴ juu⁴ kin⁴ —ga⁻jäh⁴ Jesús.

31 Jee⁴ tääyh⁴ ja⁻ ma⁻llay⁴ juu⁴ kyaah⁴ dsa⁻kyaa⁴yh⁴, ma⁻ jäyh⁴:

—Cher⁴mah⁴ ga⁻jäh⁴ jne⁴, hih⁻ kih⁴ Dio ba⁻ ja⁻, Jesús jäh⁴: “¿He⁻la⁻ sa⁻ ga⁻lä⁻dsoo⁴ hoh⁴ hnäh⁴ kiyh⁴ ga⁻ ja⁻?”

32 Hi⁻ cher⁴mah⁴ ga⁻jäh⁴ jne⁴, ja⁻ hih⁻ kih⁴ dsa⁻ ba⁻ ja⁻, lä⁻llee⁴ dsa⁻jwi⁻ —ma⁻ jäh⁴ dsa⁻kaah⁴ he⁴.

Cha⁻ miih⁻ ma⁻ gayh⁴ dsa⁻gooy⁴, jëeh⁴ lä⁻jëë⁻ dsa⁻ ma⁻ jmää⁻ kwaat⁻ Jwaa⁴ ma⁻ra⁻ he⁻ ma⁻laa⁻ jaa⁻ hi⁻ ma⁻ngëë⁻ juu⁴ kih⁴ Dio.

33 He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁴ dsa⁻kaah⁴ he⁴ ga⁻siiyh⁴ Jesús:

—Sa⁻ ñe⁴ jnäh⁴.

Mah⁴ ga⁻jëeh⁻ Jesús juu⁴ ka⁻läh⁴, ga⁻siiyh⁴:

–Niˆ jnãˆ saˆ jmeehnˆ juuˆ hijˆ gaˆjmeeˆ hihˆ heˆ jmeenˆ heˆ laˆ.

12

Juuˆ naˆhmããˆ lâˆkoqˆ laˆ kihˆ dsaˆ hiˆ gaˆhøøˆ taˆ kihˆ jñahˆ
(Mt. 21:33-46; Lc. 20:9-19)

¹ Jeeˆ jaˆ gaˆløøˆ Jesús hlëëyhˆ dsaˆ heˆ kyaahˆ juuˆ naˆhmããˆ, gaˆjãyhˆ:

–Gaˆtäãˆ jaaˆ dsaˆ ñũhˆ koqˆ nããˆ chaahˆ wiiˆ jëhˆ hiˆ gaˆjneyˆ lâˆkuˆ lâˆjiiˆ hiˆ gaˆmiˆlluyˆ jeeˆ maˆ hwëëyˆ jmihˆ miˆjêhˆ. Gaˆchihyˆ koqˆ naˆhyahˆ heˆ ñiiˆ jeeˆ gaˆwiiˆ dsaˆ hiˆ gaˆtaahˆ gaˆhøøˆ jeeˆ naˆjnããˆ chaahˆ jêhˆ. Maˆ gaˆlaˆ heˆ jaˆ, gaˆtooyhˆ gooˆ dsaˆ heˆ høøyˆ maˆ toˆdsaahˆ. Jaˆ gaˆyaˆ hëëyˆ ngooyˆ uuˆ.

² Maˆ gaˆllooˆ jiiˆ kihˆ miˆjêhˆ jaˆ, gaˆcheeyˆ jaaˆ mozˆ kyaayˆ jeeˆ maˆ täãhˆ dsaˆ høøˆ taˆ kiyhˆ mahˆ maˆ kooyˆ heeyˆ heˆ maˆ tëëyˆ.

³ Maˆ gaˆllooˆ mozˆ heˆ jeeˆ naˆjnããˆ chaahˆ jêhˆ kihˆ dsaˆ juuyˆ, dsaˆ hiˆ maˆ täãhˆ høøˆ heˆ gaˆsaahˆ dsihˆ, gaˆkwayˆ kihˆ hiˆ gaˆhëëyˆ kihˆ taˆjmahˆ.

⁴ Jaˆ gaˆ gaˆcheeyˆ jñahˆ kaˆlãhˆ mozˆ kyaayˆ jeeˆ maˆ täãhˆ hiˆ maˆ høøˆ taˆ kiyhˆ. Lãˆjaˆ gaˆteyˆ kuuˆ kihˆ hiˆ heˆ, lâˆjiihˆ gaˆlaˆ dsooˆ lleyˆ mahˆ gaˆhëëyˆ kihˆ kyaahˆ oˆ hihˆ.

⁵ Koqˆ kaˆlãhˆ gaˆcheeˆ dsaˆ juuyˆ heˆ jñahˆ dsaˆ kyaayˆ. Hiˆ heˆ gaˆjngëëyhˆ. Hiˆ ngooˆ bihˆ cheeyˆ dsaˆ lâˆjaˆ. Koˆllaãˆ hiˆ heˆ gaˆhiˆ hiˆ koˆllaãˆ hiˆ heˆ gaˆjngëëyhˆ goˆteˆ.

⁶ Maˆ gaˆdsaaˆ lâˆjëëˆ mozˆ kyaayˆ, maˆ chaãˆ gaˆ jaaˆ chihˆ kyaayˆ hiˆ hnããyˆ chaˆmiihˆ. Hiˆ heˆ gaˆcheeyˆ jeeˆ gaˆdsaaˆ. Maˆ jmeeyˆ huudseˆ: “Goˆ jmeeyˆ gaˆ dsaˆ ooˆ heˆ kihˆ chihˆ kyaanˆ laˆ.”

⁷ Maˆ gaˆjëëˆ dsaˆ hiˆ maˆ høøˆ chaahˆ jêhˆ jaˆ, jaˆ chihˆ heˆ, gaˆtaayhˆ gaˆllayˆ juuˆ kyaahˆ dsaˆ kyaayhˆ: “Hiˆ ooˆ naˆ, hiˆ jãˆ kyaahˆ taˆ jnããˆ laˆ. Waˆ jngëëhˆ jnihˆ mahˆ jãˆ kyaahˆ heeyˆ heˆ maˆ tëëyˆ.”

⁸ Heˆ jaˆ gaˆsaayhˆ chihˆ heˆ mahˆ gaˆjngëëyhˆ. Jaˆ gaˆ naˆbeeyˆ taˆ kaˆhneˆ jeeˆ maˆ naˆjnããˆ chaahˆ jêhˆ jaˆ.

⁹ ¿Haˆ lâˆ jmeeyˆ dsaˆ juuyˆ laahˆ hnãhˆ? –gaˆjãhˆ Jesús—. Llooˆ dsaˆ juuyˆ jêhˆ mahˆ miˆllaayˆ hiˆ jmeeyˆ taˆ jaˆ mahˆ tooyhˆ gooˆ jñahˆ dsaˆ hiˆ jmeeyˆ taˆ kiyhˆ.

¹⁰ ¿Cheˆ saˆ maˆ hehˆ hnãhˆ juuˆ kihˆ Dio jeeˆ naˆsiˆ lâˆlaˆ?

Jaˆ baˆ kuuyˆ heˆ saˆ gaˆtihˆ dsëˆ tëˆhyahˆ, heˆ jaˆ baˆ gaˆjãˆ lâˆkoqˆ miˆkuuyˆ heˆ kyeˆ dsaˆ toˆnëˆ kihˆ koqˆ hneˆ juuyˆ.

¹¹ Heˆ laˆ gaˆjmeeyˆ hñiiˆ Dio, heˆ jaˆ dsaaˆ dsëˆ jneˆ, gaˆjãhˆ Jesús.

¹² Heˆ jaˆ maˆ hnøøˆ dsaˆ kaahˆ heˆ maˆ saayhˆ Jesús. Jëëhˆ, gaˆtahˆ dsëyˆ heˆ gaˆhlëëhˆ Jesús kiyhˆ kyaahˆ juuˆ heˆ naˆhmããˆ jaˆ. Pero maˆ goyhˆ kyaahˆ dsaˆ hiˆ maˆ täãhˆ jeeˆ jaˆ, heˆ jaˆ saˆ gaˆlaˆ maˆ saayhˆ Jesús, gaˆnããˆ bihˆ.

Kwaatˆ kihˆ kuˆsihˆ
(Mt. 22:15-22; Lc. 20:20-26)

¹³ Gaˆtaahˆ dsaˆ fariseo juuˆ kweeˆ kyaahˆ dsaˆ kyaãˆ Herode, mahˆ gaˆcheeyˆ dsaˆ hiˆ koˆtaãˆ gaˆjmeeyˆ, haˆ lâˆ jeeˆ maˆ kaahˆ juuˆ kihˆ Jesús.

¹⁴ Maˆ gaˆllaˆ nããyˆ jeeˆ maˆ chehˆ Jesús, gaˆjãyhˆ:

–Taˆjwohˆ, ñeˆ baˆ jnããhˆ, hneˆ hlëëhˆ juˆdsooˆ jmahˆ baˆ. Saˆ gahˆ kyaahˆ niˆ jaaˆ. Jëëhˆ, saˆ chaˆ kwaatˆ kyeˆhˆ haˆ lâˆ laãˆ lâˆjaaˆ lâˆjaaˆ dsaˆ, hiˆ kyaahˆ juˆdsooˆ baˆ hlëëhˆ dsaˆ haˆ lâˆ laˆ jwëˆ kihˆ Dio. ¿Haˆ lâˆ laahˆ hneˆ, cheˆ lluyˆ

mi'hmaah' jne' ku'sih' kih' dsa' ta' César o sa' llu'? ¿Che' jmee' bii' mi'hmaah' jne' o sa' jmee' bii'?

15 Pero ñe' ba' Jesús ha' lä' la' huu'dsë' kiyh' he' ta' juuy' ba' ja', he' ja' ga' jäh' Jesús siyh':

—¿He' la' kah' hnäh' dsën'? Kye' da' koo' kuu' mah' jëen'.

16 He' ja' na' kyey' koo' kuu', mah' ga' jäh' Jesús:

—¿Hii' kih' heeh' too' la', hii' kih' jm# na' sii' la'?

He' ja' ga' jäh' dsa' he':

—Kih' César ba' na'.

17 Mah' ga' jäh' Jesús siyh' ka' läh':

—He' la' kih' César, kwëeh' ba' César. He' la' kih' Dio, kwëeh' ba' Dio he' la' kih'.

He' ja' ga' taayh' jëe' dsayh' kih' Jesús.

Ga'ngii' dsa' juu' ha' lä' le' wa'ra' ga'të' jee' lä' jiih' hi' na' juu'

(Mt. 22:23-33; Lc. 20:27-40)

18 Ja' ga' ulla' naä' saduceo ka' läh' jee' ma' cheh' Jesús. Dsa' he' na', sa' ma' jmeey' dsoo' he' lä' jiih' dsa' hi' ma' na' juu'. Mah' ga'ngiiy' juu' kih' Jesús, ga' jäh':

19 —Ta' jwoh', ga' sii' Moisé jnän' kyaah' juu' la'. Wa'ra' ga' juu' jaa' dsa' ñuuh' hi' sa' chaa' joo', dsa' ñuuh' ooh' hlii' he', lle' kih' tëey' dsa' më' mah' lä' chaa' joo' siyh' hi' lee' kwaat' kyaä' hlii' ooyh'.

20 Ga' lä' chaa' gye'e' dsa' ñuuh' jaa' ba' cho'jmiy'. Hi' to' në' he' ga' kaa' dsa' më'. Pero chah' ba' ga' juuy', sa' chaa' joo' ga' lä' chaa'.

21 He' ja' jee' ga' të' uu' dsa' ñuuh' ooyh' ga' kaa' dsa' më' hni' he'. Ja' ba' lä' ja' ga' juuy', sa' ga' lä' chaa' joo'. Jñah' ka' läh' dsa' ñuuh' ooh' hlii' he' ga' tëey' dsa' më' he'. Jee' ja' ga' të' uu' dsa' ñuuh'. Hi' koo' ka' läh' ga' juu' hi' he', sa' ga' lä' chaa' joo'.

22 Ja' ba' lä' ja', lä' jëe' gye'e' dsa' ñuuh' ga' kaa' dsa' më' he' hi' ga' juu' lä' jëe' gye'e' dsa' ñuuh' he'. Ni' jaa' sa' ga' lä' chaa' joo'. Jee' ga' dsaa' ga' juu' hñii' dsa' më' he'.

23 Wa'ra' ga' të' jee' lä' jiih' dsa' hi' na' juu', ¿hii' kih' jee' lä' jëe' gye'e' lee' kyaä' dsa' më' he'? Jëeh', ga' lä' jëe' gye'e' ba' ga' lä' kyaayh' —ga' jäh' dsa' saduceo siyh' Jesús.

24 He' ja' ga' jeeh' Jesús juu' kiyh', ga' siyh':

—Na' hee' hoh' ba' hnäh' na', jëeh', sa' kye'h' hnäh' kwaat' ha' lä' jäh' juu' kih' Dio, ni' ha' lä' la' be' kiyh'.

25 Wa'ra' ga' të' jee' lä' jiih' hi' ma' na' juu', ni' jaa' dsa' më' dsa' ñuuh' mo' so' jee' goo'. Ma' ja' leey' lä' koo' laa' ángele hi' tääh' gyuu' ba'.

26 Pero he' lä' jiih' dsa' hi' ma' na' juu', ¿che' sa' ma' heh' hnäh' juu' he' ga' sii' Moisé lä' koo' ga' la' kiyh' jee' koo' chaa' too' ja'? Jee' ja' ga' hlëeh' Dio kyaayh', ga' siyh': "Jnä' laan' Dio kyaä' Abraham, laan' Dio kyaä' Isaac, laan' Dio kyaä' Jacob."

27 He' ga' jäh' lä' ja', sa' na' juu' dsa' ma' gyuh' jnän' he' kih' Dio. Jëeh' Dio jnän' laay' Dio kyaä' hi' na' jiih' ba'. He' ja' na' hee' hoh' hnäh' he' laah' hnäh' sa' lä' jiih' dsa'.

Nuu'h' he' kye'e' ga' kih' jee' lä' jë'

(Mt. 22:34-40)

28 Jee' ja- ma' hää' jaa- ta-jwoh' kyaa' ley. Ma' ga-nuuy' ti-choo' dsa- juu' kyaah' Jesús, ga-jëy' jeeh- ba' Jesús kwee- juu' kih' dsa-. He-ja- na'ngiy' juu' kih' Jesús:

—¿Hee- koo- jee' lä-jë- he- lle- në' ley kyeë' ga' miih-?

29 Mah' ga-jäh' Jesús:

—He- la- ba' nuuh' he- kyeë' ga' kih' jee' lä-jë-: “Nuuh- hnäh' dsa- Israel. Jaa- ba' Dio chaä- jnän'.

30 Wa' hnaah- Dio kyaah' lä-kaa- tuh-hoh', kyaah' lä-jë- huudse- kyah', kyaah' lä-jë- be' kyah'.” He- la- ba' ja- nuuh' he- kyeë' ga' kih' jee' lä-jë-.

31 Hi- ja- ba' lä-ja- la' jee' ga-të' to' nuuh': “Wa' hnaah- dsa-kyaah' lä-koh' hnaah- hñaah'.” Sa- cha- ga' jyoh' nuuh' he- kyeë' ga' lä-koh' ga' he- la- — ga-jäh' Jesús.

32 He-ja- ga-jäh' ta-jwoh' kyaa' ley:

—Llu- ba' jawah', Ta-jwoh'. Ju'dsoo' ba' ma-hlëeh', sa- chaä- jñah' Dio, jaa- ba' Dio laa'.

33 Hi- cher'mah' hnää- jne' Dio lä-kaa- tuh-dse- jne' kyaah' lä-jë- huudse- jnän', hi- kyaah' lä-jë- be' jnän', hi- cher'mah' hnää- jne' dsa-kyaah' lä- hnää- jne' hñaan', kyeë' ga' he- na- lä-koh' ga' he- kaa- jah' o he- ga' jyoh' he- jee- jne' në' na'hyoo'.

34 Ma' ga-nuuy' Jesús ga-jeeh- bih' kyaah' huudse- llu', mah' ga-jäh' Jesús siiyh-:

—Miih- ga' jmee- heeh- he- jää' Dio hne- lä-hih' kih'.

Ja- jiih' ni' jaa- mo-so' ga-tuü- dsëy' ma' ngii' gyih' jyoh' juu' kih' Jesús.

Hii- kih' ja' hi- laa' Cristo

(Mt. 22:41-46; Lc. 20:41-44)

35 Lä- ma- cheh' ba' Jesús koo' gwah- ja-, hlëeyh- dsa-, mah' ga-siyyh- dsa-: —¿Ha- lä- la' he- jäh' ta-jwoh' kyaa' ley, Cristo laa' sa'ju- kih' David?

36 He' ba' hñii' David ga-sii' juu' la- lä-koo- ma' jøø- Jmi-lle' kiyh', he- ga-siyy' lä-la-:

Ga-jäh' Dio ga-siyyh- Dsa-jøøh' kyaan-:

“Na' jwoo' ra-lluü' kin- la-,

lä-jiih' lloo- jmi' llaan- huudsih' lä-jë- hi- na-høøh' kyah'.”

37 ¿Ha- lä-ja- laa' Cristo sa'ju- kih' David ga- ja-, cher'mah' hñii' David jäh' kih' Cristo: “Dsa-jøøh' kyaan-?”

Lä-jë- dsa- hi- ma' tääh' jee' ja- ga-tih' ba' dsë' lä-koo- ga-hlëeh' Jesús.

Ga-juuh' Jesús kih' ta-jwoh' kyaa' ley

(Mt. 23:1-36; Lc. 11:37-54; 20:45-47)

38 Hi- ga-løøy' ga-kway' juu', ga-mi-tëy- dsa-:

—Leeh' hnäh' kyaah' ta-jwoh' kyaa' ley, tih- dsëy' ngëy- kyeyh' huudsih- kyoo- jee' kih' dsa- hi- hnøøy' jmee' dsa- Dio kiyh' cha'jwë' juuh-.

39 Hi- tih- dsëy' gyay' to-në' hma-sii- neh' gwah- mäh-, hi- lä-ja- ka-läh' jee' dsa-taah' dsa- kuh-.

40 Hwëy- dsa-më' hñii' cha'neh' kih', ko-taa' ga' jmeey- hlëeyh- cha-miuh- kyaah' Dio ha- jee' jëe' dsa- kiyh'. Cha-ga-miuh- wi' heeh' Dio dsa- hi- jmee- lä-ja-.

Na'ka- dsa-më' hñii' kuu' cha'në' Dio

(Lc. 21:1-4)

41 Ma' cheh' Jesús jëe~ ha- lä' ma' jmee+ dsa- tooyh- kuu' neh+ wi' kih' gwah+. Hi+ ma' jëey- jwëë' dsa- cha- kuu' ma' tooyh- cha- miih- kuu' jee' ja-.

42 Ja' ga' ga'lloo' jaä- dsa- më' hñii' hi- tä- ñee' go-te'. Ga-tooyh- to' ñe' n00' he- sa' kyeë' ni+ miih-.

43 He- ja- ga' hlëeh' Jesús kyaah' discípulo kyaay', ga- jäyh':

—Ma' ra' ju'dsoo' jwëëhn- hnäh', dsa- më' hñii' la-, ma- kway' cha- ga' miih- lä' koh' ga' jee' lä' jëë- dsa- hi- ma' tooh- jää'.

44 Jëeh' lä' jëë- hi- cha' kuu', ma' kway' miih- he- ma' chaa' kiyh' ba', pero dsa- më' hñii' la-, ma' ke' tä- ñeey', ma' kway' lä' koh' te' kuu' he- ma' cha' kiyh' he- kyaah' ma' lay' he- jmeë- bii' kiyh' —ga- jäh' Jesús.

13

Lloo' koo- jmi' hla' gwah+ juu'

(Mt. 24:1-2; Lc. 21:5-6)

1 Ma- ngëë' he- ja-, ya' hëë' Jesús koo' gwah+ jee' ma' gyay' ja-, ja- ga' ga- jäh' jaä- discípulo kyaay' ga- siiyh':

—Ta' jwoh', jëë' da', he- ba' che- kah' gaa- kuu' he- kyaah' ga- jä' na' hñaa' hne' na'.

2 He- ja- ga' jëeh- Jesús juu' kiyh':

—Lä' jë' hne' kaah' he- jëeh' hnäh' na-, lloo' koo- jmi' ni+ koo- mi' kuu' na-, sa' jä' na- chuh- né' kih' 00h', lä' jë' ba' soh' hla'.

Jää' ja- ga' llaa' jmi' gyuu+, joh' nëë' sa' jmeë' lii-

(Mt. 24:3-28; Lc. 21:7-24; 17:22-24)

3 Ma- ngëë' he- ja-, ga' näay' ta- né' moh' Olivo ta' cha' né' gwah+ ja-. Jee' ja- ga' gya- Jesús. Hi+ Pee', Jacobo, Jwaa-, kyaah' Andre' ga' ngii' juu' kiyh' ta' ko- jiih' ma' täayh' kah' kih', ga- jäyh':

4 —Chiih' jnääh' lih' le' lä' jë' he- ma- jäh', hee- lii- jmeë' wa' ra- ya- jäh- lä' te' juu' na-.

5 He- ja- ga' l00' Jesús jmeeyh- juu':

—Hn00' leeh- hnäh' mah' ni+ jaä- sa- mi- gaa- hnäh'.

6 Jëeh', jwëë' dsa- ya- nää' hi- ka' né' kin+, mah' jäyh': “Jnä' he' laan' Cristo hi- ma- cheë' Dio.” Jwëë' dsa- mi- gaa'.

7 'Ga' ma' nuuh- hnäh' kih' hñii- hi- lä' cha- juu' kih' hñii- ta- la- ta' jn0+, ta- j00h' hnäh' hñaa'. Jëeh' lä' ja- lle' kih' le', pero ja' lä' chah' ja- llaa' jmi' gyuu+.

8 Tee' dsa- hi- chaa- koo- hwa' kyaah' jyoh' hwa', hi+ tee' dsa- ta' kyaah' jñah' dsa- ta'. Ja' he- koo- jee' jwii- jee' jeh' wi' hwa', ja' he- koo- jee' jwii- jee' jëë' dsa- hoo' hi- chí' jwaa' dsa-. Heh' lä' ja- koo- ma' l00' ba' jëë- dsa- wi'.

9 Leeh- hnäh', ngëë' dsa- hnäh' kih' dsa- ta', kwa' dsa- kya' hnäh' neh- gwah- kih' dsa- judiu, dsa- jääy- hnäh' cha' né' dsa- ta' kaa' kwaat- kin+. Jee' ja- kwah' hnäh' ju'dsoo' kin+.

10 Jmeë- bii' kwa' dsa- ju' hmëë' kih' lä' jëë- dsa- jmi- gyuu+, jää' ja- ga' llaa' jmi' gyuu+.

11 Ta' jmeë- hnäh' hu' dsë- ha- lä' jwah' hnäh' wa' ra- ga' taa' dsa- hnäh' ja' goo- dsa- ta'. Ta+ ka- hnäh' hu' dsë- ni+ miih-. Hor- ja-, Dio ba' kwa' hu' dsë- ha- lä' hlëeh' hnäh'. Ja+ he' hñaa' hnäh' hlëeh', jmi- lle' Na- jngii' ba' hlëeh'.

12 Ngëë' dsa- øøh- kih' dsa-ta' mah' jngëëh' dsih'. Ja-ba' lä-ja- jmeë' dsa- kih' joo', hi- lä-ja- ka-läh' jmeë' dsa- kih' cho'jmiü- mah' jngëëh' dsih'.

13 Lä-jëë' dsa- jmeë' na-høøh' kyah' hnäh' kwaat- kin-. Pero hi- kwëëh' dsë' lä-jiih' llaa-, hi- he' ba' lää'.

14 Wa-ra- ga-lloo' jmiü' jëëh' hnäh' cheh' jah' hi- laa' na-høø' ngëë' jee' sa- ga-tëë' nooy-, lä-koo- ga-jäh' Daniel hi- ga-ngëë' juu' kih' Dio. (Hi- hë- juu' la-, wa- lä- ngëëy'.) Ma-ja-, hnäh' hi- tääh' hwa' Judea kyuu' hnäh' ta' moh'.

15 Hi- tääh' jee' ga-të' to' jwëë' hne', wa' jñaay' mah' wa' kyuu' bih', sa- wa' kyey' he- cha- cha'neh'.

16 Ja-ba' lä-ja- hi- tääh' jee' nuu- kih', ta- wa' lla- nääy' kiyh' he- dsa-kyey' sa-hmih-.

17 Peer- jwiü- dsa-më' hi- kyaa- gyuu- ma-ja-, hi- lä-ja- dsa-më' hi- jää- gyuu- gyuu- ka-läh'.

18 Ngii' hnäh' kih' Dio mah' sa- la' jii- gyuu' wa-ra- ga-të' jee' kyuu' hnäh'.

19 Ma-ja- jëë' dsa- wiü' jwërte he- sa- ma- jëë' dsa- lä- ma- ga-nøø' jmi- gyuu' lä-jiih' na'. Ja- jiuh' mo-so- jëë' gyih' jih'koh'.

20 Wa-ra- jäh' kih' jøø' ga' Dio cha- ga-miuh- jmiü' jëë' dsa- wiü', ni- jaa- dsa- sa- jä' jiuh-. Pero ta-la- kih' hi- na-lleeh' kyaay', chah' ba' mi-llaay' jmiü' he- jëë' dsa- wiü'.

21 Ma-ja- cher'mah' chaa- ko-llaa' dsa- jäh': "Hiü- Cristo cheh' la-", o "Hiü- Cristo cheh' jee' oo-", ta- wa' heeh' hnäh' kiyh'.

22 Jwëë' dsa- hi- ta- juu' ya- nää' jäh': "Jnä' he' laan' Cristo, jnä' ngëën' juu' kih' Dio." Ja- he- koo- nëë' he- juh- gaa- jmeey', lä-jwë' jee' mi-gaay- dsa-, lä-jiih' hi- na-lleeh' kyaa' Dio mi-gaay- cher'mah' ga-la'.

23 He-ja- leeh- hnäh'. Ma-jwah' ba' jnä' jää' ha- lä- le'.

Wa-ra- ga-të' jee' jäh' Hi- ga-lëë'ngo'

(Mt. 24:29-35, 42, 44; Lc. 21:25-36)

24 Ma- ngëë' ma- jëë' dsa- lä-jë' he- wiü' ja-, ja- jiuh' mo-so- lä-jnä' jmëë' hyoo-, ni- jmëë' kih' sih- sa- lä-jnä'.

25 Lä-jëë' nuu' hi- hëë' gyuu' lä-sii' høø' hi- lä-jë' ga- he- cha- gyuu' sa'jeh'.

26 Ja- ga- jëë' dsa- Hi- ga-lëë'ngo' la- hi- jäh' gyuu' jee' jniü' kyaah' cha-miuh- be', laay' jøøh'.

27 Ja- ga- cheey' ángele kyaay', jøøyh- lä-jëë' hi- na-lleeh' kyaay' hi- tääh' lä-jë' kye' kih' jmi- gyuu-, ta- ko-taa- lä- ga-të' jyoh' ko-taa-.

28 Jëë' da' hnäh' ha- lä- dsöö- juu' kih' chaah' higo mah' mi-tëë' hnäh' hñaa'. Wa-ra- ga-hyo' sih' jñoh' sa'jih' kih', løø- dsa-hyo- moo- kih', ma-ñeh' ba' hnäh' ma-ngoo' ga-të' jii- jma' ba' ja-.

29 Lä-ja- hnäh' ka-läh', wa-ra- ga-jëëh' hnäh' dsa-la' lä-jë' he- ma-jwahn' la-, wa- lä-ñeh' hnäh' he- ma-chehn' ho'haah' kyaah' he- jäh'n' ba' ja-.

30 Ma-ra- ju'dsoo' jwëëhn- hnäh', sa- llaa- dsa- hi- tääh' na' ta'ko-jiuh' sa- ga- ma-lä-te' lä-jë' he- ma-jwahn' la-.

31 Ngëë' ba' lä-jë' he- cha- gyuu' hwa', pero juu' kin- lä- ma-cha- ja-ba'.

32 Pero ni- jaa- sa- ñe- hee- jmiü' ja-, hee- hor- ja-, ni- ángele hi- tääh' gyuu' sa- ñe-, ni- Joø' Dio sa- ñe-. Hñii' ba' Tää' kyaan- ñe-.

33 Hää' hnäh' hñaa', mi- jnøø' hnäh' mi-ñeh', ngii' hnäh' kyah' kih' Dio, jëëh' sa- ñeh' hnäh' lih' lloo' jmiü' ja-.

³⁴ Kwee⁻ ba⁻ la⁻ kyah⁻ hnäh⁻ lä⁻ la⁻ kih⁻ jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ ya⁻ hēē⁻ ngoo⁻ uu⁻. Ga⁻ jā⁻ hne⁻ kiyh⁻, mah⁻ lä⁻ koo⁻ lä⁻ koo⁻ ta⁻ kiyh⁻ ga⁻ tooyh⁻ goo⁻ dsa⁻ kyaay⁻. Hi⁻ ga⁻ siiyh⁻ dsa⁻ hi⁻ høø⁻ ho⁻ haah⁻: “Høø⁻ kwee⁻, ta⁻ gwii⁻.”

³⁵ Ja⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻ hnäh⁻, ta⁻ gwii⁻ hnäh⁻, jēēh⁻ sa⁻ ñeh⁻ hnäh⁻ lih⁻ jāh⁻ dsa⁻ juu⁻ hne⁻. Sa⁻ ñeh⁻ hnäh⁻ che⁻ ta⁻ ga⁻ nuu⁻ jāyh⁻, o che⁻ lla⁻ nuu⁻, o che⁻ koo⁻ hooch⁻ chaah⁻ dsoo⁻, o ta⁻ la⁻ høø⁻.

³⁶ Ni⁻ sa⁻ lii⁻ ga⁻ wa⁻ ra⁻ jāyh⁻, hnøø⁻ ma⁻ na⁻ lluu⁻h⁻ hnäh⁻ mah⁻ sa⁻ tāāh⁻ hnäh⁻ na⁻ gwii⁻h⁻ hnäh⁻ ma⁻ jā⁻.

³⁷ Lä⁻ jē⁻ he⁻ jwahn⁻ la⁻, jwahn⁻ kih⁻ lä⁻ jēē⁻ ba⁻. Hnøø⁻ ma⁻ na⁻ lluu⁻h⁻ hnäh⁻.

14

Ma⁻ hnooh⁻ dsa⁻ ha⁻ lä⁻ jee⁻ ma⁻ saayh⁻ Jesús

(Mt. 26:1-5; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

¹ Lä⁻ hyu⁻ ga⁻ tē⁻ jmi⁻ he⁻ kuh⁻ dsa⁻ judiu borrego mäh⁻, hi⁻ kuyh⁻ he⁻ ñiih⁻ he⁻ sa⁻ kyaah⁻ levadura, jmi⁻ ja⁻ ma⁻ hnooh⁻ jmi⁻ dsa⁻ kaah⁻ kyaah⁻ lä⁻ jēē⁻ ta⁻ jwoh⁻ kyaa⁻ ley ha⁻ lä⁻ ma⁻ saayh⁻ Jesús kyaah⁻ juu⁻ ta⁻ juu⁻, mah⁻ jngēēyh⁻.

² Ma⁻ jāyh⁻:

–Sa⁻ wa⁻ kaah⁻ jnih⁻ jee⁻ jmi⁻ la⁻, mah⁻ sa⁻ dsa⁻ tooh⁻ miih⁻ jee⁻ jwii⁻.

Jaa⁻ dsa⁻ mē⁻ ga⁻ huu⁻ jmi⁻ mi⁻ jwii⁻ lle Jesús

(Mt. 26:6-13; Jn. 12:1-8)

³ Ma⁻ gya⁻ Jesús ka⁻ läh⁻ jee⁻ jwii⁻ Betania cha⁻ neh⁻ kih⁻ Simón hi⁻ ma⁻ dsaah⁻ dsoo⁻ hmih⁻ høø⁻. Jee⁻ ja⁻ gyay⁻ kuh⁻ hiyh⁻, ma⁻ ga⁻ lloo⁻ jaa⁻ dsa⁻ mē⁻ ma⁻ kyey⁻ koo⁻ sē⁻ he⁻ ma⁻ haah⁻ jmi⁻ mi⁻ jwii⁻ he⁻ cheē⁻ nardo, he⁻ kyee⁻ hmooh⁻. Ga⁻ jøøy⁻ luu⁻ sē⁻ ja⁻, mah⁻ ga⁻ huuy⁻ lle Jesús.

⁴ Pero ga⁻ lä⁻ lleē⁻ ko⁻ llaa⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ tāāh⁻ kyaayh⁻ he⁻, ga⁻ jāyh⁻:

–¿He⁻ la⁻ ma⁻ hēē⁻ dsa⁻ mē⁻ na⁻ jmi⁻ mi⁻ jwii⁻ na⁻?

⁵ Llu⁻ ga⁻ wa⁻ ra⁻ jāh⁻ kih⁻ ga⁻ hñiiy⁻ mah⁻ ma⁻ liyh⁻ lä⁻ koh⁻ lih⁻ dsa⁻ koo⁻ ji⁻ ñe⁻ jmi⁻ ta⁻. Mah⁻ kuu⁻ ja⁻, ma⁻ kwēēyh⁻ hi⁻ tā⁻ ñeē⁻.

He⁻ ja⁻ ga⁻ hlēēyh⁻ wii⁻ kih⁻ dsa⁻ mē⁻ he⁻.

⁶ Mah⁻ ga⁻ jāh⁻ Jesús:

–Ta⁻ hlēēh⁻ hñih⁻. Ta⁻ chuū⁻ hnäh⁻ kyaah⁻ dsa⁻ mē⁻ la⁻. Llu⁻ ba⁻ he⁻ ma⁻ jmeey⁻ lä⁻ la⁻ kin⁻.

⁷ Jēēh⁻ lä⁻ ma⁻ tāāh⁻ na⁻ ba⁻ hi⁻ tā⁻ ñeē⁻ kyaah⁻ hnäh⁻, le⁻ kwah⁻ be⁻ kiyh⁻ jyoh⁻ jiih⁻. Pero jnä⁻, mo⁻ so⁻ jān⁻ ki⁻ wēē⁻ jee⁻ kyah⁻ hnäh⁻.

⁸ Dsa⁻ mē⁻ la⁻ ma⁻ jmeey⁻ lä⁻ koo⁻ te⁻ le⁻ ba⁻. Kyaah⁻ he⁻ ma⁻ huuy⁻ jnä⁻ jmi⁻ mi⁻ jwii⁻, he⁻ ma⁻ mi⁻ lluu⁻y⁻ jnä⁻ jāā⁻ ba⁻ la⁻, ja⁻ ga⁻ haah⁻ dsa⁻ jnä⁻.

⁹ Ma⁻ ra⁻ ju⁻ dsoo⁻ jwēēhn⁻ hnäh⁻, lä⁻ kaa⁻ jmi⁻ gyuu⁻ jee⁻ kwa⁻ dsa⁻ ju⁻ hmēē⁻ kin⁻, lä⁻ cha⁻ juu⁻ ha⁻ lä⁻ koo⁻ ma⁻ jmeē⁻ dsa⁻ mē⁻ la⁻, mah⁻ lä⁻ ja⁻ lä⁻ dsooh⁻ dsē⁻ dsa⁻ kiyh⁻.

Juda ga⁻ ngēē⁻ Jesús

(Mt. 26:14-16; Lc. 22:3-6)

¹⁰ Ma⁻ ngēē⁻ he⁻ ja⁻, jaa⁻ jee⁻ lä⁻ jēē⁻ gya⁻ tuu⁻ discípulo hi⁻ cheē⁻ Juda Iscariote ngooy⁻ kih⁻ dsa⁻ kaah⁻ kyaa⁻ jmi⁻ dsa⁻ na⁻ hnēēy⁻ Jesús.

¹¹ Ma⁻ ga⁻ nuu⁻ dsa⁻ he⁻, ga⁻ tih⁻ dsēy⁻ jwēte hi⁻ ga⁻ bääyh⁻ hñiiy⁻ kway⁻ kuu⁻. He⁻ ja⁻ ga⁻ hnooh⁻ Juda ha⁻ lä⁻ jmeey⁻ mah⁻ ngēēy⁻ Jesús ja⁻ goo⁻ dsa⁻ he⁻.

Ga⁻ jmeē⁻ Dsa⁻ jøøh⁻ jnä⁻ ma⁻ nuu⁻ kyaah⁻ ga⁻ hiyh⁻ juu⁻

(Mt. 26:17-29; Lc. 22:7-23; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

12 To⁻nē⁺ jmi⁺ he⁻ ga⁻løø⁺ dsa⁻taah⁺ dsa⁻jmeey⁺ jmi⁺ kuyh⁻ he⁻ñi⁺h⁻ he⁻ sa⁻ kyaah⁺ levadura, ja⁻ba⁺ jmi⁺ ja⁻ ma⁺ kuh⁻ dsa⁻ judiu borrego mäh⁺. He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁺ discipulo siyh⁺ Jesús:

—¿Ha⁻ jwah⁺ mi⁺llu⁺ jnääh⁺ jee⁺ kih⁺ ma⁺ n⁺uu⁺?

13 He⁻ja⁻ ga⁻jmeey⁺ mada⁻ kih⁺ uu⁺ discipulo kyaay⁺ mah⁺ ga⁻siyh⁺:

—Go⁻nää⁺ hnäh⁺ ta⁺ jee⁺ jwi⁺h⁻ juuh⁻. Cha⁺jwē⁺ ja⁻, jeeh⁺ hnäh⁺ jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ ki⁺ koo⁻ mi⁺dsuu⁺ jmi⁺, ja⁻ lla⁻lleh⁻ hnäh⁺ kaah⁺ kiyh⁺.

14 Ha⁻ jee⁺ dsa⁻hey⁺, ja⁻ jwi⁺h⁻ dsa⁻j⁺uu⁺ hne⁺: “Lä⁻la⁺ jäh⁺ Ta⁻jwoh⁺ kyaa⁺ jnääh⁺. ¿Na⁻ jee⁺ hne⁺ jee⁺ le⁺ kyeh⁺ jnääh⁺ borrego mäh⁺ kyaah⁺ discipulo kyaan⁺?” jwi⁺h⁻ dsa⁻ he⁻.

15 Hi⁻ he⁻ heeh⁺ hnäh⁺ jee⁺ ga⁻tē⁺ to⁺ jwēē⁺ hne⁺ jee⁺ cha⁻ koo⁻ jee⁺ he⁻ ma⁺ na⁺llu⁺. Jee⁺ ja⁻ mi⁺lluh⁺ hnäh⁺ ma⁺ n⁺uu⁺ jnä⁺.

16 Ga⁻lla⁻nää⁺ ba⁺ discipulo he⁻ ta⁺ jee⁺ jwi⁺h⁻ juuh⁻. Hi⁻ ga⁻la⁺ ba⁺ lä⁻koo⁻ ga⁻jäh⁺ Jesús siyh⁺. Jee⁺ ja⁻ ga⁻mi⁺lluy⁺ jee⁺ kuyh⁺ ma⁺ n⁺uu⁺.

17 Ta⁻ ga⁻n⁺uu⁺ jmi⁺ ja⁻ ngoo⁺ Jesús kyaah⁺ lä⁻jēē⁺ gya⁺tuu⁺ discipulo kyaay⁺.

18 Ma⁺ ga⁻lla⁻nää⁺ jee⁺ ja⁻ ga⁻taayh⁺ kuyh⁻ ma⁺ n⁺uu⁺. Ta⁻ko⁻jiih⁺ jmeey⁺ ma⁺ n⁺uu⁺, ga⁻jäh⁺ Jesús:

—Ma⁺ra⁻ ju⁺dsoo⁺ jwēē⁺hn⁻ hnäh⁺, jaa⁻ jee⁺ lä⁻jēē⁺ hi⁻ kuh⁻ kyaah⁺ jnä⁺ ngēē⁺ jnä⁺.

19 Ma⁺ ga⁻nuu⁺ discipulo lä⁻ja⁻ ga⁻lä⁻meeh⁻ dsēy⁺, ga⁻ngii⁺ juu⁺ kih⁺ Jesús ma⁺ jaa⁻ ma⁺ jaa⁻, ma⁺ jäh⁺:

—¿Che⁺ jnä⁺ na⁻ ta⁻jwoh⁺?

20 He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁺ Jesús siyh⁺:

—Laa⁺ jaa⁻ jee⁺ lä⁻jēē⁺ gya⁺tuu⁺ hnäh⁺ hi⁻ tä⁺ goo⁻ kyaah⁺ jnä⁺ neh⁺ wi⁺ la⁻.

21 Ma⁺ra⁻ ju⁺dsoo⁺, Hi⁻ ga⁻lēē⁺ngo⁺ la⁻ le⁺ kiyh⁺ lä⁻koh⁺ ma⁺ na⁻si⁻. Pero jwi⁺h⁻ dsa⁻ hi⁻ ngēē⁺ Hi⁻ ga⁻lēē⁺ngo⁺ la⁻. Llu⁺ ga⁻ la⁺ kih⁺ dsa⁻n⁺uu⁺ he⁻ wa⁻ra⁻ jäh⁺ kih⁺ sa⁺ ga⁻lä⁻chaay⁺ go⁻te⁺ ba⁺.

22 Ta⁻ko⁻jiih⁺ tääh⁺ discipulo kuh⁻, ga⁻ka⁺ Jesús he⁻ñi⁺h⁻ mah⁺ ga⁻kway⁺ ti⁺hmaah⁺ kih⁺ Dio. Ma⁺ ngēē⁺ ma⁺ kway⁺ ti⁺hmaah⁺ kih⁺ Dio ga⁻llaay⁺ he⁻ñi⁺h⁻ ja⁻, mah⁺ ga⁻kwēēy⁺ lä⁻jēē⁺ discipulo kyaay⁺ ga⁻siyh⁺:

—Kye⁻ hnäh⁺, he⁻ la⁻ na⁻ jmi⁻ngo⁺ kin⁻.

23 Lä⁻ja⁻ ka⁻lä⁺h⁺ ga⁻kay⁺ wa⁺kyaah⁺, ga⁻kway⁺ ti⁺hmaah⁺ kih⁺ Dio mah⁺ ga⁻kwēēy⁺ discipulo kyaay⁺, hi⁻ ga⁻hiy⁺ lä⁻jēēy⁺.

24 Mah⁺ ga⁻jäh⁺ ka⁻lä⁺h⁺:

—He⁻ la⁻ na⁻ jma⁻ kin⁺ he⁻ t⁺uu⁺ kih⁺ jwēē⁺ dsa⁻ hi⁻ kyaah⁺ jma⁻ kin⁺ jmee⁺ Dio koo⁻ hmooh⁺ hmēē⁺.

25 Ma⁺ra⁻ ju⁺dsoo⁺ jwēē⁺hn⁻ hnäh⁺, mo⁻so⁻ huhn⁺ ka⁻lä⁺h⁺ jmi⁺ mi⁺ jēh⁺ ma⁻ää⁺, lä⁻jiih⁺ lloo⁻ jmi⁺ huhn⁺ ka⁻lä⁺h⁺ lä⁻hmēē⁺ jee⁺ jmee⁺ Dio hi⁻.

Ga⁻hmä⁺ Pee⁺ juu⁺ he⁻ sa⁻ kyuy⁺ Jesús

(Mt. 26:30-35; Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

26 Ma⁻ngēē⁺ ma⁻häy⁺ kih⁺ Dio, ga⁻nääy⁺ ta⁺ nē⁺ moh⁺ Olivo.

27 Ja⁻ga⁻ ga⁻jäh⁺ Jesús:

—Ga⁻lä⁻jēē⁺ hnäh⁺ beeh⁺ jnä⁺ na⁺ hwē⁺. Lä⁻ja⁻ na⁻si⁻ juu⁺ kih⁺ Dio: “Jmeen⁺ dsoo⁺ kih⁺ hi⁻ hää⁺ lä⁻jēē⁺ borrego, hi⁻ lä⁻jēē⁺ borrego kyaay⁺ sa⁻jñee⁺.”

28 Pero ga⁻ma⁻lä⁻jiih⁺ ka⁻lä⁺h⁺, hi⁻ jnä⁺ n⁺in⁺ na⁻jään⁺ hnäh⁺ ta⁺ Galilea.

29 He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁺ Pee⁺:

—Ma⁻ke⁻ lä⁻jēē⁺ ga⁻bee⁺ hne⁻, pero jnä⁺ sa⁻ been⁻ hne⁻.

30 He-ja- jäh' Jesús siyh+ Pee':

—Ma-ra- ju'dsoo' jwëhn- hne-, na' hwë', jää' ja-ga'te' to' jiih- hooch' chaah' dsoo', hne- ma-të' hnë- jiih- ma-hmä' juu' he- sa- kyuu' jnä'.

31 Pero ma' kwa' Pee' be' jäh':

—Ma-ke- ga-juun' kyaah' hne- sa- jwahn- lä-na-.

Lä-ja- kwee- ba' ga-jäh' lä-jëy'.

Ñee' Jesús Getsemaní na' chuuy' kyaah' Dio

(Mt. 26:36-46; Lc. 22:39-46)

32 Ma-ngëë' he- ja-, ngoo' Jesús koq- jee' chee- Getsemaní kyaah' discípulo kyaay'. Ma' ga-lla-näy' jee' ja-, ga-siiyh- lä-jëë':

—Jee' la- ba' go-taah' hnäh' ta'ko- jiih' na' chuun' kyaah' Dio.

33 Ga-jäy' ma-la' Pee', Jacobo kyaah' Jwaä' ba'. Chah' ba' ja' meeh- dsëy' hi- chaay- cha-miih- huud'së-.

34 He-ja- ga-jäh' Jesús siyh+:

—Peer- meeh- dsën', lä-jiih' juun' go-te- la' kin'. Jee' la- ba' jää' jnä'. Kwëeh' hoh' hnäh', ta- gwii- hnäh'.

35 Ja-ga' ngoo' Jesús miih- ga' ta- cha'në'. Jee' ja- ga-juuyh' jney' mah' ga-juuy' lley- lä- ga-të' hwa', ga-chuuy' kyaah' Dio, ma' hnøoy' sa- ma' jëy' wii', wa-ra- jäh' kih' ma-le' ba'.

36 Ma' jäh':

—Tää' kyaan-, ga-lä-jë- ba' le' kyah'. Lää' jnä' kih' he- wii' he- jëen- na'. Pero sa- wa' la' lä- hnoon' hñiin', wa' le' lä- hnooh- hñaa' ba'.

37 Ma' jah' Jesús ka-läh', ga-jëy' ma-na-gwii- discípulo. He-ja- ga-siiyh- Pee':

—Simón, ¿ché' na-gwiih-, ché' ni- koq- hor- sa- ma-lä-be' hoh' he- ma-nah' na-nëh'?

38 Wa- na-nëh' hnäh', ngii' hnäh' kyah' kih' Dio mah' sa- leh- he- hñih' hnäh'. Jmi- lle' jnän' kwa' ba' be'. Pero jmi-ngo' jnän' sa' beë'.

39 Ngooy' ka-läh' na' chuuy' kyaah' Dio, kyaah' ja-ba' juu' he- ga-hlëeyh' to-në'.

40 Ma' jäh' ka-läh', ga-jëy' lä-jëë- ba' ma-na-gwiiy-. Kih' he- lä-gwiiy- jwërte, he-ja- sa- ñey- hee- na- ma-hlëeyh' kyaah' Jesús.

41 Ñee' Jesús ka-läh' jee' ga-të' hnë- jiih- hi- ma' jäh' ka-läh' ga-jäh':

—Gwii- ba' hnäh', teeh' hnäh' hoh', ma-leë- ba' ko-na-. Ma-lloo' hor- jaa' Hi- ga-lëë'ngo' la-, ngëë' dsih' goo- dsa- hñaa- dsë'.

42 Noo- hnäh' mah' maan'. Ma-ngoo' ya- jäh- hi- ngëë' jnä'.

Ga-saayh' Jesús

(Mt. 26:47-56; Lc. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

43 Lla- gyih' juu' ja- ma' ja' juda, he' ba' jaa- jee' lä-jëë- gya-tuuy' discípulo kyaay'. Jay' kyaah' koq- nää' dsa- hi- ma' kye- ñe', hi- kye- hma-, lä-hih' kih' ta- jwoh' kyaä' ley kyaah' dsa-kaah' kyaä' jmi-dsa-, kyaah' dsa-gyuu'.

44 Ga-taah' Juda dsa- he' juu' jää', ga-jäh':

—Hi- chuhn' kih', hi- he' he', ja- saah- hnäh', ta- lää'.

45 Ma' ga-llooy', chah' ba' ngooy' koo' kih' Jesús:

—Ta-jwoh' —ga-jäh'.

Na- ma-hii' ga-chuyh' kih' Jesús.

46 Lä-chah' ja- ga-saah' dsih'.

47 Pero jaā discipulo kyaā Jesús, gā sēēyh̄ ñe', gā kuȳ lō gwa' jaā moz' kyaā jmī dsā jøøh'.

48 Hē jā gā jāh̄ Jesús:

—¿Che' dsā h̄ī jnā', hē la' mā yā nāāh̄ hnāh̄ kyaāh̄ hmā, kyaāh̄ ñe', mah' saah̄ jnā'?

49 Lā̄ jē̄ jmī ma' hāān' jee' kyah' hnāh̄ ma' kwan̄ juu' koo' gwah̄ mah' sa' ga' chaah̄ jnā'. Pero kō nā le' ba' mah' lā̄ te' lā̄ koō nā s̄ī juu' kih' Dio.

50 Lā̄ jēē̄ discipulo he' ga' beey' mah' ga' kyuūy'.

51 Jaā chih̄ ba' ga' lla' lle' kaah' kih' Jesús, nā bāāyh̄ koō tā jmaah̄. Hi' ga' saayh' chih̄ he'.

52 Ma' ga' saah̄ dsih' ga' bey' tā jmaah̄ kiyh' mah' ga' kyuūy' tō lo' kwayh̄.

*Nā jāāy' Jesús cha'nē' dsā ta' kaah̄ kyaā dsā judiu
(Mt. 26:57-68; Lc. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)*

53 Ga' jāāy' Jesús cha'nē' jmī dsā h̄ī kyē nē'. Ga' kuh' lā̄ jēē̄ jmī dsā kaah̄ kyaāh̄ tā jwoh' kyaā ley, h̄ī kyaāh̄ dsā gyuūh̄.

54 Pero Pee' uū ba' ngooy' lleȳ kaah' kih' Jesús, lā̄ ga' tē' ho' hne' nē'ta' kih' jmī dsā jøøh' he'. Lā̄ koō ga' lloo' ba' Pee' jee' jā, ga' gyay' llooyh̄ je' kyaāh̄ poo' h̄ī ma' tāāh̄ llooh̄ je'.

55 Jee' lā̄ jēē̄ dsā kaah̄ he', ma' hnaayh̄ dsā h̄ī ma' bāāh̄ Jesús dsoo' lā̄ jwē' jee' ma' jngēēyh̄, pero sa' ga' jmāā' ni' miih̄ juu' kih' h̄ī he'.

56 Jēēh̄, jwēē̄ dsā ma' bāāh̄ dsih' kyaāh̄ juu' tā juu', pero ni' jaā sa' ga' jā̄ koō ba' juu' kih'.

57 Ga' hwēē̄ ga' jaā uū dsā h̄ī ga' kwa' juu' tā juu', ga' jāyh̄:

58 —Ga' nuū jnāāh̄ ga' jāyh̄: “Jnā' hlan̄ gwah̄ chih' la' he' ga' la' kyaāh̄ goo' dsā, pero jnā' jmeen' jyoh' kyaāh̄ hnē' jmī h̄ī ni' sa' tān̄ goon̄.”

59 Ni' lā̄ jā sa' ga' lā̄ dsoo' juu' kih'.

60 Hē jā ga' noo' jmī dsā h̄ī kyē nē' to' dsaah̄ jee' jā, mah' ga' nḡȳ juu' kih' Jesús:

—¿Hee' jwah' hne', he' ma' jāh̄ h̄ī na' kyah'?

61 Pero Jesús ga' noo' tī go' te', mo' so' ga' nḡȳ ni' miih̄. Koō ka' lāh̄ ga' nḡȳ jmī dsā jøøh' he' juu' kih'.

—¿Che' hne' he' Cristo Joō' Dio Jøøh'?

62 Hē jā gā jāh̄ Jesús s̄īyh̄:

—Jnā' he'. Hi' lloo' koō jmī jēēh̄ hnāh̄ Hi' ga' lēē' ngo' la' gya' jwoo' ra' lluu' kih' h̄ī cha' be' kih', h̄ī lā̄ jā jēēh̄ hnāh̄ jāyh̄ ka' lāh̄ jee' jnī h̄ī gyuūh̄.

63 Hē jā lā̄ ma' kyeh' jā jmī dsā jøøh' he' hm̄ih̄ kih' ga' ḡȳ, ga' jāyh̄:

—¿Hī ga' jwaah̄ jne' jñah̄ h̄ī jmee' ju' dsoo'?

64 Jee' nā ma' nuūh̄ hnāh̄ he' ma' mi' kwayh̄ Dio. ¿Hee' jwah' hnāh'?

—Ga' lā̄ jēē̄ ba' dsā ga' bāāyh̄ dsoo', ga' jāyh̄:

—Āā̄ jmī juuy'.

65 Lā̄ chah̄ jā ga' lōō' kō llaā' ti' h̄neȳ kih' Jesús. Ga' lōōȳ mo' nē' Jesús, ga' kway' kih' mah' ma' s̄īyh̄:

—Jāh' da', ¿h̄ī na' ma' kwa' kyah'?

Hi' lā̄ jā ga' kwa' poo' kih' ka' lāh̄.

*Ga^hmä^r Pee^j juu^l he⁻ sa⁻ kyuu^y Jesús
(Mt. 26:69-75; Lc. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-29)*

⁶⁶ Lä⁻ ma^l gya^l Pee^l ho^hne⁻ ja⁻, ja^l jaa⁻ dsa⁻ me^l hi⁻ ma^l jmee⁻ ta^l kih⁻ jmi⁻ dsa⁻ jøø^h he^l.

⁶⁷ Ma^l ga^j jëy^l gya^l Pee^l llooh⁻ je⁻, ga⁻ jäh^l:

—Hne⁻ ka⁻ läh^l ma^l ngëh⁻ kyaah^l Jesús hi⁻ cha^a Nazaret.

⁶⁸ —Jah^l ha^l, sa⁻ man^l hi⁻ kih⁻ na⁻ hlëeh⁻, sa⁻ kyuum⁻ dsa⁻ na⁻ —ga⁻ jäh^l Pee^l.
Ya⁻ hëy^l na⁻ nooy⁻ lä⁻ ga⁻ tē^l ho^hhaah^l jee^l dsa⁻ taah^l dsa⁻. Hi⁻ ga⁻ hooh^l chaah^l dsoo^l.

⁶⁹ Ma^l ga^j jëe^l dsa⁻ me^l he^l ka⁻ läh^l cheh^l Pee^l jee^l ja⁻, ga⁻ sïyh⁻ dsa⁻ hi⁻ ma^l tääh^l jee^l ja⁻:

—Go⁻ he^l ba^l dsa⁻ kyaah^l Jesús na⁻.

⁷⁰ Koo⁻ ka⁻ läh^l ga^hmä^r Pee^j juu^l he⁻ sa⁻ kyuu^y Jesús. Ko⁻ hwëe^l ga^l ja⁻ ga⁻ jäh^l dsa⁻ hi⁻ ma^l tääh^l jee^l ja⁻, ga⁻ sïyh⁻ Pee^l ka⁻ läh^l:

—Ma⁻ ra⁻ ju⁻ dsoo^l, sa⁻ na⁻ hee⁻, hne⁻ he^l dsa⁻ kyaah^l hi⁻ oo⁻. He^l ba^l hi⁻ cha^a Galilea hne⁻. Kwee⁻ ba^l hlëeh⁻ kyaayh^l.

⁷¹ He⁻ ja⁻ ga⁻ løø⁻ Pee^l hlëeh⁻ kyaah^l dso⁻ jwü⁻ hi⁻ ga⁻ tääy⁻ Dio.

—Ma⁻ ra⁻ ju⁻ dsoo^l, sa⁻ kyuum⁻ dsa⁻ ñuuh⁻ hi⁻ hlëeh⁻ kih⁻ na⁻ —ga⁻ jäh^l.

⁷² Hor⁻ ja⁻ ga⁻ tē^l to^l jiih^l hoo^h chaah^l dsoo^l, jee^l ja⁻ ga⁻ lä⁻ dsooh⁻ dsë^l Pee^l juu^l he⁻ ga⁻ jäh^l Jesús ga⁻ sïyh⁻ jää^l: “Jää^l ja⁻ ga⁻ tē^l to^l jiih^l hoo^h chaah^l dsoo^l, hne⁻ ma⁻ tē^l hnë⁻ jiih^l ma⁻ hmäh^l juu^l he⁻ sa⁻ kyuum⁻ jnä^l.”

Ma^l ga⁻ lä⁻ dsooh⁻ dsë^l Pee^l ha⁻ lä⁻ ga⁻ jäh^l Jesús, ga⁻ hooyh^l lä⁻ jiih^l lla⁻ dsëy^l.

15

*Ga^jääy^l Jesús chaⁿë^l Pilato
(Mt. 27:1-2, 11-14; Lc. 23:1-5; Jn. 18:28-38)*

¹ Tiih⁻ ga^l ma^l ga⁻ jnä^l, ga⁻ kuh⁻ dsa⁻ kaah^l kya^a jmi⁻ dsa⁻, kyaah^l dsa⁻ gyuu^h, kyaah^l ta⁻ jwoh^l kya^a ley, hi⁻ lä⁻ jëe⁻ ga⁻ dsa⁻ hi⁻ laa⁻ ta⁻. Hi⁻ he^l ga⁻ hñuu^h Jesús mah^l na⁻ tääyh⁻ goo⁻ Pilato hi⁻ ma^l laa⁻ lle⁻ moh^l.

² Ma^l ga⁻ lloo⁻ Jesús chaⁿë^l Pilato, ga⁻ ngü⁻ Pilato juu^l kiyh^l:

—¿Che^l hne⁻ he^l dsa⁻ jøø^h kya^a dsa⁻ judiu?

He⁻ ja⁻ ga⁻ jeeh⁻ Jesús juu^l kiyh^l:

—Ma⁻ jäh^l ba^l hne⁻.

³ Pero dsa⁻ kaah^l he^l cha⁻ ga⁻ miih⁻ ga⁻ hñüy^l kih^l Jesús.

⁴ Koo⁻ ka⁻ läh^l ga⁻ jäh^l Pilato:

—¿Che^l ni⁻ miih⁻ juu^l sa⁻ jiih^l kih^l dsa⁻? Jëe⁻ da⁻ joh^l he⁻ sa⁻ bääh⁻ dsa⁻ hne⁻.

⁵ Pero ni⁻ lä⁻ ja⁻ sa⁻ ga⁻ jiih^l Jesús juu^l, he⁻ ja⁻ ma^l jëe⁻ dsah⁻ Pilato.

*Ga^jä juu^l jngü^h dsa⁻ kih^l Jesús
(Mt. 27:15-31; Lc. 23:13-25; Jn. 18:38-19:16)*

⁶ Lä⁻ jë⁻ jiih⁻ ma^l tē^l jmi^l he⁻ kuh⁻ dsa⁻ judiu borrego mäh^l, ma^l lä⁻ Pilato jaa⁻ jee⁻ lä⁻ jëe⁻ hi⁻ ma^l tääh^l neh⁻ ñe^l hi⁻ ma^l tih⁻ dsë⁻ dsa⁻ ba⁻.

⁷ Ma^l hä⁻ jaa⁻ hi⁻ chee⁻ Barrabá neh⁻ ñe^l kyaah^l jñah^l dsa⁻ kyaayh^l hi⁻ ga⁻ jngëeh⁻ dsa⁻ ma^l ga⁻ hnooy^l juu^l kih^l dsa⁻ ta⁻.

⁸ Ga⁻ lla⁻ nää⁻ ga⁻ jwëe⁻ dsa⁻ ma^l ngüy⁻ kih^l Pilato mah^l wa^l jmeey^l lä⁻ koo⁻ ma^l jmeey⁻ jää^l.

⁹ He⁻ ja⁻ ga⁻ jeeh⁻ Pilato juu^l kiyh^l:

—¿Che^l hnooh⁻ hnäh⁻ lään⁻ hi⁻ laa⁻ rey kya^a dsa⁻ judiu? —ga⁻ jäh^l Pilato sïyh⁻ dsa⁻ judiu he^l.

10 Jëeh', lä-la- ba' ma-ñey- he- ma' na-høøh' jmi-dsa- kaah' he' kih' Jesús, he-ja- ba' ja- heh' ga-taah- dsih' gooy-.

11 Pero jmi-dsa- kaah' he' ga-taayh- juu' lä-jëë- dsa- he- ngiyy' he- lää' Barrabá ba'.

12 Koo- ka-läh' ga-jäh' Pilato ga-siyyh- dsa- he':

—¿Hee- hnooh- hnäh' jmeen' kih' hi- jwah' hnäh' laa' rey kyaa' dsa- judiu?

13 Lä-jëë- dsa- ga-løø' tooh- miih':

—Täay' dsoh' hma-cru-.

14 He-ja- ga-jäh' Pilato:

—¿Hee- hlih' ma-jmee' dsa- la-?

Pero dsa- he', cha-ga'miuh- kij- ga-tooyh' miih':

—Täay' dsoh' hma-cru-.

15 Lä-ja- ga-lä-hnøø' Pilato he- ga-jäy' llu' kyaa' dsa- he', he-ja- ga-läay' Barrabá ba'. Mah' ga-jmee' hih' ga-jmi' ga-baa' dsa- Jesús. Ma-ngëë' he- ja-, ga-ngëëy' Jesús ja-goo- hløø' mah' dsa-täay' dsoh' hma-cru-.

16 Mah' ga-tëë- hløø' ta- cha'neh' ga' kih' në'ta- ja-. Jee' ja- ga-kuh' lä-jëë- dsa- kyayh'.

17 Ga-kyeh- dsih' koo- hmiih- gyuy' läh- (he- ma' këh- rey), ga-kay' wii- too' ga-jmee' koo- he- lih- mah' ga-tooyh- lle' Jesús lla- coron.

18 Ga-løø' hløø' he' mi-kwayh' Jesús ma' jmee' Dio kiyh', ma' jäyh':

—Peer' jøøh' dsa- ta- kyaa' dsa- judiu.

19 Ga-bay' lle' Jesús kyaa' hma-. Ga-ti' ga-hñe' dsih', ga-juuyh' jney' cha'në' Jesús ga-jmäay' jøøh'.

20 Ma-ngëë' ma-mi-kwah' dsih', ga-llee' dsa- hmiih- gyuy' he- ga-kyeyh- ja-, mah' ga-kyeyh- ka-läh' hmiih- kiyh', ja-ga' ga-jäay' na-täay' dsoh' hma-cru-.

Ga-täay' Jesús dsoh' hma-cru-

(Mt. 27:32-44; Lc. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

21 Hor- ja- ga-ngëë' jaa- dsa- chaa- Cirene hi- jah' jee' nuu- kih'. Dsa- he' ma' chee- Simón, jmii- Leja' kyaa' Rufo. Ga-jmee' hløø' bii' ga-jää' dsa- he' hma-cru- kyaa' Jesús.

22 Ga-jäay' Jesús lä- ga-të' jee' chee- Gólgota, he- hnøø' jäh': Moo' Lle' Hlii'.

23 Jee' ja- ga-kwëeh' dsih' jmii- jiih- he- na-kaah- më- chee- mirra, pero sa- ga-hiyh'.

24 Ma-taay' dsoh' hma-cru-, ga-ti' ga-llooyh' hmiih- he- ma' kyeh' Jesús. Ga-kooyh' suert, ma' jëëy- hi- jaa- jee' lä-jëëy- tëëy' hmiih- nää' he- llu' ga'.

25 Ko-hi' nü' ta-la- høø- ga-täay' Jesús dsoh' hma-cru-.

26 Jee' taay' ja- ga-tøø' dsa- koo- hwëh' he- jäh' ha- lä- la' dsoo' he- bääh- dsih': “Hi- la- na- rey kyaa' dsa- judiu.”

27 Ga-täa- dsa- ka-läh' në' hma-cru- jñah' ga- uu' dsa-hii-, jaa- jwoo' ra-lluu', hi- jaa- jwoo' ra-këh' kiyh'.

28 Jee' ja- ga-lä-te' lä-koo- na-sii- kiyh': “Ga-jmee' dsa- kwaat- laay' lä-koo- hi- ää- dsoo’.”

29 Lä-jëë- hi- ma' dsa-ngëë' ta- ja-, ma' jiiyh- lley' hi- ma' mi-kwayh' kih' Jesús, ma' jäyh':

—Hne- na- hi- ma' hla' gwah- kih' Dio mah' ma' jmeeh' kyaa' hnë- jmii',

30 lää' hñaa' jee' taah- na- mah' jñaa' dsoh' hma-cru- na- —ga-jäyh'.

31 Jā-ba' lǟ'jā- gā-mi'kwah' jmi-dsa- kaah' ka-läh' llay- juu' kyaah' dsa-kyaayh' hi' kyaah' ta-jwoh' kyaah' ley, ma' jäh':

—Ga'lih' bih' ga'lääy' dsa-, mah' na' sa' liyh' lääy' hñiiy'.

32 Hi- laa' Cristo, rey jnä' jne' judiu, wa' jñäy' jee' taay' dsoh' hma-cru- na-, mah' jëen' koo-, ja' ga' lä'heeh' jne' kiyh' —ga'jäh'.

Jā-ba' lǟ'jā- gā-mi'kwah' hi- ma' taä' jyoh' hma-cru' koo' kiyh'.

Gā'juu' Jesús

(Mt. 27:45-56; Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

33 Ma' ga'të' lla'hyoo', lä'kaa- jmi-gyuu' ga'nuu- lä'jiih' ga'të' ko-hi' hnë- ta- ga'hloo'.

34 Ma' ngoo' ga'të' ko-hi' hnë- ja-, ga'hleeh' Jesús koo- ki-gaa-, ga'jäh':

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —he- la- hnø' jäh': Dio kyaan', Dio kyaan', ¿he-la' ma'beeh' jnä'?

35 Ko-llaa' dsa- hi- ma' tääh' jäh' ga'nuu' he- ga'hleëyh', he-ja- ga'jäh':

—Jëe' da', tëeyh' Elía.

36 He-ja- ngoo' jaa- dsa- ko-chih', ga'kay' koo- wa'joo-, ga'mi-gyuyh' joo- kyaah' jmi- jiih-, ga'lla'ley' lle' hma- mah' ga'chooy' ma' hi'h' Jesús, hi- ga'siiyh' dsa-kyaayh':

—Tää' ba' kih'. Wa' jëe' da' jne' che' jä- Elía mah' jñäy'.

37 Lä'chah' ja- ga'hoo'h' Jesús koo- ki-gaa-, ja' ga' ga'juuy'.

38 Hor- ja- ga'gii- hmiih- he- ma' na-jnë- llah' gwah', ga'løø' ta- gyuu'h' lä- ga'të' hwa'.

39 Ma' cheh' juu' hløø' romano cha'në' Jesús jee' taay' dsoh' hma-cru- ja-. Ma' ga'jëey' he- ga'hoo'h' Jesús hi- ha- lä- ga'juuy', he-ja- ga'jäh':

—Ma-ra- ju'dsoo', dsa-nuu'h- na- ma' laa' joo' Dio.

40 Uu' ga'miuh- ma' tääh' ko-llaa' dsa-më' jëe' he- jmee- dsa- kih' Jesús. Jee' ja- ma' hää' María Magdalena, kyaah' María choo' José, ja-ba' chooy' kyaah' Jacobo mäh', kyaah' jñah' dsa-më' hi- chee- Salomé.

41 Dsa-më' he' ma' jmee- ko-jøh' kyaah' Jesús hi- ma' jmeey' be' kiyh' lä'koo- ma' tääyh' hwa' Galilea hi- ma' chaa- ga' jñah' dsa-më' hi- ga'jmeey' ko-jøh' kyaayh' lä'koo- ma' ga'näy' ta' Jerusalén.

Ga'haay' Jesús

(Mt. 27:57-61; Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

42 Ta' ga'hloo' jmi' he- mi- lluu' dsa- hñii', ga'haay' Jesús ja- ga' dsa-taayh' jmi' he- teeh- dsa- dsë'.

43 José, hi- chaa- Arimatea, ma' laa' jaa- dsa-kyaah' dsa-ta' kaah', hi- he' ka-läh' ma' jøø- ma' jëe' jnä'hä' he- jmee- Dio hi'h- kih' dsa-. Jää' ja- ga' dsa-taayh' jmi' he- teeh- dsa- dsë', ga'tuu- dsë' José ga'hey' në'ta' kih' Pilato na'ngiiy' jyooy' jmi- ngo' kih' Jesús dsoh' hma-cru'.

44 Peer- ga'jëe' dsah' Pilato ma' ga'nuuy' ga'juu' Jesús. He-ja- ga'tëeyh' juu' hløø', mah' ga'ngiiy' juu' kiyh' che' dsoo' ma-juu' Jesús.

45 Ma' ga'tëeyh' juu', ja- ga' ga'kway' jwë' na'jyoo' José jmi- ngo' kih' Jesús.

46 Ma' ngëe' he- ja-, ga' la' José koo- ta-jmaah' wiih-, he- ja- chee- lino. Ga'jñäy' Jesús, ga'lääy- kyaah' ta-jmaah' ja- mah' na'tääyh- neh' koo- to-høø- he- ma' na-hë- në' kuu' hloo-. Ma-ngëe' he- ja-, ga'bäy' koo- mi- kuu' juuh- mah' ga'jlëy' ho'too- ja-.

⁴⁷ Hi⁺ ma⁺ jëë⁻ María Magdalena kyaah⁺ María choo⁺ José, ha⁻ jee⁺ ga⁻kyaa⁻ dsa⁻ he⁺ Jesús.

16

Ga⁻lä⁻jiih⁺ Jesús

(Mt. 28:1-10; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

¹ Lä⁺ ma⁺ ga⁻goh⁺ jmi⁺ he⁻ teeh⁻ dsa⁻ dsé⁺, María Magdalena hi⁺ María choo⁺ Jacobo kyaah⁺ dsa⁻më⁺ hi⁻ chee⁻ Salomé ga⁻lay⁺ jmi⁺ mi⁻jwii⁻ he⁻ ma⁺ dsa⁻ huuy⁺ Jesús.

² Tiih⁻ go⁻te⁻ to⁻në⁺ jmi⁺ kih⁺ seman⁻ ga⁻näy⁺ ta⁺ jee⁺ ga⁻kyaa⁻ dsa⁻ Jesús. Koo⁻ ma⁻hya⁻ ba⁺ hyoo⁻ ga⁻lla⁻nää⁺ dsa⁻më⁺ he⁺ jee⁺ ja⁻.

³ Ma⁺ llay⁻ juu⁺ kyaah⁺ dsa⁻kyaa⁺yh⁺:

—¿Hij⁻ kwa⁺ be⁺ jnän⁻ mah⁺ bän⁺ ku⁺ he⁻ na⁻jlë⁻ ho⁻too⁻ ja⁻?

⁴ Pero ma⁺ ga⁻jëy⁺ hoo⁻ to⁻høø⁻, mo⁺so⁺ cha⁻ na⁻jlë⁻ kyaah⁺ ku⁺ juuh⁻ ja⁻.

⁵ Ma⁺ ga⁻taayh⁺ neh⁺ to⁻høø⁻ ja⁻, ga⁻jëy⁺ ta⁺ jee⁺ ma⁺ kyaa⁺ Jesús. Jwoo⁻ ra⁻llu⁺ kiyh⁺ ja⁻, ga⁻jëy⁺ ma⁺ gya⁺ jaa⁻ chih⁻ kwa⁺ hi⁻ ma⁺ kyeh⁻ koo⁻ rmi⁺h⁻ tøø⁻ kyoo⁻. Peer⁻ ga⁻jwaah⁺ jwërte dsa⁻më⁺ he⁺ ma⁺ ga⁻jëy⁺ hi⁻ he⁺.

⁶ He⁻ ja⁻ ga⁻jäh⁺ dsa⁻ hi⁻ ma⁺ gya⁺ he⁺:

—Ta⁺ wa⁺ gah⁺ hnäh⁺. Jesús dsa⁻ cha⁺ Nazaret hi⁻ ga⁻tää⁻ dsa⁻ dsoh⁺ hma⁻cru⁻ hi⁻ hnaah⁺ hnäh⁺ mo⁺so⁺ cha⁺ jee⁺ la⁻. Hij⁻ ma⁻lä⁻jiih⁺. Jëë⁺ da⁺ hnäh⁺ jee⁺ ga⁻kyaa⁻ dsih⁺.

⁷ Go⁻nää⁺ hnäh⁺ go⁻jmeeh⁺ juu⁺ kih⁺ Pee⁺ kyaah⁺ lä⁻jëë⁺ discípulo kyaay⁺, dsoo⁺ Jesús dsa⁻jää⁻ hnäh⁺ ta⁺ Galilea. Jee⁺ oo⁺ jëë⁺ hnih⁺ lä⁻koo⁻ ga⁻jäyh⁺ jää⁺ —ga⁻jäh⁺ dsa⁻ he⁺.

⁸ Ko⁻chih⁺ ga⁻hwëë⁻ dsa⁻më⁺ he⁺ hoo⁻ to⁻høø⁻ ja⁻, jlääy⁺ ga⁻lä⁻ja⁻ ga⁻näy⁺, ga⁻jwaayh⁺ jwërte. Sa⁺ cha⁻ juu⁺ ga⁻jmeeyh⁺ kih⁺ ni⁺ jaa⁻ kih⁺ he⁻ goyh⁻.

Ga⁻mi⁻jnää⁻ Jesús hñii⁺ kih⁺ María Magdalena

(Jn. 20:11-18)

⁹ Tiih⁻ to⁻në⁺ jmi⁺ kih⁺ seman⁻ ga⁻lä⁻jiih⁺ Jesús. Hi⁺ ga⁻mi⁻jnääy⁻ hñiiy⁺ to⁻në⁺ kih⁺ María Magdalena. Kih⁺ dsa⁻më⁺ he⁺ ga⁻hwëë⁻ Jesús gyeë⁺ hi⁻sa⁻llu⁺ jää⁺.

¹⁰ Ñee⁺ dsa⁻më⁺ he⁺ na⁺jmeeyh⁺ juu⁺ kih⁺ lä⁻jëë⁺ discípulo kya⁺ Jesús jee⁺ tääyh⁺ ki⁻hooyh⁻ meeh⁻ dsëy⁺.

¹¹ Ga⁻jäyh⁺:

—Chaa⁻ ba⁺ Jesús, ma⁻jëë⁺ jnih⁺.

Ma⁺ ga⁻nuu⁺ discípulo juu⁺ kih⁺ María, sa⁺ ga⁻jmeey⁺ dsoo⁺ juu⁺ ja⁻.

Ga⁻mi⁻jnää⁻ Jesús hñii⁺ kih⁺ uu⁺ discípulo kyaay⁺

(Lc. 24:13-35)

¹² Jyoh⁺ jmi⁺ ja⁻, ga⁻mi⁻jnää⁻ Jesús hñii⁺ kih⁺ uu⁺ discípulo cha⁺jwë⁺ jee⁺ ga⁻näy⁺ ja⁻, pero kah⁺ ba⁺ laay⁺.

¹³ Hi⁺ ga⁻nää⁻ discípulo he⁺, na⁺jmeeyh⁺ juu⁺ kih⁺ jee⁺ lä⁻jëë⁺ ga⁻dsa⁻kyaa⁺yh⁺. Ni⁺ kih⁺ hi⁻ he⁺ sa⁺ ga⁻jmeey⁺ dsoo⁺ ka⁻läh⁺.

Ga⁻jmeë⁺ Jesús mada⁻ kih⁺ apóstole kyaay⁺

(Mt. 28:16-20; Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

¹⁴ Jee⁺ ga⁻dsaa⁺, ga⁻mi⁻jnää⁻ Jesús hñii⁺ jee⁺ ma⁺ tääh⁺ gya⁻kaa⁺ discípulo në⁻ mes⁻ kuh⁻hih⁻. Jee⁺ ja⁻ ga⁻juuyh⁺ kih⁺ discípulo kyaay⁺, kih⁺ he⁻ sa⁺ ma⁺ dsoo⁺

dsëy'. Ma' hweh- dsëy', he-ja- sa- ma' jmeey- dsoo' juu' kih' hi- ga-jäh' ga-jëë'
Jesús ma-ngëë' ma-lä- jiiyh'.

¹⁵ Hi- ga-jäh' Jesús siiyh':

—Go-nää' hnäh' lä-kaa- lä-juh' jmi- gyuu- go-kwa' hnäh' ju'hmëë' kin- kih'
lä-jëë' dsa-.

¹⁶ Lä-jëë- hi- lä-dsoo' dsë' hi- ga-heeyh- saay- jmi-, hi- he' ba' lää'. Pero
hi- sa- lä-dsoo' dsë' kin-, hi- he' jä' kyaah' dso'jwi'.

¹⁷ Hi- jmeey' dsoo' dsë' kin-, cha-miih- he- juh-gaa- jmeey'. Kyaah' hih-
kin- hwëëy' hi-sa-llu' kih' dsa-, hlëëyh' ma' lih' koh' jyoh' juu'.

¹⁸ Cher'mah' he- ga-jmeey' miih- kiyh', sa- cha- he- le' kiyh' ni- miih-,
hi- cher'mah' ga-heeh- dsih' venen, sa- hnoo' dsoo' kiyh'. Hi- mi-hlääy'
dsa-dsaah', wa-ra- ga-kyey- gooy- në' kiyh'.

Ngaah' Jesús gyuuh'

(Lc. 24:50-53)

¹⁹ Ma-ngëë' ma-hlëeh' Jesús lä-ja- kyaah' discipulo kyaay', ja-ga' ngaayh'
ta- gyuuh', ga-gyay- jwoo' ra-llu' kih' Dio.

²⁰ Ja-ga' ga-nää' discipulo lä-kaa- lä-juh' kyaah' be' kih' Dio na-kay-
ju'hmëë' kih' dsa-. Hi- ga-mi-jnäa- Dio la' dsoo' juu' he- kyey-, kyaah' lä-jëë'
he- juh-gaa- he- ga-jmeey'. Wa-la' lä-ja-.

San Lucas Ju'hmëë' kih' Jesús he' ga' si' Luca

¹ Jwëë' dsa- ga' taah' ga' si' lä' jë- ha- lä- ga' la' jee' kyaä' jnääh' llo' joo'.

² Ga' siiy' ja' ba' lä' koo- la' juu' he- ga' ngëë' lä' jëë' hi- ga' jëë' ha- lä- ga' la' lä' ma' to- nê'. Dsa- hi- ga' jëë' he' ga' ngëëy' juu' kyaä' jnääh' jëeh' ma' na' hñaay' ba' mah' kway' juu' ja'.

³ Jnä' ka- läh' ga' koon' kwaat- kwee- lä' jë- ha- lä- ga' la' lä' ma' to- nê', he- ja- laan' llu' siin' kwee- lä' ngoo' juu' la- kyah' hne- dsa- jøøh' kyaan' Teófilo.

⁴ Wa' ra- ga' heh- juu' la- lä' ñeh' kwee-, la' dsoo' lä' jë- he- ma- hlëëh' dsa- hne-.

Ga' jmeeh' ángel juu' he- lä' chaä- Jwaä'

⁵ Lä- ma' laä' Herode rey kih' hwa' Judea ja-, ma' chaä- jaä- jmi- dsa- hi- ma' cheë' Zacaría. Hi- he' ma' na' jnää' koo- nää' jmi- dsa- hi- ma' tēëyh' Abía. Hi- mëy' Elizabet ma' laä' sa' ju- kih' Aarón ka- läh'.

⁶ Zacaría kyaah' Elizabet ma' laä' lluu' cha' nê' Dio. Ma' mi- tey' ba' lä' jë- mada' kih' Dsa- jøøh' jnän'. Ni' miih- sa' cha- he- ma' dsa- hlääh'.

⁷ Pero sa' ma' chaä- ni' jaä- chih- kyaay'. Sa' ma' kaä- Elizabet gyuu-, hi- kwee- ba' ma' gyuh- lä' uu'.

⁸ Ma' tääh' jmi- dsa- dsa' kyaah' Zacaría jmeë' ta' he' neh' gwah-. Koo- jmiä' kih' jee' lä' jë- ga' tēë' Zacaría he- jmeë' ta' he' kih' Dio.

⁹ Jëëh', ga' kooyh' suert lä' koo- ma' tēëy' jmeey-. Zacaría ba' ga' tēë' suert ja-, he- dsa- jey' wa' chu- neh' gwah- juuh- kih' Dsa- jøøh' jnän'.

¹⁰ Ta' koo- jiih' ma' cheh' Zacaría jë- wa' chu- ja-, ka' hne- ba' ma' tääh' lä' jëë- dsa- hi- ga' kuh' jee' ja- ngiyy- kiyh' kih' Dio.

¹¹ Lä' chah' ja- ga' lä' jnää' jaä- ángel kyaä' Dsa- jøøh' jnän' cha' nê' Zacaría. Ángel he' ma' cheh' jwoo' ra- lluu' kih' na' hyoo' jee' ma' jë- jmi- dsa- wa' chu-.

¹² Peer' ga' heë' dsë' Zacaría ma' ga' jëëy'. Ga' jwaayh' jwërte.

¹³ He- ja- ga' jäh' ángel siiyh-:

–Ta' wa' gah' Zacaría, jëëh' ma' nuu' ba' Dio kyah'. Kih' Elizabet, dsa- më' kyaah' lä' chaä- jaä- gyuu- ñuuh- mah' mi' cheeh' hnih' Jwaä'.

¹⁴ Ha- koh' sa' lä' chaah- llu'. Hi- lä' ja- jwëë' dsa- lä' chaä- llu' wa' ra- ga' lä' chaay'.

¹⁵ Jëëh', leey' jøøh' cha' nê' Dio. Sa' le' hiyh' vin ni' he- ga' jyoh' jmi- llii'. Hi- tēëy' jmi- lle' Na' jngii' kih' Dio jää' ja- ga' lä' chaay'.

¹⁶ Jmeey' dsa- jëeh- jwëë' dsa- Israel kyaah' Dsa- jøøh' jnän', he' ba' Dio kyaay'.

¹⁷ Hi- he' dsoo' ta' cha' nê' kih' Dsa- jøøh' jnän'. Tēëy' ja' ba' jmi- lle' hi- ja' ba' be' he- ma' kye- Elía mah' hlëëyh' dsa- juu' kih' Dio. Lä' jwë' ja- jiih' juu' kih' dsa- ma- kaah' kyaah' joo'. Hi- lä' ja- lä' si' huä' dsë- kih' hi- chaah- mah' kay' koo- nêë' ba' huä' dsë- lä' koo- la' kih' hi- lluu'. Lä' jwë' ja-, mi- lluu' lä' jëë- dsa- gooy' mah' heeyh- Dsa- jøøh' jnän' –ga' jäh' ángel.

¹⁸ He- ja- ga' jäh' Zacaría siih- ángel:

—¿Ha- lá'ja- jmeen' dsoo' he- la-? Jëeh', ma- gyuh- ba' jnä' hi- lá'ja- ka-läh' dsa- më' kyaan'.

¹⁹ Mah' ga-jäh' ángel siiyh':

—Jnä' he' Gabriel, hi- na-hñaa' cheh' cha'né' Dio. Ma-cheey' jnä' he- ma-ya-kan' ju'hmëé' la- kyah'.

²⁰ Na' ta' cha'né' leeh' jaa- hi- koo'. Mo'so' le' hlëéh' lá'jiih' lá'te' juu' la-, kih' he- sa' ma-jmeeh' dsoo' juu' he- ma-jwëéh' hne'. Juu' la- lá'te' wa'ra- ga-dsëé' jmií' kih' —ga-jäh' ángel he'.

²¹ Dsa- hi- ma-tääh' jáä- Zacaría ta' ka'hne-, ma' dsaä- dsëy'. He-la' ngoo' ga-lä'hëé' Zacaría neh' gwah' ma-laay'.

²² Lä-koo- ma-ya-hëéy' mo'so' ga-la' ma' hlëéyh' kyaah' dsa-. Ga-lä'liih' dsa-, he- ga-jëé' Zacaría miih- he- ga-mi-jnää- Dio kiyh' neh' gwah'. Hi- ga'löoy' jmeey' lii' kyaah' gooy- ba'. Lä' ga-jäy' ja-ba' kaay'.

²³ Ma-la' ma-dsëé' jmií' he- ma' jmeey' ta'he' neh' gwah' ja-, ngaayh' cha'neh' kiyh'.

²⁴ Miih- jmií' ja-ba', ma' ga-hlääh- Elizabet mëy'. Mah' ga-jäy' cha'neh' hñaa' sih-, ma' jmeey' huú'dsë-:

²⁵ “He- ba' che- llu' dsé' Dio he- ga'jmeey' lá-la- kin- mah' mo'so' mi-kwah' dsa- jnä'.”

Ga'jmeeh' ángel juu' he- lá'chaa' Jesús

²⁶ Ma' ga-hya- jñee' sih-, ga-cheé' Dio ángel Gabriel he' ta' jee' jwií- Nazaret he- nөө' hwa' Galilea.

²⁷ Ga-cheey' kih' jaa- chih-më' hi- sa' ga' ma-jëé- dsa- ñuuh-. Hi- he' ma' chee' María. Ma-laay' hmooh' kyaah' José, jaa- dsa- ñuuh- hi- ma-laä' sa'ju- kih' David.

²⁸ Ma' ga' he' ángel jee' ma' gayay' ja-, ga-jäyh':

—Jmeen- Dio kyah', hne- hi- na-jää- kyaa' Dio. Dio kyaah' hne- hi- na-jää- jee' kih' lá'jëé- dsa-më'.

²⁹ Pero ma' ga-nuu' María he- ga-hlëéh' ángel he', ga-hee' ba' dsëy'. Ma' jmeey' huú'dsë-, hee- na- hnөө' jäh- he- ma-hlëéh' ángel lá-na-.

³⁰ He-ja- ga-jäh' ángel siiyh':

—Ta' wa' gah', María. Ma-hñah- koo- he- llu' he- ma-kwa' Dio.

³¹ Na' kaah' jaa- gyuu- ñuuh- hi- lá'chaa- kyah' hi- mi'cheeh' Jesús.

³² Hi- he' lee' jööh'. Jäh- dsa- kiyh', laay' Joó' hi- gya' gyuuh' jmi-gyuu-. Hi- Dio laay' he- leey' rey la- David dsa- ma-gyuh' kyaay'.

³³ Hñii' bih' gayay' jmeey' hih' tää' kih' lá'jëé- dsa- Israel. Sa' laaä' jih'koh' he- jmeey' hih' —ga-jäh' ángel.

³⁴ Ja- ga' ga-jäh' María siih- ángel he':

—¿Ha- lá' le' he- la-, jëéh' sa' ga' ma-jëén- dsa- ñuuh-?

³⁵ Mah' ga-jëeh- ángel juu' kiyh':

—Jmi-llé' Na-jngüi' já- né' kyah'. Hi- lá'ja- be' kih' hi- gya' gyuuh', já- né' kyah' mah' láä- hne- kyaah' hih' kiyh'. He-ja- ba' na-, gyuu- hi- lá'chaa- kyah' leey' na-jngëé' go-te' hi- tëéh' dsih' Joó' Dio.

³⁶ Lá-ja- ka-läh' Elizabet hi- te-ju- kyah' kyaah', ga-hlääyh-, ma'ke- ma-gyuyh-. Hi- ma' jäh' dsa- kih' hi- sa' kaa' gyuu-, ma-hya- jñee' sih- dsaayh'.

³⁷ Jëéh', ni- koo- sa- cha- he- jwëéh' kih' Dio —ga-jäh' ángel.

38 Heˉjaˉ gaˉjäh˘ María:

–Hii˘ jnä˘ laˉ hiˉ nuuh˘ kih˘ Dsaˉjõøh˘ jnän˘. Wa˘ jmeey˘ kin˘ lä˘kooˉ maˉjäh˘ naˉ.

Jaˉ gaˉ ngaah˘ ángel kih˘.

Nee˘ María na˘jööy˘ Elizabet

39 Jmii˘ jaˉ, gaˉ he˘ María jwë˘ ngoo˘ koˉchih˘ ta˘ kooˉ jee˘ jwii˘ heˉ hlaˉ jee˘ moh˘ heˉ naˉheë˘ hwa˘ Judea.

40 Ma˘ gaˉllooy˘, gaˉ hey˘ cha˘neh˘ kih˘ Zacaría mah˘ gaˉjmeey˘ Dio kih˘ Elizabet.

41 Lä˘kooˉ ma˘ gaˉnuu˘ Elizabetheˉ gaˉjmeey˘ María Dio kiyh˘, kooˉ ba˘ gaˉjeh˘ gyuu˘. Lä˘ chah˘ jaˉ, ja˘ Jmi˘lle˘ Na˘jngii˘ në˘ kih˘ Elizabet.

42 Mah˘ gaˉhlööy˘h˘ kiˉgaaˉ, gaˉjäh˘:

–Na˘jää˘ laa˘ hneˉ jee˘ kih˘ lä˘jöö˘ dsaˉmë˘. Hi˘ na˘jää˘ laa˘ gyuu˘ hiˉ kyaah˘.

43 ¿Hii˘ laa˘ jnä˘ mah˘ jä˘ choo˘ Dsaˉjõøh˘ kyaan˘ ya˘jöö˘ jnä˘?

44 Jööh˘, lä˘ chah˘ ba˘ ma˘ gaˉnuun˘ maˉjmeeh˘ Dio kin˘, maˉjeh˘ gyuu˘ kyaan˘ hiˉ kyaan˘ laˉ, kih˘ he˘ chaay˘ llu˘.

45 Llu˘ la˘ kyah˘ hneˉ, jööh˘ gaˉjmeeh˘ dsoo˘ lä˘te˘ lä˘kooˉ gaˉjäh˘ Dio jmeey˘ kyaah˘ hneˉ.

Ga˘hä˘ María kway˘ ti˘hmaah˘ kih˘ Dio

46 Mah˘ gaˉjäh˘ María:

Lä˘kaa˘ tuh˘dsën˘ jmeen˘ juuh˘ kih˘ Dsaˉjõøh˘ kyaan˘.

47 Peer˘ chaan˘ llu˘ kyaah˘ Dio hiˉ lää˘ jnä˘.

48 Jööh˘, gaˉjöö˘ bih˘ kih˘ jaaˉ hiˉ hwaä˘ hiˉ mi˘teh˘ kiyh˘.

Na˘ ta˘ cha˘në˘, lä˘jöö˘ dsaˉjäh˘ llu˘ la˘ kin˘.

49 Jööh˘ cha˘miih˘ heˉ juh˘gaaˉ gaˉjmeey˘ kin˘ hiˉ chaˉ gaˉlä˘jöö˘ be˘ kih˘.

Na˘jngöö˘ goˉte˘ ba˘ laay˘.

50 Lä˘ñih˘ dsëy˘ kih˘ lä˘jöö˘ hiˉ gayh˘, kih˘ hiˉ chaä˘ na˘, hi˘ lä˘jaˉ kih˘ lä˘jöö˘ hiˉ na˘ ga˘ ya˘näá˘ ta˘ cha˘në˘.

51 Ga˘mi˘jnääy˘ be˘ heˉ llaˉdsëë˘ kih˘ lä˘jöö˘.

Gaˉjmeey˘ ta˘ koo˘ huudse˘ kih˘ hiˉ jmää˘ hñii˘ kaa˘h˘.

52 Ga˘hëey˘ kih˘ hiˉ chaˉ be˘ kih˘ jmi˘gyuu˘ laˉ jee˘ ma˘ tääyh˘ jmeey˘ hih˘.

Høø˘ hiˉ he˘, gaˉllaay˘ lä˘jöö˘ hiˉ hwaä˘ ba˘.

53 Lä˘jöö˘ hiˉ sa˘ chaˉ heˉ kuh˘, ga˘kwööy˘h˘ lä˘jöö˘ heˉ jmee˘ bii˘ kiyh˘.

Kih˘ hiˉ chaˉ kuu˘ ga˘hëey˘ kih˘ ta˘jmah˘.

54 Ga˘kway˘ be˘ kih˘ dsaˉ Israel hiˉ nuuh˘ kiyh˘.

Ma˘ra˘ heˉ gaˉlä˘ñih˘ dsëy˘,

55 lä˘kooˉ gaˉbääyh˘ hñiiy˘ kih˘ lä˘jöö˘ dsaˉ maˉgyuh˘ jnän˘,

heˉ gaˉløø˘ kih˘ Abraham kyaah˘ lä˘jöö˘ sa˘juˉ kiyh˘ lä˘jiih˘ joh˘ jmi˘ chaˉ, gaˉjäh˘ María.

56 Jee˘ jaˉ gaˉjä˘ María kyaah˘ Elizabet kooˉ uuˉ sih˘. Jaˉ gaˉ ngaayh˘ ta˘ kiyh˘.

Ga˘lä˘ chaä˘ jwaä˘

57 Ma˘ gaˉdsëë˘ jmi˘ heˉ lä˘ chaä˘ gyuu˘ kyaä˘ Elizabet, gaˉlä˘ chaä˘ jaa˘ gyuu˘ ñnuuh˘ kiyh˘.

58 Lã`jĕĕ` hĭ` ma` tããh` jãh` kiyh` hi` lã` kye` hĭ` te` ju` kyaayh` ga` nuuy` ha` lã` koh` sa` juh` gaa` he` ga` jmee` Dio kih` Elizabet. He` ja` ga` lã` jĕĕ` ba` dsa` he` ga` lã` chaa` llu` kyaayh`.

59 Lã` koo` ga` hya` ba` jnaa` jmiĭ, ya` naã` dsa` mah` ga` tũy` jmi` ngo` kih` gyũũ` lã` koo` tĕĕ` jmee` dsa` judiu kih` gyũũ` ñũũh` kyaã`. Ma` hnøø` dsa` ma` mi` cheey` Zacaria lã` chee` jmiiy`.

60 –Sa` lã` cheey` lã` na`. Jwaa` ba` lã` cheey` –ga` jãh` chooy`.

61 Mah` ga` jãh` dsa` siyh`:

–¿He` la` mi` cheeh` hnih` Jwaa`? Ni` jaa` hĭ` te` ju` kih` kyaayh`, sa` chaa` hĭ` chee` lã` na`.

62 He` ja` ga` jmee` dsa` lii` kyaah` jmiiy` ha` lã` ma` hnøøy` mi` cheey` gyũũ`.

63 He` ja` ga` ngii` jmiĭ` gyũũ` koo` jwi` hma`, jee` ga` siy` lã` la`: “Jwaa` ba` lã` cheey`.” Peer` ga` lã` dsaa` dsĕ` lã` jĕĕ` dsa` hĭ` ma` tããh` jee` ja`.

64 Lã` chãh` ja` ga` løø` hlĕĕh` Zacaria ka` lãh`, ga` kway` ti` hmaah` kih` Dio.

65 Lã` jĕĕ` dsa` hĭ` ma` tããh` koo` kiyh` ga` lã` goo` dsĕ`. Hi` lã` kaa` jwiĭ` he` tããh` jee` moh` he` na` hee` hwa` Judea, ga` lã` ñũũh` ha` lã` ga` la`.

66 Ga` lã` jĕĕ` dsa` hĭ` ga` nuu` juu` ja`, ma` kyey` huũ` dsĕ`, ma` laay`:

–¿Hiĭ` ba` lee` gyũũ` na`? Jĕĕh`, Dio cheh` kyaayh`.

Su` kih` Zacaria

67 Jmi` lle` Na` jngii` ja` nĕ` kih` Zacaria, he` ja` na` ga` hyoyh` juu` he` ngĕĕy` jnãn`, ga` jãyh`:

68 He` ba` che` lluu` Dsa` jøøh` jnãn`, hĭ` laa` Dio kyaã` jnããh` dsa` Israel, jĕĕh`, ma` jay` mah` lãay` dsa` kyaay`.

69 Ga` kwaay` jaa` hĭ` cha` be` kih` mah` lãay` jne`.

Ma` hãay` jaa` kih` jee` lã` jĕĕ` sa` ju` kih` David hĭ` ma` jmee` ta` he` kiyh`.

70 Ga` jmee` Dio ja` ba` lã` koh` ga` jãyh` lã` ma` to` nĕ` ta` la` kih` dsa` hĭ` na` jngĕĕ` kyaay` hĭ` ga` ngĕĕ` juu` kiyh` llo` joo`.

71 Ga` jãyh`, lãay` jne` kih` lã` jĕĕ` hĭ` na` høøh` jnãn`.

Hi` lã` ja` lãay` jne` kih` lã` jĕĕ` hĭ` sa` hnaã` jne`.

72 Lã` ñih` dsĕy` kih` dsa` ma` gyuh` jnãn` hĭ` ma` chaa` llo` joo`.

Ma` ra` he` mi` te` bih` hmooh` na` jngii` he` ga` jmeey` ja`.

73 Mi` tey` hmooh` he` ga` tãay` hãiiy` jmeey` kyaah` Abraham dsa` ma` gyuh` jnãn` mah` lee` jne` kwaat` kih` Dio.

74 Hi` he` lãã` jne` kih` lã` jĕĕ` hĭ` na` høøh` jnãn`, mah` sa` hiĭ` goo` jnãn` ni` miih` jee` hnaãhn` Dio.

75 Lã` ja` dsa` tooh` jne` na` jngĕĕn` hi` lluu` jne` cha` nĕy` lã` jiih` jmiĭ` chaa` jne`.

76 Hne` gyũũ` kyaan`, lloo` koo` jmiĭ` jãh` dsa` kyah` laah` jaa` hĭ` ngĕĕ` juu` kih` Dio.

Jĕĕh`, hne` goh` ta` cha` nĕ` kih` Dsa` jøøh` jnãn` mah` mi` lluuh` jwĕ` kiyh`.

77 Lã` ja` lã` ñe` dsa` gooh` ha` lã` jee` lãay` kih` dso` kye`,

jĕĕh` Dio koo` dsĕ` kiyh`.

78 Jĕĕh`, lã` jnã` ba` he` lã` ñih` dsĕ` Dio kyaah` jne`.

He` jmeey` jee` jnãn`, la` lã` koh` jmĕĕ` kih` hyoo` he` choo` nĕ` jnãn` lã` ga` tĕ` gyũũh`.

79 Chooy` wa` je` kih` hĭ` tããh` jee` na` hoo` jee` hiĭ` goo` juuy`.

Lã` ja` mi` jnãy` ha` lã` jee` hiĭ` tiĭ` jnãn`, ga` jãh` Zacaria.

80 Ga⁻løø^d dsa⁻kwaa⁻ gyuu⁻, lä⁻ja⁻ ka⁻läh⁻ hu⁻dsē⁻ llu⁻kiyh⁻ ma⁻ dsa⁻kwaa⁻ kyaayh⁻. Ma⁻ ga⁻kwaay⁻, ngooy⁻ ta⁻ hwa⁻ ki⁻, jee⁻ sa⁻ kwa⁻ ni⁻ miih⁻, lä⁻ji⁻h⁻ ga⁻lloo⁻ jmi⁻ he⁻ ga⁻mi⁻jnää⁻ hñiiy⁻ kih⁻ dsa⁻ Israel.

2

Ga⁻lä⁻chaa⁻ Jesús (Mt. 1:18-25)

1 Ji⁻ ne⁻ ja⁻, ga⁻jmee⁻ Augusto rey to⁻nē⁻ mada⁻ lla⁻lleē⁻ lä⁻jēē⁻ dsa⁻ je⁻, lä⁻kaa⁻ jee⁻ ma⁻ jmeey⁻ hih⁻.

2 He⁻ ja⁻ la⁻ to⁻nē⁻ je⁻ he⁻ ga⁻chooyh⁻ kih⁻ dsa⁻, lä⁻koo⁻ ma⁻ laa⁻ Cirenio lle⁻moh⁻ hwa⁻ Siria.

3 He⁻ja⁻ ga⁻lä⁻jēē⁻ ba⁻ dsa⁻ ga⁻nää⁻ ta⁻ jwii⁻ jee⁻ tēēy⁻ lla⁻lleey⁻ je⁻.

4 He⁻ja⁻ ya⁻ hēē⁻ José jee⁻ jwii⁻ Nazaret he⁻ nøø⁻ hwa⁻ Galilea ngooy⁻ ta⁻ hwa⁻ Judea jee⁻ jwii⁻ kih⁻ David he⁻ cheē⁻ Belén. Jēēh⁻, José ma⁻ laa⁻ sa⁻ju⁻ kih⁻ David.

5 Nēey⁻ ga⁻lla⁻lleey⁻ hñiiy⁻ je⁻ ko⁻jøh⁻ kyaah⁻ María hi⁻ kyaah⁻ ma⁻ laay⁻ hmoo⁻ jēey⁻ gooy⁻. Hi⁻ María he⁻ ma⁻ kyaay⁻ gyuu⁻.

6 Ta⁻ko⁻ji⁻h⁻ ma⁻ tääy⁻h⁻ jee⁻ jwii⁻ ja⁻, ga⁻dsēē⁻ jmi⁻ lä⁻chaa⁻ gyuu⁻ kyaa⁻ María.

7 Jee⁻ jwii⁻ ja⁻ ga⁻lä⁻chaa⁻ gyuu⁻ ñuu⁻h⁻ to⁻nē⁻ kyaay⁻. Mah⁻ ga⁻bääy⁻h⁻ gyuu⁻ wa⁻siih⁻. Ga⁻kyaay⁻ neh⁻ na⁻moo⁻ jee⁻ ma⁻ kuh⁻ jah⁻, kih⁻ he⁻ sa⁻ ma⁻ joo⁻ cha⁻neh⁻ jee⁻ tääh⁻ dsa⁻.

Ga⁻lä⁻jnää⁻ ángele kih⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ hää⁻ jah⁻

8 Koo⁻ jee⁻ jwii⁻ ja⁻, ma⁻ tääh⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ hää⁻ jah⁻ kyaa⁻ ta⁻la⁻ hwē⁻.

9 Ni⁻ sa⁻ ga⁻lä⁻liih⁻ gyih⁻, ga⁻lä⁻jnää⁻ kiyh⁻ jaa⁻ ángel kyaa⁻ Dsa⁻ jøø⁻h⁻ jnän⁻. Ga⁻lä⁻jnää⁻ jēē⁻ ñih⁻ wa⁻je⁻ kih⁻ Dio lä⁻ku⁻ lä⁻ji⁻ kih⁻. Peer⁻ ga⁻jwaah⁻ dsa⁻ he⁻.

10 Pero ángel ga⁻jäh⁻ siiyh⁻:

—Ta⁻ wa⁻ gah⁻ hnäh⁻. Jēēh⁻, ma⁻jan⁻ kyen⁻ juu⁻ he⁻ jmee⁻ jēē⁻ jwē⁻te dsē⁻ lä⁻jēē⁻ dsa⁻.

11 Na⁻ ma⁻ lä⁻chaa⁻ kyah⁻ hnäh⁻ jee⁻ jwii⁻ kih⁻ David jaa⁻ hi⁻ lää⁻ hnäh⁻. Hi⁻ he⁻ he⁻ Cristo, Dsa⁻ jøø⁻h⁻ jnän⁻.

12 Lä⁻la⁻ jmee⁻ lii⁻ kyah⁻ hnäh⁻ kih⁻ gyuu⁻ he⁻. Na⁻bääy⁻h⁻ wa⁻siih⁻ na⁻kyaay⁻ neh⁻ na⁻moo⁻ jee⁻ kuh⁻ jah⁻ —ga⁻jäh⁻ ángel.

13 Lä⁻chah⁻ ja⁻ ga⁻lä⁻jnää⁻ koo⁻ kih⁻ ángel he⁻, jwēē⁻ ga⁻ ángele hi⁻ chaa⁻ gyuu⁻ hi⁻ ma⁻ hä⁻ kih⁻ Dio, ma⁻ jäh⁻:

14 He⁻ ba⁻ che⁻ jøh⁻gaa⁻ Dio hi⁻ gya⁻ gyuu⁻h⁻!

Wa⁻ hii⁻ ti⁻ kih⁻ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁻ hi⁻ jmee⁻ lä⁻ hnøø⁻ Dio.

15 Lä⁻koo⁻ ma⁻ ga⁻nää⁻ lä⁻jēē⁻ ángele he⁻ gyuu⁻h⁻, dsa⁻ hi⁻ ma⁻ hää⁻ jah⁻ kyaa⁻ he⁻ ga⁻jäh⁻ siiyh⁻ dsa⁻ kyaay⁻h⁻:

—Ma⁻ jne⁻ ja⁻ ta⁻ Belén, ma⁻jēē⁻ jne⁻ koo⁻ ha⁻ lä⁻ ma⁻la⁻, lä⁻køh⁻ juu⁻ he⁻ ma⁻nuu⁻ jne⁻ kih⁻ Dsa⁻ jøø⁻h⁻ jnän⁻.

16 He⁻ja⁻ ga⁻nää⁻ ko⁻chih⁻, ga⁻jnääy⁻h⁻ María kyaah⁻ José. Jee⁻ ja⁻ ga⁻jēēy⁻ na⁻ kyaa⁻ gyuu⁻ neh⁻ na⁻moo⁻ jee⁻ ma⁻ kuh⁻ jah⁻.

17 Lä⁻koo⁻ ma⁻ ga⁻jēēy⁻ gyuu⁻, ga⁻täay⁻h⁻ jmeey⁻h⁻ juu⁻ ha⁻ lä⁻ ga⁻jäh⁻ ángel kih⁻ gyuu⁻.

18 Peer⁻ ga⁻lä⁻dsaa⁻ dsē⁻ lä⁻jēē⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻nuu⁻ juu⁻ kih⁻ hi⁻ ma⁻ hää⁻ jah⁻ kyaa⁻ he⁻.

19 Pero María ngoo' ba' dsooh' dsëy' hi' kyey' huu'dsë- kih' lä'jë' he' ga'nuuy' ja'.

20 Dsa- hi- ma' hää' jah' he' ga'näay' jmeey' juuh- kih' Dio, hi- ma' lä'häy' kiyh', kih' lä'jë' he' ga'nuuy' hi' lä'jë' he' ga'jëy'. Jëeh', ma'ra' he' ga'la' ba' lä'koq- te' he' ga'jah' ángel siiyh'.

Ga'jäay' Jesús jee' ma' chih' gwah' juuh'

21 Ma' ga'të' jñaa' jmií, ga'tay' jmi- ngo' kih' gyuu' mah' ga'mi' cheey- Jesús, ja'-ba' jmií- he' ga'jah' ángel lä' cheey-, jää' ja' ga'lä' dsaah' María.

22 Ma' ga'dsëé' jmií he' ga'mi'lluuy' cho'jmiiy- hñiyy' lä'hih' kih' ley kih' Moisé, ga'jäay' gyuu- ta' Jerusalén mah' taayh' goo- Dio.

23 (Ga'jmeey' lä'ja-, jëeh' né' ley kih' Dsa-jøøh' jnän' jah' lä'la-: "Lä'jëé' gyuu- ñuuh- hi- to' né' la' kwaat' laa' kyaa' Dio ba'.")

24 He' ja- na'näay' na'jmeey' lä'koq- lle' ley kih' Dio he' jah': kwaah' koq- gyaah' cha'bë- o koq- gyaah' cha'juu-.

25 Ji-ñe- ja-, ma' gya' jwií- Jerusalén jaä- dsa- hi- ma' chee- Simeón. Dsa- he' ma' laa' jaa- hi- lluy', ma' hnaayh- Dio, ma' kyey- o'jøh' dsë- lloo- koq- jmií lää' dsa- Israel. Hi- ma' kyaayh' Jmi-llé' Na' jngii'.

26 Jmi-llé' Na' jngii' ga'mi'jnää- kih' he' sa' juuy' ta'ko' jiih' sa' ma'jëy' hi- na' hñaa' kyaa' Dio.

27 Ga'jøø' Jmi-llé' Na' jngii' kih' Simeón he' ngooy' ta' jee' chih' gwah'. Ja'-ba' hor- ja' ga'loo' cho'jmii- Jesús na'jäay' gyuu' kyaay' gwah' mah' le' kih' lä'koq- tëé' dsa- jmee- lä'koq- jah' ley.

28 Jee' ja- ga'ëé' Simeón he' gyuu-, mah' ga'kway' ti'hmaah' kih' Dio, ga'jäyh'.

29 Dsa-jøøh' kyaan+, na' ma-dsëé' jmií ki- jnä' hi- jmee+ ta'he' kyah' ya'hëen' jmi-gyuu' la-, lä'koq- ga'chiíh' jnä'.

30 Jëeh', ma'tëen' ma'jëen' hi- ma' cheeh' mah' lääy' dsa-.

31 Hi- he' ga'mi'lluuyh' to'lo+ né' ga'lä'jëé' dsa- hi- chaa- hwa'la-.

32 Laay' lä'koq- wa'je- he' lä'jnä' kih' hi- sa' laa' judiu.

Hi' kih' wa'je- ja- jä'jøøh' dsa- Israel hi- laa' kyaah', ga'jah' Simeón.

33 Peer' ga'lä'dsaa- dsë' José kyaah' María ma' ga'nuuy' lä'jë' he' ma' hlëeh' Simeón kih' gyuu'.

34 Mah' ga'mi'jää' Simeón cho'jmii- gyuu-, ga'jäyh' siiyh' María:

—jëé' da', gyuu- la- ma-na'hñaa' jmeey' tēh' jwëé' dsa- Israel, hi' lä'ja- jmeey' dsa-jëeh' jwëé' ka'läh'. Ma-na'hñaa' jmeey' lii- laay' kyaah' Dio, pero sa- lä'hñaa' dsih'.

35 Hi' kyah' le' lä'koh' he' dsa-hiíh' ñe'tuuh' neh- tuh-hoh'. Hi- mi-jnäay' ha- lä'la' huu'dsë- kih' jwëé' dsa- —ga'jah' Simeón.

36 Ja'-ba' jee' ja- ma' hää' ka'läh' jaä- dsa-më' hi- ma' chee- Ana jo-mii- Fanuel. Dsa-më' he' ma' ngëé- juu' kih' Dio. Ma' laay' sa'ju- kih' Aser joq' Jacob. Ma' gyuh- jwërte dsa-më' he'. Gyii' ji-ñe- ba' ga'gyay- kyaah' dsa-ñuuh- kyaay'.

37 Ma'hya- to'lo'gya' na-dsë- gyii'gya' kye' ji-ñe- he' ga'jäy' hnëey'. Sa' ma' dsa-hlääyh' ma'dsooy' jee' chih' gwah-, lä'jmií' lä'hwë' ma'hnaayh- Dio. Joh' jiih' sa' ga'tay' kuh-hiyh- ma' chuuy' kyaah' Dio.

38 Ja⁻ba⁻ hor⁻ ja⁻ ja⁻ dsa⁻mē^ʔ he^ʔ chuh^ʔ kih^ʔ cho^ʔjmi⁻ gy^ʔh⁻, mah^ʔ ga⁻lōoy^ʔ kway⁻ tih⁻maah^ʔ kih^ʔ Dio. Hi^ʔ ma^ʔ hlēeyh^ʔ kih^ʔ gy^ʔh⁻ Jesús, cha⁻nē^ʔ lā⁻jēē⁻ hi⁻ ma^ʔ tāāh^ʔ jōō⁻ lih⁻ ba⁻ lāā^ʔ Dio dsa⁻ hi⁻ chaa⁻ Jerusalén.

39 Ma⁻la⁻ ma⁻mi⁻teh^ʔ cho^ʔjmi⁻ gy^ʔh⁻ lā⁻kōh⁻ lle⁻ ley kih^ʔ Dio, ga⁻nāāy⁻ ta⁻ jwi⁻ Nazaret he⁻ nōō⁻ hwa^ʔ Galilea.

40 Koo⁻ jmi⁻ koo⁻ jmi⁻ ma⁻ dsa⁻kwaā⁻ gy^ʔh⁻, hi⁻ cha⁻ga⁻miih⁻ be⁻ ma⁻ dsa⁻lā⁻cha⁻ kiyh^ʔ, hi⁻ lā⁻ja⁻ huu⁻dsē⁻ llu^ʔ kiyh^ʔ ma⁻ dsa⁻kwaā⁻ kyaayh^ʔ. Ha⁻ kōh^ʔ sa⁻ ga⁻mi⁻jāā⁻ Dio gy^ʔh⁻ kyaā^ʔ.

Lā⁻māh^ʔ Jesús ga⁻jā⁻jee⁻ kih^ʔ ta⁻jwoh^ʔ kyaā^ʔ ley

41 Ga⁻lā⁻jē⁻ ji⁻ñe⁻ ba⁻ ma⁻ dsoo⁻ cho^ʔjmi⁻ Jesús ta⁻ Jerusalén ma⁻tē⁻ jmi⁻ he⁻ kuh⁻ dsa⁻ judiu borrego māh^ʔ.

42 Ma⁻ ga⁻hya⁻ Jesús gya⁻to⁻ ji⁻ñe⁻, ga⁻nāāy⁻ ka⁻lāh⁻ jmi⁻ lā⁻koo⁻ tēē⁻ dsa⁻ jmee⁻.

43 Ma⁻la⁻ ma⁻goh⁻ jmi⁻ ga⁻nāā⁻ cho^ʔjmi⁻ ta⁻ kih^ʔ, ni⁻ sa⁻ liih⁻ gyih⁻ ga⁻jā⁻ Jesús jwi⁻ Jerusalén.

44 Ma⁻ jmeey⁻ huu⁻dsē⁻, hāā⁻ Jesús jee⁻ kih^ʔ dsa⁻ hi⁻ ga⁻nāā⁻ cha⁻jwē⁻ ja⁻. Lā⁻tāā⁻ jmi⁻ ga⁻tāayh⁻ jwē⁻, ja⁻ga⁻ ga⁻hnaayh⁻ jee⁻ kih^ʔ dsa⁻ hi⁻ chaa⁻ kyaay⁻, hi⁻ lā⁻ja⁻ jee⁻ kih^ʔ dsa⁻ hi⁻ kyuyy⁻ ka⁻lāh⁻.

45 Ma⁻ sa⁻ ga⁻jnāāyh⁻, ga⁻kēyh⁻ ka⁻lāh⁻ ta⁻ Jerusalén na⁻hnāāyh⁻.

46 Ga⁻tē⁻ hnē⁻ jmi⁻, ja⁻ ga⁻jnāāyh⁻ Jesús jee⁻ chih⁻ gwah⁻ na⁻gyay⁻ jee⁻ kih^ʔ ta⁻jwoh^ʔ kyaā^ʔ ley, ma⁻ nuuy⁻ ha⁻ lā⁻ hlēēh⁻ dsa⁻ he⁻ hi⁻ Jesús ma⁻ ngi⁻ juu⁻ kiyh^ʔ ka⁻lāh⁻.

47 Lā⁻jēē⁻ hi⁻ ma⁻ tāāh⁻ nuu⁻ kiyh^ʔ ma⁻ dsaā⁻ dsēy⁻ ha⁻ koo⁻ sa⁻ ma⁻ kyuu⁻ Jesús hi⁻ lā⁻ja⁻ kih^ʔ juu⁻ he⁻ ma⁻ jeeyh⁻ ja⁻.

48 Ma⁻ ga⁻jēē⁻ cho^ʔjmi⁻, ga⁻lā⁻dsaā⁻ dsēy⁻, mah^ʔ ga⁻jāh⁻ María siyh⁻:

—Gy^ʔh⁻ kyaān⁻, ¿he⁻la⁻ ma⁻jmeeh⁻ lā⁻na⁻ kyaā⁻ jnāāh⁻? Ha⁻ kōh^ʔ sa⁻ lle⁻ dsēn⁻ kyaāh⁻ Tāā⁻ kyaāh⁻ jee⁻ ga⁻nōō⁻ jnāāh⁻ hnāāh⁻ jnāāh⁻ hne⁻.

49 He⁻ja⁻ ga⁻jēeh⁻ Jesús juu⁻ kiyh^ʔ:

—¿He⁻la⁻ ga⁻nāā⁻ hnāh⁻ hnaah⁻ jnā⁻? ¿Che⁻ sa⁻ ñeh⁻ hnāh⁻ he⁻ ga⁻tēēn⁻ mi⁻ten⁻ kin⁻ kyaāh⁻ Tāā⁻ kyaān⁻?

50 Pero sa⁻ ga⁻lā⁻ngēē⁻ cho^ʔjmi⁻ he⁻ ga⁻hlēeyh⁻ lā⁻ja⁻.

51 Ja⁻ga⁻ ya⁻hēey⁻ mah^ʔ ga⁻nāāy⁻ kō⁻jōh⁻ kyaayh⁻ ta⁻ Nazaret. Jee⁻ ja⁻ ga⁻mi⁻tey⁻ ga⁻lā⁻jē⁻ ba⁻ he⁻ ma⁻ jāh⁻ cho^ʔjmi⁻. Hi⁻ María ngoo^ʔ ba⁻ dsooh⁻ dsēy⁻ lā⁻jē⁻ juu⁻ he⁻ ga⁻nuuy⁻.

52 Hi⁻ Jesús koo⁻ jmi⁻ koo⁻ jmi⁻ dsa⁻lā⁻jōōh⁻ gyih⁻. Lā⁻ja⁻ cha⁻ga⁻miih⁻ dsa⁻lā⁻kyuu⁻h⁻ kōō⁻ hā⁻ kōō⁻ hā⁻. Ma⁻ tih⁻ dsē⁻ Dio lā⁻jē⁻ he⁻ ma⁻ jmeey⁻, hi⁻ lā⁻kye⁻ dsa⁻ ka⁻lāh⁻ ma⁻ tih⁻ dsē⁻.

3

Ga⁻lōō^ʔ Jwaa⁻ kwa⁻ juu⁻

(Mt. 3:1-12; Mr. 1:1-8; Jn. 1:19-28)

1 Ma⁻hya⁻ gya⁻hñā⁻ ji⁻ñe⁻ laā⁻ Tiberio rey to⁻nē⁻. Ji⁻ñe⁻ ja⁻ ma⁻laā⁻ Poncio Pilato lle⁻moh⁻ hwa^ʔ Judea. Herode ma⁻laā⁻ ta⁻ hwa^ʔ Galilea, Felipe oōyh⁻ ma⁻laā⁻ ta⁻ hwa^ʔ Iturea kyaāh⁻ hwa^ʔ Traconite. Lisania ma⁻laā⁻ ta⁻ hwa^ʔ Abilinia.

2 Ja⁻ba⁻ ji⁻ñe⁻ ja⁻, Anā kyaāh⁻ Caifá ma⁻laā⁻ jmi⁻dsa⁻ kaah⁻. Lā⁻ma⁻ja⁻ ga⁻hlēēh⁻ Dio kyaāh⁻ Jwaa⁻ jōō⁻ Zacaría lā⁻kōō⁻ ma⁻gyay⁻ hwa^ʔ kii⁻ jee⁻ sa⁻ kwa⁻ ni⁻ miih⁻.

³ He-ja- ma' dsooy- lä-kaa- jee' la' cha'hoo' jmi- Jordán ma' dsa-kway- juu' he- saa- dsa- jmi- hi' ga-hlëëyh' dsa- mah' wa' dsa-jeeyh' kyaah' Dio mah' koo- Dio dsë' kih' dso'kye- kiyh'.

⁴ Lä-ja- ga-lä-te' lä-koo- na-sii- juu' he- ga-hlëëh' Isaia hi- ga-ngëë' juu' kih' Dio llo'joo', ga-jäyh':

Kii- nuuh- koo- lle' he- hlëëh- hwa' kii- jee' sa- kwa- ni- miuh-:

“Mi-llu' hnäh' jwë' kih' Dsa-jöøh' jnän', mi-llu' hnäh' hñaa' mah' heeh' hnih' wa-ra- ga-të' jee' jäy-.

⁵ Lä-kaa- jee' la' cha'gwaa- hnøø' kah' gwaah',

hnøø' lii' koo- mëë- moh' jee' la' cha'sii-.

Jwë' jlu-gyeh- hnøø' lii' ko-dsoo'.

Jwë' he- la' ta-juh-, hnøø' lii' koo- mëë- ba'.

⁶ Ma'ja- ga-jëë' lä-jëë- dsa-, ha- lä-läa' Dio jne' ta-la' kih' hi- jä-”, ga-jäh' Isaia.

⁷ He-ja- lä-la- ga-jäh' Jwaa- siih- ga-lä-jëë- hi- na'nää' ma' saa- jmi-:

—Hnäh' laah' lä-koh' miuh- hi- kyuu-. ¿Hi- ma-siih- hnäh' he- lääh' hnäh' hñaa' kih' he- wii' he- na' ga-jä'?

⁸ To-në' da' mi-jnäa' hnäh' he- ma-tuh' hnäh' jwë' liih' mah' jmeeh' hnäh' he- llu' jmah' ba', ja-ga' la' dsoo' he- ma-jeeh- hnäh' kyaah' Dio. Mo'to- jmee- hnäh' huusdsë- lääh' hnäh' lä-llu' he- jawah' hnäh': “Abraham ba' laa' 'täa' jnän-.” Jëeh' jnä' jawahn-, lih- ba' Dio jmee' hwëë- sa'ju- kih' Abraham lä-kye- kih' kuu- la-.

⁹ Hee- ñe'läh- ma-kye- ma-nallu' huuh- hma-. Lä-jë- chaah' hma- he- sa- llu' mi' kih', he- ja- dsa-tu' mah' dsoo' cha'je- —ga-jäh' Jwaa'.

¹⁰ Lä-jëë- ba' dsa- ma-ngii- juu' kiyh', ma' jäyh':

—¿Ha- lä- jmee' jnääh' ja'?

¹¹ Mah' ga-jeeyh- kih' dsa-, ga-siiyh-:

—Hnäh' hi- cha- to'lëë- hmiuh- kih', kwëëh- koo- hi- sa- cha- kih'. Hi- hnäh' hi- kuh- hih- llu', kwëëh- miuh- hi- jmee- bii' kih'.

¹² Hi- na'nää' ka-läh' hi- koo' ku'sih- mah' saay- jmi-. Mah' ga-siiyh- Jwaa':

—Ta- jwöh', hi- jnääh', ¿ha- lä- jmee' jnääh' ka-läh'?

¹³ Mah' ga-jäh' Jwaa- siiyh-:

—Lä-koo- te' lle' kih' ba' koo' hnäh' kih' dsa-.

¹⁴ Hløø' ka-läh' ga-ngii- juu' kiyh':

—¿Ha- ga-jnääh' na-, ha- lä- jmee' jnääh' ja'?

Mah' ga-jäyh':

—Ta- jöøh' hnäh' dsa- mah' jñuuh' hnäh' he- cha- kiyh', ni- ta- hnëë- hnäh' dsa- hi- sa- ää- dsoo' kyaah' juu' ta-juu'. Heeh' ba' hnäh' lä-koo- te' he- lëh' hnäh'.

¹⁵ Peer- lä-jëë- dsa- judiu' ma' hnøø' wa-ra- jäh' kih' ma-lloo' ba' jmi- he- lääy', he-ja- ma' jmeey- huusdsë- che' he' ba' Jwaa- na- hi- laa' Cristo hi- na-hñaa' kyaah' Dio.

¹⁶ Ga-jäh' Jwaa- ga-siih- lä-jëë- dsa- he':

—Ma-ra' ju'dsoo' jwëëhn- hnäh', jnä' chaan' dsa- jmi- kyaah' jmi- ba'. Pero jä- ja- hi- jöøh' ga-lä-koh' ga-jnä'. Hi- ni- sa- tē'dsëen' chiihn' mah' llen' loo- he- hä' tiy'. Hi- he' cha- hnäh' jmi- kyaah' Jmi-lle' Na-jngii', hi' kyaah' je- ka-läh'.

17 Hii' cheh' mi-llu' mi 'trigo, ma-chooyh- he- kyaah' jwäy'. Ma-la- ma-kooy' mi 'trigo kiyh', llay' llu', ja-ga' jëy' wa'hløø- kih' kyaah' je- he- mo' so- huu' jih'koh'.

18 Hi- ga' hlëëyh' dsa- kyaah' cha- ga' miih- juu' he- ga' mi- jnääy- ha- lä- la- ju' hmëë' he- ma' kway'.

19 Hi- ga' juuyh' kih' Herode hi- ma' laa' ta', kih' he- ma' kyaayh' Herodía me' Felipe, he' ba' dsa- ñuuh- øøyh'. Hi- ga' juuyh' kih' Herode, kih' ga' lä- jë- he- hlih' he- ma' jmeey'.

20 Hi- këë- ga' ga' bääh- Herode jyoh' dsoo', heh' he- ga' taayh- Jwaa- neh- ñe'.

Ga'saa- Jesús jmiï-

(Mt. 3:13-17; Mr. 1:9-11)

21 Koo- jmiï' lä- ma' cheh' Jwaa' chaa- dsa- jmiï-, Jesús ka- läh' ga'saa- jmiï-. Ta'ko- jiih' ma' ngii- Jesús kiyh' kih' Dio ga' na' gyuuh' jmi- gyuu'.

22 Hi- ga' jyoo' né' kiyh' Jmi- lle' Na- jngii', ga' lä- jnääy', laay' lä- koh' jaa- juu-. Lä- chah' ja- ga' lä- nuuh' koo- juu' he- ja' gyuuh' he- ma' jäh':

—Hne- laah' gyuu- kyaan- hi- hnaan-. Peer- chaa- llu' kyaah' hne-.

Jee' la- na- sü- jmiï- kih' dsa- ma- gyuh- kyaa' Jesús

(Mt. 1:1-17)

23 Ma' hää' Jesús koo- gyii' gya' ji- ñe- ma' ga- løøy' kway- juu'. Ma' jmää- dsih' laay' joo' José. José he' ma' laa' joo' Elí.

24 Elí he' ma' laa' joo' Matat. Matat he' ma' laa' joo' Levi. Levi he' ma' laa' joo' Melqui. Melqui he' ma' laa' joo' Jana. Jana he' ma' laa' joo' José.

25 José he' ma' laa' joo' Matatía. Matatía he' ma' laa' joo' Amó. Amó he' ma' laa' joo' Nahum. Nahum he' ma' laa' joo' Eslí. Eslí he' ma' laa' joo' Nagai.

26 Nagai he' ma' laa' joo' Maat. Maat he' ma' laa' joo' Matatía. Matatía he' ma' laa' joo' Semei. Semei he' ma' laa' joo' José. José he' ma' laa' joo' Judá.

27 Judá he' ma' laa' joo' Joana. Joana he' ma' laa' joo' Resa. Resa he' ma' laa' joo' Zorobabel. Zorobabel he' ma' laa' joo' Salatiel. Salatiel he' ma' laa' joo' Neri.

28 Neri he' ma' laa' joo' Melqui. Melqui he' ma' laa' joo' Adi. Adi he' ma' laa' joo' Cosam. Cosam he' ma' laa' joo' Elmodam. Elmodam he' ma' laa' joo' Er.

29 Er he' ma' laa' joo' Josué. Josué he' ma' laa' joo' Eliezer. Eliezer he' ma' laa' joo' Jorim. Jorim he' ma' laa' joo' Matat.

30 Matat he' ma' laa' joo' Levi. Levi he' ma' laa' joo' Simeón. Simeón he' ma' laa' joo' Judá. Judá he' ma' laa' joo' José. José he' ma' laa' joo' Jonán. Jonán he' ma' laa' joo' Eliaquim.

31 Eliaquim he' ma' laa' joo' Melea. Melea he' ma' laa' joo' Mainán. Mainán he' ma' laa' joo' Matata. Matata he' ma' laa' joo' Natán.

32 Natán he' ma' laa' joo' David. David he' ma' laa' joo' Isaí. Isaí he' ma' laa' joo' Obed. Obed he' ma' laa' joo' Booz. Booz he' ma' laa' joo' Salmón. Salmón he' ma' laa' joo' Naasón.

33 Naasón he' ma' laa' joo' Aminadab. Aminadab he' ma' laa' joo' Aram. Aram he' ma' laa' joo' Esrom. Esrom he' ma' laa' joo' Fare. Fare he' ma' laa' joo' Judá.

34 Judá he' ma' laa' joo' Jacob. Jacob he' ma' laa' joo' Isaac. Isaac he' ma' laa' joo' Abraham. Abraham he' ma' laa' joo' Taré, Taré he' ma' laa' joo' Nacor.

35 Nacor he' ma' laa' joo' Serug. Serug he' ma' laa' joo' Ragau. Ragau he' ma' laa' joo' Peleg. Peleg he' ma' laa' joo' Heber. Heber he' ma' laa' joo' Sala.

36 Sala he' ma' laa' joo' Cainán. Cainán he' ma' laa' joo' Arfaxad. Arfaxad he' ma' laa' joo' Sem. Sem he' ma' laa' joo' Noé. Noé he' ma' laa' joo' Lamec.

37 Lamec he' ma' laa' joo' Matusalén. Matusalén he' ma' laa' joo' Enoc. Enoc he' ma' laa' joo' Jared. Jared he' ma' laa' joo' Mahalaleel. Mahalaleel he' ma' laa' joo' Cainán.

38 Cainán he' ma' laa' joo' Enó. Enó he' ma' laa' joo' Set. Set he' ma' laa' joo' Adán. Adán he' ma' laa' joo' Dio.

4

Ga'ka' hi-sa'llu' dsë' Jesús

(Mt. 4:1-11; Mr. 1:12-13)

1 Cha-miih- be' kih' Jmi-lle' Na-jngii' ma-kye- Jesús. He-ja- ma-la- ma-saay- jmi- cha'jmi- Jordan, lä'chah' ja- ga-jøø' Jmi-lle' kiyh' ngooy' ta- jee' la' hwa' ki-.

2 Jee' ja- ga-jäy' to'loo' jmi- jee' ga-ka' hi-sa'llu' dsëy'. Sa- cha- ga-kuyh- ni- miih- ta'ko- jiih' ma' gyay' jee' ja-. Ma-ngëë' he- ja-, ja' kyoyh'.

3 He-ja- ga-jäh' hi-sa'llu' siiyh':

—Cher'mah' dsoo' laah' Joo' Dio, jmee' hih- mah' lii' he-ni-ih- kuu' la-.

4 Mah' ga-jeeh- Jesús juu' kiyh', ga-jäyh':

—Ma-na-sii- ba': "Ja- ma-la- kyaah' he- kih' hih- jmee' chaa- jne'. Kyaah' lä-jë- juu' kih' Dio ba' jmee' chaa- jne'."

5 He-ja- ga-jøø' hi-sa'llu' kiyh' lä- ga-të' koo- moh' nii' mah' kyaah' ko- hwëë' pih' ba' ga-heeyh' lä-kaa- jee' jwii- kaah' he- cha- jmi- gyuu-.

6 Mah' ga-jäyh':

—Kwan' jwë' mah' jmeeh' hih- lä-kaa- jee' jwii- na-, hi- kwëëhn- hne- lä-jë- ga- he- la' na-hñaah' he- cha- kih'. Jëeh', jnä' ga-hyohn' lä-jë- he- na- hi- le' kwëëhn- hi- lla- dsën'.

7 Lä-jë- he- na- kwëëhn- hne- cher'mah' ga-juuh' jneh' cha'nën-, jmääh' jnä' jøøhn'.

8 Mah' ga-jäh' Jesús siiyh':

—Gwaah' ki- jnä' Tana', jëeh' ma-na-sii- ba' jee' jyoh' ka-läh': "Kih' Dsa-jøøh' hi- laa' Dio kyaah' ba' jmeeh' juuh-. Kih' jaa- hñii' bih' jmeeh' ta'he'."

9 Ma-ngëë' he- ja-, ga-jøø' hi-sa'llu' kiyh' ta- jee' chih' gwah- jwii- Jerusalén. Ma' ga-lla-näy' jee' ja-, ga-jäy' lä- ga-të' gyuu' kih' gwah- juuh-, ga-siiyh':

—Cher'mah' dsoo' laah' Joo' Dio, jwää- hñaah' lä- ga-të' hwa'.

10 Jëeh' na-sii- ba' ka-läh':

Dio chee' ángele kyaay' koo' kyah' mah' häy' hne-.

11 Lä-ja- jääy' hne- lä- häy- gooh-, mah' sa- lla- nu' tiih' kyaah' kuu'.

12 Mah' ga-jeeh- Jesús juu' kiyh', ga-jäyh':

—Ma-na-sii- ba' ka-läh': "Ta- ka- dsë' Dio hi- laa' Dsa-jøøh' kyaah'."

13 Ma-la- ma- ka' hi-sa'llu' dsë' Jesús, ga-lä-øøy' kiyh' miih- jmi-.

Ga'løø' Jesús kway' juu' hwa' Galilea

(Mt. 4:12-17; Mr. 1:14-15)

14 Ma⁻ngëë⁻ he⁻ ja⁻, ngaah⁺ Jesús ta⁺ hwa⁺ Galilea kyey⁻ cha⁻ miih⁻ be⁻ kih⁺ Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii⁺. Ma⁺ hii⁺ juu⁺ kih⁺ lä⁻kaa⁻ jee⁻ jwii⁻ he⁻ tääh⁺ lä⁻ku⁻ lä⁻jii⁺ hwa⁺ ja⁻.

15 Ma⁺ mi⁻tëëy⁺ dsa⁻ hi⁻ tääh⁺ lä⁻koo⁻ lä⁻koo⁻ gwah⁺ mäh⁻ hi⁻ ga⁻lä⁻jëë⁻ dsa⁻ ga⁻jmeë⁻ juuh⁻ kih⁺.

16 Ga⁻llaay⁺ jee⁻ jwii⁻ Nazaret jee⁻ ga⁻kwaay⁺. Ga⁻hey⁺ neh⁺ gwah⁺ mäh⁻ lä⁻koo⁻ ma⁺ tëëy⁺ jmeey⁻ jmi⁻ he⁻ teeh⁻ dsa⁻ dsë⁻. Jee⁻ ja⁻ ga⁻nooy⁻ mah⁺ ga⁻hëy⁺ juu⁺ kih⁺ Dio he⁻ ma⁻ na⁻ sii⁻ jää⁺.

17 Ga⁻kwëeh⁺ dsih⁺ je⁻ he⁻ ga⁻sii⁻ Isaia hi⁻ ma⁺ ngëë⁻ juu⁺ kih⁺ Dio. Ga⁻jiiy⁺ mo⁻je⁻ mah⁺ ga⁻jnøøyh⁺ jee⁻ na⁻ sii⁻ lä⁻la⁻:

18 Kyen⁺ Jmi⁻lle⁻ kih⁺ Dio në⁻ kin⁺.

Ma⁻hñaa⁺ jnä⁺ mah⁺ kwan⁺ ju⁻hmëë⁺ kih⁺ hi⁻ tä⁻ñee⁺.

Ga⁻cheey⁺ jnä⁺ mah⁺ hlëëhn⁺ hi⁻ sa⁻ cha⁻ o⁻joh⁺ dsë⁻ kih⁺.

Jmeen⁺ juu⁺ ha⁻ lä⁺ jee⁻ lää⁺ hi⁻ tääh⁺ neh⁺ ñe⁺.

Jmeen⁺ jëë⁺ hi⁻ tuu⁺.

Lääñ⁺ dsa⁻ hi⁻ dsa⁻ngëë⁻ lli⁻wii⁺.

19 Jmeen⁺ juu⁺ he⁻ ma⁻tøøhn⁺ ji⁻ñe⁻ he⁻ mi⁻jää⁺ Dio dsa⁻.

20 Ma⁻ngëë⁻ ma⁻hë⁻ Jesús juu⁺ ja⁻, ga⁻bääy⁺ mo⁻je⁻ mah⁺ ga⁻ngëëy⁺ kih⁺ hi⁻ ma⁺ há⁺ goo⁻, ja⁻ ga⁻gyay⁺. Lä⁻jëë⁻ hi⁻ ma⁺ tääh⁺ jee⁻ ja⁻ ma⁺ jëëy⁺ koo⁻ whëh⁻.

21 Mah⁺ ga⁻løøy⁺ hlëëyh⁻ dsa⁻ he⁻:

—Na⁺ ma⁻lä⁻te⁻ juu⁺ kih⁺ Dio he⁻ ma⁻hën⁺ cha⁻ñeh⁺ hnäh⁺.

22 Ga⁻lä⁻jëë⁻ ba⁻ dsa⁻ ma⁺ hlëëh⁺ llu⁺ kih⁺ Jesús, hi⁺ ma⁺ dsaa⁻ dsëy⁺ kih⁺ jnaah⁺ la⁺ juu⁺ he⁻ ma⁺ hlëëh⁺ Jesús. Mah⁺ ma⁺ jäyh⁺:

—¿Che⁺ ja⁻ he⁻ jo⁻ñuu⁺ José hi⁻ na⁻?

23 He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁺ Jesús siiyh⁺ dsa⁻ he⁻:

—Ma⁺ ba⁺ jnä⁺ he⁻ jwii⁻ jnä⁺ juu⁺ he⁻ tëëh⁺ hnäh⁺ hlëëh⁺, he⁻ jäh⁺ lä⁻la⁻: “Jmee⁻ më⁻ kyah⁺ hñaa⁺, cher⁺ mah⁺ dsoo⁻ laah⁺ të⁻më⁻. Jmee⁻ ka⁻ läh⁺ jee⁻ la⁺ jwii⁻ kyah⁺ lä⁻jë⁻ he⁻ ma⁻nuu⁺ jnääh⁺ ga⁻jmeeh⁺ jwii⁻ Capernaum, ja⁻ga⁻ la⁺ dsoo⁻.”

24 Hi⁻ ga⁻hlëëh⁺ gyih⁺ jyoh⁺ juu⁺, ga⁻jäyh⁺:

—Ma⁺ra⁺ ju⁻dsoo⁻ jwëëhn⁺ hnäh⁺. Ni⁺ jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ ngëë⁻ juu⁺ kih⁺ Dio sa⁻ heeh⁺ dsih⁺ jee⁻ jwii⁻ gooy⁺.

25 Ju⁻dsoo⁻ jwëëhn⁺ hnäh⁺. Lä⁻koo⁻ ma⁺ gya⁺ Elia hi⁻ ga⁻ngëë⁻ juu⁺ kih⁺ Dio ga⁻hna⁺ jma⁺ hnë⁻ ji⁻ñe⁻ na⁻dsë⁻ jñee⁺ sih⁺ hi⁺ ha⁻ koh⁺ hoo⁺ sa⁻ ga⁻lä⁻cha⁻ lä⁻kaa⁻ hwa⁺ ja⁻. Jmi⁺ ja⁻, ma⁺ chaa⁻ jwëë⁻ dsa⁻më⁻ hñii⁺ hwa⁺ Israel.

26 Pero sa⁻ ga⁻cheë⁺ Dio Elia kih⁺ ni⁺ jaa⁻ dsa⁻më⁻ hñii⁺ he⁻. Ga⁻cheey⁺ kih⁺ jaa⁻ dsa⁻më⁻ hñii⁺ hi⁻ ma⁺ chaa⁻ Sarepta koo⁺ kih⁺ Sidón ba⁺.

27 Lä⁻ja⁻ ka⁻läh⁺ jmi⁺ kih⁺ Eliseo hi⁻ ga⁻ngëë⁻ juu⁺ kih⁺ Dio llo⁻joo⁺. Ma⁺ chaa⁻ jwëë⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁺ dsaah⁺ hmih⁺ høø⁻ hwa⁺ Israel. Pero ni⁺ jaa⁻ hi⁻ he⁻ sa⁻ ga⁻hlaa⁺. Ma⁻la⁻ Naamán hi⁻ ma⁺ chaa⁻ hwa⁺ Siria ba⁺ ga⁻jää⁺ kih⁺ —ga⁻jäh⁺ Jesús.

28 Lä⁻jëë⁻ hi⁻ ma⁺ tääh⁺ neh⁺ gwah⁺ ja⁻, ga⁻lä⁻lleey⁺ jwërte⁺ lä⁻ ma⁺ ga⁻nuuy⁺ juu⁺ ja⁻.

29 Ga⁻noo⁻ lä⁻jëë⁻ dsa⁻ he⁻ mah⁺ ga⁻sëeh⁻ dsih⁺ ta⁺ chuuh⁺ jwii⁻. Ga⁻jääy⁺ lä⁻ ga⁻të⁻ gyuu⁺ moh⁺ jee⁻ la⁺ jee⁻ jwii⁻ ja⁻, mah⁺ ma⁺ jwääy⁺ ta⁺ cha⁻sii⁻ ñiih⁺.

³⁰ Pero he⁻ ga⁻la⁴, ga⁻ko^o1 Jesús jwé⁴ kiyh⁴ ga⁻ngëëy⁷ to⁴ dsaah⁷ jee⁷ kih⁴ dsa⁻ he⁷, ngooy⁴ ta⁻ jee⁷ jyoh⁷.

Ga⁻lleg⁻ Jesús jmi⁻lle⁻ hliih⁴ kih⁴ jaa⁻ dsa⁻
(Mr. 1:21-28)

³¹ Ngoo¹ Jesús ta⁻ Capernaum, ko^o1 jwii⁻ he⁻ n00⁷ hwa¹ Galilea. Ga⁻kway⁷ juu¹ jmi⁴ he⁻ teeh⁻ dsa⁻ dsé⁴.

³² Lã⁻jëë⁻ dsa⁻ ma⁷ dsa^q dsé⁴ kih⁴ juu¹ he⁻ ma⁷ kway⁻ ja⁻. Jëéh⁷, ma⁷ hlëëyh⁻ kyaah⁷ cha⁻ miih⁻ be⁷.

³³ Ma⁷ hãã⁷ neh⁻ gwah⁻, jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁷ kye⁻ jmi⁻lle⁻ hliih⁴ mah⁴ ga⁻hlëëyh⁻ ko^o1 ki⁻ gaa⁻.

³⁴ Ga⁻jäyh⁷:

—Ta⁻ kaah⁻ jnääh⁴, Jesús dsa⁻ Nazaret. ¿Che⁻ ma⁻ñeh⁻ mah⁴ mi⁻llaah⁴ jnääh⁴ ? Kyuu⁻ jnääh⁴ hne⁻. Hne⁻ ba⁷ he⁻ hi⁻ na⁻ jngëë⁷ kyaa¹ Dio.

³⁵ Mah⁴ ga⁻juuh⁴ Jesús kih⁴ jmi⁻lle⁻ hliih⁴ he⁷, ga⁻süyh⁻:

—Ta⁻ tooh⁷ miih⁴. Go⁻hëë¹ kih⁴ dsa⁻ na⁻ —ga⁻jäyh⁷.

Lã⁻jiih⁴ ga⁻tah⁷ dsa⁻ he⁷ hwa¹ to⁻lo⁻ né⁻ dsa⁻ ga⁻jmeey⁷ jmi⁻lle⁻ hliih⁴ he⁷ mah⁴ ya⁻hëë¹ bih⁴. Pero ni⁻ miih⁻ dsoo⁷ sa⁻ ga⁻jmeey⁷ kih⁴ dsa⁻ he⁷.

³⁶ Peer⁻ ga⁻jwaah⁴ dsa⁻ kyaah⁴ juu¹ he⁻ ga⁻hlëëyh⁷ ja⁻, ma⁷ hlëëyh⁻ dsa⁻ kyaa⁴yh⁷, ma⁷ jäyh⁷:

—¿Hee⁻ ba⁷ juu¹ na⁻? He⁻ ba⁷ che⁻ bee⁻ juu¹ kiyh⁴. Ha⁻ lã⁻ liyh⁻ jmeey⁴ mada⁻ kih⁴ jmi⁻lle⁻ hliih⁴ mah⁴ hwëëy⁻.

³⁷ Ga⁻lã⁻ cha⁻ juu¹ kih⁴ Jesús lã⁻kaa⁻ jee⁻ jwii⁻ he⁻ tääh⁷ lã⁻ku⁻ lã⁻jii⁴ kih⁴ hwa¹ ja⁻.

Ga⁻mi⁻hlää⁻ Jesús ma⁻choo¹ Simón
(Mt. 8:14-15; Mr. 1:29-31)

³⁸ Ma⁷ ya⁻hëë¹ Jesús neh⁻ gwah⁻ ja⁻, ngooy⁴ ta⁻ kih⁴ Simón. Jee⁷ ja⁻ ma⁷ kyaa¹ ma⁻choo¹ Simón dsaah⁷ kyaah⁴ llii⁷. He⁻ ja⁻ ga⁻chuu⁷ dsa⁻ kyaah⁴ Jesús mah⁴ mi⁻hlääy⁷.

³⁹ He⁻ ja⁻ ga⁻tøh⁴ Jesús lle⁷ jee⁷ kyaay⁴, ga⁻jmeey⁷ hih⁻ kih⁴ llii⁷ ja⁻. Mah⁴ ya⁻hi⁴ llii⁷. Lã⁻chah⁷ ja⁻ ga⁻noo⁻ ma⁻choo¹ Simón he⁷, ga⁻jmeey⁷ he⁻ ga⁻kuh⁻ ga⁻hih⁴ hi⁻ ma⁷ tääh⁷ jee⁷ ja⁻.

Ga⁻mi⁻hlää⁻ Jesús jwëë⁷ hi⁻ dsaah⁷
(Mt. 8:16-17; Mr. 1:32-34)

⁴⁰ Ma⁷ ga⁻nüü⁻ jmi⁴ ja⁻, lã⁻jëë⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁷ chaa⁻ dsa⁻ dsaah⁷ kyaa¹ na⁻näy⁷ na⁻jääy⁻ cha⁻né⁻ Jesús. Na⁻ku⁻ na⁻ngüi⁻ dsoo⁷ ma⁷ laa⁻ dsa⁻ dsaah⁷ he⁷. He⁻ ja⁻ ga⁻kye⁻ Jesús goo⁻ né⁻ kih⁴ lã⁻jaa⁻ lã⁻jaa⁻ mah⁴ ga⁻mi⁻hlääy⁷.

⁴¹ Kih⁴ jwëë⁷ dsa⁻ dsaah⁷ he⁷ ga⁻hwëë⁻ jmi⁻lle⁻ hliih⁴, hi⁻ ma⁷ tooyh⁻ miih⁻ ma⁷ jäyh⁷:

—Hne⁻ laah⁴ Jo^o Dio.

Pero ma⁷ juuh⁻ Jesús kiyh⁴. Sa⁻ ma⁷ kway⁻ jwé⁴ ma⁷ hlëëyh⁴, jëéh⁷ ma⁻ñe⁻ ba⁷ jmi⁻lle⁻ hliih⁴ he⁻ laay⁴ Cristo.

Ga⁻kwa⁷ Jesús juu¹ neh⁻ gwah⁻ mäh⁻ kih⁴ dsa⁻ gooy⁴
(Mr. 1:35-39)

⁴² Ma⁷ ga⁻jnã⁴ ja⁻, ya⁻hëë¹ Jesús ngoo⁴ ta⁻ jee⁷ sa⁻ chaa⁻ dsa⁻. Lã⁻chah⁷ ja⁻ ga⁻taah⁴ dsa⁻ ga⁻hnaayh⁻ lã⁻jiih⁴ ga⁻jnääy⁴. Hi⁻ ga⁻ha⁷ dsa⁻ kiyh⁴, sa⁻ ma⁷ kway⁻ jwé⁴ ma⁷ dsooy⁴ ta⁻ jee⁷ jyoh⁷.

⁴³ Pero Jesús ga⁻jäh⁷ süyh⁻:

—Jmee' bii' kin' nün' ta' jee' jyoh' na'kan' ju'hmëë' he' mi-jnääh' ha- lä' jää' Dio dsa- lä'hih' kih'. Kih' he- la' ba' na-hñaan' jan'.

44 He-ja' ngooy' na'kway- juu' lä'koq- lä'koq- gwah' kih' dsa- judiu he- tøø' hwa' Galilea.

5

Jwëë' hmooh- ga-taah' neh' sa'hma'

(Mt. 4:18-22; Mr. 1:16-20)

1 Koo- hä' ma' cheh' Jesús cha'ho'o' jmi-jmüü- he- hla- hwa' Genesaret. Jee' ja- ga-kuh' jwëë' jwërte dsa- lä'ku' lä'jii' kiyh' hi- hnøø' ma' nuu' juu' kih' Dio.

2 Ga-jëë' Jesús to' na'moo' he- ma' na-hii' cha'ho'o' jmi-jä-. Jëëh', ma-ngëë' sa'hma' hwëë- hi- ma' kaah- hmooh-, ga-taayh' ga-gyiyh' ma' kiyh'.

3 He-ja- ga-he' Jesús neh' na'moo' he- ma' la' kih' Simón. Ga-jmeey' mada' kih' Simón mah' hläyh' ga' miih- na'moo' ja- ta' jee' juuh- jmi-. Mah' ga-gyay- neh' na'moo' ja-, ga-løøy' hlëëyh- lä-jëë' dsa-.

4 Ma' ga-dsaa' juu' kiyh', ga-siiyh' Simón:

—Ma' nøø' ta' jee' juuh- ga' mah' hiih' hnäh' sa'hma' kyah' hnäh'.

5 Mah' ga-jëeh- Simón juu' kiyh':

—Ta-jwoh' kyaan-. Lä-taa' hwë' ma-kooh' jnääh' sa'hma'. Sa' chaa- ma-lëeh- jnääh' ni' miih-. Pero cher'mah' lä-ja- jwah', hii' ba' jnä' sa'hma'.

6 Ma-ngëë' ma' hiiy' sa'hma' ja-, lä-chah' ja- ga-sëëyh'. Peer- jwëë' jwërte hmooh- ga-taah' neh' hma' ja-, lä-jiuh' ga-løø' dsa-gyii'.

7 He-ja- ga-jmeey' lii' kih' dsa-kyaa'yh' hi- ma' tääh' jyoh' na'moo' mah' ya-näy' kway' be'. He-ja- ya-näy', hi- ga-kayh' lä-to' na'moo' kiyh' ja-. He-ja- miih- ga' sa' ga-hmäh' neh' jmi-.

8 Ma' ga-jëë' Simón Pee' he- ja-, ga-juuyh' jney' cha'në' Jesús, mah' ga-siiyh':

—Sa' høø' kwaat- nooh' koo' kin' Dsa-jøøh' kyaan-. Jëëh' cha- cha-miih- dso'kye- kin-.

9 Jëëh', ga-jwaa'h' jwërte Pee' lä-kye- hi- ma' tääh' ko-jøh' kyaayh', ma' ga-jëëy' ha- lä'koq- jwëë' hmooh- hi- ga-saayh'.

10 Ja-ba' lä-ja- ga-la' kih' Jacobo kyaah' Jwaa' jo-nüüü- Zebedeo hi- ma' jmeë- ta' ko-jøh' kyaah' Simón. Pero ga-jäh' Jesús siiyh' Simón:

—Ta' wa' gah'. Na' ta' cha'në' dsa- ba-lëeh- na', lla' he- ma-lëeh- hmooh-.

11 Ja-ga' ga'lla-näy' cha'ho'o' jmi-jmüü- kyaah' na'moo'. Jee' ja- ba' ga'llay' lä-jë- he- ma' kooyh- ja-, mah' ga-jmeey' ko-jøh' kyaah' Jesús.

Ga-mi-hlää' Jesús jaa- hi- ma-dsaa'h' hmih' høø'

(Mt. 8:1-4; Mr. 1:40-45)

12 Koo- jmi-jä- ma' hää' Jesús koo- jee' jwi-. Ga'lloo' jaa- dsa- hi- ma' dsaa'h' hmih' høø'. Ma' ga-jëëy' Jesús ga-juuyh' jney' mah' ga-juuy' lley' lä- ga-të' hwa' cha'në' Jesús. Ga-chuuy' kyaah', ga-jäyh':

—Dsa-jøøh' kyaan-, cher'mah' le', leh' ba' hne- cheh' dsoo' he- mi-sah' jnä'.

13 He-ja- ga-hii' Jesús ma-goo- mah' ga-kyey- në' kih' dsa- he', mah' ga-jäyh':

—Le' ba'. Wa' dsa-che' dsoo' he- mi-sah' hne-.

Lä-chah' ja- ga-ääh' go-te' hmih' høø' ja-.

14 Ma-ngëë' he- ja-, ga-taah- Jesús juu' mah' sa' kooyh' juu' kyaah' ni' jaa-, ga-jäyh':

—Gwa⁻ go⁻hääh^h hñaa^h kih^h jmi^h-dsa⁻ lä⁻koh^h jah^h ley kih^h Moisé. Kye⁻ miih⁻ he⁻ kwëëy^h lä⁻llu^h he⁻ ma⁻na⁻lluuh^h. Lä⁻ja⁻ go⁻jmeë^h mah^h lä⁻ñe⁻ dsa⁻ he⁻ ma⁻jä⁻ kyah^h.

15 Pero koo⁻ jmi^h koo⁻ jmi^h cha⁻ga⁻miih⁻ ma⁻ hii^h juu^h kiyh^h. Jwëë^h dsa⁻ ma⁻ dsa⁻kuh^h nuu^h juu^h he⁻ kway^h, hi⁻ lä⁻ja⁻ ka⁻läh^h ma⁻ dsa⁻kuh^h jwëë^h hi⁻ dsaah^h hi⁻ hnøø^h jä⁻ kiyh^h.

16 Pero Jesús ma⁻ dsooy^h ma⁻ dsa⁻ngiiy^h kiyh^h kih^h Dio jee^h sa⁻ chaa⁻ ni⁻ jaa⁻ dsa⁻.

Ga⁻mi⁻hlää^h Jesús jaa⁻ hi⁻ sa⁻ liih⁻ goo⁻ ti^h
(Mt. 9:1-8; Mr. 2:1-12)

17 Koo⁻ jmi^h ma⁻ gya^h Jesús kway^h juu^h. Jee^h ja⁻ ma⁻ tääh^h ko⁻llaa^h fariseo kyaah^h ta⁻jwoh^h kyaah^h ley. Dsa⁻kaah^h he⁻ ya⁻nää^h lä⁻jë⁻ jwii⁻ mäh⁻ he⁻ na⁻heë⁻ hwa^h Galilea, hi⁻ lä⁻ja⁻ hi⁻ ma⁻ chaa⁻ hwa^h Judea ka⁻läh^h, lä⁻kye⁻ hi⁻ ma⁻ chaa⁻ Jerusalén. Ma⁻ kye⁻ Jesús cha⁻miih⁻ be⁻ kih^h Dio kyaah^h he⁻ ma⁻ mi⁻hlääy^h hi⁻ dsaah^h.

18 Jmi^h ja⁻ ga⁻lla⁻nää^h dsa⁻ hi⁻ ma⁻ jää⁻ jaa⁻ hi⁻ dsaah^h hi⁻ sa⁻ liih⁻ goo⁻ ti^h na⁻ kyaah^h né^h jii⁻. Ma⁻ hnøøy^h ma⁻ dsa⁻taayh^h cha⁻neh^h mah^h dsa⁻ kyaay^h cha⁻neh^h Jesús.

19 Kih^h he⁻ ma⁻ tääh^h jwëë^h dsa⁻, sa⁻ ga⁻la^h ma⁻ taayh^h cha⁻neh^h. He⁻ja⁻ ga⁻wiiy^h ta⁻ gyuu^h hne^h mah^h ga⁻jñiyh^h miih⁻ ka⁻luu^h hne^h. Ta⁻ jwë^h ja⁻, ga⁻jñay^h dsa⁻ dsaah^h he⁻ lä⁻kye⁻ jii⁻ kiyh^h to⁻lo⁻ né^h dsa⁻ cha⁻neh^h Jesús.

20 Ma⁻ ga⁻jëë^h Jesús ha⁻ lä⁻koo⁻ dsoo⁻ dsë^h lä⁻jëë⁻ dsa⁻ he⁻, he⁻ja⁻ ga⁻jäyh^h siiyh^h dsa⁻ dsaah^h:

—Dsa⁻ñuu^h, ma⁻na⁻che^h ba⁻ dso⁻kye⁻ kyah^h.

21 He⁻ja⁻ lä⁻jëë⁻ ta⁻jwoh^h kyaah^h ley kyaah^h dsa⁻ fariseo ga⁻løøy^h jmeey^h huusë^h: “¿Hee⁻ laa⁻ dsa⁻ñuu^h na⁻ he⁻ mi⁻kwayh^h Dio? Jaa⁻ Dio ba⁻lih⁻ che⁻ dso⁻kye⁻ kih^h dsa⁻.”

22 Pero ga⁻lä⁻liih⁻ ba⁻ Jesús he⁻ huusë^h ma⁻ jmeë⁻ dsa⁻ he⁻, he⁻ja⁻ ga⁻siiyh^h:
—¿He⁻la⁻ jmeeh⁻ hnäh^h huusë^h lä⁻na⁻?

23 ¿Hee⁻ ga⁻na⁻ sa⁻ jwëë^h, laah^h hnäh^h? ¿Che⁻ he⁻ chiih^h jne^h jaa⁻ hi⁻ dsaah^h: “Ma⁻na⁻ che^h ba⁻ dso⁻kye⁻ kyah^h”, o he⁻ chiih^h jnih^h: “Noo⁻, ki^h jii⁻ kyah^h, mah^h gwaah^h?”

24 He⁻ja⁻ jmeen^h he⁻ jwëë^h ga⁻ mah^h lä⁻ngëëh^h hnäh^h, Hi⁻ga⁻lëë⁻ngo^h la⁻ ba⁻ na⁻ngë^h jwë^h jmi^h gyuu^h mah^h chey^h dso⁻kye⁻ kih^h dsa⁻.

Ja⁻ ga⁻ga⁻jäh^h Jesús siih^h hi⁻ sa⁻ liih⁻ goo⁻ ti^h he⁻:

—Jnä^h jwahn^h noo⁻, ki^h jii⁻ kyah^h, gwaah^h cha⁻neh^h kyah^h.

25 Lä⁻chah^h ja⁻ ga⁻noo⁻ dsa⁻ he⁻ cha⁻neh^h lä⁻jëë⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ tääh^h jee^h ja⁻, ga⁻kooy^h jii⁻ kiyh^h jee^h ma⁻ kyaay^h, ngaayh^h cha⁻neh^h kiyh^h, jmeey^h juuh^h kih^h Dio.

26 Ga⁻lä⁻jëë⁻ ba⁻ ga⁻lä⁻dsaa⁻ jwërte dsë^h ma⁻ ga⁻jëëy^h he⁻ ja⁻, mah^h ga⁻jmeey^h juuh^h kih^h Dio. Ga⁻lä⁻goyh^h jwërte, ma⁻ jäyh^h:

—Na^h ba⁻ ra⁻ si⁻ ma⁻ jëën^h koo⁻ he⁻ juh^h gaa⁻ he⁻ jmeë⁻ dsaa⁻ dsë⁻ jne^h.

Ga⁻tëëh^h Jesús Levi
(Mt. 9:9-13; Mr. 2:13-17)

27 Ma⁻ngëë^h he⁻ ja⁻, ngoo^h Jesús ta⁻ jee^h jyoh^h. Jee^h ngooy^h ja⁻, ga⁻jëëy^h jaa⁻ hi⁻ koo^h ku⁻sih⁻ hi⁻ ma⁻ cheë⁻ Levi, ma⁻ gya^h nê⁻ta⁻ kih^h kooy^h ku⁻sih⁻. Mah^h ga⁻jäh^h Jesús siiyh^h:

—Ña⁻ wa⁻ jmeen⁻ ko⁻ jøh⁻.

²⁸ Ga⁻ jā⁻ ba⁻ ta⁻ kiyh⁻ he⁻ ma⁻ jmeey⁻ jā⁻, mah⁻ ga⁻ jmeey⁻ ko⁻ jøh⁻ kyaah⁻ Jesús.

²⁹ Leví hj⁻ ma⁻ koo⁻ ku⁻ sih⁻ he⁻ ga⁻ jmeey⁻ koo⁻ jmi⁻ juuh⁻ kih⁻ Jesús cha⁻ neh⁻ kiyh⁻. Jwëë⁻ dsa⁻ hj⁻ ma⁻ koo⁻ ku⁻ sih⁻ kyaah⁻ jñah⁻ ga⁻ dsa⁻ ma⁻ tääh⁻ né⁻ mes⁻ ko⁻ jøh⁻ kyaayh⁻.

³⁰ Pero dsa⁻ fariseo kyaah⁻ ta⁻ jwoh⁻ kya⁻ ley ga⁻ taayh⁻ ga⁻ ti⁻ ga⁻ chooy⁻ juu⁻ kyaah⁻ discipulo kya⁻ Jesús, ga⁻ jāyh⁻:

—¿He⁻ la⁻ kuh⁻ huh⁻ hnäh⁻ ko⁻ jøh⁻ kyaah⁻ dsa⁻ hj⁻ koo⁻ ku⁻ sih⁻ na⁻, hi⁻ lä⁻ jā⁻ kyaah⁻ dsa⁻ wa⁻ hj⁻ cha⁻ hj⁻?

³¹ He⁻ jā⁻ ga⁻ jeeh⁻ Jesús juu⁻ kiyh⁻, ga⁻ siyh⁻:

—Sa⁻ jmee⁻ bi⁻ tē⁻ mē⁻ kih⁻ dsa⁻ hj⁻ lluu⁻, kih⁻ dsa⁻ dsaah⁻ ba⁻ jmee⁻ bi⁻.

³² Sa⁻ ma⁻ jan⁻ kih⁻ hj⁻ lluu⁻, ma⁻ jan⁻ kih⁻ hj⁻ cha⁻ dso⁻ kye⁻ kih⁻ ba⁻ mah⁻ wa⁻ dsa⁻ jeeyh⁻ kyaah⁻ Dio.

Ga⁻ ngë⁻ dsa⁻ juu⁻ he⁻ la⁻ sa⁻ tu⁻ discipulo ko⁻ hwëë⁻ he⁻ kuh⁻ hih⁻

(Mt. 9:14-17; Mr. 2:18-22)

³³ Jā⁻ ga⁻ ga⁻ jāh⁻ dsa⁻ hj⁻ ma⁻ ti⁻ choo⁻ juu⁻ he⁻, siyh⁻ Jesús:

—Dsa⁻ kya⁻ Jwaa⁻ ko⁻ lla⁻ jiih⁻ ba⁻ sa⁻ kuh⁻ hih⁻ ma⁻ ngiiy⁻ kiyh⁻ kih⁻ Dio, hi⁻ lä⁻ jā⁻ jmee⁻ dsa⁻ fariseo ka⁻ läh⁻. ¿He⁻ la⁻ sa⁻ jmee⁻ lä⁻ jā⁻ discipulo kyaah⁻?

³⁴ He⁻ jā⁻ ga⁻ jāh⁻ Jesús siyh⁻:

—Dsa⁻ hj⁻ tääh⁻ jee⁻ dsa⁻ jee⁻ goo⁻ dsa⁻, sa⁻ cha⁻ he⁻ kih⁻ he⁻ tuy⁻ he⁻ kuh⁻ hih⁻ ta⁻ ko⁻ jiih⁻ gya⁻ dsa⁻ ñuuh⁻ hj⁻ dsa⁻ jee⁻ goo⁻ jee⁻ jā⁻.

³⁵ Pero lloo⁻ koo⁻ jmi⁻ wa⁻ ra⁻ ga⁻ lleey⁻ dsa⁻ ñuuh⁻ hj⁻ dsa⁻ jee⁻ goo⁻ he⁻. Ma⁻ jā⁻ ga⁻ tu⁻ dsa⁻ kyaay⁻ he⁻ kuh⁻ hih⁻ mah⁻ chuuy⁻ kyaah⁻ Dio.

³⁶ Hi⁻ ga⁻ jāyh⁻ siyh⁻ juu⁻ na⁻ hmää⁻ la⁻:

—Ni⁻ jā⁻ dsa⁻ sa⁻ kwa⁻ kih⁻, ka⁻ koo⁻ jwi⁻ hmiih⁻ hmëë⁻ mah⁻ tøoy⁻ né⁻ kih⁻ hmiih⁻ ma⁻ gyuh⁻. Cher⁻ mah⁻ lä⁻ jā⁻ la⁻, koo⁻ heey⁻ hmiih⁻ hmëë⁻ ba⁻ jā⁻. Hi⁻ ni⁻ sa⁻ jeeh⁻ kwee⁻ hmiih⁻ ma⁻ gyuh⁻ kyaah⁻ jwi⁻ hmiih⁻ hmëë⁻ jā⁻.

³⁷ Hi⁻ lä⁻ jā⁻, ni⁻ jā⁻ dsa⁻ sa⁻ kwa⁻ kih⁻ chiyh⁻ vin hmëë⁻ neh⁻ lloo⁻ ma⁻ gyuh⁻. Cher⁻ mah⁻ ga⁻ chih⁻ dsa⁻ vin hmëë⁻ neh⁻ lloo⁻ ma⁻ gyuh⁻, चाह⁻ ba⁻ gyii⁻, jëeh⁻ sa⁻ kwa⁻ jwë⁻ ää⁻. Tuu⁻ vin hmëë⁻ hi⁻ hee⁻ lloo⁻ ka⁻ läh⁻.

³⁸ He⁻ jā⁻ neh⁻ lloo⁻ hmëë⁻ ba⁻ dsa⁻ hoo⁻ vin hmëë⁻. Mah⁻ lä⁻ jā⁻ ba⁻ mi⁻ hee⁻ vin hmëë⁻ jā⁻, kyaah⁻ lloo⁻ hmëë⁻ ka⁻ läh⁻.

³⁹ Ni⁻ jā⁻ hj⁻ tē⁻ hih⁻ jmi⁻ mi⁻ jēh⁻ ma⁻ ää⁻, sa⁻ ti⁻ dsëy⁻ he⁻ hmëë⁻ lä⁻ चाह⁻ jā⁻. Jëeh⁻ jāyh⁻: “Llu⁻ ga⁻ he⁻ ma⁻ gyuh⁻.” —ga⁻ jāh⁻ Jesús.

6

Ga⁻ hlëeh⁻ Jesús ha⁻ lä⁻ la⁻ jmi⁻ he⁻ tee⁻h⁻ dsa⁻ dsë⁻

(Mt. 12:1-8; Mr. 2:23-28)

¹ Koo⁻ jmi⁻ he⁻ tee⁻h⁻ dsa⁻ dsë⁻, ga⁻ ngëë⁻ Jesús jee⁻ ma⁻ na⁻ jnä⁻ chaah⁻ trigo. Ga⁻ hnä⁻ discipulo kyaay⁻ mi⁻h⁻ sa⁻ gwa⁻h⁻ trigo, ga⁻ gyey⁻ kyaah⁻ gooy⁻ mah⁻ ga⁻ kuyh⁻.

² He⁻ jā⁻ ko⁻ lla⁻ fariseo ga⁻ jāyh⁻ siyh⁻ discipulo he⁻:

—¿He⁻ la⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ he⁻ sa⁻ lle⁻ kih⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ jmi⁻ he⁻ tee⁻h⁻ dsa⁻ dsë⁻?

³ He⁻ jā⁻ ga⁻ jāh⁻ Jesús siyh⁻:

—¿Ché⁻ sa⁻ ma⁻ heh⁻ hnäh⁻ jee⁻ na⁻ si⁻ lä⁻ koo⁻ ga⁻ jmee⁻ David koo⁻ hä⁻, lä⁻ ma⁻ jā⁻ kyoyh⁻ kyaah⁻ hj⁻ ma⁻ ga⁻ nä⁻ kyaayh⁻?

4 Ga⁺hey⁺ neh⁺ gwah⁺ mah⁺ ga⁻kuyh⁻ he⁻ñiih⁻ he⁻ ma⁻na⁻jøø⁻ he⁻ sa⁻lle⁻ kih⁻ma⁻kuyh⁻ hi⁻ ga⁻kwëy⁻h⁻ dsa⁻ kyaay⁻ka⁻läh⁻. Jëeh⁻, ma⁻la⁻ jmi⁻dsa⁻ ba⁻ ma⁻na⁻ngë⁻ jwë⁻ kuyh⁻ he⁻ñiih⁻ jã⁻.

5 Hi⁻ ga⁻jäh⁻ ka⁻läh⁻:

—Hi⁻ ga⁻lëë⁻ngo⁻ la⁻ ba⁻na⁻ngë⁻ jwë⁻ jmeey⁻ hih⁻, hee⁻ na⁻ he⁻ ga⁻tëë⁻ jmee⁻ dsa⁻ jmi⁻ he⁻ tëh⁻ dsa⁻ dsë⁻.

Ga⁻mi⁻hlää⁻ Jesús jaa⁻ dsa⁻ jmi⁻ he⁻ tëh⁻ dsa⁻ dsë⁻
(Mt. 12:9-14; Mr. 3:1-6)

6 Jyoh⁻ ka⁻läh⁻ jmi⁻ he⁻ tëh⁻ dsa⁻ dsë⁻ ga⁻he⁻ Jesús neh⁻ gwah⁻ mäh⁻ mah⁻ ga⁻løøy⁻ kway⁻ juu⁻. Jee⁻ jã⁻ ma⁻ hää⁻ jaa⁻ dsa⁻ ñuu⁻ hi⁻ ma⁻lä⁻ kii⁻ ma⁻goo⁻ ra⁻llu⁻.

7 Hi⁻ ma⁻ tääh⁻ ta⁻jwoh⁻ kya⁻ ley⁻ kya⁻h⁻ dsa⁻ fariseo tääy⁻ Jesús, ma⁻ jëëy⁻ che⁻ mi⁻hlääy⁻ dsa⁻ jmi⁻ he⁻ tëh⁻ dsa⁻ dsë⁻ mah⁻lä⁻ jã⁻ ma⁻le⁻ ma⁻hnüy⁻ kiyh⁻.

8 Pero ma⁻ ñe⁻ ba⁻ Jesús he⁻ huu⁻dsë⁻ ma⁻ jmee⁻ dsa⁻ he⁻, he⁻ jã⁻ ga⁻süyh⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻lä⁻ kii⁻ ma⁻goo⁻ he⁻:

—Noo⁻, mah⁻ ña⁻ jee⁻ tɔ⁻dsaah⁻ la⁻.

Mah⁻ ga⁻noo⁻ dsa⁻ he⁻ jee⁻ tɔ⁻dsaah⁻ jã⁻.

9 He⁻ jã⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús süyh⁻ dsa⁻ ka⁻ah⁻ he⁻:

—Ngi⁻h⁻ koo⁻ mi⁻juu⁻ kyah⁻ hnäh⁻. ¿Hee⁻ na⁻ na⁻ngë⁻ jne⁻ jwë⁻ jmeen⁻ jmi⁻ he⁻ tëh⁻ dsa⁻ dsë⁻, che⁻ he⁻ lu⁻ o che⁻ he⁻ hliih⁻? ¿Che⁻ lää⁻ jne⁻ jaa⁻ hi⁻ ma⁻ngoo⁻ ga⁻juu⁻ o kwan⁻ jwë⁻ juuy⁻?

10 Ga⁻jëë⁻ Jesús ko⁻hwëë⁻ lä⁻ jã⁻ kih⁻ lä⁻ jëë⁻ hi⁻ ma⁻ tääh⁻ lä⁻ku⁻ lä⁻ jii⁻ kiyh⁻ jã⁻, mah⁻ ga⁻süyh⁻ hi⁻ ma⁻dsaah⁻ he⁻:

—Ni⁻h⁻ ma⁻ gooh⁻.

Mah⁻ ga⁻ni⁻h⁻ dsa⁻ he⁻ ma⁻goo⁻. Lä⁻ chah⁻ jã⁻, ga⁻ jã⁻ go⁻te⁻ ma⁻gooy⁻.

11 Peer⁻ ga⁻lä⁻llëë⁻ dsa⁻ ka⁻ah⁻ he⁻, mah⁻ ga⁻süyh⁻ dsa⁻ kyaay⁻h⁻:

—¿Ha⁻ lä⁻ jmeen⁻ kih⁻ Jesús?

Ga⁻hñaa⁻ Jesús lä⁻ jëë⁻ gya⁻tuu⁻ apóstole
(Mt. 10:1-4; Mr. 3:13-19)

12 Jmi⁻ jã⁻ ñee⁻ Jesús ta⁻ koo⁻ moh⁻ na⁻ngüy⁻ kiyh⁻ kih⁻ Dio lä⁻ jii⁻h⁻ ga⁻jnäyh⁻ hwë⁻ jã⁻.

13 Ma⁻ ga⁻jnã⁻ jã⁻, ga⁻tëëy⁻h⁻ lä⁻ jëë⁻ discípulo kyaay⁻, mah⁻ ga⁻llëeyh⁻ gya⁻tuu⁻ ba⁻. Hi⁻ he⁻ ga⁻tëëy⁻h⁻ apóstole.

14 Ga⁻llëeyh⁻ Simón hi⁻ ma⁻ tëëy⁻h⁻ Pee⁻, Andre⁻ øøh⁻ Simón, Jacobo kya⁻ah⁻ Jwaa⁻, Felipe kya⁻ah⁻ Bartolomé,

15 Matã⁻, Tamã⁻, Jacobo jo⁻ ñuu⁻h⁻ Alfeo, Simón hi⁻ ma⁻ tëëy⁻h⁻ Zelote,

16 Juda øøh⁻ Jacobo, kya⁻ah⁻ Juda Iscariote hi⁻ ga⁻ngëë⁻ Jesús.

Ga⁻kwa⁻ Jesús juu⁻ kih⁻ jwëë⁻ dsa⁻
(Mt. 4:23-25)

17 Ga⁻ jñaa⁻ Jesús ta⁻ hwa⁻ mi⁻h⁻ ko⁻ jøh⁻ kya⁻ah⁻ discípulo kyaay⁻. Peer⁻ jwëë⁻ dsa⁻ ga⁻lla⁻ nää⁻ jee⁻ jã⁻, dsa⁻ chaa⁻ lä⁻ kaa⁻ hwa⁻ Judea, kya⁻ah⁻ dsa⁻ chaa⁻ Jerusalén, dsa⁻ chaa⁻ Tiro kya⁻ah⁻ Sidón jwi⁻ he⁻ tääh⁻ cha⁻hoo⁻ jmi⁻ñeeh⁻. Lä⁻ jëë⁻ dsa⁻ he⁻ ga⁻lla⁻ nää⁻ he⁻ hnøøy⁻ nuuy⁻ juu⁻ kih⁻ Jesús hi⁻ ga⁻lla⁻ nää⁻ hi⁻ dsaah⁻ mah⁻ jã⁻ kiyh⁻.

18 Lä⁻ jëë⁻ hi⁻ ma⁻ jëë⁻ wi⁻ he⁻ ma⁻ jmee⁻ jmi⁻lle⁻ hliih⁻ kiyh⁻, lä⁻ jã⁻ ka⁻läh⁻ ga⁻ jã⁻ kiyh⁻.

19 He⁻ ja⁻ ma⁻ jmee⁻ dsa⁻ bii⁻ ha⁻ lä⁻ jee⁻ tēēy⁻ suy⁻ miih⁻ sa⁻ hmiih⁻ kih⁻ Jesús, kih⁻ he⁻ ma⁻ hwēē⁻ be⁻ kiyh⁻ he⁻ kyaah⁻ ma⁻ mi⁻ hlääy⁻ lä⁻ jēē⁻ dsa⁻.

Llu⁻ la⁻ kih⁻ dsa⁻ hi⁻ hnaah⁻ Dio
(Mt. 5:1-12)

20 Ga⁻ jēē⁻ Jesús jee⁻ ma⁻ tääh⁻ lä⁻ jēē⁻ discípulo kyaay⁻ mah⁻ ga⁻ jāyh⁻:

—Llu⁻ la⁻ kyah⁻ hnäh⁻ hi⁻ tä⁻ ñee⁻, jēēh⁻ jāā⁻ ba⁻ Dio hnäh⁻ lä⁻ hih⁻ kih⁻.

21 Llu⁻ la⁻ kyah⁻ hnäh⁻ hi⁻ kyoh⁻ na⁻, jēēh⁻ lloo⁻ koo⁻ jmi⁻ mo⁻ so⁻ lä⁻ kyah⁻ hnäh⁻. Llu⁻ la⁻ kyah⁻ hnäh⁻ hi⁻ ki⁻ hoooh⁻ na⁻, jēēh⁻ ja⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻ lloo⁻ koo⁻ jmi⁻ lä⁻ chaah⁻ hnäh⁻ llu⁻.

22 Llu⁻ la⁻ kyah⁻ hnäh⁻ wa⁻ ra⁻ ga⁻ lä⁻ hoooh⁻ dsa⁻ kyah⁻ hnäh⁻, o wa⁻ ra⁻ ga⁻ hwēē⁻ dsa⁻ hnäh⁻ jee⁻ kiyh⁻, wa⁻ ra⁻ ga⁻ hlēēh⁻ dsa⁻ wii⁻ kyah⁻ hnäh⁻, o wa⁻ ra⁻ ga⁻ jmääy⁻ hnäh⁻ lä⁻ koh⁻ jaā⁻ dsa⁻ hlēēh⁻ kwaat⁻ kih⁻ Hi⁻ ga⁻ lēē⁻ ngo⁻ la⁻.

23 Lä⁻ ma⁻ dsa⁻ ngēē⁻ hnäh⁻ lä⁻ ja⁻, wa⁻ jēē⁻ hoh⁻ hnäh⁻, wa⁻ chaah⁻ hnäh⁻ llu⁻, jēēh⁻ cha⁻ koo⁻ he⁻ llu⁻ jwēerte he⁻ hñah⁻ hnäh⁻ gyuu⁻h⁻ ya⁻ jwii⁻. Ma⁻ ra⁻ he⁻ jmeeh⁻ ba⁻ dsa⁻ hnäh⁻, jēēh⁻ lä⁻ ja⁻ ma⁻ jmee⁻ dsa⁻ ma⁻ gyuh⁻ kyaay⁻ kih⁻ lä⁻ jēē⁻ hi⁻ ga⁻ ngēē⁻ juu⁻ kih⁻ Dio.

24 Peer⁻ jwii⁻ hnäh⁻ dsa⁻ cha⁻ kuu⁻. Jēēh⁻, ja⁻ ba⁻ jiih⁻ kyeh⁻ hnäh⁻ o⁻ jøh⁻ dsē⁻.

25 Peer⁻ jwii⁻ hnäh⁻ hi⁻ na⁻ kē⁻ na⁻, jēēh⁻ lloo⁻ koo⁻ jmi⁻ lä⁻ kyah⁻ hnäh⁻. Peer⁻ jwii⁻ hnäh⁻ hi⁻ tääh⁻ ngii⁻ na⁻. Jēēh⁻, ja⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻ lloo⁻ koo⁻ jmi⁻ ki⁻ hoooh⁻ hnäh⁻.

26 Peer⁻ jwii⁻ hnäh⁻ wa⁻ ra⁻ ga⁻ hlēēh⁻ lä⁻ jēē⁻ dsa⁻ llu⁻ kyah⁻ hnäh⁻. Jēēh⁻ lä⁻ ja⁻ ma⁻ jmee⁻ dsa⁻ ma⁻ gyuh⁻ kyaay⁻ kih⁻ hi⁻ ma⁻ ngēē⁻ juu⁻ ta⁻ juu⁻ kih⁻ dsa⁻.

Hnoø⁻ hnää⁻ jne⁻ hi⁻ na⁻ hoooh⁻ jnän⁻
(Mt. 5:38-48; 7:12)

27 Pero jnä⁻ jwēēhn⁻ hnäh⁻ lä⁻ jēē⁻ hnäh⁻ hi⁻ tääh⁻ nuu⁻ jee⁻ la⁻. Wa⁻ hnaah⁻ hnäh⁻ lä⁻ jēē⁻ hi⁻ na⁻ hoooh⁻ kyah⁻ hnäh⁻. Jmee⁻ llu⁻ kih⁻ hi⁻ sa⁻ hnää⁻ hnäh⁻.

28 Ngii⁻ hnäh⁻ llu⁻ kih⁻ hi⁻ jwä⁻ dso⁻ jwii⁻ kyah⁻ hnäh⁻. Ngii⁻ hnäh⁻ kih⁻ Dio kih⁻ hi⁻ jnaah⁻ hnäh⁻ juu⁻ wii⁻.

29 Cher⁻ mah⁻ hi⁻ ga⁻ jnoo⁻ koo⁻ jwoo⁻ mo⁻ nēh⁻, kwēēyh⁻ ka⁻ läh⁻ jyoh⁻ jwoo⁻. Hi⁻ cher⁻ mah⁻ hi⁻ ga⁻ jñuu⁻h⁻ hmiih⁻ lloo⁻ kyah⁻, kwēēyh⁻ ka⁻ läh⁻ sa⁻ koooh⁻.

30 Cher⁻ mah⁻ hi⁻ ga⁻ ngii⁻ miih⁻ he⁻ cha⁻ kyah⁻, ja⁻ kwēēyh⁻ ba⁻. Hi⁻ cher⁻ mah⁻ hi⁻ ga⁻ jñuu⁻h⁻ he⁻ la⁻ kyah⁻, mo⁻ to⁻ ngiih⁻ he⁻ ja⁻.

31 Lä⁻ koo⁻ hnooh⁻ hnäh⁻ jmee⁻ dsa⁻ kyah⁻ hnäh⁻, ja⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻ jmee⁻ hnäh⁻ kiyh⁻ ka⁻ läh⁻.

32 Pero, cher⁻ mah⁻ hnaah⁻ hnäh⁻ ma⁻ la⁻ hi⁻ hnää⁻ hnäh⁻ ba⁻, çha⁻ jmää⁻ he⁻ na⁻ kyah⁻ hnäh⁻? Jēēh⁻, lä⁻ ja⁻ ka⁻ läh⁻ hi⁻ hñaa⁻ dsē⁻, hnääy⁻ ma⁻ la⁻ hi⁻ hnää⁻ hñiiy⁻ ba⁻.

33 Hi⁻ cher⁻ mah⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ llu⁻ kih⁻ hi⁻ jmee⁻ llu⁻ kyah⁻ hnäh⁻, çha⁻ jmää⁻ he⁻ na⁻ kyah⁻ hnäh⁻? Jēēh⁻, ja⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻ jmee⁻ hi⁻ hñaa⁻ dsē⁻ ka⁻ läh⁻.

34 Hi⁻ cher⁻ mah⁻ ga⁻ mi⁻ hääh⁻ hnäh⁻ dsa⁻ hi⁻ laah⁻ hnäh⁻ ngēēy⁻ ba⁻, çha⁻ jmää⁻ he⁻ na⁻ kyah⁻ hnäh⁻? Jēēh⁻, ja⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻ jmee⁻ hi⁻ hñaa⁻ dsē⁻, mi⁻ hääy⁻ dsa⁻ hi⁻ laay⁻ ngēē⁻ ba⁻.

35 He⁻ ja⁻ wa⁻ lä⁻ hnaah⁻ hnäh⁻ hi⁻ na⁻ hoooh⁻ kyah⁻ hnäh⁻, jmee⁻ hnäh⁻ he⁻ llu⁻ ba⁻, mi⁻ hääh⁻ hnäh⁻ he⁻ cha⁻ kyah⁻ hnäh⁻. Ta⁻ jøø⁻ he⁻ ngēēy⁻ ka⁻ läh⁻. Lä⁻ ja⁻ ba⁻ hñah⁻ hnäh⁻ he⁻ llu⁻ jwēerte. Hi⁻ leeh⁻ hnäh⁻ joo⁻ Dio hi⁻ gya⁻ gyuu⁻h⁻ ya⁻ jwii⁻.

Jëeh', llu' dsëy' kyaah' hi' sa' kwa' ti'hmaah' hi' lä'kye' kyaah' hi' hñaa' dsë' ka-läh'.

³⁶ Wa' lä' ñih' hoh' hnäh' ja-ba' lä'koh' dsa-lä' ñih' dsë' Täa' jnän'.

Sa' ga'tëë' jne' kyen' kwaat' kih' jñah'

(Mt. 7:1-5)

³⁷ Ta' ka' hnäh' kwaat' kih' jñah', mah' sa' ka' Dio kwaat' kyah' hnäh'. Ta' jwä' hnäh' dso'jwii' kih' dsa' mah' sa' jwä' Dio dso'jwii' kyah' hnäh'. Jmee' hnäh' jøh' hoh' mah' jmee' Dio jøh' dsë' kih' dso'kye' kyah' hnäh'.

³⁸ Kwëeh' hnäh' dsa', mah' kwëeh' Dio hnäh'. Kwa' ba' Dio he' sa' kyaah' hih', jmeey' na' hlaah' llu', na' kah' lä' jiih' ga'saa' go'te'. Jëeh', kyaah' ja' ba' he' llah' hnäh' hih', llaa' Dio hnäh' hih'.

³⁹ Hi' ga'hlëeh' Jesús dsa' kyaah' juu' na' hmää' la' :

—Hee' jmää' kih' ja' hi' tuu' mah' lla' lley' kaah' kih' jñah' hi' tuu'? ¿Che' sa' täh' lä'uu' neh' koõ' too'?

⁴⁰ Sa' jøøh' ga' discipulo lä'koh' ga' ta' jwoh' kyaay'. Pero ma-la' ma'hñaa' tëëy', ja' ga' leey' kwee' ba' kyaah' ta' jwoh' kyaay'.

⁴¹ ¿He' la' jëeh' wa'hløø' he' hä' mi'në' øøh' mah' sa' jëeh' da' wa'hløø' juuh' he' hä' mi'nëh' hñaa'?

⁴² ¿Ha' lä' ja' jwiih' øøh' : “Kwa' da' wa' llen' wa'hløø' he' hä' mi'nëh'”, mah' sa' jëeh' hä' ga' he' juuh' ga' kyah' hñaa'”? ¿He' ba' che' ta' juuh' hne' ! Lle' da' jää' wa'hløø' juuh' he' hä' mi'nëh' hñaa'. Ja' ga' na' jëeh' kwee' mah' lleh' wa'hløø' he' hä' mi'në' øøh'.

Mii' kih' jmee' lii' ha' lä' la' chaah' hma'

(Mt. 7:17-20; 12:34-35)

⁴³ Chaah' hma' llu' sa' hii' mii' he' hliih'. Hi' lä' ja' chaah' hma' hliih' sa' hii' mii' he' llu'.

⁴⁴ Mii' kih' jmee' lii' ha' lä' la' chaah' hma'. Jëeh', sa' chooh' dsa' mi'higo kih' chaah' toõ', ni' lä' ja' sa' chooh' dsa' mi'jeh' kih' chaah' toõ' ka-läh'.

⁴⁵ Dsa' lluu' hlëëyh' juu' llu' jmah', jëeh' he' na' ba' tääh' tuh-dsëy'. Dsa' hi' hlëëh', hlëëyh' juu' hliih' jmah', jëeh' he' na' ba' tääh' tuh-dsëy'. Jëeh' he' na' mah' neh' tuh-dsë' dsa', he' ja' ba' hlëëyh'.

Juu' na' hmää' kih' hne'

(Mt. 7:24-27)

⁴⁶ ¿He' la' tëëh' hnäh' kin', “Dsa' jøøh' kyaan', Dsa' jøøh' kyaan'” mah' sa' jmeeh' hnäh' lä' jë' he' jwahn'?

⁴⁷ Jwëëhn' hnäh' ha' lä' laa' hi' gwa' go'nuu' juu' kin' mah' jmeey' lä' jwahn'.

⁴⁸ Laay' lä' koõ' ja' dsa' hi' ga' jmeey' koõ' hne'. Ga' gyuy' ñiih' né' kuü' hloo', mah' ga' chiyh' ma' tüi' kih' né' kuü' ja'. Ma' ga' juuh' jmiü', ga' hläh' hne' ja'. Pero ni' miüh' sa' ga' jeh', jëeh' ma' chih' hwëh' né' kuü' hloo'.

⁴⁹ Pero hi' nuu' juu' kin' mah' sa' ga' jmeey' he', laay' lä' koõ' ja' dsa' hi' ga' jmeey' hne' kih' né' gwaah' jmah'. Ni' sa' cha' ga' chiyh' ma' tüi' kih'. Ma' ga' juuh' jmiü', ga' hläh' hne' ja' kyaah' be' mah' ga' toh', lä' jiih' ga' hee' go'te' —ga' jäh' Jesús.

7

Ga' mi' hlää' Jesús moz' kyaq' juu' hløø'

(Mt. 8:5-13)

1 Ma' ga⁺ dsa⁺ ga⁺ hlēēh⁺ Jesús lā⁺ jēē⁺ dsa⁻, ngooy⁺ ta⁺ Capernaum.

2 Jee⁺ ja⁻ ma⁺ gya⁺ ja⁺ jū⁺ hløø⁺ hī⁻ ma⁺ cha⁺ ja⁻ moz⁻ kya⁺ hī⁻ ma⁺ hnäy⁺ jwē⁺te. Moz⁻ he⁺ ma⁻ ngoo⁺ ga⁺ juu⁺ ma⁺ ja⁺ kiyh⁺.

3 Ma' ga⁺ nuu⁺ jū⁺ hløø⁺ he⁺ hlēēh⁻ dsa⁻ kih⁺ Jesús, ga⁺ cheey⁺ ko⁻ lla⁺ dsa⁻ gyū⁺h⁺ kya⁺ dsa⁻ judiu mah⁺ na⁺ chuuy⁺ kya⁺h⁺ Jesús he⁻ dsooy⁺ mi⁻ hlāy⁺ moz⁻ kya⁺ay⁺.

4 Ma' ga⁺ lla⁻ nää⁺ dsa⁻ he⁺ jee⁺ ma⁺ gya⁺ Jesús, cha⁻ miih⁻ ga⁻ chuuy⁺ kya⁺h⁺, ma⁺ jāyh⁺:

—Ma⁺ ra⁻ he⁻ ga⁻ tēē⁺ ba⁻ hne⁻ kwah⁺ be⁺ kih⁺ jū⁺ hløø⁺.

5 Jēēh⁺, hnäy⁺ ba⁻ lā⁻ jēē⁻ dsa⁻ goo⁻ jne⁺ hi⁺ ga⁻ jmeey⁺ ko⁺ gwah⁻ mäh⁻ kya⁺ jnā⁺h⁺.

6 He⁻ ja⁻ ngoo⁺ ba⁺ Jesús kya⁺h⁺ dsa⁻ he⁺. Ma⁺ ngoo⁺ ya⁻ jāyh⁺ jee⁺ gya⁺ jū⁺ hløø⁺ he⁺, lā⁻ cha⁺ ja⁻ ga⁻ chee⁺ jū⁺ hløø⁺ he⁺ ome⁻ kya⁺ mah⁺ na⁺ chiyy⁺ Jesús lā⁻ la⁻:

—Dsa⁻ jøø⁺h⁺ kya⁺an⁺, ma⁺ jan⁻ mada⁻ kih⁺ jū⁺ hløø⁺, jāyh⁺, ta⁺ jmee⁻ bi⁺ goh⁺ lā⁻ ga⁻ tē⁺ oo⁺. Ni⁺ miih⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻ lā⁺ jnā⁺ mah⁺ go⁺ heh⁺ cha⁺ neh⁻ kin⁺.

7 He⁻ ja⁻ sa⁻ ga⁻ tuu⁻ dsēn⁺ ma⁺ nūn⁺ hñiin⁺ ma⁺ na⁺ jēēn⁺ hne⁻. Lee⁺ ba⁺ ko⁺ hlēēh⁺ ba⁻ hne⁻, jā⁺ kih⁺ moz⁻ kya⁺an⁺.

8 Jēēh⁺ jnā⁻ ka⁻ lāh⁺, cha⁺ hī⁻ jmee⁻ mada⁻ kin⁺, hī⁻ tāā⁺ hløø⁺ hī⁻ jmeen⁻ hih⁻ kih⁺. Wa⁻ ra⁻ ga⁻ jmeen⁺ hih⁻ kih⁺ ja⁻: “Gwa⁻ jee⁺ oo⁺”, dsooy⁺ ba⁺. Wa⁻ ra⁻ ga⁻ jwūn⁺ jñah⁺: “Nā⁻ ta⁻ la⁺”, jāy⁺ ba⁺. Hī⁻ wa⁻ ra⁻ ga⁻ jwūn⁺ moz⁻ kya⁺an⁺: “Jmee⁺ he⁻ la⁻”, jmeey⁺ ba⁺.

9 Ma' ga⁺ nuu⁺ Jesús juu⁺ ja⁻, ga⁻ lā⁻ dsa⁺ dsēy⁺ kih⁺ jū⁺ hløø⁺. Mah⁺ ga⁻ siyh⁻ lā⁻ jēē⁺ hī⁻ ma⁺ cha⁺ ka⁺h⁺ kiyh⁺ jee⁺ ja⁻:

—Ma⁺ ra⁻ ju⁺ dsoo⁺ jwēēhn⁻ hnāh⁺, lā⁻ kaa⁻ hwa⁺ Israel sa⁻ ma⁻ jēen⁺ ni⁺ ja⁻ dsa⁻ hī⁻ dsoo⁺ dsē⁺ lā⁻ ko⁺ dsoo⁺ dsē⁺ jū⁺ hløø⁺ oo⁺.

10 Ma' ga⁺ lla⁻ nää⁺ dsa⁻ he⁺ cha⁺ neh⁺ kih⁺ jū⁺ hløø⁺, ga⁻ jēey⁺ ma⁻ jā⁻ go⁻ te⁻ kih⁺ moz⁻ kya⁺ay⁺ hī⁻ ma⁺ dsa⁺h⁺ he⁺.

Ga⁻ mi⁺ jūih⁺ Jesús ja⁻ jo⁻ ñūūh⁺ dsa⁻ mē⁺ hñi⁺

11 Ma⁻ ngēē⁺ he⁻ ja⁻, ga⁻ he⁺ Jesús jwē⁺ ngoo⁺ ta⁺ jee⁺ jwū⁻ he⁻ chee⁻ Naín, kya⁺ay⁺h⁺ discípulo kya⁺ay⁺ hī⁻ jwēē⁺ jwē⁺te dsa⁻ ga⁻ jmee⁺ ko⁻ jøh⁺ kya⁺ay⁺h⁺.

12 Lā⁻ ma⁺ ga⁻ tēēy⁺ chuū⁺h⁺ jwū⁻ ja⁻, ga⁻ jee⁺ dsa⁻ hī⁻ ga⁻ nää⁺ ga⁻ haa⁺ ja⁻ hli⁺ hī⁻ ma⁺ lā⁺ ja⁻ gyū⁺h⁺ ko⁺ mēē⁺ kya⁺ ja⁻ dsa⁻ mē⁺ hñi⁺. Hī⁻ jwēē⁺ jwē⁺te dsa⁻ hī⁻ cha⁺ jee⁺ ja⁻ ma⁺ jmee⁺ ko⁻ jøh⁺ kya⁺ay⁺h⁺.

13 Ma' ga⁻ jēē⁺ Dsa⁻ jøø⁺h⁺ jnān⁻ dsa⁻ mē⁺ he⁺, ga⁻ lā⁻ ñih⁺ dsēy⁺ kih⁺ mah⁺ ga⁻ siyh⁻:

—Ta⁺ hooh⁺.

14 Lā⁻ cha⁺ ja⁻ ngoo⁺ Jesús chuū⁺ kih⁺ dsa⁻ hī⁻ ma⁺ kye⁻ goo⁺ mah⁺ ga⁻ sooyh⁺. He⁻ ja⁻ ga⁻ noo⁻ dsa⁻ hī⁻ ma⁺ jāā⁺ hñi⁺ he⁺. Ja⁻ ga⁻ ga⁻ jāh⁺ Jesús siū⁺ hñi⁺ he⁺:

—Chih⁻ mäh⁺, jnā⁻ hlēēhn⁻ hne⁻. Noo⁻.

15 Lā⁻ cha⁺ ja⁻, ga⁻ gya⁻ chih⁻ hī⁻ ma⁺ na⁻ juu⁺ he⁺ mah⁺ ga⁻ løoy⁺ hlēēyh⁺. Jā⁻ ga⁻ jāh⁺ Jesús siū⁺h⁺ chooy⁺:

—Hī⁻ la⁻ chih⁻ kya⁺h⁺.

16 Lā⁻ jēē⁺ ba⁻ ga⁻ lā⁻ goh⁺. Ga⁻ løoy⁺ jmeey⁺ jūū⁺h⁺ kih⁺ Dio, ma⁺ jāyh⁺:

—He⁻ ba⁻ che⁻ jøø⁺h⁺ hī⁻ ngēē⁺ juu⁺ kih⁺ Dio hī⁻ ma⁻ ya⁻ hēē⁺ jee⁺ jnān⁻ la⁻.

Hī⁻ ma⁺ jāyh⁺ lā⁻ la⁻ ka⁻ lāh⁺:

—Ma⁻ ja⁻ Dio kway⁻ be⁺ kih⁺ dsa⁻ kya⁺ay⁺.

17 Ga^{hii} jw^{erte} juu' kih' Jesús lä^{kaa} hwa' Judea kyaah' jwⁱⁱ he⁻ tääh' lä^{ku} lä^{jii} jee' ja⁻.

Ga^{chee} Jwaa⁻ dsa⁻ kyaay' na^{hlëeyh} kyaah' Jesús

(Mt. 11:2-19)

18 Lä^{jë} juu' la⁻ ga^{nuu} Jwaa⁻ ga^{jmeeh} discípulo kyaay'. He⁻ ja⁻ ga^{tëeyh} uu' discípulo.

19 Ga^{cheey} kih' Jesús mah' na^{ngiiy} juu' kiyh':

—¿Che^{hne} he⁻ hⁱ nøø' juu' jä⁻ o che^{jää} jnääh' jñah'?

20 Lä^{koo} ma⁻ ga^{lla} nää' dsa⁻ he⁻ jee' ma^{gya} Jesús, ga^{siiyh}:

—Jwaa⁻ hⁱ ma^{choo} jmⁱⁱ ma^{cheey} jnääh' mah' ngii' jnääh' juu' kyah':
“¿Che^{hne} he⁻ hⁱ nøø' juu' jä⁻ o che^{jää} jnääh' jñah'?”

21 Ja⁻ ba^{hor} ja⁻ ga^{mi} hlää' Jesús jwëë' dsa⁻ dsaah', dsa⁻ hⁱ ma^{jëe} wii' kih' na^{ku} na^{ngii} dsoo', dsa⁻ hⁱ ma^{kye} jmi⁻ lle' hliih'. Hi⁻ ga^{nây} mi^{në} jwëë' dsa⁻ tuu'.

22 Ja⁻ ga⁻ ga^{jëeh} Jesús juu' kih' hⁱ ga^{chee} Jwaa⁻ he⁻, ga^{siiyh}:

—Go⁻ nää' hnäh', mah' go^{jmeeh} juu' kih' Jwaa⁻ lä^{jë} he⁻ ma^{nueh} hnäh' hi⁻ lä^{jë} he⁻ ma^{jëeh} hnäh' la⁻. Hⁱ tuu' ma^{jëey} ba', hⁱ jluuh' ma⁻ ga^{näay} ba', ma⁻ hlaa' ba' hⁱ ma⁻ dsaah' dsoo' hmih' høø', hⁱ gwii' ma⁻ nuuy⁻ ba', hⁱ ma⁻ juu' ma⁻ lä^{jiiyh} ba', hi⁻ hⁱ tä⁻ ñee' ma⁻ nuu⁻ bih' ju^{hmëe}.

23 Llu' la' kih' hⁱ sa⁻ jmee⁻ to' dsë' kwaat' kin⁻ —ga^{jäh} Jesús siiyh'.

24 Lä^{koo} ma⁻ ga^{nää} discípulo kyaay' Jwaa⁻ he⁻, ga^{løø} Jesús hlëëh⁻ dsa⁻ kih' Jwaa⁻ mah' lä⁻ dsooh' dsëy' ha⁻ lä⁻ ma^{laay}, ga^{jäyh}:

—Ha⁻ lä⁻ laa' hⁱ na^{jëeh} hnäh' ma⁻ na^{nääh} hnäh' jee' oo' hwa' ki⁻? ¿Che⁻ ma^{laay} lä⁻ koh' hma⁻ tah⁻ he⁻ gwa⁻ gya⁻ lle'?

25 ¿Cher^{mah} sa⁻ laay' lä⁻ ja⁻ hⁱ na^{jëeh} hnäh', ha⁻ ba' lä⁻ laay' ja⁻? ¿Che⁻ ma^{laa} jaa⁻ dsa⁻ ñueh⁻ hⁱ ma⁻ këh⁻ hmiih⁻ llu'? Ñe⁻ ba' jne', lä⁻ jëe⁻ hⁱ këh⁻ hmiih⁻ llu', hⁱ tääh' llu', hⁱ he⁻ tääh' cha⁻ neh' kih' rey ba'.

26 He⁻ ja⁻, ¿hee⁻ ba' laa' hⁱ na^{jëeh} hnäh'? ¿Che⁻ laa' jaa⁻ hⁱ ngëe⁻ juu' kih' Dio? Jnä⁻ jwëehn⁻ hnäh' laay' ba'. Hi⁻ ma⁻ ra⁻ he⁻ laay' jøøh' ga⁻ lä⁻ koh' ga⁻ jñah' hⁱ ma⁻ ngëe⁻ juu' kih' Dio.

27 Jëeh', Jwaa⁻ he⁻ hⁱ na⁻ sii⁻ kih' lä⁻ la⁻:

Cheen' jaa⁻ hⁱ dsa⁻ kwa⁻ juu' kin⁻.

Hⁱ he⁻ dsoo' ta⁻ cha⁻ nêh' mah' mi⁻ lluy' jwë' kyah'.

28 Ma⁻ ra⁻ ju⁻ dsoo' jwëehn⁻ hnäh'. Jee' kih' lä⁻ jëe⁻ hⁱ ga⁻ lä⁻ chaa⁻ kih' dsa⁻ më', sa⁻ chaa⁻ hⁱ ngëe⁻ juu' kih' Dio hⁱ jøøh' ga⁻ lä⁻ koh' ga⁻ Jwaa⁻ hⁱ ma⁻ choo' jmⁱⁱ. Pero hⁱ laa' mäh' ga⁻ kih' gyueh' ya⁻ jwii', hⁱ he⁻ jøøh' ga⁻ lä⁻ koh' ga⁻ Jwaa⁻.

29 Lä⁻ jëe⁻ dsa⁻ hⁱ ga⁻ nuu' kih' Jwaa⁻ lä⁻ kye⁻ hⁱ ma⁻ koo' ku⁻ sih⁻ ga⁻ jmee⁻ dsoo' dsë' kih' Dio, ga⁻ heeyh⁻ saay⁻ jmⁱⁱ lä⁻ koo⁻ ga⁻ jäh' Jwaa⁻.

30 Pero dsa⁻ fariseo kyaah' dsa⁻ hⁱ kyueh' ley ga⁻ jmeey' ta⁻ koo' ba' he⁻ ma⁻ jmee' Dio kiyh'. Sa⁻ ga⁻ lä⁻ hnøøy' ma⁻ saay' jmⁱⁱ.

31 Mah' ga⁻ jäh' Dsa⁻ jøøh' jnän':

—Jee' la⁻ jwëehn⁻ hnäh' ha⁻ lä⁻ laa' dsa⁻ hⁱ chaa⁻ na'. Lä⁻ la⁻ ba' laay'.

32 Dsa⁻ hⁱ chaa⁻ na' chaa⁻ yh⁻ miih⁻ lä⁻ koh' chih⁻ hⁱ tääh' je⁻ hmooh' hⁱ tooh⁻ miih' kyaah' dsa⁻ kyaayh'. Jäyh': “Ma⁻ juu' jnääh' su⁻ he⁻ jmee⁻ jëe⁻ hoh' hnäh' kyaah' luu' hma⁻ ta⁻ pero sa⁻ ga⁻ hiih' hnäh' ma⁻ jmeeh' hnäh' ja⁻.”

Ma-hā jnāäh' su' he- ti-meeh- dsē', ni' lä'ja- sa' ma-hooh' hnäh'", jäh' chih'-
siyh' dsa-kyaa'yh'.

³³ Lā'ja- ka-lāh' jmee- dsa- hi- chaa- na'. Jēeh', ja' Jwaa' hi- ga-kuh'-
ga-hih' miih- go-te' mah' ga-jäh' dsa- kiyh': "Kyey- jmi-llē' hlih'."

³⁴ Lā'ja- ka-lāh', ja' Hi-ga-lēē'ngo' la- hi- kuh-hih' na'tee' kih' mah' jäh'
dsa- kiyh': "Jlaay' ngēē', mah' lla'heeyh' ka-lāh'. Jwayh' kyaah' lä-jēē- hi-
koo' ku'sih-, hi- laay' ome' kyaā' dsa- wa' hi- cha- hi-", jäh' dsa- hi- chaa-
na'.

³⁵ Pero kyaah' he- jmee- Dio, lii' llu' ba' huu'dsē- kiyh'—ga-jäh' Jesús.

Ga-kuh'-ga-hih' Jesús cha'neh' kih' Simón, jaa- dsa-fariseo

³⁶ Ga-chuu' jaa- fariseo kyaah' Jesús mah' dsooy' cha'neh- kiyh', dsa-kuh'-
dsa-hiyh' kyaayh'. Lā- ma' ga'hey' cha'neh- kih' fariseo he', ga-gyay- nē-
mes'.

³⁷ Hi- ja- ba'jee' jwii- ja-, ma' chaa- jaa- dsa-mē' hi- ma' kaa' wa' hi- cha-
hi-. Pero lä'koo- ma' ga-nuuy' he- gya' Jesús kuh-hih' kyaah' fariseo he',
he-ja- ngooy' jee' ja-, ma' kyey- koo- sē' jmi- mi-jwii-.

³⁸ Ga'llooy' hooyh- huu' ti' Jesús, lä'jiih' ga-lä-gyuh' ti' Jesús kyaah' jmi-
he- ga-tuu- mi-nēy'. Ga-mi'kiyh' kyaah' jnu- lley'. Ja-ga' ga-chuyh' ti' Jesús
mah' ga-huuy' jmi- mi-jwii-.

³⁹ Ma' ga-jēē' fariseo lä'koo- jmee- dsa-mē' he', ma' jmeey' huu'dsē-:
"Wa-ra- jäh' kih' Jesús laa' jaa- hi- ngēē- juu' kih' Dio, lä-liiyh' ha- lä- laa'
dsa-mē' hi- gya' chu-bē- tiy'. Che-sa- nēy-, he- hlih' jmah' ba' jmee- dsa-mē'
na-", ma' laay'.

⁴⁰ Ja-ga' ga-jäh' Jesús siyh':

—Cha- koo- mi'juu' he- jwēēhn- hne-, Simón.

—Chiih' jnā', Ta-jwoh'—ga-jäh' Simón.

⁴¹ Mah' ga-jäh' Jesús siyh':

—Uu' dsa- ma' ää- kih' hi- cha- kuu'. Jaa- hi- he', ma' ää- hña' hña-loo'
kuu'. Hi- jñah' he' ma' ää- to'lo-gya'.

⁴² Sa- ma' cha- he- kyaah' ma' mi-hmaah' dsa- he'. Hih' dsa- cha- kuu'
he' ga-jney' lä'ja- ba' kwaat- kih' lä-uu'. Jäh' da' koo-. ¿Hi- jaa- jee' lä-uu',
hnäay' cha-ga-miih- dsa- cha- kuu' he'?

⁴³ Ga-jäh' Simón:

—Go- laan- hi- ma' ää- cha-ga-miih- kuu' kiyh'.

—He- dsoo' na- kyah'—ga-jäh' Jesús.

⁴⁴ Ja-ga' ga-jēh- Jesús hñii', ga-jēēy' dsa-mē' he', mah' ga-siyh' Simón:

—Jiih' da' nēh' mah' jēē- dsa-mē' la-. Lā-koo- ma-hen- cha'neh- kyah', sa-
ma-kwēēh' jnā' jmi- he- ma' jñii' tiin-. Pero dsa-mē' la-, ma-huuy' jmi- he-
haa' mi-nēy' mah' ma-chey' kyaah' jnu- lley'.

⁴⁵ Hne- sa- ma-chuh' kin-. Pero dsa-mē' la-, lä'jiih' ma' ga'hey' cha'neh-
la-, sa- ma-tuy- chuyh' tiin'.

⁴⁶ Sa- ma-huuh- aceit ka'llen-. Pero dsa-mē' la-, ma-huuy' jmi- mi-jwii-
ma-tiin'.

⁴⁷ He-ja- jwēēhn- hne-. Ma-ke- ma-jmeey' cha-miih- dso'kye-,
ma-na-che' ba', jēēh' cha-miih- ma-lä-hnäay' jnā'. Pero jaa- hi- ma'
ää- miih-, miih- go-te- ba' hnäay' hi- ma-jmee' jōh- dsē' kiyh'.

⁴⁸ He-ja- ga-jäh' Jesús siih- dsa-mē' he':

—Ma-na-che' ba' dso'kye- kyah'.

49 Jñah' hì- ma' na-teeh' kyaay', ga-løoy' ngiiy' juu' kih' dsa-kyaayh':

—¿Hee' laa' dsa- na-, che' lä'kye- dso'kye- kih' dsa' chey'?

50 Pero ga-jäh' Jesús siih' dsa-më' he':

—Kih' he' ma-lä-dsoo' hoh', ma-laah' hne- kih' dso'kye-. Gwaah' ba'hne- llu'.

8

Ma' chaa' dsa-më' hì- ma' jmee' ta'he' kih' Jesús

1 Ma-ngëë' he- ja-, ngoo' Jesús lä'kaa- jwii- kaah' jwii- mäh- na'kway- ju'hmëë', ga-hlëëyh' dsa- lä'koo- jää- Dio dsa- lä'hiih' kih'. Hi- lä-jëë- gya-tuu' apóstole ma' jmee- ko-jøh' kyaayh'.

2 Hi- ma' jmee- ko-jøh' kyaah' Jesús ko-llaq' dsa-më' hì- ga-hwëëy- jmi-lle' hliih' kih', kyaah' hì- ma' dsaah' ka-läh'. Jee' kih' dsa-më' he' ma' hää' María hì- ma' tëëyh- Magdalena, hì- ma' jää- gyeë' jmi-lle' hliih'.

3 Ma' hää' Juana ka-läh', hì- ma' hää' më' Chusa. Chusa he' ma' kye- miih- ta' kih' Herode. Hi- ma' hää' Susana, kyaah' jwëë' ga' dsa-më' hì- ma' jmee- ta'he' kih' Jesús.

Juu' na-hmää' lä'koo- la' kih' dsa- hì- jñee- mi'ju-

(Mt. 13:1-9; Mr. 4:1-9)

4 Jwëë' jwërte dsa- hì- ya-nää' lä'kaa- jee' jwii- kih', hì- ga-kuh' jee' ma' cheh' Jesús. He- ja- ga-siiyh' kyaah' juu' na-hmää' la':

5 —Jaa' dsa- ngoo' ga-jñee' mi'ju-. Jee' ngooy' jñee' mi'ju- ja-, ga-saa' miih- cha'jwë'. Ma' ga-ngëë' dsa-, ga-hee' ga-soyh' kih' mi'ju- ja-, hi- ga-jñaa' ta' hì- hëë- gyuu' ga-kuyh-.

6 Jyoh' mi'ju- ga-saa' në' gwaah' he- nøø' miih- në' kuu'. Ga-hya- ba' mi'ju- ja-, pero चाह' ba' ga-lä'kii' kih' he- sa' gyuh' gwaah' ja-.

7 Hi' jyoh' ka-läh' mi'ju- ga-saa' jee' chaah' too'. Ga-kwaa' ga' chaah' too' ja-, he- ja- ga-uu- chaah' kih' jee' na'too'.

8 Hi' jyoh' mi'ju- ja-, ga-saa' jee' la' hwa' jmah', he- ja- ba' ga-hii', ga-kwa' hña-loo' mii' lä'koo- chaah'.

Ma' ga-dsaa' juu' he- ma' kway- ja-, ga-hlëëyh' koo- ki-gaa-, ga-jäyh':

—Hì- hnøø' heeh' juu' la-, wa' heeyh-.

9 He- ja- ga-ngii' discípulo juu' kiyh' ga-siiyh':

—¿Hee' hnøø' jäh' juu' na-hmää' he- ma' kwah' na'?

10 He- ja- ga-jäyh':

—Hnäh' ba' na-ngëh' hnäh' jwë' lä'kyuu' hnäh' ha- lä- jää' Dio hnäh' lä'hiih' kih', he- sa- ma' kyuu' dsa- jää'. Pero hì- jñah', hlëëhn' kyaah' juu' na-hmää' ba'. Lä' ja-, ma' ke- he- ga-jëëy-, sa' lä-jnä' kiyh'. Hi- ma' ke- nuuy-, ni- lä- ja- sa' lä-ngëëy'.

Ga'jmeeh' Jesús juu' he- hnøø' jäh' juu' na-hmää' kih' hì- na-jñee' mi'ju-

(Mt. 13:18-23; Mr. 4:13-20)

11 'Lä-la- hnøø' jäh' juu' na-hmää' ja-. Mi'ju- ja- la' kwaat' juu' kih' Dio.

12 Hi' mi'ju- he- ga-saa' cha'jwë', la' kwaat' dsa- hì- ga-nuu' juu' kih' Dio. Mah' चाह' ba' gwa' hì- sa'llu' jñuu' juu' he- ma- na-jnäa' neh' tuh-dsëy'. Mah' sa- lä-heey' juu' kih' Dio hi- lä- ja- sa- lääy' kih' dso'kye-.

13 Heh' mi'ju- he- ga-saa' në' gwaah' he- nøø' miih- në' kuu'. Lä- ja- laa' dsa- hì- nuu- juu' kih' Dio. Jëë- ba' dsëy' lä- ma' to-në' ga-nuuy'. Hì- he' laa'

lä'koō he- sa' cha- jmoo' kih'. Heeyh- kō-hwëë' juu' kih' Dio. Pero wa'ra- ja' he- wi' nē' kiyh', beey' Dio.

14 Heh' mi'ju- he- ga'saa' jee' kih' chaah' toō' ja-, lä'ja- laa' dsa- hi- nuu- juu' kih' Dio. Pero ma' miih- lä'ja- ba' dsa-lä-øø' kih' Dio. Kih' he- kye- gyih' huu' dsē- lä'chay- kuu', hi' tih- dsēy' lä'jē' he- cha- jmi- gyuu' la-. He' ja- ni- miih- sa' ga'jmää' kiyh' heh' juu' he- ga'nuuy' ja-.

15 Pero mi'ju- he- ga'saa' hwa' llu', lä'ja- laa' dsa- hi- nuu- lä'kaa- tuh- dsē', ngoo' bih' chooyh- koo- hweh- juu' he- ga'nuuy' ja-. He' ja- ba' ja- jmeey' cha- miih- ta' llu' kih' he- kwëeh- dsēy'.

Juu' na-hmää' lä'koo- la' kih' wa'je-

(Mr. 4:21-25)

16 Ni' jaa- sa' hih- je- mah' jlëy' kyaah' koo- kyaah', ni- sa' chiyh' neh' jii'. He- chiyh' jee' ni' ba' mah' lä'jnä' kih' lä'jēē- hi- dsa- taah' cha'neh'.

17 Lä'jē- he- na-hmää', lloo- koo- jmi' lä'jnä'. Hi' lä'jē- he- sa' jnä', la' kwaat- lä'jnä'.

18 Kye- da' hnäh' kwaat- kih' juu' he- nuuh- hnäh'. Jëeh', lä'jēē- hi- ngëē' miih', hi- he' lä'ngëē- cha-ga'miuh-. Lä'jēē- hi- jmee- ngëē', lä'kye- he- ja- laa- ba'.

Øøh' Jesús kyaah' chooy'

(Mt. 12:46-50; Mr. 3:31-35)

19 Ga'la- nää' øøh' Jesús kyaah' chooy' jee' ma' kway- juu'. Pero sa' ga'la' ma' la- nääy' chuh- kiyh', kih' he- ma' tääh' jwëē' dsa-.

20 Ga'he' jaa- hi- na'jmeeh' juu' kiyh', ga'jäyh':

—Hi- maa' kyaah' kyaah' øøh' tääh' ka'hne', hnøøy' jëēy' hne-.

21 He' ja- ga'jeyh- kih' dsa- he', ga'siiyh':

—Hi- nuu- juu' kih' Dio mah' jmeey' he', hi- he' ba' laa' maa' kyaan', hi- he' ba' laa' øøhn'.

Ga'jmeē' Jesús hih' kih' lle' mah' hi' tii'

(Mt. 8:23-27; Mr. 4:35-41)

22 Koo- jmi' ja-, ga'he' Jesús neh- koo- na'moo' kyaah' discípulo kyaay' mah' ga'siiyh':

—Wa' haan' ta' hngaah' kō-taa- jmi- juuh- la-.

Mah' ga'nääy'.

23 Ta'ko- jiih' ga'nääy' nē' jmi' ja-, ga'gwii- Jesús. Ni' juu' ga' sa' hi' ma' ja' koo- lle' tä' nē' jmi' ja-. Ga'hi' goo- jwërte kiyh' he- ma' hmääh' cha'jmi- ja-.

24 He' ja- ga'chaay' Jesús jee' ma- na- gwiiy-, ga'jäyh':

—Ta' jwoh', ta' jwoh'. Ngoo' ga' juu' jne' jee' la-.

Ma' ga'nooy-, ga'jmeey' hih- ga'jä' tii' lle', hi' ga'jmeey' hih- kih' jmi- ka-läh'. Lä'chah' ja- ga'jä' tii' go-te-.

25 —Miuh- go-te- ma-lä-dsoo' hoh' hnäh' —ga'jäh' Jesús siiyh' discípulo kyaay'.

Peer' ga-lä'goyh' hi' ga'jëē' dsayh'. Mah' ma' jäyh' siiyh' dsa-kyaayh':

—¿Hee- laa' dsa- na- he- liyh- jmeey' hih- kih' lle' hi' jmeey' hih- kih' jmi-, hi' lä'ja- nuuh' kiyh' ka-läh'?

Dsa- hi- ma' kye- jmi- lle' hiih' cheē- Legión

(Mt. 8:28-34; Mr. 5:1-20)

26 Ja⁻ ga⁻ ga⁻lla⁻ nääy⁴ jee⁻ tääh⁻ dsa⁻ hi⁻ chee⁻ gadareno. Hwa⁴ kih⁴ hi⁻ he⁻ jä⁻ ta⁻ hngaah⁻ jmi⁻ kih⁴ hwa⁴ Galilea.

27 Ma⁻ ya⁻ hëë⁻ Jesús neh⁻ na⁻moo⁻ jee⁻ la⁻ cha⁻hoo⁻ jmi⁻ ja⁻, ja⁻ jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ chaa⁻ jee⁻ jwi⁻ ja⁻ ga⁻ mi⁻ jëey⁻. Ma⁻ lä⁻ hi⁻ jøø⁻ jmi⁻ lle⁻ hliih⁻ kiyh⁻. Sa⁻ cha⁻ hmiih⁻ ma⁻ këyh⁻. Sa⁻ ma⁻ gyay⁻ cha⁻neh⁻. Ma⁻ gyay⁻ jee⁻ la⁻ to⁻ høø⁻ kih⁻ hlii⁻ ba⁻.

28 Lä⁻ koo⁻ ma⁻ ga⁻ jëey⁻ Jesús, ga⁻ hooyh⁻ kii⁻ mah⁻ ga⁻ jwääy⁻ hñiiy⁻ cha⁻ne⁻ Jesús, ga⁻ hlëeyh⁻ ki⁻ gaa⁻:

—¿Hee⁻ hnooh⁻ jmeeh⁻ kin⁻, Jesús, Joø⁻ Dio hi⁻ gya⁻ gyuu⁻? Ta⁻ jmee⁻ hñaa⁻ hoh⁻, ta⁻ jmeeh⁻ jnä⁻ —ga⁻ jäh⁻ jmi⁻ lle⁻ hliih⁻ he⁻.

29 (Jëeh⁻, ma⁻ ngëë⁻ ma⁻ jmee⁻ Jesús hih⁻ kih⁻ jmi⁻ lle⁻ hliih⁻ he⁻ jää⁻, he⁻ ya⁻ hëey⁻ kih⁻ dsa⁻ he⁻. Ma⁻ lä⁻ hi⁻ heeh⁻ jmi⁻ lle⁻ hliih⁻ he⁻ wii⁻. Ma⁻ ke⁻ ma⁻ hñuu⁻ dsa⁻ gooy⁻ kyaah⁻ caden⁻ hi⁻ ma⁻ gwëy⁻ ti⁻ kyaah⁻ jwi⁻ hma⁻ he⁻ hë⁻ too⁻, he⁻ ma⁻ hnäy⁻ ba⁻ ja⁻. Hi⁻ ma⁻ jøø⁻ jmi⁻ lle⁻ hliih⁻ kiyh⁻ ta⁻ hwa⁻ kii⁻ jee⁻ sa⁻ kwa⁻ ni⁻ miuh⁻.)

30 He⁻ ja⁻ ga⁻ ngii⁻ Jesús juu⁻ kiyh⁻:

—¿Hee⁻ cheeh⁻ hne⁻?

—Jwëë⁻ chee⁻ jnääh⁻ —ga⁻ jäh⁻ jmi⁻ lle⁻ hliih⁻ he⁻.

Ga⁻ jäh⁻ lä⁻ ja⁻ kih⁻ he⁻ ma⁻ laa⁻ jwëë⁻ jwërte dsa⁻ hlëeh⁻ hi⁻ ma⁻ tääh⁻ tuh⁻ dsë⁻ dsa⁻ he⁻.

31 Ga⁻ chuuy⁻ kyaah⁻ Jesús mah⁻ sa⁻ ma⁻ cheey⁻ cha⁻je⁻.

32 Moh⁻ ja⁻ ma⁻ tääh⁻ koo⁻ nää⁻ ñe⁻ ma⁻ kuh⁻ nuu⁻. He⁻ ja⁻ ga⁻ chuuy⁻ jmi⁻ lle⁻ hliih⁻ he⁻ kyaah⁻ Jesús mah⁻ kway⁻ jwë⁻ dsa⁻ taayh⁻ kih⁻ ñe⁻ he⁻. Ga⁻ kwa⁻ ba⁻ Jesús jwë⁻.

33 Ga⁻ hwëë⁻ jmi⁻ lle⁻ hliih⁻ he⁻ ga⁻ nääy⁻ ga⁻ taayh⁻ tuh⁻ dsë⁻ ñe⁻. Lä⁻ चाह⁻ ja⁻ lä⁻ jëë⁻ ñe⁻ he⁻ ga⁻ kyuu⁻. Ma⁻ ga⁻ tëey⁻ koo⁻ lle⁻ hwa⁻, ko⁻ dsoo⁻ jwë⁻ ba⁻ ga⁻ saay⁻ lä⁻ ga⁻ të⁻ cha⁻ jmi⁻ juuh⁻. Jee⁻ ja⁻ ga⁻ juuy⁻ neh⁻ jmi⁻.

34 Dsa⁻ hi⁻ ma⁻ tääh⁻ hää⁻ ñe⁻ he⁻, ma⁻ ga⁻ jëey⁻ ga⁻ la⁻ lä⁻ ja⁻, ga⁻ nääy⁻ ko⁻ chih⁻ cha⁻ hliiy⁻ na⁻ jmeeyh⁻ juu⁻ ta⁻ jee⁻ jwi⁻ hi⁻ lä⁻ kaa⁻ kih⁻ hi⁻ ma⁻ tääh⁻ jee⁻ nuu⁻ kih⁻.

35 He⁻ ja⁻ ga⁻ hwëë⁻ dsa⁻ na⁻ nää⁻ na⁻ jëey⁻ ha⁻ lä⁻ ga⁻ la⁻. Lä⁻ koo⁻ ma⁻ ga⁻ tëë⁻ dsa⁻ chuh⁻ kih⁻ Jesús ga⁻ jëey⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻ hwëë⁻ jmi⁻ lle⁻ hliih⁻ kih⁻ he⁻. Ma⁻ gya⁻ hu⁻ ti⁻ Jesús, ma⁻ kyeyh⁻ hmiih⁻, hi⁻ ma⁻ jä⁻ kiyh⁻. He⁻ ja⁻ ga⁻ lä⁻ goh⁻ lä⁻ jëë⁻ dsa⁻.

36 Dsa⁻ hi⁻ ga⁻ jëë⁻, ga⁻ jmeeyh⁻ juu⁻ ha⁻ lä⁻ ga⁻ la⁻ he⁻ ga⁻ hlaa⁻ hi⁻ ma⁻ kye⁻ jmi⁻ lle⁻ hliih⁻ he⁻.

37 He⁻ ja⁻ lä⁻ jëë⁻ dsa⁻ gadareno ga⁻ chuuy⁻ kyaah⁻ Jesús mah⁻ wa⁻ llaayh⁻ kih⁻ ta⁻ jee⁻ jyoh⁻, jëeh⁻ ma⁻ goyh⁻ jwërte. He⁻ ja⁻ ga⁻ he⁻ Jesús neh⁻ na⁻ moo⁻ ngaah⁻ bih⁻.

38 Dsa⁻ hi⁻ ga⁻ hwëë⁻ jmi⁻ lle⁻ hliih⁻ kih⁻ he⁻, ga⁻ chuuy⁻ kyaah⁻ Jesús mah⁻ ma⁻ kway⁻ jwë⁻ ma⁻ dsooy⁻ kyaayh⁻. Pero Jesús ga⁻ jmee⁻ mada⁻ kiyh⁻, he⁻ jäh⁻ ba⁻. Ga⁻ jäh⁻:

39 —Gwaah⁻ cha⁻neh⁻ kyah⁻. Go⁻ jmeeh⁻ juu⁻ kih⁻ dsa⁻, ha⁻ koo⁻ sa⁻ juuh⁻ he⁻ ma⁻ jmee⁻ Dio kyaah⁻ hne⁻.

He⁻ ja⁻ ngaayh⁻, ga⁻ løøy⁻ jmeeyh⁻ juu⁻ lä⁻ kaa⁻ jee⁻ jwi⁻ ha⁻ koh⁻ sa⁻ juuh⁻ he⁻ ga⁻ jmee⁻ Jesús kiyh⁻.

Jo⁻ mi⁻ Jairo kyaah⁻ jaa⁻ dsa⁻ më⁻ hi⁻ ma⁻ dsaah⁻
(Mt. 9:18-26; Mr. 5:21-43)

40 Ma' ga'lloo' Jesús ta' hngaah' ko'taa', peer' jwëë' dsa' ma' tääh' jääy' he' ja' ga'heeh' dsih' lä'kaa' tuh'dsë'.

41 Jee' ja' ga'lloo' jaa' dsa'nñuh' hi' chee' Jairo hi' ma' laa' ta' kih' gwah'. Dsa' he' ga'juuh' jnéy' cha'né' Jesús, ga'chuuy' kyaah' mah' dsooy' cha'neh' kiyh'.

42 Ma' chaa' jaa' jo'miiy' hi' ma' laa' gyuu' koo' mée' kyaay'. Chih'mé' he' ma' hää' koo' gya'to' ji'ñe'. Hi' he' na' kyaa' ngoo' ga'juu'.

Jee' hää' Jesús jwé' ngoo' kyaah' Jairo, peer' na'lää' na'jlëë' bih' dsa', jëeh' jwëë' jwërte dsa' hi' ga'nää' kyaayh'.

43 Jee' kih' dsa' he' ma'hää' jaa' dsa'mé' hi' ma'hya' gya'to' ji'ñe' dsaah' dsoo' kih'. Dsa'mé' he' ga'mi'lla' lä'jé' go'te' he' ma' cha' kiyh', ga'heey' kyaah' té'mé'. Pero ni' jaa' té'mé' sa' ga'lih' ma' jmee' mé' kiyh'.

44 Ga'llooy' ta' kaluu' Jesús mah' ga'suy' miih' cha'gooy' cha'hoo' sa'hmiih' kiyh'. Lä'chah' ja' ga'hna' he' ma' jëëy' dsoo' kiyh'.

45 He' ja' ga'jäh' Jesús:

—¿Hi' na' hi' ma'su' cha'hoo' sa'hmiih' kin'?

Pero ni' jaa' sa' ga'bääh' hñii'. He' ja' ga'jäh' Pee' kyaah' lä'jëë' dsa'kyaayh'.

—Ta'jwoh', jwëë' dsa' hi' dsa'kya' dsa'jnaah' hne' mah' jawah': “¿Hi' na' ma'su' cha'hoo' sa'hmiih' kin'?”

46 He' ja' ga'jäh' Jesús:

—Chaa' jaa' hi' ma'su' sa'hmiih' kin'. Jëeh' ma'lä' liihn' heh' be' kin' ma'mi'hlää' jaa' dsa'.

47 Ma' ga'lä'jnää' dsa'mé' he', goh' bih' ngooy' na'juuyh' jnéy' cha'né' Jesús. Ga'jmeeyh' juu' cha'né' lä'jëë' dsa', he' kih' ja' he' ga'tëëy' cha'hoo' hmiih' kih' Jesús. Hi' ga'jmeeyh' juu' he' ga'jä' kiyh' lä'chah' ja'.

48 He' ja' ga'jäh' Jesús siiyh':

—Ma'hlaah' ba'hne' he' ma'dsaah', lä'llu' he' ma'lä'dsoo' hoh'. Gwaah' ba'hne' kyah' lä'kaa' tuh'hoh'.

49 Lä' ma' cheh' ba' Jesús hlëeh', ma' ga'lloo' jaa' moz' kyaa' hi' ma' laa' ta' kih' gwah', mah' ga'jmeeyh' juu' kih' Jairo, ga'siiyh':

—Ma'juu' ba' gyuu' mé' kyaah'. Mo'to' kwa' ga'ta' kih' Ta'jwoh' na'.

50 Ma' ga'nuu' Jesús juu' he' ma'kye' dsa' he', ga'siiyh' Jairo:

—Ta' ka' hñü'dsë'. Jmee' dsoo' hoh' ba'. Mah' jëeh' lä'jiih' ba' chih'mé' kyaah'.

51 Ma' ga'he' Jesús cha'neh' kih' Jairo, sa' ga'kway' jwé' ma' dsa'taah' jñah' dsa'. Ma'lä' Pee' kyaah' Jacobo kyaah' Jwaa' hi' kyaah' cho'jmii' chih'mé' hi' ma' na'juu' he' ba' ga'taah'.

52 Ga'lä'jëë' ba' hi' tääh' jee' ja' ma' ki'hooh' kih' chih'mé' he'. He' ja' ga'jäh' Jesús siiyh':

—Ta' hooh' hnäh'. Chih'mé' na' sa' na'juuy', he' na'gwiiy' ba' na'.

53 Ga'mi'kwaah' ba' dsa' kih' Jesús ma' ga'nuuy' juu' ja'. Jëeh', ñe' bih' he' ma' na'juu' go'te' ba' chih'mé' he'.

54 Mah' ga'sooh' Jesús goo' chih'mé' he', ga'hlëëyh' ki'gaa', ga'jäyh':

—Chih'mé', noo'.

55 He' ja' joh' ka'läh' jmi'lle' kiyh'. Lä'chah' ja' ga'lä'jiiyh', mah' ga'nooy'. Ja'ga' ga'jmeé' Jesús mada' kwëëyh' he' kuyh'.

56 Peer⁺ ga⁺ jëë⁺ dsa⁺h⁺ cho⁺ jmii⁻ chih⁻ mē⁺ he⁺. Hi⁺ ga⁺ jmeē⁺ Jesús mada⁻ mah⁺ sa⁻ kooyh⁺ juu⁺ kya⁺ah⁺ ni⁺ jaa⁻ he⁻ ga⁻ la⁺ lā⁺ ja⁻.

9

Ga⁻chee⁺ Jesús lā⁻ jëë⁻ gya⁻ tuu⁺ na⁻ kwa⁻ juu⁺

(Mt. 10:5-15; Mr. 6:7-13)

1 Ga⁻ jøøh⁻ Jesús lā⁻ jëë⁻ discipulo kya⁺ay⁺, ga⁻ kwëëyh⁺ be⁺ mah⁺ jmeey⁺ hih⁺ hwëë⁻ hī⁻ sa⁻ llū⁺ hī⁻ jmeeh⁻ dsa⁻ hī⁻ ga⁻ kwëëyh⁺ be⁺ mah⁺ mi⁻ hlā⁺ay⁺ dsa⁻ dsaah⁺.

2 Ga⁻ cheey⁺ mah⁺ dsa⁻ kway⁻ juu⁺ ha⁻ lā⁻ jā⁺ Dio dsa⁻ lā⁻ hih⁻ kih⁺, hī⁻ lā⁻ kye⁻ he⁻ mi⁻ hlā⁺ay⁺ dsa⁻ dsaah⁺.

3 Ga⁻ jā⁺ Jesús siih⁻ lā⁻ jëë⁻:

—Ta⁻ k⁺ hnā⁺ ni⁺ miih⁻ kih⁺ cha⁺ jwë⁺. Ta⁻ k⁺ hnā⁺ hma⁻ hu⁺, ta⁻ k⁺ hnā⁺ hmih⁻ tuh⁻, ta⁻ k⁺ hnā⁺ he⁻ ñiih⁻, ni⁺ kuu⁺, ni⁺ ta⁻ k⁺ hnā⁺ jyoh⁺ lëë⁻ hmiih⁻ kyah⁺ hnā⁺.

4 Wa⁺ he⁻ cha⁻ he⁻ hne⁺ jee⁺ lla⁻ nā⁺ hnā⁺, ja⁻ go⁻ ta⁺ah⁺ hnā⁺ ha⁻ koo⁻ jiih⁺ lā⁻ hëëh⁺ hnā⁺ jee⁺ ja⁻.

5 Cher⁺ mah⁺ cha⁻ koo⁻ jee⁺ jwii⁻ jee⁺ sa⁻ heeyh⁻ hnā⁺, ja⁻ hwëëh⁻ hnā⁺ go⁻ te⁻ jee⁺ ja⁻. Ja⁻ hlah⁺ hnā⁺ wa⁻ hløø⁻ he⁻ na⁻ beh⁻ tiih⁺ hnā⁺ mah⁺ jmeē⁺ lii⁻ he⁻ ma⁻ la⁺ kwa⁺at⁻ kih⁺ bih⁺ ja⁻ —ga⁻ jā⁺ Jesús siyh⁻ discipulo kya⁺ay⁺.

6 Ja⁻ ga⁻ ga⁻ ta⁺ayh⁺ jwë⁺, ga⁻ nā⁺ay⁺ lā⁻ koo⁻ lā⁻ koo⁻ jwii⁻ kway⁻ ju⁻ hmëë⁺ kih⁺ Dio, ma⁻ la⁺ mi⁻ hlā⁺ay⁺ dsa⁻ dsaah⁺ lā⁻ kaa⁻ jee⁺ ga⁻ nā⁺ay⁺.

Herode ga⁻ jmeē⁺ h⁺ dse⁻ he⁻ ma⁻ lā⁻ jiih⁺ Jwaa⁻

(Mt. 14:1-12; Mr. 6:14-29)

7 Herode hī⁻ ma⁻ la⁺ llē⁻ moh⁺, ga⁻ nuu⁺ lā⁻ jë⁻ he⁻ ma⁻ jmeē⁺ Jesús. Sa⁻ ñey⁻ he⁻ h⁺ dse⁻ ma⁻ jmeey⁺, jëëh⁺ ko⁻ lla⁺ ma⁻ jā⁺ Jwaa⁻ ba⁻ he⁻ hī⁻ ma⁻ lā⁻ jiih⁺.

8 Hī⁻ jñah⁺ koo⁻ nā⁺ ma⁻ jā⁺yh⁺: “Elía ba⁻ oo⁻ hī⁻ ma⁻ hñaa⁻.” Hi⁻ jñah⁺ ga⁻ ma⁻ jā⁺: “Go⁻ la⁺ jaa⁻ hī⁻ ga⁻ ngëë⁻ juu⁺ kih⁺ Dio llo⁻ joo⁻ ba⁻ na⁻ hī⁻ ma⁻ lā⁻ jiih⁺.”

9 He⁻ ja⁻ ga⁻ jmeē⁺ Herode h⁺ dse⁻:

—¿Ha⁻ lā⁻ ja⁻? ¿Ja⁻ jnā⁻ ga⁻ jmeen⁺ mada⁻ he⁻ ga⁻ ku⁺ dsa⁻ lle⁻ Jwaa⁻? ¿Hī⁻ ba⁻ na⁻, hī⁻ nuun⁻ kih⁺ jmeey⁺ ja⁻ koo⁻ nē⁻ he⁻ juh⁻ gaa⁻?

Hi⁻ ma⁻ hnøøy⁺ ma⁻ dsa⁻ jëëy⁻.

Ga⁻ āāh⁻ Jesús hñā⁻ mil dsa⁻ ñ⁺ h⁺h

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Jn. 6:1-14)

10 Ma⁻ ga⁻ lla⁻ nā⁻ lā⁻ jëë⁻ apóstole he⁺, ga⁻ jmeeyh⁺ juu⁺ kih⁺ Jesús lā⁻ jë⁻ he⁻ ga⁻ jmeey⁺. Ja⁻ ga⁻ jā⁺ay⁺ kah⁺ apóstole, ga⁻ nā⁺ay⁺ ta⁻ hwa⁺ kii⁺ jā⁺h⁺ jee⁺ jwii⁻ he⁻ chee⁻ Betsaida.

11 Pero ma⁻ ga⁻ lā⁻ liih⁻ dsa⁻, ga⁻ nā⁺ay⁺ cha⁺ay⁺ kaah⁺ kiyh⁺. Ga⁻ heeh⁻ bih⁺ dsa⁻ he⁺. Mah⁺ ga⁻ løøy⁻ hlëëyh⁻ ha⁻ lā⁻ jā⁺ Dio dsa⁻ lā⁻ hih⁻ kih⁺. Hi⁻ ga⁻ mi⁻ hlā⁺ay⁺ lā⁻ jëë⁻ hī⁻ ma⁻ dsaah⁺.

12 Lā⁻ koo⁻ ma⁻ ngoo⁺ ga⁻ hloo⁺ jmii⁺ ja⁻, lā⁻ jëë⁻ gya⁻ tuu⁺ discipulo ga⁻ ya⁻ jā⁺h⁺ kih⁺ Jesús mah⁺ ga⁻ siyh⁺:

—Chiuh⁺ dsa⁻ na⁻ wa⁻ lla⁻ nā⁺ay⁺ lā⁻ kaa⁻ jee⁺ jwii⁻ mäh⁻ hī⁻ lā⁻ kaa⁻ jee⁺ nuu⁻ jee⁺ tā⁺ah⁺ dsa⁻ lā⁻ ku⁺ lā⁻ jii⁺ la⁻. Wa⁺ lla⁻ hnøøy⁻ he⁻ kuyh⁺ hī⁻ lā⁻ kye⁻ jee⁺ jā⁺y⁺. Jëëh⁺, hwa⁺ kii⁺ jmah⁺ ba⁻ la⁺ jee⁺ tøøhn⁻ la⁻.

13 Mah⁺ ga⁻ jā⁺yh⁺ siyh⁺ discipulo kya⁺ay⁺:

—Hnā⁺ ba⁻ kwëëyh⁻ he⁻ kuyh⁺.

Mah¹ ga¹ jāyh¹ siiyh⁺ Jesús:

—Kye¹ jnāäh¹ ma⁻ la⁻ hñā¹ he⁻ ñiih⁻ ba¹ kyaah¹ uu¹ hmooh⁻. ¿Che¹ dsa⁻ nøø¹ jnāäh¹ dsa⁻ lā¹ jnāäh¹ he⁻ kuh⁻ dsa⁻ na⁻?

14 Koo⁻ hñā¹ mil ma¹ tee¹ dsa⁻ ñuu^h hī⁻ ma¹ tāäh¹ jee¹ ja⁻. He⁻ ja⁻ ga⁻ siiyh⁻ lā⁻ jēē⁻ discipulo kyaay¹:

—Jmee¹ hnāh¹ mada¹ mah¹ dsa⁻ taah¹ dsa⁻ ma⁺ kih⁻ kih¹, ma⁺ to⁻ lo⁻ gyaay¹ lā⁻ koo⁻ nāā¹.

15 Lā⁻ ja⁻ ga⁻ jmee¹ discipulo. Ga⁻ jmeey¹ mada¹ ga⁻ taah¹ dsa⁻ hwa¹.

16 Ja⁻ ga⁻ ga⁻ ka¹ Jesús lā⁻ jē⁻ hñā¹ he⁻ ñiih⁻ ja⁻, kyaah¹ lā⁻ uu¹ hmooh⁻ he¹, ga⁻ jēē¹ ta⁻ gyuu^h mah¹ ga⁻ kway¹ ti⁻hmaah¹ kih¹ Dio. Ja⁻ ga⁻ ga⁻ llaay¹ mah¹ ga⁻ kwēēy^h discipulo kyaay¹ na⁻ llay⁻ cha⁻ nē⁻ lā⁻ jēē⁻ dsa⁻.

17 Ga⁻ lā⁻ jēē⁻ ba¹ dsa⁻ ga⁻ kuh⁻ lā⁻ jiih¹ ga⁻ kēē⁻. Ma⁻ la⁻ ma⁻ kuh⁻ lā⁻ jēē⁻ dsa⁻, ga⁻ kah¹ gya⁻ to⁻ sa⁻ miih⁻ jwi¹ he⁻ ga⁻ chaa¹ ja⁻.

Ga⁻ jāh¹ Pee¹ Jesús he¹ laa¹ Cristo

(Mt. 16:13-19; Mr. 8:27-29)

18 Koo⁻ hā¹ ma¹ gya¹ Jesús ngiiy⁺ kiyh¹ kih¹ Dio jee¹ sa⁻ chaa⁻ dsa⁻. Ma⁻ la⁻ discipulo ba¹ ma¹ tāäh¹ kyaayh¹ jee¹ ja⁻. He⁻ ja⁻ ga⁻ ngii¹ Jesús juu¹ kiyh¹:

—¿Ha⁻ lā⁻ jāh¹ dsa⁻ kin⁻, hī⁻ jnā¹ laay¹?

19 —Ko⁻ llaa¹ dsa⁻ jāh¹, Jwaa¹ hī⁻ ma¹ choo⁻ jmi⁻ ba¹ hne⁻. Jñah¹ jāh¹, Elía ba¹ hne⁻. Jñah¹ ko⁻ llaa¹ jāh¹, hne⁻ laah¹ jaa⁻ hī⁻ ga⁻ ngēē⁻ juu¹ kih¹ Dio llo⁻ joo⁻ hī⁻ ma⁻ lā⁻ jiih⁻ —ga⁻ jāh¹ discipulo kyaay¹.

20 Mah¹ ga⁻ jāh¹ Jesús siiyh⁺:

—¿Ha⁻ ga⁻ hnāh¹ na⁻, hee⁻ jwah¹ hnāh¹ kin⁻, hī⁻ ba¹ jnā¹ laah¹ hnāh¹?

He⁻ ja⁻ ga⁻ jāh¹ Pee¹ siiyh⁺:

—Hne⁻ he¹ Cristo hī⁻ ga⁻ chee¹ Dio.

Ga⁻ mi¹ jnāā⁻ Jesús juu¹ he¹ juuy¹

(Mt. 16:20-28; Mr. 8:30-9:1)

21 Pero ga⁻ taah¹ Jesús juu¹ discipulo kyaay¹ mah¹ sa⁻ kooyh¹ juu¹ ja⁻ kyaah¹ ni¹ jaa⁻.

22 Hi⁻ ga⁻ jāh¹ Jesús siiyh⁺ discipulo kyaay¹:

—Jmee¹ bii¹ kih¹ Hī⁻ ga⁻ lēē⁻ ngo⁻ la⁻ jēē⁻ cha⁻ miih⁻ wi¹. Hi⁻ dsa⁻ gyuu^h sa⁻ lā⁻ hnāā¹ dsih¹, lā⁻ ja⁻ dsa⁻ kaah¹ kyaay¹ jmi⁻ dsa⁻, kyaah¹ ta⁻ jwoh¹ kyaay¹ ley sa⁻ lā⁻ hnāā¹ dsih¹. Hi⁻ jmee¹ bii¹ kiyh¹ juuy¹ mah¹ lā⁻ jiiyh¹ ka⁻ lāh¹ ga⁻ ma⁻ hya⁻ hnē⁻ jmi⁻.

23 Ja⁻ ga⁻ ga⁻ siiyh⁺ lā⁻ jēē⁻ dsa⁻:

—Cher¹ mah¹ hī⁻ hnøø¹ jā⁻ kyaah¹ jnā¹, sa⁺ wa¹ jmāy¹ hñiiy¹ kwaat¹, wa¹ jāy¹ cru¹ kyaay¹ koo⁻ jmi⁻ koo⁻ jmi⁻ mah¹ wa¹ jmeey¹ ko⁻ jøh¹ kyaah¹ jnā¹.

24 Jēēh¹, lā⁻ jēē⁻ hī⁻ hāā⁻ hñii¹ mah¹ sa⁻ juuy¹, hī⁻ he¹ juu¹ ba¹. Pero lā⁻ jēē⁻ hī⁻ kwaā⁻ hñii¹ juu¹ kwaat¹ kin⁻, hī⁻ he¹ ba¹ lāā⁻.

25 ¿Hee⁻ ya¹ øø¹ ka⁻ dsa⁻ ma⁻ ke⁻ ga⁻ liyh¹ lā⁻ jēē⁻ he⁻ cha⁻ jmi⁻ gyuu^h la⁻ mah¹ wa⁻ ra⁻ ga⁻ juuy¹, sa⁻ tēēy^h kih¹ Dio? ¿Hee⁻ jmāā¹ kiyh¹ cher¹ mah¹ ga⁻ heey¹ hñiiy¹?

26 Cher¹ mah¹ hī⁻ jmee⁻ na⁻ hiih¹ kin⁻ o kyaah¹ juu¹ kin⁻, ja⁻ ba⁻ lā⁻ ja⁻ jmee⁻ na⁻ hiih¹ Hī⁻ ga⁻ lēē⁻ ngo⁻ la⁻ kyaayh¹, wa⁻ ra⁻ jayh¹ ka⁻ lāh¹ jee¹ je⁻ jih¹ gyeh¹ kiyh¹, ja⁻ ba⁻ kyaah¹ je⁻ kih¹ Tāā⁻, hi⁻ kih¹ lā⁻ jēē⁻ ángele hī⁻ na⁻ jngēē⁻ kyaay¹.

27 Pero ju⁻ dsoo⁻ jwahn⁻, chaa⁻ ko⁻ llaa¹ dsa⁻ hī⁻ tāäh¹ jee¹ la⁻, sa⁻ juuy¹ jāā⁻ sa⁻ ga⁻ ma⁻ jēēy⁻ ha⁻ lā⁻ la⁻ be⁻ kih¹ Dio hī⁻ jmee⁻ hih⁻.

Ga⁻lä⁻sëë' Jesús to⁻lo⁻ nē⁻ kō⁻llaq⁻ discípulo

(Mt. 17:1-8; Mr. 9:2-8)

²⁸ Ma⁻ ngëë' ga⁻ kōō⁻ jñaa⁻ jmi⁻ he⁻ ga⁻ hlëëyh⁻ juu⁻ ja⁻, ga⁻ wii⁻ Jesús kōō⁻ moh⁻ na⁻ ngüy⁻ kiyh⁻ kih⁻ Dio kō⁻ jōh⁻ kyaah⁻ Pee⁻ kyaah⁻ Jwaa⁻ kyaah⁻ Jacobo.

²⁹ Ta⁻ kō⁻ jiih⁻ ma⁻ ngüy⁻ kiyh⁻ kih⁻ Dio, ga⁻ lä⁻ sii⁻ mo⁻ nēy⁻. Hmiih⁻ kiyh⁻ ga⁻ lä⁻ tō⁻ jlëë⁻ ñih⁻.

³⁰ Ga⁻ lä⁻ jnää⁻ uu⁻ dsa⁻ ñuu⁻ hi⁻ ma⁻ lla⁻ juu⁻ kyaayh⁻. Jaa⁻ he⁻ Moisé, hi⁻ jaa⁻ he⁻ Elía,

³¹ hi⁻ ga⁻ lä⁻ jnää⁻ jee⁻ jnä⁻ jih⁻ gye⁻h⁻ ja⁻. Ma⁻ hlëëyh⁻ ha⁻ lä⁻ ya⁻ hëë⁻ Jesús jmi⁻ gyuu⁻ la⁻, he⁻ lä⁻ te⁻ jee⁻ jwii⁻ Jerusalén ba⁻ ja⁻.

³² Pee⁻ kyaah⁻ hi⁻ ma⁻ jmee⁻ kō⁻ jōh⁻ kyaayh⁻ jee⁻ ja⁻, ma⁻ ke⁻ lä⁻ gwüy⁻ ma⁻ kway⁻ be⁻. Ga⁻ jëë⁻ bih⁻ ha⁻ kōō⁻ sa⁻ jōh⁻ Jesús hää⁻ jee⁻ kih⁻ lä⁻ uu⁻ dsa⁻ he⁻.

³³ Lä⁻ kōō⁻ ma⁻ ngoo⁻ ga⁻ lä⁻ øø⁻ dsa⁻ he⁻, ga⁻ jäh⁻ Pee⁻ süyh⁻ Jesús:

—Ta⁻ jwōh⁻, he⁻ ba⁻ che⁻ llu⁻ he⁻ tōø⁻ jne⁻ kō⁻ jōh⁻ jee⁻ la⁻. Jmee⁻ jnääh⁻ hnē⁻ hne⁻ kyaah⁻ moo⁻, kōō⁻ kyah⁻, kōō⁻ kih⁻ Moisé, hi⁻ kōō⁻ kih⁻ Elía.

Pero sa⁻ ma⁻ ñe⁻ Pee⁻ he⁻ ja⁻ ma⁻ hlëëh⁻.

³⁴ Hlëëh⁻ gyih⁻ lä⁻ ja⁻, ma⁻ ga⁻ jyoo⁻ kōō⁻ jni⁻ he⁻ ga⁻ lääy⁻ lä⁻ jëëy⁻. Ma⁻ ga⁻ jëë⁻ Pee⁻ kyaah⁻ dsa⁻ kyaayh⁻ na⁻ lääy⁻ jni⁻ ja⁻, ja⁻ ga⁻ lä⁻ goyh⁻.

³⁵ Jee⁻ jni⁻ ja⁻ ga⁻ hlëëh⁻ kōō⁻ juu⁻ he⁻ jäh⁻ lä⁻ la⁻:

—Hi⁻ la⁻ na⁻ gyuu⁻ kyaan⁻ hi⁻ hnaan⁻. Nuu⁻ hnäh⁻ kiyh⁻.

³⁶ Ma⁻ ngëë' ma⁻ hlëëyh⁻ lä⁻ ja⁻, ga⁻ jäh⁻ hñii⁻ Jesús. Pero discípulo kyaay⁻ sa⁻ ga⁻ kōoh⁻ ni⁻ miih⁻ juu⁻ kyaah⁻ ni⁻ jaa⁻, ga⁻ lä⁻ hii⁻ miih⁻ ga⁻ hmäy⁻ lä⁻ jë⁻ he⁻ ga⁻ jëëy⁻ ja⁻.

Ga⁻mi⁻hlää⁻ Jesús jaa⁻ chih⁻ hi⁻ ma⁻ kye⁻ jmi⁻lle⁻ hliih⁻

(Mt. 17:14-21; Mr. 9:14-29)

³⁷ Ma⁻ ga⁻ jnä⁻ jyoh⁻ jmi⁻, ga⁻ jñaa⁻ moh⁻ jee⁻ ma⁻ tääy⁻ ja⁻. Jwëë⁻ jwërte dsa⁻ ya⁻ nää⁻ ga⁻ mi⁻ jëey⁻ Jesús.

³⁸ Jee⁻ kih⁻ dsa⁻ he⁻ ma⁻ hää⁻ jaa⁻ dsa⁻ ñuu⁻ hi⁻ ga⁻ hlëëh⁻ ki⁻ gaq⁻, ma⁻ jäh⁻:

—Ta⁻ jwōh⁻, chuun⁻ kyaah⁻ hne⁻. Jëë⁻ da⁻ chih⁻ ñuu⁻ kyaan⁻ la⁻, hi⁻ laq⁻ gyuu⁻ kōō⁻ mëë⁻ kyaan⁻.

³⁹ Lä⁻ la⁻ jmee⁻ jmi⁻lle⁻ hliih⁻ kiyh⁻. Sooyh⁻ kiyh⁻ mah⁻ jmeey⁻ hooyh⁻ jee⁻ ki⁻ bääy⁻. Jmeey⁻ hwëë⁻ peh⁻ hooy⁻. Ma⁻ hwaay⁻ go⁻ te⁻, ja⁻ ga⁻ tu⁻ jmi⁻lle⁻ hliih⁻ he⁻ kiyh⁻.

⁴⁰ Ma⁻ chuun⁻ kyaah⁻ discípulo kyaah⁻ mah⁻ ma⁻ lleey⁻ jmi⁻lle⁻ hliih⁻ he⁻ pero sa⁻ ma⁻ liyh⁻ —ga⁻ jäh⁻ jmi⁻ chih⁻ he⁻.

⁴¹ Mah⁻ ga⁻ jëeh⁻ Jesús juu⁻ kiyh⁻:

—He⁻ ba⁻ che⁻ hweh⁻ hoh⁻ hnäh⁻ dsa⁻ chaa⁻ na⁻! Sa⁻ hii⁻ lä⁻ dsoo⁻ hoh⁻ hnäh⁻ kwee⁻. ¿Lih⁻ ba⁻ llaa⁻ he⁻ gyan⁻ kyaah⁻ hnäh⁻? Mo⁻ so⁻ lä⁻ be⁻ dsën⁻ gya⁻ ga⁻ jnä⁻ kyaah⁻ hnäh⁻. Ya⁻ jää⁻ da⁻ chih⁻ na⁻ ta⁻ la⁻.

⁴² Lä⁻ kōō⁻ ma⁻ ngoo⁻ ya⁻ jäh⁻ chih⁻ he⁻ kih⁻ Jesús, jmi⁻lle⁻ hliih⁻ he⁻ ga⁻ jwäy⁻ hwa⁻ mah⁻ ga⁻ ki⁻ ga⁻ bääy⁻ wii⁻ jwërte. Pero ga⁻ juuh⁻ Jesús kih⁻ jmi⁻lle⁻ hliih⁻ mah⁻ ga⁻ mi⁻ hlääy⁻ chih⁻ he⁻. Ja⁻ ga⁻ ga⁻ ngëëy⁻ chih⁻ he⁻ kih⁻ jmi⁻y⁻.

⁴³ Ga⁻ lä⁻ jëë⁻ ba⁻ ga⁻ lä⁻ dsaq⁻ dsë⁻ ha⁻ kōh⁻ sa⁻ jōh⁻ laq⁻ Dio.

Ga⁻mi⁻jnää⁻ Jesús juu⁻ jee⁻ ga⁻të⁻ to⁻ jiih⁻ he⁻ juuy⁻

(Mt. 17:22-23; Mr. 9:30-32)

Ta⁻ kō⁻ jiih⁻ tääh⁻ jëë⁻ dsayh⁻ kih⁻ lä⁻ jë⁻ he⁻ ga⁻ jmee⁻ Jesús ja⁻, ga⁻ jäh⁻ süyh⁻ discípulo kyaay⁻:

44 —Wa' lä-ngëéh' hnäh' kwee' juu' la-. Hi-ga-lëë'ngo' la-, lloo- koo- jmi' ngëe' dsih' goo- jñah' dsa-.

45 Pero discípulo kyaay' sa' ga-lä-ngëe' juu' ja-. Ma' na-jlë- huu'dsë- kiyh' he-ja- sa' ga-lä-ngëe'y'. Hi- ma' goyh- ma' ngiiy' juu' kih' Jesús he- hnøø' jäh' juu' ja-.

Hii- na- lee' jøøh' jee' jmee' Dio hih'

(Mt. 18:1-5; Mr. 9:33-37)

46 Discípulo kyaay' ga-taah' ga-ti- ga-choo' juu' hii- jaa- jee' lä-jëë- leey' jøøh' kih' dsa-kyaayh'.

47 Pero ga-lä-kyuu- Jesús huu'dsë- he- ma' jmeey-. He-ja- ga-tëeyh' jaa- gyuu- mah' ga-cheeyh- koo' kiyh'.

48 He-ja- ga-siiyh-:

—Hi- jmee' he' kih' gyuu- la- kwaan- kin-, jnä' he' hi- jmääy- he'. Hi- hi- jmää- jnä' he', jmeey' he' kih' hi- ga-chee' jnä'. Jëeh', hi- mäh' ga-jee' kyah' hnäh', hi- he' ba' hi- jøøh'.

49 Ja-ga-ga-jäh' Jwaa':

—Ta-jwoh', ma-jëë' jnääh' jaa- hi- hwëë- jmi-llë' hlih' lä-hih' kyah', he-ja- ga-ha- jnääh' kiyh', jëeh' sa- ngëy' kyaah' jnääh'.

50 He-ja- ga-jäh' Jesús siiyh-:

—Ta- ha- hnäh' kiyh'. Jëeh', lä-jëë- hi- sa- na-høøh' jnän, dsa-kyaa' ba' jne' he'.

Ga-juu' Jesús kih' Jacobo kyaah' Jwaa'

51 Ma' ngoo' ya-jäh' jmi' dsaah' Jesús gyuu'h, he-ja- koo- hä' ba' ma-lla' dsëy' ngooy' ta- Jerusalén.

52 Ga-cheey' dsa- hi- ga-nää' jää' kiyh' ta- hwa' kih' dsa- samaritano. Jee' ja- ga-taayh' koo- jee' jwi- ngiiy' ha- jee' ma' jäy'.

53 Pero sa' ga-hii' dsa- samaritano ma' heeyh-. Jëeh', ma' jmeey- kwaan- he- dsoo' Jesús ta- Jerusalén ba'.

54 Ma' ga-nuu' Jacobo kyaah' Jwaa' juu' ja-, ga-jäyh':

—Dsa-jøøh' kyaan-, ¿che' hnooh- ngii' jnääh' he- jyoo' je- gyuu' mah' mi-lla- dsa- hi- cha- jwi- oo-, lä-koo- ga-jmee' Elia?

55 He-ja- ga-jëh- Jesús hñii' mah' ga-juu'yh' kih' lä-uu' discípulo he' ga-siiyh-:

—Sa- ñeh' hnäh' he- jmi-llë' na- jøø' kyah' hnäh'.

56 Jëeh', sa' ja' Hi-ga-lëë'ngo' la- mah' jngëeyh' dsa-. Jay' mah' lääy' dsa- ba- —ga-jäh' Jesús.

Ja-ga-ga-näay' ta- jyoh' jwi- mäh-.

Ma' hnøø' dsa- ma' jmeey' ko-jøøh' kyaah' Jesús

(Mt. 8:19-22)

57 Lä-koo' ma' ga-taayh' jwë' ga-näay', jaa- dsa- ga-siih- Jesús:

—Dsa-jøøh' kyaan-, hnoon' jmeen' ko-jøøh' kyaah' hne- wa' ha- cha- ha- jee' goh'.

58 He-ja- ga-jäh' Jesús siiyh-:

—Cha- ba' too' jee' gwi- hyah-. Cha- ba' sii- kih' ta'. Pero Hi-ga-lëë'ngo' la- sa- cha- jee' jäy'.

59 Mah' jñah' ga-siiyh-:

—Jmee' ko-jøøh' kyaah' jnä'.

Mah' ga'jäh' dsa' he':

—Dsa'jøøh' kyaan', kwa'jwë' kin' na'haan' to'në' Tää' kyaan', ja'ga' niin' kyaah' hne'.

⁶⁰ He'ja' ga'jäh' Jesús siyh':

—Wa'haa' ba' dsa' na'juu' hlii' kyaä'. Hi' hne', gwa' go'kwa' juu' ha' lä' jää' Dio dsa' lä'hil' kih'.

⁶¹ Jñah' ka'läh' ga'jäh' siyh' Jesús:

—Jmee' ba'jnä' ko'jøøh' kyaah' hne', Dsa'jøøh' kyaan'. Pero kwa'jwë' kin' niin' to'në' na'hihn' juu' hi' tääh' cha'neh' kin'.

⁶² Mah' ga'jäh' Jesús siyh':

—Ni' jaa' hi' jëë' ta' kaluu' ma'la' ma'løøy' kyayh' hwa', sa' jmääy' dsa'hey' jee' jmee' Dio hih'.

10

Ga'chee' Jesús to'lo'gyaa' na'dsë' gyeë' dsa' hi' ga'kwa' juu'

¹ Ma'ngëë' he' ja', ga'hñaa' Dsa'jøøh' jñah' jñah' ga' to'lo'gyaa' na'dsë' gyeë' dsa'. Hi' he' ga'cheey' lä'kaa' jwii' kaah' hi' lä'kaa' ga'jee' jyoh' ha'jee' dsooy'. Ga'cheey' ma'uu' ma'uu'.

² Ga'jäyh' siyh':

—Dsoo' ba'cha' cha'miih' ta' he' hnøø' sooh' pero miih' go'te' ba' dsa' hi' jmee' ta'. He'ja' chuü' hnäh' kyaah' dsa'juu' ta' mah' cheey' jñah' ga' hi' dsa'chooh' ta'kiyh'.

³ Go'nää' hnäh' ja'. Pero leeh' hnäh'. Jnä' cheen' hnäh' lä'koø' borrego hi' ga'nää' jee' kih' jah' hää'.

⁴ Ta'ka' hnäh' hmih'tuh', ta'ka' hnäh' sätuh' kih'kuu', ni'loo' he'dsa'he'tiih' hnäh'. Ni'ta'lla' hnäh' juu' kyaah' dsa' cha'jwë'.

⁵ Wa'he'cha'he' hne'jee' go'taah' hnäh', to'në' jwiih' hnäh' dsa': "Wa'hiit' cha'neh' kyah' hnäh'."

⁶ Cher'mah' chaa' hi' hii' ti' dsë' jee' ja', lä'ja' hi' ti'kiyh'. Hi'cher'mah' sa' chaa' hi' hii' ti' dsë', sa'lä'jmää'kiyh'juu'he' ma'hleeh' hnih'.

⁷ Perojee' heeyh' hnäh', ja'jäh' hnäh' ja'ba'cha'neh' ja'. Ja'kuh'huh' ba'hnäh' lä'jë'he'lla'dsa'cha'neh' hnäh'. Jëeh', jaa' hi' jmee' ta', lle'kih'hyoyh' jñeey'. Ta'mi'sii' hnäh' øøh' hnäh' mah' go'nääh' hnäh' lä'joh' hne'chih'.

⁸ Wa'he'cha'he' jwii'jee' ga'lla'nääh' hnäh',jee' heeh' dsa' hnäh', ja'kuh'huh' ba'hnäh' lä'jë'he'lla'dsa'cha'neh' hnäh'.

⁹ Ja'mi'hlääh' hnäh' hi' dsaah' hi' tääh'jee'ja'. Ja'jwiih' hnäh' dsa': "Kye'ba'jnääh'juu'ha'lä'jää' Dio dsa'lä'hil'kih'."

¹⁰ Perocher'mah' ga'lla'nääh' hnäh' koø' jwii'jee' sa' heeyh' hnäh', ja'hwëeh' hnäh' ta'cha'jwë' mah'jwah' hnäh':

¹¹ "Wa'hløø'he'cha'jee'jwii'kyah'hnäh'la',he'ma'beh'ma'tii'jnääh',jee'la'ma'kyah'jnääh'ma'tii'jnääh'mah'la'lii'ma'jä'në'kyah'hnäh'lä'jë'dsoo'he'na'bääh'hnäh'. Pero ma'neh'ba'hnäh',ma'ja'ba'juu'ha'lä'jää' Dio dsa'lä'hil'kih'",jwiih'hnih'.

¹² He'ja'jwëeh'n' hnäh'. Miih' ga'wii'jëë'dsa'hi'ma'tääh'jee'jwii'Sodoma kyaah' Gomorra wa'ra'ga'të'jee'jmee' Dio jwiz',lä'koh'he'jëë'dsa'hi' chaa'jee'jwii'ja'.

Jëe' wii' lä'jëe' hi' sa' nuuh'
(Mt. 11:20-24)

¹³ iPeer' jwii' hnäh' dsa' hi' tääh' jwii' Corazín! iPeer' jwii' hnäh' dsa' hi' tääh' jwii' Betsaida! Wa'ra' jäh' kih' dsa' hi' tääh' jwii' Tiro kyaah' jwii' Sidón, ma' jëe' ha' lä' la' he' juh' gaa' he' ma' jmeen' jee' kyah' hnäh', ma' lih' sa' ga' jeeyh' kyaah' Dio, ma' këyh' hmiih' jwä' hi' ma' suy' hñiiy' tu'jwa', he' ma' jmeey' lii' he' ti' meeh' dsëy'.

¹⁴ He' ja' jwëëhn' hnäh' wa'ra' ga' të' jee' jmee' Dio jwiz', cha' ga' miuh' wii' jëeh' hnäh', lä' koh' ga' hi' chaa' Tiro kyaah' Sidón.

¹⁵ Hnäh' hi' chaa' Capernaum, jmeeh' hnäh' hu' dsë' he' tëëh' hnäh' gyuu'. Pero ñiih' ga' kih' cha' je' go' nääh' hnäh'.

¹⁶ Hi' nuu' juu' he' kwah' hnäh', kin' ja' nuuy'. Hi' sa' heeh' hnäh', jnä' he' sa' heeyh'. Hi' sa' heeh' jnä', sa' heeyh' hi' ga' chee' jnä'.

Ya' nää' ka' läh' lä' jëe' hi' ga' chee' Jesús

¹⁷ Peer' jëe' dsë' lä' jëe' to' lo' gya' dsë' gyee' he' ma' ga' lla' nääy' jee' ma' gya' Jesús. Ga' jäh':

—Dsa' jööh' kyaan', lä' kye' jmi' lle' hñiih' ga' lëh' jnääh' ga' hwëe' jnääh' kyaah' hih' kyah'.

¹⁸ Mah' ga' jäh' Jesús siiyh':

—Jnä' ga' jëen' ga' tah' Tana' jee' ma' gyay', lä' koh' je' ñiih' ga' tayh' lä' ga' të' hwa'.

¹⁹ Ma' kwëëhn' ba' hnäh' be' mah' he' soh' hnäh' në' kih' miih', në' kih' cha' hne', hi' lla' dsëe' hnäh' lä' jë' be' kih' hi' sa' llü'. Ni' koö' dsoo' sa' le' kyah' hnäh'.

²⁰ Pero ta' wa' jëe' hoh' hnäh' kih' he' nuuh' jmi' lle' hñiih' kyah' hnäh'. Wa' jëe' hoh' hnäh' kih' he' ma' na' sii' jmi' kyah' hnäh' gyuu' jmi' gyuu' ba'.

²¹ Ja' ba' hor' ja', ga' jëe' dsë' Jesús ga' jmee' jmi' lle' Na' jngii'. Mah' ga' jäh':

—Kwan' ti'hmaah' kyah', Täa' kyaan', hne' laah' Dsa' jööh' kih' gyuu' hwa', jëeh' ga' hmäh' lä' jë' juu' la' kih' hi' kyuu' hi' lä' ja' kih' hi' ngëe'. Mah' ga' mi' jnääh' juu' kyah' kih' hi' laa' lä' koh' ja' gyuu' ba'. Jëeh', lä' ja' ga' tih' hoh' hne' jmeeh' Täa'.

²² Ga' lä' jë' go' te' ba' ga' tooh' Täa' kyaan' goon'. Ni' saa' sa' kyuu' Joö' Dio, ma' la' Täa' ba' kyuu' jnä'. Ni' sa' chaa' hi' kyuu' Täa'. Ma' la' jnä' hi' laa' jooy' ba' kyuu' jnih', hi' lä' ja' lä' kyuu' hi' hnoon' mi' jnään' kih'.

²³ Ja' ga' ga' jeeyh' hñiiy' mah' ga' siiyh' ma' la' discípulo kyaay' ba':

—Llu' la' kih' hi' jëe' he' jëeh' hnäh' na'.

²⁴ Jëeh' jwëëhn' hnäh', jwëe' hi' ga' ngëe' juu' kih' Dio hi' jwëe' dsa' ta' kaa' ma' hnøoy' ma' jëey' he' jëeh' hnäh' na'. Pero sa' ga' tëey' ma' jëey'. Ma' hnøoy' ma' nuuy' he' nuuh' hnäh' na', pero sa' ga' nuuy'.

Juu' na' hmää' kih' samaritano hi' llu' dsë'

²⁵ Jee' ja' ga' noo' jaa' ta' jwoh' kya' ley, he' ma' kay' dsë' Jesús ga' siiyh':

—Ta' jwoh', ¿he' hnøø' jmeen' mah' tëëhn' jee' mo' so' juun'?

²⁶ He' ja' ga' jäh' Jesús siiyh':

—¿Hee' jäh' jee' na' sii' në' ley, lä' koh' ma' hëh'?

²⁷ Mah' ga' jëeh' ta' jwoh' he' juu' kiyh':

—“Wa’ hnaah⁺ Dio lä⁺kaa⁻ tuh⁻hoh⁺, kyaah⁺ lä⁺jē⁺ be’ kyah⁺, kyaah⁺ lä⁺jē⁺ huu⁺dsē⁻ kyah⁺. Hi⁺ wa’ lä⁻hnaah⁺ dsa⁻kyaah⁺ lä⁺koō⁻ hnaah⁺ hñaah⁺.”

28 Mah⁺ ga⁺jäh⁺ Jesús siiyh⁺:

—Llu⁺ ba⁻ ma⁻jäh⁺. Jmee⁺ lä⁻na⁻ mah⁺ mo⁻so⁻ juuh⁺.

29 Pero ta⁻jwoh⁺ kyaah⁺ ley he⁺, hnøøy⁺ ma⁺ jāy⁺ llu⁺ kyaah⁺ juu⁺ he⁻ ga⁺jäyh⁺ jā⁻, he⁻ja⁻ ga⁺ngiyy⁺ juu⁺ kih⁺ Jesús:

—¿Hi⁺ he⁺ dsa⁻kyaahn⁺?

30 Mah⁺ ga⁺jäh⁺ Jesús siiyh⁺:

—Jaa⁻ dsa⁻ ya⁻hēē⁺ Jerusalén ngooy⁺ ta⁺ Jericó. Cha⁺juwē⁺ ja⁻ ga⁺jēey⁺ dsa⁻hi⁻ hi⁻ ga⁺sooh⁺ kiyh⁺. Ga⁻lley⁻ ga⁻lä⁺jē⁺ he⁻ ma⁺ kyey⁻. Ga⁻kway⁺ jwēte⁺ kiyh⁺. Jā⁻ ga⁺ga⁻nāāy⁻. Jee⁺ jā⁻ ga⁺jā⁻ dsa⁻ he⁺ miih⁻ ga⁺liiyh⁻.

31 Pero he⁻ ga⁻lä⁺. Jee⁺ jā⁻ ga⁺ngēē⁺ jāa⁻ jmi⁻ dsa⁻. Ma⁺ ga⁺jēēy⁺ kyaah⁺ dsa⁻ hi⁻ lä⁺ dsoo⁺ kih⁺, ta⁺ koō⁺ ba⁺ ga⁺jlūuy⁺.

32 Jā⁻ ba⁻ lä⁺ja⁻ ga⁺jmeē⁺ jāa⁻ levita, dsa⁻ hi⁻ ma⁺ laā⁺ ta⁺ gwah⁺. Ma⁺ ga⁺jēēy⁺ dsa⁻ he⁺, ga⁺jlūuy⁺ ta⁺ koō⁺ ka⁻läh⁺.

33 Pero jāa⁻ samaritano hi⁻ ngooy⁺ jā⁻ ba⁻ ta⁺ juwē⁺ jā⁻, ma⁺ ga⁺jēēy⁺ kyaah⁺ hi⁻ lä⁺ dsoo⁺ kih⁺, ngooy⁺ chuh⁺ kih⁺ hi⁻ he⁺. Ma⁺ ga⁺jēēy⁺, ga⁻lä⁺ñih⁺ dsēy⁺ kih⁺.

34 Lä⁻chah⁺ jā⁻ ga⁺jmeey⁺ mē⁻ nē⁻ dsoo⁺ kyaah⁺ aceit hi⁻ kyaah⁺ vin, mah⁺ ga⁻løøy⁺ kyaah⁺ hmiih⁺. Jā⁻ ga⁺ga⁻kyaay⁻ ka⁺luu⁺ jah⁺ kyaay⁺, na⁺jāāy⁻ jee⁺ chih⁺ hne⁺ jee⁺ jā⁻ dsa⁻. Jee⁺ jā⁻ ga⁺gyay⁻ ga⁻hāāy⁺.

35 Jyoh⁺ jmi⁻ ma⁺ ngaah⁺ dsa⁻ he⁺, ga⁻lley⁻ to⁺ kuu⁺ ga⁻kwēēyh⁺ juu⁺ hne⁺ he⁺. Mah⁺ ga⁺siiyh⁺: “Hāā⁻ kwee⁻ dsa⁻ na⁻. Cher⁺ mah⁺ ga⁺āā⁻ gyih⁺ kyah⁺, jnä⁺ mi⁺hmaahn⁺ kyah⁺ wa⁻ra⁻ jahn⁺.”

36 He⁻ja⁻ jāh⁺ da⁺. ¿Hi⁺ jāa⁻ jee⁺ lä⁺jēē⁺ uu⁻ laah⁺ hne⁻, laā⁺ dsa⁻kyaah⁺ hi⁻ ga⁺jmeē⁺ llu⁺ kih⁺ hi⁻ ga⁺ta⁺h⁺ ja⁻goo⁻ dsa⁻hi⁻ he⁺? —ga⁺jäh⁺ Jesús siih⁺ ta⁻jwoh⁺ kyaah⁺ ley.

37 —Hi⁻ ga⁻lä⁺ñih⁺ dsē⁺ kiyh⁺ he⁺, hi⁻ he⁺ ba⁺ laā⁺ dsa⁻kyaayh⁺ —ga⁺jäh⁺ ta⁻jwoh⁺ he⁺.

Mah⁺ ga⁺jäh⁺ Jesús siiyh⁺:

—Na⁺ ta⁺ cha⁻nē⁻, jā⁻ jmeeh⁻, jā⁻ ba⁻ lä⁺koō⁻ ga⁺jmeē⁺ dsa⁻ he⁺.

Ñee Jesús na⁺jēēy⁻ Marta kyaah⁺ María

38 Ga⁻he⁺ Jesús juwē⁺ ngooy⁺ kyaah⁺ discípulo kyaay⁺, ga⁺tēēy⁺ koō⁻ juwē⁻ mäh⁻. Jee⁺ jā⁻ ma⁺ gya⁺ jāa⁻ dsa⁻mē⁺ hi⁻ ma⁺ chee⁻ Marta hi⁻ ga⁺heeh⁻ Jesús cha⁻neh⁺ kih⁺.

39 Marta he⁺ ma⁺ chaa⁻ jāa⁻ dsa⁻mē⁺ øøh⁻ hi⁻ ma⁺ chee⁻ María. Hi⁻ he⁺ ga⁺gya⁻ huu⁺ ti⁺ Jesús ma⁺ nuuy⁻ juu⁺ he⁻ hlēēyh⁺.

40 Pero Marta tāā⁺ sa⁺ jāāy⁻, ma⁺ cha⁻ cha⁻ miih⁻ ta⁺ he⁻ ma⁺ jmeey⁻ cha⁻neh⁺ kih⁺. He⁻ja⁻ jay⁺ jee⁺ gya⁺ Jesús mah⁺ ga⁺siiyh⁺:

—Dsa⁻jøøh⁺ kyaan⁻, ¿Che⁺ sa⁺ kyeh⁺ miih⁻ huu⁺dsē⁻ kin⁺ he⁻ ma⁺ kyaah⁺ dsa⁻mē⁺ øøhn⁺ jnä⁺ lä⁺jē⁺ ta⁺? Chiuyh⁺ wa⁻ läāy⁺ jnä⁺.

41 —Marta, Marta. Tāā⁺ sa⁺ hi⁺ ti⁺ tuh⁻hoh⁺ he⁻ kyeh⁺ cha⁻miih⁻ huu⁺dsē⁻ kih⁺ lä⁺jē⁺ ta⁺ he⁻ jmeeh⁻ na⁻.

42 Koō⁻ ba⁻ he⁻ jmeē⁻ bi⁺ kih⁺ dsa⁻. María ma⁻ jnøøyh⁻ he⁻ llu⁺ ga⁺ he⁻ sa⁻ le⁺ jñuu⁺ kih⁺ —ga⁺jäh⁺ Jesús.

11

Jesús ga'mi'tēē dsa-ha-lā ngü'y' kiyh' kih' Dio
(Mt. 6:9-15; 7:7-11)

1 Koo- hä ma' gya' Jesús ngii' kiyh' kih' Dio. Ma-la- ma-ngü'y' kiyh', jaa- discípulo kyaay' ga'jäh' siyh-:

—Dsa-jøøh' kyaan-, mi-tēē' jnääh' ha-lä- ngii' jnääh' kih' Dio, lä-koo- ga'mi'tēē' Jwaa- discípulo kyaä'.

2 Mah' ga'jäh' Jesús siyh-:

—Wa'ra- ga-tē' jee' ngiih' hnäh' kyah', jwah' hnäh' lä-la-:

Tää' kyaä' jnääh' hi- gya' ya'jwii', lä-jēē- ba' wa' jmeē' dsoo' he- laah' hne- na-jngēē' go-te'.

Nā- mah' jmeeh' hih' jee' la-.

Wa' le' lä- hyoh- hoh' hñaaah' jmi-gyuu- la-, ja-ba' lä-koo- jmeeh- gyuu- ya'jwii'.

3 Kwēēh' jnääh' na' he- kih'hiih' jnääh' he- jmeē- bii' kyaä' jnääh'.

4 Jmeē' jøh- hoh' kih' he- ma-hlääh' jnääh', jēēh' lä-ja- jøh- dsē- jnääh' kyaah' hi- dsa-hlääh' kyaah' jnääh'.

Ta- kwa- jwē' ka' he- hliih' dsē- jnääh', lää- jnääh' kih' he- ja-.

5 Ga-jäyh' ka-läh' siyh-:

—Wa' jmeēn', jaa- hnäh' chaä- ome- kyaä' mah' goh' kiyh' koo- lla-nuu', go-chiih' hnih': "Lle' hnē- he'ñiih' kyah' kin-, ome'.

6 Jēēh', ma'ja- jaa- ome- kyaan- hi- hää' jwē' ngoo', hi- sa- cha- ni- miih- he- llan' cha'nēy'."

7 Pero hi- hää' cha'neh- kih' he' jäh-: "Ta- chuü- kyaah' jnä'. Ma-na-jnē- ba' haah' kin-, lä-jēē' gyuu- pih' kyaan- ma-na-gwii-. Sa- le' noon' mah' kwēēhn' hne-."

8 Jnä' jwēēhn- hnäh', cher'mah' ngoo' ba' chuü' hi- cheh' ka'hne- he', ma'ra- he- noo- bih' mah' dsa-kwēēyh'. Ja- ta-la- kih' he- laä' ome- kyaay', kih' he- chuuy' ba' ja- he- kwēēyh' he- jmeē- bii' kiyh' mah' mo-so' chuuy' cha-ga'miih-.

9 He-ja- jwēēhn- hnäh'. Ngii' hnäh' kih' Dio, mah' hñah' hnäh'. Hnøøh' hnäh' mah' jnääh' hnäh'. Tee- hnäh' kiyh' mah' näy' ho'haah'.

10 Jēēh', lä-jēē- hi- ngii-, hyoyh- ba'. Hi- hnooh-, jnøøyh- ba'. Hi- tēē- ho'haah', nä- ba' ho'haah' kiyh'.

11 ¿Ha- lä-ja- kwēēh' hnäh' chih' kyaah', koo- mi'kuu' wa'ra- ga-ngü'y' he'ñiih'? Hi- cher'mah' ga-ngü'y' kuyh' jaa- hmooh-, ¿ha- lä-ja- kwēēyh' jaa- miih'?

12 Hi- cher'mah' ga-ngü'y' koo- mi'jlii-, ¿ha- lä-ja- kwēēyh' jaa- cha'hne'?

13 Ma-ke- hlēēh' hnäh', leh' ba' hnäh' kwēēh' chih' kyaah' he- llu'. Pero Tää' hi- gya' gyuuh', kway' jmi-llē- Na-jngii' he- sa- kyaah' hih-, kwēēyh' lä-jēē- hi- ngii- kiyh' —ga'jäh' Jesús.

Ga'jäh' dsa-, kye- Jesús jmi-llē' hliih'
(Mt. 12:22-30; Mr. 3:20-27)

14 Ma' cheh' Jesús lleē- jmi-llē' hliih' hi- ga-jmeē' kaa' jaa- dsa-. Ma' ya-hēē' jmi-llē' hliih' he', dsa- hi- ma' kaa' he' ga-løø' hlēēyh-. Lä-jēē- dsa- ga-lä-dsaa- dsē' ma' ga-jēēy' he- ja-.

15 Pero ko-llaa' hi- ma-tääh' jee' ja- ma'jäh':

–Kyaah' be' kih' Beelzebú hĭ- kye- né' kih' jmi'-lle' hlih' ba' na-, hwëy' jmi'-lle' hlih'.

16 Hĭ- jñah' ma' ka- dsé' Jesús, ma' ngiiy' he- ma' jmee' Jesús koq- he- juh- gaa- gyuu' jmi- gyuu'.

17 Pero ma' kyuu' bih' huúdsé- kih' dsa- he', mah' ga-siiyh-:

–Dsa- hĭ- táäh' koq- hwa', cher'mah' teey- kyaah' he' ba' dsa-kyaa'yh', he- mi-llaay' hñiiy' ba' ja-. Lá-ja- ka-läh' hĭ- táäh' koq- cha'neh-, cher'mah' te-jëy', sa- lá-wëy'.

18 Lá-ja- ka-läh' Tana', cher'mah' teey- kyaah' he' ba' dsa-kyaa'yh', ¿ha- lá-ja- mi-heey- kyaah' ta' kiyh'? Mah' jwah' hnäh' kyaah' be' kih' Beelzebú he- hwëy' jná' jmi'-lle' hlih'.

19 Cher'mah' jná' hwëen' jmi'-lle' hlih' kyaah' be' kih' Beelzebú, ¿ha- ba' kih' dsa-kyaa'h' hnäh', hĭ- ba' kih' be' ga-hwëé' dsa-kyaa'h' hnäh' jmi'-lle' hlih'? He' ba' dsa-kyaa'h' hnäh' na-, mi-jnäy' he- na-hee' huúdsé- kyah' hnäh'.

20 Pero cher'mah' jná' hwëen' jmi'-lle' hlih' kyaah' be' kih' Dio, he- ja- jmee' dsoo' he- ma-løø' Dio jmee- hih- jee' kyah' hnäh'.

21 'Jaa- dsa- bee' hĭ- ma-na'lluu', høøy- kwee- cha'neh- kiyh', he-ja- sa- cha- hi' goo- he- dsa-hëé' he- táäh' cha'neh- kiyh' ja-.

22 Pero wa'ra- ja' jaa- hĭ- bee' ga-lä-koh' ga' hñiiy', kway' kiyh' mah' jñuuyh' lä-jé- he- kyaah' ma' lääy' hñiiy'. Hi- hwëé' hĭ- ga'lloo' he' lä-jé- he- cha- cha'neh-, ja-ga' tilloo'yh' lä-jé- he- ja-.

23 'Hĭ- sa- jwah' kyaah' jná', he- hneey- kyaah' jná' ba' ja-. Hĭ- sa- jmee' ko-jøh' kyaah' jná' mah' teehn' dsa-, he- jmeey' dsa-lä-øø' dsa- kin- ba' ja-.

Jaa- jmi'-lle' hlih' jayh' ka-läh' høøy'
(Mt. 12:43-45)

24 'Wa'ra- ya-hëé' jaa- jmi'-lle' hlih' kih' jaa- dsa-, dsooy' lä-kaa- jee' la' hwa' kĭi' dsa-hnøøyh- ha- jee' teeyh- dsëy'. Wa'ra- sa- ga-jnøøyh', jmeey' huúdsé-: "Naahn' ka-läh' cha'neh- kin- jee' ya-hëen'."

25 Wa'ra- ga-llaayh' tuh-dsé' dsa-, la' lä-koh' hne' he- ma-na'llu- hi- na-ti' na-nyah' ka-läh'.

26 Ja' ga' na- dsooy' dsa-kyaa'y' jñah' ga' gyeé' jmi'-lle' hlih' hĭ- hlëéh' ga' lä-koh' ga' hñiiy' mah' dsa-taayh' ko-jøh' jee' ja-. Hlih' ga' le' kih' dsa- he' lä-koh' ga' he- ma-laay' jää'.

Llu' la' kih' hĭ- mi-te' kih' Dio

27 Ta'ko' jĭih' ma' cheh' Jesús hlëéh- juu' la-, jaa- dsa- mé' ga-hlëéh' kĭ- gaa- jee' ma' táäh' dsa- he', ga-siiyh- Jesús:

–Llu' la' kih' hĭ- ga-kaa' hne- hi- ga-mi-kwaay- hne-.

28 Mah' ga-jeeh- Jesús juu' kiyh', ga-jäyh-:

–Llu' ga' la' kih' hĭ- nuu- juu' kih' Dio mah' mi-tey'.

Dsa- hñaa- dsé' ma' hnøøy' ma' jmee' Jesús koq- he- juh- gaa-
(Mt. 12:38-42; Mr. 8:12)

29 Cha-ga'miuh- jwëé' dsa- ya-nää' koo' kih' Jesús mah' ga-løø' Jesús siiyh-: –He- ba' che- hlëéh' hnäh' dsa- hĭ- chaä- na', ngiih' hnäh' jmeen' koq- he- juh-gaa-. He- juh-gaa- lä-koh' ga-la' kih' Joná llo'joo', ma-la- he- ja- ba' heehn' hnäh'.

³⁰ Jëéh', dsa- hì- ma' chaa- jee' jwii- Nínive ga'jée' koo- he- juh-gaa- he- ga-la' kih' Joná. Já-ba' lá'ja- jée' dsa- hì- chaa- na' koo- he- juh-gaa- he- le' kih' Hì-ga-lëé'ngo' la-.

³¹ Hì- wa'ra- ga'té' jee' jmee' Dio jwiz- kyah' hnäh' hì- tääh' na', ma'ja- dsa-më' hì- ma' jmee' hih' hwa' ta' kye', nooy' jee' gyay' mah' bääyh' hnäh' dsoo', kih' he- sa' jmeeh- hnäh' he' kih' Dio. Jëéh', dsa-më' he' ja' uu' jwërte mah' ya' nuuy' lá'jé- he- ma' kyuu- Salomón, hì- jee' kyah' hnäh' chaa- jaa- hì- jøøh' ga' lá'koh' ga' Salomón.

³² Hì- wa'ra- ga'té' jee' jmee' Dio jwiz- kyah' hnäh' hì- tääh' na', ma'ja- noo- dsa- Nínive jee' tääyh' mah' bääyh' hnäh' dsoo', kih' he- sa' jmeeh- hnäh' he' kih' Dio. Jëéh', dsa- he' ga'jeyh- kyaah' Dio ma' ga'nuuy' juu' he- na'kwa- Joná, hì- jee' kyah' hnäh' chaa- jaa- hì- jøøh' ga' lá'koh' ga' Joná.

*Wa'je- kih' jmi-ngo' jnän`
(Mt. 5:15; 6:22-23)*

³³ Ni' jaa- sa' chih' jee' na-hmäá' mi'sé' na-hih- je-, ni' sa' tooyh- neh' koo- wa'goo'. He- chiyh' jee' ni' ba' mah' lá'jnä' kih' lá'jéé- hì- dsa-taah' chá'neh'.

³⁴ Mi'né' jne' la' lá'koo- wa'je- kih' jmi-ngo' jnän`. Lá'ja-, cher'mah' mi'néh' la' llu', ngoo' ba' la' llu' kih' lá'kaa- jmi-ngo' kyah'. Pero cher'mah' la' hliih' mi'néh', lá'ja- la' hliih' kih' lá'kaa- jmi-ngo' kyah'.

³⁵ Leeh' ja-, heh' wa'je- he- na-hih- kyah' ta' wa' uu-.

³⁶ Jëéh', cher'mah' lá'kaa- tuh-hoh' ma-heeh' ju'dsoo' he- la' lá'koo- wa'je-, hì- sa' cha- ni' koo- he- hliih' né' kyah', ja- ga' na' jnä' lii- hääh' jee' wa'je-. La' lá'koo- he- na-hih- je- he- choo' né' kyah'.

*Ga'juuh' Jesús kih' hì- ma' laa' mi-tey' jwërte
(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 20:45-47)*

³⁷ Lá'koo- ma' ga'dsaa' ga'hleeh' Jesús lá'ja-, jaa- fariseo ga'tëyh' chá'neh- kiyh' mah' kuh'híyh'. He-ja- ga'he' Jesús chá'neh- mah' ga'gyay- né' mes-.

³⁸ Peer' ga-lá-dsaa- dsé' fariseo he', ma' ga'jéey' sa' ga'gyih' Jesús goo- jää' ja- ga' kuh'híyh'.

³⁹ Mah' ga'jäh' Dsa-jøøh' jnän' siyh-:

—Hnäh' dsa- fariseo, laah' hnäh' lá'koo- jaa- hì- gyih' ma-la' ta' ka'luu' kyah'wii' ba'. Jëéh' gyih' ba' hnäh' gooh- mah' neh' tuh-hoh' hnäh' na-kah' ba' huud'sé- hii- hì- lá'jé- he- hliih' jmah'.

⁴⁰ He- ba' che- taah- hnäh'. ¿Che' sa' ñeh' hnäh', he' ba' hì- ga'jmeey' goo- jne' ga'jmeey' tuh-dsè- jne' ka-läh'?

⁴¹ Kwëéh' hnäh' dsa- hì- lla-kyaa', miih- he- cha- kyah' hnäh', mah' lá'ja- ba' já' na-jngii' neh' tuh-hoh' hnäh'.

⁴² Jwii- ba' hnäh' dsa- fariseo. Kwah- ba' hnäh' o-mee', nuu- ruda, kyaah' lá'jé- joh' he- kih- jne', kwëéh' ba' hnäh' Dio lá'jé- he- la' heey'. Pero sa' jmeeh- hnäh' he- llu' jmah' ni' sa' hnaah' hnäh' Dio. He- la' ba' ja' jmee- bii' jmeeh' hnäh' ko-jøh' kyaah' lá'jé- he- kwah- hnäh' na-.

⁴³ Peer' jwii- ba' hnäh' dsa- fariseo. Hnooh- hnäh' nah' hnäh' né' hma-sii- jee' gya- dsa-kaah' neh' gwah- mäh-. Tih- hoh' hnäh' jmee' dsa- Dio kyah' hnäh' chá'jwé' juuh-.

⁴⁴ Jwiī ba' hnäh' ta-jwoh' kyaä' ley kyaah' fariseo, hnäh' hī ta-juu'. Laah' hnäh' lä'koo' to-høø' he' sa' jnä'. He' ja' lä'jēē' hī ga'nää' nē' kih' sa' ñey' ha' koh' na'høø' sa' la' jee' ga'näy' ja'. (Véase: Nu. 19:16)

⁴⁵ Mah' ga'jeeh' jaa' ta-jwoh' kyaä' ley, ga'siiyh':

—Ta' jwoh', he' hlēēh' lä'na', lä'kye' kyaä' jnääh' toh' wiī ka'läh'.

⁴⁶ Mah' ga'jäh' Jesús siiyh':

—Peer' jwiī ba' hnäh' ka'läh' ta-jwoh' kyaä' ley. Jēēh', kyaah' hnäh' dsa' løø' hii' he' sa' øøh' dsa' ka'. Mah' ni' miih' be' sa' kwah' hnäh'.

⁴⁷ Jwiī ba' hnäh', jmeeh' hnäh' na'hyah' nē' to-høø' jee' na'haa' hi' ga'ngēē' juu' kih' Dio, he' ba' hi' ga'jngēēh' dsa' ma-gyuh' kyaah' hnäh'.

⁴⁸ Kyaah' he' jmeeh' hnäh' lä'ja', mi-jnääh' hnäh' hñaah' hnäh' he' tääh' hnäh' juu' kwee' lä'koo' ga'jmeē' dsa' ma-gyuh' kyaah' hnäh'. Jēēh', dsa' ma-gyuh' kyaah' hnäh' ga'jngēēyh' mah' hnäh' jmeeh' hnäh' na'hyah' nē' to-høø' kih' hi' he'.

⁴⁹ He' ja' Dio hi' kyuuh' cha' miih', ga'jäyh' ka'läh': “Cheen' kyaay' dsa' hi' ngēē' juu' kin'. Hi' cheen' kyaay' apóstole ka'läh'. Kō'llaa' hi' he' jngēēyh', hi' kō'llaa' jmeeh' dsih'.”

⁵⁰ Lä'ja', hnäh' hi' tääh' na' na'bääh' jma' kih' lä'jēē' hi' ga'ngēē' juu' kih' Dio lä'jiih' ma' ga'nøø' jmi' gyuu'.

⁵¹ Lä' ga'tē' jma' kih' Abel na'bääh' hnäh' lä'jiih' jma' kih' Zacaría hi' ga'jngēēyh' ta' ka'hne' jee' kih' gwah' kyaah' na'hyoo'. He' ja' jwēēhn' hnäh', lä'jē' he' ja' ma'jä' nē' kih' lä'jēē' hi' tääh' na'.

⁵² Peer' jwiī hnäh' ta-jwoh' kyaä' ley. Sa' kwah' hnäh' jwē' lä'kyuuh' dsa' juu' kih' Dio. Ja' ba' hñaah' hnäh' sa' heeh' hnäh', mah' hah' hnäh' kih' hi' hnøø' lä'kyuuh' —ga'jäh' Jesús.

⁵³ Ma' ya'hēē' Jesús jee' ja', ta-jwoh' kyaä' ley kyaah' dsa' fariseo ga'lä'hneey' jwēte kyaah' Jesús. Hi' ga'løøy' ngiiy' cha' miih' juu' kiyh',

⁵⁴ ma' jēēy' che' ma'kaah' juu' kih' Jesús mah' lä'ja' ma'le' ma'hniiy' kiyh'.

12

Ga'hlēēh' Jesús kih' hī ta-juu'

¹ Ta'kō'jiih' dsa'kuh' jwēē' jwēte dsa', lä'jiih' ma' kya'hläyih' øøyh', ga'løø' Jesús siih' to'nē' discípulo kyaay':

—Ta' jmeē' hnäh' lä'koh' jmeē' dsa' fariseo he' jäyh' hnaayh' Dio pero ta'juu' bih' ja'.

² Jēēh' sa' cha' ni' miih' he' na'jlē', he' sa' lä'jnä'. Hi' lä'jē' he' na'hmäā', lloo' koo' jmi' lä'ñe' dsa'.

³ He' ja' lä'jē' he' ma'hlēēh' hnäh' jee' na'hoo', nuu' dsa' jmi' hii' hyoo'. Lä'jē' he' ma'hlēēh' hnäh' jee' na'hmäā', lä'nuuh' kih' dsa'.

Hää' ba' Dio hī laa' kyaä'

(Mt. 10:26-31)

⁴ Hnoon' jwēēhn' hnäh' ome' kyaan'. Ta' wa' gah' hnäh' kih' dsa' hi' jngiih' kih' jmi'ngo'. Ga' ma'na'juu' jmi'ngo', hee' ga'ja' mo' le' jmeey'.

⁵ Jwēēhn' hnäh' ome' kyaan'. Wa' gah' hnäh' kih' hi' na'ngē' jwē' cheey' jmi'lle' kih' dsa' cha'je' ma'ngēē' ma'jngēēyh'. Kih' hi' he' ba' wa' gah' hnäh'.

6 Ñeh' ba' hnäh', to' ñe' nøø' ba' kēē- hñaa' gyuu' ta'. Pero ni' jaa' gyuu' ta' he', sa' dsa- hēē' kih' Dio.

7 Lā' kye' jñu' lleh' hnäh' na' he' ga' lā' jē' kih' Dio. He' ja-, ta' wa' gah' hnäh'. Jēeh', kyeē' ga' hnäh' cha- ga' miih- lā' koh' ga' jwēē' gyuu' ta'.

Jmi- lle' Na- jngii' kwa' be' wa' ra- ga' hnēē' dsa- jne'

(Mt. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

8 Jwēēhn- hnäh'. Lā' jēē- hi- mi- jnāā- hñii' he- laay' dsa- kyaan- cha' nē' dsa-, ja' ba' lā' ja- jāh- Hi- ga' lēē' ngo' la- kiyh' cha' nē' lā' jēē- ángele kyaā' Dio.

9 Pero hi- jāh- sa' kyuu' jnā' cha' nē' dsa-, lā' ja- jwahn- sa' kyuu' jnih' cha' nē' lā' jēē- ángele kyaā' Dio.

10 Jmee' ba' Dio jøh- dsē' kih' lā' jēē- hi- hlēēh- wii' kih' Hi- ga' lēē' ngo' la-. Pero cher' mah' ga' hlēēh' dsa- wii' kih' Jmi- lle' Na- jngii', sa' jmeey' jøh- dsēy' kih' he- ja-.

11 Wa' ra- ga' hnēē' dsa- hnäh' neh' gwah- mäh- o cha' nē' dsa- ta', o cha' nē' jwēē', ta' ka- hnäh' huu' dsē- ha- lā' lāāh- hnäh' hñaa' h' o ha- lā' jwah' hnäh'.

12 Jēeh', lā' chañ' ja- Jmi- lle' Na- jngii' kwēēh' hnäh' huu' dsē- llu' ha- lā' jwah' hnäh'.

Koo- juu' na- hmää' kih' jaa- dsa- cha- kuu'

13 Jaa- hi- ma' hää' jee' ja- ga' siiyh- Jesús:

—Ta' jwoh', chiih' dsa- ñuuh- øøhn' kwēēyh' jnā' heen- he- ga' tēēn'.

14 He' ja- ga' jāh' Jesús siiyh-:

—Ja- he' jwēē- jnā', sa' ga' tēēn' tílloohn- hee- dsa-.

15 Ga' jāh' ka' lāh' Jesús siiyh- dsa- hi- ma' tāāh' jee' ja-:

—Lēēh' hnäh', ta' wa' hee' hoh' hnäh' ni' koo- he- cha- jmi- gyuu' la-. Jēeh', ja' kih' he- cha- jnān- cha- miih-, he- ja- jmee- chaā- jne'.

16 Ja- ga' ga' hlēēyh' juu' na- hmää', ga' jāyh':

—Ma' chaā- jaa- dsa- cha- kuu' hi' ma' cha- cha- miih- he- na- jnāā' hwa' kiyh' he- ma' chooyh'.

17 He' ja- ma' jmeey' huu' dsē-, ma' jāyh': “¿Hee- ba' jmeen'? Sa' cha- jee' llan- lā' jē- he- choohn'.”

18 Mah' ga' jāyh': “Lā' la- ba' jmeen'. Hlan- hne' kih' kwii- kin- mah' jmeen' juuh' ga' nē' jee' ma' chih'. Jee' ja- ba' llan- lā' jē- ta' kin- he- choohn'.

19 Mah' jwahn- ki' hñiin': Ma- cha- ba' kyah' cha- miih-. Lēē' kyah' cha- miih- ji- ñe-. Tēēh' hoh', ja- kuh- huh' ba' hne- kyah'. Wa' chaā- ba' hne- llu'.”

20 Pero Dio ga' jāh' siiyh' lā' la-: “He- ba' che- taāh- hne-. Na' hwē' ba' juuh'. Kih' jñah' ba' jā' lā' jē- he- ma- juuh' ma- lāāh',” ga' jāh' Dio.

21 Lā' ja- la' kih' dsa- hi- lla- cha- miih- kuu' nē' hwa' la-, mah' cha' nē' Dio laay' dsa- tā- ñee' ba'.

Dio lih' hää' hi- laa' kyaay'

(Mt. 6:25-34)

22 Ja- ga' ga' jāh' Jesús siiyh' discípulo kyaay':

—Kih' he- ja- na- jwēēhn- hnäh'. Ta' ka- hnäh' huu' dsē- ha- lā' dsa- ngēēh' hnäh' koo- jmi' koo- jmi', hee- na- kuh' huh' hnäh' ni' ta' ka- hnäh' huu' dsē- kih' hmiih- he- kēh' hnäh'.

23 Kyeē' ga' he- chaā- hnäh' lā' koh' ga' he- kuh- huh' hnäh'. Hi' kyeē' ga' jmi- ngo' kyah' hnäh' lā' koh' ga' hmiih- he- kēh' hnäh'.

24 Jëë da' hnäh' lä' koo' la' kih' ta'. Sa' cha' jngëy- ni' sa' chooyh~ ni' koo', ni' he- hnøø' jee' llay'. Pero Tää' jnän' hi- gya' gyuuu', ma'ra' he- ääh- bih'. ¿Che' sa' kyee' ga' hnäh' lä' koh' ga' ta' he'?

25 ¿Hi- hnäh' leh' jmeeh' saä' ga' koo' lëe-, kih' he- jmeeh' hnäh' cha' miih- huu' dsë-?

26 Cher'mah' sa' tää- hnäh' jmeeh' he- la' koo' he- pih', ¿he-la' kye' hnäh' huu' dsë- kih' lä' jë- he- jwëeh' kyah' hnäh'?

27 Jëë da' hnäh' ha- lä' dsa' kwaä' wa'le'. Sa' cha- ta' jmee', ni' sa' hwëe- wa'ne-. Pero jwëehn- hnäh'. Ma'ke' na'hñaah' la' hmiih- he- ga'këh- rey Salomón, pero sa' ga'lloo' he- la' na'hñaah' lä' koo' la' wa'le'.

28 Cher'mah' lä' ja- jmee' Dio na'hñaah' wa'le' he- choo' nē' nuu- na', mah' hø' jë' dsa- neh' hwii', ha- lä' ja- sa' kway' he- këh' hnäh', dsa- hi- miih- go-te' ba' dsøø' dsë'.

29 He- ja- mo-to' ka- hnäh' huu' dsë- hee- na- kuh'huh' hnäh'. Ta' jmee- hnäh' cha- miih- ngëe' huu' dsë- kih' lä' jë- he- na-.

30 Jëeh', lä' jëe' hi- sa' ma-heeh- kih' Dio, hnooyh- lä' jë- he- na- jmah' ba'. Pero Tää' jnän' ma-ñey- ba' lä' jë- he- jmee' bi' jnän'.

31 Hnäh' da' hnäh' to-nē' Dio hi- laä' dsa-ta' jøøh' jnän'. Lä' ja- ba' hñah' hnäh' lä' jë- he- jmee' bi' kyah' hnäh' ka' läh'.

Llu' ga' he- cha- he- la' hmooh' jnän' gyuuu'
(Mt. 6:19-21)

32 Ta' wa' gah' hnäh' borrego kyaan', ma'ke' sa' jwëe' hnäh', jëeh' Tää' jnän' hyoh- dsëy' tooyh- gooh- hnäh' he- jmeeh' hnäh' hih' ko-jøh' kyaayh'.

33 Hnäh' hnäh' he- cha' kyah' hnäh' mah' kwëeh' hi- jmee' bi' kih'. Hnøøh' hnäh' he- sa' hee' go-te-. Hnøøh' hnäh' he- la' hmooh' he- cha' gyuuu' he- sa' hee' jih'koh'. Jee' ja- sa' lloo' dsa- hi- ni' sa' chaä- jah' hi- jwë' ka-läh'.

34 Jee' hla- he- la' hmooh' kyah' hnäh', jee' ja- ba' kye' hnäh' o-jøh' dsë-.

Llu' la' kih' hi- jøø- wa'ra- jah' Jesús

35 Hnøø' ma-na'lluuu' hnäh', hi- na-nëh' hnäh' ka-läh'.

36 Hnøø' jmeeh' hnäh' lä' koo- jmee' moz- hi- tääh' jää- dsa-juu' hi- jäh' jee' ma' jee' goo' dsa-. Wa'ra- jah' dsa-juu' he' tēy', na- ma-hii' nā' moz- he' ho'haah'.

37 Llu' la' kih' moz- he', cher'mah' na-nëy' wa'ra- jayh'. Ma'ra- ju'dsoo' jwëehn- hnäh', dsa-juu' mi'lluuy' hñii' jää', ja-ga' laay' moz- he' nē' mes- mah' jmeey' ta' he' kiyh'.

38 Ma'ke' jayh' koo' lla-nuu' o ja-ga' jnä', peer' llu' la' kih' moz- he', cher'mah' na-nëy' ma'ja-.

39 Hnøø' lä' ngëeh' hnäh' he- la-. Wa'ra- jäh' kih' jaa- dsa-juu' cha'neh- ñey- hee- hor- jä- jaa- dsa- hi- dsa- he' cha'neh- kiyh', jmeey' bi' sa' gwiiy' høoy' hne' kiyh' mah' sa' dsa- he' dsa- hi- he' cha'neh- kiyh'.

40 Lä' ja- hnäh', hnøø' ma-na'lluuu' hnäh' ka-läh'. Jëeh', hor- he- sa' jmeeh- hnäh' huu' dsë-, jäh' Hi-ga-lëe'ngo' la-.

Dsa- hi- mi-teh', hi- dsa- hi- sa' jmee' ta' he'
(Mt. 24:45-51)

41 Ja- ga' ga-jäh' Pee' siiyh-:

–Dsa- jøøh' kyaan', ¿che' ma-hlëeh' juu' na-hmää' lä-na- kyaä' jnääh' o ma-hlëeh' ka-läh' kih' lä-jøh'?

42 He⁻ja⁻ ga⁻jäh^ˈ Dsa⁻jøøh^ˈ jnän^ˈ siiyh^ˈ:

—Jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ mi⁻teh^ˈ hi⁻ cha⁻ huu^ˈdsé⁻ llu^ˈ kih^ˈ, hi⁻ he⁻ ba⁻ na⁻hñaa^ˈ mah^ˈ hääy^ˈ hi⁻ tääh^ˈ cha⁻neh^ˈ kih^ˈ dsa⁻jüüy^ˈ, kwëëyh^ˈ he⁻ kuyh⁻ hor⁻ kih^ˈ.

43 Llu^ˈ la^ˈ kih^ˈ moz⁻ he^ˈ, cher^ˈ mah^ˈ mi⁻teyh^ˈ lä⁻jë⁻ mada⁻ he⁻ nuuyh⁻ wa⁻ra⁻ jah^ˈ jüüy^ˈ.

44 Ma⁻ra⁻ ju^ˈdsoo^ˈ jwëëhn⁻ hnäh^ˈ, ga⁻lä⁻jë⁻ ba⁻ he⁻ cha⁻ kih^ˈ dsa⁻jüüy^ˈ tooyh⁻ goo⁻ moz⁻ he^ˈ.

45 Pero cher^ˈ mah^ˈ hi⁻ na⁻hñaa^ˈ he^ˈ ga⁻jmeey^ˈ huu^ˈdsé⁻: “Lä⁻hëë^ˈ ga⁻ miih⁻ dsa⁻jøøh^ˈ kyaan⁻”, he⁻ja⁻ ta⁻ko⁻jiih^ˈ ja⁻, løøy^ˈ jmi^ˈbaay^ˈ hi⁻ më⁻ hi⁻ ñuu⁻h dsa⁻kyaayh^ˈ, hi⁻ kuh^ˈhiyh^ˈ llu^ˈ lä⁻jiih^ˈ lä⁻heey^ˈ.

46 Lä⁻la⁻ le^ˈ kih^ˈ moz⁻ he^ˈ. Jmi^ˈ he⁻ sa⁻jøøy⁻, hi⁻ hor⁻ he⁻ sa⁻kyey⁻ ni⁻ miih⁻ huu^ˈdsé⁻, jäh^ˈ dsa⁻jüüy^ˈ. Peer⁻ cha⁻miih⁻ jmeeyh⁻ moz⁻ he^ˈ, ja⁻ga⁻ cheey^ˈ ko⁻jøøh^ˈ kyaah^ˈ lä⁻jëë⁻ hi⁻ sa⁻ ga⁻mi⁻teh⁻.

47 Jaa⁻ moz⁻ hi⁻ ma⁻ñe⁻ kwee⁻ he⁻ mada⁻ nuuyh⁻ kih^ˈ dsa⁻jüüy^ˈ mah^ˈ sa⁻ ma⁻na⁻lluuy^ˈ, ni⁻ sa⁻ mi⁻tey⁻ mada⁻ kih^ˈ dsa⁻jüüy^ˈ, hi⁻ he⁻ sa⁻ lä⁻ñih⁻ dsëy^ˈ kway^ˈ kih^ˈ.

48 Pero jaa⁻ moz⁻ hi⁻ ma⁻jmeey⁻ he⁻ hliih⁻ he⁻ sa⁻ñey⁻, hi⁻ he⁻ hii⁻ miih⁻ ba⁻. Jëeh^ˈ hi⁻ ma⁻hyoh⁻ cha⁻miih⁻, lä⁻ja⁻ ngiih^ˈ dsa⁻jüüy^ˈ cha⁻miih⁻. Dsa⁻jüüy^ˈ hi⁻ ga⁻tooh⁻ gooy⁻ cha⁻miih⁻, lä⁻ja⁻ ngiiyh^ˈ cha⁻ga⁻miih⁻.

Kwaat⁻ kih^ˈ Jesús he⁻ teë⁻ dsa⁻

(Mt. 10:34-36)

49 Ma⁻jan⁻ mah^ˈ chaahn^ˈ je⁻ hwa^ˈ la⁻. Hnoon^ˈ wa⁻ra⁻ jäh^ˈ kih^ˈ koo⁻ ga⁻juh⁻.

50 Ma⁻ra⁻ he⁻ jmeey⁻ bii⁻ jëen⁻ koø⁻ he⁻ wi⁻ ngëë⁻. Peer⁻ ku^ˈjii⁻ kin⁻. Wa⁻ra⁻ jah^ˈ kih^ˈ na⁻ ga⁻juh⁻ ba⁻ ma⁻dsëë⁻ jmi^ˈ.

51 ¿Che^ˈ laah^ˈ hnäh^ˈ ma⁻jan⁻ mah^ˈ jmeen⁻ hii⁻ ti⁻ kih^ˈ dsa⁻ jmi⁻gyuu^ˈ? Jwëëhn⁻ hnäh^ˈ, ja⁻ kih^ˈ he⁻ ja⁻ ma⁻jan⁻. Ma⁻jan⁻, mah^ˈ jmeen⁻ te⁻jëë⁻ dsa⁻ ba⁻.

52 Jëeh^ˈ, na⁻ ta⁻ cha⁻né⁻ jee⁻ tääh^ˈ hñaa^ˈ dsa⁻ koø⁻ cha⁻neh⁻, jmeey⁻ to⁻ nää⁻. Uu⁻ hi⁻ he⁻ teë⁻ kyaah^ˈ uu⁻ hi⁻ uu⁻ dsa⁻ taah⁻ teey⁻ kyaah^ˈ uu⁻.

53 Teë⁻ jmi⁻ kyaah^ˈ jo⁻ ñuu⁻h, hi⁻ jo⁻ ñuu⁻yh⁻ teë⁻ kyaayh^ˈ ka⁻läh⁻. Chooy^ˈ teë⁻ kyaah^ˈ jo⁻ mii⁻, hi⁻ jo⁻ miy⁻ teë⁻ kyaah^ˈ chooy^ˈ. Ma⁻ chooy⁻ teë⁻ kyaah^ˈ ma⁻jooy⁻, ma⁻jooy⁻ teë⁻ kyaah^ˈ ma⁻chooy⁻.

Ko⁻llaa⁻ sa⁻ kye⁻ kwaat⁻ ha⁻ lä⁻ la⁻ he⁻ jmeey⁻ Dio jee⁻ kiyh⁻

(Mt. 16:1-4; Mr. 8:11-13)

54 Hi⁻ ga⁻jäyh^ˈ ka⁻läh^ˈ siiyh^ˈ lä⁻jëë⁻ dsa⁻:

—Wa⁻ra⁻ ga⁻jëeh^ˈ hnäh^ˈ soo⁻ jni⁻ ta⁻la⁻ ga⁻dsa⁻hyoo⁻, chah^ˈ ba⁻ jawah^ˈ hnäh^ˈ: “Jma⁻ ba⁻ na⁻ jä⁻.” Hi⁻ lä⁻ja⁻ la⁻.

55 Hi⁻ wa⁻ra⁻ ja⁻ lle⁻ ta⁻ kye⁻, jawah^ˈ hnäh^ˈ: “Jmeey⁻ hyoo⁻ ba⁻ na⁻.” Hi⁻ lä⁻ja⁻ jmeey⁻.

56 He⁻ ba⁻ che⁻ ta⁻jüuh^ˈ hnäh^ˈ. Leh^ˈ ba⁻ hnäh^ˈ lleh^ˈ hnäh^ˈ juu^ˈ kwee⁻ ha⁻ lä⁻ jmeey⁻ koø⁻ jmi⁻ koø⁻ jmi⁻ lä⁻ koø⁻ la⁻gyuu^ˈ hwa^ˈ. Mah^ˈ sa⁻ kye⁻h⁻ hnäh^ˈ kwaat⁻ hee⁻ ga⁻ na⁻ dsa⁻la⁻ jee⁻ kyah^ˈ hnäh^ˈ.

Hnøø^ˈ mi⁻een⁻ juu^ˈ he⁻ cha⁻ jnän^ˈ kyaah^ˈ dsa⁻

(Mt. 5:25-26)

57 ¿He⁻ la⁻ sa⁻ leh^ˈ hnäh^ˈ kah^ˈ hnäh^ˈ kwaat⁻ hñaa^ˈ hnäh^ˈ hee⁻ na⁻ he⁻ llu^ˈ?

58 Cher^ˈ mah^ˈ chaa⁻ hi⁻ hnøø^ˈ hnëë⁻ hne⁻ cha⁻né⁻ dsa⁻ ta⁻, jmeey⁻ bi⁻ go⁻taah^ˈ hnäh^ˈ juu^ˈ kwee⁻ kyaayh^ˈ na⁻ ga⁻juh⁻ ta⁻ko⁻jiih^ˈ cha⁻ jmi^ˈ, mah^ˈ sa⁻ ngëëy^ˈ

hne- ja'goo- jwëë'. Lã'ja- mo'so' jmee' jwëë' hih+ kih+ poo-, taayh+ hne- neh- ñe'.

⁵⁹ Ma'ra' ju'dsoo' jwëëhn- hne-, sa' ya-hëëh' jee' ja- ta'ko-jiih' sa- ma-mi-hmaah' lã'koh' te' he- lle'dsa-ta'kyah'.

13

Ga'hlēeh' Jesús kih' he- dsa-jeeh- dsa- kyaah' Dio

¹ Ja-ba' jmi' ja- na'nãã' ko'llaa' dsa- na'jmeeyh' juu' kih' Jesús he- ga'jmeë' Pilato mada' kih' hløø' he- na'ngëëyh- dsa- chaã- Galilea jee' ma' täayh' jngëëyh+ jah' he- ma' mi-tey' kiyh' kyaah' Dio.

² Mah' ga-jeeh- Jesús juu' kiyh', ga-jäyh':

—¿Che' kih' he- ga'juu' lã'ja- dsa- galilea he', he- ja- laah' hnäh' he- ääy- cha- ga'mi' dso'kye- lã'koh' ga'jee' lã'jëë- dsa- gooy'?

³ Jnä' jwëëhn- hnäh', ni' mi' sa- la' lã'ja-. Jëëh' cher'mah' sa' ga-jeeh' hnäh' kyaah' Dio, ja-ba' lã'ja- juu' lã'jëë- hnäh' ka-läh'.

⁴ He- ga'toh' hne' ñii' kih' Siloé nē' kih' lã'jëë- gya' jñaa- dsa- mah' ga'juuy', ¿che' jmeeh- hnäh' huu'dsē- he- ääy- cha- ga'mi' dso'kye- lã'koh' ga'jee' lã'jëë- dsa- hi- tääh' Jerusalén?

⁵ Jnä' jwëëhn- hnäh', ni' mi' sa- la' lã'ja-. Jëëh' cher'mah' sa' ga-jeeh' hnäh' kyaah' Dio, ja-ba' lã'ja- juu' lã'jëë- hnäh' ka-läh'.

Juu' na-hmäã' lã' la' kih' koo- chaah' higo he- sa' kwa' mi'

⁶ Hi- ga-jäyh' ka-läh' juu' na-hmäã' lã'la-:

—Jaã- dsa- ma' na-jnäã' koo- chaah' higo jee' kih' chaah' wii- jēh' kiyh'. Mah' na'jëëy- che' na-hii' mi'higo. Pero ni' koo- mi' sa' ma' hii'.

⁷ Mah' ga'siiyh' hi- ma' høø' chaah' wii- jēh' ja-: "Jee' la- ma-tē' hnē- ji- ñe- ma- jan- jēen- chaah' higo la-, che' hii' mi'. Sa' cha- jñøøhn' ni' mi' lã'koh' hä'wan'. He- ja- tu' go-te'. ¿He- la' ja- koo- na- ha- hwa' jee' chih'?"

⁸ Pero hi- ma' høø' jee' ja- ga-jäh': "Dsa- jøøh' kyaan-, kwa' jwē' kih' koo- ga' ji- ñe- na'. Gyun- mi' ta-hmi- mah' toohn' tu'hoh'.

⁹ Cher'mah' ga-hii' mi', llu' ba'. Pero cher'mah' sa' ga-hii', ja-ga' na- dsa-tu'."

Ga'mi'hlää' Jesús jaã- dsa-mē' hi- ma' na'jluu' cha-kah'

¹⁰ Koo- jmi' he- teeh- dsa- dsē' ma' kwa' Jesús juu' neh+ gwah+ mäh-.

¹¹ Jee' ja- ma' hää' jaã- dsa-mē' hi- ma'hya- gya'jñaa- ji- ñe- dsaah'. Ga'jmeë' jmi' lle' hliih' ga'jluu' ka'luuy'. Ni' mi' sa- le' ma' ngēy' ko-dsoo'.

¹² Ma' ga-jëë' Jesús dsa-mē' he', ga-tëëyh' mah' ga'siiyh':

—Dsa-mē', ma-jä' ba' kyah' kih' dsoo' he- ma' laah'.

¹³ Ga'kyey- gooy- nē' kih' dsa-mē' he'. Lã'chah' ja- ga'ni' ka'luuy', mah' ga'løøy' kway' ti'hmaah' kih' Dio.

¹⁴ Pero hi- ma' jmeë' hih+ gwah+ ja-, ga-lã'lleë' jwēte' kih' he- ga'mi'hlää' Jesús dsa- jmi' he- teeh- dsa- dsē'. Mah' ga'siiyh' lã'jëë' hi- ma' tääh' jee' ja-:

—Jñii' jmi' ba' cha- jwē' jmeen' ta'. Ta'ko-jiih' jñii' jmi' ja-, ya-nãã' hnäh' mah' jä' kyah' hnäh', ja- jmi' he- teeh- dsa- dsē'.

¹⁵ Ja- ga- ja' jäh' Dsa-jøøh' jnän' ga'siiyh':

—Hee- ba' che- ta-juuh' hne- dsa- ñuuh-. ¿Ja' lã'jëë- hnäh' cheeh' hnäh' kya' kyaah' hnäh', burr- kyaah' hnäh' jee' na-hñuuyh' mah' go'jääh' hnäh' hiiyh' jmi' jmi' he- teeh- dsa- dsē'? ¿Che' sa' jmeeh- hnäh' lã'ja-?

16 Pero hih' dsa-mē' la-, hi- laa' sa'ju- kih' Abraham, ma-hya- gya-jña- ji-ñe- ma' na-hñuuyh' kaañ- Tana'. ¿Che' sa- ää- jmi' cheeyh' jmi' he- teeh- dsa- dsē'?

17 Lā- ma' ga-hlēeh' Jesús juu' ja-, ga-jā' o-hih- lä-jēē- hi- ga-lā-høøh' kiyh'. Pero jee' lä-jēē- dsa- ma' chaay- llu' ba', ma' ga-jēēy' lä-jē- he- juh-gaa- he- ma' jmee- Jesús.

Juu' na-hmäa' lä-koo- la' kih' mi'ju- mostaza
(Mt. 13:31-32; Mr. 4:30-32)

18 Hi- ga-jäh' Jesús ka-läh':

—Jwēhn- hnäh' juu' he- jeeh' kwee- lä-koh' jāä- Dio dsa- lä-hih' kih'.

19 He- jāä- Dio dsa- lä-hih' kih', jeeh' kwee- lä-koo- la' kih' koo- mi'ju- mostaza he- ga-jngēē' jaa- dsa- jee' na-jnäa' cha'joh' kiyh'. Heh' mi'ju- ja-, ga-hya- mah' ga-kwaa', lä-jiih' ga-tē' koo- chaah'hma-. He- ja- ga-lla-näa' ta' jmeey- sii- nē- sa'goh' kih'.

Juu' na-hmäa' lä-koo- la' kih' levadura
(Mt. 13:33)

20 Koo- ka-läh' ga-jäh' Jesús siiyh':

—Jee' la- jwēhn- hnäh' juu' he- jeeh' kwee- lä-koh' jāä- Dio dsa- lä-hih' kih'.

21 Jeeh' kwee- lä-koo- jmee- levadura he- kooh- jaa- dsa-mē'. Llay- cha-miih- harin mah' kah-gwēyh- kyaah' levadura. Kyaah' lä-ja- dsa-kwaa- lä- ga-dsa' ta'ka'.

Dsu- la' ho'haah' jee' dsa-taah' dsa- kyaah' Dio
(Mt. 7:13-14, 21-23)

22 Lä-koo- ma' hää- Jesús jwē' ngoo' ta- Jerusalén ma' kway- juu' lä-kaa- jwii- kaah' hi- lä-kaa- jwii- mäh- jee' ma' dsa-ngēēy'.

23 Jaa- dsa- ga-ngii' juu' kiyh', ga-siiyh':

—Dsa-jøøh' kyaan-, ¿che' miih- go-te' dsa- hi- dsa-lää'?

He- ja- ga-jäh' Jesús siiyh':

24 —Jmee' hnäh' bii' go-taah' hnäh' ta- ho'haah' dsu-. Jēeh', jwēē' dsa- hi- hnøø' dsa-taah' mah' sa- jmäay' dsa-taayh'.

25 Wa' jmeen' jaa- dsa- juu' cha'neh- ma-ngēē' ma-jney' ho'haah' kiyh'. Hi- cher mah' ga-nääh' hnäh' tēeh- hnäh' kiyh' ta- ka'hne-: “Dsa-jøøh' kyaan-, Dsa-jøøh' kyaan-, nä' ho'haah' mah' dsa'tooh' jnääh'.” Pero jeeh' dsa-juu' he' kyah' hnäh', jäyh': “Sa- man- hii- hnäh'.”

26 Ja- ga- løøh' hnäh' jwah' hnäh': “Ma-kih' ma-hih' jnääh' ko-jøøh' kyaah' hne-. Jnääh' he- hi- ga-hlēeh' jee' la' cha'jwē' juuh'.”

27 Pero jāh- dsa-juu' cha'neh- he', siiyh- hnäh': “Sa- man- hii- hnäh'. Go-näa' hnäh' kyah', hnäh' hi- jmee- he- hlih' jmah'.”

28 Jee' ja- ki'hooh' hnäh' mah' juuh' hnäh' cha-jah' hnäh' wa-ra- ga-jēeh' hnäh' Abraham kyaah' Isaac kyaah' Jacob kyaah' lä-jēē- hi- ga-ngēē' juu' kih' Dio tääh' ya-jwii' kiyh', mah' hnäh' dsa-hēeh' ta- ka'hne'.

29 Jwēē' dsa- chaa- uu' ya-näa' ta- kye' ta- ñii' mah' dsa-taah' kuh'hij' ko-jøøh' kyaah' jnä' jee' oo' ya-jwii' kih' Dio.

30 Jēeh', jwēē' hi- sa- laa' kwaat- jee' kyah' hnäh', hi- he- lee' jøøh' ma'ja-. Hi- hi- laa' kwaat- jee' kyah' hnäh', hi- he- lee' mäh' ga'.

*Ga^alä^ameeh^a dsē^a Jesús kih^a jwⁱⁱ-Jerusalén**(Mt. 23:37-39)*

³¹Ja^a ba^a jmiⁱⁱ ja^a, ga^alla^a nää^a ko^alla^a fariseo na^a chiih^a Jesús:

—Go^a hēē^a jee^a la^a, gwaah^a ta^a jee^a jyoh^a, jēēh^a hnø^a Herode jngēēh^a hne^a.

³²He^a ja^a ga^a jāyh^a sīyh^a dsa^a fariseo he^a:

—Go^a nää^a hnäh^a mah^a go^a chiih^a hⁱ-kyuuh^a may^a hliih^a he^a juu^a la^a: “Na^a hi^a hø^a lä^a ma^a jmeen^a la^a ba^a ta^a he^a hwēēn^a jmiⁱⁱ le^a hliih^a kih^a dsa^a hi^a miⁱⁱ hlāän^a dsa^a ka^a läh^a. Ga^a ma^a hya^a hnē^a jmiⁱⁱ, ja^a hniih^a ma^a hñaa^a ta^a kin^a.”

³³Jmee^a bii^a lä^a ma^a häään^a la^a ba^a jwē^a, na^a, hø^a, hi^a hyu^a lä^a jiih^a lloon^a Jerusalén. Jēēh^a, jmee^a bii^a he^a juu^a hⁱ-ngēē^a juu^a kih^a Dio ta^a Jerusalén, sa^a lle^a kih^a juuy^a ta^a jee^a jyoh^a.

³⁴Hnäh^a dsa^a cha^a Jerusalén, hⁱ-jngēēh^a hⁱ-ngēē^a juu^a kih^a Dio hi^a teh^a hnäh^a ku^u kih^a hⁱ-cheē^a Dio, joh^a jiih^a sa^a ga^a lä^a hnoon^a ma^a jøøhn^a hnäh^a lä^a ko^a-jøøh^a chaah^a hyaa^a gyuu^a chaah^a kya^a, taayh^a neh^a sa^a kyoo^a, pero sa^a ga^a hiih^a hnäh^a.

³⁵He^a ja^a ma^a beē^a Dio hnäh^a go^a te^a, jā^a ta^a jmah^a ba^a hne^a kyah^a hnäh^a. Jwēēhn^a hnäh^a, na^a ta^a cha^a nē^a mo^a so^a jēēh^a hnäh^a jnā^a ta^a ko^a jiih^a sa^a ma^a jāh^a hnäh^a: “He^a ba^a che^a jøh^a gaa^a hⁱ-ja^a, lä^a hih^a kih^a Dio.”

14*Ga^amiⁱⁱ hlää^a Jesús jaa^a hⁱ-dsaah^a jmiⁱⁱ he^a teēh^a dsa^a dsē^a*

¹Koo^a jmiⁱⁱ he^a teēh^a dsa^a dsē^a, ngoo^a Jesús ga^a kuh^a ga^a hih^a cha^a neh^a kih^a jaa^a fariseo hⁱ-ma^a laa^a jaa^a dsa^a jøøh^a. Jee^a ja^a ma^a tääh^a dsa^a hⁱ-ma^a tää^a Jesús.

²Hi^a ta^a cha^a nēy^a ja^a ma^a cheh^a jaa^a dsa^a hⁱ-ma^a dsaah^a dsoo^a gyoo^a.

³He^a ja^a ga^a ngii^a Jesús juu^a kih^a ta^a jwoh^a kya^a ley kyaah^a dsa^a fariseo he^a:

—¿Che^a cha^a jwē^a miⁱⁱ hlää^a jne^a jaa^a hⁱ-dsaah^a jmiⁱⁱ he^a teēh^a dsa^a dsē^a?

⁴Tísih^a ba^a ga^a taah^a dsa^a he^a. Ja^a ga^a sooh^a Jesús goo^a hⁱ-ma^a dsaah^a he^a mah^a ga^a miⁱⁱ hlääy^a. Hi^a ga^a hīyh^a juu^a, ga^a sīyh^a:

—Ma^a le^a gwaah^a kyah^a.

⁵Mah^a ga^a hlēēyh^a dsa^a hⁱ-ma^a tääh^a he^a, ga^a sīyh^a:

—Cher^a mah^a jaa^a dsa^a kyaah^a hnäh^a ga^a tah^a jaa^a burr^a o^a jaa^a kya^a kyaay^a jee^a hē^a ko^a too^a, ¿che^a sa^a dsooy^a lä^a chah^a ja^a dsa^a lleēy^a jah^a kyaay^a ma^a ke^a la^a jmiⁱⁱ he^a teēh^a dsa^a dsē^a?

⁶Ni^a jaa^a sa^a ga^a lih^a ma^a jeeyh^a juu^a kih^a Jesús.

Juu^a na^a hmää^a kih^a hⁱ-ga^a taah^a to^a nē^a hma^a sii^a jee^a cha^a ma^a nuu^a

⁷Ma^a gya^a Jesús jēē^a ha^a lä^a ma^a jmee^a lä^a jēē^a hⁱ-ma^a na^a teeh^a kya^a fariseo he^a, ga^a hnooyh^a ma^a dsa^a taayh^a høø^a hⁱ-kaah^a nē^a mes^a. He^a ja^a ga^a hlēēyh^a juu^a na^a hmää^a kyaah^a dsa^a hⁱ-ma^a na^a teeh^a he^a, ma^a jāyh^a:

⁸—Wa^a ra^a ga^a tēēh^a jaa^a dsa^a hne^a ko^a jee^a dsa^a jēē^a goo^a dsa^a, sa^a nah^a høø^a hⁱ-kaah^a, le^a ga^a che^a lloo^a jaa^a hⁱ-jøøh^a ga^a lä^a koh^a hne^a.

⁹Cher^a mah^a ga^a nah^a jee^a ja^a, ha^a ga^a che^a ga^a lloo^a hⁱ-ga^a tēēh^a lä^a uu^a hnäh^a, mah^a sīyh^a hne^a: “Kwa^a jwē^a gya^a hⁱ-la^a jee^a na^a.” Ja^a ga^a kyaah^a o^a hih^a nah^a jee^a ga^a dsaa^a go^a te^a hma^a sii^a.

¹⁰Lä^a la^a ba^a jmeeh^a wa^a ra^a ga^a tēēh^a jaa^a dsa^a hne^a jee^a jmeey^a jmiⁱⁱ. Goh^a ba^a hne^a, ja^a nah^a lä^a ga^a tē^a hu^u kii^a ba^a. Mah^a wa^a ra^a ja^a hⁱ-ga^a tēēh^a hne^a,

siiyh⁺ hne⁻: “Ña⁻ ya⁻ na⁺ jee⁺ llu⁺ ga⁺ miih⁻ la⁻, ome⁻ kyaan⁺.” Ja⁻ ga⁺ leeh⁺ jøøh⁺ cha⁻ ne⁻ lä⁻ jëë⁻ hi⁻ tääh⁺ ko⁻ jøh⁺ kyaah⁺ hne⁻ ne⁻ mes⁻ ja⁻.

11 Jëeh⁺, hi⁻ jmää⁻ hñii⁺ jøøh⁺, hi⁻ he⁺ jä⁻ ta⁺ hwa⁺ go⁻ te⁻. Hi⁻ jmää⁻ hñii⁺ hwaä⁺, hi⁻ he⁺ ba⁺ lee⁺ jøøh⁺.

12 Hi⁻ ga⁺ hlëëyh⁺ dsa⁻ fariseo hi⁻ ga⁺ tëë⁺ kiyh⁺, ga⁺ siiyh⁺:

—Wa⁻ ra⁻ ga⁺ teeh⁺ dsa⁻ kuh⁺ hiiyh⁺ koø⁻ lla⁺ hyoo⁻ o ta⁺ ga⁻ nuu⁻, ta⁺ tëëh⁻ ome⁻ kyaah⁺, ni⁻ øøh⁺, ni⁻ jñah⁺ ga⁺ hi⁻ chaä⁻ kyah⁺, ni⁻ dsa⁻ cha⁻ kuu⁺ hi⁻ tääh⁺ koo⁺ kyah⁺. Jëeh⁺, lä⁻ jëë⁻ hi⁻ he⁺ tëëh⁺ hne⁻ ka⁻ läh⁺ mah⁺ jëeyh⁺ kyah⁺.

13 Lä⁻ la⁻ ba⁺ jmeeh⁺ wa⁻ ra⁻ ga⁺ jmeeh⁺ koø⁻ jmi⁺. Ja⁻ tëëh⁺ hi⁻ tä⁻ ñee⁺ kyaah⁺ dsa⁻ tuuh⁺, dsa⁻ jluuh⁺, hi⁻ dsa⁻ tuu⁺.

14 Lä⁻ ja⁻ ba⁺ le⁺ llu⁺ kyah⁺. Jëeh⁺, dsa⁻ he⁺ sa⁺ cha⁻ he⁻ kyaah⁺ mi⁻ hmaayh⁺ kyah⁺ ka⁻ läh⁺. Pero wa⁻ ra⁻ ga⁺ të⁺ jee⁺ lä⁻ jiih⁺ lä⁻ jëë⁻ hi⁻ lluu⁺, lä⁻ hmaah⁺ kyah⁺.

Juu⁺ na⁻ hmää⁻ lä⁻ koø⁻ la⁺ koø⁻ jmi⁺ juuh⁺

(Mt. 22:1-10)

15 Jaa⁻ hi⁻ ma⁺ gya⁺ ne⁻ mes⁻ kyaah⁺ Jesús, ma⁺ ga⁻ nuuy⁺ ga⁻ hlëëh⁺ Jesús lä⁻ ja⁻, ga⁺ jäh⁺:

—Llu⁺ la⁺ kih⁺ hi⁻ dsa⁻ taah⁺ kuh⁺ hiih⁺ jee⁺ la⁺ ya⁺ jwi⁺ kih⁺ Dio.

16 He⁻ ja⁻ ga⁺ jäh⁺ Jesús siiyh⁺:

—Jaa⁻ dsa⁻ ga⁺ jmee⁺ koø⁻ jmi⁺ juuh⁺ mah⁺ ga⁺ tëëyh⁺ jwëë⁺ jwërte dsa⁻.

17 Ma⁺ ga⁺ të⁺ hor⁻ kuh⁻ dsa⁻ ma⁻ nuu⁻, ga⁺ cheey⁺ jaa⁻ moz⁻ kyaay⁺ mah⁺ dsa⁻ chiih⁺ hi⁻ ma⁺ na⁻ teeh⁺ kyaay⁺: “Ya⁻ nää⁺ hnäh⁺ ga⁺ juh⁻. Jëeh⁺, ma⁻ na⁻ llu⁺ ba⁺ lä⁻ jë⁻.”

18 Ga⁺ lä⁻ jëë⁻ ba⁺ ga⁺ jäh⁺ sa⁺ jää⁻. Hi⁻ to⁻ ne⁻ ga⁺ jäh⁺: “Ma⁻ lan⁺ koø⁻ jwi⁺ hwa⁺, he⁻ ja⁻ hnoon⁺ na⁻ jëen⁺ koø⁻. Jmee⁺ jøh⁻ hoh⁺ sa⁺ jään⁺ niin⁺.”

19 Hi⁻ jñah⁺ ga⁺ jäh⁺: “Ma⁻ laan⁺ hñaa⁺ gyaah⁺ kya⁺ hi⁻ jmee⁺ ta⁺. Hi⁻ he⁺ na⁻, na⁺ ga⁺ na⁻ jëen⁺ che⁺ lluu⁺! He⁻ ja⁻ chuun⁺ kyaah⁺ hne⁻ jmee⁺ jøh⁻ hoh⁺, sa⁺ jään⁺ niin⁺.”

20 Hi⁻ jñah⁺ ka⁻ läh⁺ ga⁺ jäh⁺: “Koø⁻ ma⁻ jee⁺ ba⁺ goon⁺. He⁻ ja⁻ sa⁺ le⁺ niin⁺.”

21 Ngaah⁺ go⁻ te⁻ ba⁺ moz⁻ he⁺, na⁻ jmeeyh⁺ juu⁺ kih⁺ dsa⁻ juuy⁺. Ma⁺ ga⁻ nuu⁺ juu⁺ jmi⁺ he⁺ ga⁺ jäh⁺ lä⁻ ja⁻, ga⁺ lä⁻ lley⁺ jwërte. Ja⁻ ga⁺ ga⁺ siiyh⁺ moz⁻ he⁺: “Gwa⁻ ko⁻ chih⁺ je⁺ hmoooh⁺ hi⁻ lä⁻ kaa⁻ cha⁺ jwë⁺ kih⁺ jee⁺ jwi⁺ juuh⁺, go⁻ kyaä⁻ hi⁻ tä⁻ ñee⁺ kyaah⁺ dsa⁻ tuuh⁺, dsa⁻ jluuh⁺ hi⁻ dsa⁻ tuu⁺.”

22 Ma⁺ jah⁺ moz⁻ he⁺, ga⁺ siiyh⁺: “Dsa⁻ jøøh⁺ kyaan⁺, ma⁻ la⁻ ba⁺ lä⁻ jë⁻ mada⁻ he⁻ ma⁻ jmeeh⁺. Pero ja⁻ ga⁺ jee⁺ dsa⁻ taah⁺ dsa⁻.”

23 He⁻ ja⁻ ga⁺ jäh⁺ dsa⁻ juu⁺ he⁺ siiyh⁺ moz⁻ kyaay⁺: “Gwa⁻ lä⁻ hä⁺ jwë⁺, hi⁻ lä⁻ kaa⁻ jee⁺ jëeh⁺ dsa⁻, jmee⁺ bi⁺ ya⁻ nää⁺, mah⁺ kah⁺ cha⁻ neh⁺ kin⁺ la⁻.”

24 Jëeh⁺, jwëëhn⁺ hnäh⁺, ni⁻ jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁺ tëëhn⁺ he⁺, mo⁻ so⁻ tëëy⁺ kuyh⁻ ma⁻ nuu⁻ kin⁺.”

Hweh⁻ miih⁻ la⁺ he⁻ jmee⁺ jne⁻ ko⁻ jøh⁺ kyaah⁺ Cristo

(Mt. 10:37-38)

25 Jwëë⁺ jwërte dsa⁻ hi⁻ ga⁺ nää⁺ ko⁻ jøh⁺ kyaah⁺ Jesús. He⁻ ja⁻ ga⁺ jëeyh⁻ hñii⁺ ta⁻ jee⁺ ya⁺ nää⁺ dsa⁻, mah⁺ ga⁺ siiyh⁺:

26 —Jaa⁻ hi⁻ hnøø⁺ jmee⁺ ko⁻ jøh⁺ kyaah⁺ jnä⁺, cher⁺ mah⁺ sa⁺ hnää⁺ jnä⁺ cha⁻ ga⁺ miih⁻ lä⁻ koh⁺ ga⁺ he⁻ hnää⁺ cho⁺ jmi⁺, lä⁻ koh⁺ ga⁺ he⁻ hnää⁺ mëy⁺, he⁻ hnää⁺ joo⁺, he⁻ hnää⁺ dsa⁻ ñuu⁻ øøyh⁺, he⁻ hnää⁺ më⁺ øøyh⁺, hi⁻ lä⁻ koh⁺ ga⁺ he⁻ hnää⁺ hñii⁺, sa⁺ jmää⁺ lley⁺ discípulo kyaan⁺.

27 Hi⁻ sa⁺ jää⁻ cru⁺ kyaä⁺ mah⁺ sa⁺ jmeey⁺ ko⁻ jøh⁺ kyaah⁺ jnä⁺ sa⁺ jmää⁺ lley⁺ discípulo kyaan⁺.

28 Wa'ra-ga-tē' jee' hnooh-hnäh' jmeeh' hnäh' koo-hne' ñii', ¿che' sa-jëeh' hnäh' to-nē' joh' kēē' hi' che' lee' kuu' kyah' hnäh' lä-jiih' hñaa' hne' ja'?

29 Jëeh' cher'mah' ga-chih' hnäh' ma-tii' kih' hne' ja' mah' sa' hñaa' ta' ja', lä-jëē' dsa-hi' jëē' ta' ja', mi-kwayh' kyah' hnäh'.

30 Mah' jāyh': "Dsa-ñuuuh' la-ga-løøy' chooy' hne' la' mah' sa' ga-liyh' ma' mi-hñaa'."

31 O wa' jmeen' jaa-rey, hi' dsoo' dsa-teē' kyaah' jñah' rey, ¿ja' gyay' to-nē', jëey' che' jmää' gya' mil hløø' kyaay' mah' dsa-teey' kyaah' jñah' rey hi' jaa-gyee' mil hløø'?

32 Wa'ra-ga-jëey' sa-liyh', he-ja' cheey' jaa-hi' dsa-hlëeh' llay' ha-lä-jee' hii' tii' juu' ja', ta'ko-jiih' sa' ma-ya-jäh' jñah' rey he'.

33 He-ja' cher'mah' chaa' jaa' hnäh' hi' sa' tuu' dsē' be' lä-jē' he' cha' kih', sa' jmääy' leey' discípulo kyaan'.

34 "Llu' ba' ñe' pero wa'ra-ga-dsaa' he' ñii' kih', ha-lä-lii' ka-läh' ñii'.

35 Sa' jmää' kih' hwa', ni' he' kaayh' kyaah' jyoh' tu'hoh' sa' jmää'. He' be' ba' dsa-ja'. Hi' hnøø' heeh' juu' la', wa' heeyh'.

15

Juu' na-hmää' lä' koo' la' kih' jaa' borrego hi' na-hëē'

(Mt. 18:10-14)

1 Jwëē' dsa-hi' ma' koo' ku'sih' hi' jñah' dsa-wa' hi' cha-hi' ga-lla-nää' koo' kih' Jesús mah' nuuy' juu' he' ma' kway'.

2 He-ja' sa' ga'tih' dsē' dsa-fariseo ni' saduceo ka-läh', ma' jāyh':

—Dsa-ñuuuh' la-heeh' lä-jëē' hi' jmee' wa' la' cha-la' hi' kuyh' ko-jøh' kyaayh' ka-läh'.

3 He-ja' ga-hlëeyh' dsa-he' juu' na-hmää' lä-la', ga-jāyh':

4—Cher'mah' jaa' hnäh' chaa' hña' laa' borrego kyaa', mah' dsa-hëē' jaa', ¿che' sa' beey' ko-hwëē' jee' lä-jëē' jah' he' mah' dsooy' ta' moh' dsa-hnääh' hi' na-hëē' he' lä-jiih' jnääh'?

5 Peer' jëē' dsēy' wa'ra-ga-jnääh' jah' kyaay', mah' tēey' jwē' ka'kyooy'.

6 Hi' wa'ra-ga-laayh' kiyh', tēeyh' lä-jëē' ome' kyaay' hi' lä-jëē' hi' tääh' koo' kiyh' mah' siyh': "Wa' chaa' jne' llu', jëeh' ma' jnääh' borrego kyaan' hi' ma' na-hëē'."

7 Jwëēhn' hnäh', lä-ja' ka-läh' cha-ga'miih' chaa' llu' hi' tääh' gyuuuh' kyaah' jaa' hi' dsa-jëeh' kih' Dio lä'koh' ga' kyaah' lä-jëē' to'lo'gyaa' dsē' to'laa' ñu' hi' sa' jmee' bii' kih' dsa-jëeyh' kih' Dio.

Juu' na-hmää' lä' la' kih' kuu' he' na-hii'

8 Lä-ja' ka-läh' jaa' dsa-mē' hi' ma' cha-gya' kuu' kih'. Cher'mah' ga'hii' koo' kuu' kiyh', ¿che' sa' hiyh' je' mah' hyayh' cha'neh' kiyh', hnooyh' kwee' lä-jiih' jnøøyh'?

9 Hi' wa'ra-ga-jnøøyh' kuu' he' ma' na-hii' ja', tēeyh' lä-jëē' ome' kyaay' hi' lä-jëē' hi' tääh' koo' kiyh' mah' jāyh': "Wa' chaa' jne' llu', jëeh' ma' jnøøhn' ba' kuu' kin' he' ma' na-hii'."

10 Lä-ja' jwëēhn' hnäh', ha' koh' sa' chaa' llu' ángele kya' Dio wa'ra-ga-tu' jaa' dsa-jwē' hliih' mah' dsa-jëeyh' kyaah' Dio—ga-jäh' Jesús.

Juu' na-hmää' lä' koo' la' kih' chih' hi' na-hëē'

11 Hi' ga-jäh' Jesús ka-läh' juu' la':

—Jaā dsā ma' chaā uu' jo' ñuūh̄.

12 Naā hī mah' ga'siiyh' jmiiy': "Tää', kwëeh' jnä' heen' he' ga'tëen' hyohn'." Mah' ga'kwëeyh'.

13 Miih' jmī' ba' ma'hyā, ga'ka' hī mah' he' heey' he' ga'tëy' jā, ngooy' ta' jee' jwī' uu'. Jee' jā, ga'jmeey' wa' la' cha' la', ga'heey' lä' jë' go'te' heey' jā.

14 Ma'ngëe' ma'mi'llay' lä'jë' kuu' kiyh', ma'ga'lä'cha' hoo'lä'kaa' hwa' jā. Ja' jiih' ga'løø'lla'kyaay' lä'jë'.

15 He'ja' ñeey' na'ngiiy' ta' kih' jaā hī ma' chaā hwa' jā. Dsa' he' ga'cheey' ta' moh' kiyh' mah' dsa'hääy' ñe'.

16 Ma'hnøø' chih' he' ma'kayh' tuyh' kyaah' he' ma'kuh' ñe'he'. Pero jee' jā sa' chaā hī ma'kwa' he' ma'kuyh'.

17 Ja'ga'ga'lä'liiyh' mah' ga'jmeey' huü'dsë': "Jah' moz' sa' chaā kyā' tää' kyaan', cha' he' kuyh', lä'jiih' dsa' chaā ga'kiyh', mah' jnä' dsa'juun' hoo'jee'lä'.

18 Hii' jnä' ngaahn' go'te' kih' tää' kyaan', na'chiih' jnih': Tää' kyaan', ma'jmeen' he' hliih' cha'në' Dio hi' ma'hläähn' cha'nëh' ka'läh'.

19 Mo'so' ga'tëe' jnä' leen' lä'koø' joōh'. Jmää' jnä' lä'koø' jaa' moz' kyaah' ba'.

20 He'ja' ga'hey' jwë' ngaayh' kih' tää' kyaay'.

Ja'ga'llaayh' kiyh', uu' ga'lä'ja' ga'jëe' jmiiy' jayh'. Peer' ga'lä'ñih' dsëy' kiyh' ma'ga'jëy', mah'ngooy' ko'chih' na'ëey' chih' he', hi' ga'chuyh' kiyh'.

21 He'ja' ga'jah' chih' he' siiyh' jmiiy': "Tää' kyaan', ma'jmeen' he' hliih' cha'në' Dio hi' ma'hläähn' cha'nëh' hne' ka'läh'. Mo'so' ga'tëe' jnä' leen' lä'koø' joōh'."

22 Pero jmī' chih' he' ga'siiyh' moz' kyaay': "Go'kye' hmīh' he' llu' ga'miih' mah'kyeh' chih' kyaan' la'. Tøøh' aniy' cha'gooy' hi' tøøh' mī' tiy'.

23 Hnääh' kya' hī baah' ga'miih' mah' jngëeh' hnäh' kyeh'. Wa'jmeen' jmī' kiyh'.

24 Jëeh', gyuu' kyaan' la' hī ma'na'juu' ba' la' kin', ma'lä'jiih' ka'läh'. Hi' ma'na'hëe' ba' la', na'ga'ma'hñaa'y'." Ja'ga'ga'løøy' jmeey' jmī'.

25 "Pero chih' naä' hī joōh' he' ma'hää' jee' nuu'. Lä'koø' ma'ga'llaayh' jäh' kiyh', ga'nuuy' hiji' luu', hi' ma'tääh' dsa' jmee' ja'.

26 Ga'tëeyh' jaa' moz' mah' ga'ngiiy' juu' kih' hee' ja' ma'jmeë' dsa' jee' jā.

27 Mah' ga'jah' moz' he' siiyh': "Chih'øøh' ba' na' ma'jah'. He'ja' ma'jngëeh' tää' kyaah' kya' hī baah' ga'miih', kih' he' na'lluu' bih' ma'jayh'."

28 Ga'lä'leë' jwërte chih' he', sa'ma'hnøøy' ma' dsa'hey' cha'neh'. He'ja' ya'hëe' jmiiy' ga'chuyy' kyaayh' mah' dsa'hey' cha'neh'.

29 He'ja' ga'jah' chih' he' siiyh' jmiiy': "Joh' ji' ñe' sa'ma'hya' jmeen' ta' kyaah' hne'. Ni' miih' sa' cha' he' ma'hläähn' kyaah' hne'. Pero ni' koø' hä' sa' ma'kwëeh' jnä' jaa' jah' mah' mah' jmeen' jmī' kyaah' ome' kyaan'.

30 Pero na' ma'jah' chih' kyaah' na' hī ma'mi'lla' he' cha'kyah' kyaah' wa' hī cha' hī hyaa', mah' ma'jngëeh' kya' hī baah' ga'miih' kiyh'."

31 He'ja' ga'jah' jmiiy' siiyh': "Gyuu' kyaan', hne' ñeh' tää' kyaah' jnä'. Ga'lä'jë' he' cha' kin', la'kyah'.

32 Ha- lä' ja- sa' jmee' jne' jmii' mah' lä' chaa- jne' llu'. Jëéh' dsa- ñuuh- ooh' na- hi- ma' na- juu' ba' na-, na' ma- lä' jiiyh'. Hi- ma' na- hëé' ba' na-, na' ga' ma- hñaa'."

16

Juu' na- hmää' lä' koo- la' kih' hi- ma' hä' goo- ta'

1 Ga' jäh' Jesús ka- läh' süyh' discípulo kyaay':

—Ma' chaa- jaa- dsa- cha- kuu'. Kih' hi- cha- kuu' he' ma' chaa- jaa- hi- ma' hä' goo- ta' kiyh'. Pero ga' bääh- dsih' dsoo', kih' he- ma' heey- kuu' kih' dsa- juuy'.

2 Mah' ga' tëeyh' dsa- he' ga' süyh': "Ma- nuun' ha- lä' la' he- ma- loo' jmeeh-. ¿He- la' jmeeh- lä' na-? Ngëé' kwaat- kih' ta' kyah'. Jëéh', mo- so' le' dsa- he' ga' gooh- ta' he- ga' kwëéh- hne-."

3 Dsa- hi- ma' hä' goo- ta' ja-, ga' jmee' huusdë-: "¿Ha- lä' jmeen' na'? Dsa- juu' ta' ma- lleey- jnä' ma' jmeen- ta' kiyh'. Sa' lihn- jmeen- ta' jee' nuu-. Peer- na- hiihn' ngiin' kuu' kih' dsa-."

4 Ma' man' ha- lä' jmeen' mah' lä' chaa- hi- heeh- jnä' cha'neh- kih' wa'ra- ya' hii' ta' he- jmeen- la-."

5 He- ja- ga' tëeyh' ma' jaa- ma' jaa- hi- ma' ää- kih' dsa- juu' ta' he'. Hi- to- në' he' ga' süyh': "Joh' ääh- kih' patrón kyaan-."

6 "Ään- hña- loo' mi' kwaah- aceit", ga' jäh'. Mah' ga' jäh' hi- ma' hä' goo- ta' he', süyh': "Hee' la- kwaat- kyah'. Na' jee' na' ga' juh-, sii' to- lo- gya' ba' he- ääh-."

7 Ja' ga' ga' süyh' hi- jñah' he': "¿Hne- na', joh' ääh-?" "Hña- loo' hih- trigo", ga' jäh' hi' he'. Mah' ga' jäh' süyh': "Hee' la- kwaat- kyah'. Sii' kye' gyii' ba' he- ääh- hne-."

8 Pero dsa- juuy' he' ga' hlëéh' llu' kih' dsa- hii- hi- ma' hä' goo- ta' ja-, kih' he- ga' lä' may- ga' liyh' ya' hii' llu' ta' kiyh'. Dsoo' ba', dsa- hi- sa' ma' heeh-, may- cha- ga' miuh- ha- jee' leeyh- dsa- kyaayh', lä' koh' ga' he- jmee' dsa- hi- tääh' jee' wa'je-."

9 He- ja- jwëéh- hnäh', kyaah' lä' jë- he- cha- kyah' hnäh' jmi- gyuu' hliih' la-, hnøøh' hnäh' ha- lä' jee' lä' jawah' hnäh' kyaah' dsa-. Lä' ja- wa'ra- ga' dsa' he- cha- kyah' hnäh' chaa- hi- heeh- hnäh' cha'neh- jee' go' taah' hnäh' tää'."

10 Jaa- hi- mi- te' koo- ta' pih', lä' ja- mi- tey' ka- läh' ta' he- juuh' ga'. Hi' jaa- hi- sa' mi- teh' koo- ta' pih', lä' ja- sa' mi- teyh' kyaah' ta' he- juuh' ga'."

11 Cher' mah' sa' ga' jmää' hnäh' koooh' hnäh' kuu' he- cha' jmi- gyuu' hliih' la-, ¿ha- lä' ka' dsa- o' jöh- dsë- kyah' hnäh' he- tooyh' gooh- hnäh' he- kyeé' ga'?"

12 Hi- cher' mah' sa' jmeeh- hnäh' lä' lle- kih' kyaah' kuu' kih' jñah', ¿ha- lä' kwëéh' dsa- hnäh' ma' ra- he- la' kyah' hnäh'?"

13 Ni' jaa- dsa- sa' lä' këh' jmi' jmee' ta' he' kih' uu' dsa- juu'. Jëéh' jmeey' na- häayh' jaa- mah' lä' hnääy' hi- jñah' ba'. Mi- tey' kih' jaa- mah' mi- kwayh' hi- jñah' he'. Lä' ja- sa' lä' këh' hnäh' jmi' kyaah' koo- hä' ba' kah' hnäh' huusdë- kih' kuu' hi- kah' hnäh' huusdë- kih' Dio ka' läh'."

14 Ga' nuu' dsa- fariseo ka- läh' lä' jë- he- ma' hlëéh- Jesús discípulo kyaay'. Dsa- fariseo he' ma' tu- dsëy' kuu' he- ja- ga' mi- kwayh' kih' Jesús."

15 He- ja- ga' jäh' Jesús süyh':

—Jmääh⁺ hnäh⁺ hñah⁺ lluu⁺ cha⁺ nē⁺ hī⁻ tääh⁺ jmi⁻ gyuu⁺ la⁻. Pero ñe⁻ ba⁺ Dio ha⁻ lä⁺ la⁺ neh⁻ tuh⁻ hoh⁺ hnäh⁺. Hi⁺ kih⁺ lä⁻ jē⁺ he⁻ jmee⁺ dsa⁻ juuh⁻ nē⁺ hwa⁺ la⁻, he⁻ ja⁻ sa⁻ lä⁻ jēē⁺ Dio go⁻ te⁻.

16 Jää⁺ ba⁺ ma⁺ cha⁻ ley kih⁺ Moisé hi⁻ ma⁺ cha⁻ juu⁺ kih⁺ lä⁻ jēē⁺ hī⁻ ga⁻ ngēē⁺ juu⁺ kih⁺ Dio lä⁻ jiih⁻ jii⁻ kih⁺ Jwaa⁺ hī⁻ ma⁺ choo⁻ jmi⁻. Lää⁺ ma⁺ ja⁻ ga⁻ løø⁺ nuu⁻ dsa⁻ ju⁺ hmēē⁺ lä⁻ koo⁻ jää⁺ Dio dsa⁻ lä⁻ hih⁻ kih⁺. He⁻ ja⁻ lä⁻ jēē⁺ ba⁺ jmee⁺ lä⁻ bi⁺ lä⁻ jaa⁺ mah⁺ dsa⁻ taayh⁺ jee⁻ jmee⁺ Dio hih⁺.

17 Pero ma⁺ ra⁻ he⁻ lä⁻ te⁺ ba⁺ ley. Miih⁻ ga⁻ jwēēh⁻ he⁻ heē⁺ gyuu⁺ hwa⁺ lä⁻ koh⁺ ga⁻ he⁻ jä⁻ ta⁻ koo⁻ koo⁻ mi⁺ juu⁺ kih⁺ ley.

Ga⁻ jäh⁺ Jesús ha⁻ lä⁻ la⁺ he⁻ bee⁻ dsa⁻ øøh⁻
(Mt. 19:1-12; Mr. 10:1-12)

18 Lää⁺ jēē⁺ hī⁻ bee⁻ dsa⁻ mē⁺ kyaa⁺ mah⁺ kaay⁺ jñah⁺ dsa⁻ mē⁺, he⁻ ma⁻ jmeey⁺ dso⁻ kye⁻ ba⁺ ja⁻. Hi⁺ lä⁻ ja⁻ hī⁻ kaa⁺ dsa⁻ mē⁺ hī⁻ ga⁻ bee⁺ he⁻, he⁻ ma⁻ jmeey⁺ dso⁻ kye⁻ ba⁺ ja⁻ ka⁻ läh⁺.

Dsa⁻ cha⁻ kuu⁺ kyaah⁺ Lázaro

19 Ma⁺ chaa⁻ jaa⁻ dsa⁻ cha⁻ kuu⁺ hī⁻ ma⁺ kēh⁻ hmiih⁻ gyuu⁻ läh⁻. Hmiih⁻ hmoo⁺ h⁺ mah⁺ ba⁺ ma⁺ kēyh⁻. Hi⁺ koo⁻ kyoo⁻ ba⁺ ma⁺ cha⁻ lä⁻ jē⁺ nēē⁺ he⁻ ma⁻ kuh⁻ hī⁺ h⁻.

20 Hi⁻ ma⁺ chaa⁻ jaa⁻ hī⁻ tä⁻ ñee⁺ hī⁻ cheē⁻ Lázaro. Hī⁻ he⁻ ma⁺ gya⁻ ho⁺ haah⁺ kih⁺ dsa⁻ cha⁻ kuu⁺ he⁺. Tuu⁺ ba⁺ cha⁻ hmih⁺ ma⁺ laay⁺.

21 Ma⁺ heē⁺ dsēy⁺ ma⁺ kuyh⁺ lä⁻ jē⁺ he⁻ ma⁺ dsa⁻ saa⁻ nē⁺ mes⁻ kih⁺ dsa⁻ cha⁻ kuu⁺ he⁺. Lää⁺ kye⁻ dsii⁻ ma⁺ dsa⁻ nää⁺ dsa⁻ hluyh⁻ nē⁺ dsoo⁻ kiyh⁺ ja⁻.

22 Ga⁻ lloo⁺ koo⁻ jmi⁻ ga⁻ juu⁺ hī⁻ tä⁻ ñee⁺ he⁻. Ya⁻ nää⁺ ángele mah⁺ ga⁻ tēēy⁻ lä⁻ ga⁻ té⁺ koo⁻ kih⁺ Abraham. Lää⁺ ja⁻ ga⁻ juu⁺ dsa⁻ cha⁻ kuu⁺ he⁺ mah⁺ ga⁻ haa⁺ dsih⁺.

23 Jee⁺ hääy⁺ cha⁻ je⁻ jēēy⁻ wii⁺, ga⁻ chooyh⁺ mo⁻ nēy⁺, hi⁺ uu⁺ ga⁻ ga⁻ jēēy⁺ Abraham kyaah⁺ Lázaro täayh⁺ ko⁻ jøh⁺.

24 He⁻ ja⁻ ga⁻ hlēēyh⁺ ki⁻ gaa⁻, ga⁻ jäh⁺: “Tää⁻ Abraham, wa⁺ lä⁻ ñih⁺ hoh⁺ ki⁻ jnä⁺. Wa⁺ mi⁻ gyuh⁺ Lázaro mi⁻ lle⁻ cha⁻ gooy⁻ kyaah⁺ jmi⁻ mah⁺ cheey⁺ jee⁻ la⁻ mi⁻ gyuyh⁺ ko⁻ hī⁻ pih⁺ na⁻ siihn⁻. Jēēh⁺, jēēn⁺ wii⁺ jwēte cha⁻ je⁻ la⁻.”

25 Pero ga⁻ jäh⁺ Abraham siiyh⁺: “Gyuu⁺ kyaan⁺, mi⁻ dsooh⁻ hoh⁺ he⁻ ga⁻ ngēēh⁺ llu⁺ jwēte ta⁻ ko⁻ jiih⁺ ma⁺ chaa⁻h⁻. Mah⁺ Lázaro ga⁻ ngēē⁺ hliih⁺. He⁻ ja⁻ chaay⁺ llu⁺ jee⁻ la⁻, mah⁺ hne⁻ jēēh⁺ wii⁺.”

26 Ma⁻ la⁻ ba⁺ ma⁻ hñah⁺ hnäh⁺ høø⁺ hnäh⁺. Ta⁺ jyoh⁺ ko⁻ taa⁻ cha⁻ koo⁻ ta⁻ juh⁻ ñiih⁺ jee⁻ jnä⁺. Hī⁻ hnøø⁺ hwēē⁺ jee⁻ la⁻ mah⁺ dsa⁻ nääy⁺ jee⁻ na⁻ sa⁻ le⁻. Ni⁻ sa⁻ le⁻ ya⁻ nää⁺ hī⁻ tääh⁺ jee⁻ na⁻ jee⁻ tøøh⁺ jnääh⁺ la⁻.”

27 Pero dsa⁻ hī⁻ ma⁺ cha⁻ kuu⁺ he⁺ ga⁻ jäh⁺: “Chuun⁺ kyaah⁺ hne⁻, tää⁻ Abraham, cheē⁻ Lázaro cha⁻ neh⁻ kih⁺ tää⁻ kyaan⁺.”

28 Jēēh⁺ chaa⁻ hñaa⁺ øøhn⁺. Hī⁻ he⁻ hnoon⁺ dsa⁻ hlēēyh⁺ mah⁺ lä⁻ ja⁻ mo⁻ so⁻ ya⁻ nääy⁺ jēēy⁺ wii⁺ lä⁻ jēēn⁺ la⁻.”

29 Mah⁺ ga⁻ jäh⁺ Abraham siiyh⁺: “Cha⁻ ba⁺ nuuh⁻ kih⁺ Moisé hi⁻ cha⁻ ba⁺ juu⁺ he⁻ ga⁻ hlēēh⁺ hī⁻ ga⁻ ngēē⁺ juu⁺ kih⁺ Dio jee⁻ täayh⁺ oo⁻. Wa⁺ jmeey⁺ he⁻ kih⁺ juu⁺ ja⁻.”

30 Ja⁻ ga⁻ ga⁻ jäh⁺: “Ja⁻ lä⁻ ja⁻, tää⁻ Abraham. Wa⁺ ra⁻ jäh⁺ kih⁺ llaah⁻ jaa⁻ hī⁻ ma⁻ na⁻ juu⁺ jee⁻ kiyh⁺, dsa⁻ jee⁺ yh⁺ kyaah⁺ Dio.”

31 Pero ga`jäh` Abraham siiyh`˚: “Cher`mah` sa` ga`jmeey` he` nũh` kih` Moisé hi` lä`ja` sa` ga`jmeey` he` juu` he` ga`hlëeh` hi` ga`ngëe` juu` kih` Dio, ni` lä`ja` sa` lä`heey` wa`ra` ga`jëey` ma`lä`jiih` jaä` hi` ma`na`juu`.”

17

Goo`la` kih` hi` jmee` tēh` dsa`kyaah`

(Mt. 18:6-7, 21-22; Mr. 9:42)

¹ Mah` ga`siih` Jesús discipulo kyaay`:

—Ma`ra` he` gwa` ba` he` jää` jne` jwē` hlih`. Peer` jwii` dsa` hi` jmee` dsa`tēh` dsa`kyaah`.

² Peer` jwii` ba` hi` jmee` dsa`tēh` jaä` hi` mäh` la` kyaah` he` hlih`. Llu` ga` la` kih` wa`ra` jäh` kih` hñũ` dsa` luuy` koq` cha`too` kih` molli` mah` jwää` dsih` cha`jmi` ñeeh`.

³ He` ja` jwēēhn` hnäh`, leeh` hnäh` kyaah` he` ja`.

Cher`mah` jaä` øøh` ga`hlääh` kyaah` hne`, hlëeh` hnih`. Hi` cher`mah` ga`heeh` bih`, jmee` jøh` hoh` kih`.

⁴ Cher`mah` gyii` jiih` ga`hläy` kyaah` hne` koq` jmi`, hi` cher`mah` gyii` jiih` jäy` ya`chuiyh` hne`˚: “Mo`so` jmeen` ka`läh`.” Ja` jmeeh` jøh` hoh` kih`.

⁵ He` ja` ga`jäh` apóstole siiyh` Dsa`jøøh` jnän`:

—Jmee` wa` lä`dsoo` dsē` jnääh` cha`ga`miih`.

⁶ He` ja` ga`jëeh` Dsa`jøøh` jnän` juu` kih`, ga`siiyh`:

—Wa`ra` jäh` kih` dsoo` hoh` hnäh` ko` hi`pih` lä`koq` te` mi`ju` mostaza, le` ba` jwiih` hnäh` chaah` hma` sicómoro la`˚: “Cheh` hñaa` jee` la` mah` gwa` ta` cha`jmi` ñeeh`.” Jmeey` ba` lä` jwiih` hnih`.

Hnøø` jmee` jne` ta`he` kih` øøh` jne`

⁷ Wa` jmeen`, jaä` hnäh` chaa` jaä` moz` kyaä` hi` kyah` hwa` o` hi` hää` jah`. Wa`ra` jayh`, ¿che` jwa` jwiih` hnih`˚: “Ngëe`, ña` ya`na` nē` mes` mah` kuh`huh`?”

⁸ Lä`la` ba` jwiih` hnih`˚: “Jmee` ma`nũ` kuh`. Jmääh` hñaa` mah` jmee` ta`he` kin` ta`ko` jiih` kuh`huh`. Ja` ga` kuh`huh` hne`.”

⁹ ¿Che` jwa` jwiih` hnih` ti`hmaah`, kih` he` ma`mi`tey` lä`jē` mada` kyah`? Go` laan` kin` sa` jmeeh` hnäh` lä`ja`.

¹⁰ Lä`ja` ka`läh` hnäh`, wa`ra` ga`mi`teh` hnäh` lä`jē` mada` he` jmee` Dio kyah` hnäh`, jwah` hnäh`˚: “Sa` cha` jmää` jnääh` ni` miih` kyah`. Jëeh`, lä`koh` te` he` ää` jmi` jmee` jnääh`, ko`ja` ba` ma` jmee` jnääh`.”

Ga`mi`hlää` Jesús gyaä` hi` ma` dsaah` dsoo` hmih` øø`

¹¹ Lä`koq` ma` hää` Jesús jwē` ngooy` ta` Jerusalén, ga`ngëeý` ya` jwii` kih` hwa` Samária kyaah` kih` hwa` Galilea.

¹² Lä`koq` ma` ga`hey` koq` jwii` mäh`, gyaä` dsa`ñũh` hi` ma` dsaah` dsoo` hmih` høø`, ya`näá` ga`mi`jëey` Jesús. Pero` uu` ba` ga`taayh`.

¹³ Ga`hlëeyh` ki` gaä`, ma` jäyh`:

—Jesús, hne` hi` laah` ta`jwoh`, wa` lä`ñih` hoh` kyaä` jnääh`.

¹⁴ Ma` ga`jëe` Jesús lä`jëe` dsa` dsaah` he`, ga`siiyh`:

—Go`näá` hnäh`, go`hääh` hnäh` hñaa` jmi`dsa` mah` jëey` he` ma`jä` kyah` hnäh`.

Ta`ko` jiih` jee` ga`nääy` ja`, ga`ääh` go`te` hmih` øø` ja`.

15 Jaā jee' lǟjēē' kih' gyaā' dsa' he', ma' gājēēy' ma-jā' go-te' kiyh', gājēēyh' ka-lāh', kway' ti'hmaah' kih' Dio hlēēyh' kī-gaā'.

16 Gājuuyh' jnēy' gājluuy' hñiiy' lǟ gātē' hwa' huū' tii' Jesús, gākwēēyh' ti'hmaah'. Dsa' he' ma' chaa' Samária.

17 Mah' gājāh' Jesús siyh':

—Ja', gyaā' dsa' hi' ma-jā' kih'? ¿Ha- ba' tāāh' jñah' ga' űu'?

18 Dsa' chaa' huū' la', ma-la' hi' la' ba' ma-kēh' kwa' ti'hmaah' kih' Dio.

19 Mah' gāsiyh' dsa' hi' ma-dsaah' he':

—Noo-, gwaah- ba' hne- kyah'. Ma-hlaā' ba' hne- kih' he' ma-lā-dsoo' hoh'.

Gājāh' Jesús ha- lä' le' wa-ra- ga-tē' jee' jāyh'
(Mt. 24:23-28, 36-41)

20 Gāngii' dsa' fariseo juu' kih' Jesús:

—¿Lih' ba' lloo' jmi' jmee' Dio hih'?

He-ja- gājāh' Jesús siyh':

—Sa' la' jnä' hā' wa-ra- ga-løø' jāā' Dio dsa' lä-hih' kih'.

21 Ni' jaa' sa' jāh': "Jee' la- jmee' Dio hih' o jee' oo' ba' jmeey' hih'." Jēēh', lǟkoo' jāā' Dio dsa' lä-hih' kih' ma-cha- ba' jee' jnān'.

22 Hi' gājāyh' siyh' discípulo kyaay':

—Lloo' koo' jmi' lä-hnooh- hnāh' wa' jāh' na' ga-juh- Hi' ga-lēē'ngo' la-, pero sa' jāhn' jmi' he' hnooh- hnāh'.

23 Ma'ja- ko-llaā' jāh': "Hi' Jesús ma-jah-, hi' cheh' na- o hi' cheh' jee' oo' go-jēē' hnāh'." Pero ta' go-nāā' hnāh', ta' lla-llē' hnāh' kaah' kiyh'.

24 Jēēh', lǟkoo' jmee' je'ñih' wa-ra- ga-hih', dsa-lä-jnä' lä' ga-dsa' jmi-gyuu', ja' ba' lä-ja' le' wa-ra- jah' Hi' ga-lēē'ngo' la'.

25 Pero to' nē' jmee' bii' jēēn' wii', dsa- chaa' na' jmāāy' jnä' ta' koo'.

26 Lǟkoo' ga-la' jmi' kih' Noé, lä-ja- ka-lāh' le' wa-ra- ga-tē' jee' jāh' Hi' ga-lēē'ngo' la'.

27 Ma' kuh- ma' hih- dsa-, ma' dsa-jee' goo- dsa- lä-jiih' ga-lloo' jmi' ga-he' Noé neh' barco. Jmi' ja- ja' jmi-juuh- mah' ga-jngiih' kih' lä-jēē'.

28 Ja-ba' lä-ja- ga-la' jmi' kih' Lot. Ma' kuh- ma' hih- dsa-, ma' tāāh' hi- la-, ma' tāāh' hi- hñi', ma' tāāh' hi- jngēē- mi' hma- hi' ma' tāāh' hi- jmee' hne'.

29 Pero jmi' ma' ya'hēē' Lot jwii' Sodoma, ga-hla' gyuu' si'je- kyaah' azufre he- ga-jngiih' kih' lä-jēē'.

30 Lä-ja' le' ka-lāh' jmi' wa-ra- ga-lä-jnäā' Hi' ga-lēē'ngo' la'.

31 Jmi' ja-, hi- tāāh' jee' ga-tē' to' jwēē' hne' wa' jñāy' mah' wa' kyuu' bih'. Sa' wa' kyey' he- tāāh' cha'neh' kiyh'. Hi- tāāh' jee' nuu- kih' lä-ja- sa' wa' lla-nāāy' cha'neh' kiyh'.

32 Ja- mi-dsooh- hoh' hnāh' lǟkoo' ga-la' kih' mē' Lot.

33 Lǟjēē' hi- hnooh- ha- lä' jee' läāy' hñii', juuy' ba'. Pero lǟjēē' hi- kwaa' hñii' juu', hi- he' ba' läā'.

34 He-ja- jwēēhn' hnāh', hwē' he- jāhn' ja-, na-saa' uu' nē' jii'. Jaa- he' tēēy', hi' hi- jaa' he' jā'.

35 Uu' dsa' mē' tāāh' dsē- hor- ja-. Jaa- he' tēēy' hi' hi- jaa- he' jā'.

36 Ma'ja- uu' dsa- tāāh' jee' nuu- kih' jmee' ta'. Jaa- he' tēēy' hi' hi- jaa- he' jā'.

37 He-ja- gājāh' discípulo he' siyh':

—¿Ha⁻ ba⁻ ja⁻, Dsa⁻ jøøh[!] kyaan[?]
 Mah[!] ga⁻ jäh[!] Jesús siiyh⁺:
 —Jee[!] kya[!] hi⁻ ma⁻ na⁻ juu[!], jee[!] ja⁻ kuh[!] tu⁻ siih⁻.

18

Juu[!] na⁻ hmää[!] lä⁻ koo⁻ la[!] kih[!] jwëë⁻ kyaah[!] dsa⁻ më⁻ hni[!]

¹ Ga⁻ hlëeh[!] ka⁻ läh[!] Jesús juu[!] na⁻ hmää[!] mah[!] mi⁻ tēy⁻ discípulo kyaay[!] he⁻ jmee⁻ hi⁻ ngii[!] kiyh[!] lä⁻ jē⁻ jmi[!] kyaah[!] Dio hi⁻ sa⁻ hnøø[!] hwaay[!] he⁻ chuuy[!] kyaah[!] Dio.

² Ga⁻ jäh[!] siiyh⁺:

—Koo⁻ jwi⁻ juuh⁻ ma[!] cha⁻ jaa⁻ jwëë⁻ hi⁻ sa⁻ ma[!] gah⁻ Dio ni⁻ sa⁻ ma[!] jmee⁻ he[!] kih[!] dsa⁻.

³ Jee[!] jwi⁻ ja⁻, ma[!] cha⁻ jaa⁻ dsa⁻ më⁻ hni[!] hi⁻ ma[!] dsoo⁻ nē⁻ ta[!] kih[!] jwëë⁻ he[!], ma[!] jäh[!] siiyh⁺: “Lla[!] ta[!] kin[!] kyaah[!] dsa⁻ hi⁻ jmeeh[!] jnä[!].”

⁴ Ga⁻ lä⁻ hi⁻ cha⁻ miih⁻ jmi[!] sa⁻ ga⁻ hi⁻ jwëë⁻ he[!] ma[!] lla[!] ta[!] kih[!] dsa⁻ më⁻ he[!]. Këë⁻ ga⁻ jameey[!] hu[!] dsē⁻: “Ma[!] ke[!] sa⁻ gahn⁻ Dio, ni⁻ sa⁻ jmeen⁻ he[!] kih[!] dsa⁻,”

⁵ pero ma[!] ra[!] he⁻ jmeen⁻ ba[!] he[!] kih[!] dsa⁻ më⁻ hni[!] hi⁻ chuuy[!] kyaah[!] jnä[!]. Jëeh[!], cher[!] mah[!] lä⁻ ma⁻ ngoo⁻ la⁻ ba⁻ gway⁻ nē⁻ ta[!] kin[!], lä⁻ dsëeh⁻ dsēn⁻ kyaah[!] jnih[!].”

⁶ Hi⁻ ga⁻ hlëeh[!] ga⁻ Dsa⁻ jøøh[!] jnän[:]

—Kye⁻ da⁻ hnäh[!] kwaat⁻ kwee⁻ ha⁻ lä⁻ ga⁻ jmee⁻ jwëë⁻ hi⁻ hña⁻ dsē⁻ he[!].

⁷ ¿Che[!] jwa⁻ sa⁻ jmee[!] Dio he[!] kih[!] dsa⁻ hi⁻ na⁻ lleeh[!] kyaay[!] hi⁻ tääh[!] ngii[!] kiyh[!] lä⁻ jmi[!] lä⁻ hwē[?]? ¿Che[!] lä⁻ hi⁻ jeeyh⁻ kiyh[!], laah[!] hnäh[?]?

⁸ Jwëëhn⁻ hnäh[!], cha[!] ba[!] jeeh⁻ Dio kiyh[!]. Pero wa[!] ra[!] jah[!] Hi⁻ ga⁻ lëë⁻ ngo⁻ la⁻, ¿che[!] lä⁻ ma⁻ cha⁻ ja⁻ ba⁻ dsa⁻ hi⁻ jmee⁻ dsoo⁻ dsē⁻ kiyh[!]?

Juu[!] na⁻ hmää[!] lä⁻ koo⁻ la[!] kih[!] fariseo kyaah[!] hi⁻ ma[!] koo[!] ku⁻ sih⁻

⁹ Hi⁻ ga⁻ hlëeh[!] Jesús ka⁻ läh[!] jyoh[!] juu[!] na⁻ hmää[!]. Ga⁻ hlëeyh[!] dsa⁻ hi⁻ ma[!] jmee⁻ kwaat⁻ laa⁻ jaa⁻ hi⁻ lluu[!] mah[!] ma[!] na⁻ hääyh[!] dsa⁻.

¹⁰ Uu[!] dsa⁻ ga⁻ wi⁻ jee⁻ chih⁻ gwah⁻ na⁻ ngii[!] kiyh[!] kih[!] Dio. Jaa⁻ he[!] fariseo, hi⁻ jaa⁻ he[!] hi⁻ koo[!] ku⁻ sih⁻.

¹¹ Dsa⁻ fariseo he[!] na⁻ cheyh[!] ma[!] hlëeyh⁻ lä⁻ la⁻ kyaah[!] Dio: “Dio kyaan[!], kwan⁻ ti⁻hmaah[!] kyah[!]. Jëeh[!] sa⁻ laan[!] lä⁻ koo⁻ laa⁻ jee[!] lä⁻ jëë⁻ dsa⁻, dsa⁻ hi⁻ hi⁻, hi⁻ sa⁻ mi⁻ teh⁻, hi⁻ ngē⁻ kyaah[!] wa[!] hi⁻ cha⁻ hi⁻ hyaa⁻, ni⁻ sa⁻ laan[!] lä⁻ koo⁻ laa⁻ hi⁻ koo[!] ku⁻ sih⁻ hi⁻ cheh[!] oo⁻.”

¹² To[!] jiih⁻ koo⁻ seman⁻ sa⁻ kuh⁻ huhn⁻ mah[!] ngii[!] mēn⁻ kin⁻ kyah[!] hne⁻. Kih[!] lä⁻ jē⁻ he⁻ lihn⁻, kwa⁻ ba⁻ jnä⁻ gya[!] kih[!] lä⁻ koo⁻ hña⁻ loo⁻.”

¹³ Pero hi⁻ koo[!] ku⁻ sih⁻ he[!], hu[!] ga⁻ miih⁻ ma[!] cheyh[!]. Ni⁻ miih⁻ sa⁻ ga⁻ tuu⁻ dsēy[!] ma[!] chooy[!] nēy[!] ta[!] gyuu[!]. Ma[!] cheyh[!] kiyy⁻ mo⁻ dsēy⁻, ma[!] jäh[!]: “Hne⁻ Dio kyaan[!], wa[!] lä⁻ ñih[!] hoh[!] ki[!] jnä[!], cha⁻ miih⁻ he⁻ hliih[!] ma⁻ jmeen⁻.”

¹⁴ He⁻ ja⁻ jwëëhn⁻ hnäh[!], ma[!] ga⁻ hwëey⁻ gwah⁻ ga⁻ nääy⁻ kiyh[!], hi⁻ koo[!] ku⁻ sih⁻ he[!] ga⁻ jäh[!] llu[!] cha⁻ nē⁻ Dio. Pero dsa⁻ fariseo he[!] sa⁻ ga⁻ jäh[!] llu[!]. Jëeh[!], lä⁻ jëë⁻ hi⁻ jmää⁻ hñii[!] kaa[!], hi⁻ he[!] jäh[!] ta⁻ hwa[!] go⁻ te⁻. Pero hi⁻ jmää⁻ hñii[!] hwa[!], hi⁻ he[!] ba⁻ lee⁻ jøøh[!].

*Ga⁻ mi⁻ jäh[!] Jesús gyuu[!]
 (Mt. 19:13-15; Mr. 10:13-16)*

15 Ma' dsa-nää' dsa- dsa-jää' gyuu- kyaq' cha'né' Jesús mah' kyey- gooy- né' kiyh'. Pero ma' ga-jëé' discípulo kyaay', ga-juyh' kih' dsa- hi- ma' jää' gyuu- he'.

16 He-ja- ga-tëeh' Jesús discípulo kyaay', ga-siiyh-:

—Kwa' jwé' ya-nää' gyuu- ta' la' kin-. Ta' ha- hnäh' kiyh', jëeh' hi- laa' lä'ko- gyuu-, hi- he' ba' jää' Dio lä'hih- kih'.

17 Ma'ra- ju'dsoo' jwëëhn' hnäh', hi- sa- heeh- jää' Dio lä'hih- kih' lä'ko- heeh- ja- gyuu-, sa' heyh' jee' jmee- Dio hih-.

Ja- dsa- kwa- hi- cha- kuu' ga-hlëeh' kyaq' Jesús

(Mt. 19:16-30; Mr. 10:17-31)

18 Jaa- dsa- hi- ma' kye- né' ga-ngii' juu' kih' Jesús, ga-jäyh':

—Hne- hi- laa' Ta-jwoh' lluu', ¿hee- hnøø' jmeen' mah' tëëhn' jee' mo'so' juun'?

19 He-ja- ga-jäh' Jesús siiyh-:

—¿Ché' ñeh' hne- he- laan' lluu'? Jëeh' ni- ja- hi- lluu' sa- chaa-, ja- Dio ba' hi- lluu'.

20 Ma' kyuuh- ba' hne- lä-jë- mada- kih' Dio: “Ta' kaah' hi- laa' kyaq' jñah', ta' jngëeh- dsa-, ta' hii' kih' dsa-, ta' jmee- dsoo' kih' juu' ta' juu'. Wa' hnaah- maa' kyaq', täa' kyaq'.”

21 He-ja- ga-jäh' dsa- he' siiyh-:

—Lä-jë- he- na- ma- mi-ten' lä-jiih' ma' mahn'.

22 Ma' ga-nuu' Jesús he- ga-jäh' dsa- he' lä-ja-, he-ja- ga-siiyh- ka-läh':

—Hnøø' ga' ko- he- jmeeh'. Gwaah- go-hni' lä-jë- he- cha- kyah' mah' go-kwëeh' hi- tä- ñee-. Lä-ja- ba' lä-cha- cha-miih- kyah' gyuu' jmi-gyuu-. Ja-ga' na- ñeeh' mah' jmeen' ko-jøh' —ga-jäh' Jesús.

23 Ma' ga-nuu' dsa- he' juu' ja-, ga-lä-meeh- dsëy' jwërte kih' he- ma' chay- cha-miih- kuu'.

24 Ma' ga-jëé' Jesús ga-lä-meeh- dsëy' cha-miih-, he-ja- ga-jäyh':

—Ha- koh' sa- jwëëh' la' kih' dsa- cha- kuu' heyh' jee' jmee- Dio hih-.

25 Sa' ga-jwëëh' la' kih' jaa- camey-, ngëé' to-gwa' ko- hma'kuu' lä-koh' ga' he- heh' jaa- dsa- cha- kuu' jee' jmee- Dio hih-.

26 Lä-jëé- hi- ga-nuu' juu' la-, ga-jäyh':

—¿Hii- ba' lää' ja'?

27 He-ja- ga-jäh' Jesús siiyh-:

—He- sa- lä-këh' dsa- jmi' jmee', Dio ba' lih' jmee'.

28 Mah' ga-jäh' Pee' siiyh-:

—Ma-jä' ba' lä-jë- he- cha- kyaq' jnääh' mah' ma-ya-nøø' jnääh' kyaq' hne-.

29 He-ja- ga-jäh' Jesús siiyh-:

—Ma-ra' ju'dsoo' jwëëhn' hnäh'. Lä-jëé- hi- ma-tuu- dsë' ma-hwëë- cha'neh' kih', hi- ma-beey' cho'jmiy-, øøyh-, mëy', chih- kyaay' kih' he- hnøøy' jmeey' lä'ko- la' mada- kih' Dio,

30 hi- he' hyoh' cha-ga-miih- jmi-gyuu- la-. Hi- jmi-gyuu- he- na' ga-jä-, tëëy' jee' mo'so' juuy'.

Ngoo' hnë- jiih- jmeeh- Jesús juu' he- juuy'

(Mt. 20:17-19; Mr. 10:32-34)

31 Ga-tëeh' Jesús kah' lä-jëé- gya-tuu' discípulo kyaay' mah' ga-siiyh-:

—Na' maan'ta' Jerusalén mah' lã'te' lã'jēē' he' ga'sii' lã'jēē' hī' ga'ngēē' juu' kih' Dio llo'joo' lã'koo' ga'sii' kih' Hī' ga'lēē'ngo' la'.

³² Jee' ja' taayh' jnã' ja'goo' dsa' hī' sa' laa' judiu mah' mi'kwayh' jnã', ta'haayh' jnã', mah' ti'hñey' jnã'.

³³ Ma'ngēē' ma'jmi' ma'baay' jnã', ja'ga' jngēēyh' jnã'. Pero lã'jiihn' ka'lãh' ga'ma'hya' hnē' jmi'.

³⁴ Pero ni' jaa' discipulo kyaay' he' sa' ga'lã'ngēē' he' juu' ja' ma'hlēēyh'. Kih' discipulo he' ma' la' lã'koh' juu' na'hmãã' ba'. He'ja' sa' ga'lã'ngēēy' hee' ma'hnø' jãh' juu' ja'.

Ga'mi'hlãã' Jesús jaa' dsa'tuu'
(Mt. 20:29-34; Mr. 10:46-52)

³⁵ Ma'ngoo' ya'jãh' Jesús chuuh' jwii' Jericó, koo' jwē' ja' ma' gya' jaa' dsa'tuu' hī' ma' chu' kyaah' dsa' hī' ma' dsa'ngēē' jee' ja'.

³⁶ Ma'ga'nuu' dsa'tuu' he' dsa'ngēē' jwēē' dsa' mah' ga'ngiiy' juu':

—Hee' na' jmee' dsa' hī' ga'nãã' na'?

³⁷ Mah' ga'jmeeh' dsa' juu' kiyh':

—Jesús dsa' chaã' Nazaret ba' na' hī' dsa'ngēē' cha'jwē' la'.

³⁸ Ja'ga' ga'hlēēyh' kī' gaa', ga'jãyh':

—Jesús, hne' hī' laa' sa'ju' kih' David, wa' lã'ñih' hoh' kī' jnã'.

³⁹ Lã'jēē' dsa' hī' ga'nãã' ta' cha'nē' Jesús, ga'juuyh' kih' dsa'tuu' he' mah' mo'so' ma' tooyh' miih'. Pero dsa'tuu' he' cha'ga'miuh' ma' tooyh' miih':

—Hne' hī' laa' sa'ju' kih' David, wa' lã'ñih' hoh' kī' jnã'.

⁴⁰ Ja'ga' ga'noo' Jesús. Ga'jmeey' mada' na'kyaay' hī' tuu' he' chu' kih'. Ma'ga'llooy' chu', ga'ngii' Jesús juu' kiyh'.

⁴¹ Ga'jãyh' siiyh':

—Hee' hnooh' jmeen' kyah'?

Mah' ga'jãh' dsa'tuu' he':

—Dsa'jøøh' kyaan', hnoon' lã'jnã' mi'nēn'.

⁴² —Wa' lã'jnã' ba' mi'nēh'. Ma'hlãã' ba' hne' kih' he' ma'lã'dsoo' hoh' —ga'jãh' Jesús siiyh'.

⁴³ Lã'chãh' ja' ga'lã'jnã' mi'nēy'. Mah' ngooy' kyaah' Jesús, kway' ti'hmaah' kih' Dio. Hī' lã'jēē' dsa' hī' ma'tããh' jee' ja' ma'kway' ti'hmaah' kih' Dio ka'lãh'.

19

Juu' kih' Zaqueo

¹ Ma'ga'he' Jesús jee' jwii' Jericó, ngoo' bih' hããy' jwē'.

² Jee' ja' ma' gya' jaa' dsa' cha'kuu' hī' ma' chee' Zaqueo, dsa'jøøh' kyaã' lã'jēē' hī' ma'koo' ku'sih'.

³ Ma'hnøoy' ma'jēēy' Jesús. Pero sa' ga'tēēy' ma'jēēy' jee' kih' jwēē' dsa', jēēh' ma'laay' jaa' dsa' bēēh' pih'.

⁴ He'ja' ngooy' ko'chih' ta' cha'nē'. Ga'wiiy' gyuu' hma' sicómoro mah' jēēy' Jesús. Jēēh' ta' ja' ma' dsa'ngēēy'.

⁵ Ma' ya'jãh' Jesús jee' ja', ga'jēēy' ta' gyuu', ga'jēēy' Zaqueo lleē' gyuu' hma'. Mah' ga'siiyh':

—Zaqueo, jñãã' na'koh' jee' na'. Jēēh', na' jmee' bii' na'jãn' cha'neh' kyah'.

⁶ Ja'ga' ga'jñãay' ko'chih'. Peer' jēē' dsēy' ga'tēēy' cha'neh' kih'.

7 Ma' ga'jēē' lä'jēē' dsa- he', ga'løøy' hlēēyh' wii' kih' Jesús, kih' he- ga'jäy' cha'neh' kih' jaä- dsa- wa' hi- cha- hi-.

8 Mah' ga'noo- Zaqueo jee' ma-gya', ga'jäyh' süyh' Dsa-jøøh' jnän':

—Dsa-jøøh' kyaan', kwan' to'dsaah' he- cha- kin' kwēēhn' dsa- hi- tä-ñee'. Lä'jēē' hi- ma'hiin' kuu' kih', ngēēn' kiyh' kye' juh'.

9 Mah' ga'jäh' Jesús süyh':

—Na' ma-laä' lä'jēē' dsa- hi- tääh' cha'neh' la-. Jēēh', dsa-ñuuh- la-, laä' ja-ba' sa'ju- kih' Abraham ka-läh'.

10 Jēēh', Hi- ga'lēē'ngo' la-, ma-jay' hnaayh- hi- na-hēē' mah' lääy'.

Juu' na-hmää' lä'koq- la' kih' uu- dsa- hi- ga'jmeē' ta' kyaah' kuu' (Mt. 25:14-30)

11 Ma'tääh' dsa- ma'nuu- kih' Jesús, he-ja- ga'hlēēyh' juu' na-hmää' lä'la-. Jēēh' ma-ngoo' ya-jäyh' kih' Jerusalén hi- ma'jmeē' dsa- hu' dsē-, lä'chah' ja- ma'lee' Jesús dsa-ta' mah'jmeey' hih' kih' dsa-gooy'.

12 He-ja- ga'jäh' Jesús süyh':

—Ma' chaa' jaä- dsa-jøøh' hi- ngoo' jee' jwii- uu' jee' hña' dsih' leey' dsa-ta' jøøh', ja-ga'jäyh' gooy'.

13 Jää' ja-ga' ya-hēēy', ga-tēēyh' gyaä' moz' kyaay'. Ga-kwēēyh' ma'koq- chooh' kuu' lä'jaay-. Mah' ga'süyh': "Jmeē' hnäh' ta' kyaah' kuu' la-, ta'ko-juh' lä'hēēn'."

14 Pero dsa- hi- ma'tääh' jee' jwii- ja-, ma' na-høøh' kih' dsa-jøøh' he'. He-ja- ga'cheey' dsa- kaah' kiyh' hi- dsa-jäh' jee' ja-: "Sa' hnøø- jnääh' lee' dsa- na- dsa-ta' kyaä' jnääh'."

15 Lä'koq- ma'jah' dsa-jøøh' he', ma-ngēē' ma-hñaay' ta', ga'jmeey' mada' dsa-tēēyh' moz' hi- ga'kwēēyh' kuu' mah' jēēy' ha-koq- te' kuu' ma-lih- moz' he'.

16 Ja' hi- to-nē' he', ga'jäyh' süyh': "Dsa-jøøh' kyaan', kyaah' kuu' kyah' ma-lihn-koq- ga'gya' lä'koq- te' he- ga'kwēēh' jnä'."

17 Dsa-ta'jøøh' he' ga'jäh' süyh': "Llu' ba'ta' kyah', hne- moz' lluu' kyaan'. Kih' he- ma-mi-teh' kyaah' müih- he- ga'toohn' gooh-, leeh' dsa-ta' kih' gya' jwii'."

18 Ja' hi- jñah' he' hi- ga'jäh': "Dsa-jøøh' kyaan', kuu' kyah' ma-lih- hña' juh' lä'koh' te' kuu' he- ga'kwēēh' jnä'."

19 Hi- ga'süyh' ka-läh' hi- he': "Hne- ka-läh' leeh' dsa-ta' kih' hña' jwii'."

20 Hi' ja' jñah' ka-läh' hi- ga'jäh': "Dsa-jøøh' kyaan', hee' kuu' kyah' la-, ga-løøn' lluu' kyaah' hmiih- dsa'luu'."

21 Jēēh', ga-lä'gohn- kyaah' hne- kih' he- hääh' kyaah' ta' kyah'. Jmeeh- kyah' he- la' kih' jñah' hi- chooh' ta' jee' sa- jngēēh'."

22 Mah' ga'jäyh' süyh': "He- ba' che- hlēēh' hne- moz-. Kyaah' ja-ba' juu' he- ma-hlēēh' llan' ta' kyah'. Ma-ñeh' ba' hne- he- hään', mah' jmeen' kin' he- la' kih' jñah' hi- choohn' ta' jee' sa- ma-jngēēn'."

23 ¿He-la' sa- ga-tøøh' kuu' kin' banco mah' ma-la- ma-jahn- ma' ngēēh' kin' lä'kye- sa'joq' kih'?"

24 Mah' ga'süyh' lä'jēē' hi- ma'tääh' jee' ja-: "Jñuuh' hnäh' kuu' he- chooyh- na- mah' kwēēh' hnäh' hi- cha- kih' gya'koq- na'."

25 Dsa- he' ga'jäh' süyh': "Dsa-jøøh' kyaan', pero dsa- na- cha- ba' kiyh' gya'koq- na'."

26 Pero jwëëhn~ hnäh': "Hj~ cha~ kih', hyoyh' cha~ga'miih~. Mah' hj~ cha~ miih~ kih', dsa~ jñuh' go~te~ ba' he~ cha~ kiyh'.

27 Lã~ja~ ka~lãh' lã~jëë~ hj~ na~høøh' kin', hj~ sa~ ma' hnøø' ma' jmeen' hih' kih', go~kyaã~ kyaã~ ta' la' mah' kuh' luuy' cha'nën' la'."

*Ga'he' Jesús na~dsëë' burr~ jwii~ Jerusalén
(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Jn. 12:12-19)*

28 Ma' ngëë' ma' hlëëh' Jesús juu' ja~, ga~hey' jwë' ngooy' ta' Jerusalén.

29 Ma' ngooy' ya~chuyh' jwii~ Betfagé kyaãh' Betania, jãh' kih' moh' he~ cheë~ Olivo, ga~cheey' uu' discípulo kyaay'.

30 Ga~siiyh~:

—Go~näã' hnäh' ta' jee' jwii~ mäh~ he~ nøø' ta' cha'në'. Wa'ra~ ga~tëëh' hnäh' jee' oo~, jnääh' hnäh' jaã~ burr~ mäh' hj~ na~hñuuh', hj~ sa' ga' ma~wii' dsa~. Ja~ cheëh' hnäh' mah' ya'jãäh' hnäh' ta' la'.

31 Cher'mah' chaã~ hj~ ga~ngii' juu' kyah' hnäh' he~la' cheëh' hnäh' burr~ na~, ja~ jwiih' hnih' lã~la~: "Jmee~ bii' kih' Dsa~jøøh' kyaã' jnääh' ba' la'."

32 He~ja~ ga~näã' ba' hj~ ga~cheey' he'. Hi~ ga~jnãäyh' ba' lã'koh' ga~jäyh'.

33 Lã'koõ~ ma' tääyh' cheeyh~ burr~ he', ga' jãh' dsa' jwii' burr~ siiyh~:

—¿He~la' cheëh' hnäh' burr~ na'?

34 Mah' ga' jãh' discípulo he' siiyh~:

—He~ jmee~ bii' kih' Dsa~jøøh' jnãh' ba' la'.

35 He~ja~ na'jäãy~ burr~ he' jee' cheh' Jesús mah' ga'kye~ dsa~ hmiih~ kih' ka'luu' burr~. Ja~ga' ga' wii' Jesús burr~ he'.

36 Lã'koõ~ ma' ngoo' Jesús, lã'jëë~ dsa' ma' ja' hmiih~ kih' lã' hä' jwë'.

37 Ma' ngooy' ya'jäyh' jyoo' kih' moh' Olivo, peer~ ma' chaã~ llu' lã'jëë~ dsa~ kyaay' hj~ ma' chaã' kaah' kiyh'. Ma' tooyh~ miih', kway~ ti'hmaah' kih' Dio kih' lã'jëë~ he' juh~gaã~ he' ga'jëëy'.

38 Ma' jäyh':

—¡Dio kyaãh' Dsa~jøøh' jnãh' hj~ ja' na~ lã'hiih' kiyh'! Wa' hii' ti' gyuuuh' jmi' gyuu~. ¡He~ ba' che~ jøøh' lãã' hj~ gya' gyuuuh'!

39 Ja~ga' ko~llaã' fariseo hj~ ma' täãh' jee' kih' dsa~ he' ga'jäyh':

—Ta' jwöh', ta' kwa~ jwë' hlëëh' discípulo kyaãh' lã~na~.

40 He~ja~ ga' jãh' Jesús siiyh~:

—Jwëëhn~ hnäh', cher'mah' dsa~ la~ ga~tu' hlëëh' lã~na~, kuuy' he~ tääh' la~ hlëëh' llay~.

41 Lã'koõ~ ma' ga'tëë' Jesús chuh' kih' Jerusalén, ga'jëëy' ta' jee' jwii~ ja~. Peer~ ga'ki' ga'hooyh' kih' dsa~ chaã~ jee' ja~.

42 Hi~ ga'jäyh':

—He~ ba' che~ llu' kyah' hnäh', wa'ra~ jãh' kih' lã'ngëëh' hnäh' jmi' na', hii' na~ hj~ le' jmee' hii' ti' kyah' hnäh'. Pero sa' jnä' he~ ja~ kyah' hnäh' na' ga'juh~.

43 Jëëh', jä' jmi' hliih' kyah' hnäh'. Dsa~ hj~ na~høøh' kyah' hnäh' dsa~täyh' lã'ku' lã'jii' jee' jwii~ kyah' hnäh' mah' saayh' hnäh' lã'hii' në' go~te~. Ni' ko~taã' mo~so~ cha~ jee' lããh' hnäh'.

44 Soh'hlay' go~te~ na'hyah~ he~ na~jnë~ jwii~ kyah' hnäh'. Ja~ jiih' ma~jaa' hnäh' kih' dsa~ he'. Soh'hla' mi'kuuy' he~ la' na'hyah~, kih' he~ sa' ga'jmeeh' hnäh' he' he~ ja' hj~ ma' lãã' hnäh'.

Ga^hwëë' Jesús dsa⁻ hi⁻ ma' tääh' hnü⁺ jee' chih' gwah⁻
(Mt. 21:12-17; Mr. 11:15-19; Jn. 2:13-22)

⁴⁵ Ma' ga⁻he' Jesús jee' chih' gwah⁻ j^{uuh}, ga⁻l^{ooy} hëëy⁺ kih' lä⁻jëë⁻ dsa⁻ hi⁻ ma' lla⁻ hmooh' jee' ja⁻.

⁴⁶ Mah' ga⁻siiyh⁺:

—Lä⁻la⁻ na⁻sii⁻ juu' kih' Dio: “Hne⁻ kin⁺ lä⁻cheë⁻ hne⁻ jee' ngii⁺ dsa⁻ kih' Dio.” Pero ma' jmeeh' hnäh' lä⁻ko^o too⁻ jee' dsa⁻ tääh' dsa⁻ hü⁺ ba⁻.

⁴⁷ Ko^o j^{mi} j^{mi} ma' hlëëh⁻ Jesús dsa⁻ jee' chih' gwah⁻. Pero lä⁻jëë⁻ dsa⁻ka^{ah} kya^a j^{mi} dsa⁻ kya^{ah} ta⁻jwoh' kya^a ley kya^{ah} dsa⁻ka^{ah} kih' jee' jwii⁻ ja⁻, ma' hn^{ooy} ma' jngëëyh' Jesús.

⁴⁸ Sa⁻ ga⁻j^{n^{ooy}} ha⁻ lä⁻ ma' jmeey' mah' ma' jngëëyh' Jesús, jëeh' jwëë' dsa⁻ ma' tääh' jëë⁻ ko^o hweh⁻, nuuy⁻ juu' he⁻ kwa⁻ Jesús.

20

He⁻ ja' gy^{uuh} ba' hih' he' jmee⁺ Jesús
(Mt. 21:23-27; Mr. 11:27-33)

¹ Ko^o j^{mi} ma' cheh' Jesús hlëëyh⁻ dsa⁻ ju^{hmëë} jee' chih' gwah⁻ ma' ya⁻nää' dsa⁻ka^{ah} kya^a j^{mi} dsa⁻ kya^{ah} ta⁻jwoh' kya^a ley ko⁻j^{oh} kya^{ah} dsa⁻gy^{uuh}.

² Mah' ga⁻jäyh' siiyh⁺ Jesús:

—Chiih' jnääh'. ¿Che' cha⁻ jwë' kyah' he⁻ jmeeh⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ na⁻? ¿Hij⁻ kih' hih' he⁻ jmeeh⁻ lä⁻na⁻?

³ He⁻ja⁻ ga⁻jëeh⁻ Jesús juu' kiyh', ga⁻siiyh⁺:

—Ngii⁺ ko^o mi⁻juu' kyah' hnäh' ka⁻läh'. Jëeh' da' hnäh' kin⁺ jää', ja⁻ga⁻ jwahn⁻ hi⁻ kih' hih' he⁻ jmeen⁻ lä⁻la⁻.

⁴ ¿Hij⁻ ga⁻jmee' hih' he⁻ ga⁻cha^a Jwa^a dsa⁻ j^{mi}, che' Dio o che' dsa⁻n^{uuh}?

⁵ Jee' tääyh' ja⁻ ma' llay⁻ juu' kya^{ah} dsa⁻kyaa^{yh}, ma' jäyh':

—Cher'mah' ga⁻jäh' jne', hih' kih' Dio ba' ja⁻, Jesús jäh': “¿He⁻la' sa⁻ ga⁻lä⁻dsoo' hoh' hnäh' kiyh' ga⁻ja⁻?”

⁶ Hi⁻ cher'mah' ga⁻jäh' jne', ja⁻ hih' kih' dsa⁻ ba' ja⁻, lä⁻jëë⁻ dsa⁻ te' ku^u jnän', jëeh', lä⁻jëë⁻ hi⁻ he' jmeey' dsoo' Jwa^a ma' la^a ja^a hi⁻ ma' ngëë⁻ juu' kih' Dio.

⁷ He⁻ja⁻ ga⁻jäyh' ga⁻siiyh⁺ Jesús:

—Sa⁻ ñe' jnääh' hi⁻ kih' hih' ja' Jwa^a he⁻ ga⁻cha^{ay} dsa⁻ j^{mi}.

⁸ Mah' ga⁻jëeh⁻ Jesús juu' kiyh' ka⁻läh', ga⁻siiyh⁺:

—Ni⁻ jnä' sa⁻ jmeehn' juu' hi⁻ ga⁻jmee' hih' he⁻ jmeen⁻ lä⁻la⁻.

Juu' na⁻hmää' lä⁻ko^o la' kih' dsa⁻ hi⁻ ga⁻h^{ooy} ta' kih' jñah'
(Mt. 21:33-44; Mr. 12:1-11)

⁹ Hi⁻ ga⁻l^{ooy} hlëëyh⁻ dsa⁻ juu' na⁻hmää' lä⁻la⁻:

—Ja^a dsa⁻ ga⁻tää' ko^o nää' chaah' wii⁻ jëh'. Mah' ga⁻tooyh⁻ goo⁻ dsa⁻ he⁻ h^{ooy} ma⁻ to⁻dsaah'. Ja⁻ga⁻ ya⁻hëëy' ngooy', jee' ga⁻lä⁻hëëy' cha⁻miih⁻ j^{mi}.

¹⁰ Ma' ga⁻lloo' jii⁻ kih' mi⁻jëh' ja⁻, ga⁻cheey' jaa⁻ moz⁻ kya^{ay} jee' ma' tääh' dsa⁻h^{ooy} ta' kiyh' mah' ma' kooy⁻ heey⁻ he⁻ ma' t^{ëy}. Pero dsa⁻ hi⁻ ma' h^{ooy} chaah' jëh' ja⁻, ga⁻kway⁻ kih' moz⁻ he' mah' ga⁻hëëy' kih' ta⁻jmah'.

¹¹ Ga⁻cheey' jñah' ka⁻läh' moz⁻ kya^{ay}. Hi⁻ he' ka⁻läh' ga⁻j^{mi} ga⁻ba^a dsih', ga⁻lley⁻ o⁻ hih' kih' mah' ga⁻cheeyh⁻ ta⁻jmah'.

12 Ga-tē' hnē- jiih- ga-cheey' jñah' moz- kyaay'. Pero dsa- hi- ma' tääh' jmeē- ta' jee' ja-, lä-ja- ka-läh' ga-jmeeyh' dsoo' mah' ga-hēey' kih' go-te'.

13 Hi- dsa-juu' chaah' jēh' ja-, ma' jmeey- hu' dsē-: "¿Ha- lä- jmeen? Go-cheen' ja- chih- kyaan- nää' ga' hi- hnaan-, ha- ga- che- wa-ra- ga'llooy', jmeey' he' kih'."

14 Pero dsa- hi- ma' høø- chaah' jēh' ja-, ma' ga-jēey' ja' chih- he', ga-taayh' ga-llay' juu', ga-jäyh': "Hi- oo- na- ja' kyaah' ta' la-. Wa' jngēeh' jnih' mah' jän' kyaah' heey' he- ma' tēey-."

15 He-ja- ga-lleey- ta- ka'hne- jee' ma' na-jnä- chaah' jēh' ja- mah' na'jngēeyh-.

'¿Hee- ba' jmeē' dsa-juu' chaah' jēh' kih' hi- høø- ta' kiyh', laah' hnäh'?

16 Lloo- dsa-juu' jēh' mah' mi-llaay' hi- jmeē- ta' ja- mah' tooyh' goo- jñah' hi- jmeē- ta' kiyh' -ga-jäh' Jesús.

Ma' ga-nuu' lä-jēē- dsa- he' juu' ja-, ga-jäyh':

-¿Sa- wa' kwa' Dio jwē- jmeen' lä-ja-!

17 Ma' cheh' Jesús jēē- lä-jēē- dsa- he' mah' ga-siiyh':

-¿Hee- hnøø' jäh' he- na-sii- lä-la-?:

Ja- ba' kuu' he- sa- ga-tih' dsē- tē'hyah',

he- ja- ba' ga-jä- lä-koø- mi'kuu' he- kye- dsa- to- nē' kih' koø- hne' juu' h-.

18 Lä-jēē- hi- täh- nē' kuu' ja-, hi- he' chu-jøø' jmi-ngo' kih'. Hi- wa-ra- ga-toh' kuu' ja- nē' kih' dsa-, jleeyh' go-te'.

19 Lä-jēē- jmi-dsa- kaah' he' kyaah' ta-jwoh' kyaa' ley hnøøy' ma' saayh' Jesús hor- ja-, jēeh' ga-tah' dsēy' he- ga-hlēeh' Jesús kiyh' kyaah' juu' na-hmä- ja-. Pero ma' gayh' dsa-.

Kwaat' kih' ku'sih'

(Mt. 22:15-22; Mr. 12:13-17)

20 He-ja- ga-chee' dsa-kaah' he' ko-lla- dsa- hi- na'kii' juu'. Hi- he' ma' jmä- hñii' lä-koø- hi- lluu'. Lä- ta- ga' ga-jmeey' ha- lä- jee' ma' kaah' juu' kih' Jesús mah' ma' hñiy' kiyh' kyaah' dsa-ta'.

21 Lä-ja-, ga-ngiiy' juu' kiyh':

-Ta' jwoh', ñe- jnääh' hne- hlēeh' kwee- ma' kwah- juu'. Sa- cha- kwaat' kye'h' ha- lä- la- lä-ja- lä-ja- dsa-. Hne- jwiih' dsa- kyaah' ju'dsoo' jmah' ba' ha- lä- la' jwē' kih' Dio.

22 ¿Ha- lä- jwah' hne-, che' llu' mi'hmaah' jne' ku'sih- kih' dsa- ta' César o sa- llu'?

23 Pero kyuuh- ba' Jesús may- kih' dsa- he', he- ja- ga-siiyh':

-¿He-la' kah- hnäh' dsēn'?

24 Heeh' da' jnä- koø- kuu'. ¿Hi- kih' heeh' toø- la-? ¿Hi- kih' jmi- na-sii- la-?

Mah' ga-jäh' dsa- he' siiyh- Jesús:

-Kih' César ba' na-.

25 He-ja- ga-jäh' Jesús siiyh':

-He- la' kih' César, kwēeh' ba' César. He- la' kih' Dio, kwēeh' ba' Dio he- la' kih'.

26 Ni- miuh- sa- ga-jnøøyh' ha- lä- jee' ma' kaah' juu' kih' Jesús to-lo- nē' lä-jēē- dsa-. Koø- ga-taayh' jēē- dsayh' ba' kyaah' juu' he- ga-jēeh' Jesús kiyh' mah' ga-jäy' ti'sih' go-te'.

Gasngii' dsa-juu' ha- lä' le' wa'ra- ga-të' jee' lä-jiih' hi- na-juu'
(Mt. 22:23-33; Mr. 12:18-27)

²⁷ Lä-ja- ga-lla-nää' ko-llaq' dsa- saduceo jee' ma' cheh' Jesús. Dsa- he', sa- ma' jmeey- dsoo' he- lä-jiih' dsa- hi- ma-na-juu'. Mah' ga-ngii' dsa- he' juu' kih' Jesús.

²⁸ Ga-jäyh':

—Ta-jwoh', Moisé ga-sii' jnän' kyaah' juu' la-. Wa'ra- ga-juu' jaa- dsa-nuuh- hi- sa- chaa- joo', dsa-nuuh- ooh' hlii' he', lle' kih' tëey- dsa-më' mah' lä- chaa- joo' hi- lee' kwaan- kya' hlii' ooyh'.

²⁹ Ma' laa' gye' dsa-nuuh- jaa- ba' cho'jmiiy-. Hi- to-në' he' ga-kaa' dsa-më' pero chah' ba' ga-juuy'. Sa- ga-lä- chaa- joo'.

³⁰ He-ja- jee' ga-të' uu' dsa-nuuh- ooyh', ga-kaa' dsa-më' he'. Ja-ba-lä-ja- ga-juuy', sa- ga-lä- chaa- joo'.

³¹ Jee' ga-të' uu' dsa-nuuh- ooyh', ga-kaay' dsa-më' he'. Ja-ba-lä-ja- lä-jëë- gye' dsa-nuuh- ga-kaa' dsa-më' he' hi- ga-juu' lä-jëë- gye' dsa-nuuh- he'. Ni- jaa- sa- ga-lä- chaa- joo'.

³² Jee' ga-dsaa' go-te-, ga-juu' hñii' dsa-më' ka-läh'.

³³ Wa'ra- ga-të' jee' lä-jiih' hi- ma-na-juu', ¿hii- jaa- kih' jee' lä-jëë- gye' lee' kya' dsa-më' he'? Jëeh', ga-lä-jëë- gye' ba' ga-lä- kyaayh- —ga-jäh' dsa-saduceo siiyh' Jesús.

³⁴ He-ja- ga-jëeh- Jesús juu' kiyh', ga-siiyh':

—Dsa-më' dsa-nuuh- jee' gooy- ta'ko-jiih' chaay- jmi-gyuu- la- ba'.

³⁵ Pero lä-jëë- dsa- hi- laa' kwaan- lä-jiih' jee' kih' hi- na-juu' mah' dsa-taayh' jmi-gyuu- hmëë', jee' ja- ni- jaa- dsa-më' dsa-nuuh- mo-so' jee' gooy-.

³⁶ Ni- mo-so' juuy' ka-läh', leey' kwee- lä-koq- ángele. Lä-llu' he- lä-jiiyh' he-ja- leey' joo' Dio ba'.

³⁷ Hi- lä-kye- Moisé ga-mi-jnäa- jnän' he- lä-jiih' dsa- jee' kih' hi- na-juu'. Jëeh', lä- ma' ga-sii' Moisé lä-koq- ga-la' kiyh' jee' ma' chih' chaah' too' ja-, ga-tëeyh' Dio lä-la-: “Dio kya' Abraham, Dio kya' Isaac, Dio kya' Jacob.”

³⁸ He- ga-jäyh' lä-ja-, sa- na-juu' dsa- ma-gyuh- jnän' he' kih' Dio. Jëeh' Dio jnän' laay' Dio kya' hi- na-jiih' ba'.

³⁹ Ko-llaq' ta-jwoh' kya' ley ga-jäh' siiyh':

—Llu' ba' he- ma-jäh' na-, Ta-jwoh'.

⁴⁰ Ja- jiih' mo-so' ga-tuu- dsëy' ma' ngii' gyih' juu' kih' Jesús.

Hi- kih' ja' hi- laa' Cristo

(Mt. 22:41-46; Mr. 12:35-37)

⁴¹ Mah' ga-jäh' Jesús siiyh':

—¿Ha- lä- la' he- jäh' dsa-, Cristo laa' sa-ju- kih' David?

⁴² He- ba' hñii' David ga-sii' juu' la- në' je- kih' Salmo:

Ga-jäh' Dio ga-siiyh- Dsa-jöoh' kyaan':

“Na' jwoo' ra-llu' kin' la-,

⁴³ lä-jiih' lloo- jmi- llaan- hii' tüih' lä-jëë- hi- na-höoh' kyah'.”

⁴⁴ ¿Ha- lä-ja- laa' Cristo sa-ju- kih' David ga- ja-, cher'mah' hñii' David ga-jäh' kih' Cristo: “Dsa-jöoh' kyaan'?”

Gasjuuh' Jesús kih' ta-jwoh' kya' ley

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 11:37-54)

45 Lā⁺ ma⁻nuu⁺ ja⁻ lā⁻jēē⁺ hī⁻ tāāh⁺ jee⁺ ja⁻, ga⁻jāh⁺ Jesús siih⁺ discípulo kyaay⁺:

46 —Leeh⁺ hnäh⁺ kyaah⁺ ta⁻jwoh⁺ kyaa⁺ ley. Peer⁺ tih⁻ dsëy⁺ ngëy⁺ jee⁺ kih⁺ dsa⁻ kyeyh⁺ hmiih⁻ kyoo⁻, hnøøy⁺ jmee⁻ dsa⁻ Dio kiyh⁺ cha⁺jwë⁺ juuh⁻. Hi⁻ tih⁻ dsëy⁺ gyay⁺ to⁻në⁻ hma⁻si⁻ neh⁺ gwah⁺ mäh⁻ hi⁻ lā⁻ja⁻ ka⁻läh⁺ jee⁺ dsa⁻tāah⁺ dsa⁻ kuh⁻hīh⁻.

47 Hwëëy⁻ dsa⁻më⁻ hni⁺ cha⁺neh⁻ kih⁺, ki⁻wëë⁻ dsa⁻tāayh⁺ ngüy⁻ kiyh⁺ kih⁺ Dio ha⁻ jee⁺ jëë⁺ dsa⁻ kiyh⁺. Pero cha⁻ga⁻miih⁻ wi⁺ heeh⁺ Dio dsa⁻ hī⁻ jmee⁻ lā⁻ja⁻.

21

Na⁻ka⁻ dsa⁻më⁻ hni⁺ kuu⁺ cha⁺në⁻ Dio

(Mt. 12:41-44)

1 Ma⁺ cheh⁺ Jesús jëë⁻ ha⁻ lā⁻ ma⁺ jmee⁺ dsa⁻ cha⁻ kuu⁺, tooyh⁻ kuu⁺ neh⁻ wi⁺ kih⁺ gwah⁺.

2 Ga⁻jëëy⁻ ka⁻läh⁺ jaa⁻ dsa⁻më⁻ hni⁺ hī⁻ tā⁻nëe⁺ go⁻te⁻, ga⁻tooyh⁻ to⁻në⁻ nøø⁻ he⁻ sa⁻kyeë⁺ ni⁻ miih⁻.

3 He⁻ja⁻ ga⁻jāy⁺:

—Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo⁻ jwëëhn⁻ hnäh⁺, dsa⁻më⁻ hni⁺ la⁻ tā⁻nëe⁺, ma⁻kway⁺ cha⁺ga⁻miih⁻ lā⁻koh⁺ ga⁺ jee⁺ lā⁻jëë⁺ hī⁻ cha⁻ kuu⁺.

4 Jëeh⁺ lā⁻jëë⁺ hī⁻ oo⁻ ma⁻kwëeh⁺ Dio miih⁻ he⁻ dsa⁻chaa⁺ kiyh⁺, pero dsa⁻më⁻ hni⁺ la⁻, ma⁻ke⁻ tā⁻nëe⁺, ma⁻kway⁺ lā⁻koh⁺ te⁺ kuu⁺ he⁻ cha⁻ kiyh⁺ he⁻ kyaah⁺ ma⁺ lay⁺ he⁻ jmee⁺ bi⁺ kiyh⁺ —ga⁻jāh⁺ Jesús.

Lloo⁻ koo⁻ jmi⁺ hla⁺ gwah⁺ juuh⁺

(Mt. 24:1-2; Mr. 13:1-2)

5 Ma⁺ tāāh⁺ ko⁻lla⁺ ma⁺lla⁺ juu⁺ kih⁺ gwah⁺ ha⁻ lā⁻koo⁻ na⁻hñaah⁺ ma⁺la⁺ kuu⁺ he⁻ ma⁺ na⁻chuh⁺ hi⁻ ma⁺ na⁻li⁻ kyaah⁺ lā⁻jë⁻ he⁻ ma⁺ dsa⁻ka⁻ dsa⁻ kih⁺ Dio. He⁻ja⁻ ga⁻jāh⁺ Jesús siiyh⁻:

6 —Lā⁻jë⁻ he⁻ jëeh⁺ hnäh⁺ na⁻, lloo⁻ koo⁻ jmi⁺ ni⁻ koo⁻ mi⁻kuu⁺ sa⁻ jā⁻ na⁻chuh⁺ në⁻ kih⁺ øøh⁻. Lā⁻jë⁻ ba⁺ soh⁺hla⁺.

Joh⁺ nëë⁺ sa⁺ jmee⁺ li⁻ jā⁺ ja⁻ga⁻lla⁺ jmi⁻gyuu⁺

(Mt. 24:3-28; Mr. 13:3-23)

7 He⁻ja⁻ ga⁻ngi⁺ dsa⁻ he⁻ juu⁺ kiyh⁺, ga⁻jāy⁺ siiyh⁻:

—Ta⁻jwoh⁺, ¿li⁺ ba⁺ le⁺ he⁻ hlëeh⁺ na⁻? ¿Hee⁻ li⁻ jmee⁺ wa⁻ra⁻ ya⁻jāh⁺ lā⁻te⁺ juu⁺ na⁻?

8 He⁻ja⁻ ga⁻jāh⁺ Jesús siiyh⁻:

—Hnøø⁺ leeh⁺ hnäh⁺ mah⁺ ni⁻ jaa⁻ sa⁻ mi⁻gaa⁺ hnäh⁺. Jwëë⁺ dsa⁻ ya⁻ nää⁺ hī⁻ ka⁻ nē⁻kin⁻, jāy⁺ siiyh⁻ hnäh⁺: “Jnā⁺ he⁻ laan⁺ Cristo hī⁻ ma⁻chee⁺ Dio.” Hi⁻ jāy⁺: “Ma⁺ ngoo⁺ ga⁻të⁻ jmi⁺.” Pero ta⁻ go⁻nää⁺ hnäh⁺ kaah⁺ kiyh⁺.

9 Ga⁺ ma⁻nuuh⁻ hnäh⁺ cha⁻ hni⁺ ta⁻ la⁻ ta⁻jnø⁺, ta⁻jøøh⁺ hnäh⁺ hñaah⁺. Jëeh⁺, jmee⁺ bi⁺ le⁺ lā⁻ja⁻ to⁻në⁻. Pero ja⁻ lā⁻chah⁺ ja⁻ lla⁺ jmi⁻gyuu⁺.

10 Ngoo⁺ bi⁺ hlëëyh⁻:

—Tee⁺ dsa⁻ hī⁻ chaa⁺ koo⁻ hwa⁺ kyaah⁺ jyoh⁺ hwa⁺, hi⁻ tee⁺ dsa⁻ta⁻ kyaah⁺ jñah⁺ dsa⁻ta⁻.

11 Jeh⁺ wi⁺ jwërte⁺ hwa⁺, ja⁻ he⁻ koo⁻ jee⁺ jwi⁻ jëë⁺ dsa⁻ hoo⁺ hi⁻ lā⁻cha⁻ dsoo⁻ he⁻ dsa⁻kwah⁺. Jmee⁺ goo⁻ jwërte⁺, hi⁻ ha⁻ koh⁺ li⁻ sa⁻ jmee⁺ gyuu⁺ jmi⁻gyuu⁺.

12 Jää' ja-ga le' lä-jë' he- hlëeh'n la-, saah' dsa- hnäh', jmeeyh' hnäh'. Jääy' hnäh' neh' gwah' kiyh', taayh' hnäh' neh' ñe', dsa-jääy' hnäh' cha'në' dsa-ta' kaah' kwaat' kin'.

13 Jee' tääh' hnäh' dsa-ngëeh' hnäh' lä-ja-, ma-ja- la' jmi' kyah' hnäh' he- kwah' hnäh' ju'dsoo' kin'.

14 Koo- hä' ba' lla' hoh' hnäh' he- sa' jmeeh' hnäh' huu'dsë- ha- lä- hlëeh' hnäh' he- kyaah' lääh' hnäh' hñaa'h', ga' ma-tääh' hnäh' cha'në' dsa-ta'.

15 Jëeh', jnä' ba' kwan' juu' he- hlëeh' hnäh' kyaah' cha-mi' huu'dsë- llu'. Lä-ja- lä-jëë- hi- na-høø'h kyah' hnäh' sa-leeyh' hnäh' kyaah' ma-la- juu' he- hlëeyh'.

16 He' ba' maa' tää' kyaah' hnäh' hñiy' kyah' hnäh', lä-ja- ka-läh' øø'h' hnäh', hi- chaä- kyaah' hnäh', ome- kyaah' hnäh'. Lä-ji'h' jngëeyh' ko-llaa' hnäh'.

17 Ga-lä-jëë- ba' jmee' na-høø'h kyah' hnäh' kwaat' kin'.

18 Pero ni' koo- jñu- lleh' hnäh' sa- dsa-hi'.

19 Wa- kwëeh' hoh' hnäh' mah' lä-ja- lääh' hnäh'.

20 Wa-ra- ga-jëeh' hnäh' ma-tääh' hløø' lä-ku' lä-ji'i' kih' Jerusalén, ma-ja- lä-ñeh' hnäh' ma-lloo' jmi' jee' heë' go-te- jee' jwi' ja-.

21 Jmi' ja- lä-jëë- hi- tääh' hwa' Judea wa' kyuu'y' ta- moh'. Hi- tääh' jee' jwi-, wa' kyuu'y'. Hi- hi- tääh' jee' nuu- kih', ta- wa- lla-näy' cha'neh' kiyh'.

22 Jëeh', ma-ja- dsëë' jmi' teeh- Dio jwi- kih' dsa-, mah' lä-te' lä-jë' juu' he- ma- na-sii-.

23 Peer' jwi- dsa-më' hi- kyaä- gyuu- jmi' ja- hi- lä-ja- hi- jää- gyuu- sëh' ka-läh'. Ha- koh' wii' sa-jëë' dsa- hi- chaä- hwa' Judea, heeh' Dio wii' jwërte dsa- hi- chaä- Jerusalén.

24 Ko-llaa' jngëeh' dsih' kyaah' ñe'. Hi- jñah' ko-llaa' jää' dsih' na-hñuuy' ta- jee' jyoh' jwi-. Lä- të- dsë' dsa- hi- sa- laä' judiu jmeey' kih' dsa- chaä- Jerusalén lä-ji'h' dsëë' jmi' he- lle' kiyh'.

*Wa-ra- ga-të' jee' jäh' Hi- ga-lëë'ngo'
(Mt. 24:29-35, 42-44; Mr. 13:24-37)*

25 Ja- ga' jmee' lii- në' hyoo- në' sih- jee' hëë- nuu', mah' në' hwa' la- sa- ñe- dsa- he- jmee' wa-ra- ga-nuuy' tooh- mi'h' jmi- ñeeh' wa-ra- ga-hlüh' wii' jwërte.

26 Lä-ji'h' sa'hlaa' dsa- hwa' lä-goyh-. Jmeey' huu'dsë- he- ba' le' kiyh' wa-ra- ga-jëë' sa-jeh- lä-jë' he- cha- gyuu'h'.

27 Ja-ga-jëë' Hi- ga-lëë'ngo' la- hi- jäh' gyuu'h' jee' jni' kyaah' cha-mi' be-, laay' jøø'h' go-te'.

28 Wa-ra- ga-løø' dsa-la' lä-jë- he- la-, ja- kwah- hnäh' be', chaah- hnäh' hñaa'h'. Jëeh', mi'h- ga-hnøø' lääh' hnäh' ma-ja-.

Juu' na-hmää' kih' chaah' higo

29 Hi- ga-jäyh' siyh- juu' na-hmää' lä-la-:

—Jëë' da' hnäh' ha- lä- la' kih' chaah' higo kyaah' jyoh' chaah' hma-.

30 Wa-ra- ga-løø' dsa-hyo- sa-ji'h' kih', ma-ñeh' hnäh' he- ma-ngoo' ga-të' jii- jma' ba' ja-.

31 Ja-ba' lä-ja- hnäh' ka-läh', wa-ra- ga-jëeh' hnäh' dsa-la' lä-jë' he- ma-jwahn' la-, wa- lä-ngëeh' hnäh' he- ma-ya-jäh- jee' jmee- Dio hi'h' jnä'hä'.

32 Ma'ra' ju'dsoo' jwëëhn' hnäh', sa' llaa' dsa' chaq' na' ta'ko' jiih' sa' ga' ma-lä' te' lä' jë' he' jäh' juu' la'.

33 Ngëë' ba' lä' jë' he' cha' gyuu' hwa', pero juu' kin', lä' ma' cha' ja' ba'.

34 Hnøø' hääh' hnäh' hñaa'h'. Ta' kwa' hnäh' jwë' lä' hweh' tuh' hoh' hnäh' kyaah' he' hñih' he' jøø' kyah' hnäh', he' lla' heeh' hnäh', he' kye'h' hnäh' cha' miih' hu' dsë' he' ga' hnøø' kyah' hnäh' jmi' gyuu' la'. Le' ga' che' ni' sa' leeh' hnäh' wa'ra' ga' lä' te' jmi' ja'.

35 Jmi' ja' le' lä' koo' sa'lä' he' jlë' ga' lä' jëë' dsa' hi' tääh' lä' kaa' hwa'.

36 Ta' gwii' hnäh' ja', ngii' hnäh' kih' Dio ko' lla' jiih' mah' lä' ja' lääh' hnäh' kih' lä' jë' he' wii' he' ja' ja', hi' tēēh' hnäh' go'taah' hnäh' cha'nē' Hi' ga' lēē' ngo' la' —ga' jäh' Jesús.

37 Ta' la' jmi' ma' kway' juu' jee' chih' gwah'. Hi' ta' la' hwē' ma' go' hēēy' ma' dsayh' ta' moh' he' chee' Olivo.

38 Ta' la' tiih' ma' dsa' nää' jwëë' dsa' jee' chih' gwah' ma' dsa' nuu' juu' he' kway'.

22

Ma' hnooh' dsa' ha' lä' jee' ma' saayh' Jesús
(Mt. 26:1-5, 14-16; Mr. 14:1-2, 10-11; Jn. 11:45-53)

1 Ma' ngoo' ga' tē' jmi' he' kuh' dsa' judiu' he' ñiih' he' sa' kyaah' levadura, ja' ba' jmi' ja' kuh' dsa' he' borrego mah'.

2 Lä' jëë' jmi' dsa' kaa'h' kyaah' ta' jwoh' kya' ley, ma' hnooyh' ha' lä' jee' ma' jngëeyh' Jesús jee' sa' jëë' dsa', jëeh' ma' gayh' dsa'.

3 Mah' ga' he' Tana' neh' tuh' dsé' Juda hi' ma' tēēy' Iscariote. Hi' he' ma' laa' jaa' jee' lä' jëë' gya' tuu' apóstole kya' Jesús.

4 He' ja' ñeey' na' hlēēy' jmi' dsa' kaa'h' kyaah' juu' hløø' hi' ma' høø' gwah' ja'. Ga' llay' juu' kyaayh' ha' lä' ngēēy' Jesús.

5 Peer' ga' lä' chaq' llu' dsa' he', he' ja' ga' jiiyh' kuu' kih' Juda.

6 Ga' heeh' ba' Juda juu' ja'. He' ja' ga' hnooyh' ha' lä' jmeey' mah' ngēēy' Jesús jee' sa' jëë' dsa'.

Ga' jmeë' Dsa' jøøh' jnän' ma' nuu' kyaah' ga' hiyh' juu'
(Mt. 26:17-29; Mr. 14:12-25; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

7 Ma' tääh' dsa' judiu' jmi' kuyh' he' ñiih' he' sa' kyaah' levadura, ma' ga' tē' jmi' he' jngēeyh' borrego mah' hi' kuyh' hwē' ma' tē' jmi' ja'.

8 He' ja' ga' jmeë' Jesús mada' kih' Pee' kyaah' kih' Jwaa', ga' jäh' siyh':

—Go' nää' hnäh' go' mi' llu' hnäh' jee' kye'h' borrego mah'.

9 —¿Ha' jwah' mi' llu' jnääh' ma' nuu'? —ga' jäh' discípulo he' siyh'.

10 —Wa'ra' ga' taah' hnäh' jee' jwi' juuh' oo', jëeh' hnäh' jaa' dsa' hi' kii' koo' mi' dsuu' na' kah' jmi'. Ja' lla' leh' hnäh' kaa'h' kiyh' lä' jiih' dsa' hey' chá' neh'.

11 Jee' dsa' hey' ja', jwiih' hnäh' dsa' juu' hne': “Lä' la' jäh' Ta' jwoh' siyh' hne'. ¿Na' jee' hne' jee' le' kye'h' jnääh' borrego mah' kyaah' discípulo kyaan'?”

12 Hi' he' heeh' hnäh' jee' ga' tē' to' jwëë' hne' jee' cha' koo' jee' he' ma' na' llu'. Jee' ja' mi' lluh' hnäh' ma' nuu' jnän' —ga' jäh' Jesús siyh'.

13 Ga' lla' nää' ba' discípulo he' jee' ja' hi' ga' la' ba' lä' koo' ga' jäh' Jesús siyh'. Mah' ga' mi' lluy' ma' nuu' he' kuyh'.

14 Ma' ga'lloo' hor~ kuyh⁺, ga'gya- Jesús nē mes~ ko-jøh' kyaah' apóstole kyaay'.

15 Mah' ga-jäh' Jesús siiyh⁺:

—iHa' koh' sa' hee' dsen' kuhn' ma' nuu' la- ko-jøh' kyaah' hnäh', jãä' ja-ga' jëen' wii'!

16 Ma' ra' ju'dsoo' jwëëhn~ hnäh', mo'so' kuhn' ka-läh' ma' nuu' la- lä' jiih' lloo' jmi' he' kuhn' ka-läh' jee' jmee' Dio hih⁺.

17 Mah' ga'kay' kyaah' he' ma' haa' jmi' mi'jeh', ga'kway' ti'hmaah' kih' Dio mah' ga-jäyh':

—Kye' kyaah' la' mah' hih' hnäh' ma' miuh' ga-lä' jëë' hnäh'.

18 Jëeh', mo'so' huhn' ka-läh' jmi' mi'jeh' ma-ää', lä' jiih' løø' Dio jmee' hih' jnä'hä'.

19 Ja-ga' ga'kay' he'ñiih', ga'kway' ti'hmaah' kih' Dio mah' ga-ti' ga'llooyh', ga-jäyh':

—He' la' na' jmi' ngo' kin'. He' llu' kyah' hnäh' kwan' hñiin' juun'. Kuh' hnäh' hi' ja' jmeeh' hnäh' lä' na' mah' lä'dsooh' hoh' hnäh' kin'.

20 Ma-la' ma-goh' ma' nuu', ja-ba' lä' ja- ga'jmeey' ka-läh', ga'kay' wa'kyaah' mah' ga-jäyh':

—He' la' na' jma' kin' he' tui' kyah' hnäh' hi' kyaah' jma' kin' la' jmee' Dio koø' hmooh' hmëë'.

21 Pero hi' ngëë' jnä' ja'goo' dsa' hñaa' dsë', hiji' ma' kye' ma' goo' ko-jøh' kyaah' kin' nē mes~ la'.

22 Ma' ra' ju'dsoo', Hi' ga-lëë' ngo' la' le' kiyh' lä' koø' lle' kih' ba', pero jwi' dsa' ñuu' hi' ngëë' jnä' kih' dsa'.

23 Ja-ga' ga'taayh' ngiiy' juu' kih' dsa' kyaayh', hiji' na' hi' jmee' lä' ja-.

Ha- lä' hnøø' kih' hi' kye' nē' kih' øøh' jne'

24 Hi' ga-ti' ga'chooy' juu' ka-läh', ma' jäyh':

—¿Hij' jaa' jee' lä' jëë' ka' nē' kih' dsa' kyaah' jne'?

25 He' ja' ga-jäh' Jesús siiyh⁺:

—Lä' jëë' rey hiji' na' hñaa' kyaa' dsa' jmeey' hih' lä' tē' dsëy' kih' dsa' kyaay'. Hi' jäh' dsa' kiyh', he' jmee' bih' llu'.

26 Pero hnäh' sa' ga'tëëh' hnäh' jmeeh' hnäh' lä' ja-. Lla' he' ja-, hiji' jøøh' ga' jee' kyah' hnäh' hnøø' jmääy' hñiiy' jaa' hi' hwaä' ba'. Hij' kye' nē' kyah' hnäh' hnøø' jmeey' lä' koø' jaa' hi' jmee' ta'he' ba'.

27 ¿Hij' laa' jøøh', laah' hnäh'? ¿Che' hiji' gya' nē' mes~, o hiji' jmee' ta'he'? ¿Ja' hi' gya' nē' mes~ ba' jøøh'? Pero jnä' laan' jee' kyah' hnäh' lä' koø' jaa' hiji' jmee' ta'he' ba'.

28 Hi' hnäh' laah' dsa' hiji' ma' kwëëh' dsë' ko-jøh' kyaah' jnä' jee' ma' jëen' wii'.

29 He' ja' kwan' jee' jmeeh' hnäh' hih', lä' koø' ga'kwëëh' Täa' jnä' jmeen' hih'.

30 Lä' ja' kuh'huh' hnäh' nē' mes~ kin' jee' jmeen' hih'. Hi' kwan' jee' go'taah' hnäh' jee' jmeeh' hnäh' hih' kih' lä' jëë' gya' to' nää' dsa' Israel.

Ga'jäh' Jesús he' hmä' Pee' juu' he' sa' kyuyy'
(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Jn. 13:36-38)

31 Hi' ga-jäh' ka-läh' Dsa' jøøh' jnan':

—Simón, Simón. Ga⁺ngëé⁺ Tana⁺ hnäh⁺ mah⁺ kaayh⁺ hnäh⁺. Jmeey⁺ kyah⁺ hnäh⁺ lä⁻koō⁻ jmeē⁻ dsa⁻ hī⁻ jwä⁻ mī⁻trigo jwē⁻ nē⁻ lle⁻ mah⁺ lleē⁻ kyah⁺ kih⁺.

³² Pero ma⁻ngiin⁻ kyah⁺ kih⁺ Dio mah⁺ sa⁻ jeh⁺ hoh⁻. Hi⁻ hne⁻, wa⁻ra⁻ ga⁻jēeh⁻ kyaah⁺ jnä⁻, lle⁻ kih⁺ kwah⁺ be⁻ kih⁺ lä⁻jēē⁻ øøh⁺ mah⁺ wa⁻lla⁻ nää⁻ bih⁺ ta⁻ cha⁻nē⁻.

³³ He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ Simón:

—Dsa⁻jøøh⁺ kyaan⁺, ma⁻lla⁻ dsën⁻ he⁻ nñn⁻ neh⁻ñe⁻. Hi⁻ ja⁻ ma⁻la⁻ koō⁻ nñn⁻ neh⁻ñe⁻, lä⁻kye⁻ he⁻ juun⁻ ko⁻jøh⁺ kyaah⁺ hne⁻ ma⁻lla⁻ dsën⁻.

³⁴ He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻ Pee⁻:

—Jwēēhn⁻ hne⁻, ja⁻ba⁻ na⁻, jāā⁺ ja⁻ ga⁻ hooh⁺ chaah⁺ dsoo⁻, hne⁻ ma⁻tē⁻ hnē⁻ jīh⁻ ma⁻hmäh⁻ juu⁻ he⁻ sa⁻ kyūu⁻ jnä⁻.

Lloo⁻ koō⁻ jmī⁻ jēē⁻ dsa⁻ wī⁻

³⁵ Mah⁺ ga⁻siiyh⁻ lä⁻jēē⁻:

—Lä⁻ ma⁻ ga⁻cheen⁻ hnäh⁺ na⁻kwah⁺ hnäh⁺ juu⁻, sa⁻ kyeh⁺ hnäh⁺ hmih⁻tuh⁻, ni⁻ sa⁻ kyeh⁺ hnäh⁺ kuu⁻, ni⁻ loo⁻ he⁻ tooh⁺ hnäh⁺ tiih⁺ hnäh⁺, çche⁻ cha⁻ he⁻ ga⁻lä⁻hnøø⁺ kyah⁺ hnäh⁺ ma⁻ja⁻?

—Ni⁻ koō⁻ —ga⁻jäh⁻ lä⁻jēē⁻.

³⁶ He⁻ja⁻ ga⁻jäyh⁻ siiyh⁻:

—Pero na⁻, hī⁻ cha⁻ hmih⁻tuh⁻ kih⁺, wa⁻ kyey⁺ ba⁻. Lä⁻ja⁻ ka⁻ läh⁻ kuu⁻. Hi⁻ hī⁻ sa⁻ cha⁻ ñe⁻tuuh⁻ kih⁺, wa⁻ hnñy⁻ hmih⁻lloo⁻ kiyh⁺ mah⁺ wa⁻läy⁻ koō⁻.

³⁷ Jwēēhn⁻ hnäh⁺, jmeē⁻ biī⁻ lä⁻te⁻ kin⁻ he⁻ na⁻siī⁻ lä⁻la⁻: “Jmää⁺ dsa⁻ jnä⁻ kwaat⁺ he⁻ laan⁻ lä⁻koō⁻ jaā⁻ hī⁻ äā⁻ dsoo⁻.” Jēeh⁺, he⁻ ma⁻na⁻siī⁻ kin⁻ ma⁻ra⁻ he⁻ lä⁻te⁻ ba⁻.

³⁸ Ja⁻ga⁻ ga⁻jäh⁻ lä⁻jēēy⁻:

—Dsa⁻jøøh⁺ kyaan⁺. Cha⁻ ba⁻ to⁻ ñe⁻tuuh⁻.

Mah⁺ ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻:

—Lēē⁻ ba⁻ ma⁻la⁻ he⁻ na⁻.

Ñee⁻ Jesús Getsemaní na⁻chuuy⁻ kyaah⁺ Dio

(Mt. 26:36-46; Mr. 14:32-42)

³⁹ Lä⁻chah⁺ ja⁻ ya⁻hēē⁻ Jesús. Hi⁻ lä⁻koō⁻ ma⁻tēēy⁻ jmeey⁻, ngooy⁺ ta⁻ moh⁻ he⁻ cheē⁻ Olivo. Hi⁻ ga⁻nää⁺ discípulo kyaay⁺ chaa⁺ kaah⁺ kiyh⁺ ta⁻ ja⁻.

⁴⁰ Lä⁻koō⁻ ma⁻ ga⁻tēēy⁻ moh⁻ ja⁻, ga⁻siiyh⁻ discípulo kyaay⁺:

—Ngñ⁻ hnäh⁺ kyah⁺ hnäh⁺ kih⁺ Dio mah⁺ sa⁻ kaah⁺ hī⁻sa⁻llu⁻ hnäh⁺ lä⁻hyoh⁻ dsē⁻.

⁴¹ Ga⁻lä⁻øøy⁻ lä⁻koō⁻ hu⁻ jwä⁻ dsa⁻ koō⁻ mi⁻kuu⁻. Mah⁺ ga⁻juuyh⁻ jñey⁻, ga⁻løoy⁺ ngñy⁻ kiyh⁺.

⁴² Ga⁻jäyh⁻:

—Cher⁺ mah⁺ hnooh⁻ Täā⁻, läā⁻ jnä⁻ kih⁺ he⁻ wī⁻ he⁻ jēēn⁻ na⁻. Pero sa⁻ wa⁻ le⁻ lä⁻hnoon⁻ hñiin⁻. Wa⁻ le⁻ lä⁻hnooh⁻ hñaa⁻h⁻ ba⁻.

⁴³ Ga⁻lla⁻sēēh⁻ jāā⁻ ángel hī⁻ ja⁻ gyuu⁺h⁺ cha⁻nēy⁻ hī⁻ ga⁻kwa⁺ be⁻ kiyh⁺.

⁴⁴ Lä⁻koō⁻ ma⁻ gyay⁺ jēēy⁻ wī⁻, cha⁻ga⁻miih⁻ ma⁻ngñy⁻ kiyh⁺. Peer⁻ kah⁻gaa⁻ tooh⁺ jmī⁻lloo⁻ kiyh⁺ he⁻ ma⁻tuu⁻ lä⁻ ga⁻tē⁻ hwa⁺ he⁻ la⁻ lä⁻koñ⁺ jee⁻ tuu⁻ jma⁻.

⁴⁵ Ma⁻ ga⁻nooy⁻ jee⁻ ma⁻ gyay⁺ ngñy⁻ kiyh⁺, ngooy⁺ jee⁻ ma⁻tāäh⁻ discípulo kyaay⁺. Ga⁻jēēy⁻ na⁻ saa⁻ na⁻gwñy⁻, jēēh⁺ ga⁻hwaay⁻ he⁻ ti⁻meeh⁻ dsēy⁻.

⁴⁶ Mah⁺ ga⁻siiyh⁻:

—çHe⁻la⁻ na⁻gwñh⁻ hnäh⁺? Noo⁻ hnäh⁺, ngñ⁻ hnäh⁺ kyah⁺ hnäh⁺ mah⁺ sa⁻leh⁻ he⁻ hñih⁺ hnäh⁺.

*Ga⁺saayh¹ Jesús**(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Jn. 18:2-11)*

47 Cheh¹ ga⁺ Jesús hlēeh⁻ ma⁺ ga⁺lla⁻nāā¹ jwēē⁺ dsa⁻. Hi⁻ ga⁺lloo¹ hi⁻ ma⁺ chee⁻ Juda, jaā⁻ jee⁺ lā⁻jēē⁻ gya⁺tuu⁺ discípulo, hi⁻ ma⁺ jāā⁻ dsa⁻ he⁺. Ngooy⁺ chuh⁻ kih¹ Jesús mah⁺ ga⁺chūyh¹ kih¹.

48 He⁻ja⁻ ga⁺jāh⁺ Jesús siyh⁻:

—Juda, ¿che⁻ he⁻ hnaah⁺ jnā⁺ la⁻ he⁻ ma⁻chūh⁺ kin⁺ mah⁺ ngēeh⁺ jnā⁺ he⁻ juun⁺?

49 Lā⁻jēē⁻ hi⁻ ma⁺ tāāh⁺ kyaah⁺ Jesús, ma⁺ ga⁺jēēy⁺ he⁻ kih¹ ja⁻ he⁻ ya⁻nāā¹ dsa⁻, he⁻ja⁻ ga⁺jāyh⁺ siyh⁻:

—Dsa⁻jōøh¹, ¿che⁻ ta⁺ jnāāh¹ kih¹ kyaah⁺ ñe⁺?

50 Jaā⁻ discípulo he⁺, ga⁺jmeey⁺ dsoo⁺ kih¹ jaā⁻ moz⁻ kyaā⁺ dsa⁻jōøh¹ kyaā⁺ jmi⁻dsa⁻, ga⁺kuy⁺ lo⁻gway⁺ ra⁻lluū⁺.

51 Mah⁺ ga⁺jāh⁺ Jesús siyh⁻:

—Ma⁺lee⁺ ko⁻ na⁻. Mo⁺to⁺ kaah⁻.

Ga⁺sooyh¹ lo⁻gwa⁺ moz⁻ he⁺, mah⁺ ga⁺mi⁻hlāāy⁺.

52 Ja⁻ga⁺ ga⁺jāh⁺ Jesús siih⁻ lā⁻jēē⁻ hi⁻ ya⁻nāā¹ ya⁺chaayh⁺, lā⁻jēē⁻ jmi⁻dsa⁻ kaah⁺, lā⁻jēē⁻ hløø⁺ hi⁻ ma⁺ høø⁺ gwah⁻, hi⁻ lā⁻jēē⁻ dsa⁻gyūh⁺:

—¿Che⁻ dsa⁻hi⁻ jnā⁺, mah⁺ ma⁺ya⁻nāāh⁺ hnāh⁺ kyaah⁺ ñe⁺ kyaah⁺ hma⁻?

53 Lā⁻jē⁻ jmi⁻ ma⁺ hāān⁺ jee⁺ kyah⁺ hnāh⁺ jee⁺ chih⁺ gwah⁻ mah⁺ sa⁺ ga⁺chaah⁺ hnāh⁺ jnā⁺. Pero na⁺ ma⁺ cha⁻ jwē⁺ kyah⁺ hnāh⁺ jmeeh⁺ hnāh⁺ hih⁺, jēēh⁺ ma⁻tē⁺ hor⁻ jmee⁺ hih⁻ hi⁻ hāā⁺ jee⁺ na⁻hoō⁻.

*Ga⁺hmā⁺ Pee⁺ juu⁺ he⁻ sa⁺ kyūuy⁺ Jesús**(Mt. 26:57-58, 69-75; Mr. 14:53-54, 66-72; Jn. 18:12-18, 25-27)*

54 He⁻ja⁻ ga⁺saayh¹ Jesús, ga⁺tēey⁻ lā⁻ ga⁺tē⁺ cha⁻neh⁻ kih¹ dsa⁻jōøh¹ kyaā⁺ jmi⁻dsa⁻. Hū⁺ ba⁺ ma⁺ llee⁺ Pee⁺ kaah⁻ kih¹.

55 To⁺dsaah⁺ ho⁻hne⁻ kih¹ ja⁻, ga⁺jēeh⁺ dsa⁻ je⁻, mah⁺ ga⁺taayh⁺ lā⁻ku⁻ lā⁻jii⁺ llooyh⁺ je⁻. Ja⁻ba⁺ jee⁺ ja⁻ ga⁺gya⁻ Pee⁺ ka⁻lāh⁺ llooyh⁺ je⁻.

56 Jee⁺ ja⁻ ma⁺ hāā⁺ jaā⁻ dsa⁻ mē⁺ hi⁻ ma⁺ jmee⁺ ta⁺ jee⁺ ja⁻. Ma⁺ ga⁺jēēy⁺ Pee⁺ gya⁺llooyh⁺ je⁻, ni⁻ miih⁻ sa⁺ ga⁺kooy⁺ nēy⁺ ma⁺ jēēy⁺ Pee⁺ mah⁺ ga⁺jāyh⁺:

—Hi⁻ na⁻ ka⁻lāh⁺ ma⁺ ngē⁻ kyaah⁺ Jesús.

57 Pero ga⁺hmā⁺ Pee⁺ juu⁺, ga⁺jāyh⁺:

—Dsa⁻mē⁺, sa⁺ kyūun⁺ dsa⁻ na⁻.

58 Ko⁻hwēē⁺ ja⁻ga⁺, jñah⁺ dsa⁻ ga⁺jēēy⁺ Pee⁺. Mah⁺ ga⁺siyh⁻:

—Hne⁻ ka⁻lāh⁺ laā⁺ dsa⁻ kyaay⁺.

Mah⁺ ga⁺jāh⁺ Pee⁺:

—Jah⁺ ha⁺, ja⁺ he⁺ jnā⁺ dso⁺.

59 Ga⁺hya⁻ ga⁺koø⁻ hor⁻, jñah⁺ ka⁻lāh⁺ ma⁺ jmee⁺ dsoo⁺ juu⁺ ja⁻, ma⁺ jāyh⁺:
—Sa⁺ na⁻ hee⁻ go⁻te⁺, laay⁺ jaā⁻ hi⁻ ma⁺ jmee⁺ ko⁻jøh⁺ kyaah⁺ Jesús. Jēēh⁺, dsa⁻ chaā⁺ Galilea ba⁺ na⁻.

60 He⁻ja⁻ ga⁺jāh⁺ Pee⁺:

—Dsa⁻ñūh⁺, sa⁺ man⁺ he⁻ na⁻ hlēeh⁺.

Pero hlēeh⁺ gyih⁺ lā⁻ja⁻, lā⁻chah⁺ ja⁻ ga⁺hoo⁺h⁺ chaah⁺ dsoo⁺.

61 He⁻ja⁻ ga⁺jēeh⁺ Dsa⁻jōøh¹ jnān⁺ hñii⁺, ga⁺jēēy⁺ Pee⁺. Ja⁻ ga⁺ lā⁻dsooh⁻ dsē⁺ Pee⁺ juu⁺ kih¹ Dsa⁻jōøh¹ jnān⁺, lā⁻køh⁺ ga⁺siyh⁻: “Jāā⁺ ja⁻ ga⁺ hoo⁺h⁺ chaah⁺ dsoo⁺, hne⁻ ma⁻tē⁺ hnē⁻ jiih⁻ ma⁻hmāh⁺ juu⁺ he⁻ sa⁺ kyūuh⁺ jnā⁺.”

62 Ja⁻ga⁺ ya⁻hēē⁺ Pee⁺ ta⁺ ka⁻hne⁻, ga⁺hooyh⁺ lā⁻jiih⁻ lla⁻ dsēy⁺.

63 Dsa⁻ hi⁻ ma⁺ hāā⁺ Jesús ma⁺ mi⁻kwayh⁺, ma⁺ ki⁻jnaay⁺.

64 Ga^lløø⁴ dsa⁻ mo⁻nëy⁴ hi⁺ ma⁴ jnoo⁻ dsa⁻ kiyh⁴, mah⁴ ma⁴ ngiiy⁺ juu⁴ kiyh⁴:
—Jäh⁴ da⁴ hii⁻ ma⁻jnoo⁴ kyah⁴.

65 Joh⁴ juu⁴ sa⁺ ma⁴ ba⁴ ma⁴ jnaayh⁻.

Na⁴jääy⁻ Jesús cha⁴në⁴ dsa⁻ta⁴ kaah⁴ kyaa⁴ dsa⁻judiu
(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Jn. 18:19-24)

66 Ma⁴ ga⁴ jnäh⁴ ja⁻, ga⁴ kuh⁴ lä⁻jëë⁺ dsa⁻gyuuh⁴, kyaah⁴ dsa⁻kaah⁴ kyaa⁴ jmi⁻dsa⁻, kyaah⁴ ta⁻jwoh⁴ kyaa⁴ ley, na⁴jääy⁻ Jesús jee⁴ dsa⁻nee⁺ lä⁻jëë⁺ dsa⁻ta⁴ kyaa⁴ dsa⁻judiu he⁴. Jee⁴ ja⁻ ga⁴ ngii⁴ dsa⁻ he⁴ juu⁴ kiyh⁴, ga⁻siiyh⁻:

67—Chiih⁴ jnääh⁴, ¿che⁴ hne⁻ he⁴ hi⁻ laa⁴ Cristo?

Mah⁴ ga⁻siiyh⁻:

—Cher⁴ mah⁴ ga⁴ jwëëhn⁴ hnäh⁴ sa⁺ lä⁻heeh⁴ hnäh⁴ kin⁺.

68 Hi⁴ cher⁴ mah⁴ hee⁻ juu⁴ ngiin⁴ kyah⁴ hnäh⁴ ka⁻läh⁴, sa⁺ jeeh⁴ hnäh⁴ kin⁺ ni⁴ sa⁺ lääh⁴ hnäh⁴ jnäh⁴.

69 Pero na⁴ ta⁴ cha⁴në⁴, Hi⁻ ga⁴ lëë⁴ ngo⁴ la⁻ gya⁴ jwoo⁴ ra⁻llu⁴ kih⁴ Dio hi⁻ cha⁻ ga⁻lä⁻jë⁺ be⁴ kih⁴.

70 He⁻ja⁻ ga⁴ jäh⁴ ga⁻lä⁻jëë⁺ dsa⁻ he⁴:

—¿Che⁴ laah⁴ hne⁻ Joø⁴ Dio ja⁻?

Mah⁴ ga⁴ jäh⁴ Jesús siiyh⁻:

—Hnäh⁴ ba⁴ ma⁻jäh⁴ hnäh⁴ jnäh⁴ he⁴.

71 Ja⁻ ga⁴ ga⁴ jäh⁴ dsa⁻ he⁴:

—¿He⁻la⁴ hnääh⁴ ga⁴ jne⁴ hi⁻ jmee⁴ ju⁴ dsoo⁴? ¿Ja⁴ ma⁻nuu⁴ ba⁴ jne⁴ juu⁴ kiyh⁴?

23

Ga⁴jää⁴ dsa⁻ Jesús cha⁴në⁴ Pilato
(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Jn. 18:28-38)

1 Lä⁻jëë⁺ dsa⁻ he⁴ ga⁻noo⁻ jee⁴ ma⁴ tääyh⁴ mah⁴ na⁴ jääy⁻ Jesús cha⁴në⁴ Pilato.

2 Ga⁴løøy⁴ hiiy⁻ kiyh⁴, ma⁴ jäh⁴ y⁴:

—Ma⁻jëë⁺ jnääh⁴ kwëe⁻ ha⁻ lä⁻ jmee⁺ dsa⁻ la⁻, mi⁻gaay⁺ dsa⁻goo⁻ jnääh⁴.
Jäyh⁴ sa⁺ le⁴ mi⁴hmaahn⁴ ku⁴sih⁻ kih⁴ rey to⁻në⁴, hi⁴ jäh⁴ laay⁴ Cristo hi⁻ laa⁴ Rey.

3 He⁻ja⁻ ga⁴ ngii⁴ Pilato juu⁴ kiyh⁴, ga⁴ jäh⁴ y⁴:

—¿Che⁴ hne⁻ he⁴ dsa⁻jøøh⁴ kyaa⁴ dsa⁻judiu?

—Ma⁻jäh⁴ ba⁴ hne⁻ —ga⁴ jäh⁴ Jesús siiyh⁻.

4 He⁻ja⁻ ga⁴ jäh⁴ Pilato siih⁴ dsa⁻kaah⁴ kyaa⁴ jmi⁻dsa⁻ hi⁴ lä⁻jëë⁺ ga⁴ dsa⁻:

—Ni⁴ miih⁴ he⁻ hliih⁴ sa⁺ ma⁻jnoøhn⁻ kih⁴ dsa⁻ñuu⁴ la⁻.

5 Pero dsa⁻kaah⁴ he⁴ cha⁴ ga⁴ miih⁻ juu⁴ ma⁴ hnooy⁻ kih⁴ Jesús, ma⁴ jäh⁴ y⁴:

—Hi⁴ hi⁻ na⁻, peer⁻ ma⁴ llay⁻ hni⁴ kih⁴ dsa⁻goo⁻ jnääh⁴ lä⁻kaa⁴ hwa⁴ Judea jee⁴ ma⁴ ngëy⁻ kway⁻ juu⁴. Ga⁴løøy⁴ hwa⁴ Galilea täayh⁻ dsa⁻ mi⁴h⁴ lä⁻jiih⁴ ma⁻jay⁻ lä⁻ ga⁴ tē⁴ jee⁴ jwii⁻ la⁻.

Ga⁴jää⁴ dsa⁻ Jesús cha⁴në⁴ Herode

6 Ma⁴ ga⁻nuu⁴ Pilato lä⁻ja⁻, ga⁴ ngiiy⁴ juu⁴ kih⁴ dsa⁻kaah⁴, ga⁴ jäh⁴ y⁴:

—¿Che⁴ ja⁻ba⁴ hi⁻ chaa⁻ Galilea dsa⁻ na⁻?

7 Ma⁴ ga⁴ lä⁻ñe⁺ Pilato, dsa⁻ chaa⁻ Galilea ba⁴ he⁴, ga⁴ cheey⁴ kyaah⁴ Herode hi⁻ ma⁴ laa⁴ lle⁻moh⁴ hwa⁴ Galilea. Jëeh⁴, ja⁻ba⁴ jmi⁴ ja⁻ ma⁴ gya⁴ Herode jwii⁻ Jerusalén.

8 Herode, ma' ga'jēey' Jesús ga'nøh' dsēy'. Jēeh', ma-lā-hii' hnøoy' jēey', kih' he- ma' nuuy- lā-jē' he- ma' jmee' Jesús kih' dsa', hi' hnøoy' ma' jēey' he- jmee' Jesús koo- he- juh-gaa'.

9 Ja' he- koo- juu' ga'ngii' Herode kiyh', pero ni' miih- sa' ga'jēeh- Jesús kiyh'.

10 Jee' ja- ma' tāäh' ka-läh' dsa-kaah' kyaa' jmi-dsa- kyaah' ta-jwoh' kyaa' ley. Hi- he' ma' tāäh' koo- hweh- hniy' kih' Jesús.

11 He- ja- Herode kyaah' hløø' kyaay' ga'kaayh' lēē'. Hi- ga'kyeyh- Jesús koo- hmiih- na'hñaah' he- mi-kwayh' kiyh' ba' ja-. Mah' ga'cheey' ka-läh' cha-nē' Pilato.

12 Jmii' ja- ga-lā-jwah' Pilato kyaah' Herode, jēeh' hi- he' ma' na-häyih' øyih' jāā'.

Ga'jā' juu' jngēeh' dsa- Jesús

(Mt. 27:15-26; Mr. 15:6-15; Jn. 18:39-19:16)

13 Ja-ga' ga-tēeh' Pilato lā-jēē' dsa-kaah' kyaa' jmi-dsa- hi- lā-jēē' ga' dsa-tā', lā'kye- dsa-jwii'.

14 Mah' ga'siiyh':

—Hnäh' ma' ya-jāäh' dsa-niih- la- hi- jawah' hnäh' llay- hni- kih' dsa-gooh' hnäh'. Hi' ja-ba' cha-nēh' hnäh' ma-kan' ju'dsoo' kiyh'. Pero ni' miih- he- hliih' sa- ma-jnøøhn' kih' dsa-niih- la- he- kyaah' bāäh' hnih'.

15 Lā-ja- Herode, sa' ma-jnøøyh- ni- koo- he- na-bäyih', he- ja- ma' cheey' ka-läh' ta' la'. Jee' na- ma-jēeh' hnäh', sa' cha- he- hliih' ma-jmee' dsa-niih- la- he- kyaah' ää- jmi' juuy'.

16 Heeh' jnih' wii' jāā', ja-ga' lää' jnih'.

17 Ma' lle' kih' Pilato- he- lääy' jaa- hi- hää' neh-ñe' ma' tē- jmi'.

18 Pero lā-jēē' dsa- he', koo- hä' ba' ga-løøy' tooyh- miih', ma' jāyh':

—Jngēeh' go-te- dsa- na-. Lää' Barrabá ba'.

19 Hi- he' ñee' neh-ñe' kwaat' kih' he- ga-jngēeyh' jaä- dsa- jee' ma' tee- koo- nää' dsa- kyaah' dsa-tā'.

20 Ma' hnøø' Pilato ma' lääy' Jesús, he- ja- ga-hlēyih' ka-läh' dsa- hi- ma' hni- he'.

21 Pero dsa- he' cha-ga'miih- miih' ma' tooyh-, ma' jāyh':

—Tääy' dsøh' hma-cru'. Tääy' dsøh' hma-cru'.

22 Ga-tē' hnē- jiih- ga-jāh' Pilato siiyh':

—Hee- ba' dsøo' ma' jmee' dsa-niih- la-? Sa' hii- jnøøhn- ni- miih- he- kyaah' ää- jmi' juuy'. Heeh' jnih' wii', ja-ga' lää' jnih'.

23 Pero cha-ga'miih- miih' ma' tooyh-, ma' ngiiy' he- tāä' dsih' dsøh' hma-cru'. Kyaah' juu' he- ma-hlēeh' dsa-, hi' kyaah' he- ma-hlēeh' jmi-dsa- kaah' he' ga-liyh' he- ma' ngiiy' ja-.

24 Ga'heeh' ba' Pilato jmeey' lā-køh' ma' ngii' lā-jēē' dsa- he'.

25 He- ja- ga-lääy' hi- ma' hää' neh-ñe' he', hi- ga-jngēeh' dsa- jee' ma' tee- kyaah' dsa-tā'. Ga-lääy' hi- he' mada- kih' dsa-jwii- mah' ga-ngēey' Jesús goo- hløø' lā-koo- ga-ngii' hi- ma' hni- he'.

Ga-tää- dsa- Jesús dsøh' hma-cru'

(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Jn. 19:17-27)

26 Lã⁻koqo⁻ ma' ga⁻jääy' Jesús na⁻tääy' dsoh' hma⁻cru⁻, ga⁻jeey' jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ chee⁻ Simón hi⁻ ma' chaa⁻ Cirene. Dsa⁻ he' jah' jee' nuu⁻ kih'. Hi⁻ he' ga⁻kyaay' hma⁻cru⁻ kih' Jesús, ngooy' kyey' hma⁻cru⁻ kaah' kiyh'.

27 Hi⁻ jwëë' jwërte dsa⁻ hi⁻ ga⁻nää' kaah' kiyh'. Jee' kiyh' ja⁻ ma' tääh' jwëë' dsa⁻ më' hi⁻ ma' ki⁻ hooch⁻ cha⁻ miih⁻ kih' Jesús.

28 He⁻ja⁻ ga⁻jeeh⁻ Jesús hñii' ta⁻ jee' ma' tääh' dsa⁻më' he' mah' ga⁻siiyh⁻:
—Dsa⁻më' hi⁻ chaa⁻ Jerusalén, ta⁻ hooch⁻ hnäh' kin⁻. Hooch⁻ hnäh' kyah' hnäh' ba⁻ hi⁻ lä⁻ja⁻ kih' gyuu⁻ kyaah' hnäh'.

29 Jëéh', ja⁻ koqo⁻ jmi⁻ ma' jäh⁻ dsa⁻: “Llu⁻ la⁻ kih' dsa⁻më' hi⁻ sa⁻ kaa⁻ gyuu⁻. Lä⁻ja⁻ hi⁻ sa⁻ ga⁻kaa⁻ gyuu⁻, hi⁻ lä⁻kye⁻ hi⁻ sa⁻ jää⁻ gyuu⁻ gyuu⁻.”

30 Jmi⁻ ja⁻ løø⁻ dsa⁻ jäh⁻: “Wa⁻ra⁻ jäh' kih' tøh⁻ ba⁻ moh' la⁻ né⁻ jnän”, hi⁻ jñah' jäh⁻: “Wa⁻ra⁻ jäh' kih' jlëë' ba⁻ jne' kyaah' moh' la⁻.”

31 Jëéh', cher⁻mah' lä⁻na⁻ jmeeh⁻ dsa⁻ jnä⁻ hi⁻ laa⁻ lä⁻koh⁻ chaah' hma⁻ eeh⁻, ha⁻ ga⁻koh⁻ sa⁻ jmeeyh⁻ hnäh' hi⁻ laa⁻ lä⁻koh⁻ chaah' hma⁻ ki⁻.

32 Hi⁻ ma' jääy⁻ ka⁻läh⁻ uu⁻ dsa⁻ hñaa⁻ dsë⁻ hi⁻ ma' dsa⁻ jngëëyh⁻.

33 Ma' ga⁻lla⁻nääy' jee' chee⁻ Moo' Lle' Hñii', jee' ja⁻ ga⁻tääy' Jesús dsoh' hma⁻cru⁻, hi⁻ lä⁻ja⁻ ka⁻läh⁻ lä⁻uu⁻ dsa⁻ hñaa⁻ dsë⁻ he', jaa⁻ jwoo' ra⁻llu⁻ kiyh' hi⁻ jaa⁻ jwoo' ra⁻këh'.

34 Ga⁻jäh' Jesús:

—Tää' kyaan⁻, jmee' jøh⁻ hoh' kiyh'. Jëéh', sa⁻ ñey⁻ hee⁻ na⁻ jmeey⁻.

Hi⁻ hløø⁻ hi⁻ ma' tääh' jee' ja⁻ ga⁻tí⁻ ga⁻lloo⁻yh' hmñh⁻ kih' Jesús, kyaah' he⁻ ma' kooyh⁻ suert.

35 Jee' ja⁻ ma' tääh' dsa⁻ jëë⁻. Lä⁻kye⁻ dsa⁻ ta⁻ ma' mi⁻kwah' kih' Jesús. Ma' jäh⁻:

—Ga⁻liyh' ba' ga⁻lääy' dsa⁻. Wa⁻lääy' hñiiy' na⁻, cher⁻mah' dsoo' laay' Cristo hi⁻ na⁻lleeh' kya⁻ Dio.

36 Lä⁻kye⁻ hløø⁻ ka⁻läh⁻ ma' mi⁻kwah' kih' Jesús, lä⁻koqo⁻ ma' ñeey' chuh⁻ na⁻heeyh' jmi⁻ jiih⁻.

37 Ma' jäh⁻:

—Cher⁻mah' hne⁻ laah⁻ Rey kya⁻ dsa⁻ judiu, lää⁻ hñaa⁻.

38 Ma' na⁻sii⁻ ka⁻läh⁻ gyuu⁻ lley⁻ kyaah' hwëh' griego kyaah' hwëh' latin hi⁻ kyaah' hwëh' hebreo ka⁻läh⁻, he⁻ ma' jäh⁻: “Hi⁻ la⁻ he' Rey kya⁻ dsa⁻ judiu.”

39 Jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ ma' hñaa⁻ dsë⁻ he' hi⁻ ma' taa⁻ jyoh⁻ hma⁻cru⁻, ga⁻mi⁻kwah⁻ kih' Jesús, ga⁻jäh⁻:

—Cher⁻mah' hne⁻ laah⁻ Cristo, lää⁻ hñaa⁻ hi⁻ lää⁻ jnääh⁻.

40 Pero hi⁻ jaa⁻ he' ga⁻juuh⁻ kih' dsa⁻kyaayh⁻, ga⁻jäh⁻ siiyh⁻:

—¿Che' lä⁻kye⁻ hne⁻ sa⁻ gah⁻ Dio, ma⁻ke⁻ ma⁻tøøh' jne' jee' juu⁻ jne'?

41 Lä⁻na⁻ lle⁻ le' jnän. Jëéh', jee' la⁻ mi⁻hmaahn' lä⁻ hnøø⁻ jnän⁻ kih' he⁻ hñiih⁻ he⁻ ma⁻jmeen⁻. Pero dsa⁻ la⁻ ni⁻ koqo⁻ he⁻ hñiih⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻ ma⁻jmeey⁻.

42 Mah' ga⁻jäh⁻ siiyh⁻ Jesús:

—Ja⁻ mi⁻dsooh⁻ hoh' jnä⁻ ga⁻ ma⁻ñeh⁻ jee' jmeeh⁻ hih⁻.

43 Ja⁻ ga⁻ ga⁻jäh' Jesús siiyh⁻:

—Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo' jwëëhn⁻ hne⁻, ja⁻ba⁻ na⁻ gwaah⁻ kyaah' jnä⁻ ya⁻jwii⁻ kih' Dio.

Ga⁻juu' Jesús

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Jn. 19:28-30)

44 Ma' ga'te' koo- lla'hyoo' ga'nuu- go-te- la'kaa- hwa' ja- la'jiih' ga'te' ko-hi' hne- ta' ga'hloo'.

45 Ga'nuu- jmi-gyuu'. Hi- hmiih- he- ma' hii' llah' gwah- ga'chee' go-te- to'dsaah'.

46 Ja-ga' ga'hleeh' Jesús koo- ki-gaa-, ga'jäh':

—Tää' kyaan-. Ngëen' jmi-llé' kin- ja'goh'.

Ma-la' ma'hleeyh' la'ja- ga'juuy'.

47 Ma' ga'jée' juu' hloø' he- ga-la' la'ja-, ga'kway' tíhmaah' kih' Dio. Ga'jäh':

—Ma-ra' ju'dsoo', dsa-nuuh- na- ma' laa' jaa- hi- lluu' go-te-.

48 La'jée- dsa- hi- ma' tääh' jee' ja-, ma' ga'jéey' he- ga-la' la'ja-, ga'näay' ki-jnooy' mo-dsëy'.

49 Ga-la'jée- hi- ma' kyuu' Jesús, la'kye- dsa-mé' hi- ya'nää' kyaayh' la- ga'te' Galilea, uu' ba' ma' täayh' jéey' la'jé- he- ga-la' ja-.

Ga'haay' Jesús

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Jn. 19:38-42)

50 Ma' chaa- jaa- dsa- lluu' hi- ma' mi-teh' kih' Dio, ma' chee- José. Dsa- he' ga-la' chaa- jwii- Arimatea he- na-hee- hwa' Judea. Ma' laa' jaa- dsa-ta' kyaa' dsa- judiu.

51 Dsa- he' sa' ga'taayh- hñiiy' jee', kyaah' juu' ja- ma' ga'taah' la'jée- dsa-kyaayh' juu' kwee- ha- la- jmeey' kih' Jesús. Hi- ma' jøøy- ma' jéey' jnä'hä' he- jaa- Dio dsa- la- hih' kih'.

52 José he' ñeey' në'ta' kih' Pilato na'ngiiyh' jmi-ngo' kih' Jesús.

53 Ma-la' ma' jyooy' jmi-ngo' kiyh', ga'lääy- koo- hmiih- ta-jmaah'. Mah' ga'taayh- neh- koo- to-høø- he- ma' na-hë- në' kuu' hloo-, jee' sa' ga' ma'taayh- ni- jaa- hli'.

54 Jmii' ja- ma' mi-lluu' dsa- judiu hñiiy' kih' he- jnä' jyoh' jmii' he- ma' høøy-, jéeh' ta' ga'hloo' ja- ma-hää' jmii' he- teeh- dsa- dsë'.

55 La'jée- dsa-mé' hi- ya'nää' kyaah' Jesús la- ga'te' Galilea, ga'jmeey' ko-jøh' kyaah' José na'jéey- ha- jee' ga'kyaay- Jesús.

56 Ja-ga' ga'näay' kiyh' ga'mi'lluy' nuu- mi-jwii- kyaah' naa' mi-jwii-. Hi- ga'taayh' ga'høøy' jmii' he- teeh- dsa- dsë' la'koo- la' mada' kih' ley.

24

Ga-la'jiih' Jesús

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Jn. 20:1-10)

1 Tiih- go-te- to-në' jmii' kih' seman-, ga'lla'nää' dsa-mé' he' jee' ma' la' to-høø- ja-, ma' kyey- la'jé- he- hii- mi-jwii- he- ga'mi'lluy' ja- hi- jñah' ga' dsa-mé' ga'jmeey' ko-jøh' kyaayh'.

2 Ma' ga'téey' jee' ja-, kuu' he- ma' na-jné- hoo' to-høø- ma-na-bä' ta' koo'.

3 Ma' ga'taayh- neh- to-høø- ga'jéey' mo-so' kye- jmi-ngo' kih' Jesús Dsa-jøøh' jnan'.

4 Jee' täayh' jmeey' cha-miih- huu'dsë-, la'chah' ja- ga'lla-sëeh' chuh- kiyh' uu' dsa-nuuh- hi- ma' kyeh' hmiih- to-jlëë- ñih'.

5 Ga'jwaaah' jwërte dsa-mé' he', ga'jyooy' mo-nëy' ta' hwa'. Mah' ga'jäh' la'uu' dsa-nuuh- he' siiyh':

—He-la' hnaah' hnäh' jaa- hi- na'jiih' jee' kih' hi- ma-na-juu'?

6 Mo⁶ so⁶ cha⁶ jee⁶ la⁶. Hii⁶ ma⁶ lä⁶ jiih⁶. Mi⁶ dsooh⁶ hoh⁶ hnäh⁶ he⁶ ga⁶ jäyh⁶ siiyh⁶ hnäh⁶ lä⁶ koo⁶ ma⁶ gya⁶ gyih⁶ hwa⁶ Galilea,

7 lä⁷ koh⁷ ma⁷ ga⁷ jäyh⁷ lä⁷ la⁷: “La⁷ bii⁷ kih⁷ Hi⁷ ga⁷ lëë⁷ ngo⁷ la⁷ ngëë⁷ dsih⁷ ja⁷ goo⁷ dsa⁷ hñaa⁷ dsë⁷, mah⁷ tääy⁷ dsoh⁷ hma⁷ cru⁷. Hi⁷ ga⁷ ma⁷ hya⁷ hnë⁷ jmi⁷ lä⁷ jiiyh⁷ ka⁷ läh⁷.”

8 Ja⁸ ga⁸ ga⁸ lä⁸ dsooh⁸ dsë⁸ dsa⁸ më⁸ he⁸ juu⁸ ja⁸.

9 Ma⁹ ga⁹ hwëëy⁹ jee⁹ ja⁹, na⁹ nääy⁹ na⁹ jmeeyh⁹ juu⁹ kih⁹ lä⁹ jëë⁹ gya⁹ kaa⁹ apóstole kyaah⁹ kih⁹ jee⁹ lä⁹ jëë⁹ dsa⁹ kyaayh⁹.

10 Dsa¹⁰ më¹⁰ hi¹⁰ na¹⁰ koo¹⁰ juu¹⁰ kih¹⁰ apóstole he¹⁰ ma¹⁰ chee¹⁰ María Magdalena, Juana, María choo¹⁰ Jacobo hi¹⁰ jñah¹⁰ ga¹⁰ dsa¹⁰ më¹⁰.

11 Pero lä¹¹ jëë¹¹ hi¹¹ ga¹¹ nuu¹¹ juu¹¹ kih¹¹ dsa¹¹ më¹¹ he¹¹ sa¹¹ ga¹¹ lä¹¹ heey¹¹ kiyh¹¹. Ma¹¹ laay¹¹, juu¹¹ ngaa¹¹ ba¹¹ ja¹¹ ma¹¹ hlëëyh¹¹.

12 He¹² ja¹² ga¹² noo¹² Pee¹², ngooy¹² ko¹² chih¹² jee¹² ma¹² la¹² to¹² hoo¹² ja¹². Ma¹² ga¹² jëëy¹² neh¹², ma¹² la¹² ta¹² jmaah¹² ba¹² ma¹² kye¹². Peer¹² dsa¹² dsëy¹² ngaayh¹², ma¹² jmeey¹² hu¹² dsë¹² ha¹² ba¹² lä¹² ga¹² la¹².

Ga⁶ mi⁶ jnä⁶ Jesús hñii⁶ kih⁶ uu⁶ discípulo

(Mr. 16:12-13)

13 Ja¹³ ba¹³ jmi¹³ ja¹³ na¹³ nää¹³ uu¹³ discípulo koo¹³ jee¹³ jwi¹³ he¹³ chee¹³ Emaú, hu¹³ koo¹³ gya¹³ koo¹³ kilómetro kih¹³ Jerusalén.

14 Jee¹⁴ tääyh¹⁴ jwë¹⁴ ga¹⁴ nääy¹⁴ ja¹⁴, ma¹⁴ llay¹⁴ juu¹⁴ kih¹⁴ lä¹⁴ jë¹⁴ he¹⁴ ga¹⁴ la¹⁴.

15 Pero hee¹⁵ ga¹⁵ la¹⁵. Jee¹⁵ ga¹⁵ nääy¹⁵ llay¹⁵ juu¹⁵ ja¹⁵ kyaah¹⁵ dsa¹⁵ kyaayh¹⁵, ni¹⁵ sa¹⁵ liih¹⁵ gyih¹⁵, he¹⁵ ba¹⁵ hñii¹⁵ Jesús ngoo¹⁵ ko¹⁵ jøh¹⁵ kyaayh¹⁵.

16 Pero sa¹⁶ ga¹⁶ lä¹⁶ kyuyy¹⁶, kih¹⁶ ma¹⁶ na¹⁶ jlë¹⁶ hu¹⁶ dsë¹⁶ kiyh¹⁶.

17 Mah¹⁷ ga¹⁷ jäh¹⁷ Jesús siiyh¹⁷:

—¿Hee¹⁷ ba¹⁷ juu¹⁷ na¹⁷ llah¹⁷ hnäh¹⁷ cha¹⁷ jwë¹⁷ la¹⁷? ¿He¹⁷ la¹⁷ meeh¹⁷ hoh¹⁷ hnäh¹⁷?

18 Mah¹⁸ ja¹⁸ ja¹⁸ hi¹⁸ ma¹⁸ chee¹⁸ Cleofa, ga¹⁸ jäyh¹⁸ siiyh¹⁸:

—¿Ha¹⁸ lä¹⁸ la¹⁸ juu¹⁸? Jee¹⁸ kih¹⁸ lä¹⁸ jëë¹⁸ hi¹⁸ na¹⁸ nää¹⁸ jmi¹⁸, ¿che¹⁸ ja¹⁸ hne¹⁸ ba¹⁸ sa¹⁸ ñeh¹⁸ lä¹⁸ jë¹⁸ he¹⁸ ga¹⁸ la¹⁸ jee¹⁸ jwi¹⁸ Jerusalén ma¹⁸ jmi¹⁸ la¹⁸?

19 Ja¹⁹ ga¹⁹ jäh¹⁹ Jesús siiyh¹⁹:

—¿Hee¹⁹ ba¹⁹ ga¹⁹ la¹⁹?

Mah¹⁹ ga¹⁹ jäh¹⁹ dsa¹⁹ he¹⁹ siiyh¹⁹:

—Lla¹⁹ jnääh¹⁹ juu¹⁹ kih¹⁹ Jesús dsa¹⁹ ma¹⁹ cha¹⁹ Nazaret. Ma¹⁹ laay¹⁹ ja¹⁹ hi¹⁹ ga¹⁹ ngëë¹⁹ juu¹⁹ kih¹⁹ Dio. Jëëh¹⁹, cha¹⁹ në¹⁹ Dio hi¹⁹ cha¹⁹ në¹⁹ lä¹⁹ jëë¹⁹ dsa¹⁹ ga¹⁹ mi¹⁹ jnääy¹⁹ he¹⁹ beey¹⁹ kyaah¹⁹ ta¹⁹ kiyh¹⁹ hi¹⁹ lä¹⁹ ja¹⁹ kyaah¹⁹ juu¹⁹ he¹⁹ ga¹⁹ hlëëyh¹⁹ ka¹⁹ läh¹⁹.

20 Hi²⁰ lla²⁰ jnääh²⁰ juu²⁰ ha²⁰ lä²⁰ ga²⁰ jmee²⁰ dsa²⁰ kaa²⁰h²⁰ kya²⁰ jmi²⁰ dsa²⁰ kyaah²⁰ dsa²⁰ ta²⁰ kya²⁰ jnääh²⁰ ga²⁰ täayh²⁰ goo²⁰ lle²⁰ moh²⁰ mah²⁰ jmeey²⁰ hih²⁰ he²⁰ juuy²⁰, ja²⁰ ga²⁰ tääy²⁰ dsoh²⁰ hma²⁰ cru²⁰.

21 Pero jnääh²¹ ma²¹ kye²¹ jnääh²¹ o²¹ jøh²¹ dsë²¹ hi²¹ he²¹ noo²¹ juu²¹ ma²¹ lää²¹ jnääh²¹ dsa²¹ Israel. Pero na²¹ ma²¹ hya²¹ hnë²¹ jmi²¹ he²¹ ga²¹ la²¹ lä²¹ ja²¹.

22 ¿Che²² kyuu²² ha²² lä²² ma²² la²²? Ko²² lla²² dsa²² më²² hi²² jmee²² ko²² jøh²² kyaah²² jnääh²², ma²² jøøyh²² jnääh²², kyaah²² juu²² he²² ma²² kiyy²² ja²². Jëëh²² tiih²² ga²² ma²² na²² nääy²² jee²² la²² to²² hoo²².

23 Ma²³ ya²³ nääy²³, jäyh²³ mo²³ so²³ cha²³ jmi²³ ngo²³ kiyh²³ kye²³ neh²³ to²³ hoo²³ ja²³, hi²³ jäyh²³ ma²³ jëëy²³ ángele hi²³ ma²³ jäh²³ siiyh²³ he²³ na²³ jiih²³ ba²³ Jesús.

24 Lä²⁴ ja²⁴ ma²⁴ na²⁴ nää²⁴ ko²⁴ lla²⁴ dsa²⁴ kyaah²⁴ jnääh²⁴ jee²⁴ la²⁴ to²⁴ hoo²⁴ ja²⁴. Pero ma²⁴ ya²⁴ nääy²⁴, koo²⁴ ba²⁴ juu²⁴ jmeeyh²⁴ lä²⁴ koh²⁴ jäh²⁴ dsa²⁴ më²⁴ he²⁴, he²⁴ mo²⁴ so²⁴ kye²⁴ jmi²⁴ ngo²⁴ kih²⁴ Jesús.

25 Ja⁻ga⁻ga⁻jäh^ʔ Jesús siyh⁺:

—He⁻ba⁻che⁻taah⁻hnäh^ʔ. He⁻lii^ʔba⁻ga⁻lä⁻dsoo^ʔhoh^ʔhnäh^ʔlä⁻jë⁻he⁻ga⁻jäh^ʔhi⁻ga⁻ngëë^ʔjuu^ʔkih^ʔDio llo^ʔjoo^ʔ.

26 ¿Che⁻sa⁻ma⁻la⁻bi^ʔkih^ʔhi⁻laa^ʔCristo ma⁻dsa⁻ngëëy^ʔlä⁻jë⁻he⁻wii^ʔ, jää⁻ja⁻ga⁻leey^ʔjøøh^ʔ?

27 Lä⁻chah^ʔja⁻ga⁻løøy^ʔhlëëyh⁻lä⁻koo⁻ma⁻na⁻sii⁻kiyh^ʔjää^ʔ. Ga⁻løøy^ʔkyaa^ʔhe⁻ga⁻sii^ʔMoisé hi⁻ngoo^ʔbih^ʔmi⁻jnääy⁻lä⁻hi^ʔnë⁻ha⁻lä⁻hlëeh⁻kiyh^ʔjee⁻ga⁻sii^ʔhi⁻ga⁻ngëë^ʔjuu^ʔkih^ʔDio.

28 Ma⁻ga⁻tëëy^ʔjwii⁻jee⁻ga⁻nääy^ʔja⁻, ga⁻jmeey^ʔJesús lä⁻koo⁻he⁻ngoo^ʔbih^ʔta⁻chá⁻në⁻.

29 Pero discípulo he⁻ga⁻chuu^ʔkyaa^ʔy^ʔmah^ʔjäy^ʔhwë^ʔja⁻, ga⁻jäyh^ʔsiyh⁻:

—Jä⁻kyaa^ʔjnää^ʔ, jëeh⁻ma⁻hloo⁻ba⁻la⁻, ma⁻ngoo^ʔga⁻na⁻.

Ga⁻jä⁻bih^ʔkyaa^ʔdiscípulo he⁻.

30 Lä⁻koo⁻ma⁻gyay^ʔnë⁻mes⁻, ga⁻kay^ʔhe⁻ñiih⁻. Ma⁻ngëë⁻ma⁻kway⁻tih⁻maah⁻kih^ʔDio, ga⁻llaay⁻he⁻ñiih⁻ja⁻mah^ʔga⁻kwëëy^ʔdiscípulo he⁻.

31 Lä⁻chah^ʔja⁻ga⁻na⁻mi⁻nëy⁻hi⁻ga⁻lä⁻kyuuy⁻Jesús. Lä⁻ma⁻jëëy⁻ja⁻ga⁻äh⁻Jesús.

32 Mah^ʔma⁻jäh^ʔdsa⁻kyaa^ʔy^ʔ:

—Ha⁻koh⁻sa⁻ma⁻nøh⁻dsë⁻jne⁻lä⁻koh⁻juu^ʔhe⁻ma⁻hlëëyh⁻jne⁻chá⁻juwë⁻. Hi⁻lä⁻ja⁻ka⁻läh⁻kih^ʔhe⁻ma⁻mi⁻jnääy⁻ha⁻lä⁻hnøø⁻jäh⁻jee⁻na⁻sii⁻juu^ʔkih^ʔDio.

33 Lä⁻chah^ʔhor⁻ja⁻ga⁻nooy⁻ga⁻nääy⁻ta⁻Jerusalén. Ga⁻lla⁻nääy⁻jee⁻ma⁻tää⁻h⁻ko⁻jøø⁻lä⁻jëë⁻gya⁻kaa⁻apóstole kyaa^ʔh⁻jñah⁻dsa⁻kyaa^ʔy^ʔ.

34 He⁻ja⁻ga⁻jäh^ʔdsa⁻hi⁻ma⁻täh⁻he⁻:

—Ma⁻ra⁻ju⁻dsoo⁻ma⁻lä⁻jiih⁻Dsa⁻jøøh⁻jnän⁻, hi⁻ma⁻mi⁻jnääy⁻hñiiy⁻kih^ʔSimón.

35 Ja⁻ga⁻ga⁻jmeeh⁻lä⁻uu⁻discípulo he⁻juu^ʔ, ha⁻lä⁻ga⁻la⁻kiyh^ʔchá⁻juwë⁻, hi⁻ha⁻lä⁻ga⁻lä⁻kyuuy⁻Jesús ma⁻ga⁻llaay⁻he⁻ñiih⁻.

Ga⁻mi⁻jnää⁻Jesús hñii⁻kih^ʔdiscípulo kyaa^ʔy^ʔ

(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Jn. 20:19-23)

36 Ta⁻ko⁻jiih⁻ma⁻täy⁻h⁻llay⁻juu^ʔja⁻, ga⁻lla⁻sëëh⁻Jesús to⁻dsaah⁻jee⁻kiyh^ʔmah^ʔga⁻siyh⁻:

—Wa⁻hii⁻tii⁻kyah⁻hnäh⁻.

37 He⁻ja⁻ga⁻jwaa⁻h⁻juwë⁻te lä⁻jëë⁻hi⁻ma⁻tää⁻h⁻he⁻mah^ʔga⁻lä⁻goyh⁻. Jmi⁻lle⁻ba⁻ja⁻ma⁻jëëy⁻, laay⁻.

38 He⁻ja⁻ga⁻jäh^ʔJesús siyh⁻:

—¿He⁻la⁻gah⁻hnäh⁻? ¿He⁻la⁻jmeeh⁻hnäh⁻to⁻hoh⁻hnäh⁻?

39 Jëë⁻da⁻hnäh⁻ma⁻goon⁻. Jëë⁻da⁻hnäh⁻ma⁻tii⁻n⁻. Ja⁻ba⁻jnä⁻la⁻. Choøh⁻da⁻hnäh⁻mah^ʔjëë⁻. Jëeh⁻, jmi⁻lle⁻sa⁻kye⁻jmi⁻ngo⁻lä⁻koo⁻jëeh⁻hnäh⁻laan⁻.

40 Jee⁻cheyh⁻hlëëyh⁻lä⁻ja⁻, ga⁻heeyh⁻dsa⁻ma⁻gooy⁻ma⁻tiiy⁻.

41 Pero sa⁻ga⁻ma⁻heey⁻llu⁻, kih⁻he⁻jëë⁻dsëy⁻chá⁻miih⁻hi⁻ma⁻dsaa⁻dsëy⁻ka⁻läh⁻. He⁻ja⁻ga⁻jäh^ʔJesús siyh⁻:

—¿Hee⁻chá⁻miih⁻kihn⁻jee⁻la⁻?

42 He⁻ja⁻ga⁻kwëëyh⁻koo⁻jwi⁻kih⁻hmooh⁻na⁻dsëë⁻në⁻je⁻hi⁻koo⁻jwi⁻tah⁻sër⁻.

43 He⁻ja⁻ga⁻sooyh⁻mah^ʔga⁻kuyh⁻lä⁻ma⁻jëë⁻ja⁻lä⁻jëë⁻.

44 Mah^ʔga⁻jäh^ʔJesús siih⁻lä⁻jëë⁻dsa⁻he⁻:

—He⁻ la⁻ na⁻ juu¹ he⁻ ga⁺ hlēēhn^h hnäh¹ lä⁺ ma⁺ gya⁺ ga⁺ jnä¹ jee⁺ kyah¹ hnäh¹. He⁻ ga⁺ jmee⁺ bii⁺ ga⁺ lä⁺ te⁺ lä⁺ jē⁺ he⁻ na⁻ sii⁻ kin⁺ né⁺ ley⁺ kih¹ Moisé, hi⁺ jee⁺ na⁻ sii⁻ juu¹ kih¹ hi⁻ ga⁺ ngēē⁺ juu¹ kih¹ Dio, hi⁺ kih¹ salmo ka⁻ läh¹.

⁴⁵ Ja⁻ ga⁺ ga⁺ jmeey⁺ ga⁺ na⁺ huu⁺ dsē⁻ kih¹ dsa⁻ he⁺ mah¹ ga⁺ lä⁺ ngēēy⁺ lä⁺ koo⁻ na⁻ sii⁻ juu¹ kih¹ Dio.

⁴⁶ Mah¹ ga⁺ siiyh⁺ lä⁺ jēē⁺ dsa⁻ he⁺:

—He⁻ la⁻ na⁻ ma⁻ na⁻ sii⁻ kin⁺ jāā¹. Ga⁺ jmee⁺ bii⁺ ki⁺ jnä¹ hi⁻ laā¹ Cristo he⁻ ga⁺ jēēn¹ wii⁺ mah¹ ga⁺ lä⁺ jiihn^h jee⁺ kih¹ hi⁻ na⁻ juu¹ ma⁺ ga⁺hya⁻ hnē⁻ jmi⁺.

⁴⁷ Hi⁻ kwaat⁻ kin⁺, dsa⁻ nää⁺ dsa⁻ dsa⁻ kwa⁻ juu¹ kin⁺ ga⁺ lä⁺ kaa⁻ hwa¹. Løoy¹ ta⁻ Jerusalén hlēēyh¹ dsa⁻ ha⁻ lä⁺ dsa⁻ jeeyh⁻ kyaah¹ Dio mah¹ koo⁻ Dio dsē⁺ kih¹ dso⁺kye⁻ kiyh¹.

⁴⁸ Hnäh¹ he⁺ hi⁻ jmee⁺ ju⁺ dsoo⁺ kih¹ lä⁺ jē⁺ he⁻ la⁻.

⁴⁹ Hi⁺ jnä¹ cheen⁻ kyah¹ hnäh¹ he⁻ ga⁺ bāāh⁻ Tāā⁺ kyaan⁺ hñii⁺ kwēēyh¹ hnäh¹. He⁻ ja⁻ jāā¹ hnäh¹ Jerusalén la⁻, lä⁺ jiih¹ tēēh¹ hnäh¹ be⁺ he⁻ jyoo¹ gyuu^h.

Ngaah¹ Jesús gyuu^h

(Mr. 16:19-20)

⁵⁰ Ga⁺ jāā¹ Jesús lä⁺ jēē⁻ dsa⁻ he⁺ lä⁺ ga⁺ tē⁺ jāh⁻ kih¹ jwi⁻ Betania. Jee⁺ ja⁻ ga⁺ chooy⁺ gooy⁻ gyuu^h mah¹ ga⁺ mi⁺ jāāy¹ lä⁺ jēē⁻.

⁵¹ Jee⁺ cheyh¹ mi⁺ jāāy¹ lä⁺ jēē⁻ dsa⁻ he⁺ ngaayh¹ ta⁺ gyuu^h.

⁵² Ma⁻ ngēē⁺ ma⁻ jmāāy¹ jøøh¹ Jesús, peer⁻ jēē⁻ dsēy¹ ga⁺ nāāy⁺ ta⁺ Jerusalén.

⁵³ Hi⁻ ma⁺ tāāh¹ tāāy¹ jee⁺ ma⁺ chih¹ gwah⁻, kway⁺ ti⁺hmaah¹ kih¹ Dio hi⁻ ma⁺ jmeey⁺ juu^h kiyh¹. Wa⁺ la¹ lä⁺ ja⁻.

San Juan

Ju'hmëë' kih' Jesús he' ga'sii' Jwaa'

Juu' kih' Dio ga'leëy' dsa'

¹ Lã' ma' to' nê' ma' chaay' ba', laay' Juu'. Juu' ja' ma' laa' kyaah' Dio. Ja' ba' Juu' ja' ma' laa' hñii' Dio.

² Hî' na' ma' laa' lã' ma' to' nê' kyaah' Dio.

³ Hñiiy' ga' jmeey' lã' jê' he' cha', ni' miih' sa' cha' he' ma' na' la' kih' hñii' he' sa' ga' jmeey' hñiiy'.

⁴ Kih' hñii' bih' na' jiih'. Heh' he' na' jiih' ja', la' lã' koo' wa' je' he' choo' kih' lã' jêë' dsa'.

⁵ Ga' lã' jnã' wa' je' ja' jee' ma' tãah' hî' jmee' he' hliih'. Pero dsa' hî' ma' tãah' jmee' he' hliih', sa' ga' liyh' kyaah'.

⁶ Hi' ma' chaã' jaã' dsa' ñuuh' ma' chee' Jwaa' hî' ga' chee' Dio.

⁷ Hî' he' ja' kye' ju'dsoo', mah' kway' ju'dsoo' kih' wa' je', mah' lã' ja' lã' jêë' dsa' lã' dsoo' dsê' kih' wa' je' ja' kyaah' juu' he' ga' kway'.

⁸ Ja' hî' he' ma' laa' lã' koo' wa' je' ja', jay' mah' kway' ju'dsoo' kih' hî' laa' lã' koo' wa' je' ja' ba'.

⁹ Ma' ngoo' ya' jãh' ja' hî' laa' lã' koo' wa' je' he' la' ju'dsoo', he' choo' kih' lã' jêë' dsa'.

¹⁰ Ja' ba' jmi' gyuu' la' ma' chaay', hi' ga' jmee' Dio jmi' gyuu' la' ta' la' kih'. Pero dsa' chaã' jmi' gyuu' la' sa' ga' lã' kyuu'.

¹¹ Jay' ja' ba' jmi' gyuu' kiyh', pero hî' chaã' kyaay' sa' ga' heeyh'.

¹² Pero lã' jêë' hî' ga' heeyh', hî' jmee' dsoo' dsê' kiyh', ga' kway' jwê' leey' joo' Dio.

¹³ He' laay' joo' Dio, ja' kih' he' ga' lã' chaay' lã' koo' lle' kih' dsa' lã' chaã' dsa' jmi' gyuu', ni' ja' kih' he' ga' lã' hyoh' dsê' cho' jmiiy' he' ga' lã' chaay' he' laay' joo' Dio, ni' ja' kih' he' ga' jmee' cho' jmiiy' hu' dsê' he' ga' lã' chaay'. He' ga' lã' chaay' lã' hnø' hñii' Dio ba' ja'.

¹⁴ Hih' hî' laa' Juu' ja', ga' leëy' dsa' mah' ga' gyay' jee' jnãn', hi' jnãah' discipulo kyaay' ga' jêë' jnih' he' laay' jøøyh'. Laay' jøøyh' kih' he' laay' gyuu' koo' mée' kyaã' Tãã'. Ha' koh' sa' llu' dsëy' hi' kye' ju'dsoo' jmah' ba'.

¹⁵ Ga' kwa' Jwaa' ju'dsoo' kiyh', ma' jãyh':

—Hî' la' he' hî' ma' jwahn' kih': “Hî' jã' kêë' ga' kin', hî' la' jøøh' ga' lã' koo' jnã', jêëh' ko' ja' ma' chaã' bih' jãã' ki' jnã'.”

¹⁶ Ha' koh' sa' cha' miih' he' cha' kiyh', hî' jee' ga' lã' jêë' jne' joh' he' sa' ma' hñah' jne'. Ja' koo' hä' ma' mi' jããy' jne'.

¹⁷ Heh' ley, ta' la' kih' Moisé ba' ja'. Pero lã' jê' he' la' kwa' Dio, kyaah' lã' jê' ju'dsoo', ta' la' kih' Jesucristo ba' ga' hñah' jne'.

¹⁸ Jih' koh' jih' lih', ni' jaa' sa' ma' jêë' Dio. Joo' hî' laa' gyuu' koo' mée' ba', hî' gya' ko' jøh' kyaah' Tãã', hî' he' ba' ma' mi' jnãay' jnãn' ha' lã' laay'.

Ga' jmee' Jwaa' ju'dsoo' kih' Jesús

(Mt. 3:11-12; Mr. 1:7-8; Lc. 3:15-17)

¹⁹ Dsa' ta' judiu hî' chaã' Jerusalén ga' cheey' jmi' dsa' kyaah' dsa' levita kih' Jwaa' mah' na' ngüy' juu' kiyh' hî' laa' Jwaa'.

20 He-ja- ga-heeh- ba' Jwaa- he- jmeeyh' juu', sa- ga-hmäy':

—Ja- he' jnä' laan' Cristo —ga-jäh' Jwaa- süyh'.

21 —¿Hij- ba' laah' hne- ja-? ¿Che' hne- he' Elía? —ga-süyh' Jwaa-.

—Ja- he' jnä' —ga-jäyh'.

—¿O che' hne- he' laah' dsa- hi- ngëe- juu' kih' Dio hi- nøø' juu' jä' jmi- gyuu- la-? —ga-jäh' dsa- he'.

Koo- ka-läh' ga-jeeh- Jwaa- juu' kiyh':

—Jah-ha'.

22 —¿Hij- ba' laah' hne- ja-? Mah' ngëe- jnääh' juu' kwee- kih' hi- ma-chee' jnääh'. ¿Ha- lä' jwah' hñaah'? —ga-jäh' dsa- he' süyh' Jwaa-.

23 He-ja- ga-jäh' Jwaa- süyh':

—Jnä' laan' hi- kwa- juu' jee' la' hwa' kij- jee' sa- kwa- ni- miuh-: “Mi-lluü' hnäh' hñaah' mah' jä' Dsa- jøøh' jnääh' koo- dsoo' jwë'” —lä-koo- ga-jäh' Isaia hi- ga-ngëe' juu' kih' Dio.

24 Lä-jëe- dsa- hi- ga-chee' dsa- judiu he' ma' laa' fariseo.

25 Ga-ngüy' juu' kiyh' ka-läh' ga-süyh':

—¿He-la' ja- chaah' dsa- jmi-, cher'mah' sa- laah' Cristo, ni- sa- laah' Elía, ni- hij- ga-jnä' dsa- hi- ma-ngëe- juu' kih' Dio? —ga-jäh' dsa- he' süyh'.

26 —Jnä' chaan' dsa- jmi- kyaah' jmi- ba', pero jee' kyah' hnäh' cha- ja- hi- sa- kyuuh' hnäh'.

27 Hi- he' jä' këe- ga-ki- jnä'. Hi- ni- sa- t'ëdsëen' chiihn' mah' llen' loo- he- hä' tüy' —ga-jäh' Jwaa- süyh'.

28 Lä-jë- he- la- ga-la' jee' jwii- he- chee- Betania, ta- hngaah' ko-taa- kih' jmi- Jordán, ta- jee' ma' choo' Jwaa- jmi-.

Jesús laa' Borrego mäh' kyaa' Dio

29 Ma' ga-jnä' jyoh' jmi-, ga-jëe' Jwaa- Jesús ja' ta- jee' ma' cheyh', mah' ga-jäyh':

—Jëe- da', hi- na- he' Borrego mäh' kyaa' Dio hi- jñuuh- dso'kye- kih' dsa- jmi- gyuu-.

30 Hi- na- na- hi- ma' jwahn- kih': “Këe- ga-kin-, jä- ja- dsa-ñuuh- hi- jøøh' ga-lä-koo- jnä', jëeh' ko-ja- ma-cha- bih' jää' ki- jnä'.”

31 Jnä' sa- ma' kyuu- jnih'. Ma- jan- mah' chaan' dsa- jmi- ba' mah' lä-ja-, lä-jnääh' kih' dsa- Israel.

32 Ga-mi-jnääh- ga' Jwaa- juu', ga-jäyh':

—Ga-jëen' Jmi-lle' Na-jngii' kih' Dio ga-jyoo' gyuuh' jmi- gyuu-, laay' lä-koo- ja- juu-, hi- ga-jä' ko-hwëe- në' kiyh'.

33 Jnä' sa- ma' man- hij- he'. Pero hi- ga-chee' jnä' he- chaan' dsa- jmi- kyaah' jmi-, ga-süyh' jnä': “Hi- jëeh' jyoo' Jmi-lle' mah' jä' ko-hwëe- në' kiyh', hi- he' hi- cha- dsa- jmi- kyaah' Jmi-lle' Na-jngii' kih' Dio.”

34 Lä-ja- ga-jëen' hi- jmeen' ju'dsoo' kiyh', hi- he' Jo- Dio —ga-jäh' Jwaa-.

To- në' discípulo kyaa' Jesús

35 Ma' ga-jnä' jyoh' jmi-, koo- ka-läh' ma' cheh' Jwaa- kyaah' uu' hi- ma' jmee- ko-jøøh' kyaayh'.

36 Ma' ga-jëy' Jesús ma' ngëy- jee' ja-, mah' ga-jäyh':

—Jëe- da', hi- na- he' Borrego mäh' kyaa' Dio.

37 Ma' ga' nuu' lä' uu' hi' ma' ga' nää' ko' jøh' kyaah' Jwaa' he' ga' hlëëyh' lä' ja', ga' nääy' kyaah' Jesús ba'.

38 Ma' ga' jeeh' Jesús hñii', ga' jëëy' chaa' hi' he' kaah' kiyh', mah' ga' süyh':
—¿Hee' na' hnooh' hnäh'?

Mah' ga' jäh' dsa' he':

—¿Ha' ñeh' hne' Rabí, he' la' hnøø' jäh' Ta' jwoh'?

39 —Ya' nää' hnäh' ja' mah' ya' jëë' —ga' jäh' Jesús süyh':

Ga' nääy' mah' na' jëëy' ha' ma' gyay'. Jee' ja' ga' jäh' kyaayh' jmi' ja'. Hor' ja', ma' tē' ko' hi' gya'.

40 Jaa' jee' lä' uu', hi' ga' nuu' kih' Jwaa' hi' ga' jmeey' ko' jøh' kyaah' Jesús, chee' André' øøh' Simón Pee'.

41 He' ga' jmeey' to' nē', na' hnääh' øøyh' Simón mah' ga' süyh':

—Ma' jee' jnääh' Mesía —he' hnøø' jäh' Cristo.

42 Lä' chah' ja' na' jäh' Simón cha'nē' Jesús. Ma' ga' jëë' Jesús hi' he', ga' jäh':

—Hne' he' Simón, joo' Joná. Hne' lä' cheeh' Cefa —he' hnøø' jäh' Pee'.

Jesús ga' tēeh' Felipe kyaah' Natanael

43 Ma' ga' jnä' jyoh' jmi', ngaah' Jesús ta' Galilea. Jee' ja' ga' jëëy' Felipe mah' ga' süyh':

—Ña' kyaah' jnä'.

44 Felipe he' ma' chaa' Betsaida, dsa' goo' André' kyaah' Pee' ka' läh'.

45 Ma' ga' jee' Felipe Natanael mah' ga' süyh':

—Ma' jee' jnääh' hi' dsa' hi' ga' si' Moisé kih' nē' ley, hi' lä' jëë' hi' ga' ngëë' juu' kih' Dio ga' si' kiyh' ka' läh'. Hi' he' he' Jesús, joo' José hi' chaa' Nazaret.

46 Mah' ga' jäh' Natanael:

—¿Ha' lä' la' juu' he' ya' hëë' jaa' hi' lluu' jee' jwii' Nazaret?

—Ña' mah' jëë' da' —ga' jäh' Felipe süyh'.

47 Ma' ga' jëë' Jesús ngoo' ya' jäh' Natanael, ga' hlëëyh' kiyh':

—Hi' ja' na', hi' na' ba' he' dsa' Israel, hi' sa' cha' ni' miih' juu' ta' juu' tuh' dsé'.

48 —¿Ha' lä' na' he' ma' lä' kyuu' jnä'? —ga' jäh' Natanael süyh'.

—Jää' ja' ga' hlëëh' Felipe hne', ga' jëëh' hne' ma' cheh' koo' kih' chaah' higo —ga' jäh' Jesús süyh'.

49 —Ta' jwoh', hne' he' laah' Joo' Dio, hne' laah' Rey kya' dsa' goo' jne' —ga' jäh' Natanael süyh'.

50 Mah' ga' jäh' Jesús ka' läh':

—Ma' lä' dsoo' hoh' jnä', kih' he' ma' jwëëhn' hne' ga' jëëh' hne' koo' chaah' higo. Pero cha' ga' miih' he' juh' gaa' jëëh' na' ta' cha'nē'.

51 Hi' ga' jäh' ka' läh':

—Ma' ra' ju' dsoo' jwëëhn' hnäh', na' ta' cha'nē' jëëh' hnäh' gyuu' jmi' gyuu' na' na', jëëh' hnäh' ángele kya' Dio hi' wii' hi' jñaa' nē' kih' Hi' ga' lëë' ngo' la' —ga' jäh' Jesús süyh'.

2

Lä' la' ga' la' lä' ma' ga' jee' goo' jaa' dsa' jee' jwii' Caná

¹ Jee' ga⁺tē' hnē⁻ jmi^h, ga⁺jee' goo⁻ jaa⁻ dsa⁻ jee' jw^h Caná, he⁻ na⁻hee⁻ hwa⁺ Galilea. Jee' ja⁻ ma' hää' choo' Jesús.

² Jesús hi⁻ jnääh' discípulo kyaay' ga⁺tēy^h jnääh' jee' tē⁻ jmi^h ka⁻läh'.

³ Ma' sa⁻ ga⁺lëe' jmi^h mi'jēh' ma⁻ää⁻ he⁻ ma' hi^h dsa⁻, ga⁺jäh' choo' Jesús siyh⁻:

—Ma⁻dsa⁺ go⁻te⁻ jmi^h mi'jēh' kih' dsa⁻.

⁴ Mah' ga⁺jēh⁻ Jesús juu' kiyh⁺:

—¿He⁻la⁺ jw^h jnä⁺ lä⁺na⁻? Sa⁺ ga⁺ ma⁻tē' hor⁻ kin⁺.

⁵ Mah' ga⁺jäh' chooy' siyh⁻ hi⁻ ma' tääh' kwa⁺ be' jee' ja⁻:

—Jmee' hnäh' lä⁺jē⁻ he⁻ siyh⁻ hnäh⁺.

⁶ Ma' tøø' jee' ja⁻, jni^h mi'hya⁻ kaah' he⁻ ma' la' kyaah' ku^u jee' ma' chih⁻ dsa⁻ judiu jmi^h he⁻ ma' jmee' jäy⁻ na⁻jngēy⁻ cha⁻nē Dio. Lä⁻ko^o mi'hya⁻ ja⁻, ma' hi^h ko^o hña⁻loo⁻ hi^h jmi^h.

⁷ Mah' ga⁺jäh' Jesús siih⁻ dsa⁻ hi⁻ ma' tääh' kwa⁺ be' jee' ja⁻:

—Kaah' jmi^h neh⁻ lä⁺jē⁻ mi'hya⁻ na⁻.

Mah' ga⁺jmeey' na⁻ka^h na⁻dsē^h lä⁺jē⁻ mi'hya⁻ ja⁻.

⁸ Ja⁻ga⁺ ga⁺jäh' Jesús siih⁻ dsa⁻ he⁺:

—Na⁺ na⁺, kye⁻ mi^h mah' go⁻kwēēh⁻ dsa⁻juu' jmi^h.

Hi⁻ lä⁺ja⁻ ga⁺jmeey⁺.

⁹ Hi^h dsa⁺ juu' jmi^h he⁺, ga⁺jēy⁺ che' llu' jmi^h he⁻ ma⁻la⁺ jmi^h mi'jēh'. Ni⁻ sa⁻ ñey⁻ ha⁻ ta⁺ ja⁺ he⁻ ja⁺, ma⁻la⁺ hi⁻ ma' kwa⁺ be' hi⁻ ga⁺hwēē' jmi^h ja⁻ba⁺ ñe⁻. Mah' ga⁺tēē' juu' jmi^h kih' hi⁻ dsa⁻jee' goo⁻,

¹⁰ mah' ga⁺siyh⁻:

—Ga⁺lä⁺jēē⁻ dsa⁻ kwēēh⁻ to⁻nē⁻ jmi^h mi'jēh' llu⁺. Ma⁻la⁺ ma⁻hiyh⁻ cha⁻mi^h, ja⁻ga⁺ kwēy^h jmi^h mi'jēh' he⁻ hwa⁺ ga⁺mi^h. Pero hne⁻ ma⁻na⁻høø⁻ jmi^h mi'jēh' llu⁺ mah' kwēy^h jee' lla⁺ga⁺.

¹¹ Jee' jw^h Caná he⁻ na⁻hee⁻ hwa⁺ Galilea ba⁺ ga⁺jmeey' Jesús to⁻nē⁻ he⁻ juh⁻gaa⁻ ja⁻. Jee' lä⁺ja⁻ ga⁺mi^hjnäy⁻ hñi^h ha⁻ ko^o jøø^h laay⁺, hi⁻ lä⁺jēē⁻ jnääh' discípulo kyaay', cha⁻ga⁺mi^h ga⁺lä⁺dsøø⁻ dsē⁻ jnääh' kiyh⁺.

¹² Ma⁻ngēē⁻ he⁻ ja⁻, ngaayh⁺ ta⁻ Capernaum, kyaah' chooy' kyaah' øøyh⁻ hi⁻ jnääh' discípulo kyaay'. Jee' ja⁻ ga⁺tooh⁻ jnääh' cha⁻mi^h jmi^h.

Jesús ga⁺hwēē' dsa⁻ hi⁻ ma' tääh' hñi^h jee' ma' chih' gwah⁺

(Mt. 21:12-13; Mr. 11:15-18; Lc. 19:45-46)

¹³ Ma⁻ngoo' ma⁻ya⁺ jäh⁻ jmi^h he⁻ kuh⁻ dsa⁻ judiu borrego mäh⁺, he⁻ja⁻ ngoo' Jesús ta⁺ Jerusalén.

¹⁴ Jee' chih' gwah⁺ juu^h, jee' ja⁻ ga⁺jēy⁺ dsa⁻ hi⁻ ma' hnēē⁻ kya⁺, hi⁻ ma' hnēē⁻ borrego, hi⁻ ma' hnēē⁻ juu⁻, kyaah' hi⁻ ma' tääh' mi⁻si^h kuu' kih' dsa⁻.

¹⁵ Ga⁺jmeey' ko^o si^hmi^h. Kyaah' he⁻ ja⁻, ga⁺hēy⁺ kih' lä⁺jēē⁻ hi⁻ ma' tääh' jee' chih' gwah⁺ ja⁻, hi⁻ ga⁻ borrego, hi⁻ ga⁻ kya⁺, hi⁻ ga⁻ hi⁻ mi⁻si^h kuu⁺. Ga⁺kēy^h ga⁺lä⁺jē⁻ na⁻mes⁻, ga⁺saa⁺ ga⁺jaay⁺ kuu' kih' hi⁻ he⁺.

¹⁶ Hi⁻ ma' tääh' hnēē⁻ juu⁻ he⁺ ga⁺siyh⁻:

—Hwēē⁻ lä⁺jē⁻ he⁻ na⁻ jee' la⁻. Ta⁺ jmee⁻ hnäh⁺ je⁻hmooh⁻ hne⁺ kih⁺ Täa⁺ kyaan⁻.

¹⁷ Ja⁻ga⁺ ga⁺lä⁺dsøø⁻ dsē⁻ jnääh' discípulo kyaay' lä⁺ko^o na⁻si^h juu' kih' Dio: “Ngoo' dsa⁻llaan⁻ kih' he⁻ kyen⁻ cha⁻mi^h hñi^h dsē⁻ kih' hne⁻ kyah⁺.”

¹⁸ Dsa⁻ hi⁻ tääh' nē⁻ kih' judiu ga⁺ngi^h juu' kih' Jesús:

—¿Hee⁻ koo⁻ lii⁻ jmeeh¹, mah¹ jëë⁻ jnääh¹ he⁻ na⁻ ngëh¹ jwë¹ he⁻ jmeeh⁻ lä⁻ jë⁻ he⁻ na⁻? —ga⁻ jäh¹ siiyh⁺ Jesús.

19 —Hla⁻ hnäh¹ gwah⁺ la⁻ mah¹ kyaah¹ hnë⁻ jmi¹ ba⁻ choohn⁻ —ga⁻ jäh¹ Jesús siiyh⁺.

20 Lä⁻ chah¹ ja⁻ ga⁻ jäh¹ dsa⁻ hi⁻ tääh¹ në⁻ he⁻ siiyh⁺:

—Kyaah¹ to⁻ loo¹ jñii¹ ji⁻ ñe⁻ ga⁻ jmeë¹ dsa⁻ gwah⁺ la⁻. ¿Ha⁻ lä⁻ ja⁻ jwah¹ hne⁻, kyaah¹ hnë⁻ jmi¹ ba⁻ choohn⁻?

21 Pero ja⁻ kih¹ gwah⁺ he⁻ ga⁻ hlëëyh¹ lä⁻ ja⁻, he⁻ ma⁻ hlëëyh⁻ kih¹ jmi⁻ ngo¹ kiyh¹ ba⁻ ja⁻.

22 He⁻ ja⁻ ma⁻ ngëë¹ ma⁻ lä⁻ jiih¹ Jesús, ga⁻ lä⁻ dsooh⁻ dsë⁻ jnääh¹ discípulo kyaay¹ he⁻ ga⁻ hlëëyh¹ ja⁻, hi⁻ cha⁻ ga⁻ miih⁻ ga⁻ lä⁻ dsoo⁻ dsë⁻ jnääh¹ lä⁻ koo⁻ na⁻ sii⁻ juu¹ kih¹ Dio, hi⁻ ga⁻ lä⁻ dsoo⁻ dsë⁻ jnääh¹ lä⁻ koo⁻ ga⁻ hlëëh¹ Jesús ka⁻ läh⁻.

Lä⁻ jë⁻ huu¹ dsë⁻ he⁻ ma⁻ jmeë¹ dsa⁻ ma⁻ kyuu¹ ba⁻ Jesús

23 Ta⁻ ko⁻ jiih¹ ma⁻ të⁻ jmi¹ he⁻ kuh⁻ dsa⁻ borrego mäh¹ jee⁻ jwii⁻ Jerusalén, jwëë¹ dsa⁻ ga⁻ heeh⁻ juu¹ kih¹ Jesús ma⁻ ga⁻ jëëy¹ lä⁻ jë⁻ he⁻ juh⁻ gaa⁻ he⁻ ma⁻ jmeey⁻.

24 Pero hñii¹ Jesús, sa⁻ ga⁻ lä⁻ cha⁻ o⁻ jøh⁻ dsë⁻ kiyh¹ kyaah¹ dsa⁻ he⁻, jëëh¹ ma⁻ kyuu¹ bih¹ ga⁻ lä⁻ jëë⁻ dsa⁻.

25 Sa⁻ ma⁻ jmeë¹ bii¹ kiyh¹, he⁻ ma⁻ jmeeh¹ dsa⁻ juu¹ ha⁻ lä⁻ la⁻ kih¹ dsa⁻ kyaay¹, jëëh¹ ñey⁻ ba⁻ ha⁻ lä⁻ la⁻ tuh⁻ dsë⁻ lä⁻ jaa⁻ lä⁻ jaa⁻ dsa⁻.

3

Ta⁻ la⁻ hwë⁻ ba⁻ ñee⁻ Nicodemo na⁻ jëëy⁻ Jesús

1 Ma⁻ chaa⁻ jaa⁻ dsa⁻ ñuu¹ jee⁻ kih¹ fariseo hi⁻ ma⁻ cheë⁻ Nicodemo, ma⁻ laa⁻ jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ kye⁻ në⁻ kih¹ dsa⁻ judiu.

2 Ta⁻ la⁻ hwë⁻ ba⁻ ñee⁻ dsa⁻ ñuu¹ he⁻ na⁻ jëëy⁻ Jesús mah¹ ga⁻ siiyh⁺:

—Ta⁻ jwoh¹, ñe⁻ jnääh¹, ga⁻ cheë¹ Dio hne⁻, laah¹ jaa⁻ ta⁻ jwoh¹. Jëëh¹ ni⁻ jaa⁻ sa⁻ lih⁻ jmeë¹ lä⁻ jë⁻ he⁻ juh⁻ gaa⁻ he⁻ jmeeh⁻ hne⁻ wa⁻ ra⁻ jäh¹ kih¹ sa⁻ kyaah¹ Dio hne⁻ —ga⁻ jäh¹ Nicodemo siiyh⁺.

3 —Ma⁻ ra⁻ ju⁻ dsoo⁻ jwëëhn⁻ hne⁻, hi⁻ sa⁻ lä⁻ chaa⁻ ka⁻ läh⁻ lä⁻ hmëë⁻, sa⁻ tëëy⁻ jëëy¹ jee⁻ jmeë¹ Dio hih⁻ —ga⁻ jäh¹ Jesús siiyh⁺.

4 —¿Ha⁻ lä⁻ ja⁻ lä⁻ chaa⁻ ka⁻ läh⁻ jaa⁻ dsa⁻ ga⁻ ma⁻ gyuh⁻? ¿Che⁻ le⁻ dsa⁻ heey⁻ jee⁻ ma⁻ hääy¹ mah¹ lä⁻ chaa⁻ lä⁻ hmëë⁻? —ga⁻ jäh¹ Nicodemo siiyh⁺.

5 Koo⁻ ka⁻ läh⁻ ga⁻ jäh¹ Jesús:

—Ma⁻ ra⁻ ju⁻ dsoo⁻ jwëëhn⁻ hne⁻, hi⁻ sa⁻ lä⁻ chaa⁻ kyaah¹ jmi⁻ hi⁻ kyaah¹ jmi⁻ lle⁻, sa⁻ tëëy⁻ dsa⁻ hey⁻ jee⁻ jmeë¹ Dio hih⁻.

6 Hih¹ dsa⁻ lä⁻ chaa⁻ kih¹ ngo¹, ngo¹ ba⁻ laay¹. Hi⁻ hih¹ dsa⁻ lä⁻ chaa⁻ kyaah¹ jmi⁻ lle⁻, laay¹ jmi⁻ lle⁻ ba⁻.

7 Ta⁻ jmeë¹ dsaa⁻ hoh¹ he⁻ ma⁻ jwëëhn⁻ hne⁻, jmeë¹ bii¹ lä⁻ chaa⁻ hnäh⁻ ka⁻ läh⁻ lä⁻ hmëë⁻.

8 Lle¹ gwa⁻ hi⁻ dsoo⁻ ha⁻ jee⁻ hnøø¹. Ma⁻ ke⁻ nuuh⁻ hij⁻ lle⁻, sa⁻ ñeh⁻ ha⁻ ta⁻ gwa⁻ ni⁻ ha⁻ ta⁻ dsoo⁻. Lä⁻ ja⁻ la⁻ kih¹ lä⁻ jëë⁻ hi⁻ dsa⁻ lä⁻ chaa⁻ kyaah¹ jmi⁻ lle⁻ kih¹ Dio —ga⁻ jäh¹ Jesús siiyh⁺.

9 —¿Ha⁻ lä⁻ la⁻ juu¹ na⁻? —ga⁻ jäh¹ Nicodemo siiyh⁺.

10 Mah¹ ga⁻ jëeh⁻ Jesús juu¹ kiyh¹, ga⁻ siiyh⁺:

—¿Ja¹ ta⁻ jwoh¹ kyaah¹ dsa⁻ Israel laah¹ mah¹ sa⁻ kyuu¹ he⁻ la⁻?

11 Ma^{ra} ju^{dsoo} jw^{ëhn} hne⁻, he⁻ ma⁻ky^{uuh} jn^{ääh}, he⁻ ja⁻ ba⁻ hl^{ëeh} jn^{ääh}. Hi⁻ he⁻ ma⁻j^{ëe} jn^{ääh}, he⁻ ja⁻ ba⁻ jme^e jn^{ääh} dsoo[.] Pero hn^{äh} sa⁻ he^h hn^{äh} he⁻ hl^{ëeh} jn^{ääh}.

12 Wa^{ra} ga⁻ hl^{ëeh} hn^{äh} lä⁻ ko^o la⁻ he⁻ cha⁻ hwa⁻ la⁻, sa⁻ jme^{eh} hn^{äh} dsoo[.] Ha⁻ ba⁻ lä⁻ jme^{eh} hn^{äh} dsoo ^{cher} mah⁻ ga⁻ hl^{ëeh} hn^{äh} lä⁻ ko^o la⁻ he⁻ cha⁻ gy^{uuh} jmi⁻ gy^{uuh}.

13 Sa⁻ cha^ä ga⁻ j^{näh} hi⁻ ga⁻ wⁱ gy^{uuh} jmi⁻ gy^{uuh}, ma⁻ la⁻ hi⁻ ga⁻ j^{näa} gy^{uuh} ba⁻. Hi⁻ he⁻ hi⁻ ga⁻ l^{ëe} ngo⁻ la⁻ hi⁻ gya⁻ gy^{uuh} jmi⁻ gy^{uuh}.

14 Ja⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻ jme^e bii⁻ cha^ä dsa⁻ gy^{uuh} hi⁻ ga⁻ l^{ëe} ngo⁻ la⁻. ja⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻ jme^e bii⁻ cha^ä dsa⁻ gy^{uuh} hi⁻ ga⁻ l^{ëe} ngo⁻ la⁻.

15 Mah⁻ lä⁻ ja⁻ lä⁻ j^{ëe} hi⁻ jme^e dsoo ^{dsë} kiy⁻ sa⁻ he^{ey}, lä⁻ cha^{ay} tä^ä ga⁻ lä⁻ j^e joh⁻ jmi⁻ cha⁻ ba⁻.

Cha⁻ mi^{ih} hn^{äa} Dio lä⁻ j^{ëe} dsa⁻ jmi⁻ gy^{uuh}

16 J^{ëeh} cha⁻ mi^{ih} hn^{äa} Dio lä⁻ j^{ëe} dsa⁻ jmi⁻ gy^{uuh}, he⁻ ja⁻ ga⁻ kwa^{ay} gy^{uuh} ko^o m^{ëe} kya^{ay}, mah⁻ lä⁻ ja⁻ lä⁻ j^{ëe} hi⁻ jme^e dsoo ^{dsë} kiy⁻ sa⁻ he^{ey}, lä⁻ cha^{ay} ga⁻ lä⁻ j^e joh⁻ jmi⁻ cha⁻ ba⁻.

17 J^{ëeh} sa⁻ ga⁻ che^e Dio jo^o jmi⁻ gy^{uuh} la⁻ mah⁻ ta^{ay} dsa⁻ dso⁻ jwⁱ. Ga⁻ che^{ey} mah⁻ ta⁻ la⁻ kiy⁻ lä^{äy} dsa⁻ jmi⁻ gy^{uuh} ba⁻.

18 Hi⁻ jme^e dsoo ^{dsë} kiy⁻ sa⁻ cha⁻ ni⁻ mi^{ih} dso⁻ jwⁱ n^e kiy⁻. Pero hi⁻ sa⁻ jme^e dsoo ^{dsë} kiy⁻ ma⁻ cha⁻ dso⁻ jwⁱ n^e kiy⁻, j^{ëeh} sa⁻ dsoo ^{dsëy} kih⁻ gy^{uuh} ko^o m^{ëe} kya^ä Dio.

19 Lä⁻ la⁻ ba⁻ la⁻ he⁻ ja⁻ dso⁻ jwⁱ n^e kih⁻ dsa⁻. Ja⁻ ba⁻ wa⁻ je⁻ hwa⁻ la⁻ pero ga⁻ lä⁻ hn^ø gyi⁻ jee⁻ na⁻ ho^o lä⁻ ko^h ga⁻ wa⁻ je⁻, j^{ëeh} lä⁻ j^e he⁻ jme^{ey}, he⁻ hli^{ih} jmah⁻ ba⁻.

20 J^{ëeh} lä⁻ j^{ëe} hi⁻ jme^e he⁻ hli^{ih} na⁻ h^ø y⁻ kih⁻ wa⁻ je⁻, sa⁻ hn^ø y⁻ ya⁻ nä^{äy} jee⁻ jn^ä wa⁻ je⁻ mah⁻ sa⁻ lä⁻ jn^ä he⁻ jme^{ey}.

21 Pero hi⁻ tä^{äh} jme^e lä⁻ hn^ø ju⁻ dsoo^{, hi⁻ he⁻ ba⁻ go⁻ nä^ä jee⁻ jn^ä wa⁻ je⁻ mah⁻ lä⁻ ja⁻ lä⁻ jn^ä la⁻ kya^{ah} be⁻ kih⁻ Dio lä⁻ j^e he⁻ jme^{ey} – ga⁻ j^{äh} Jesús sⁱ y⁻ Nicodemo.}

Ko^o ka⁻ lä⁻h⁻ ga⁻ l^ø Jwa^ä hi⁻ ma⁻ choo⁻ jmi⁻ hl^{ëeh} kih⁻ Jesús

22 Ma⁻ ng^{ëe} he⁻ ja⁻, ngoo⁻ Jesús ta⁻ hwa⁻ Judea, hi⁻ jn^{ääh} discipulo ga⁻ n^ø jn^{ääh} kya^{ay}. Jee⁻ ja⁻ ga⁻ j^ä jn^{ääh} kya^{ay} mi^{ih} jmi⁻ hi⁻ ma⁻ cha^{ay} dsa⁻ jmi⁻.

23 Jwa^ä ka⁻ lä⁻h⁻ ma⁻ cha^ä dsa⁻ jmi⁻ jee⁻ jwⁱ Enón, ko^o Salim, j^{ëeh} jee⁻ ja⁻ cha⁻ cha⁻ mi^{ih} jmi⁻. Jee⁻ ja⁻ ma⁻ dsa⁻ nä^ä dsa⁻ mah⁻ ma⁻ sa^{ay} jmi⁻.

24 Jmi⁻ ja⁻, sa⁻ ga⁻ ma⁻ ta^{ah} dsa⁻ Jwa^ä neh⁻ ñe⁻.

25 He⁻ ja⁻ ko⁻ lla^ä discipulo kya^ä Jwa^ä ga⁻ ta^{ay} ti⁻ chooy⁻ juu⁻ kya^{ah} dsa⁻ judiu ha⁻ lä⁻ jme^e dsa⁻ mah⁻ j^{äy} na⁻ jng^{ëe} cha⁻ n^e Dio.

26 Mah⁻ na⁻ nä^{äy} jee⁻ che^h Jwa^ä na⁻ chi^{iy}:

–Ta⁻ jw^{oh}, hi⁻ ma⁻ gya⁻ kya^{ah} hne⁻ ta⁻ hnga^{ah} ko⁻ ta^ä kih⁻ jmi⁻ Jordán, hi⁻ ga⁻ kwah⁻ ju⁻ dsoo ^{kih⁻ he⁻, na⁻ cha^{ay} dsa⁻ jmi⁻. Ga⁻ lä⁻ j^{ëe} ba⁻ dsa⁻ dsa⁻ nä^ä kya^{ay}.}

27 Mah⁻ ga⁻ j^{äh} Jwa^ä sⁱ y⁻:

–Sa⁻ le⁻ hyoh⁻ dsa⁻ ni⁻ mi^{ih}, wa⁻ ra⁻ j^{äh} kih⁻ sa⁻ ga⁻ hyoh⁻ kih⁻ Dio.

28 J^ä he⁻ ba⁻ hn^{äh} ga⁻ nu^{uh} hn^{äh} kin⁻ he⁻ ga⁻ jwahn⁻? “Ja⁻ he⁻ jn^ä la^{an} Cristo. La^{an} j^ä hi⁻ ga⁻ che^e Dio j^ä mah⁻ hl^{ëeh} kih⁻.”

29 Dsa-mě' hī- dsa-jee' goo- laay' kyaa' dsa-nūuh- hī- jee' goo- kyayh'. Pero ome' kyaa' dsa-nūuh- he' hī- cheh' koo' kiyh' chaay- llu' kyaa' koo- nuuy' hlēeh' dsa-nūuh- he'. Lā-ja- la' ki' jnā' ka-lāh', ma-jēē' dsen' go-te- na' he- ma-ja- Cristo.

30 Jmee' bii' jūuh' ta' kiyh' mah' lā-ja- lā-hwaa' ta' kin'.

Hī-ja' gyūuh' jmi-gyūuh' kye- nē' kih' jee' lā-jēē'

31 Hī- ja' gyūuh' kye- nē' kih' jee' lā-jēē'. Pero hī- chaq- hwa' la-, hwa' la- ba' na'jnāy', hī- hlēēyh' kih' he- cha- hwa' la- ba'. Hī- ja' gyūuh' jmi-gyūuh' kye- nē' kih' jee' lā-jēē'.

32 He- ma-jēēy' he- ma-nuuy', he- ja- ba' hlēēyh', pero ni' jaa- sa' heeh- juu' he- kway'.

33 Hī- heeh- juu' he- kway', hī- he' jmee- bih' dsoo' juu' kih' Dio.

34 Jēeh' hī- ga-chee' Dio, hlēēyh' juu' kih' Dio ba'. Hi' ja' kyaa' hih' kwa- Dio jmi-lle' kih'.

35 Jēeh', Tāā' hnāy' ba' Jooy'. Hi' ga-tooyh- goo- Jooy' lā-jēē- he- ga' cha-.

36 Hī- jmee' dsoo' dsē' kih' Jooy' Dio lā- ma-chaay- ja-ba'. Pero hī- sa' jmee' dsoo' dsē' kih' Jooy' Dio sa' jēēy' jee' jmee' Dio hih'. He- wi' he- na' ga' chee' Dio, he- ja- ba' jā- nē' kiyh'.

4

Jaa- dsa-mě' hī- chaq- hwa' Samária ga-hlēeh' kyaa' Jesús

1 Ga-nuu' dsa- fariseo hlēeh' dsa- kih' Jesús, ma' jāyh' jwēē' ga' dsa- jāā- Jesús hi' jwēē' ga' dsa- chaay' jmi- lā-koh' ga' Jwaa'. Hi' ga-lā-nē' Dsa-jōoh' jnān' he- ga-nuu' dsa- fariseo juu' ja-.

2 (Ma'ke' ja' he' hñi' Jesús hī- ma' choo- jmi-. Jnāh' discípulo ba' hī- ma' choo- jmi-.)

3 He-ja- ya-hēē' Jesús hwa' Judea ja- mah' ngaayh' ta- Galilea ka-lāh'.

4 Ga-jmee' bii' kiyh' ngooy' ta' hwa' kih' Samária.

5 Ga-tēēy' koo- jee' jwi- kih' Samária he- ma' chee- Sicar; jāh' kih' hwa' he- ga-kwēeh' Jacob jooy' José.

6 Jee' ja- ma' chih' koo- jmi-too- he- ga-jmee' Jacob. Ga-hwaa' Jesús jee' hāy' jwē' mah' ga-gyay- ga-tēēyh- dsēy' koo' jmi-too- ja-. Hor- ja- ma-ngoo' ga-tē' llā'hyoo'.

7 Ja' jaa- dsa-mě' hī- chaq- Samária, ya' kye' jmi-. Mah' ga-jāh' Jesús siyh': -Kwēeh' jnā' miih- jmi- kyah' huhn'.

8 (Jnāh' discípulo kyay' na'nōō' jnāh' ta' jee' jwi- na'lā' jnāh' he- ga' kih' jnāh'.)

9 Hi' dsa-mě' hī- ma' chaq- Samária he' ga-siyy' Jesús:

-¿Ha- lā-ja- hne- hī- laq' dsa- judiu ngiuh' jmi- kin' mah' huh', jnā' hī- laq' dsa- chaq- Samária?

(Jēeh', dsa- judiu sa' jwayh' kyaa' dsa- samaritano.)

10 Mah' ga-jāh' Jesús siyh':

-Wā'ra- jāh' kih' ñeh' hee- na- he- la' kwa- Dio, hi' hīj- na- hī- ngiuh' jmi- kyah' mah' hīyh', hne- ba' ngiuh' kiyh' jmi- he- huh' hi' hñiyy' kwēēyh' hne- jmi- jiih'.

11 Mah' ga-jāh' dsa-mě' he' ka-lāh':

—¿Ha- lä+ jmeeh' Dsa- jøøh' kyaan'? Sa+ cha- ni+ miih- he- kyeħ' he- kyaah' chooh' jmi+ , hi+ juuh- jwërte jmi- too- la- . ¿Ha- ba' ta+ haa' jmi+ jiih+ ja- he- kwah'?

12 ¿Che' jøøh' ga' hne- lä- koh' ga' Jacob dsa- ma- gyuh- kya+ jnääh', hi- ga' kwëeh' jnääh' jmi- too- la- ? Jee' la- ga- hiyh' kyaah' jooy' hi+ kyaah' lä- jëë+ jah' kyaay' ka' läh'.

13 Mah' ga' jëeh- Jesús juu' kih' dsa- më' he' :

—Wa' hi- cha- hi- , hi- hiħ' jmi+ he- haa' la- , koq- ka- läh' jä- lä- kii- dsëy'.

14 Pero hi- hiħ' jmi+ he- kwa' jnä', jiih' koh' jiih' lih' sa+ jä- lä- kii- dsëy' . Jmi+ he- kwa' jnä', he- ja- hya- lä- ma- hya- ja- ba' neh- tuh- dsëy' he- jmee- chaay- tää'.

15 Mah' ga' jäh' dsa- më' he' siyh+ :

—Kwëeh' jnä' jmi+ ja- , Dsa- jøøh' kyaan+ , mah' sa+ jä- lä- kii- dsën+ . Lä- ja- mo- so- jän- jee' la- ya' kyen' jmi+ —ga- jäh' dsa- më' he' .

16 Mah' ga' jäh' Jesús siyh+ :

—Gwaah- mah' go- kya+ dsa- ñuuħ- kyaah' ta' la' .

17 —Sa+ cha+ dsa- ñuuħ- kyaan+ —ga- jäh' dsa- më' he' siyh+ .

—Ja- ba' dsoo' he- ma- jäh', sa+ cha+ dsa- ñuuħ- kyaah' .

18 Jëeh' hñaa' dsa- ñuuħ- hi- ma- lä- kyaah', hiħ' hi- kyaah' na', ja' he' dsa- ñuuħ- kyaah' he' . He- dsoo' na- ma- jäh' —ga- jäh' Jesús siyh+ .

19 —Dsa- jøøh' kyaan+ , go- hi- ngëë- juu' kih' Dio ba' hne- laan+ .

20 Lä- jëë- dsa- ma- gyuh- kya+ jnääh' dsa- samaritano ga' hnaayh- Dio jee' chih' modu' la' , mah' hnäh' dsa- modu' jwah' hnäh' , jwi+ Jerusalén ba' jee' hnääh' Dio —ga- jäh' dsa- më' he' siyh+ .

21 —Dsa- më', jmee' dsoo' he- jwahn+ la- . Lloo- koq- jmi+ , ni+ moh' la- ni- jwi+ Jerusalén sa+ hnaah' hnäh' Tää' .

22 Sa' kyuuħ- hnäh' hii- na- hnaah+ hnäh' . Pero jnääh' dsa- judiu, kyuu- ba' jnääh', hii- na- hi- hnääh' jnääh', jëeh' ta' la+ kih' dsa- judiu ba' ja' he- dsa- lää+ dsa- .

23 Já- koq- hor- , hi+ hor- ja- la' na' ga- juh- . Hi- dsoo' hnaah- Tää', hnaayh- lä- hnøø' Jmi- lle' Na- jngi+ hi+ kyaah' ju' dsoo' ka- läh' . Jëeh' Tää' hnäy+ dsa- hi- hnaayh- lä- ja- .

24 Jmi- lle' ba' laa' Dio. Lä- jëë- hi- hnaayh- , jmee' bi+ kiyh' hnaayh- kyaah' jmi- lle' hi+ kyaah' ju' dsoo' —ga- jäh' Jesús siyh+ .

25 —Jnä' man' he- jä- hi- jäh' Mesía kih', hi- jäh' dsa- chee- Cristo. Wa' ra- jay', hi- he' mi- jnää- ha- lä- la' lä- jë- juu' la- —ga- jäh' dsa- më' he' siyh+ .

26 Mah' ga' jäh' Jesús:

—Hi- he' he' jnä' hi- hlëeh' kyaah' hne- .

27 Hor- ja- ya- nøø' jnääh' discípulo kyaay' . Peer+ ga' lä- dsa+ dsë- jnääh' ma' ga' jëë' jnääh' lla- Jesús juu' kyaah' jaa- dsa- më' . Pero ni+ jaa- sa+ ga' tuu- dsë' ma' ngi+ juu' hee- juu' ja- ma' llay+ , hi+ he- la' ma' hlëeyh+ kyaah' dsa- më' he' .

28 Jee' ja- ga' chih' dsa- më' mi' dsuu' kiyh' mah' ngaayh' ta+ jee' jwi- , na' chiiyh' lä- jëë+ dsa- :

29 —Ma' nøøn' ma' jëën' jaa- dsa- ñuuħ- hi- ma- siih+ jnä' lä- jë- go- te' he- ma- jmeen' . ¿Che' ja- hi- he' oo+ Cristo hi- hii' juu' kih' ?

30 Lä- chah' ja- ga- hwëë- dsa- hi- ma' cha+ jee' jwi+ ja- , na' näy' na' jëëy- .

31 Ta' ko- jiih' ja- ma' chu+ jnääh' kyaayh' :

—Ta⁻jwoh⁴, kuh⁻hjh⁷.

³² Mah⁴ ga⁻siiyh⁺ jnääh⁴:

—Cha⁻ ba⁻ he⁻ kuhn⁴ he⁻ sa⁻ kyuu^h hnäh⁷.

³³ He⁻ ja⁻ ga⁻ngii⁴ jnääh⁴ juu⁴ kih⁴ dsa⁻kyaa^h jnääh⁴:

—¿Che⁻ chaa⁻ jaa⁻ hi⁻ ma⁻ ja⁻ hi⁻ ma⁻ ya⁻ ka⁻ he⁻ kuyh⁷?

³⁴ Mah⁴ ga⁻jäh⁷ Jesús siiyh⁻ ka⁻ läh⁷:

—He⁻ jmeen⁻ lä⁻ hnø⁴ hi⁻ ga⁻chee⁴ jnä⁷ mah⁴ mi⁻hñaan⁴ ta⁻ kiyh⁴, he⁻ ja⁻ ba⁻ ma⁴ he⁻ jmee⁻ dsa⁻këen⁴.

³⁵ ¿Ja⁻ jwah⁴ hnäh⁷, hnø⁴ ga⁻kye⁷ sih⁻ mah⁴ chooh⁴ dsa⁻ ta⁻ kih⁷? Pero jnä⁷ jwahn⁷, chooh⁴ hnäh⁷ neh⁴ mah⁴ jëe⁻ da⁻ hnäh⁷ lä⁻kaa⁻ jee⁻ tääh⁴ dsa⁻ hi⁻ laa⁴ lä⁻koo⁻ mi⁻ju⁻ he⁻ ma⁻ ää⁻ he⁻ ma⁻ le⁻ chooh⁴ dsa⁻.

³⁶ Hi⁻ chaa^h dsa⁻ liyh⁺ ba⁻ jñeey⁴. He⁻ chaa^{yh} dsa⁻ mah⁴ chaa⁻ tää⁴, la⁻ lä⁻koo⁻ he⁻ chooyh⁻ mi⁻ju⁻ mah⁴ sa⁻ hee⁻ jih⁴ koh⁴. Kyaah⁴ lä⁻ja⁻, ko⁻joh⁴ ba⁻ lä⁻chaa⁻ llu⁻ hi⁻ ga⁻jngëe⁷ kyaah⁴ hi⁻ ga⁻chooh⁴ ta⁻.

³⁷ Heh⁴ lä⁻ jäh⁷ juu⁴ la⁻, la⁻ ju⁻dsoo⁴: “Jñah⁷ ba⁻ hi⁻ jngëe⁻, hi⁻ jñah⁷ ba⁻ hi⁻ chooh⁻ ta⁻.”

³⁸ Jnä⁷ ga⁻cheen⁻ hnäh⁷ mah⁴ chooh⁴ hnäh⁷ ta⁻ he⁻ sa⁻ ga⁻jñeeh⁴ hnäh⁷. Jñah⁷ ba⁻ ga⁻këe⁷ ta⁻ kih⁴, mah⁴ hnäh⁷ ga⁻taah⁴ hnäh⁷ jee⁻ la⁻ ta⁻ kiyh⁴ mah⁴ koo⁻ chooh⁴ ba⁻ hnäh⁷ ta⁻ ja⁻ —ga⁻jäh⁷ Jesús siiyh⁻.

³⁹ He⁻ ja⁻ jwëe⁷ samaritano, hi⁻ chaa⁻ jee⁻ jwii⁻ ja⁻ ga⁻lä⁻dsoo⁷ dsë⁴ kih⁴ Jesús, lä⁻koo⁻ ma⁻ ga⁻nuuy⁴ juu⁴ kih⁴ dsa⁻më⁻ hi⁻ ga⁻jäh⁷: “Lä⁻jë⁻ ba⁻ he⁻ ma⁻jmeen⁻ ma⁻siiyh⁻ jnä⁻.”

⁴⁰ He⁻ ja⁻ ya⁻nää⁴ samaritano he⁷ ya⁻jëe⁷ Jesús mah⁴ ga⁻chuuy⁷ kyaayh⁴, ga⁻siiyh⁻:

—Jä⁷ kyaah⁴ jnääh⁴ jee⁻ la⁻.

He⁻ ja⁻ ga⁻jäy⁷ to⁴ jmi⁻ jee⁻ ja⁻.

⁴¹ Jwëe⁷ ga⁻ dsa⁻ ga⁻lä⁻dsoo⁷ dsë⁴ ma⁻ ga⁻nuuy⁷ he⁻ ma⁻ hlëeyh⁴ ja⁻.

⁴² Lä⁻jëe⁻ hi⁻ he⁻ ma⁻ siih⁻ dsa⁻më⁻ he⁻:

—Ja⁻ ma⁻ la⁻ juu⁴ kyah⁴ hne⁻ jmee⁻ jnääh⁴ dsoo⁷, hña⁴ jnääh⁴ ma⁻nuu⁴ jnääh⁴ juu⁴ kiyh⁴. Na⁻ ba⁻ ra⁻ si⁻ ma⁻ñe⁻ jnääh⁴ ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo⁷, hi⁻ he⁻ he⁻ Cristo, hi⁻ lää⁻ dsa⁻ jmi⁻ gyuu⁻.

Ga⁻mi⁻hlä⁻ Jesús chih⁻ kyaa⁴ jaa⁻ dsa⁻jøøh⁴ kyaa⁴ rey

⁴³ Ma⁻ngëe⁷ to⁴ jmi⁻ ja⁻, ya⁻hëe⁴ Jesús jee⁻ ja⁻, ngaayh⁴ ta⁻ Galilea.

⁴⁴ (Hñii⁴ Jesús ga⁻jäh⁷, jaa⁻ hi⁻ ngëe⁻ juu⁴ kih⁴ Dio jee⁻ jwii⁻ gooy⁴ sa⁻ hnää⁴ dsih⁴.)

⁴⁵ Ma⁻ ga⁻llaayh⁴ hwa⁴ Galilea, dsa⁻ hi⁻ ma⁻ chaa⁻ jee⁻ ja⁻ ga⁻heeyh⁻ bih⁴ llu⁴, kih⁴ he⁻ ga⁻jëe⁷ he⁻ juh⁻gaa⁻ he⁻ ga⁻jmeey⁷ Jesús ma⁻ ga⁻të⁷ jmi⁻ kuyh⁻ borrego mäh⁴ jwii⁻ Jerusalén. Jëeh⁴ na⁻nää⁴ dsa⁻ he⁻ ka⁻ läh⁷ ma⁻ ga⁻të⁷ jmi⁻ ja⁻.

⁴⁶ Koo⁻ ka⁻ läh⁷ ga⁻llooy⁴ jwii⁻ Caná he⁻ na⁻hee⁻ hwa⁴ Galilea, jee⁻ ga⁻jmeey⁷ jmi⁻ dsë⁴ ba⁻ ga⁻lii⁴ jmi⁻ mi⁻jën⁴. Jee⁻ jwii⁻ Capernaum ja⁻, ma⁻ chaa⁻ jaa⁻ dsa⁻jøøh⁴ kyaa⁴ rey hi⁻ ma⁻dsaah⁴ jaa⁻ chih⁻ kyaa⁴.

⁴⁷ Lä⁻ ma⁻ ga⁻nuu⁴ dsa⁻jøøh⁴ he⁻ ya⁻hëe⁴ Jesús hwa⁴ Judea jayh⁴ ta⁻ hwa⁴ Galilea, he⁻ ja⁻ ñeey⁴ ga⁻mi⁻jëey⁷ mah⁴ ga⁻chuuy⁷ kyaah⁴, ga⁻siiyh⁻:

—Man⁴ mah⁴ mi⁻hlääh⁴ chih⁻ kyaan⁻ hi⁻ ma⁻kyaa⁴ dsa⁻juu⁷.

⁴⁸ He⁻ ja⁻ ga⁻jäh⁷ Jesús siiyh⁻:

—Sa⁻ heeh⁴ hnäh⁷ wa⁻ra⁻ jäh⁷ kih⁴ sa⁻ jmeen⁻ he⁻ juh⁻gaa⁻ he⁻ jëeh⁴ hnäh⁷.

49 —Dsa-jòòh' kyaan⁺, ma⁺nòòn' ga-jah⁻, jää⁺ sa⁺ ga' ma⁻juu⁺ chih⁻ kyaan⁺ —ga-jäh' dsa-jòòh' he' siiyh⁺.

50 Mah' ga-jäh' Jesús siiyh⁺:

—Gwaa⁻h ba' hne⁻ kyah⁺, chaa⁻ ba' chih⁻ kyaah⁺.

Dsa-jòòh' he' ga⁻jmeey' ba' dsoo' dsëy' ma' ga-jäh' Jesús lä⁻ja⁻, mah' ngaayh⁺.

51 Ni⁻ sa⁺ ga' ma⁻llaayh⁺ kiyh⁺, ya⁻nää⁺ dsa⁻ kyaay⁺ ga⁻mi⁻jeey', mah' ga⁻jmeeyh⁺ juu', ga-jäyh⁺:

—Ma-jä⁺ ba' kih' chih⁻ kyaah⁺.

52 Mah' ga⁻ngii' dsa-jòòh' he' juu' kih' dsa⁻ kyaay⁺:

—¿Hee⁻ hor⁻ ga⁻lòø' chaay⁻ llu'?

Mah' ga-jäh' dsa⁻ kyaay⁺:

—Lloo', ko⁻hi' gyii', ya⁻hii' llii' kiyh⁺.

53 Mah' ga⁻lä⁻dsooh⁻ dsë' jmii⁻ chih⁻ he', ja⁻ba' hor⁻ ja⁻ ga-jäh' Jesús: “Chaa⁻ ba' chih⁻ kyaah⁺.” He⁻ja⁻ cha⁻ga⁻miih⁻ ga⁻lä⁻dsoo' dsëy' lä⁻kye⁻ hi⁻ chaa⁻ cha⁻neh⁻ kiyh⁺.

54 Jee⁻la⁻ ga⁻të' to⁺ he⁻ jah⁻ ga⁻ he⁻ ga⁻jmeey' Jesús, ma' ya⁻hëey⁺ hwa⁺ Judea ngaayh⁺ ta⁻ hwa⁺ Galilea.

5

Ga⁻mi⁻hlää⁻ Jesús ja⁻ hi⁻ sa⁺ liih⁻ goo⁻ tii⁻

1 Ma⁻ngëe' he⁻ ja⁻, ngoo' Jesús ta⁻ Jerusalén. Ma⁻ja⁻ ma' tääh' dsa⁻ judiu jmii⁻.

2 Jee' jwii⁻ Jerusalén chih⁺ koo⁻ na⁻hyah⁻ jee' dsa⁻ha⁻ jmii⁻, jäh⁺ Ho⁻haah⁺ kih' Oveja. Jee' ja⁻ chee⁻ Betesda kyaah⁺ juu' hebreo. Ma' cha⁻ lä⁻ku' lä⁻jii' kih' jmi⁻ too⁻ ja⁻ hña⁻ jee' kih' hoo' na⁻hii⁻.

3 Jee' ja⁻ ma' saa⁻ jwëe' hi⁻ dsaah⁺, hi⁻ tuu⁻, hi⁻ jluuh⁻, kyaah⁺ hi⁻ sa⁺ le' ngë⁻, ma' jøoy⁻ he⁻ hor⁻ jeh⁻ jmii⁻.

4 Jëeh' ma' lih' koh⁻ ba' ma' jña⁻ ja⁻ ángel jee' haa⁻ jmii⁻ ja⁻, mah' ma' kah⁻ ma' gwëyh⁻. Ma⁻la⁻ ma⁻kah⁺ ma⁻gwëh⁺ jmii⁻ ja⁻, hi⁻ ga⁻tëe' to⁻në' dsa⁻he' neh⁻ jmii⁻ ja⁻, dsa⁻jä⁻ go⁻te⁻ kiyh⁺ wa⁻ he⁻ cha⁻ he⁻ dsoo' he⁻ laay⁺.

5 Jee' ja⁻ ma' hää⁻ ja⁻ dsa⁻nuu⁻ hi⁻ ma⁻hya⁻ gyii' gya⁻ jña⁻ ji⁻ ñe⁻ dsaah⁺.

6 Ma' ga⁻jëe' Jesús dsa⁻ he' na⁻kyaay⁺ jee' ja⁻, ñe⁻ bih⁺ he⁻ ma⁻lä⁻hii⁻ dsaah⁺ dsa⁻ he', mah' ga⁻siiyh⁺:

—¿Che' hnooh⁻ jä⁺ kyah⁺? —ga-jäh' Jesús siiyh⁺.

7 —Sa⁻ chaa⁻ ni⁻ ja⁻ hi⁻ taah⁻ jnä⁻ cha⁻jmii⁻ na⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻kah⁺ ga⁻gwëh⁺. Jää⁺ ga' jñah⁻ taah⁻ hñii⁻, ja⁻ ga' lloo⁻ jnä⁻ —ga-jäh' dsa⁻dsaah⁺ he' siiyh⁺.

8 —Noo⁻ jee' kyaah⁺ na⁻, kii' jii' kyah⁺ mah' ngë⁻ —ga-jäh' Jesús siiyh⁺.

9 Lä⁻chah⁻ ja⁻ ga⁻jä⁻ kiyh⁺ mah' ga⁻kooy⁺ jii' kiyh⁺, ngaayh⁺. Jmii⁻ ja⁻ ma' la⁻ jmii⁻ he⁻ teeh⁻ dsa⁻ dsë⁻.

10 He⁻ja⁻ ga⁻jäh' dsa⁻ta⁻ judiu siiyh⁺ hi⁻ ga⁻jä⁻ kih' he':

—Jmii⁻ he⁻ teeh⁻ dsa⁻ dsë⁻ ba' na⁻, sa⁺ cha⁻ jwë' koo⁻h jii' kyah⁺ —ga-jäyh⁺.

11 —Hi⁻ ma⁻mi⁻hlää⁻ jnä⁻, hi⁻ he' ma⁻siih⁻ jnä⁻: “Kii' jii' kyah⁺ mah' ngë⁻” —ga-jäh' hi⁻ ma⁻dsaah⁺ he'.

12 —¿Hii⁻ na⁻, hi⁻ ma⁻siih⁻ hne⁻: “Kii' jii' kyah⁺ mah' ngë⁻”? —ga-jäh' dsa⁻ta⁻ he'.

13 Pero dsa⁻ ñuuh⁻ he^ʔ, sa⁺ ga⁺ lä⁻ kyuu^y hiji⁻ he^ʔ hi⁻ ga⁺ mi⁻ hlää^y, jëeh^ʔ Jesús ga⁺ ääh⁺ go⁻ te^ʔ jee^ʔ kih^ʔ jwëë^ʔ dsa⁻ hi⁻ ma^ʔ tääh^ʔ jee^ʔ ja⁻.

14 Ma⁻ ngëë^ʔ he^ʔ ja⁻, ga⁺ jee^ʔ Jesús dsa⁻ he^ʔ ka⁻ läh^ʔ jee^ʔ chih^ʔ gwah^ʔ ja⁻ mah^ʔ ga⁺ siih⁺:

—Jëë^ʔ da^ʔ, na^ʔ he⁻ ma⁻ jä^ʔ kyah^ʔ, mo⁻ to⁻ jmee⁻ ga⁺ dso^ʔ kye⁻, mah^ʔ sa⁻ jä⁺ he⁻ hlih^ʔ ga⁺ né^ʔ kyah^ʔ —ga⁺ jäh^ʔ Jesús siih⁺.

15 Ja⁻ ga⁺ ngooy^ʔ na^ʔ jmeeyh^ʔ juu^ʔ kih^ʔ dsa⁻ ta^ʔ judiu, na^ʔ chiih^ʔ:

—Jesús ba^ʔ he^ʔ hi⁻ ga⁺ mi⁻ hlää^y jnä^ʔ —ga⁺ jäh^ʔ.

16 Kih^ʔ he⁻ ja⁻ ba^ʔ ja⁻, ma^ʔ hnooh⁻ dsa⁻ ta^ʔ he^ʔ ha⁻ lä⁺ jwë^ʔ jee^ʔ ma^ʔ jngëëy^ʔ Jesús, jëeh^ʔ ma^ʔ mi⁻ hlää^y wa^ʔ hi⁻ cha⁻ hi⁻ jmi^ʔ he⁻ teeh⁻ dsa⁻ dsë^ʔ.

17 Mah^ʔ ga⁺ jäh^ʔ Jesús siih⁺:

—Tää^ʔ kyaan⁺, jmee⁺ ta^ʔ lä⁻ jiih^ʔ na^ʔ, hi⁻ ja⁻ ba^ʔ lä⁻ ja⁻ jmee⁺ jnä^ʔ ka⁻ läh^ʔ.

18 He⁻ ja⁻ cha⁻ ga⁺ mi^ʔ ma^ʔ hnooh⁻ dsa⁻ ta^ʔ he^ʔ ha⁻ lä⁺ jee^ʔ ma^ʔ jngëëy^ʔ Jesús. Ja⁻ ma^ʔ lä⁺ kih^ʔ he⁻ sa⁻ ma^ʔ høø^ʔ jmi^ʔ he⁻ teeh⁻ dsa⁻ dsë^ʔ, lä⁻ kye⁻ kih^ʔ he⁻ ma^ʔ jäh^ʔ: “Dio laa^ʔ Tää^ʔ kyaan⁺,” ma^ʔ jmää^y hñiiy^ʔ kwee⁻ kyaah^ʔ Dio.

Jesús jmee⁺ chaq⁻ dsa⁻ tää^ʔ

19 Koo⁻ ka⁻ läh^ʔ ga⁺ jëeh^ʔ Jesús juu^ʔ kih^ʔ, ga⁺ siih⁺:

—Ma^ʔ ra^ʔ ju^ʔ dsoo^ʔ jwëëhn⁻ hnäh^ʔ. Joø^ʔ Dio sa⁻ le^ʔ jmee^ʔ ni⁻ mi^ʔ jee^ʔ tëëy⁻ hñiiy^ʔ. He⁻ jëëy⁻ jmee⁺ Jmi^ʔ, he⁻ ja⁻ ba^ʔ jmeey⁻. Lä⁺ jë⁺ he⁻ jmee⁺ Tää^ʔ, ja⁻ ba^ʔ lä⁻ ja⁻ kwee⁻ go⁻ te^ʔ jmee⁺ Jooy^ʔ ka⁻ läh^ʔ.

20 Hnää^ʔ ba^ʔ Tää^ʔ Joø^ʔ, hi⁻ mi⁻ jnääy⁺ kih^ʔ lä⁻ jë⁺ he⁻ jmeey⁻. Pero cha⁻ ga⁺ mi^ʔ he⁻ juh⁻ gaa⁻ lä⁻ koh^ʔ ga⁺ he⁻ jmeey⁻ la⁻, mi⁻ jnääy⁺ kih^ʔ Jooy^ʔ ta⁻ cha⁻ né^ʔ, lä⁻ jiih^ʔ lä⁻ dsaa⁻ hoh^ʔ hnäh^ʔ.

21 Ja⁻ ba^ʔ lä⁻ koo⁻ mi⁻ jiih^ʔ Tää^ʔ hi⁻ ma⁻ na⁻ juu^ʔ, mah^ʔ jmeey^ʔ chaay⁻ ka⁻ läh^ʔ, ja⁻ ba^ʔ lä⁻ ja⁻ Jooy^ʔ jmeey^ʔ chaq⁻ lä⁻ jäh^ʔ hi⁻ hnääy^ʔ.

22 Sa⁻ la^ʔ Tää^ʔ ta^ʔ kih^ʔ ni⁻ jaa⁻, ga⁺ tooyh⁻ goo⁻ Jooy^ʔ ba^ʔ mah^ʔ llay^ʔ ta^ʔ kih^ʔ lä⁻ jëë⁺.

23 Mah^ʔ lä⁻ ja⁻ lä⁻ jëë⁺ dsa⁻ jmee⁺ juuh⁻ kih^ʔ Joø^ʔ Dio lä⁻ koo⁻ jmeey⁺ juuh⁻ kih^ʔ Tää^ʔ. Hi⁻ sa⁻ jmee⁺ juuh⁻ kih^ʔ Jooy^ʔ, sa⁻ jmeey⁺ juuh⁻ kih^ʔ Tää^ʔ hi⁻ ga⁺ cheey^ʔ.

24 Ma⁻ ra^ʔ ju^ʔ dsoo^ʔ jwëëhn⁻ hnäh^ʔ, hi⁻ nuu⁻ juu^ʔ kin⁻ hi⁻ jmeey⁻ dsoo^ʔ dsëy^ʔ kih^ʔ hi⁻ ga⁺ chee^ʔ jnä^ʔ, chaay⁻ tää^ʔ ba^ʔ. Sa⁻ jä⁺ dso^ʔ jwii⁻ né^ʔ kih^ʔ. Lla⁻ he⁻ ma⁻ juuy⁻, ma⁻ tëëy^ʔ jee^ʔ chaay⁻ tää^ʔ.

25 Ma⁻ ra^ʔ ju^ʔ dsoo^ʔ jwëëhn⁻ hnäh^ʔ. Jä⁺ koo⁻ hor⁻, hi⁻ hor⁻ ja⁻ la^ʔ na^ʔ. Ma⁻ të⁻ jee^ʔ nuu^ʔ lä⁻ jëë⁺ hi⁻ na⁻ juu^ʔ kih^ʔ Joø^ʔ Dio. Hi⁻ lä⁻ jëë⁺ hi⁻ nuu^ʔ kih^ʔ, mo⁻ so⁻ juuy⁻.

26 Jëeh^ʔ, Tää^ʔ, kih^ʔ hñii^ʔ bih^ʔ na^ʔ jiih⁺. Ja⁻ ba^ʔ lä⁻ ja⁻ ga⁺ kway^ʔ jwë^ʔ he⁻ na^ʔ jiih⁺ kih^ʔ hñii^ʔ Jooy^ʔ ka⁻ läh^ʔ.

27 Hi⁻ ga⁺ hñaa^y llay^ʔ ta^ʔ kih^ʔ dsa⁻, lä⁻ llu^ʔ he⁻ laay^ʔ Hi⁻ ga⁺ lëë^ʔ ngo^ʔ.

28 Ta⁻ jmee⁻ dsaa⁻ hoh^ʔ hnäh^ʔ he⁻ jwahn⁻ la⁻. Jä⁺ koo⁻ hor⁻ nuu^ʔ lä⁻ jëë⁺ hi⁻ tääh^ʔ to⁻ høø⁻ téen⁻ kih^ʔ.

29 Hi⁻ lä⁻ jëë⁺ hi⁻ ga⁺ jmee^ʔ he⁻ llu^ʔ, lä⁻ jiiy^ʔ mah^ʔ tëëy^ʔ jee^ʔ chaay⁻ tää^ʔ. Hi⁻ lä⁻ jëë⁺ hi⁻ ga⁺ jmee^ʔ he⁻ hlih^ʔ, lä⁻ jiiy^ʔ mah^ʔ dsa⁻ nääy^ʔ kyaah^ʔ dso^ʔ jwii⁻ ba^ʔ.

Cha⁻ ba^ʔ he⁻ jmee⁺ ju^ʔ dsoo^ʔ kih^ʔ Joø^ʔ Dio

30 Ni⁻ mi^ʔ sa⁻ le^ʔ jmeen⁻ jee^ʔ tëën⁻ hñiin⁻. Lä⁻ koo⁻ te^ʔ man⁻ kih^ʔ Tää^ʔ kyaan⁺, ko⁻ ja⁻ ba^ʔ te^ʔ llan⁻ ta^ʔ kih^ʔ dsa⁻. Hi⁻ kyaah^ʔ ju^ʔ dsoo^ʔ jmah^ʔ ba^ʔ llan⁻ ta^ʔ, jëeh^ʔ sa⁻ hnoohn⁻ he⁻ hnoon^ʔ hñiin⁻. Hnoohn⁻ he⁻ hnøø⁻ Tää^ʔ hi⁻ ga⁺ chee^ʔ jnä^ʔ ba^ʔ.

31 Cher'mah⁴ hñiin⁺ ba' jmeen⁺ ju'dsoo' kin⁺, sa⁺ jmää⁴ ju'dsoo' kin⁺ lä⁺ja⁻.

32 Chaa⁻ ga' jñah⁷ hi⁻ jmee⁺ ju'dsoo' kin⁺. Jnä⁷ man⁺, ju'dsoo' he⁻ jmeey⁻ kin⁺, la⁺ dsoo⁷.

33 Ga⁻ cheeh⁺ hnäh⁷ dsa⁻ hi⁻ na'ngih⁷ juu⁺ kih⁴ Jwaa⁻, hi⁻ lä⁺jē⁻ he⁻ ga⁻jäh⁷ ja⁻, la⁺ ju'dsoo⁷.

34 Sa⁻ jmee⁺ bii⁺ ki⁺ jnä⁷ ju'dsoo' kih⁴ dsa⁺. He⁻ llu⁻ kyah⁴ hnäh⁷ ba' ja⁻, he⁻ ga⁻jmee⁺ Jwaa⁻ ju'dsoo' kin⁺, mah⁴ lä⁺ja⁻ lääh⁷ hnäh⁷.

35 Hi⁻ he⁻ ma' laa⁺ lä⁺koo⁻ wa'je⁻ he⁻ na⁻hih⁻ mah⁺ ma' kwa⁻ jmēē⁴. Hi⁻ ga⁻lä⁺chaa⁻ hnäh⁷ llu⁻ miih⁻ jmih⁷ kyaah⁷ juu⁺ he⁻ ga⁻kway⁷ ja⁻.

36 Pero cha⁻ ga' jyoh⁷ he⁻ jmee⁺ ju'dsoo' kin⁺ he⁻ juuh⁻ ga' lä⁺koh⁷ ga' ju'dsoo' he⁻ ga⁻jmee⁺ Jwaa⁻. Lä⁺jē⁻ ta⁻ he⁻ ga⁻kwēēh⁴ Dio jnä⁷ mah⁺ mi'ten⁷, ja⁻ ba' ta⁻ he⁻ jmeen⁺ la⁻, jmee⁺ ju'dsoo' kin⁺, Täa⁷ ba' he⁻ hi⁻ ga⁻chee⁷ jnä⁷.

37 Hi⁻ Täa⁷ hi⁻ ga⁻chee⁷ jnä⁷, ga⁻jmeey⁻ ju'dsoo' kin⁺ ka⁻läh⁷. Ni⁻ koo⁻ hä⁻ sa⁻ ga⁻nueh⁻ hnäh⁷ lä⁺ ma' ga⁻hlēēyh⁷, ni⁻ lä⁺ja⁻ sa⁻ ga⁻jēēh⁷ hnih⁷.

38 Hi⁻ ni⁻ sa⁻ ga⁻jä⁻ juu⁺ kiyh⁴ neh⁻ tuh⁻ hoh⁻ hnäh⁷, kih⁴ he⁻ sa⁻ heeh⁷ hnäh⁷ kih⁴ hi⁻ ga⁻cheey⁴.

39 Ja⁻ hēh⁻ da⁻ hnäh⁷ kwee⁻ lä⁺koo⁻ na⁻si⁻ juu⁺ kih⁴ Dio. Jēēh⁷, laah⁷ hnäh⁷ kyaah⁷ juu⁺ na⁻ chaa⁻ hnäh⁷ täā⁷. Ja⁻ ba' juu⁺ na⁻ jmee⁺ ju'dsoo' kin⁺ ka⁻läh⁷.

40 Ni⁻ lä⁺ja⁻ sa⁻ hnooh⁻ hnäh⁷ juu⁺ kin⁺ mah⁺ jmeen⁺ chaa⁻ hnäh⁷ täā⁷.

41 Ja⁻ he⁻ hnoon⁺ mah⁺ leen⁻ jøøh⁻ cha⁻nē⁻ dsa⁻.

42 Jnä⁷ kyuu⁺ hnäh⁷, man⁻ kwee⁻ sa⁻ hnaah⁻ hnäh⁷ Dio.

43 Jnä⁷ ma⁻jan⁻ kyaah⁷ mada⁻ kih⁴ Täa⁷, mah⁺ hnäh⁷ sa⁻ heeh⁷ jnä⁷. Pero wa⁻ra⁻ ja⁻ jñah⁷ lä⁺ hyoh⁻ dsēy⁻ hñiiy⁻, täā⁷ sa⁻ täāh⁷ hnäh⁷ jmeeh⁻ he⁻ kih⁴ hi⁻ he⁻.

44 Ha⁻ lä⁺ja⁻ lä⁺dsoo⁷ hoh⁷ hnäh⁷, jēēh⁷ hnooh⁷ hnäh⁷ ha⁻ lä⁺jee⁻ leeh⁷ hnäh⁷ kaah⁷ cha⁻nē⁻ dsa⁻kyaah⁷ hnäh⁷ hi⁻ sa⁻ hnooh⁷ hnäh⁷ mah⁺ leeh⁷ hnäh⁷ kaah⁷ cha⁻nē⁻ Dio.

45 Ta⁻ jmee⁺ hnäh⁷ huu⁻dsē⁻ jnä⁷ hnēēn⁻ hnäh⁷ cha⁻nē⁻ Täa⁷ kyaan⁺. Moisé, hi⁻ kye⁻h⁷ hnäh⁷ o⁻ jøh⁻ dsē⁻ kih⁴, hi⁻ he⁻ ba' hnēē⁻ hnäh⁷.

46 Wa⁻ra⁻ jāh⁷ kih⁴ jmeeh⁻ hnäh⁷ dsoo⁷ hoh⁷ he⁻ ga⁻jäh⁷ Moisé, lä⁺ja⁻ jmeeh⁻ hnäh⁷ dsoo⁷ hoh⁷ juu⁺ kin⁺ ka⁻läh⁷. Jēēh⁷, he⁻ ga⁻siy⁷ ja⁻, hlēēh⁷ kin⁺ ba' ja⁻.

47 Pero cher'mah⁴ sa⁻ jmeeh⁻ hnäh⁷ dsoo⁷ hoh⁷ he⁻ ga⁻siy⁷ ja⁻, ha⁻ ba' lä⁺ja⁻ lä⁺dsoo⁷ hoh⁷ hnäh⁷ juu⁺ kin⁺.

6

Ga⁻ääh⁻ Jesús hñā⁺ mil dsa⁻ ñueh⁻

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17)

1 Ma⁻ ngēē⁻ he⁻ ja⁻, ngoo⁺ Jesús ta⁻ hngaah⁷ ko⁻tāa⁻ jmi⁻juuh⁻ he⁻ hla⁻ hwa⁻ Galilea, ja⁻ ba' he⁻ jäh⁷ kih⁴ Tiberia.

2 Jwēē⁻ dsa⁻ ma⁻ chaa⁻ kaah⁷ kiyh⁴, kih⁴ he⁻ ma⁻ jēēy⁻ lä⁺jē⁻ he⁻ juh⁻ gaa⁻ he⁻ ma⁻ jmeey⁻ lä⁺koo⁻ hä⁻ ma⁻ mi⁻ hläy⁷ hi⁻ dsaah⁷.

3 Ja⁻ ga⁻ ga⁻wii⁻ Jesús ta⁻ jee⁻ chih⁴ koo⁻ lle⁻koh⁷ mah⁺ jee⁻ ja⁻ ga⁻tooh⁻ jnääh⁻ discípulo kyaah⁷.

4 Jmih⁷ ja⁻ ma⁻ ya⁻ jāh⁻ tē⁻ jmih⁷ he⁻ kuh⁻ dsa⁻ judiu borrego mäh⁴.

5 Ma⁻ ga⁻jēē⁻ Jesús jwēē⁻ jwēerte dsa⁻ hi⁻ ya⁻ nää⁺ mah⁺ ga⁻siyh⁷ Felipe:

—iHa⁻ ba' dsa⁻nøøn⁺ dsa⁻län⁺ miih⁻ he⁻ kuh⁻ dsa⁻ la⁻?

6 Pero he⁻ ga⁻jäh⁷ lä⁺ja⁻, he⁻ ma⁻ hnøøy⁺ ma⁻ jēēy⁻ hee⁻ ja⁻ ma⁻ jāh⁺ Felipe. Jēēh⁷ kyueh⁻ bih⁴ ha⁻ lä⁺ jmeey⁻.

7 Mah' ga'jäh' Felipe:

—Sa' lee' to' hña' loo' jmi' ta' he' kyaah' län' he'ñiih' mah' tēē' lä'jēē' dsa' ma' miih'.

8 Mah' ga'jäh' jaä' discipulo kyaay', Andre' øøh' Simón Pee':

9 —Jee' la' hää' jaä' chih' hi' kye' hña' he'ñiih' he' na' la' kyaah' cebada, kyaah' uu' hmooh' mäh'. Pero ha' lee' he' oo' kih' lä'jēē' dsa' hi' tääh' na' —ga'jäh'.

10 —Chiih' lä'jēē' dsa' na', wa' dsa' taayh' wa' gyay' hwa' —ga'jäh' Jesús.

Jee' ga'taayh' ja', ma' cha' cha' miih' nuu'. Kih' lä'jēē' dsa' hi' ga'taah' jee' ja', ma' la' dsa' ñuu' ma' tee' koo' hña' mil.

11 Ga'ka' Jesús he'ñiih' ja', ga'kway' ti'hmaah' kih' Dio. Ma' la' ma'kway' ti'hmaah', ga'jmeey' jwi' he'ñiih' ja' mah' ga'kwēēyh' discipulo. Hi' ja'ba' lä'ja' ga'jmeey' discipulo kyaah' hi' ma' tääh' hwa'. Hi' ja'ba' lä'ja' ga'jmeey' kih' hmooh' mäh' he', ga'kwēēyh' dsa' ha' koo' jiih' ma' hnøø' lä'jaa' lä'jaay'.

12 Ma' la' ma' kēē' lä'jēē' dsa', ga'jmeey' Jesús mada' kyaä' jnääh' discipulo:

—Juu' hñäh' lä'jē' jwi' he' ma' chaa' na' mah' sa' heē'.

13 Ma' la' ma' juuh' lä'jē' jwi' he' ga'chaa' ja', ga'kah' gya'to' sa'miih' jwi' kih' hña' he'ñiih' he' ma' na' la' kyaah' cebada.

14 Ma' ga'jēē' dsa' he', he' juh' gaa' he' ga'jmeey' Jesús jee' ja', ga'jäyh':

—Ma'ra' ju'dsoo', hi' na' he' hih' dsa' hi' ngēē' juu' kih' Dio hi' ga'jäh' dsa' kih' jä' jmi' gyuu' la'.

15 Pero ma'liih' ba' Jesús, he' hnøø' dsa' lä'bi' lä'jaa' ma' tēēy' mah' ma' jmääy' rey kyaay', he' ja' koo' ka'läh' ga'wiiy' ta' lle'koh' ja' mah' ga'jäy' hñiiy'.

Ga'ngē' Jesús nē' jmi'

(Mt. 14:22-27; Mr. 6:45-52)

16 Ma' ga'nuu' jmi' ja', ma' la' jnääh' discipulo ba' ga'ñaa' jnääh' ta' cha' hoo' jmi' juuh' ja'.

17 Ga'tooh' jnääh' neh' na'moo' mah' ga'nøø' jnääh' haa' jnääh' jmi' juuh' ja', ta' hngaah' jee' chee' Capernaum. Ma' na' hoo' go'te' hor' ja' ni' sa' ga' ma'jah' Jesús.

18 Pero ja' koo' lle' tä', lä' jiih' ga'løø' hluh' jmi'.

19 Ma'lä' øøy' koo' hña' jñii' kilómetro nē' jmi', ma' ga'jēē' jnääh' Jesús ja' ya'jäyh' kih' na'moo', ngēy' nē' jmi', mah' ga'lä'gah' jnääh'.

20 Pero ga'jäh' Jesús siiyh' jnääh':

—Jnä' ba' la', ta' wa' gah' hñäh'.

21 Ja' ga' ga'heeh' jnääh' lä'kaa' tuh' dsē' jnääh' neh' na'moo' ja', hi' chah' ba' ga'tēē' jnääh' hwa' jee' ga'nøø' jnääh' ja'.

Jwēē' dsa' ga'hnaah' Jesús

22 Ma' ga'jnä' jyoh' jmi', dsa' hi' ma' tääh' ta' hngaah' jee' ga'hwēē' jnääh' ja', ga'lä'liih', ma' la' jnääh' discipulo ba' ga'tooh' jnääh' neh' koo' ba' na'moo' he' ma' hii' jee' ja'.

23 Ta'ko' jiih' ja' ga'lloo' jyoh' ga' na'moo' he' ga'hwēē' ta' jee' jwi' Tiberia, ja'ba' koo' jee' ga'taah' hña' mil dsa' hi' ga'kuh' jee' ja', jee' ga'kwa' Jesús ti'hmaah' kih' Dio.

24 Ma' ga' jëé' dsa-, mo' so' chaq- Jesús ni' discípulo kyaay' jee' ja-, ga' taayh' neh' na'moo' he- ma' hi' jee' ja-, ga' naay' ga' hnäyh' Jesús ta' jee' jwii' Capernaum.

Hñii' Jesús laq' he'ñiih' he' jmee' chaq- dsa-

25 Ma' ga' lla' naay' ta' hngaah' ja-, ga' jnääh' Jesús mah' ga' siyh-:

—Ta' jwoh', ¿hee- ba' hor- ma-ñeh' hne-?

26 Mah' ga' jah' Jesús siyh-:

—Ma' ra' ju'dsoo' jwëehn- hnäh', ma' ya- naäh' hnäh' hnaah' jnä', ja' kih' he- ga' jëeh' hnäh' he- juh' gaa- he- ga' jmeen'. Hnaah' hnäh' jnä' kih' he- ga' kuh' hnäh' lä' jiih' ga' këé' hnäh' ba' ja-.

27 Ta' wa' hee' hoh' hnäh' kih' ma' he' dsa-lla-. Wa' hee' hoh' hnäh' kih' ma' he- sa' lla-, he' jmee' chaq- dsa- tää'. He- la- na- ma' he- kwa' Hi- ga' lëé' ngo' la-. Jëeh', Tää' hi- laq' Dio, ga' hñaa' jnä' kih' he- la-.

28 Mah' ga' ngii' dsa- he' juu' kiyh':

—¿Hee- na- ga' tée' jnääh' jmeen' mah' jmee' jnääh' lä- hnøø' Dio? —ga' jah' dsa- he'.

29 —He- la- ba' hnøø' Dio jmeeh' hnäh', he- jmeeh' hnäh' dsoo' hoh' kih' hi- ga' cheey' —ga' jah' Jesús siyh-.

30 —¿Hee' koo- he- juh' gaa- heeh' jnääh', mah' jëé' jnääh', ja' ga' jmee' jnääh' dsoo' dsé- jnääh' kyah'? ¿Ha- lä- la' he- jmeeh' mah' jëé' jnääh'?

31 Dsa- ma- gyuh- kyaq' jnääh' ga' kuyh- maná jee' la' hwa' kii- ja-, lä' koo- na- si- juu' kih' Dio: “He'ñiih' he- ja' gyuu' ba' ja-, ga' kwëeh' dsih' mah' ga' kuyh-” —ga' jah' dsa- siyh-.

32 —Ma' ra' ju'dsoo' jwëehn- hnäh', ja' he' Moisé hi- ga' kwa' he'ñiih' he- ja' gyuu'. Tää' kyaan- ba' he' hi- kwëeh' hnäh' ma' ra' he'ñiih' he- gwa' gyuu'.

33 Jëeh' he'ñiih' he- kwa' Dio, hi- he' he' hi- ga' jñaq' gyuu', hi- jmee' chaq- dsa- jmi- gyuu- —ga' jah' Jesús siyh-.

34 —Kwëeh' jnääh' tää' he'ñiih' ja-, Dsa- jøøh' kyaan- —ga' jah' dsa- he' siyh-.

35 Mah' ga' jah' Jesús siyh-:

—Jnä' he' laan' he'ñiih' he- jmee' chaq- dsa-. Hi- jmee' ko- joh' kyaah' jnä', jih' koh' sa' ja- lä' kyoyh-. Lä' ja-, hi- jmee' dsoo' dsé' kin-, sa' ja- lä- kii- dséy' jih' koh' jih' lih'.

36 Pero jwëehn- hnäh' ka- läh' lä' koo- ma- jwëehn' hnäh' jää', ma' ke- ma- jëeh' hnäh' jnä', sa' ma- jmeeh' hnäh' dsoo' hoh' hnäh' kin-.

37 Ga- lä' jëé- dsa- hi- taah- Tää' goon-, hi- he' go- naä' kin-. Hi- lä' jëé- hi- go- naä' kin-, sa' bee' jnih'.

38 Jëeh', sa' ga' jñaan' gyuu' mah' jmeen' lä- hnoon' hñiin-. Ga' jñaan' mah' jmeen' lä- hnøø' hi- ga' chee' jnä' ba'.

39 Tää' hi- ga' chee' jnä' hyoh- dséy' lä- la- ba'. Sa' hnøøy' dsa- hëé' ki- jnä' ni- jaa' hi- ga' taayh- goon- mah' ga- lä- jëé- ba' hi- he' mi' jiihn' wa' ra- ga- tē jee' llaa- jmi- gyuu-.

40 Hi- ga' chee' jnä' hyoh- dséy' lä- la-. Lä' jëé- hi- go- naä' kih' Jooy' mah' jmee' dsoo' dsé' kiyh', hi- he' ba' jmeey' chaq- tää'. Mah' jnä' ba' mi' jiih' jnih' wa' ra- ga- tē jee' llaa- jmi- gyuu- —ga' jah' Jesús siih- dsa- he'.

41 He- ja- ga- løø' dsa- judiu he' cha- hääy- hlëeyh- wi' kih' Jesús, kih' he- ma' jäyh', laay' he'ñiih' he- ga' jyoo' gyuu'.

42 Lä- la- ga- jäyh':

—¿Ja' he' hi' na' joo' José? Kyuu' ba' jne' cho'jmiy'. ¿Ha- lä'ja- he' jäh', ga'ñaa'y gyuu'h'?

43 Mah' ga'jäh' Jesús siyh' ka'läh':

—Tu' hnäh' he' cha'häh' jnä'.

44 Ni' jaa' sa' le' ja' kih' hñi' kyaah' jnä' cher'mah' Täa' hi' ga'chee' jnä' sa' ga'taayh' goon'. Mah' jnä' ba' mi'jiih' jnih' wa'ra' ga'te' jee' llaa' jmi' gyuu'.

45 Lä'la' na'sii' koo'h' ko'llaa' hi' ma'ngëe' juu' kih' Dio llo'joo': "Dio ba' mi'tëe' lä'jëe' dsa'." Lä'ja-, lä'jëe' hi' ga'nuu' hi' ga'lä'tëey' kih' Täa', ya'näay' kyaah' jnä'.

46 Sa' chaa' hi' ma'jëe' Täa'. Ma'la' hi' ja' jee' gya' Dio ba', hi' he' ba' ma'jëe' Täa'.

47 Ma'ra' ju'dsoo' jwëeh'näh', hi' jmee' dsoo' dsë' kin', hi' he' ba' chaa' tää'.

48 Jnä' he' laan' he'ñiuh' he' jmee' chaa' dsa'.

49 Dsa' ma'gyuh' jnän' ga'kuyh' maná jee' la' hwa' ki' ja', pero ga'juuy'.

50 Pero hi' la' he' he'ñiuh' he' ga'jyoo' gyuu'h' mah' lä'jëe' hi' ga'kuh' kiyh' mo'so' juuy'.

51 Jnä' he' laan' he'ñiuh' jiih' he' ga'jyoo' gyuu'h'. Hi' kuh' kih' he'ñiuh' la', chaay' tää' ba'. He'ñiuh' he' kwa' jnä', la'ngo' kin'. He' ja' kwan' mah' lä'ja' jmee' chaa' lä'jëe' dsa' jmi' gyuu'—ga'jäh' Jesús siyh'.

52 He'ja' dsa' judiu he' ga'ti' ga'chooy' juu' kyaah' ooyh':

—¿Ha- lä'ja' kwa' dsa' na' ngo' kih' mah' kihñ'?—ga'jäh'.

53 Mah' ga'jäh' Jesús siyh':

—Ma'ra' ju'dsoo' jwëeh'näh', cher'mah' sa' ga'kuh' hnäh' ngo' kih' Hi' ga'lëe'ngo' la', hi' sa' huh' hnäh' jma' kiyh' ka'läh', sa'tëeh' hnäh' jee' jmee' chaa'h' hnäh' tää'.

54 Hi' kuh' ngo' kin' mah' hiih' jma' kin' ka'läh', chaay' tää' ba'. Hi' jnä' mi'jiih' jnih' wa'ra' ga'te' jee' llaa' jmi' gyuu'.

55 Jëeh' ngo' kin', koo' he' la' ba' ma' he' jmee' chaa' dsa-, lä'ja- ka'läh' kih' hi' hiih' jma' kin', koo' he' la' ba' jmee' chaa'.

56 Hi' kuh' ngo' kin' mah' hiih' jma' kin' jäh' koo' hweh' kyaah' jnä' hi' jnä' jän' kyaayh' ka'läh'.

57 Täa' hi' na'jiih' ga'chee' jnä', hi' jnä' chaa'n' ta'la' kih' Täa'. Ja' ba' lä'ja-, hi' kuh' ki' jnä', ta'la' ki' jnä' ba' chaa'.

58 He' la' ja', he'ñiuh' he' ga'jyoo' gyuu'h'. Sa' la' lä' la' maná he' ga'kuh' dsa' ma'gyuh' jnän' hi' ma'ra' he' ga'juu' bih'. Pero hi' kuh' he'ñiuh' la', chaay' tää' ga'lä'jë' joh' jmi' cha' ba'—ga'jäh' Jesús siih' dsa' he'.

59 Lä'jë' juu' la' ga'kwa' Jesús neh' gwah' mäh' kih' dsa' judiu jee' jwii' Capernaum.

Kyaah' juu' la' jmee' chaa' dsa- tää'

60 Lä' ma' ga'nuuy' juu' ja-, jwëe' discípulo kyaay' ga'jäh':

—Jwëeh' la' juu' na-. ¿Hi' ga' mo' tih' dsë' nuu' juu' na'?

61 Ñe' ba' Jesús he' ma' täayh' ma' cha' ma' häay' kwaat' kih' juu' he' ga'hleeyh' ja-, he'ja- ga'jäh' Jesús siyh':

—¿Che' ma'toh' wii' kyah' hnäh' juu' kin'?

62 Ha- ba'lä' jmeeh' hnäh' ja-, wa'ra' jäh' kih' jëeh' hnäh' Hi' ga'lëe'ngo' la' wii' ka'läh' jee' ma'gyay' jää'.

63 Jmí-llé' ba' he- jmeé' cháa- dsa-, pero jmí-ngo' sa' cha- he- le' jmeé' ni' miih-. Lá-jé' juu' he- ma-jwééh'n' hnäh', gwa' kih' jmí-llé' ba' na-, hi- lá-ja- jmeé' cháa- dsa-.

64 Pero cháa- kó-llaq' hnäh' hī- sa' ma-jmeé' dsoo' dsé' kin- -ga-jäh' Jesús. Jééh' ma-kyuu' bih' jáä' hīi- na- hī- sa- lá-dsoo' dsé' kiyh', hi- kyuu' hīi- na- hī- ngéey' kih' dsa-.

65 Mah' ga-jäh' ka-läh':

-He-ja- ba' na- ma-jwééh'n' hnäh': "Ni-ja- sa' le' ja- kih' hñii' ki- jnä' cher'mah' sa' ga-taah- Täa' goon-."

66 Ma-ngéey' ma-jäh' lá-ja-, jwéé' discípulo kyaay' ga-biiy' kih', mo-so' ga-jmeey' kó-jöh' kyaayh'.

67 Já- ga' ga-siiyh' lá-jéé' gya-tuu' jnääh' discípulo kyaay':

-¿Che' hnooh- hnäh' go-nääh' hnäh' ka-läh' lá-na'?

68 He-ja- ga-jäh' Simón Pee':

-Dsa-jöh' kyaan-, hīi- ga' na- kih' dsa'nøø' jnääh'. Jáa- hne- ba' kyeh' juu' he- jmeé' cháa- dsa- tää' ga-lá-jé' joh' jmii' cha-.

69 Ma-dsoo' ba' dsé- jnääh' kyah', ma-ñe' ba' jnääh' hne- he' Cristo, Joø' Dio jiih' -ga-jäh' Pee' siiyh'.

70 Mah' ga-jéeh- Jesús juu' kiyh':

-¿Ja' ga-lleeh'n' lá-jéé' gya-tuu' hnäh' mah' ja- jee' lá-jéé' hnäh' laa' dsa- kyaa' hī-sa-llu' -ga-jäh' Jesús siiyh'.

71 He- ma' hléeyh' kih' Juda Iscariote, joø' Simón ba' ja-. Jééh' Juda he', hī- ga-ngéey' kéé- ga', ma' laa' ja- kih' jee' lá-jéé' gya-tuu' jnääh'.

7

Øøh' Jesús sa' ma' heeh' kiyh'

1 Ma-ngéey' he- ja-, ma' ngéé' Jesús hwa' Galilea. Mo-so' ma' hnoøy' ma' ngéey' ta' Judea, jééh' dsa- judiu ma' hnooyh- ha- lá- jee' ma' jngéeyh'.

2 Ma-ya-jäh' té' jmii' kih' dsa- judiu, he- ma' hiiy- hmiih- jee' dsa-taayh' ma' té- jmii'.

3 He-ja- ga-jäh' øøyh' siiyh':

-Gwa- hne- ka-läh' ta' Judea, mah' jéé' discípulo kyaah' hī- tääh' jee' oo' ha- lá- la' he- juh-gaa- he- jmeeh-.

4 Jééh', ja- hī- hnøø' mi-jnää' hñii', sa' jmeey- ta' kiyh' jee' na-hmää'. Hne- ma-løøh' jmeeh- lá-jé' he- na-, mi-jnää' hñaa' cha'né' lá-jéé' dsa- jmí-gyuu- -ga-jäh' øøyh' siiyh' Jesús.

5 Jééh', ni' ga-øøyh' sa' ma' heeh' kiyh'.

6 Já- ga' ga-jäh' Jesús siiyh':

-Sa' ga' ma-ja- jmii' kin-, pero kyah' hnäh', wa' he- cha- he- jmii' ba' llu' kyah' hnäh'.

7 Dsa- hī- cháa- jmí-gyuu' la- sa' le' jmeey' na-høøyh' kyah' hnäh'. Pero jnä' na-hääyh', kih' he- mi-jnään' he- jmeey- he- hliih'.

8 Go-nää' ba' hnäh' jee' té- jmii' ja-. Pero jnä' sa- nñn', jééh' sa' ga' ma-dsëé' jmii' kin-.

9 Ma-ngéey' ma-jäh' lá-ja-, ga-jäy' ta' Galilea ba'.

Ma' ga-té' jmii' jwii' Jerusalén ñee' Jesús

10 Ma⁻ngëë⁺ ma⁻nää⁺ øøyh⁻, ngoo⁺ ba⁺ Jesús jee⁺ të⁻ jmi⁺ ja⁻. Pero sa⁺ ngooy⁺ jnä⁺ hä⁺ mah⁺ sa⁺ jëë⁺ dsih⁺.

11 Pero dsa⁻ judiu ma⁺ hnaayh⁻ Jesús jee⁺ të⁻ jmi⁺ ja⁻, ma⁺ jäyh⁺:

—¿Na⁺ hi⁻ he⁺?

12 Dsa⁻ hi⁻ ma⁺ tääh⁺ jee⁺ jmi⁺ ja⁻ ma⁺ hlëëyh⁺ juu⁺ hii⁻, ma⁺ cha⁻ ma⁺ hääy⁻ Jesús. Ma⁺ jāh⁺ jwëë⁺ dsa⁻:

—Dsa⁻ lluy⁺ ba⁺ he⁺.

Pero jñah⁺ ma⁺ jāh⁺:

—Jah⁺ ha⁺, koo⁻ mi⁻ gaay⁻ dsa⁻ ba⁺.

13 Pero ni⁺ jāa⁻ dsa⁻ sa⁺ ma⁺ hlëeh⁺ jnä⁺ hä⁺ kih⁺ Jesús, kih⁺ he⁻ ma⁺ gayh⁻ dsa⁻ ta⁺.

14 Ma⁻ të⁺ to⁺ dsaah⁺ jmi⁺, ja⁻ ga⁺ ngoo⁺ Jesús jee⁺ ma⁺ chih⁺ gwah⁺ mah⁺ ga⁺ løøy⁺ hlëëyh⁻ dsa⁻.

15 Peer⁺ ga⁺ lä⁺ dsa⁻ dsë⁺ dsa⁻ judiu, mah⁺ ma⁺ jäyh⁺:

—Ha⁻ lä⁺ ja⁻ he⁻ kyuu⁺ dsa⁻ na⁻ cha⁻ mi⁺ hi⁻ sa⁺ cha⁻ jee⁺ ñeey⁺ ga⁺ mi⁺ tëëy⁻ hñiiy⁺.

16 Mah⁺ ga⁺ jëeh⁺ Jesús juu⁺ kih⁺ dsa⁻ he⁺:

—Ja⁻ he⁻ la⁺ kin⁺ nuuh⁻ he⁻ kwan⁻ la⁻, la⁺ kih⁺ hi⁻ ga⁺ chee⁺ jnä⁺ ba⁺.

17 Hi⁻ la⁻ dsë⁺ jmee⁺ lä⁺ hnøø⁺ Dio, lä⁻ kyuu⁺ ha⁻ lä⁺ la⁺ nuuh⁻ he⁻ kwan⁻ la⁻, che⁺ he⁻ gwa⁻ kih⁺ Dio, o che⁺ he⁻ hlëehn⁺ kwaat⁺ kin⁺ ba⁺.

18 Hi⁻ hlëeh⁺ kwaat⁺ kih⁺ hñii⁺, he⁻ hnooyh⁻ ha⁻ lä⁺ jee⁺ jmääy⁺ hñiiy⁺ jøøh⁺ ba⁺ ja⁻. Pero hi⁻ hnooh⁻ ha⁻ lä⁺ jee⁺ jmääy⁺ jøøh⁺ hi⁻ ga⁺ chee⁺ jnä⁺, hi⁻ he⁺ ba⁺ hi⁻ hlëeh⁺ ju⁺ dsoo⁺. Ni⁺ mi⁺ hi⁻ sa⁺ hläy⁺ kyaa⁺ juu⁺ kiyh⁺.

19 ¿Ja⁺ ga⁺ kwëeh⁺ ba⁺ Moisé hnäh⁺ ley mah⁺ ni⁺ jāa⁻ hnäh⁺ sa⁺ ga⁺ mi⁺ teh⁻ hnäh⁺? ¿He⁻ la⁺ hnooh⁻ hnäh⁺ jngëeh⁺ jnä⁺?

20 He⁻ ja⁻ ga⁺ hlëeh⁺ jwëë⁺ dsa⁻ he⁺:

—Sa⁺ chaa⁻ ni⁻ jaa⁻ hi⁻ jngëeh⁺ hne⁻. Hi⁻ sa⁻ lluy⁺ ba⁺ na⁻ hää⁺ tuh⁻ hoh⁺.

21 He⁻ ja⁻ ga⁺ jāh⁺ Jesús siiyh⁺:

—Ga⁺ lä⁺ jëë⁺ ba⁺ hnäh⁺ ga⁺ lä⁺ dsa⁻ hoh⁺ kih⁺ ga⁺ jëeh⁺ hnäh⁺ ga⁺ jmeen⁺ koo⁻ he⁻ juh⁻ gaa⁻.

22 Dsoo⁺ ba⁺ jāh⁺ jne⁺ Moisé ga⁺ llä⁺ nuuh⁻ he⁻ uu⁺ jmi⁻ ngo⁺ jnän⁻. (Pero ja⁺ he⁺ Moisé hi⁻ ga⁺ llä⁺ nuuh⁻ ja⁻, ko⁻ ja⁻ ma⁻ nøø⁺ kih⁺ dsa⁻ ma⁻ gyuh⁻ jnän⁻ hi⁻ ma⁺ chaa⁻ jāa⁺ ga⁺ kih⁺ Moisé.) Mah⁺ tuh⁻ hnäh⁺ jmi⁻ ngo⁺ kih⁺ dsa⁻ nuuh⁻ lä⁺ kye⁻ jmi⁺ he⁻ teeh⁻ dsa⁻ dsë⁺.

23 Heeh⁺ ba⁺ hnäh⁺ he⁻ uu⁺ jmi⁻ ngo⁺ kih⁺ gyuu⁺ nuuh⁻ jmi⁺ he⁻ teeh⁻ dsa⁻ dsë⁺ mah⁺ mi⁺ teh⁻ hnäh⁺ lä⁺ koo⁻ na⁻ sñ⁻ ley kih⁺ Moisé. ¿He⁻ la⁺ ja⁻ hnee⁻ hnäh⁺ kyaa⁺ jnä⁺, kih⁺ he⁻ ga⁺ mi⁺ hlään⁺ jāa⁻ dsa⁻ nuuh⁻ jmi⁺ he⁻ teeh⁻ dsa⁻ dsë⁺?

24 Ta⁺ ka⁻ hnäh⁺ kwaat⁺ kih⁺ dsa⁻ lä⁺ koo⁻ la⁺ hu⁺ dsë⁺ kyah⁺ hnäh⁺, kye⁻ hnäh⁺ kwaat⁺ lä⁺ koo⁻ lle⁺ ju⁺ dsoo⁺ ba⁺ —ga⁺ jāh⁺ Jesús.

Ga⁺ jmeeh⁺ Jesús juu⁺ ha⁻ ta⁺ jay⁺

25 He⁻ ja⁻ ga⁺ jāh⁺ ko⁻ llaa⁺ dsa⁻ hi⁻ ma⁺ chaa⁻ Jerusalén:

—¿Ja⁺ hi⁻ na⁻ na⁻ hi⁻ hnaah⁻ dsa⁻ mah⁺ jngëëyh⁺?

26 ¿Ja⁺ hi⁻ he⁻ na⁻ cheh⁺ hlëeh⁺ to⁺ lo⁺ nē⁺ lä⁺ jëë⁺ dsa⁻, hi⁺ sa⁺ chaa⁻ hi⁻ hlëëyh⁻ ni⁺ mi⁺ hi⁻? ¿Che⁺ jāhn⁻ dsoo⁺ ma⁻ heeh⁻ dsa⁻ ta⁺ he⁻ laay⁺ Cristo?

27 Pero dsa⁻ la⁻ ñe⁺ ba⁺ jne⁺ ha⁻ chaa⁻. Hi⁺ wa⁺ ra⁻ ga⁺ të⁻ jee⁺ jā⁺ Cristo, ni⁺ jāa⁻ sa⁺ ñe⁻ ha⁻ ta⁺ jāy⁺.

28 Lä⁺ koo⁻ ma⁺ ga⁺ nuu⁺ Jesús lä⁺ ja⁻, lä⁺ ma⁻ cheyh⁺ ja⁻ hlëëyh⁻ dsa⁻ jee⁺ chih⁺ gwah⁺ ja⁻, ga⁺ hlëëyh⁺ koo⁻ ki⁻ gaa⁻:

—Jwah^h hnäh^h kyuu^h jnä^h, hi⁺ ñeh^h hnäh^h ha⁻ chaan⁻. Pero sa⁺ ma⁻ jan⁻ jee⁻ tēen⁻ hñiin⁺. Hī^h hī⁻ ga⁺ chee⁺ jnä^h jmee⁺ ju⁻ dsoo⁺ jmah⁺. Hī⁻ he⁺ sa⁺ kyuu^h hnäh^h.

²⁹ Pero jnä^h kyuu⁺ jnih^h, jēeh^h kih⁺ bih⁺ ya⁻ hēēn⁺. Hī⁻ he⁺ ba⁺ ga⁺ chee⁺ jnä^h —ga⁺ jāh⁺ Jesús.

³⁰ He⁻ ja⁻ hnø⁺ dsa⁻ ma⁻ saayh⁺, pero ni⁻ jaa⁻ sa⁺ ga⁺ tuu⁻ dsē⁺ ma⁻ choo⁻ goo⁻, jēeh^h sa⁺ ga⁺ ma⁻ tē⁺ hor⁻ kiyh⁺.

³¹ Jwēē⁺ dsa⁻ hī⁻ ma⁻ tāāh⁺ jee⁺ ja⁻ ga⁺ lā⁻ dsoo⁺ dsē⁺ kiyh⁺.

—Wa⁻ ra⁻ ja⁺ Cristo, ¿che⁺ hī⁻ he⁺ ga⁺ jmee⁺ cha⁻ ga⁺ miih⁻ he⁻ juh⁻ gaā⁻ lā⁻ koh⁺ ga⁺ dsa⁻ la⁻? —ga⁺ jāh⁺ ko⁻ llaā⁺.

Ga⁺ lā⁻ hnø⁺ dsa⁻ fariseo ma⁻ saah⁺ Jesús

³² Lā⁻ ma⁻ ga⁺ nuu⁻ dsa⁻ fariseo he⁺, he⁻ hlēēh⁺ dsa⁻ lā⁻ ja⁻ kiyh⁺, he⁻ ja⁻ ga⁺ jmee⁺ mada⁺ ko⁻ jøh⁺ kyaah⁺ dsa⁻ kaah⁺ kyaā⁺ jmi⁻ dsa⁻ mah⁺ sooh⁺ poo⁻ kyaā⁺ gwah⁺ kiyh⁺.

³³ Mah⁺ ga⁺ jāh⁺ Jesús siyh⁺:

—Miih⁻ jmi⁺ ga⁺ gyan⁺ kyaah⁺ hnäh^h, naah⁻ ba⁺ jnä^h kih⁺ hī⁻ ga⁺ chee⁺ jnä^h.

³⁴ Ja⁻ ga⁺ hnaah⁺ hnäh^h jnä^h, pero mo⁻ so⁻ jnääh⁺ jnä^h. Mo⁻ so⁻ le⁺ go⁻ nāäh⁺ hnäh^h ha⁻ jee⁺ naahn⁻ —ga⁺ jāh⁺ Jesús.

³⁵ Dsa⁻ fariseo he⁺ ga⁺ løø⁺ ngiiy⁺ juu⁺ kih⁺ dsa⁻ kyaayh⁺:

—¿Ha⁻ ta⁻ dsaah⁺ hī⁻ na⁻ mah⁺ mo⁻ so⁻ jnääh⁺ jnih⁺? ¿Che⁺ dsaayh⁺ lā⁻ kaa⁻ jee⁺ tāāh⁺ dsa⁻ goo⁻ jne⁺ hī⁻ na⁻ saa⁻ na⁻ jñee⁺ jee⁺ kih⁺ dsa⁻ griego mah⁺ dsa⁻ hlēēyh⁺ lā⁻ kye⁻ dsa⁻ griego?

³⁶ ¿Hee⁻ ba⁺ hnø⁺ jāh⁺ juu⁺ he⁻ ma⁻ hlēēyh⁺ na⁻: “Ja⁻ ga⁺ hnaah⁺ hnäh^h jnä^h, pero mo⁻ so⁻ jnääh⁺ hnäh^h jnä^h, mo⁻ so⁻ le⁺ go⁻ nāäh⁺ hnäh^h jee⁺ naahn⁻”?

Jesús kwa⁺ jmi⁻ he⁻ jmee⁺ chaā⁻ dsa⁻ tāā⁺

³⁷ Hih⁺ ga⁺ ma⁻ ja⁻, la⁺ jmi⁺ juh⁺ kyaah⁺ jee⁺ ga⁺ dsaā⁺ jmi⁺ ja⁻. Ga⁺ noo⁻ Jesús mah⁺ ga⁺ hlēēyh⁺ kyaah⁺ cha⁻ miih⁻ be⁺:

—Cher⁺ mah⁺ chaā⁻ hī⁻ lā⁻ kii⁻ dsē⁺, wa⁺ jāy⁻ kyaah⁺ jnä^h mah⁺ wa⁺ hīyh⁺ jmi⁻ he⁻ kwan⁻.

³⁸ Le⁺ kiyh⁺, lā⁻ koø⁻ na⁻ sii⁻ juu⁺ kih⁺ Dio, hī⁻ jmee⁺ dsoo⁺ dsē⁺ kin⁻, lā⁻ koø⁻ jmi⁻ juh⁺ he⁻ na⁻ jiih⁺ hya⁺ neh⁺ tuh⁻ dsēy⁺ —ga⁺ jāh⁺ Jesús.

³⁹ He⁻ ga⁺ jāyh⁺ lā⁻ ja⁻ ga⁺ hlēēyh⁺ kih⁺ Jmi⁻ lle⁻ Na⁻ jngii⁺ he⁻ hyoh⁺ dsa⁻ hī⁻ jmee⁺ dsoo⁺ dsē⁺ kiyh⁺. Jmi⁺ ja⁻ sa⁺ ga⁺ ma⁻ ja⁻ Jmi⁻ lle⁻ Na⁻ jngii⁺, jēeh^h sa⁺ ga⁺ ma⁻ saah⁺ Jesús gyuu^h mah⁺ leey⁺ jøøh⁺.

Ga⁺ tee⁺ ga⁺ jēē⁺ dsa⁻ kwaat⁻ kih⁺ Jesús

⁴⁰ Ma⁻ ga⁺ nuu⁻ dsa⁻ hī⁻ ma⁻ tāāh⁺ jee⁺ ja⁻ juu⁺ kih⁺ Jesús, ko⁻ llaā⁺ dsa⁻ he⁺ ma⁻ jāh⁺:

—Ma⁻ ra⁻ ju⁻ dsoo⁺, hī⁻ la⁻ he⁺ hī⁻ ngēē⁻ juu⁺ kih⁺ Dio hī⁻ hi⁺ juu⁺ kih⁺.

⁴¹ Hi⁻ jaa⁻ ma⁻ jāh⁺:

—Hī⁻ he⁺ he⁺ Cristo.

Pero jñah⁺ ma⁻ jāh⁺:

—¿Ha⁻ lā⁻ la⁺ juu⁺ ja⁻, heh⁺ ya⁻ hēē⁺ jaa⁻ dsa⁻ Galilea lee⁺ Cristo?

⁴² ¿Ja⁺ jāh⁺ juu⁺ kih⁺ Dio, sa⁺ ju⁻ kih⁺ David ba⁺ ya⁻ hēē⁺ hī⁻ laa⁺ Cristo? Hi⁻ ja⁻ ba⁺ jwi⁻ mäh⁺ he⁻ che⁺ Belén jee⁺ ma⁻ chaā⁻ David, jee⁺ ja⁻ ba⁺ ya⁻ hēē⁺ Cristo.

⁴³ He⁻ ja⁻ ga⁺ laa⁺ to⁺ nāā⁺ dsa⁻ kwaat⁻ kih⁺ Jesús.

⁴⁴ Ko⁻ llaā⁺ dsa⁻ he⁺ hnø⁺ ma⁻ saayh⁺ pero ni⁻ jaa⁻ sa⁺ ga⁺ tuu⁻ dsē⁺ ma⁻ choo⁻ goo⁻.

Sa⁺ ga⁺ heeh⁻ dsa⁻ ta⁻ juu⁺ kih⁺ Jesús

45 Ja⁻ ga⁻ ga⁻ naä⁻ poo⁻ he⁺ jee⁺ ma⁺ tääh⁺ dsa⁻ kaah⁺ kyaä⁺ jmi⁻ dsa⁻ kyaah⁺ dsa⁻ fariseo. Mah⁺ ga⁺ jäh⁺ dsa⁻ kaah⁺ he⁺ süyh⁺:

—¿He⁻ la⁺ sa⁺ ma⁻ teeyh⁺ ta⁻ la⁺?

46 He⁻ ja⁻ ga⁻ jäh⁺ poo⁻ he⁺ süyh⁺:

—Ni⁻ koo⁻ hä⁺ sa⁺ ma⁻ hlëeh⁺ ni⁻ jaä⁻ dsa⁻ ñuuh⁻ lä⁻ koo⁻ hlëeh⁺ dsa⁻ he⁺.

47 He⁻ ja⁻ ga⁻ jäh⁺ fariseo he⁺ süyh⁺:

—¿Che⁻ lä⁻ kye⁻ hnäh⁺ ma⁻ lä⁻ gah⁺ hnäh⁺ juu⁺ kiyh⁺?

48 Ni⁻ jaä⁻ jnääh⁺ dsa⁻ ta⁻ ni⁻ dsa⁻ fariseo ma⁻ heeh⁺ jnääh⁺ juu⁺ kiyh⁺.

49 Lä⁻ jëë⁻ dsa⁻ hi⁻ tääh⁺ na⁻, hi⁻ sa⁻ kyuu⁻ ley, kyaayh⁺ dso⁻ jwi⁺ —ga⁻ jäh⁺ dsa⁻ ta⁻ he⁺.

50 Nicodemo, hi⁻ ma⁻ laä⁺ dsa⁻ kyaayh⁺, hi⁻ ñee⁻ koo⁻ hä⁺ ta⁻ la⁺ hwë⁺ jee⁺ ma⁺ gya⁺ Jesús, ga⁻ jäh⁺ süyh⁺:

51 —Lä⁻ koo⁻ jäh⁺ ley jnän⁺ sa⁺ le⁺ cheen⁺ dso⁻ jwi⁺ në⁺ kih⁺ dsa⁻, cher⁺ mah⁺ jää⁺ sa⁺ ga⁺ ma⁻ nuun⁺ kwee⁻ juu⁺ kiyh⁺ mah⁺ lä⁻ ngëë⁺ jne⁺ hee⁻ na⁻ he⁻ ma⁻ jmeey⁺.

52 Mah⁺ ga⁺ jëeh⁺ dsa⁻ he⁺ juu⁺ kiyh⁺, ga⁻ süyh⁺:

—¿Che⁻ laah⁺ hne⁻ dsa⁻ galileo ka⁻ läh⁺? Hnøøh⁺ da⁺ kwee⁻ jee⁺ na⁻ siii⁻ juu⁺ kih⁺ Dio mah⁺ jëë⁺ da⁺, jih⁺ koh⁺ sa⁺ ma⁻ ya⁻ hëë⁻ ni⁻ jaä⁻ hwa⁺ Galilea hi⁻ ngëë⁺ juu⁺ kih⁺ Dio.

53 Ma⁻ ngëë⁺ he⁻ ja⁻, ga⁻ lä⁻ jëë⁻ ba⁺ ga⁻ naä⁻ ta⁻ kih⁺.

8*Dsa⁻ më⁻ hi⁻ ga⁻ jaä⁻ kyaah⁺ dsa⁻ ñuuh⁻*

1 Pero Jesús ngoo⁺ ta⁻ lle⁺ koh⁺ he⁻ chee⁻ Olivo.

2 Ma⁺ ga⁺ jnä⁺ jyoh⁺ jmi⁺, ngooy⁺ ta⁻ jee⁺ chih⁺ gwah⁺. Hi⁻ jwëë⁻ dsa⁻ na⁻ naä⁻ jee⁺ ma⁺ cheyh⁺ ja⁻. Jee⁺ ja⁻ ga⁻ gyay⁻ ga⁻ hlëëyh⁺ dsa⁻.

3 Hor⁻ ja⁻ ya⁻ naä⁻ ta⁻ jwöh⁺ kyaä⁺ ley kyaah⁺ fariseo, ya⁻ jääy⁻ jaä⁻ dsa⁻ më⁻ hi⁻ ga⁻ jaä⁻ kyaah⁺ dsa⁻ ñuuh⁻, mah⁺ ga⁺ cheeyh⁺ jee⁺ to⁻ dsaah⁺ ja⁻.

4 Mah⁺ ga⁺ süyh⁺ Jesús:

—Ta⁻ jwöh⁺, dsa⁻ më⁻ na⁻ ma⁻ jaä⁻ kyaah⁺ dsa⁻ ñuuh⁻.

5 Lä⁻ koo⁻ lle⁺ ley jnän⁺, ga⁻ jmeey⁺ Moisé hih⁺ jngëëhn⁺ kyaah⁺ kuü⁺ dsa⁻ më⁻ hi⁻ jmeey⁺ lä⁻ na⁻. Ha⁻ gah⁻ hne⁻, ha⁻ lä⁻ jwah⁺.

6 He⁻ ma⁺ kay⁺ dsé⁺ Jesús ba⁺ ja⁻, hnøøy⁺ ha⁻ lä⁻ jee⁺ ma⁺ hniy⁺ kiyh⁺. Pero Jesús ga⁺ gyay⁻ na⁻ juyh⁺ mah⁺ ga⁻ løøy⁺ süy⁺ hwa⁺ kyaah⁺ cha⁺ gooy⁺.

7 Pero na⁻ ba⁺ tääyh⁺ chuuy⁺ kyaah⁺ Jesús, ja⁻ ga⁻ ga⁻ nooy⁻ ka⁻ läh⁺ mah⁺ ga⁻ süyh⁺:

—Hi⁺ hnäh⁺ hi⁻ sa⁺ cha⁻ ni⁻ miyh⁻ dso⁻ kye⁻ kih⁺, hi⁻ he⁺ to⁻ në⁻ wa⁺ te⁺ kuü⁺ kiyh⁺.

8 Koo⁻ ka⁻ läh⁺ ga⁻ gyay⁻ na⁻ juyh⁺ mah⁺ ga⁻ süy⁺ hwa⁺ lä⁻ hmëë⁺.

9 Ma⁺ ga⁺ nuuy⁺ lä⁻ ja⁻, ma⁺ jaä⁻ ma⁺ jaä⁻ ba⁺ ga⁻ løø⁺ ga⁻ naä⁻ ma⁺ ga⁻ lä⁻ liiyh⁺ hni⁻ hu⁻ dsé⁺ kiyh⁺. Ga⁻ løø⁺ hi⁻ kaah⁺ lä⁻ kye⁻ hi⁻ mäh⁺ ga⁻ naä⁻. He⁻ ja⁻ ga⁻ jäh⁺ ma⁺ la⁺ Jesús kyaah⁺ dsa⁻ më⁻ hi⁻ ga⁻ cheeyh⁺ cha⁺ nëy⁺.

10 Ja⁻ ga⁻ ga⁻ noo⁻ Jesús jee⁺ ma⁺ gya⁺, mah⁺ ga⁺ süyh⁺:

—Dsa⁻ më⁻, ¿na⁻ hi⁻ ma⁺ hni⁺ kyah⁺? ¿Che⁻ ni⁻ jaä⁻ sa⁺ ma⁻ täah⁻ hne⁻ dso⁻ jwi⁺? —ga⁻ jäh⁺ Jesús süyh⁺.

11 —Ni⁻ jaä⁻ Dsa⁻ jøøh⁺ kyaan⁺ —ga⁻ jäh⁺ dsa⁻ më⁻ he⁺ süyh⁺.

–Ni⁺ jnă⁺ sa⁺ t̄aahn⁺ hne⁻ dso⁺jwii⁺. Gwaah⁻ ba⁺ hne⁻ kyah⁺, mo⁺to⁺ jmee⁻ dso⁺kye⁻ –ga⁺jăh⁺ Jesús s̄iyh⁺.

Jesús laq⁺ wa⁺je⁻ kih⁺ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁺

¹² Ga⁺l̄oø⁺ ka⁻lăh⁺ Jesús hl̄ëh⁻ dsa⁻ h̄i⁻ ma⁺ t̄aah⁺ jee⁺ ja⁻:

–Jnă⁺ he⁺ laan⁺ wa⁺je⁻ kih⁺ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁺. H̄i⁻ nuu⁺ kin⁺, mo⁺so⁺ ngëy⁺ jwë⁺ h̄i⁺h̄. Lă⁻cha⁻ wa⁺je⁻ kiyh⁺, he⁻ jmee⁻ chaay⁻.

¹³ He⁻ja⁻ ga⁺jăh⁺ dsa⁻ fariseo s̄iyh⁺:

–Ju⁺dsoo⁺ he⁻ jmeeh⁻ na⁻, la⁺kyah⁺ h̄naah⁺ ba⁺ hne⁻. He⁻ja⁻ sa⁻ la⁺dsoo⁺ juu⁺ kyah⁺.

¹⁴ Mah⁺ ga⁺jăh⁺ Jesús s̄iyh⁺:

–Ma⁺ke⁺ jmeen⁺ ju⁺dsoo⁺ ki⁺ h̄niin⁺, pero ma⁻ra⁺ he⁻ la⁺ dsoo⁺ juu⁺ he⁻ jwahn⁺, jëeh⁺ jnă⁺ ba⁺ man⁺ ha⁻ na⁻ jan⁺ hi⁺ ha⁻ na⁻ naahn⁻. Pero hnăh⁺, sa⁻ ñeh⁺ hnăh⁺ ha⁻ na⁻ jan⁺ hi⁺ ha⁻ ta⁺ naahn⁻.

¹⁵ Hnăh⁺ kah⁻ kwaat⁻ lă⁻koø⁻ la⁺ h̄u⁺dsë⁻ kyah⁺ hnăh⁺. Pero jnă⁺ sa⁺ kan⁺ kwaat⁻ kih⁺ ni⁺ jaa⁻.

¹⁶ Hi⁺ ma⁺ kan⁺ kwaat⁻ kih⁺ dsa⁺, jmeen⁺ lă⁻ hnøø⁻ ju⁺dsoo⁺ ba⁺. Jëeh⁺ sa⁻ jmeen⁻ h̄niin⁺, jmeen⁻ kyaah⁻ Tăä⁺ h̄i⁻ ga⁻chee⁺ jnă⁺.

¹⁷ Hi⁺ nē⁺ ley jnăn⁺ na⁻ s̄i⁻, kyaah⁻ uu⁺ dsa⁻ h̄i⁻ hl̄ëh⁻ koø⁻ ba⁺ juu⁺, he⁻ja⁻ ba⁺ la⁺ ju⁺dsoo⁺.

¹⁸ Jnă⁺ jmeen⁺ ju⁺dsoo⁺ kin⁺ hi⁺ Tăä⁺ h̄i⁻ ga⁻chee⁺ jnă⁺, jmeey⁻ ju⁺dsoo⁺ kin⁺ ka⁻lăh⁺ –ga⁺jăh⁺ Jesús.

¹⁹ –¿Na⁺ ba⁺ Tăä⁺ kyaah⁻? –ga⁺jăh⁺ dsa⁻ he⁺ s̄iyh⁺.

Mah⁺ ga⁺jëeh⁻ Jesús juu⁺ kiyh⁺:

–Hnăh⁺ sa⁺ kyuu⁺h⁺ jnă⁺, ni⁺ Tăä⁺ kyaan⁺ sa⁺ kyuu⁺h⁺. Wa⁻ra⁻ jăh⁺ kih⁺ kyuu⁺h⁺ jnă⁺, ja⁻ba⁻ lă⁻ja⁻ kyuu⁺h⁺ hnăh⁺ Tăä⁺ kyaan⁺.

²⁰ Juu⁺ la⁻ ma⁺ kwa⁺ Jesús lă⁻koø⁻ ma⁺ hl̄ëy⁻h⁻ dsa⁻ jee⁺ ma⁺ chih⁺ gwah⁺, koo⁺ jee⁺ ma⁺ tooh⁻ dsa⁻ kuu⁺. Ni⁺ jaa⁻ sa⁻ ga⁺saay⁺h⁺ jee⁺ ja⁻, jëeh⁺ sa⁺ ga⁺ ma⁺ lloo⁺ hor⁻ kiyh⁺.

Ga⁺jăh⁺ Jesús: “Sa⁺ le⁺ go⁺năäh⁺ hnăh⁺ ha⁻ jee⁺ naahn⁻”

²¹ Koø⁻ ka⁻lăh⁺ ga⁺jăh⁺ Jesús s̄iyh⁺:

–H̄i⁻ jnă⁺ naahn⁻. Ha⁻ jee⁺ naahn⁻ sa⁻ le⁺ go⁺năäh⁺ hnăh⁺. Hi⁻ hnăh⁺ hnaah⁺ ga⁺ jnă⁺, pero juu⁺h⁺ ba⁺ hnăh⁺, lă⁻ ma⁻kyaa⁺h⁺ na⁻ ba⁺ hnăh⁺ dso⁺kye⁻ kyah⁺ hnăh⁺.

²² He⁻ja⁻ ga⁺jăh⁺ dsa⁻ judiu:

–¿Che⁺ jngëey⁺h⁺ h̄niiy⁺ he⁻ja⁻ jăyh⁺ lă⁺na⁻: “Ha⁻ jee⁺ naahn⁻ sa⁻ le⁺ go⁺năäh⁺ hnăh⁺”?

²³ Mah⁺ ga⁺jăh⁺ Jesús s̄iyh⁺:

–Dsa⁻ chaq⁻ hwa⁺ la⁻ ba⁺ hnăh⁺, jnă⁺ laan⁺ kih⁺ gyuu⁺h⁺ jmi⁻gyuu⁺. Laah⁺ hnăh⁺ h̄i⁻ chaq⁻ jmi⁻gyuu⁺ la⁻, pero jnă⁺ sa⁺ laan⁺ kih⁺ jmi⁻gyuu⁺ la⁻.

²⁴ He⁻ja⁻ ba⁺ na⁻ he⁻ ma⁺ jwëëhn⁺ hnăh⁺, juu⁺h⁺ hnăh⁺ lă⁺ ma⁻kyaa⁺h⁺ na⁻ ba⁺ hnăh⁺ dso⁺kye⁻ kyah⁺ hnăh⁺. Jëeh⁺ cher⁺ mah⁺ sa⁺ heeh⁻ hnăh⁺ kin⁺, he⁻ laan⁺ lă⁻koø⁻ ma⁺ jwëëhn⁺ hnăh⁺, juu⁺h⁺ hnăh⁺ kyaah⁻ dso⁺kye⁻ kyah⁺ hnăh⁺ –ga⁺jăh⁺ Jesús s̄iyh⁺.

²⁵ –¿Hee⁻ ba⁺ laah⁺ hne⁻, h̄i⁻ ba⁺ hne⁻ ja⁻? –ga⁺jăh⁺ dsa⁻ he⁺.

He⁻ja⁻ ga⁺jăh⁺ Jesús:

–Lă⁺ ma⁺ to⁻ nē⁺ ga⁺jwëëhn⁺ hnăh⁺ h̄i⁻ laan⁺.

26 Cha⁻ cha⁻ miih⁻ he⁻ jwëëhn⁻ hnäh⁻ hi⁻ lä⁻ ja⁻ he⁻ kan⁻ kwaat⁻ kyah⁻ hnäh⁻. Hih⁻ hi⁻ ga⁻ chee⁻ jnä⁻, hlëëyh⁻ ju⁻ dsoo⁻. Hi⁻ lä⁻ jë⁻ he⁻ ga⁻ nuun⁻ kiyh⁻, he⁻ ja⁻ ba⁻ hlëëhn⁻ dsa⁻ jmi⁻ gyuu⁻.

27 Kih⁻ Täa⁻ ba⁻ ja⁻ ma⁻ hlëeh⁻ Jesús, pero sa⁻ ga⁻ lä⁻ ngëë⁻ dsa⁻ he⁻.

28 He⁻ ja⁻ ga⁻ jäh⁻ Jesús siyh⁻:

—Wa⁻ ra⁻ ga⁻ chaah⁻ hnäh⁻ gyuu⁻ Hí⁻ ga⁻ lëë⁻ ngo⁻ la⁻, ja⁻ ga⁻ lä⁻ ñeh⁻ hnäh⁻ hij⁻ jnä⁻ hi⁻ lä⁻ ñeh⁻ hnäh⁻ sa⁻ cha⁻ ni⁻ koo⁻ he⁻ jmeen⁻ jee⁻ tēen⁻ hñiin⁻. Jwëëhn⁻ hnäh⁻ lä⁻ koo⁻ te⁻ he⁻ ga⁻ mi⁻ tēē⁻ Täa⁻ jnä⁻, ko⁻ ja⁻ ba⁻ te⁻ he⁻ hlëëhn⁻.

29 Jëeh⁻ ma⁻ ra⁻ he⁻ kyaah⁻ ba⁻ jnä⁻ hi⁻ ga⁻ chee⁻ jnä⁻. Sa⁻ ga⁻ beey⁻ jnä⁻ mah⁻ jän⁻ hñiin⁻, jëeh⁻ jnä⁻ lä⁻ ma⁻ jmeen⁻ ja⁻ ba⁻ lä⁻ jë⁻ he⁻ tih⁻ dsëy⁻ —ga⁻ jäh⁻ Jesús siyh⁻.

30 Lä⁻ koo⁻ ma⁻ ga⁻ hlëëyh⁻ lä⁻ ja⁻, jwëë⁻ dsa⁻ ga⁻ lä⁻ dsoo⁻ dsë⁻ kiyh⁻.

Hii⁻ laa⁻ joo⁻ Dio hi⁻ hii⁻ na⁻ hnëë⁻ kyaah⁻ dso⁻ kye⁻

31 He⁻ ja⁻ ga⁻ siih⁻ Jesús lä⁻ jëë⁻ dsa⁻ judiu⁻ hi⁻ ga⁻ lä⁻ dsoo⁻ dsë⁻ kiyh⁻:

—Cher⁻ mah⁻ ga⁻ høøh⁻ hnäh⁻ juu⁻ kin⁻, lëeh⁻ hnäh⁻ ma⁻ ra⁻ discípulo kyaan⁻.

32 Hi⁻ lä⁻ kyuuh⁻ hnäh⁻ ju⁻ dsoo⁻, hi⁻ kyaah⁻ ju⁻ dsoo⁻ kin⁻ lääh⁻ hnäh⁻.

33 Mah⁻ ga⁻ jëeh⁻ dsa⁻ he⁻ juu⁻ kiyh⁻:

—Sa⁻ ju⁻ kih⁻ Abraham, laa⁻ jnääh⁻. Jih⁻ koh⁻ sa⁻ ma⁻ jä⁻ jnääh⁻ lä⁻ koo⁻ jaa⁻ hi⁻ na⁻ hnëë⁻. Ha⁻ lä⁻ ja⁻ he⁻ jwah⁻ hne⁻, lää⁻ jnääh⁻.

34 Mah⁻ ga⁻ jäh⁻ Jesús siyh⁻ ka⁻ läh⁻:

—Ma⁻ ra⁻ ju⁻ dsoo⁻ jwëëhn⁻ hnäh⁻, lä⁻ jëë⁻ hi⁻ jmee⁻ dso⁻ kye⁻, na⁻ hnëëy⁻ kyaah⁻ ja⁻ ba⁻ dso⁻ kye⁻ ja⁻.

35 Dsa⁻ hi⁻ na⁻ hnëë⁻ jmee⁻ ta⁻, lä⁻ ma⁻ na⁻ hnëëy⁻ ja⁻ ba⁻ kih⁻ dsa⁻ jmu⁻, jih⁻ koh⁻ sa⁻ leey⁻ joo⁻. Pero hi⁻ laa⁻ joo⁻, lä⁻ ma⁻ laa⁻ ja⁻ ba⁻ kyaay⁻.

36 He⁻ ja⁻ cher⁻ mah⁻ joo⁻ ga⁻ lääy⁻ hnäh⁻ jee⁻ na⁻ hnëëh⁻ hnäh⁻, ma⁻ ra⁻ ju⁻ dsoo⁻ ma⁻ laah⁻ ba⁻ hnäh⁻.

37 Ma⁻ ba⁻ jnä⁻, laah⁻ hnäh⁻ sa⁻ ju⁻ kih⁻ Abraham. Pero jmeeh⁻ hnäh⁻ bii⁻ jngëeh⁻ jnä⁻, kih⁻ he⁻ sa⁻ hiih⁻ hnäh⁻ heeh⁻ juu⁻ kin⁻.

38 Jnä⁻ hlëëhn⁻ he⁻ ma⁻ jëen⁻ kih⁻ Täa⁻ kyaan⁻ ba⁻, mah⁻ hnäh⁻ jmeeh⁻ he⁻ ma⁻ nuuh⁻ hnäh⁻ kih⁻ täa⁻ kyaah⁻ —ga⁻ jäh⁻ Jesús siyh⁻.

39 He⁻ ja⁻ ga⁻ jäh⁻ dsa⁻ he⁻:

—Täa⁻ kyaa⁻ jnääh⁻ laa⁻ Abraham ba⁻.

Mah⁻ ga⁻ jäh⁻ Jesús ka⁻ läh⁻:

—Wa⁻ ra⁻ jäh⁻ kih⁻ he⁻ ba⁻ joo⁻ Abraham laah⁻ hnäh⁻, jmeeh⁻ hnäh⁻ lä⁻ koo⁻ ga⁻ jmeey⁻.

40 Ma⁻ hlëeh⁻ ba⁻ jnä⁻ ju⁻ dsoo⁻ lä⁻ koo⁻ ga⁻ nuun⁻ kih⁻ Dio. Pero na⁻ hnooh⁻ hnäh⁻ ha⁻ lä⁻ jee⁻ jngëeh⁻ jnä⁻. ¿Che⁻ ga⁻ jmee⁻ Abraham lä⁻ ja⁻?

41 Jmeeh⁻ hnäh⁻ lä⁻ koo⁻ jmee⁻ täa⁻ kyaah⁻ ba⁻ hnäh⁻ na⁻ —ga⁻ jäh⁻ Jesús siyh⁻.

—Sa⁻ laa⁻ jnääh⁻ joo⁻ wa⁻ hi⁻ cha⁻ hi⁻. Chaa⁻ ba⁻ jaa⁻ Täa⁻ kyaa⁻ jnääh⁻. Hí⁻ he⁻ hñii⁻ Dio —ga⁻ jäh⁻ dsa⁻ he⁻ siyh⁻ Jesús.

42 He⁻ ja⁻ ga⁻ jäh⁻ Jesús ka⁻ läh⁻:

—Wa⁻ ra⁻ jäh⁻ kih⁻ Dio laa⁻ Täa⁻ kyaah⁻ hnäh⁻, ma⁻ lä⁻ hnaah⁻ jnä⁻. Jëeh⁻ jnä⁻, ya⁻ hëen⁻ jee⁻ gya⁻ Dio mah⁻ jan⁻. Ja⁻ he⁻ jan⁻ jee⁻ tēen⁻ hñiin⁻. Hñiiy⁻ ga⁻ cheey⁻ jnä⁻, he⁻ ja⁻ jan⁻.

43 Kih⁻ he⁻ sa⁻ hnooh⁻ hnäh⁻ nuuh⁻ juu⁻ kin⁻, he⁻ ja⁻ sa⁻ hii⁻ lä⁻ ngëëh⁻ hnäh⁻ juu⁻ he⁻ hlëëhn⁻ la⁻.

44 Jēēh', hī-sa'llu' laa' tää' kyaah' hnäh' he-ja- hnooh- hnäh' jmeeh' hnäh' lä'koo- hnøøy'. Jēēh', hī- he' ga'løø' jngēēh' dsa- lä' ma' to-nē'. Sa' ga-jäy' kyaah' ju'dsoo', kih' he' sa' cha- ni' miih- ju'dsoo' kiyh'. Wa'ra- ga'juuy', juu' kih' hñii' bih' hlēēyh', jēēh' laay' ta' juu' dso', hī' laay' jma' juu' ta' juu'.

45 Kih' he- hlēēhn' he- la' ju'dsoo', he-ja- ba' na- sa' heeh' hnäh' kin'.

46 Sa' chaa- ni' jaa- hī- le' bääh- jnä' kyaah' dso'kye-. Lä'ja-, cher'mah' hlēēhn' ba' jnä' ju'dsoo', ¿he-la' sa' jmeeh- hnäh' dsoo' hoh' hnäh' kin'?

47 Hī- laa' kyaa' Dio, juu' kih' Dio ba' nuuy'. Pero sa' laah' hnäh' kyaa' Dio, he-ja- ba' na- sa' nuuh- hnäh' juu' kiyh' —ga'jah' Jesús siyh'.

Ma' chaa- ba' Jesús jāā' lä'koh' ga' Abraham

48 Mah' ga'jah' dsa- judiu he' siyh':

—Tē- ba' juu' kyaa' jnääh', hne- laah' jaa- samaritano hī- kyaah' jmi'lle' hñih'.

49 Mah' ga'jēēh- Jesús juu' kiyh':

—Sa' kyaahn' jmi'lle' hñih'. Jee' lä'jē- he- jmeen', jmeen' he' kih' Tää' kyaan' ba'. Mah' hnäh', sa' taah' jnä' ta'.

50 Sa' hnoohn' ha- lä' jee' leen' jøøhn', pero chaa- ba' jaa- hī- hnooh- kin' ha- lä' jee' leen' jøøhn', hī- he' ba'lla' ta'.

51 Ma'ra' ju'dsoo' jwēēhn- hnäh', hī- høø- juu' kin' mo'so' juuy' jih'koh'.

52 Koo- ka-läh' ga'jah' dsa- judiu he' siyh':

—Na' ba' ra' si', ñe' jnääh', jāāh- hne- jmi'lle' hñih'. Ga'juu' ba' Abraham, hī- ga'juu' ba' lä'jēē- hī- ma' ngēē- juu' kih' Dio llo'joo'. Mah' hne- jwah': "Hī- høø- juu' kin' sa' juuy' jih'koh'."

53 ¿Che' jøøh' ga' hne-, lä'koh' ga' Abraham, dsa- ma-gyuh- jnän', hī- ga'juu'? Hī- ga'juu' ba' lä'jēē- hī- ma' ngēē- juu' kih' Dio. ¿Hii- na- jmääh' hñaa'h? —ga'jah' dsa- judiu he' siyh'.

54 —Wa'ra- jah' kih' jnä' jmään' hñiin- jøøh', sa' jmää' ni' miih- lä'ja-. Tää' kyaan' ba' he', hī- jmää- jnä' jøøhn', hī- jwah' hnäh' laa' Dio kyaah' hnäh'.

55 Pero sa' kyuuu- hnäh' hī- he', jnä' ba' kyuu- jnih'. Cher'mah' ga'jwahn' sa' kyuu- jnih', jmään- hñiin- jaa- hī- ta' juu', lä'koo- laah' hnäh' ta' juu' dso'. Pero jnä' kyuu- jnih', hī- høøn- juu' kiyh'.

56 Abraham, dsa- ma-gyuh- jnän', ma' jēē- dsēy' lä'koo- ma' jøøy- he- lloo- koo- jmi' jēēy' jnä', hī- ga'jēēy' ba', he-ja- ga-lä'chaa' llu' —ga'jah' Jesús siyh'.

57 —Ni' to'lo'gya' ji- ñe- sa' ga' ma-hääh' hne- mah' jwah' ma-jēēh' Abraham —ga'jah' dsa- judiu he' siyh'.

58 —Ma'ra' ju'dsoo' jwēēhn- hnäh', jāā' sa' ga' ma'chaa- Abraham, ko-ja- ma' chaa- ba' jnä' —ga'jah' Jesús siyh'.

59 He-ja- ga'ka' dsa- he' kuu' mah' ma' tey' kiyh'. Pero ga'hmääh- Jesús jee' kih' dsa-, ya'hēēy' jee' ma' chih' gwah' ja-. Ga'ngēēy' jee' tääh' dsa-, ngaayh'.

9

Ga'mi'hlää' Jesús jaa- dsa-tuu'

1 Jee' ngē- Jesús ja-, ga'jēēy' jaa- dsa-tuu' hī- tuu' lä' ma' ga-lä'chaa'.

2 Mah' ga'ngii' jnääh' juu' kiyh':

—Ta'jwoh', ¿hii- kih' dsoo' he- laay' lä'na-, che' kih' hñiiy' o che' kih' cho'jmiiy- heh' ga-lä'chaa' tuu'?

³ Heˉjaˉ gaˉjähˉ Jesús s̄iyhˉ jnäähˉ:

—Jaˉ h̄ñiyˉ ds̄ēȳ dsooˉ niˉ choˉjm̄iiyˉ, heˉ laayˉ läˉnaˉ. Laayˉ läˉnaˉ mahˉ läˉjnäˉ taˉ kihˉ Dio n̄eˉ kiyhˉ baˉ.

⁴ Taˉkoˉ j̄iihˉ laˉ jm̄iiˉ, jmeeˉ biˉ kinˉ jmeenˉ taˉ kihˉ h̄iˉ gaˉcheeˉ jnäˉ. Waˉraˉ ngooˉ gaˉn̄uuˉ, niˉ jaaˉ moˉsoˉ leˉ jmeeˉ taˉ.

⁵ Taˉkoˉ j̄iihˉ gyanˉ jm̄iˉgyuuˉ laˉ, laanˉ waˉjeˉ kihˉ dsaˉ jm̄iˉgyuuˉ.

⁶ Maˉlaˉ maˉhl̄ēȳhˉ läˉjaˉ, gaˉh̄neyˉ hwaˉ mahˉ gaˉjmeeyˉ tuˉj̄iiˉ kyaahˉ jm̄iiˉ tuˉheyhˉ. Jaˉbaˉ kyaahˉ tuˉj̄iiˉ jaˉ, gaˉsuyˉ miˉn̄eˉ dsaˉtuuˉ heˉ.

⁷ Mahˉ gaˉs̄iyhˉ:

—Gwaˉ mahˉ goˉgyihˉ miˉn̄ehˉ jeeˉ chihˉ heˉ haaˉ jm̄iiˉ heˉ cheeˉ Siloé —juuˉ laˉ hn̄oøˉ jähˉ: heˉ gaˉcheeˉ dsaˉ.

Läˉjaˉ gaˉjmeeyˉ dsaˉ heˉ, naˉgyiyhˉ miˉn̄eyˉ. Maˉ jayhˉ maˉjnäˉ miˉn̄eyˉ, maˉ j̄ēȳ.

⁸ Dsaˉ h̄iˉ maˉ täähˉ kooˉ jeeˉ maˉ chihˉ hneˉ kiyhˉ, kyaahˉ gaˉ jñahˉ h̄iˉ maˉ j̄ēȳ läˉkoøˉ maˉ tuuyˉ, maˉ j̄ayhˉ:

—¿Jaˉ h̄iˉ naˉ heˉ h̄iˉ maˉ gyaˉ chuuyˉ maˉ nḡiyˉ kuuˉ? —gaˉjähˉ dsaˉ heˉ.

⁹ —H̄iˉ heˉ naˉ —maˉ jähˉ koˉllaäˉ.

—Läˉjaˉ laayˉ —maˉ jähˉ jñahˉ.

—Jnäˉ heˉ —maˉ j̄ayhˉ h̄ñiyˉ.

¹⁰ —¿Haˉ läˉjaˉ heˉ maˉ naˉ miˉn̄ehˉ? —gaˉjähˉ dsaˉ heˉ s̄iyhˉ.

¹¹ —Dsaˉ h̄iˉ cheeˉ Jesús, gaˉjmeeyˉ tuˉj̄iiˉ mahˉ gaˉsuyˉ miˉn̄enˉ. Jaˉgaˉ gaˉs̄iyhˉ jnäˉ: “Gwaˉ jeeˉ chihˉ Siloé mahˉ goˉgyihˉ miˉn̄ehˉ.” Mahˉ n̄eenˉ naˉgyih̄nˉ miˉn̄enˉ, läˉjaˉ baˉ gaˉl̄oøˉ j̄ēenˉ —gaˉjähˉ dsaˉ h̄iˉ maˉ tuuyˉ heˉ.

¹² —¿Naˉ baˉ dsaˉ heˉ? —gaˉjähˉ h̄iˉ maˉ täähˉ nḡiiˉ juuˉ kiyhˉ.

Mahˉ gaˉj̄ayhˉ:

—Saˉ manˉ.

Gaˉllaˉkyaäˉ dsaˉ fariseo jm̄iiˉ dsaˉ h̄iˉ maˉ tuuyˉ heˉ

¹³ Heˉjaˉ gaˉj̄äyˉ h̄iˉ maˉ tuuyˉ heˉ chaˉn̄eˉ dsaˉ fariseo.

¹⁴ Maˉjaˉ, laˉ jm̄iiˉ heˉ teeˉhˉ dsaˉ ds̄eˉ, maˉ gaˉjmeeyˉ Jesús tuˉj̄iiˉ heˉ kyaahˉ gaˉnäyˉ miˉn̄eˉ dsaˉ heˉ.

¹⁵ Koøˉ kaˉlähˉ gaˉnḡiiˉ dsaˉ fariseo juuˉ kihˉ h̄iˉ maˉ tuuyˉ heˉ, haˉ läˉ gaˉjmeeyˉ heˉ gaˉl̄oøyˉ j̄ēȳ.

—Gaˉsuyˉ tuˉj̄iiˉ miˉn̄enˉ, mahˉ gaˉgyih̄nˉ, jaˉgaˉ gaˉl̄oøˉ j̄ēenˉ —gaˉj̄ayhˉ s̄iyhˉ.

¹⁶ Koˉllaäˉ dsaˉ fariseo heˉ maˉ jähˉ:

—Saˉ laäˉ kyaäˉ Dio dsaˉ heˉ, heˉjaˉ saˉ h̄oøyˉ jm̄iiˉ heˉ teeˉhˉ dsaˉ ds̄eˉ.

Jñahˉ maˉ jähˉ:

—¿Haˉ läˉ laˉ juuˉ, heˉ jmeeˉ waˉ h̄iˉ chaˉ h̄iˉ koøˉ heˉ juhˉgaaˉ läˉnaˉ?

Saˉ gaˉh̄iiˉ kweeˉ juuˉ kiyhˉ.

¹⁷ Koøˉ kaˉlähˉ gaˉs̄iyhˉ dsaˉ h̄iˉ maˉ tuuyˉ heˉ:

—¿Heeˉ jwahˉ h̄ñaaˉ kihˉ h̄iˉ gaˉnäˉ miˉn̄ehˉ?

Mahˉ gaˉjähˉ dsaˉ h̄iˉ maˉ tuuyˉ heˉ:

—Jnäˉ jwahnˉ laayˉ jaaˉ h̄iˉ nḡēeˉ juuˉ kihˉ Dio.

¹⁸ Pero dsaˉ fariseo heˉ, saˉ maˉ laayˉ dsooˉ heˉ maˉ tuuyˉ dsaˉ heˉ mahˉ gaˉläˉjnäˉ miˉn̄eyˉ. Heˉjaˉ läˉj̄iihˉ gaˉt̄ēȳhˉ choˉjm̄iiˉ dsaˉ h̄iˉ gaˉläˉjnäˉ miˉn̄eˉ heˉ.

¹⁹ Mahˉ gaˉnḡiiyˉ juuˉ kiyhˉ:

—¿Che' ja-ba' joo' hnäh' hi- la-, hi- jawah' hnäh' ga-lä' chaä' tuu'? ¿Ha- lä' ja- he- ma-jëy- na'?

²⁰ He-ja- ga-jäh' cho'jmii- dsa- he':

—Dsoo' ba' hi- he' la- chih- kyaä' jnääh' la-, hi- ga-lä' chaä' tuu'.

²¹ Pero sa- ñe' jnääh' ni- miih- ha- lä' ja- he- ma-jëy- na', ni- sa- ñe' jnääh' hi- na- hi- ga-nä' mi'neý'. Ma-cha- ba' ji- ñe- kiyh', ngii' hnäh' juu' kiyh', hñii' bih' jmeeyh' juu' kyah' hnäh'.

²² Lä' ja- ba' ga-jäh' cho'jmii- dsa- he', jëeh' ma' gayh- dsa- fariseo hi- ma-tääh' juu' kwee- ha- lä' jmeey' cher'mah' jaä- jah' Jesús he' laä' Mesía. Mo-so- cha- jwë' kiyh' dsooy' gwah'.

²³ He-ja- ba' ja- ga-jäh' cho'jmiy-: "Ma-cha- ba' ji- ñe- kiyh', ngii' hnäh' juu' kiyh'."

²⁴ Koo- ka-läh' ga-tëeyh' dsa- ñuu- hi- ma' tuu' he' mah' ga-siiyh-:

—Kwa' ti'hmaah' kih' Dio ba', ja' kih' Jesús. Jëeh' ñe' jnääh' dsa- wa' hi- cha- hi- ba' he'.

²⁵ He-ja- ga-jëy- juu' kih' dsa- fariseo:

—Sa- man- che' laay' dsa- wa' hi- cha- hi-. Koo- he- la- ba' man-. He- ma' laan' tuu' mah' na' ma-jëen-.

²⁶ Koo- ka-läh' ga-ngii' dsa- fariseo juu' kiyh', ga-siiyh-:

—¿Hee- ga-jmeey' kyah'? ¿Ha- lä' ga-näy' mi'neh'?

²⁷ Mah' ga-jäh' hi- ma' tuu' he':

—Ma-jwah' ba' jnä' jää' mah' sa- ga-lä'-hnooh- hnäh' ma' nuuh'. ¿He-la' hnooh- hnäh' nuuh' ka-läh'? ¿Che' lä' kye- hnäh' hnooh- lee' hnäh' discípulo kyaay'?

²⁸ Mah' dsa- fariseo he' ga-ta' ga-haayh-, ga-siiyh-:

—Hne- ba' he', laah' discípulo kyaay'. Pero jnääh', laä' jnääh' discípulo kyaä' Moisé ba'.

²⁹ Ñe' jnääh' ga-hlëeh' Dio kyaah' Moisé. Pero kih' dsa- he', ni- miih- sa- ñe' jnääh' ha- ta' jay'.

³⁰ Mah' ga-jäh' hi- ma' tuu' he' siiyh-:

—Ha- lä' la' juu' he- sa- ñeh' hnäh' ha- ta- ja' dsa- he' mah' jnä' ga-jmeey' jëen-.

³¹ Ñe' ba' jne', sa- nuu- Dio kih' hi- jmee- wa' he- cha- he-. Pero kih' hi- gah' Dio mah' jmeey' lä- hnooh' Dio, hi- he' ba' nuuy- kih'.

³² Pero jih'koh' sa- ma-nuu' jne' kih' jaä- hi- lih- nä' mi'ne' dsa- hi- dsa-lä' chaä- tuu'.

³³ Wa-ra- jah' kih' sa- laä' kyaä' Dio dsa- ñuu- he', sa- cha- he- le' jmeey' ni- miih-.

³⁴ Mah' ga-siiyh- dsa- hi- ma' tuu' he':

—Kyaah' ga-lä' jë- dso kye- ga-lä' chaah- hne-, mah' hnooh- hlëeh' jnääh'.

He-ja- ga-llee- dsih' ka'hne-, ga-hëey' kih' go-te-.

Lä' koo- he- tuu' ba' laä' dsa- fariseo he'

³⁵ Ma' ga-nuuh' Jesús juu' he- ga-llee- dsih' ka'hne-, na'hnaäyh- mah' ga-siiyh-:

—¿Che' jmeeh- hne- dsoo' hoh' kih' Hi- ga-lëë' ngo'?

³⁶ —Chiih' jnä' hi- he', Dsa-jööh' kyaan-, mah' jmeen- dsoo' dsën- kiyh' — ga-jäh' dsa- he' siiyh-.

³⁷ —Ma' jëeh' ba' hne-, jnä' he', hi- kyaah' cheh' hlëeh' — ga-jäh' Jesús siiyh-.

38 Mah' ga' jāyh':

—Dsoo' ba' dsen' kyah' hne', Dsa-jøøh' kyaan'.

Mah' ga' juuyh' jney', ga' jmaäy' jøøh'.

39 Mah' ga' jāh' Jesús:

—Jan' jmi' gyuu' la' mah' wa' kye' dsa' kwaat' ha' lä' la' ju'dsoo' kin'. Lä' jëë' hi' sa' jëë', jëëy'. Hi' lä' jëë' hi' jëë', mo' so' lä' jnä' mi'nëy'.

40 Ko-llaq' fariseo hi' ma' tääh' kyaayh' jee' ja', ma' ga' nuuy' lä' ja', ga' ngiyy' juu' kih' Jesús:

—Çhe' jwa' lä' kye' jnääh' ka-läh' mo' so' jnä' mi'në' jnääh'?

41 Mah' ga' jāh' Jesús siyyh':

—Wa'ra' jāh' kih' tuuh' hnäh', ni' koo' dso'kye' sa' cha' kyah' hnäh'. Pero kih' he' jawah' hnäh', jnä' ba' mi'nëh' hnäh', he' ja' ba' na', lä' ma' kyeh' ja' ba' hnäh' dso'kye'.

10

Dsa' hi' hää' borrego kyaq'

1 'Ma'ra' ju'dsoo' jwëëhn' hnäh', hi' sa' dsa' he' ta' ho'haah' jee' tääh' borrego, mah' hnooyh' ta' jee' jyoh' dsa' hey', dsa' hii' ba' he' hi' dsa' kyaq' jah'.

2 Pero hi' dsa' he' ta' ho'haah', hi' he' ba' ma'ra' hi' hää' borrego.

3 Hi' cheh' høø' jee' ja', näy' ho'haah' wa'ra' ja' hi' hää' borrego he'. Hi' lä' jëë' borrego he' ma' nuuh' kiyh'. Lä' cheey' ba' tëëyh' lä' jaa' lä' jaa' mah' hwëëy' jee' ja'.

4 Ma' la' ma' hwëëy' lä' jëë' hi' laa' kyaay', mah' ja' ga' dsooy' jäy'. Lä' jëë' ba' dsa' nää' kaah' kiyh', jëëh' ma' kyuu' bih' lle' kiyh'.

5 Pero jaa' hi' sa' kyuyy', sa' lla' lley' kaah' kiyh'. Kyuyy' kih' hi' he', jëëh' sa' kyuyy' lle' kih' hi' jñah' he'.

6 Juu' na' hmää' lä' ja' ga' hlëëh' Jesús, he' ja' sa' ga' lä' ngëë' dsa' he' hee' ja' ma' jāyh'.

Pastor lluy' laq' Jesús

7 Ngoo' ba' Jesús hlëëyh' dsa' he':

—Ma'ra' ju'dsoo' jwëëhn' hnäh', jnä' he' laan' ho'haah' kih' borrego.

8 Lä' jëë' hi' ya' nää' jää' ga' kin', ma' laa' dsa' hii' hi' ma' hii' kih' dsa'. Pero ni' jaa' dsa' hi' laa' lä' koo' borrego sa' ga' nuu' kiyh'.

9 Jnä' he' laan' ho'haah'. Hi' dsa' taah' ta' ho'haah' ja', hi' he' ba' lää'. Mo' so' hii' goo' kiyh', le' dsa' taayh' mah' hwëëy' hi' jnøøyh' ba' he' kuyh'.

10 Wa'ra' ja' hi' hii', hëëy', jngëëyh' hi' heey' go'te'. Koo' he' ja' ba' jmeey'. Pero jnä' ma' jan' mah' jmeen' chaq' dsa' hi' mi'jää' jnih' cha' miuh'.

11 Jnä' he', laan' lä' koo' jaa' hi' hää' lluy' jah' kyaq'. Hi' lluy' he', kwaay' hñiyy' juuy' kih' borrego kyaay'.

12 Pero jaa' hi' hlääh' mah' hääy' jah' kyaq' jñah', kih' he' sa' laa' kyaq' hi' hlääh' he', he' ja' wa'ra' ga' jëëy' ja' lobo, beey' borrego, mah' kyuyy'. He' ja' gwa' lobo mah' dsa' chaayh' borrego. Jee' ja' dsa' saa' dsa' jñeey' wa' ha' cha' ha'.

13 Lä' ja' jmee' hi' hlääh', kyuyy' bih'. Jëëh', he' hlääyh' ba' ja'. Sa' cha' he' ga' tëë' jëëy' kih' borrego he'.

14 Jnā' he' laan' lä'koo- jaa- hi- hää- kwee- jah' kyaä'. Kyuu' ba' jnä' borrego kyaan'. Hi' lä'jēē- hi- laa' kyaan', kyuyy' jnä'.

15 Ja- ba' lä'ja-, kyuu' Täa' kyaan' jnä', hi' jnä' kyuu' jnih'. Hi' kwaan' hñiin' juun' kih' dsa- kyaan' hi- laa' lä'koo- borrego.

16 Hi' chaä- ga' jñah' dsa- kyaan' hi- laa' lä'koo- borrego hi- sa' ga' ma- taah' cha'neh'. Hi- he' ka- läh' jmee' bii' kin' na'teen' mah' lä'nuuyh' kin'. Hi' lä'ja-, lä'jēē- lee' koo- nää' ba', hi' jaa- ba' juuy'.

17 Hnäa' Täa' jnä', kih' he- kwaan' hñiin' juun'. Hi' ma- ngēē' ma- juun' lä'jiihn' ka- läh'.

18 Ni' jaa- sa' jngēēh' jnä', ta' la' jngēēyh' jnä' lä'na-. He- kwaan' hñiin' ba' ja- he- jngēēyh' jnä'. Na- ngēn' jwē' kwaan' hñiin' hi' lä'ja- na- ngēn' jwē' lä'jiihn' ka- läh'. He- la- ja- mada' he- ga' hyohn' kih' Täa' kyaan'.

19 Koo- ka- läh' sa' ga' hii' kwee- juu' kih' dsa- fariseo kyaah' juu' he- ma- hlēēh' Jesús ja-.

20 Jwēē' dsa- he' ma' jäh':

—Kye- jmi- lle' hñih', dsa- ngaah' ba' na-. ¿He- la' nuuh- hnäh' kiyh'?

21 Pero jñah' ma' jäh':

—Sa- hlēēh' lä'na-, jaa- hi- kye- jmi- lle' hñih'. ¿Ha- lä'ja- nä' jmi- lle' hñih' mi' nē' jaa- hi- tuu'?

Sa' ga' hii' dsa- judiu ma' heh' Jesús

22 Jwii- Jerusalén ma' jmee' dsa- jmi' kih' gwah'. Jii- gyuu' ma' toh- jmi' ja-.

23 Ma' ngē- Jesús jee' ma' chih' gwah' ja-, jee' la' hoo' na'hii' kih' Salomón.

24 Mah' ga' kuh' ga' lih- dsa- judiu kiyh', ga' siyh':

—¿Lih' ba' mi' jñäh' juu' kyaä' jñäh'? Chiih' jñäh' jēē- go- te-, cher' mah' hne- he' laah' Cristo.

25 He- ja- ga' jēēh- Jesús juu' kiyh':

—Ga' jwēēhn' ba' hnäh' jää', mah' sa' ga- lä- dsoo' hoh' hnäh'. Lä- jē- he- jmeen' kyaah' mada' kih' Täa' kyaan', he- ja- na- jmee' ju' dsoo' kin'.

26 Pero hnäh' sa' ma- dsoo' hoh' hnäh' kin', jēēh' sa' laah' hnäh' borrego kyaan'.

27 Lä'jēē- borrego kyaan' nuuh' kin'. Jnä' kyuu' jnih', hi' dsa- nääy' kyaah' jnä'.

28 Jnä' kwēēh' jnih' he- kyaah' chaay- tää'. Jih' koh' mo' so' juuy'. Ni' jaa- sa' lih' hwēēy' ja' goon'.

29 Täa' kyaan' hi- ga' kwēēh- jnä', jōōh' gyih' lä' koh' ga' kih' je' lä'jēē-. Ni' jaa- sa' lih' hwēēy' ja' goo- Täa' kyaan'.

30 Koo- ba' laa' jnä' kyaah' Täa'.

31 Koo- ka- läh' ga' ka' dsa- judiu kuuy' mah' ma' tey' kiyh'.

32 He- ja- ga' jäh' Jesús siyh':

—Cha' miih' he- llu' he- ma- mi- jñään' cha'neh' hnäh' kyaah' be' kih' Täa' kyaan'. ¿Hee- koo- kih' jee' lä'jē- he- ja-, he- hnooh- hnäh' teh' hnäh' kuuy' kin'?

33 Mah' ga' jäh' dsa- judiu he' siyh':

—Sa' te' jñäh' kuuy' kyah', kih' ta' llu' he- ma- jmeeh'. Te' jñäh' kuuy' kyah' kih' he- mi- kwah' Dio. Jēēh' dsa- nuuh- ba' hne-, mah' jmääh- hñaaah' Dio.

34 He- ja- ga' jäh' Jesús siyh' dsa- he':

—¿Che' sa' na' sih' né' ley jnän' lä' la' : "Jnä' ga' jwahn', dio laah' hnäh'?"

³⁵ Kyah' hnäh' hi' ga' hyoh' juu' kiyh', ga' jäyh' "dio". Hi' juu' kiyh' ja', sa' le' hee'.

³⁶ Cher'mah' Täa' kyaan' ga' hñaa' jnä' mah' ga' cheey' jnä' jmi' gyuu' la', ¿he' la' jwah' hnäh' kin', mi' kwahn' Dio, kih' he' ma' jwahn', jnä' he' laan' Joó' Dio?

³⁷ He' ja' sa' cha' he' kih' lä' heeh' hnäh' kin', wa'ra' jäh' kih' jnä' sa' jmeen' ta' he' jmee' Täa' kyaan'.

³⁸ Pero cher'mah' jmee' ba' jnä', ma' ke' sa' dsoo' hoh' hnäh' kin', jmee' hnäh' dsoo' kih' ta' he' jmeen' ba', mah' kyaah' koo' hä' ja' ba' lä' ngéeh' hnäh', Täa' he' kyaah' jnä', hi' jnä' he' kyaahn' Täa'.

³⁹ Koo' ka' läh' ma' hnøoy' ma' saayh' Jesús, pero ga' laa' bih' kih' dsa' he'.

⁴⁰ Mah' ngooy' ka' läh' ta' hngaah' jmi' Jordán, ja' ba' ta' jee' ga' chaa' Jwaa' dsa' jmi' lä' ma' to' né'. Jee' ja' ga' jäyh'.

⁴¹ Jwëë' dsa' na' naä' jee' ma' gyay', mah' ma' jäyh' :

—Ma' ra' ju' dsoo', ni' koo' he' juh' gaa' sa' ga' jmee' Jwaa'. Pero lä' jë' he' ga' jäyh' kih' hi' la', ma' la' ju' dsoo'.

⁴² Hi' jwëë' dsa' ga' lä' dsoo' dsé' kiyh' jee' ja'.

11

Ga' juu' Lázaro

¹ Ma' dsaah' jaa' dsa' ñuuh' hi' chee' Lázaro, dsa' chaa' Betania, ja' ba' jwii' mah' jee' ma' chaa' María kyaah' Marta dsa' mé' øøyh'.

² María he' hi' ga' huu' naa' mi' jwii' ti' Jesús mah' ga' mi' kiyh' kyaah' jñu' lley', ma' laay' dsa' mé' øøh' Lázaro hi' ma' dsaah' he'.

³ He' ja' lä' uu' dsa' mé' he' ga' chee' juu' kih' Jesús:

—Dsa' jøøh' kyaan', dsaah' dsa' ñuuh' hi' hnaah' —ga' siyh' Jesús.

⁴ Ma' ga' nuu' Jesús lä' ja', mah' ga' jäyh' :

—Sa' juuy' kyaah' dsoo' ja'. He' ja' mi' jnää' jaa' Dio ba' hi' jøøh', hi' mi' jnää' laa' jøøh' Joó' Dio ka' läh'.

⁵ Peer' ma' hnää' Jesús Marta kyaah' María, kyaah' Lázaro.

⁶ Lä' ma' ga' nuu' Jesús kih' hi' ma' dsaah' he', ga' jäyh' ga' to' jmi' jee' ma' gyay' ja'.

⁷ Ma' ngéë' he' ja', ja' ga' ga' jäyh' siyh' jnääh' discípulo:

—Ma' jne' ka' läh' ta' hwa' Judea.

⁸ Mah' ga' chiih' jnääh' :

—Ta' jwoh', hnøø' dsa' kaah' he' ma' te' kuu' kyah', mah' jwah' ga' hne' goh' ka' läh' jee' oo'.

⁹ Mah' ga' jäh' Jesús siyh' jnääh' :

—¿Ja' gya' to' hor' kye' koo' jmi'? Hih' hi' ga' naä' ta' la' jmi', sa' tēyh'. Jëeh', jëey' wa' je' kih' jmi' gyuu' la'.

¹⁰ Pero hi' ga' naä' ta' la' hwé', dsa' tēyh'. Jëeh', mo' so' jnä' wa' je' kih' jmi' gyuu' la'.

¹¹ Ma' ngéë' ma' jäyh' lä' ja', ja' ga' ga' jäyh' ka' läh' :

—Ma' gwii' Lázaro ome' jnän', nün' mah' na' chaa' jnih'.

¹² He' ja' ga' jäh' jnääh' :

—Dsa' jøøh' kyaan', cher'mah' na' gwiiy', ja' kiyh'.

13 He⁻ la⁻ ma⁻ jah^ʼ Jesús, kih^ʼ he⁻ ma⁻ na⁻ juuy^ʼ ba^ʼ ja⁻. Pero ma^ʼ lii^ʼ jnaäh^ʼ, na⁻ gwiiy⁻ he⁻ teeyh⁻ dsëy^ʼ ba^ʼ ja⁻, he⁻ ma⁻ hlëëh^ʼ Jesús lä⁻ ja⁻.

14 Ja⁻ ga^ʼ ga⁻ jah^ʼ Jesús jëë⁻ go⁻ te⁻:

—Ma⁻ na⁻ juu^ʼ ba^ʼ Lázaro.

15 Jëë⁻ ba^ʼ dsën⁻ he⁻ sa^ʼ ga^ʼ ma⁻ gyan^ʼ jee^ʼ oo⁻, jëëh^ʼ lä⁻ ja⁻ la^ʼ llu^ʼ kyah^ʼ hnäh^ʼ mah^ʼ lä⁻ ja⁻ lä⁻ dsoo^ʼ hoh^ʼ hnäh^ʼ. Ma^ʼ jne^ʼ ma⁻ jëë⁻ jnih^ʼ.

16 Ja⁻ ga^ʼ ga⁻ jah^ʼ Tamá, hi⁻ ma⁻ tēeyh⁻ Dsa⁻ suu⁻, ga⁻ siiyh⁻ jnääh^ʼ:

—Ma⁻ jne^ʼ ka⁻ läh^ʼ, mah^ʼ juu^ʼ jne^ʼ ko⁻ jøh^ʼ kyaayh^ʼ.

Ga⁻ kwa^ʼ Jesús be^ʼ kih^ʼ dsa⁻ më⁻ øøh⁻ Lázaro

17 Ma^ʼ hya⁻ kye^ʼ jmi^ʼ na⁻ haa^ʼ Lázaro ma^ʼ ga⁻ lloo^ʼ Jesús jee^ʼ ja⁻.

18 Jee^ʼ jwi^ʼ Betania ja⁻, ma^ʼ jã⁻ jã⁻ kih^ʼ Jerusalén, koø⁻ hnë⁻ kilómetro ba^ʼ.

19 Jwëë⁻ dsa⁻ judiu na⁻ nää^ʼ na⁻ jëëy⁻ Marta kyaah^ʼ María, na⁻ kway⁻ be^ʼ kiyh^ʼ mah^ʼ sa^ʼ wa⁻ meeh⁻ dsëy^ʼ he⁻ ga⁻ juu^ʼ Lázaro øøyh⁻.

20 Ma^ʼ ga⁻ nuu^ʼ Marta ja^ʼ Jesús, ya⁻ hëëy^ʼ mah^ʼ ngooy^ʼ ga⁻ mi⁻ jëey⁻. Pero ga⁻ jä⁻ ba^ʼ María cha⁻ neh⁻.

21 Ma^ʼ ga⁻ jee^ʼ Marta Jesús mah^ʼ ga⁻ siiyh⁻:

—Dsa⁻ jøøh^ʼ kyaan⁻, wa⁻ ra⁻ jã⁻ kih^ʼ ma^ʼ ñeh^ʼ jee^ʼ la⁻, sa⁻ ma⁻ juu^ʼ dsa⁻ ñuuh⁻ øøhn^ʼ.

22 Jnä^ʼ man⁻, ga⁻ lä⁻ jë⁻ he⁻ ngiih^ʼ kih^ʼ Dio, kway^ʼ ba^ʼ —ga⁻ jãh⁻ Marta.

23 —Lä⁻ jiih^ʼ ba^ʼ øøh^ʼ —ga⁻ jãh⁻ Jesús siiyh⁻.

24 —Jnä^ʼ man⁻ lä⁻ jiiyh^ʼ wa⁻ ra⁻ ga⁻ tē⁻ jee^ʼ lä⁻ jiih^ʼ dsa⁻ jee^ʼ llaa⁻ jmi^ʼ —ga⁻ jãh⁻ Marta siiyh⁻.

25 Mah^ʼ ga⁻ jãh⁻ Jesús siiyh⁻:

—Jnä^ʼ he^ʼ hi⁻ mi⁻ jiih^ʼ dsa⁻, hi⁻ jmeen⁻ chaay⁻. Hi⁻ jmee⁻ dsoo^ʼ dsë^ʼ kin⁻, ma⁻ ke⁻ ga⁻ juuy^ʼ, lä⁻ jiiyh^ʼ ka⁻ läh^ʼ.

26 Ga⁻ lä⁻ jëë⁻ hi⁻ chaa⁻ mah^ʼ jmeey^ʼ dsoo^ʼ dsëy^ʼ kin⁻, ma⁻ ke⁻ ga⁻ juuy^ʼ, sa⁻ jãy^ʼ lä⁻ ja⁻. ¿Che^ʼ heeh^ʼ juu^ʼ la⁻? —ga⁻ jãh⁻ Jesús siiyh⁻.

27 —Jaah⁻, Dsa⁻ jøøh^ʼ kyaan⁻, hee^ʼ ba^ʼ jnä^ʼ, hne⁻ he^ʼ Cristo, Joø⁻ Dio hi⁻ hii⁻ juu^ʼ kih^ʼ jã⁻ jmi⁻ gyuu⁻ la⁻ —ga⁻ jãh⁻ Marta.

28 Ma^ʼ ngëë⁻ ma⁻ jãyh⁻ lä⁻ ja⁻, ñeey⁻ na⁻ teeyh⁻ María øøyh⁻ mah^ʼ na⁻ hlëëyh⁻ kyaah^ʼ juu^ʼ hii⁻ mah^ʼ sa⁻ nuu⁻ dsa⁻ kiyh^ʼ, ga⁻ siiyh⁻:

—Hii⁻ ta⁻ jwoh^ʼ ma^ʼ ja⁻, tēeyh⁻ hne⁻.

29 Ma^ʼ ga⁻ nuu^ʼ María lä⁻ ja⁻, lä⁻ चाह^ʼ ja⁻ ga⁻ nooy⁻ ngooy^ʼ ga⁻ mi⁻ jëey⁻ Jesús.

30 Sa^ʼ ga⁻ ma⁻ he⁻ Jesús ta⁻ jee^ʼ jwi⁻ mäh⁻ ja⁻. Lä⁻ ma⁻ cheyh^ʼ ja⁻ ba^ʼ jee^ʼ ga⁻ jëey^ʼ Marta.

31 Ma^ʼ tääh^ʼ dsa⁻ judiu cha⁻ neh⁻ kih^ʼ María ma^ʼ kway⁻ be^ʼ. Ma^ʼ ga⁻ jëey^ʼ ga⁻ noo⁻ María mah^ʼ ngooy^ʼ ko⁻ chih^ʼ, he⁻ ja⁻ ga⁻ nää^ʼ dsa⁻ he^ʼ kaah^ʼ kiyh^ʼ, ma^ʼ jãyh^ʼ:

—Ngooy^ʼ ta⁻ jee^ʼ la⁻ to⁻ høø⁻ mah^ʼ ga⁻ hooyh^ʼ jee^ʼ oo⁻.

32 Ma^ʼ ga⁻ lloo^ʼ María jee^ʼ ma^ʼ cheh^ʼ Jesús, ga⁻ juuyh^ʼ jnëy⁻ cha⁻ nëy⁻ mah^ʼ ga⁻ siiyh⁻:

—Dsa⁻ jøøh^ʼ kyaan⁻, wa⁻ ra⁻ jã⁻ kih^ʼ ma^ʼ ñeh^ʼ jee^ʼ la⁻, sa⁻ ma⁻ juu^ʼ dsa⁻ ñuuh⁻ øøhn^ʼ.

33 Ma^ʼ ga⁻ jëë⁻ Jesús hooyh⁻, hi⁻ ga⁻ jëëy^ʼ hooch⁻ dsa⁻ kaah^ʼ kyaay^ʼ hi⁻ ma^ʼ jmee⁻ ko⁻ jøh^ʼ kyaayh^ʼ, he⁻ ja⁻ ga⁻ lä⁻ meeh⁻ dsëy^ʼ jwërte, lä⁻ jiih^ʼ ga⁻ jii^ʼ neh⁻ tuh⁻ dsëy^ʼ.

34 Mah^ʼ ga⁻ siiyh⁻:

—¿Ha⁻ ga⁻ kyaah⁻ hnih⁻?

Mah⁻ ga⁻ jāyh⁻:

—Dsa⁻ jøøh⁻ kyaan⁻, ña⁻ mah⁻ go⁻jēeh⁻.

³⁵ Peer⁻ ga⁻ hoooh⁻ Jesús.

³⁶ Mah⁻ ga⁻ jāh⁻ dsa⁻ judiu⁻ he⁻:

—Jēē⁻ da⁻, he⁻ ba⁻ che⁻ ma⁻ hnāäy⁻.

³⁷ Mah⁻ ga⁻ jāh⁻ kō⁻llaä⁻ dsa⁻ he⁻:

—Dsa⁻ na⁻, ga⁻ jmeey⁻ ga⁻ lä⁻jnä⁻ mi⁻nē⁻ jāä⁻ dsa⁻ tuu⁻. ¿Che⁻ sa⁻ le⁻ ma⁻ jmeey⁻ mah⁻ sa⁻ ma⁻ juu⁻ dsa⁻ oo⁻?

Ga⁻lä⁻jiih⁻ Lázaro

³⁸ Koo⁻ ka⁻ läh⁻ ga⁻ lä⁻meeh⁻ dsē⁻ Jesús, mah⁻ ngooy⁻ chuh⁻ jee⁻ la⁻ to⁻høø⁻. Heh⁻ to⁻høø⁻ ja⁻, ma⁻ na⁻ jnē⁻ kyaah⁻ koo⁻ mi⁻kuu⁻.

³⁹ Mah⁻ ga⁻ jāh⁻ Jesús:

—Jñuuh⁻ hnäh⁻ kuu⁻ na⁻.

Mah⁻ ga⁻ jāh⁻ Marta dsa⁻ mē⁻ øøh⁻ hñ⁻ he⁻ siyh⁻ Jesús:

—Dsa⁻ jøøh⁻ kyaan⁻, ma⁻ hēēy⁻ mi⁻juu⁻, jēēh⁻ ma⁻hya⁻ kye⁻ jmi⁻ na⁻juuy⁻.

⁴⁰ Mah⁻ ga⁻ jāh⁻ Jesús siyh⁻:

—¿Ja⁻ ma⁻ jwēēhn⁻ hne⁻, cher⁻mah⁻ ga⁻ jmeeh⁻ dsoo⁻ hoh⁻, jēēh⁻ he⁻ juh⁻ gaa⁻ he⁻ jmee⁻ Dio?

⁴¹ Ja⁻ ga⁻ ga⁻ jñuuyh⁻ mi⁻kuu⁻ he⁻ ma⁻ na⁻ jnē⁻ hoo⁻ to⁻høø⁻ ja⁻, jee⁻ ma⁻ hää⁻ hñ⁻ he⁻. Ja⁻ ga⁻ ga⁻ jēē⁻ Jesús ta⁻ gyuuh⁻, ga⁻ jāyh⁻:

—Tää⁻ kyaan⁻, kwan⁻ ti⁻hmaah⁻ kyah⁻, jēēh⁻ ma⁻ nūuh⁻ ba⁻ kin⁻.

⁴² Ma⁻ ba⁻ jnä⁻, nuuh⁻ ba⁻ hne⁻ kin⁻ tää⁻. He⁻ jwahn⁻ lä⁻la⁻, la⁻ llu⁻ kih⁻ hi⁻ tääh⁻ nuu⁻ lä⁻ku⁻ lä⁻ji⁻ kin⁻ jee⁻ la⁻, mah⁻ lä⁻ja⁻ lä⁻dsoo⁻ dsēy⁻, hne⁻ ba⁻ ga⁻ cheeh⁻ jnä⁻.

⁴³ Ma⁻ la⁻ ma⁻ jāyh⁻ lä⁻ja⁻, ga⁻ hlēēyh⁻ koo⁻ ki⁻ gaa⁻:

—¡Lázaro, go⁻ hēē⁻ jee⁻ na⁻!

⁴⁴ He⁻ ja⁻ ya⁻ hēē⁻ hi⁻ ma⁻ na⁻ juu⁻ he⁻ lä⁻ ma⁻ na⁻ gyoh⁻ ja⁻ goo⁻ tñy⁻, kyaah⁻ hmi⁻h⁻ he⁻ ga⁻ gyaah⁻ dsih⁻ ma⁻ ga⁻ juuy⁻, hi⁻ lä⁻ ma⁻ na⁻ løø⁻ ja⁻ mo⁻nēy⁻ kyaah⁻ hmi⁻h⁻ sa⁻luu⁻. Mah⁻ ga⁻ jāh⁻ Jesús:

—Jēey⁻ sa⁻ hmi⁻h⁻, mah⁻ wa⁻ ngēy⁻.

Ma⁻ hnooh⁻ dsa⁻ ha⁻ lä⁻jee⁻ ma⁻ saayh⁻ Jesús

(Mt. 26:1-5; Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2)

⁴⁵ Jwēē⁻ dsa⁻ judiu⁻ hi⁻ na⁻ nää⁻ kyaah⁻ María ga⁻ lä⁻dsoo⁻ dsēy⁻ kih⁻ Jesús, ma⁻ ga⁻ jēēy⁻ he⁻ ga⁻ jmeey⁻ lä⁻ja⁻.

⁴⁶ Pero kō⁻llaä⁻ dsa⁻ he⁻ na⁻näy⁻ na⁻ jēēy⁻ dsa⁻ fariseo na⁻ jmeeyh⁻ juu⁻ ha⁻ lä⁻ ga⁻ jmee⁻ Jesús.

⁴⁷ He⁻ ja⁻ jmi⁻ dsa⁻ kaah⁻ kyaah⁻ dsa⁻ fariseo ga⁻ kuyh⁻ lä⁻ jēē⁻ dsa⁻ ta⁻ dsa⁻ gyuuh⁻ kyaay⁻, ma⁻ jāyh⁻:

—¿Ha⁻ lä⁻ jmeen⁻? Peer⁻ cha⁻ mi⁻h⁻ he⁻ juh⁻ gaa⁻ jmee⁻ dsa⁻ ñuuh⁻ he⁻.

⁴⁸ Cher⁻mah⁻ ga⁻ kwan⁻ jwē⁻ jā⁻ lä⁻ na⁻ ba⁻, lä⁻ jēē⁻ ba⁻ dsa⁻ lä⁻ hēē⁻ kiyh⁻. He⁻ ja⁻ ya⁻ nää⁻ dsa⁻ roma ya⁻ hēey⁻ jee⁻ jwñ⁻ jñän⁻ hi⁻ lä⁻ kaa⁻ hwa⁻ jñän⁻ ka⁻ läh⁻.

⁴⁹ Caifá, jāä⁻ dsa⁻ kyaah⁻ dsa⁻ judiu⁻ he⁻, ma⁻ laä⁻ dsa⁻ jøøh⁻ kyaä⁻ lä⁻ jēē⁻ jmi⁻ dsa⁻ ji⁻ ñe⁻ ja⁻. Ga⁻ jāyh⁻:

—Ni⁻ mi⁻h⁻ sa⁻ ñeh⁻ hnäh⁻.

50 Che' sa' laah' hnäh' llu' ga' he' juu' jaa' dsa-nuuh' kih' dsa-goo' jne', lä'koh' ga' he' hee' lä'kaa' hwa' la' -ga-jäh' Caifá.

51 Ja' he' ga-hlëëyh' jee' tēëy' hñiiy' ja'. Kih' he' ma' laay' dsa-jøøh' kyaa' jmi' dsa-ji' ñe' ja', he' ja' ba' ja' ga' jmee' Dio ga-hlëëyh' lä'ja', ga-ngëëy' juu' he' juu' Jesús kih' lä'jēē' dsa- judiu.

52 Hi' ja' ma' la' kih' dsa- judiu ja' juuy', he' hnøøy' jmäy' koø- nää' dsa- ba' jee' lä'jēē' hi' laa' joø' Dio hi' na-saa' na-jñee' wa' ha' cha' ha'.

53 Jmii' ja' ga-taayh' ko-jøh' juu' kwee' mah' jngëëyh' Jesús.

54 He' ja' mo'so' ga-ngē' Jesús jnä'hä' jee' kih' dsa- judiu. Ya' hëëy' hwa' Judea, ngooy' koø' jee' jwii' he' chee' Efraín he' hla- jäh' kih' hwa' ki'. Jee' ja' ga-jä' jnääh' ko-jøh' kyaayh'.

55 Ma' ngoo' ya-jäh' tē' jmi' he' kuh' dsa- judiu borrego mäh'. Jwëë' dsa- hi' chaa' jee' ja' na'näy' ta' Jerusalén mah' mi-luuy' hñiiy' lä'koø' tēē' dsa- jmee' jää' ja' ga' tē' jmi'.

56 Ma' hnaah' dsa- he' Jesús, ma' hlëëyh' kyaah' dsa-kyaa'yh' jee' ma' chih' gwah', ma' jäh'y':

-¿Ha' lä' jēēh' hnäh'? ¿Che' sa' jäy' jee' jmi' la'?

57 Dsa-kaah' kyaa' jmi' dsa- he' kyaah' fariseo ga' jmee' mada':

-Cher' mah' hi' hnäh' ga-jēēh' hnäh' ha' ta' ngēy', ja' ya' jmeeh' hnäh' juu' chah' mah' dsa-nää' dsa- dsa-chaa'yh'.

12

Ga'huu' María naa' mi' jwii' tii' Jesús

(Mt. 26:6-13; Mr. 14:3-9)

1 Jñii' jmi', jää' ja' ga' tē' jmi' he' kuh' dsa- borrego mäh', ñee' Jesús ta' Betania jee' ma' gya' Lázaro hi' ga' jmee' Jesús ga' lä'jiih' ma' ngëë' ma' na' juuy'.

2 Jee' ja' ga' jmeey' ma' nuu' kyaah' Jesús. Marta ma' llooh' ma' nuu', hi' Lázaro he', ma' laa' jaa' hi' ma' gya' ko-jøh' kyaah' Jesús nē' mes' ja'.

3 Ja' ga' ga'ka' María koø' sē' jmi' mi' jwii' he' chee' nardo, he' hmooh' jwërte. Ga' huuy' tii' Jesús. Mah' ga' mi' kiyh' kyaah' jñu' lley'. Ga' hii' mi' jwii' lä'kaa' cha'neh' ja'.

4 Mah' ga' jäh' jaa' dsa-kyaa'h' jnääh', hi' ma' chee' Juda Iscariote, joø' Simón hi' ga' hñii' kih' Jesús kēē':

5 -¿He' la' sa' ma' hñii' jmi' mi' jwii' na', lä'koø' kye' hnē' hña' loo' jmi' ta' mah' ma' kwëëhn' hi' tä' ñee'?

6 He' ga' jäh' lä'ja', ja' kih' he' ma' jmeey' be' kih' hi' tä' ñee' ja', kih' he' ma' hëëy' ba' ja'. Jēēh' ma' høøy' sa'tuh' jee' ma' tääh' kuu' mah' ma' hwëëy' jee' na' hmää'.

7 Mah' ga' jäh' Jesús:

-Ta' ha' kiyh'. Jēēh', jmi' mi' jwii' na' he' ma' høøy' mah' ma' huuy' jnä' wa'ra' ga' tē' jee' haan'.

8 Hih' hi' tä' ñee', lä' ma-täayh' na' ba' kyaah' hnäh'. Pero jnä', mo'so' gyan' ki-wëë' jee' kyah' hnäh' -ga-jäh' Jesús.

Ma' hñøø' dsa-kaah' ma' jngüy'h' kih' Lázaro ka-läh'

9 Ga' lä' ñe' jwëë' dsa- judiu he' ma' gya' Jesús jwii' Betania mah' na'näy' jee' ja'. Pero ja' ma' la' kwaat' kih' Jesús ja' na'näy', he' na'jēëy' Lázaro, hi' ga' lä'jiih' ma' ngëë' ma' na' juu' ba' ja'.

10 He-ja- ga-taah' dsa-kaah' kyaa' jmi-dsa- he' juu' kwee- mah' ma' jngëeyh' Lázaro ka-läh'.

11 Jëeh', kwaat- kih' Lázaro ja-, jwëë' dsa- judiu ga-beey' dsa-kaah' kyaay' mah' ga-heeyh- kih' Jesús ba'.

Ga-he' Jesús na-dsëë- jaa- burr- jee' jwii- Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40)

12 Ma' ga-jnä' jyoh' jmi', jwëë' jwërte dsa- ma' tääh' jee' të- jmi' ja-. Ma' ga-nuuy' ja' Jesús ta- jwii- Jerusalén,

13 ga-kay' gooh' hma-su' mah' ga-näay' ga-mi-jëey' Jesús. Mah' ma' jäyh':

—jHe- ba' che- lluu' Dio! jDio kyaah' hi- ja' na- lä-hih- kiyh'! Laay' Rey jnän'- ga-jäh' dsa- Israel he'.

14 Ga-hñah' Jesús jaa- burr- mah', mah' ga-wiiy' ka'luu', lä-koö- na-sii- juu' kih' Dio:

15 Ta- wa' gah' hnäh' dsa- chaä- jwii- Sión.

Hii- Rey kyaah' hnäh' ja' na-,

dsëëy- jaa- burr- mäh'.

16 He- ga-la' lä-ja-, sa- ga-lä-ngëë' jnääh' discípulo kyaay' lä- ma' to-në'. Pero ma' ngaah' Jesús gyuh', ja-ga' ga-lä-ngëë' jnääh' kih' Jesús ba' ja- ma' hlëeh- lä-koö- ma' na-sii- jäh', he- ga-jmee' dsa- jiih- kiyh'.

17 Dsa- hi- ma' tääh' kyaah' Jesús lä-koö- ma' ga-tëeyh' Lázaro neh' to-høø- lä-koö- ma' ga-mi-jiiyh', ma' jmeeyh- juu' lä-koö- ga-jëey' jee' ja-.

18 He-ja- jwëë' dsa- na-nää' ga-mi-jëey' Jesús, lä-koö- ma' ga-nuuy' kih' he- juh- gaa- he- ga-jmeey'.

19 Pero dsa- fariseo ma' jäyh' siiyh' dsa-kyaayh':

—Jëë da'. Ni' miih- sa' cha- he- le' jmeen'. Lä-jëë- ba' dsa- ga-nää' chaä' kaah' kiyh'.

Ko-llaa' dsa- griego ga-hnaayh- Jesús

20 Jee' kih' dsa- hi- na-nää' na-hnääh- Dio jee' të- jmi', ma' tääh' ko-llaa' dsa- griego.

21 Dsa- griego he', ya-nää' koo' kih' Felipe, dsa- ma' chaä- Betsaida he- na-heë' hwa' Galilea. Ga-chuuy' kyaah', ga-siiyh':

—Hne- dsa- ñiih-, hnøø- jnääh' lla' jnääh' juu' kyaah' Jesús.

22 He-ja- ngoo' Felipe mah' na-chiiyh' Andre'. Hi' Andre' he' kyaah' Felipe na-hlëëyh' Jesús.

23 He-ja- ga-jëeh- Jesús juu' kiyh', ga-jäyh':

—Ma-të' hor- jee' lee' jøøh' Hi- ga-lëë' ngo' la-.

24 Ma-ra' ju'dsoo' jwëëhn- hnäh', cher' mah' sa- ga-toh' koö- mi'trigo jee' gwaah' hi- sa- ga-hya-, ma-jä' lä- ma-la' ja-ba'. Pero cher' mah' ga-hya- mi' ja-, cha-miih- mi' kwa'.

25 Lä-ja-, hi- sa- kwaa' hñii' juu', hi- he' heë' go-te-. Pero hi- kwaa' hñii' juu' jmi-gyuh' la-, he- hääy- hñiiy' ba' ja- mah' ga-chaay- tää' ga-lä-jë' joh' jmi' cha-.

26 Hi- mi-te' kin-, wa' jmeey' ko-jøh' kyaah' jnä'. Ja-ba' jee' naahn- na'gyan', jee' ja- dsa-taayh' ka-läh' hi- mi-te' kin-. Hii' mi-te' kin-, Tää' kyaan' jmääy' jøøh'.

Ga-jmee' Jesús juu' he- juuy'

27 Peer⁺ chaan⁻ cha⁻miih⁻ huu⁺dsē⁻. ¿Hee⁻ na⁻ jwahn⁻ na⁺? ¿Che⁻ jwahn⁻: “Tää, lää⁺ jnä⁺ kih⁺ he⁻ dsa⁻ngēēn⁻ la⁻”? Sa⁺ le⁺ jwahn⁻ lä⁻na⁻. Jēēh⁺, kih⁺ he⁻ja⁻ ba⁺ jan⁺.

28 Tää, mi⁻ jnää⁺ he⁻ laah⁺ jøøh⁺ —ga⁻jäh⁺ Jesús.

Hor⁻ ja⁻ ga⁻lä⁻nuu⁺h⁺, ga⁻hlēēh⁺ gyuu⁺h⁺:

—Ma⁻mi⁻ jnää⁺ ba⁺ jnä⁺ he⁻ laan⁺ jøøhn⁺, hi⁻ mi⁻ jnään⁺ ka⁻läh⁺ he⁻ laan⁺ jøøh⁺.

29 Jwēē⁺ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ tääh⁺ jee⁺ ja⁻, ga⁻nuuy⁺ he⁻ ga⁻hlēēh⁺ gyuu⁺h⁺, he⁻ja⁻ ga⁻jäh⁺:

—Go⁻ ñih⁺ ba⁺ na⁻ ma⁻hi⁺.

Jñah⁺ ma⁺ jäh⁺:

—Jaa⁻ ángel ba⁺ na⁻ ma⁻hlēēh⁺ kyaayh⁺.

30 Mah⁺ ga⁻jäh⁺ Jesús siyh⁺:

—Sa⁻ ma⁻ja⁻ juu⁻ na⁻ kwaat⁻ ki⁻ jnä⁺. Kyah⁺ hnäh⁺ ba⁺ na⁻ ma⁻ja⁻ juu⁻ na⁻.

31 Na⁻ ma⁻tē⁻ jmi⁺ jee⁺ ka⁻ Dio ju⁻dsoo⁻ kih⁺ jmi⁻gyuu⁺ la⁻. Hi⁻ ma⁻tē⁻ hor⁻ jä⁻ o⁻hih⁻ hi⁻sa⁻llu⁻ hi⁻ jmee⁺ hih⁻ jmi⁻gyuu⁺ la⁻.

32 Wa⁻ra⁻ ga⁻chaa⁻ dsa⁻ jnä⁺ gyuu⁺h⁺, tēēn⁻ lä⁻jēē⁻ hi⁻ ya⁻nää⁺ kyaah⁺ jnä⁺ —ga⁻jäh⁺ Jesús.

33 He⁻ ga⁻hlēēyh⁺ lä⁻ja⁻, ga⁻mi⁻ jnääy⁻ ha⁻ lä⁻ kyaah⁺ ma⁻juuy⁺ ba⁺ ja⁻.

34 He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁺ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ tääh⁺ jee⁺ ja⁻:

—Ma⁻nuu⁺ jnääh⁺ lä⁻koo⁻ na⁻si⁻ juu⁻ kih⁺ Dio. Cristo chaa⁻ tää⁺ ba⁺. ¿He⁻la⁻ jwah⁺ hne⁻, jmee⁺ bii⁺ kih⁺ Hi⁻ga⁻lēē⁻ngo⁻ chaa⁻ dsa⁻ gyuu⁺h⁺? ¿Hi⁻ ba⁺ he⁻ hi⁻ jwah⁺ hne⁻ Hi⁻ga⁻lēē⁻ngo⁻?

35 Mah⁺ ga⁻jäh⁺ Jesús siyh⁺:

—Ko⁻hwēē⁺ ga⁻ jnä⁺ wa⁻je⁻ jee⁺ kyah⁺ hnäh⁺. Ngē⁺ hnäh⁺, ta⁻ko⁻jiih⁺ jnä⁺ wa⁻je⁻ jee⁺ kyah⁺ hnäh⁺ mah⁺ sa⁻ leh⁻ jee⁻ na⁻hoo⁻ hnäh⁺. Jēēh⁺, hi⁻ ga⁻nää⁺ jee⁻ na⁻hoo⁻, sa⁻ ñey⁻ ha⁻ ta⁻ dsa⁻nää⁺.

36 Ta⁻ko⁻jiih⁺ jnä⁺ wa⁻je⁻ kyah⁺ hnäh⁺, heēh⁺ hnäh⁺ kih⁺ wa⁻je⁻ mah⁺ lä⁻ jnää⁺ hnäh⁺ jee⁻ jnä⁺ wa⁻je⁻.

Ma⁻la⁻ ma⁻hlēēh⁺ Jesús lä⁻ja⁻, mah⁺ ga⁻hmääyh⁻ kih⁺ dsa⁻ he⁻.

Sa⁻ ga⁻heēh⁻ dsa⁻ judiu juu⁻ kih⁺ Jesús

37 Ga⁻jēē⁺ ba⁺ dsa⁻ judiu lä⁻jē⁻ he⁻ juh⁻gaa⁻ he⁻ ga⁻jmee⁺ Jesús to⁻lo⁻ nēy⁺, pero ni⁻ lä⁻ja⁻ sa⁻ ga⁻lä⁻heey⁺ kiyh⁺.

38 Mah⁺ lä⁻ja⁻, ga⁻lä⁻te⁻ lä⁻koo⁻ ga⁻jäh⁺ Isaia hi⁻ ga⁻ngēē⁻ juu⁻ kih⁺ Diollo⁻joo⁻: Tää⁺ kyaan⁺, sa⁻ chaa⁻ hi⁻ ma⁻heēh⁻ juu⁻ jnän⁻.

Sa⁻ chaa⁻ hi⁻ ga⁻lä⁻ngēē⁻ lä⁻koo⁻ te⁻ he⁻ juh⁻gaa⁻ he⁻ ga⁻jmee⁺ Dio kyaah⁺ goo⁻, ga⁻jäh⁺ Isaia.

39 Kih⁺ he⁻ja⁻, sa⁻ ga⁻la⁻ ma⁻lä⁻heey⁺. Hi⁻ ja⁻ ba⁺ lä⁻ja⁻ ka⁻läh⁺ ga⁻jäh⁺ Isaia kiyh⁺:

40 Ga⁻jmee⁺ Dio ga⁻ jnē⁺ mi⁻nēy⁺, ga⁻jlē⁺ huu⁺dsē⁻ kiyh⁺, mah⁺ sa⁻ le⁺ jēēy⁺, ni⁻ sa⁻ lä⁻ngēēy⁺.

Ni⁻ sa⁻ dsa⁻ jēeyh⁻ kyaah⁺ jnä⁺ mah⁺ mi⁻hläā⁺ jnih⁺.

41 Lä⁻jē⁻ he⁻ ja⁻ ga⁻jäh⁺ Isaia, lä⁻ ma⁻ ga⁻jēēy⁺ he⁻ laa⁻ jøøh⁺ Jesús mah⁺ ga⁻hlēēyh⁺ kiyh⁺.

42 Pero ma⁻ra⁻ he⁻ ga⁻heēh⁻ ba⁺ jwēē⁺ dsa⁻ kih⁺ Jesús, lä⁻kye⁻ dsa⁻kaah⁺ kyaay⁺. Hi⁻ kih⁺ he⁻ ma⁻ gayh⁻ dsa⁻ fariseo, he⁻ja⁻ sa⁻ ga⁻mi⁻ jnääy⁻ hñiiy⁺, mah⁺ sa⁻ ma⁻hwēē⁺ dsih⁻ neh⁻ gwah⁻ mäh⁻.

43 Ma' hnooyh⁻ ha⁻ lä⁻ jee' ma' leey' kaaḥ' cha'né' dsa⁻ jmi⁻gyuu⁺, lä⁻ he⁻ ma' hnooyh⁻ ha⁻ lä⁻ jee' ma' leey' kaaḥ' cha'né' Dio.

Juu' he⁻ ga⁻hlëeh' Jesús, lä⁻ ta' kih' dsa⁻

44 Ja⁻ga⁻ga⁻hlëeh' Jesús koo⁻ ki⁻gaa⁻, ga⁻jäh⁻:

—Hi⁻ heeh⁻ jnä⁻, ja⁻ ma⁻lä⁻ jnä⁻ he⁻ heeyh⁻, heeyh⁻ hi⁻ ga⁻chee⁻ jnä⁻ ba⁻.

45 Hi⁻ hi⁻ ma⁻jëe⁻ jnä⁻, ma⁻jëey⁻ hi⁻ ga⁻chee⁻ jnä⁻ ba⁻ ja⁻.

46 Jnä⁻ he⁻ laan⁻ lä⁻koo⁻ wa⁻je⁻ he⁻ ja⁻ jmi⁻gyuu⁺ lä⁻, mah⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻ heeh⁻ jnä⁻, sa⁻ jäh⁻ jee⁻ na⁻ hoo⁻.

47 Hi⁻ nuu⁻ juu⁻ kin⁻ mah⁻ sa⁻ heeyh⁻, ja⁻ jnä⁻ ngi⁻hn⁻ kwaat⁻ kiyh⁻. Jëeh⁻ sa⁻ ma⁻jan⁻ jmi⁻gyuu⁺ lä⁻ mah⁻ ngi⁻hn⁻ kwaat⁻ kih⁻ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁺. Ma⁻jan⁻ mah⁻ lään⁻ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁺ ba⁻.

48 Hi⁻ sa⁻ hnää⁻ jnä⁻ mah⁻ sa⁻ heeyh⁻ juu⁻ kin⁻, cha⁻ ba⁻ he⁻ ngi⁻h⁻ kwaat⁻ kiyh⁻. Ja⁻ ba⁻ juu⁻ he⁻ ma⁻hlëeh⁻ lä⁻, ngi⁻h⁻ kwaat⁻ kiyh⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻të⁻ jee⁻ lää⁻ jmi⁻.

49 Jëeh⁻, sa⁻ ma⁻hlëeh⁻ jee⁻ tëen⁻ hñiin⁻. Täa⁻ kyaan⁻ hi⁻ ga⁻chee⁻ jnä⁻, hi⁻ he⁻ ga⁻jmee⁻ mada⁻ kin⁻ ha⁻ lä⁻ jwahn⁻, hi⁻ ha⁻ lä⁻ hlëeh⁻.

50 Jnä⁻ man⁻, mada⁻ he⁻ ga⁻jmeey⁻ kin⁻ jøø⁻ kih⁻ dsa⁻ mah⁻ wa⁻ chaay⁻ ga⁻lä⁻jë⁻ joh⁻ jmi⁻ cha⁻. Kih⁻ he⁻ ja⁻, hlëeh⁻ ja⁻ ba⁻ lä⁻koo⁻ te⁻ he⁻ ga⁻siih⁻ Täa⁻ jnä⁻ ba⁻.

13

Ga⁻gyih' Jesús tü' discípulo kyaay'

1 Ma⁻ngoo⁻ ya⁻jäh⁻ jmi⁻ he⁻ kuh⁻ dsa⁻ borrego mä⁻h⁻, ma⁻ñe⁻ ba⁻ Jesús ma⁻të⁻ hor⁻ he⁻ ya⁻hëey⁻ jmi⁻gyuu⁺ lä⁻ mah⁻ dsaayh⁻ jee⁻ gya⁻ Jmiiy⁻. Ga⁻lä⁻hnää⁻ hi⁻ ma⁻lää⁻ kyaay⁻ hi⁻ ma⁻tää⁻h⁻ jmi⁻gyuu⁺ lä⁻, pero hwë⁻ ja⁻ ga⁻mi⁻jnäay⁻ he⁻ ga⁻lä⁻hnää⁻ cha⁻ miih⁻ hi⁻ lää⁻ kyaay⁻.

2 Ja⁻ga⁻dsa⁻taayh⁻ kuyh⁻ ma⁻nuu⁻ ma⁻hä⁻ ba⁻ hu⁻dsë⁻ kih⁻ hi⁻ sa⁻llu⁻ neh⁻ tuh⁻dsë⁻ Juda Iscariote joø⁻ Simón ha⁻ lä⁻ jmeey⁻ mah⁻ ngëey⁻ Jesús.

3 Pero Jesús ma⁻ñe⁻ bih⁻ he⁻ ga⁻tooh⁻ Täa⁻ gooy⁻ hñii⁻ lä⁻jë⁻ go⁻te⁻ he⁻ na⁻hñäy⁻ jmeey⁻ hi⁻ lä⁻ja⁻ ñey⁻ he⁻ ya⁻hëey⁻ kih⁻ Dio, hi⁻ ja⁻ ba⁻ kih⁻ Dio dsaayh⁻ ka⁻lä⁻h⁻.

4 He⁻ja⁻ ga⁻nooy⁻ jee⁻ täayh⁻ kuyh⁻ ma⁻nuu⁻ ja⁻, ga⁻jñuuyh⁻ hmiih⁻ he⁻ ma⁻kyeyh⁻ né⁻, ga⁻kay⁻ hmiih⁻ tu⁻jlä⁻ mah⁻ ga⁻bäayh⁻ hñiiy⁻.

5 Hi⁻ ga⁻kay⁻ koo⁻ jee⁻ ga⁻chiyh⁻ jmi⁻ mah⁻ ga⁻løøy⁻ gyiyh⁻ ma⁻tii⁻ jnääh⁻ discípulo. Ja⁻ga⁻ga⁻mi⁻kiyh⁻ kyaah⁻ hmiih⁻ tu⁻jlä⁻ he⁻ ma⁻ na⁻ bäayh⁻ ja⁻.

6 Ma⁻ga⁻tëey⁻ jee⁻ ma⁻ gya⁻ Simón Pee⁻, mah⁻ ga⁻jäh⁻ Pee⁻:

—Dsa⁻jøø⁻h⁻ kyaan⁻, çche⁻ hne⁻ ba⁻ gyih⁻ ma⁻tii⁻?

7 Mah⁻ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻:

—He⁻ jmeen⁻ lä⁻, sa⁻ lä⁻ngëeh⁻ hne⁻ na⁻ ga⁻juh⁻. Këe⁻ ba⁻ lä⁻ngëeh⁻.

8—Sa⁻gyih⁻ hne⁻ ma⁻tii⁻ jih⁻kø⁻h⁻—ga⁻jäh⁻ Pee⁻ siiyh⁻.

Mah⁻ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻:

—Cher⁻mah⁻ sa⁻ ga⁻gyih⁻ ma⁻tii⁻, sa⁻ le⁻ jmeeh⁻ ko⁻jø⁻h⁻ kyaah⁻ jnä⁻.

9 Mah⁻ga⁻jäh⁻ Simón Pee⁻ siiyh⁻:

—Dsa⁻jøø⁻h⁻ kyaan⁻, ja⁻ ma⁻lä⁻ ma⁻tii⁻ hnøø⁻ jñii⁻, lä⁻ja⁻ ma⁻goon⁻ kyaah⁻ ka⁻llen⁻ hnøø⁻ jñii⁻ ka⁻lä⁻h⁻.

10 Mah⁻ga⁻jäh⁻ Jesús ka⁻lä⁻h⁻:

—Hi⁻ ma⁻na⁻jngëë', sa⁺ jmeë⁺ bii⁺ jñii⁺ lä⁻kqa⁻ kiyh⁺. Ma⁻la⁺ ma⁻tiiy⁺ ba⁺ hnø⁺ jñii⁺, jëëh⁺ lä⁻kqa⁻ ba⁺ kiyh⁺ ma⁻na⁻jngëë'. Hi⁻ ma⁻na⁻jngëë' ba⁺ hnäh⁺, ma⁻ke⁻ ja⁻ lä⁻jëë⁻ hnäh⁺.

11 Jëëh⁺ ma⁻ñe⁻ bih⁺ hij⁻ na⁻ ma⁻ngëëy⁺, he⁻ja⁻ ba⁺ ja⁻ ma⁻jäyh⁺: “Ma⁻ke⁻ ja⁻ lä⁻jëë⁻ hnäh⁺ na⁻jngëë’.”

12 Ma⁻la⁺ ma⁻gyiyh⁺ ma⁻tii⁺ lä⁻jëë⁻, ga⁻këyh⁻ hmiih⁻ kiyh⁺ mah⁺ ngaayh⁺ na⁻gyay⁻ nê⁻ mes⁻ ka⁻läh⁺. Mah⁺ ga⁻jäyh⁺:

—¿Che⁻ ma⁻lä⁻ngëëh⁺ hnäh⁺, hee⁻ na⁻ ma⁻jmeen⁺ kyah⁺ hnäh⁺?

13 Tëëh⁺ jnä⁺ Ta⁻jwoh⁺ hi⁻ jwah⁺ hnäh⁺ Dsa⁻jøøh⁺ kyaan⁻. Llu⁺ ba⁺ jwah⁺ hnäh⁺, jëëh⁺ he⁻ ja⁻ laan⁺.

14 Jnä⁺ he⁻ laan⁺ ta⁻jwoh⁺ kyaah⁺ hnäh⁺, hi⁻ laan⁺ Dsa⁻jøøh⁺ kyaah⁺ hnäh⁺, mah⁺ ma⁻gyihn⁻ ma⁻tiih⁺ hnäh⁺. Lä⁻na⁻ hnø⁺ jmeeh⁺ hnäh⁺ ka⁻läh⁺, gyih⁺ hnäh⁺ ma⁻tii⁺ dsa⁻kyaah⁺ hnäh⁺.

15 Jee⁻ la⁻ ma⁻heehn⁻ hnäh⁺ mah⁺ jmeeh⁺ hnäh⁺ ja⁻ba⁺ lä⁻koo⁻ ma⁻jmeen⁺ kyah⁺ hnäh⁺.

16 Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo⁺ jwëëhn⁻ hnäh⁺, jaa⁻ hi⁻ nuuh⁺ kih⁺ jñah⁺, sa⁺ jøøyh⁺ ga⁻ lä⁻koh⁺ ga⁻dsa⁻jwuu⁺. Hi⁻ hi⁻ dsoo⁺ mada⁻, sa⁺ jøøyh⁺ ga⁻ lä⁻koh⁺ ga⁻hi⁻ cheey⁻.

17 Na⁺ he⁻ ma⁻lä⁻ngëëh⁺ hnäh⁺ he⁻ ma⁻jmeen⁺ la⁻, llu⁺ la⁺ kyah⁺ hnäh⁺ cher⁺ mah⁺ ga⁻jmeeh⁺ hnäh⁺ lä⁻ja⁻.

18 Ja⁻ he⁻ hlëëhn⁻ kih⁺ lä⁻jëë⁻ hnäh⁺ la⁻. Kyuu⁻ ba⁺ jnä⁺ hij⁻ na⁻ ma⁻lleehn⁻. Mah⁺ lä⁻ja⁻ lä⁻te⁺ lä⁻koo⁻ na⁻ sii⁺ juu⁺ kih⁺ Dio: “Hi⁻ ma⁻ kuh⁻ ko⁻jøh⁺ kyaah⁺ jnä⁺, ma⁻jeeyh⁻ ma⁻na⁻høøyh⁺ kin⁻.”

19 To⁻na⁻ ga⁻juh⁻ jwahn⁻ jää⁺ sa⁺ ga⁻ ma⁻ngëëy⁺ jnä⁺. Mah⁺ wa⁻ra⁻ ga⁻la⁺ he⁻ ja⁻, lä⁻heeh⁺ hnäh⁺, jnä⁺ he⁻ laan⁺ he⁻ jwahn⁻ laan⁺.

20 Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo⁺ jwëëhn⁻ hnäh⁺, hi⁻ heeh⁻ jaa⁻ hi⁻ cheen⁻, he⁻ heeyh⁻ jnä⁺ ba⁺ ja⁻. Hi⁻ hi⁻ heeh⁻ jnä⁺, heeyh⁻ hi⁻ ga⁻chee⁻ jnä⁺ ba⁺ ja⁻.

*Ga⁻jmeeh⁺ Jesús juu⁺, hñi⁺ jaa⁻ dsa⁻ kyaay⁺ kiyh⁺
(Mt. 26:20-25; Mr. 14:17-21; Lc. 22:21-23)*

21 Ma⁻la⁺ ma⁻jäh⁺ Jesús lä⁻ja⁻, pero ga⁻lä⁻meeh⁻ dsëy⁺ mah⁺ ga⁻mi⁻jnääy⁻ jëë⁻ juu⁺ ja⁻:

—Jaa⁻ jee⁻ lä⁻jëë⁻ hnäh⁺ hnëëh⁺ jnä⁺.

22 Ja⁻ ga⁻ ga⁻tooh⁺ jnääh⁺ jëë⁻ jnääh⁺ nê⁻ dsa⁻kyaahn⁻, sa⁺ ñe⁻ jnääh⁺ hij⁻ kih⁺ na⁻ ma⁻hlëëy⁻.

23 Kih⁺ jee⁻ lä⁻jëë⁻ jnääh⁺ discipulo kyaay⁺, jaa⁻ ba⁺ ga⁻lä⁻hnää⁺ Jesús cha⁻miih⁻. Hi⁻ he⁻ ma⁻gya⁻ koo⁺ kih⁺ Jesús.

24 Kih⁺ hi⁻ he⁻, ga⁻jmeë⁺ Simón Pee⁺ lii⁻ mah⁺ ngiiy⁺ juu⁺ kih⁺ Jesús, hij⁻ kih⁺ ja⁻ ma⁻hlëëy⁻.

25 Hiih⁺ hi⁻ ma⁻gya⁻ koo⁺ kih⁺ Jesús he⁻, ga⁻ngiiy⁺ juu⁺ kiyh⁺:

—Dsa⁻jøøh⁺ kyaan⁻, ¿hij⁻ he⁻ hi⁻ jwah⁺ na⁻?

26 Mah⁺ ga⁻jëeh⁻ Jesús juu⁺ kiyh⁺:

—Hi⁻ kwëëhn⁻ kuh⁻ koo⁻ jwi⁺ he⁻ñiih⁻ gyuh⁺, hi⁻ he⁻ he⁻.

Mah⁺ ga⁻mi⁻gyayh⁺ koo⁻ jwi⁺ he⁻ñiih⁻, ga⁻kwëëyh⁻ Juda Iscariote, joo⁺ Simón.

27 Lä⁻koo⁻ ngooy⁺ kuyh⁻ he⁻ñiih⁻ ja⁻, ga⁻he⁻ Tana⁺ neh⁻ tuh⁻dsëy⁺. Ja⁻ ga⁻ ga⁻jäh⁺ Jesús siiyh⁺:

—He⁻ hnooh⁻ jmeeh⁺, jmeë⁺ ga⁻juh⁻ to⁻na⁻.

28 Pero ni⁻ jaa⁻ hi⁻ ma⁻tääh⁺ nê⁻ mes⁻ ja⁻, sa⁺ ga⁻lä⁻ngëëy⁺ he⁻la⁺ ga⁻siiyh⁺ hi⁻ he⁻ lä⁻ja⁻.

²⁹ Kih⁴ he⁻ ma' hoo⁺ Juda sa'tuh⁻ jee' ma' tääh' kuu', he⁻ ja⁻ ko⁻ llaa' ga⁻ jmee' huu⁺ dsē⁻, he⁻ ga⁻ jāh' Jesús siyh⁺: "Go⁻ läh' miih⁻ he⁻ hnø⁺ jnän' kih' jmii'" o jāyh': "Go⁻ kwēēh' hī⁻ tä⁻ ñee' miih⁻ kuu'".

³⁰ Ma' ga⁻ la' kih' Juda, ma⁻ kuyh⁻ he⁻ ñiuh⁺, cha⁺h' ba' ya⁻ hēyē⁺. Ma⁻ na⁻ hoo⁻ ba' hor⁻ ja⁻.

Koo⁻ nuuh⁺ hmēē

³¹ Ma⁻ la⁻ ma⁻ ya⁻ hēē⁻ Juda jee' ja⁻, ga⁻ jāh' Jesús:

—Na⁺ lä⁻ jnä⁻ he⁻ laa⁺ jøøh' Hī⁻ ga⁻ lēē⁻ ngo⁺ la⁻, hi⁻ ta⁻ la⁻ kih' hī⁻ he⁻ lä⁻ jnä⁻ he⁻ laa⁺ jøøh' Dio.

³² Hī⁻ cher⁺ mah⁺ jooy⁺ mi⁻ jnä⁻ he⁻ laa⁺ jøøh' Dio, ja⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻ Dio mi⁻ jnä⁻ he⁻ laa⁺ jøøh' jooy⁺, hi⁻ cha⁺h' ba' jmeey⁺.

³³ Gyuu⁻ mäh⁺ kyaan⁺, ko⁻ hwēē⁺ ga⁻ gyan⁺ kyaah⁺ hnäh⁺. Hnaah⁺ hnäh⁺ jnä⁻. Pero ja⁻ ba⁻ lä⁻ koo⁻ ma⁻ jwiin⁺ dsa⁻ judiu, jee' naahn⁻ sa⁻ le⁻ go⁻ nääh⁺ hnäh⁺, ja⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻ jwēēhn⁻ hnäh⁺ ka⁻ läh⁺ na⁺.

³⁴ Jmeen⁺ koo⁻ mada⁻ hmēē⁺ kyah⁺ hnäh⁺. Wa⁻ hnaah⁺ hnäh⁺ øøh⁺ hnäh⁺. Wa⁻ hnaah⁺ hnäh⁺ lä⁻ ja⁻ lä⁻ ja⁻ dsa⁻ kyaah⁺ hnäh⁺, ja⁻ ba⁻ lä⁻ koo⁻ ma⁻ lä⁻ hnaan⁺ hnäh⁺.

³⁵ Cher⁺ mah⁺ ga⁻ lä⁻ hnaah⁺ hnäh⁺ dsa⁻ kyaah⁺ hnäh⁺, lä⁻ jēē⁻ ba⁻ dsa⁻ lä⁻ ñe⁻ laah⁺ hnäh⁺ discipulo kyaan⁺.

Ga⁻ jāh' Jesús he⁻ hmä' Pee' juu' he⁻ sa⁻ kyuu⁺

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Lc. 22:31-34)

³⁶ He⁻ ja⁻ ga⁻ ngii⁺ Simón Pee' juu':

—Dsa⁻ jøøh⁺ kyaan⁺, ¿ha⁻ ta⁺ goh⁺ hne⁻?

Mah⁺ ga⁻ jāh' Jesús siyh⁺:

—Ha⁻ jee' ñiin⁺, sa⁻ le⁻ goh⁺ kyaah⁺ jnä⁻ na⁺. Kēē⁻ ga⁻ goh⁺ kyaah⁺ jnä⁻.

³⁷ He⁻ ja⁻ ga⁻ jāh' Pee' siyh⁺:

—Dsa⁻ jøøh⁺ kyaan⁺, ¿he⁻ la⁻ ja⁻ mo⁻ so⁻ le⁻ ñiin⁺ kyaah⁺ hne⁻ na⁺? Ma⁻ lla⁻ ba⁻ dsēn⁺ juun⁺ llah⁺ hne⁻.

³⁸ He⁻ ja⁻ ga⁻ jāh' Jesús siyh⁺:

—¿Che⁺ ju⁻ dsoo⁻ ma⁻ lla⁻ hoh⁺ juuh⁺ llan⁻? Ma⁻ ra⁻ ju⁻ dsoo⁻ jwēēhn⁻ hne⁻, jāā⁺ ja⁻ ga⁻ hoo⁺ chaah⁺ dsoo⁻, hne⁻ ma⁻ tē⁻ hnē⁻ jiih⁻ ma⁻ hmäh⁺ juu⁺ he⁻ sa⁻ kyuu⁺ jnä⁻.

14

Jesús laa⁺ jwē⁺ he⁻ dsa⁻ toohn⁺ jee⁺ gya⁺ Dio

¹ Ta⁻ jeh⁺ hoh⁺ hnäh⁺. Jmee⁺ hnäh⁺ dsoo⁻ hoh⁺ kih⁺ Dio ba⁻, hi⁻ jmee⁺ hnäh⁺ dsoo⁻ hoh⁺ kin⁻ ka⁻ läh⁺.

² Cha⁺ neh⁺ kih⁺ Täā⁺ kyaan⁺ cha⁻ cha⁻ miih⁻ jee⁺ dsa⁻ toohn⁺. Wa⁻ ra⁻ jāh⁺ kih⁺ sa⁻ la⁻ lä⁻ ja⁻, ma⁻ jwēēhn⁻ ba⁻ hnäh⁺ jāā⁺. He⁻ ja⁻ ñiin⁺ mi⁻ llun⁺ jee⁺ go⁻ taah⁺ hnäh⁺.

³ Wa⁻ ra⁻ ngaahn⁺ mah⁺ na⁻ jmeen⁺ llu⁺ jee⁺ go⁻ taah⁺ hnäh⁺, ja⁻ ga⁻ jāhn⁺ ka⁻ läh⁺ mah⁺ go⁻ nääh⁺ hnäh⁺ kyaah⁺ jnä⁻. Mah⁺ lä⁻ ja⁻ jee⁺ naahn⁻ na⁻ gyan⁺, jee⁺ ja⁻ go⁻ taah⁺ hnäh⁺ ko⁻ jøh⁺ kyaah⁺ jnä⁻.

⁴ Ma⁻ ñeh⁺ ba⁻ hnäh⁺ ha⁻ jee⁺ naahn⁻, hi⁻ ma⁻ kyuu⁺ ba⁻ hnäh⁺ jwē⁺ ka⁻ läh⁺.

⁵ Mah⁺ ga⁻ jāh' Tamá siyh⁺:

—Dsa⁻ jøøh⁺ kyaan⁺, sa⁻ ñe⁻ jnääh⁺ ha⁻ na⁻ gwaah⁺. ¿Ha⁻ lä⁻ ja⁻ lä⁻ kyuu⁺ jnääh⁺ jwē⁺ ka⁻ läh⁺?

6 He-ja- ga-jäh' Jesús siyh-:

—Jnäh' he' laan' jwë', jnäh' he' laan' ju'dsoo', jnäh' he' jmeen- chaa- dsa-. Ni' jaa- sa' lla- nää' jee' gya' Täa' wa'ra- jäh' kih' sa' ya-näay' ta-la' ki- jnäh'.

7 Cher'mah' kyuuh- jnäh', ja' ba' lä-ja- kyuuh- hnäh' Täa' kyaan-. Na' ma-kyuuh- ba' hnäh', hi- ma-jëeh- hnäh' ka-läh'.

8 Mah' ga-jäh' Felipe:

—Dsa-jøøh' kyaan-, hääh' jnääh' Täa', mah' ko-ja- ba' ma-lee- kyaah' jnääh'.

9 Mah' ga-jäh' Jesús siyh- Felipe:

—¿Joh' jmi' sa' ma-hya- gyan' kyaah' hnäh' jee' la- mah' sa' ma-lä-kyuuh- jnäh'? Hih' ma-jëe- jnäh', he- ma-jëey- Täa' ba' ja-. ¿Ha- lä-ja- jwah' hne-: "Hääh' jnääh' Täa'?"

10 ¿Che' sa' laah' dsoo', jnäh' he' laan' koo- kyaah' Täa', hi- Täa' he' laa' koo- kyaah' jnäh'? Lä-jë- juu' he- hlëeh' jnäh', ja- he- hlëeh' jee' tëen- hñiin- na-. Täa' hi- laa' kyaah' jnäh', hi- he' ba' jmee- he- jmeen- la-.

11 Wa' lä-dsoo' hoh' hnäh', jnäh' he' laan' koo- kyaah' Täa' hi- Täa' he' laa' koo- kyaah' jnäh'. Pero cher'mah' sa' laah' dsoo' lä-ja- la' kin' kyaah' Täa', jmee' hnäh' dsoo' kih' he- ma-jëeh- hnäh' ha- lä-la' ta' he- jmeen-.

12 Ma'ra- ju'dsoo' na- jwëeh- hnäh', hi- jmee- dsoo' dsë' kin-, hi- he' jmee- ka-läh' ja-ba' ta' he- jmeen-. Hi- juuh- ga' ta' jmeey', jëeh' naah' ba' jnäh' kyaah' Täa'.

13 Lä-jë- he- ngiih' hnäh' kih' Täa' lä-hih' kin-, jmeen- he- ja-, mah' lä-ja- lä-jnäh' he- laa' jøøh' Täa' ta-la' kih' jooj'.

14 Jmee' ba' jnäh' wa' he- cha- he- he- ngiih' hnäh' lä-hih' kin-.

Ga-jäh' Jesús cheey' Jmi-llë' Na-jngii'

15 Cher'mah' hnaah' hnäh' jnäh', høø' hnäh' mada- he- jmeen- kyah' hnäh'.

16 Mah' jnäh' chuun' kyaah' Täa' cheey' jñah' hi- kwa' be' kyah' hnäh'. Mah' jay' kyaah' hnäh' ga-lä-jë- joh' jmi' cha-.

17 Hi- he' laa' Jmi-llë' hi- jmee- ju'dsoo'. Dsa- hi- chaa- jmi-gyuu- la-, sa' le' heeyh-, jëeh' sa' jëey-, ni' sa' kyuu-. Pero hnäh', kyuuh- hnih', jëeh' häay' jee' kyah' hnäh', hi- dsa- hey' neh- tuh-hoh' hnäh'.

18 Wa'ra- ngaahn', sa' jäh' hnäh' hnëe'. Jahn' ka-läh' kyah' hnäh'.

19 Miih- jmi' ga' mo-so- jëe- dsa- jnäh'. Pero hnäh', jëeh' jnäh'. Hi- kih' he- chaa- jnäh', he-ja- ba' ja- jmee' chaa- hnäh'.

20 Ma-ja- ga-lä-ngëeh' hnäh', jnäh' gyan' kyaah' Täa' kyaan-, hi- hnäh' kyaah' jnäh', hi- jnäh' kyaah' hnäh'.

21 Hi- ma-heeh- mada- kin- mah' høø-, hi- he' hnää' jnäh'. Hi- hi- hnää' jnäh', Täa' kyaan- lä-hnäy' hi- he'. Hi- jnäh' ka-läh' lä-hnaa- jnih' mah' mi-jnäan- hñiin- kiyh'.

22 Mah' ga-jäh' Juda (pero ja- he' Iscariote):

—Dsa-jøøh' kyaan-, ¿he-la' ma-la' kyaah' jnääh' ba' mi-jnääh' hñaaah', mah' sa' mi-jnääh' hñaaah' kih' lä-jëe- dsa- jmi-gyuu-?

23 He-ja- ga-jäh' Jesús siyh-:

—Hi- hnää' jnäh', høø- juu' kin-, hi- Täa' kyaan- lä-hnäy' hi- he'. Mah' ko-jøøh' kyaah' Täa' dsa-tooh' jnääh' kyaayh'.

24 Hi- sa- hnää' jnäh', sa' høø- juu' kin-. Hi- juu' he- ma-nuuh- hnäh', ja- juu' ki- hñiin- ja-, juu' kih' Täa' hi- ga-chee' jnäh' ba' ja-.

25 Hlëeh- hnäh' lä-jë- juu' la-, ta-ko-jiih' gyan' kyaah' hnäh'.

26 Pero wa'ra- ngaahn', kwaat- ki- jnä', chee' Täa' jaa- hi- kwa' be' kyah' hnäh'. Hi- he' he' Jmi- lle' Na- jngii' hi- heeh' hnäh' ga- lä- jē- ba', hi- jmeey' lä- dsooh- hoh' hnäh' lä- jē- juu' he- ma- hlēehn' hnäh'.

27 Jnä' kwan' mah' jmeen' hii' tii' kyah' hnäh' lä- koo- hii' tii' kin-. Ja- lä- koo- kwa- dsa- jmi- gyuu- he- kwēehn' hnäh'. Ta- jeh- hoh' hnäh', ni- ta- wa' gah' hnäh'.

28 Ma- nuuh- ba' hnäh' lä- koo- ma- jwēehn' hnäh'. Naahn- hi- jāhn' jee' kyah' hnäh' ka- läh'. Cher' mah' dsoo' hnaah' hnäh' jnä', jēē- hoh' hnäh' ki- jnä' kih' he- naahn' jee' gya' Täa', jēeh' jøøh' gyih' lä- koh' jnä'.

29 Ma- jwēehn' hnäh' juu' la-, jää' sa- ga' ma- la'. Mah' wa'ra- ga- la', ja- ga' lä- dsoo' hoh' hnäh'.

30 Mo- so- hlēehn' ga' cha- miih- kyaah' hnäh', jēeh' ja- hi- sa- llu' hi- jmee- hih' jmi- gyuu- la-. Pero kyaah' jnä' sa- cha- kiyh' ni- miih-.

31 He- jmeen' lä- koo- mada- he- ga- jmee' Täa' kin- ba', mah' lä- ja- lä- ñe- dsa- hi- cha- jmi- gyuu- la-, jnä' hnaan' Täa'.

Noo- hnäh', man'.

15

Chaah' wii- jēh' kyaah' sa'goh' kih'

1 Jnä' he' laan' lä- koo- chaah' wii- jēh' he- llu' go- te-. Täa' kyaan-, hi- he' mi- llu' chaah' wii- jēh' ja-.

2 Hnäh' lä- jē- sa'goh' he- choo' kin-, he- sa- hii- mii'. Hi- lä- jē- sa'goh' he- hii- mii', mi- lluy' mah' jä- na- jngii'. Mah' lä- ja- hii' cha- ga- miih- mii'.

3 Hi- lä- ja- ma- na- jngēē' hnäh' lä- llu' he- ma- hēeh' hnäh' juu' he- ma- hlēehn' hnäh'.

4 Jä' hnäh' koo- hweh- kyaah' jnä', hi- jnä' jän' koo- hweh- kyaah' hnäh'. Lä- koo- sa'goh' kih' chaah' wii- jēh', sa- le' hii' mii' kih' hñii', cher' mah' sa- na- choo' hñii' chaah' kih'. Ja- ba' lä- ja- la' kyah' hnäh' cher' mah' sa- tääh' hnäh' koo- hweh- kyaah' jnä'.

5 Jnä' he' laan' chaah' wii- jēh'. Hnäh' he' laah' sa'goh' kih'. Dsa- hi- tääh' koo- hweh- kyaah' jnä' hi- jnä' chehn' koo- hweh- kyaah', he- lä- ja- ba' hii- cha- miih- mii'. Jēeh', cher' mah' sa- laah' hnäh' ko- jøh' kyaah' jnä', ni- miih- sa- cha- he- le' jmeeh' hnäh'.

6 Hi- sa- jä' ko- jøh' kyaah' jnä', hi- he' jä' ta- ka' hne-. Le' kiyh' lä- koo- la' kih' sa'goh' chaah' wii- jēh' he- ma- na- hna'. Mah' wa'ra- ga- lä- kii-, juuh' dsa- mah' jēy' kyaah' je-.

7 Cher' mah' tääh' hnäh' koo- hweh- kyaah' jnä' hi- jä' juu' kin- kyah' hnäh', ngii' lä- jē- he- hnooh- hnäh'. Hñah' ba' hnäh'.

8 Dsa- lä- jnä' he- laa' jøøh' Täa' kyaan- jee' jmeeh- hnäh' cha- miih- ta' llu', hi- lä- jwē- ja- jmeeh- hnäh' lii- laah' hnäh' discípulo kyaan-.

9 Lä- koo- ma- lä- hnää' Täa' jnä', ja- ba' lä- ja- ma- lä- hnaan- hnäh'. Lä- ma- dsoo' ja- ba' hoh' hnäh' he- hnaan- hnäh'.

10 Cher' mah' høøh- hnäh' lä- jē- mada- he- jmeen- kyah' hnäh', lä- ma- dsoo' ja- ba' hoh' hnäh' he- hnaan- hnäh'. Jēeh' ja- ba' lä- na- ma- jmeen-. Ma- høøn' lä- jē- mada- he- ga- jmee' Täa' kin-, hi- lä- ma- choøhn' ja- ba' koo- hweh- he- hnääy' jnä'.

11 Lã-jë he la ma-hlëehn mah wa jëë hoh hnäh lä-koõ jëë dsen, heh lä-ja wa na-hñaah he jëë hoh hnäh.

12 He la ja mada he jmeen kyah hnäh. Wa lä-hnaah hnäh dsa-kyah hnäh, ja ba lä-koõ ma-lä-hnaam hnäh.

13 Ni-ja sa cha-hi hnää dsa-cha-gamiih lä-koõ ja-hi kwaq hñii he juuy kih ome kyaq.

14 Ome kyaan laah hnäh, cher mah jmeeh hnäh lä-jë mada he jmeen kyah hnäh.

15 Sa tëehn hnäh moz. Jëeh moz sa ñe he hu dsë jme dsa-juuy. Tëehn hnäh ome kyaan ba, jëeh lä-jë he ma-nuun kih Täa kyaan, ma-mi-jnäan kyah hnäh.

16 Ja he hnäh ga-lee hnäh jnä. Jnä ba ga-lee hnäh hi ga-hñaan hnäh mah gojmeeh hnäh ta kin. Hi ya-hi kwee ta kyah hnäh, lä-ja jä koõ hweh ka-läh. Mah lä-ja, lä-jë he ngih hnäh kih Täa lä-hih kin, kway ba.

17 He la ba ja mada he jmeen kyah hnäh: Wa hnaah hnäh dsa-kyah hnäh.

Na-høøh dsa-kih Jesús, lä-ja-kih dsa-kyaq

18 Cher mah dsa jmi-gyuu la na-høøh kyah hnäh, ma ñeh ba hnäh, jää ga jnä ga-lä-høøyh kin.

19 Wa-ra-jäh kih laah hnäh hi kyaq jmi-gyuu la, dsa-cha jmi-gyuu la lä-hnäa hnäh lä-koõ hnäy hi laa kyaq. Pero ga-lee hnäh jee kih hi tääh jmi-gyuu la, he ja hi tääh jmi-gyuu la na-høøh kyah hnäh, jëeh mo-so laah hnäh dsa-kyaq.

20 Mi-dsooh hoh hnäh juu he ma-jwëehn hnäh. Jaa moz, sa jøøyh ga-lä-koõ dsa-juuy. Cher mah dsa-ga-jmeeh jnä, ja ba lä-ja jmeeh dsa-hnäh ka-läh. Hi cher mah ga-høøy juu kin, ja ba lä-ja høøy juu kyah hnäh ka-läh.

21 Lä-ja jmeey, jmeeyh hnäh kwaat kin, jëeh sa kyuy Dio hi ga-chee jnä.

22 Wa-ra-jäh kih sa ma-jan hi ni sa ga-hlëeh jnih, sa ma-lä-ney kih dsokye. Pero na, ma-na-bäy, mo-so le jäyh sa ñey.

23 Hi na-høøh kin, ja ba lä-ja na-høøyh kih Täa kyaan ka-läh.

24 Wa-ra-jäh kih sa ga-jmeen he juh-gaa-je kiyh, he sa ma-jmee ni-ja, sa ma-lä-ney kih dsokye. Pero na he ma-jëey lä-ja, mah na-høøyh kin, hi na-høøyh kih Täa kyaan ka-läh.

25 Lä-ja dsa-lä-te lä-koõ na-sii në ley: Ni miih sa cha he kih he ga-lä-häy jnä.

26 Pero wa-ra ja hi noo në kyah hnäh, hi he jme j'u-dsoo kin. Hi he ya-hëe kih Täa mah cheen jee kyah hnäh. Hi he he Jmi-le Na-jngii

27 Hi hnäh ka-läh, jmeeh hnäh ju'dsoo kin, kih he ga-jmeeh hnäh ko-jøh kyaq jnä lä ma-to-në.

16

Jëe wii discípulo kyaq Dio

1 Lã-jë he la ma-hlëehn hnäh mah sa cha he kih jeh hoh hnäh.

² Hwëë⁴ dsa⁻ hnäh⁷ gwah⁺ mäh⁻ jee⁴ dsa⁻ kuh⁴ hnäh⁷ hi⁺ lloo⁻ jmii⁴ wa⁻ra⁻ ga⁻ jngiih⁴ wa⁻ hi⁻ cha⁻ hi⁻ kyah⁴ hnäh⁷, lä⁻ koo⁻ he⁻ jmeey⁺ ta⁴ kih⁴ Dio ba⁴ ja⁻ laay⁴.

³ Lä⁺ ja⁻ jmeey⁴ kyah⁴ hnäh⁷, jëeh⁷ sa⁺ kyuyy⁺ Täa⁺, ni⁺ sa⁺ kyuyy⁺ jnä⁷.

⁴ Ma⁻ jwëëhn⁴ hnäh⁷ lä⁻ jë⁻ he⁻ la⁻ mah⁴ wa⁻ra⁻ ga⁻ tē⁺ jee⁴ dsa⁻ ngëeh⁷ hnäh⁷ lä⁻ ja⁻, ja⁻ ga⁻ lä⁻ dsooh⁻ hoh⁷ hnäh⁷ lä⁻ koo⁻ jwëëhn⁴ hnäh⁷ la⁻. Sa⁺ ga⁻ jwëëhn⁴ hnäh⁷ lä⁻ la⁻ lä⁻ ma⁻ to⁻ nē⁺, jëeh⁷ gyan⁴ kyaah⁴ hnäh⁷.

He⁻ la⁻ na⁻ jmee⁺ Jmi⁻ lle⁺ Na⁻ jngii⁴

⁵ Pero na⁺, naahn⁷ jee⁴ gya⁴ hi⁻ ga⁻ chee⁴ jnä⁷ hi⁺ ni⁺ jaa⁻ hnäh⁷ sa⁺ ngiih⁴ hnäh⁷ juu⁴ kin⁺: “¿Ha⁻ na⁻ gwaah⁷?”

⁶ Pero meeh⁷ hoh⁷ hnäh⁷ cha⁻ müih⁻ kih⁴ he⁻ ma⁻ jwëëhn⁴ hnäh⁷ lä⁻ la⁻.

⁷ Ma⁻ ra⁻ ju⁴ dsoo⁷ he⁻ jwëëhn⁴ hnäh⁷. He⁻ llu⁴ kyah⁴ hnäh⁷ ba⁴ ja⁻ he⁻ naahn⁷. Jëeh⁷, cher⁴ mah⁴ sa⁺ ngaahn⁴, sa⁺ jä⁺ hi⁻ noo⁺ nē⁺ kyah⁴ hnäh⁷. Pero cher⁴ mah⁴ ngaahn⁴, cheen⁻ hi⁻ he⁴ kyah⁴ hnäh⁷.

⁸ Hi⁻ wa⁻ra⁻ ja⁻ hi⁻ he⁻, jmeey⁴ lä⁻ ngëe⁷ dsa⁻ jmi⁻ gyuu⁺ he⁻ tääyh⁴ kyaah⁴ dso⁴ kye⁻, hi⁻ mi⁻ jnääy⁺ he⁻ chaa⁻ jaa⁻ hi⁻ lluy⁴ go⁻ te⁻, hi⁻ lä⁻ ja⁻ he⁻ lla⁴ Dio ta⁴.

⁹ Mi⁻ jnääy⁺ he⁻ tääh⁴ dsa⁻ kyaah⁴ dso⁴ kye⁻, kih⁴ he⁻ sa⁺ heeyh⁻ jnä⁷.

¹⁰ Lä⁻ ja⁻ mi⁻ jnääy⁺, jnä⁷ he⁴ hi⁻ lluy⁴, jëeh⁷ naahn⁷ kih⁴ Täa⁴ kyaan⁴ hi⁻ mo⁻ so⁺ jëeh⁷ jnä⁷.

¹¹ Hi⁻ mi⁻ jnääy⁺ he⁻ lla⁴ Dio ta⁴ kih⁴ dsa⁻, jëeh⁷ hi⁻ sa⁻ lluy⁴ hi⁻ jmee⁺ hih⁻ jmi⁻ gyuu⁺ la⁻ ma⁻ na⁻ bääyh⁴ kyaah⁴ dso⁴ jwi⁴.

¹² Cha⁻ ga⁻ he⁻ hnoon⁴ jwëëhn⁴ hnäh⁷, pero sa⁻ lä⁻ ngëeh⁷ hnäh⁷ na⁴ ga⁻ juh⁻.

¹³ Pero wa⁻ra⁻ ja⁻ Jmi⁻ lle⁺ hi⁻ laa⁴ ju⁴ dsoo⁷, hi⁻ he⁴ jää⁴ hnäh⁷ mah⁴ lä⁻ ngëeh⁷ hnäh⁷ na⁻ hñaa⁴ lä⁻ jëe⁻ ha⁻ lä⁻ la⁴ ju⁴ dsoo⁷. Jëeh⁷ sa⁻ hlëeyh⁴ jee⁴ tēy⁻ hñiiy⁴. Hlëeyh⁴ he⁻ nuuy⁴ ba⁴ hi⁺ jmeey⁴ lä⁻ ngëe⁷ dsa⁻ lä⁻ jë⁻ he⁻ na⁴ ga⁻ jä⁻.

¹⁴ Jmeey⁴ lä⁻ ngëeh⁷ hnäh⁷ lä⁻ koo⁻ laa⁴ jnä⁷, lä⁻ ja⁻ mi⁻ jnääy⁺ he⁻ laan⁴ joo⁴h⁴.

¹⁵ Laan⁴ ja⁻ ba⁻ lä⁻ koo⁻ laa⁴ Täa⁴. He⁻ ja⁻ ba⁻ na⁻ ma⁻ jwahn⁴, jmeey⁴ lä⁻ ngëeh⁷ hnäh⁷ lä⁻ koo⁻ laa⁴ jnä⁷.

¹⁶ Ko⁻ hwëe⁷ ga⁻, mo⁻ so⁺ jëeh⁷ jnä⁷. Hi⁻ koo⁻ ga⁻ ko⁻ hwëe⁷, jëeh⁷ jnä⁷ ka⁻ läh⁷, ja⁻ ga⁻ naahn⁷ jee⁴ gya⁴ Täa⁴.

Hi⁻ meeh⁻ dsë⁻ lä⁻ chaa⁻ llu⁴

¹⁷ Ja⁻ ga⁻ ga⁻ ngii⁴ jnääh⁴ juu⁴ kih⁴ dsa⁻ kyaah⁴ jnääh⁴:

—¿Hee⁻ na⁻ he⁻ hlëeyh⁴ jne⁴ he⁻ jäh⁴ lä⁻ na⁻: “Ko⁻ hwëe⁷ ga⁻, mo⁻ so⁺ jëeh⁷ jnä⁷, hi⁻ koo⁻ ga⁻ ko⁻ hwëe⁷, jëeh⁷ jnä⁷ ka⁻ läh⁷, ja⁻ ga⁻ naahn⁷ jee⁴ gya⁴ Täa⁴?”

¹⁸ Ma⁻ chiih⁻ ga⁻ jnääh⁴ dsa⁻ kyaah⁴ jnääh⁴:

—¿Hee⁻ na⁻ he⁻ jäh⁴: “Ko⁻ hwëe⁷ ga⁻”? Sa⁺ ngëe⁷ jne⁴ hee⁻ na⁻ hlëeyh⁴.

¹⁹ Ñe⁴ ba⁴ Jesús he⁻ ma⁻ hnøø⁻ jnääh⁴ ma⁻ ngii⁴ jnääh⁴ juu⁴ kiyh⁴. He⁻ ja⁻ ga⁻ siiyh⁻ jnääh⁴:

—Ma⁻ jwëëhn⁴ hnäh⁷ ko⁻ hwëe⁷ ga⁻, mo⁻ so⁺ jëeh⁷ jnä⁷ hi⁻ koo⁻ ga⁻ ko⁻ hwëe⁷, jëeh⁷ jnä⁷ ka⁻ läh⁷. ¿Che⁴ he⁻ la⁻ na⁻ he⁻ ngiih⁴ hnäh⁷ juu⁴ kih⁴ dsa⁻ kyaah⁴ hnäh⁷?

²⁰ Ma⁻ ra⁻ ju⁴ dsoo⁷ jwëëhn⁴ hnäh⁷, jä⁺ ki⁴ hooh⁴ hnäh⁷ jwërte pero dsa⁻ jmi⁻ gyuu⁺ la⁻ lä⁻ chaay⁻ llu⁴. Ko⁻ hwëe⁷ ba⁴ ja⁻, jä⁺ ti⁻ meeh⁷ hoh⁷ hnäh⁷, ja⁻ ga⁻ jëe⁷ hoh⁷ hnäh⁷ go⁻ te⁻.

²¹ Wa⁻ra⁻ ga⁻ tē⁺ jee⁴ lä⁻ chaa⁻ gyuu⁺ kyaah⁴ jaa⁻ dsa⁻ mē⁷, jëey⁻ wi⁴, jëeh⁷ ma⁻ tē⁺ jee⁴ lä⁻ chaa⁻ gyuu⁺ kyaay⁴. Pero ma⁻ ngëe⁷ ma⁻ lä⁻ chaa⁻ gyuu⁺

kyaa'y, mo'so' dsooh' dsëy' wii' he' ma-jëëy' ja-, kih' he' chaay' llu' he' ma-lä' chaa' jaa' gyuu' kyaay'.

²² Ja' ba' lä' ja' ti' meeh' hoh' hnäh' na'. Pero koo' ka-läh' jëën' hnäh', ja' ga' jëë' hoh' hnäh', hi' ni' jaa' sa' le' jiuuh' lä' koo' te' he' jëë' hoh' hnäh'.

²³ Jmii' ja', mo'so' ngiih' hnäh' juu' kin' ni' miih'. Ma' ra' ju'dsoo' jwëëhn' hnäh', lä' jë' go' te' he' ngiih' kih' Täa' lä' hih' kin', kway' ba'.

²⁴ Lä' jiih' ma' ya' nøø' jne', ni' miih' sa' cha' he' ma' ngiih' hnäh' lä' hih' kin'. Ngii' hnäh' mah' hñah' hnäh' hi' lä' ja', jëë' hoh' hnäh' go' te'.

Ga'lih' Jesús ga'lla' dsëy' he' hliih' he' cha' jmi' gyuu'

²⁵ Ma' hlëëhn' hnäh' lä' jë' he' la' kyaah' juu' na' hmää'. Ma' ngoo' ga' tē' hor' jee' mo'so' hlëëhn' hnäh' juu' na' hmää'. Na' hñaa' lä' jëë' ba' jmeehn' juu' kyah' hnäh' ha' lä' la' kih' Täa'.

²⁶ Ma' ja' ngiih' hnäh' kih' Dio lä' hih' kin'. Sa' jwëëhn' hnäh' ngiin' kyah' hnäh' kih' Täa'.

²⁷ Hnää' Täa' hnäh', jëëh' ma-lä' hnaah' jnä' hi' ma-lä' dsoo' ba' hoh' hnäh' he' jan' kih' Täa'.

²⁸ Kih' Täa' ba' ya' hëën' mah' jan' jmi' gyuu' la'. Na' ya' hëën' jmi' gyuu' la' mah' naahn' ka-läh' jee' gya' Täa' —ga' jäh' Jesús siyh' jnääh'.

²⁹ Mah' ga' jäh' jnääh':

—Na' ga' hlëëh' jëë' go' te', mo'so' hlëëh' juu' na' hmää'.

³⁰ Na' ga' ma-lä' ngëë' jnääh', kyuuh' ba' hne' ga-lä' jë' go' te'. Kyah' hne' sa' jmee' bii', ngii' dsa' juu', jëëh' ma' ñeh' ba' hne' he' hñu'dsë' jmeey'. He' ja' ba' na' ma-lä' dsoo' dsë' jnääh' ya' hëëh' kih' Dio.

³¹ Mah' ga' jäh' Jesús siyh':

—Çhé' na' ga' ma-lä' dsoo' hoh' hnäh'?

³² Ma' ngoo' ga' tē' hor' hi' hor' ja' ma-tøøhn' na' ga' juh' he' sa' jñee' hnäh' mah' bëeh' jnä'. Pero sa' jän' hñiin' go' te', Täa' kyaan' kyaah' jnä'.

³³ Lä' jë' he' la' ma' hlëëhn' hnäh' mah' ta' la' ki' jnä' hii' ti' kyah' hnäh'. Jmi' gyuu' la' jëëh' hnäh' he' wii'. Pero wa' cha' o' jøh' dsë' kyah' hnäh', jëëh' ma' lih'n' ma-lla' dsëën' kih' he' hliih' he' cha' jmi' gyuu' la' —ga' jäh' Jesús siyh' dsa' kyaay'.

17

Ga'ngii' Jesús kih' discípulo kyaay' kih' Dio

¹ Ma' ngëë' ma' hlëëh' Jesús lä' jë' he' ja', ga' jëëy' ta' gyuuh' mah' ga' jäh'y': —Täa' kyaan', ma' dsëë' hor'. Mi' jnääh' joo'h' he' laay' jøøh' mah' lä' ja-, joo'h' mi' jnääh' hne' he' laah' jøøh' ka-läh'.

² Hne' ga' hñaa'h' jnä' mah' jmeen' hih' kih' ga-lä' jëë' dsa'. He' ja' na' na' jwë' kin' jmeen' chaa' tää' ga-lä' jëë' dsa' hi' ga' kwëëh' jnä'.

³ He' kyuu' dsa' hne', ma' la' jaa' hne' ba' laah' Dio jøøh', hi' he' kyuyy' Jesucristo hi' ga' cheëh', he' la' ba' ja-, he' jmee' chaa' dsa' tää'.

⁴ Ma' mi' jnään' hne' kih' dsa' he' laah' jøøh'. Ma' hñaa' ba' ta' he' ga' kwëëh' jnä' jmeen'.

⁵ Na' na' Täa', mi' jnääh' he' laan' jøøhn' ya' jwii' kyah', ja' ba' lä' koo' jøøhn' ma' laan' kyaah' hne', jää' ja' ga' nøø' jmi' gyuu' la'.

⁶ Ma' mi' jnään' hne' kih' lä' jëë' dsa' hi' ga' kwëëh' jnä'. Hi' he' ma' laa' kyaah' mah' ga' kwëëh' jnä', hi' ga' høøy' juu' kyah'.

7 Na' ma-lä-kyahy^h, he- ja' kyah' ba' ja- lä-jë⁺ he- ga-tøøh' goon⁺.

8 Jëeh^h, lä-jë⁺ juu' he- ga-chiuh' jnä⁺, ma-hlëëh^h jnih⁺ hi- ga-hëeyh⁺ ba'. Ma-lä-heë⁺ bih' he- ya-hëën⁺ kyah'. Hi- ma-lä-dsoo' ba' dsëy', hne- he' ga-cheeh⁺ jnä⁺.

9 He-ja- ngiin⁺ kiyh', ja⁺ kih' lä-jëë⁺ dsa- jmi-gyuu⁺. Ngiiin⁺ kih' hi- ga-kwëëh⁺ jnä⁺ ba', jëeh^h hi- he' ba' laa⁺ dsa- kyaah⁺.

10 Lä-jëë⁺ dsa- hi- laa⁺ kyaan⁺, he' ba' hi- he' laa⁺ kyaah⁺. Hi- lä-jëë⁺ hi- laa⁺ kyaah⁺, hi- he' ba' laa⁺ kyaan⁺ ka-läh⁺. Ta-la- kih' dsa- he' ga-lä-jnä⁺ he- laan⁺ jøøhn⁺.

11 Mo-so⁺ gya' ga' jnä⁺ jmi-gyuu⁺ la-. Pero dsa- kyaan⁺, ja⁺ gyih' jmi-gyuu⁺ la-. Hi- jnä⁺ naahn⁺ kyah'. Täa⁺ kyaan⁺, hne- hi- na-jngëë⁺, häa⁺ kyaah⁺ be' kyah' lä-jëë⁺ hi- ga-kwëëh⁺ jnä⁺, mah' ja- leey' koo- ba', ja-ba' lä-koo- laa⁺ jne' koo- ba'.

12 Ta'ko- jiih⁺ ma' gyan' kyaayh' jmi-gyuu⁺ la-, ma' häa⁺ jnih⁺ kyaah⁺ be' kyah'. Ga-hään⁺ hi- ga-kwëëh⁺ jnä⁺. Ni- jaa- sa- ga-hëë⁺. Ma-la- jaa- hi- nøø⁺ juu' dsa-hëë⁺, hi- he' ba' ga-hëë⁺ go-te⁺, mah' lä-ja- lä-te⁺ lä-koo- na-sii- juu' kyah'.

13 Na' naahn⁺ jee' ñeh⁺ hne-. Ta'ko- jiih⁺ gyan' ko-hwëë⁺ ga' jmi-gyuu⁺ la-, ma-hlëëh^h ba' jnih⁺ lä-jë⁺ he- la-, mah' jëë⁺ dsëy' lä-koo- jiih⁺ jëë⁺ dsën⁺.

14 Ma-ngëën⁺ lä-jë⁺ juu' kyah' kih' hi- he'. Hi- ga-lä-høøh⁺ dsa- chaa- jmi-gyuu⁺ la- kiyh', kih' he- mo-so⁺ laay⁺ kih' jmi-gyuu⁺ la-, ja-ba' lä-koo- sa- laa⁺ jnä⁺ kih' jmi-gyuu⁺ la-.

15 Sa⁺ ngiin⁺ kyah' mah' hwëëyh' jmi-gyuu⁺ la-. Ngiiin⁺ kyah' mah' hääh⁺ hnih⁺ kih' he- hliih⁺ ba'.

16 Sa⁺ laay⁺ kih' jmi-gyuu⁺ la-, ja-ba' lä-koo- sa- laa⁺ jnä⁺ kih' jmi-gyuu⁺ la-.

17 Jmääy⁺ cha-ga'miuh⁺ na-jngëëy⁺ kyaah⁺ ju'dsoo' kyah'. Jëeh^h juu' kyah', la' ju'dsoo' jmah⁺ ba'.

18 Lä-koo- ga-cheeh⁺ jnä⁺ jee' tääh⁺ dsa- jmi-gyuu⁺ la-, ja-ba' lä-ja- ga-chee⁺ jnih⁺ jee' kih' dsa- hi- tääh⁺ jmi-gyuu⁺ la-.

19 Kwaat⁺ kih' hi- he' ba' na- he- ngëën⁺ hñiin⁺ kyah'. Mah' lä-ja- hi- he' leey⁺ na-jngëë⁺ go-te⁺.

20 Ja- ma-la- kih' hi- la- ngiin⁺. Lä-ja- ngiin⁺ ka-läh⁺ kih' hi- na' ga' heeh⁺ jnä⁺ wa-ra- ga-nuuy⁺ juu' kih' hi- he'.

21 Mah' leey⁺ koo- ba' jee' lä-jëë⁺, lä-koo- laah⁺ hne- kyaah⁺ jnä⁺ Täa⁺, hi- jnä⁺ kyaah⁺ hne-. Lä-ja- leey⁺ koo- ba' jee' lä-jëë⁺ hi- he' kyaah⁺ jne'. Mah' lä-ja-, hi- chaa- jmi-gyuu⁺ la- lä-dsoo' dsë⁺, hne- he' ga-cheeh⁺ jnä⁺ jmi-gyuu⁺ la-.

22 Lä-koo- ma-mi-jnääh⁺ jnä⁺ kih' dsa⁺, lä-ja- ma-mi-jnään⁺ hñiin⁺ kiyh', mah' lä-ja- leey⁺ koo- ba', lä-koo- laa⁺ jne'.

23 Jnä⁺ laan⁺ kyaah⁺ jnih⁺, hi- hne- laah⁺ kyaah⁺ jnä⁺, mah' lä-ja- dsa-taayh⁺ kwee- go-te⁺ leey⁺ koo- ba'. Lä-ja- lä-ngëë⁺ dsa- jmi-gyuu⁺ la-, hne- ba' ga-cheeh⁺ jnä⁺, hi- lä-ja- lä-ney⁺ ga-lä-hnaah⁺ hnih⁺, ja-ba' lä-koo- hnaah⁺ jnä⁺.

24 Täa⁺ kyaan⁺, lä-jëë⁺ hi- ga-kwëëh⁺ jnä⁺ he', hnoon⁺ dsa-taayh⁺ kyaah⁺ jnä⁺ ha- jee' naahn⁺ na-gyan'. Mah' jëëy⁺ he- ma-llaah⁺ jnä⁺ jøøh⁺, kih' he- ga-lä-hnaah⁺ jnä⁺ jää⁺ ja-ga-nøø⁺ jmi-gyuu⁺ la-.

25 Lluu⁺ laah⁺ hne- Täa⁺. Dsa- chaa- jmi-gyuu⁺ la-, sa- ma-lä-kyuuy⁺ hne-. Pero jnä⁺, kyuu⁺ hne-. Ma- ñe- ba' dsa- kyaan⁺, hne- ga-cheeh⁺ jnä⁺.

26 Ma-mi-jnään¹ kiyh¹, ha- lä⁺ laah¹ hne⁻, hi⁺ jmeen⁻ lä⁺kyuuy⁺ hne⁻ cha-ga'miih⁻. Mah¹ jnä⁺ he⁺ hään⁺ jee⁺ kiyh¹ hi⁺ ja⁻ba⁻ lä⁺koh⁺ hnaah⁺ jnä⁺, ja⁻ba⁻ lä⁺ja⁻ lä⁺hnäy⁺ dsa⁻kyayh⁺.

18

Ga⁻saayh⁺ Jesús

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53)

¹ Ma-ngëe⁺ ma-hlëeh⁺ Jesús lä⁻ja⁻, jnääh¹ discípulo ga⁻nøø¹ jnääh¹ kyaayh⁺ ta⁻hngaah⁺ ko⁻taa⁻ kih¹ koø⁻ jmi⁺ he⁻ chee⁻ Cedrón. Jee⁺ ja⁻ ga⁻tooh⁺ jnääh¹ kyaayh⁺ jee⁺ na⁻ jnää⁺ chaah¹ hma⁻ kih¹ dsa⁻.

² Juda ka-läh⁺, hi⁻ ga⁻hnëe⁺ Jesús, ma⁺ kyuyh⁻ lä⁺kaa⁻ jee⁺ ja⁻, jëeh⁺ cha⁻miih⁻ jiih⁻ na⁻nøø¹ jnääh¹ discípulo kyaah⁺ Jesús ta⁻ja⁻.

³ Jee⁺ ja⁻ ga⁻lloo⁺ Juda, ma⁺ jää⁺ koø⁻ nää¹ hløø⁺, kyaah⁺ ko⁻llaä⁺ poo⁻ hi⁻ ga⁻chee⁺ jmi⁻ dsa⁻ kaah¹ hi⁻ hi⁻ ga⁻chee⁺ fariseo. Ga⁻lla⁻näy⁺ jee⁺ ja⁻, chooy⁻ je⁻, kyey⁻ hma⁻ lle⁻ je⁻. Kye⁻ hi⁻ kye⁻ ñe¹, kye⁻ hi⁻ kye⁻ hma⁻.

⁴ Pero ma⁻ ñe⁻ ba⁺ Jesús lä⁻jë⁻ go⁻te⁻, hee⁻ na⁻ jä⁻ nē⁺ kiyh¹. Mah¹ ya⁻hëy⁺ ta⁻cha⁻nē⁺ hi⁺ ga⁻ngiiy⁺ juu¹ kih¹ dsa⁻ he⁺:

—¿Hi⁻ na⁻ hnaah⁺ hnäh⁺?

⁵ —Ma⁻ya⁻ nøø¹ jnääh¹, hnääh⁺ jnääh¹ Jesús, dsa⁻ chaä⁻ Nazaret —ga⁻jäh⁺ dsa⁻ he⁺.

—Jnä⁺ he⁺ —ga⁻jäh⁺ Jesús siiyh⁺.

Jee⁺ ja⁻ ma⁺ hää⁺ Juda ka-läh⁺, hi⁻ ga⁻ngëe⁺ Jesús kih¹ dsa⁻ he⁺.

⁶ Lä⁻koø⁻ ma⁺ ga⁻jäh⁺ Jesús “jnä⁺ he⁺”, ga⁻tëe⁻ dsa⁻ he⁺ hñii⁺ ta⁻ka⁻luu⁺ lä⁻jiih⁺ ga⁻saay⁺ hwa¹.

⁷ Koø⁻ ka-läh⁺ ga⁻ngii⁺ Jesús juu¹ kiyh¹:

—¿Hi⁻ ba⁻ na⁻ hnaah⁺ hnäh⁺? —ga⁻jäh⁺.

—Jesús, dsa⁻ chaä⁻ Nazaret —ga⁻jäh⁺ dsa⁻ he⁺.

⁸ —¿Ja¹ ma⁻jwëh⁺ ba⁺ hnäh⁺, jnä⁺ he⁺? Cher⁺ mah¹ jnä⁺ hnaah⁺ hnäh⁺, kwa⁺ jwë⁺ wa⁻lla⁻nää⁺ hi⁻ tääh⁺ la⁻ —ga⁻jäh⁺ Jesús siiyh⁺.

⁹ He⁻ la⁻ ga⁻la¹ mah¹ lä⁻te¹ he⁻ ga⁻jäh⁺ Jesús: “Tää⁺, lä⁻jëe⁻ hi⁻ ga⁻kwëh⁺ jnä⁺, ni⁻ jaa⁻ hi⁻ he⁺ sa⁻ dsa⁻ hëe⁺.”

¹⁰ He⁻ ja⁻ ga⁻lle⁻ Pee⁺ ñe⁺ kih¹ mah¹ ga⁻kuy⁺ lo⁻gwa⁺ jwoo⁺ ra⁻lluü⁺ kih¹ Malco, hi⁻ ma⁺ laä⁺ jaa⁻ hi⁻ ma⁺ jmee⁺ ta⁻he⁺ kih¹ jmi⁻ dsa⁻ jøh¹.

¹¹ Mah¹ ga⁻jäh⁺ Jesús siiyh⁺ Pee⁺:

—Tøøh⁺ ñe⁺ kyah⁺ neh⁺ loo⁻ kih¹. ¿Ja¹ jmee⁻ bii⁺ kin⁺ jëen⁻ he⁻ wii⁺ la⁻ lä⁻koø⁻ mada⁻ he⁻ ga⁻jmee⁺ Tää⁺ kin⁺?

Na⁻jääy⁺ Jesús cha⁻nē⁺ Aná

(Mt. 26:57-58; Mr. 14:53-54; Lc. 22:54)

¹² Ja⁻ ga⁻ngoo⁺ jmu⁺ hløø⁺ kyaah⁺ hløø⁺ kyaay⁺ hi⁻ kyaah⁺ poo⁻ kyaä⁺ dsa⁻ judiu he⁺, mah¹ ga⁻saayh⁺ Jesús ga⁻hñuuy⁺.

¹³ To⁻nē⁻ na⁻jääy⁺ cha⁻nē⁺ Aná, hi⁻ ma⁺ laä⁺ dso⁻jmi⁻ Caifá. Caifá he⁺ ma⁺ kye⁻ nē⁺ kih¹ lä⁻jëe⁻ jmi⁻ dsa⁻ jii⁻ ja⁻.

¹⁴ Hi⁻ he⁻ na⁻, hi⁻ ga⁻taah⁺ dsa⁻ judiu juu¹ jää⁺, ga⁻siiyh⁺ he⁻ jmee⁻ bii⁺ juu⁺ jaa⁻ dsa⁻ ñuu⁺ kih¹ jwii⁺ goo⁻ jne⁺.

Ga⁻hmä⁺ Pee⁺ juu¹ he⁻ sa⁻ kyuy⁺ Jesús

(Mt. 26:69-70; Mr. 14:66-68; Lc. 22:55-57)

15 Ma' lleē' Pee' kaah' kih' Jesús kyaah' jñah' ga' discípulo. Discípulo he' ma' kyuu' ba' dsa-jøøh' kyaah' jmi-dsa-. He-ja- ga'hey' kyaah' Jesús jee' la' ho'hne' kih' jmi-dsa-jøøh' he'.

16 Pero ta' ka'hne' kih' ho'haah' ja-ba' ma' cheh' Pee'. Ja-ga' ya'hëē' hi- jñah' discípulo he', hi- ma' kyuu' jmi-dsa-jøøh' mah' ga'hleēyh' kyaah' dsa-mē' hi- ma' høø' ho'haah' ja-. Ja-ga' ga'taayh' Pee' ta' cha'neh'.

17 He-ja- ga'jah' dsa-mē' he' siyh' Pee':

—¿Ja' hne' ka-läh' laah' discípulo kyaah' dsa-ñuuh- oo'?

—Ja' he' jnä' —ga'jah' Pee'.

18 Jmi' ja- ma' jmee' gyuu'. Hi- lä-jëē- hi- ma' tääh' jmee' ta'he' jee' ja- kyaah' poo-, ga'jeeyh' je- mah' ga'taayh' llooyh-. Jee' ja- ma' cheh' Pee' ka-läh', llooh' je- kō-jøh' kyaayh'.

Na'jäy- Jesús cha'nē' dsa-ta' kyaah' dsa- judiu

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Lc. 22:66-71)

19 Ga-løø' jmi-dsa-jøøh' ngii' juu' kih' Jesús, hi- ga' he' hi- ma' laa' discípulo kyaay', hi- ha- na- ma' täayh'. Hi- ma' ngiiy' juu' kiyh' ha- lä- la' juu' he- ma' kway'.

20 He-ja- ga'jeeh- Jesús juu' kiyh':

—Jnä'hä' go-te' ga'hleēhn' dsa- jmi-gyuu-. Ma' hleēh' jnih' tääh' neh' gwah' mäh- hi' jee' chih' gwah' juuh- jee' dsa' kuh' dsa' goo' jne'. Ni' koo- sa' ga'hleēhn' jee' na-hmää'.

21 ¿He-la' ngiih' juu' kin'? Ngii' juu' kih' hi- ga'nuu' ba', mah' jäyh' he- na- ga'jwahn'. Hi- he' ba' ñe- lä-jë- hee- na- ga'hleēhn'.

22 Lä-koo- ma' ga'jah' Jesús lä-ja-, jaa- poo- kyaah' dsa- he' hi- ma' cheh' koo' jee' ja-, ga'jnooy' mo-nē' Jesús.

—¿Che' lä-na- ba' jiih' juu' kih' dsa-jøøh' kyaah' jmi-dsa-? —ga'jah' poo- he' siyh'.

23 —Cher'mah' ma-hleēhn' hliih', chiih' jnä' hee- na- he- hliih' ma-ya-hii- hoon-. Hi' cher'mah' ma-hleēhn' ba' jnä' ju'dsoo', ¿he-la' jnooh' kin'? —ga'jah' Jesús siyh'.

24 He-ja- na-hñuuh' Jesús ga'chee' Aná cha'nē' Caifá, dsa-jøøh' kyaah' jmi-dsa-.

Koo- ka-läh' ga'hmä' Pee' juu' he- sa' kyuu' Jesús

(Mt. 26:71-75; Mr. 14:69-72; Lc. 22:58-62)

25 Lä- ma' cheh' ja-ba' Pee' llooh' je-, mah' ga'jah' dsa- siyh':

—¿Ja' hne' laah' jaa- discípulo kyaay'?

—Jah'hä', ja- he' jnä' —ga'jah' Pee'.

26 Mah' ga'hleēh' jaa- hi- ma' jmee' ta'he' kih' jmi-dsa-jøøh', hi- laa' miih- øøh' hi- ga'ku' Pee' lo-gwa' he', ga'ngiiy' juu' kih' Pee':

—¿Ja' ga'jëēn- hne- kyaayh', jee' na-jnää' chaah' hma-? —ga'jäyh' siyh' Pee'.

27 Koo- ka-läh' ga'juu' Pee', hi- lä- chah' ja- ga'hoo' chaah' dsoo'.

Ga'jääh' dsa- Jesús cha'nē' Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Lc. 23:1-5)

28 Ja-ga' ga'lee- dsa- Jesús kih' Caifá mah' ga'jääh' ta- nē'ta' kih' Pilato. Hor- ja- ma-ngoo' ga'jnä'. Sa- ga'taah' dsa- judiu cha'neh' nē'ta' ja- mah' sa- mi-sayh' hñiiy'. Jëēh', sa- ma' le' ma' høøy' jmi' he- kuh- dsa- borrego mäh', wa-ra- jäh' kih' ga'taayh' jee' ja-.

29 Heˉ jaˉ yaˉ hēēˉ Pilato kaˉ hneˉ taˉ jeeˉ maˉ tāāyhˉ jaˉ mahˉ gaˉ jāyhˉ˚:

—¿Heeˉ dsooˉ bāāhˉ hnāhˉ dsaˉ laˉ? —gaˉ jāhˉ˚ Pilato.

30 —Waˉ raˉ jāhˉ kihˉ saˉ hlēēhˉ dsaˉ naˉ, saˉ chaˉ heˉ kihˉ maˉ ngēēˉ jnāāhˉ jaˉ goohˉ —gaˉ jāhˉ˚ dsaˉ heˉ sīyhˉ˚ Pilato.

31 —Teeˉ baˉ hnāhˉ kyahˉ, llaˉ hnāhˉ taˉ kiyhˉ, lāˉ koōˉ lleˉ ley kyahˉ hnāhˉ —gaˉ jāhˉ˚ Pilato sīyhˉ˚.

—Pero saˉ naˉ ngēˉ jnāāhˉ jwēˉ, jngēēhˉ jnāāhˉ niˉ jaaˉ dsaˉ —gaˉ jāhˉ˚ dsaˉ judiu heˉ˚.

32 Lāˉ jaˉ gaˉ lāˉ teˉ juuˉ kihˉ Jesús lāˉ koōˉ maˉ gaˉ jāyhˉ haˉ lāˉ kyaahˉ maˉ juuyˉ˚.

33 Jaˉ gaˉ gaˉ heˉ Pilato taˉ chaˉ nehˉ nēˉ taˉ kihˉ mahˉ gaˉ tēēyhˉ Jesús, gaˉ ngūyˉ juuˉ kihˉ˚:

—¿Cheˉ hneˉ heˉ dsaˉ jøøhˉ kyaāˉ dsaˉ judiu? —gaˉ jāyhˉ˚.

34 —¿Cheˉ heˉ hlēēhˉ kyahˉ hñāahˉ heˉ jwahˉ lāˉ naˉ, o cheˉ heˉ maˉ hlēēhˉ jñahˉ kiˉ jnāˉ? —gaˉ jāhˉ˚ Jesús sīyhˉ˚.

35 —Jaˉ heˉ dsaˉ judiu jnāˉ. Dsaˉ goohˉ kyaahˉ dsaˉ kaahˉ kyaāˉ jmiˉ dsaˉ, hiˉ heˉ baˉ naˉ maˉ ngēēˉ hneˉ taˉ kinˉ. ¿Heeˉ maˉ jmeehˉ? —gaˉ jāhˉ˚ Pilato sīihˉ˚ Jesús.

36 —Jaˉ jmiˉ gyuuˉ laˉ jmeeˉ jnāˉ hihˉ. Waˉ raˉ jāhˉ kihˉ jmeeˉ jnāˉ hihˉ jmiˉ gyuuˉ laˉ, hiˉ chaāˉ kaahˉ kinˉ saˉ kwayˉ jwēˉ ngēēˉ dsaˉ jnāˉ kihˉ dsaˉ goonˉ hiˉ lāāˉ taˉ. Pero saˉ jmeeˉ jnāˉ hihˉ jeeˉ laˉ —gaˉ jāhˉ˚ Jesús sīyhˉ˚.

37 —¿Cheˉ maˉ raˉ heˉ laahˉ hneˉ rey jaˉ? —gaˉ jāhˉ˚ Pilato.

—Hneˉ baˉ jwahˉ, jnāˉ laānˉ rey. Kihˉ heˉ laˉ baˉ gaˉ lāˉ chaanˉ, hiˉ janˉ jmiˉ gyuuˉ laˉ mahˉ jmeenˉ juˉ dsooˉ baˉ. Hiˉ lāˉ jēēˉ hiˉ lāāˉ kyaāˉ juˉ dsooˉ, nuuyˉ juuˉ kinˉ —gaˉ jāhˉ˚ Jesús sīyhˉ˚.

38 —¿Heeˉ jaˉ, heˉ laˉ juˉ dsooˉ? —gaˉ jāhˉ˚ Pilato.

Gaˉ jāˉ juuˉ jngūhˉ dsaˉ kihˉ Jesús

(Mt. 27:15-31; Mr. 15:6-20; Lc. 23:13-25)

Lāˉ koōˉ maˉ gaˉ jāyhˉ lāˉ jaˉ, yaˉ hēēyˉ ngooyˉ taˉ jeeˉ maˉ tāāhˉ dsaˉ judiu, mahˉ gaˉ sīyhˉ˚:

—Niˉ koōˉ heˉ hliihˉ saˉ maˉ jnøøhnˉ kihˉ˚.

39 Lāˉ jēˉ jiihˉ maˉ tēˉ jmiˉ heˉ kuhˉ dsaˉ borrego māhˉ, tēēhˉ hnāhˉ lāānˉ jaaˉ hiˉ tihˉ hohˉ hnāhˉ hiˉ hāāˉ nehˉ ñeˉ. Hnāhˉ dsaˉ judiu, ¿cheˉ hnoohˉ hnāhˉ mahˉ lāānˉ rey kyaahˉ hnāhˉ˚?

40 Gaˉ lāˉ jēēˉ gaˉ toohˉ miihˉ, gaˉ jāyhˉ˚:

—Taˉ lāāˉ dsaˉ naˉ. Lāāˉ Barrabá baˉ.

Barrabá heˉ maˉ lāāˉ jaaˉ dsaˉ hiiˉ˚.

19

1 Heˉ jaˉ gaˉ jmeeˉ Pilato hihˉ mahˉ jmiˉ baˉ dsaˉ kihˉ Jesús.

2 Gaˉ kaˉ hløøˉ wiiˉ toōˉ, gaˉ jmeeyˉ koōˉ coron mahˉ gaˉ tooyhˉ lleˉ Jesús. Hiˉ gaˉ kyeˉhˉ dsihˉ koōˉ hmiihˉ gyuuˉ lāhˉ lāˉ kohˉ hmiihˉ heˉ kēhˉ rey.

3 —Peerˉ jøøhˉ dsaˉ taˉ kyaāˉ dsaˉ judiu! —maˉ jāyhˉ˚.

Mahˉ maˉ jnooˉ hløøˉ moˉ nēyˉ.

4 Jaˉ gaˉ yaˉ hēēˉ kaˉ lāhˉ Pilato taˉ kaˉ hneˉ mahˉ gaˉ sīyhˉ dsaˉ heˉ˚:

—Hiiˉ jaˉ laˉ kyahˉ hnāhˉ mahˉ jēēhˉ hnāhˉ niˉ koōˉ heˉ hliihˉ saˉ hiiˉ jnøøhnˉ kihˉ˚.

5 Ja-ga ya-hēē⁴ Jesús, na-há' lley' coron he- na-la- kyaah' wii- toq', hi- na-kyeyh' koo- hmiih- gyuu' läh-. Mah' ga-jäh' Pilato siyh⁺ lä-jēē⁺ dsa- he':
—Hii- la- dsa- ñuuh- na-.

6 Ma' ga-jēē⁴ dsa-kaah' kyaa' jmi-dsa- kyaah' poo- kyaa' gwah⁺, ga-tooyh⁴ miih', ma' jäh⁺:

—Tääy' dsoh' hma-cru', tääy' dsoh' hma-cru'.

Pero ga-jäh' Pilato ka-läh':

—Tee-hnäh' mah' tää' hnäh' hñaah⁴ dsoh' hma-cru'. Jēeh', ni- koo- he- hliih' sa- ma-jnøhn- kiyh⁺.

7 Mah' ga-jäh' dsa- judiu he':

—Cha- ba' ley kyaa' jnääh'. Lä-koo- jäh' ley kyaa' jnääh' ää- jmi- juuy'. Jēeh' ga-jmääy' hñiiy' Joo' Dio.

8 Ma' ga-nuu' Pilato lä-ja-, cha-ga'miih- ga-lä' goyh⁺.

9 Koo- ka-läh' ngaayh⁴ kyaah' Jesús nē'ta' kiyh⁺, mah' ga-siyh⁺:

—¿Ha- chaah- hne'?

Pero sa- ga-ngii' Jesús go-te' kiyh⁺.

10 —¿He-la' sa- ngiih' kin'? ¿Che' sa- ñeh' na-ngen' jwē' jmeen' hih⁺ mah' tää⁺ dsa- hne- dsoh' hma-cru'? Hi- lä-ja- jmeen' hih⁺, mah' lään' hne- —ga-jäh' Pilato siyh⁺.

11 —Ni' miih- sa- na-ngēh' jwē' he- jmeeh' lä-ja- kin⁺ wa-ra- jäh' kih' sa- ga-kwa' Dio jwē'. He-ja- juuh- ga-la' dso'kye- kih' hi- ga-ngēē' jnä' kyah', lä-koh' ga-kyah' hñaah' —ga-jäh' Jesús siyh⁺.

12 He-ja- cha-ga'miih- ma-hnøø' Pilato ma-lääy' Jesús. Pero dsa- judiu he', ma-tooyh' cha-miih- miih', ma' jäh⁺:

—Cher'mah' hne- ga-lääh' hnih', sa- laah' ome- kyaa' rey to-nē' hi- gya' Roma. Wa' hi- cha- hi- hi- jmää' hñii' rey, lla-dsēēy' rey to-nē' ba- ja-.

13 Ma' ga-nuu' Pilato lä-ja-, ga-jääy' Jesús ta- ka'hne-, mah' ga-gyay- jee' jmeey' hih⁺. Jee' ja- ma-chee- Gabata kyaah' juu' hebreo. Juu' na- hnøø' jäh⁺: jee' ma-na-joo' kuu'.

14 Ma-ja-, hlooh- jmi' he- kuh- dsa- borrego mäh', ma-tē' llä'hyoo⁺. Mah' ga-jäh' Pilato sih⁺ dsa- judiu he':

—Hii- la- rey kyaah' hnäh'.

15 —¿Wa' juuy', wa' juuy'! ¡Tääy' dsoh' hma-cru'! —ga-jäh' dsa- he'.

—¿Ha- lä-ja- he- tää' jnä' rey kyaah' hnäh' dsoh' hma-cru'? —ga-jäh' Pilato siyh⁺.

—Sa- chaä- ga-ñnah' rey kyaa' jnääh', ma-la' César ba- —ga-jäh' dsa-kaah' kyaa' jmi-dsa- he'.

16 Ja-ga' ga-ngēē⁴ Pilato ja'goo- hløø' mah' tää⁺ dsih' dsoh' hma-cru'. He-ja- ga-tēē- hløø' Jesús.

Ga-tää- dsa- Jesús dsoh' hma-cru'

(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-43)

17 Ya-hēē⁴ Jesús jee' ja- ma-kyey- hma-cru', ngooy' jee' chee- Moo' Lle' Hlii'. Kyaah' juu' hebreo jäh': Gólgota.

18 Jee' ja- ga-tää' dsih' dsoh' hma-cru', ko-jøh' kyaah' uu' dsa-, ma- jaa- lä-koo- jwoo' kiyh⁺.

19 Ga-jmee' Pilato mada- he- ga-la' koo- hwēh' he- ga-tøoy' nē' hma-cru' he- jäh': "Jesús dsa- chaä- Nazaret, Rey kyaa' dsa- judiu."

20 Jwëë' dsa- judiu ga-hëy' hwëh' ja-, jëeh' ma' jäh' kih' jee' jwii- ja- jee' ga-tää' dsa- Jesús dsoh' hma-cru-, hi- hwëh' he- ma' na-sii- ja- ma' la' kyaah' juu' hebreo, kyaah' juu' griego hi- kyaah' latin ka-läh'.

21 He-ja- lä-jëë' dsa-kaah' kyaa' jmi- dsa- kyaa' dsa- judiu na'nää' na'chiih' Pilato:

—Ta' sii- “Rey kyaa' dsa- judiu.” Sii' lä-koö- ga-jäyh' hñiiy' “Jnä' he' laan' Rey kyaa' dsa- judiu.”

22 Pero Pilato ga-jëeh- juu' kiyh':

—He- ma-siin', sa- cha- he- kih' mi'siin'.

23 Ma-ngëë' ma-tää- hløø' Jesús dsoh' hma-cru- mah' ga-kay' sa-hmiih- kiyh', ga-jmeey' kyë' jwi', ma- koö- jwi' kih' lä-jaa- hløø'. Hi- ga-ka' hløø' sa-hmiih- he- ma' na-läay- he- ma' la' koö- ta-jmaah' koö- dsaä'.

24 Mah' ga-siiyh- dsa-kyaayh':

—Sa' wa' gyiin'. Wa' koohn' suert ba', wa' jëen' hi- tëë'.

Kyaah' lä-ja- ga-lä-te' lä-koö- na-sii- juu' kih' Dio, he- jäh': “Ga-ti' ga-llooh' dsa- hmiih- kin', mah' ga-kooyh' suert kih' hmiih- kyoo- kin' he- ma' na-lään'.” Lä-ja- ga-jmee' hløø' he'.

25 Ma' cheh' choo' Jesús koö' hma-cru- kiyh', kyaah' dsa-më' øøh- chooy', kyaah' María më' Cleofa, hi' kyaah' María Magdalena ka-läh'.

26 Ma' ga-jëë' Jesús choo', kyaah' discípulo hi- ga-lä-hnäay' cha-miih-, mah' ga-siiyh- chooy':

—Dsa-më', hi- joo- cheh' na-.

27 Ja- ga- ga-hlëëyh' discípulo he':

—Hi- maa' kyaah' cheh' na-.

Lä-chañ' ja- ga-tëë- discípulo he' choo' Jesús cha'neh' kih'.

Ga'juu' Jesús

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49)

28 Ma' ga-ngëë' he- ja-, ma- ñe- ba' Jesús ga-hñaa- ba-lä-jë- he- ma' lle' kiyh'. Hi- mah' lä-te' lä-koö- na-sii- juu' kih' Dio, ga-jäyh':

—Lä-kii- dsën'.

29 Jee' ja- ma' chih' koö- mi'dsuu' he- ma' haa' jmi- jiih-. Mah' ga-mi-gyah' dsa- koö- mi'joo- kyaah' jmi- jiih- ja-. Mah' ga-lla-lley' lle' koö- sa'goh' hma- hisopo, ga-choo' dsa- lä- ga-të' hoo' Jesús.

30 Ma' ga-hih' Jesús jmi- jiih- ja-, ga-jäyh':

—Ma-hñaa- ba-lä-jë-.

Lä-chañ' ja- ga-tøyh' lley', ga-juuy'.

Jaa- hløø' ga-jmee' dsoo' dsoh' mo-miih- kih' Jesús

31 Ma-ja- hlooh- jmi- he- kuh- dsa- borrego mäh'. Sa- ma-hnøø' dsa- judiu ma' jä' dsa- dsoh' hma-cru- wa-ra- ga-taayh' teeyh- dsëy'. Jëeh' jmi- ja- ma' la' juuh- ga' kih' jee' lä-jë- jmi- he- teeh- dsa- dsë'. He-ja- ga-ngüy' kih' Pilato mah' ma' jmeey' hih- he- ma' jøøy' kyey' hi- ma' jñaa' hi- ma' chaä- dsoh' hma-cru- mah' tëëy- ga-juh'.

32 He-ja- na'nää' hløø' mah' ga-jøøy' to-në' kye- hi- ma' taa- dsoh' hma-cru- koö' kih' Jesús. Ja-ba' lä-ja- ga-jmeey' kih' hi- ma' taa- jyoh' ko-jwoo' kiyh' ja-.

33 Ma' ga-lla-näay' jee' ma' taa- Jesús, ga-jëëy' ma-na-juuy', he-ja- mo-so- ga-jøøy' kye' Jesús.

34 Ma⁻ke⁻ ma⁻na⁻juuy', ja⁻ hlø^o ga⁻ka⁻ hma⁻ lle⁻ ñe⁻ ch^hh⁻ kih', ga⁻jmeey' dsoo' mo⁻miih⁻ kih' Jesús. Lã⁻chah' ja⁻ ga⁻tuu⁻ jma⁻ kyaah' jmi⁻.

35 Hⁱ- ga⁻jëe' ha⁻ lã⁻ ga⁻la', hⁱ- he' jmee' ju'dsoo'. Hⁱ- juu' kiyh' la' dsoo'. Hⁱ- he' ñe⁻ kwee⁻ he⁻ jãyh' ju'dsoo'. Hⁱ- ga⁻jmeey' ju'dsoo' mah' lã⁻ja⁻ ka⁻lãh' lã⁻dsoo' hoh' hnãh' kih' Jesús.

36 Lã⁻ja⁻ ga⁻la', mah' lã⁻te' lã⁻koo⁻ na⁻sii⁻ juu' kih' Dio: "Ni⁻ koo⁻ moo' kiyh' sa⁻jøø' dsa⁻."

37 Hⁱ- lã⁻ja⁻ jee' jyoh' na⁻sii⁻ juu' kih' Dio: "Dsa⁻ hⁱ- ga⁻jmeey' dsoo' kiyh' jëy⁻ ka⁻lãh'."

Ga⁻haay' Jesús

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56)

38 Ma⁻ngëe' he⁻ ja⁻, José dsa⁻ cha⁻ Arimatea ga⁻nguy' kih' Pilato mah' kway' jwë' kooy' jmi⁻ngo' kih' Jesús. José ma' laa' ja⁻ discípulo kya⁻ Jesús jee' na⁻hmää', jëeh' ma' gayh⁻ dsa⁻ judiu. Ga⁻kwa' ba' Pilato jwë'. He⁻ja⁻ ngooy' na⁻kiiy' jmi⁻ngo' kih' Jesús.

39 Ngoo' ka⁻lãh' Nicodemo hⁱ- ñee' ta⁻la⁻ hwë' na⁻hnääh⁻ Jesús. Ma' kyey⁻ koo⁻ gyi' gya⁻ kil naa⁻mi⁻jwii⁻, he⁻ ma' la' mirra na⁻kaah⁻ na⁻gwëeh⁻ kyaah' áloes.

40 He⁻ja⁻ lã⁻uu⁻ dsa⁻ he', ga⁻jñaa⁻ Jesús mah' ga⁻gyaayh⁻ koo⁻ hmiih⁻ gyuh' kyaah' naa⁻mi⁻jwii⁻ ja⁻, lã⁻koo⁻ tée' jmee' dsa⁻ judiu ma' haay⁻ hli⁻ kyaay'.

41 Jee' ga⁻tãä⁻ dsa⁻ Jesús dsöh' hma⁻cru⁻, ma' na⁻jnaä' chaah' hma⁻. Hⁱ- jee' chaah' hma⁻ ja⁻, ma' la' koo⁻ to⁻høø⁻ hmëe', jee' sa⁻ ga⁻ma⁻taayh⁻ ni⁻jaa⁻ hli⁻.

42 Jee' ja⁻ ga⁻kye⁻ dsa⁻ jmi⁻ngo' kih' Jesús, kih' he⁻ hlooh⁻ jmi⁻ he⁻ kuh⁻ dsa⁻ judiu borrego mãh', hⁱ- jãh⁻ ba' la' to⁻høø⁻ ja⁻ ka⁻lãh'.

20

Ga⁻lã⁻jiih' Jesús

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12)

1 To⁻ne' jmi⁻ kih' seman', tiih' na⁻hoo⁻ ga', ñee' María Magdalena jee' ma' la' to⁻høø⁻ ja⁻. Mah' ga⁻jëy' ma' kye⁻ ta⁻ koo' mi⁻kuu⁻ he⁻ ma' na⁻jne⁻ hoo' to⁻høø⁻ ja⁻.

2 Ja⁻ ga⁻ ngooy' ko⁻chih' kih' Simón Pee' kyaah' kih' jñah' discípulo hⁱ- ga⁻lã⁻hnää' Jesús, mah' ga⁻siiyh⁻:

—Ma⁻lle⁻ dsa⁻ neh⁻ to⁻høø⁻ Dsa⁻jøøh⁻ jnãn'. Sa⁻ ñe' jne' ha⁻ ta⁻ ma⁻jääy'.

3 Mah' ngoo' Pee' kyaah' jñah' discípulo he' na⁻jëy⁻ jee' ma' la' to⁻høø⁻ ja⁻.

4 Lã⁻uu⁻ ga⁻nää' cha⁻hlii⁻. Pero jñah' discípulo he' ga⁻hlii⁻ cha⁻ga⁻miih⁻ lã⁻koh' ga' Pee'. Hⁱ- he' ga⁻lloo' to⁻ne' jee' ma' la' to⁻høø⁻ ja⁻.

5 Ga⁻juuy' hñiiy' mah' ga⁻jëy'. Ma⁻la⁻ hmiih⁻ he⁻ ma' na⁻lãä⁻ Jesús ja⁻ba' ga⁻jëy' neh⁻ too⁻ ja⁻. Ja⁻ jiih' mo⁻so⁻ ga⁻hey' neh⁻ to⁻høø⁻ ja⁻.

6 Ja⁻ga⁻ ga⁻lloo' Pee'. Hⁱ- he' ba' ga⁻he' ga⁻të⁻ neh⁻ to⁻høø⁻ ja⁻. Ma⁻la⁻ sa⁻hmiih⁻ he⁻ ma' na⁻lãä⁻ Jesús ba' ga⁻jëy' ma' kye⁻ neh⁻ jee' ja⁻.

7 Hⁱ- ga⁻jëy' hmiih⁻ sa⁻luu⁻ he⁻ ma' na⁻gyoh' le' Jesús, mo⁻so⁻ kye⁻ ko⁻jøh' kyaah' hmiih⁻ he⁻ ma' na⁻lãäy⁻ ja⁻. Ma' kye⁻ ma⁻na⁻gyoh' ta⁻ koo' ba'.

8 Ja⁻ga⁻ ga⁻he' ka⁻lãh' hⁱ- jñah' discípulo, hⁱ- ga⁻lloo' to⁻ne' he', neh⁻ to⁻høø⁻ ja⁻. Ga⁻jëy' kwee⁻, ja⁻ga⁻ ga⁻lã⁻dsoo' dsëy'.

9 Jëeh', sa' ga' ma-lä-ngëëy' lä'koo' na-sii' juu' kih' Dio he- ga'la' bii' he- ga-lä'jiiyh' jee' kih' hi- na-juu'.

10 Hi' lä'uu' discipulo he' ga-näay' ta' kih'.

*Ga-lä'jnää' Jesús cha'né' María Magdalena
(Mr. 16:9-11)*

11 Pero María ga-jä' ta' ka'hne' kih' to-høø' ja-, hooyh'. Jee' cheyh' hooyh' ja- ga-jluuy' hñiiy' mah' ga-jëëy' ta' neh' to-høø' ja-.

12 Mah' ga-jëëy' uu' ángele, hi- kye'h' hmiih' tøø'. Jaa- ma' gya' jee' ma' la' ta' gyuu'h' lley' hi' jaa- ma' gya' jee' ma' la' ta' huuh' tiy', ja' ba' jee' ga'kye- dsa- jmi'ngo' kih' Jesús.

13 Mah' ga-jäh' ángele he' siiyh':

—Dsa-mé', ¿he-la' hoo'h' hne'?

—Hoo'h' jnä' kih' he- ma-lleey- Dsa-jøø'h' kyaan'. Sa' man' ha- ta' ma-kyaay- —ga-jäh' María siiyh'.

14 Ma-ngëë' ma-hlëëyh' lä'ja-, ga-jëëyh- hñiiy' ta' ka-luuy'. Ga-jëëy' cheh' Jesús, pero mo-so' ga-lä'kyuuy'.

15 Mah' ga-jäh' Jesús siiyh':

—Dsa-mé', ¿he-la' hoo'h' hne'?

Pero María ma-laay', dsa- hi- ma-høø' chaah' le' ba' he'. He-ja- ga-siiyh':

—Hne- dsa-, cher'mah' hne- ma-lleeh' hñii' kyaan', chiih' jnä' ha- ta' ma-kyaah', mah' niin' na'teen- —ga-jäh' María siiyh'.

16 —María —ga-jäh' Jesús siiyh'.

Mah' ga-jëeh- ka-läh' María, ga-siiyh':

—¡Raboni! —he- la- hnøø' jäh' Ta-jwoh'.

17 Mah' ga-jäh' Jesús siiyh':

—Ta- ee' jnä'. Jëeh', sa' ga' ma-wiin' jee' gya' Täa' kyaan'. Gwa- jee' tääh' øøhn' mah' go-chiiyh': “Naahn' na'gyan' kyaah' hi- laa' Täa' kyaan', ja' ba' hi- laa' Täa' kyaah' hnäh' ka-läh'. Naahn' na'gyan' kyaah' hi- laa' Dio kyaan', ja' ba' hi- laa' Dio kyaah' hnäh'.”

18 He-ja- ñee' María Magdalena na'jmeeh' juu' kih' lä-jëë- jnääh' discipulo he- ga-jëëy' Jesús, hi' ga-jmeeyh' juu' lä-jë- he- ga-siiyh' María.

*Ga-lä'jnää' Jesús jee' kih' discipulo kyaay'
(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49)*

19 Ma' ga-nuu' ja' ba' jmi' ja', to- nē' jmi' kih' seman-, na-jnē- haah' ma' tøøh' jnääh' ko-jøh' lä-jëë- jnääh', kih' he- ma' gah' jnääh' dsa-ta'. Ga-he' Jesús, mah' ga-lla-sëëyh' to'dsaah' jee' ma' tøøh' jnääh' ja-. Mah' ga-jäyh' siiyh' jnääh':

—Wa' hii' ti' kyah' hnäh'.

20 Lä-koo' ma' ga-jäyh' lä-ja-, ga-heeyh' jnääh' discipulo kyaay' ma-gooy- kyaah' jwoo' mo-miih- kiyh'. Peer- ga-jëë' dsē- jnääh' ma' ga-jëë' jnääh' Dsa-jøø'h' jnan'.

21 Mah' ga-jäh' Jesús siiyh' jnääh' ka-läh':

—Wa' hii' ti' kyah' hnäh'. Lä-koo- ga-chee' Täa' jnä', ja' ba' lä-ja- cheen' hnäh'.

22 Lä-koo' ma' ga-jäyh' lä-ja-, ga-juu'y' nē' kyaah' jnääh', mah' ga-siiyh' jnääh' :

—Heeh' hnäh' Jmi-lle' Na-jngii'.

²³ Cher'mah' ga'kijh' hnäh' hoh' kih' dso'kye' he' jmee' dsa', dsa'che' ba' dso'kye' kiyh'. Pero cher'mah' sa' ga'kijh' hnäh' hoh' kiyh', lä' ma'kyaayh' ja'ba' dso'kye' kiyh'.

Sa' ga'lä'he' Tamá he' ma'lä'jijh' Dsa'jõøh' jnän'

²⁴ Pero Tamá, hi' tēyeh' dsa' suu' he', jaā' jee' lä'jēē' gya'tuu' jnääh', sa' ma' hää' jee' kyaā' jnääh' ma' jah' Jesús to'nē'.

²⁵ Ga'jmeeh' ba' jñah' discípulo juu' kih' Tamá, ga'siiyh':

—Ma'jēē' jnääh' Dsa'jõøh' jnän'.

Mah' ga'jah' Tamá:

—Cher'mah' sa' ga'jēēn', la' lii' gooy' jee' ga'hoo' jo'ñe', hi' tãn' cha'goon' jee' ga'hoo' jo'ñe' hi' tãn' goon' jwoo' mo'miuh' kiyh', sa' heen'.

²⁶ Ma'hya' ga' jñaa' jmiuh', ma' tøøh' jnääh' ka'läh' cha'neh', hi' ma' hää' Tamá jee' kyaā' jnääh'. Pero na'jnē' ba' haah' ga'mi'jnää' Jesús hñii' jee' tøøh' jnääh' ja', mah' ga'jäh':

—Wa' hii' ti' kyah' hnäh'.

²⁷ Chah' ba' ga'jah' Jesús siiyh' Tamá:

—Tøøh' da' cha'gooh' jee' la', mah' jēē' ma'goon'. Hii' ma'gooh', mah' tã' neh' jwoo' mo'miuh' kin' la'. Ta' wa' hweh' hoh', wa' lä'dsoo' hoh' kin'.

²⁸ Ja'ga' ga'jah' Tamá siiyh':

—jDsa'jõøh' kyaan', hi' Dio kyaan'!

²⁹ Mah' ga'jah' Jesús siiyh':

—Tamá, kih' he' ma'jēēh' jnä', he'ja' ba' na' ma'lä'dsoo' hoh'. Pero llu' ga'kih' hi' lä'dsoo' dsē', ma'ke' sa' ga'jēēy' jnä'.

He'la' he' ma'na'sii' juu' la'

³⁰ Cha'miuh' he'juh'gaa' ga'jmeē' Jesús cha'nē' jnääh' discípulo kyaay' he' sa' cha' na'sii' nē' mo'je' la'.

³¹ Pero siin' lä'la' mah' lä'dsoo' hoh' hnäh', Jesús he', hi' he' he' Cristo, Joø' Dio. Hi' kih' he' lä'dsoo' hoh' hnäh' kiyh', he' ja' jmee' chaā' hnäh'.

21

Ga'mi'jnää' Jesús hñii' kih' gyeē' discípulo kyaay'

¹ Kēē' ga' ja', ga'mi'jnää' Jesús hñiiy' cha'hoo' jmi'jmuuh' he' hla' hwa' Tiberia. Lä'la' ga'mi'jnääy' hñiiy'.

² Ma' cheh' Simón Pee' kyaah' Tamá, hi' tēyeh' dsa' suu' he', kyaah' Natanael dsa' chaā' jee' kyii' Caná hwa' Galilea, kyaah' lä'uū' joø' Zebedeo hi' kyaah' ga'uu' discípulo kyaā' Jesús.

³ Ga'jah' Simón Pee' siiyh':

—Hi' jnä' ngoon' na'chaahn' miuh' jah' chaā' cha'jmih'.

Mah' ga'jah' jee' lä'jēē':

—Dsa'nøø' jnääh' kyaah' hne'.

Mah' ga'näay', ga'taayh' neh' koø' na'moo'. Hwē' ja' sa' ga'lēēyh' ni' miuh' hmooh'.

⁴ Ma'ngoo' ga'jnä' ba' ja', ma' ga'lä'jnää' Jesús cha'hoo' jmi'jmuuh' ja'. Pero sa' ga'lä'kyuu' jnääh' che' he' ba' Jesús hi' ma' cheh' jee' ja'.

⁵ Mah' ga'ngii' Jesús juu' kyaā' jnääh':

—Gyuu' kyaan', ¿che' cha' miuh' he' kihn'? —ga'jah' Jesús siiyh'.

Ga⁺lä⁺jëë⁺ jnääh⁺ ga⁺chiih⁺ jnääh⁺:

—Jah⁺hä⁺.

⁶He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús sïyh⁻ jnääh⁻:

—Tøøh⁺ hnäh⁺ sa⁺hma⁺ kyah⁺ hnäh⁺ ta⁺ jwoo⁺ ra⁻llu⁺ kih⁺ na⁺moo⁺ kyah⁺ hnäh⁺ na⁻, mah⁺ leeh⁺ hnäh⁺.

Hi⁻ mo⁻so⁻ ga⁻tääh⁻ jnääh⁻ ma⁻lle⁻ jnääh⁻, kih⁺ he⁻ jwëë⁻ jah⁺ ma⁻tääh⁻.

⁷Ja⁻ga⁻ ja⁻jäh⁻ discípulo hi⁻ ga⁻lä⁻hnää⁻ Jesús cha⁻miih⁻ ga⁻sïyh⁻ Pee⁻:

—iDsa⁻jøøh⁻ jnääh⁻ ba⁻oo⁻!

Ma⁻ga⁻nuu⁻ Simón Pee⁻, laa⁺ Dsa⁻jøøh⁻ kyaay⁺, ga⁻këyh⁻ hmih⁻ kiyh⁻ he⁻ ga⁻lleey⁻ ta⁻ko⁻jiih⁻ ma⁻jmeey⁻ ta⁻kooh⁻ hma⁻. Mah⁺ ga⁻jwääh⁻ hñiiy⁻ cha⁻jmii⁻.

⁸Hi⁻ jee⁻ lä⁻jëë⁻ jnääh⁻ ya⁻nøø⁻ jnääh⁻ ta⁻jee⁻ dsoo⁻ kyaah⁻ na⁻moo⁻ ja⁻, na⁻cheeh⁻ jnääh⁻ sa⁻hma⁻ na⁻kah⁻ hmooh⁻. Jëeh⁺, koo⁺ hña⁻loo⁻ metro ba⁻uu⁻ tëëh⁻ jnääh⁻ jee⁻ la⁻hwa⁻ jee⁻ ma⁻tøøh⁻ jnääh⁻ ja⁻.

⁹Ma⁻ga⁻hwëë⁻ jnääh⁻ neh⁻ na⁻moo⁻ ja⁻, ga⁻jëë⁻ jnääh⁻ na⁻jëeh⁻ je⁻, na⁻kyaa⁻ jaa⁻ hmooh⁻ nē⁻ kyaah⁻ he⁻ñiih⁻.

¹⁰Mah⁺ ga⁻jäh⁻ Jesús sïyh⁻ jnääh⁻:

—Go⁻tee⁻ hnäh⁻ ta⁻lä⁻ miih⁻ hmooh⁻ hi⁻ ja⁻ga⁻ ma⁻lëëh⁻ hnäh⁻.

¹¹Mah⁺ ga⁻wii⁻ Simón Pee⁻ neh⁻ na⁻moo⁻ mah⁺ ga⁻sëeyh⁻ sa⁻hma⁻ ja⁻ ta⁻hwa⁻ kii⁻. Na⁻kah⁻ go⁻te⁻ jah⁻ kaah⁻. Ga⁻tē⁻ koo⁻ hña⁻laa⁻ na⁻dsē⁻ to⁻lo⁻gyaa⁻ dsē⁻ uu⁻ jah⁻ jee⁻ lä⁻jëë⁻. Ma⁻ke⁻ jwëë⁻ ma⁻laa⁻ jah⁻ he⁻, ni⁻ lä⁻ja⁻ sa⁻ga⁻gii⁻ sa⁻hma⁻.

¹²Ja⁻ga⁻ ja⁻jäh⁻ Jesús:

—Ya⁻nää⁻ hnäh⁻ ya⁻kuh⁻ hnäh⁻.

Hi⁻ ni⁻ jaa⁻ jnääh⁻ sa⁻ga⁻tuu⁻ dsē⁻ jnääh⁻ ma⁻ngii⁻ jnääh⁻ juu⁻ kiyh⁻: “¿Hii⁻ hne⁻?”

Jëeh⁺ ñe⁻ ba⁻ jnääh⁻, he⁻ ba⁻ Dsa⁻jøøh⁻ kyaa⁻ jnääh⁻ ba⁻he⁻.

¹³He⁻ja⁻ ga⁻ka⁻ Jesús he⁻ñiih⁻ ja⁻, ga⁻kwëeyh⁻ jnääh⁻. Ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ ga⁻kwëeyh⁻ jnääh⁻ hmooh⁻ ka⁻läh⁻.

¹⁴Jee⁻ la⁻ ga⁻tē⁻ hnē⁻ jiih⁻ he⁻ ga⁻mi⁻ jnääh⁻ Jesús hñii⁻ kyaa⁻ jnääh⁻ discípulo kyaay⁻, ma⁻ngëë⁻ ma⁻lä⁻jiih⁻.

Ga⁻hlëeh⁻ Jesús kyaah⁻ Simón Pee⁻

¹⁵Ma⁻lä⁻ kiyh⁻ ma⁻kuyh⁻, ja⁻ga⁻ ja⁻jäh⁻ Jesús sïih⁻ Simón Pee⁻:

—Simón, joō⁻ Joná, ¿che⁻ hnaah⁻ ga⁻ jnä⁻ lä⁻koh⁻ ga⁻ lä⁻jëë⁻ hi⁻ tääh⁻ la⁻?

Mah⁺ ga⁻jäyh⁻:

—Jaa⁻h⁻, Dsa⁻jøøh⁻ kyaan⁻. Ñeh⁻ ba⁻ hne⁻ he⁻ hnaan⁻ hne⁻ —ga⁻jäh⁻ Pee⁻.

—Ja⁻ hääh⁻ llu⁻ dsa⁻ kyaan⁻ —ga⁻jäh⁻ Jesús sïyh⁻.

¹⁶Koo⁻ ka⁻läh⁻ ga⁻jäyh⁻, jee⁻ ga⁻tē⁻ to⁻ jiih⁻:

—Simón, joō⁻ Joná, ¿che⁻ hnaah⁻ jnä⁻?

—Jaa⁻h⁻, Dsa⁻jøøh⁻ kyaan⁻. Ñeh⁻ ba⁻ hne⁻ he⁻ hnaan⁻ hne⁻ —ga⁻jäh⁻ Pee⁻.

—Ja⁻ hääh⁻ llu⁻ dsa⁻ kyaan⁻ —ga⁻jäh⁻ Jesús sïyh⁻.

¹⁷Ga⁻tē⁻ hnē⁻ jiih⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús:

—Simón, joō⁻ Joná, ¿che⁻ hnaah⁻ jnä⁻? —ga⁻jäyh⁻.

Ja⁻ meeh⁻ dsē⁻ Pee⁻, kih⁺ he⁻ ma⁻tē⁻ hnē⁻ jiih⁻ ga⁻jäyh⁻: “¿Che⁻ hnaah⁻ jnä⁻?”

Mah⁺ ga⁻sïyh⁻ Jesús:

—Ga⁻lä⁻ jē⁻ ba⁻ ñeh⁻ hne⁻, Dsa⁻jøøh⁻ kyaan⁻. Ñeh⁻ kwee⁻ he⁻ hnaan⁻ hne⁻.

Mah⁺ ga⁻jäh⁻ Jesús:

—Hää' llu' dsa' kyaan' ja'.

18 Ma' ra' ju'dsoo' jwëeh' hne'. Lä' ma' kwaä' ga' hne' miih', ma' jmääh' hñaah', ma' goh' wa' ha' cha' ha', ha' jee' ma' hnooh' hñaah'. Pero wa' ra' ga' gyuh', niih' ma' gooh' mah' jñah' dsa' kyeh' hne' hmiih' kyah'. Hi' ha' jee' sa' hnooh' goh', jee' ja' ba' dsa' jääy' hne'.

19 Lä' ja' ga' jäh' mah' lä' ngëe' Pee' ha' lä' ma' juuy' lä' jwë' ja' lä' jnä' ha' koh' jøøh' sa' laä' Dio. Ja' ga' jäh':

—Jmee' ko' jøøh' kyaah' jnä'.

Discípulo hi' ga' lä' hnää' Jesús

20 Ma' ga' jeeh' Pee' hñii' ta' ka'luu', ga' jëey' ja' discípulo hi' ga' lä' hnää' Jesús he'. He' ba' hi' he' ma' gya' koo' kih' Jesús lä' ma' ga' kuyh' ma' nññ' ja', hi' ga' ngii' juu' kih' Jesús: “Dsa' jøøh' kyaan', ¿hi' na' hi' ngëe' hne'?”

21 He' ja', ma' ga' jëe' Pee' discípulo he', ga' jäh' siiyh' Jesús:

—Dsa' jøøh' kyaan', ¿ha' ga' hi' ja' oo'? ¿Hee' ba' le' kiyh'? —ga' jäh' Pee'.

22 —Wa' ra' jäh' kih' hnoon' chaay' lä' jiih' t'e' jmi' jäh', sa' ga' tēēh' hne' jëeh' kiyh'. Hne', jmee' ko' jøøh' kyaah' jnä' —ga' jäh' Jesús siiyh'.

23 Jee' kih' øøh' jne' la', ya' hii' koo' juu' kih' discípulo he', ga' jäh' sa' juuy'. Pero ja' he' ga' jäh' Jesús he' mo' so' juuy' ja'. Ga' jäh' lä' la' ba': “Wa' ra' jäh' kih' hnoon' chaay' lä' jiih' t'e' jmi' jäh', sa' ga' tēēh' hne' jëeh' kiyh'.”

24 Hi' la' he' discípulo hi' jäh' ju'dsoo' kih' ga' lä' j'e' juu' la'. Hi' ga' siiy' lä' j'e' he' la'. Hi' ñe' jne', ju'dsoo' he' jmeey', la' ju'dsoo' jmah' ba'.

25 Hi' cha' ga' cha' miih' he' ga' jmee' Jesús. Wa' ra' jäh' kih' sii' jne' ma' koo' ma' koo' lä' hii' ne', sa' hiih' lä' kaä' jmi' gyuu' laan', cher' mah' hi' sii' lä' ga' dsa' he' hnøø' ga' dsa' sii'. Wa' la' lä' ja'.

Hechos Lä⁻la⁻ ga⁻jmee⁻ ko⁻llaa⁻ apóstole

Ma⁻na⁻la⁻ juu⁻ chee⁻ Dio Jmi⁻lle⁻ kih⁻ nē⁻ kih⁻ dsa⁻

¹ Teófilo, jee⁻ la⁻ jmeen⁻ ka⁻lä⁻h⁻ juu⁻ kyah⁻. Lä⁻ko⁻ ma⁻ ga⁻siin⁻ to⁻nē⁻, ga⁻jmeen⁻ juu⁻ lä⁻jē⁻ he⁻ ga⁻jmee⁻ Jesús lä⁻ ma⁻ huu⁻ ga⁻løøy⁻ jmeey⁻ ta⁻, lä⁻ja⁻ ka⁻lä⁻h⁻ lä⁻jē⁻ juu⁻ he⁻ ga⁻kway⁻,

² lä⁻jiih⁻ ga⁻lloo⁻ jmi⁻ ga⁻sayh⁻ ta⁻ gyuu⁻h⁻. Pero jää⁻ ja⁻ ga⁻sayh⁻, ga⁻jmeey⁻ juu⁻ kih⁻ lä⁻jē⁻ apóstole hi⁻ ga⁻lleeyh⁻. Kyaah⁻ be⁻ kih⁻ Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii⁻, ga⁻jmeey⁻ mada⁻ kih⁻ apóstole ha⁻ lä⁻ jmeey⁻.

³ Hi⁻ ma⁻ngēē⁻ ma⁻juuy⁻, ga⁻mi⁻jnaäy⁻ hñiiy⁻ na⁻hñaa⁻ na⁻dsay⁻ cha⁻nē⁻ apóstole kyaay⁻. Ja⁻ he⁻ ko⁻ nēē⁻ ga⁻jmeey⁻ lä⁻ ma⁻ ga⁻mi⁻jnaäy⁻ hñiiy⁻ mah⁻ lii⁻ la⁻ dsoo⁻ juu⁻ he⁻ na⁻jiiyh⁻. Lä⁻ja⁻ ga⁻jmeey⁻ lä⁻jiih⁻ ga⁻tē⁻ to⁻loo⁻ jmi⁻ hi⁻ ga⁻hlēeyh⁻ kih⁻ ha⁻ lä⁻ jää⁻ Dio dsa⁻ lä⁻hih⁻ kih⁻.

⁴ Ko⁻ hä⁻, lä⁻ ma⁻ gyay⁻ kyaah⁻ lä⁻jēē⁻ apóstole kyaay⁻, ga⁻jmeey⁻ mada⁻ kiyh⁻, ga⁻siiyh⁻:

—Ta⁻ la⁻ hwēē⁻ da⁻ hnäh⁻ Jerusalén la⁻. Jøø⁻ da⁻ lä⁻ jiih⁻ jä⁻ he⁻ ga⁻bääh⁻ Dio hñii⁻ kwa⁻, ja⁻ ba⁻ lä⁻ko⁻ ga⁻jwēēhn⁻ hnäh⁻ jää⁻.

⁵ Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo⁻, kyaah⁻ jmi⁻ ba⁻ ga⁻chaa⁻ Jwaa⁻ dsa⁻ jmi⁻, pero sa⁻ lä⁻hii⁻ cha⁻miih⁻ jmi⁻ saah⁻ hnäh⁻ jmi⁻ kyaah⁻ Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii⁻.

Ngaah⁻ Jesús ta⁻ gyuu⁻h⁻

⁶ Apóstole hi⁻ ma⁻ tääh⁻ kyaah⁻ Jesús, ga⁻ngiiy⁻ juu⁻ kih⁻:

—¿Hne⁻ Dsa⁻ jøø⁻h⁻ kyaan⁻, che⁻ na⁻ na⁻ kwah⁻ jwē⁻ jmeey⁻ dsa⁻ Israel hih⁻ kih⁻ hñii⁻ lä⁻ko⁻ ma⁻ nøø⁻ kih⁻ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän⁻ jää⁻?

⁷ He⁻ ja⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻:

—Sa⁻ cha⁻ he⁻ kih⁻ lä⁻ñeh⁻ hnäh⁻ he⁻ jmi⁻, he⁻ jii⁻ñe⁻ jmeey⁻ Dio he⁻ jawah⁻ hnäh⁻ na⁻, hñii⁻ ba⁻ Täa⁻ na⁻ngē⁻ jwē⁻ tøøy⁻ hih⁻ lih⁻ jmi⁻ jmeey⁻ lä⁻ja⁻.

⁸ Pero wa⁻ra⁻ ja⁻ Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii⁻ neh⁻ tuh⁻ hoh⁻ hnäh⁻, ja⁻ ga⁻ na⁻ hñah⁻ hnäh⁻ be⁻ mah⁻ leeh⁻ hnäh⁻ hi⁻ jmeey⁻ ju⁻dsoo⁻ kin⁻ jee⁻ jwi⁻ Jerusalén la⁻, hi⁻ lä⁻kaa⁻ Judea kyaah⁻ Samária hi⁻ lä⁻kaa⁻ lä⁻juh⁻ jmi⁻ gyuu⁻ ka⁻lä⁻h⁻.

⁹ Ma⁻ngēē⁻ ma⁻jäyh⁻ lä⁻ja⁻, lä⁻ ma⁻jēē⁻ ja⁻ dsa⁻ kyaay⁻, ga⁻sah⁻ Jesús ngaayh⁻ ta⁻ gyuu⁻h⁻. Ga⁻hey⁻ jee⁻ jni⁻, ja⁻ jiih⁻ mo⁻so⁻ ga⁻jēē⁻ gyih⁻.

¹⁰ Jee⁻ tääyh⁻ jēēy⁻ ta⁻ gyuu⁻h⁻ ha⁻ lä⁻ ngaah⁻ Jesús, lä⁻chah⁻ ja⁻ ga⁻lla⁻sēēh⁻ uu⁻ dsa⁻ hi⁻ kyeh⁻ hmi⁻h⁻ tō⁻jlēē⁻ cha⁻nēy⁻.

¹¹ Mah⁻ ga⁻jäh⁻ dsa⁻ he⁻ siiyh⁻:

—¿He⁻ la⁻ tääh⁻ hnäh⁻ jēēh⁻ hnäh⁻ ta⁻ gyuu⁻h⁻, dsa⁻ galileo? He⁻ ba⁻ Jesús hi⁻ ma⁻ tēē⁻ Dio ta⁻ gyuu⁻h⁻ na⁻, ja⁻ ba⁻ lä⁻ko⁻ jēēh⁻ hnäh⁻ ma⁻ngaayh⁻, ja⁻ ba⁻ lä⁻ na⁻ jēēh⁻ hnäh⁻ jäh⁻ ka⁻lä⁻h⁻.

Ga⁻lleeyh⁻ Matía lee⁻ apóstol la⁻ Juda

¹² Jäh⁻ kih⁻ Jerusalén chih⁻ moh⁻ Olivo jee⁻ ma⁻ tääh⁻ apóstol he⁻. Jee⁻ ja⁻ ga⁻taayh⁻ jwē⁻ ga⁻näay⁻ ta⁻ Jerusalén, ko⁻ ja⁻ ba⁻ jiih⁻ uu⁻ le⁻ ma⁻ngē⁻ dsa⁻ jmi⁻ he⁻ teeh⁻ dsa⁻ dsē⁻.

¹³ Lä⁻ ma⁻ ga⁻lla⁻näy⁻ Jerusalén, ga⁻wiiy⁻ jee⁻ ga⁻tē⁻ to⁻ jwēē⁻ hne⁻, ja⁻ ba⁻ jee⁻ ma⁻ tääyh⁻ jää⁻. Jee⁻ ja⁻ ga⁻lla⁻nää⁻ lä⁻jēē⁻ hi⁻ he⁻, Pee⁻ kyaah⁻ Jacobo, Jwaa⁻,

Andre', Felipe, Tamá, Bartolomé, Matá, Jacobo joq' Alfeo, Simón Zelote, hi' Juda ooh' Jacobo.

14 Lá' jēē' hi' he' ma' tāāh' tāā' ngūy' kiyh' kih' Dio lá' kaa' tuh' dsēy', hi' ma' tāāh' dsa' mē', kyaah' ooh' Jesús hi' María chooy'.

15 Jee' lá' jēē' dsa' he' tee' hñā' laa' dsē' gyeē'. Koo' há' kih' jee' lá' jē' jmi' ja', ga' noo' Pee' to' dsaah' jee' kih' dsa' kyaayh' mah' ga' siyh':

16 —Hnāh' oohn', ga' jmee' bi' ga' lá' te' lá' koh' jäh' juu' kih' Dio he' ga' si' David lá' koo' ga' mi' jnāā' Jmi' lle' Na' jngūi' kiyh' jāā'. Juu' ja' ga' hlēēh' kih' Juda hi' ma' jāā' dsa' hi' ga' soqh' kih' Jesús.

17 Hi' he' ma' laa' kwaan' dsa' kyaah' jnāāh', koo' ba' ma' la' ta' kyaā' jnāāh' kyaayh'.

18 (Hi' he' ga' la' koo' jwi' hwa' kyaah' jñeey' he' ga' liyh' kwaan' kih' he' hñih' he' ga' jmeey'. Hwa' jee' ga' lay' ja', ga' tayh' ta' cha' jēē' mah' ga' nñi' tuyh', hi' ga' hwēē' lá' jē' he' ma' tāāh' neh' tuyh'.

19 Lá' jēē' dsa' Jerusalén ga' nuuy' ha' lá' ga' la' kih' Juda, he' ja' ga' mi' cheey' hwa' ja' Acéldama. Juu' la' hnøø' jäh' hwa' kih' jma'.)

20 Kye' da' hnāh' kwaan' lá' koh' na' si' nē' Salmo:

Hne' kiyh' wa' jā' ta' jmah',
ni' jaa' sa' wa' dsa' taah' jee' ja'.

Hi' na' si' ka' lāh' lá' la':

Wa' jā' goo' jñah' ta' kiyh'.

21 Ngoo' ba' Pee' hlēēh' lá' ja', ga' jāyh':

—He' ja' jmee' bi' hñaan' jaa' ooh' jne' hi' hāā' tāā' kyaah' jne' lá' jñih' ma' gya' Jesús.

22 Hñaan' jaa' hi' hāā' jee' jnān' lá' ma' ga' choo' Jwaa' jmi' kih' Jesús, lá' jñih' ga' tē' jmi' ya' hēē' Jesús jee' jnān' ngaayh' ta' gyūuh'. Hi' he' lee' jaa' hi' jmee' ju' dsoo' ko' jōh' kyaah' jne', he' ga' lá' jñih' Jesús —ga' jāh' Pee'.

23 He' ja' ga' mi' jnāāy' uu' dsa' nñuh', ga' mi' jnāāy' José hi' ma' cheē' Barsabá (hi' he' ma' tēēy' Justo) hi' ga' mi' jnāāy' Matía.

24 Mah' ga' taayh' ngūy' kih' Dio, ga' jāyh':

—Hne' Dio, hi' kyūuh' ha' lá' la' tuh' dsē' lá' jēē' dsa', hāāh' jnāāh' hi' jaa' jee' lá' uu' hi' ma' lleēh',

25 mah' dsa' he' gooy' ta' la', lee' apóstol, kooy' nē' ta' he' ga' be' Juda, Juda hi' ga' tah' jwē' hñih' hi' ngoo' jee' lle' kih' tēēy'.

26 He' ja' ga' kooyh' suert hi' Matía ba' ga' tēē' he' ja'. Hi' he' ga' jmāāy' kwaan' kyaah' gya' kaa' apóstol he'.

2

Ga' jyoo' Jmi' lle' Na' jngūi' kih' Dio nē' kih' dsa'

1 Lá' ma' ga' tē' jmi' Pentecosté, ma' tāāh' lá' jēē' dsa' he' ko' jōh' koo' ba' cha' neh'.

2 Ni' juu' ga' sa' cha', ga' hij' goo' gyūuh' lá' hij' lle' tā' he' ga' ngēē' lá' ga' dsa' cha' neh' jee' ma' tāāy' ja'.

3 Jee' ja' ga' lá' jnā' nē' kih' lá' jaa' lá' jaay' he' la' lá' koh' mi' je' he' hēē'.

4 Hi' ga' lá' jēē' hi' ma' tāāh' jee' ja', ga' jyoo' Jmi' lle' Na' jngūi' neh' tuh' dsēy', hi' ga' løøy' hlēēy' jyoh' juu' lá' koo' ga' kwa' Jmi' lle' Na' jngūi' he' hlēēy'.

5 Lā⁻ ma⁻ jmeē⁺ dsa⁻ judiu jmi⁺ j^{uu}h⁻ jwⁱⁱ- Jerusalén, chaā⁻ jwēē⁺ dsa⁻ n^{uu}h⁻ hī⁻ mi⁻ teh⁺ kyaah⁺ Dio hī⁻ go⁻ nāā⁺ lā⁻ kaa⁻ lā⁻ juh⁺ jmi⁻ gy^{uu}˚.

6 Hī⁻ ma⁻ ga⁻ nuuy⁺ hii⁺ goo⁻, ga⁻ lla⁻ nāā⁺ jwēē⁺ dsa⁻ he⁻, ga⁻ kah⁺ ga⁻ gwēh⁺ h^{uu}dsē⁻ kiyh⁺, jēēh⁺ ga⁻ nuuy⁺ hlēēh⁺ dsa⁻ hī⁻ ma⁻ tāāh⁺ cha⁻ neh⁻ ja⁻, juu⁻ kiyh⁺ lā⁻ jaa⁻ lā⁻ jaay⁻.

7 Ga⁻ lā⁻ dsaa⁻ dsē⁻ lā⁻ jēē⁻ dsa⁻ he⁻ mah⁺ ma⁻ jēē⁻ dsayh⁺, ma⁻ jāyh⁺:

—¿Che⁻ ja⁻ dsa⁻ galileo lā⁻ jēē⁻ hī⁻ tāāh⁺ hlēēh⁺ na⁻?

8 ¿Ha⁻ lā⁻ ja⁻ he⁻ hlēēyh⁺ juu⁺ jnān⁻ he⁻ hlēēh⁺ jne⁻ he⁻ kyaah⁺ ga⁻ lā⁻ chaā⁻ lā⁻ jaa⁻ lā⁻ jaa⁻ jne⁻?

9 Hwa⁺ jee⁻ ga⁻ lā⁻ chaā⁻ lā⁻ jaa⁻ lā⁻ jaa⁻ jne⁻ cheē⁻: Partia, Media, Elam, Mesopotamia, Judea, Capadocia, Ponto hī⁻ Asia,

10 Frigia, Panfilia, Egipto, hī⁻ cha⁻ ga⁻ jyoh⁺ jwⁱⁱ- he⁻ na⁻ heē⁻ hwa⁺ Africa he⁻ kye⁻ ta⁻ cha⁻ nē⁻ ga⁻ kih⁺ hwa⁺ he⁻ cheē⁻ Cirene. Hī⁻ chaā⁻ hī⁻ ma⁻ ya⁻ nāā⁺ Roma. Kō⁻ llaā⁻ hī⁻ he⁻ laā⁻ judiu, hī⁻ kō⁻ llaā⁻ hī⁻ ja⁻ ga⁻ ga⁻ taah⁺ kyaah⁺ judiu.

11 Hī⁻ chaā⁻ hī⁻ ma⁻ ya⁻ nāā⁺ Creta, hī⁻ ma⁻ ya⁻ nāā⁺ Arabia ka⁻ lāh⁺ hī⁻ lā⁻ jēē⁻ ba⁻ jne⁻ n^{uu}- jne⁻ hlēēh⁺ dsa⁻ na⁻ juu⁻ jnān⁻, kway⁻ juu⁻ ha⁻ lā⁻ la⁻ he⁻ juh⁺ gaa⁻ he⁻ jmeē⁻ Dio.

12 Ga⁻ lā⁻ dsaa⁻ dsē⁻ lā⁻ jēē⁻ dsa⁻ he⁻, mah⁺ ga⁻ kah⁺ ga⁻ gwēh⁺ h^{uu}dsē⁻ kiyh⁺, ma⁻ llay⁻ juu⁻ kyaah⁺ dsa⁻ kyaayh⁺:

—¿Hee⁻ hnø⁺ jāh⁻ he⁻ tāāyh⁺ jmeey⁻ lā⁻ na⁻?

13 Pero hī⁻ jñah⁺ ma⁻ mi⁻ kwayh⁺:

—Hī⁻ heē⁻ ba⁻ na⁻ —ma⁻ jāyh⁺.

Ga⁻ kwa⁻ Pee⁻ juu⁻ kih⁺ Jesús

14 He⁻ ja⁻ ga⁻ noo⁻ Pee⁻ kō⁻ jøh⁺ kyaah⁺ lā⁻ jēē⁻ gya⁻ kaa⁻ dsa⁻ kyaayh⁺, mah⁺ ga⁻ hlēēyh⁺ kī⁻ gaa⁻ ga⁻ jāyh⁺:

—Lā⁻ jēē⁻ hnāh⁺ judiu hī⁻ ma⁻ ya⁻ nāā⁺ jee⁻ jmi⁺ hī⁻ hnāh⁺ hī⁻ chaā⁻ jee⁻ jwⁱⁱ- Jerusalén la⁻, n^{uu}- da⁻ hnāh⁺ juu⁺ kin⁻ mah⁺ lā⁻ ngēēh⁺ hnāh⁺ ha⁻ lā⁻ la⁻ he⁻ jmeē⁻ Dio jee⁻ kyaā⁻ jnāāh⁺.

15 Sa⁻ heē⁻ hī⁻ tāāh⁺ la⁻ lā⁻ kōo⁻ jmeeh⁻ hnāh⁺ h^{uu}dsē⁻, na⁺ ga⁻ ma⁻ tē⁻ ba⁻ kō⁻ hī⁻ űu⁻.

16 He⁻ ma⁻ taah⁺ hnāh⁺ ma⁻ n^{uu}h⁻ hnāh⁺ na⁺, kih⁺ he⁻ la⁻ na⁻ ga⁻ hlēēh⁺ Joel hī⁻ ga⁻ ngēē⁻ juu⁻ kih⁺ Dio llo⁻ joo⁺:

17 Lā⁻ la⁻ ga⁻ jāh⁺ Dio:

“Jee⁻ llaā⁻ jmi⁺ cheen⁻ jmi⁻ lle⁻ kin⁻ neh⁻ tuh⁻ dsē⁻ lā⁻ jēē⁻ dsa⁻,

chih⁻ mē⁻ chih⁻ n^{uu}h⁻ kyaah⁺ hnāh⁺ hlēēh⁺ juu⁻ he⁻ kwan⁻.

Chih⁻ kwaā⁻ kyaah⁺ hnāh⁺ jēē⁻ he⁻ mi⁻ jnāān⁻ kiyh⁺,

hī⁻ jmeen⁻ kē⁻ dsa⁻ ma⁻ gyuh⁻ kyaah⁺ hnāh⁺.

18 Ma⁻ ra⁻ ju⁻ dsoo⁻ cheen⁻ jmi⁻ lle⁻ kin⁻ neh⁻ tuh⁻ dsē⁻ hī⁻ mē⁻ hī⁻ n^{uu}h⁻ hī⁻ jmeē⁻ ta⁻ he⁻ kin⁻,

mah⁺ ngēēy⁺ juu⁺ kin⁻ kih⁺ dsa⁻ jmi⁺ ja⁻.

19 Gy^{uu}h⁻ jmi⁻ gy^{uu}˚ jmeen⁻ he⁻ jmeē⁻ dsaa⁻ dsē⁻ dsa⁻ hī⁻ jmeen⁻ he⁻ juh⁻ gaa⁻ nē⁻ hwa⁺ la⁻, kyaah⁺ jma⁻, kyaah⁺ je⁻, kyaah⁺ cha⁻ miih⁻ űe⁻.

20 Lā⁻ lāh⁻ nē⁻ hyoo⁻, lā⁻ gyuu⁻ sih⁻, jāā⁺ ja⁻ ga⁻ jā⁻ jmi⁺ j^{uu}h⁻ jmi⁺ goo⁻ kih⁺ Dio.

21 Hī⁻ lā⁻ jēē⁻ hī⁻ ngi⁺ kih⁺ kih⁺ Dio, hī⁻ he⁻ ba⁻ lāā⁻.”

22 Hnāh⁺ hī⁻ laā⁻ israelita dsa⁻ goon⁻, n^{uu}- da⁻ hnāh⁺ juu⁺ la⁻. Lā⁻ kōo⁻ ma⁻ ja⁺ Jesús dsa⁻ chaā⁻ Nazaret jee⁻ kyah⁺ hnāh⁺, Dio ga⁻ mi⁻ jnāā⁻ he⁻ laay⁺ hī⁻

na-hñaa' kyaay'. Jëeh', ma-ñeh' ba' hnäh', ja' he- koo- nëe' he- jah-gaa'- ga-jmeey' jee' kyah' hnäh' he- ga-jmee' dsa- hoh' hnäh'.

23 Pero ma-na-la' ba' huu'dsë- kih' Dio ha- lä' le' kiyh'. Ñe- bih' ha- lä- jmeeh' hnäh' kih' Jesús. Lä' ma' ga'hey' gooh- hnäh' ga'chaa'h' hnäh' hi' ga-ngëeh' hnäh' goo'-dsa- hñaa'-dsë', mah' ga-tää'-dsih' dsoh' hma-cru'. Jee' ja- ga'juuy'.

24 Pero ga-tuh' kiyh' jee' ma' jii- lä'-koh' ma' ga'juuy'. Ni' koo- sa- ga-lih' ma' lla- dsëe' kiyh', ma' ra- he- ga-mi-jiih' ba' Dio ka-läh'.

25 Nuu- da' hnäh' lä'-koo- ga-hlëeh' David kih' Jesús:

Lä' jë- jmi' ba' cheh' Dio kyaah' jnä' kih' he- gyay' jwoo' ra-lluü' kin', he-ja- sa' jeh' dsën'.

26 He-ja- chaa- ba' jnä' llu', jëe- ba' dsën- hän' kiyh', cha- ba' o'-joh' dsë- kin' kyaayh'.

27 Jëeh', sa' kwah' jwë' jän' neh' to-høø-, ni' sa' kwah' jwë' jyah' jmi-ngo' kin', jnä' hi- na-jngëe' kyaah'.

28 Ga-mi-jnääh' kin' jwë' he- jmee' chaa-.

Hne- ba' jmeeh' jëe- dsën- cha-miih- kih' he- cheh' kyaah' jnä', ga-jäh' David.

29 Hnäh' dsa- goon-, sa- na- hee' he- jwahn' la- kih' dsa- ma-gyuh- jnän' David. Ga'juuy' hi' ga-haay'. Ja- ba' hwa' jnän' la- na-haay' lä' jiih' na'.

30 Pero ga-ngëe' bih' juu' kih' Dio hi' ma-ñey- lä'-koo- ga-bääh- Dio hñii' jmee' kiyh'. Ga-tää- Dio hñii', ga-siiyh': "Jaa- kih' jee' lä' jëe- sa'ju- kyah' ya-hëe' hi' lee' Cristo mah' kooy- në' kyah', leey' rey."

31 Ma-ñe- ba' David ha- lä' le' ta- cha'në', he- ja- ga-hlëeyh' kih' he- lä' jiih' Cristo, ga-jäyh': "Sa' jäy' neh' to-høø- hi' ni' sa- hee' jmi-ngo' kiyh'."

32 Dio ga-mi-jiih' Jesús hi- hlëehn' kih' la-. Lä' jëe- jnääh' jmee- jnääh' ju'dsoo' he- ga-lä' jiih' Jesús.

33 Mah' ngaayh' na' gyay- jøøyh' jwoo' ra-lluü' kih' Dio. Hi- ga-hyoyh' Jmi-llë' Na-jngii' lä'-koh' hmooh' he- ga-jmee' Täa' kyaayh', ja- ga' ga-cheey' Jmi-llë' Na-jngii' ja- kya- jnääh'. He- ja- na- he- jëeh' hnäh' na' hi' he- nuuh- hnäh' ka-läh'.

34 Jëe' da', ja' he' David hi- ga-sah' gyuah'. He' ba' hñiiy' ga-jäyh' lä'-la-: Ga-jäh' Dio siiyh' Dsa-jøøh' kyaan-:

"Na' jwoo' ra-lluü' kin' la-,"

35 lä' jiih' lloo- jmi' toohn' gooh- he- jmeeh' hih' kih' hi- na-høøh' kyah'", ga-jäh' David.

36 Lä' jëe' jne' dsa- Israel, hnøø' lä'-ngëe' jne', juu' la- la' ma'ra- ju'dsoo'. He' ba' Jesús hi- ga-tääh' hnäh' dsoh' hma-cru', he' ba' hi- he' na- ga-jmääh' Dio laay' Dsa-jøøh' jnän' hi- ga-hñaa'y' laay' Cristo -ga-jäh' Pee'.

37 Peer- ga-saah' dsa- he' llii' ma' ga-nuuy' juu' ja-, he- ja- ga-ngiiy' juu' kih' Pee' kyaah' jñah' apóstol, ga-jäyh':

-Dsa- goon-, chee- na- jmee' jnääh' na'?

38 Ja- ga' ga-jäh' Pee' siiyh':

-Jëeh' hnäh' kyaah' Dio, chaa' hnäh' hñaa'h' jmi- lä'-jaa- lä'-jaa- hnäh' lä'-hih' he- ga-jmee' Jesucristo mah' dsa-che' dso'kye- kyah' hnäh', hi' lä'-ja- hñah' hnäh' Jmi-llë' Na-jngii' he- kwa' Dio.

39 He- jnä' ba' jne' la- he- ga-jäh' Dio kwa-, he- kih' gyuu- jnän', he- kih' hi- tääh' uu'. La' kih' lä'-hi' në' hi- tëeh- Dio -ga-jäh' Pee'.

40 Ga^ˈkwēēh^ˈ Pee^ˈ nūuh^ˈ hi^ˈ ga^ˈhlēēyh^ˈ kyaah^ˈ cha^ˈga^ˈmiih^ˈ juu^ˈ, ga^ˈjāyh^ˈ:
 –Lāā^ˈ hnāh^ˈ hñāah^ˈ kih^ˈ he^ˈ hliih^ˈ he^ˈ cha^ˈ jmi^ˈgyuu^ˈ la^ˈ.

41 Lā^ˈjēē^ˈ hi^ˈ ga^ˈhēēh^ˈ juu^ˈ kih^ˈ Dio he^ˈ ga^ˈkwa^ˈ Pee^ˈ jmi^ˈ ja^ˈ, tee^ˈ hnē^ˈ mil
 hi^ˈ ga^ˈsaa^ˈ jmi^ˈ. Lā^ˈjēē^ˈ dsa^ˈ he^ˈ ga^ˈjmeē^ˈ ko^ˈjōh^ˈ kyaah^ˈ hi^ˈ ma^ˈ tāāh^ˈ jāā^ˈ,
 lā^ˈja^ˈ ga^ˈlā^ˈjwēē^ˈ gyih^ˈ.

42 Lā^ˈjēē^ˈ dsa^ˈ he^ˈ ga^ˈtaah^ˈ nuuy^ˈ lā^ˈjē^ˈ juu^ˈ he^ˈ ga^ˈkwa^ˈ apóstole.
 Ga^ˈjmeey^ˈ ko^ˈjōh^ˈ kyaah^ˈ koō^ˈ ba^ˈ hūū^ˈdsē^ˈ, hi^ˈ lā^ˈja^ˈ ma^ˈ kuyh^ˈ he^ˈniih^ˈ
 lā^ˈhih^ˈ kih^ˈ Jesús, hi^ˈ ko^ˈjōh^ˈ ba^ˈ ma^ˈ ngūiy^ˈ kiyh^ˈ kih^ˈ Dio.

Lā^ˈla^ˈ ga^ˈjmeē^ˈ lā^ˈjēē^ˈ hi^ˈ ga^ˈhēēh^ˈ kih^ˈ Jesús ma^ˈ to^ˈnē^ˈ

43 Peer^ˈ ga^ˈlā^ˈgoo^ˈ dsē^ˈ lā^ˈjēē^ˈ dsa^ˈ ma^ˈ ga^ˈjēēy^ˈ cha^ˈmiih^ˈ he^ˈ juh^ˈgaa^ˈ he^ˈ
 ga^ˈjmeē^ˈ apóstole.

44 Lā^ˈjēē^ˈ hi^ˈ ga^ˈhēēh^ˈ juu^ˈ kih^ˈ Dio ga^ˈtaayh^ˈ ko^ˈjōh^ˈ. Ga^ˈjmeē^ˈ bih^ˈ llu^ˈ
 dsēy^ˈ, ga^ˈjmeey^ˈ kwaat^ˈ la^ˈ kih^ˈ lā^ˈjēē^ˈ ba^ˈ he^ˈ cha^ˈ kiyh^ˈ.

45 Ga^ˈhniiy^ˈ hwa^ˈ kiyh^ˈ, ga^ˈhniiy^ˈ he^ˈ cha^ˈ kiyh^ˈ. Lā^ˈjē^ˈ kuu^ˈ he^ˈ ga^ˈliyh^ˈ ja^ˈ,
 ga^ˈtí ga^ˈllooyh^ˈ kih^ˈ hi^ˈ lla^ˈkyaa^ˈ.

46 Lā^ˈjē^ˈ jmi^ˈ ba^ˈ ma^ˈ dsa^ˈñēey^ˈ ko^ˈjōh^ˈ koo^ˈ gwah^ˈ juuh^ˈ ja^ˈ, hi^ˈ lā^ˈja^ˈ ma^ˈ
 dsa^ˈñēey^ˈ cha^ˈneh^ˈ kih^ˈ dsa^ˈkyaayh^ˈ ma^ˈ kuyh^ˈ ma^ˈnūū^ˈ kih^ˈ Jesús. Lā^ˈkaa^ˈ
 tuh^ˈ dsēy^ˈ ma^ˈ kuyh^ˈ ko^ˈjōh^ˈ. Sa^ˈ cha^ˈ hūū^ˈdsē^ˈ ma^ˈ kyey^ˈ ni^ˈ miih^ˈ.

47 Ma^ˈ häy^ˈ kih^ˈ Dio hi^ˈ dsa^ˈgooy^ˈ ma^ˈ tih^ˈ ba^ˈ dsēy^ˈ lā^ˈkoō^ˈ ma^ˈ jmeey^ˈ. Koō^ˈ
 jmi^ˈ koō^ˈ jmi^ˈ ga^ˈjmeē^ˈ Dsa^ˈjōōh^ˈ jnān^ˈ ga^ˈlā^ˈjwēē^ˈ ga^ˈ dsa^ˈ hi^ˈ lle^ˈ kih^ˈ lāā^ˈ.

3

Ga^ˈhlaa^ˈ jaā^ˈ dsa^ˈjluuh^ˈ

1 Koō^ˈ hä^ˈ ngoo^ˈ Pee^ˈ kyaah^ˈ Jwaā^ˈ ta^ˈ gwah^ˈ. Hor^ˈ ja^ˈ ma^ˈ dsa^ˈnāā^ˈ dsa^ˈ
 ngūiy^ˈ kiyh^ˈ kih^ˈ Dio ko^ˈhi^ˈ hnē^ˈ ta^ˈ ga^ˈhloo^ˈ.

2 Jee^ˈ ja^ˈ ma^ˈ gya^ˈ jaā^ˈ dsa^ˈjluuh^ˈ tiī^ˈ, hi^ˈ ma^ˈjluuh^ˈ ga^ˈlā^ˈchaa^ˈ. Jee^ˈ ja^ˈ ma^ˈ
 dsa^ˈlāā^ˈ dsih^ˈ lā^ˈjē^ˈ jmi^ˈ ho^ˈhaah^ˈ kih^ˈ sa^ˈjne^ˈ kih^ˈ gwah^ˈ. Ho^ˈhaah^ˈ ja^ˈ cheē^ˈ
 Na^ˈhñāah^ˈ. Jee^ˈ ja^ˈ ma^ˈ gyay^ˈ ngūiy^ˈ kuu^ˈ kih^ˈ dsa^ˈ hi^ˈ dsa^ˈnāā^ˈ gwah^ˈ.

3 Ma^ˈ ga^ˈjēē^ˈ dsa^ˈdsaah^ˈ he^ˈ ja^ˈ Pee^ˈ kyaah^ˈ Jwaā^ˈ dsa^ˈtaayh^ˈ ta^ˈ jee^ˈ chih^ˈ
 gwah^ˈ ja^ˈ, ga^ˈchūuy^ˈ kyaah^ˈ, ga^ˈngūiy^ˈ kuu^ˈ.

4 He^ˈ ja^ˈ ga^ˈnoo^ˈ Pee^ˈ kyaah^ˈ Jwaā^ˈ, ga^ˈjēēy^ˈ dsa^ˈjluuh^ˈ he^ˈ koō^ˈ hweh^ˈ,
 mah^ˈ ga^ˈjāh^ˈ Pee^ˈ siyh^ˈ:

–Jēē^ˈ da^ˈ jnāāh^ˈ.

5 Peer^ˈ ga^ˈnōh^ˈ dsēy^ˈ ma^ˈ ga^ˈjēēy^ˈ apóstol he^ˈ, ma^ˈ hyoyh^ˈ miih^ˈ kuu^ˈ ma^ˈ
 laay^ˈ.

6 Pero lā^ˈla^ˈ ba^ˈ ga^ˈjāh^ˈ Pee^ˈ:

–Sa^ˈ cha^ˈ kuu^ˈ tōō^ˈ ku^ˈnōō^ˈ he^ˈ kwēēhn^ˈ hne^ˈ. He^ˈ la^ˈ ba^ˈ kwēēhn^ˈ hne^ˈ.
 Kyaah^ˈ hih^ˈ kih^ˈ Jesucristo dsa^ˈ chaa^ˈ Nazaret, noo^ˈ mah^ˈ ngē^ˈ.

7 Hi^ˈ ga^ˈsōoh^ˈ Pee^ˈ gooy^ˈ ra^ˈlluū^ˈ, ga^ˈchaayh^ˈ. Lā^ˈchah^ˈ ja^ˈ ga^ˈlā^ˈbee^ˈ
 ma^ˈtiīy^ˈ.

8 Ga^ˈnooy^ˈ ko^ˈchih^ˈ ga^ˈlōōy^ˈ ngēy^ˈ. Ga^ˈhey^ˈ ta^ˈ neh^ˈ sa^ˈjne^ˈ kih^ˈ gwah^ˈ
 kyaah^ˈ lā^ˈuu^ˈ apóstol he^ˈ, ma^ˈ hēē^ˈ dsay^ˈ häy^ˈ kih^ˈ Dio.

9 Lā^ˈjēē^ˈ hi^ˈ ma^ˈ tāāh^ˈ jee^ˈ ja^ˈ, ga^ˈjēēy^ˈ ngē^ˈ dsa^ˈ hi^ˈ ma^ˈ jluuh^ˈ he^ˈ, häy^ˈ kih^ˈ
 Dio.

10 Ma^ˈ kyūū^ˈ ba^ˈ dsih^ˈ, he^ˈ ja^ˈ ma^ˈ jāyh^ˈ:

–Hi^ˈ he^ˈ na^ˈ hi^ˈ ma^ˈ gya^ˈ ngūiy^ˈ kuu^ˈ ho^ˈhaah^ˈ he^ˈ cheē^ˈ Na^ˈhñāah^ˈ.

Peer⁺ ga⁺jwaah⁺ dsa⁻, ga⁺taayh⁺ jëë⁻ dsayh⁺, ha⁻ lä⁺ ga⁺la⁺ kih⁺ dsa⁻jluuh⁺ he⁺.

Ga⁺kwa⁺ Pee⁺ juu⁺ hoo⁺ na⁺hi⁺ kih⁺ Salomón

11 Ga⁻nää⁺ apóstole ta⁺ hoo⁺ na⁺hi⁺ kih⁺ Salomón hi⁻ dsa⁻jluuh⁺ hi⁻ ga⁻hlaa⁺ he⁺ sa⁺ ga⁺tuy⁺ jmeey⁺ ko⁻jøh⁺ kyaah⁺ apóstole. Ha⁻ koh⁺ sa⁺ ma⁺ dsaa⁻ dsë⁻ lä⁻jëë⁻ hi⁻ ga⁻kuh⁺ jee⁺ ja⁻.

12 Ma⁺ ga⁻jëë⁻ Pee⁺ ga⁻kuh⁺ dsa⁻ he⁺, he⁺ ja⁻ ga⁻jäyh⁺:

—¿He⁻la⁺ dsaa⁻ hoh⁺ hnäh⁺ dsa⁻ Israel he⁻ jëëh⁻ jnääh⁺ lä⁻na⁻? ¿Che⁻laah⁺ hnäh⁺ he⁻ mi⁻te⁻ jnääh⁺ cha⁻ga⁻miih⁻ he⁻ja⁻ ma⁻mi⁻hlää⁺ jnääh⁺ dsa⁻nüuh⁻ la⁻ o che⁻laah⁺ hnäh⁺ cha⁻cha⁻miih⁻ be⁺ kyaa⁺ jnääh⁺?

13 Dio kyaa⁺ Abraham, Dio kyaa⁺ Isaac, Dio kyaa⁺ Jacob, Dio kyaa⁺ dsa⁻ma⁻gyuh⁻ jnän⁺ ga⁻jmääy⁺ jøøh⁺ jooy⁺ Jesús hi⁻ ga⁻ngëëh⁻ hnäh⁺ goo⁻ Pilato. Hi⁻ lä⁻koo⁻ ma⁺ ga⁻jäh⁺ Pilato ma⁺ lääy⁺, sa⁺ ga⁻heeh⁻ hnäh⁺ kiyh⁺.

14 Hi⁻ lluu⁺ he⁺, hi⁻ sa⁺ ää⁻ ni⁺ miih⁻ dsoo⁺, sa⁺ ga⁻tih⁺ hoh⁺ hnäh⁺ he⁻ ma⁺ lääy⁺. Ga⁻tih⁺ ga⁺ hoh⁺ hnäh⁺ he⁻ ga⁻ngiuh⁻ hnäh⁺ kih⁺ Pilato he⁻ ga⁻laa⁺ jaa⁻ hi⁻ ää⁻ dsoo⁺.

15 Ga⁻jngëëh⁻ hnäh⁺ hi⁻ ga⁻jmää⁺ jne⁻, pero Dio ga⁻mi⁻jiiyh⁻ jee⁺ kih⁺ hi⁻ na⁺ juu⁺. Ja⁻ ba⁺ jnääh⁺, jmee⁻ jnääh⁺ ju⁻dsoo⁺ he⁻ ga⁻lä⁻jiiyh⁻.

16 Kih⁺ he⁻ ma⁻dsoo⁺ dsë⁻ jnääh⁺ kih⁺ Jesús, he⁻ ja⁻ ba⁺ ma⁻hlaa⁺ hi⁻ la⁻ hi⁻ jëëh⁻ hnäh⁺ hi⁻ kyuuh⁺ hnih⁺. He⁻ ma⁻dsoo⁺ dsë⁻ jne⁻ gwa⁻ kih⁺ Jesús, he⁻ ja⁻ ba⁺ ma⁻jä⁺ kiyh⁺ go⁻te⁻ hi⁻ jëëh⁻ hnäh⁺ cheh⁺ la⁻.

17 Hnäh⁺ dsa⁻goon⁻, ma⁻ ba⁺ jnä⁺ he⁻ sa⁺ ga⁻lä⁻ngëëh⁻ hnäh⁺, he⁻ ja⁻ ba⁺ ga⁻jmeeh⁻ hnäh⁺ lä⁻ja⁻ kih⁺ Jesús, hi⁻ lä⁻ja⁻ ga⁻jmee⁻ dsa⁻ta⁺ ka⁺ läh⁺.

18 Pero Dio ga⁻mi⁻te⁻ lä⁻koo⁻ ga⁻jäyh⁺ jää⁺. Lä⁻jëë⁻ hi⁻ ga⁻ngëë⁻ juu⁺ kiyh⁺, ga⁻jmeeyh⁻ juu⁺ ma⁺ ra⁻ he⁻ jëë⁻ ba⁺ wii⁺ Cristo kyaay⁺.

19 He⁻ ja⁻ jwahn⁺, wa⁺ lä⁻dsaa⁻ hoh⁺ hnäh⁺ miuh⁻, jëeh⁻ hnäh⁺ kyaah⁺ Dio mah⁺ dsa⁻che⁻ dso⁻kye⁻ kyah⁺ hnäh⁺. Ja⁻ ga⁻ na⁺ kwa⁺ Dio jwë⁻ dsa⁻toohn⁺ lu⁺,

20 hi⁻ cheey⁺ Jesucristo ka⁻läh⁺, he⁺ ba⁺ hi⁻ ma⁻nüuh⁻ hnäh⁺ kih⁺ jää⁺.

21 Pero na⁺, lä⁻ ma⁻gya⁻ ja⁻ ba⁺ Jesús gyüuh⁺ ya⁻ jwii⁺ lä⁻jiih⁻ lloo⁻ jmi⁺ jmeeyh⁻ lä⁻hmëë⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ cha⁻ jmi⁻gyüü⁻ la⁻. Ga⁻jmee⁻ ba⁺ Dio juu⁺ ha⁻ lä⁻ le⁺ jmi⁺ ja⁻, jëëh⁻ ga⁻chee⁻ bih⁺ hi⁻ na⁺ jngëë⁻ kyaay⁺ hi⁻ ga⁻ngëë⁻ juu⁺ kiyh⁺ llo⁻joo⁺.

22 Jëëh⁻, Moisé ga⁻ngëë⁻ juu⁺ kih⁺ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän⁺, ga⁻jäyh⁺: “Jee⁺ jnän⁺ la⁻ jmee⁻ Dio ya⁻ hëë⁻ jaa⁻ hi⁻ ngëë⁻ juu⁺ kiyh⁺ lä⁻koo⁻ jmeen⁻ la⁻. Ja⁻ jmeeh⁻ hnäh⁺ he⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ jäh⁻ hi⁻ he⁻.”

23 Lä⁻jëë⁻ hi⁻ sa⁺ jmee⁻ he⁺ juu⁺ kih⁺ hi⁻ he⁺, mo⁻so⁻ leey⁻ kwaat⁻ dsa⁻ kyaa⁺ Dio⁺, ga⁻jäh⁺ Moisé.

24 Hi⁻ ngoo⁺ ba⁺ Pee⁺ kway⁺ juu⁺, ga⁻jäyh⁺:

—Lä⁻jëë⁻ hi⁻ ga⁻ngëë⁻ juu⁺ kih⁺ Dio jää⁺, ga⁻jmeeyh⁻ juu⁺ ha⁻ lä⁻ jmee⁻ Dio jmi⁺ na⁺. Lä⁻ja⁻ juu⁺ ga⁻kwa⁺ Samuel to⁻në⁻ hi⁻ ja⁻ ba⁺ lä⁻ja⁻ la⁻ juu⁺ he⁻ ga⁻kwa⁺ hi⁻ ya⁻nää⁺ këë⁻.

25 Dsa⁻ goo⁺ ba⁺ jne⁺ hi⁻ ga⁻ngëë⁻ juu⁺ kih⁺ Dio, hi⁻ ja⁻ ba⁺ he⁻ jnä⁺ jne⁺ hmooh⁺ he⁻ ga⁻jmee⁻ Dio kyaah⁺ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän⁺. Mi⁻dsooh⁻ da⁺ hoh⁺ hnäh⁺ ha⁻ lä⁻ ga⁻jäh⁺ Dio siyh⁺ Abraham: “Ta⁻la⁺ kih⁺ sa⁻ju⁻ kyah⁺, mi⁻jään⁻ ga⁻lä⁻jëë⁻ dsa⁻ jmi⁻gyüü⁻.”

26 He⁻ ja⁻ jwëëhn⁺ hnäh⁺, lä⁻ ma⁺ ga⁻mi⁻jiih⁻ Dio Joø⁺, ga⁻cheey⁺ jnä⁺ jne⁺ to⁻në⁻ mah⁺ mi⁻jääy⁺ jne⁻. He⁻ hnøøy⁺ dsa⁻ jëeh⁻ lä⁻jaa⁻ lä⁻jaa⁻ jne⁺ mah⁺ mo⁻so⁻ jmee⁻ ga⁻ jne⁺ he⁻ hliih⁺.

4

Ga`jääy' Pee' kyaah' Jwaa` cha`në' dsa`ta` Judiu

1 Cheh' ga' Pee' kyaah' Jwaa`, hlëëyh` dsa` ma' ga`lla`näa` jmi` dsa`, ga`lloo' dsa` jøøh' kyaä' poo` hi` ma' høø` gwah' hi` ga`lla`näa` saduceo ka` läh'.

2 Lä`jëë' dsa` he' sa` ga`tih' dsëy' juu' he` ma` kwa` apóstol, jëéh' ma' hlëëyh` he` lä`jiih' dsa` jee' kih' hi` na` juu', kih' he` ga`lä`jiih' Jesús.

3 He` ja` ga`saayh' Pee' kyaah' Jwaa`. Koo` ga`taayh` neh`ñe' ba', kih' he` ga`hloo'. Ga`jnäyh' neh`ñe' ja` jyoh' jmi'.

4 Peer` jwëë' dsa` ga`lä`dsoo' dsé' ma' ga`nuuy' juu' kih' Dio. Hña` mil ga`të' ma`la` dsa` ñuuh` jmah'.

5 Ma' ga`jnä' jyoh' jmi', ga`kuh' dsa`ta` në'ta' kih', jee' jwi` Jerusalén ja`, kyaah' dsa` gyuuh', hi` kyaah' ta`jwoh' kyaä' ley.

6 Jee' ja` ma` hää' Aná hi` ma` laä' jmi` dsa` jøøh', kyaah' Caifá kyaah' Jwaa` kyaah' Alejandro kyaah' lä`jëë' ga` hi` laä' dsa` kyaä' jmi` dsa` jøøh' he'.

7 Hi` he' ga`jmeë' mada` ga`hwëë` hi` ma` tääh' neh`ñe', mah' ga`cheeyh` to`dsaah' jee' ma` tääyh' ja`, ga`ngiiy' juu' kiyh':

–¿Hi` kih' hih` he` jmeeh` hnäh' lä`na`, hi` kwa` be' kyah' hnäh'?

8 He` ja` ga`hlëéh' Pee' kyaah' cha`miih` be' kih' Jmi`lle' Na`jngii', ga`siiyh':

–Hnäh' hi` laä' dsa`ta' dsa` gyuuh' kyaä' dsa` Israel,

9 ma`teeh' hnäh' jnääh' kih' he` ma`jä` kih' jaä` hi` ma` dsaah', la`kyaah' jnääh' jmi' ha` lä` ma`hlaay'.

10 Hnøø' lä`ngëéh' hnäh' kyaah' lä`jëë` ga` dsa` chaa` hwa' Israel la`, kyaah' hih' kih' Jesucristo dsa` chaa` Nazaret ba' ma`hlaä' dsa` hi` ma` jluuh' la`. He' ba' Jesús hi` ga`jngëéh' hnäh' dsöh' hma`cru`, Dio ga`mi`jiiyh' jee' kih' hi` na` juu'. Kyaah' be' kih' Jesús, cheh' hi` ma' jluuh' la` cha`nëh' hnäh'.

11 Jesús hi` hlëëhn' kih' la`, laä' lä`koh' mi`kuu' he` sa` ga`tih' hoh' hnäh', hnäh' hi` laä' lä`koo` të`hyah' kyaä' Dio. Hi` he' ga`jä` lä`koh' mi`kuu' he` kye` dsa` to`në' kih' koo` hne` juuh'.

12 Sa` chaa` ga`jñah' jmi` gyuu` la` hi` lää' jne', jëéh' jaä` ba' he' hi` ga`kwaä' Dio hi` na`ngë' jwë' lää' jne'.

13 Ma' ga`jëë' lä`jëë` dsa`ta` he' ni` miih` sa` goh` Pee' kyaah' Jwaa`, he` ja` ga`taayh' jëë` dsayh'. Jëéh', ñe` bih' apóstole he' ma' laay' dsa` wa' hi` cha` hi`, ni` sa` kyuyh' hwëh' ka`läh'. Hi` ga`lä`kyuuy' he' ba' hi` he' ma' ga`nääy' kyaah' Jesús.

14 Hi` ga`jëëy' he` ma' cheh' dsa`ñuuh` hi` ma' jluuh' he' jee' kiyh' ja`, he` ja` sa` ga`la' ma' jäyh' sa` llu' he` ma`la` lä`ja`.

15 Mah' ga`jmeë' dsa`ta' mada` he` ga`hwëë` apóstole he', ta`kø`jiih' ga`taayh' ga`llay' juu' kyaah' dsa`kyaayh'.

16 Ma' jäyh':

–¿Ha` lä`llu' jmeen' kyaah' dsa`ñuuh` na`? Ma`ra` ju`dsoo' ga`jmeey' koo` he` juh` gaa` hi` lä`jëë' dsa` hi` chaa` Jerusalén la` ma`ñey`, he` ja` sa` le' jäh' jne' sa` dsoo'.

17 Lä`la` ba' wa' jmeen' mah' mo`so` lä`nuuh' ga` juu' la` jee' jwi` jñän'. Wa` juuhn' kiyh' mah' mo`so` hlëéh' gyih' ni` jaä` kih' Jesús.

18 He` ja` ga`tëëyh' Pee' ka`läh' kyaah' Jwaa` ta` në'ta' mah' ga`siiyh':

—Mo⁺so⁺ hlēēh' ga' hnäh' kih' Jesús, ni⁺ mo⁺so⁺ mi⁺tēēh' ga' hnäh' dsa⁻ juu' kiyh'.

19 He⁻ja⁻ ga⁻jēeh⁻ Pee' kyaah' Jwaa⁻ juu' kiyh':

—Jmee' da' hnäh' huu⁺dsē⁻ ha⁻ lä⁻ sooh⁻ kya⁺a' jnääh' cha'nē' Dio, ¿che' llu' ga' he⁻ mi⁺te' jnääh' kyah' hnäh' lla⁻ he⁻ mi⁺te' jnääh' kih' Dio?

20 Pero sa⁻ le' ta' jnääh' he⁻ kwa⁻ jnääh' juu' la⁻, lä⁻jē⁻ he⁻ ga⁻jēē' jnääh' kyaah' he⁻ ga⁻nuu⁺ jnääh'—ga⁻jäh'.

21 He⁻ja⁻ ga⁻jäh' dsa⁻ta':

—Ma⁻ñeh' ba' hnäh' cher'mah' ga⁻nääh' ga' hnäh' kwah⁻ juu' na⁻.

Ja⁻ga⁻ga⁻lääy'. Sa⁻ ga⁻jnøoyh' ha⁻ lä⁻ jee' ma' jmeeh⁻ dsih', jēēh' lä⁻jēē⁻ ba' dsa⁻ ma' jmee⁻ juuh⁺ kih' Dio kih' he⁻ ga⁻la' lä⁻ja⁻.

22 Jēēh', ga⁻la' koq⁻ he⁻ juh⁻gaa⁻ kih' dsa⁻ hi⁻ ga⁻hlaa⁻ he' hi⁻ ma' hää' la' ga⁻to'loo' jī⁻ñe⁻.

Ga⁻ngü' øgh' jne' kih' Dio mah' hyoyh⁻ be'

23 Lä⁻ma' ga⁻laa⁻ apóstol he', ga⁻lla⁻näy' ka⁻läh' jee' ma' tääh' dsa⁻kyaayh', ja⁻ga⁻ga⁻jmeeyh' juu' ha⁻ lä⁻ ga⁻jäh' jmi⁻dsa⁻ kaa⁺h' kyaah' dsa⁻gyuuh' he'.

24 Hi⁻ma' ga⁻nuu' lä⁻jēē⁻ dsa⁻kyaayh', ga⁻taayh' ko⁻jøh' lä⁻jēēy' ga⁻chuyy' kyaah' Dio, ga⁻jäh':

—Jaa⁻ hne⁻ ba' jmeeh⁻ hih⁻, hne⁻ he' Dio hi⁻ ga⁻jmeeh' gyuuh' hwa', ga⁻jmeeh' jmi⁻ñeeh', hi⁻ ga⁻jmeeh' lä⁻jē⁻ he' ga⁻cha⁻.

25 Hi⁻ hne⁻ ga⁻kwah' juu' lä⁻koq⁻ ga⁻hlēēh' David hi⁻ ga⁻jmee' ta⁻he' kyah' lä⁻ma' ga⁻hlēēy' lä⁻la⁻:

¿Hee⁻ ba' la' chi⁻jwaa⁻ dsa⁻ lä⁻kaa⁻ lä⁻juh' jmi⁻gyuu⁻?

Lä⁻kaa⁻ jee' jwi⁻, dsa⁻taayh' juu' kwee⁻ kyaah' huu⁺dsē⁻ he⁻ sa⁻jmää' ta'.

26 Dsa⁻kuh' lä⁻jēē⁻ dsa⁻ta' kaa⁺h', mah' jmeey' ko⁻jøh' kyaah' dsa⁻kyaayh', hnooyh⁻ ha⁻ lä⁻jee' lla⁻dsēy' Dio kyaah' Cristo hi⁻ na⁻lleeh' kyaay', ga⁻jäh' David.

27 Hi⁻ma⁻ra⁻ he⁻ ga⁻la' ba' he⁻ ja⁻ jee' jwi⁻ la⁻, ga⁻kuh' Herode kyaah' Poncio Pilato kyaah' dsa⁻ hi⁻ sa⁻laa⁻ judiu hi⁻ kyaah' dsa⁻ judiu. Ga⁻hnooy' juu' kih' Jesús, gyuu⁻ hi⁻ na⁻jngēē' kyaah' hi⁻ ga⁻hñaa⁺.

28 Kyaah' be' kyah' hi⁻ kyaah' huu⁺dsē⁻ kyah' ma⁻na⁻la⁻ juu' jää' ha⁻ lä⁻le' kih' Jesús hi⁻ ja⁻ba⁻lä⁻ja⁻ ga⁻jmee' dsa⁻ he' kiyh'.

29 Jēē⁻ da' Dsa⁻jøgh' kyaan⁻ ha⁻ lä⁻jøgh⁻ dsa⁻ jnääh' na⁻. Kwa⁻ be' kyaa⁻ jnääh' hi⁻ jmee⁻ ta⁻he' kyah' mah' sa⁻lä⁻gah' jnääh' hlēēh' jnääh' dsa⁻ kyaah' juu' kyah'.

30 Hii' gooh⁻ nē' kih' hi⁻ dsaah' mah' hlääy' hi⁻ kwa⁻ be' kyaa⁻ jnääh' mah' jmee' jnääh' cha⁻miih⁻ he⁻ juh⁻gaa⁻ kyaah' be' kih' Jesús gyuu⁻ kyaah' hi⁻ na⁻jngēē⁻—ga⁻jäh' apóstol he'.

31 Ma' ga⁻dsaa⁻ ga⁻hlēēy' kyaah' Dio ga⁻jeh' hwa' jee' ma' täayh' ja⁻, lä⁻chah' ja⁻ ga⁻taayh' na⁻kah' bih' Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngüi', hi⁻ ga⁻nää' bih' kway' juu' kih' Dio, ni⁻ miih⁻ sa⁻goyh⁻.

Ga⁻kwa' øgh' jne' be' kih' hi⁻ lla⁻kyaa'

32 Lä⁻jēē⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻lä⁻dsoo' dsē⁻ kih' Dio, koq⁻ nēē' ba' ma' la' huu⁺dsē⁻ kiyh', ni⁻ jaa⁻ sa⁻ma' jmee⁻ kih' lä⁻jē⁻ he⁻ ma' cha⁻ kiyh', ga⁻jmeey' kwaan⁻ la' kih' lä⁻jēē⁻ ba'.

33 Kyaah' cha-miih' be', ga-la'jēē' apóstole ga'jmeey' ju'dsoo' he' ga-la'jiih' Jesús Dsa-jøøh' jnän'. Hi' Dio ga'mi'jøø' cha-miih' kih' lä-jēē' dsa' he'.

34 Jee' kih' dsa' he' ni' jaä' sa' ma'jmeē' wēē' kih'. Jēēh' ma' chaä' øøh' jne' hi' ma'høø' hwa', hi' ma'høø' hne', ga'hniy' he' ja' mah' ma' dsa-kay' kuu' he' ma' liyh' ja',

35 ma' dsa' kwēēyh' apóstole. Hi' apóstole he' ma' ti' ma'llooh' kuu' ja' kih' lä'jaä' lä'jaä' hi' lla'kyaa'.

36 Lä'ja' ga'jmeē' José. Pero apóstole he' ga'mi'cheē' dsih' Bernabé. Jmii' kiyh' hnøø' jäh': hi' kwa' be' kih' dsa'. Ma' laay' sa'ju' kih' Leví. Jee' ga-la'chaä' Bernabé cheē' Chipre, hwa' he' hä'jee' jmi'ñeeh'.

37 Hi' he' ma'høø' koø' jwi' hwa' hi' ga'hniy'. Kuu' he' ga'liyh' ja', na'kay' kih' apóstole.

5

Ga'juu' Ananía kyaah' mëy' Safira

1 Che' kyuu' ha' lä' ga'jmeē' jaä' hi' ma'cheē' Ananía kyaah' mëy' hi' cheē' Safira. Dsa' he', ga'hni' koø' jwi' hwa' kih' ka-läh'.

2 Ga'tayh' juu' kwee' kyaah' mëy' ha' lä' juuy' mah' hmäy' to'dsaah' kuu' he' ga'hniy' hwa' ja'. He'ja' na'kay' to'dsaah' ba' kuu' ja' kih' apóstole. (Ga'jmeey' lä'koh' he' ga'kwēēyh' lä'jē' ba')

3 He'ja' ga'jäh' Pee' siih':

—Ananía, ¿ha' lä' ma'he' Tana' neh' tuh'hoh' ma'juuh' kih' Jmi'lle' Na'jngii', he' ma'hmäh' to'dsaah' kuu' he' ma'hniih' hwa'kyah'?

4 ¿Ja' he' kyah' ba' hne' ma' la' hwa' ja' ta'ko'jiih' sa' ma'hni'?' Hi' ma' ga'hniih' hwa' ja', ¿ja' he' kyah' ba' hne' kuu' he' ga'lēh' kih' hwa' ja'?' ¿He' la' ma' ja' hu' dsē' hliih' he' ma'jmeeh' lä'na'?' Ja' he' dsa' na' hi' ma'juuh' kih', kih' Dio ba' na' ma'juuh'.

5 Ma' ga'nuu' Ananía juu' ja', ga'tayh' hwa', ga'juuy' go'te'. Peer' ga-lä'goo' dsē' lä-jēē' dsa' ma' ga'nuuy' he' ga-la' lä'ja'.

6 Chih' hi' ma'tääh' jee' ja', ga'bääh' Ananía koø' hmiih', mah' ga-jääh' na'haay'.

7 Ga-lä'hi' koø' hne' hor', ja'ga' ma' ga'lloo' mëy' jee' ma'tääh' apóstole, ni' sa' ñey' he' na' ma-la'.

8 He'ja' ga'jäh' Pee':

—Chiih' jnä', ¿che' ko'ja' jiih' ga'kēē' hwa'kyah' hnäh' he' ga'hniih' hnäh'?

He'ja' ga'jäh' dsa'mē' he':

—Ja' ba' ko'ja' ga'kēē'.

9 Mah' ga'jäh' Pee' siih' dsa'mē' he':

—¿Ha' lä' ma'taah' hnäh' juu' kwee' ma'juuh' hnäh' kih' Jmi'lle' kih' Dsa-jøøh' jnän', laah' hnäh' sa' cha' he' le'? Jēē' da' hi' tääh' ho'haah' na', hi' ma'ya'näa' ma'na'haä' dsa'ñuu' kyaah'. Ja' ba' lä'na' dsa'näay' dsa-jääh' hne' ka-läh'.

10 Hi' lä'chah' ja' ga'tah' dsa'mē' he' chané' Pee', ga'juuy'. Hi' chah' ba' ga'lla'näa' chih'ñuu' he' jee' ma'kyaa' dsa'mē' he' hi' ga'jēēy' ma'na'juuy'. He'ja' ga-jääh' na'haay' ja' ba' koo' kih' dsa'ñuu' kyaay'.

11 He-ja- ga-lä-goo+ jwërte dsë+ lä-jëë+ hi- ga-heeh- juu' kih' Dio hi- lä-jëë- ga-jñah' hi- ga-nuu' juu' ja-, ga-lä-goo+ dsëy' ka-läh'.

12 Peer+ cha-miih- he- juh' gaa- ma' jmee+ apóstol jee' jwii- ja-. Hi- lä-jëë+ hi- ga-heeh- juu' kih' Dio ga-jmee' ko-jøh' kyaayh' jee' la' hoo' na'hiì kih' Salomón.

13 Ga'tih' ba' dsë' dsa- ha- lä- ma' jmee+ hi- ga-heeh- juu' kih' Dio, pero sa- ga-tuu- dsëy' ma' jmeey+ ko-jøh' kyaayh'.

14 Ma-ke- lä-ja- ga-la', ma-ra- he- ga-lä-jwëë' ga-dsa- hi- ga-lä-dsoo' dsë+ kih' Dio, jwëë' dsa-nuuh- hi- lä-ja- dsa-më' ka-läh'.

15 He-ja- ma' dsa-jääy+ dsa-dsaah' kyaay' na-kyaay' në' jii' cha'hoo' jwë+ jee' ma' dsa-ngëë' Pee', ma-laay' ha- ga-che- tëëy' miih- hi' kih' Pee' wa-ra- ga-ngëëy' jee' ja-.

16 Hi- ma' go-nää' hi- chaa- jwii- he- tääh' jäh+ kih' Jerusalén jääy+ dsa-dsaah' kyaay', hi- ma' jääy+ dsa- hi- kye- jmi-llë' hliih'. Lä-jëë+ hi- he' ma' dsa-jä' kih'.

Koo-ka-läh' ga-saayh' apóstole he'

17 Peer+ ga-lä-llëë' jmi-dsa- jøøh' hi- lä-ja- dsa- saduceo hi- laa+ dsa-kyaayh'.

18 He-ja- ga-saayh' apóstole he', ga-taayh- neh'ñe'.

19 Pero hwë' ja-, ga-lloo' jaa- ángel kyaay' Dio, ga-näy' hoo' neh'ñe' mah' ga-hwëëy' apóstol he', ga-siiyh':

20 —Go-nää' hnäh' ka-läh', hi- na- cheh' ba' hnäh' hoo' na'hiì kih' gwah+ oo+, ja- kwah- hnäh' juu' na-hñaa' lä-jëë- ha- lä- jmee' Dio chaa- dsa-ta-la' kih' Jesús.

21 Ga-mi-te' bih' lä-koh' ga-nuuy'. Tiih- ga' ma' ga-jnä', ga-näy' ta- hoo' na'hiì kih' gwah+ ja-, ga-taayh' mi-tëëy+ dsa-.

Ta-ko-jiih' ja-, jmi-dsa- jøøh' kyaah' dsa-kyaayh' ga-lla-näy' në'ta' kiyh', mah' ga-jøøy- lä-jëë+ dsa-ta' hi- lä-jëë+ dsa-gyuuh' hi- na-hñaa' kyaay' dsa-Israel hi- ga-jmeey' mada' he- dsa-kyaay' hi- tääh' neh'ñe'.

22 Ma' ga-lla-nää' poo- neh'ñe' sa- chaa- apóstol he' mo- tääh'. He-ja- ga-näy' na'jmeeyh' juu' kih' dsa-ta',

23 ma' jäh':

—Ma-ra- ju'dsoo', ma' ga-lla-nøø' jnääh' jee' chih' neh'ñe', na-jnë- ba' llu', tääh' ba' hi- høø+ neh'ñe'. Pero ma' ga-nä' jnääh' hoo' neh'ñe' ja-, sa- chaa- ni- jaa- —ga-jäh'.

24 Ma' ga-nuu' jmi-dsa- jøøh' kyaah' juu' poo-, kyaah' lä-jëë+ ga-jmi-dsa- kaah', he-ja- ga-taayh' jmeey' to' dsëy' ha- jiih' lla-nää' apóstole he' kyaah' juu' ja-.

25 Hor- ja- ga-lloo' jaa- dsa- hi- kye- juu':

—Hi- ga-tääh' hnäh' neh'ñe', hi- tääh' ka-läh' hoo' na'hiì kih' gwah+ hlëëyh- dsa- —ga-jäh'.

26 He-ja- ngoo' juu' poo- kyaah' dsa- kyaay' na'teey- ka-läh' apóstol he', kyaah' juu' llu' ba'. Sa- ga-kaayh', kih' he- goyh- te' dsa- kuu' kiyh'.

27 Ma' ga-lla-näy' në'ta', na-jää- dsih' cha'në' dsa-ta', he-ja- ga-jäh' jmi-dsa- jøøh' siiyh' apóstole he':

28 —Ja' ga-chiih' jnääh' hnäh' ma-ja-, mo-to- hlëëh' ga-hnäh' dsa- juu' kih' Jesús? Pero he- ma-jmeeh' hnäh', lä- ga-dsa' jee' jwii- Jerusalén la-,

ma-mi-tëëh' hnäh' dsa-, nuuh' kyah' hnäh', hnooh- hnäh' bääh' jnääh' he- ga-juu' dsa-nuuh' he'.

²⁹ He-ja- ga-jëeh- Pee' juu' kih' dsa- he' ko-jøh' kyaah' jñah' apóstole, ga-jäyh':

—Jmee' bii' he- mi'te' jne' kih' Dio ba', lä-køh' ga' he- mi'te' jne' kih' dsa- jmi' gyuu'.

³⁰ Dio kyaa' dsa- ma-gyuh- jnän' ga-mi-jiyh' Jesús hi- ga-jngëeh- hnäh' na-taa' dsøh' hma-cru'.

³¹ Hi- he' na- ga-llaa' Dio Jøøh' jwoo' ra-lluu' kiyh', ga-jmääy' dsa-ta' hi- ga-hñaa'y' lääy' dsa-. Lä-ja- ga-näy' jwë' kih' dsa- Israel, mah' dsa-jëeyh- kyaah' Dio hi- lä-ja- dsa-che' dso'kye- kiyh'.

³² He-ja- jmee' jnääh' dsoo' kih' juu' la-. Hi- lä-kye- Jmi-lle' Na-jngii' jmee' dsoo' ka-läh', ja-ba' he- ga-kwëeh' Dio lä-jëë- hi- nuuh' kiyh'.

³³ Lä- ma' ga-nuu' dsa-ta' he', ga-ya-jëë' dsëy' cha-miih-, hnøøy' ma-jngëeyh' apóstol he'.

³⁴ Pero jee' kih' dsa-ta' he' ma-hää' jaa- fariseo hi- ma-chee- Gamaliel. Hi- he' ma-laa' jaa- ta-jwoh' kyaa' ley hi- lä-jëë- ba' dsa- ma-jmääy- jøøh'. Ga-noo- ta-jwoh' he' mah' ga-jmeey' mada- he- ga-hwëë- apóstole ko-hwëë'.

³⁵ Mah' ga-jäyh':

—Jëë' da' hnäh' dsa-ta', dsa-goon- hi- cha- Israel la-. Lëeh' hnäh' hee- na- jmeeh' hnäh' kih' dsa- na-.

³⁶ Mi-dsooh' da' hoh' hnäh' ha- lä- ga-la' jee' jnän' jää'. Ya-hëë' jaa- dsa-goo' jne' hi- ma-chee- Teuda. Ga-jmääy' hñiiy' jøøh'. Koo- kye' hñä-laa' dsa- hi- ga-kuh' kyaayh'. Pero ga-juu' dsa- he', hi- lä-jëë- hi- ma-nuuh' kiyh' ga-sa' ga-jñee'. Jee' ja- ga-dsaa' juu' kiyh'.

³⁷ Ma-ngëë' he- ja-, jii- he- ga-sooh' censo, ya-hëë' Juda dsa- galileo. Lä-ja- jwëë' dsa- ga-jøøh- hi- he' hi- ja-ba' lä-ja- ga-juuy' hi- lä-jëë- dsa- kyaay' ga-sa' ga-jñee' ka-läh'.

³⁸ He-ja- jwëëhn- hnäh' tøø' dsa- na-, wa-lla-näay' kiyh'. Cher'mah' nuuh- he- kye'y- na-, la' huud-së- kih' dsa- ta-jmah', o cher'mah' hñii' bih' jmeey' lä-na-, llaa' ba' juu' na-.

³⁹ Pero cher'mah' la' kih' Dio juu' he- kway- na-, sa-lä-këh' hnäh' jmi' heeh' hnäh'. Lëeh' hnäh', le' ga-che- lla-dsëeh' hnäh' kih' Dio —ga-jäh' Gamaliel siyh' dsa-ta' he'.

⁴⁰ Ga-heeh- ba' dsa-ta' he' juu' he- ga-hlëeh' Gamaliel ja-. Ja-ga' ga-tëëy- ka-läh' apóstole he', ga-kway' kih' hi- ga-juuyh' kih' mah' mo-so- hlëeh' gyih' kih' Jesús. Ja- ga-tøøy'.

⁴¹ Ma' ga-hwëë' apóstole cha-në' dsa-ta' he', ma' cha- bih' llu'. Jëë- ba' dsëy' kih' he- ga-kwa' Dio jwë' he- ga-jëëy' wi' kwaat' kih' Jesús.

⁴² Lä-jë- jmi' ba' sa- ma' tøy- mi-tëëy' dsa- hi- kway' juu' kih' Jesús hi- jäyh' laa' Cristo. Lä-ja- ma' jmeey' hoo' na-hii' kih' gwah- hi- cha'neh- kih' dsa- ka-läh'.

6

Ga-hñaa'y' gyee' dsa- hi- jmee' be' kih' apóstole

¹ Jmi' ja- ga-lä-jwëë' ga- hi- ga-heeh- kih' Jesús. Ma-ja- ga-soo- juu' jee' ti-llooyh- he- kuh- dsa- koo- jmi' koo- jmi'. Ga-lä-hnee- hi- ma' hlëeh-

griego kyaah' hi- ma' hlëeh+ hebreo, kih' he- sa- na-kah' kwee- wii' he-ga-hyoh' dsa-më' hni' hi- hlëeh+ griego lä-koh' te' he- ga-hyoh' hi- ma' hlëeh+ hebreo.

² He-ja- lä-jëë+ gya+tuu' apóstole he' ga-jøøyh- lä-jëë+ hi- ma-heeh- juu' kih' Dio mah' ga-taayh' juu', ga-jäyh':

—Sa- soqh- kyaä' jnääh' he- ta- jnääh' kwa- jnääh' juu' kih' Dio mah' tí'looh' jnääh' he- kuh- dsa-.

³ He-ja- jwëëhn- hnäh' øøhn', lleë' hnäh' gyeë' dsa- hi- hii' juu' kih' jmee+ he- llu' jmah', dsa- hi- ngëë' hi- ma-hyoh- cha-miih- be' kih' Jmi- lle' Na-jngii'. Hi- he' ba' dsa- he' goo- ta' la-.

⁴ Jnääh' ga-nøø' ba' jnääh' ngii' jnääh' kih' Dio hi- kwa' jnääh' juu' kiyh' ka-läh'.

⁵ Ga-jä' ba' kwee- juu' kih' ga-lä-jëë+ dsa- he'. He-ja- ga-hñaay' Esteban hi- ma' dsoo' dsë' cha-miih- kih' Dio hi- ma' kyey- cha-miih- be' kih' Jmi- lle' Na-jngii'. Hi- ga-hñaay' Felipe kyaah' Prócoro, kyaah' Nicanor, kyaah' Timón, kyaah' Parmeno, kyaayh' Nicolás dsa- chaä- Antioquia. Nicolás he' sa- ma' laay' judiu pero ga-ngëëy' hñiiy' mah' leey' koo- ba' kyaayh'.

⁶ Lä-jëë+ hi- he', na-jääy- cha-në' apóstole. Hi- lä- chah' ja- ga-kye- apóstole goo- në' kiyh', ga-ngiiy' kih' Dio mah' hääy'.

⁷ Lä-ja- ga-na' jwë' kiyh' he- kway' cha-ga'miih- juu' kih' Dio. Hi- ga-lä-jwëë' ga- dsa- hi- ga-heeh- jee' jwii- Jerusalén hi- jwëë' hi- ma' laä' jmi-dsa- ga-lä-dsoo' dsëy' juu' kih' Dio.

Ga-saayh' Esteban

⁸ Peer- jnaah' llu' dsë' Esteban hi- kyaah' be' kih' Dio ga-jmeey' cha-miih- he- juh-gaa- jee' jwii- ja-.

⁹ Koo- gwah- mäh- jee' dsa- ñee- judiu, jee' ja- ma' tääh' koo- nää' dsa- hi- cheë- Libertados. Hi- ma' tääh' hi- ya-nää' jwii- Cirene kyaah' jwii- Alejandría hi- lä-kye- hi- chaä- hwa' Cilicia hi- Asia. Hi- he' na- ga-lä-hnee- kyaah' Esteban.

¹⁰ Pero sa- ga-liyh' kyaah' Esteban, kih' he- ma' hlëëyh+ kyaah' cha-miih- huu' dsë- llu' hi- ma' hlëëyh- lä-koo- kwa' Jmi- lle' Na-jngii'.

¹¹ Ma' sa- ga-lih' dsa- he', he-ja- ga-laay' dsa- hi- ga-jmee' juu' ta-juu':

—Ma-nuu' jnääh' ma-mi-kwah' Esteban Moisé hi- ma-mi-kwayh' Dio ka-läh'.

¹² Lä-jwë' ja-, ga-tooyh- je- dsë' hi- chaä- Jerusalén ja-, lä-kye- kih' dsa-gyuuh' kyaah' ta-jwoh' kyaä' ley. He-ja-, lä- chah' ja- ga-näay' na-chaayh- Esteban mah' na-jääy- në'ta'.

¹³ Hi- ga-kwaay' dsa- hi- ga-jmee' juu' ta-juu' në'ta' ja-. Hi- he' na- ga-jäh':

—Dsa-ñuuh- la- sa- tøy- mi-kwayh' gwah- na-jngii' na- hi- mi-kwayh' ley ka-läh'.

¹⁴ Ma-nuu' jnääh' ma-jäyh', Jesús dsa- Nazaret heey' jee' la- jnän', hi- mi-siiy' lä-jë- lä- nøø' jnän' he- ga-lla' Moisé.

¹⁵ Ma' ga-jëë' lä-jëë+ dsa-ta' hi- ma' tääh' në'ta' ja-, jee' cheh' Esteban, ga-jëëy' nëy, la' lä-koh' në' jaa- ängel.

7

Ga-kwa' Esteban ju'dsoo' kih'

¹ He-ja- ga-jäh' jmi-dsa- jøøh' he' siiyh-:

—¿Che' dsoo' juu' he- hni- dsa- kyah'?

² Hi- ga- jah' Esteban:

—Dsa- nuuh- øøhn', dsa- ma- kaah' kyaan+, nuu- da- hnäh'. Dio hi- gya- gyuah' ga- mi- jnäy- hñiiy' kih' tää- jnän` Abraham lä- ma' ga- gyay- hwa' Mesopotamia, ja- ga- dsooy' ta- Haran.

³ He- ja- ga- jah' Dio siih' Abraham: “Ya- hëë' gooh', wa' jä' ba' hi- chaa- kyah' mah' gwa- ta- hwa' he- kwëehn' hne-.”

⁴ Ja- ga- ya- hëë' Abraham hwa' jee' ma' tääh' dsa- caldeo, ngooy' na' gyay- hwa' Haran. Ma- ngëë' ma- juu- jmi- Abraham, ja- ga- ga- chee' Dio Abraham ta- hwa' la-, jee' tøøh' jne' na'.

⁵ Pero sa- ga- kwa' Dio he- la' juu' he- ma' hyoh- Abraham, ni- jee' ma' jmeey' hne' kiyh' sa- ga- hyoyh'. Hwa' la- ga- bääh- Dio hñii' ma' kwëeyh' Abraham kyaah' lä- jëë- dsa- kyaay' hi- ja- ga- ga- lä- chaa+. Pero sa- ga- ma- chaa- jooy' ma- ja-.

⁶ Ga- jah' Dio siih' Abraham: “Dsa- kyaah' hi- ja- ga- lä- chaa-, dsa- nääy' dsa- täayh' jyoh' hwa' goo' dsa- hi- chaa- uu'. Jee' ja- jmääh- dsih' ta' lä- të- dsë' hi- jmeeh- dsih' lä- jiih' të' kye' hña- loo' ji- ñe-.”

⁷ Pero ma- ra- he- lla- ba' jnä' ta' kih' hi- jmeeh- dsa- kyaah'. Ma- ngëë' he- ja-, hwëë- dsa- kyaah' hwa' Egipto, ya- hnäy- jnä' jee' la-.”

⁸ Ja- ga- ga- jmeey' Dio hmooh' kyaah' Abraham, ga- jmeey' mada- he- uu- h- jmi- ngo' kiyh'. Ma- ngëë' he- ja-, ga- lä- chaa+ Isaac joø' Abraham. Ma' ga-hya- Isaac jña' jmi-, ga- wih' jmi- ngo' kiyh'. Hi- lä- ja- ga- jmeey' Isaac kih' jooy' Jacob, hi- ja- ba' lä- ja- ga- jmeey' Jacob kih' lä- jëë- gya- tuu' jooy' dsa- ma- gyuh- jnän'.

⁹ Hi- lä- jëë- joø' Jacob he' ga- lä- wi- dsëy' kyaah' José øøyh-. Ga- hnëey' José kih' dsa- hi- ga- nää' ta- Egipto, mah' dsa- jmeey' ta' lä- jmi- lä- je-. Pero Dio sa- ga- ta' kiyh',

¹⁰ ga- lääy' José kih' lä- jë- nëe' he- wi- he- ma' jëey-, hi- ga- kwëeyh' cha- mi- h- hu- dsë- llu' hi- ga- jmeey' ga- jäy' llu' cha- nē' Faraón, rey kya+ dsa- Egipto. He- ja- ga- tih' dsë' rey he', ga- tooyh- goo- José he- ga- jmeey' hih' kih' lä- jëë- dsa- Egipto hi- lä- kye- ta' he- cha- cha- neh- kih' rey he', ga- he' gooy-.

¹¹ Pero ma- ngëë' he- ja-, ga- jëë- dsa- hoo- lä- kaa- hwa' Egipto hi- lä- ja- lä- ga- të- Canaán la- ka- läh'. Cha- mi- h- wi- ga- jëey', kih' he- sa- ga- jnä' he- ma' kuh' dsa- ma- gyuh- jnän'.

¹² Lä- ma' ga- nuu' Jacob he- ma' hni- dsa- trigo hwa' Egipto, ga- cheey' jooy' ta- Egipto ja-. He- ja- la' to- nē' he- na- nää' dsa- ma- gyuh- jnän' jee' ja-.

¹³ Lä- ma' ga- të- to' jiih- he- na- nääy' ta- Egipto ja-, ja- ga- ga- mi- jnä- José hñii' he- laay' øøyh- dsa- he'. Lä- jwë- ja- ga- lä- kyuu- Faraón lä- jëë- dsa- kya+ José.

¹⁴ Hi- ga- chee' José juu' he- dsa- nää' lä- jëë- hi- chaa- kiyh' kyaah' jmi- y- Jacob ta- Egipto. Koo- nää' dsa- he- tee' to- lo- gya+ dsë- gyii- hña+.

¹⁵ He- ja- ngoo' Jacob ta- Egipto. Jee' ja- ga- lloo' jmi- ga- juuy' hi- lä- ja- ga- juu' lä- jëë- jooy'.

¹⁶ Jee' lä- jëë- hi- he' na- haay' ta- hwa' Siquem, koo- jwi- hwa' jee' ga- la- Abraham kih' joø' Hemor lä- kyeë' mah' haay' hñii' kyaay'.

17 Lā ma ngoo' ga dsēē' jmi' he ga bāāh Dio hñi' kyaah' Abraham, ga lā jwēē' jwēte dsa kyaay' hwa' Egipto ja.

18 Jmi' ja ya hēē' jñah' rey hwa' Egipto hi sa dsooh dsē kih' José.

19 Rey he ma kyūyh ha lā ma jmeey' kih' dsa ma gyuh' jñan, ga jmeeyh dsa jñan cha miih. Lā jih' ga jmeey' hih he juu lā jēē gyūh nūh kyaay' mah' mo so lā jwēē' gyih'.

20 Jmi' ja ga lā chaa' Moisé. Cha miih ga tih' dsē Dio gyūh Moisé he. Uu sih ba ga lih' cho jmiy' ga hmāy' gyūh he cha'neh' kiyh'.

21 Ja ga lā lēy' ka hne' jee' ma hii' goo' juuy'. Pero ma ga jēē' jo mii' rey gyūh he, ga tēy' hi ga mi' kwaay' lā koo' jooy' ba.

22 Jee' ja ga lā tēē' Moisé lā jē' he ma kyūh dsa Egipto. Lā jē' juu' kiyh' ma la' kyaah' be' hi lā jē' ta' kiyh' ma go' hii' llu'.

23 Ma ga hya' Moisé to' loo' ji' nē, ja dsēy' dsa jēy' dsa Israel dsa gooy'.

24 Ma ga llooy' jee' tāāh' dsa Israel he, ga jēy' dsa Egipto ma kway' kih' ja dsa Israel. Lā chah' ja ga lāy' ooyh' he mah' ga jngiyh' kih' dsa Egipto.

25 Na ba lā ngēē' dsa goon, Dio lāy' ta la' ki' jñā' ba, laa' Moisé. Pero sa ga tah' dsē ooyh' he ja.

26 Ma ga jñā' jyoh' jmi', ga jee' Moisé uu' dsa gooy' hi ma tāāh' tee. Ma hnō' Moisé ma llaa' hñi', he ja ga jāyh': "¿He la' jmeeh' hnāh' lā na? ¿Ja' ooh' ba hnāh' na, mah' tāāh' hnāh' tee?"

27 Dsa hi ma kwa' kih' dsa kyaayh' he ga hlōy' kih' Moisé mah' ga siyh': "Sa' chaa' hi ma hñaa' hne mah' jmāāh' hñaa' dsa ta, jmāāh' hñaa' jwēē' he lla' ta' kya' jñāāh'.

28 ¿Che' hnooh' jngēēh' jñā lā ga jngēēh' dsa Egipto lloo'?"

29 Ma ga nuu' Moisé juu' ja ga kyūy', na gyay' ta hwa' Madián, laay' ja dsa chaa' hū' ba. Jee' ja ga lā chaa' uu' jooy'.

30 Ma ngēē' to' loo' ji' nē gya' Moisé hwa' kii' ja, ma ga lā jñāā' ja āngel ta cha' nēy' jee' ma koo' koo' chaah' toō' nē' moh' Siná.

31 Peer' ga lā dsaa' dsē' Moisé ma ga jēy' he ja mah' ngooy' na jēy' chuh'. Ja ga llooy' chuh', ga nuuy' ga hlēēh' Dio kyaayh':

32 "Jñā' laan' Dio kya' dsa ma gyuh' kyaah'. Laan' Dio kya' Abraham, laan' Dio kya' Isaac, hi Dio kya' Jacob." Peer' ga jlā' Moisé kih' he goyh', mo so ga tuu' dsēy' ma jēy'.

33 He ja ga jāh' Dio siyh': "Jñuuh' loo' he hā' tiih' na. Jēēh', jee' cheh' na, la' na jngi'.

34 Man' kwee' jēē' wh' dsa kyaan' hi tāāh' hwa' Egipto. Ma nuun' ki' hooyh, he ja ma jñaan' mah' lāā' jnih'. Na na, ña kyaah' jñā mah' cheh' hne' ta' Egipto, ga jāh' Dio.

35 Hlēēh' ga Esteban kyaayh':

—Dsooh' ba hoh' hnāh' ha lā ga jāh' dsa goo' jne' hi ga jmeē' hñaa' dsē kih' Moisé jāā', hi ga jāh': "Sa' chaa' hi ma hñaa' hne mah' jmāāh' hñaa' dsa ta, jmāāh' hñaa' jwēē' he lla' ta' kya' jñāāh'." He' ba Moisé hi sa ga tāāh' dsa goo' jne' ta, ga chee' Dio laay' ja dsa ta hi laay' ja hi lāā' dsa. Juu' la' ga ngēē' āngel kih' Moisé, lā ma ga lā jñāy' jee' ma koo' chaah' toō' ja.

36 Moisé he' ga' hwëëy' dsa' ma' gyuh' jnän' hi' ma' tääh' Egipto, ga' jmeey' cha' miih' he' juh' gaä' jee' ja' hi' lä' ja' ga' jmeey' jee' jmi' nêeh' gyuu', hi' lä' kaa' hwa' kii' jee' ga' ngëëy' ka' läh', lä' jiih' ga' tē' to'loo' ji' nē'.

37 Moisé he' ga' jäh' siiyh' dsa' Israel: "Dio jmeey' ya' hëë' jee' kyah' hnäh' jaa' hi' ngëë' juu' lä' koo' jmeey' jnä'. Kih' hi' he' ba' nuuh' hnäh'", ga' jäh'.

38 Moisé hi' ma' hää' jee' kih' dsa' ma' gyuh' jnän' hwa' kii' ja', he' ba' hi' ga' hlëéh' kyaah' ángel moh' Sinai, hi' he' na' ga' hyoh' juu' mah' ngëëy' jnän' he' jmeey' chaä' jne' kih' Dio.

39 Pero dsa' ma' gyuh' jnän' sa' ga' hii' ma' nuuy' kih' Moisé, ni' lä' ja' sa' ga' taayh' ta', ma' hnøoy' ma' dsa' nääy' ka' läh' ta' Egipto.

40 He' ja' ga' jäh' dsa' he' siih' Aarón: "Jmää' jaa' dio hi' noo' nē' jnän', jëéh' sa' nē' jne' hee' na' ma' la' kih' Moisé hi' ga' hwëë' jne' hwa' Egipto."

41 He' ja' ga' jmää' dsa' jaa' gyuu' kya'. Ma' ga' laa' kya' he', ga' jngëëyh' jah' mah' ga' llay' cha' nē' kya' hi' ga' jmääy' dio. Peer' ga' lä' chaä' llu' lä' jëë' dsa' he' kih' ta' he' ga' jmeey' kyaah' gooy'.

42 He' ja' ga' lä' øø' Dio kih' dsa' he', ga' kway' jwē' mah' jmeey' juuh' kih' nuu' hi' hëë' gyuuh'. Lä' ja' na' si' jee' lle' juu' he' ga' hlëéh' hi' ga' ngëë' juu' kih' Dio. Lä' la' ga' jäh' Dio:

Hnäh' dsa' Israel, ja' he' jnä' ga' kwëéh' jah',
ni' ja' ki' jnä' he' ga' jëéh' hnäh' jah' ta' ko' jiih' ga' taah' hnäh' to'loo' ji' nē'
hwa' kii' ja'.

43 Lla' he' ma' jmeeh' hnäh' lä' ja' kin',
ga' kyeh' hnäh' na' hyoo' kih' Moloc lä' kaa' jee' ya' nääh' hnäh',
hi' lä' ja' ga' jmeeh' hnäh' kih' nuu' kyaä' dio Refán.

Ga' jmeeh' hnäh' juuh' kih' dio hi' na' laa' kaa' hnäh' ba'.

He' ja' hwëën' hnäh' jee' na', mah' cheen' hnäh' ta' oo' ga' miih' kih' Babilonia, ga' jäh' Dio.

44 Pero ma' cha' ba' gwah' kih' dsa' ma' gyuh' jnän', jee' ma' tääyh' hwa' kii' ja'. Gwah' ja' ma' la' lä' koo' ga' mi' jnää' Dio kih' Moisé gyuuh' moh'. He' ja' ba' ja' ga' jmeey' dsa' ma' gyuh' jnän' koo' gwah' kyaah' loo' jah' he' ma' chee' tabernáculo. Neh' ja' ma' tääh' kuuy' he' ma' na' si' hmooh' kih' Dio.

45 Lä' ma' kye' ba' dsa' tabernáculo ja', ma' ga' løø' Josué ga' noo' nē' lla' Moisé. Jmi' ja' ga' hwëë' Dio dsa' hi' chaah' hi' ma' tääh' hwa' jee' toohn' la' mah' ga' taah' dsa' ma' gyuh' jnän' kyaah' Josué. Hi' lä' ma' høøy' ja' ba' tabernáculo ja', lä' jiih' ga' gya' David.

46 Dio ga' mi' jää' David cha' miih', he' ja' ga' chuuy' David kyaayh' mah' kway' jwē' le' koo' hne' jee' gya' Dio, he' ba' hi' laa' Dio kyaä' Jacob.

47 Pero Salomón jo' nuuh' bih' hi' ga' jmeey' hne' ja'.

48 Pero Dio jøøh' jnän' sa' gayy' gwah' he' na' la' kyaah' goo' dsa'. Ja' ba' lä' ja' ga' jäh' hi' ga' ngëë' juu' kih' Dio:

49 Gyuuh' ba' la' høøn' jee' jmeen' hih',
hwa' la', la' jee' chihn' tiin' ba'.

¿Ha' lä' ja' he' jmeeh' hnäh' hne' kin'? ga' jäh' Dsa' jøøh' jnän'.

¿Che' laah' hnäh' hnøø' jee' teehn' dsën'?

50 ¿Ja' kyaah' goon' ga' jmeen' lä' jē' he' la'? ga' jäh' Dio.

51 He⁻ ba⁻ che⁻ chaah⁻ hnäh[˘] —ga⁻ jah[˘] Esteban—. ¿He⁻ la⁻ sa⁻ hi⁻ lä⁻ ngëeh[˘] hnäh[˘]? Lä⁻ jë⁻ jiih⁻ kwah⁻ hnäh[˘] jmi⁻ kyaah⁻ Jmi⁻ lle⁻ Na⁻ jngii⁻. Jmeeh⁻ hnäh[˘] ja⁻ ba⁻ lä⁻ koo⁻ ga⁻ jmeey⁻ dsa⁻ ma⁻ gyuh⁻ jnän⁻.

52 Dsa⁻ ma⁻ gyuh⁻ jnän⁻, lä⁻ hi⁻ në⁻ ba⁻ ga⁻ jmeeyh⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻ ngëe⁻ juu⁻ kih⁻ Dio. Hi⁻ ga⁻ jngëeyh⁻ kō⁻ llaa⁻ hi⁻ ga⁻ hlëeh⁻ he⁻ jä⁻ ga⁻ jaa⁻ hi⁻ lluu⁻ go⁻ te⁻. Hi⁻ ma⁻ ja⁻ hi⁻ lluu⁻ he⁻, ga⁻ jmeeh⁻ hnäh[˘] hi⁻ ga⁻ jngëeh⁻ hnäh[˘] ka⁻ läh⁻.

53 Ma⁻ nuuh⁻ ba⁻ hnäh[˘] ha⁻ lä⁻ la⁻ ley kih⁻ Dio, he⁻ ga⁻ ngëe⁻ ángel kih⁻ Moisé, mah⁻ sa⁻ ga⁻ mi⁻ teh⁻ hnäh[˘].

Ga⁻ jngëeyh⁻ Esteban

54 Lä⁻ ma⁻ ga⁻ nuu⁻ dsa⁻ he⁻ he⁻ ga⁻ hlëeh⁻ Esteban lä⁻ ja⁻, ga⁻ lä⁻ lleey⁻ ngaayh⁻, lä⁻ jiih⁻ ga⁻ juuy⁻ cha⁻ jay⁻, kih⁻ he⁻ ga⁻ ya⁻ jëe⁻ dsëy⁻ kyaayh⁻.

55 Pero Esteban ma⁻ kye⁻ cha⁻ miih⁻ be⁻ kih⁻ Jmi⁻ lle⁻ Na⁻ jngii⁻. Ga⁻ chooyh⁻ nëy⁻ ta⁻ gyuu⁻h, ga⁻ jëey⁻ ga⁻ tah⁻ jmëe⁻ jee⁻ gya⁻ Dio hi⁻ ga⁻ jëey⁻ Jesús cheh⁻ jwoo⁻ ra⁻ lluu⁻ kih⁻ Dio.

56 He⁻ ja⁻ ga⁻ jäh⁻:

—Jëe⁻ da⁻ hnäh[˘], hi⁻ jnä⁻ jëen⁻ gyuu⁻h na⁻ hñaa⁻ lä⁻ jëe⁻, jëen⁻ Hi⁻ ga⁻ lëe⁻ ngo⁻ cheyh⁻ jwoo⁻ ra⁻ lluu⁻ kih⁻ Dio.

57 Ma⁻ ga⁻ nuu⁻ dsa⁻ he⁻ juu⁻ ja⁻, ga⁻ jney⁻ to⁻ gway⁻, ga⁻ ta⁻ ga⁻ hooyh⁻ ki⁻ gaa⁻, koo⁻ mi⁻ ba⁻ ga⁻ jmeey⁻ ga⁻ saayh⁻ Esteban.

58 Ga⁻ sëeyh⁻ lä⁻ ga⁻ tē⁻ chuuh⁻ jwii⁻ ja⁻. Hi⁻ lä⁻ jëe⁻ hi⁻ ga⁻ hnii⁻ kih⁻ ga⁻ lleey⁻ hmiih⁻ he⁻ ma⁻ na⁻ lääy⁻ mah⁻ ga⁻ høø⁻ jaa⁻ chih⁻ hi⁻ ma⁻ chee⁻ Saulo. Mah⁻ ga⁻ løøy⁻ tey⁻ kuuy⁻ kih⁻ Esteban.

59 Ta⁻ kō⁻ jiih⁻ te⁻ dsa⁻ kuuy⁻ kih⁻, ga⁻ hlëeh⁻ Esteban kyaah⁻ Dio, ga⁻ jäh⁻:

—Jesús Dsa⁻ jøøh⁻ kyaan⁻, heeh⁻ jmi⁻ lle⁻ kin⁻.

60 Ga⁻ juuyh⁻ jnëy⁻ mah⁻ ga⁻ hlëeyh⁻ koo⁻ ki⁻ gaa⁻:

—Dio kyaan⁻, ta⁻ jmee⁻ kwaat⁻ kih⁻ he⁻ hliih⁻ he⁻ jmee⁻ dsa⁻ kin⁻.

Ma⁻ lä⁻ ma⁻ hlëeyh⁻ lä⁻ ja⁻, ga⁻ juuy⁻.

8

1 Ga⁻ hiih⁻ ba⁻ dsë⁻ Saulo he⁻ ga⁻ juuy⁻ Esteban.

Ja⁻ ba⁻ jmi⁻ ja⁻, ga⁻ lä⁻ cha⁻ koo⁻ hni⁻ juuh⁻ kyaah⁻ lä⁻ jëe⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻ heeh⁻ juu⁻ kih⁻ Jesús jwii⁻ Jerusalén. Lä⁻ jëe⁻ dsa⁻ he⁻ ga⁻ sa⁻ ga⁻ jñee⁻, ga⁻ nääy⁻ ta⁻ Judea hi⁻ ta⁻ Samária ka⁻ läh⁻. Ma⁻ lä⁻ apóstole ba⁻ ga⁻ jã⁻ Jerusalén ja⁻.

Ga⁻ jmeeh⁻ Saulo dsa⁻ hi⁻ ga⁻ heeh⁻ juu⁻ kih⁻ Jesús

2 Kō⁻ llaa⁻ dsa⁻ hi⁻ mi⁻ te⁻ kyaah⁻ Dio, ga⁻ jãäy⁻ Esteban mah⁻ na⁻ haay⁻ hi⁻ ga⁻ hoooh⁻ jwërte dsa⁻ he⁻ kih⁻.

3 Ga⁻ løø⁻ Saulo jmeeyh⁻ lä⁻ jëe⁻ hi⁻ ma⁻ heeh⁻ kih⁻ Jesús. Ma⁻ dsa⁻ hey⁻ lä⁻ koo⁻ lä⁻ koo⁻ hne⁻ kih⁻ dsa⁻. He⁻ wii⁻ ba⁻ ma⁻ dsa⁻ hwëey⁻ dsa⁻ më⁻ dsa⁻ nuuh⁻ ma⁻ dsa⁻ jãäy⁻ neh⁻ ñe⁻.

Dsa⁻ hi⁻ ma⁻ chaq⁻ Samária ga⁻ heeh⁻ ju⁻ hmëe⁻ kih⁻ Jesús

4 Lä⁻ jëe⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻ sa⁻ ga⁻ jñee⁻ he⁻, ga⁻ nää⁻ bih⁻ hlëeyh⁻ dsa⁻ ju⁻ hmëe⁻ kih⁻ Jesús lä⁻ kaa⁻ jee⁻ ga⁻ nääy⁻.

5 Ngoo⁻ Felipe ta⁻ jwii⁻ Samária na⁻ kway⁻ juu⁻ kih⁻ Jesucristo jee⁻ ja⁻.

6 Jwëe⁻ dsa⁻ ga⁻ taah⁻ nuu⁻ lä⁻ kaa⁻ tuh⁻ dsë⁻ juu⁻ he⁻ ma⁻ kwa⁻ Felipe, lä⁻ ma⁻ ga⁻ jëey⁻ cha⁻ miih⁻ he⁻ juh⁻ gaa⁻ he⁻ ma⁻ jmeey⁻.

7 Lã-jëë' jmi-llë' hliih' hì- ma' tääh' tuh- dsë' dsa- ga'hwëë- hooyh- ki-gaa- . Hi' jwëë' dsa- hì- sa' liih' goo- tii' ga'hlaa' hi' lä-jëë' hì- jluuh' ga'jä' kih' .

8 Peer' ga'lã'chaa' llu', dsa- hì- ma' chaa- jee' jwii- ja' .

9 Ja' ba' jee' jwii- ja- , ma' gya' jaa- dsa- chee- Simón hì- ma' tēë- ji-nah' . Ma' mi-gaay' dsa- hì- chaa- jee' ja' hi' ma' jmääy' hñiiy' jøøh' .

10 Lã-jøh' lä-mäh' ma' tih- dsë' lä-køh' ma' nuuy- juu' kih' dsa- he', ma' jäyh': —Dsa- ñuuh- la- ba' kye- cha-miih- be' kih' Dio .

11 Ma' jmee' dsa- he' kiyh', jëëh' ma-lã' hii' mi-gaay' dsa- kyaah' ji-nah' he- ma' jmeey' ja' .

12 Pero ma' ga'kwa' Felipe ju'hmëë' lä-koo- jää' Dio dsa- lä-hih' kih' hi' ha- lä-la' kih' Jesucristo, kō-llaa' dsa- he' ga-lã-dsoo' dsë' mah' ga'saa- jmi- dsa-më' dsa- ñuuh- .

13 Hi' lä-kye- hñii' Simón hì- ma' tēë- he', ga-lã-dsoo' dsëy' hi' ga'saay- jmi- mah' ga'løøy' jmeey' kō-jøh' kyaah' Felipe. Ma' dsaa- jwërtë dsëy' ma' jëëy- lä-jë' he' juh-gaa- he- ma' jmee' Felipe .

14 Hi' ga'nuu' apóstole hì- ga'jä' Jerusalén he- ma'hëeh- dsa- chaa- Samária juu' kih' Dio. Ma' ga'nuuy' ja- , ga'cheey' Pee' kyaah' Jwaa' ta' ja' .

15 Lã- ma' ga'lla-nääy' jee' ja- , ga'ngiiy' kih' lä-jëë' dsa- hì- ma'hëeh- juu' kih' Dio mah' hyoyh- Jmi-llë' Na-jngii' .

16 Jëëh', ni' jaa- hì- he' sa' ga' ma-hyoyh- Jmi-llë' Na-jngii' , koo- ma-na-saay' jmi- lä-hih' kih' Jesús ba' .

17 He-ja- ga'kye- Pee' kyaah' Jwaa- goo- në' kih' øøh' jne' he' . Lã-chah' ja- ga'tëëy' Jmi-llë' Na-jngii' .

18 Ma' ga-jëë' Simón koo- ga'kye- ba' apóstole goo- në' kih' øøh' jne', he- ga'tëëy' Jmi-llë' Na-jngii' , he-ja- ga'jiih' Simón hì- ma' tēë- he' kuu' kih' apóstol ,

19 ga'jäyh' siiyh' :

—Hñii' kin' heh' be' na- mah' lä-jëë' dsa- hì- kyen' goon- në' kih' , tēë' Jmi-llë' Na-jngii' .

20 He-ja- ga-jäh' Pee' siiyh- Simón:

—Wa' hëë' hne- kyaah' kuu' kyah' na- , lä-llu' he- ma-jmeeh' huud'së- lah' he- la' kwa' Dio .

21 Ni' miih- sa' ga'tëëh' taah' hñaaah' kyaah' ta' la- . Jëëh', sa' hii' koo- ba' huud'së- kyah' kyaah' Dio .

22 Wa' lä-dsaa- hoh' kih' he- hliih' kyah' na- hi' ngii' kyah' kih' Dio ha- ga- che- che' ba' Dio huud'së- hliih' he- ma-jmeeh' na- .

23 Man' kyah' . Ma'ra' mi'dsiih' lliih' laah' hne- , na-hñuuh' ga'hne- kyaah' he- hliih' na- —ga'jäh' Pee' .

24 He-ja- ga-jäh' Simón hì- ma' tēë- he' siiyh- Pee' kyaah' Jwaa' :

—Ngii' hnäh' kih' Dio mah' mo'so' jä' he- hliih' he- ma-jäh' na- në' kin' .

25 Ma-ngëë' ma' jmee' apóstole he' ju'dsoo' hi' ma' kway' juu' kih' Dio, ga-nääy' ta' Jerusalén. Lã-jë' jwii- mäh- he- na-hëë' hwa' Samária, he-nøø' cha'wë' jee' ga'nääy' ja- , ga'hlēëyh' dsa- ju'hmëë' kih' Jesús .

Ga'hlēëh' Felipe jaa- dsa-jøøh' hì- ma' chaa- Etiopia

26 Jaa- ángel kyaah' Dio ga'hlēëh' kyaah' Felipe, ga'jäyh' :

—Gwa- ta' kye', jwë' he- go-hii' Jerusalén he- dsoo' ta' Gaza, ja-ba' jwë' he- dsa-ngëë' ta' hwa' kii' .

27 He⁻ja⁻ ya⁺hëë⁺ Felipe ngoo⁺. Cha⁺jwë⁺ jee⁺ ngooy⁺ ja⁻, ga⁺jeey⁺ jaa⁻ dsa⁻gyuh⁺ hi⁻ ma⁺ chaa⁻ Etiopía. Hi⁻ he⁺ laa⁺ ta⁺ juuh⁻, hooy⁻ kuu⁺ kih⁺ nê⁺ta⁺ kih⁺ reina Candace hi⁻ chaa⁻ Etiopía. Dsa⁻ he⁺ hää⁺ jwë⁺ ngaah⁺ he⁻ ñeey⁺ Jerusalén na⁺jmeey⁺ juuh⁻ kih⁺ Dio.

28 Jee⁺ gyay⁺ neh⁻ carret kiyh⁺, ma⁺ hëy⁻ juu⁺ he⁻ ga⁺si⁺ Isaiá hi⁻ ga⁺ngëë⁺ juu⁺ kih⁺ Dio llo⁺joo⁺.

29 He⁻ja⁻ ga⁺jäh⁺ Jmi⁺-lle⁺ kih⁺ Dio siyh⁺ Felipe:

—Gwa⁻, chuh⁻ koo⁺ carret kiyh⁺.

30 He⁻ja⁻ ngoo⁺ Felipe ko⁻chih⁺ ta⁻ koo⁺ carret ja⁻. Ma⁺ ga⁺nuuy⁺ hë⁻ dsa⁻ he⁺ juu⁺ he⁻ ga⁺si⁺ Isaiá hi⁻ ga⁺ngëë⁺ juu⁺ kih⁺ Dio, he⁻ja⁻ ga⁺ngüy⁺ juu⁺ kih⁺ dsa⁻ he⁺:

—¿Che⁺ ngëëh⁺ he⁻ hëh⁻ na⁻? —ga⁺jäh⁺ Felipe.

31 He⁻ja⁻ ga⁺jäh⁺ dsa⁻ he⁺:

—¿Ha⁻ lä⁻ lä⁻ngëen⁺ cher⁺mah⁺ sa⁻ chaa⁻ jaa⁻ hi⁻ jii⁺ juu⁺ la⁻?

He⁻ja⁻ ga⁺tëy⁺ Felipe, ga⁺llaay⁺ koo⁺ kiyh⁺ neh⁻ carret ja⁻.

32 Ma⁺ hë⁻ dsa⁻ he⁺ jee⁺ na⁻si⁺ lä⁻la⁻:

Na⁺jää⁻ dsih⁺ lä⁻koh⁺ dsa⁻jää⁻ dsa⁻ jaa⁻ borrego jee⁺ jngëeyh⁺, lä⁻koo⁺ jaa⁻ borrego hi⁻ sa⁻ hoo⁺ ma⁺ jää⁻ dsih⁺ jee⁺ tay⁺ jnu⁻, ja⁻ ba⁺ lä⁻ja⁻ sa⁻ ga⁺näy⁺ hooy⁺ ni⁺ miih⁻.

33 Lä⁻ tē⁻ dsē⁻ dsa⁻ ga⁺jmeeh⁺ dsih⁺, sa⁻ ga⁺nøø⁺ ta⁺ kiyh⁺ lä⁻koo⁻ lle⁺ kih⁺.

Ga⁺jngëeh⁺ dsih⁺, sa⁻ ga⁺lä⁻chaa⁻ joo⁺siyh⁺.

¿Ha⁻ ta⁺ jä⁻ joo⁺siyh⁺ mah⁺ hlëeh⁺ dsa⁻ kiyh⁺?

34 He⁻ja⁻ ga⁺ngü⁺ dsa⁻ he⁺ juu⁺ kih⁺ Felipe:

—Ta⁺ jmee⁻ hña⁻ hoh⁺, chiih⁺ jnä⁺, ¿hi⁺ kih⁺ hlëeh⁺ hi⁻ ga⁺ngëë⁺ juu⁺ kih⁺ Dio la⁻, che⁺ kiyh⁺ hñüy⁺ o che⁺ kih⁺ hi⁻ jñah⁺?

35 He⁻ja⁻ ga⁺løø⁺ Felipe mi⁻jnä⁺ he⁻ hnøø⁺ jäh⁺ juu⁺ ja⁻, ga⁺hlëeyh⁺ ju⁺hmëë⁺ kih⁺ Jesús.

36 Jee⁺ ga⁺näy⁺ cha⁺jwë⁺ ja⁻, ga⁺tëy⁺ jee⁺ hla⁻ jmi⁻, he⁻ja⁻ ga⁺jäh⁺ dsa⁻ he⁺:

—Hee⁻ jmi⁻ hla⁻ la⁻, ¿che⁺ sa⁻ le⁺ saan⁺ jmi⁻ jee⁺ la⁻?

37 Mah⁺ ga⁺jäh⁺ Felipe:

—Cher⁺mah⁺ jmeeh⁺ dsoo⁺ lä⁻kaa⁻ tuh⁻hoh⁺, le⁺ ba⁺.

Hi⁺ ga⁺jäh⁺ dsa⁻ he⁺:

—Jmee⁻ ba⁺ jnä⁺ dsoo⁺, Jesucristo laa⁺ joo⁺ Dio.

38 Hi⁺ ga⁺jmeë⁺ dsa⁻ he⁺ mada⁻ dsa⁻sih⁻ carret ja⁻. Ga⁺jñaa⁺ neh⁻ carret mah⁺ ga⁺näy⁺ lä⁻uuy⁺ cha⁺jmi⁻. Jee⁺ ja⁻ ga⁺chaa⁻ Felipe jmi⁻ dsa⁻ he⁺.

39 Lä⁻ ma⁺ ga⁺hwëy⁺ cha⁺jmi⁻ ja⁻, ni⁻ sa⁻ liih⁺ gyih⁺ ga⁺jøø⁺ Jmi⁻-lle⁺ kih⁺ Dio kih⁺ Felipe ta⁺ jee⁺ jyoh⁺. Mo⁺ so⁺ ga⁺lä⁻jnä⁺ gyih⁺ cha⁺në⁺ dsa⁻ he⁺. Ngaah⁺ bih⁺ kiyh⁺ lä⁻kaa⁻ tuh⁻dsëy⁺.

40 Ja⁻ ga⁺ ga⁺lä⁻jnä⁺ Felipe jee⁺ jwi⁻ Azoto. Hi⁺ ngoo⁺ bih⁺ kway⁻ ju⁺hmëë⁺ kih⁺ Jesús lä⁻koo⁻ lä⁻koo⁻ jwi⁻ lä⁻jiih⁺ ga⁺tëy⁺ jwi⁻ Cesarea.

9

Ga⁺hëh⁻ Saulo juu⁺ kih⁺ Jesús

(Hch. 22:6-16; 26:12-18)

1 Lä⁻ jiih⁺ ma⁺ ga⁺juu⁺ Esteban, sa⁻ ga⁺tu⁺ Saulo ma⁺ jmeeyh⁺ dsa⁻, jäyh⁺ ma⁺ jngëeyh⁺ lä⁻jëë⁻ hi⁻ ma⁺ hëh⁻ kih⁺ Jesús. He⁻ja⁻ ñee⁺ Saulo kih⁺ jmi⁻ dsa⁻ jøøh⁺,

² na'ngiiy' je- kih' dsa-ta' mah' cha- jwë' dsooy' gwah' kih' dsa- judiu he- chih' jwi- Damasco. Ma' dsa-hnääh' dsa-më' dsa-nuuh- hi- ma-tääh' jwë' hmëë' kih' Jesús, mah' ma' tëëy' dsa-tääh' neh-në' jwi- Jerusalén.

³ Miih- ga- hnøø' looy- Damasco ja-, ni- sa- ga-lä'liih' gyih' ma' ga'jyoo' koo- je- tø-jlëë- ñih' në' kiyh' jee' ngooy' ja-.

⁴ Hi- ga-tayh' hwa'. Jee' ja- ga-nuuy' ga-hlëéh' ja- dsa- hi- ga-jäh':

—Saulo, Saulo, ¿he-la' hñaa- hoh' kyaah' jnä'?

⁵ He- ja- ga-ngii' Saulo juu' kih' hi- ga-hlëéh' he':

—¿Hi- hne- dsa- nuuh-? —ga-siiyh'.

He- ja- ga-jäh' hi- he':

—Jnä' he' Jesús hi- ga-llooh' hñaa- hoh' kyaah'. He- jmeeh' hñaa' ba' hne- na-, he- hah- kin- jwë' he- taahn- hne-.

⁶ Peer- goyh- hi- jläy', ga-jäyh':

—Dsa-jøøh' kyaan-, ¿hee- na- hnooh- jmeen'?

He- ja- ga-jäh' Jesús siiyh':

—Noo-, go-he' ta' jee' jwi- na-. Jee' na- jmee' dsa- juu' hee- na- ga-tëéh' jmeeh'.

⁷ Dsa- hi- ga-nää' kyaah' Saulo he' ga-taayh' jëë- dsayh-. Ga-nuuy' bih' ga-hlëéh' pero sa- ga-jëëy' ni- ja-.

⁸ Ma' ga-noo- Saulo jee' ma' kyaay' ja-, hnøøy' ma' jëëy', pero mo-so- ga-lä' jnä' mi-nëy'. He- ja- dsa- ba' na- hää- goo- Saulo na-jääh' ta- Damasco.

⁹ Jee' ja- ga-jäy' tuu' lä' jiih' ga-të' hnë- jmi-, sa- cha- he- ga-kuh- ga-hiyh' ni- miih'.

¹⁰ Damasco ja- ma' gya' ja- discípulo kyaah' Jesús, hi- chee- Ananía. Dio ga-mi-jnääh' kih' Ananía mah' ga-siiyh':

—Ananía.

He- ja- ga-ngiiy' kiyh':

—Hi- jnä' la- Dsa-jøøh' kyaan-.

¹¹ He- ja- ga-jäh' Dio siiyh':

—Go-hëë', gwa- ta' jwë' he- chee- Ko-dsoo'. Gwa- cha'neh' kih' Juda. Ja- jwiiyh': "Ma-jan- hlëéh' kyaah' Saulo, dsa- nuuh- hi- cha- Tarso." Hi- he' gya-ngii' kih' jee' ja-.

¹² Ma-mi-jnääh' hne- kih' Saulo he- goh' go'kyeh- gooh- në' kiyh' mah' lä' jnä' mi-nëy' —ga-jäh' Dio.

¹³ He- ja- ga-jäh' Ananía:

—Dsa-jøøh' kyaan-, joh' jiih- sa- ma-nuun' cha- juu' hñaa- dsë' dsa- nuuh- he'. Joh' he- hñih' sa- ma-jmeey' jwi- Jerusalén, ma-jmeeyh' dsa- hi- na-jngëë' kyaah'.

¹⁴ Hi- na' na- ma-jay- jee' la- kyaah' hih- kih' jmi-dsa- kaah', tëëy' lä-jëë- hi- hnaah- hne-.

¹⁵ He- ja- ga-jäh' Dio siih- Ananía:

—Gwa-, jëéh' hi- he- na-lleeh' kyaan- mah' dsa-kay- juu' kin- kih' dsa- hi- sa-laa' judiu hi- kih' dsa-ta' kaah' hi- kih' lä-jëë- judiu ka-läh'.

¹⁶ Jnä' mi-jnääh' kiyh', jmee' bii' dsa-ngëëy' cha-miih- wi' kwaat- kin- —ga-jäh' Dio siih- Ananía.

¹⁷ Ja-ga- ngoo' Ananía jee' gya' Saulo. Ma' ga-looy' ga-hey' cha'neh-, ga-kyey- gooy- në' kiyh'. Mah' ga-jäyh' lä-la-:

—Saulo øøhn⁴, Jesús hī⁻ ga⁻lä⁻jnää⁴ kyah⁴ cha⁻jwë⁴ jee⁴ ya⁻ñeh⁴, hī⁻ he⁻ na⁻ ma⁻chee⁴ jnä⁴ ta⁻ la⁻ mah⁴ lä⁻jnä⁴ mi⁻nëh⁴ hi⁻ mah⁴ hñah⁴ cha⁻miih⁻ be⁴ kih⁴ Jmi⁻lle⁴ Na⁻jngii⁴.

18 Lä⁻chah⁴ ja⁻ ga⁻sa⁴ ga⁻hla⁴ he⁻ ma⁻ na⁻jlë⁻ mi⁻në⁴ Saulo, he⁻ la⁴ lä⁻koø⁻ sa⁴uh⁴ hmooh⁻. Hi⁻ lä⁻chah⁴ ja⁻ ga⁻lä⁻jnä⁴ mi⁻nëy⁴. Hi⁻ ga⁻nooy⁻ ngooy⁴ mah⁴ ga⁻saay⁻ jmi⁻.

19 Ja⁻ga⁻ ga⁻kuh⁻ ga⁻hiyh⁴ mah⁴ ga⁻tëëyh⁴ be⁴ ka⁻läh⁴. Ga⁻jä⁻ Saulo miih⁻ jmi⁻ kyaah⁴ øøh⁴ jne⁴ hī⁻ ma⁻heeh⁻ kih⁴ Jesús hī⁻ ma⁻tääh⁴ Damasco ja⁻.

Ga⁻kwa⁴ Saulo juu⁴ kih⁴ Jesús jwii⁻ Damasco

20 Neh⁻ gwah⁻ kih⁴ dsa⁻ judiu he⁻ chih⁴ jwii⁻ Damasco ja⁻, ga⁻løøy⁴ kway⁻ juu⁴ kih⁴ Cristo, ga⁻jäyh⁴, he⁻ ba⁴ hī⁻ he⁻ laa⁴ Joø⁴ Dio.

21 Lä⁻jëë⁻ dsa⁻ hī⁻ ga⁻nuu⁴ ga⁻taayh⁴ jëë⁻ dsayh⁻, ma⁻ jäyh⁴:

—Ja⁴ hī⁻ na⁻ na⁻ ma⁻ ngë⁻ jmee⁻ hñaa⁻ dsë⁻ kih⁴ dsa⁻ kyaa⁴ Jesús jwii⁻ Jerusalén ma⁻ja⁻? Ja⁴ hī⁻ na⁻ na⁻ ja⁴ hī⁻ hnøø⁴ ma⁻saah⁴ dsa⁻ kyaa⁴ Jesús mah⁴ ma⁻ dsa⁻jääy⁻ cha⁻në⁴ jmi⁻ dsa⁻ kaah⁴?

22 Pero Saulo ma⁻ hlëëyh⁴ kyaah⁴ cha⁻ga⁻miih⁻ be⁴ koø⁻ hä⁴ koø⁻ hä⁴. Ga⁻mi⁻jnäy⁻ na⁻hñaa⁻ lä⁻jëë⁻ ja⁻ ba⁴ dsoo⁴ Jesús he⁻ laa⁴ Cristo, lä⁻jiih⁴ ga⁻ka⁴h⁴ ga⁻gwëh⁴ hu⁴ dsë⁻ kih⁴ judiu hī⁻ ma⁻tääh⁴ Damasco ja⁻.

Ga⁻kyuu⁴ Saulo kih⁴ dsa⁻ judiu

23 Ma⁻hya⁻ cha⁻miih⁻ jmi⁻ gya⁴ Saulo jwii⁻ Damasco ja⁻, mah⁴ ga⁻taah⁴ judiu juu⁴ kwee⁻ he⁻ ma⁻ jngiiyh⁴ kih⁴ Saulo.

24 Pero chah⁴ ba⁴ ga⁻lä⁻ñë⁻ Saulo hee⁻ na⁻ ma⁻ hnøø⁴ dsa⁻ ma⁻ jmee⁴ kiyh⁴. Lä⁻jmi⁻ lä⁻hwë⁴ ga⁻taah⁴ dsa⁻ tääy⁻ ho⁻haah⁴ kih⁴ chuuh⁴ jwii⁻ ja⁻, hnøøy⁴ ma⁻ jngiiyh⁴ kih⁴ Saulo.

25 Pero øøh⁴ jne⁴ ga⁻taayh⁻ neh⁻ hma⁻ta⁻ mah⁴ ga⁻jñaay⁴ ta⁻la⁻ hwë⁴, ta⁻ dsoh⁴ na⁻hyah⁻ he⁻ na⁻ jnë⁻ chuuh⁴ jwii⁻. Lä⁻ja⁻ ba⁴ ga⁻laa⁴ Saulo.

Ñë⁻ Saulo jee⁴ jwii⁻ Jerusalén ga⁻mi⁻jeey⁻ apóstole

26 Ma⁻ ga⁻lloo⁴ Saulo jwii⁻ Jerusalén, hnøøy⁴ ma⁻ jmeey⁴ ko⁻jøh⁴ kyaah⁴ øøh⁴ jne⁴ jee⁴ ja⁻. Pero lä⁻jëë⁻ dsa⁻ he⁻ ma⁻ na⁻ hñaa⁻h⁴ dsih⁴, sa⁻ ga⁻ jmeey⁴ dsoo⁴ he⁻ ma⁻ heeyh⁻ kih⁴ Jesús.

27 He⁻ja⁻ ga⁻jøø⁴ Bernabé kih⁴ Saulo na⁻jääy⁻ cha⁻në⁴ apóstole. Jee⁴ ja⁻ ga⁻jmeeh⁴ Bernabé juu⁴ he⁻ ga⁻jëë⁻ Saulo Jesús cha⁻jwë⁴ hī⁻ ga⁻hlëeh⁴ kyaayh⁴ hī⁻ ga⁻jmeeyh⁴ juu⁴ he⁻ sa⁻ goh⁴ Saulo ga⁻kway⁴ juu⁴ kih⁴ Jesús lä⁻kaa⁻ tuh⁻ dsëy⁴ jee⁴ jwii⁻ Damasco.

28 He⁻ja⁻ ga⁻jä⁻ Saulo mah⁴ ga⁻løøy⁴ jmeey⁴ ko⁻jøh⁴ kyaah⁴ øøh⁴ jne⁴ hī⁻ chaa⁻ Jerusalén.

29 Ni⁻ miih⁻ sa⁻ goyh⁻ ma⁻ hlëëyh⁴ kih⁴ Jesús, ma⁻ ti⁻chooy⁻ juu⁴ kyaah⁴ judiu hī⁻ ma⁻ hlëeh⁴ griego. Pero dsa⁻ he⁻ hnøøy⁴ ma⁻ jngëëyh⁴ Saulo.

30 Ma⁻ ga⁻lä⁻ñë⁻ øøh⁴ jne⁴, hii⁴ goo⁻ ma⁻ jngëëh⁴ dsih⁴, he⁻ja⁻ ga⁻jääy⁴ Saulo ga⁻näy⁴ kyaah⁴ ta⁻ Cesarea, ja⁻ jiih⁴ ga⁻cheey⁴ ta⁻ jwii⁻ Tarso.

31 Ja⁻ jiih⁴ mo⁻so⁻ ga⁻hi⁴ goo⁻ kih⁴ lä⁻jëë⁻ øøh⁴ jne⁴ he⁻. Ma⁻ hii⁴ ti⁴ kiyh⁴ lä⁻kaa⁻ Judea, lä⁻kaa⁻ Galilea hī⁻ lä⁻kaa⁻ Samária ka⁻läh⁴. Kih⁴ he⁻ gayh⁴ Dsa⁻jøøh⁴ jnän⁴ he⁻ja⁻ cha⁻ga⁻miih⁻ ma⁻ hnaayh⁻ Dio hī⁻ ga⁻lä⁻jwëë⁻ ga⁻øøh⁴ jne⁴ kyaah⁴ be⁴ kih⁴ Jmi⁻lle⁴ Na⁻jngii⁴.

Ga⁻jä⁴ kih⁴ Enea

³² Ga'lloo' koo' jmi' ngoo' Pee' na'jēy- øøh' jne' lā'koo- lā'koo- jwi- lā'jiih' ga'llooy' na'jēy- hi- ma' tāāh' Lida.

³³ Jee' ja- ga'jēy' jaa- dsa-nūuh- hi- chee- Enea. Ma-hya- jña' ji-nē- kyaay' nē' jii' dsaayh', sa' liih' goo' tiy'.

³⁴ He-ja- ga'jāh' Pee' siyh':

—Enea, Jesucristo ma-mi-hlāā' hne-, noo- chooh' jii' kyah'.

Hi- lā'chah' ja- ga'noo- Enea.

³⁵ Hi- lā'jēē- dsa- chaa- jee' jwi- Lida hi- jee' jwi- Sarón ga'jēy' dsa- hi- ga'hlaā' he', he-ja- ga'ngēē' dsa- he' hñii' kih' Dsa-jøøh' jnān'.

Ga'lā'jiih' Dorca

³⁶ Jmi' ja- ma' chaa- jaa- dsa-mē' hi- ma' laa' øøh' jne' jee' jwi- Jope. Dsa-mē' he' ma' chee- Tabita, kyaah' griego hnøø' jāh- Dorca. Ta'ko' jiih' ga'gya- dsa-mē' he' jmi-gyuu', ga'jmeey' he- llu' jmah' ba' hi' ga'jmeey' be' kih' hi- tā-nēē'.

³⁷ Ga'lloo' koo' jmi' ga'lā' dsaah' Dorca hi- ga'juuy'. He-ja- ga'gyeēh- dsih' mah' na'kyaay' jee' ga'tē' to' jwēē' hne'.

³⁸ Jāh- ba' kih' jwi- Lida ja-, ma' jā- jwi- Jope. He-ja- ma' ga'nuu' øøh' jne' hi- ma' tāāh' Jope gya' Pee' jwi- Lida, ga'cheey' uu' dsa-nūuh- na'jmeē' juu' kih' mah' wa' jāy- na'koh' ta' Jope.

³⁹ Ma' ga'nuu' Pee' juu' ja-, ngooy' kyaah' dsa- he'. Hi- ma' ga'llooy' cha'neh' ja-, ga'jāā' dsih' jee' kyaā' hñii' Dorca. Jwēē' dsa-mē' hñii' ma' tāāh' hooch- kiyh' jee' ja-. Hi- ma' ga'lloo' Pee' ga'kuyh' lā'ku' lā' jii' kih' hooyh-, heeyh- Pee' lā'jē- hmiih- he- ga'hme' Dorca lā- ma' jiiyh'.

⁴⁰ Ja' ga' ga'hwēē' Pee' lā'jēē- dsa-mē' he', hi- ga'juuyh' jney' ga'løøy' ngiiy' kih' Dio. Ja-ga' ga'jiiyh' nēy' ta- jee' ma' kye- jmi' ngo' kih' Dorca mah' ga'siiyh':

—Tabita, noo-.

Mah' ga'nā' Tabita mi'nē'. Ma' ga'jēy' Pee', ga'gyay'.

⁴¹ He-ja- ga'sooh' Pee' gooy- mah' ga'chaayh-. Hi- ja-ga' ga'tēyēh' lā'jēē- øøh' jne' hi- ga'tēyēh' dsa-mē' hñii' he' ka-lāh', mah' ga'siiyh':

—Hii- ma' lā'jiih' la-.

⁴² Ga'lā'jēē- dsa- chaa- jwi- Jope ga'nuu' juu' ja-, he-ja- jwēē' dsa- ga'ngēē' hñii' kih' Dio.

⁴³ Cha-miih- jmi' ga'jā' Pee' jee' jwi- Jope ja-, cha'neh- kih' dsa- hi- chee- Simón hi- ma' mi-llu' loo' jah'.

10

Ga'jmeē' Cornelio mada' he- jā' Pee'

¹ Jwi- Cesarea ma' gya' jaa- dsa-nūuh- hi- ma' chee- Cornelio. Ma' laay' dsa-jøøh' kyaā' hñā-lāā' hløø' hi- chee- Italiana.

² Dsa-nūuh- he' ma' hnaayh- Dio kyaah' lā'jēē- hi- ma' chaa- kyaay'. Hi- ma' gayh- Dio, ma' ngiiy' kih' kih' Dio lā'jē- jmi', hi- ma' jmeey- cha-miih- be' kih' hi- tā-nēē'.

³ Jee' gyay' ngiiy' kih' kih' Dio, ko-hi' hnē- ta- ga'hloo', ga'hēē' mi'nēy' ga'jēy' na' hñāā' na'dsa- jaa- ángel kyaā' Dio hi- ga'he' ta' jee' gyay', hi- ga'jāh':

—Cornelio.

4 Mah⁴ ga⁺ jëëy¹ koo⁻ hweh⁻, Peer⁺ goyh⁺ ga⁺ ngüy¹ juu¹ kih¹ ángel, ga⁺ jáyh¹:
 —¿Hee⁻ na⁻ jwah¹ hne⁻ Dsa⁻ jøøh¹ kyaan[?]

Hí⁻ ga⁺ jáh¹ ángel süyh¹:

—Ma⁻ tih¹ ba⁻ dsè⁻ Dio lá⁻ jë⁻ he⁻ ngüih¹ hi⁻ lá⁻ jë⁻ he⁻ kwëéh¹ hí⁻ tá⁻ ñee¹.

5 Chee⁻ dsa⁻ ta⁻ Jope. Wa⁻ lla⁻ chíiyh¹ Simón, ja⁻ ba⁻ hí⁻ tëëyh⁻ Pee¹, mah¹ wa⁻ jáy⁻.

6 Hí⁻ he⁻ gya¹ cha⁻neh⁺ kih¹ ññah¹ hí⁻ chee⁻ Simón hí⁻ mi⁻llu¹ loo¹ jah¹ cha⁻hoo¹ jmi⁻ ñeeh⁻. Hí⁻ he⁻, jáh¹ hee⁻ na⁻ jmeeh¹.

7 Ma⁻ ngaah¹ ángel hí⁻ ga⁻ hlëéh¹ kyaayh¹, ga⁻ tëéh¹ Cornelio uu¹ dsa⁻ hí⁻ ma⁻ jmee⁻ ta⁻ kiyh¹ kyaah¹ jaa⁻ hløø¹ hí⁻ jwah¹ kyaayh¹ hí⁻ ma⁻ mi⁻te⁻ kih¹ Dio.

8 Ma⁻ la⁻ ma⁻ jmeeh¹ Cornelio lá⁻ jë⁻ juu¹ kih¹ dsa⁻ he⁻, ja⁻ ga⁻ ga⁻ cheey¹ ta⁻ Jope.

9 Ma⁻ ga⁻ jnä¹ jyoh¹ jmi¹, ma⁻ ngoo¹ ga⁻ tē⁻ lla¹ hyoo⁺ hi⁻ ngoo¹ ya⁻ jáh⁺ dsa⁻ he⁻ ta⁻ Jope. Hor⁻ ja⁻ ga⁻ wii¹ Pee¹ gyuu¹ jee⁻ ga⁻ tē⁻ to¹ jwëë⁻ hne⁻, jee⁻ na⁻ ngüy¹ kiyh¹ kih¹ Dio.

10 Ja⁻ kyoyh¹ jee⁻ ma⁻ gyay¹, hnøøy¹ ma⁻ kuyh⁺. Ta⁻ ko⁻ jiih¹ jøøy⁻ jmee⁻ dsa⁻ ma⁻, ga⁻ hëë⁻ mi⁻ney¹ koo⁻ he⁻ ga⁻ mi⁻ jnä⁻ Dio kiyh¹, jee⁻ gyay¹ chuuy¹ kyaah¹.

11 Ga⁻ jëëy¹ gyuu¹ jmi⁻ gyuu⁺ na⁻ hñaa¹ lá⁻ jëë⁻ koo⁻ he⁻ la⁻ lá⁻ koh¹ ta⁻ jmaah¹, na⁻ hñuu⁺ lá⁻ jë⁻ kyé¹ kiih¹ he⁻ ga⁻ jyoo¹ lá⁻ ga⁻ tē⁻ hwa¹.

12 Neh⁻ ja⁻ ma⁻ tääh¹ lá⁻ jëë⁻ nëë¹ jah¹, ma⁻ tääh¹ jah¹ hí⁻ choo¹ goo⁻ tii¹, ma⁻ tääh¹ jah¹ hí⁻ sëëh⁻ hñii¹ hwa¹, hí⁻ ma⁻ tääh¹ ta⁻ jah¹ hí⁻ hëë⁻ gyuu¹.

13 Jee⁻ ja⁻ ja⁻ koo⁻ juu¹, he⁻ jáh¹.

—Noo⁻ Pee¹, jngëéh⁺ jah¹ na⁻ mah¹ kuh⁺ —ga⁻ jáyh¹.

14 He⁻ ja⁻ ga⁻ jáh¹ Pee¹:

—Jah¹ ha¹ Dsa⁻ jøøh¹ kyaan⁺. Jëéh¹, ni⁻ jaa⁻ hí⁻ laa¹ wa⁻ hí⁻ cha⁻ hí⁻ hi⁻ ni⁻ jaa⁻ hí⁻ sah⁻ sa⁻ ma⁻ kuh⁻ jih¹ koh¹.

15 Koo⁻ ka⁻ läh¹ ja⁻ juu¹ jee⁻ ga⁻ tē⁻ to¹ jiih⁻:

—Kih¹ hí⁻ ga⁻ jmää¹ Dio na⁻ jngëë¹, ta⁻ jwah¹ laay¹ wa⁻ hí⁻ cha⁻ hí⁻.

16 Hnë⁻ jiih⁻ ga⁻ la⁻ lá⁻ ja⁻, ja⁻ ga⁻ ga⁻ sooh¹ ta⁻ jmaah¹ ja⁻, ngooh¹ ka⁻ läh¹ ta⁻ gyuu¹.

17 Ta⁻ ko⁻ jiih¹ ma⁻ gya¹ Pee¹ jmee⁻ cha⁻ miih⁻ huúdsë⁻ he⁻ hnøø¹ jáh⁺ he⁻ ga⁻ jëëy¹ ja⁻, ga⁻ lla⁻ nää¹ dsa⁻ hí⁻ ga⁻ chee¹ Cornelio he¹, ngüy¹ juu¹ ha⁻ chih¹ hne¹ kih¹ Simón hí⁻ mi⁻llu¹ loo¹ jah¹, lá⁻ jiih¹ ga⁻ lla⁻ nääy¹ jee⁻ ja⁻.

18 Ma⁻ ga⁻ lla⁻ nää¹ dsa⁻ he⁻, ga⁻ ngüy¹ juu¹:

—¿Che⁻ jee⁻ la⁻ gya¹ Simón, hí⁻ tëëyh⁻ Pee¹? —ga⁻ jáyh¹.

19 Gya⁻ ga⁻ Pee¹ gyuu¹ jmeey⁻ huúdsë⁻ ha⁻ lá⁻ la¹ he⁻ ga⁻ jëëy¹ ja⁻, mah¹ ga⁻ jáh¹ jmi⁻ lle¹ kih¹ Dio süyh¹:

—Jëë⁻ da⁻ Pee¹, uu⁻ dsa⁻ ma⁻ ya⁻ nää¹ hnaah⁻ hne⁻.

20 Jñaa¹ mah¹ go⁻ jëë⁻. Ta⁻ jmee⁻ to¹ hoh¹, gwa⁻ kyaayh¹. Jnä¹ ba⁻ ma⁻ cheen⁻ dsa⁻ na⁻.

21 He⁻ ja⁻ ga⁻ jñaa¹ Pee¹ ta⁻ jee⁻ ma⁻ tääh¹ dsa⁻ hí⁻ ga⁻ chee¹ Cornelio he¹ mah¹ ga⁻ süyh¹:

—Hí⁻ jnä¹ la⁻ hí⁻ hnaah⁺ hnäh¹. ¿He⁻ la¹ ma⁻ ya⁻ nää¹ hnäh¹? —ga⁻ jáh¹ Pee¹.

22 He⁻ ja⁻ ga⁻ jáh¹ dsa⁻ he⁻:

—Ma⁻ ya⁻ nøø¹ jnääh¹ mada⁻ kih¹ Cornelio dsa⁻ jøøh¹ kyaay¹ jnääh¹. Laay¹ jaa⁻ juu¹ hløø¹ hí⁻ lluu¹ hí⁻ gah⁺ Dio, hí⁻ lá⁻ jëë⁻ judiu¹ jwah¹ kyaayh¹. Cornelio he¹ tëëyh⁻ hne⁻ gooh¹ cha⁻neh⁺ kiyh¹ mah¹ nuuy¹ juu¹ he⁻ kwah¹, lá⁻ koo⁻ mada⁻ nuuyh⁻ kih¹ ángel hí⁻ na⁻ jngëë¹.

23 Jā-ga' ga'taah̄ Pee' dsa- he' cha'neh̄. Jee' ja- ga'jā' dsa- he' hwē' jā-.

Ga'lloo' Pee' kih' Cornelio

Ma' ga'jnā' jyoh' jmī' ga'noo- Pee', ngooy' kyaah' dsa- he' hi' ga'nāā' ko-llaā' ooh' jne' hi- chaa- Jope kyaayh'.

24 Jyoh' jmī' ga' ga'lla'nāāy' jwī- Cesarea. Ma' gya' Cornelio joo- kyaah' lā'jēē- ga' hi- chaa- kyaay', hi' kyaah' ome' hi- jwayh' kyaah'.

25 Ma' ga'lloo' Pee' ho'hne- kiyh', ya'hēē' Cornelio mah' ga'heeyh-. Lā'chah' ja- ga'juuh' Cornelio jne' cha'nē' Pee', ga'jmāāy' joooh'.

26 Pero Pee' ga'chaa- Cornelio ga'siyh':

—Noo-, ta' jmee- lā'na-. Dsa- ba'hne-, dsa- ba'jnā' ka-lāh'.

27 Lā' ma'llay' ja-ba'juu' ga'taayh' cha'neh' lā'jīh' ga'tēēy' jee' tāāh' jwēē' dsa- hi- ga'kuh' jee' ja-.

28 Mah' ga'jah' Pee' siyh':

—Ma-nēh' ba'hnāh' kwee-, na'hoo' jwēte la' kyaā' jnāāh' dsa- judiu he- dsa'tooh' jnāāh' ko-joh' kyaah' hi- sa' laā' judiu hi' ni' he- dsa'tooh' jnāāh' cha'neh' kiyh' sa' le'. Pero Dio ma'mi-jnāā- kin' he- sa'sah' ni' jaa- dsa- ni' sa' laāy' wa' hi- cha- hi-. He-ja- mo'so' jmee' ga'jnā' kwaat' he- sah' dsa- hi- sa' laā' judiu.

29 He-ja- sa' ga'choon' juu' ni' mīh-, lā' ma' ga'lloo' juu' kin-, chah' ba' ma'jan-. He-ja- ngīn' juu' kyah'. ¿He-la' ma-teeh' jnā'?

30 He-ja- ga'jah' Cornelio:

—Na' ma'hya- kyē' jmī' sa' ma'kuh' ma'huhn-, ja-ba'hor- la- ko-hi' hnē- ta' ga'hloo' gyan' ngīn' kin' kih' Dio cha'neh' la-. Koo- ma' ga'jēēn' jaa- dsa- nuuh' kyeh' hmīh' jih'gyeh' cha'nēn'.

31 Hi- he' na- ga'jah': “Cornelio, ma'nuu' ba' Dio lā'jē- he- ma'hlēeh' kyaayh', hi' kyē- bih' kwaat' kih' lā'jē- he- ma'kwēēh' hi- tā-nee'.

32 Cheē' dsa- ta' Jope mah' wa' jā- Simón hi- tēēy- Pee'. Hi- he' gya' cha'neh' kih' he' ba' Simón hi- mi-llu' loo- jah', cha'hoo' jmi-nee-'. Wa'ra- ja' hi- he', hlēeh' hne-”, ga'siyh' jnā'.

33 He-ja- chah' ba' ga'cheen' dsa- na'kyaā' hne-. Hi- llu' ba' ma'jmeeh' ma-nēh'. Na' na- lā'jēē- jnāāh' tōoh' jnāāh' jee' la- cha'nē' Dio, mah' nuu' jnāāh' juu' he- ma'hñah' kih' Dio.

Ga'kwa' Pee' juu' cha'neh' kih' Cornelio

34 He-ja- ga'lōo' Pee' hlēeh' lā'la-:

—Na' ga'ma-lā-ngēēn' kwee-, ma'ra' ju'dsoo' koo- ba'laā' dsa- cha'nē' Dio.

35 Tīh' ba' dsē' Dio kih' ga-lā'jēē- hi- gayh' hi' kih' hi- jmee- he- llu'.

36 He- la- na- juu' he- ga'cheē' Dio kih' dsa- Israel. Ju'hmeē' la- he- jmee- hii' tī' kih' dsa- ta'la' kih' Jesucristo hi- laā' Dsa-jōoh' kyaā' lā'jēē- dsa-.

37 Nēh' ba'hnāh' kwee- ha- lā- ga'la' lā'kaa- hwa' Judea, he- ga'lōo' ta' Galilea, ma-ngēē' he- ga'hlēēh' Jwaa' kih' he- saā' dsa- jmī-.

38 Ma-nuuh' ba'hnāh' ha- lā- ga'jmee' Dio kyaah' Jesús dsa- chaa- Nazaret. Ga'kwēēyh' jmi-llē' Na'ngīi', hi' ga'kwēēyh' cha' mīh- be'. Hi- lā'kaa- jee' ga-ngēēy' ga'jmeey' he- llu' jmah' hi' ga'lāāy' lā'jēē- hi- ma'jēē- wi' kaa- hi- sa-llu', jēēh' Dio cheh' kyaayh'.

39 Jmee- jnāāh' ju'dsoo' kih' lā'jē- he- ga'jmee' Jesús hwa' Judea hi' jee' jwī- Jerusalén. Hi- he' ga'jngīh' dsa- kih', na-taay' dsoh' hma-cru'.

40 Pero Dio ga⁺mi⁺jiiyh^h ma⁺ ga⁺hya^h hnē⁻ jmi⁺ hi⁺ ga⁺mi⁺jnaāy⁻ mah⁺ jēē⁺ dsih⁺ he⁻ ma⁻lā⁻ jiiyh^h.

41 Pero sa⁺ ga⁺mi⁺jnaāy⁻ kih⁺ lā⁻ jēē⁺ dsa⁻. Ma⁻la⁻ kyaa⁺ jnaāh⁺ hī⁻ ga⁺lleeh⁻ Dio jāā⁺ ba⁺ ga⁺mi⁺jnaāy⁻ mah⁺ jmee⁺ jnaāh⁺ ju⁺dsoo⁺ kiyh⁺, jnaāh⁺ hī⁻ ga⁺kuh⁻ ga⁺hīh⁺ kyaayh⁺ ma⁻ngēē⁺ ma⁻lā⁻ jiiyh^h jee⁺ kih⁺ hī⁻ na⁻juu⁺.

42 Ja⁻ ga⁺ ga⁺cheey⁺ jnaāh⁺ kwa⁺ jnaāh⁺ juu⁺ kih⁺ lā⁻ jēē⁺ dsa⁻. Mah⁺ jmee⁺ jnaāh⁺ dsoo⁺, Jesús he⁻ hī⁻ na⁻hñaā⁺ kih⁺ Dio, laay⁺ jwēē⁺ kih⁺ lā⁻ jēē⁺ dsa⁻ hī⁻ jiih⁺ hī⁻ lā⁻ ja⁻ kih⁺ hī⁻ na⁻juu⁺.

43 Ga⁻lā⁻ jēē⁺ hī⁻ ga⁺ngēē⁺ juu⁺ kih⁺ Dio llo⁺joo⁺ ga⁺jmee⁺ dsoo⁺ kih⁺ Jesús, ga⁺jāyh⁺, ta⁻lā⁻ kih⁺ bih⁺ dsa⁻ che⁻ dso⁺kye⁻ kih⁺ lā⁻ jēē⁺ hī⁻ heeh⁺ juu⁺ kiyh⁺.

Ga⁺hyoh⁺ dsa⁻ hī⁻ sa⁻ laa⁺ judiu Jmi⁻lle⁺ kih⁺ Dio

44 Hlēēh⁺ ga⁺ Pee⁺ lā⁻ ja⁻ ma⁺ ga⁺jyoo⁺ Jmi⁻lle⁺ Na⁻ jngi⁺ nē⁺ kih⁺ lā⁻ jēē⁺ dsa⁻ hī⁻ ma⁻ tāāh⁺ nuu⁻ jee⁺ ja⁻.

45 Lā⁻ jēē⁺ øøh⁺ jne⁺ hī⁻ laa⁺ judiu hī⁻ ga⁺lla⁻ nāā⁺ kyaah⁺ Pee⁺ ga⁺taayh⁺ jēē⁻ dsayh⁺ ma⁺ ga⁺jēēy⁺ ga⁺hyoh⁺ dsa⁻ hī⁻ sa⁻ laa⁺ judiu Jmi⁻lle⁺ Na⁻ jngi⁺.

46 Ga⁺nuuy⁺ hlēēh⁺ dsa⁻ he⁻ jyoh⁺ juu⁺ hi⁺ ma⁺ jmeey⁺ jua⁺h⁺ kih⁺ Dio.

47 He⁻ ja⁻ ga⁺ jāh⁺ Pee⁺:

—¿Hī⁻ le⁺ ha⁺ kih⁺ dsa⁻ la⁻ he⁻ saay⁺ jmi⁻, na⁺ he⁻ ma⁻hyoyh⁻ Jmi⁻lle⁺ Na⁻ jngi⁺ ja⁻ ba⁺ lā⁻ koo⁻ ma⁻hñah⁻ jne⁺?

48 He⁻ ja⁻ ga⁺ jmee⁺ Pee⁺ mada⁺ ga⁺ saay⁻ jmi⁻ lā⁻ hih⁺ kih⁺ Jesús Dsa⁻ jøøh⁺ jnān⁺. Ja⁻ ga⁺ ga⁺ chuū⁺ dsa⁻ he⁻ kyaah⁺ Pee⁺ mah⁺ jāy⁺ miih⁻ jmi⁺ kyaayh⁺.

11

Ga⁺jmeeh⁺ Pee⁺ juu⁺ kih⁺ øøh⁺ jne⁺ hī⁻ ma⁻ tāāh⁺ Jerusalén

1 Ga⁺nuu⁺ apóstole, hī⁻ ga⁺nuu⁺ øøh⁺ jne⁺ hī⁻ ma⁻ tāāh⁺ Judea he⁻ ga⁺heeh⁻ lā⁻ kye⁻ hī⁻ sa⁻ laa⁺ judiu juu⁺ kih⁺ Dio.

2 Ma⁺ jāh⁺ Pee⁺ ta⁻ Jerusalén, ko⁻ llaa⁺ øøh⁺ jne⁺ ga⁺ løø⁺ ti⁻ choo⁺ juu⁺ kyaayh⁺, kih⁺ he⁻ ma⁻ laay⁺ he⁻ jmee⁺ bi⁺ hñh⁻ jmi⁻ ngo⁺ kih⁺ dsa⁻ ñuuh⁻.

3 Ga⁺ jāyh⁺:

—¿He⁻ la⁺ ñeeh⁺ na⁺ jēēh⁺ dsa⁻ hī⁻ sa⁻ ga⁺ wih⁺ jmi⁻ ngo⁺ kih⁺ hi⁺ na⁻ kuh⁺ kyaayh⁺ ko⁻ jøøh⁺?

4 He⁻ ja⁻ ga⁺ jmeeh⁺ Pee⁺ juu⁺ lā⁻ ma⁻ huuh⁺ ha⁻ lā⁻ ga⁺ la⁺ kiyh⁺ ta⁻ jee⁺ ñeey⁺, ga⁺ jāyh⁺:

5 —Jnā⁺ ma⁺ gyan⁺ jwi⁺ Jope ngi⁺n kin⁺ kih⁺ Dio ma⁺ ga⁺ hēē⁺ mi⁻ nēn⁺ koo⁻ he⁻ ga⁺mi⁺ jnaā⁻ Dio kin⁺. Ga⁺ jēēn⁺ koo⁻ he⁻ la⁻ lā⁻ koh⁺ ta⁻ jmaah⁺ na⁻ hñuu⁻ lā⁻ jē⁻ kye⁺ sa⁺ ki⁺ih⁺ ga⁺ jyoo⁺ gyuu⁺h⁺ lā⁻ ga⁺ tē⁺ jee⁺ ma⁺ gyan⁺.

6 Ga⁺ jēēn⁺ kwee⁻, hī⁻ ga⁺mi⁺ kyuu⁺n hī⁻ jah⁺ ma⁻ tāāh⁺ neh⁺. Ga⁺ jēēn⁺ jah⁺ hī⁻ choo⁺ goo⁻ ti⁺, ga⁺ jēēn⁺ jah⁺ hāā⁺ kyaah⁺ jah⁺ hī⁻ sēēh⁻ hñi⁺ hwa⁺ hī⁻ ga⁺ jēēn⁺ ta⁺ jah⁺ hī⁻ hēē⁻ gyuu⁺h⁺.

7 Jee⁺ ja⁻ ga⁺ nuun⁺ koo⁻ lle⁺ he⁻ ga⁺ hlēēh⁺ gyuu⁺h⁺, ga⁺ jāh⁺: “Noo⁻ Pee⁺, jngēēh⁺ jah⁺ na⁻ mah⁺ kuh⁺.”

8 He⁻ ja⁻ ga⁺ ngi⁺n kiyh⁺: “Jah⁺ ha⁺ Dsa⁻ jøøh⁺ kyaan⁺. Jēēh⁺, ni⁻ jaa⁻ hī⁻ laa⁺ wa⁺ hī⁻ cha⁻ hī⁻ hi⁻ ni⁻ jaa⁻ hī⁻ sah⁺ sa⁻ ma⁻ kuh⁻ jih⁺ koh⁺.”

9 Koo⁻ ka⁻ lāh⁺ ga⁺ hlēēh⁺ gyuu⁺h⁺ jee⁺ ga⁺ tē⁺ to⁺ jiih⁺: “Kih⁺ hī⁻ ga⁺ jmāā⁺ Dio na⁻ jngēē⁺, ta⁻ jwah⁺ laay⁺ wa⁺ hī⁻ cha⁻ hī⁻.”

10 Hnē⁻ jiih⁺ ga⁺ la⁺ lā⁻ ja⁻, ja⁻ ga⁺ ga⁺ sooh⁺ ka⁻ lāh⁺ ta⁻ jmaah⁺ ja⁻, ngooh⁺ ta⁻ gyuu⁺h⁺.

¹¹ Lā⁺ chah⁺ ja⁻ ga⁻lla⁻nāā⁺ uu⁻ dsa⁻ñ^{uu}h⁻ hī⁻ ya⁻nāā⁺ Cesarea, hnaayh⁻ jnā⁺ jee⁺ ma⁺ gyan⁺.

¹² Hi⁻ Jmi⁻lle⁺ kih⁺ Dio ga⁻sih⁺ jnā⁺ jee⁺ ja⁻: “Gwa⁻ ba⁺ hne⁻, ta⁺ jmee⁻ to⁺ hoh⁺”, ga⁻jāyh⁺. Hi⁻ jñee⁺ øøh⁺ jne⁺ hī⁻ chaa⁻ jee⁺ ja⁻ ga⁻jmee⁺ ko⁻jøh⁺ kyaah⁺ jnā⁺ lā⁻ ga⁻tē⁺ cha⁻neh⁺ kih⁺ dsa⁻ñ^{uu}h⁻ hī⁻ ga⁻tēeh⁺ jnā⁺.

¹³ Dsa⁻ñ^{uu}h⁻ he⁺, ga⁻jmeeyh⁺ juu⁺ he⁻ ga⁻jēēy⁺ jaa⁻ ángel hī⁻ ga⁻noo⁻ cha⁻nēy⁺ cha⁻neh⁺ kiyh⁺. Hi⁻ ga⁻jmeeyh⁺ juu⁺ ha⁻ lā⁻ ga⁻jāh⁺ ángel siyh⁺: “Cheē⁻ dsa⁻ ta⁺ Jope mah⁺ wa⁺ jā⁻ Simón, hī⁻ tēēyh⁻ Pee⁺.”

¹⁴ Hī⁻ he⁺ kwa⁺ juu⁺ ha⁻ lā⁻ jee⁺ lāāh⁺ kyaah⁺ lā⁻jēē⁺ hī⁻ chaa⁻ kyah⁺”, ga⁻jāh⁺ ángel siyh⁺.

¹⁵ Lā⁻ ma⁺ ga⁻løø⁺ hlēēhn⁺ dsa⁻ he⁺, ga⁻jyoo⁺ Jmi⁻lle⁺ Na⁻jngi⁺ nē⁺ kih⁺ lā⁻jaa⁻ lā⁻jaa⁻, lā⁻køh⁺ ga⁻jyoo⁺ nē⁺ jnā⁻ lā⁻ ma⁺ to⁻nē⁺.

¹⁶ Ja⁻ga⁻ ga⁻lā⁻dsooh⁻ dsēn⁻ lā⁻koo⁻ ga⁻jāh⁺ Jesús jāā⁺: “Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo⁺, Jwaa⁻ ga⁻chaa⁻y⁻ dsa⁻ jmi⁻ kyaah⁺ jmi⁻ ba⁺, pero hnāh⁺ saah⁺ hnāh⁺ jmi⁻ kyaah⁺ Jmi⁻lle⁺ Na⁻jngi⁺.”

¹⁷ Cher⁺mah⁺ Dio ga⁻kwēēh⁺ dsa⁻ he⁺, ja⁻ba⁺ he⁻ ga⁻kwēēyh⁺ jne⁺ lā⁻ ma⁺ ga⁻heeh⁺ jne⁺ Jesús Dsa⁻jøøh⁺ jnā⁻, ¿heē⁻ laa⁺ jnā⁺ mah⁺ jw⁺in⁺ Dio: “Ta⁻kwēēh⁺ hī⁻ na⁻?”

¹⁸ Ma⁺ ga⁻nuu⁺ dsa⁻ he⁺ juu⁺ kih⁺ Pee⁺ ga⁻taayh⁺ ti⁺ ba⁺, ga⁻jmeey⁺ juuh⁻ kih⁺ Dio, ga⁻jāyh⁺:

—Na⁻ ga⁻ma⁻na⁻ jwē⁺ kih⁺ hī⁻ sa⁻ laa⁺ judiu mah⁺ dsa⁻jēeyh⁻ kyaah⁺ Dio hī⁻ jmee⁺ chaa⁻ dsa⁻.

Ga⁻lā⁻jwēē⁺ øøh⁺ jne⁺ jee⁺ jw⁺in⁺ Antioquía

¹⁹ Lā⁻ ma⁺ ga⁻jngi⁺h⁺ dsa⁻ kih⁺ Esteban, ga⁻løø⁺ dsa⁻ jmeeh⁺ øøh⁺ jne⁺. He⁻ ja⁻ ga⁻hwēēy⁻ jee⁺ jw⁺in⁺ Jerusalén, ga⁻sa⁻ ga⁻jñeey⁻ ga⁻nāāy⁺ ta⁻ jee⁺ jyoh⁺. Ga⁻nāāy⁺ ta⁻ Fenicia, ta⁻ Chipre, ta⁻ Antioquía. Dsa⁻ judiu he⁺ ga⁻nāāy⁺ kway⁺ juu⁺ kih⁺ Dio lā⁻kaa⁻ jee⁺ tāāh⁺ ma⁻la⁻ dsa⁻goo⁺ bih⁺.

²⁰ Pero jee⁺ kih⁺ hī⁻ ga⁻hwēē⁻ he⁺, ma⁺ tāāh⁺ ko⁻llaa⁻ hī⁻ chaa⁻ Chipre hi⁻ ma⁺ tāāh⁺ hī⁻ chaa⁻ Cirene. Ma⁺ ga⁻lla⁻nāā⁺ hī⁻ he⁺ jw⁺in⁺ Antioquía ga⁻kway⁺ ju⁻hmēē⁺ kih⁺ Jesús lā⁻kye⁻ kih⁺ hī⁻ sa⁻ laa⁺ judiu.

²¹ Peer⁻ cha⁻miih⁻ be⁺ ga⁻kwa⁺ Dio kiyh⁺, he⁻ ja⁻ jwēē⁺ dsa⁻ ga⁻ngēē⁺ hñi⁺ kih⁺ Jesús jw⁺in⁺ Antioquía.

²² Ga⁻tēēh⁺ øøh⁺ jne⁺ hī⁻ ma⁺ tāāh⁺ Jerusalén juu⁺ ja⁻. He⁻ ja⁻ ga⁻cheey⁺ Bernabé, ngooy⁺ ta⁻ jw⁺in⁺ Antioquía.

²³ Ma⁺ ga⁻lloo⁺ Bernabé jee⁺ ja⁻, ga⁻jēēy⁺ he⁻ ga⁻mi⁻jāā⁺ Dio cha⁻miih⁻ dsa⁻ he⁺, he⁻ ja⁻ ga⁻tih⁺ dsēy⁺. Hi⁻ ga⁻kwēēyh⁺ nuuh⁻ mah⁺ dsa⁻taayh⁺ mi⁻teyh⁺ lā⁻kaa⁻ tuh⁻dsēy⁺ kih⁺ Dsa⁻jøøh⁺ jnā⁻.

²⁴ Bernabé he⁺ ma⁺ llu⁺ dsēy⁺ hi⁻ ma⁺ dsoo⁺ dsēy⁺ cha⁻miih⁻ ka⁻lāh⁺ hi⁻ ma⁺ kyey⁻ cha⁻miih⁻ be⁺ kih⁺ Jmi⁻lle⁺ Na⁻jngi⁺. Ma⁺ ga⁻jēē⁺ dsa⁻ ha⁻ lā⁻ jmeey⁻, he⁻ ja⁻ jwēē⁺ dsa⁻ ga⁻heeh⁺ juu⁺ kih⁺ Dsa⁻jøøh⁺ jnā⁻.

²⁵ Ma⁻ngēē⁺ he⁻ ja⁻, ya⁻ hēē⁺ Bernabé ngoo⁺ ta⁻ Tarso na⁻hnāāyh⁻ Saulo. Ma⁺ ga⁻jnāāyh⁻ Saulo, ga⁻jāāy⁺ ta⁻ Antioquía.

²⁶ Jee⁺ ja⁻ ga⁻taayh⁺ ko⁻ñe⁻ jmi⁻ kyaah⁺ øøh⁺ jne⁺ he⁺ mah⁺ ga⁻mi⁻tēēy⁻ jwēē⁺ dsa⁻. Jee⁺ jw⁺in⁺ Antioquía ja⁻, jee⁺ ja⁻ to⁻nē⁺ ga⁻mi⁻cheey⁻ øøh⁺ jne⁺ cristiano, he⁻ hnøø⁺ jāh⁺ Cristo māh⁺.

²⁷ Jmi⁻ ja⁻ ga⁻hwēē⁻ ko⁻llaa⁻ hī⁻ ga⁻ngēē⁺ juu⁺ kih⁺ Dio hī⁻ ma⁺ tāāh⁺ Jerusalén, na⁻nāāy⁺ ta⁻ jee⁺ jw⁺in⁺ Antioquía.

28 Jaa- dsa- he' hi- chee- Agabo, ga-nooy- ga-hleeyh' lä-koq- jäh' Jmi-llē' kih' Dio, ga-jäyh' jä- koq- hoo' lä-kaa- jmi-gyuu'. Hi- ga-lä-te' ba' lä-koq- ga-jäh' Agabo, lä- ma' laa' Claudio rey to-nē'.

29 He- ja- ga-taah' ooh' jne' hi- tääh' Antioquia juu' kwee- he- cheey' miih- kuu' kih' ooh' jne' hi- tääh' ta' Judea, ha- koq- te' tää' kwa' lä-jaa- lä-jaa-.

30 Lä-ja- ga-jmeey' hi- ga-tooyh- goo- Bernabé kuu' ja- kyaah' Saulo mah' na-ngëey' kih' hi- ma' laa' dsa-gyuu' kyaa' gwah' hwa' Judea ja-.

12

Ga-jngëeyh' Jacobo hi- ga-taayh- Pee' neh-ñe'

1 Ja-ba' jii- ja-, ga-jmee' rey Herode mada- he- ga-jmeeyh- ko-llaa' ooh' jne'.

2 Ga-jngëeyh' Jacobo ooh' Jwaa- kyaah' ñe'tuuh'.

3 Ma' ga-nuu' rey he' he- ga-tih' dsē' dsa- judiu he- ga-juu' Jacobo, he-ja- ga-jmeey' mada- wa' jaa' Pee' ka-läh'. He- ja- ga-la' ma' tē- jmi' he- kuh- dsa- he-ñiuh' he- sa' kyaah' levadura.

4 Ma' ga-jaa' Pee', ga-taah- dsih' neh-ñe'. Ga-taayh- ja'goo- kye' nää' hløø' hi- ma' jää- ma' kye' lä-koq- nää' hi- ga-hää' Pee'. Herode ma' jmee- huusē- ma' mi-jnäy' kih' dsa' ga-m-goh' jmi' he- kuh- dsa- judiu borrego mäh'.

5 Ga-jä' ba' Pee' neh-ñe' pero ta'ko-jiih' ma' hääy' neh-ñe' ni' jaa- ooh' jne' sa' ga-tuy' he- ma' chuuy' kyaah' Dio kwaat- kih' Pee'.

Dio ga-llee- Pee' neh-ñe'

6 La' kwaat' ma' mi-jnä- Herode kih' dsa- wa-ra- ga-jnä'. Pero ja-ba' hwē' ja-, ma' na' kyaa' Pee' na-hñuu' kyaah' to' caden- ja- ba' jee' kih' uu' hløø' hi- ma' na-hñuu' kyaayh'. Hi- ma' tääh' ga-jñah' hløø' hi- ma' høø- hoo' neh-ñe' ja-.

7 Ni- sa- ga-lä-liih- ga' hløø' he', ma' ga-lloo' jaa- ángel kyaa' Dio, hi- lä- ga-dsa' neh-ñe' ga-lä-jnä' je-. Lä- chah' ja- ga-chaay' Pee', ga-siyh'.

—Noo- na'koh'.

Lä- chah' ja- ga-sa' ga-hla' caden- he- ma' na-hñuu' gooy-.

8 Hi- ga-jäh' ángel:

—Kye' hmiuh- kyah', hee' loo- kyah'.

Lä-ja- ga-jmee' Pee', mah' ga-siyh' ka-läh':

—Bää- hmiuh- kyah' mah' man' ga-juh-.

9 Hi- ya-hëe' ángel, kaah' llee' Pee'. Sa- ñey- che' dsoo' he- jmee- ángel, he- kē- bih' laay'.

10 Ga-ngëey' jee' ma' tääh' koq- nää' hløø', hi- lä-ja- jee' ga-tē' to' nää' hløø', ja- ga' ga-tëey' ho'haah' he- la' kyaah' ñe' jee' hwëe- dsa- ta' cha'jwē'. Hñi' ba' haah' ja- ga-na'. Ga-hwëey-, hi- ga-kwayh' koq- jwē', jee' ja- ga-bii' ángel kih' Pee'.

11 Ja- ga' ga-lä-liih- Pee', ga-jmeey' huusē-:

—Dsoo' ba' ma-chee' Dio ángel kyaa' hi- ma-lää' jnä' kih' Herode hi- ma-läay' jnä' kih' lä-jē' he- ma' hnøø' dsa-goon- he- ma' jmee' kin'.

12 Ma' ga-lä-liiyh- he- ma-na-laay', lä- chah' ja- ngaayh' ta' kih' María choo' Jwaa', he' ba' hi- tēeyh- Marcos, jee' ma' tääh' jwëe' hi- ngii' kih' Dio.

13 Ma' ga'lloo' Pee' ho'haah' jee' dsa-taah' dsa-, ga'teey'. La-koo- ma' ga'nuu' ja- chih-mē' hi- chee- Rode teey-, mah' ngooy' na'jēy-.

14 Lā'chah' ja- ga'lā'kyayh' lle' kih' Pee' hi- ma'tēe-. Peer' ga'nōh' dsēy'. Ni' sa' ga'nāy' ho'haah' ja-, ngaayh' ko' chih' na'jmeeyh' juu' kih' hi- ma'tāh' cha'neh' ja-, ga'jāyh':

—Hii' Pee' cheh' ho'haah'.

15 He' ja- ga'jāh' hi- ma'tāh' jee' ja-, siyh' chih-mē' he':

—He' ngaah' ba' hne- na-.

Pero chih-mē' he' sa' tāā' sa' jaay', ma' jāyh':

—Hi- he' na-.

He' ja- ga'jāh' dsa- he':

—Ángel kyaā' Pee' ba' na-.

16 Lā' ma'-cheh' ja'-ba' Pee' ho'haah' ja-, teey-. Ja-ga' ga'nāy' ho'haah' ja-, ga'jēy' Pee'. Ga'taayh' jēe- dsayh'.

17 He' ja- ga'jmeē' Pee' lii' kyaah' gooy-, mah' sa' tooyh' miih'. Ga'jmeeyh' juu' ha- lā' ga'jmeē' Dio he- ya'hēy' neh' nē', hi' ga'jāyh':

—Go'jmeeh' juu' la- kih' Jacobo hi' kih' lā' jēe- ooh' jne'.

Ja-ga' ya'hēy' ngooy' ta' jee' jyoh'.

18 Ma' ga'jnā' jyoh' jmiī', Peer' ga'tee' ga'jēe' hløø' he' kyaah' dsa'kyaayh', kih' he- sa' ga'jēy' ha- lā' ya'hēe' Pee' jee' ja-.

19 He' ja- ga'jmeē' Herode mada' he- na'hnaāyh- Pee' ka-lāh'. Ma' sa' ga'jnāāyh', ga'lla'kyaay- hløø' he' jmiī'. Lā'jiīh' ga'jmeey' mada' he- ga'ngēyeh' hløø' he'. Ja-ga' ya'hēy' hwa' Judea, ngooy' na'gyay- ta' Cesarea.

Ga'juu' Herode

20 Pero ma' cha' hniī- kih' Herode kyaah' dsa- chaa- Tiro hi' kyaah' hi- chaa- Sidón ka-lāh'. Dsa- hi- ma' chaa- jee' ja- sa' ma' hnøø' hniī-. Jēeh' ma' ga'nāāy' lay- løø' ta' jwiī- kih' Herode. He' ja- na'nāāy' na'llay- juu' kyaah' Herode. Pero to-nē' da', ga'taayh' juu' kwee- kyaah' Blasto, hi- kye- ta' juuh- kyaah' rey Herode, mah' hniī' bih' llay' juu' kyaah' Herode.

21 He' ja- ga'tøø' rey he' jmiī' he- ya'nāā' dsa-. Ma' ga'lloo' jmiī' ja-, ga'lla'nāā' dsa- he' hi' ga'kēh- rey hmiih- he- kēyh- ma' llay' ta' mah' na'gyay- nē' ta' kiyh', ga'kway' juu'.

22 Ma' ga'nuu' dsa- he' juu' kiyh' ja-, ga'tooyh' cha-miīh- miih', ga'jāyh':

—Ja- he' dsa- niīh- na- hlēeh-, Dio ba' na- hlēeh-.

23 Lā'chah' ja-, ja'ja- ángel kyaā' Dio, ga'jmeey' dsoo' kih' rey Herode, kih' he- sa' ga'jmeey' juuh- kih' Dio. He' ja- ga'kaay' jah' lā'jiīh' ga'juuy'.

24 Pero ga'nāā' ba' ooh' jne' kway- juu' kih' Dsa- jøøh' jnān- hi' cha' ga'miīh- ngoo' dsa- lā-jwēe' hi- heeh- juu' ja-.

25 Ma' ga'hnaa- ta' he- na'hnaā' Bernabé kyaah' Saulo, ga'hwēy- Jerusalén, ga'lla'nāāy' ka-lāh' Antioquía jāy' Jwaā' hi- teeyh- Marcos.

13

Ga'hnaay' Bernabé kyaah' Saulo mah' dsa'nāāy' dsa'kway- ju'hmēe'

1 Jee' kih' ooh' jne' hi- ma'tāh' Antioquía ja-, ma'tāh' hi- ma'ngēe- juu' kih' Dio hi- ma'tāh' ta-jwoh'. Hi- he' Bernabé, hi' Simón hi- ma'tēeyh- Lāh-, Lucio hi- ma' chaa- Cirene, Manaén hi- ga'kwaā' kwee- kyaah' Herode hi- ma' laā' lle'moh' hwa' Galilea, hi' Saulo ka-lāh'.

² Ta'ko⁻jiih' ma' tääh' ooh' jne' he' sa⁻ kuh⁻hiyh[~], hnaayh⁻ Dio lä⁻kaa⁻ tuh⁻dsëy', ga⁻hlëeh' Jmi⁻lle' Na⁻jngii' kyaayh', ga⁻siiyh⁻:

—Hña⁻ Bernabé kyaah' Saulo mah' jmeey' ta' he⁻ kwëeh⁻ jnih'.

³ Ma⁻ngëe' ma' ngiiy' kih' Dio sa⁻ ga⁻kuh⁻ ga⁻hiyh', ja⁻ga⁻ ga⁻kyey⁻ gooy⁻ në' kih' Bernabé kyaah' Saulo. Hi⁻ ma⁻dsaa⁻ he⁻ ja⁻, ga⁻hiyh' juu' kyaah' dsa⁻kyaayh'.

Ngoo' Bernabé kyaah' Saulo ta' Chipre

⁴ Ngoo' Bernabé kyaah' Saulo ta' hwa' Seleucia lä⁻hih⁻ kih' Jmi⁻lle' Na⁻jngii'. Ma⁻ga⁻lla⁻näy' Seleucia, ga⁻taayh⁻ neh⁻ barco, ga⁻näy' ta' hwa' he⁻ chee⁻ Chipre.

⁵ Ma⁻ga⁻tëeý' jwi⁻ Salamina, ga⁻taayh⁻ neh⁻ gwah⁻ kih' judiu he⁻ tøø' jee' jwi⁻ ja⁻, mah' ga⁻kway' juu' kih' Dio. Hi⁻ ma⁻jäy' Jwaa⁻ hi⁻ ma⁻kwa' be' kiyh'.

⁶ Ga⁻ngëeý' lä⁻ ga⁻dsa⁻ hwa' Chipre he⁻ hä' jee' jmi⁻ñeeh⁻, lä⁻jiih' ga⁻lla⁻näy' jee' jwi⁻ Pafos. Jee' ja⁻ ga⁻jeey' jaa⁻ judiu hi⁻ tēē⁻ ji⁻nah', hi⁻ ma⁻chee⁻ Barjesús. Ma⁻jmäy⁻ hñiiy' lä⁻koh' jaa⁻ hi⁻ ngëe' juu' kih' Dio.

⁷ Dsa⁻tēē⁻ he' ma⁻jwayh' kyaah' lle⁻moh' hi⁻ ma⁻chee⁻ Sergio Paulo, hi⁻ kyaa⁻h⁻ cha⁻miih⁻. He⁻ja⁻ lle⁻moh' he' ga⁻jmeey' mada⁻ he⁻ na⁻kyaay' Bernabé kyaah' Saulo, kih' he⁻ ga⁻lä⁻hyoh⁻ dsëy' nuuy' juu' kih' Dio.

⁸ Pero dsa⁻tēē⁻ he', hi⁻tëeyh⁻ Elima kyaah' juu' griego, hi⁻ he' na⁻, ma⁻ha⁻ kih' Bernabé kyaah' Saulo. Jëeh', sa⁻ ma⁻hnøøy' he⁻ ma⁻heeh⁻ lle⁻moh' he' juu' kih' Dio.

⁹ He⁻ja⁻ ga⁻hlëeh' Saulo, he' ba⁻ hi⁻chee⁻ Paa'. Ga⁻hlëeyh' kyaah' cha⁻miih⁻ be' kih' Jmi⁻lle' Na⁻jngii' hi⁻ ga⁻jëeý' koø⁻ hweh⁻ në' dsa⁻tēē⁻ he'.

¹⁰ Mah' ga⁻jäyh':

—He⁻ ba⁻che⁻ ta⁻juuh' hne⁻, Peer⁻ hlëeh' hne⁻, joo' hi⁻sa⁻llu'. ¿He⁻la⁻ hnooh⁻lla⁻dsëeh' kih' lä⁻jë⁻ he⁻llu'? ¿Lih' ba⁻lla⁻ he⁻hah⁻ kih' jwë' llu' kih' Dsa⁻jøøh' jnän'?

¹¹ Na⁻heeh' Dio hne⁻ wii'. Jä⁻ tui⁻ mi⁻nëh'. Mo⁻so⁻ jëeh' jmëe' hyoo⁻ miih⁻ jmi⁻ —ga⁻jäh' Paa'.

Lä⁻chah' ja⁻ ga⁻løø⁻ mi⁻nëy' mah' ga⁻jäy' tui'. Lä⁻ku⁻ lä⁻jii' kiyh' ma⁻hnaayh⁻ jaa⁻ hi⁻ ma⁻jäy', kih' he⁻ mo⁻so⁻ ga⁻lä⁻jnä' mi⁻nëy'.

¹² Ma⁻ga⁻jëe' lle⁻moh' he' he⁻ ga⁻la⁻ lä⁻ja⁻, ga⁻heeyh⁻ kih' Jesús. Peer⁻ ga⁻lä⁻dsaa⁻ dsëy' ma⁻ga⁻nuuy' juu' kih' Jesús.

Ñee' Paa' kyaah' Bernabé Antioquia he⁻ na⁻heg⁻ hwa' Pisidia

¹³ Ja⁻ga⁻ya⁻hëe' Paa' jwi⁻ Pafos ja⁻ kyaayh' dsa⁻kyaayh', ga⁻näy' ta⁻ Perge, jwi⁻ he⁻ na⁻heg⁻ Panfilia. Pero Jwaa⁻ ga⁻bee' dsa⁻kyaayh' mah' ngaayh' ta⁻ Jerusalén.

¹⁴ Ga⁻ngëe' Paa' kyaah' Bernabé jwi⁻ Perge, ga⁻lla⁻näy' ta⁻ jyoh' Antioquia he⁻ nøø' hwa' Pisidia. Ma⁻ga⁻të' jmi⁻ he⁻ teeh⁻ dsa⁻ dsë', ngoo' Paa' kyaah' Bernabé gwah⁻ kih' dsa⁻ judiu mah' ga⁻taayh⁻ jee' ja⁻.

¹⁵ Ma⁻ngëe' ma⁻hë' jaa⁻ dsa⁻ miih⁻ he⁻ na⁻sii⁻ në' ley⁻kih' Moisé hi⁻ ga⁻hëy' miih⁻ he⁻ ga⁻sii' hi⁻ ga⁻ngëe' juu' kih' Dio, ja⁻ga⁻ ga⁻jäh' dsa⁻kaah' hi⁻ ma⁻hä' goo⁻ gwah⁻ ja⁻:

—Cher⁻mah' cha⁻ miih⁻ he⁻ jwah' hnäh' dsa⁻ñuuh⁻ øøhn', hlëeh' jnääh' miih⁻ he⁻ jmee' llu' kyaah' jnääh' —ga⁻jäyh'.

16 He-ja- ga-noo- Paa', ga-jmeey' lii- kyaah' gooy- mah' wa' dsa-taayh' ti'. Ga-jayh':

—Nu- da- hnah' dsa- Israel hi- la-jee- ga- hnah' hi- gah- Dio.

17 Dio kya- jnaah' dsa- Israel, ga-lleh- dsa- ma-gyuh- kya- jnaah' mah' leey' dsa- kyaay' hi- ngoo' ba' mi- jaa'y' la-jih' ga-te' koo- jwi- juh- la- ma-taayh' hwa' Egipto ma-ke- laay' dsa- jnah' kih' hwa' ja-. Ma-ngee' he- ja-, kyaah' cha-miuh- be' ga-hwee' Dio dsa- he' hwa' ja-, mah' ga-lla-naay' hwa' kiyh'.

18 Ta-ko- jih' ga-taah' dsa- he' to'loo' ji-ne- jee' la' hwa' ki-, ga-la-be' dsé Dio kyaayh' kih' la-je- he- hlih' he- ma-jmeey'.

19 Ma-ngee' he- ja-, ga-hee' Dio gyii- naa' dsa- hi- ma-taah' hwa' he- chee- Canaan. Hwa' kih' dsa- he' ga-jmee' Dio hee' dsa- ma-gyuh- kya- jnaah'.

20 Ma' ga-lla-naay' hwa' Canaan ja-, ga-haa' Dio hi- ga-ka' ne' kih' dsa- he', la-jih' ga-lloo' jmi- ga-haa' Samuel hi- ga-ngee' juu' kiyh'. La-ja- ga-jmee' Dio kyaayh' la-jih' ga-te' ky- hna-loo' na-dse- to-lo-gya' ji-ne-.

21 Jii- kih' Samuel, dsa- Israel ga-ngee'y' jaa- hi- lee' rey kyaay'. He-ja- ga-haa' Dio Saúl, hi- ga-laa' rey to'loo' ji-ne-. Jmi- Saúl he' ma-chee- Cis, hi- ma-laa' sa'ju- kih' Benjamín.

22 Ma-ngee' he- ja-, Dio ga-llee- Saúl mah' ga-llaay' David hi- ga-koo' ne' kiyh'. Ga-jmee' Dio ju'dsoo' kih' David, ga-jayh': “Ma-jee- David jo' Isai. Kih' hi- he' ba' ma-tih' dsen-, jeh' hi- he' jmee' la-je- he- hnoon'.”

23 Hi- jee' kih' jaa- jee' la-jee- sa'ju- kih' David he', ga-la-cha- Jesús, hi- ga-chee' Dio mah' laay' dsa- Israel la-koo- ga-jayh' jaa'.

24 Jaa' ja-ga- ja- Jesús, ma- kwa- Jwa- juu' kih' la-jee- dsa- Israel. Ga-hlee'yh' dsa- mah' dsa-jeeyh' kyaah' Dio hi- he- saay' jmi-.

25 Hi- la-koh' ma- jee- Jwa- ngoo' dsa- haa' ta' kiyh', ga-jayh': “¿Hi- jna- laah' hnah'? Ja- he' jna- hi- noo' juu' ja- la-koo- jmeeh- hnah' hu-dse-. Hi- ja- kee- kin-, sa- te-dseen' chiihn' mah' llen' loo- he- ha- tiy'”, ga-jah' Jwa-.

26 Ngoo' ba' Paa' hlee-, ma' jayh':

—Hnah' dsa- goon- hi- laa' sa'ju- kih' Abraham, kyaah' la-je- ga- hnah' hi- gah- Dio, jna- jne' ba' ga-chee' Dio juu' la- mah' laa' jne'.

27 Pero dsa- hi- ma-taah' Jerusalén, kyaah' dsa- ta- kyaay' sa- ga-la-kyuy- Jesús. Ni- kih' hi- ga-ngee' juu' kih' Dio lo'joo' sa- ga-la-ngee'y', ma-ke- ma- he- dsa- he' juu' ja- la-je- jmi- he- tee- dsa- dsé'. Heh' la-koh' ma' jayh' he- jmee' bi- juu' Jesús, ga-la-te' la-je- juu' he- ma-hey- ja-.

28 Pero sa- ga-jnooyh' he- kyaah' ma- baay- Jesús mah' la-jwe' ja- ma- jngiyh' kih', he-ja- ga-ngiy' kih' Pilato mah' wa' jmeey' hih- he- juuy'.

29 Ma' ga-la-te' la-je- go-te' la-koo- na-sii- kiyh' jaa', ja-ga- ga-jna- dsih' dsoh' hma- cru- mah' na-haay'.

30 Pero Dio ga-mi- jiyh' jee' kih' hi- na-juu'.

31 Hi- cha-miuh- jih- ga-la-naay' jee' kih' hi- na-naa' kyaayh' Jerusalén, la- ma-taayh' Galilea. Hi- he' na- hi- jmee- ju'dsoo' kih' la-je- dsa- jmi- na'.

32 Ja- ba' la-ja- la- kwa- jnaah' ju-hmee' la-, ja-ba' juu' he- ga-bah- Dio hii- kyaah' dsa- ma-gyuh- kya- jnaah'.

33 He- ga-mi- jiyh' Jesús, ga-mi-te' Dio juu' kih' jee' kya- jnaah', hi- laa' sa'ju- kih' Abraham. La-ja- ga-la-te' la-koo- na-sii- salmo hwéh' to': “Hne- laah' gyuh- kyaan-, na' ma-laan' Taa' kyaah'”, ga-jah' Dio.

34 Kyaah' he- ga-mi-jiijh' Jesús jee' kih' hi- ma-na-juu' mah' mo'so' juu' gyih' jih'koh', lä-ja- ga-lä-te' juu' he- ma-na-sii- lä-la-: "Mi'te' ba' jnä' lä-jë- he- ga-jwiin' David", ga-jäh' Dio.

35 Hi- ja- ba' lä-ja- lle' ka-läh' nē' salmo: "Sa- kwah' jwë' jyah' jmi-ngo' kih' hi- na-jngëë' kyaah'", ga-jäh' David.

36 Ga-mi-te' ba' David lä-koh' ga-lä-hyoh' dsë' Dio lä- ma' kyey- nē' kih' dsa- kyaay'. Hi- ma' ga-juuy' na-haa' dsih' koo' jee' na-haa' dsa- ma-gyuh- kyaay'. Hi- ga-jngaah- ba' jmi-ngo' kiyh'.

37 Pero hih' hi- ga-lä-jiijh' he', sa- ga-jngaah- jmi-ngo' kiyh'.

38 He-ja- hnøø' lä-ngëëh' hnäh' øøhn', ta-la' kih' Jesús hi- hlëëhn' kih' la- dsa-che' dso'kye- jnäñ.

39 Lä-jëë- hi- dsoo' dsë' kih' Jesús, hi- he' ba' hwëë- lluu', lääy' kih' lä-jë- he- ma' hlääh- cha'nē' ley kih' Moisé. Jëëh' sa- hwëë- jne' lluu' cha'nē' Dio kyaah' he- høø' jne' ley ja-.

40 Leeh' hnäh', mah' sa- jä- nē' kyah' hnäh' lä-koo- ga-jäh' hi- ga-ngëë' juu' kih' Dio:

41 Jëë' da' hnäh', dsa- hi- mi-kwah' juu' kin', wa- lä-dsaa- hoh' hnäh', wa- heeh' hnäh' go-te'.

Jëëh' jee' kyah' hnäh' jmeen' koo- he- jmee' dsaa- hoh' hnäh'.

Ni- lä-ja- sa- jmeeh' hnäh' dsoo' ma-ke' hi- ga- ga-jmeeh' juu' kyah' hnäh', ga-jäh' Dio.

42 Lä- ma' ya-hëë' Paa' kyaah' Bernabé neh' gwah' kih' dsa- judiu, ga-chuy' dsa- hi- sa- laa' judiu kyaayh':

—Ja- ya-nääh' hnäh' ka-läh' jyoh' jmi' he- teeh- dsa- dsë' mah' kwah' hnäh' ka-läh' juu' na- kyaa' jnääh'.

43 Ma' ga-hwëëy- neh' gwah' ja-, jwëë' dsa- judiu hi- lä-kye- hi- sa- laa' judiu hi- ma' hnaah- Dio, ga-jmeey' ko-jøh' kyaah' Paa' kyaah' Bernabé. He-ja- ngoo' ba' Paa' hlëëyh- mah' wa- lla-nää' bih' ta- cha'nē' kyaah' he- mi- jää' Dio.

44 Ma' ga-të' jmi' he- teeh- dsa- dsë', miih- ga' sa- ga-dsaa' lä-jëë- dsa- chaa- jee' jwi- ja-, na-näy' na-nuuy' ha- lä-la' juu' kih' Dio.

45 Pero ma' ga-jëë' dsa- judiu, he- ga-kuh' jwëë' dsa-, he-ja- ga-lä-leey' jwërte, ga-løøy' lla-dsëey' kih' juu' he- ma' kwa' Paa' hi- ma' hlëëyh- wi' kiyh'.

46 Pero Paa' kyaah' Bernabé sa- ga-lä-goyh' ga-hlëëyh' dsa- he', ga-jäh':

—Kyah' hnäh' to-nē' dsa- goon- jmee- bi' he- nuuh- hnäh' juu' kih' Dio he- ma- kwa' jnääh' la-. Pero he- beh' hnäh' juu' la-, mi-jnääh' hnäh' hñaah' sa- hnooh- hnäh' ha- lä- jee' jmee' chaa- hnäh' tää'. Na' na- hwëë- jnääh' jee' kyah' hnäh' mah' dsa' kwa' jnääh' juu' kih' dsa- hi- sa- laa' judiu ba'.

47 Jëëh' Dio ga-jmee' mada- lä-la- kyaa' jnääh', ga-jäh':

Ma- hñaan- hne-, laah' wa-je- kih' dsa- hi- sa- laa' judiu, mah' hne- ba' kah' juu' ha- lä- lää' dsa- lä-kaa- lä-juh' jmi- gyuu'.

48 Ma' ga-nuu' dsa- hi- sa- laa' judiu juu' kih' Dsa-jøøh' jnäñ, ga-jmeey' juuh- kih' juu' ja- hi- ga-lä-chaay' llu'. Ga-heeh- lä-jëë- hi- laa' kwaat- teeh' jee' ka- Dio.

49 Lä- ga-dsa' hwa' ja- ga-lloo' juu' kih' Dsa-jøøh' jnäñ.

50 Pero ko-llaa' judiu ga-taayh- juu' dsa-më' hi- ma' hnaah- Dio, lä-kye- dsa-më' hi- kaah' kih' jee' jwi- ja-. Hi- lä-ja- ga-taayh- juu' hi- laa' ta'.

Ga⁺tooyh⁻ je⁻ dsē⁺ dsa⁻kaah^h he⁺ mah⁺ lä⁺lleey⁺ kyaah^h Paa⁺ kyaah^h Bernabé mah⁺ heëy⁺ kiyh⁺ ta⁺ jee⁺ uu⁺ ga⁺ kih⁺ hwa⁺ ja⁻.

⁵¹ Kyaah^h ya⁻hëë⁺ Paa⁺ ngaah⁺ kyaah^h Bernabé ga⁻hlay⁺ hløø⁻ he⁻ ma⁻ na⁻ beh⁻ tiy⁺ he⁻ jmeey⁻ lii⁻ kih⁺ dsa⁻ he⁺, he⁺ lä⁺ ma⁻ kyaayh⁺ ja⁻ ba⁻ dso⁺kye⁻ kiyh⁺. Hi⁻ ga⁻hwëëy⁻ jee⁺ ja⁻, mah⁺ ga⁻näay⁺ ta⁺ jwi⁺ Iconio.

⁵² Lä⁺jëë⁺ hi⁻ ga⁻heeh⁺ juu⁺ kih⁺ Dio cha⁻miih⁻ ma⁻ jëë⁺ dsëy⁺, hi⁻ ma⁻ kyey⁻ cha⁻miih⁻ be⁺ kih⁺ Jmi⁻le⁺ Na⁻jngii⁺.

14

Ngoo⁺ Paa⁺ kyaah^h Bernabé ta⁺ jwi⁺ Iconio

¹ Lä⁺ ma⁻ gya⁺ Paa⁺ kyaah^h Bernabé jwi⁺ Iconio ja⁻, ma⁻ dsa⁻taayh⁺ ko⁻jøh⁺ lä⁻uu⁺ neh⁺ gwah⁺ mäh⁻ kih⁺ dsa⁻ judiu. Ha⁻ koh⁺ sa⁻llu⁺ juu⁺ he⁻ ga⁻kway⁺, he⁻ ja⁻ jwëë⁺ hi⁻ laa⁺ judiu hi⁻ lä⁻kye⁻ hi⁻ sa⁻laa⁺ judiu ga⁻heeh⁺.

² Pero ko⁻llaa⁺ judiu hi⁻ sa⁻ ga⁻heeh⁺, ga⁻tooyh⁻ je⁻ dsē⁺ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁺ judiu mah⁺ ga⁻lä⁻hneey⁺ kyaah^h øøh⁺ jne⁺ hi⁻ ga⁻heeh⁺ kih⁺ Dio.

³ He⁻ ja⁻ ga⁻jä⁺ Paa⁺ kyaah^h Bernabé cha⁻miih⁻ jmi⁺ jee⁺ ja⁻. Ni⁺ miih⁻ sa⁻ ma⁻ goyh⁺ ma⁻ kway⁺ juu⁺ kih⁺ Dio hi⁻ ma⁻ kyey⁻ cha⁻miih⁻ o⁻jøh⁺ dsē⁺ kih⁺ Dsa⁻jøøh⁺ jnän⁺. Hi⁻ ga⁻jmeey⁻ cha⁻miih⁻ he⁻ juh⁻gaa⁻. Lä⁺ ja⁻ ga⁻jmeey⁻ Dio ju⁻dsoo⁺ kih⁺ juu⁺ he⁻ ma⁻ kway⁺.

⁴ Pero dsa⁻ hi⁻ ma⁻ chaa⁻ jee⁺ jwi⁺ ja⁻, ga⁻laa⁺ to⁺ nää⁺. Ko⁻llaa⁺ ga⁻taah⁺ jwoo⁺ kih⁺ judiu, hi⁻ ko⁻llaa⁺ ga⁻taah⁺ jwoo⁺ kih⁺ apòstole.

⁵ Ga⁻taah⁺ dsa⁻ judiu juu⁺ kwee⁻ kyaah^h dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁺ judiu, ko⁻jøh⁺ kyaah^h dsa⁻ ta⁺ kyaay⁺ mah⁺ kway⁺ kih⁺ apòstole he⁺ hi⁻ tey⁺ ku⁺ kiyh⁺.

⁶ Pero ma⁻ ga⁻lä⁻ne⁺ Paa⁺ kyaah^h Bernabé he⁻ hnøø⁺ dsa⁻ ma⁻ jmee⁺ kiyh⁺ lä⁻ja⁻, lä⁻chah⁺ ja⁻ ga⁻hwëëy⁻ ga⁻näay⁺ ta⁺ Listra hi⁻ Derbe, jwi⁺ he⁻ hla⁻ hwa⁺ Licaonia. Hi⁻ na⁻nää⁺ gyih⁺ jyoh⁺ jwi⁺ he⁻ hla⁻ lä⁻kaa⁺ jee⁺ jäh⁺ ja⁻,

⁷ mah⁺ na⁻kway⁺ ju⁻hmëë⁺ kih⁺ Jesús lä⁻kaa⁺ ja⁻.

Ga⁻te⁻ dsa⁻ ku⁺ kih⁺ Paa⁺ jee⁺ jwi⁺ Listra

⁸ Listra ja⁻ ma⁻ gya⁺ jaa⁻ dsa⁻ jluuh⁺ hi⁻ jluuh⁺ ga⁻lä⁻chaa⁺, jih⁺ koh⁺ sa⁻ ma⁻ ngëy⁻.

⁹ Dsa⁻ he⁺ ma⁻ gya⁺ nuu⁻ lä⁻jē⁺ he⁻ ma⁻ hlëeh⁺ Paa⁺. Ma⁻ ga⁻jëë⁺ Paa⁺ mi⁻nëy⁺ ga⁻lä⁻liiyh⁻ kih⁺ dsa⁻ he⁺, he⁺ ma⁻ dsoo⁺ dsëy⁺ hläy⁺.

¹⁰ He⁻ ja⁻ ga⁻hlëeh⁺ Paa⁺ ki⁻gaa⁻ ga⁻säyh⁺:

—Noo⁻ da⁻, chih⁺ tiih⁺ na⁻ ko⁻dsoo⁺.

Lä⁻ chah⁺ ja⁻ koø⁺ ba⁻ ga⁻hliiy⁺ ta⁺ gyuu⁺ hi⁻ ga⁻løøy⁺ ngëy⁻.

¹¹ Ma⁻ ga⁻jëë⁺ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ tääh⁺ jee⁺ ja⁻ he⁻ ga⁻jmeey⁻ Paa⁺ lä⁻ja⁻, ga⁻løøy⁺ hlëëyh⁺ koø⁺ ki⁻gaa⁻ kyaah^h juu⁺ kiyh⁺, ma⁻ jäyh⁺:

—Lä⁻ laa⁺ dsa⁻ nüuh⁺ laa⁺ uu⁺ dio hi⁻ ma⁻ jñaa⁺ jee⁺ jnän⁺ la⁻.

¹² Ga⁻mi⁻cheey⁻ Bernabé Júpiter hi⁻ Paa⁺ ga⁻mi⁻cheey⁻ Mercurio kih⁺ he⁻ ma⁻ kwa⁺ Paa⁺ juu⁺.

¹³ Chuuh⁺ jwi⁺ ja⁻ ma⁻ chih⁺ gwah⁺ kih⁺ dio Júpiter. Jee⁺ ja⁻ ga⁻lloo⁺ jmi⁻dsa⁻ hi⁻ ma⁻ jmee⁺ ta⁺ neh⁺ gwah⁺ ja⁻, ma⁻ jääy⁺ kya⁺ dso⁺ hi⁻ ma⁻ kyey⁻ he⁻ na⁻lii⁺ kyaah^h le⁺. Ma⁻ hnøøy⁺ ma⁻ jngëëyh⁺ kya⁺ he⁺ mah⁺ ko⁻jøh⁺ kyaah^h dsa⁻ gooy⁺ ma⁻ jmeey⁺ juuh⁺ kih⁺ apòstole he⁺.

¹⁴ Lä⁺ ma⁻ ga⁻nuu⁺ Bernabé kyaah^h Paa⁺ he⁻ ja⁻, ga⁻güy⁺ hmiih⁻ kiyh⁺, mah⁺ ga⁻taayh⁺ jee⁺ kih⁺ dsa⁻ he⁺ ma⁻ hlëëyh⁺ ki⁻gaa⁻,

¹⁵ ma⁻ jäyh⁺:

—Hnäh' dsa-ñuuh' ¿he-la' jmeeh- hnäh' lä+na-? ¿Ja' dsa- jmi-gyuu' ba' jnääh' lä'koh' laah' hnäh'? Ma-ya-nøø' jnääh' mah' kwa' jnääh' ju'hmëë' kih' Jesús. Tu' hnäh' he- na-, ta- jmee- hnäh' he- sa- jmää' ta'. Jeeh' hnäh' hñaa' kih' Dio jiih' ba', hi- ga'jmeë' gyuu' hwa', hi- ga'jmeë' jmi-ñeeh' hi- ga'jmeey' lä'jē- he- ga' cha- nē' kih'.

¹⁶ Jää' ma' tääh' dsa- jmee' lä- hyoh- dsē' hi- sa- cha- he- ma' jmee- Dio kiyh' ni- miih-.

¹⁷ Pero ja- he- ga'hmäy- go-te-. Ma-ra- he- ga'mi-jnäy- ha- lä- laay' hñiy' kyaah' lä'jē- he- llu' he- jmeey-. Cheey- jma', hi- jmeey- kwa- lä'jē- he- jngëë- dsa- mah' lä' cha- cha- miih- he- kih' hih' jne' hi- lä' ja- jmeey' jēë- dsē- jne'.

¹⁸ Ma-ke- ga'hleeh' apóstole he' lä' ja-, he-lii' ba' ga'liy' ga'jney' jwē' kih' dsa- he' he- ma' jngëeyh' kya' mah' ma' jmeey' juuh' kih' apóstole.

¹⁹ Ma-ngëë' he- ja-, ga'lla-nää' judiu hi- chaa- Antioquia, lä' kye- hi- chaa- Iconio. Ga'taayh- juu' dsa- hi- ma' chaa- Lистра. He-ja- ga'tey' kuu' kih' Paa'. Ma-ngëë' he- ja-, ga'sëeyh- Paa' lä- ga'tē- chuuh' jwi-, jëeh' ma' jmeey' huusē- ma-juuy' ba'.

²⁰ Lä'jēë- øøh' jne' ga'taayh' lä'ku- lä'jii' kih' Paa'. Ko-hwëë' ga' ja- ma' ga'noo- Paa'jee' ma' kyaay' ja- hi- koo- ka'läh' ga'hey' ta' jee' jwi- ja-. Ma' ga'jnä' jyoh' jmi-, ngooy' kyaah' Bernabé ta' Derbe.

²¹ Ma' ga'lla-näy' jwi- Derbe, ga'kway' ju'hmëë'. Hi- jwëë' dsa- ga'heeh- juu' kih' Jesús. Ja- ga' ga'näy' ka'läh' ta' Lистра, ta' Iconio, hi- ta' Antioquia.

²² Lä'koo- lä'koo- jwi- ja-, ga'kway' cha-ga'mi- be' kih' øøh' jne'. Ga'hleeh' gyih' mah' sa' tøy' juu' he- ma' dsoo' dsëy', ma' jäh'.

—Jmee' bi' jēë' jne' cha- miih- wi-, ja- ga' heh' jne' jee' jmee- Dio hih-.

²³ Lä'koo- lä'koo- jwi- jee' ma' tääh' hi- ma'heeh- juu' kih' Dio, ga'hñay' dsa-gyuu' hi- ka' nē' kih' dsa-kyaayh'. Ma-ngëë' he- ja-, ga'taayh' ngiiy' kih' Dio ta'ko-jiih' sa- kuh-hiyh-. Lä'ja- ga'taayh- goo- Dsa-jøøh' jnä- dsa-gyuu' hi- na-hñaa' kyaay'.

Ga'llaah' Paa' ka'läh' kyaah' Bernabé jee' jwi- Antioquia he- na'heg' hwa' Siria

²⁴ Ma' ga'hwëy- jee' ja-, ga-ngëë' bih' koo-dsoo' hwa' Pisidia ga'näy' ta' Perge, jwi- he- nøø' hwa' Panfilia.

²⁵ Ma-ngëë' ma-kway' juu' kih' dsa- hi- ma' chaa- Perge, ga'näy' ta' jwi- Atalia.

²⁶ Jee' ja- ga'taayh' neh' barco, ga'näy' ka'läh' ta' Antioquia, ja-ba' jwi- jee' ga'taah- dsih' goo- Dio ma' ga'mi-jäy' kyaah' ta' kiyh' he- na' ga' ma-hñaa-.

²⁷ Ma' ga'lla-näy' Antioquia ja-, ga'tëeyh' lä'jēë- øøyh' hi- ma' chaa- jee' ja-. Mah' ga'jmeeyh' juu' ha- lä' la' he- juh-gaa- he- ga'jmeë' Dio lä'kaa- jee' na'näy' hi- ha- lä- ga' kwa' Dio jwē' he- ga'lä-dsoo' dsē' hi- sa' laa' judiu.

²⁸ Jee' ja- ga'jä' Paa' kyaah' Bernabé cha-mi- jmi' kyaah' øøh' jne'.

15

Ga'taah' apóstole juu' kwee- ha- lä' siiyh' øøh' jne' hi- sa' laa' judiu

¹ Ko'llaa' dsa- hi- ma' chaa- Judea ga'lla-näy' jwi- Antioquia na'kway' juu' kih' øøh' jne' hi- ma' tääh' jee' ja-, ma' jäh'.

—Cher'mah' sa' ga' wih' jmi'ngo' kyah' hnäh' lä'koq' nøø' kih' Moisé, sa' lääh' hnäh'.

²Peer' ga'ti' ga'choo' Paa'juu' kyaah' dsa' he' hi' lä'ja' ma'jmee' Bernabé ka'läh'. Ha' koh' juu' sa' ga'ti' ga'chooy'. He'ja' øøh' jne' hi' ma' tääh' Antioquia, ga'hñay' Paa' kyaah' Bernabé kyaah' jñah' ga' øøh' jne'. Ga'cheey' ta' Jerusalén mah' mi'eey' juu' ja' kyaah' apóstole hi' kyaah' lä'jēē' dsa' gyuuh'.

³Øøh' jne' hi' ma' tääh' Antioquia ga'chee' dsih' kyaah' juu' llu'. Jee' ga'näy' ja', ga'ngēy' hwa' Fenicia hi' ga'ngēy' hwa' Samária. Lä'jē' jwii' jee' ga'ngēy' ja', ga'jmeeyh' juu' ha' lä' ga'la' he' ga'jēeh' dsa' hi' sa' laa' judiu kyaah' Dio. Peer' ga'tih' dsē' lä'jēē' øøh' jne' ma' ga'nuuy' juu' ja'.

⁴Ma' ga'loo' Paa' kyaah' Bernabé ta' Jerusalén, øøh' jne' hi' tääh' jee' ja' ga'heeh' bih' llu'. Hi' lä'ja' ga'jmee' apóstole kyaah' lä'jēē' dsa' gyuuh' ka'läh'. Hi' ga'jmeeh' Paa' kyaah' Bernabé juu' lä'jē' he' ga'jmee' Dio kyaayh' lä'kaa' jee' na'näy'.

⁵Pero ko'llaa' fariseo hi' ma'heeh' juu' kih' Dio ga'nooy' mah' ga'jäyh':

—Jmee' bii' yuh' jmi'ngo' kih' dsa' ñuuh' hi' sa' laa' judiu hi' jmeen' mada' kih' mah' høøy' lä'jē' nuuh' kih' Moisé.

⁶He'ja' ga'kuh' apóstole kyaah' dsa' gyuuh' mah' mi'eey' juu' ja'.

⁷Ma'lä'hi' tääh' ti'chooy' juu' jee' lä'jēy', ja'ga' ga'noo' Pee' mah' ga'jäyh':

—Nuuh' da' hnäh' dsa' ñuuh' øøhn'. Ñeh' ba' hnäh', jää' ga'lleeh' Dio jnä' jee' kyah' hnäh' mah' kwan' ju'hmēē' kih' hi' sa' laa' judiu, mah' lä'dsoo' dsēy' kih' Jesús.

⁸Dio hi' kyuuh' ha' lä' la' tuh' dsē' dsa', ga'mi'jnäy' dsa' he', ma'ra' he' laay' dsa' kyaay' lä'llu' he' ga'kwēyeh' Jmi'le' Na'jngii', ja'ba' lä'koh' ga'hñah' jne'.

⁹Ja'ba' lä'koh' ga'jmee' Dio jnä' jne', ja'ba' lä'ja' ga'jmeey' kyaah' dsa' he' ka'läh'. Jēeh', kyaah' he' ma'lä'dsoo' dsēy' kih' Jesús, lä'ja'ba' ma'jäy' na'jngēy'.

¹⁰¿He'la' kah' hnäh' dsē' Dio, he' jmeeh' hnäh' bii' kih' øøh' jne' he' høøy' ley' he' sa' täy' høøy', hi' ni' jne' sa' tää' jne' høøn', hi' ni' dsa' ma'gyuh' jñän' sa' ga'täy' ma' høøy'?

¹¹Pero na' ma'ñe' jne', he' la' ma'lää' ba' Jesús jne', kwee' ba' kyaah' dsa' he' —ga'jäh' Pee'.

¹²Ma' ga'løø' Bernabé kyaah' Paa' jmeeh' juu', lä'jēē' dsa' he' ga'taah' ti' nuuy' ha' lä' cha'miih' juh' gaa' he' ga'jmee' Dio kyaayh' jee' na'näy' 'na'kway' ju'hmēē' kih' dsa' hi' sa' laa' judiu.

¹³Hi' ma' ga'dsaa' juu' kih' Paa' kyaah' Bernabé, ga'hlēeh' Jacobo, ga'jäyh': —Dsa' ñuuh' øøhn', nuuh' da' hnäh'.

¹⁴Ma'nuuh' jne' lä'koq' ma'jmeeh' Simón juu' ha' lä' ga'jmee' Dio to'nē' jee' kih' dsa' hi' sa' laa' judiu, ga'tēy' dsa' he', ga'jmäy' kyaay'.

¹⁵He' la' na' jeeh' kwee' kyaah' he' ga'hlēeh' hi' ga'ngēē' juu' kih' Dio, jee' na'sii' lä'la':

¹⁶Ma'ngēē' he' la', ñiin' na'choohn' hne' kih' David he' na'hla'.

Na'jmeehn' ka'läh' lä'kaa' jee' na'heē', mah' choohn' ka'läh' lä'hmēē',

¹⁷mah' lä'ja' hi' jñah' nää' dsa' he' wa' hnäy' Dio,

lä'jēē' dsa' hi' sa' laa' judiu hi' ma'mi'jään' laay' kyaan'.

18 Lā'ja- ga'jäh' Dio, hī- ga'mi'jnää- juu' la- llo'joo' go-te'.

19 He'ja- jwahn', ta' wa' han' kih' hī- sa' laa' judiu hī- dsa-jeeh- kyaah' Dio.

20 Ma-lee' ba' koo- siin' kiyh' mah' sa' wa' kuyh- ma' he- jmee' mi-sayh' hñiyy' he- lla- dsa- cha'né' dio hī- na-laa- kaah- dsa-, hi- dsa-mé' dsa-nñuh- sa' wa' kaayh' wa' hī- cha- hī-, hi- ni- sa' wa' kuyh- jah' hī- dsa-juu' kyaah' he- wii', ni' sa' wa' kuyh- jma'.

21 Jëeh' llo'joo' ga-løø' dsa- judiu kwa- nñuh' kih' Moisé' neh' gwah' he- tøø' lä-koo- lä-koo- jwii-. Jee' ja- hëy- he- ga-sii' Moisé', lä'jé- jmi' he- teeh- dsa-dsë'-ga'jäh' Jacobo.

Ga'cheey' koo-je- kih' lä'jé- øøh' jne' hī- sa' laa' judiu

22 Lä'jé- øøh' jne' he', kyaah' apóstole hī- kyaah' dsa- gyñuh' ga'taayh' juu' kwee- ga'hñay' ko'llaa' øøh' jne' hī- ma' tääh' jee' ja- mah' dsa-näay' jwii- Antioquia kyaah' Paa' hi- kyaah' Bernabé. Ga'hñay' Juda, he' ba' hī- tëyeh- Barsabá, hi- ga'hñay' Sila. Hī- he' ma' laa' ta' jee' kih' dsa-kyaayh'.

23 Kyaah' hī- he' ga'cheey' je- he- na- sii- lä-la-:

“Jnäh' apóstole, jnäh' dsa- gyñuh' kyaah' øøh' jne', jmee- jnäh' juu' kyah' hnäh' øøhn' hī- sa' laa' judiu hī- chaa- Antioquia, hī- chaa- hwa' Siria hi- Cilicia ka-läh'. Wa' chaa- hnäh' llu'.

24 Ma-nñuh' jnäh' kih' ko'llaa' hī- ga'hwë- jee' la- ga'näay' ta- na-. Sa- ñe' jnäh' he- ga'näay' mi-gaay' hnäh' kyaah' juu' kiyh', heey- hñuh'së- kyah' hnäh' hi- jmeey' hih' he- ññh' jmi-ngo' kyah' hnäh' hi- he- høøh' hnäh' ley.

25 He'ja- ma-tooh' jnäh' juu' kwee-, ma-jé- jnäh' llu' ba' he- ma-hñaa' jnäh' øøh' jne' hī- tääh' jee' la- mah' dsa-näay' dsa-jëey' hnäh' ko-jøh' kyaah' Paa' hi- kyaah' Bernabé hī- hnää' jne' cha- miih-.

26 Dsa-nñuh' na-, sa' ga'jmeey' he' che' chaa- juuy' jee' ga'näay' kway' juu' kih' Jesucristo.

27 He'ja- chee' jnäh' Juda kyaah' Sila mah' dsa-näay' dsa-kway' juu' he- na- sii- la-.

28 Llu' ba' la' kih' Jmi-llé' Na-jngii' hi- lä'ja- kyaah' jnäh' ka-läh', he- sa- hnøø- jnäh' he- høøh' hnäh' he- sa-tää- hnäh' høøh'. Ma-la- he- la- ba' hnøø' nuuh' hnäh'.

29 Sa' kuh' hnäh' he- ma-lla- dsa- cha'né' dio hī- na-laa- kaah- dsa-, ni- sa- le' kuh' hnäh' jma-, ni- sa- le' kuh' hnäh' jah' hī- dsa-juu' kyaah' he- wii'. Hnäh' dsa-mé' dsa-nñuh-, ta' kaah- hnäh' wa' hī- cha- hī-. Cher'mah' ga'lëh' hnäh' høøh' he- ja-, jmeeh- ba' hnäh' llu'. Wa' dsa-ngëeh' ba' hnäh' llu'.”

30 Lä'jé- hī- na-hñaa' he', ga'näay' ta- Antioquia. Ma' ga-lla-näay' jee' ja-, ga-jøøyh- øøh' jne' mah' ga-ngëey' je- he- ma' kyey- ja-, to-lo- né' jee' lä'jé-.

31 Peer' ga-nøh' dsë' øøh' jne' he' ma' ga'hëy' je- ja-, he- ja- ga-lä'chaa' llu' jwërte.

32 Juda kyaah' Sila hī- ma' ngë- juu' kih' Dio ma' kway- cha-ga'miih- juu'. Heh' lä'ja-, ga-nøh' dsë' øøh' jne' hi- ga-tëeyh' cha-miih- be'.

33 Ga-lä'hi' ga' miih- jmi', ja-ga' ga'hih' øøh' jne' juu' kyaayh' mah' dsa-näay' llu' ta' Jerusalén jee' tääh' hī- ga'cheey'.

34 Pero ga'jmeey' Sila hñuh'së-: “Go' llu' ga' he- jän' jee' la-.”

35 Hi- ga-jä' ba' Paa' kyaah' Bernabé Antioquia ja-, ma' mi-tëey' dsa- juu' kih' Dsa-jøøh' jnän'. Hi- ko-jøh' kyaah' jñah' dsa-kyaayh' ma' kway- ju'hmëe'.

Ngoo' Paa' jee' ga'te' to' jiih' na'kway' juu'

³⁶ Ga' lä' hii' ga' miih' jmiü', ma' ga' jäh' Paa' siiyh' Bernabé:

—Man' ka' läh' ma' jëen' lä' jëe' øøh' jne' hi' tääh' lä' kaa' jwii' jee' na'kan' juu' kih' Dio jää', ma' jëen' ha' lä' tääyh'.

³⁷ Ma' hnøø' Bernabé ma' jääy' Jwaa' hi' tëeyh' Marcos.

³⁸ Pero sa' ga'tih' dsë' Paa' he' ma' jääy' ka' läh' hi' ga' këh' jiih' hwa' Panfilia, jëeh' mo' so' ñee' gyih' na'kway' juu' kih' Dio kyaah' Paa'.

³⁹ Ni' miih' sa' ga' hii' kwee' juu' kih' Paa' kyaah' Bernabé, lä' jiih' ga' beey' øøyh', ga' nääy' ma' kih' kih'. He' ja' Bernabé ga' jääy' Marcos, ga' täayh' neh' barco ga' nääy' ta' Chipre.

⁴⁰ Hi' Paa' ga' jääy' Sila. Lä' koo' ma' ga' hwëy' jee' ja', ga' jäh' øøh' jne' hi' ma' tääh' Antioquia siiyh':

—Dio kyaah' hnäh'.

⁴¹ Ga' ngëey' ta' hwa' Siria kyaah' hwa' Cilicia ma' kway' be' kih' øøh' jne' hi' ma' tääh' lä' koo' lä' koo' jwii'.

16

Ngoo' Timotä kyaah' Sila ko' jøh' kyaah' Paa'

¹ Ma' ngëe' he' ja', ga' nääy' ta' Derbe, ja' ga' ga' nääy' ta' Lистра. Jee' ja' ma' gya' jaa' øøh' jne' hi' chee' Timotä. Chooy' ma' laa' judiu hi' ma' laay' øøh' jne' ka' läh'. Pero jmiü' Timotä ma' laa' griego.

² Lä' jëe' øøh' jne' hi' ma' tääh' Lистра hi' hi' ma' tääh' Iconio ma' hlëeyh' llu' kih' Timotä.

³ Ga' lä' hnøø' Paa' jääy' Timotä lä' kaa' jee' dsooy', he' ja' ga' jmeey' mada' ga' wih' jmi' ngo' kih' Timotä mah' sa' choo' judiu hi' chaa' jee' ja' juu' kyaayh', jëeh' ga' lä' jëe' dsa' chaa' jee' ja' ma' ñey' laa' griego jmiü' Timotä.

⁴ Ga' lä' kaa' jwii' jee' ga' nääy', ga' jmeeyh' juu' kih' øøh' jne' ha' lä' la' juu' ee' he' ga' täah' apóstole kyaah' dsa' gyuah' hi' ma' tääh' Jerusalén mah' høoy' ma' la' he' na' ba'.

⁵ Ma' ga' nuu' øøh' jne' juu' ja', ga' tëeyh' cha' miih' be' hi' jwëe' ga' dsa' ga' heeh' juu' kih' Dio koo' jmiü' koo' jmiü'.

Ga' mi' jnää' Dio kih' Paa' jaa' dsa' hi' ma' chaq' hwa' Macedonia

⁶ Pero Jmi' lle' Na' jngii' sa' ga' kwa' jwë' kih' Paa' kyaah' dsa' kyaayh' mah' ma' kway' juu' kih' Dio hwa' Asia, he' ja' ga' ngëe' bih' lä' ga' dsa' hwa' Frigia, kyaah' hwa' Galacia.

⁷ Lä' koo' ma' ga' lä' nääy' ta' hwa' Misia, ma' hnøøy' ma' dsa' nääy' ta' Bitinia pero sa' ga' kwa' Jmi' lle' Na' jngii' jwë'.

⁸ He' ja' koo' ga' ngëey' ta' koo' hwa' Misia ba', lä' jiih' ga' lä' nääy' jwii' Troa.

⁹ Hwë' he' ma' gya' Paa' Troa, ga' hëe' mi' nëy' ma' cheh' jaa' dsa' ñuuh' hi' chaa' Macedonia ma' chuü' kyaayh', ma' jäyh': "Ña' ta' hwa' Macedonia mah' kwah' be' kyaä' jnääh'."

¹⁰ Ma' ga' jëe' Paa' he' ja', lä' chah' ja' ga' mi' llu' jnääh' løø' kyaä' jnääh', mah' ga' nøø' jnääh' kyaayh' ta' Macedonia. Ga' jmee' jnääh' dsoo' he' tëeh' Dio jnääh' mah' dsa' kwa' jnääh' ju' hmëe' kih' Jesús jee' ja'.

Ngoo' Paa' kyaah' Sila jee' jwii' Filipino

11 Jee' jwii- Troa ja- ga-tooh' jnaäh' neh+ barco, ga+nøø' jnaäh' ko- dsoo' ta- Samotracia, hwa' he- hä' jee' jmi- ñeeh'. Ma' ga+jnä' jyoh' jmi- , ga+nøø' jnaäh' ta- jwii- Neópolis.

12 Jee' ja- ga-hwii- jnaäh' mah' ga+nøø' jnaäh' ta- jwii- Filipino he- ga-la' dsa- chaa- Roma hi- ma' la' jwii- to- nē' kih' hwa' Macedonia. Jee' jwii- ja- ga-tooh' jnaäh' miil- jmi-.

13 Koo- jmi- he- teeh- dsa- dsē' ga-hwēē- jnaäh' jee' jwii- ja- , ga+nøø' jnaäh' ta- cha'ho'o' jmi- . Jēēh', ma- ñe' jnaäh' he- dsa- nāā' dsa- jee' ja- , jee' dsa- ngiiy' kiyh' kih' Dio. He- ja- ga-tooh' jnaäh' ga-hlēēh' jnaäh' juu' kih' Dio dsa- mē' hi- ma' tāāh' jee' ja- .

14 Jaa- dsa- mē' he' ma' chee- Lidia, hi- ma' chaa- jwii- juuh- he- chee- Tiatira. Ma' hñiiy- hmiih- gyuu- he- hmooh' hi- ma' hnaayh- Dio. He- ja- ga-chee' Dio dsēy' mah' wa' jmeey' he' juu' he- ma' hlēēh' Paa'.

15 Lā-koo- ma' ga-saa- jmi- ko-jøh' kyaah' lä-jēē- hi- chaa- kyaay', ga-chuyy' kya- jnaäh', ga-jāyh' :

—Cher mah' laah' hnäh' mi'te' ba' jnä' kih' Dio, ja' hnäh' kin' na'.

He- ja- ga-jmee' dsa- mē' he' bi' he- ga-jä' jnaäh' cha'neh' kiyh'.

Ga-taayh- Paa' kyaah' Sila neh- ñe'

16 Koo- hä' lä- ma' na-nøø' jnaäh' ka-läh' jee' ma' ngii- dsa- kiyh' kih' Dio, jee' ja- ga-jee' jnaäh' jaa- chih- mē' hi- ma' kye- jmi- lle' hliih' hi- ma' lle- juu' kih' dsa- . Kyaah' chih- mē' he' ma' lih' dsa- juuy' cha- miil- kuu'.

17 Peer- kij- hooch- chih- mē' he' ma' lleey' kaah' kya- jnaäh', ma' hlēēyh' :

—Dsa- ñuu- hi- ga-nāā' na' , ga-nāā' mada' kih' Dio Jøøh'. Hi- na- na- kwa' juu' kih' Dio he- jmee' dsa- lä- dsa- .

18 Ma-lä- hi- cha- miil- jmi- jmee' chih- mē' he' lä- ja- , lä- jiih' ga-lä- dsēh' dsē' Paa'. He- ja- ga-jeeyh- hñiiy' ga-siiyh' jmi- lle' hliih' :

—Kyaah' be' kih' Jesucristo jmeen' hih' kyah', go- hēē' kih' chih- mē' na' .

Lä- chah' ja- ya- hēē' jmi- lle' hliih' kih' chih- mē' he' .

19 Ma' ga-lä- liih' dsa- juu' chih- mē' he' mo- so' cha- he- kyaah' liyh' kuu', ga-lä- hneey' kyaah' Paa'. Ga-saa- Paa' kyaah' Sila na-jäay- cha- nē' dsa- ta'.

20 Ga-taayh- goo- jwēē', ga-siiyh' :

—Judiu ba' laa' dsa- ñuu- la- , ha- koh' hñii- sa' ma' jay' llay' jee' jwii- jnän'.

21 Mi- tēēy' jne' he- tēēy' jmeey' he- sa' cha- jwē' jnän' heēhn' ni' he- jmeen' he- tēēy' jmeey' , jne' hi- laa' dsa- romano.

22 Hi- lä- jēē- dsa- jwii- ga-kwa' be' kih' dsa- hi- ga-hñii' he'. He- ja- ga-jmee' dsa- ta' mada' ga- lleey' hmiih- kih' Paa' kyaah' Sila mah' ga-kwa' dsa- kiyh' kyaah' si'hma- .

23 Ma- ngēē' ma- kwa' dsa- kiyh' cha- miil- , ga-taah- dsih' neh- ñe'. Ja- ga- jmeey' mada' kih' poo- kyaay' mah' hāy' llu'.

24 Ma- ngēē' ma- hyoh- poo- jwē' ha- lä- jmeey', ga-taayh- Paa' kyaah' Sila ga-tē' neh' ga' kih' neh' ñe'. Jee' ja- ga-gwēy' ti' Paa' kyaah' Sila neh' jwi' hma- he- hē- too' , he- chee- cepo.

25 Pero ma' ga-tē' koo- lä- ñuu' ma' ngii- Paa' kyaah' Sila kiyh' kih' Dio, hi- ma' häy- su' kih' Dio, hi' jñah' ga' dsa- hi- ma' tāāh' neh' ñe' ja' ma' nuuy' .

26 Ni- sa- liih' ga' dsa- he' ma' ga-jeh' wi' jwēte hwa', lä- jiih' ga-sa' ga-hluh' ti' na-hyah- he- la' neh' ñe' ja- . Lä- chah' ja- ga-na' lä- jē- ho'haah' kih', hi- ga-saa' ga-jaa' caden- he- ma' na- hñuu' lä- jēē- hi- ma' tāāh' neh' ñe' ja- .

27 He-ja- ga-ne' poo- hi- ma' hoo' jee' ja-. Ma' ga-jeey' na-na' hoo' neh-ne', ga-lley- ne'tuuh' kiyh' mah' ma' jngēyeh' hñiiy', kih' he- laay' ma-kyuud' dsa- hi- ma' tääh' neh-ne'.

28 He-ja- ga-hlēeh' Paa' ki- gaa- ga-jäyh':

—Ta- jmeeh' hñaa'h', tøøh' ba' jnääh' lä-jēē- jnääh' jee' la-.

29 He-ja- ga-ngii' poo- he' wa'je-, mah' ga-hey' ko- chih' cha'neh-. Jlääy' ga- lä-ja-, ga-jwääy' hñiiy' huu' tii' Paa' kyaah' Sila.

30 Hih' poo- he' ga-hwēy' øøh' jne' neh-ne', mah' ga-siiyh':

—Dsa- ñuuh-, he- na- jmeen' mah' lään'.

31 He-ja- ga-jäh' øøh' jne' he':

—Jmee' dsoo' hoh' kih' Jesucristo mah' lä-ja- ba' lääh' kyaah' lä-jēē- hi- chaa- kyah'.

32 Ja- ga- ga-hlēyeh' poo- he' juu' kih' Dio, kyaah' lä-jēē- hi- chaa- cha'neh' kiyh'.

33 Lä- hwē' ja- ga-jøø' poo- he' kih' Paa' kyaah' Sila na'gyiyh- jee' ga-la' dsoo' kiyh'. Lä-cha' ja- ga-saa- poo- he' jmi- kyaah' lä-jēē- hi- chaa- kyaay'.

34 Ma-ngēē' ma-saay- jmi-, ga-tēy- øøh' jne' he' cha'neh' kiyh', ga-kwēyeh' he- ga-kuyh-. Peer' ga-lä-chaay' llu' kyaah' lä-jēē- hi- chaa- kyaay', lä-llu' he- ga-heeyh- juu' kih' Dio.

35 Ma' ga-jnä' jyoh' jmi' ja-, ga-chee' dsa-ta' jñah' poo- hi- na'jmeē' juu' kih' hi- ma' hoo' neh-ne' mah' lääy' Paa' kyaah' Sila.

36 He-ja- ga-jmeeh' poo- juu' kih' Paa' kyaah' Sila, ga-jäyh':

—Ma-jmee' dsa-ta' mada' he- lään' hnäh'. He-ja- jwahn-, hwēē- hnäh', go-nää' hnäh' kyaah' juu' llu' ba'.

37 He-ja- ga-jäh' Paa' siiyh' lä-la-:

—¿He-la' ja- ga-kway' kya- jnääh' cha'ne' lä-jēē- dsa-, ni' sa- ga-ngiiy' juu' che' ää- jnääh' dsoo'? He' ba' dsa- romano jnääh' ka-läh' mah' ga-taayh- jnääh' neh-ne'. Na' laay', lääy' jnääh' jee' na-hmäa'. Ni' miih- sa-heeh' jnääh' lä-na-. Wa' ya-nää' hñii' dsa-ta' mah' hwēy' jnääh'.

38 He-ja- na'jmeeh' poo- he' juu' kih' dsa-ta'. Peer' ga-lä-goo- dsē' dsa-ta' he' ma' ga-nuuy' lä- Paa' dsa- romano kyaah' Sila.

39 He-ja- na-näay' na-jēy-, mah' ga-siiyh' Paa' kyaah' Sila:

—Jmee' hnäh' jøh' hoh'.

Ma-la' ma-hwēy' neh-ne', ga-siiyh':

—Go-nää' ba' hnäh' ta- jee' jyoh'.

40 Ma' ya-hēē' Paa' neh-ne' kyaah' Sila, ga-näay' ta- kih' Lidia, jee' ga-jeey' miih- øøh' jne'. Ga-kwa' Paa' kyaah' Sila be' kiyh', ja-ga- ga-hwēy- jee' jwi- ja-, ga-näay' ta- jee' jyoh'.

17

Ga-lä'hnee' dsa- kyaah' Paa' jee' jwi- Tesalónica

1 Ga-ngēē' Paa' kyaah' Sila ta- jee' jwi- Anfípoli hi- ga-ngēēy' jee' jwi- Apolonia lä-jiih' ga-lla-näay' jwi- Tesalónica, jee' ma' chih' ko- gwah- kih' dsa- judiu.

² Hi⁻ lä⁻ koo⁻ tēē⁺ Paa⁺ jmee⁺, jmi⁺ he⁻ tegeh⁻ dsa⁻ dsē⁺ ma⁺ dsooy⁻ neh⁻ gwah⁻ dsa⁻ hlēēyh⁻ dsa⁻. Ga⁻ tē⁺ hnē⁻ jiih⁻ ma⁺ dsooy⁻ gwah⁻ jmi⁺ he⁻ tegeh⁻ dsa⁻ dsē⁺ ma⁺ dsa⁻ kway⁻ juu⁺ na⁻ hñaa⁻ lä⁻ jēē⁻.

³ Ma⁺ mi⁻ jnäāy⁺ jēē⁻ go⁻ te⁻ lä⁻ koo⁻ na⁻ sii⁻ juu⁺ kih⁺ Dio he⁻ jāh⁺, jmee⁻ bi⁺ jēē⁻ Cristo wii⁺ hi⁻ lä⁻ jiiyh⁻ ka⁻ läh⁺ jee⁺ kih⁺ hi⁻ na⁻ juu⁺. Hi⁻ ga⁻ jāyh⁺:

—Jesús hi⁻ hlēēhn⁻ kih⁺ la⁻, hi⁻ he⁺ he⁺ Cristo.

⁴ Ko⁻ llaa⁺ judiu ga⁻ lä⁻ dsoo⁻ dsēy⁺, he⁻ ja⁻ ga⁻ jmeey⁺ ko⁻ jōh⁺ kyaah⁺ Paa⁺ hi⁻ kyaah⁺ Sila. Jwēē⁺ griego hi⁻ ma⁺ hnaah⁻ Dio ga⁻ heeh⁻. Hi⁻ lä⁻ ja⁻ jwēē⁺ dsa⁻ mē⁺ hi⁻ hii⁺ juu⁺ kih⁺ jee⁺ jwii⁻ ja⁻ ga⁻ heeyh⁻ kih⁺ Jesús.

⁵ Pero ko⁻ llaa⁺ judiu hi⁻ sa⁻ ma⁺ dsoo⁻ dsē⁺ kih⁺ Jesús, ga⁻ lä⁻ lley⁺. He⁻ ja⁻ na⁻ kyaay⁺ ko⁻ llaa⁺ dsa⁻ ñuu⁻ hi⁻ hñaa⁻ dsē⁺ hi⁻ la⁻ ga⁻ nää⁺ jee⁺ jwii⁻ ja⁻. Kyaah⁺ dsa⁻ ñuu⁻ he⁺ ga⁻ liyh⁺ ga⁻ tooyh⁻ je⁻ dsē⁺ dsa⁻ chaa⁻ jee⁺ jwii⁻ ja⁻. He⁻ ja⁻ ga⁻ nääy⁺ cha⁻ neh⁻ kih⁺ Jasón he⁻ hnøøy⁺ ma⁺ jāy⁺ Paa⁺ kyaah⁺ Sila mah⁺ ma⁺ taayh⁺ goo⁻ dsa⁻ jwii⁻.

⁶ Pero sa⁻ ga⁻ jnäāyh⁺, he⁻ ja⁻ ga⁻ saayh⁺ Jasón kyaah⁺ jñah⁺ ga⁻ øøh⁺ jne⁺, na⁻ jāāy⁻ kih⁺ dsa⁻ ta⁻, ta⁻ hooyh⁻ ki⁻ gaa⁻ ma⁺ jāyh⁺:

—Dsa⁻ na⁻ ga⁻ nää⁺ mi⁻ gaa⁻ dsa⁻ lä⁻ kaa⁻ jmi⁻ gyuu⁻ hi⁻ na⁺ ma⁻ ya⁻ nääy⁺ jee⁺ la⁻ jnän⁻.

⁷ Jasón la⁻ na⁻ ma⁻ taayh⁻ dsa⁻ he⁺ cha⁻ neh⁻ kih⁺. Lä⁻ jēē⁻ hi⁻ la⁻ na⁻ mi⁻ kwayh⁺ ley⁺ kih⁺ dsa⁻ ta⁻ jøøh⁺ jnän⁻ hi⁻ gya⁺ roma. Jāyh⁺ chaa⁻ jñah⁺ rey⁺ hi⁻ chee⁻ Jesús.

⁸ Ma⁺ ga⁻ nuu⁻ dsa⁻ ta⁻ kyaah⁺ dsa⁻ jwii⁻ juu⁺ ja⁻, ga⁻ hee⁺ dsēy⁺ go⁻ te⁻.

⁹ He⁻ ja⁻ ga⁻ jmee⁻ dsa⁻ ta⁻ mada⁻ ga⁻ mi⁻ hmaah⁺ Jasón dsoo⁻ kih⁺ kyaah⁺ lä⁻ jēē⁻ øøh⁺ jne⁺ hi⁻ ga⁻ saayh⁺ he⁺. Ja⁻ ga⁻ lä⁻ äy⁻.

Ngoo⁺ Paa⁺ kyaah⁺ Sila ta⁻ jwii⁻ Berea

¹⁰ Øøh⁺ jne⁺ hi⁻ ma⁺ chaa⁻ jee⁺ ja⁻, lä⁻ chah⁺ hwē⁺ ja⁻, ga⁻ cheey⁺ Paa⁺ kyaah⁺ Sila ta⁻ jwii⁻ Berea. Ma⁺ ga⁻ lla⁻ nääy⁺ Berea na⁻ nääy⁺ neh⁻ gwah⁻ kih⁺ judiu.

¹¹ Judiu hi⁻ ma⁺ chaa⁻ Berea ja⁻, llu⁺ cha⁻ ga⁻ miih⁻ hu⁻ dsē⁺ kih⁺ lä⁻ koh⁺ ga⁻ hi⁻ chaa⁻ Tesalónica. Ga⁻ lä⁻ hnøø⁺ gyih⁺ nuuy⁺ ha⁻ lä⁻ la⁻ juu⁺ ja⁻, hi⁻ lä⁻ jē⁻ jmi⁺ ma⁺ hēy⁻ jee⁺ na⁻ sii⁻ juu⁺ kih⁺ Dio mah⁺ ma⁺ jēy⁻ che⁺ ma⁺ ra⁻ ju⁻ dsoo⁻ he⁻ ma⁺ jāh⁺ Paa⁺.

¹² Jwēē⁺ dsa⁻ judiu he⁺ ga⁻ heeh⁻ juu⁺ kih⁺ Dio hi⁻ lä⁻ ja⁻ jwēē⁺ dsa⁻ mē⁺ griega hi⁻ hii⁺ juu⁺ kih⁺ jee⁺ jwii⁻ ja⁻ hi⁻ jwēē⁺ dsa⁻ ñuu⁻ ka⁻ läh⁺.

¹³ Ma⁺ ga⁻ nuu⁻ judiu hi⁻ chaa⁻ Tesalónica he⁻ hää⁺ Paa⁺ ta⁻ Berea kway⁻ juu⁺ kih⁺ Dio, he⁻ ja⁻ na⁻ nääy⁺ jee⁺ ja⁻ ka⁻ läh⁺ na⁻ llay⁻ hñii⁻ kih⁺ dsa⁻.

¹⁴ Lä⁻ chah⁺ ja⁻ øøh⁺ jne⁺ hi⁻ chaa⁻ jee⁺ ja⁻ ga⁻ cheey⁺ Paa⁺ ta⁻ cha⁻ hooy⁻ jmi⁻ ñeeh⁻. Ga⁻ jā⁺ ba⁺ Sila kyaah⁺ Timotä jwii⁻ Berea.

¹⁵ He⁻ ba⁺ øøh⁺ jne⁺ hi⁻ ma⁺ kyaah⁺ Paa⁺ ga⁻ jmee⁻ be⁺ ga⁻ jøø⁺ kiyh⁺ lä⁻ ga⁻ tē⁺ jwii⁻ Atena. Hi⁻ ma⁺ ga⁻ hwēē⁻ øøh⁺ jne⁺ jwii⁻ Atena ja⁻, ga⁻ chee⁻ Paa⁺ juu⁺ wa⁻ jä⁻ Sila kyaah⁺ Timotä ta⁻ la⁻, na⁻ koh⁺ lä⁻ jiih⁻ jee⁺ le⁻.

Ga⁻ kwa⁻ Paa⁺ juu⁺ jee⁺ jwii⁻ Atena

¹⁶ Ta⁻ ko⁻ jiih⁻ ma⁺ gya⁺ Paa⁺ jøøy⁻ lloo⁻ Sila kyaah⁺ Timotä jwii⁻ Atena, ga⁻ lä⁻ meeh⁻ dsēy⁺ kih⁺ ga⁻ lä⁻ kaa⁻ ba⁺ tääh⁺ dio hi⁻ na⁻ llaa⁻ kaa⁻ dsa⁻.

¹⁷ He⁻ ja⁻ neh⁻ gwah⁻ ma⁺ mi⁻ jnäā⁺ Paa⁺ juu⁺ na⁻ hñaa⁻ lä⁻ jēē⁻ kih⁺ judiu hi⁻ ma⁺ chaa⁻ jee⁺ ja⁻, hi⁻ kih⁺ jñah⁺ ga⁻ dsa⁻ hi⁻ hnaah⁻ Dio. Hi⁻ lä⁻ jē⁻ jmi⁺

ma' dsa- ngēē' Paa' lä-kaa- je'hmooh' ja-, hlēēyh- dsa- hi- dsa-kuh' jee' ja- ka-läh'.

18 Jee' ja- ga-jeey' dsa- hi- jah' kyuuh-. Koo- naa' dsa- he' tēēyh- epicúreo hi- jñah' ka-läh' tēēyh- estoico. Dsa- he' na- ga-løø'ti-choo' juu' kyaah' Paa'. He-ja- ga-jäyh' siyh' dsa-kyaaah':

—Hee- ba' juu' he- kwa' dsa- na-, heh' he- hlēēyh- cha-miih- ngēē'.

Jñah' ka-läh' ga-jäh':

—Lä-koo- he- hlēēyh- kih' jñah' dio hi- sa- kyuu- jne'.

Lä-ja- ga-jäyh' kih' Paa' kih' he- ma' mi-jnäa- Paa' ju'hmēē' kih' Jesús hi' juu' he- lä-jiih' dsa-.

19 He-ja- ga-jäy' Paa' koo- jee' ma' dsa-ñeey-, jee' chee- Areópago. Jee' ja- ga-ngüy' juu' kiyh':

—ÇChe' le' nuu- jnääh' miih- ha- lä-la' ju'hmēē' he- kyeh' na-?

20 Kyeh' juu' he- sa- ma-nuu- jnääh' go-te-. Hnøø- jnääh' lä-ñe' jnääh' he- hnøø' jäh' juu' na-.

21 (Jēēh', jwēē' dsa- chaa- jee' jwii- Atena hi' dsa- hi- ya-nää' hwa' uu', ga-taayh' tää' jee' ja-. Sa- cha- he- ga-jyoh' he- ma' tih- dsēy', ma-la' ju'hmēē' he- ma' nuuy' kyaah' he- ma' kway', he- ja- ba' ma' tih- dsēy'.)

22 He-ja- ga-noo- Paa' to'dsaah' jee' kih' hi- ma' tääh' Areópago ja-, mah' ga-jäyh':

—Kyuun- hnäh' dsa- chaa- Atena. Peer- mi-teh' hnäh' kyaah' lä-jēē- dio kyaah' hnäh'.

23 Jēēh' lä- ma' ñeen' na'ngēn' lä-kaa- jee' jwii- la-, ga-jēēn' lä-kaa- ba' tääh' hi- na- laa-kaah' hnäh'. Jee' ja- ga-jēēn' koo- na'hyoo' jee' na- sii- lä-la-: "Hi- la- Dio hi- sa- kyuu- jne'." Jēē' da' hnäh', he' ba' Dio hi- hnaah- hnäh', ni- sa- kyuu- hnäh', kih' hi- he' na- hlēēhn' na'.

24 'Dio hi- ga-jmee' lä-kaa- jmi-gyuu-, hi- ga-jmee' lä-jē- he- ga-cha- nē' kih', hi- he' laa' juu' gyuuh' hwa', he-ja- sa- jmee' bii' jmee' dsa- jmi-gyuu- koo- gwah' jee' gyay'.

25 Sa- cha- he- jmee' bii' kiyh' ni- miih-, ni- hi- jmee' ta'he' kiyh'. Hñii' bih' jmeey' chaa- lä-jēē' jne', jmeey' kii' jne' lle' hi- kway- lä-jē- he- jmee' bii' jñan'.

26 'Kih' ja- dsa-ñuuh- ba' ga-jmäy' lä-jēē- naa' dsa- jmi-gyuu- mah' dsa-taayh' lä-kaa- hwa'. Hi- ga-toøy' hih- ha- koh' jmi- dsa-taah' dsa- hi- ha- hñii' dsa-taayh'.

27 Ga-jmäy' jne' mah' hnääh' jnih'. Lä-ja- koo- sa- su' sa- jne- ba' jne' Dio. Jēēh', ma-ra' ju'dsoo' sa- cheyh' uu' kih' lä-ja- lä-ja- jne'.

28 Jēēh', ta-la- kiyh' ba' chaa- jne' hi- ga-nøø' jne' hi- na-jiih' jne'. He- la- jeeh' kwee- lä-koh' ga-sii' ko-lla- dsa-gooh' hnäh' hi- ma' kyuuh-, hi- ga-jäh': "Laa' jne' sa-ju- kih' Dio."

29 'Lä-llu' he- laa' jne' sa-ju- kih' Dio, he-ja- sa- cha- he- kih' jmeen' huudse- laay' lä-koo- dio hi- jmää- dsa- kyaah' ñe' nøø- o ñe' tøø- o kyaah' kuu'. Jēēh' heeh' he- jmee' dsa- ja-, la' lä-koo- gwa' huudse- kih' dsa- ba'.

30 Jää', sa- ga-jmee' Dio he' kih' lä-jē- he- ma' jmee' dsa-. Jēēh' dsa-, sa- ma' ñe- hee- ja- ma' jmeey-. Pero jmi' na', Dio jmee' mada' kih' lä-jēē- dsa- hi- tääh' lä-kaa- jmi-gyuu- wa' lä-dsa- dsēy' lä-jē- he- jmeey'.

³¹ Jëeh', ga'tøø' Dio hih' lloo' koo' jmi' llay' ta' kih' lä'jëë' dsa' kyaah' ju'dsoo'. Ma-na-lleeh' ba' jaa' dsa-nuuh' hi' lla' ta' hi' kih' lä'jëë' dsa' ga'jmeë' Dio dsoo' juu' ja', lä'llu' he' ga'mi'jiyh' Jesús jee' kih' hi' na'juu' -ga'jah' Paa'.

³² Ma' ga'nuu' dsa' he' juu' he' lä'jih' dsa' hi' ma-na'juu', ko'llaa' dsa' he' ga'mi'kwayh' hi' ko'llaa' ga'jah' lä'la':

-Jyoh' jih' ba' nuu' jnaäh' ka-läh' juu' na'.

³³ He'ja' ya'hëë' Paa' jee' kih' dsa' he'.

³⁴ Ko'llaa' hi' ga'lä'dsoo' dsë', ga'jmeey' ko'joh' kyaah' Paa'. Jee' ja' ma'hää' Dionisio hi' ma'dsoo' ta' Areópago. Hi' lä'ja' ga'heeh' jaa' dsa'më' hi' ma'cheë' Dámari hi' chaa' ga'jñah' hi' ga'heeh'.

18

Ngoo' Paa' ta' jwi' Corinto

¹ Ma-ngëë' he' ja', ya'hëë' Paa' jwi' Atena ngooy' ta' jwi' Corinto.

² Jee' ja' ga'jeey' jaa' judiu cheë' Aquila hi' ga'lä'chaa' jee' jwi' Ponto, hi' hmëë' ya'hëë' hwa' Italia kyaah' mëy' Priscila lä'hih' kih' Claudio rey to'në'. Hih' rey he', sa' hnøøy' ma' dsa'taah' dsa' hi' laa' judiu jee' jwi' Roma he'nøø' hwa' Italia. He'ja' neë' Paa' na'jëë' dsa' gooy' he'.

³ Aquila he' ma'jmeë' ta'hme' hmi'loo', he'ja' ma'la' ta'kiyh'. Ja'ba'lih' Paa' ma'jmeey' ta'ja' ka-läh', he'ja' ga'jäh' jmeey' ta'ja' ko'joh' kyaayh'.

⁴ Lä'jë' jmi' he' teeh' dsa' dsë' ma'dsoo' Paa' neh' gwah' mäh' ma'dsa'hleëyh' dsa' judiu kyaah' hi' sa' laa' judiu, ma'kway' juu' na'hñaa' lä'jëë' ha' lä'jee' ma'heeh' dsa' juu' kih' Dio.

⁵ Ma' ga'lloo' Sila kyaah' Timotä hi' ma'tääh' Macedonia, ja'ga' ga'tu' Paa' ta'jmeë' hmi'loo' mah' ga'kway' juu' kih' Dio ba'. Ga'hleëyh' judiu dsa'gooy', ga'jmeey' ju'dsoo' kih' Jesús. Ga'jäyh' hi' he'he' Cristo.

⁶ Pero dsa' he' ga'løø' jiyh' juu' kyaah' Paa', hi' ga'mi'kwayh' ka-läh'. He'ja' ga'kyah' Paa' hmi' kih', ga'jäyh':

-Dsoo'kyah' hñaa' ba' hnäh' na', he'juuh' hnäh' lä' ma-na'bääh' ja'ba' hnäh' kyaah' dso'kye'. Sa'cha'dsoo' dsëen' ni'miuh'. Na'ta'cha'në' na'kan' juu'la' kih' dsa' hi' sa' laa' judiu ba'.

⁷ Ya'hëëy' neh' gwah' ja', ngooy' cha'neh' kih' jaa' dsa-nuuh' hi' cheë' Justo hi' ma'gya' jäh' jee' chih' gwah'. Hi' he' ma'gah' Dio.

⁸ Jaa' dsa' hi' hä' goo' gwah' hi' cheë' Crispo, ga'heeh' juu' kih' Jesús kyaah' lä'jëë' hi' chaa' kyaay'. Hi' jwëë' dsa' hi' chaa' ja'ba' Corinto ja', ga'heeyh' juu' kih' Dio ma' ga'nuuy' juu' he' ma'kwa' Paa'. Lä'jëë' hi' he' ga'saa' jmi'.

⁹ Koo' hwë' he' ma'gya' Paa' jwi' Corinto ja', ga'hëë' mi'nëy' Dsa'jøøh' jnäh' hi' ga'jah' siyh':

-Ta'wa'gah', hlëëh' ba'hne' juu' kin', ta'tu' he'kwah' juu'.

¹⁰ Ni' jaa' sa' chaa' hi' kaah' hne' mah' jmeeyh' hne'. Jëeh' jnä' chehn' kyaah' hne'. Hi' ta' jyoh' ko'taa', tääh' jwëë' dsa' jee' jwi' la' hi' na' ga'heeh' juu' kin'.

¹¹ He'ja' ga'jä' Paa' koo' ji'ne' na'dsë' jñee' sih' jee' jwi' Corinto ja', kway' juu' kih' Dio.

12 Lā⁻koh^h ma⁻ laa⁻ Galión lle⁻ moh^h kih⁻ lā⁻ kaa⁻ hwa⁻ Acaya, lā⁻ jēē⁻ judiu hī⁻ chaa⁻ Corinto ga⁻ taayh⁻ juu⁻ kwee⁻ kyaah⁻ dsa⁻ kyaayh⁻ ga⁻ teey⁻ kyaah⁻ Paa⁻ he⁻ ja⁻ na⁻ jāāy⁻ nē⁻ ta⁻,

13 ma⁻ jāyh⁻:

—Dsa⁻ nūuh⁻ la⁻ mi⁻ tēēy⁻ dsa⁻ ha⁻ lā⁻ jee⁻ hnaayh⁻ Dio mah⁻ lla⁻ dsēēy⁻ kih⁻ ley jnān⁻ kyaah⁻ juu⁻ ja⁻.

14 Ma⁻ cheh⁻ Paa⁻ ma⁻ hlēēh⁻, ma⁻ ga⁻ jāh⁻ Galión siyh⁻ dsa⁻ judiu he⁻:

—Cher⁻ mah⁻ dsoo⁻ la⁻ hliih⁻ he⁻ jmeey⁻, o cher⁻ mah⁻ na⁻ bāāyh⁻ koo⁻ dsoo⁻ juuh⁻, ja⁻ ga⁻ na⁻ hoo⁻ kwaat⁻ llan⁻ ta⁻ kyah⁻ hnāh⁻ dsa⁻ judiu.

15 Pero juu⁻ ta⁻ jmah⁻ ba⁻ na⁻ hlēēh⁻ hnāh⁻. Dsa⁻ ba⁻ na⁻ hāāh⁻ hnāh⁻, kih⁻ ley kyah⁻ hnāh⁻ ba⁻ na⁻ hlēēh⁻ hnāh⁻. He⁻ ja⁻ jēē⁻ ba⁻ hnāh⁻ ha⁻ lā⁻ lā⁻ ee⁻ juu⁻ na⁻. Sa⁻ hnoon⁻ taāhn⁻ hñiin⁻ kyaah⁻ he⁻ na⁻ —ga⁻ jāyh⁻.

16 He⁻ ja⁻ ga⁻ hwēēy⁻ dsa⁻ he⁻ nē⁻ ta⁻ ja⁻.

17 He⁻ ja⁻ ga⁻ saah⁻ dsa⁻ he⁻ Sóstene hī⁻ ma⁻ hā⁻ goo⁻ gwah⁻ kiyh⁻. Ga⁻ kway⁻ kih⁻ ta⁻ ka⁻ hne⁻ kih⁻ nē⁻ ta⁻ ja⁻. Pero lle⁻ moh^h he⁻ ni⁻ miih⁻ sa⁻ ga⁻ jmeey⁻ he⁻ kiyh⁻.

18 Pero ga⁻ gya⁻ ga⁻ Paa⁻ cha⁻ miih⁻ jmi⁻ Corinto ja⁻. Ja⁻ ga⁻ ga⁻ hīyh⁻ juu⁻ kih⁻ lā⁻ jēē⁻ ooh⁻ jne⁻, ngooy⁻ ta⁻ hwa⁻ Siria, kyaah⁻ Aquila kyaah⁻ Priscila. Jāā⁻ jā⁻ ga⁻ dsa⁻ taayh⁻ neh⁻ barco jwii⁻ Cencrea, ga⁻ ti⁻ Paa⁻ lle⁻, ga⁻ jmeey⁻ kwaah⁻ go⁻ te⁻. Lā⁻ ja⁻ ga⁻ lā⁻ jnā⁻ ga⁻ jmeey⁻ koo⁻ hmooh⁻ kyaah⁻ Dio.

19 Ma⁻ ga⁻ lla⁻ nāāy⁻ Éfeso, ja⁻ jiih⁻ ga⁻ jā⁻ dsa⁻ kyaayh⁻. Ngooy⁻ ba⁻ Paa⁻ ta⁻ gwah⁻ na⁻ hlēēyh⁻ judiu.

20 He⁻ ja⁻ ga⁻ ngii⁻ judiu he⁻ ma⁻ jā⁻ ga⁻ Paa⁻ miih⁻ jmi⁻, pero sa⁻ ga⁻ heeyh⁻.

21 Ga⁻ hīyh⁻ juu⁻ kih⁻ lā⁻ jēē⁻ hī⁻ he⁻, ga⁻ siyh⁻:

—Jmee⁻ bi⁻ naahn⁻ jmi⁻ he⁻ tē⁻ Jerusalén. Pero koo⁻ ka⁻ lāh⁻ jān⁻ ya⁻ jēēn⁻ hnāh⁻, cher⁻ mah⁻ lā⁻ ja⁻ hnoo⁻ Dio.

Éfeso ja⁻ ga⁻ he⁻ Paa⁻ neh⁻ barco, ngaayh⁻ ta⁻ Jerusalén.

22 Ma⁻ ga⁻ looy⁻ Cesarea, ngaah⁻ bih⁻ ta⁻ Jerusalén na⁻ jmeey⁻ Dio kih⁻ ooh⁻ jne⁻ hī⁻ ma⁻ tāāh⁻ jee⁻ ja⁻. Ja⁻ ga⁻ ngooy⁻ ta⁻ jwii⁻ Antioquia ka⁻ lāh⁻.

23 Ga⁻ gyay⁻ miih⁻ jmi⁻ Antioquia, ja⁻ ga⁻ ya⁻ hēēy⁻ ka⁻ lāh⁻, ngooy⁻ lā⁻ koo⁻ lā⁻ koo⁻ jwii⁻ he⁻ nōo⁻ hwa⁻ Galacia, hi⁻ lā⁻ ja⁻ jwii⁻ he⁻ nōo⁻ hwa⁻ Frigia, na⁻ kway⁻ be⁻ kih⁻ lā⁻ jēē⁻ ooh⁻ jne⁻ hī⁻ ma⁻ tāāh⁻ lā⁻ kaa⁻ jee⁻ ja⁻.

Ga⁻ kwa⁻ Apolo juu⁻ jee⁻ jwii⁻ Éfeso

24 Ta⁻ ko⁻ jiih⁻ ja⁻, ga⁻ loo⁻ ta⁻ jwii⁻ Éfeso jāā⁻ judiu hī⁻ chee⁻ Apolo, hī⁻ ga⁻ lā⁻ chaa⁻ jee⁻ jwii⁻ Alejandria. Peer⁻ liyh⁻ kway⁻ juu⁻ kih⁻ Dio na⁻ hñaa⁻ lā⁻ jēē⁻ hi⁻ ma⁻ kyūuyh⁻ ra⁻ kēh⁻ ra⁻ lluu⁻ jee⁻ na⁻ si⁻ juu⁻ kih⁻ Dio.

25 Ga⁻ lā⁻ tēē⁻ bih⁻ ha⁻ lā⁻ la⁻ jwē⁻ kih⁻ Jesús hi⁻ ma⁻ hlēēyh⁻ lā⁻ kaa⁻ tuh⁻ dsēy⁻. Ma⁻ mi⁻ tēēy⁻ dsa⁻ na⁻ hñaa⁻ lā⁻ jēē⁻ ha⁻ lā⁻ la⁻ juu⁻ kih⁻ Jesús. Pero he⁻ saa⁻ dsa⁻ jmi⁻, ma⁻ la⁻ he⁻ ma⁻ jmee⁻ jwaa⁻ ba⁻ ma⁻ kyūuyh⁻.

26 Sa⁻ goyh⁻, ga⁻ looy⁻ hlēēyh⁻ dsa⁻ neh⁻ gwah⁻ kih⁻ judiu he⁻ chih⁻ Éfeso ja⁻. Pero lā⁻ ma⁻ ga⁻ nuu⁻ Aquila kyaah⁻ Priscila ha⁻ lā⁻ la⁻ juu⁻ he⁻ ma⁻ kwa⁻ Apolo ja⁻, he⁻ ja⁻ ga⁻ tēēy⁻ ta⁻ kiyh⁻ mah⁻ na⁻ heeh⁻ gyih⁻ ha⁻ lā⁻ la⁻ juu⁻ kih⁻ Dsa⁻ jōoh⁻ jnān⁻ jee⁻ sa⁻ ma⁻ kyūuyh⁻.

27 Ma⁻ ngēē⁻ he⁻ ja⁻, ga⁻ lā⁻ hnōo⁻ Apolo dsoo⁻ ta⁻ hwa⁻ Acaya. Hi⁻ lā⁻ jēē⁻ ooh⁻ jne⁻ hī⁻ ma⁻ tāāh⁻ kyaayh⁻ jee⁻ ja⁻, ga⁻ kway⁻ be⁻ kih⁻ hi⁻ ga⁻ siy⁻ koo⁻ je⁻ kih⁻ ooh⁻ jne⁻ hī⁻ ma⁻ tāāh⁻ Corinto he⁻ nōo⁻ hwa⁻ Acaya mah⁻ wa⁻ heeyh⁻ Apolo

lä⁻kaa⁻ tuh⁻ dsëy⁴. Hi⁺ ma' ga⁻llooy⁴ jee' ja⁻, ga⁻la⁺ llu⁺ cha⁻miih⁻ kih⁺ lä⁻jëë⁻ øøh⁺ jne' hi⁻ ga⁻heeh⁻ kih⁺ Dio, kih⁺ he⁻ llu⁺ dsë⁺ Dio kyaayh⁺.

²⁸ Lä⁻jiih⁺ jee' le', ga⁻ti⁻ ga⁻choo' Apolo juu' kyaah⁺ judiu dsa⁻kyaayh⁺. Ga⁻mi⁻jnaäy⁻ na⁻hñaa⁺ lä⁻jëë⁻ lä⁻koo⁻ jah⁺ juu' kih⁺ Dio mah⁺ lä⁻ngëëy⁺, Jesús he⁺ hi⁻ laa⁺ Cristo.

19

Ngoo' Paa' ta' jwii- Éfeso

¹ Ta⁻ko⁻jiih⁺ ma' gya' Apolo jwii⁻ Corinto, ngoo' Paa' jwë' hwa⁺ ba' lä⁻jiih⁺ ga⁻llooy⁺ jwii⁻ Éfeso. Ma' ga⁻llooy⁺ jee' ja⁻ ga⁻jeey⁺ ko⁻llaa⁺ øøh⁺ jne'.

² He⁻ja⁻ ga⁻ngii⁺ Paa' juu' kiyh⁺:

—¿Che' ga⁻tëeh⁺ hnäh⁺ Jmi⁻lle' Na⁻jngii⁺ lä⁻ ma' ga⁻heeh⁻ hnäh⁺ juu' kih⁺ Dsa⁻jøøh⁺ jnän⁺?

He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁺ dsa⁻ he':

—Ni⁻ sa⁻ ñe' jnääh⁺ hee⁻ ja⁻ Jmi⁻lle' Na⁻jngii⁺.

³ He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁺ Paa':

—¿Hee⁻ juu' ga⁻jmeeh⁺ hnäh⁺ dsoo⁺ he⁻ ga⁻saah⁻ hnäh⁺ jmi⁻?

Mah⁺ ga⁻jäh⁺ dsa⁻ he':

—Ga⁻saä⁻ jnääh⁺ jmi⁻ lä⁻hih⁺ ga⁻jmee⁺ Jwaa⁻ ba'.

⁴ Mah⁺ ga⁻jäh⁺ Paa' siyh⁺:

—Jwaa⁻ ga⁻choo⁺ jmi⁻ kih⁺ dsa⁻ hi⁻ ga⁻lä⁻dsaa⁻ dsë⁺ he⁻ ma' jmeey⁻ he⁻ hliih⁺. Ga⁻siyh⁺ dsa⁻ he': "Wa⁻lä⁻dsoo⁺ hoh⁺ hnäh⁺ kih⁺ hi⁻ jä⁻ këë⁻ ga⁻ki⁻ jnä⁻." Jwaa⁻ he⁺ ma' hlëeh⁺ kih⁺ Jesús hi⁻ laa⁺ Cristo.

⁵ Ma' ga⁻nuu⁻ dsa⁻ he' juu' ja⁻, ga⁻saay⁻ jmi⁻ lä⁻hih⁺ kih⁺ Jesús.

⁶ Lä⁻ ma' ga⁻kye⁻ Paa' goo⁻ në⁻ kiyh⁺, ga⁻jyoo⁺ Jmi⁻lle' Na⁻jngii⁺ në⁻ kih⁺ dsa⁻ he'. Lä⁻chah⁺ ja⁻ ga⁻hlëëyh⁻ jyoh⁺ juu' hi⁻ ga⁻løøy⁻ ngëëy⁻ juu' he⁻ ma' mi⁻ jnää⁻ Dio kiyh⁺.

⁷ Jee' lä⁻jëë⁻ dsa⁻ñuuh⁻ he' ma' tee⁺ gya⁻tuu⁺.

⁸ Uu⁻ sih⁻ he⁻ ga⁻gya⁻ Paa' jee' ja⁻, ma' dsooy⁻ gwah⁺ kih⁺ dsa⁻ judiu he⁻ chih⁺ jee' ja⁻. Sa⁻goyh⁻ ma' hlëëyh⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻mi⁻jnaäy⁻ na⁻hñaa⁺ lä⁻jëë⁻ ha⁻ lä⁻jää⁻ Dio dsa⁻ lä⁻hih⁺ kih⁺.

⁹ Pero ko⁻llaa⁺ dsa⁻ he' ma' hweh⁻ dsëy⁺, sa⁻ ga⁻jmeey⁻ dsoo⁺ dsëy⁺ kih⁺ Jesús. Wii⁺ ba' ga⁻hlëëyh⁺ kih⁺ Jesús to⁻lo⁻ në⁻ dsa⁻kyaayh⁺. He⁻ja⁻ ya⁻hëë⁻ Paa' jee' kih⁺ dsa⁻ he', ga⁻jäy⁺ øøh⁺ jne' ga⁻näy⁺ jee' chih⁺ sa⁻kwel⁺ kih⁺ hi⁻ chee⁻ Tiranno. Jee' ja⁻ ga⁻hlëëh⁺ Paa' øøh⁺ jne' juu' kih⁺ Jesús lä⁻jë⁻ jmi⁻.

¹⁰ Lä⁻ja⁻ ga⁻jmeey⁻ lä⁻jiih⁺ ga⁻të⁺ to⁺ ji⁻ ñe⁻. Lä⁻jwë⁺ ja⁻ lä⁻jëë⁻ judiu hi⁻ ma' chaa⁻ hwa⁺ Asia, hi⁻ lä⁻kye⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁺ judiu, ga⁻nuuy⁻ juu' kih⁺ Jesús Dsa⁻jøøh⁺ jnän⁺.

¹¹ He⁻ ba' che⁻ juh⁻gaa⁻ he⁻ ga⁻jmee⁺ Dio jee' ja⁻ ta⁻lä⁻ kih⁺ Paa'.

¹² Ma' dsa⁻nää⁺ dsa⁻ kyaah⁺ hmiih⁻ kih⁺ jee' ma' cheh⁺ Paa'. Koo⁻ ma' dsa⁻jnooh⁺ miih⁻ në⁻ kih⁺ Paa' hmiih⁻ sa⁻luu⁻ hi⁻ hmiih⁻ hii⁺ cha⁻ñe'. Hmiih⁻ ja⁻ ma' dsa⁻suuy⁻ dsa⁻dsaah⁺ kyaay⁺. Lä⁻ja⁻ ma' dsa⁻jä⁻ kiyh⁺ hi⁻ lä⁻kye⁻ jmi⁻lle⁻ hliih⁺ ma' hwëë⁻.

¹³ Hi⁻ ma' chaa⁻ ko⁻llaa⁺ judiu hi⁻ ma' ga⁻nää⁺ ta⁻kye⁺ ta⁻ñii⁺ ma' hwëëy⁻ jmi⁻lle⁻ hliih⁺ kih⁺ dsa⁻. Pero koo⁻ hä⁻, ja⁻ huud⁻dsë⁻ kiyh⁺ ma' hwëëy⁻ jmi⁻lle⁻ hliih⁺ kyaah⁺ be⁺ kih⁺ Jesús, ga⁻jäh⁺:

—Kyaah⁺ hih⁺ kih⁺ Jesús hi⁻ hlëëh⁺ Paa' kih⁺, jmeen⁻ hih⁺ hwëëh⁻ hnäh⁺.

14 He⁻ la⁻ ma' jmee⁺ lä⁺jëë⁺ gyeë⁺ joo⁺ dsa⁻ judiu hi⁻ ma' cheë⁻ Esceva, hi⁻ ma' laa⁺ jaa⁻ jmi⁻ dsa⁻ hi⁻ kye⁻ në⁻.

15 Pero ga⁺ jiih⁺ jmi⁻ lle⁺ hlih⁺ juu⁺ kyaah⁺ dsa⁻ he⁺, ga⁺ jäh⁺:

–Kyuu⁻ ba⁺ jnä⁺ Jesús, hi⁻ ma⁻ ba⁺ jnä⁺ hii⁻ he⁺ Paa⁺, pero hnäh⁺, sa⁺ kyuu⁻ ni⁻ miih⁻.

16 Dsa⁻ hi⁻ ma' kye⁻ jmi⁻ lle⁺ hlih⁺ he⁺, ni⁻ juu⁺ ga⁺ sa⁺ ga⁺ hiiy⁺, ga⁺ sooyh⁺ kih⁺ lä⁺ jëë⁺ gyeë⁺ dsa⁻ he⁺. Peer⁻ ga⁺ kway⁺ kih⁺, lä⁺ jiih⁺ ga⁺ jmääh⁺ dsoo⁺, ga⁺ kyuu⁻ to⁺ lo⁺ kwayh⁻.

17 Lä⁺ jëë⁺ dsa⁻ judiu hi⁻ kyaah⁺ dsa⁻ hi⁻ sa⁺ laa⁺ judiu hi⁻ ma' tääh⁺ Éfeso ga⁺ lä⁺ goyh⁺ jwërte ma⁺ ga⁺ nuuy⁺ ha⁻ lä⁺ ga⁺ la⁺ kih⁺ dsa⁻ he⁺. He⁻ ja⁻ ga⁺ jmeey⁺ juuh⁻ kih⁺ Jesús.

18 Hi⁻ jwëë⁺ dsa⁻ hi⁻ ga⁺ heeh⁻ juu⁺ kih⁺ Dio ga⁺ mi⁺ jnääh⁻ to⁺ lo⁺ në⁻ øøyh⁻ lä⁺ jë⁺ he⁻ hlih⁺ he⁻ ma' jmeey⁺.

19 Hi⁻ ja⁻ ba⁺ lä⁺ ja⁻ jwëë⁺ hi⁻ ma' tëë⁻ ji⁻ nah⁺ ma' dsa⁻ kay⁺ je⁻ hlih⁺ ja⁻, mah⁺ ma' dsa⁻ jey⁺ cha⁺ në⁻ jee⁺ lä⁺ jëë⁺. Hi⁻ ma' ga⁺ jmeeh⁺ dsa⁻ kwaat⁺ joh⁺ kyeë⁺ jee⁺ lä⁺ jë⁺ mo⁺ je⁻ ja⁻, ya⁺ hii⁺ kwaat⁺ to⁺ lo⁺ gya⁺ mil kuu⁺ tøø⁻.

20 Lä⁺ ja⁻ ga⁺ lä⁺ jwëë⁺ cha⁻ ga⁺ miih⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁺ nuu⁺ juu⁺ kih⁺ Dio hi⁻ ga⁺ jëëy⁺ ha⁻ koh⁺ be⁺ sa⁺ cha⁻ kih⁺ Dio.

21 Ma⁺ ngëë⁺ he⁻ ja⁻, ga⁺ jmeey⁺ Paa⁺ huu⁺ dsë⁻ dsooy⁺ ka⁺ läh⁺ ta⁺ hwa⁺ Macedonia hi⁻ ta⁺ hwa⁺ Acaya. Ja⁻ ga⁺ dsaayh⁺ ta⁺ Jerusalén. Hi⁻ ga⁺ jäh⁺:

–Ma⁺ lä⁺ hii⁺ miih⁻ jmi⁻ gyan⁺ Jerusalén, ma⁺ ra⁺ he⁻ jmee⁺ bii⁻ niin⁻ ta⁺ Roma.

22 Uu⁺ hi⁻ ma' jmee⁺ ko⁻ jøh⁺ kyaayh⁺ ga⁺ cheey⁺ ta⁺ hwa⁺ Macedonia, ga⁺ cheey⁺ Timotä kyaah⁺ Erasto. Pero ga⁺ jä⁻ ga⁺ Paa⁺ miih⁻ jmi⁻ hwa⁺ Asia ja⁻.

Ga⁺ lä⁺ hnee⁺ dsa⁻ hi⁻ ma' chaq⁻ jwii⁻ Éfeso kyaah⁺ Paa⁺

23 Jmi⁻ ja⁻ ga⁺ lä⁺ cha⁺ koo⁻ hni⁻ juuh⁻ jee⁺ jwii⁻ Éfeso, kwaat⁺ kih⁺ ju⁺ hmëë⁺.

24 Jee⁺ ja⁻ ma' gya⁺ jaa⁻ dsa⁻ cheë⁻ Demetrio hi⁻ ma' kwa⁺ ta⁺ he⁻ jmee⁺ dsa⁻ gwah⁺ pih⁺ kyaah⁺ në⁻ tøø⁻ jmah⁺ he⁻ la⁺ heeh⁻ gwah⁺ kih⁺ Diana he⁻ ma' chih⁺ jee⁺ jwii⁻ ja⁻. Kyaah⁺ ta⁺ ja⁻ ma' liyh⁺ cha⁻ miih⁻ kuu⁺ kyaah⁺ dsa⁻ kyaayh⁺.

25 He⁻ ja⁻ ga⁺ jøøyh⁻ lä⁺ jëë⁺ dsa⁻ hi⁻ ma' jmee⁺ ta⁺ kiyh⁺ hi⁻ jñah⁺ ga⁺ dsa⁻ hi⁻ ma' jmee⁺ ja⁻ ba⁺ ta⁺ ja⁻, mah⁺ ga⁺ ssiyh⁻:

–Dsa⁻ ñuu⁺, ñeh⁺ ba⁺ hnäh⁺ kwee⁺ lëh⁺ jne⁺ cha⁻ miih⁻ kuu⁺ kyaah⁺ ta⁺ la⁻.

26 Pero na⁺ ma⁺ jëë⁺ jne⁺ hi⁻ ma⁺ nuu⁺ jne⁺ ngë⁺ Paa⁺ Éfeso la⁻ mi⁺ gaay⁺ jwëë⁺ dsa⁻. Hi⁻ ja⁻ ma⁺ la⁺ jee⁺ la⁺ jmeey⁺ lä⁺ na⁻. Lä⁺ ga⁺ dsa⁺ hwa⁺ Asia ma⁺ mi⁺ gaay⁺ jwëë⁺ dsa⁻, jäh⁺: “Ja⁻ Dio he⁺, hih⁺ dio hi⁻ jmää⁺ dsa⁻ kyaah⁺ goo⁻.”

27 He⁻ ja⁻ hii⁺ goo⁻ wa⁺ ra⁺ ga⁺ heey⁺ ta⁺ jñän⁺ la⁻, hi⁻ mo⁺ so⁺ tooh⁺ dsa⁻ ta⁺ gwah⁺ kih⁺ dio Diana jñän⁺ hi⁻ lä⁺ ja⁻ mo⁺ so⁺ jmeey⁺ juuh⁻ kih⁺ Diana, hi⁻ hnaah⁺ lä⁺ jëë⁺ dsa⁻ chaq⁻ hwa⁺ Asia hi⁻ lä⁺ kaa⁻ jmi⁻ gyuu⁺ ka⁺ läh⁺.

28 Ma⁺ ga⁺ nuu⁺ dsa⁻ he⁺ juu⁺ ja⁻, ga⁺ lä⁺ lleey⁺ jwërte hi⁻ ga⁺ loøoy⁺ tooyh⁻ cha⁻ miih⁻ miih⁺, ma⁺ jäh⁺:

–iHe⁻ ba⁺ che⁻ jøøh⁺ Diana hi⁻ cheh⁺ Éfeso la⁻!

29 He⁻ ja⁻ ga⁺ kah⁺ ga⁺ gwëh⁺ huu⁺ dsë⁻ kih⁺ lä⁺ jëë⁺ dsa⁻ hi⁻ ma' chaq⁻ jee⁺ jwii⁻ ja⁻. Koo⁻ mi⁺ ba⁺ ga⁺ jmeey⁺ ga⁺ saayh⁺ Gayo kyaah⁺ Aristarco na⁺ jääy⁺ jee⁺ dsa⁻ nëe⁺ dsa⁻ kyaayh⁺. Lä⁺ uu⁺ dsa⁻ ñuu⁺ he⁺ chaq⁻ Macedonia hi⁻ ma' jmeey⁺ ko⁻ jøh⁺ kyaah⁺ Paa⁺.

30 Hnøø⁺ Paa⁺ ma⁺ dsa⁻ hlëeh⁺ kyaah⁺ dsa⁻ he⁺ pero sa⁺ ga⁺ kwa⁺ øøh⁺ jne⁺ jwë⁺ ma⁺ dsooy⁺.

³¹ Hi⁻ lä⁻ja⁻ kō⁻llaä⁻ hi⁻ ma⁻ laä⁻ ta⁻ hwa⁻ Asia ja⁻, ma⁻ jwayh⁻ kyaah⁻ Paa⁻. He⁻ja⁻ ga⁻cheey⁻ juu⁻ kih⁻, ga⁻chüüy⁻ kyaah⁻ Paa⁻ mah⁻ sa⁻ dsooy⁻ jee⁻ tääh⁻ dsa⁻ he⁻.

³² Ga⁻kah⁻ ga⁻gwëh⁻ go⁻te⁻ huü⁻dsë⁻ kih⁻ lä⁻jëë⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ tääh⁻ jee⁻ ja⁻. Kah⁻ ba⁻ ma⁻ hlëeh⁻ lä⁻jaä⁻ lä⁻jaä⁻. Hi⁻ jwëë⁻ ga⁻ hi⁻ sa⁻ ma⁻ ñe⁻ hee⁻ kih⁻ ja⁻ he⁻ ma⁻ tääh⁻ jee⁻ ja⁻.

³³ He⁻ja⁻ dsa⁻ judiu ga⁻hñaay⁻ na⁻koh⁻ Alejandro jee⁻ kih⁻ lä⁻jëë⁻ dsa⁻ he⁻ mah⁻ na⁻jääy⁻ ta⁻ cha⁻ñe⁻. He⁻ja⁻ ga⁻jmeey⁻ Alejandro lii⁻ kyaah⁻ gooy⁻, hnøøy⁻ ma⁻ hlëeyh⁻ jwoo⁻ kih⁻ judiu.

³⁴ Pero ma⁻ ga⁻lä⁻kyuu⁻ dsih⁻ laay⁻ judiu, koo⁻ hä⁻ ba⁻ ga⁻tooh⁻ lä⁻jëë⁻ miih⁻. Miih⁻ ga⁻ sa⁻ ga⁻të⁻ to⁻ hor⁻ ga⁻jmeey⁻ lä⁻ja⁻, ma⁻ jäh⁻y⁻:

—iHe⁻ ba⁻ che⁻ jøøh⁻ Diana hi⁻ cheh⁻ Éfeso la⁻!

³⁵ Lä⁻jiih⁻ jaä⁻ të⁻je⁻ kyaä⁻ jee⁻ jwii⁻ ja⁻, ga⁻jmeey⁻ hih⁻ he⁻ tü⁻ dsa⁻ he⁻ tooh⁻ miih⁻, ga⁻jäh⁻y⁻:

—Nuü⁻ da⁻ hnäh⁻ hi⁻ chaä⁻ Éfeso la⁻. Ga⁻lä⁻jëë⁻ ba⁻ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁻ ñe⁻, koo⁻ jee⁻ la⁻ ba⁻ la⁻ to⁻ñe⁻ jee⁻ jmeey⁻ dsa⁻ juuh⁻ kih⁻ gwah⁻ kih⁻ Diana he⁻ chih⁻ jee⁻ la⁻ jnän⁻ hi⁻ lä⁻ja⁻ ka⁻läh⁻ heeh⁻ kiyh⁻ he⁻ ja⁻ kih⁻ Júpiter.

³⁶ Ni⁻ jaä⁻ sa⁻ le⁻ jäh⁻ sa⁻ dsoo⁻. He⁻ja⁻ jwahn⁻, tü⁻ hnäh⁻, ta⁻ jmeey⁻ hnäh⁻ na⁻koh⁻ wa⁻ la⁻ cha⁻ la⁻.

³⁷ Hiih⁻ uu⁻ dsa⁻ ñuu⁻ hi⁻ ma⁻ ya⁻ jääh⁻ hnäh⁻ la⁻, sa⁻ ma⁻ mi⁻kwayh⁻ gwah⁻ jnän⁻, ni⁻ sa⁻ ma⁻ hlëeyh⁻ hliih⁻ kih⁻ dio jnän⁻.

³⁸ Cher⁻mah⁻ cha⁻ hnii⁻ kih⁻ dsa⁻ kyaah⁻ Demetrio kyaah⁻ jñah⁻ dsa⁻, cha⁻ ba⁻ nē⁻ta⁻ jee⁻ le⁻ mi⁻ee⁻ juu⁻ na⁻. Jee⁻ ja⁻ ba⁻ lle⁻ kih⁻ hnii⁻ kih⁻ dsa⁻.

³⁹ Cher⁻mah⁻ cha⁻ ga⁻ he⁻ sa⁻ hii⁻ lä⁻ee⁻ kyah⁻ hnäh⁻, le⁻ mi⁻ee⁻ jne⁻ lä⁻ ma⁻ dsa⁻ ñee⁻ dsa⁻ mada⁻ kih⁻ dsa⁻ ta⁻.

⁴⁰ Pero he⁻ jmeey⁻ jne⁻ la⁻, hii⁻ goo⁻ dsa⁻ bääh⁻ jne⁻ he⁻ tøøh⁻ jne⁻ cha⁻ miih⁻ miih⁻. Hee⁻ juu⁻ dsa⁻ kwan⁻ cher⁻ mah⁻ ga⁻ tëeh⁻ dsa⁻ ta⁻ jne⁻ kih⁻ he⁻ tøøh⁻ jne⁻ miih⁻ jee⁻ la⁻.

⁴¹ Kō⁻ ja⁻ ba⁻ te⁻ ga⁻ hlëeh⁻ të⁻je⁻ he⁻, mah⁻ ga⁻ hih⁻ juu⁻ kih⁻ dsa⁻ jwii⁻.

20

Ngoo⁻ Paa⁻ ta⁻ hwa⁻ Macedonia hi⁻ ta⁻ hwa⁻ Grecia

¹ Ma⁻ ngëë⁻ ma⁻ dsaa⁻ juu⁻ ja⁻, ga⁻ tëeh⁻ Paa⁻ øøh⁻ jne⁻, ga⁻ kwëeyh⁻ nuuh⁻ mah⁻ ga⁻ eey⁻, ja⁻ ga⁻ ga⁻ hih⁻ juu⁻, ngoo⁻ ta⁻ Macedonia.

² Ga⁻ ngëey⁻ lä⁻je⁻ jwii⁻ mäh⁻ jee⁻ ma⁻ tääh⁻ øøh⁻ jne⁻, ga⁻ hlëeh⁻ gyih⁻ mah⁻ tëëy⁻ cha⁻ ga⁻ miih⁻ be⁻. Lä⁻ja⁻ ga⁻ jmeey⁻ lä⁻jiih⁻ ga⁻ lloo⁻y⁻ hwa⁻ Grecia (ja⁻ ba⁻ jee⁻ chee⁻ Acaya).

³ Jee⁻ ja⁻ ga⁻ gyay⁻ uu⁻ sih⁻. Ma⁻ ga⁻ të⁻ jmi⁻ he⁻ dsa⁻ hey⁻ barco he⁻ dsooy⁻ ta⁻ hwa⁻ Siria, ga⁻ lä⁻ ñey⁻ ma⁻ la⁻ juu⁻ kih⁻ judiu he⁻ saah⁻ dsih⁻. He⁻ ja⁻ ga⁻ mi⁻ siü⁻ huü⁻ dsë⁻ ko⁻ llaä⁻ øøh⁻ jne⁻ ga⁻ jmeey⁻ kō⁻ jøh⁻ kyaayh⁻ lä⁻ ga⁻ të⁻ hwa⁻ Asia. Jaä⁻ hi⁻ he⁻, chee⁻ Sópater hi⁻ chaä⁻ Berea. Hi⁻ jñah⁻ chee⁻ Aristarco kyaah⁻ Segundo hi⁻ chaä⁻ Tesalónica. Hi⁻ jñah⁻ chee⁻ Gayo hi⁻ chaä⁻ Derbe hi⁻ Timotä. Jñah⁻ chee⁻ Tíquico hi⁻ Tróximo hi⁻ chaä⁻ hwa⁻ Asia.

⁴ Hi⁻ ko⁻ llaä⁻ øøh⁻ jne⁻ ga⁻ jmeey⁻ kō⁻ jøh⁻ kyaayh⁻ lä⁻ ga⁻ të⁻ hwa⁻ Asia. Jaä⁻ hi⁻ he⁻, chee⁻ Sópater hi⁻ chaä⁻ Berea. Hi⁻ jñah⁻ chee⁻ Aristarco kyaah⁻ Segundo hi⁻ chaä⁻ Tesalónica. Hi⁻ jñah⁻ chee⁻ Gayo hi⁻ chaä⁻ Derbe hi⁻ Timotä. Jñah⁻ chee⁻ Tíquico hi⁻ Tróximo hi⁻ chaä⁻ hwa⁻ Asia.

⁵ Ga⁻ lä⁻ jëë⁻ hi⁻ he⁻ ga⁻ lä⁻ jää⁻ na⁻ jääy⁻ jnäh⁻ lä⁻ ga⁻ të⁻ Troa.

6 Hi⁻ jnääh¹, ma⁻la⁺ ma⁻goh⁻ jmii⁺ kih¹ he⁻ñiih⁺ he⁻ sa⁻ kyaah¹ levadura, ga⁻tooh¹ jnääh¹ neh⁻ barco jwii⁻ Filipino. Ga⁻hya⁻ ga⁻ hña⁺ jmii⁺, ja⁻ga⁻ ga⁻jee¹ jnääh¹ dsa⁻kyaahn¹ hi⁻ ma⁻tääh¹ jøø⁻ Troa. Jee¹ ja⁻ ga⁻jä⁺ jnääh¹ gyii¹ jmii⁺.

Ga⁻gwii⁻ Eutico jee¹ gyay¹ nuuy⁻ juu¹ kih¹ Paa¹

7 To⁻nē⁺ jmii⁺ kih¹ seman⁻, ga⁻tooh¹ jnääh¹ ko⁻jøh⁺ kyaah¹ øøh¹ jne⁻ jee¹ ma⁻ kih¹ jnääh¹ ma⁻nuu⁺ kih¹ Jesús. He⁻ja⁻ ga⁻løø⁻ Paa¹ kwa⁻ juu¹. Juu¹ ja⁻ ga⁻kyoo¹ lä⁻jiih¹ ga⁻tē⁺ koo⁻ lla⁻nuu⁺, kih¹ he⁻ ga⁻jmeey¹ huu⁺dsē⁻ dsooy¹ ta⁻ jee¹ jyoh¹ wa⁻ ga⁻jnä⁺ jyoh¹ jmii⁺.

8 Hi⁻ ma⁻tøø⁻ cha⁻miih⁻ mi⁻sē⁺ he⁻ na⁻hih⁻ je⁻ cháneh⁻ jee¹ ga⁻tē⁺ hnē⁻ jwēē⁺ hne⁻ jee¹ ma⁻tøøh¹ jnääh¹ ja⁻.

9 Jaa⁻ chih⁻ hi⁻ cheē⁻ Eutico ma⁻ gyay¹ hoo⁻ ventan jee¹ ma⁻tøøh¹ jnääh¹. Jee¹ gyay¹ ja⁻, ga⁻gwiiy⁻ ñiih⁺ kih¹ he⁻ ga⁻kyoo¹ juu¹ he⁻ ma⁻ kwa⁻ Paa¹. Jee¹ na⁻gwiiy⁻ ja⁻, ga⁻tayh¹ lä⁻ ga⁻tē⁺ hwa¹. Ma⁻na⁻juuy¹ ma⁻ ga⁻chah⁻ dsih⁻.

10 He⁻ja⁻ ga⁻jñaa⁺ Paa¹, ngooy¹ na⁻ēey⁺ chih¹ he⁻. Mah¹ ga⁻jäh⁺:

–Ta⁻ jwaa⁺ hnäh⁺, jiih⁺ ba⁻ chih⁻ la⁻.

11 He⁻ja⁻ ga⁻wii⁻ Paa¹ ka⁻läh⁺ jee¹ ma⁻tøøh¹ jnääh¹, ja⁻ga⁻ ga⁻tooh¹ jnääh¹ ga⁻kih¹ ga⁻hih¹ jnääh¹ ma⁻nuu⁺ kih¹ Jesús. Ma⁻ngēē⁻ he⁻ ja⁻, ngoo⁻ bih¹ hlēēyh⁻ lä⁻jiih¹ ga⁻jnä⁺. Ja⁻ga⁻ ngooy¹ ta⁻ jee¹ jyoh¹.

12 Peer⁻ ga⁻nøh⁻ dsē⁻ dsa⁻ he⁻ kih¹ he⁻ jiih⁺ ba⁻ chih⁻ kyaay¹, hi⁻ ga⁻tēēy⁻ ga⁻näay¹ kiyh¹.

Ya⁻hēē⁺ Paa¹ jee¹ jwii⁻ Troa ngooy¹ lä⁻ ga⁻tē⁺ jee¹ jwii⁻ Mileto

13 Ga⁻tooh¹ jnääh¹ neh⁻ barco, mah¹ lla⁻nøø⁻ jnääh¹ jää⁺ lä⁻ ga⁻tē⁺ jwii⁻ Asón. Jee¹ ja⁻, ga⁻jää⁺ jnääh¹ Paa¹ lä⁻koo⁻ la⁺ mada⁻ nuuh⁻ jnääh¹, jēēh⁺ jwē⁺ hwa¹ ba⁻ ngooy¹ ta⁻ ja⁻.

14 Ma⁻ ga⁻lloo⁻ Paa¹ jee¹ tøøh¹ jnääh¹ jwii⁻ Asón ja⁻, ga⁻tooh¹ jnääh¹ neh⁻ barco kyaayh¹, ga⁻lla⁻nøø⁻ jnääh¹ jwii⁻ Mitilene.

15 Jee¹ ga⁻tē⁺ to⁺ jmii⁺, ga⁻ngēē⁻ jnääh¹ jäh⁺ jwii⁻ he⁻ cheē⁻ Quío. Jee¹ ga⁻tē⁺ hnē⁻ jmii⁺, ga⁻lla⁻nøø⁻ jnääh¹ jwii⁻ Samo jee¹ hwēē⁻ barco. Jee¹ ga⁻tē⁺ kye¹ jmii⁺, ja⁻ga⁻ ga⁻tēē⁺ jnääh¹ jwii⁻ Mileto.

16 Sa⁻ ma⁻ hnøø⁻ Paa¹ ma⁻ jä⁺ ki⁻wēē⁺ hwa¹ Asia, he⁻ja⁻ koo⁻ ga⁻ngēē⁻ bih¹ kih¹ jwii⁻ Éfeso. Ga⁻jmeey¹ bli⁻ he⁻ llaayh⁻ lä⁻ ga⁻tē⁺ Jerusalén mah¹ tēēy¹ jmii⁺ Pentecosté cher¹ mah¹ ga⁻la⁺.

Ga⁻hlēēh⁺ Paa¹ kyaah¹ hi⁻ kye⁻ nē⁻ kih¹ gwah⁺ jwii⁻ Éfeso

17 Lä⁺ ma⁻ gya¹ Paa¹ jwii⁻ Mileto, ga⁻cheey¹ juu¹ he⁻ ya⁻nää⁺ dsa⁻gyuu⁺ hi⁻ kye⁻ nē⁻ kih¹ øøh¹ jne⁻ jwii⁻ Éfeso.

18 Ma⁻ ga⁻lla⁻nää⁺ hi⁻ he⁻ jee¹ gya¹ Paa¹, ga⁻jäh⁺ Paa¹ siiyh⁻:

–Ma⁻ ñeh⁺ ba⁻ hnäh⁺ ha⁻ lä⁻ ga⁻jmeen¹ jee¹ kyah¹ hnäh⁺ lä⁻ ma⁻ to⁻ nē⁻ jan¹ ta⁻ hwa¹ Asia la⁻ lä⁻jiih¹ na⁺.

19 Ni⁻ miih⁻ sa⁻ ga⁻jmään⁺ hñii⁺ jøøh¹ lä⁻ ma⁻ ga⁻gyan¹ kyaah¹ hnäh⁺ kwan⁺ juu¹ kih¹ Dio. Ja⁻ he⁻ koo⁻ jiih⁺ ga⁻tuun⁺ jmii⁺ haa⁻ mi⁻nēn⁻ kyah¹ hnäh⁺. Joh¹ jiih⁺ sa⁻ ga⁻jēēn⁺ wii⁺ kih¹ lä⁻jē⁻ he⁻ ma⁻ hnøø⁻ dsa⁻ judiu ma⁻ jmee¹ kin⁻.

20 Sa⁻ cha⁻ ga⁻jmeen¹ kwaat⁻ che⁺ hii⁺ goo⁻ kin⁻ jee¹ ga⁻jmeen¹ he⁻ llu⁺ kyah¹ hnäh⁺. Ga⁻hlēēhn⁺ hnäh⁺ jee¹ jä⁺ dsa⁻ hi⁻ lä⁻ja⁻ cháneh⁻ kyah¹ hnäh⁺ ka⁻läh⁺.

21 Hnäh⁺ judiu hi⁻ hnäh⁺ hi⁻ sa⁻ laa⁺ judiu, ga⁻jwēēhn⁺ hnäh⁺ jeeh¹ hnäh⁺ kih¹ Dio hi⁻ wa⁻ lä⁻dsoo⁻ hoh⁺ hnäh⁺ kih¹ Jesucristo Dsa⁻jøøh¹ jnän⁻.

22 Hi na ma hääñ jwë ngaahn ta Jerusalén lä jøø Jmi lle Na jngii kin .
Ni sa man he dsa ngëen jee ja .

23 Koo he la ba man . Lä kaa jwii jee niin dsa ngëen wi , taah dsa
jnä neh ñe , jah Jmi lle Na jngii .

24 Pero ni miih sa jmeen he che chaan o he juun . Jëë ba dsen
ngoon ta chañe kyaah ta he na hñaan , lä jiih mi ten ta he ga tooh
Jesús goon mah kwan ju hmëë he mi jnäa ha lä koo hnää Dio jne .

25 Man kwee ni ja jee lä jëë hnäh mo so jëeh hnäh jnä , lä jëë
hnäh hi ma nuu juu he kwan ha lä jää Dio dsa lä hih kih .

26 He ja jwëehn hnäh jmi na , ni ja dsa mo so na bäähn , sa cha
dsoo dsëen ni miih .

27 Jëeh , ni miih sa ga lä gohn , ga mi jnäan na hñaa lä jëë juu kih
Dio kyah hnäh .

28 He ja jwëehn hnäh , hää hnäh hñaa hi hää lä jëë dsa kyaah
hnäh . Ma na hñaa hnäh kih Jmi lle Na jngii mah jëeh hnäh dsa
kyaah hnäh . He ja hää hnäh kwee lä jëë hi laa kya Dsa jøøh jnän
hi ga laa jne kyaah jma kih .

29 Jëeh , man kwee ha lä le wa ra ngaahn . Ya nää jee kyah hnäh hi
laa lä koo jah hää . Ni miih sa jä lä ñih dsëy kih dsa kya Dio .

30 Hi ja ba jee kyah hnäh hwëë hi jmee ra këh ju dsoo mah jääy øøh
jne lä hyoh dsëy .

31 Go taah hnäh leeh hnäh . Mi dsooh da hoh hnäh ha lä ga jmeen
ta koo jiih hnë ji ñe he ga gyan kyaah hnäh . Lä jmi lä hwë , sa ga tun
ma kwëehn hnäh nuuh , lä jiih ga tuun jmi he haa mi nën kih lä ja
lä ja hnäh .

32 Na na øøhn , taahn hnäh goo Dio . Jä hnäh kyaah juu kiyh he
mi jää jne . Juu na kye be he jmee dsa nøon ta chañe hnään Dio
cha ga miih mah hñah jne heen koo jøh kyaah lä jëë hi na jngëë .

33 Sa ga lä hee dsen kúnø kuu tøø ni hmih he cha kih dsa .

34 Ma ñeh ba hnäh , ga jmee ba jnä ta ha jee ga jnä he ga jmee bii
kin hi lä kye kih dsa kyaahn .

35 Ma ra he ga jmee ba jnä ta kyaah goon mah lä tëeh hnäh jmeeh
hnäh lä koh jmee jnä hi lä ja jmeeh hnäh be kih hi ta ñee . Mi dsooh
da hoh hnäh juu kih Jesús Dsa jøøh jnän , hi ga jah : “Llu ga la kih hi
kwa lä koh ga hi hyoh .”

36 Ma ngëë ma jah Paa lä ja , ga juuyh jney kyaah lä jëë øøh jne he ,
ga ngiy kiyh kih Dio .

37 Lä jëë øøhn jne he ga ki ga hooch cha miih . Ga eey Paa mah
ga chuyh kih .

38 Ga lä meeh dsë jwërte dsa gyuu he kih he ga jah Paa : “Mo so jëeh
ga jnä ka lah .” Ja ga ga nääy na jääy Paa ta jee ma hi barco .

21

Ngaah Paa ta Jerusalén

1 Ja jiih ga jä øøh jne he . Hi ga tooh ba jnäah neh barco . Koo dsoo ba
ngoo barco ja ta Cos . Ma ga jnä jyoh jmi , ga lla nøø jnäah jwii Roda .
Ma ngëë ja ga nøø jnäah ta jwii Pátara .

² Pátara ja⁻ ga⁻ jée⁻ jnääh⁺ koq⁻ barco he⁻ ngoo⁺ ta⁺ Fenicia. Neh⁺ ja⁻ ga⁻ tooh⁻ jnääh⁺ ga⁻ nøø⁺ jnääh⁺ ta⁺ ja⁺.

³ Jee⁻ ga⁻ nøø⁺ jnääh⁺ ja⁻, ga⁻ jée⁻ jnääh⁺ hwa⁺ Chipre he⁻ hä⁻ jee⁻ jmi⁻ ñeeh⁻. Hwa⁺ ja⁻ ga⁻ jã⁻ jwoo⁻ ra⁻ këh⁻ ta⁺ jee⁻ ga⁻ ngëe⁻ jnääh⁺ ta⁺ hwa⁺ Siria. Ga⁻ ngëe⁻ ba⁻ jnääh⁺ lä⁻ jiih⁻ ga⁻ tēē⁻ jnääh⁺ Tiro he⁻ nøø⁺ hwa⁺ kih⁺ Siria, jëeh⁻ jee⁻ ja⁻ hwëe⁻ dsa⁻ løø⁻ he⁻ kye⁻ barco.

⁴ Ma⁻ ga⁻ tooh⁻ jnääh⁺ jee⁻ jwii⁻ Tiro ga⁻ jee⁻ jnääh⁺ øøh⁺ jne⁻ hi⁻ ma⁻ tääh⁻ jee⁻ ja⁻. Hi⁻ ga⁻ jã⁻ jnääh⁺ kiyh⁺ gyii⁻ jmi⁻. Øøh⁺ jne⁻ he⁻ ga⁻ hlëeyh⁺ Paa⁻ lä⁻ kqoh⁻ ga⁻ mi⁻ jnää⁻ Jmi⁻ lle⁻ Na⁻ jngii⁻ kiyh⁺ he⁻ sa⁻ ma⁻ dsaayh⁺ ta⁺ Jerusalén.

⁵ Ma⁻ ga⁻ dsëē⁻ jmi⁻ ja⁻, lä⁻ jëē⁻ øøh⁺ jne⁻ hi⁻ chaa⁻ jee⁻ ja⁻, hi⁻ më⁻ hi⁻ ñuu⁻ lä⁻ kye⁻ chih⁻ pih⁻, ga⁻ jmeey⁻ ko⁻ jøh⁻ kyaah⁺ jnääh⁺ lä⁻ ga⁻ tē⁻ chuu⁻ jwii⁻, jee⁻ la⁻ cha⁻ hoo⁻ jmi⁻ ñeeh⁻. Jee⁻ ja⁻ ga⁻ juuh⁻ jnääh⁺ jnën⁻ ga⁻ ngii⁻ jnääh⁺ kih⁺ Dio.

⁶ Ga⁻ eē⁻ jnääh⁺ øøh⁺ jne⁻ he⁻ lä⁻ jaa⁻ lä⁻ jaa⁻ jnääh⁺, ja⁻ ga⁻ ga⁻ tooh⁻ jnääh⁺ neh⁻ barco, hi⁻ ga⁻ nää⁻ ba⁻ øøh⁺ jne⁻ he⁻ cha⁻ neh⁻ kih⁺.

⁷ Ga⁻ hwii⁻ jnääh⁺ Tiro, ga⁻ nøø⁺ jnääh⁺ ta⁺ Tolemaida. Ma⁻ ga⁻ lla⁻ nøø⁺ jnääh⁺ Tolemaida ja⁻, na⁻ jëē⁻ jnääh⁺ øøh⁺ jne⁻ hi⁻ chaa⁻ jee⁻ ja⁻. Ga⁻ jã⁻ jnääh⁺ koq⁻ jmi⁻ kyaayh⁺.

⁸ Ma⁻ ga⁻ jnã⁻ jyoh⁻ jmi⁻, ga⁻ hwii⁻ jnääh⁺ Tolemaida, ga⁻ nøø⁺ jnääh⁺ ta⁺ Cesarea. Ma⁻ ga⁻ tēē⁻ jnääh⁺ Cesarea ja⁻, ga⁻ nøø⁺ jnääh⁺ kih⁺ Felipe hi⁻ ma⁻ kwa⁻ ju⁻ hmëe⁻ hi⁻ ma⁻ laay⁻ jaa⁻ kih⁺ jee⁻ lä⁻ jëē⁻ gyeē⁻ hi⁻ ma⁻ kwa⁻ be⁻ kih⁺ apóstole jãä⁻. Jee⁻ ja⁻ ga⁻ jã⁻ jnääh⁺ kih⁺ Felipe he⁻.

⁹ Felipe he⁻ ma⁻ chaa⁻ kyeē⁻ jo⁻ miiy⁻ hi⁻ ma⁻ tääh⁻ hñii⁻, hi⁻ ma⁻ ngëe⁻ juu⁻ kih⁺ Dio.

¹⁰ Ma⁻ hya⁻ cha⁻ miih⁻ jmi⁻ tøøh⁺ jnääh⁺ jee⁻ ja⁻, ma⁻ ga⁻ lloo⁻ jaa⁻ dsa⁻ chaa⁻ Judea hi⁻ chee⁻ Agabo hi⁻ ma⁻ ngëe⁻ juu⁻ kih⁺ Dio.

¹¹ Ma⁻ ga⁻ llooy⁻ jee⁻ tøøh⁺ jnääh⁺, ga⁻ lley⁻ loo⁻ he⁻ hä⁻ tuh⁺ Paa⁻, mah⁻ ga⁻ hñuu⁻ goo⁻ tiy⁻ hñiiy⁻, ga⁻ jãyh⁻:

—Jäh⁻ Jmi⁻ lle⁻ Na⁻ jngii⁻, ja⁻ ba⁻ lä⁻ kqoh⁻ na⁻ hñuun⁻ la⁻, ja⁻ ba⁻ lä⁻ la⁻ hñuu⁻ dsa⁻ judiu⁻ juu⁻ loo⁻ la⁻ jee⁻ jwii⁻ Jerusalén mah⁻ ngëey⁻ goo⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁻ judiu.

¹² Ma⁻ ga⁻ nuu⁻ jnääh⁺ juu⁻ kiyh⁺, ga⁻ chu⁻ jnääh⁺ cha⁻ miih⁻ kyaah⁺ Paa⁻. Sa⁻ ma⁻ kwa⁻ jnääh⁺ jwë⁻ ma⁻ dsaayh⁺ ta⁺ Jerusalén, hi⁻ ja⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻ ma⁻ jäh⁻ øøh⁺ jne⁻ hi⁻ ma⁻ chaa⁻ jee⁻ ja⁻.

¹³ He⁻ ja⁻ ga⁻ jãyh⁻:

—¿He⁻ la⁻ hooh⁻ hnäh⁻ kin⁻, he⁻ la⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ meeh⁻ dsën⁻? Heēh⁻ ba⁻ jnã⁻ cher⁻ mah⁻ ga⁻ hñuu⁻ dsa⁻ jnã⁻. Ma⁻ ke⁻ ga⁻ jngëeh⁻ dsa⁻ jnã⁻ ta⁺ Jerusalén, lä⁻ jë⁻ ba⁻ heēhn⁻ kwaat⁻ kih⁺ Jesús.

¹⁴ Ma⁻ sa⁻ ga⁻ lëh⁻ jnääh⁺ ma⁻ hløøh⁺ jnääh⁺ kih⁺ Paa⁻, ga⁻ tu⁻ jnääh⁺ go⁻ te⁻, ga⁻ chiih⁻ jnääh⁺:

—Wa⁻ le⁻ lä⁻ hyoh⁻ dsë⁻ Dio ba⁻.

¹⁵ Ma⁻ ga⁻ tē⁻ jmi⁻ he⁻ hwii⁻ jnääh⁺ jee⁻ ja⁻, ga⁻ jmee⁻ jnääh⁺ løø⁺ kya⁻ jnääh⁺, ga⁻ nøø⁺ jnääh⁺ ta⁺ Jerusalén kyaah⁺ Paa⁻.

¹⁶ Ko⁻ llaa⁻ øøh⁺ jne⁻ hi⁻ chaa⁻ Cesarea ga⁻ jmeey⁻ ko⁻ jøh⁻ kyaah⁺ jnääh⁺, ga⁻ jãäy⁻ jnääh⁺ lä⁻ ga⁻ tē⁻ cha⁻ neh⁻ kih⁺ dsa⁻ chaa⁻ Chipre hi⁻ chee⁻ Mnasón, hi⁻ ga⁻ heēh⁻ kih⁺ Jesús lä⁻ ma⁻ to⁻ nē⁻. Jee⁻ ja⁻ ga⁻ jã⁻ jnääh⁺.

17 Ma' ga'lla⁺nøø' jnääh' Jerusalén, lä'jēē⁺ øøh' jne' hī⁻ ma' tääh' jee' ja⁻ga⁻heeyh⁻ jnääh' lä'kaa⁻ tuh⁻dsēy⁺.

18 Ma' ga'jnä' jyoh' jmi⁺, ga'nøø' jnääh' kyaah' Paa' na'jēē' jnääh' Jacobo. Hi⁻ ma' tääh' dsa' gyuu⁺h' kya⁺ gwah⁺ kyaayh⁺.

19 Ma⁻la⁻ ma' jmeē' Paa' Dio kih' hī⁻ he', ga'jmeeyh⁺ juu' lä'hi⁺ nē' ha⁻ lä' ga'jmeē' Dio kyaah' dsa⁻ hī⁻ sa' laa⁺ judiu, lä'kaa⁻ jee' ñeey' na'kway⁻ juu'.

20 Lä' ma' ga'nuuy' juu' ja⁻, ga'kway' cha⁻miih⁻ ti'hmaah' kih' Dio. He⁻ja⁻ga⁻jäyh' süyh⁻ Paa':

—Ma' jēēh' jah' mil dsa⁻ judiu sa⁻ ma⁻heeh⁻ juu' kih' Dio, hi⁻ lä'jēē⁻ hī⁻ he' lä' ma⁻hnøø' bih' høøy⁺ ley kih' Moisé.

21 Hi⁻ ma⁻nuuy' hi⁺ juu' kyah⁺, hne⁻ hlēēh' dsa⁻ judiu hī⁻ tääh' ta⁻jee' jyoh', jwiih' hnih': "Ta' jmeē⁻ he' kih' ley kih' Moisé." Hi⁻ jwiih' hnih': "Sa' le' uu⁺h⁺ jmi⁻ ngo' kih' gyuu⁺ ñuu⁺h⁻ jnän' ni⁻ mo⁻so⁻ le' jmeē' jne' lä'koq⁻ tēē' jne'."

22 ¿Ha⁻ lä' jmeē' jne' na'? Kuh' jwēē' dsa⁻ ma⁻la⁻ ma⁻nuuy' he⁻ ma⁻ñeh' ka⁻läh⁻.

23 Jmeē' lä'koh' jäh⁻ jnääh' la⁻: Chaa⁻ kyeē' øøh' jne' jee' la⁻ hī⁻ ga⁻tēē' mi⁻te⁻he⁻ ga⁻bäayh⁻ hñiiy' kyaah' Dio.

24 Jää⁻ hī⁻ he', go⁻jmää' hñaa⁺h' na⁻ jngēē' kyaayh' lä'koh' jäh' ley jnän'. Ja⁻ mi⁻hmaah' jñii⁺ he⁻ dsa⁻ti⁻kwaah⁻ lley mah' hñaa⁺ hmooh' kih' øøh' jne' he'. Ja⁻ga⁻ na⁻ lä'ñe⁻ lä'jēē' dsa⁻, sa⁻ la⁺ dsoo' juu' he⁻ ga⁻nuuy' kyah'. Wa⁻ra⁻ga⁻jmeeh' lä'ja⁻, lä'jnä⁻ lä' ma⁻høøh⁻ ba⁻hne⁻ ley.

25 Pero kih' hī⁻ sa⁻ laa⁺ judiu hī⁻ ma⁻heeh⁻ juu' kih' Dio, ga⁻sii⁺ jnääh' kiyh' jää⁻, ga'jmeē' jnääh' juu' kiyh', ma⁻la⁻ he⁻ la⁻ ba⁻hnøø' høøy'. Sa⁻ le' kuyh⁻ he⁻ ma⁻lla⁻ dsa⁻ cha⁻nē' dio hī⁻ na⁻ laa⁺ kaa⁺h' dsa⁻ hi⁻ sa⁻ le' kuyh⁻ jma⁻ ni⁻ ngo' jah' hī⁻ dsa⁻juu' kyaah' he⁻ wi⁺, hi⁻ dsa⁻mē' dsa⁻ñuu⁺h⁻, sa⁻ le' kaa⁺yh' wa⁻ hī⁻ cha⁻ hī⁻.

26 Ga⁻heeh⁻ ba⁻ Paa' juu' ja⁻, ga'jmeey' ko⁻jøh' kyaah' lä'jēē⁻ kyeē' øøh' jne' he'. Ma' ga'jnä' jyoh' jmi⁺, ga'jmääy' hñiiy' na⁻ jngēēy' kyaayh'. Ja⁻ga⁻ga⁻hey' jee' chih' gwah⁺ juu⁺h⁺ na'jmeey' juu' lih' dsēē' jmi⁺ he⁻ ma⁻häay⁻ hñiiy'. Jēēh', wa⁻ra⁻ga⁻dsēē' jmi⁺ ja⁻, dsa⁻kay⁻ he⁻ tēēy⁻ kwēēyh' Dio lä'jaa⁻ lä'jaay⁻.

Ga⁻sqa⁺yh' Paa' jee' chih' gwah⁺ juu⁺

27 Ma' ngoo' ga⁻dsēē' gyil' jmi⁺ he⁻ ma⁻häay⁻ hñiiy', ma' ga⁻jēē' judiu hää' Paa' ta⁻ neh⁻ jee' chih' gwah⁺. Judiu he' ma' chaa⁻ hwa⁺ Asia. Hī⁻ he⁻ na⁻ga⁻taah⁻ dsa⁻ judiu hī⁻ chaa⁻ Jerusalén juu' mah' wa⁻ lä' hneey' kyaah' Paa'. Hi⁻ lä'chah' ja⁻ ga⁻sqa⁺h' dsih⁺,

28 ga⁻ta⁻ ga⁻hooyh⁺ ki⁻gaa⁻, ma' jäyh':

—Hnä⁺h' judiu dsa⁻goon⁻, jmeē' be' jnän'. Hī⁻ la⁻ na⁻ dsa⁻ñuu⁺h⁻ hī⁻ ngē⁻ lä'kaa⁻ jmi⁻ gyuu⁺ kway⁻ juu' he⁻ la⁻dsēē' jnän' hi⁻ lä'ja⁻ la⁻dsēē' kih' ley jnän' hi⁻ kih' gwah⁺ jnän'. Hi⁻ ja⁻ ma⁻la⁻ he⁻ ja⁻. Lä'kye⁻ dsa⁻ hī⁻ sa⁻ laa⁺ judiu ma⁻taayh⁻ neh⁻ gwah⁺ jnän', ma⁻mi⁻kwayh⁺ jee' na⁻ jngi⁺ jnän' la⁻.

29 (Jēēh', jää⁻ ba⁻ ga⁻jēēy' Paa' ta⁻ jee' jwi⁺ ma⁻ngēy⁻ ko⁻jøh' kyaah' Tróximo, hī⁻ chaa⁻ Éfeso. He⁻ja⁻ na⁻, dsa⁻ judiu he' ma' jmeē' hu⁺dsē⁻ he⁻ ma' jää⁻ Paa' jää⁻ hī⁻ sa⁻ laa⁺ judiu jee' chih' gwah⁺.)

30 Lä'jēē⁻ dsa⁻ hī⁻ chaa⁻ jee' jwi⁺ ja⁻ ga⁻hee⁺ dsēy' go⁻te⁻ ma' ga⁻nuuy' juu' he⁻ ma⁻mi⁻kwayh⁺ Paa' gwah⁺ kiyh⁺. He⁻ja⁻ ga⁻lla⁻nää' dsa⁻ he' jee' ja⁻ko⁻chih'. Ga⁻sqa⁺yh' Paa' ga⁻sēēyh⁻ lä' ga⁻tē' ka⁻hne⁻ kih' gwah⁺, hi⁻ lä'chah' ja⁻ ga⁻jney' ho⁻haah' kih' ho⁻hne⁻ ja⁻.

31 Ma-tāäh gyih' jngëeyh' Paa' ma' ga'jmeeh' dsa- juu' kih' hi- kye- në kih' hløø' romano, ga-jāyh': "Lä- ga' dsa' ba' Jerusalén cha- hnii-."

32 Lä- chah' ja-, ga-jøøh- hi- ma' kye- në kih' hløø' he' hløø' kyaah' kyaah' juu' hløø', ga-näay' ko-chih' lä- ga-të' jee' ma' tääh' dsa- he'. Ma' ga-jëe' dsa- he', ja' hi- kye- në kyaah' hløø' kyaah', chah' ba' ga-tuy' ma' kway' kih' Paa'.

33 Ma' ga'lloo' hi- ma' kye- në kih' hløø' he', ga'jmeey' mada' kih' hløø' he' hñuy' Paa' kyaah' to' caden-. Mah' ga-ngüy' juu' kih' judiu, ga-jāyh':

-¿Hi- dsa- la-? ¿Hee- na- ma'jmeey'?

34 Jyoh' ma' hlëeh' bih' lä- ja- lä- jaay-. Pero sa- ga-lä- ngëe' hi- ma' kye- në he' ha- lä- la' juu' ja-, kih' he- ma' tooyh- cha-miih- miih'. He- ja- ga'jmeey' dsa-jøøh' he' mada- he- ga-tëey- Paa' ta- jee' chih' hne' kih' hløø'.

35 Ma' ga'lloo' Paa' sa'joo' ta- kih' hne' ja-, hääh' dsa- jwërte. Jmee- gyih' bii' kway' kih' Paa' jee' ja-. He- ja- ga' chaa' hløø' he' Paa' ta- gyuuh' mah' sa- kwa' dsa- kiyh'.

36 Lä-jëe- dsa- he' ya-nää' tooh- miih' ma' ngüy' he- ma' juu' Paa'.

Ga'hlëeh' Paa' cha'në' judiu dsa-gooy'

37 Ma-tāäh gyih' taayh' Paa' cha'neh-, ma' ga-ngii' Paa' juu' kih' hi- ma' kye- në kih' hløø' he':

-¿Che' le' hlëehn' koo- mi' juu' kyaah' hne-?

He- ja- ga-jāh' hi- ma' kye- në he':

-¿Che' leh' hlëeh' griego?

38 ¿Che' ja- he' hne- dsa- egipto hi- ga'jmeey' hnii- kyaah' hwa' la- ma-ko-hna- la-? ¿Che' ja- he' hne- hi- ga-jøøh- kyeey' mil dsa- mah' ga-tëeh' kyaah' lle'moh', ja-ga' ja-äh- hniih' ta- hwa' kii'?

39 He- ja- ga-jāh' Paa':

-Jnä' laan' ma-ra' judiu. Ga-lä- chaan' koo- jwii- juu' he- chee- Tarso, he- na-hee' hwa' Cilicia. Ta' jmee- hñaa- hoh', kwa' da' jwë' hlëehn' kyaah' dsa- la-.

40 He- ja- ga-kwa' hi- ma' kye- në he' jwë' hlëeyh'. Mah' ga-noo- Paa' në' sa'joo' ta- kih' hne' ja-. Ga'jmeey' lii- kyaah' gooy- mah' dsa-taayh' ti'. Ma' ga-tu' dsa- he' he- tooyh- miih', ja-ga' ga-hlëeh' Paa' kyaah' juu' hebreo, ga-jāyh':

22

1 -Dsa- ñuuh- øøhn', dsa- ma-kaah' kyaan-, nuu- da' hnäh', wa' kwa' da' jnä' juu' kin-.

2 Ma' ga-nuu' dsa- he', he- hlëeh- Paa' juu' hebreo, ga-taayh' tísih' go-te-. Ngoo' bih' hlëeyh-:

3 -La- jnä' judiu. Ga-lä- chaan' jwii- Tarso he- noø' hwa' Cilicia. Jerusalén la- ba' ga-kwaan'. Gamaliel ga-mi-tëe- jnä' llu' lä-koh' la' ley kih' dsa- ma-gyuh' jnan-. Ha- koh' sa- hee' dsën- hnaahn' Dio ja-ba' lä-koh' jmeeh- hnäh' na'.

4 Ñeen' lä-kaa- lä-juu- jee' jwii- na'jmeen' hñaa- dsën- kih' dsa-më' dsa-ñuuh- hi- ma-heeh- ju'hmëe' la- mah' ma' jngëeh' jnih', he- ja- ga-tëe' jnih' mah' ga-taah' jnih' neh-ñe'.

5 Ñe- ba' jmi-dsa- jøøh' kyaah' dsa-gyuuh' ha- lä- ga'jmeen'. Hi- he' ga-kwa' je- he- ma' kyen' kih' dsa-goo- jne' hi- chaa- Damasco. Ñeen' jee'

ja- na'hnaäh⁺ hi- ma-heeh- ju'hmëe' kih⁺ Jesús mah⁺ ma' tēen⁺ ta⁺ Jerusalén
la- mah⁺ ma' heeh⁺ dsih⁺ wii⁺.

*Ga⁺jmeeh⁺ Paa⁺juu⁺ ha- lä- ga⁺heeyh⁺ kih⁺ Dio
(Hch. 9:1-19; 26:12-18)*

6 Pero jee' ngoon⁺ cha'jwë' ja-, ya⁺jäh⁺ lloon⁺ ta⁺ Damasco ma-të' koo-
lla⁺hyoo⁺, ni⁺ sa⁺ liih⁺ ga' jnä⁺ ga⁺jyoo⁺ gyuu⁺h koo- je- he- beë⁺ jwërte lä⁺ku'
lä⁺jii⁺ jee' ngoon⁺ ja-,

7 lä⁺jiih⁺ ga'tahn⁺ hwa⁺. Hi- lä⁺chah⁺ ja- ga⁺nuun⁺ ga⁺hlëeh⁺: "Saulo, Saulo,
che⁺ la⁺ hñaa⁺ hoh⁺ kyaah⁺ jnä⁺?"

8 He⁺ja- ga⁺ngiin⁺ juu⁺ kiyh⁺: "¿Hi⁺ hne- dsa- ñuu⁺h-?" ga⁺jwii⁺ jnih⁺. Ja⁺ga-
ga⁺jäyh⁺: "Jnä⁺ he⁺ Jesús dsa- chaa⁺ Nazaret, hi- jmeeh- hñaa⁺ hoh⁺ kih⁺."

9 Lä⁺jëë⁺ hi- ga⁺nää⁺ kyaah⁺ jnä⁺ ta⁺ ja⁺, ga⁺jëëy⁺ wa'je- ja-, he⁺ja- ga⁺jwaayh⁺
jwërte pero sa⁺ ga⁺lä⁺ngëëy⁺ he⁺ juu⁺ ma⁺ hlëeh⁺ kyaah⁺ jnä⁺.

10 He⁺ja- ga⁺ngiin⁺ juu⁺ kih⁺ hi- ga⁺hlëeh⁺ jnä⁺: "¿Hee⁺ hnooh- jmeen-
dsa- ñuu⁺h-?" He⁺ja- ga⁺jäh⁺ dsa- ñuu⁺h- he⁺: "Noo-, mah⁺ gwa- ba⁺ hne- ta⁺
Damasco. Jee' oo⁺ jmee⁺ dsa- juu⁺ lä⁺jë⁺ he- ga⁺tëeh⁺ jmeeh⁺."

11 Kyaah⁺ wa'je- he- ga⁺jëen⁺ ja-, ga⁺heë⁺ mi⁺nën⁺. Dsa⁺kyaahn⁺ he⁺ ba⁺
ga⁺jää⁺ jnä⁺ na⁺ hääy- goon⁺ lä⁺jiih⁺ ga⁺lloon⁺ Damasco.

12 Jee⁺ja- ma⁺gya⁺jaa⁺ dsa- ñuu⁺h- cheë⁺ Ananía hi- ma⁺mi⁺te⁺ley jnän⁺. Hi-
lä⁺jëë⁺ dsa- judiu hi- ma⁺tääh⁺ Damasco, ma⁺hlëëy⁺h⁺ llu⁺ kiyh⁺.

13 Ananía he⁺, ñeey⁺ na⁺jëëy- jnä⁺. Ma⁺ ga⁺llooy⁺ chuh⁺ kin⁺ ga⁺siiyh⁺ jnä⁺:
"Øøhn⁺ Saulo, wa⁺ lä⁺jnä⁺ ka⁺läh⁺ mi⁺nëh⁺." Lä⁺chah⁺ ja-, ga⁺lä⁺ jnä⁺ mi⁺nën⁺
hi⁺ ga⁺jëë⁺ jnih⁺.

14 He⁺ja- ga⁺siiyh⁺ jnä⁺: "Dio kya⁺a⁺ dsa- ma⁺gyuh⁺ jnän⁺ ma⁺llëeyh⁺ hne-
mah⁺ lä⁺kyuu⁺h- lä⁺jë⁺ he- hyoh- dsëy⁺ jmeeh⁺ hi⁺ jëeh⁺ hi- lluu⁺ go⁺te⁺ hi⁺ lä⁺ja-
ka⁺läh⁺ nuuh⁺ he⁺ jäyh⁺."

15 Jëeh⁺, hne⁺ jmeeh⁺ ju⁺dsoo⁺ kiyh⁺, kih⁺ lä⁺jëë⁺ dsa- jmi⁺gyuu⁺ hi⁺ jmeeh⁺
ju⁺dsoo⁺ kih⁺ lä⁺jë⁺ he- ma⁺jëeh⁺ hi⁺ kih⁺ he- ma⁺nuuh⁺.

16 Na⁺ na⁺ mo⁺to⁺ jøø, noo⁺ mah⁺ saah⁺ jmi⁺, ngii⁺ kyah⁺ lä⁺hih⁺ kih⁺ Jesús
mah⁺ jñii⁺ lä⁺jë⁺ dso⁺kye⁺ kyah⁺, ga⁺jäh⁺ Ananía.

Ga⁺jmeeh⁺ Paa⁺juu⁺ ha- lä- ga⁺la⁺he- ñeey⁺ na⁺kway⁺ juu⁺ kih⁺ hi- sa⁺laa⁺ judiu

17 Hi⁺ ma⁺jahn⁺ Jerusalén la-, ñeen⁺ jee⁺ chih⁺ gwah⁺ na⁺ngiin⁺ kin⁺. Jee⁺ja-
ga⁺heë⁺ mi⁺nën⁺ Dsa⁺jøøh⁺ jnän⁺.

18 Ga⁺jëen⁺ hi- ga⁺hlëeh⁺ jnä⁺, ga⁺jäyh⁺: "Go⁺heë⁺ na⁺koh⁺ Jerusalén la-
jëeh⁺, sa⁺heeh⁺ dsa- nuu⁺ juu⁺ kin⁺ he⁺ hlëeh⁺ hne⁺."

19 He⁺ja- ga⁺jwii⁺ jnih⁺: "Dsa⁺jøøh⁺ kyaan⁺, ñe- ba⁺ dsa- hi- tääh⁺ jee⁺ la-,
he- ñeen⁺ lä⁺koo⁺ lä⁺koo⁺ gwah⁺ na⁺hwëen⁺ lä⁺jëë⁺ hi- ma⁺heeh⁺ juu⁺ kyah⁺
hi⁺ ga⁺jmeen⁺ mada⁺ ga⁺kwa⁺ dsa⁺ kiyh⁺ hi⁺ ga⁺tääh⁺ dsih⁺ neh⁺ ñe⁺."

20 Hi⁺ lä⁺ ma⁺ ga⁺jngëëy⁺ Esteban, hi- ma⁺jmeë⁺ ju⁺dsoo⁺ kyah⁺, ma⁺ cheh⁺
jnä⁺ jee⁺ ja- ka⁺läh⁺. Koo⁺ ba⁺ ga⁺hi⁺ hu⁺ dsë⁺ kya⁺a⁺ jnääh⁺ he⁺ ga⁺juu⁺ Esteban
hi⁺ jnä⁺ ga⁺høøn⁺ hmiih⁺ kih⁺ dsa- hi- ga⁺jngiih⁺ kiyh⁺."

21 Pero Dsa⁺jøøh⁺ jnän⁺ ga⁺siih⁺ jnä⁺: "Goh⁺ jee⁺ cheen⁺ hne- uu⁺ jee⁺ tääh⁺ dsa-
hi- sa⁺laa⁺ judiu ba⁺."

Ma⁺ra⁺ he- ga⁺jä⁺ ba⁺ Paa⁺goo⁺ hløø⁺

22 Ja⁺ jiih⁺ mo⁺so⁺ ga⁺lä⁺hnøøy⁺ ma⁺nuuy⁺ juu⁺ kih⁺ Paa⁺ mah⁺ ga⁺løøy⁺ tooyh⁺
miih⁺, ma⁺ jäyh⁺:

–Wa' juu' dsa-ñuuḥ- na-, sa' hoo' kwaat- chaa- gyih'.

²³ Tāäh' gyih' lä'ja- tooyh- miih', ga'ka' dsa- he' hmiih- kiyh' ga'jwäy' ta' gyuuḥ', ga'huuy' hløø- jwë' në' lle'.

²⁴ He'ja- hi- kye- në' kih' hløø' ga'jmeey' mada- kih' dsa- kyaay' mah' ga'teey- Paa' ta' cha'neh' jee' ma' tääh' lä'jēē' hløø'. Hi' ga'jmeey' mada- he' ma' kway' kiyh' mah' jmeeyh' juu' he'-la' tooh- dsa- miih' kyaayh'.

²⁵ Ma'-chey' Paa' na'-hñuu' jee' ma' kwa' hløø' kiyh', he'-ja- ga'ngiiy' juu' kih' juu' hløø' hi- ma' cheh' jee' ja-:

–¿Che' cha- jwë' kyah' hnäh' kwah' kih' ja- dsa- romano, cher'mah' sa' ma'kyeh- ju'dsoo' kiyh'?

²⁶ Ma' ga'-nuu' juu' hløø' lä'ja-, ngaayh' na'jmeey' juu' kih' hi- kye- në', ga'jäyh':

–¿Ha- lä' jmeeh' na'? Dsa-ñuuḥ- oo' laa' dsa- romano.

²⁷ Ja' ga' ga'lloo' hi- kye- në' he' chuh' kih' Paa' mah' ga'ngiiy' juu':

–¿Che' ju'dsoo' laah' hne- dsa- romano?

He'-ja- ga'jäh' Paa':

–Ju'dsoo', hi- he' jnä'.

²⁸ Hi' ga'jäh' hi- kye- në' he':

–Ya' hii' hmooḥ' kin-, lä'llu' he' ga'laan' dsa- romano.

He'-ja- ga'jäh' Paa':

–Pero jnä' laan' dsa- romano lä'jiih' ma' ga'lä' chaañ-.

²⁹ Chah' ba' ga'jmeey' ta' koo' hløø' hi- ma' kwa' kih' Paa'. Lä'kye' hi- kye- në' he' ma' ga'nuuy' laa' Paa' dsa- romano, ga'lä'goyh' kih' he' ga'jmeey' mada- he' ga'hñuuy' Paa' kyaah' caden-.

Ga'jäy' Paa' cha'në' dsa-kaah' kyaa' judiu

³⁰ Ma' ga'jnä' jyoh' jmi', hnøø' hi- kye- në' kih' hløø' he' ma' lä'ñe- kwee- he' kih' ja- he- ma' hñii- judiu kih' Paa'. He'-ja- ga'jmeey' mada' kih' hløø' wa' cheeyh- Paa' jee' häay' neh'ñe' hi' ga'jmeey' mada- wa' ya'nää' jmi- dsa- kaah' hi' lä'jēē' dsa-ta' judiu. Ma' ga'lla'nää' lä'jēē' dsa-ta' he', ga'jmeey' mada- he' ngēē' Paa' cha'në' lä'jēē' dsa-ta' he'.

23

¹ He'-ja- ga'jēē' Paa' koo- hwēh- dsa-ta' he' mah' ga'jäyh':

–Øøhn', ni- miih- sa' hñii' huud'sē- kin-, jēēh' lä' ma'-jmeey' ba' jnä' lä'jiih' na' lä' hnøø' Dio.

² Ananía hi- laa' jmi- dsa- jøøh' ga'jmeey' mada- kih' hi- ma' tääh' jäh- kih' Paa' wa' jnooy' hooy'.

³ He'-ja- ga'jäh' Paa':

–Kyah' hne- wa' jnoo' Dio, hne- hi- na-jngii' mo-në'. Hne- hi- gya' ka' ju'dsoo' kin- lä'koo- hlēēh' ley, ¿he'-la' lla-dsēēh' ley he' jmeeh- mada' jnoo' dsa- kin'?

⁴ Lä'jēē' hi- ma' tääh' koo' kih' Paa' he' ga'jäyh':

–¿He'-la' jiih' juu' wii' kyaah' jmi- dsa- jøøh' kyaa' Dio?

⁵ He'-ja- ga'jäh' Paa':

–Sa' ma' man' øøhn' he- laay' jmi- dsa- jøøh', jēēh' na-sii- ba' juu' kih' Dio he' jäh': “Ta- hlēēh' hñiih' kih' hi- kye- në' kyah' hnäh'.”

6 Ma' ga' la' liih' Paa' kih' la' jēē' dsa' ta' he' tāāh' hī' laa' saduceo hī' tāāh' hī' laa' fariseo, he' ja' ga' hlēēyh' koō' kī' gaa', ga' jāyh':

—Øhñ', laan' fariseo, he' ba' joo' fariseo jnā'. Kah' hnāh' kwaat' kin' kih' he' kyeñ' o' jōh' dsē' he' la' jiih' hī' ma' na' juu'.

7 Ma' ga' hlēēyh' la' ja', ga' jnā' hñii' kih' fariseo kyaah' saduceo, la' jiih' ga' laay' to' nāā'.

8 Jēēh', hī' laa' saduceo sa' heey' he' la' jiih' hī' ma' na' juu', ni' he' chaā' angele, hī' ni' he' cha' jmi' lle' ka' lah'. Pero dsa' hī' laa' fariseo jmeey' dsoo' ba' kih' la' jē' he' ja'.

9 Ha' koh' miih' sa' ma' tooh' dsa' he'. Ja' ga' ga' noo' ko' llaa' ta' jwoh' kyaa' ley, hī' ma' laa' fariseo, ga' ti' ga' chooy' juu' ga' jāyh':

—Ni' miih' dsoo' sa' na' bāāh' dsa' ññuh' na'. Ta' ha' hnāh' kih' Dio, ha' ga' che' jmi' lle' o' jaa' angel ga' hlēēh' kyaayh'.

10 Pero cha' ga' miih' ga' la' hnee' dsa' he'. Ga' la' goh' hī' kye' nē' kih' hløø', gi' hnā' dsa' kih' Paa' ma' laay'. He' ja' ga' tēēyh' hløø' mah' wa' lleey' Paa' jee' ja' wa' lla' jāāy' ka' lah' jee' tāāh' la' jēē' hløø'.

Ga' taah' dsa' juu' kwee' he' ma' jngēēyh' Paa'

11 Jee' ga' tē' to' hwē' ga' la' jnāā' Dsa' jøøh' jnān' cha' nē' Paa', ga' jāyh':

—Kwa' be' Paa'. La' koō' ma' jmeeh' ju' dsoo' kin' Jerusalén la', ja' ba' la' na' jmee' bi' go' jmeeh' ka' lah' jwi' Roma.

12 Ma' ga' jnā' jyoh' jmi' ko' llaa' judiu' ga' taayh' juu' kwee', ga' jāyh':

—Wa' jā' dso' jwi' nē' kyaa' jnāāh' cher' mah' kih' hih' jnāāh' jāā' sa' ga' ma' jngēēh' jnāāh' Paa'.

13 Laa' ga' to' laa' dsa' ññuh' hī' ga' jmee' hmooh' la' ja'.

14 Dsa' he' na' nāy' na' jēēy' jmi' dsa' kaah' kyaah' dsa' gyūh', na' chiiyh':

—Jnāāh' ma' heeh' jnāāh', he' jā' dso' jwi' nē' kyaa' jnāāh' cher' mah' kih' hih' jnāāh' jāā' sa' ga' ma' jngēēh' jnāāh' Paa'.

15 Na' na' chuū' hnāh' ko' jōh' kyaah' la' jēē' dsa' ta' jnān' kih' hī' kye' nē' kih' hløø' oo' mah' wa' ya' jāāy' Paa' ta' nē' ta' la'. Chiiyh': “Hnøø' jnāāh' kye' jnāāh' kwaat' kiyh' cha' ga' miih'.” Hī' jnāāh' cha' jwē' ba' jøø' jnāāh' mah' jngēēh' jnāāh' wa' ra' ga' ngēēy' jee' ja', ga' jāh' dsa' he'.

16 Pero chih' kyaa' dsa' mē' øøh' Paa' ga' nuu' ha' la' juu' he' ga' taah' dsa' he'. He' ja' ñey' jee' ma' tāāh' hløø' na' jmeeyh' juu' kih' Paa'.

17 He' ja' ga' tēēh' Paa' jaa' juu' hløø', mah' ga' siyh':

—Jāā' chih' la' kih' hī' kye' nē' kih' hløø'. Hnøøy' llay' miih' juu' kyaayh'.

18 He' ja' ga' jøø' juu' hløø' he' kih' chih' jee' ma' gya' hī' kye' nē' kih' hløø', mah' ga' siyh':

—Paa' hī' hāā' neh' ñē' ma' chee' chih' la' kyah'. Cha' koō' juu' he' siyh' hne'.

19 He' ja' hī' kye' nē' kih' hløø' ga' hāāy' goo' chih' he' ga' jāāy' kah' kih' mah' ga' ngūy' juu' kiyh', ga' jāyh':

—¿Hee' na' jwi' h' jnā'?

20 He' ja' ga' jāh' chih' he':

—Dsa' judiu' ma' taah' juu' kwee' ngūy' kyah' he' cheeh' Paa' hō' jee' dsa' ñēe' dsa' ta' kyaay', jāyh' lla' kyaay' cha' ga' miih' jmi'.

21 Pero ta' jmee' dsoo'. Laa' ga' to' laa' dsa' kyaay' hī' tāāh' na' hmāāh' jøø' mah' jngēēyh' Paa'. Ma' jāyh': “Wa' jā' dso' jwi' nē' kyaa' jnāāh' cher' mah'”

kih'hih' jnääh' jää' sa' ga' ma-jngëëh' jnääh' Paa'." Hi' na' ma-tääyh' jöoy' he' na' jawah' hne'.

²² He-ja- ga' hih' hi' kye- në' kih' hløø' juu' kih' chih' he', mah' ga'siiyh':

—Gwaah- ba' hne- kyah', ta' lla' juu' kyaah' ni' jaa' dsa- lä'jē' juu' he' ma-chiih' jnä'.

Hi' kye- në' kih' hløø' ga' cheey' Paa' cha'nē' lle'moh' Félix

²³ He-ja- ga' tëëh' hi' kye- në' he' uu' juu' hløø' mah' ga'siiyh':

—Jmee' juu' kih' to' hñā-lāa' hløø' wa' mi-lluuy' hñiiy' dsa-nääy' ta' Cesarea na' ko' hi' nu' ta' la' hwē'. Hi' jmee' juu' kih' jñah' ka-läh' to' lo'gyaa' dsē-gyēē' hi' jää' kya'jih' hi' jñah' ga' to' hñā-lāa' hløø' hi' ka' hma' lle' ñe' chūh'.

²⁴ Hi' mi' lluy' kya'jih' hi' jää' Paa' mah' go'jāäh' hñäh' cha'nē' lle'moh' Félix, mah' wa' llooy' na' lluyy'.

²⁵ Hi' kye- në' kih' hløø' he' ga' chee' koo- je- he' na-sii- lä'la':

²⁶ "Jnä' Claudio Lisias siin' kyah' hne- Félix lle'moh' lluyy'. Wa' chaah- ba' hne- llu'.

²⁷ Dsa-ñūh- hi' ngoo' na- ga'sooh' dsa- judiu kiyh' koo' gwah', miih- ga' sa' ga-jngiih' dsa- kiyh'. Ma' ga-lä-man' laay' dsa- romano, he' ja- ñeen' kyaah' hløø' kyaan' na'lää' jnih'.

²⁸ Ma' hnoon' lä-man' he- kih' he- ma' hnēē- dsih', he-ja- ga-jää' jnih' cha'nē' dsa-kāah' kyaā' dsa- judiu.

²⁹ Ja' ga' ga-lä-jnä' he- ti' chooy' juu' kih' ley kih' bih' ja-. Sa' cha- he- kih' he- juuy', ni' he- dsa-hey' neh' ñe'.

³⁰ Pero jnä' ga' tëëhn' juu', jwēē' judiu ma-tääh' juu' kwee- he- ma' jngiih' kiyh'. He' ja- lä' chah' ja- ma- chee' jnih' ta' kyah' hne-. Hi' ma-jwiin' lä-jēē' hi' hñii' mah' dsa-kway' ju'dsoo' cha'nēh' hne- he- kih' ja- he- hñiiy' kih' Paa'. Wa' dsa-ngëëh' ba' hne- lluyy', ga' jāh' hi' kye- në' kih' hløø' he'.

³¹ He' ja- ga' jøø' hløø' kih' Paa' lä'hiih' he- ga' jmee' hi' kye- në' he', ga' jääy' lä' hwē' ja- ta' Antipatri.

³² Ma' ga' jnä' ja-, ga' kēh' hløø' hi- na'nää' jwē' tii' he', ga' nääy' ta' nē'ta' kiyh'. Hi- dsēē- jah' he' ba' ga' nää' kyaah' Paa'.

³³ Ma' ga' lla-nää' hløø' he' Cesarea, ga' kwēēy' lle'moh' he' je- he- ma' kyey' ja- hi' ga' ngēēy' Paa' goo- lle'moh'.

³⁴ Ma' ngēē' ma' hē' lle'moh' je- ja-, ga' ngiiy' juu' kih' Paa' ha- chaay-. Ma' ga' lä-ñe' lle'moh' laa' Paa' dsa- chaā- Cilicia,

³⁵ he-ja- ga' jāyh':

—Wa' ya- nää' da' hi- hñii-, ja- ga' llan' ta' kyah'.

Hi' ga' jmeey' mada' kih' hløø', he- hääy' Paa' neh' hne' juuh- kih' Herode.

24

Ga'kwa' Paa' ju'dsoo' kih' cha'nē' Félix

¹ Ma'hya- hñā' jmi' gya' Paa' Cesarea, ja- ga' ga'lloo' jmi-dsa- jøøh' hi- chee- Anania, kyaah' ko-llaa' dsa-gyūh' hi' kyaah' jaa- hi- cheh' nē' hi- chee- Tértulo. Ga' lla-nääy' hñiiy' kih' Paa' cha'nē' lle'moh'.

² Hi' ma' ga'lloo' Paa' cha'nē' Félix, ga'løø' Tértulo hñii' kiyh'.

—Tihmaah' hne- lle'moh' Félix —jāyh'—. Peer' chaā- jnääh' lluyy' he' hii' tii' kyaā' jnääh' hi' cha- cha-miih- hūdsē' lluyy' kyah' he- ja- dsa-la' cha-miih- ta' lluyy' hwa' kyaā' jnääh'.

³ He⁻ ba⁻ che⁻ lluu^h hne⁻ Félix. He⁻ ja⁻ sa⁻ hwa^a jnää^h kwa⁻ jnää^h ti^hmaah^h kyah^h wa^h ha⁻ cha⁻ ha⁻ jee^h tøø^h jnää^h.

⁴ Sa⁻ hnoon^h heen⁻ cha⁻ miih⁻ jmii^h kyah^h, he⁻ ja⁻ chuun^h kyaah^h hne⁻, ta⁻ jmee⁻ hñaa⁻ hoh^h nuuh^h miih⁻ juu^h he⁻ kye^h jnää^h la⁻.

⁵ Dsa⁻ ñuu^h na⁻ hee⁻ hu^h dsē⁻ kih^h dsa⁻ lä⁻ kaa⁻ jee^h ngēy⁻, llay⁻ hñii⁻ kih^h dsa⁻ judiu^h hī⁻ tääh^h lä⁻ kaa⁻ jmii^h gyuu^h. Hī⁻ na⁻ na⁻ hī⁻ kye⁻ nē⁻ kih^h dsa⁻ hī⁻ chee⁻ nazareno^h hī⁻ kwa⁻ jyoh^h juu^h.

⁶ Hnøø^h ma⁻ mi⁻ kwayh^h gwah⁻ kya^a jnää^h, he⁻ ja⁻ ga⁻ chaah^h jnää^h. He⁻ ma⁻ hnøø^h jnää^h ma⁻ lla⁻ jnää^h ta⁻ kiyh^h lä⁻ koo⁻ jäh^h ley^h kya^a jnää^h.

⁷ Pero⁻ ga⁻ lloo^h hī⁻ kye⁻ nē⁻ kih^h hløø^h hī⁻ chee⁻ Lisias^h jee^h tøø^h jnää^h. He⁻ wi^h ba⁻ ga⁻ lleey⁻ dsa⁻ ñuu^h na⁻ goo⁻ jnää^h.

⁸ Ga⁻ jäh^h wa^h lla⁻ nää^h lä⁻ jēē⁻ hī⁻ hñii⁻ kiyh^h cha⁻ nē⁻ lle⁻ moh^h. Wa⁻ ra⁻ ga⁻ lla⁻ kyaah^h hñih^h jmii^h, lä⁻ ñeh^h la⁻ dsoo⁻ lä⁻ jē⁻ he⁻ jäh⁻ jnää^h la⁻.

⁹ Lä⁻ jēē⁻ judiu^h ga⁻ hii^h koo⁻ ba⁻ juu^h kiyh^h, ga⁻ jäh^h:

—Ja⁻ ba⁻ lä⁻ na⁻ jäh⁻ jnää^h ka⁻ lä^h.

¹⁰ He⁻ ja⁻ ga⁻ jmee⁻ lle⁻ moh^h lii⁻ kih^h Paa^h mah^h kway^h ju⁻ dsoo⁻ kiyh^h. Ja⁻ ga⁻ ja⁻ jäh^h Paa^h:

—Man⁻ ma⁻ hya⁻ cha⁻ miih⁻ jī⁻ ñe⁻ laah^h hne⁻ lle⁻ moh^h Cesarea^h la⁻, he⁻ ja⁻ jēē⁻ ba⁻ dsēn⁻ kwan⁻ juu^h kin⁻ lä⁻ koh^h te⁻ la⁻ ba⁻.

¹¹ Le⁻ koo^h kwaat⁻, na⁻ ma⁻ hya⁻ gya⁻ to⁻ jmii^h ñeen⁻ ta⁻ jee^h chih^h gwah⁻ juuh⁻ jee^h jwi^h Jerusalén^h na⁻ kwan⁻ ti^hmaah^h kih^h Dio.

¹² Sa⁻ ma⁻ teen⁻ kyaah^h ni⁻ ja⁻ dsa⁻, ni⁻ ja⁻ he⁻ jnä⁻ ga⁻ jmeen^h he⁻ ga⁻ tooh⁻ dsa⁻ miih⁻ jee^h chih^h gwah⁻ juuh⁻ ja⁻, lä⁻ koo⁻ ma⁻ jēēy⁻ jnä⁻. Ni⁻ sa⁻ ga⁻ llan⁻ hñii⁻ kih^h dsa⁻ jee^h tøø^h gwah⁻ mäh⁻, ni⁻ jee^h jwi^h ja⁻ sa⁻ ga⁻ llaan⁻ dsa⁻ hñii⁻.

¹³ He⁻ ja⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻ kyaah^h jmee⁻ dsa⁻ na⁻ dsoo⁻ lä⁻ jē⁻ he⁻ bääy^h jnä⁻ na⁻.

¹⁴ He⁻ la⁻ ba⁻ jmeen⁻ dsoo⁻, he⁻ ba⁻ Dio^h hī⁻ ga⁻ hnaah⁻ dsa⁻ ma⁻ gyuh⁻ jnän⁻, he⁻ ba⁻ hī⁻ he⁻ hī⁻ hnaahn⁻ lä⁻ koh^h la⁻ juu^h hmēē⁻. Dsa⁻ na⁻ jäh^h la⁻ ra⁻ kēh^h ba⁻ jwē⁻ he⁻ hää⁻ñ. Pero⁻ hee⁻ ba⁻ jnä⁻ lä⁻ jē⁻ ley^h he⁻ ga⁻ si^h Moisé^h hī⁻ lä⁻ jē⁻ he⁻ ga⁻ si^h ga⁻ jñah^h hī⁻ ga⁻ ngēē⁻ juu^h kih^h Dio.

¹⁵ Hī⁻ kyen⁻ o⁻ jøh⁻ dsē⁻ kih^h Dio, ja⁻ ba⁻ lä⁻ koo⁻ kye⁻ hī⁻ na⁻, he⁻ lä⁻ jiih^h lä⁻ jēē⁻ hī⁻ na⁻ juu^h, lä⁻ jiih^h hī⁻ lluu^h hī⁻ lä⁻ kye⁻ hī⁻ hlēē^h.

¹⁶ Kih^h he⁻ ja⁻ ba⁻ na⁻, kwan⁻ be⁻ jmeen⁻ he⁻ llu^h jmah^h mah^h sa⁻ hñii⁻ hu^h dsē⁻ kin⁻ cha⁻ nē⁻ Dio, hī⁻ ni⁻ cha⁻ nē⁻ dsa⁻ ka⁻ lä^h.

¹⁷ Ga⁻ lä⁻ hēēn⁻ miih⁻ jī⁻ ñe⁻ ñeen⁻ jyoh^h hwa^h, ja⁻ ga⁻ ga⁻ llaah^h Jerusalén^h ma⁻ kii^hñ⁻ kuu⁻ he⁻ la⁻ kwaat⁻ kih^h hī⁻ tä⁻ ñee⁻ hī⁻ tääh^h jee^h ja⁻, hī⁻ ma⁻ kii^hñ⁻ he⁻ ga⁻ tēēn⁻ kwēēhn⁻ Dio.

¹⁸ He⁻ ja⁻ na⁻ ma⁻ jmeen⁻ lä⁻ ma⁻ ga⁻ lla⁻ nää^h miih⁻ judiu^h hī⁻ ya⁻ nää^h ta⁻ hwa⁻ Asia. Ga⁻ jēēy⁻ jnä⁻ jee^h chih^h gwah⁻ Jerusalén^h, ma⁻ na⁻ jngēē⁻ ba⁻ jnä⁻ lä⁻ hih⁻ kih^h ley. Pero⁻ sa⁻ ma⁻ tääh^h jwēē⁻ dsa⁻, ni⁻ miih⁻ sa⁻ ma⁻ tääh^h.

¹⁹ Wa⁻ ya⁻ nää^h hī⁻ he⁻ ba⁻ jee⁻ la⁻ mah^h kway^h ju⁻ dsoo⁻ kiyh^h cher^h mah^h he⁻ cha⁻ kiyh^h kyaah^h jnä⁻.

²⁰ O wa⁻ jäh^h hī⁻ tääh^h na⁻ che⁻ ga⁻ lä⁻ jnä⁻ he⁻ ga⁻ hlääh^h kyaay^h lä⁻ ma⁻ ga⁻ kay^h ju⁻ dsoo⁻ kin⁻ jee^h jwi^h Jerusalén.

²¹ Koo⁻ he⁻ la⁻ ba⁻ sa⁻ ga⁻ tih⁻ dsēy⁻ ma⁻ ga⁻ hlēēhn⁻ lä⁻ koo⁻ ma⁻ hää⁻ñ jee^h kiyh^h, ga⁻ jwi^h jnih^h lä⁻ la⁻ kī⁻ gaa⁻: “Llah⁻ hnäh⁻ ta⁻ kin⁻, kih^h he⁻ jmeen⁻ dsoo⁻ he⁻ lä⁻ jiih^h ka⁻ lä^h hī⁻ ma⁻ na⁻ juu^h”, ga⁻ jäh^h Paa^h.

22 Ma ñe ba Félix ha lä la juu hmëë' kih' Jesús. He ja ma ga nuuy ga jah' Paa lä ja, ga hiiy lä ja ba ne juu ja. Ga siiyh hi ma tääh he':
 –Wa jä da hi kye ne kih' hløø hi chee Lisias, ja ga jëen ha lä jä juu kyah hnäh na.

23 Ja ga ga jmeë lle moh Félix mada kih' hløø kyaay mah hääy Paa hi ga kwa' bih' jwë he na nää' ome' kyaay na jëy hi na kay he ma jmeë bii' kiyh'.

24 Ga lä hii' ga miih jmi' ma jah' lle moh Félix ne ta kiyh' ka läh' kyaah' Drusila mëy, hi laa' dsa judiu. He ja ga jmeë Félix mada he ga tëyeh' Paa mah nuuy ha lä la juu he jmeë dsoo dsë dsa kih' Jesucristo.

25 He ja ga hlëeh' Paa ha lä jä dsa lluu' cha ne Dio, hi ha lä hää' dsa hñii, hi ga hlëyeh' he ka Dio ju dsoo kih' dsa.

Peer ga jwaah' Félix ma ga nuuy juu ja, he ja ga jäh':

–Ma le gwaah' da, la ba tëehn' hne ka läh' lä ma jään'.

26 Kuu ba ja ma jøø Félix ma jiih' Paa, ja ga ma lääy'. He ja ma tëyeh' Paa ko lla jiih' ma llay' juu kyaayh'.

27 Ga hya to' ji ne jmeey lä ja lä jiih' ya hëë Félix lle moh'. Ne kiyh' ga he' Porcio Festo. Ma hnøø' Félix ma jä' llu' kyaah' dsa judiu, he ja sa ga kway' jwë' ma lää' Paa'.

25

Ga hlëeh' Paa' cha ne' Festo

1 Ma ga lloo' Festo jwii' Cesarea, ga lä hëy' hnë jmi' jee' ja, ja ga ngooy' ta' Jerusalén.

2 Lä jëë jmi dsa kaah' kyaah' lä jëë hi kye ne kih' judiu, ga lla nääy' hñiiy' kih' Paa ka läh' kih' lle moh' Festo, lä bii' lä jaa' ma chuuy' kyaah':

3 –Ta jmeë hñaa' hoh', jmeë mada he jah' Paa ta' Jerusalén –ga jäh' siiyh' Festo.

Jëh' ga jmeey' hu dsë he ma jngëyeh' Paa cha jwë' ba.

4 He ja ga jah' Festo:

–Jee' oo' ba hää' Paa na jneëy' jwii' Cesarea. Ja ba jee' naahn' chah'.

5 Lä jëë hnäh hi jää', ma nøøn' ko jøh' mah' jee' oo' ba hñiih' hnäh' kiyh' cher mah' cha koø dsoo juuh' he na bääh' dsa ñuuh' he'.

6 Ga gya' ga Festo jwii' Jerusalén koø jña' o gya' jmi', ja ga ngaayh' ta' Cesarea. He ja gnä' jyoh' jmi', ja ga ga gyay' ne ta kiyh'. Mah' ga jmeey' mada he na kyaay' Paa'.

7 Ma ga he' Paa ne ta kih' lle moh', lä jëë dsa ta judiu hi ya nää' Jerusalén ga kuyh' lä ku' lä jii' kih' Paa'. Ja he koø neë' dsoo juuh' ma bääh' dsih' pero ni miih' sa ga jmää' juu kih' dsa he'.

8 He ja ga løø' Paa kwa' ju dsoo' kih', ga jäh':

–Ni koø he hliih' sa cha he ma jmeen', sa ma hlëehn' wii' kih' ley kyaä' jnääh' dsa judiu. Ni sa ma mi kwahn' kih' gwah' juuh' hi ni sa ma hläähn' kyaah' rey to ne hi gya' Roma.

9 Pero lle moh' he', hnøøy' ma jäh' llu' kyaah' dsa judiu, he ja ga ngiiy' juu kih' Paa':

–¿Che' hnooh' gwaah' ta' Jerusalén mah' m'een' juu na jee' oo'?

10 He ja ga jah' Paa':

—He⁻ ma⁻ chehn¹ jee¹ la⁻, lä⁻ko^o he⁻ chehn¹ në⁻ta¹ kih¹ rey to⁻në⁻ ba⁻ ja⁻. Jee¹ la⁻ ba⁻ ga⁻ tēē⁻ lä⁻ ee⁻ juu¹ kin¹. Nēh¹ ba⁻ hne⁻ kwee⁻, ni⁻ miih⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻ ma⁻ hlā^hn⁻ kya^hh¹ dsa⁻ judiu.

11 Le⁻ kih¹ juun¹ cher¹ mah¹ ga⁻ jmeen¹ ko^o dsoo¹ juuh⁻. Sa⁻ gohn⁻ juun¹. Pero cher¹ mah¹ sa⁻ la⁻ ju¹ dsoo¹ he⁻ bā^hh⁻ dsa⁻ jnä⁻ la⁻, ni⁻ ja^h dsa⁻ ta⁻ sa⁻ cha⁻ jwē⁻ ngēē⁻ jnä⁻ goo⁻ dsa⁻ judiu na⁻. Hñii¹ rey to⁻në⁻ hnoon¹ mi⁻ eey⁻ juu¹ kin¹.

12 He⁻ ja⁻ ga⁻ lla⁻ Festo juu¹ kya^hh¹ dsa⁻ kya^hh¹ ha⁻ lä⁻ jmeey¹. Ja⁻ ga⁻ ga⁻ jäh¹ Festo siiyh¹ Paa¹:

—Hñaa¹ ba⁻ hne⁻ ma⁻ ngiih¹ he⁻ mi⁻ ee⁻ hñii¹ rey to⁻në⁻ juu¹ kyah¹. He⁻ ja⁻ cha⁻ në⁻ hi⁻ he⁻ ba⁻ gooh¹ na⁻.

Ga⁻ hlēēh¹ Paa¹ cha⁻ në⁻ rey Agripa

13 Ga⁻hya⁻ ga⁻ miih⁻ jmi¹, ga⁻ lloo¹ rey Agripa jwii⁻ Cesarea ja⁻ kya^hh¹ Bernice, ga⁻ lla⁻ nā^hy¹ na⁻ jēēy⁻ Festo.

14 Ma⁻hya⁻ cha⁻ miih⁻ jmi¹ tā^hyh¹ jee¹ ja⁻, ja⁻ ga⁻ ga⁻ jmeeh¹ Festo juu¹ kih¹ rey Agripa ha⁻ lä⁻ la⁻ juu¹ kih¹ Paa¹, ga⁻ jäh¹:

—Jee¹ la⁻ hā^h ja⁻ dsa⁻ ñuu^h neh⁻ ñe⁻ hi⁻ ga⁻ ta^hh¹ Félix lä⁻ ma⁻ la^hy¹ ta⁻.

15 Lä⁻ ma⁻ ñeen⁻ Jerusalén lä⁻ jēē⁻ jmi⁻ dsa⁻ ka^hh¹ hi⁻ lä⁻ jēē⁻ dsa⁻ gyuu^h kya^hh¹ judiu ga⁻ ngiiy¹ kin¹ he⁻ ma⁻ jmeen⁻ mada⁻ he⁻ juu¹ Paa¹.

16 He⁻ ja⁻ ga⁻ jwii¹ jnih¹, sa⁻ lle⁻ ley kya^hh¹ jnä^hh¹ dsa⁻ romano he⁻ jmee⁻ jnä^hh¹ mada⁻ he⁻ juu¹ dsa⁻ cher¹ mah¹ sa⁻ cheh¹ hi⁻ na⁻ bā^hh⁻ dsoo⁻ cha⁻ në⁻ hi⁻ hñii⁻ kiyh¹. Lä⁻ ja⁻ ba⁻ cha⁻ jwē⁻ lä^hy¹ hñiiy¹ kih¹ he⁻ hñii⁻ dsa⁻ kiyh¹.

17 Hi⁻ ma⁻ ya⁻ nā^h dsa⁻ he⁻ jee¹ la⁻, cha^hh¹ ba⁻ ngaahn¹ ta⁻ në⁻ta¹ kin¹ ma⁻ ga⁻ jnä⁻ jyoh¹ jmi¹. Hi⁻ ga⁻ jmeen¹ mada⁻ na⁻ kya^hh¹ Paa¹.

18 He⁻ ja⁻ ga⁻ lō^o dsa⁻ he⁻ hñii⁻ kiyh¹. Pero ni⁻ ko^o dsoo¹ juuh⁻ sa⁻ ga⁻ lä⁻ jnä⁻ kiyh¹ lä⁻ ko^o huu¹ dsē⁻ he⁻ ma⁻ jmeen⁻.

19 Ga⁻ lä⁻ hō^oh⁻ dsa⁻ he⁻ kih¹ Paa¹ kih¹ he⁻ sa⁻ ma⁻ hnaayh⁻ Dio lä⁻ tēē⁻ jmeey¹. Hi⁻ ga⁻ hñiiy¹ kiyh¹ kwa^hat¹ kih¹ Jesús, hi⁻ ma⁻ na⁻ juu¹, hi⁻ jmee⁻ Paa¹ dsoo¹ cha^hh¹ bih¹.

20 He⁻ ja⁻ sa⁻ man⁻ he⁻ ma⁻ jmeen⁻ kya^hh¹ juu¹ la⁻. He⁻ ja⁻ ga⁻ ngiih¹ juu¹ kih¹ Paa¹ cher¹ mah¹ hnō^oy¹ ma⁻ dsa^hyh¹ ta⁻ Jerusalén mah¹ ma⁻ lä⁻ ee⁻ juu¹ kiyh¹ jee⁻ oo⁻.

21 Pero Paa¹ ga⁻ ngiiy¹ he⁻ dsooy¹ cha⁻ në⁻ rey to⁻në⁻ hi⁻ cheē⁻ Augusto mah¹ hi⁻ he⁻ mi⁻ ee⁻ juu¹ kiyh¹. He⁻ ja⁻ ga⁻ jmeen¹ mada⁻ wa⁻ hā^hh¹ bih¹ kiyh¹ neh⁻ ñe⁻ ta⁻ ko⁻ jiih¹ lloo⁻ jmi¹ cheē⁻ jnih¹ cha⁻ në⁻ rey he⁻.

22 He⁻ ja⁻ ga⁻ jäh¹ rey Agripa siiyh¹ lle⁻ moh¹ Festo:

—Hnoo¹ jnä⁻ ka⁻ lä^hh¹ nuun⁻ juu¹ kih¹ dsa⁻ ñuu^h na⁻.

He⁻ ja⁻ ga⁻ jäh¹ Festo:

—Hō¹ ba⁻ nuuh¹ ha⁻ lä⁻ jäh⁻.

23 Ma⁻ ga⁻ jnä⁻ jyoh¹ jmi¹ ga⁻ he¹ rey Agripa në⁻ta¹ kya^hh¹ Bernice. Ha⁻ koh¹ juuh⁻ sa⁻ ga⁻ jmee⁻ dsa⁻ kiyh¹. Ga⁻ ta^hyh¹ ko⁻ jō^hh¹ kya^hh¹ hi⁻ kye⁻ në⁻ kih¹ hlō^oh¹ hi⁻ kya^hh¹ dsa⁻ ka^hh¹ kya^hh¹ jee¹ jwii⁻ ja⁻. He⁻ ja⁻ ga⁻ jmee⁻ lle⁻ moh¹ Festo mada⁻ na⁻ kya^hh¹ Paa¹.

24 Ma⁻ ja⁻ Paa¹, ga⁻ jäh¹ Festo:

—Hne⁻ rey Agripa, kya^hh¹ lä⁻ jēē⁻ hi⁻ tā^hh¹ kya^hh¹ jne¹ jee¹ la⁻, hñii⁻ dsa⁻ ñuu^h he⁻ cheh¹ la⁻. Lä⁻ jēē⁻ judiu ya⁻ nā^h cha⁻ në⁻ bā^hyh¹ dsa⁻ ñuu^h la⁻ dsoo¹. Ga⁻ ngiiy¹ kin¹ ma⁻ lä⁻ ee⁻ juu¹ la⁻ ta⁻ Jerusalén hi⁻ ja⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻ ga⁻ jmeey¹

ma' ya' naäy' Cesarea la. Peer' ga'tooyh' miih' kyaah' jnä', ga'lä'hnöoy' he' ma' juu' Paa'.

25 Pero jnä' laan' sa' cha' dsoo' juuh' ääy' ni' miih' mah' juuy'. Hñii' Paa' ga'ngü' kiyh' dsooy' cha'në' rey to'në' mah' lä'ee' juu' kiyh' jee' ja', he' ja' ga'lla' dsën' chee' jnih' ta' Roma.

26 Pero sa' cha' he' siin' kih' rey he' ni' miih', he' ja' ma'kwaä' jnih' cha'nëh' hne' rey Agripa hi' cha'në' jee' lä'jêë' hnäh' hi' tääh' la'. Wa' jëen' ha' lä' ja' juu' la', ja' ga' cha' he' siin' kih' rey to'në' he'.

27 Sa' jnä' llu' laan' cheen' jaa' hi' hää' neh' ñe' ta' Roma cher'mah' sa' cha' hee' na' siin' kih' rey to'në' ha' lä' la' dsoo' he' bääh' dsih'.

26

Ga'kwa' Paa' ju'dsoo' kiyh' cha'në' rey Agripa

1 He' ja' ga'jah' rey Agripa siyh' Paa':

—Cha' jwë' kyah' he' kwah' ju'dsoo' he' kyaah' le' lääh' hñaa'h.

He' ja' ga'hi' Paa' goo' ga'löoy' hlëeyh' lä'la' lä'jwë' jee' ma' lääy' hñiiy':

2 —Chaan' llu' kyaah' hne' rey Agripa, lluu' hne' kwah' jwë' kwan' ju'dsoo' he' kyaah' lään' hñiin' kih' lä'jê' he' bääh' dsa' judiu jnä'.

3 Llu' la' kin' kih' he' kyuu' hne' lä'jê' he' tēë' jmee' jnääh' dsa' judiu, kyuu' lä'jê' juu' he' ti' choo' jnääh'. He' ja' chuun' kyaah' hne' mah' wa' jøh' hoh' nuuh' juu' la'.

Lä'la' ma'jmeë' Paa' jää'

4 Lä'jêë' judiu kyuu' jnä' ha' lä' ma' jan' lä'jih' ma' mahn'. Ñe' bih' ha' lä' ma' gyan' jwii' kin' hi' lä'ja' jwii' Jerusalén ka'läh'.

5 Lä'ja' ñey' kwee' laä' jnä' fariseo. Jnääh' fariseo mi'te' ba' jnääh' lä' nøø' kyaä' jnääh' lä'koh' ga'jee' lä'jêë' judiu. Le' ba' mi' jnääy' la' dsoo' cher'mah' hnöoy'.

6 Na' chehn' në'ta' la', llah' hnäh' ta' kin', kih' he' kyen' o'jøh' dsë' he' hñah' jne' he' ga'bääh' Dio hñii' kyaah' dsa' ma'gyuh' jnan'.

7 Lä'jih' na' jøø' lä'jêë' gya'to' nää' dsa' judiu lä'te' juu' ja'. Lä'jmii' lä'hwë' hnaayh' Dio jøøy' dsëë' juu' ja'. Hne' rey Agripa, kih' he' kyen' o'jøh' dsë' kih' juu' ja', he' ja' ba' na' hñii' dsa' kin'.

8 Ha' lä' jëen' hnäh', che' jwëëh' he' lä'heeh' hnäh' he' mi' jih' Dio hi' ma' na' juu'?

Lä'la' ga'jmeë' Paa' jää' kih' dsa' kyaä' Jesús

9 Ma'ra' ju'dsoo' ma' jmeen' kwaat', he' ma' lle' kih' jmeen' hñaa' dsën' cha' miih' kih' Jesús dsa' chaä' Nazaret.

10 Lä'ja' ga'jmeen' Jerusalén. Jwëë' dsa' kyaä' Jesús ga'taahn' neh' ñe' lä'hih' kih' jmi' dsa' kaah'. Hi' lä' ma' ga'jngëeyh' dsa' he', lä'kye' jnä' ga'hiih' dsën'.

11 Cha' miih' jih' ñeen' lä'koo' lä'koo' gwah' mäh', ga'saahn' dsa', ga'heeh' jnih' wii' mah' wa' hlëeyh' hñiih' kih' Jesús. Ma' ya' jêë' dsën' jwëte' kyaah' dsa' he', he' ja' ñeen' lä'kaä' jwii' kih' dsa' jñah' mah' na' jmeeh' jnih'.

*Lä'la' ga'la' ma' ga'heeh' Paa' kih' Dio
(Hch. 9:1-19; 22:6-16)*

12 Lā ma' jmeen⁺ ja⁻ba', ngoon⁺ ta⁺ Damasco lā⁺hih⁺ kih⁺ jmi⁻dsa⁻ kaa^h hī⁻ ga⁺chee⁺ jnā⁺.

13 Hne⁻ rey, jee⁻ la⁻ jwēēhn⁻ hne⁻ ha⁻ lā⁻ ga⁻la⁻ kin⁺ jee⁻ ngoon⁺ cha⁺jwē⁺ ja⁻. Ma⁻tē⁻ koo⁻ la⁻hyoo⁺ ga⁻jēēn⁺ koo⁻ je⁻ ja⁺ gyuu^h, bee⁺ ga⁺ lā⁻koo⁻ jmēē⁺ kih⁺ hyoo⁻, he⁻ ga⁻lā⁻jnā⁺ lā⁻ku⁺ lā⁻ji⁺i⁺ jee⁺ ga⁻nøø⁺ jnāā^h ja⁻.

14 Lā⁻jēē⁺ jnāā^h ga⁻saā⁺ jnāā^h hwa⁺. Jee⁻ ja⁻ ga⁻nuun⁺ ga⁻hlēēh⁺ jaa⁻ dsa⁻ kyaā^h juu⁺ hebreo: "Saulo, Saulo", ga⁻jāyh⁺. "He⁻ jmeeh⁺ hñaa^h ba⁻ hne⁻ na⁻, he⁻ hah⁻ kin⁺ jwē⁺ he⁻ taāhn⁻ hne⁻."

15 He⁻ja⁻ ga⁻jwii⁺ jnih⁺: "¿Hii⁻ hne⁻ dsa⁻ ñuu^h?" He⁻ja⁻ ga⁻jāh⁺ hī⁻ he⁻: "Jnā⁺ he⁻ Jesús hī⁻ jmeeh⁻ hñaa⁺ hoh⁺ kih⁺."

16 Noo⁻, chih⁺ tiih⁺. Ma⁻mi⁻jnāān⁺ hñiin⁺ kyah⁺ mah⁺ hñaan⁺ hne⁻ jmeeh⁺ ta⁺ kin⁺ hi⁻ jmeeh⁺ dsoo⁺ lā⁻jē⁺ he⁻ ma⁻jēēh⁺ kin⁺ hi⁻ lā⁻jē⁺ he⁻ na⁺ ga⁻mi⁻jnāān⁺ kyah⁺.

17 Lāān⁺ hne⁻ kih⁺ lā⁻jē⁺ he⁻ jmee⁺ dsa⁻gooh⁺ kyah⁺ hi⁻ lāān⁺ hne⁻ kih⁺ dsa⁻ jñah⁺. Jēēh⁺ kih⁺ dsa⁻ jñah⁺ ba⁻ cheen⁻ hne⁻ na⁺.

18 Mah⁺ nāh⁺ mi⁻nēy⁺, lā⁻ja⁻ dsa⁻jēeh⁺ hī⁻ tāāh⁺ jee⁻ na⁻hoo⁻ ta⁺ jee⁻ jnā⁺ wa⁻je⁻. Hi⁻ dsa⁻jēeh⁺ hī⁻ tāāh⁺ lā⁻hih⁺ kih⁺ Tana⁺ mah⁺ jmeey⁺ lā⁻hnøø⁺ Dio. Hi⁻ lā⁻jēē⁺ hī⁻ lā⁻dsoo⁺ dsē⁺ kin⁺ dsa⁻che⁺ dso⁺kye⁻ kiyh⁺ hi⁻ hyoyh⁺ heey⁺ ko⁻jōh⁺ kyaā^h lā⁻jēē⁺ hī⁻ ma⁻na⁻ jngēē⁺, ga⁻jāh⁺ Jesús siih⁺ jnā⁺.

19 He⁻ja⁻ jwēēhn⁻ hne⁻ rey Agripa, ga⁻heeh⁺ ba⁻ jnā⁺ jmeen⁺ lā⁻jē⁺ he⁻ ga⁻nuun⁺ lā⁻koo⁻ ma⁺ ga⁻lā⁻jnā⁺ kin⁺ he⁻ ja⁺ gyuu^h.

20 To⁻nē⁻ ga⁻jmeen⁺ juu⁺ kih⁺ dsa⁻ hī⁻ chaā⁻ Damasco. Ja⁻ ga⁻ na⁻ ga⁻kwan⁺ juu⁺ jee⁻ jwii⁻ Jerusalén hi⁻ lā⁻kaa⁻ hwa⁺ Judea. Hi⁻ lā⁻ja⁻ ga⁻kwan⁺ juu⁺ kih⁺ hī⁻ sa⁺ laā⁺ judiu ka⁻lāh⁺, ga⁻jwii⁺ jnih⁺ wa⁺ lā⁻dsaa⁻ dsēy⁺ kih⁺ lā⁻jē⁺ he⁻ jmeey⁺ mah⁺ wa⁻ dsa⁻jēeyh⁺ kyaā^h Dio. Hi⁻ lā⁻ja⁻ ga⁻jwii⁺ jnih⁺ hnøø⁺ jmeey⁺ lā⁻koo⁻ lle⁻ kih⁺ jaa⁻ hī⁻ ma⁻jēeh⁺ kyaā^h Dio.

21 Kwaat⁺ kih⁺ juu⁺ la⁻ ga⁻saā^h judiu jnā⁺ jee⁻ chih⁺ gwah⁺ Jerusalén hnøø⁺ ma⁺ jngēēyh⁺ jnā⁺.

22 Pero kyaā^h be⁺ kih⁺ Dio ma⁻kwēēh⁺ ba⁻ dsēn⁺ lā⁻jiih⁺ na⁺, kwan⁺ juu⁺ kih⁺ Dio kih⁺ lā⁻jōh⁺ lā⁻māh⁺. Sa⁺ ga⁻lla⁻ dsēēn⁺ he⁻ ga⁻hlēēh⁺ hī⁻ ga⁻ngēē⁺ juu⁺ kih⁺ Dio llo⁺joo⁺ hi⁻ lā⁻jē⁺ he⁻ ga⁻hlēēh⁺ Moisé. Lā⁻koo⁻ te⁺ he⁻ ga⁻jāyh⁺ le⁺, ko⁻ja⁻ ba⁻ jiih⁺ ga⁻jwahn⁺.

23 Hī⁻ he⁻ ga⁻jāh⁺, ma⁻ra⁺ he⁻ dsa⁻ngēē⁺ ba⁻ Cristo wii⁺ hi⁻ leey⁺ to⁻nē⁻ hī⁻ lā⁻jiih⁺ jee⁻ kih⁺ hī⁻ ma⁻na⁻ juu⁺, mah⁺ kway⁺ juu⁺ kih⁺ dsa⁺, he⁻ mi⁻jnāā⁺ ju⁻dsoo⁺ kih⁺ dsa⁻ judiu hi⁻ kih⁺ hī⁻ sa⁺ laā⁺ judiu hī⁻ tāāh⁺ jee⁻ na⁻hoo⁻.

Ma' hnøø' Paa' ma' hehē' rey Agripa juu' kih' Jesús

24 Hlēēh⁺ ga⁻ Paa⁺ lā⁻ja⁻, ha⁻ lā⁻ jee⁻ ma⁺ lāāy⁺ hñiiy⁺, ma⁺ ga⁻hlēēh⁺ Festo ki⁻gaā⁻, ga⁻jāyh⁺:

—He⁻ ngaah⁺ ba⁻ hne⁻ na⁻ Paa⁺. Kyaā^h he⁻ ma⁻mi⁻tēēh⁺ hñaa^h cha⁻miih⁺, he⁻ja⁻ ngoo⁺ ga⁻lā⁻ngaah⁺.

25 Pero Paa⁺ ga⁻jāh⁺:

—Sa⁺ ngaah⁺ jnā⁺ Festo kyaān⁺. Ju⁻dsoo⁺ na⁻ hlēēhn⁺ hi⁻ la⁺ juu⁺ kyaā^h hih⁺ ba⁺.

26 Ñe⁻ ba⁻ rey Agripa juu⁺ la⁻, he⁻ja⁻ hlēēhn⁺ lā⁻kaa⁻ tuh⁻dsēn⁺ cha⁻nēy⁺. Laān⁺ ma⁻nuu⁺ ba⁻ rey juu⁺ la⁻, jēēh⁺ lā⁻jē⁺ he⁻ la⁻ sa⁺ ga⁻la⁻ jee⁻ na⁻hmāā⁺ he⁻ sa⁻ lā⁻ñe⁻ dsa⁻.

27 Hne⁻ rey Agripa, ¿che⁻ jmeeh⁻ dsoo⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ ga⁻hlëéh⁻ hĭ⁻ ga⁻ngëé⁻ juu⁻ kih⁻ Dio? Jnä⁻ lään⁻ jmeeh⁻ ba⁻ hne⁻ dsoo⁻.

28 He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ Agripa süyh⁻ Paa⁻:

—¿Che⁻ lääh⁻ kyah⁻, kyaah⁻ ma⁻la⁻ miih⁻ juu⁻ he⁻ ma⁻hlëéh⁻ na⁻ leeh⁻ jnä⁻ mah⁻ leen⁻ dsa⁻ kyaa⁻ Jesús?

29 He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ Paa⁻:

—Kwee⁻ ba⁻ la⁻ kin⁻ che⁻ ma⁻lee⁻ kyah⁻ o cher⁻mah⁻ hnooh⁻ nuuh⁻ cha⁻ga⁻miih⁻. Hi⁻ ja⁻ ma⁻la⁻ hne⁻, lä⁻kye⁻ hĭ⁻ tääh⁻ nuu⁻ lä⁻ hlëéh⁻ la⁻, Dio hnøø⁻ wa⁻ leey⁻ dsa⁻ kyaa⁻ Cristo ja⁻ ba⁻ lä⁻koø⁻ laa⁻ jnä⁻ pero ja⁻ lä⁻koh⁻ na⁻hñuuhn⁻ kyaah⁻ caden⁻.

30 Ma⁻ ga⁻nuu⁻ rey he⁻ juu⁻ ja⁻, ga⁻nooy⁻ jee⁻ ma⁻ tääh⁻ kyaah⁻ lle⁻moh⁻ kyaah⁻ Bernice hi⁻ lä⁻jëé⁻ ga⁻hĭ⁻ ma⁻ tääh⁻ kyaayh⁻.

31 Ma⁻ ga⁻hwëëy⁻ në⁻ta⁻ ja⁻, ga⁻näay⁻ kah⁻ hlëëyh⁻ kyaah⁻ dsa⁻kyaa⁻yh⁻, ma⁻ jäh⁻:

—Ni⁻ koø⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻ ma⁻jmeé⁻ dsa⁻ñuuh⁻ na⁻ mah⁻ juuy⁻ o he⁻ dsooy⁻ neh⁻ñe⁻.

32 He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ rey Agripa süyh⁻ Festo:

—Le⁻ ma⁻ lää⁻ ba⁻ dsa⁻ñuuh⁻ na⁻ jee⁻ la⁻ wa⁻ra⁻ jäh⁻ kih⁻ sa⁻ ga⁻ngiiy⁻ dsooy⁻ cha⁻në⁻ rey to⁻në⁻.

27

Ga⁻cheey⁻ Paa⁻ ta⁻ Roma

1 Ga⁻lla⁻ dsëy⁻ cheey⁻ jnääh⁻ ta⁻ hwa⁻ Italia kyaah⁻ barco, he⁻ja⁻ ga⁻taayh⁻ Paa⁻ kyaah⁻ jñah⁻ ga⁻hĭ⁻ ma⁻ tääh⁻ neh⁻ñe⁻ goo⁻ juu⁻ hløø⁻ hĭ⁻ chee⁻ Julio. Hĭ⁻ he⁻ ma⁻ na⁻hää⁻ koø⁻ nää⁻ hløø⁻ kyaa⁻ rey to⁻në⁻.

2 Ga⁻tooh⁻ jnääh⁻ koø⁻ barco he⁻ ja⁻ ta⁻ Adramitio, ja⁻ba⁻ he⁻ dsa⁻ngëé⁻ lä⁻koø⁻ lä⁻koø⁻ jwi⁻ ta⁻ hwa⁻ Asia. Hi⁻ Aristarco hĭ⁻ chaä⁻ Tesalónica he⁻ nøø⁻ hwa⁻ Macedonia ga⁻jmeé⁻ ko⁻jøh⁻ kyaah⁻ jnääh⁻.

3 Jyoh⁻ jmi⁻ ga⁻lla⁻nøø⁻ jnääh⁻ Sidón. Julio he⁻ ga⁻lä⁻jwayh⁻ kyaah⁻ Paa⁻, ga⁻kway⁻ jwë⁻ na⁻jëëy⁻ ome⁻ kyaay⁻ mah⁻ na⁻ngiiy⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ ma⁻ jmeé⁻ bi⁻ kiyh⁻.

4 Ga⁻hwëë⁻ jnääh⁻ Sidón ja⁻, ga⁻nøø⁻ ba⁻ jnääh⁻. Pero ma⁻ gwa⁻ lle⁻ ta⁻ jee⁻ ga⁻nøø⁻ jnääh⁻ ja⁻, he⁻ja⁻ ga⁻juu⁻ jnääh⁻ jäh⁻ koo⁻ hwa⁻ Chipre he⁻ hä⁻ jee⁻ jmi⁻ñeeh⁻, mah⁻ sa⁻ hläh⁻ lle⁻ kih⁻ barco.

5 Ga⁻ngëé⁻ jnääh⁻ jäh⁻ hwa⁻ Cilicia kyaah⁻ Panfilia, ga⁻lla⁻nøø⁻ jnääh⁻ jwi⁻ Mira he⁻ nøø⁻ hwa⁻ Licia jee⁻ ga⁻jä⁻ barco.

6 Mira ja⁻ ga⁻jëé⁻ juu⁻ hløø⁻ jyoh⁻ barco he⁻ ja⁻ ta⁻ Alejandría, ja⁻ba⁻ he⁻ ngoo⁻ ta⁻ hwa⁻ Italia. He⁻ja⁻ ga⁻tooh⁻ jnääh⁻ ga⁻nøø⁻ jnääh⁻ ta⁻ ja⁻.

7 Cha⁻miih⁻ jmi⁻ ga⁻tooh⁻ jnääh⁻ në⁻ jmi⁻, ta⁻ hwa⁻ lä⁻ja⁻ ba⁻ ngoo⁻ barco. Ga⁻këé⁻ jwë⁻ta⁻, ja⁻ ga⁻ ga⁻lla⁻nøø⁻ jnääh⁻ jäh⁻ jee⁻ jwi⁻ Gnido. Sa⁻ ga⁻kwa⁻ jwë⁻ ma⁻ dsoo⁻ ko⁻chih⁻ barco ko⁻dsoo⁻ ta⁻ Italia, kih⁻ he⁻ tä⁻ lle⁻. He⁻ja⁻ ga⁻nøø⁻ jnääh⁻ jäh⁻ koo⁻ jee⁻ jwi⁻ Salmón he⁻ nøø⁻ Creta, hwa⁻ he⁻ hä⁻ jee⁻ jmi⁻ñeeh⁻.

8 He⁻ wi⁻ lä⁻ja⁻ ga⁻nøø⁻ jnääh⁻ lä⁻hä⁻ hwa⁻ ja⁻, lä⁻jiih⁻ ga⁻lla⁻nøø⁻ jnääh⁻ koø⁻ jee⁻ chee⁻ Ho⁻haah⁻ Llu⁻. Jäh⁻ ja⁻ba⁻ hla⁻ jwi⁻ Lasea.

9 Ga⁻lä⁻hëë⁻ jnääh⁻ cha⁻miih⁻ jmi⁻ në⁻ jmi⁻, hi⁻ ma⁻hi⁻ goo⁻ mo⁻so⁻ le⁻ ngë⁻ jnääh⁻ në⁻ jmi⁻. Jëéh⁻ ma⁻goh⁻ jmi⁻ he⁻ sa⁻ kuh⁻hiyh⁻ hi⁻ cha⁻ga⁻miih⁻

ma⁻hií' goo⁻ kiyh⁴ né' jmií⁻ ja⁻. He⁻ja⁻ ga⁻kwëéh' Paa' nuuh⁻ hi⁻ ma' tääh⁻ neh⁻ barco ja⁻.

10 Ga⁻jäyh':

—Jëè da' hnäh', jnä' man⁴ hií' goo⁻ jwërte jwë' he⁻ ga⁻nøø⁻ la⁻. Goo⁻ hee' barco hi⁻ lä⁻kye⁻ løø', hi⁻ lä⁻jiih' jnä⁻n' hií' goo⁻ juu' jne' cher⁻mah' ha⁻ lä⁻ ga⁻la⁴.

11 Pero juu' hløø' he' sa⁻ ga⁻jmeey' kyeë' juu' kih' Paa'. He⁻ ma' hlëéh⁻ juu' barco kyaah' hi⁻ ma' kooh⁻ barco ba' ga⁻jmeey' he' kih'.

12 Jee' ga⁻hií' barco ja⁻ sa⁻ ma' llu' ma' jä' jnääh' jii' gyuu', he⁻ja⁻ lä⁻jëë⁻ dsa⁻ he' ga⁻jäh' llu' ga⁻cher⁻mah' jmeen⁻ be' dsa⁻jää' jne' jwií' Fenice he⁻ nøø' hwa' Creta jee' hií' barco, ta⁻ko⁻jiih' ngëë' jii' gyuu'. He⁻ tøøh' jne' jee' ja⁻, jnä' cha⁻hoo' jmi⁻ñeeh' ta⁻ñii' hi⁻ ta⁻kye' jee' dsaq⁻ hyoo⁻.

Ja' kqo⁻ lle' tä' né' jmi⁻ñeeh'

13 Lä⁻ ma' ga⁻jëëy' gwa' lle' hwa' ta⁻kye', ga⁻jmeey' huú⁻dsë⁻ ma' le' dsa⁻nää' gyih' ta⁻cha⁻né'. He⁻ja⁻ ga⁻hwii⁻ jnääh' jee' ja⁻, ga⁻nøø' jnääh' jäh⁻ lä⁻ hä' hwa' Creta.

14 Ni⁻ sa⁻ ga⁻lä⁻hií' ga⁻ma' ga⁻hwii⁻ jnääh' jee' ja⁻, ma' ja' kqo⁻ lle' tä' ta⁻jee' ga⁻nøø' jnääh'.

15 Ta⁻ jee' jyoh' ba' ma' hläh⁻ lle', sa⁻ ga⁻tää⁻ barco ma' dsöö' ta⁻cha⁻né', he⁻ja⁻ ga⁻kwa⁻ dsa⁻ jwë' ngoo' barco lä⁻ ngoo' lle' ba'.

16 Ja⁻ ga⁻ ga⁻ngëë' jnääh' ta⁻koó' kqo⁻ hwa' pih' he⁻ hä' jee' jmi⁻ñeeh' he⁻ cheë⁻ Claudia. Lä⁻ jwë' ja⁻ ba' ga⁻kyeë' miih⁻ lle'. Pero he⁻lií' ba' ga⁻tëëh' jnääh' na⁻moo' he⁻ ma' kye' jnääh' he⁻ ma' hií' ta⁻ka⁻luu' barco, mah' ga⁻tøøh' jnääh' neh⁻ barco ja⁻.

17 Ma' ga⁻he' na⁻moo' ja⁻ neh⁻ barco, ga⁻ka⁻ dsa⁻ hnií' ga⁻hñuu⁻ lä⁻ku⁻lä⁻ jii' tuh⁻ barco mah' sa⁻llaq'. Hi⁻ ma' hií' goo⁻ lla⁻ñu' barco në' mi⁻sií' jee' sa⁻ juuh⁻ jmií' jee' cheë⁻ Sirte, he⁻ja⁻ ga⁻jyooy' hmiíh⁻ kih' barco mah' ngoo' lä⁻ ngoo' lle' ba'.

18 Ma' ga⁻jnä' jyoh' jmií' cha⁻ga⁻miih⁻ tä' lle' ma' hií', he⁻ja⁻ ga⁻løø' dsa⁻ jwä⁻ løø' kih' cha⁻jmií⁻.

19 Hi⁻ jee' ga⁻të' hnë⁻ jmií', he⁻ wii' ba' ga⁻jwä' jnääh' cha⁻jmií⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ jmääy⁻h⁻ ta⁻kih' barco ja⁻.

20 Cha⁻miih⁻ jmií' ga⁻gya⁻ jnií', mo⁻so⁻ ga⁻lä⁻jnä' hyoo⁻, ni⁻ nuu' mo⁻so⁻ ga⁻lä⁻jnääh'. Hi⁻ lle' lä⁻ ma⁻hií' ja⁻ ba'. Mo⁻so⁻ ma⁻cha⁻ o⁻jøh⁻ dsë⁻ kyaq⁻ jnääh' he⁻ ma' läq⁻ jnääh'.

21 Cha⁻miih⁻ jmií' ma⁻lä⁻ hii' mo⁻so⁻ kih⁻ hih⁻ jnääh'. He⁻ja⁻ ga⁻noo⁻ Paa' to⁻dsaah' jee' kih' dsa⁻kyaa⁻yh' he', ga⁻jäyh' lä⁻la⁻:

—Wa⁻ra⁻ jäh' kih' ga⁻jmeeh' hnäh' he' juu' kin⁻, sa⁻ ma' hwëë⁻ jne' ta⁻ Creta, ni⁻ sa⁻ ma' jëë' jne' wii' he⁻ dsa⁻ngëë' jne' la⁻.

22 Na' jwahn⁻ kwa⁻ hnäh' be'. Jëéh' ni⁻ jaq⁻ jne' sa⁻ juu' jne'. Ma⁻la⁻ barco la⁻ ba' hee'.

23 Nuú⁻ ga⁻jëën⁻ jaq⁻ ángel hi⁻ ga⁻cheë' Dio kyaan⁻, he' ba' hi⁻ jmeen⁻ ta⁻he' kih'.

24 Ga⁻jäyh': "Ta⁻ wa' gah' Paa'. Jmee⁻ bií' llooh⁻ kih' rey to⁻në'. He⁻ja⁻ ma⁻kwa' Dio jwë' he⁻ läq⁻ hne⁻ kyaah' lä⁻jëë⁻ hi⁻ tääh' neh⁻ barco la⁻", siiyh⁻ jnä'.

25 Kih' he-ja- na-, jwëëhn- hnäh' dsa-ñuuh-, kwa' hnäh' be'. Jëeh' jmeen- dsoo' dsën+ kih' Dio, ma-ra+ he- le' ba' lä-koq- ma-jäh' ángel sih+ jnä'.

26 Pero ma-ra+ he- jä' ba' barco kyaah' he- wii' koq- jee' lä-kaa- hwa' he- hä' jee' jmi- ñeeh'—ga-jäh' Paa'.

27 Ma' ga-dsëe' to' seman- ja-, ga-ngëe' jnääh' ne' jmi- ñeeh' he- chee- Adriático hi- ngoo' ba' barco lä- hii' lle'. Koq- lla-nuu' hwë' ja- ga-lä-liih' dsa- hi- ma' kooh- barco he- ngoo' ya-jäh' jee' la' hwa'.

28 He-ja- ga-lla' dsa- he' hih- ha- koq- jiih' juuh- jmi- jee' ja-. Ma' ga-jëey' jee' ja-, juuh- gyii' gya' jñii' metro. Miih- ga' ta- cha'në' ga-jëey' ka' läh'. Jee' ja- juuh- gyii' gya' jñii' metro ba'.

29 Goyh- lla-ñu' barco ja- kyaah' kuu'. He-ja- ga-jyooy' kye' mi-ñe' hii- he- hii' ta' ka'luu' barco, he- jmee- hii' tii' barco. Peer+ ma' hnøøy' wa-ra- jäh' kih' na' ga-juh- ba' ma-jnä'.

30 Dsa- hi- ma' kooh- barco ja-, hnøøy' ma' jñaa'y' neh+ barco, he-ja- ga-løøy' jyooy' na'moo', ga-jmeey' lä-koq' he- jyooy' ñe' hlääh' he- hii' ta- cha'në' barco.

31 He-ja- ga-jmeeh' Paa' juu' kih' juu' hløø' hi- kih' hløø' ka-läh', ga-jäyh':
—Cher'mah' sa' ga-jä' dsa- na- neh+ barco la-, sa' lääh' hnäh'.

32 He-ja- ga-hnä' hløø' he' hñii' he- kyaah' ma' jyooy- na'moo' ja-. Ga-kway' jwë' ga-toh' cha'jmii-.

33 Ma' ngoo' ga-jnä', ga-jmee' Paa' mada- wa' kuh- dsa-, ga-jäyh':

—Na' ma-të' gya-kye' jmi- tøøh' jne' neh+ barco la-, jøø' jne' ha- lä- le', na' juu' jne' hoo, sa' cha- ma' kih' ni' miih-.

34 He-ja- na- chuun' kyaah' hnäh' kuh-hih' hnäh' miih- mah' tëëh' hnäh' be'. Lä-jëe' jne' lla-nøø' ba' jne' llu', ni- koq- jñu- lle' jne' sa' hee'.

35 Ma-ngëe' ma-jäyh' lä-ja-, ga-kay' koq- he'ñiih' ga-kway' ti'hmaah' kih' Dio to-lo- në' jee' lä-jëe- dsa-kyaa'yh' hi- ga-llaay' he'ñiih' ja-, mah' ga-løøy' kuyh-.

36 Ja- ga' ga-nøø' dsë' lä-jëe- dsa- he', ga-taa'yh' ga-kuyh- ka-läh'.

37 Jee' lä-jëe- jnääh' hi- ma' tääh' neh+ barco ja- ma' tee' to' hñä- laa' dsë- to' lo-gyaa' dsë- gye'e' jñee' dsa-.

38 Ma-la' ma' kuyh- lä-jiih' ga-këey', ja-ga' ga-jwäy' lä-jë- trigo kiyh' cha'jmii- mah' ma' jwää' ga' miih- barco.

Ga-hee' go-te' barco

39 Ma' ga-jnä' ni' jaa- sa' chaa- hi- ma' kyuuh- heh' hwa' ja-. Ga-jëey' koq- gooh' jmi- ñeeh' he- hä' jee' hwa'. He-ja- ga-jmeey' huu' dsë- ma' tooyh- barco ta- ja-, cher'mah' ga-la'.

40 Ga-hnäy' hñii' he- ma' na-kyaa- ñe' hlääh' he- kyaah' hii- tii' barco, ga-kway' jwë' ga-toh' cha'jmii-. Ja- ga' ga-chiyh' he- kyaah' jiiyh- barco hi- ga-chooyh' hmiih- kih' barco he- na-kyaa- hma-dsë- he- chih' ta' cha'në'. Ja- ga' ngoo' barco ko-chih' ta- jee' jnä' në' dsoo'.

41 Ga-lä' hnøø' ga' ma' lloo- barco, ga-lla' lle' jee' mi'sii' neh+ jmi-. Jee' ja- ga-hoo' ta' mi' lle' barco, mah' ga-jä' koq- hwëh-. Jee' na-hoo- ja- ga-jnoh' jmi- ta' ka'luu'. Kyaah' be' kih' jmi- ja- ga-hee' go-te'.

42 He-ja- hnøø' hløø' he' ma' jngüyh' kih' lä-jëe- hi- ää- dsoo' hi- ma' jääy' he' mah' sa' kyuu'y' në' jmi-.

⁴³ Pero sa⁺ ga⁻ kwa⁺ jwë⁺ j^{uu}y ma⁺ juu⁺ dsa⁻ he⁺ kih⁺ he⁻ hnøøy⁺ lääy⁺ Paa⁺. He⁻ ja⁻ ga⁻ jmeey⁺ mada⁺ to⁻ nē⁺ kih⁺ hī⁻ lih⁺ gii⁺ jmii⁻ wa⁺ jwääy⁺ hñiyy⁺ cha⁺ jmii⁻ lä⁺ jiih⁺ tēēyh⁺ hwa⁺ kii⁺.

⁴⁴ Ja⁻ ga⁻ ga⁻ sa⁺ siyh⁺ hī⁻ sa⁺ lih⁺ gii⁺ jmii⁻:

—Kye⁻ hnäh⁺ jwi⁺ hma⁻, hi⁺ lä⁺ ja⁻ he⁻ ga⁻ na⁻ he⁻ jmää⁺ kyah⁺ hnäh⁺ kih⁺ barco na⁻, mah⁺ tēēh⁺ hnäh⁺ hwa⁺ kii⁺ —ga⁻ jäh⁺.

Lä⁺ ja⁻ ba⁺ ga⁻ tēēh⁺ lä⁺ jēē⁺ jnääh⁺ hwa⁺ kii⁺.

28

Lä⁻ la⁻ ga⁻ la⁺ ma⁺ hää⁺ Paa⁺ hwa⁺ Malta

¹ Ma⁺ ga⁻ tēēh⁺ jnääh⁺ nē⁺ hwa⁺ ja⁻, ja⁻ ga⁻ ga⁻ lä⁻ ñe⁺ jnääh⁺, hwa⁺ he⁻ hä⁺ jee⁻ jmi⁻ ñeeh⁺ ja⁻, cheē⁻ Malta.

² Dsa⁻ hī⁻ ma⁺ tääh⁺ jee⁺ ja⁻ ga⁻ jmeey⁺ llu⁺ dsēy⁺ kyaah⁺ jnääh⁺. Ma⁺ hii⁺ jma⁺ hi⁺ gyuu⁺ ka⁻ läh⁺ he⁻ ja⁻ ga⁻ jēēh⁺ dsa⁻ he⁺ je⁻, ga⁻ tēēyh⁺ jnääh⁺ mah⁺ llooh⁺ jnääh⁺ je⁻.

³ He⁻ ja⁻ ga⁻ løø⁺ Paa⁺ juuh⁺ si⁺ hma⁻ kii⁺ he⁻ ga⁻ tooyh⁻ cha⁺ je⁻. Jee⁺ ja⁻ ya⁻ hēē⁺ jaa⁻ miih⁻ hī⁻ kyuu⁺ kih⁺ je⁻. Lä⁺ चाह⁺ ja⁻ ga⁻ kyaay⁺ goo⁻ Paa⁺.

⁴ Ma⁺ ga⁻ jēē⁺ dsa⁻ chaä⁻ jee⁺ ja⁻, lleē⁻ miih⁻ goo⁻ Paa⁺, ga⁻ jäh⁺ siyh⁺ dsa⁻ kyaayh⁺:

—Dsoo⁺ ba⁺ dsa⁻ ñuu⁻ na⁻ ää⁻ hlii⁺. Ma⁻ ke⁻ ma⁻ laay⁺ kih⁺ jmi⁻ ñeeh⁺, ma⁻ ra⁻ he⁻ ma⁻ nøø⁺ ba⁺ ta⁺ kiyh⁺.

⁵ Na⁻ ma⁻ hii⁺ ga⁻ kyah⁺ Paa⁺ goo⁻ mah⁺ ga⁻ tah⁺ miih⁻ he⁺ cha⁺ je⁻. Ni⁺ miih⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻ ga⁻ la⁺ kiyh⁺.

⁶ Lä⁺ jēē⁺ dsa⁻ hī⁻ ma⁺ tääh⁺ jee⁺ ja⁻ ma⁺ jøøy⁻ gyoo⁺ goo⁻ Paa⁺ hi⁻ ma⁺ jmeey⁺ huusē⁻ juuy⁺ na⁺ ga⁻ juh⁻. Ma⁺ ga⁻ lä⁺ hii⁺ jēēy⁺ sa⁻ cha⁻ he⁻ ga⁻ la⁺ ni⁻ miih⁻, ga⁻ lä⁺ sii⁺ huusē⁻ kih⁺ dsa⁻ he⁺. Ma⁺ jäh⁺: “Go⁻ Dio ba⁺ na⁻.”

⁷ Jäh⁻ ba⁺ jee⁺ tääh⁺ ja⁻, kye⁻ koo⁻ jwi⁺ hwa⁺ kih⁺ Publio hī⁻ ma⁺ laä⁺ ta⁺ kih⁺ hwa⁺ he⁻ hä⁺ jee⁻ jmi⁻ ñeeh⁺ ja⁻. Hī⁻ he⁺ ga⁻ hēēh⁻ jnääh⁺ llu⁺ ta⁺ ko⁻ jiih⁺ ga⁻ tooh⁺ jnääh⁺ hnē⁻ jmi⁺ jee⁺ ja⁻.

⁸ Jee⁺ ja⁻ ma⁺ kyaä⁺ jmii⁻ Publio, ma⁺ dsaah⁺ llii⁺ hi⁻ ma⁺ dsaayh⁺ tu⁺ kyaä⁺. He⁻ ja⁻ ga⁻ he⁺ Paa⁺ na⁺ jēēy⁺ hī⁻ dsaah⁺ he⁺. Hi⁻ ga⁻ ngii⁺ Paa⁺ kih⁺ Dio he⁻ hlää⁺ dsa⁻ he⁺. Ma⁻ ngēē⁺ ma⁻ ngiiy⁺ kih⁺ Dio, ga⁻ kyey⁻ gooy⁻ nē⁺ kih⁺ hī⁻ dsaah⁺ he⁺ mah⁺ ga⁻ mi⁻ hlääy⁺.

⁹ Ma⁻ ngēē⁺ ma⁻ jä⁺ kih⁺ jmii⁻ Publio he⁺, ya⁻ nää⁺ jñah⁺ dsa⁻ dsaah⁺ hī⁻ chaä⁻ hwa⁺ ja⁻. Lä⁺ jēē⁺ hī⁻ he⁺ ga⁻ jä⁺ kih⁺.

¹⁰ Ha⁻ koh⁺ llu⁺ sa⁻ ga⁻ jmeey⁺ kyaä⁺ jnääh⁺ ta⁺ ko⁻ jiih⁺ ga⁻ tooh⁺ jnääh⁺ kyaah⁺ dsa⁻ he⁺. Hi⁻ ma⁺ ga⁻ tē⁺ jmi⁺ ga⁻ tooh⁺ jnääh⁺ neh⁻ barco, ga⁻ kwēēyh⁺ jnääh⁺ cha⁻ miih⁻ he⁻ jmee⁻ bii⁺ cha⁺ jwē⁺.

Ga⁻ lloo⁺ Paa⁺ jwii⁻ Roma

¹¹ Uu⁻ sih⁻ ga⁻ tooh⁺ jnääh⁺ kih⁺ dsa⁻ he⁺. Jee⁺ ja⁻ ma⁺ hii⁺ koo⁻ barco he⁻ ga⁻ jä⁺ ta⁺ ko⁻ jiih⁺ dsa⁻ ngēē⁺ jii⁻ gyuu⁺. He⁻ ja⁻ ga⁻ tooh⁺ jnääh⁺ neh⁻ barco he⁻ ja⁺ ta⁺ Alejandria. Dsoh⁺ barco ja⁻, ma⁺ chaä⁺ uu⁺ dio hī⁻ na⁻ laä⁺ kaah⁻ dsa⁻. Jaa⁻ he⁺ cheē⁻ Cástor, hī⁻ jñah⁺ he⁺ cheē⁻ Pólux.

¹² Ga⁻ lla⁻ nøø⁺ jnääh⁺ jwii⁻ Siracusa jee⁺ hii⁻ barco. Jee⁺ ja⁻ ga⁻ tooh⁺ jnääh⁺ hnē⁻ jmi⁺.

13 Ga^hwēē⁻ jnāäh¹ jee¹ ja⁻, ngoo¹ barco lä⁺ hä¹ hwa¹ ja⁻, lä⁺ jiih¹ ga⁺tēē¹ jnāäh¹ jwii⁻ Regio. Jyoh¹ ka⁻läh¹ jmi⁺ ma⁺ hii¹ lle¹ he⁻ gwa⁺ ta⁻ kye¹. Jee¹ ga⁺tē¹ to¹ jmi⁺, ja⁻ ga⁺ gäl¹ nøø¹ jnāäh¹ jwii⁻ Puteoli.

14 Jee¹ ja⁻ ga⁺jēē¹ jnāäh¹ øøh¹ jne¹ hi⁻ ga⁺tēē¹ jnāäh¹ ta⁻ kih¹. Ga⁻jā¹ jnāäh¹ kyaayh¹ koø⁻ seman⁻. Ja⁻ ga⁺ gäl¹ nøø¹ jnāäh¹ ta⁻ Roma.

15 Ma⁺ ga⁻nuu¹ øøh¹ jne¹ hi⁻ ma⁺ tääh¹ Roma he⁻ ga⁻nøø¹ jnāäh¹ ta⁻ ja⁺, ya⁻näay¹ ga⁻mi⁺ jēey¹ jnāäh¹ jwii⁻ Foro Apio hi⁻ ko⁻llaq¹ ya⁺jøø¹ jiih¹ Tres Taberna. Lä⁺ koø⁻ ma⁺ ga⁺jēē¹ Paa¹ øøh¹ jne¹ he¹, ga⁻kway¹ ti⁺hmaah¹ kih¹ Dio, ga⁻nøh¹ dsēy¹ jwē¹te.

16 Ma⁺ ga⁻lla¹ nøø¹ jnāäh¹ Roma ja⁻, ga⁻ngēē¹ juu¹ hløø¹ dsa⁻ hi⁻ ma⁺ jāāy¹ he¹ goo⁻ hløø¹ kyaq¹ rey to⁻nē¹. Pero ga⁻kway¹ jwē¹ kih¹ Paa¹ he⁻ ga⁻gyay⁻ ta⁻ jee¹ jyoh¹ ba⁺ kyaah¹ jāq⁻ hløø¹ hi⁻ ma⁺ hāy¹.

Ga⁻kwa¹ Paa¹ juu¹ kih¹ Jesús jwii⁻ Roma

17 Ma⁺hya⁻ hnē⁻ jmi⁺ gya¹ Paa¹ jee¹ ja⁻, ga⁻cheey¹ juu¹ wa⁺ ya⁻näy¹ lä⁺ jēē⁻ dsa⁻kaah¹ kyaq¹ judiu hi⁻ chaq⁻ Roma ja⁻. Ma⁺ ga⁻ngēē⁻ lä⁺ jēē⁻ hi⁻ he¹, ga⁺jäh¹ Paa¹ siiyh⁻:

—Øøhn¹, sa⁻ cha⁻ he⁻ ga⁻jmeē¹ jnä¹ ni⁻ miih⁻ kih¹ judiu dsa⁻goon⁻, ni⁻ sa⁻ ma⁻jmeen¹ ta⁻ koø¹ he⁻ tēē¹ jmeē¹ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän⁻. Sa⁻ cha⁻ he⁻ kih¹ ga⁻saayh¹ jnä¹ Jerusalén mah¹ ga⁻ngēēy¹ jnä¹ kih¹ dsa⁻ romano.

18 Hi⁻ ga⁻ka¹ dsa⁻ ta⁻ he¹ ju¹ dsoo¹ kin⁻. Pero ni⁻ miih⁻ sa⁻ ga⁻jnøøyh¹ he⁻ kih¹ ma⁺ jngēēyh¹ jnä¹, he⁻ ja⁻ hnøøy¹ ma⁺ läāy¹ jnä¹.

19 Pero sa⁻ ga⁻tih¹ dsē¹ judiu hi⁻ ma⁺ laq¹ ta⁻ jee¹ ja⁻. Kih¹ he⁻ ja⁻ ba⁺ ga⁻la¹ bii¹ ga⁻ngiin¹ he⁻ mi⁻ ee⁻ rey to⁻nē¹ juu¹ kin⁻. Ja⁻ he⁻ ma⁻jan⁻ mah¹ hniin¹ kih¹ dsa⁻ goon⁻.

20 He⁻ ja⁻ ba⁺ na⁻ ma⁻tēēhn¹ hnäh¹ mah¹ lä⁺kyuun¹ hnäh¹ hi⁻ mah¹ jwēēhn⁻ hnäh¹ ha⁻ lä⁺ la¹ juu¹ kin⁻. Kih¹ o⁻jøh¹ dsē¹ he⁻ ma⁻cha⁻ jnän⁻ dsa⁻ Israel he⁻ ja⁻ ba⁺ na⁻ chehn¹ na⁻llen⁻ caden⁻ la⁻.

21 He⁻ ja⁻ ga⁺jäh¹ dsa⁻kaah¹ he¹:

—Ni⁻ koø⁻ je⁻ kih¹ hi⁻ chaq⁻ judea sa⁻ ma⁻heeh¹ jnāäh¹ he⁻ jmeeh⁻ juu¹ ha⁻ lä⁺ dsa⁻ngēēh¹ hne⁻. Hi⁻ ni⁻ jāq⁻ øøh¹ jne¹ hi⁻ chaq⁻ jee¹ oo⁻ sa⁻ ma⁻ja⁻ hi⁻ hni⁺ kyah¹ ni⁻ he⁻ hlēēyh¹ wii⁺ kyah¹.

22 Pero hnøø⁻ jnāäh¹ jwah¹ ha⁻ lä⁺ la¹ juu¹ kyah¹, jēēh¹ lä⁺kaq⁻ ba⁺ ma⁻nuu¹ jnāäh¹ hlēēh¹ dsa⁻ wii⁺ kih¹ hi⁻ ma⁻taah¹ jwē¹ hmēē⁻ na⁻.

23 He⁻ ja⁻ ga⁺taah¹ dsa⁻ he¹ juu¹ kwee⁻ koø⁻ jmi⁺ he⁻ ya⁻näay¹ ya⁻llay⁻ juu¹ ka⁻läh¹ kyaah¹ Paa¹. Ma⁺ ga⁻lloo¹ jmi⁺ ja⁻, ya⁻näay¹ jwēē¹ dsa⁻ jee¹ ma⁺ gya¹ Paa¹. Ti⁺ih⁻ go⁻ te⁻ ga⁻løø¹ Paa¹ hlēēh¹, lä⁺ jiih¹ ga⁻nuu⁻, ga⁻hlēēyh¹ ha⁻ lä⁺ jāq⁻ Dio dsa⁻ lä⁺ hih¹ kih¹. Ga⁻hnooyh⁻ ha⁻ lä⁺ jee¹ heeh⁻ dsa⁻ kih¹ Jesús. Ga⁻hlēēyh¹ kih¹ Jesús lä⁺ koh¹ jāh¹ ley¹ kih¹ Moisé hi⁻ lä⁺ koh¹ ga⁺jäh¹ hi⁻ ga⁻ngēē¹ juu¹ kih¹ Dio.

24 Ko⁻llaq¹ ga⁻heeh⁻ he⁻ ga⁺jäh¹ Paa¹ hi⁻ ko⁻llaq¹ sa⁻ ga⁻lä⁺ hee¹.

25 Sa⁻ ga⁻hii¹ koø⁻ juu¹ kiyh¹ jee¹ lä⁺ jēēy⁻. He⁻ ja⁻ ga⁻hlēēh¹ Paa¹ dsa⁻ he¹ ja⁻ ga⁺hwēēy¹ jee¹ ja⁻, ga⁺siiyh⁻:

—Llu¹ go⁻ te⁻ ga⁻hlēēh¹ Jmi⁻ lle¹ Na⁻ jngii¹ lä⁺ ma⁺ ga⁻mi⁺ jnäay¹ juu¹ la⁻ kih¹ Isaia hi⁻ ga⁻ngēē¹ juu¹ kih¹ Dio kih¹ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän⁻. Ga⁺jäh¹:

26 Gwa⁻ jee¹ jwii⁻ oo⁺, go⁻chi⁺ih¹ dsa⁻ oo⁺:

Ma⁻ke⁻ nuuh⁻ hnäh¹, sa⁻ lä⁺ngēēh¹ hnäh¹, ma⁻ke⁻ jēēh¹ hnäh¹ sa⁻ lä⁺ jnä¹ kyah¹ hnäh¹.

27 Jëeh' ma-na-jlë-huud'së-kih' dsa-oo', ma-na-jnë-to-gway', ma-na-løø-mi'nëy',

mah' sa-lä-jnä' kiyh', ni-sa-lä-nuuh' kiyh' ni-sa-lä-ngëëy'.

Lä-ja-mo-so-dsa-jëeyh' kyaah' jnä', mah' lää' jnih'.

28 Hnoon' lä-ñeh' hnäh', na-ta-cha'ne' lloo-juu' kih' Dio kih' hi-sa-läa' judiu. Hi-he' ba' heeh' juu' la-mah' lääy'.

29 Ma' ga-dsaa' juu' he-ma' hlëeh' Paa', ga-hwëë- ba' judiu jee' ma' tääyh' ja-. Peer' cha-miuh' juu' ti-chooy' jee' ga-näay' kiyh'.

30 Hne' hlääh' ba' ga-gya- Paa' to' ji-ñe-na-hña'. Jee' ja-ma' heeyh-lä-jëë- hi-ma-dsa-nää' dsa-jëëy'.

31 Ma' cha-ba' jwë' kiyh', he-ma' kway- juu' ha-lä-jää- Dio dsa-lä-hih- kih' hi-ma' hlëëyh'- dsa-kih' Jesucristo Dsa-jøøh' jnän'. Ni-koo-sa-cha-he-ma' jmee' jwiih' kiyh'.

Romanos

Juu' la- ga' sii' Paa' kih' øøh' jne' hi- chaa- Roma

1 Jnã Paa' jmeen' ta' kih' Jesucristo, na- hñaan' laan' apóstol, lä' ja- ma- na- lleehn' kwan' ju' hmëë' kih' Dio.

2 Ga' bääh' Dio hñii' kyaah' dsa' kyaay' hi- ga' ngëë' juu' kiyh' llo' joo' he- kway' ju' hmëë' la-. Jee' ma- na- sii' juu' ja-, la' na- jngii' go' te'.

3 Jee' na- sii' ja- jäh' ha- lä- jä- jooj', he' ba' Jesucristo Dsa- jøøh' jnän'. Ga- laay' sa' ju- kih' David ma' ga- laay' dsa- jmi- gyuu'.

4 Hi' kyaah' be' kih' Jmi- lle' Na- jngii' ga- lä- jnä' laay' Joø' Dio, kih' he- ga- lä- jiiyh' jee' kih' hi- na- juu'.

5 Hi' ta- la' kyaah' Jesucristo ga' jmee' Dio llu' dsë' kyaah' jnääh', ga- hñaa' jnääh' laa' jnääh' apóstol mah' kwa' jnääh' juu' kiyh' lä- kaa- lä- juh' jmi- gyuu', mah' wa' lä- dsoo' dsë' dsa- kih' Jesús hi- wa' mi- teh' dsa- juu' kiyh', lä- ja- jmee' dsa- juuh- kiyh'.

6 Hi' jee' kih' lä- jëë- dsa- he' ma- laah' hnäh' kwaat', ma- na- teeh' hnäh' mah' leeh' hnäh' kyaä' Jesucristo.

7 Siih' kyah' hnäh' hi- tääh' jwii- Roma. Pero hnää' Dio hnäh' hi- na- teeh' hnäh' mah' leeh' hnäh' hi- na- jngëë'.

Ngiih' kih' Dio hi- laa' Tää' jnän' hi- ngiih' kih' Jesucristo Dsa- jøøh' jnän' wa' kway' he- llu' kyah' hnäh' hi- wa' jmeey' hii' tii' kyah' hnäh'.

8 To- në' kwan' ti' hmaah' kih' Dio kwaat' kyah' hnäh' lä- jëë- hnäh'. Kwan' ti' hmaah' kiyh' ta- la' kih' Jesucristo, kih' he- ma- nuu' dsa- lä- kaa- jmi- gyuu' he- ma- heeh' hnäh' kih' Jesucristo.

9 Jmee' dsoo' kin' he- lä- ma- dsooh- ja- ba' dsën- hnäh' lä- jë- jiih- ma' chuun' kyaayh'.

10 Chuun' kyaah' Dio mah' wa' jëën' che' kway' jwë' kin- na' na' jëën- hnäh'.

11 Peer- hnoon' na' jëën- hnäh' na' kan' miih- he- llu' he- kwa- jmi- lle' kih' Dio mah' lä- cha- cha- ga' miih- be' kyah' hnäh'.

12 Lä- ja- lä- cha- be' jnän' kwee- lä- llu' he- ma- dsoo' hoh' hnäh' ja- ba' lä- koh' jnä'.

13 Hnoon' lä- ngëeh' hnäh' øøhn', joh' jiih- sa' ga' jmeen' huu' dsë- na' jëën- hnäh' pero lä- jiih' na' sa' hii- kwa' ja' kin- nün'. He- hnoon' lä- jnä' ta' kin- jee' kyah' hnäh' lä- koo- ga- la' jee' kih' jee' lä- jëë- dsa- hi- sa' laa' judiu.

14 Kih' griego hi- kih' hi- tääh' jee' jyoh' uu' ga', hi- kih' hi- kyuuh- hi- kih' hi- sa- kyuuh- ka- läh' na- laan' hmooh' na' kwan' juu' kih' dsa- he'.

15 Lä- ja- ma- ra- he- hee' ba' dsën- nün' na' kwan' ju' hmëë' kyah' hnäh' hi- chaa- Roma ka- läh'.

16 Sa- cha- la' o- hih- kin- kyaah' ju' hmëë' la-. Juu' la- kye- be' kih' Dio mah' lää- lä- jëë- hi- dsoo' dsë', la' kih' judiu to- në', hi- ja- ba' lä- ja- la' kih' hi- sa- laa' judiu ka- läh'.

17 Kyaah' juu' la- dsa- lä- jnä' ha- lä- jmee- Dio hwëë- dsa- lluu' cha- nëy'. La' kyaah' he- ma- dsoo' dsë- jne' hi- hnøø' lä- ma- dsoo' ja- ba' dsë- jne', lä- koo- na- sii-: "Hi- lluu' he', kyaah' he- ma- dsoo' dsëy', jmee- chaa'."

Dsëë˘ dsoo˘ dsa˘ jmi˘ gyuu˘

18 Ñe˘ ba˘ jne˘ lä˘ ga˘ tē˘ jee˘ gya˘ Dio gwa˘ he˘ ya˘ jëë˘ dsëy˘ kih˘ lä˘ jë˘ he˘ sa˘ hä˘ ta˘ hi˘ lä˘ jë˘ dso˘ kye˘ he˘ jmee˘ dsa˘ . Jëëh˘ he˘ hliih˘ ja˘ ha˘ kih˘ ju˘ dsoo˘ .

19 Jnä˘ hä˘ cha˘ he˘ kyaah˘ lä˘ kyuu˘ dsa˘ kih˘ Dio, jëëh˘ ma˘ mi˘ jnää˘ bih˘ jää˘ .

20 Ma˘ ke˘ sa˘ tēë˘ jne˘ jëën˘ Dio pero lä˘ ma˘ ga˘ nøø˘ jmi˘ gyuu˘ , ma˘ ra˘ he˘ lii˘ ba˘ ha˘ lä˘ laay˘ . Kyaah˘ lä˘ jë˘ he˘ ga˘ jmeey˘ , he˘ ja˘ jnä˘ hä˘ ba˘ chaä˘ Dio hi˘ lä˘ ja˘ cha˘ tää˘ ba˘ be˘ kiyh˘ . He˘ ja˘ sa˘ le˘ jäh˘ dsa˘ : “Sa˘ man˘ che˘ chaä˘ Dio” .

21 Ma˘ ñe˘ bih˘ chaä˘ Dio, pero sa˘ ga˘ jmääy˘ jøøh˘ lä˘ hnøø˘ kiyh˘ , ni˘ sa˘ ga˘ kwa˘ tih˘ maah˘ kiyh˘ . He˘ ga˘ jmee˘ dsa˘ lä˘ ja˘ ga˘ heë˘ go˘ te˘ huudse˘ kih˘ dsa˘ , ga˘ lä˘ hwëh˘ dsëy˘ , he˘ ja˘ ga˘ jlë˘ go˘ te˘ huudse˘ kiyh˘ .

22 He˘ jäh˘ bih˘ cha˘ cha˘ miih˘ huudse˘ llu˘ kiyh˘ pero cha˘ ga˘ miih˘ tää˘ bih˘ .

23 Lla˘ he˘ ma˘ jmeey˘ juuh˘ kih˘ Dio hi˘ sa˘ laay˘ jmi˘ kih˘ , ga˘ jmeey˘ juuh˘ kih˘ heëh˘ kih˘ dsa˘ hi˘ dsa˘ juu˘ , kih˘ ta˘ jah˘ , kih˘ jah˘ kyë˘ goo˘ tii˘ hi˘ kih˘ jah˘ hi˘ sëëh˘ hñii˘ hwa˘ .

24 He˘ ja˘ ga˘ kwa˘ Dio jwë˘ ngëëy˘ hñiiy˘ jmeey˘ he˘ ga˘ jyoh˘ he˘ heë˘ dsëy˘ lä˘ jiih˘ ga˘ heëy˘ hñiiy˘ kaayh˘ dsa˘ kyaayh˘ .

25 Ga˘ be˘ dsa˘ ju˘ dsoo˘ kih˘ Dio mah˘ ga˘ täayh˘ kyaah˘ juu˘ ta˘ juu˘ . Ga˘ jmeey˘ juuh˘ kih˘ lä˘ jë˘ he˘ ga˘ jmee˘ Dio, lla˘ he˘ ma˘ jmeey˘ juuh˘ kih˘ hi˘ ga˘ jmee˘ lä˘ jë˘ he˘ cha˘ . Hi˘ he˘ he˘ Dio hi˘ na˘ jää˘ lä˘ jë˘ joh˘ jmi˘ cha˘ . Wa˘ la˘ lä˘ ja˘ .

26 He˘ ja˘ ga˘ kwa˘ Dio jwë˘ ngëëy˘ hñiiy˘ jmeey˘ lä˘ jë˘ he˘ lla˘ dsëy˘ he˘ la˘ o˘ hih˘ . Lla˘ he˘ ma˘ jmee˘ dsa˘ më˘ lä˘ lle˘ kih˘ , ga˘ kaayh˘ dsa˘ më˘ dsa˘ kyaayh˘ .

27 Hi˘ ja˘ ba˘ lä˘ ja˘ ga˘ jmee˘ dsa˘ ñuu˘ ka˘ läh˘ . Sa˘ ga˘ jmeey˘ lä˘ lle˘ kih˘ kyaah˘ dsa˘ më˘ , ga˘ jmeey˘ ga˘ ngëë˘ jwëë˘ he˘ ga˘ jyoh˘ he˘ heë˘ dsëy˘ , kaayh˘ he˘ ba˘ dsa˘ ñuu˘ dsa˘ kyaayh˘ . He˘ ja˘ ba˘ ja˘ né˘ kiyh˘ dso˘ jwi˘ lä˘ hnøø˘ kiyh˘ kyaah˘ jwë˘ hliih˘ he˘ täayh˘ ja˘ .

28 Sa˘ ga˘ jmää˘ kiyh˘ ma˘ lä˘ kyuu˘ Dio, he˘ ja˘ ga˘ kwa˘ Dio jwë˘ , he˘ ga˘ heë˘ go˘ te˘ huudse˘ kiyh˘ mah˘ wa˘ jmeey˘ ga˘ juh˘ lä˘ jë˘ he˘ sa˘ jmää˘ ta˘ .

29 Ma˘ ngëë˘ jwëë˘ jmeey˘ he˘ hliih˘ , hi˘ më˘ hi˘ ñuu˘ hi˘ kaah˘ wa˘ hi˘ cha˘ hi˘ , jmeey˘ hñaa˘ dsëy˘ , heë˘ dsëy˘ liyh˘ lä˘ jë˘ he˘ ga˘ cha˘ , sa˘ lluu˘ go˘ te˘ , wi˘ dsëy˘ , jngëëyh˘ dsa˘ , hneey˘ , mi˘ gaay˘ dsa˘ , hñaa˘ dsëy˘ .

30 Koo˘ he˘ sa˘ tih˘ dsëy˘ ba˘ lä˘ jë˘ , hlëëyh˘ wi˘ kih˘ dsa˘ , sa˘ hnääy˘ Dio, sa˘ jii˘ kiyh˘ he˘ jmeey˘ kih˘ jñah˘ , jmääy˘ hñiiy˘ jøøh˘ , täayh˘ ngëë˘ , hnooyh˘ ga˘ jyoh˘ he˘ hliih˘ , chaayh˘ kyaah˘ cho˘ jmiiy˘ .

31 Sa˘ hii˘ lä˘ ngëëy˘ , sa˘ mi˘ tey˘ juu˘ kiyh˘ , sa˘ hnääy˘ dsa˘ , sa˘ hnøøy˘ jëeyh˘ juu˘ , sa˘ lä˘ ñih˘ dsëy˘ .

32 Hi˘ ma˘ ke˘ ma˘ ñe˘ bih˘ he˘ lla˘ Dio ta˘ kih˘ hi˘ jmee˘ lä˘ ja˘ , lle˘ kih˘ juu˘ , pero dsa˘ he˘ , sa˘ leë˘ kiyh˘ he˘ jmeey˘ lä˘ ja˘ , hnøøy˘ mah˘ jmee˘ jñah˘ ka˘ läh˘ .

2*Kyaah˘ ju˘ dsoo˘ lla˘ Dio ta˘*

1 He˘ ja˘ sa˘ cha˘ le˘ jwah˘ : “Sa˘ dsëën˘ dsoo˘” , hne˘ hi˘ ka˘ kwaat˘ kih˘ dsa˘ kyaah˘ , wa˘ laah˘ he˘ laah˘ hne˘ . Kih˘ he˘ kah˘ kwaat˘ kih˘ dsa˘ kyaah˘ ,

he- bāāh' hñaaħ' ba' hne- ja-. Jēēh', ja-ba' he- jwah' sa- llu', ja-ba' he- ja- jmeeh- hñaaħ' ka-lāh'.

2 Nē' ba' jne', Dio ngiih' kwaat' kih' hi- jmee- lā-ja- hi- lā-koō- la' ju'dsoo' kiyh' llay' ta'.

3 Hne- hi- ka- kwaat' kih' dsa-kyaah' mah' jmeeh- ba' hne- ka-lāh' he- jwah' sa- llu', ĩche' laah', sa- ka' Dio ju'dsoo' kyah'?

4 Ta- koo' ba' jmeeh- lā-koō- te' he- llu' dsē' Dio kyaah' jne'. Ha- koh' sa- jōh- dsēy' hi- cha-miih- be' dsēy' kyaah' jne'. ĩChe' sa- jēēh' he- tēēh- Dio hne- mah' wa' lā-dsaa- miih- hoh', he- ja- ba' ja- he- llu' dsēy'?

5 Peer- chaah- hne-, sa- hii- lā-dsaa- miih- hoh'. He- hnooh' he- jā- cha-ga'miih- he- wii' nē' kyah' ba' ja-, wa-ra- ga'lloo' jmi' ya- jēē' dsē' Dio, llay' ta' kyaah' ju'dsoo'.

6 Ma'ja- mi- hmaah' Dio jñee' lā-ja- lā-ja- lā-koō- te' he- ma- jmeey'.

7 Kih' lā-jēē- hi- sa- ta- jmee- he- llu', kway' jwē' dsa-taah' tāā' kyaayh', lā-llu' he- hnooyh- ya-jwii', hi- hnooyh- ha- lā- jee' jmāā' Dio jōyoh', hi- hnooyh- ha- lā- jwē' jee' sa- juuy'.

8 Pero jā- ya-jēē' dsē' Dio wa-ra- ga-lā-lleey' kyaah' dsa- hi- chaah-, kih' hi- sa- jmee- he' kih' ju'dsoo', mah' jmee- gyih' he' kih' he- hñiih' ba'.

9 Kih' lā-jēē- hi- jmee- he- hñiih', jā- na-ku' na-ngii' he- wii' nē' kiyh', to- nē' jā- kih' hi- laa' judiu hi- ja-ba' lā-ja- jā- kih' hi- sa- laa' judiu ka-lāh'.

10 Pero lā-jēē- hi- jmee- he- llu', tēēy' ya-jwii' hi- jmāā' Dio jōyoh' hi- hii' tii' kiyh'. To- nē' kih' hi- laa' judiu, ja- ga- tēē' hi- sa- laa' judiu.

11 Jēēh', Dio kwee- ba' hnāāy' lā-jēē- dsa-.

12 Lā-jēē- hi- jmee- dso'kye-, ma-ke- sa- na'jnāāy' kyaah' ley kih' Moisé, ja- ba' lā-ja- juuy' go-te-, pero jā- kih' he- sa- ga-mi-tey' ley ja-. Hi- lā-jēē- hi- na'jnāā' kyaah' ley, cher'mah' ma- jmeey' dso'kye-, ja- ba' ley ja- ka' kwaat' kiyh'.

13 Jā- kih' he- ma-nuuy' ley ja-, he- ja- lluu' dsa- cha'nē' Dio. Lā-jēē- hi- mi-te' ley, hi- he' ba' hwēē- lluu'.

14 Dsa- hi- sa- laa' judiu, sa- cha- ley kiyh', pero cher'mah' mi-tey' ley kih' Moisé, ko-ja- ga-lā-chaā' bih', he' ba' hñiiy' laay' lā-koō- ley, ma-ke- sa- kyuyh' ley.

15 Kyaah' he- jmee- dsa- he' lā-ja-, la' lā-koō- he- na-sii- ley neh- tuh-dsēy'. He- ja- hñii' dsē- kih' hñii' bih' jmee- dsoo', cher'mah' jmeey- he- llu' hi- cher'mah' jmeey- he- hñiih' hñii- kiyh'.

16 Jmi' he- lla' Dio ta' kyaah' jooy' Jesucristo, lā-jnā- lā-jē- hñii' dsē- he- jmee- jne' jee' na-hmāā'. Lā-ja- la' ju'hmēē' kih' Dio he- kwan'.

Dsa- judiu kyaah' ley kih' Moisé

17 Na' cha- koō- he- jwēēhn- hne- hi- laa' dsa- judiu, hne- hi- kye- o-jōh- dsē- kih' ley kih' Moisé hi- jmāāh- hñaaħ' jōoh' kih' he- jwah' Dio kyaah' hne-.

18 Ma- ñeh' ba' hne- ha- lā- hñōō' Dio, hi- ma-mi-tēēh' ba' hne- ley, he- ja- ma- ñeh' ba' hne-, hee- ja- he- nāā- he- llu'.

19 Hi- leh' jāāh' dsa-tuu', laah'. Hi- leh' chooh' je- kih' hi- ga-nāā' jee' na-hoo-, laah'.

20 Hi- leh' mi-tēēh' jñah' hi- sa- kyuyh- hi- laah' ta- jwoh' kyaa' chih-pih', laah', kih' he- ma-cha- ley he- la' ju'dsoo' jmah' he- jmee- kyuyh- cha-miih-.

21 Hne- hĭ- mi-tēē⁺ jñah^ʻ, ħhe-la^ʻ sa⁺ mi-tēēh^ʻ da^ʻ hne- hñaa^ʻ jā⁺? Hne- jwah^ʻ, sa⁺ llu^ʻ he- hēē- dsa⁻, mah^ʻ hēēh- ba^ʻ hne-.

22 Hi- jwah^ʻ sa⁺ llu^ʻ kyaah^ʻ jne^ʻ jñah^ʻ dsa-mē^ʻ, mah^ʻ kyaah^ʻ ba^ʻ hne- jñah^ʻ. Hne- hĭ- na-høøh^ʻ kih^ʻ hĭ- sa⁺ laa⁺ Dio, mah^ʻ hñih^ʻ ba^ʻ hne- kuu^ʻ he- cha^ʻ neh^ʻ gwah⁻ kiyh^ʻ.

23 Peer⁻ taah^ʻ hne⁻, kih^ʻ he- cha⁻ ley kyah^ʻ. ħChe^ʻ sa⁺ jēēh^ʻ ma-jmää^h ta⁻ koo^ʻ Dio, kih^ʻ he- sa⁺ ma⁻ mi-teh^ʻ ley na⁻?

24 Lā-la⁻ na-sii⁻ juu^ʻ kih^ʻ Dio: “Dsa- hĭ- sa⁺ laa⁺ judiu mi-kwah^ʻ jmi⁻ kih^ʻ Dio, dsoo^ʻ kyah^ʻ hnäh^ʻ dsa- judiu.”

25 Dsoo^ʻ ba^ʻ kyeē^ʻ miih⁻ he- ga-wih^ʻ jmi-ngo^ʻ kyah^ʻ, cher^ʻ mah^ʻ mi-teh^ʻ ley. Pero cher^ʻ mah^ʻ sa⁺ mi-teh^ʻ ley, laah^ʻ lä-koo⁻ jaa⁻ wa^ʻ hĭ- cha⁻ hĭ- dsa- hĭ- sa⁻ ga-wih^ʻ jmi-ngo^ʻ kih^ʻ.

26 Hi⁻ lä⁻ ja⁻, jaa⁻ dsa- hĭ- sa⁺ ga-wih^ʻ jmi-ngo^ʻ kih^ʻ, cher^ʻ mah^ʻ mi-tey^ʻ lä⁻ jē⁻ mada⁻ lä⁻ koo⁻ jāh⁻ ley kih^ʻ Moisé, laay^ʻ lä⁻ koo⁻ jaa⁻ hĭ- ga-wih^ʻ jmi-ngo^ʻ kih^ʻ.

27 He⁻ ja⁻, jaa⁻ dsa- hĭ- sa⁺ ga-wih^ʻ jmi-ngo^ʻ kih^ʻ, cher^ʻ mah^ʻ mi-tey^ʻ ley, hĭ- he^ʻ ka^ʻ ju^ʻ dsoo^ʻ kyah^ʻ, kih^ʻ he⁻ sa⁺ ma⁻ mi-teh^ʻ ley ma⁻ ke⁻ ga-wih^ʻ jmi-ngo^ʻ kyah^ʻ hi⁻ na⁻ jnää^ʻ nē⁻ ley kih^ʻ Moisé.

28 Sa⁻ jmää^ʻ kih^ʻ dsa- judiu he- koo⁻ laay^ʻ judiu. Hi⁻ ni⁻ sa⁺ jmää^ʻ kih^ʻ dsa⁻, he- koo⁻ ga-wih^ʻ jmi-ngo^ʻ kiyh^ʻ.

29 Sa⁻ la^ʻ lä⁻ ja⁻. Hĭ- ma⁻ ra⁻ hĭ- dsoo^ʻ laa⁺ judiu, hnaayh⁻ Dio lä⁻ kaa⁻ tuh⁻ dsēy^ʻ. Hi⁻ ma⁻ ra⁻ hĭ- dsoo^ʻ ga-wih^ʻ jmi-ngo^ʻ kih^ʻ, ja⁻ ta^ʻ ga-wih^ʻ ja⁻, Jmi⁻ lle^ʻ Na⁻ jngii⁻ ba^ʻ ga⁻ mi⁻ sii⁻ tuh⁻ dsēy^ʻ. He⁻ ja⁻ sa⁺ ja^ʻ lä⁻ koo⁻ la⁻ mada⁻ kih^ʻ ley. Kih^ʻ hĭ- he^ʻ ba^ʻ hlēēh^ʻ Dio llu^ʻ ma⁻ ke⁻ dsa⁻ sa⁺ jmee⁻ lä⁻ ja⁻.

3

1 ħChe^ʻ cha⁻ he- jmää^ʻ ga⁻ miih⁻ kih^ʻ dsa- hĭ- laa⁺ judiu, o che^ʻ jmää^ʻ ga⁻ kiyh^ʻ, he- ga-wih^ʻ jmi-ngo^ʻ kiyh^ʻ?

2 Cha⁻ miih⁻ ga⁻ cha⁻ he- jmää^ʻ ta^ʻ kiyh^ʻ. To⁻ nē⁻ he- kyeē^ʻ kih^ʻ jee⁻ lä⁻ jē⁻, he- ma⁻ na⁻ hä⁻ gooy⁻ juu^ʻ kih^ʻ Dio.

3 Ha⁻ ga⁻ cher^ʻ mah^ʻ ko⁻ llaa⁻ dsa⁻ he^ʻ, sa⁺ ma⁻ dsoo^ʻ dsēy^ʻ. ħChe^ʻ kih^ʻ he- ja⁻, jmee⁻ mo⁻ so⁻ mi⁻ te⁻ Dio juu^ʻ kih^ʻ?

4 Ni⁻ miih⁻ sa⁺ la^ʻ lä⁻ ja⁻. Juu^ʻ kih^ʻ Dio ba^ʻ la^ʻ dsoo^ʻ, ma⁻ ke⁻ lä⁻ jēē⁻ dsa⁻ ta⁻ juu^ʻ. Lä⁻ koo⁻ jāh⁻ jee⁻ na⁻ sii⁻:

Kyaah^ʻ ju^ʻ dsoo^ʻ kyah^ʻ lä⁻ jnä^ʻ he- laah^ʻ lluu^ʻ.

Hi⁻ hne⁻ ba^ʻ leh^ʻ wa⁻ ra⁻ ga⁻ kay^ʻ ju^ʻ dsoo^ʻ kyah^ʻ.

5 Cher^ʻ mah^ʻ kyaah^ʻ he- jmee⁻ jne^ʻ he- hñih^ʻ, jñih⁻ juu^ʻ, lluu^ʻ ba^ʻ Dio, la⁻ lä⁻ koo⁻ he- kwan⁻ be^ʻ kiyh^ʻ kyaah^ʻ he- hñih^ʻ he- jmeen⁻. He⁻ ja⁻ ħche^ʻ le^ʻ jāhn^ʻ, jmee⁻ Dio hñaa⁻ dsē^ʻ wa⁻ ra⁻ ga⁻ cheey^ʻ he- wi^ʻ nē⁻ jnän^ʻ? (Hlēēhn⁻ lä⁻ koh^ʻ hlēēh⁻ dsa⁻ jmi⁻ gyuu⁻ ba⁻.)

6 Ni⁻ miih⁻ sa⁺ le^ʻ jāh^ʻ jne^ʻ lä⁻ ja⁻. Cher^ʻ mah^ʻ lä⁻ ja⁻ la^ʻ, ha⁻ lä⁻ le^ʻ lla^ʻ Dio ta^ʻ kih^ʻ dsa⁻ jmi⁻ gyuu⁻.

7 Ha⁻ ga⁻ cher^ʻ mah^ʻ ga⁻ mi⁻ jnään^ʻ la^ʻ dsoo^ʻ cha⁻ ga⁻ miih⁻ juu^ʻ kih^ʻ Dio kyaah^ʻ he- ta⁻ juun^ʻ mah^ʻ lä⁻ lii⁻ laay^ʻ jøøh^ʻ cha⁻ ga⁻ miih⁻, ħche^ʻ le^ʻ jwahn⁻ he⁻ la^ʻ kay^ʻ ju^ʻ dsoo^ʻ kin⁻ lä⁻ koo⁻ jaa⁻ hĭ- jmee⁻ dso⁻ kye⁻?

8 ħHe⁻ la^ʻ sa⁺ jmee⁻ jne^ʻ cha⁻ ga⁻ miih⁻ he- hñih^ʻ mah^ʻ jā⁻ cha⁻ ga⁻ miih⁻ he- llu^ʻ? Lä⁻ ja⁻ mi⁻ kwah^ʻ dsa⁻ jne^ʻ, jāh^ʻ ko⁻ llaa⁻ dsa⁻, jne^ʻ ba^ʻ na⁻ kwa⁻ jne^ʻ juu^ʻ lä⁻ na⁻. Hĭ- hlēēh⁻ lä⁻ na⁻ soqh⁻ kiyh^ʻ dsooy^ʻ kyaah^ʻ dso⁻ jwi⁻.

Galäjä jne' na-bääh'n' cha'nē Dio

⁹ Ha- lä'ja-. ¿Che' lluu' ga' jnääh' judiu lä'koh' ga' hi- sa' laa' judiu? Ni' miih- sa' la' lä'ja-. Jnä' ma-jwahn' lä'jēē- ba' jne' jøø- he- hliih' jnän' lä'kye- hi- laa' judiu kyaah' hi- sa' laa' judiu.

¹⁰ Lä'koq- jäh' jee' na- sii- juu' kih' Dio:

Sa' chaa- hi- lluu' chaa-, ni' wa'ra- jaa- ga'.

¹¹ Sa' chaa- ni' jaa- hi- ngēē', sa' chaa- hi- hnaah- Dio.

¹² Lä'jēē- ba' ma'kah- jwē', lä'jēē- ba' mo'so' jmää' ni' miih-.

Sa' chaa- hi- jmee- he- llu-, ni' wa'ra- jaa- ga' chaa-.

¹³ Tu' tu'luuy' la' lä'koq- to-høø- na-na',

peer- mi-gaay- dsa- kyaah' juu' kiyh',

venen kih' miih- haa' neh- to-hooy'.

¹⁴ Juu' he- hwēē- hooy', hwēē- dso'jwii' jmah', kyaah' juu' hliih' he- sa' tøøhn' ta'.

¹⁵ Peer- hñuuy', na' ba'koh' jngēēyh' dsa-.

¹⁶ Wa' he- cha- he- ba' dsa-heg' jee' ga'näay'.

¹⁷ Sa' kyuyh- ha- lä' jwē' jee' dsa-taayh' ti'.

¹⁸ Ni' miih- sa' gayh' Dio.

¹⁹ Ma-nē' jne' lä'jē- he- hlēēh- ley, la' kih' hi- na'jnää' kyaah' ley mah' mo'so' cha- ga' he- mo' jäh' jne'. Ga-lä'jēē- ba' dsa- jmi-gyuu' jä' na-bääh' cha'nē' Dio.

²⁰ He-ja- ni' jaa- dsa- sa' hwēē- lluu' cha'nē' Dio kyaah' he- mi-tey' ley. Kyaah' ley ga-lä'kyuuh- jne' ha- lä' la' dso'kye-.

Kyaah' he- ma-dsoo' dsē- jne' kih' Dio lää' jne'

²¹ Pero na' ma-lä-jnä' ha- lä' jmää' Dio lluu' dsa-, pero ja' kyaah' ley. Ja-ba' lä'ja- jäh' ley hi- ja-ba' lä'ja- ga-jäh' lä'jēē- hi- ga-ngēē' juu' kih' Dio llo'joo'.

²² Dio jmää' lluu' ga-lä'jēē- ba' dsa- cher'mah' ga'jmeey' dsoo' dsēy' kih' Jesucristo. Kwee- ba' laa' lä'jēē- dsa- kih' Dio,

²³ jēēh' lä'jēē- ba' dsa- ma-jmee' dso'kye-, ni' ko-hi'p'ih' sa- na'jnääy' ya-jwii' kih' Dio.

²⁴ Pero Dio jmää- lluu' dsa-, he- la' jmääy- ba', kih' he- llu' dsēy'. Ta-la' kih' Cristo Jesús ga-läay' jne'.

²⁵ Ga-ngēē' Dio Jesús mah' tuuy' jma- kiyh' mah' lä'ja- dsa-che' dso'kye- jnän' hi- ma-dsoo' dsē' kih' Jesús. Lä'jwē' ja- ga-mi'jnää- Dio he- ga'jmeey' bih' llu' he- sa' ga'jmeey' kwaat- dso'kye- kih' dsa- hi- ma' tääh' jää'. Sa' ga'kay' kwaat- kih' hi- he', kih' he- jøh- dsēy'.

²⁶ Lä'ja- ma-lla' dsē' Dio jmee' mah' mi-jnäay- jmi' na', ma-ra- he- llu' ba' he- jmeey-. Heh' lä'ja- dsa-lä-jnäay- lluu' ba' Dio, hi' he' ba' hñiyy' jmääy- lluu' dsa- hi- ma-dsoo' dsē' kih' Jesús.

²⁷ ¿Che' le' jmää'n' hñaan' kaah', kih' he- lluu' jne'? Ni' miih- sa' le'. ¿Hee- juu' ja' he- dsa-jnē' jwē' jnän'? ¿Che' dsa-jnē' jwē' jnän' kyaah' juu' he- jäh', hnøø' jmee' jne' ta' lluu'? Jäh'ha'. Juu' he- jäh', hnøø' dsoo' dsē- jne' mah' hwēē- jne' lluu', he- ja- ba' dsa-jnē' jwē' jnän' he- jmää'n' hñaan' kaah'.

²⁸ He-ja- dsa-lä-ngēē' jne', heh' he- hwēē- dsa- lluu' kyaah' he- dsoo' dsēy' kih' Jesús, ja' kyaah' he- høøy- ley.

²⁹ ¿Hih' Dio, che' laay' ma' la' kyaah' dsa' judiu ba'? ¿Che' sa' laay' kyaah' dsa' hi' sa' laa' judiu ka' lah'? Ma' ra' ju' dsoo', laa' bih' Dio kyaah' dsa' hi' sa' laa' judiu.

³⁰ Jaa' ba' Dio laa'. Kyaah' he' ma' dsoo' dsé' dsa' jmääy' lluu' hi' ga' wih' jmi' ngo' kih', hi' jmääy' lluu' hi' sa' ga' wëh' jmi' ngo' kih' ka' lah', kyaah' he' dsoo' dséy'.

³¹ ¿Che' jmee' jne' sa' kyeë' ley kyaah' he' ma' dsoo' dsé' jne' kih' Jesús? Ni' miih' sa' la' lä' ja'. Cha' ga' miih' jmeen' kyeë' ba'.

4

Lä' la' ba' la' he' ga' jmee' Abraham llo' joo'

¹ ¿Hee' le' jah' jne' kih' Abraham dsa' ma' gyuh' jnän', ha' lä' ga' jäy' kyaah' juu' la'?

² Cher' mah' Abraham ga' laa' lluu' kyaah' lä' jé' he' llu' he' ga' jmeey', le' ba' ma' jmääy' hñiiy' jøøh' cha' né' Dio, pero sa' la' lä' ja'.

³ Nuu' da' hnäh' ha' lä' jah' jee' na' sii' juu' kih' Dio: "Ga' jmee' Abraham dsoo' dsé' kih' Dio, he' ja' ga' jmee' Dio kwaat' laay' jaa' hi' lluu'."

⁴ Pero jaa' hi' jmee' ta', sa' la' kwaat' he' la' hyoyh' jñeey'. Kih' he' ää' dsa' kiyh', he' ja' ba' ja' tēëyh' jñeey'.

⁵ Hi' jaa' hi' sa' ma' jmee' ta' llu', cher' mah' ga' jmeey' dsoo' dséy' kih' hi' jmää' lluu' dsa' hi' ää' dsoo', Dio jmee' kwaat' lluyy', kih' he' ma' dsoo' dséy'.

⁶ Ja' ba' lä' ja' ga' hlëéh' David ha' lä' koo' llu' la' kih' dsa', cher' mah' Dio jah' laay' lluu' ma' ke' sa' cha' ta' llu' he' ma' jmeey'.

⁷ Ga' jäyh':

Llu' la' kih' dsa' hi' ma' che' dso' kye' kih', hi' sa' la' kwaat' he' hñih' he' ma' jmeey'.

⁸ Llu' la' kih' dsa' nñuh' cher' mah' sa' jmee' Dio kwaat' dso' kye' kiyh'.

⁹ He' llu' la' ¿che' ma' la' he' kih' hi' ga' wih' jmi' ngo' kih' ba' o che' sa' la' kih' hi' sa' ga' wëh' kih' ka' lah'? Nuu' da' ha' lä' la', na' he' ma' jah' jne', ga' jmee' Dio kwaat' lluu' Abraham kih' he' ga' lä' dsoo' dséy'.

¹⁰ ¿Ha' lä' ma' laa' Abraham lä' ma' ga' jmee' Dio kwaat' lluyy'? ¿Che' ma' na' wih' jmi' ngo' kiyh' o sa' ma' na' wih'? Sa' ma' na' wih' jmi' ngo' kiyh' jii' ja'.

¹¹ Ga' heëh' ba' Abraham he' ga' wih' jmi' ngo' kiyh', mada' kih' Dio. He' ja' la' lä' koo' he' taay' ñe' mah' lii' lluyy' kyaah' he' ma' dsoo' dséy' kih' Dio. Pero ma' dsoo' ba' dséy' jää' ja' ga' uu' jmi' ngo' kiyh'. Hi' lä' ja' ga' laay' jmii' lä' jéé' dsa' hi' ma' dsoo' dsé' kih' Dio ma' ke' sa' na' wih' jmi' ngo' kiyh'. Lä' ja' jmee' Dio kwaat' lluyy' ka' lah' lä' jéé' dsa' he', kyaah' he' ma' dsoo' dséy'.

¹² Hi' laay' jmii' hi' ga' wih' jmi' ngo' kih' ka' lah', pero ja' ma' la' kih' he' ga' wih' kih' ja', kih' he' ma' dsoo' dséy' lä' koo' ga' jmee' dsoo' dsé' tää' jnän' Abraham, jää' ja' ga' uu' jmi' ngo' kiyh'.

Dsa' lä' te' he' ga' bääh' Dio hñii', kyaah' he' ma' dsoo' dsé' jne'

¹³ Ja' ta' la' kih' he' ma' høø' Abraham ley kih' Moisé, la' kwaat' hyoyh' kyaah' joo' siyh' lä' ga' dsa' jmi' gyuu'. Dio ga' bääh' hñii' kwëëyh' Abraham, kih' he' ga' laay' lluu', lä' llu' he' ga' lä' dsoo' dséy' ba'.

14 Wa'ra- jah' kih' hi- hoo' ley hyoyh' heey' ja-ba' he- hyoh' dsa- kyaah' Abraham, mo'so' jmaa' ta' he- ma-dsoo' dsé' dsa- hi' ja' ta' koo' he- ga-baah- Dio hñii' kyaah' Abraham, cher'mah' lä-ja- la'.

15 Kih' he- cha- ley, he- ja- gwa' ya-jëë' dsé' Dio kyaah' jne' hi- sa- mi-te' ley. Pero jee' sa- cha- ley, sa- chaa' hi- dsa-hlääh- kih'.

16 He- ga-baah- Dio hñii' kyaah' Abraham, la' kyaah' he- ma-dsoo' dséy' mah' hyoyh' he- la' hyoyh' ba'. Lä-jwë' ja- ja' koo- hweh- hmooh' he- ga-jmee' Dio kyaah', lä- ma' ga-jäh' jmeey' llu' kih' lä-jëë- sa'ju- kiyh'. Hi' ja- ma-la' kih' hi- hoo' ley ga-jäh' lä-ja-. La' kih' lä-jëë- hi- ma-dsoo' dsé' ba' ja-, lä-koo- ga-lä-dsoo' dsé' hñii' Abraham hi- laa' tää' kih' lä-jëë' jne'.

17 Lä-la- na-sii- kiyh': "Ga-llaan- hne- mah' leeh' tää' kyaah' jwëë' dsa-", ga-jäh' Dio. He- ja- laay' tää' jnän' cha'né' Dio. Jëéh', ga-jmeey' dsoo' dséy' kih' Dio hi- mi-jiih' hi- ma-na-juu', he' ba' Dio hi- hlëéh- kih' he- sa- ga-ma-cha-, lä-koo- he- ma-cha- ba'.

18 He- mo'so' kye- dsa- o-joh' dsé- le', pero Abraham ga-ka' ba' o-joh' dsé-, ga-lä-dsoo' dséy' he- ga-jäh' Dio, he- ja- ga-laay' tää' kih' jwëë' dsa- lä-koo- ga-jäh' Dio siiyh': "Lä-la- lä-jwëë' dsa- kyaah'."

19 Lä-koo- ma' ga-lä-dsoo' dséy', sa- ga-hwaay'. Sa- ga-kay' ni- miih- huu'dsé- kih' he- ma-gyuyh-. Mo'so' chaay- cha-miuh- jmi' lä-koo- ma' laay'. Jii- ja-, miih- ga- sa- ma' hääy' hña-loo' ji-ñe-. Hi' sa- ga-kay' cha-miuh- huu'dsé- kih' Sara dsa-mé' kyaay', hi- sa- ma' le' ma' ka' gyuyh-.

20 Ni' sa- ga-jeh' dséy', sa- ja' huu'dsé- kiyh' ma' jäh' sa- le'. Ma-ra' he- jmee' ba' Dio he- jäh' jmeey', ma' laay'. Cha-ga-miuh- ga-lä-dsoo' dséy' hi- ga-kway' ti'hmaah' kih' Dio.

21 Ma-ra' he- ga-jmee' bih' dsoo' dséy' he- lä-këh' Dio jmi' jmee' he- ga-baäh- hñiiy'.

22 He- ga-lä-dsoo' dsé' Abraham lä-ja-, ga-jmee' Dio kwaat- laay' lluu'.

23 Sa- hlëéh- ma-la- kih' Abraham jee' na-sii- juu' kih' Dio, he- jäh': "Ga-laay' kwaat-".

24 Lä-kye- jne' laa' jne' kwaat-, kih' he- ma-dsoo' dsé- jne' kih' Dio, hi- ga-mi-jiih' Jesús Dsa-joh' jnän' jee' kih' hi- na-juu'.

25 Dio ga-ngëey' Jesús mah' ga-juuy' kih' lä-jë- he- na-baäh' jne' hi- ga-mi-jiih' ka-läh' mah' leë' jne' lluu' cha'né' Dio.

5

Na' ma-hii' tii' jnän' kyaah' Dio

1 He- ma-laa' jne' lluu' kyaah' he- ma-dsoo' dsé- jne', he- ja- hii' tii' jnän' kyaah' Dio ta-la- kih' Jesucristo Dsa-joh' jnän'.

2 Hi- lä-ja- ta-la- kiyh', ma-cha- ba' jwë' jnän' dsa'toohn' cha'né' Dio. He- la' ma-hñah' ba' jne' he- la-, kih' he- ma-dsoo' dsé- jne'. Peer- jëë- dsé- jne' he- cha- o-joh' dsé- jnän' he- tëë' jne' ya-jwii' kih' Dio.

3 Hi- ja- ma-la' kih' he- ja-. Lä-kye- he- jëë' he- wii' jmee' jëë- dsé- jne'. Jëéh', ñe' ba' jne', he- jëë' jne' wii' ja-, jmee- kwëéh' dsé- jne' cha-ga-miuh-.

4 Hi- he- kwëéh- dsé- jne', jmee- be' dsé- jne'. Hi- kih' he- be' dsé- jne' he- ja- cha-ga-miuh- o-joh' dsé- cha- jnän'.

⁵ Heh' o' jōh' dsē he' ma' cha' jnān', ja' he' mi' gaan' hñaan' ja'. Jēeh', Dio hnää' jne' cha' miih' ta' la' kih' Jmi' lle' Na' jngi' he' ga' tooyh' neh' tuh' dsē' jne'.

⁶ Lā' koo' ma' laa' jne' jāā', sa' ma' cha' be' jnān'. Pero ma' ga' tē' hor', Cristo ga' juu' jnā' jne' hī' āā' dsoo'.

⁷ Ju' dsoo', he' lū' ba' jnāā' jaa' hī' juu' lla' jaa' hī' lluu'. Pero cher' mah' chaa' jaa' hī' llu' dsē', go' jnāā' jaa' hī' tuu' dsē' juu' lla' hī' he'.

⁸ Pero Dio ga' mi' jnāā' ha' lā' koo' jiih' hnāāy' jne', jēeh', ma' ke' cha' miih' ma' hlēēh' jne', ga' kwaay' Cristo ga' juu' kwaat' jnān'.

⁹ Na' he' ma' lluu' jne' kyaah' jma' kih' Cristo, ha' ga' sa' lāāy' jne' kih' he' whi' he' na' ga' chee' Dio.

¹⁰ Lā' koh' sa' ma' jwah' jne' kyaah' Dio, ga' jiih' juu' jnān' kyaayh', lā' lluu' he' ga' juu' jooy'. Hi' na' he' ma' jiih' juu' jnān' kyaayh', ha' ga' sa' lāāy' jne' lā' lluu' he' na' jiih' jooy'.

¹¹ Hi' ja' ma' la' koo' lāāy' jne', jmeey' jēē' dsē' jne' tāā' ta' la' kih' Jesucristo Dsa' jōh' jnān' hī' ga' jēeh' juu' jnān' kyaah' Dio.

Adán kyaah' Cristo

¹² Ja' ba' lā' koo' ga' he' dso' kye' jmi' gyuu' la' kyaah' jaa' dsa' ba' hi' kyaah' dso' kye' ja' ga' juuy', lā' ja' ga' lā' jēē' ba' dsa' dsa' juu', kih' ga' lā' jēē' ba' ga' jmeē' dso' kye'.

¹³ Sa' ga' ma' cha' ley kih' Moisé, ma' cha' ba' dso' kye' jmi' gyuu' la'. Pero sa' la' kwaat' dso' kye' ja', jāā' sa' ga' ma' cha' ley.

¹⁴ Pero ma' ra' he' ga' juu' ba' dsa', ga' lōø' jmi' kih' Adán, lā' ga' tē' kih' Moisé. Ga' lā' jēē' ba' dsa' dsa' juu', ma' ke' na' sii' ba' la' dso' kye' he' ga' jmeey' kyaah' he' ga' jmeē' Adán. Adán he' ma' laa' lā' koo' laa' jaa' hī' ga' hī' juu' kih' ja' jmi' gyuu' la'.

¹⁵ Pero kah' ba' la' he' la' kwa' Dio jnān' lā' koh' ga' he' hliih' he' ga' jmeē' Adán. Kyaah' dso' kye' he' ga' jmeē' Adán, ga' hee' jwēē' dsa'. Pero cha' ga' miih' ga' lā' cha' he' llu' kih' jwēē' dsa' kyaah' he' llu' dsē' Dio he' la' kway' ba' ta' la' kih' he' llu' dsē' jaa' dsa'. Hī' he' he' Jesucristo.

¹⁶ Hi' sa' jēeh' kwee' he' hliih' he' ga' jmeē' Adán kyaah' he' la' kwa' Dio. Jēeh', ja' jwiz' kwaat' kih' koo' ba' dso' kye' he' ga' jmeē' dsa' he', hi' kih' he' ja', ga' toh' dso' jwi' nē' jnān'. Pero kwaat' kih' he' jmeē' dsa' cha' miih' dso' kye', he' ja' ba' ja' ja' he' la' kwa' Dio mah' lā' ja' leē' lluu' dsa'.

¹⁷ Kyaah' dso' kye' he' ga' jmeē' jaa' dsa' ñuuh', ga' lih' ga' hee' lā' jēē' dsa'. Pero lā' jēē' dsa' hī' heeh' he' la' kwa' Dio mah' leey' lluu', ha' ga' sa' le' dsa' taayh' llu', kih' he' na' jiiyh' cha' nē' Dio ta' la' kih' jaa' dsa' hī' chee' Jesucristo.

¹⁸ Kyaah' dso' kye' he' ga' jmeē' jaa' dsa', ja' dso' jwi' nē' kih' lā' jēē'. Ja' ba' lā' ja', ta' la' kih' jaa' dsa' hī' ga' jmeē' llu', ja' he' leē' lluu' lā' jēē' dsa' mah' na' jiiyh' cha' nē' Dio.

¹⁹ Kih' he' ga' lā' chaa' jaa' dsa' ñuuh', jwēē' dsa' ga' lēē' hlēēh'. Ja' ba' lā' ja' ka' lāh' kih' he' ga' lā' ñuuh' jaa' dsa', jwēē' dsa' leē' lluu'.

²⁰ Ga' nōø' ley kih' Moisé mah' lā' cha' cha' ga' miih' dso' kye'. Hi' ma' ga' lā' cha' cha' miih' dso' kye', cha' ga' miih' ga' lā' llu' dsē' Dio kyaah' jne'.

21 Hi⁺ ja⁻ ba⁻ lä⁻ koo⁻ ga⁻ lih⁺ dso⁻ kye⁻ ga⁻ jng^{ih} jnän⁺, ja⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻ ga⁻ lih⁺ Dio ga⁻ jmää⁺ jne⁻ lluu⁺ ta⁻ la⁻ kih⁺ he⁻ llu⁺ dsëy⁺, mah⁺ jmee⁺ chaa⁻ jne⁺ ga⁻ lä⁻ jë⁻ joh⁺ jmi⁺ cha⁻ ta⁻ la⁻ kih⁺ Jesucristo Dsa⁻ jøøh⁺ jnän⁺.

6

Ma' ga⁻ saa⁻ jne⁺ jmii⁻, lä⁻ koo⁻ he⁻ ga⁻ juu⁺ jne⁺ kyaah⁺ Cristo

1 ¿Ha⁻ lä⁻ jah⁺ jne⁺ ja⁻, che⁺ wa⁺ jmee⁺ ba⁺ jne⁺ he⁻ hlih⁺ mah⁺ lä⁻ llu⁺ dsë⁺ Dio cha⁻ ga⁻ miih⁻ kyaah⁺ jne⁺?

2 Ni⁻ miih⁻ sa⁻ la⁺ lä⁻ ja⁻. Ma⁻ na⁻ juu⁺ jne⁺ kih⁺ he⁻ hlih⁺, ha⁻ lä⁻ ja⁻ dsa⁻ tooh⁺ ga⁻ jne⁺ jmeen⁻ he⁻ hlih⁺.

3 ¿Che⁺ sa⁻ ñeh⁺ hnäh⁺ he⁻ ma⁻ laa⁺ jne⁺ koo⁻ kyaah⁺ Cristo, he⁻ ja⁻ ba⁻ ja⁻ heh⁺ ga⁻ saa⁻ jne⁺ jmii⁻ kwaat⁺ kiyh⁺? He⁻ ja⁻ la⁻ kwaat⁺ he⁻ ga⁻ juu⁺ jne⁺ ko⁻ jøøh⁺ kyaayh⁺.

4 Lä⁻ ma⁻ ga⁻ saa⁻ jne⁺ jmii⁻, lä⁻ koo⁻ he⁻ ga⁻ juu⁺ jne⁺ hi⁺ ga⁻ haa⁺ jne⁺ ko⁻ jøøh⁺ kyaah⁺ Cristo. Hi⁻ lä⁻ ma⁻ ga⁻ lä⁻ jiih⁺ Cristo jee⁺ kih⁺ hi⁻ na⁻ juu⁺ kyaah⁺ be⁺ kih⁺ Dio, ja⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻ ga⁻ lä⁻ chaa⁻ jne⁺ lä⁻ hmëë⁺ mah⁺ dsa⁻ tooh⁺ kyaayh⁺.

5 Cher⁺ mah⁺ la⁻ kwaat⁺ kyaah⁺ jnih⁺ ko⁻ jøøh⁺ lä⁻ koo⁻ ma⁻ ga⁻ juuy⁺, ja⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻ lä⁻ jiih⁺ jne⁺ kyaayh⁺ lä⁻ koo⁻ ga⁻ lä⁻ jiih⁺ hñiiy⁺.

6 Ma⁻ ñe⁻ ba⁻ jne⁺ lä⁻ koo⁻ ma⁻ laa⁺ jne⁺ jää⁺, la⁺ lä⁻ koo⁻ he⁻ ga⁻ taa⁺ jne⁺ kyaayh⁺ dsoh⁺ hma⁻ cru⁻ mah⁺ ga⁻ lä⁻ äy⁺ jne⁺ kih⁺ jmi⁻ ngo⁺ he⁻ ma⁻ jøø⁻ jnän⁺ jwë⁺ hlih⁺. Heh⁺ lä⁻ ja⁻ mo⁻ so⁻ cha⁻ he⁻ kih⁺ jmee⁺ ga⁻ jne⁺ he⁻ hlih⁺.

7 Jëëh⁺ jaa⁻ hi⁻ ma⁻ na⁻ juu⁺, ma⁻ na⁻ laay⁺ kih⁺ dso⁻ kye⁻.

8 Hi⁻ cher⁺ mah⁺ ga⁻ juu⁺ jne⁺ kyaah⁺ Cristo, lä⁻ ja⁻ ma⁻ dsoo⁻ dsë⁻ jne⁺ ma⁻ chaa⁻ jne⁺ ka⁻ läh⁺ kyaayh⁺.

9 Jëëh⁺ ma⁻ ñe⁻ jne⁺ he⁻ ga⁻ lä⁻ jiih⁺ Cristo jee⁺ kih⁺ hi⁻ na⁻ juu⁺, he⁻ ja⁻ mo⁻ so⁻ cha⁻ he⁻ kih⁺ juuy⁺ ka⁻ läh⁺. Hee⁻ ga⁻ na⁻ he⁻ jmee⁺ juuy⁺.

10 Jëëh⁺, lä⁻ ma⁻ ga⁻ juuy⁺, ga⁻ juuy⁺ kih⁺ dso⁻ kye⁻ koo⁻ hä⁺ ja⁻ ba⁻. Ni⁻ miih⁻ sa⁻ jmee⁺ dso⁻ kye⁻ hih⁺ kiyh⁺. Heh⁺ he⁻ na⁻ jiiyh⁺, na⁻ jiiyh⁺ kih⁺ Dio ba⁻.

11 Ja⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻ hnäh⁺, jmee⁺ hnäh⁺ kwaat⁺ he⁻ ma⁻ na⁻ juuh⁺ hnäh⁺ kih⁺ dso⁻ kye⁻, hi⁻ na⁻ jiih⁺ hnäh⁺ kih⁺ Dio ta⁻ la⁻ kih⁺ Cristo Jesús Dsa⁻ jøøh⁺ jnän⁺.

12 Mo⁻ to⁻ kwa⁻ hnäh⁺ jwë⁺ lla⁻ dsëë⁺ he⁻ hlih⁺ në⁺ jmi⁻ ngo⁺ kyah⁺ hnäh⁺. Mo⁻ to⁻ jmeeh⁻ hnäh⁺ he⁻ he⁻ ga⁻ ngii⁺ jmi⁻ ngo⁺ kyah⁺ hnäh⁺.

13 Ta⁻ kwa⁻ jwë⁺ jmee⁺ goo⁻ tiih⁺ hnäh⁺ he⁻ hlih⁺. Ngëë⁺ hnäh⁺ hñaa⁺ kih⁺ Dio, lä⁻ koo⁻ he⁻ ma⁻ lä⁻ jiih⁺ hnäh⁺ jee⁺ kih⁺ hi⁻ ma⁻ na⁻ juu⁺. Hi⁻ ngëë⁺ hnäh⁺ na⁻ hñaa⁺ jmi⁻ ngo⁺ kyah⁺ hnäh⁺ kih⁺ Dio mah⁺ jmee⁺ he⁻ llu⁺ jmah⁺ ba⁻.

14 Lä⁻ jwë⁺ ja⁻ mo⁻ so⁻ lla⁻ dsëë⁺ he⁻ hlih⁺ kyah⁺ hnäh⁺, jëëh⁺ mo⁻ so⁻ na⁻ jnää⁺ hnäh⁺ kih⁺ ley, na⁺ he⁻ ma⁻ tääh⁺ hnäh⁺ kyaah⁺ he⁻ llu⁺ he⁻ la⁻ kwa⁻ Dio.

Jne⁺ hi⁻ mi⁻ te⁺ kih⁺ he⁻ llu⁺

15 Ha⁻ lä⁻ ja⁻, na⁺ he⁻ ma⁻ tøøh⁺ jne⁺ kyaah⁺ he⁻ la⁻ kwa⁻ Dio hi⁻ mo⁻ so⁻ na⁻ jnää⁺ jne⁺ kih⁺ ley, ¿che⁺ jmee⁺ ga⁻ jne⁺ he⁻ hlih⁺? Ni⁻ miih⁻ sa⁻ la⁺ lä⁻ ja⁻.

16 ¿Che⁺ sa⁻ ñeh⁺ hnäh⁺ ha⁻ lä⁻ la⁻? Cher⁺ mah⁺ ga⁻ hnëëh⁺ hnäh⁺ hñaa⁺ jmeeh⁺ ta⁻ kih⁺ dsa⁻, he⁻ ma⁻ na⁻ hñuu⁺ hnäh⁺ mi⁻ teh⁺ hnäh⁺ kiyh⁺ ba⁻ ja⁻. Lä⁻ ja⁻ cher⁺ mah⁺ jmeeh⁺ ga⁻ hnäh⁺ he⁻ hlih⁺, lä⁻ ma⁻ tääh⁺ ja⁻ ba⁻ hnäh⁺ kyaah⁺ he⁻ hlih⁺ he⁻ jmee⁺ juu⁺ hnäh⁺. Pero cher⁺ mah⁺ tääh⁺ hnäh⁺ nuu⁺ hnäh⁺ kih⁺ Dio, leeh⁺ hnäh⁺ lluu⁺.

17 Ti⁺ hmaa⁺ Dio, ma⁻ ke⁻ ma⁻ na⁻ hñuu⁺ hnäh⁺ kyaah⁺ dso⁻ kye⁻, pero na⁻ ma⁻ heeh⁺ hnäh⁺ lä⁻ kaa⁻ tuh⁻ hoh⁺ hnäh⁺ lä⁻ jë⁻ ju⁻ dsoo⁻ he⁻ ma⁻ nuuh⁻ hnäh⁺.

18 Ma-na-laah' hnäh' kih' dso'kye-, hi+ na+ ma-ngëeh' hnäh' hñaah' jmeeh' hnäh' he-llu' jmah' ba'.

19 Ma-hlëëhn' hnäh' juu' kih' hi- na-hnëë' jmee+ ta' hi+ kih' dsa-jmäh' mah' lä-ngëë' hnäh' kwee-. Jää' ga-ngëeh' hnäh' hñaah' kih' dso'kye-, ga-jmeeh' hnäh' he' kih' he- hlih' cha' ga'miih-. Pero na' ta' cha'në' ngëë' hnäh' hñaah' kih' Dio mah' leëh' hnäh' hi- jmee+ he-llu' jmah' ba' hi- lä-ja- leëh' hnäh' na-jngëë' cha-ga'miih-.

20 Lä-koo- ma' na-hñuuh' hnäh' kyaah' dso'kye-, sa+ ma-laah' hnäh' kwaat- kyaah' he-llu'.

21 ¿Hee- na- ga-lëh' hnäh' kyaah' he- hlih' he- ga-jmeeh' hnäh'? Hi+ na' kwa+ o-hih+ kyah' hnäh'. He- jngiih+ jnän' ba' ja-.

22 Pero na' he- mo+so+ na-hñuuh' hnäh' kyaah' dso'kye- ja-, ma-laah' hnäh' hi- jmee+ ta' he' kih' Dio ba'. He- la- ba' ja- ya'joo' kyah' hnäh', he- jmee+ na-jngëëh' hnäh' lä-jiih' mo+so+ juu' hnäh'.

23 Hi- jmee+ dso'kye-, juu' bih'. He- ja- na- la' lä-koo- jñey'. Pero he- la' kwa+ Dio, he- ja- jmee+ chaa- jne' tää' ta-la- kih' Cristo Jesús Dsa-joo'h' jnän'.

7

Ley kih' Moisé mo+so+ jmee+ hih+ jnän'

1 Oohn', hlëëhn' hnäh' hi- kyuuh- ley, ¿che' sa+ ngëeh' hnäh' ha- lä+ la' ley? Ley ja- jmee+ hih' kih' dsa- ta'ko- jiih' chaa'y-.

2 Lä-koo- la' kih' jaa- dsa-më' hi- na-jëe- goo-. Cha'në' ley, ma-na-laay- kyaah' jaa- dsa-ñuuh- ba' ta'ko- jiih' chaa- dsa-ñuuh- kyaay'. Pero cher'mah' ga-juu' dsa-ñuuh- he', mo+so+ jmee+ hih' ley ja- kiyh'.

3 Lä-ja-, cher'mah' ga-kaa' dsa-më' he' jñah' dsa-ñuuh- ta'ko- jiih' chaa- dsa-ñuuh- kyaay', he- jmeey+ dso'kye- ba' ja-. Pero cher'mah' ga-juu' dsa-ñuuh- kyaay', mo+so+ jmee+ hih' ley ja- kiyh'. Ja-ga' na-, le' ba' kaa'y' jñah', sa' cha- hlih' la'.

4 Ja-ba' lä-ja- hnäh' oohn', ma-na-juu' hnäh' cha'në' ley kih' Moisé, kih' he- ga-juu' jmi-ngo' kih' Cristo. Lä-ja- cha- jwë' leëh' hnäh' kyaah' jñah'. Hi- he' he' Cristo hi- ga-lä-jiih' jee' kih' hi- na-juu' mah' jmee' jne' he-llu' jmah' cha'në' Dio.

5 Ta'ko- jiih' ma' ga-noo' jne' lä-koo- ma-ngiih' jmi-ngo' jnän', lä-jë- he- hlih' he- ma' heë' dsë' jne', ga-tëë' be' kyaah' ley, mah' ga'joo' jnän' jmeen' he- hlih' he- ma' jngiih' jnän'.

6 Pero na' ma-na-laah' jne', lä-llu' he- ma-na-juu' jne' cha'në' ley he- ma' jmee+ hih' jnän'. Hi+ na' tóoh' jne' kyaah' mada- hmëë' lä-koo- hih+ jmee+ jmi-lle' kih' Dio. Mo+so+ jmee+ ga' hih' jnän' lä-koo- na-sii- në' ley ma-gyuh-.

Sa-tää' jne' mi'te' jne' ley

7 ¿Ha- lä' jäh' jne' ja'? ¿Che' jmee+ hlih' ley ja'? Ni+ miih- sa' la' lä-ja-. Jnäh' sa' ga-lä-kyuuhn- hee- ja- dso'kye- wa-ra- jäh' kih' sa' cha- ley. Hi+ ni+ sa' ma-lä-kyuuhn- hee- ja- he- heë' dsë' dsa- lä-jë- he- ga' cha- wa-ra- jäh' kih' sa-lle' në' ley nuuh' la': "Ta' wa' heë' hoh' leh' he- ga' cha-."

8 Pero dso'kye- ga-tëë' be' cha-ga'miih- ma' ga-nuun' ha- lä- hlëëh' nuuh- ja-. He- ja- ga-lä-jë- go-te' ba' ma' heë' dsën-. Pero wa-ra- jäh' kih' sa' cha- ley, na-hmäa' ba' dso'kye- ja-.

⁹ Sa⁺ ga⁺ ma⁻ nuun⁺ ley ma⁺ cha⁺ ba⁻ jnä⁺ llu⁺ laan⁺. Pero ma⁺ ga⁺ nuun⁺ nuuh⁻ ja⁻, ga⁺ lä⁻ jnä⁺ dso⁻ kye⁻ hi⁺ ga⁺ lä⁻ ngëen⁺ ma⁻ na⁻ bäähⁿ he⁻ ma⁺ juun⁺ ba⁺.

¹⁰ Ja⁻ ga⁺ ga⁺ lä⁻ ngëen⁺, heh⁺ nuuh⁻ he⁻ la⁺ kwaat⁻ jmee⁺ cha⁺ jne⁺, ga⁺ mi⁺ jnä⁻ he⁻ ma⁻ na⁻ bäähⁿ he⁻ ma⁺ juun⁺.

¹¹ Jëeh⁺, dso⁻ kye⁻ ga⁺ tëë⁺ be⁺ kyaah⁺ nuuh⁻ ja⁻, ga⁺ mi⁺ gaay⁻ jnä⁺ hi⁻ ja⁻ ba⁺ he⁻ ja⁻ ga⁺ bäähⁿ jnä⁺ he⁻ ma⁺ juun⁺.

¹² Ma⁻ ra⁻ he⁻ na⁻ jngii⁺ ba⁺ ley, hi⁺ lä⁻ jë⁻ nuuh⁻ he⁻ lle⁺ në⁺ ley na⁻ jngii⁺, llu⁺ ba⁺ la⁺, sa⁻ cha⁻ la⁺ ni⁻ miih⁻.

¹³ ¿Ché⁺ ja⁻ ba⁺ he⁻ llu⁺ ja⁻, ga⁺ bäähⁿ jnä⁺ juun⁺? Ni⁻ miih⁻ sa⁻ la⁺ lä⁻ ja⁻. Dso⁻ kye⁻ ba⁺ ja⁻ he⁻ ga⁺ hee⁺ jnä⁺. Kyaah⁺ he⁻ llu⁺ ja⁻, ga⁺ mi⁺ jnä⁻ ha⁻ lä⁻ la⁺ dso⁻ kye⁻ he⁻ kyaah⁺ ma⁻ na⁻ bäähⁿ juun⁺. He⁻ ja⁻ kyaah⁺ nuuh⁻ ja⁻ ga⁺ lä⁻ jnä⁺ ha⁻ koq⁻ hlih⁺ sa⁻ la⁺ dso⁻ kye⁻ he⁻ kye⁺ jne⁺.

Sa⁻ tää⁻ jne⁺ han⁺ kih⁺ he⁻ hlih⁺ he⁻ ngii⁺ jmi⁻ ngo⁺ jnän⁺

¹⁴ Ma⁻ ñe⁺ ba⁺ jne⁺, jmi⁻ lle⁺ ba⁺ la⁺ ley, pero jnä⁺ jmi⁻ ngo⁺ ba⁺ laan⁺, ma⁻ na⁻ hnëe⁺ ba⁺ jnä⁺ he⁻ jmeen⁺ ta⁺ he⁺ kih⁺ dso⁻ kye⁻.

¹⁵ Sa⁻ ngëen⁺ hee⁻ na⁻ la⁺ kin⁺, sa⁻ jmeen⁺ lä⁻ koq⁻ hnoon⁺ jmeen⁺. He⁻ sa⁻ tih⁻ dsën⁺, he⁻ ja⁻ ba⁺ jmeen⁺.

¹⁶ Hi⁻ cher⁺ mah⁺ ga⁺ jmeen⁺ he⁻ sa⁻ hnoon⁺ jmeen⁺, lä⁻ jwë⁺ ja⁻ jmeen⁺ dsoo⁺, llu⁺ ba⁺ ley ja⁻.

¹⁷ He⁻ ja⁻ jmee⁺ lii⁺, ja⁺ hñiin⁺ he⁻ jmeen⁺ lä⁻ ja⁻, dso⁻ kye⁻ he⁻ kyaahn⁺ ba⁺ ja⁻, he⁻ jmee⁺ lä⁻ ja⁻.

¹⁸ Man⁺ kwee⁻, sa⁻ jnøø⁻ ni⁻ miih⁻ he⁻ llu⁺ ki⁺ jnä⁺. He⁻ ma⁻ jwahn⁺ lä⁻ na⁻ he⁻ hlëehⁿ kih⁺ jmi⁻ ngo⁺ kin⁺ ba⁺ ja⁻. Ma⁻ ke⁺ hnoo⁺ ba⁺ jnä⁺ jmeen⁺ he⁻ llu⁺, pero sa⁻ tään⁻ jmeen⁺.

¹⁹ Jëeh⁺, sa⁻ jmeen⁺ he⁻ llu⁺ lä⁻ koq⁻ hnoon⁺ jmeen⁺. He⁻ hlih⁺ he⁻ sa⁻ hnoon⁺ jmeen⁺, he⁻ ja⁻ ba⁺ jmeen⁺.

²⁰ Hi⁻ cher⁺ mah⁺ jmeen⁺ he⁻ sa⁻ hnoon⁺ jmeen⁺, ja⁺ he⁺ hñiin⁺ he⁻ jmeen⁺ lä⁻ ja⁻. Dso⁻ kye⁻ he⁻ kyaahn⁺ ba⁺ ja⁻ he⁻ jmee⁺ lä⁻ ja⁻.

²¹ Lä⁻ jë⁻ jiih⁻ he⁻ hnoon⁺ jmeen⁺ he⁻ llu⁺, he⁻ hlih⁺ jmah⁺ ba⁺ jøø⁻ kin⁺. Ko⁻ na⁻ la⁺ ba⁺ kin⁺.

²² Neh⁻ tuh⁻ dsën⁺, tih⁻ ba⁺ dsën⁺ ley kih⁺ Dio.

²³ Pero man⁺, cha⁻ ga⁺ jyoh⁺ he⁻ ha⁺ kih⁺ he⁻ tih⁻ dsën⁺. He⁻ ja⁻ lla⁻ dsëe⁻ kin⁺ mah⁺ jmeen⁺ he⁺ kih⁺ dso⁻ kye⁻ he⁻ kyaahn⁺.

²⁴ Peer⁺ jwii⁺ jnä⁺ kih⁺ Dio. ¿Hij⁺ lää⁺ jnä⁺ kih⁺ jmi⁻ ngo⁺ he⁻ jmee⁺ juun⁺?

²⁵ Tí⁺ hmaah⁺ kawan⁺ kih⁺ Dio, ma⁻ ra⁻ he⁻ lääy⁺ ba⁺ jnä⁺ ta⁺ la⁺ kih⁺ Jesucristo Dsa⁻ jøø⁻ h⁺ jnän⁺. Lä⁻ la⁻ ba⁺ la⁺. Neh⁻ tuh⁻ dsën⁺ hnoon⁺ jmeen⁺ he⁺ kih⁺ ley kih⁺ Dio pero jmi⁻ ngo⁺ kin⁺, jmee⁺ ga⁺ he⁺ kih⁺ dso⁻ kye⁻ ba⁺.

8

Jmi⁻ lle⁺ Na⁻ jngii⁺ kwa⁺ be⁺ mah⁺ leh⁺ jne⁺

¹ Na⁺ na⁺, mo⁻ so⁻ na⁻ bäähⁿ dsa⁻ nää⁺ cha⁺ je⁻ hi⁻ tääh⁺ kyaah⁺ Cristo Jesús, hi⁻ sa⁻ ga⁺ nää⁺ lä⁻ ngii⁺ jmi⁻ ngo⁺ kih⁺, ga⁺ nää⁺ bih⁺ lä⁻ koq⁻ jäh⁺ Jmi⁻ lle⁺ Na⁻ jngii⁺.

² Na⁺ he⁻ ma⁻ kyaahn⁺ Cristo Jesús, Jmi⁻ lle⁺ Na⁻ jngii⁺ he⁻ jmee⁺ cha⁺ jne⁺, ga⁺ lää⁺ jne⁺ he⁻ ma⁻ na⁻ bäähⁿ jne⁺ kyaah⁺ dso⁻ kye⁻ he⁻ ma⁺ jngiih⁺ jnän⁺.

³ Sa⁻ ga⁺ jmää⁺ ley kih⁺ Moisé ma⁺ lää⁺ jne⁺, kih⁺ he⁻ sa⁻ cha⁻ be⁺ kih⁺ jmi⁻ ngo⁺ jnän⁺. He⁻ ja⁻ ga⁺ chee⁺ Dio joq⁺, ga⁺ kay⁺ jmi⁻ ngo⁺ lä⁻ koq⁻ jmi⁻ ngo⁺ he⁻ kye⁺ jne⁺

hij- ää- dsoo'. Ga-juuy' kih' he- na-bääh' jne' kyaah' dso'kye-. Lä-jwë' ja-ga-chee' Dio dso'kye- ja- kyaah' dso'jwi' he- ma' kye' jne' né' jmi-ngo' jnän'.

4 Mah' lä-ja- lä-tää- jne' jmeen' he- llu' jmah' lä- hnøø' kih' ley, cher'mah' sa- jmee- ga' jne' he' lä-koø- ngüi' jmi-ngo' jnän'. Hnøø' jmee- jne' he' lä-koø- jäh' jmi-llé' Na-jngüi' ba'.

5 Dsa- hij- ga-nää' lä-koø- ngüi' jmi-ngo' kih', kyey- huüdsë- kih' jmi-ngo'. Pero hij- ga-nää' lä-koø- jøø' jmi-llé' Na-jngüi', kyey- huüdsë- kih' Dio ba'.

6 Cher'mah' jmee- jne' he' kih' he- ngüi' jmi-ngo' jnän', he- ja- jmee' juu' jne'. Pero cher'mah' jmee- jne' he' kih' jmi-llé' Na-jngüi', he- ja- ba' jmee' chaa- jne' hi' jmee' hi' ti' jnän'.

7 Lä-koø- la' kih' jmi-ngo' jnän' sa- jwah' kyaah' Dio. Sa- jmee- he' lä-koø- jäh' ley kih' Dio hi- ni- lä-ja- sa- tää- høøy' wa-ra- jäh' kih' jmeey' he'.

8 Hij- ga-nää' lä-koø- ngüi' jmi-ngo' kih', sa- tääy- jmeey' he- tih- dsë' Dio.

9 Pero hnäh', mo-so- tääh' hnäh' lä- hnøø' jmi-ngo'. Cher'mah' ju'dsoo' kyeh' hnäh' jmi-llé' kih' Dio, tääh' hnäh' lä- hnøø' jmi-llé' Na-jngüi' ba'. Hi- cher'mah' chaa- hij- sa- kye- jmi-llé' kih' Cristo, sa- laay' kyaä' Cristo.

10 Pero cher'mah' kyaah' hnäh' Cristo, lä-koø- he- ga-juu' jmi-ngo' kyah' hnäh' kwaat' kih' dso'kye-, hi' jmi-llé' kyah' hnäh' na-jiuh' lä-llu' he- ma-laah' hnäh' lluu'.

11 Cher'mah' kyeh' hnäh' jmi-llé' kih' hij- ga-chaah- Jesús jee' kih' hij- ma-na-juu', he' ba' hij- ga-mi-jiuh' Cristo, mi-jiuyh' jmi-ngo' kyah' hnäh' he- dsa-juu', ta-la- kyaah' be' kih' jmi-llé' Na-jngüi' he- kyeh' hnäh'.

12 He- ja- jwëëhn- hnäh' øøhn', koø- ba' la' he- ää- jmi' jmeen' pero ja- he- dsa'toohn' lä-koø- hnøø' jmi-ngo' jnän'.

13 Cher'mah' tääh' hnäh' lä- hnøø' jmi-ngo' kyah' hnäh', juuh' hnäh'. Pero cher'mah' kyaah' be' kih' jmi-llé' Na-jngüi' ga-lä-øøh' hnäh' kih' he- ngüi' tuh-hoh' hnäh', chaa- ba' hnäh' tää'.

14 Lä-jëë- hij- jøø' jmi-llé' Na-jngüi' kih', hij- he' ba' laa' ma-ra- joø' Dio.

15 Sa- ga-hñah' jne' koø- jmi-llé' he- hnëë- jne' mah' dsa'tooh' jne' gah' jne' lä-koø- ma- tøøh' jne' jää'. Ga-hñah' jne' jmi-llé' kih' Dio hij- ga-jmää' jne' ma-ra- jooy'. He- ja- chiih' jnih': "Abba", he- hnøø' jäh- Tää' kyaan'.

16 Ja- ba' jmi-llé' Na-jngüi' jmee- ju'dsoo' siyh' jmi-llé' jnän', ma-ra- he- laa' jne' joø' Dio.

17 Hi- he- ma-laa' jne' jooy', ma-laa' jne' kwaat- hñah' jne' he- kwëëh' Dio joø'. Lä-ja- ko-jøh' kyaah' Cristo hñah' jne' heen' he- ga-bääh- Dio hñii', cher'mah' heeh' jne' jëen' wi' ko-jøh' kyaayh'. Ja- ga- na', le' dsa'toohn' ko-jøh' kyaayh' ya-jwi' kih'.

Lloo-koø- jmi' tëëh' jne' ya-jwi' kih' Dio

18 Jnä' laan', he- lli'wi' he- jëë' jne' na', ni- miuh- sa- jëeh- lä-koø- le' jnän' ya-jwi' kih' Dio he- na' ga-lä-jnä'.

19 Ga-lä-jë- he- ga-jmee' Dio cha- jmi-gyuu' la-, hnøø' wa-ra- jäh' kih' na' ga-juh- ba' ma-të' jmi' mi-jnää' Dio lä-jëë- hij- laa' jooy'.

20 Jëëh', lä-jë- he- ga-jmee' Dio cha- jmi-gyuu' la- mo-so- jnä' lä-koø- ma' jnä' lä- ma' ga-jmee' Dio. Pero ja- he- hyoh- dsë' ja-, he- ga-jä' ta' hwa'. Lä-ja- ga-lä-hnøø' hñii' hij- ga-jmee' ba'. Pero ma-ra- he- cha- ba' o-jøh- dsë- kih'.

21 Jëeh', ma'ra' he' lãä' ba' lä'jê' he' ga'jmee' Dio, sa' kway' jwê' hee' ta-la' hee' lä'ja' ba'. Ma'ja' le' cha'miuh' llu' kiyh' wa'ra' ga'tê' jee' lãäy' ko'joh' kyaah' lä'jêë' hi' laa' jooy' Dio.

22 Ma' ñe' ba' jne', lä'jê' he' ga'jmee' Dio ki'hooh' lä'jiuh' na' kih' lli'wii' he' jëey', ku'jii' kih' lä'kooy' jaa' dsa'më' jee' dsa'lã' chaa' gyuu' kyaay'.

23 Hi' ja' ma'la' he' ja' ki'hooh', ja'ba' lä'ja' jne' ka'lãh'. Jëeh', ma'hñah' jne' Jmi'lle' Na'jngii' he' la'to'në' kih' jee' lä'jê' he' na' ga'hñah' jne'. He' ja' ku'jii' tuh'dsë' jne', jøøn' kih' Dio he' mi'jnäy' jne' he' laan' ma'ra' jooy'. Ja'ga' na' lãä' jmi'ngo' he' kyë' jne' la'.

24 Ga'lãäy' jne', he'ja' ma'cha' ba'o'joh' dsë' jnãn' he' lãä' ba' jmi'ngo' jnãn'. Pero wa'ra' jãh' kih' ga'tëë' jne' he' la', mo'so' cha' he' kih' he' jøø' ga' jne'. Jëeh', he' ma'tëë' jne', ¿he'la' jøø' ga' jne' tēën'?

25 Pero jne', tøøh' ba' jne' jøøn' he' sa' ga' ma'tëë' jne', he'ja' hnøø' jmeen' joh' dsë' jne'.

26 Ja'ba' lä'ja', Jmi'lle' Na'jngii' kway' be' lä' ma'sa' cha' be' jnãn'. Jëeh', sa' kyuuu' jne' ha' lä' chuun' kyaah' Dio, pero Jmi'lle' Na'jngii' cheh' nē' jnãn', ki'hooh' ngiiy' jnãn' kyaah' juu' he' sa' kēh' jne' jmi' hlēhn'.

27 Dio hi' jëë' kwee' ha' lä' la'neh' tuh'dsë' jne', hi' he' ñe' hee' na' he' ngii' Jmi'lle' Na'jngii', jëeh' lä' hyoh' dsë' Dio ba' ngiiy' jnãn' hi' laa' kyaay'.

28 Jne' hi' hnää' Dio, ñe' jne', he' llu' jnãn' ba' ja' lä'jê' he' dsa'ngëë' jne', jne' hi' na'teeh' kyaay' Dio lä'kooy' huus'dsë' kiyh' he' ma'na'la' jãä'.

29 Jãä' ma'kyuu' Dio lä'jêë' dsa' kyaay' hi' lä'ja' ga'jmäy' kwaat' lä' ma'to'në', mah' leey' lä'kooy' laa' jooy'. Lä'jwê' ja', lee' Cristo to'në' jee' kih' jwëë' dsa' kyaay'.

30 Hi' lä'jêë' hi' ga'jmäy' kwaat' lä' ma'to'në', ga'tëeyh' hi' he'. Hi' lä'jêë' hi' ga'tëeyh', ga'jmäy' lluu'. Hi' hi' ga'jmäy' lluu' he', ga'jmäy' kaah'.

31 ¿Hee' ga' na' jãh' jne' na'? Cher'mah' Dio kyaah' jne', ¿hi' na' hi' lla'dsëë' jne'?

32 Sa' ga'kooy' dsëy', ma'ra' he' ga'ngëë' bih' jooy' ga'juu' kwaat' jnãn'. Ha' ga' sa' kwëeyh' jne' lä'jê' he' jmeë' bii' jnãn'.

33 ¿Ha' ta' jã' hi' hnëë' hi' ma'na'lleëh' kyaay' Dio? Hñii' ba' Dio jmäy' lluu'.

34 ¿Ha' ta' jã' hi' taah' jne' cha'je'? Cristo ga'juu' jnãn' hi' ja' ma'la' kooy' ga'juuy' ja', ga'lã'jiyh' ka'lãh'. Hi' ja' ma'la' kooy' ga'lã'jiyh', na' gyay' jwoo' ra'lluu' kih' Dio ngiiy' jnãn'.

35 ¿Ha' ta' jã' he' ha' jnãn' he' hnää' Cristo jne'? ¿Che' kyaah' he' jëë' jne' wii', che' kyaah' he' la'jwëëh' jnãn', he' kwa' dsa' jnãn', he' sa' cha' he' kih'hijn', he' sa' cha' hmiuh' he' kyehn', he' hii' goo' jnãn', o he' juu' jne'?

36 Lä'kooy' na'sii' juu' kih' Dio:

Kih' he' tøøh' jnãäh' kyaah' hne', he'ja' lä'jê' jmi' ba'hii' goo' juu' jnãäh'.

Jmeë' dsa' kwaat', laa' jnãäh' lä'kooy' jah' hi' jngëeyh'.

37 Kih' jee' lä'jê' he' ja', ma'ra' he' leh' ba' jne' kyaah' be' kih' Cristo hi' hnää' jne'.

38 He'ja' jmeen' dsoo', ni' he' juu' jne', ni' he' cha' jmi'gyuu' la', ni' ángele, ni' hi' laa' ta' juuh', ni' hi' na'høø' ga' be', ni' he' cha' na', ni' he' na' ga'lã'jnã' ta' cha'në',

39 ni⁺ he⁻ cha⁻ gyuu^h, ni⁺ he⁻ cha⁻ neh⁺ hwa⁺, ni⁺ he⁻ ga⁺ jyoh⁺ he⁻ ma⁻na⁻la⁻ kih⁺ Dio, sa⁺ tää⁺ jñuu^h lä⁻koo⁻ te⁺ he⁻ hnää⁺ Dio jne⁺, he⁻ ga⁺mi⁺jnaäy⁻ jñän⁻ta⁻la⁻ kih⁺ Cristo Jesús Dsa⁻jøøh⁺ jñän⁻.

9

Ga⁻jä⁺ ta⁺ koo⁻ dsa⁻ Israel hi⁻ ma⁺ laa⁺ kwaat⁻

1 Jnä⁺ hi⁻ laa⁺ kyaah⁺ Cristo, ju⁺dsoo⁻ na⁻ jwëehⁿ hnäh⁺, sa⁺ ta⁻juun⁺. Hi⁻ jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii⁺ jmee⁻ ju⁺dsoo⁻ ko⁻jøh⁺ kyaah⁺ jnä⁺,

2 he⁻ meeh⁻ dsën⁻ cha⁻ miih⁻. Lä⁻jë⁻ jmi⁺ ba⁺ jii⁺ tuh⁻dsën⁻.

3 Hnoon⁺ jä⁺ dso⁻jwii⁺ nē⁺ kin⁺, hnoon⁺ jän⁻ ta⁻ koo⁻ kih⁺ Cristo ha⁻ ga⁻ che⁻ lä⁻ja⁻ le⁻llu⁺ kih⁺ øøhn⁺ hi⁻ te⁻ju⁻ kin⁺ kyaah⁺,

4 hi⁻ laa⁺ dsa⁻ Israel. Dio ga⁻jmääy⁻ lä⁻koo⁻ jooy⁺, hi⁻ ga⁺mi⁺jnaäy⁻ jmëë⁺ je⁻ kiyh⁺ hi⁻ ga⁺jmeë⁺ Dio hmoo^h kyaayh⁺, ga⁺tooyh⁻ gooy⁺ ley⁺ kih⁺ Moisé, hi⁻ ga⁺jmeey⁺ mada⁻ he⁻ jmee⁺ dsa⁻ he⁻ juuh⁻ kiyh⁺, hi⁻ ga⁺bääyh⁻ hñiiy⁺ ha⁻ lä⁻ jmeey⁺ kyaayh⁺.

5 Dsa⁻ Israel he⁺ laay⁺ sa⁺ju⁻ kih⁺ dsa⁻ ma⁻kaah⁺ kyaä⁺ jnääh⁺ hi⁻ ma⁺ chaa⁻ lo⁺joo⁺. Hi⁻ jee⁺ kyaä⁺ jnääh⁺ ya⁻hëë⁺ Cristo laay⁺ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁺. Hi⁻ he⁻ laa⁺ Dio, hi⁻ jøøh⁺ ga⁺ kih⁺ jee⁺ lä⁻jëë⁻. Lä⁻ja⁻ wa⁻ hän⁺ kiyh⁺ ga⁻lä⁻jë⁺ joh⁺ jmi⁺ cha⁻. Wa⁺ la⁺ lä⁻ja⁻.

Dio sa⁺ dsëë⁻ dsoo⁻ he⁻ ga⁻jä⁺ dsa⁻ he⁻ ta⁺ koo⁻

6 Ja⁺ he⁻ sa⁺ ga⁺mi⁺te⁺ Dio juu⁺ kih⁺ kyaah⁺ dsa⁻ Israel, he⁻ ga⁻jäy⁺ ta⁺ koo⁻. Jëeh⁺ ja⁻ lä⁻jëë⁻ sa⁺ju⁻ kiyh⁺ laa⁺ ma⁻ra⁺ dsa⁻ Israel.

7 Ni⁻ ja⁻ lä⁻jëë⁻ sa⁺ju⁻ kih⁺ Abraham, laa⁺ ma⁻ra⁺ jooy⁺. Lä⁻la⁻ ba⁺ jäh⁺ Dio siiyh⁺: “Ma⁻la⁻ sa⁺ju⁻ kih⁺ Isaac ba⁺ leë⁺ dsa⁻ kyaah⁺.”

8 Lä⁻la⁻ ba⁺ hnøø⁺ jäh⁺ juu⁺ la⁻. Ja⁺ kih⁺ he⁻ ga⁻lä⁻chaa⁺ dsa⁻ jee⁺ kih⁺ hi⁻ na⁻hñaa⁺ chaa⁻, he⁻ja⁻ laay⁺ joø⁺ Dio. Ma⁻la⁻ dsa⁻ hi⁻ dsa⁻lä⁻chaa⁻ lä⁻koo⁻ ga⁻bääh⁻ Dio hñii⁺ kyaah⁺, hi⁻ he⁻ ba⁺ jmääy⁻ kwaat⁻ laa⁺ ma⁻ra⁺ sa⁺ju⁻ kiyh⁺.

9 He⁻ la⁻ ba⁺ ja⁻ he⁻ ga⁻bääh⁻ Dio hñii⁺, ga⁺jäyh⁺: “Ja⁻ ba⁺ jii⁺ la⁻ jän⁻ jyoh⁺ jii⁻ñe⁻, hi⁻ lä⁻chaa⁻ joø⁺ Sara.”

10 Ja⁺ ma⁻la⁻ he⁻ ja⁻ ga⁻la⁺. Jaa⁻ ba⁺ jmii⁻ lä⁻uu⁺ joø⁺ Rebeca, hi⁻ ga⁻lä⁻chaa⁺. Hi⁻ he⁻ he⁻ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jñän⁻ Isaac.

11 Sa⁺ ga⁺ ma⁻lä⁻chaa⁻ gyuu⁺ suu⁺ he⁻, hi⁻ ni⁻ sa⁺ ga⁺ ma⁻jmeë⁺ gyuu⁺ suu⁺ he⁻ ni⁻ he⁻ hñii⁺ ni⁻ he⁻ llu⁺. Ma⁺ja⁻ ba⁺ ga⁻lleeh⁻ Dio jaa⁻ hi⁻ ga⁻laa⁺ kyaay⁺, lä⁻ja⁻ ba⁺ ga⁻jä⁺ koo⁻ hwëh⁻, Dio le⁻lleeh⁻ hii⁻ na⁻ hi⁻ hnääy⁺. Sa⁺ la⁺ kwaat⁻ hee⁻ na⁻ he⁻ jmee⁺ dsa⁻, Dio ba⁺ he⁻ hi⁻ tëëh⁻ dsa⁻.

12 Lä⁻la⁻ ga⁻jäh⁺ Dio siih⁺ Rebeca: “Hi⁻ mäh⁺ ba⁺ jmeë⁺ hih⁺ kih⁺ hi⁻ jøøh⁺.”

13 Juu⁺ na⁻ jëeh⁺ kwee⁻ lä⁻koo⁻ na⁻ sii⁻ jee⁺ la⁻: “Jacob ba⁺ ga⁻lä⁻hnaan⁻, pero Esaú ga⁻jmäään⁻ ta⁺ koo⁻.”

14 ¿Ha⁻ lä⁻ jäh⁺ jne⁺ ja⁻? ¿Che⁺ jmeë⁺ Dio hñii⁺ he⁻ jmeey⁺ lä⁻na⁻? Ni⁻ miih⁻ sa⁺ la⁺ lä⁻ja⁻.

15 Jëeh⁺, lä⁻la⁻ ga⁻jäh⁺ Dio siih⁺ Moisé: “Lä⁻ñih⁺ dsën⁻ kih⁺ hi⁻ lä⁻ dsën⁻ hi⁻ lä⁻jøh⁻ dsën⁻ kyaah⁺ hi⁻ lä⁻ dsën⁻ ka⁻läh⁺.”

16 Sa⁺ la⁺ kwaat⁻ lä⁻ hnøø⁺ dsa⁻, ni⁻ kih⁺ he⁻ jmeë⁺ dsa⁻ lä⁻bii⁺. Ni⁻ miih⁻ sa⁺ la⁺ lä⁻ja⁻. Lä⁻ñih⁺ dsë⁺ Dio kih⁺ dsa⁻ hi⁻ lä⁻ dsëy⁺ ba⁺.

17 Lä⁻la⁻ na⁻ sii⁻ juu⁺ kih⁺ Dio lä⁻koo⁻ ma⁺ ga⁻hlëëyh⁺ kyaah⁺ Faraón: “Ma⁻llaan⁻ hne⁻ jøøh⁺ mah⁺ jëë⁺ dsa⁻ ha⁻ koh⁺ sa⁺ cha⁻ be⁺ kin⁺ he⁻ mi⁻jnaän⁺ nē⁺ kyah⁺, mah⁺ lä⁻ja⁻ lä⁻kyuu⁺ dsa⁻ jnä⁻ lä⁻kaa⁻ jmi⁻gyuu⁺”, ga⁻jäh⁺ Dio.

18 Jee' ja' dsa-lä-jnä', lä-nih' dsë' Dio kih' hi-lla' dsëy' hi-lä'ja' kih' hi-lla' dsëy' jmeey' lä-chaayh-cha-ga'miih'.

19 Cher'mah' hne-jwiih' jnä': "¿He-la' ja' bääh- Dio jne' dsoo'? Jëeh', sa' chaa' ni' jaä' hi' lih' ha' kih' Dio kih' he-lla' dsëy' jmeey'."

20 Pero jnä' jeehn' kyah' lä-la': "Hne- dsa-niuh', ¿hee- laah' hne- mah' tí'chooh' juu' kyaah' Dio?" Sa' le' hlëeh' mi'hya- siiyh' tē'hya': "¿He-la' ma-jmääh' jnä' lä-na'?"

21 Cha' jwë' kih' tē'hya' jmee' lä-lla' dsëy'. Kyaah' ja'-ba' tu'jii' ja', jmeey' mi'hya' he-la' na'hnaah' hi' jmeey' mi'hya' wa' la' cha-la'.

22 Hi' ha-lä' jah' jne' kih' he-la'. Dio hnøøy' mi-jnääy' lä-koo' ya-jëë' dsëy', hi' hnøøy' nuu' dsa-ha-lä-la' be' kiyh', pero sa' jmeey' lä'chah' ja', kwëeh' ba' dsëy' cha-miih- kyaah' hi- lle' kih' dsa-nää' kyaah' dso'jwii'.

23 Hi' lä'ja' ka-läh' hnøøy' jëë' dsa-ha' koh' na'hnaah' sa-la' ya' jwii' kiyh', he- mi-jnääy' kih' hi-lä-nih' dsëy', he' ba' hi'-ga' mi'lluuy' lä'ma-to-në' mah' tēy' ya' jwii' kiyh'.

24 Lä'ja', lä'kye- jne' ma-tēy' na'. Hi' ja' ma-la' hi- laa' judiu, ja'-ba' lä'ja' ma-tēy' hi- sa' laa' judiu.

25 Lä'koo- ga'jah' Osea:

Kih' dsa- hi- sa' laa' kyaan', mi-chee' jnih' "Dsa- kyaan'".

Dsa- hi- sa' ma'hnaan', na' ma'hnaa' jnih'.

26 Ja'-ba' jee' ga'jäyh' ja' "Sa' laah' hnäh' dsa- kyaan'", ja'-ba' jee' ja', lloo' koo- jmi' jäyh' "Laah' hnäh' joo' Dio jiih'".

27 Ja'-ba' lä'ja- ga'hlëeh' Isaia kih' dsa- Israel: "Ma'ke' jwëë' jwërte sa'ju- kih' Israel lä'koo- mi'sii' he' cha- cha'hoo' jmi-ñeeh', pero miih- go-te' ba' hi-lää'.

28 Jëeh', ma'ra' he- jmee' ba' Dio lä'koo- ga'jäyh' le' kih' hi- na-bääh' dsoo' lä'kaa- jmi-gyuu'. Chah' ba' llay' ta' kyaah' ju'dsoo' jmah'."

29 He-la- na- ga'jah' Isaia jää':

Wa'ra- jah' kih' Dio, hi- cha- ga-lä-jë- be' kih', ga'heey' lä-jëë' jne' dsa- Israel, ma' le' jnän- lä-koo- ga-la' kih' hi- ma' tääh' jwii- Sodoma kyaah' jwii- Gomorra.

30 Juu' la- ma-jä' lä-la-. Dsa- hi- sa' laa' judiu hi- sa' ma' jmee' he' ma' hnaayh' Dio, ga'hwëëy- lluy' lä'llu' he- ga-lä' dsoo' dsëy'.

31 Pero dsa- judiu hi- ma' høø' ley ha- lä' jee' ma' hwëëy' lluy', sa' ga'liyh' ma' jäy' lluy'.

32 ¿He-la' sa' ga'liyh'? Kih' he- ma' hnooyh- ha- lä' jee' ma' hwëëy' lluy' kyaah' he- mi-tey' ley. Lla' he- ma' jmeey' dsoo' dsëy' kih' Dio, ga-tëyh' kyaah' kuu' he- jmee' dsa-tëh' dsa-.

33 Lä'koo- na' sii' juu' kih' Dio:

Jee' jwii- Sion la- kyen' kuu' he- jmee' dsa-tëh' dsa-, kyen' hloo- he- jmee' täh- dsa-.

Pero hi- jmee' dsoo' dsë' kiyh', jih'koh' sa' jäy' kyaah' o'hih'.

10

Ga'jä' ta' koo' dsa- Israel, kih' he- sa' ga-lä' dsoo' dsëy'

1 Øøhn', ma'ra' ju'dsoo', lä'kaa- tuh-dsën' hnoon' wa' lää' dsa- Israel, lä'ja- ngiin' kiyh' kih' Dio.

² Jnǎ́ jmeen⁺ ju'dsoo' kiyh⁴, ma⁺ ra⁺ he⁻ kwa⁺ bih⁴ be' hnaayh⁻ Dio pero sa⁺ ngēēy' ha⁻ lǎ⁻ hnøø' Dio.

³ Sa⁺ ngēēy' ha⁻ lǎ⁻ jmǎǎ⁻ Dio lluu' dsa⁻. Hnooyh⁻ ha⁻ lǎ⁻ jee' hwēēy' lluu' kyaah' lǎ⁻ jē⁻ he⁻ jmeey⁻ hñii' bih⁴, he⁻ ja⁻ sa⁺ jmeey⁻ he' ha⁻ lǎ⁻ jmǎǎ⁻ Dio lluu' dsa⁻.

⁴ Kyaah' Cristo ga⁻ lǎ⁻ te' ley kih⁴ Moisé mah⁴ hwēē' lluu' dsa⁻ hī⁻ ma⁻ dsoo' dsē' kiyh⁴.

⁵ Moisé ga⁻ jmeeh⁴ juu' ha⁻ lǎ⁻ jee' hwēē' lluu' dsa⁻ kyaah' ley. Ga⁻ jāyh' lǎ⁻ la⁻: "Cher⁴ mah' hī⁻ ga⁻ mi⁻ te' kih' ley ja⁻, ja⁻ ba' ley ja⁻ jmee' chaay⁻."

⁶ Pero he⁻ hwēē' dsa⁻ lluu' kyaah' he⁻ ma⁻ dsoo' dsēy', lǎ⁻ la⁻ ba' ga⁻ jāh' Moisé: "Ta⁺ jmee' huu⁴ dsē⁻ lǎ⁻ la⁻: ¿Hī⁻ na⁻ wi⁴ gyuu⁴?" (He⁻ la⁻ hnøø' jāh⁴: hnøøy' he⁻ dsa⁻ kyaay' Cristo.)

⁷ "Ni⁴ ta⁺ jmee' huu⁴ dsē⁻ lǎ⁻ la⁻: ¿Hī⁻ na⁻ jñaa⁴ ta⁺ neh⁴ hwa⁴?" (He⁻ la⁻ hnøø' jāh⁴: lǎ⁻ koh' lǎ⁻ ma⁻ na⁻ juu' ba' Cristo mah⁴ dsa⁻ chaayh' jee' kih' hī⁻ na⁻ juu'.)

⁸ ¿Hee⁻ ga⁻ ga⁻ jāh' Moisé? "Jāh' go⁻ te' ba' cha⁻ juu' la⁻ kyah', ma⁻ hǎ⁻ ba' hoo⁴ hī⁻ ma⁻ hǎ⁻ ba' neh⁴ tuh⁻ hoh' ka⁻ lǎh'", ga⁻ jāyh'. He⁻ la⁻ ba' ja⁻ juu' he⁻ kwa⁻ jnǎäh', he⁻ hnøø' jmeen' dsoo' dsē⁻ jne'.

⁹ He⁻ ja⁻, cher⁴ mah' hñaa⁴ jwah': "Jesús laa⁴ Dsa⁻ jøøh' kyaan⁴", hī⁻ cher⁴ mah' jmeeh⁴ dsoo' hoh', Dio ga⁻ chaayh⁻ jee' kih' hī⁻ na⁻ juu', ma⁻ laah' ba' hne⁻.

¹⁰ Jēēh', kyaah' he⁻ ma⁻ dsoo' dsē⁻ jne', hwēē⁻ jne' lluu'. Hī⁻ kyaah' he⁻ jāh' jne', Jesús he⁻ laa⁴ Dsa⁻ jøøh' kyaan⁴, lǎ⁻ jwē' ja⁻ ma⁻ na⁻ laa⁴ ba' jne' ja⁻.

¹¹ Jee' na⁻ sii⁴ juu' kih' Dio, jāh' lǎ⁻ la⁻: "Ga⁻ lǎ⁻ jēē⁻ hī⁻ ma⁻ dsoo' dsē' kiyh⁴, jih' koh' sa⁻ jāy' kyaah' o⁻ hih⁴."

¹² Kwee⁻ ba' laa⁴ dsa⁻ judiu kyaah' hī⁻ sa⁻ laa⁴ judiu. Jēēh', ja⁻ ba' Dio kyaah' jee' lǎ⁻ jēē⁻. Ja⁻ kyaah' hih⁴ mi⁻ jāāy' lǎ⁻ jēē⁻ hī⁻ tāäh' ngii⁴ kiyh⁴.

¹³ Lǎ⁻ la⁻ na⁻ sii⁴ ka⁻ lǎh': "Lǎ⁻ jēē⁻ hī⁻ chuū' kyaah' Dsa⁻ jøøh' jnǎn', hī⁻ he⁻ ba' lǎā⁻."

¹⁴ ¿Ha⁻ lǎ⁻ ngii⁴ dsa⁻ kih' Dio cher⁴ mah' sa⁻ ma⁻ dsoo' dsēy' kiyh⁴? ¿Hī⁻ ha⁻ lǎ⁻ lǎ⁻ dsoo' dsēy' kiyh⁴, cher⁴ mah' sa⁻ ma⁻ nuuy' juu' kiyh⁴? ¿Ha⁻ lǎ⁻ nuu' dsa⁻ cher⁴ mah' sa⁻ chaā⁻ hī⁻ kwa' juu'?

¹⁵ ¿Ha⁻ lǎ⁻ kway' juu' cher⁴ mah' sa⁻ chaā⁻ hī⁻ ma⁻ cheey'⁴? Lǎ⁻ koo⁻ jāh' jee' na⁻ sii⁴: "Peer⁴ na⁻ hñaa⁴ la' wa⁻ ra⁻ ja' jāa⁻ hī⁻ ngēē⁻ ju' hmēē⁻ he⁻ jmee' hii' tii' kih' dsa⁻."

¹⁶ Pero ja⁻ lǎ⁻ jēē⁻ israelita ma⁻ heeh⁻ ju' hmēē⁻ la⁻. Nuū⁻ da' lǎ⁻ koo⁻ ga⁻ jāh' Isaía: "Hne⁻ Dsa⁻ jøøh' kyaan⁴, ni⁴ jāa⁻ dsa⁻ sa⁻ ma⁻ heeh⁻ juu' he⁻ ma⁻ kwa' jnǎäh' la⁻", ga⁻ siiyh⁴ Dio.

¹⁷ He⁻ ja⁻, wa⁻ ra⁻ ga⁻ nuū⁴ jne' ju' hmēē⁻, jmee⁻ dsa⁻ lǎ⁻ dsoo' dsē⁻ jne'. Hī⁻ juu' he⁻ nuū⁴ jne' ja⁻, la' juu' kih' Dio ba' ja⁻.

¹⁸ He⁻ ja⁻ ngii⁴ ka⁻ lǎh' juu': ¿Che' sa⁻ ma⁻ nuu' israelita juu' la⁻ jāā⁴? ¿Ha⁻ lǎ⁻ sa⁻ ma⁻ nuuy'⁴? Lǎ⁻ koo⁻ jāh' juu' kih' Dio:

Lǎ⁻ kaa⁻ jmi⁻ gyuu⁴ ma⁻ lloo' juu' kiyh⁴,
lǎ⁻ ku' lǎ⁻ jii' hwa' ma⁻ nuu' dsa⁻ juu' la⁻.

¹⁹ Jwahn' ka⁻ lǎh': ¿Che' sa⁻ ga⁻ lǎ⁻ ngēē⁻ dsa⁻ Israel? Nuū⁻ da' hnäh'. To⁻ nē⁻ Moisé ga⁻ ngēē⁻ juu' kih' dsa⁻ he⁻ lǎ⁻ koo⁻ ga⁻ jāh' Dio siiyh⁴: Jmeen' lǎ⁻ lleeh' hnäh' kyaah' dsa⁻ hī⁻ sa⁻ laa⁴ kwaat⁻, llan' hñii⁴ kyah' hnäh' kyaah' dsa⁻ hī⁻ sa⁻ ngēē⁻ ni⁴ miih⁻.

20 Hi⁺ lä⁺ ja⁻ ka⁻ läh⁺ Isaia ga⁺ tuu⁻ dsëy⁺ ga⁺ juuyh⁺ kih⁺ dsa⁻ he⁺, kyaah⁺ juu⁺ he⁺ ga⁺ ngëe⁺ Dio kih⁺:

Dsa⁻ hi⁻ sa⁺ ma⁺ hnaah⁻ jnä⁺ ga⁺ jnääh⁺ jnä⁺,

ga⁺ mi⁺ jnään⁺ hñiin⁺ kih⁺ hi⁻ sa⁺ ma⁺ chuuy⁺ kyaah⁺ jnä⁺, ga⁺ jäh⁺ Dio.

21 Pero kih⁺ dsa⁻ Israel, ga⁺ jäh⁺ ka⁻ läh⁺: “Lä⁻ jë⁻ jmi⁺ ga⁺ hñin⁺ goon⁻ në⁺ kyah⁺ hnäh⁺. Peer⁻ chaah⁻ hnäh⁺, sa⁺ hii⁻ lä⁻ nuuh⁺ hnäh⁺ kin⁻.”

11

Ma⁻ra⁻ he⁻ ga⁻ laa⁺ ba⁺ ko⁻ llaa⁺ dsa⁻ Israel

1 ¿Ha⁻ lä⁻ jwahn⁻ ja⁻, che⁺ ga⁺ bee⁺ Dio lä⁻ jëe⁻ dsa⁻ kyaa⁺? Ni⁻ miih⁻ sa⁻ la⁻ lä⁻ ja⁻. He⁺ ba⁺ israelita jnä⁺. He⁺ ba⁺ sa⁺ ju⁻ kih⁺ Abraham jnä⁺, hi⁻ laan⁺ sa⁺ ju⁻ kih⁺ Benjamin.

2 Sa⁺ ga⁺ bee⁺ Dio lä⁻ jëe⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁺ lleeyh⁻ jää⁺. Che⁺ sa⁺ ñeh⁺ hnäh⁺ ha⁻ lä⁻ na⁻ si⁻ kih⁺ Elía, he⁺ ga⁺ hnëey⁺ dsa⁻ Israel dsa⁻ gooy⁺, lä⁻ koo⁻ ma⁺ ga⁺ chuuy⁺ kyaah⁺ Dio:

3 “Dio Dsa⁻ jøøh⁺ kyaan⁻, dsa⁻ he⁺ ma⁺ jngëeh⁻ lä⁻ jëe⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁺ ngëe⁻ juu⁺ kyah⁺ hi⁺ ma⁺ heey⁺ lä⁻ jë⁻ na⁺ hyoo⁺ kyah⁺. Hñii⁺ ba⁺ jnä⁺ ma⁻ jän⁻, hi⁻ hnøoy⁺ jngëeyh⁺ jnä⁺ ka⁻ läh⁺”, ga⁺ jäh⁺ Elía.

4 Nuuh⁻ da⁺, ha⁻ lä⁻ ga⁺ jäh⁺ Dio siyh⁻: “Na⁻ hää⁻ ga⁺ gyii⁺ mil dsa⁻ nuuh⁻ hi⁻ laa⁺ kyaan⁻ hi⁻ sa⁺ ma⁺ juuyh⁺ jñe⁺ cha⁺ në⁺ Baal.”

5 Ja⁻ ba⁺ lä⁻ ja⁻ na⁻, ma⁺ chaa⁻ ga⁺ miih⁻ dsa⁻ Israel hi⁻ ma⁻ na⁻ lleeh⁻, kih⁺ he⁻ llu⁺ dsë⁺ Dio kyaayh⁺.

6 Cher⁺ mah⁺ ma⁻ na⁻ lleeyh⁺, kih⁺ he⁻ llu⁺ dsë⁺ Dio, ja⁺ kih⁺ he⁻ ga⁺ jmeey⁺ ta⁺ llu⁺ ja⁻. Hi⁺ wa⁺ ra⁻ jäh⁺ kih⁺ ma⁻ na⁻ lleeyh⁺ kih⁺ he⁻ ma⁻ jmeey⁺ ta⁺ llu⁺, mo⁻ so⁻ la⁺ kwaat⁻ he⁻ llu⁺ dsë⁺ Dio kyaayh⁺.

7 ¿Ha⁻ ba⁺ lä⁻ ga⁺ la⁺ ja⁻? Sa⁺ ga⁺ jnøøh⁺ dsa⁻ Israel he⁻ ma⁺ hnooyh⁻. Lä⁻ jëe⁻ hi⁻ na⁻ lleeh⁻ kyaa⁺ Dio, hi⁻ he⁺ ba⁺ ga⁺ jnøøh⁺. Pero kih⁺ hi⁻ jñah⁺ he⁺ ga⁺ jmeey⁺ Dio hwëh⁻ dsëy⁺ cha⁻ ga⁺ miih⁻.

8 Lä⁻ koo⁻ na⁻ si⁻: “Dio ga⁺ kah⁺ ga⁺ gwëh⁺ huus⁺ dsë⁻ kih⁺ dsa⁻ he⁺, hi⁺ ga⁺ jmeey⁺ sa⁺ jnä⁺ mi⁺ nëy⁺ hi⁺ ga⁺ jmeey⁺ ga⁺ lä⁻ gwëey⁺. Hi⁺ lä⁻ ja⁻ ga⁺ jäh⁺ lä⁻ jiih⁺ na⁺.”

9 Hi⁺ ga⁺ hlëeh⁺ David kih⁺ dsa⁻ he⁺ ka⁻ läh⁺:

Lä⁻ jë⁻ he⁻ llu⁺ he⁻ ma⁻ hñah⁻ hnäh⁺ wa⁺ dsa⁻ jiih⁻ lä⁻ koo⁻ sa⁺ lä⁻ hi⁺ lä⁻ koo⁻ sa⁺ hma⁺ ka⁻ läh⁺.

Mah⁺ he⁻ ja⁻ jmee⁺ tēh⁺ hnäh⁺, hi⁺ ja⁻ ba⁺ he⁻ ja⁻ la⁺ jñeeh⁺ hnäh⁺.

10 Wa⁺ tuu⁺ mi⁺ nēh⁺ hnäh⁺ mah⁺ sa⁺ le⁺ jëeh⁺ hnäh⁺,

wa⁺ jluu⁺ ka⁺ luuh⁺ hnäh⁺ lä⁻ ma⁻ na⁻ jluu⁺ na⁻ kyaah⁺ løø⁺ he⁻ kyeh⁺ hnäh⁺ na⁻, ga⁺ jäh⁺ David.

11 He⁻ ja⁻ jwahn⁻: Lä⁻ ma⁺ ga⁺ tēh⁺ dsa⁻ Israel, ¿che⁺ lä⁻ ga⁺ tayh⁺ ja⁻ ba⁺? Ni⁻ miih⁻ sa⁻ la⁻ lä⁻ ja⁻. Ta⁺ la⁺ kih⁺ he⁻ ga⁺ tēyh⁺ ja⁻, he⁻ ja⁻ ga⁺ na⁺ jwë⁺ lää⁺ dsa⁻ hi⁻ sa⁺ laa⁺ israelita mah⁺ lä⁻ ja⁻ lä⁻ hee⁺ dsë⁺ dsa⁻ Israel hnaayh⁻ Dio ka⁻ läh⁺ lä⁻ hmëe⁺.

12 Kih⁺ he⁻ ga⁺ tah⁺ dsa⁻ Israel dsoo⁺, he⁻ ja⁻ ga⁺ la⁺ llu⁺ kih⁺ lä⁻ jëe⁻ dsa⁻ jmi⁺ gyuu⁺. Hi⁺ kih⁺ he⁻ ga⁺ jäh⁺ ta⁺ koo⁺, he⁻ ja⁻ jnaah⁺ la⁺ kih⁺ hi⁻ sa⁺ laa⁺ judiu. Ha⁻ ga⁺ sa⁺ le⁺ llu⁺ cha⁻ ga⁺ miih⁻ kih⁺ lä⁻ jëe⁻ dsa⁻ wa⁺ ra⁻ ga⁺ jeeyh⁻ ka⁻ läh⁺ kyaah⁺ Dio.

13 Pero cha⁻ he⁻ jwëëhn⁻ hnäh⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁺ judiu. Jëeh⁻ na⁻ hñaan⁻ laan⁻ apóstol mah⁻ hlëëhn⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁺ judiu, he⁻ ja⁻ jmeen⁻ kyeë⁻ ta⁻ he⁻ jmeen⁻ la⁻.

14 Hnoon⁺ wa⁻ ra⁻ jäh⁻ kih⁺ dsa⁻ hi⁻ te⁻ ju⁻ kin⁻ kyaah⁺, lä⁻ lliyh⁻ kyaah⁺ hnäh⁻, ha⁻ ga⁻ che⁻ lä⁻ ja⁻, lä⁻ heë⁻ dsëy⁻ hnaayh⁻ Dio ka⁻ läh⁻, mah⁻ lää⁻ ko⁻ llaa⁻.

15 Kih⁺ he⁻ ga⁻ jäh⁻ ta⁻ koo⁻ dsa⁻ judiu, he⁻ ja⁻ ga⁻ jiih⁻ juu⁻ kih⁺ dsa⁻ jmi⁻ gyuu⁻ kyaah⁺ Dio. ¿Ha⁻ lä⁻ le⁻ kih⁺ dsa⁻ judiu, wa⁻ ra⁻ ga⁻ jeeyh⁻ kyaah⁺ Dio ka⁻ läh⁻? Le⁻ kiyh⁺ lä⁻ koo⁻ he⁻ ma⁻ lä⁻ jiiyh⁻ he⁻ ma⁻ na⁻ juuy⁻.

16 Cher⁻ mah⁻ la⁻ kwaat⁻, la⁻ kih⁺ Dio he⁻ ñiih⁻ he⁻ hwëë⁻ to⁻ në⁻, lä⁻ ja⁻ la⁻ kiyh⁺ ka⁻ läh⁻ lä⁻ jë⁻ tuka⁻ he⁻ dsa⁻ chaä⁻. Hi⁻ cher⁻ mah⁻ la⁻ kih⁺ Dio jmoo⁻ hma⁻, lä⁻ ja⁻ la⁻ kiyh⁺ sa⁻ goh⁺ ka⁻ läh⁻.

17 Dsa⁻ judiu he⁻ laa⁺ lä⁻ koo⁻ sa⁻ goh⁺ hma⁻ olivo llu⁺. Lä⁻ koo⁻ dsa⁻ hla⁺ goh⁺ hma⁻, lä⁻ ja⁻ ga⁻ la⁻ kih⁺ ko⁻ llaa⁻ dsa⁻ judiu he⁻. Hi⁻ hne⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁺ judiu, laah⁺ lä⁻ koo⁻ sa⁻ goh⁺ hma⁻ olivo nuu⁻. Hi⁻ ma⁻ heh⁻ hne⁻ høø⁻ dsa⁻ judiu he⁻, lä⁻ koh⁻ he⁻ ma⁻ na⁻ chuh⁺ dsoh⁻ hma⁻ olivo llu⁺. Hi⁻ kyaah⁺ he⁻ ja⁻, ma⁻ tëëh⁻ be⁻ ma⁻ laah⁺ koo⁻ ba⁻ kyaah⁺ hma⁻ olivo ja⁻.

18 Ta⁻ jmää⁻ hñaa⁺ jøøh⁺ kyaah⁺ gooh⁺ hma⁻ ja⁻. Jëeh⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻ kih⁺ he⁻ jmääh⁺ hñaa⁺ jøøh⁺. ¿Che⁻ sa⁻ ñeh⁻, ja⁻ he⁻ hne⁻ ääh⁻ jmoo⁻ hma⁻ ja⁻? Jmoo⁻ hma⁻ ja⁻ ba⁻ ääh⁻ hne⁻.

19 Ha⁻ ga⁻ che⁻ ga⁻ chiih⁻ jnä⁻: “Ga⁻ hla⁺ gooh⁺ hma⁻ olivo ja⁻, he⁻ ja⁻ ga⁻ kwa⁻ jwë⁻ kin⁻ he⁻ ga⁻ hen⁻ høø⁻ dsa⁻ judiu he⁻.”

20 Dsoo⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻ ga⁻ la⁻. Pero Dio ga⁻ hwëë⁻ dsa⁻ he⁻ høøy⁻ jee⁻ ma⁻ tääyh⁻, kih⁺ he⁻ sa⁻ ga⁻ jmeey⁻ dsoo⁻ dsëy⁻. Hi⁻ hne⁻, llu⁺ la⁻ kyah⁺, kih⁺ he⁻ ma⁻ dsoo⁻ hoh⁻. He⁻ ja⁻ ta⁻ jmää⁻ hñaa⁺ jøøh⁺, hnøø⁻ wa⁻ gah⁻ ba⁻.

21 Jëeh⁻, cher⁻ mah⁻ sa⁻ ga⁻ lä⁻ jøh⁻ dsë⁻ Dio kyaah⁺ sa⁻ goh⁺ hma⁻ llu⁺ ja⁻, ni⁻ lä⁻ ja⁻ sa⁻ lä⁻ jøh⁻ dsëy⁻ kyaah⁺ hne⁻.

22 Kye⁻ da⁻ hnäh⁻ kwaat⁻, cha⁻ miuh⁻ llu⁺ dsë⁻ Dio hi⁻ lä⁻ ja⁻ hääy⁻ ka⁻ läh⁻. Kyaah⁺ dsa⁻ hi⁻ ga⁻ hwëëy⁻ he⁻, ga⁻ lä⁻ hääy⁻. Pero kyaah⁺ hne⁻ llu⁺ dsëy⁻, cher⁻ mah⁻ sa⁻ jmeeh⁻ ta⁻ koo⁻ he⁻ llu⁺ dsëy⁻ kyaah⁺ hne⁻. Pero cher⁻ mah⁻ ga⁻ jmeeh⁻ ta⁻ koo⁻, le⁻ kyah⁺ lä⁻ koo⁻ ga⁻ la⁻ kih⁺ dsa⁻ he⁻.

23 Cher⁻ mah⁻ dsa⁻ he⁻ ga⁻ jeeh⁻ ka⁻ läh⁻ jmeey⁻ dsoo⁻ dsëy⁻ kih⁺ Dio, dsa⁻ heey⁻ ka⁻ läh⁻ høøy⁻ jee⁻ ma⁻ tääyh⁻. Dio cha⁻ cha⁻ miuh⁻ be⁻ kih⁺. Le⁻ chaäy⁻ ka⁻ läh⁻ lä⁻ hmëë⁻.

24 Hne⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁺ judiu, hi⁻ ma⁻ laa⁺ kyaä⁺ hma⁻ olivo nuu⁻, ga⁻ laah⁺ hne⁻ kyaä⁺ hma⁻ olivo llu⁺, ma⁻ ke⁻ sa⁻ lle⁻ ma⁻ le⁻ lä⁻ ja⁻. Ha⁻ ga⁻ sa⁻ le⁻ chuyh⁺ ka⁻ läh⁻ sa⁻ goh⁺ hma⁻ olivo llu⁺ kyaah⁺ ma⁻ ra⁻ chaah⁺ kih⁺.

25 Øøhn⁺, hnoon⁺ lä⁻ ngëëh⁻ hnäh⁻ juu⁻ he⁻ ma⁻ na⁻ hmää⁻ jää⁻ mah⁺ sa⁻ jmääh⁺ hnäh⁻ hñaa⁺ kaah⁺. Dsoo⁻ ba⁻ ga⁻ lä⁻ chaah⁺ dsa⁻ Israel pero ja⁻ lä⁻ jëë⁻. Kih⁺ he⁻ ja⁻, ga⁻ jäh⁻ ta⁻ koo⁻ lä⁻ jiih⁻ dsëë⁻ lä⁻ jëë⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁺ judiu heeyh⁻ juu⁻ kih⁺ Dio.

26 Ma⁻ ja⁻ ga⁻ lää⁻ lä⁻ jëë⁻ dsa⁻ Israel, lä⁻ koo⁻ na⁻ sii⁻ juu⁻ kih⁺ Dio: Jwii⁻ Sión ya⁻ hëë⁻ jaä⁻ hi⁻ lää⁻ dsa⁻, chey⁻ dso⁻ kye⁻ kih⁺ lä⁻ jëë⁻ sa⁻ ju⁻ kih⁺ Jacob.

27 He⁻ la⁻ ja⁻ hmooh⁻ he⁻ ga⁻ jmeen⁻ kyaah⁺ dsa⁻ judiu, wa⁻ ra⁻ ga⁻ të⁻ jee⁻ chen⁻ dso⁻ kye⁻ kiyh⁺, ga⁻ jäh⁻ Dio.

28 Dsa⁻ judiu he⁻ na⁻ høøyh⁻ kih⁺ ju⁻ hmëë⁻, he⁻ ja⁻ ga⁻ la⁻ llu⁺ kyah⁺ hnäh⁻. Pero ta⁻ la⁻ kih⁺ he⁻ ma⁻ na⁻ lleëh⁻ dsa⁻ judiu he⁻, he⁻ ja⁻ lä⁻ ma⁻ hnää⁻ ba⁻ Dio, kih⁺ he⁻ ga⁻ lä⁻ hnääy⁻ dsa⁻ ma⁻ gyuh⁻ kyaä⁺ jnääh⁻.

29 Wa'ra- ga-tëeh⁴ Dio dsa-, sa⁺ mi-siiy' juu' kiyh⁴. Hi- lä-ja- wa'ra- ga-kwëëyh⁴ dsa- he- la' kwëëyh⁴, sa⁺ kooy' ka-läh⁷.

30 Jää⁴ ba' sa⁺ ma' nuuh⁴ hnäh⁴ kih⁴ Dio, pero ma-lä-ñih⁷ dsëy⁴ hnäh⁴ kih⁴ he- ga-lä-chaah⁴ dsa- judiu kyaayh⁴.

31 Ja-ba' lä-ja- na⁴, sa⁺ nuuh⁴ dsa- judiu he⁷ kih⁴ Dio. Pero ma-ra- he- lä-ñih⁷ ba' dsë⁴ Dio kyaayh⁴, lä-koq- ga-lä-ñih⁷ dsëy⁴ kyah⁴ hnäh⁴.

32 Ga-kwa' ba' Dio jwë⁴ he- ga-lä-chaah⁴ ga-lä-jëë⁴ dsa- mah⁴ lä-ja- lä-ñih⁷ dsëy⁴ kih⁴ lä-hii⁷ në⁴ ba'.

33 He- ba' che- kyuu⁴ Dio. Peer- cha- cha-miih- huusdë- kiyh⁴. Ni- jaa- sa- loo- lä-ngëë⁷ lä-koq- la' hih⁴ he- jmee⁴ Dio, hi- ni- sa⁺ dsëë⁴ jne⁴ lä-ngëë⁷ jne⁴ ha- lä- la' jwë⁴ kiyh⁴.

34 ¿Ha- chaa- hi- ngëë⁷ ha- lä- la' huusdë- kih⁴ Dio? ¿Ha- chaa- hi- lih⁴ kwëëyh⁴ nuuh⁴?

35 ¿Ha- chaa- hi- ga-kwëëh⁴ Dio miih- he- cha- kiyh⁴, mah⁴ jmeey⁴ bii⁴ jiih⁴ Dio ka-läh⁷?

36 Jëëh⁷, lä-jë⁴ he- cha-, gwa⁷ kih⁴ Dio ba' ja-, hñii⁷ bih⁴ ga-jmeey⁷, kiyh⁴ ba' la' ga-lä-jë⁴. Lä-ja-, wa' jmeen⁴ juuh- kih⁴ Dio jnän- lä-jë⁴ joh⁴ jmi⁴ cha-. Wa' la' lä-ja-.

12

Hnøø' ngëë' jne' hñaan' kih' Dio

1 Øøhn⁴, lä-llu⁴ he- ga-lä-ñih⁷ dsë⁴ Dio jne⁴, he-ja- na- chuun⁷ kyaah⁴ hnäh⁴ ngëë⁷ hnäh⁴ hñaa⁴ kih⁴ Dio la- he- jngëeh⁴ hnäh⁴ jah⁴ në⁴ na'hyoo⁷. Jëëh⁷ he- ngëë⁷ jne⁴ hñaan⁴ kiyh⁴, he- na- ba' la' na- jngii⁴ kih⁴ Dio hi- tih⁴ dsëy⁴ ka-läh⁷. Koq- he- na- ba' lle⁴ kih⁴ jmeeh⁴ hnäh⁴ hi- jmee⁴ jmi⁴ kiyh⁴.

2 Ta- jmee⁴ hnäh⁴ lä-koq- jmee⁴ dsa- jmi-gyuu⁴. Hnøø⁴ lä-sëëh⁴ hnäh⁴, wa' lä-hmëë⁷ huusdë- kyah⁴ hnäh⁴ mah⁴ lä-kyuu⁴ hnäh⁴ lä-jë⁴ he- tih⁴ dsë⁴ Dio. Jëëh⁷, sa⁺ jmää⁴ kiyh⁴ he- la' wa' la' cha- la'. He- llu⁴ jmah⁴ ba' tih⁴ dsëy⁴.

3 Na-hñaan⁴ ta' la- kih⁴ he- llu⁴ dsë⁴ Dio kyaah⁴ jnä⁴, he-ja- jwëëhn⁴ hnäh⁴, ta- ngëë⁷ hnäh⁴ jwë⁴ lä-koq- laah⁴ hnäh⁴. Jmee⁴ hnäh⁴ huusdë- lä-koq- lle⁴ kyah⁴ hnäh⁴ ba' kyaah⁴ lä-koq- te⁴ he- ma-hñah⁴ hnäh⁴ kih⁴ Dio.

4 Lä-koq- la' kih⁴ jmi-ngo⁴ jnän, cha- cha-miih- he- na-ku- na- chah⁴ kyaah⁴, pero sa' la' koq- ba' ta' kiyh⁴.

5 Ja-ba' lä-koq- la' jmi-ngo⁴ jnän, lä-ja- jwëë⁴ jne⁴ kih⁴ Cristo, hi- koq- ba' ma-laa⁴ jne⁴ jee⁴ lä-jëë⁴ jne⁴ kyaayh⁴. He-ja- la' lä-koq- he- na-ku- na- chah⁴ lä-jëë⁴ jne⁴ ko-joh⁷.

6 Lä-jaa- lä-jaa- jne⁴, ga-hñah⁴ jne⁴ ma- koq- nëë⁴ ta' he- jmeen⁴, kih⁴ he- llu⁴ dsë⁴ Dio kyaah⁴ jne⁴. He-ja-, cher-mah⁴ hi- ga-hyoh⁴ ta' he- ngëëy⁷ juu' kih⁴ Dio, wa' ngëëy⁷ lä-koh⁴ te⁴ he- ma-lä-dsoo⁷ dsëy⁴ ba'.

7 Hi- cher-mah⁴ hi- ga-hyoh⁴ ta' he- jmeey⁴ ta' he⁴ kih⁴ dsa⁺, wa' jmeey⁷ bih⁴. Hi- cher-mah⁴ hi- ga-hyoh⁴ ta' he- mi-tëëy⁴ dsa⁺, wa' mi-tëëy⁴ ba'.

8 Hi- cher-mah⁴ hi- ga-hyoh⁴ ta' he- hlëëyh⁴ dsa⁺, wa' hlëëh⁴ bih⁴. Hi- hi- ga-hyoh⁴ ta' he- kway⁴ he- cha- kiyh⁴ kwëëyh⁴ dsa- kyaayh⁴, wa' kwa⁷ bih⁴ ja⁴ kyaah⁴ hih⁴. Hi- hi- ga-hyoh⁴ ta' he- kay⁴ në⁴ kih⁴ dsa- kyaayh⁴, wa' jmeey⁷ bih⁴ kwee-. Hi- hi- ga-hyoh⁴ ta' he- lä-ñih⁷ dsëy⁴ kih⁴ dsa⁺, wa' jmeey⁷ lä-kaa- tuh⁴ dsëy⁴.

9 Jmee' hnaah⁺ dsa⁻ kyaah' pero ja⁺ koo⁻ jmeeh⁻ ba'. Jmee' hnäh' ta⁺ koo⁻ he⁻ hlih', go⁻ taah' hnäh' koo⁻ hweh⁻ kyaah' he⁻ llu' jmah' ba'.

10 Wa' hnaah⁺ hnäh' øøh' hnäh' lä⁻ koo⁻ lle' kih'. Jmee' kyeē' ga' øøh' hnäh' lä⁻ koh' ga' hñaah' hnäh'.

11 Kwa' hnäh' be', ta⁺ jmee⁻ hnäh' jwēh' hnäh'. Jmee' hnäh' ta⁺ he' kih' Dsa⁻ jøøh' jnän' lä⁻ kaa⁻ tuh⁻ hoh' hnäh'.

12 Wa' jēē⁻ hoh' hnäh' kih' he⁻ ma⁻ cha⁻ o⁻ jøh⁻ dsē⁻ kyah' hnäh'. Wa' jøh⁻ hoh' hnäh' he⁻ jēēh' hnäh' wii', ta⁺ tē' hnäh' he⁻ chuuh⁻ hnäh' kyaah' Dio.

13 Kwa' be' kih' hi⁻ laa⁺ kyaa⁺ Dio cher'mah' cha⁻ he⁻ jmee⁻ bii' kiyh'. Heēh' hnäh' llu' lä⁻ jēē⁻ hi⁻ tēē⁻ cha'neh⁻ kyah' hnäh'.

14 Chiih' Dio, wa' mi⁻ jää⁺ lä⁻ jēē⁻ hi⁻ jmeeh⁺ hnäh'. Ngii' llu' kiyh', ta⁺ jwä' dso⁻ jwii' nē' kiyh'.

15 Wa' jēē⁻ hoh' hnäh' kyaah' hi⁻ jēē⁻ dsē', hoo⁻ hnäh' kyaah' hi⁻ hoo⁻.

16 Wa' hii' koo⁻ ba' huu⁻ dsē⁻ kyah' hnäh'. Ta⁺ jmää⁺ hnäh' hñaah' kaah', heēh' hnäh' hi⁻ tä⁻ nēē'. Ta⁺ jmee⁻ hnäh' kyuu⁻ cha⁻ miih⁻.

17 Ta⁺ jiih' hnäh' hlih' kih' ni⁻ jaa⁻ hi⁻ jmee⁻ he⁻ hlih' kyah' hnäh'. Kwa' hnäh' be' ha⁻ lä⁻ jee' jmeeh' hnäh' he⁻ llu' kih' lä⁻ jēē⁻ ba'.

18 Lä⁻ jiih' jee' le' kwa' hnäh' be' go⁻ taah' hnäh' llu' kyaah' lä⁻ jēē⁻ dsa⁺.

19 Øøhn' hi⁻ hnaan⁺, ta⁺ tēēh' hnäh' jwii' kih' dsa⁺. Hñii' ba' Dio ga⁻ tēē' heeyh' wii', lä⁻ koo⁻ ma⁻ na⁻ sii⁻: "Jnä' ba' tēēh' jwii' kiyh', jnä' ba' mi⁻ hmaah' kiyh'", ga⁻ jah' Dio.

20 Lä⁻ ja⁻ na⁻ sii⁻ ka⁻ läh': "Cher'mah' kyoh⁺ hi⁻ na⁻ høøh' kyah' hnäh', kwēēyh' he⁻ kuyh⁺. Hi⁻ cher'mah' lä⁻ kii⁻ dsēy', kwēēyh' he⁻ hiih'. Kyaah' he⁻ jmeeh⁻ hnäh' lä⁻ ja⁻, ja⁻ o⁻ hih⁻ kih' hi⁻ na⁻ høøh' kyah' hnäh'."

21 Ta⁺ kwa⁻ jwē⁻ la⁻ dsēē⁻ he⁻ hlih' kyah' hnäh'. Jmee' hnäh' he⁻ llu' jmah' ba', lä⁻ jwē⁻ ja⁻ lla⁻ dsēē⁻ hnäh' kih' he⁻ hlih'.

13

Hnøø' mi'te' jne' kih' dsa-ta'

1 Lä⁻ jēē⁻ jne', jmee⁻ bii' mi'te' jne' kih' dsa-ta'. Jēēh' ni⁻ jaa⁻ dsa-ta' sa⁻ tääh' ta⁻ la⁻ tääh'. Kih' Dio ba' ja' he⁻ na⁻ hñaag' lä⁻ jēē⁻ dsa-ta'.

2 Cher'mah' hi⁻ chaah⁻ kyaah' dsa-ta', he⁻ chaayh⁻ kyaah' mada⁻ he⁻ ga⁻ jmee⁻ Dio ba' ja⁻. Hih' hi⁻ jmee⁻ lä⁻ ja⁻, hnooyh⁻ ha⁻ lä⁻ jwē⁻ jee' dsooy' kyaah' dso⁻ jwii' ba' ja⁻.

3 Sa⁻ tääh' dsa-ta' mah' jøøyh' hi⁻ jmee⁻ he⁻ llu'. Hi⁻ jmee⁻ he⁻ hlih' ba' hii' goo⁻ kiyh' kyaah' dsa-ta'. Cher'mah' sa⁻ hnooh⁻ hii' goo⁻ kyah' kyaah' dsa-ta', jmee⁻ he⁻ llu' jmah' ba' mah' hlēēyh' llu' kyah'.

4 Dsa-ta' hi⁻ tääh' na⁻ hñaag' kih' Dio, na⁻ hñaay' jmeey' he⁻ llu' kyah'. Pero cher'mah' jmeeh⁻ he⁻ hlih', he⁻ ja⁻ ba' hii' goo⁻ kyah'. Jēēh' sa⁻ tääh' dsa-ta' he⁻ koo⁻ laay' dsa-ta' ta⁻ jmah'. Na⁻ hñaay' kih' Dio mah' llay' ta⁻ lä⁻ hnøø' kih' hi⁻ jmee⁻ he⁻ hlih' ba'.

5 Jmee⁻ bii' mi'te' jne' mada⁻ kih' dsa-ta' mah' sa⁻ jmeeyh⁺ jne'. Hi⁻ lä⁻ ja⁻ jmee⁻ bii' mi'ten' mah' sa⁻ cha⁻ he⁻ kih' hñii' huu⁻ dsē⁻ jnän'.

6 Hi⁻ lle' kih' mi⁻ hmaah' dsa⁻ ku'sih⁻. Jēēh' dsa-ta' na⁻ hñaay' jmeey' lä⁻ koo⁻ hnøø' Dio ba', koo⁻ he⁻ na⁻ ba' la' ta' kiyh'.

7 Hnøø' mi⁻ hmaah' hnäh' lä⁻ jē⁻ he⁻ ääh⁻ hnäh'. Cher'mah' koo⁻ dsa⁻ ku'sih⁻, lle' kih' mi⁻ hmaah' hnäh'. Cher'mah' he⁻ ga⁻ ga⁻ tēēh' hnäh' mi⁻ hmaah', ja⁻

mi-hmaah' hnäh'. Ja' jih' hnäh' juu' llu' kyaah' lä' jëë' hi' laa' ta' hi' wa' gah' hnäh' miih' kyaayh'.

8 Ja' mi-hmaah' hnäh' he' ääh' hnäh' kih' dsa'. He' ää' jne' kih' dsa' dsa' laa' ba'. Pero he' hnää' jne' dsa' kyaahn', jih' koh' sa' ää' jmi' laa'. Jëéh', he' hnää' jne' dsa' kyaahn', he' ma' mi' te' jne' lä' koo' jah' ley ba' ja'.

9 Lä' la' jah' ley: "Ta' kaah' wa' hi' cha' hi', ta' jngëéh' dsa', ta' hii' kih' dsa', ta' bääh' dsa' kyaah' juu' ta' juu', ta' wa' hee' hoh' he' ga' cha'", hi' cha' ga' jyoh' nuuh' he' lle' në' ley. Pero ma' mi' teh' ba' hne' lä' jëë' nuuh' la', cher' mah' jmeeh' lä' koo' jah' jee' la': "Wa' hnaah' dsa' kyaah', lä' koo' hnaah' hnaah'."

10 He' hnää' jne' dsa' kyaahn', sa' cha' jwë' jmeen' he' hlih' kiyh'. Lä' jwë' ja', dsa' lä' te' lä' koo' lle' në' ley.

11 Kye' da' hnäh' kwaat' ha' lä' ngoo' la' jmi' gyuu'. Hnøø' na' në' jne', jëéh' ma' ngoo' ya' jah' he' lää' jne'. Miih' ga' hnøø' na', lä' koh' ma' ga' heeh' jnih'.

12 Ma' ngoo' hwë' ba' la', ngoo' ya' jah' jmi'. Mo' so' wa' jmee' ga' jne' he' hlih' lä' koo' tëë' dsa' jmee' ta' la' hwë'. Wa' mi' lluu' jne' hnaah' lä' hnøø' kih' hi' tääh' jee' wa' je'.

13 Wa' jmeen' he' llu' jmah' ba', lä' koo' tëë' dsa' jmee' jmi'. Sa' wa' kih' hih' ga' ngëë' jwëë', ni' he' jmeen' cha' hih', hi' më' hi' nuuh' sa' wa' jmeen' wa' la' cha' la', ni' he' ga' jyoh' he' la' o' hih', ni' he' hnee' jne', ni' he' wi' dsë' jne'.

14 Wa' dsa' toohn' koo' hweh' kyaah' Jesucristo Dsa' jøøh' jnän'. Sa' wa' jmeen' he' kih' he' ngii' jmi' ngo' jnän'.

14

Ta' wa' jmeen' jeh' dsë' øøh' jne'

1 Heeh' hnäh' hi' sa' beë' kyaah' he' ma' dsoo' dsëy'. Ta' hlëéh' hnäh' kyaah' juu' wi', cher' mah' sa' ga' ma' kyuu' lä' koh' hnäh'.

2 Ko' laa' laa' le' ba' kuyh' lä' jëë' he' cha'. Hi' ko' laa' hi' sa' cha' be' kih', kuyh' ma' la' mi' he' jngëë' dsa' ba'.

3 Hi' laa' le' ba' kuyh' lä' jëë', sa' wa' mi' kwayh' kih' hi' sa' kuh'. Hi' hi' sa' kuh', sa' wa' kye' kwaat' kih' hi' kuh', jëéh' ma' heeh' ba' Dio kiyh'.

4 Hee' laah' hne', he' kye' kwaat' kih' hi' laa' kya' jnah'? Hii' ba' dsa' juy' ne' che' jmeey' he' llu' o' che' jmeey' he' hlih'. Pero ma' ra' he' go' hëë' bih' llu', jëéh' Dio cha' cha' miih' be' kih', sa' kway' jwë' täyh'.

5 Ko' laa' jmee' kyeë' ga' koo' jmi' lä' koh' ga' jyoh' jmi'. Hi' chaa' jnah' ka' läh', laay', kwee' ba' la' lä' jëë' jmi'. Pero lä' ja' lä' ja' hnäh', koo' hä' ba' jmee' hnäh' hu' dsë' ha' lä' jmeeh' hnäh'.

6 Hi' høø' koo' jmi', kih' Dio ba' ja' jmeey'. Hi' sa' jmee' he' kih' koo' jmi', kih' Dio ba' ja' jmeey' ka' läh'. Hi' hi' kuh' lä' jëë' nëë', he' jmeey' kih' Dio ba' ja', jëéh' kway' ti'hmaah' kih' Dio. Hi' hi' sa' kuh' lä' jëë' nëë', lä' ja' he' jmeey' kih' Dio ba' ja', hi' kway' ti'hmaah' kih' Dio ka' läh'.

7 Jëéh', ni' ja' sa' chaa' ta' la' chaa' hii', hi' ni' ja' sa' juu' ta' la' juu'.

8 Cher' mah' chaa' jne', kih' Dio ba' ja' chaa' jne'. Hi' cher' mah' ga' juu' jne', kih' Dio ba' ja' juu' jne'. Lä' ja' cher' mah' chaa' jne' o' cher' mah' ga' juu' jne', laa' jne' kya' Dio ba'.

9 Kih' he-ja-, ga-juu' Cristo hi' ga-lä-jiyh' ka-läh' mah' leey' juu' hi- ma-na-juu' hi' leey' juu' hi- chaa- ka-läh'.

10 Pero hne-, ¿he-la' kyeh' kwaat' kih' øøh'? Hi' hne- ka-läh', ¿he-la' mi-kwah' øøh'? Lä-jëë- ba' jne' dsa'nøøn' cha'në' Cristo mah' kay' ju'dsoo' jnän'.

11 Jëeh', lä-koo- na-sii-:

Jmeen' dsoo', ga-jäh' Dio, lä-jëë- dsa- juuh' jne' cha'nën',

lä-jëë- dsa- jmi-gyuu- hä' kih' Dio.

12 Kyaah' juu' la- dsa-lä-ngëë' jne', lä-jëë- ba' jne' ngëën' kwaat' jnän' cha'në' Dio.

13 He-ja- mo-so- wa' kyen' kwaat' kih' dsa-kyaahn'. Llu' ga' wa' jmeen' lä-la- ba'. Sa- wa' jmeen' tēh' øøh' jne' ni' he- jmee' jne' jeh' dsëy'.

14 Kih' he- kyaahn' Jesús Dsa-jøøh' jnän', he-ja- man' kwee- ni' koo- sa- cha- he- soh' ta-la' soh' hñii'. Pero cher'mah' cha- he- laa- dsa- soh', kih' hi- he- lä- ma- ngoo' ja- ba' soh'.

15 Cher'mah' ga' jmeeh' jeh' dsë' øøh', kih' he- ma- kuh' koo- nëë' ma' he- sa- kuyh-, he- mo-so- hnaah- ba' hñih' ja-. Ta- hee- dsë' øøh' kyaah' he- kuh-, jëeh' Cristo ga-juu' kiyh'.

16 Lä-ja- ta- kwa- jwë' hlëeh' dsa- wii' kih' koo- he- jmää' jnän'.

17 He- ga-nøø' jne' kyaah' juu' kih' Dio, sa- la' kih' he- kih-hih- jne'. Pero he- jmee' jne' he- llu', he- hii' ti' jnän' kyaah' øøh' jne', hi' he- jëë- dsë- jne' lä-koo- kwa- Jmi-llë' Na-jngii', he- ja- ba' kyee' jnän'.

18 Cher'mah' jmee' ba' jne' he- na- jee' hnääh' jne' Cristo, he- na- ba' tih- dsë' Dio hi' lä-ja- ka-läh' tih- dsë' dsa-.

19 He-ja- wa' kwan' be' wa' hnøøhn' ha- lä- jee' hii' ti' jnän' hi' wa' hnøøhn' ha- lä- jee' tēë' jne' cha- ga-miih- be' ko-jøh' kyaah' øøh' jne'.

20 Ta- hee- ta' kih' Dio kyaah' he- kuh-huh'. Ju'dsoo', ga-lä-jë- ba' he- kih-hih- jne' na-jngii'. Pero la' hliih' cher'mah' ga-jeh' dsë' øøh' kyaah' he- kuh-huh'.

21 Kih' he-ja-, llu' ga' cher'mah' sa' kuh- ngo', he- sa' huh' jmi' mi-jēh' ma-ää-, ni' sa' jmeeh' ni' koo- ni' he- ga' jyoh', he- kyaah' jmeeh' tēh' øøh' jne'.

22 Hi- hne-, che' jmeeh- dsoo' llu' ba' he- kuh- lä-jë-, wa' la' kyah' hñaa' ba' kyaah' Dio. La' llu' kih' hi- sa' hñii' huus-dsë- kih' wa'ra- ga-kuyh- lä-jë- he- laay' llu'.

23 Pero cher'mah' hi- jmee- to' dsë' kih' he- kuh-hiyh-, ma-na-bäayh' dsoo' ba' ja-, kih' he- sa' ma-kuyh- lä-kaa- tuh-dsëy'. Hi- lä-ja- kih' lä-jë- he- jmee- jne', cher'mah' sa- la' kyaah' koo- ba' huus-dsë-, ma-la' dso'kye- ba' ja-.

15

1 Jne' hi- beë' kyaah' he- ma-dsoo' dsën-, wa' jmeen' jøh- dsë- jne' kyaah' hi- sa- cha- be' kih'. Sa- wa' jmeen' lä-koo- hnøø- jne' hñaa'.

2 Lä-jaa- lä-jaa- jne' wa' jmeen' he- tih- dsë' dsa-kyaahn' ba' mah' wa' la' llu' kiyh' hi' lä-ja- lä-cha- cha-ga-miih- be' kiyh' cha'në' Dio.

3 Jëeh' sa- ga-hnooh- Cristo ma' jmee' lä- tih- dsëy' hñiiy'. Lä-la- ba' na-sii- kiyh': "He- hliih' he- ma' hlëeh- dsa- kyah', ja' nē kin'."

4 Lã-jë̄ juu' he- ma-na-sii- jãã', he- llu' jnãn' ba' ja- he- na-sii- mah' mi'tëë' jne' hñaan'. Lã-ja-, kyaah' juu' kih' Dio, tëë' jne' be' hi' jmee' kwëeh- dsë- jne', hi' he- na- jmee' lã-cha- o-jøh- dsë- jnãn' kyaah' Dio.

5 Dio ba' he' hi- jmee' kwëeh- dsë' dsa- hi' kway' be' ka-lãh'. He- ja- ngiin' kiyh' mah' wa' jmeey' koõ- nëë' ba' huu' dsë- kih' lã-jëë- hnãh' lã- hnøø' Cristo Jesús.

6 Mah' lã-ja- lã-jëë- hnãh', kyaah' koõ- nëë' ba' huu' dsë-, jmeeh' hnãh' juuh- kih' Dio, hi- laa' Jmii- Jesucristo Dsa- jøøh' jnãn'.

7 Heh' lã-ja-, lle' kih' heeh' hnãh' lã-jaa- lã-jaa- øøh' jne' lã-koõ- ga-heeh- Cristo jne' mah' lã-jnã' laa' jøøh' Dio.

8 Lã-la- jwahn-. Cristo ja' mah' ga-hnooyh- he- llu' kih' dsa- judiu. Lã-jwë' ja- ga-lã-te' juu' lã-koõ- ga-bããh- Dio hñii' kyaah' dsa- ma-kaah' jnãn'. Ga-mi-jnãäy- he' ga-mi-te' Dio juu' kih'.

9 Hi' lã-ja- jay' kih' dsa- hi- sa' laa' judiu mah' jmee' dsa- he' juuh- kih' Dio, kih' he- ga-lã-nih' dsëy' kiyh'. Lã-koõ- na-sii-:

He-ja- hlëehn' llu' hi' hãn' kyah' jee' kih' dsa- hi- sa' laa' judiu.

10 Jyoh' ka-lãh' jee' na-sii-, hlëeh- lã-la-:

Wa' jëë- hoh' hnãh' hi- sa' laa' judiu kyaah' judiu hi- laa' kyaã' Dio.

11 Hi' na-sii- ka-lãh' lã-la-:

Hã hnãh' kih' Dio lã-jëë- hnãh' hi- sa' laa' judiu,

lã-jë- jee' jwii- ha- jee' täãh' hnãh', jmee' hnãh' juuh- kiyh'.

12 Hi- ja- ba' lã-na- jãh' Isaia ka-lãh':

Hñaa' jaa- dsa- jee' chaah' jmoo' kih' Isaia,

ya-hëë' jaa- hi- jmee' hih- kih' dsa- hi- sa' laa' judiu.

Dsa- hi- sa' laa' judiu, kay' o-jøh- dsë- kiyh'.

13 Dio ba' jmee' he- cha- o-jøh- dsë- jnãn'. He-ja- ngiin' kiyh' mah' wa' jmeey' jëë- hoh' hnãh' cha-miih- hi' wa' jmeey' hii' tii' kyah' hnãh' kih' he- ma-dsoo' hoh' hnãh' kiyh', mah' lã-ja- wa' lã-cha- cha-miih- o-jøh- dsë- kyah' hnãh' ta-la- kyaah' be' kih' Jmi-llë' Na-jngii'.

Na-hñaa' Paa' kwa' ju'hmëë' kih' hi- sa' laa' judiu

14 Man- kwee- kyah' hnãh' øøhn', llu' hoh' hnãh' jwërte, hi' cha- cha-miih- huu' dsë- llu' kyah' hnãh', hi' kyuuu- hnãh' kwëeh' nuuh- dsa- kyaah' hnãh'.

15 Hnãh' øøhn', koõ- jee' koõ- llah' ma-tuu- dsën- ma-siin' kyah' hnãh' lã-koõ- te' lla- dsën- mah' mi-dsoohn- hoh' hnãh' he- ma-mi-tëëh' hnãh' jãã'. Ta-la- na-hñaan' jmeen' kih' Dio, kih' he- llu' dsëy' kyaah' jnã',

16 mah' jmeen- ta' kih' Cristo jee' täãh' dsa- hi- sa' laa' judiu, kwan' ju'hmëë' kih' Dio. Hi' lã-ja- ngëën- dsa- he' kih' Dio. Hi' tih- ba' dsëy' kih' hi- he', jëeh' Jmi-llë' Na-jngii' ga-jmãäy' ma-na-lluuy'.

17 Kih' he- kyaahn' Cristo Jesús, he- ja- chaan- llu' kyaah' ta' he- jmeen- kih' Dio.

18 He-ja- sa' tuu- dsën- hlëehn' he- ga' jyoh'. Ma-la- he- ga- jmee' Cristo kyaah' jnã', he- ja- ba' mi-jnãän'. Kyaah' be' kiyh', ga-kwan' juu' kih' dsa- hi- sa' laa' judiu hi- cha- ga' jyoh' he- ga- jmeen', heh' he- ga-heeh- dsa- kih' Dio.

19 Kyaah' be' kih' Jmi-llë' kih' Dio ga- jmeen' ja- koõ- nëë' he- juh-gaa-. Lã-ja- ga-løø' kwan- juu' kih' Cristo jwii- Jerusalén hi- ngoon' lã-ku' lã-jii'

hwa' ja-, lä' jih' ga' tēēn' hwa' Il'rico. Lä' kaa- jee' ja- ga' kwan' ju' hmēē' kih' Cristo.

²⁰ Lä' jwē' ja-, ga' kwan' be' ngoon' na' kwan' ju' hmēē' ta' jee' sa' ga' ma' lloo' juu' kih' Cristo, mah' sa' mi' kwaan' ta', ja' ba' jee' ma' lloo' jñah'.

²¹ Ga' la' ba' lä' koo- na' sū- he' jāh' lä' la-:

Hj- sa' ga' ma' nuu' hi' juu' kiyh', jēēy' ba'.

Hjh' dsa- hj- sa' ga' ma' nuu', lä' ngēē' bih'.

Ga' jmeeh' Paa' juu' he' dsa- kay' kuu', kih' ooh' jne' hi' lla- kyaa'

²² Kih' he' ja' ba' sa' hii' kwa' jā' na' jēēn' hnäh'. Sa' ma' jāān' go' te'.

²³ Pero na', mo' so' cha' jee' nūn' hi' ma' hya- ji' nē- heē' dsēn' nūn' na' jēēn' hnäh'.

²⁴ He' ja- wa' ra- ga' tē' jee' nūn' ta' España, jmeen' hu' dsē- dsa- ngēēn' ta' na'. Hnoon' na' jēēn' hnäh' mah' dsa' toohn' miih' jmi' hi' lä' jōh- dsē' jne'. Hi' wa' ra- ga' tē' jee' ya- hēēn', hnoon' jmeeh' hnäh' be' kin' he' kyaa' nūn' ta' cha' nē'.

²⁵ Pero to- nē' nūn' ta' Jerusalén na' kwan' be' kih' ooh' jne' hi' tāāh' jee' ja-.

²⁶ Ooh' jne' hi' tāāh' Macedonia kyaa' hi' tāāh' Acaya ga' juuh' ga' läāy' miih' kuu' he' ngēēn' kih' ooh' jne' hi' tā- nēē' hi' tāāh' Jerusalén.

²⁷ Lä' ja- lla' dsēy' jmeey' hi' lä' ja- ga' tēēy' jmeey' kih' judiu he'. Jēēh' lä' jēē' dsa- hi- sa' laa' judiu ga' hyoyh' he' la' kwa' Dio ta' la' kih' dsa' judiu. He' ja- lle' kih' hi- sa' laa' judiu, jmee' be' kih' dsa- judiu kyaa' miih' he' cha' kiyh' ka' läh'.

²⁸ Ma' la- ma' dsaa' lä' jē- he' jmeen' la- hi' tilloohn' kuu' he' ga' juuh' ga' läāh' ja' kwēēhn' hi' tā- nēē', ja' ga' dsa- ngēēn' ta' na' kyah' hnäh' wa' ra- ga' tē' jee' nūn' ta' España.

²⁹ Ma' ba' jnä', cha' miih' mi' jāā' Dio hnäh' kyaa' ju' hmēē' kih' Cristo wa' ra- ga' lloo' ta' jee' tāāh' hnäh'.

³⁰ Chuun' kyaa' hnäh' oohn', ta' la- kih' Jesucristo Dsa- jōoh' jnän' hi' ta' la- kih' he' hnää' jmi' lle' jne'. Ta' jmee- hnäh' hñaa- hoh', kwa' hnäh' be' kin', ja' ngi' hnäh' kin' kih' Dio,

³¹ mah' sa' cha- he' dsa- ngēēn' jee' kih' hi' chaah' hi' tāāh' Judea. Hi' ngi' hnäh' kin' ka' läh' kih' Dio mah' ya' hii' llu' jee' tilloohn' kuu' la- kih' ooh' jne' hi' tāāh' Jerusalén. Hnoon' wa' heeh' bih' llu'.

³² Lä' ja- ngi' hnäh' kin' mah' jēē- dsēn' wa' ra- ga' tē' jee' lloo' jee' tāāh' hnäh', hi' teeh' jne' kō- jōh' dsē- jne' jee' na-, cher' mah' lä' ja- hnōō' Dio.

³³ Dio, hi' jmee' hi' ti' jnän', wa' kyaa' lä' jēē- hnäh'. Wa' la' lä' ja-.

16

Jee' ga' dsaa' ga' hih' Paa' juu'

¹ Jmeen' juu' kyah' hnäh' oohn', dsa- mē' ooh' jne' Febe jmee' bih' kwee' ta' he' hä' gooy' gwah' jwi' Cncrea.

² Heeh' hnäh' lä- hnōō' Dsa- jōoh' jnän', lä- āā- jmi' jmeen' kih' hi- ma- na' jngēē'. Jmee' hnäh' be' kiyh' cher' mah' he' lla- kyaa', jēēh' ma- jmeey' be' kih' jwēē' ooh' jne' hi' lä' ja- ga' jmeey' be' kin' ka' läh'.

³ Jmee' Dio kih' Priscila kyaa' Aquila, hi' jmee' ta' kih' Cristo Jesús kō- jōh' kyaa' jnä'.

4 Ma'ke ga' hii' goo' kiyh' ma' juuy', ga' nooy' ne' kin'. Hi' ja' ma' la' jna' kwan' ti' hmaah' kiyh', la' ja' ka' lah' la' je' gwah' jee' taah' dsa' hi' sa' laa' judiu kwa' ti' hmaah' kiyh'.

5 La' ja' ka' lah', jmee' hnah' Dio kih' la' jee' ooh' jne' hi' dsa' nee' cha' neh' kiyh'. Hi' jmee' hnah' Dio kih' Epeneto hi' hnaan', hi' he' to' ne' ga' heeh' juu' kih' Cristo hwa' Acaya.

6 Jmee' hnah' Dio kih' Maria hi' ga' jmee' cha' miih' ta' jee' kyah' hnah'.

7 Jmee' hnah' Dio kih' Adronico kyaah' Junia. La' uu' dsa' goon' he' te' ju' kin' kyaah', na' naay' neh' ne' ko' joh' kyaah' jna'. La' jee' apostole ga' la' hnay' cha' miih' la' uu' dsa' he', hi' ga' heeh' jaa' kih' Cristo la' koh' jna'.

8 Jmee' hnah' Dio kih' Amplias hi' hnaan', hi' hnaah' Dsa' joh' jnan' ko' joh' kyaah' jne'.

9 Jmee' hnah' Dio kih' Urbano hi' jmee' ta' kih' Cristo ko' joh' kyaah' jna', hi' jmee' hnah' Dio kih' Estaqui ome' kyaan' hi' hnaan'.

10 Jmee' hnah' Dio kih' Apele hi' ma' ya' hee' llu' jee' jmeey' ta' kih' Cristo. Jmee' hnah' Dio kih' la' jee' hi' taah' cha' neh' kih' Aristobulo.

11 Jmee' hnah' Dio kih' Herodion dsa' hi' te' ju' kin' kyaah'. Jmee' hnah' Dio kih' hi' taah' cha' neh' kih' Narciso hi' jmee' ko' joh' kyaah' Dsa' joh' jnan'.

12 Jmee' hnah' Dio kih' Trifena hi' kih' Trifosa hi' jmee' ta' kih' Dsa' joh' jnan'. Jmee' hnah' Dio kih' Persida hi' hnaan' hi' ga' jmee' cha' miih' ta' kih' Dsa' joh' jnan'.

13 Jmee' hnah' Dio kih' Rufo hi' na' lleeh' kya' Dsa' joh' jnan', hi' la' ja' kih' chooy' ka' lah'. Hi' he' ga' jmaa' jna' la' ko' jooy'.

14 Jmee' hnah' Dio kih' Asincrito, kih' Flegonte, kih' Herma, kih' Patroba, kih' Herme, hi' kih' la' jee' ooh' jne' hi' taah' kyaayh'.

15 Jmee' hnah' Dio kih' Filologo, kih' Julia, kih' Nereo hi' kih' dsa' me' ooyh', hi' la' ja' kih' Olimpa kyaah' la' jee' hi' na' jngee' hi' taah' kyaayh'.

16 Jmee' hnah' Dio kih' dsa' kyaah' hnah', hi' ja' chuh' hnah' kiyh' la' hnoo' Dio. La' ko' la' ko' gwah' kih' Cristo jmee' Dio kyah' hnah'.

17 Pero chuun' kyaah' hnah' oohn', leeh' hnah' kyaah' hi' hnoo' jmee' to' naa', hi' jmeey' dsa' teh' hnah' kih' he' kway' jyoh' juu' he' sa' la' la' ko' juu' he' ma' mi' tee' hnah'. Ta' jmee' hnah' ko' joh' kyaayh'.

18 Jeeh' dsa' hi' jmee' la' ja', sa' jmeey' he' kih' Jesucristo Dsa' joh' jnan', hnooyh' la' je' he' ngi' tuh' dsay' ba'. Hleeyh' kyaah' juu' na' hnaah' ha' la' jee' ti' ds' dsa' mah' mi' gaay' hi' jlaa'.

19 La' ka' ba' ma' ne' dsa', nuuh' ba' hnah', he' ja' chaan' llu' kyaah' hnah'. Hnoon' kyuuh' hnah' jmeeh' hnah' he' llu' jmah' ba', mah' sa' lih' he' hlih' kyah' hnah'.

20 Dio, hi' jmee' hii' tii' jnan', chah' ba' jwaa' Tana' ta' hwa' hu' tuh' hnah'. Wa' kwa' Jesucristo Dsa' joh' jnan' la' je' he' llu' kyah' hnah'.

21 Timota, hi' jmee' ta' kyaah' jna', jmee' Dio kyah' hnah'. Hi' la' ja' ka' lah' Lucio, kyaah' Jason, kyaah' Sosipater, he' ba' dsa' hi' te' ju' kin' kyaah'.

22 Jna' Tercio ma' sin' la' je' juu' he' hlee' Paa'. Jna' jmeen' Dio kyah' hnah'.

²³ Hi⁻ Gayo jmee⁻ Dio kyah⁻ hnäh⁻. Kiyh⁻ gyan⁻ na', hi⁻ kway⁻ cha⁻ neh⁻ kiyh⁻ jee⁻ dsa⁻ ñee⁻ lä⁻ jëë⁻ øøh⁻ jne⁻. Erasto hi⁻ koo⁻ ku⁻ sih⁻ jee⁻ jwii⁻ la⁻, kyaah⁻ øøh⁻ jne⁻ Cuarto jmee⁻ Dio kyah⁻ hnäh⁻.

²⁴ Wa' mi⁻ jãã⁻ Jesucristo Dsa⁻ jøøh⁻ jnän⁻ lä⁻ jëë⁻ hnäh⁻. Wa' la' lä⁻ ja⁻.

²⁵ Dio le⁻ jmeey⁻ jäh⁻ hnäh⁻ koo⁻ hweh⁻ kyaah⁻ ju⁻ hmëë⁻ kih⁻ Jesucristo he⁻ kwan⁻ la⁻. Lä⁻ jë⁻ juu⁻ la⁻ ma⁻ na⁻ hmää⁻ jãã⁻, lä⁻ jiih⁻ ma⁻ ga⁻ nøø⁻ jmi⁻ gyuu⁻.

²⁶ Pero na⁻ ma⁻ lä⁻ jnä⁻ juu⁻ la⁻ ta⁻ la⁻ kyaah⁻ he⁻ ga⁻ sii⁻ lä⁻ jëë⁻ hi⁻ ga⁻ ngëë⁻ juu⁻ kih⁻ Dio llo⁻ joo⁻, lä⁻ koo⁻ la⁻ mada⁻ kih⁻ Dio hi⁻ chaa⁻ lä⁻ jë⁻ joh⁻ jmi⁻ cha⁻. Ga⁻ mi⁻ jnääy⁻ juu⁻ la⁻ mah⁻ lä⁻ dsoo⁻ dsë⁻ lä⁻ jëë⁻ dsa⁻ hi⁻ lä⁻ ja⁻ lä⁻ nuuyh⁻ kiyh⁻.

²⁷ Jaa⁻ Dio ba⁻ hi⁻ kyuu⁻ cha⁻ miih⁻. Wa' la' juuh⁻ kiyh⁻ lä⁻ jë⁻ joh⁻ jmi⁻ cha⁻, ta⁻ la⁻ kih⁻ Jesucristo. Wa' la' lä⁻ ja⁻.

1 Corintios

He-la-to-në-je-he-ga-sii-Paa'kih'øøh'jne'hi- chaa-Corinto

¹ Jnã Paa' na-hñaan' laan' apóstol kyaã' Jesucristo lä' hyoh- dsë' Dio. Ko-jøh' kyaah' Sóstene øøh' jne',

² siin' kyah' hnäh' hi- laa' gwah- kih' Dio jee' jwii- Corinto. Laah' hnäh' kyaã' Dio ta-la- kih' Cristo Jesús, ma-na-lleeh' hnäh' mah' leeh' hnäh' na-jngëë'. Hi- juu' la- la' kih' lä-jëë- hi- tääh' ta- la- ta- jnø- ka-läh', lä-jëë- hi- chuuy' kih' Dio ta-la- kih' Jesucristo Dsa-jøøh' jnän'. Jëeh', jaa- ba' laa' Dsa-jøøh' jnän' kyaayh'.

³ Ngain' kih' Dio hi- laa' Täã jnän' hi- ngain' kih' Jesucristo Dsa-jøøh' jnän', wa' kway' he- llu' kyah' hnäh', hi- wa' jmeey' hii' ti' kyah' hnäh'.

Lä-jë-he-llu'he-ga-hñah'jne'kih'Cristo

⁴ Lä-jë- jiih- kwan- ti'hmaah' kih' Dio jnän' kwaat- kyah' hnäh', jëeh' cha-miih- he- llu' ga-kwëeh' Dio hnäh' he- la' ga-kway' ba' ta-la- kih' Cristo Jesús.

⁵ Kih' he- laah' hnäh' koø- kyaah' Cristo he-ja- cha- cha-miih- he- ga-hñah' hnäh' kih' Dio. Ma-tëë' hnäh' juu' kiyh' hi- lä-ja- ma-tëë' hnäh' cha-miih- huu-dsë- llu'.

⁶ Kih' he- ma-jä' koø- hweh- juu' kih' Cristo kyaah' hnäh',

⁷ he-ja-, mo-so- cha- ga- he- ga- hnøø' hñah' hnäh' kih' Dio jëeh' ma-hñah- ba' hnäh' hi- ma-cha- o-jøh- dsë- kyah' hnäh' he- tëeh' hnäh' ya-jwii' kiyh' wa-ra- ga-të- jee- lä-jnäã' Jesucristo Dsa-jøøh' jnän'.

⁸ Hi- hñii' bih' jmeey' go-taah' hnäh' koø- hweh- lä-jiih' llaa- mah' mo-so- cha- ga- he- na-bääh' hnäh' ni- miih- wa-ra- ga-të- jee- jäh' Jesucristo Dsa-jøøh' jnän'.

⁹ Ma-ra- he- mi-te' ba' Dio juu' kih'. Hi- he' ba' hi- ga-tëeh' hnäh' mah' jmeeh' hnäh' ko-jøh' kyaah' Jooy' Jesucristo, Dsa-jøøh' jnän'.

Ga-laa'ma'kih'kih'øøyh'jee'jwii-Corinto

¹⁰ He-ja- chuun' kyaah' hnäh' øøhn', kyaah' hih- kih' Jesucristo Dsa-jøøh' jnän'. Jmeë- bi' hii' koø- ba' juu' kyah' hnäh' lä-jëë- hnäh' mah' sa- leeh' hnäh' to' näã'. Koø- nëë' ba' go-taah' hnäh'. Wa- la' koø- ba' huu-dsë- kih' jee- lä-jëë- hnäh'.

¹¹ Øøhn', ga-nuun' ha- lä- tääh' hnäh', ga-jmeeh' dsa- kyaã' Cloë juu' he- cha- hñii- jee' kyah' hnäh'.

¹² Lä-la- ba' ngoo' juu' la-. Ko-llaa' hnäh' jwah' hnäh': "Jnä jmeen- ko-jøh' kyaah' Paa'." Hi- jñah' jäh': "Jnä kyaahn' Apolo." Hi- jñah' jäh': "Jnä kyaahn' Pee'." Hi- jñah' jäh': "Jnä laan' kyaah' Cristo."

¹³ Ha- ba' lä- la' juu' ja-. ¿Che' laa' uu' uu- Cristo? ¿Che' jnä' ga-taan- dsøh' hma-cru- kwaat- kyah' hnäh'? ¿Che' ga-saa- hnäh' jmi- lä-hih- kin'?

¹⁴ Kwan- ti'hmaah' kih' Dio sa- ga- chaan' dsa- jmi- jee' kyah' hnäh'. Ma-la- Crispo kyaah' Gayo ba' ga-chaan' jmi-.

¹⁵ He-ja- ni- jaa- dsa- sa- le' jäh- he- na-saa- hnäh' jmi- kyaah' hih- kin'.

16 Hi⁺ ga⁺ chaan⁻ jmi⁻ hi⁻ chaan⁻ kih⁺ Estéfana ka⁻läh⁺. Pero sa⁺ man⁺ che⁻ chaan⁻ ga⁺ jñah⁺ hi⁻ ga⁺ ga⁺ chaan⁻ jmi⁻.

17 Jëeh⁺, sa⁺ ga⁺ chee⁺ Cristo jnã⁺ mah⁺ chaan⁻ dsa⁻ jmi⁻. Ga⁻ cheey⁺ jnã⁺ mah⁺ kwan⁺ ju⁺ hmëë⁺ kiyh⁺ ba⁺. Hi⁺ sa⁺ hlëëhn⁺ kyaah⁺ juu⁺ kaah⁺, ha⁻ ga⁻ che⁻ sa⁺ hä⁺ ta⁺ he⁻ ga⁺ taq⁻ Cristo dsöh⁺ hma⁻ cru⁻.

Kyaah⁺ Cristo ga⁻lä⁻jnã⁺ he⁻ kyuu^h Dio cha⁻miih⁻

18 Jëeh⁺, kih⁺ hi⁻ dsa⁻ kah⁻ jwë⁺, ngaah⁺ ba⁺ la⁺ juu⁺ he⁻ ga⁻ taay⁺ dsöh⁺ hma⁻ cru⁻. Pero jnã⁺ jne⁻ hi⁻ dsa⁻ läã⁺, juu⁺ la⁺ la⁺ be⁻ kih⁺ Dio ba⁺.

19 Lä⁻ koo⁻ na⁻ sii⁻ juu⁺ kih⁺ Dio:

Heen⁺ go⁻ te⁻ hu⁺ dsë⁻ kih⁺ hi⁻ kyuu^h cha⁻ miih⁻.

Jñuuh⁺ lä⁻ jë⁻ he⁻ ma⁻ mi⁻ tëë⁻ dsa⁻ hi⁻ ngëë⁺ cha⁻ miih⁻, ga⁺ jäh⁺ Dio.

20 ¿Na⁻ hi⁻ kyuu^h cha⁻ miih⁻? ¿Na⁻ hi⁻ ma⁻ mi⁻ tëë⁻ cha⁻ miih⁻? ¿Na⁻ hi⁻ lih⁻ ti⁻ choo⁻ juu⁺ jmi⁻ gyuu⁻ la⁻? ¿Che⁻ sa⁺ ga⁺ jmee⁺ Dio ga⁻ jä⁻ ta⁺ hwa⁺ lä⁻ jë⁻ he⁻ kyuu^h dsa⁻ jmi⁻ gyuu⁻?

21 Cha⁻ miih⁻ hu⁺ dsë⁻ llu⁺ cha⁻ kih⁺ Dio, he⁻ ja⁻ sa⁺ ga⁻ kway⁺ jwë⁺ ma⁻ lä⁻ kyuu⁻ dsih⁺ kyaah⁺ he⁻ kyuu^h dsa⁻ cha⁻ miih⁻. Ga⁻ tih⁺ dsëy⁺ läãy⁺ dsa⁻ hi⁻ jmee⁺ dsöö⁺ dsë⁺ kiyh⁺ ba⁺, ta⁺ la⁺ kih⁺ he⁻ kwa⁺ dsa⁻ juu⁺ kiyh⁺ ma⁺ ke⁺ jäh⁺ dsa⁻, ngaah⁺ juu⁺ na⁻.

22 Dsa⁻ judiu hnø⁺ jëëy⁺ koo⁻ he⁻ juh⁻ gaa⁻. Hi⁺ dsa⁻ griego hnooyh⁻ ha⁻ lä⁻ jee⁻ lä⁻ kyuu^h cha⁻ ga⁺ miih⁻ ba⁺.

23 Pero jne⁺, ga⁻ nøø⁺ ba⁺ jne⁺ kwa⁺ jne⁺ juu⁺ he⁻ ga⁺ taq⁻ Cristo dsöh⁺ hma⁻ cru⁻. Hi⁺ juu⁺ la⁺ la⁺ o⁻ hih⁻ kih⁺ dsa⁻ judiu, hi⁻ kih⁺ dsa⁻ griego la⁺ juu⁺ ngaah⁺ ba⁺.

24 Pero kih⁺ hi⁻ ga⁺ tëeh⁺ Dio, dsa⁻ judiu lä⁻ kye⁻ griego, juu⁺ kih⁺ Cristo mi⁻ jnãã⁺ ha⁻ lä⁻ koo⁻ be⁻ sa⁺ cha⁻ kih⁺ Dio, hi⁻ ha⁻ lä⁻ koo⁻ sa⁺ kyuu^h.

25 Ma⁺ ke⁺ jäh⁺ dsa⁻, ngaah⁺ la⁺ juu⁺ kih⁺ Dio, pero kyeë⁺ cha⁻ ga⁺ miih⁻ he⁻ kyuu^h Dio lä⁻ koh⁺ ga⁺ he⁻ kyuu^h dsa⁻. Hi⁺ ma⁺ ke⁺ jäh⁺ sa⁺ beë⁺ juu⁺ kih⁺ Dio, pero cha⁻ ga⁺ miih⁻ beë⁺ ba⁺ lä⁻ koh⁺ ga⁺ juu⁺ kih⁺ dsa⁻.

26 Jëë⁺ da⁺ hnäh⁺ øøhn⁺, ha⁻ lä⁻ ma⁺ tääh⁺ hnäh⁺ lä⁻ ma⁺ ga⁺ tëeh⁺ Dio hnäh⁺. Sa⁺ jwëë⁺ hnäh⁺ hi⁻ ma⁺ kyuu^h cha⁻ miih⁻ lä⁻ koo⁻ te⁻ he⁻ ma⁻ mi⁻ tëë⁻ dsa⁻ jmi⁻ gyuu⁻. Sa⁺ jwëë⁺ hnäh⁺ hi⁻ ma⁺ jmee⁺ hih⁺, hi⁻ ni⁻ sa⁺ jwëë⁺ hnäh⁺ hi⁻ ma⁺ hi⁺ juu⁺ kih⁺.

27 Ga⁻ lleëh⁻ Dio hi⁻ sa⁺ kyuu^h ni⁻ miih⁻ jmi⁻ gyuu⁻ la⁻ mah⁺ lley⁺ o⁻ hih⁻ kih⁺ hi⁻ kyuu^h cha⁻ miih⁻, hi⁻ ga⁻ lleëyh⁻ hi⁻ sa⁺ beë⁺ jmi⁻ gyuu⁻ la⁻ mah⁺ lley⁺ o⁻ hih⁻ kih⁺ hi⁻ beë⁺.

28 Lä⁻ kye⁻ hi⁻ sa⁺ lä⁻ jëën⁺, lä⁻ kye⁻ hi⁻ sa⁺ tääh⁺ ta⁺ jmi⁻ gyuu⁻ la⁻, ga⁻ lleëh⁻ Dio, hi⁻ lä⁻ jëë⁻ hi⁻ sa⁺ laa⁺ ni⁻ miih⁻ ga⁻ lleëyh⁻ mah⁺ jmääy⁺ ta⁺ koo⁻ lä⁻ jëë⁻ hi⁻ laa⁺ kaah⁺.

29 Lä⁻ ja⁻ ni⁻ jaa⁻ sa⁺ le⁺ jmää⁺ hñii⁺ jøøh⁺ cha⁻ né⁺ Dio.

30 Ta⁺ la⁺ kih⁺ Dio ba⁺ ja⁻, he⁻ tääh⁺ hnäh⁺ kyaah⁺ Cristo Jesús. Hi⁺ kyaah⁺ Cristo ga⁺ jmeey⁺ kyuu^h jne⁻ cha⁻ miih⁻, he⁻ ja⁻ lluu⁻ jne⁺, na⁻ jngëë⁺ jne⁺, hi⁻ na⁻ laa⁺ jne⁺ ta⁺ la⁺ kih⁺ Cristo.

31 He⁻ ja⁻ lä⁻ koo⁻ na⁻ sii⁻ juu⁺ kih⁺ Dio: “Hi⁻ hnøø⁺ jmää⁺ hñii⁺ jøøh⁺, wa⁺ jmääy⁺ hñiiy⁺ jøøh⁺ kih⁺ he⁻ laay⁺ kyaa⁺ Dsa⁻ jøøh⁺ jnän⁻.”

2

1 Lä⁺ ma⁺ ñeen⁺ na⁺ jëën⁺ hnäh⁺ ga⁻ kwan⁺ juu⁺ kih⁺ Dio, pero sa⁺ ga⁻ hlëëhn⁺ hnäh⁺ kyaah⁺ juu⁺ kaah⁺ ni⁻ sa⁺ ga⁺ jmeen⁺ kyuu^h cha⁻ miih⁻.

² Ga'lla' dsën' he' sa' hlëëhn' kih' wa' he' cha' he' juu', ma'la' juu' kih' Jesucristo ba' ga'kwan', ha' lä' ga'taay' dsoh' hma'cru'.

³ Sa' ma' cha' be' kin' lä' ma' gyan' jee' tääh' hnäh'. Ga'lä'gohn' lä'jih' ga'jlään'.

⁴ Lä' ma' ga'kwan' juu' sa' ga'hlëëhn' hnäh' lä'koqo' hlëëh' jaa' hi' kyuuh' cha'miuh' mah' ma' jmeen' lä'ngëeh' hnäh'. Ga'lä'jnä' jëë' go'te' he' ga'hlëëhn' kyaah' be' he' ga'kwa' Jmi'lle' kih' Dio.

⁵ Lä'jwë' ja', ja' kyaah' he' kyuuh' dsa' cha'miuh' ga'jmeeh' hnäh' dsoo' hoh' hnäh'. Kyaah' be' kih' Dio ba' ja', he' ga'lä'dsoo' hoh' hnäh'.

Lä'la' ba' la' huu'dsë' llu' kih' Dio

⁶ Dsoo' ba' hlëëh' jne' kyaah' huu'dsë' llu' jee' kih' dsa' ma'kaah' kyaah' juu' kih' Dio. Pero ja' kyaah' huu'dsë' he' cha' jmi'gyuu' la', ni' kih' hi' jmee' hih' hi' tääh' na' hi' lle' kih' hee' go'te'.

⁷ Hlëëh' jne' lä'koqo' la' huu'dsë' kih' Dio he' ma' na' hmää' jää'. Ma'ne' ba' Dio, jää' ja' ga'nøø' jmi'gyuu' ha' lä'jwë' tëëy' jne' ya'jwi' kiyh'.

⁸ Ni' jaa' dsa'ta' hi' chaq' jmi'gyuu' la', sa' ga'lä'ne' ha' lä'la' huu'dsë' kih' Dio. Wa'ra' jäh' kih' ga'lä'ney', sa' ma' täay' dsoh' hma'cru' Dsa'ta' hi' jøøh' ga' kih' jee' lä'jëë'.

⁹ Pero lä'la' ba' na' sii' juu' kih' Dio:

He' sa' ma'jëë' dsa', he' sa' ma'nuuy', he' sa' ma'jmeë' dsa' huu'dsë' kih', he' ja' ba' ma'mi'llu' Dio kih' lä'jëë' hi' hnää' Dsa'jøøh' jnän'.

¹⁰ Jnä' jne' ba' ga'mi'jnää' Dio ha' lä'la' huu'dsë' kiyh' ta'la' kyaah' Jmi'lle' kiyh'. Jëëh' Jmi'lle' kyuuh' ba' ga'lä'jë'. Lä'kye' huu'dsë' kih' Dio he' sa' lä'këh' jne' jmi' lä'kyuuh' jne', hi' he' ba' kyuuh'.

¹¹ Sa' chaq' dsa' hi' ne' ha' lä'la' kih' jñah' dsa'. Ma'la' jmi'lle' kiyh' ba' ne'. Ja'ba' lä'ja' la' kih' Dio ka'läh'. Sa' chaq' hi' ne' ha' lä'laay'. Ma'la' Jmi'lle' kiyh' hñiiy' ba' ne'.

¹² Jne' hi' ma'heeh' juu' kih' Dio, sa' ga'hñah' jne' jmi'lle' he' cha' jmi'gyuu' la'. Ga'hñah' jne' Jmi'lle' he' ga'chee' Dio mah' lä'ne' jne' ha' lä'koqo' te' he' ga'kwëeh' Dio jne'.

¹³ Kih' he' na' ba' hlëëh' jne'. Pero ja' kyaah' juu' he' ma'mi'tëë' jne' kih' dsa' hi' kyuuh' cha'miuh'. He' ma'mi'tëë' jne' kih' Jmi'lle' kih' Dio ba', he' ja' ba' hlëëhn'. He'ja' kwa' jnääh' juu' he' gwa' kiyh' mah' ngëen' kih' jñah' hi' ma'kye' Jmi'lle' lä'na'.

¹⁴ Jaa' dsa' ta'jmah' hi' sa' ga'ma'heeh' kih' Dio, sa' heeyh' he' gwa' kih' Jmi'lle' kih' Dio. Juu' ngaah' ba' la' he' ja' kiyh', hi' ni' sa' lä'këyh' jmi' lä'ngëëy', jëëh' kyaah' be' kih' Jmi'lle' Na'jngii' ba' lä'ngëë' jne'.

¹⁵ Pero ta' jyoh' ko'taa', hi' ma'hyoh' Jmi'lle' Na'jngii', lä'këyh' jmi' kay' kwaat' kih' lä'jë'. Pero kiyh' sa' chaq' hi' ka' kwaat'.

¹⁶ Lä'koqo' na'sii' juu' kih' Dio: "¿Hi' ba' kyuuh' he' huu'dsë' he' jmee' Dio? ¿Hi' ba' lih' kwëëyh' nuuh'?" Pero jnän', ma'cha' huu'dsë' lä'koqo' la' huu'dsë' kih' Cristo.

3

Ko'joh' ba' wa'jmeen' ta' la' lä'jëë' jne'

¹ Lä'ja' øøhn', sa' ga'la' ma' hlëëhn' hnäh' lä'koh' dsa' ma'kaah' hi' ga'nää' lä'hnøø' Jmi'lle' Na'jngii'. Ga'hlëëhn' hnäh' lä'koqo' lle' kih' dsa' hi'

ga⁺nää⁺ lä⁺koh⁺ ngii⁺ jmi⁻ngo⁺ kih⁺. Ga⁺hlëëhn⁺ hnäh⁺ lä⁺koo⁻ jaa⁻ chih⁻pih⁺ hi⁻ na⁺ga⁺ ma⁻løø⁺ jwë⁺ kih⁺ Cristo.

² Ga⁺heehn⁺ hnäh⁺ lä⁺koo⁻ wa⁺juh⁺, kih⁺ he⁻ sa⁺ ga⁺ ma⁻lä⁺ngëë⁺ hnäh⁺ lä⁺koo⁻ ngëë⁺ dsa⁻ ma⁻kaah⁺. Hi⁻ lä⁺ ma⁻tää⁺h⁺ hnäh⁺ ja⁻ lä⁺jii⁺ na⁺.

³ Hi⁻ lä⁺ ma⁻ngoo⁺ ja⁻ba⁺ ga⁺nää⁺ hnäh⁺ lä⁺koo⁻ ngii⁺ jmi⁻ngo⁺ kyah⁺ hnäh⁺. Chaa⁻ ko⁻llaq⁺ hnäh⁺ hi⁻ llih⁺, hi⁻ cha⁻ hni⁻ jee⁺ kyah⁺ hnäh⁺, hi⁻ ti⁻chooh⁺ hnäh⁺ juu⁺. ¿Che⁺ sa⁺ ñeh⁺ hnäh⁺, jmi⁻ngo⁺ kyah⁺ hnäh⁺ ba⁺ na⁻ he⁻ jøø⁺ he⁻ ga⁺nää⁺ hnäh⁺ lä⁺koo⁻ dsa⁻ wa⁺ hi⁻ cha⁻ hi⁻?

⁴ Lä⁺ ma⁺ ga⁺jäh⁺ hnäh⁺: “Jnä⁺ jmeen⁻ ko⁻jøh⁺ kyaah⁺ Paa⁺”, mah⁺ hi⁻ jñah⁺ ga⁺jäh⁺: “Jnä⁺ jmeen⁻ ko⁻jøh⁺ kyaah⁺ Apolo”, ¿che⁺ sa⁺ ñeh⁺ hnäh⁺, he⁻ ga⁺nää⁺ hnäh⁺ lä⁺koo⁻ ngii⁺ jmi⁻ngo⁺ kyah⁺ hnäh⁺ ba⁺ ja⁻?

⁵ ¿Hee⁻ ba⁺ laa⁺ jnä⁺ ja⁻? ¿Hee⁻ ba⁺ laa⁺ Apolo? Sa⁺ cha⁻ he⁻ laa⁺ jnääh⁺ ni⁻ miih⁻. He⁻ jmee⁻ jnääh⁺ ta⁺he⁻ kih⁺ Dio⁺ ba⁺ ja⁻. Hi⁻ ta⁺la⁺ kyaa⁺ jnääh⁺ ga⁺heeh⁺ hnäh⁺ kih⁺ Dio. Lä⁺jaa⁻ lä⁺jaa⁻ jnääh⁺ ga⁺jmee⁻ jnääh⁺ ta⁺ he⁻ ga⁺hñah⁺ jnääh⁺ kiyh⁺.

⁶ Jnä⁺ ga⁺jngëen⁻ mi⁺ju⁻, Apolo ga⁺huu⁺ jmi⁻, pero Dio⁺ ba⁺ hi⁻ ga⁺mi⁻kwaä⁻ ta⁺ he⁻ ga⁺jmee⁻ jnääh⁺.

⁷ Sa⁺ cha⁻ he⁻ laa⁺ ni⁻ miih⁻ hi⁻ jngëë⁻ hi⁻ hi⁻ huu⁻ jmi⁻ he⁻ na⁻jnääh⁺. Dio⁺ ba⁺ hi⁻ jøøh⁺, hi⁻ he⁻ ba⁺ hi⁻ jmee⁻ dsa⁻kwaä⁻ ta⁺ kih⁺.

⁸ Kwee⁻ ba⁺ laa⁺ hi⁻ jngëë⁻ kyaah⁺ hi⁻ huu⁻ jmi⁻. Hi⁻ Dio⁺ ba⁺ mi⁻hmaah⁺ kih⁺ lä⁺jaa⁻ lä⁺jaa⁻ lä⁺koo⁻ te⁺ ta⁺ he⁻ jmeey⁺.

⁹ Jmee⁻ jnääh⁺ ko⁻jøh⁺ ta⁺ kih⁺ Dio. Hi⁻ hnäh⁺ laah⁺ hnäh⁺ lä⁺koo⁻ hwa⁺ jee⁺ jmee⁻ jnääh⁺ ta⁺ kih⁺ Dio, hi⁻ laah⁺ hnäh⁺ lä⁺koo⁻ hne⁻ juu⁺ kiyh⁺.

¹⁰ Kyaah⁺ ta⁺ he⁻ hä⁻ goon⁻ he⁻ la⁺ ga⁺hyohn⁺ kih⁺ Dio, ga⁺jmeen⁻ lä⁺koo⁻ jmee⁻ tē⁻hyah⁺ hi⁻ ma⁻tëë⁻ llu⁺, ga⁺jmeen⁻ ma⁻ti⁻ na⁺hyah⁺ kih⁺ hne⁺ ja⁻. Hi⁻ jñah⁺ ba⁺ hi⁻ choo⁻ na⁺hyah⁺. Pero lä⁺jaa⁻ lä⁺jaa⁻ jmee⁻ bi⁻i⁻ jëëy⁺ kwee⁻ ha⁻ lä⁻ chooyh⁺ na⁺hyah⁺ ja⁻.

¹¹ Sa⁺ chaa⁻ ni⁻ jaa⁻ hi⁻ na⁻ngë⁺ jwë⁺ jmee⁻ jyoh⁺ ma⁻ti⁻ na⁺hyah⁺, lä⁺koh⁺ he⁻ ma⁻na⁻la⁻. Jesucristo⁺ ba⁺ laa⁺ ma⁻ti⁻ na⁺hyah⁺ ja⁻.

¹² Wa⁺ra⁻ ga⁺choo⁻ dsa⁻ na⁺hyah⁺ ja⁻, ko⁻llaq⁺ koo⁺ku⁻nøø⁺, kuu⁻tøø⁺, kuu⁻ he⁻ hmooh⁺, jwi⁺hma⁻, wa⁺ñii⁻, moo⁻ kii⁻.

¹³ Hi⁻ lä⁺jnä⁺ ha⁻ lä⁺ ma⁻jmee⁻ lä⁺jaa⁻ lä⁺jaa⁻. Jëeh⁺ lloo⁻ koo⁻ jmi⁻ lä⁺jnä⁺ kyaah⁺ wa⁺je⁻, ha⁻ lä⁺ la⁺ ta⁺ he⁻ ma⁻jmeey⁺. Wa⁺je⁻ ja⁻ mi⁻jnääh⁺ che⁺ llu⁺ ta⁺ kiyh⁺.

¹⁴ Cher⁺mah⁺ ga⁺jä⁺ koo⁻ hweh⁻ ta⁺ he⁻ ga⁺chooy⁺ në⁻ ma⁻ti⁻ na⁺hyah⁺ ja⁻, hyoyh⁺ jñeey⁺.

¹⁵ Hi⁻ cher⁺mah⁺ ga⁺koo⁺ ta⁺ he⁻ ga⁺jmeey⁻ ja⁻, ma⁻heë⁻ ba⁺ ta⁺ ja⁻. Pero lääy⁺ ba⁺, le⁺ kiyh⁺ lä⁺koo⁻ he⁻ ga⁺laay⁺ he⁻ ma⁻kaay⁺.

¹⁶ ¿Che⁺ sa⁺ ñeh⁺ hnäh⁺ laah⁺ hnäh⁺ gwah⁺ kih⁺ Dio⁺ hi⁻ ja⁻ba⁺ Jmi⁻lle⁺ kih⁺ Dio⁺ hää⁺ neh⁻ tuh⁻hoh⁺ hnäh⁺?

¹⁷ Cher⁺mah⁺ chaa⁻ hi⁻ ga⁺heë⁺ gwah⁺ kih⁺ Dio, lä⁺ja⁻ heë⁺ Dio⁺ hi⁻ he⁻ ka⁻läh⁻. Jëeh⁺ na⁻jngii⁺ gwah⁺ kih⁺ Dio⁺ hi⁻ he⁻ ba⁺ hnäh⁺, laah⁺ hnäh⁺ gwah⁺ kiyh⁺.

¹⁸ Ta⁺ mi⁻gaa⁺ hnäh⁺ hñaa⁺. Cher⁺mah⁺ laah⁺ hnäh⁺ kyuu⁺h⁺ hnäh⁺ cha⁻miih⁻ lä⁺koo⁻ kyuu⁺h⁺ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁺, jmää⁺ hnäh⁺ hñaa⁺ lä⁺koo⁻ jaa⁻ hi⁻ too⁻ ba⁺ mah⁺ lä⁺ja⁻ ba⁺ lä⁺kyuu⁺h⁺ hnäh⁺ cha⁻ga⁺miih⁻.

19 Jëéh', lä'jē' he' ky^uh~ dsa' jmi' gy^u, kih' Dio sa' jmää' he' ja' ni' miih'. Lä'la' na' sⁱⁱ juu' kih' Dio: "Dio ba' lla' dsēē' kih' hⁱ ky^uh' cha' miih', ja' ba' kyaah' he' ky^uyh' ja' jmeē' täyh'."

20 Hi' lä'ja' na' sⁱⁱ ka' läh': "Ñe' ba' Dio sa' jmää' ni' miih' lä'jē' h^udsē' kih' hⁱ laa' ky^uh' cha' miih'."

21 Heh' lä'ja', ni' jaa' sa' wa' jmää' hⁱⁱ jøøh' kih' he' jmeey' ko' jøh' kyaah' jaa' dsa' kyaayh'. Jëéh' koq' ba' laay' jee' lä'jēē'.

22 Lä'ja' Paa', kyaah' Apolo, kyaah' Pee', kyaah' kih' jmi' gy^u la', lä'ja' he' cha' jne', he' juu' jne', hi' kih' lä'jē' he' cha' na' kyaah' he' na' ga' ja', ga' lä'jē' ba' la' jnän'.

23 Lä'ja' ka' läh' laa' jne' kyaa' Cristo, hi' Cristo laa' kyaa' Dio.

4

Lä'la' la' ta' kih' apóstol

1 Lä'ja', wa' jmeē' dsa' kwaat' laa' jnääh' hⁱ jmeē' ta' he' kih' Cristo ba', na' hⁱⁱ jnääh' mah' mi' jnääh' jnääh' juu' kih' Dio he' ma' na' hmää' jää'.

2 Hi' kih' hⁱ hä' goo' koq' ta', jmeē' bii' mi' tey' kyaah' ta' he' hä' gooy'.

3 Sa' cha' he' jmeē' cher'mah' hnäh' o cher'mah' jñah' ka' kwaat' ha' lä' ngoon' kyaah' ta' kin'. Ni' jnä', sa' kyen' kwaat' ki' hⁱⁱ.

4 Ma' ke' sa' hⁱⁱ h^udsē' llu' kin', pero ja' kyaah' he' na' h^u jäh' ma' jän' llu'. Dio ba' hⁱ ngiih' kwaat' kin'.

5 Lä'ja', ta' ka' hnäh' kwaat' kih' ni' jaa', ta' ko' jiih' sa' ga' ma' jah' Dsa' jøøh' jnän'. Hⁱ he' ba' mi' jnääh' lä'jē' he' hⁱⁱ he' ma' jmeē' jne' jee' na' hmää', hi' mi' jnääh' ha' lä' la' neh' tuh' dsē' jne'. Ma' ja' ba' hlēēh' Dio llu' kih' lä'jaa' lä'jaa' hⁱ hwēē' llu'.

6 He' llu' kyah' hnäh' ba' na' øøhn', he' ja' ma' jwēēhn' hnäh' ha' lä' la' kin' kyaah' Apolo he' sa' hnoon' jmää' dsa' jnääh' kaah'. Mah' lä'ja' lä' ngēēh' hnäh' lä' koq' h^u jäh' juu' la': "Ta' wa' ngēēn' jwē' kih' lä' koq' te' he' na' sⁱⁱ." Lä'ja' ta' jmää' hnäh' jøøh' ni' jaa' mah' jñah' jmääh' hnäh' ta' koq'.

7 ¿Hⁱ ba' na' hⁱ ga' jmää' hne' jøøh'? ¿Hee' ba' cha' kyah' he' sa' ga' kwa' Dio? Hi' cher'mah' ma' hñah' ba' hne' kih' Dio, ¿he' la' jmääh' hñah' jøøh'? Lä' koq' he' sa' cha' he' ma' hñah' ba' jmeēh'.

8 Ma' cha' ba' lä'jē' he' ma' hnooh' hnäh', ma' cha' ba' kuu' kyah' hnäh'. Ma' gaa' hoh' jnääh'. Jmääh' hnäh' hñah' lä' koh' dsa' ta'. Llu' wa' ra' jäh' kih' ma' ra' ju' dsoo' ma' laah' hnäh' dsa' ta' mah' jmeē' jnääh' hih' ko' jøh' kyaah' hnäh'.

9 Go' laan', ga' laa' Dio jnääh' hⁱ laa' apóstole ta' hwa' go' te', lä' koq' he' ga' jmeey' hih' juu' jnääh'. Lä'jē' he' ga' ngēē' jnääh' ga' jmeē' ga' lä' dsa' dsē' dsa' kyaa' jnääh', lä' kye' ángele, hi' lä'jēē' dsa' jmi' gy^u ka' läh'.

10 He' hnää' jnääh' Cristo, he' ja' laa' jnääh' lä' koq' dsa' too' ba', pero kyah' hnäh' cha' cha' miih' h^u dsē' llu' ta' la' kih' Cristo. Sa' cha' be' kyaa' jnääh', pero kyah' hnäh' cha' cha' miih'. Hnää' dsa' hnäh' pero jnääh' sa' taayh' ta'.

11 Lä' jiih' na', kyaah' jnääh', na' kii' dsē' jnääh', sa' cha' hⁱⁱ he' kyeh' jnääh', kwa' dsa' jwēte' kyaa' jnääh', sa' cha' jee' dsa' tooh' jnääh'.

12 Lã jiih' ga hwaã' jnãäh' ga jmeë' jnãäh' ta mah' cha' he' jmeë' bii' kyaã' jnãäh'. Pero dso'jwii' ba kwëëh' dsa' jnãäh', hi' jnãäh' ngii' jnãäh' he' llu' kih' hi' jwã' dso'jwii'. Jëë' jnãäh' wii', pero kwëëh' ba dsë' jnãäh'.

13 Hlëëh' dsa' wii' kyaã' jnãäh', hi' ngii' jnãäh' llu' kiyh' kih' Dio. Lã jiih' na', sa' hii' lã' jmãã' jnãäh' go' te' jmi' gyuu' la', laã' jnãäh' lã' koo' wa' hløø' he' be' dsa'.

14 Sa' ma' sün' he' la' mah' jäh' hnäh' kyaãh' o' hih'. He' juuhn' miih' kyah' hnäh' ba' la', kih' he' laãh' hnäh' lã' koo' gyuu' kyaãh' hi' hnaan'.

15 Ma' ke' chaã' gyaã' mil dsa' hi' hlëëh' hnäh' juu' kih' Cristo, pero jaã' ba' hi' ga' hlëëh' hnäh' lã' ma' to' në' he' ja' laan' lã' koo' tãã' kyaãh' hnäh'. Jëëh' jnã' ba' ga' jmeen' ga' lã' chaã' hnäh' kyaãh' ju' hmëë' kih' Cristo Jesús.

16 He' ja', chuun' kyaãh' hnäh', jmeë' hnäh' lã' koo' jmeë' jnã'.

17 He' ja' ba' na', ma' cheen' Timotã dsa' jëë' hnäh'. Peer' hnaa' jnih'. Laay' lã' koo' gyuu' kyaãh', mi' tey' kih' Dsa' jøøh' jnãn'. Hi' na' jmeë' lã' dsooh' hoh' hnäh' lã' koo' mi'ten' kih' Cristo. Jëëh' jmeë' ba' jnã' lã' koo' ma' hlëëh' dsa' lã' kaã' gwah', wa' ha' cha' ha' jee' tããyh'.

18 Ko' llaã' hnäh' ma' jmããh' hnäh' hñaah' kaãh'. Laãh' hnäh', jih' koh' sa' lloon' na' jëëh' hnäh'.

19 Pero chãh' ba' nün' na' jëëh' hnäh' cher' mah' lã' ja' hnøø' Dio. Ma' ja' jëëh' che' cha' be' kih' hi' jmãã' hñii' kaãh', o che' ko' ja' hlëëh' bih'.

20 Jëëh', he' tøøh' jne' kyaãh' Dio, tøøh' jne' kyaãh' be' kiyh', sa' la' kyaãh' juu' he' koo' hlëëh' jne'.

21 ¿Ha' ba' lã' hnooh' hnäh'? ¿Che' na' jëëh' hnäh' kyen' koo' si' hma', o che' jmeen' hnaan' hnäh' kih' he' hwaãh'?

5

Jaã' dsa' ñuuu' ga' kaã' më' jñah'

1 Hii' juu' cha' koo' he' hliih' jwërte jee' kyah' hnäh' he' sa' jmeë' dsa' hi' sa' ma' heëh' kih' Dio. Jãyh', chaã' jaã' jee' kyah' hnäh' hi' kyaãh' cho' hmay' (he' hnøø' jãh': më' jmiiy').

2 Ha' ba' lã' ja' he' jmããh' hnäh' hñaah' kaãh'. Llu' ga' wa' ra' jãh' kih' ki' hoo' hnäh' mah' lleëh' hnäh' hi' jmeë' dso' kye' lã' na', jee' kyah' hnäh'.

3 Ma' ke' sa' gyan' kyaãh' hnäh', pero ma' ra' he' hãã' ba' jnã' jee' kyah' hnäh' kyaãh' jmi' lle' kin'. Ma' ba' jnã', ha' lã' jmeen' kih' hi' ga' jmeë' dso' kye' na', lã' koo' he' gyan' ko' jøh' kyaãh' hnäh' ba' ma' la'.

4 Ja' go' taãh' hnäh' ko' jøh' kwaat' kih' Jesucristo Dsa' jøøh' jnãn', hi' jmeë' hnäh' kwaat' he' hä' jmi' lle' kin' ko' jøh' kyaãh' hnäh'. Ma' ja' kyaãh' be' kih' Jesucristo Dsa' jøøh' jnãn',

5 ngëë' hnäh' dsa' na' ja' goo' Tana' mah' wa' juu' jmi' ngo' kiyh'. Mah' lã' ja' lãã' jmi' lle' kiyh' wa' ra' ga' tã' jee' jãh' Dsa' jøøh' jnãn'.

6 Sa' llu' he' jmããh' hnäh' hñaah' kaãh'. ¿Che' sa' ñeh' hnäh', miih' ba' levadura lee' kaãh' dsa' lã' kaã' koo' nãã' tu' ka'?

7 Jñuuu' hnäh' levadura ma' gyuh' na' mah' leëh' hnäh' koo' nãã' tu' ka' hmëë' ba' he' sa' kyaãh' levadura, lã' llu' he' ma' na' jngëëh' hnäh' na'. Jëëh', he' llu' jnãn' he' ga' jngëëh' dsa' Cristo hi' laã' borrego mãh' jnãn'.

8 La' lã' koo' he' tøøh' jne' jmi' he' kyeh'n' borrego mãh' jee' sa' le' kih'n' levadura. He' ja' wa' jñuuhn' kih' he' hliih'. Mo' so' wa' jmeë' ga' jne' he' ngii' jmi' ngo' jnãn'. He' na' la' lã' koh' levadura ma' gyuh'. Wa' kyen' koo' nëë'

ba' huu'dsē- lä- hnøø' kih' ju'dsoo'. He- na- la' lä-koq- he- kihn' he'ñiuh' he- sa' kyaah' levadura.

⁹ Lä- ma' ga'siin' kyah' hnäh' jää', ga'jwēēhn' hnäh', mo'to- jmee- hnäh' ko-jøh' kyaah' hi- ga'nää' kyaah' wa' hi- cha- hi-.

¹⁰ Sa- jwahn' kih' dsa- hi- sa- ma-heeh- juu' kih' Dio, hi- kaah- wa' hi- cha- hi-, hi- hnøø' lih- cha-miuh- kuu', hiiy- kih' dsa-, jmääy- jøøh' dio hi- na-laa- kaah' dsa-. Cher'mah' tøøh' ba' jne' jmi-gyuu' la-, ma'ra- he- tøøh' ba' jne' jee' kih' dsa- hi- jmee' lä-na-.

¹¹ Lä-la- ba' ga'siin' kyah' hnäh'. Mo'to- jmee- hnäh' ko-jøh' kyaah' ni- jaa- hi- jäh' laay' øøh' jne' cher'mah' kaayh- wa' hi- cha- hi-, hi- cher'mah' hnøøy' liyh- cha- miuh- kuu', jmääy- jøøh' hi- na-laa- kaah- dsa-, hlēēy' wii' kih' dsa-, laay' lla'hiih', hiiy- kih' dsa-. Ni- ta' kuh- hnäh' ko-jøh' kyaayh'.

¹² Sa- ga'tēēn' llan' ta' kih' hi- sa- ma-heeh- juu' kih' Dio. Pero kih' hi- jmee- ko-jøh' kyaah' jne', ¿he-la' sa- lla' jne' ta' kiyh'?

¹³ He-ja- lleē' hnäh' hi- hlēēh' he' jee' kyah' hnäh'. Pero Dio ba' lla' ta' kih' hi- sa- ma-heeh- juu' kiyh'.

6

Ma' hnaah- øøyh' dsa' ta' cha'nē' hi- sa' ma-heeh- juu' kih' Dio

¹ Cher'mah' chaq- jaa- hi- cha- hñii- kih' kyaah' øøh', ¿che' sa- lä- hiiyh' dsooy' nē'ta' cha'nē' jaa- hi- sa- ma-heeh- juu' kih' Dio, lla- he- ma' dsooy' cha'nē' hi- laa' kyaq' Dio?

² ¿Che' sa- ñeh' hnäh' lloo- koq- jmi' hi- na-jngēē' ba' llay' ta' kih' dsa- jmi-gyuu'? He-ja- cher'mah' hñah' hnäh' jwē' llah' hnäh' ta' kih' dsa- jmi-gyuu', he-la' sa- le' llah' hnäh' ta' kih' koq- mi'juu' he- sa- la' juuh-?

³ ¿Che' sa- ñeh' hnäh' lla' jne' ta' kih' ángele ka-läh'? ¿Ha- lä-ja- sa- le' lla' jne' ta' kih' hi- chaq- jmi-gyuu' la-?

⁴ He-ja- ga' ma-cha- koq- hñii- jee' kyah' hnäh' jmi-gyuu' la-, ¿he-la' go'tøøh' hnäh' goo- hi- sa- ma-heeh- juu' kih' Dio?

⁵ Hlēēhn' lä-na- mah' jä- o-hih- kyah' hnäh'. ¿Ha- lä- la' kyah' hnäh'? ¿Che' sa- chaq- ni- jaa- øøh' hnäh' hi- cha- huu'dsē- llu' kih' mah' mi- eey' juu' kyah' hnäh'?

⁶ Lla- he- ma' jmeeh' hnäh' lä-ja-, te- jēēh' hnäh' kyaah' øøh' hnäh' mah' ga'nääh' hnäh' cha'nē' hi- sa- ma-heeh- juu' kih' Dio mah' llay' ta' kyah' hnäh'.

⁷ Kih' he- te- jēēh' hnäh', ma-hlääh- hnäh' kyaah' dsa-kyaah' hnäh'. ¿He-la' sa- kwēēh- hoh' hnäh' cher'mah' lla-dsēēy' hnäh'? ¿He-la' sa- kwēēh- hoh' hnäh' cher'mah' jmeeyh' hnäh'?

⁸ Lla- he- ma' kwēēh' hoh' hnäh', lla-dsēēh' hnäh' kih' dsa-, mah' jmeeh' hi- laa' ja- ba' øøhn'.

⁹ ¿Che' sa- ñeh' hnäh', lä-jēē- hi- hñaa- dsē', sa- heyh' ya' jwii' kih' Dio? Ta- mi-gaa' hnäh' hñaa'. Hi- sa- na- jee- goo- kaayh- wa' hi- cha- hi-, kyaah' hi- jmää- jøøh' dio hi- na-laa- kaah' dsa-, kyaah' hi- na- jee- goo- kaayh- hi- laa' kyaq' jñah', kyaah' dsa- ñuuh- hi- jmee- lä- jmee- dsa- mē', kyaah' dsa- ñuuh- hi- kaah- he' ba' dsa- ñuuh- dsa- kyaayh', hi- he' sa- heh' ya' jwii' kih' Dio.

¹⁰ Lä-ja- hi- hii- kih' dsa-, hi- heē' dsē' kuu', lla'hiih-, hi- jwä- dso'jwii' kih' dsa- kyaah', hi- ga'nää' mi- gaa- dsa-, sa- heyh' ya' jwii' kih' Dio.

11 He⁺ ja⁻ ma⁺ laa⁺ ko⁻llaa⁺ hnäh⁺. Pero na⁺ ma⁻na⁻che⁺ dso⁺kye⁻ kyah⁺ hnäh⁺, ma⁻na⁻jngëeh⁺ hnäh⁺, hi⁺ lluu⁺ hnäh⁺ ta⁻la⁺ kih⁺ Jesucristo Dsa⁻jøøh⁺ jnän⁺, hi⁺ ta⁻la⁺ kih⁺ Jmi⁻lle⁺ kih⁺ Dio jnän⁺.

Hnøø⁺ dsa⁻tooh⁺ jne⁺ jmeen⁻ lä⁻ hnøø⁺ Dio

12 Ga⁻lä⁻jë⁻ ba⁺ na⁻ngën⁺ jwë⁻ jmeen⁻, pero ja⁻ lä⁻jë⁻ jmää⁺ ta⁺. Ga⁻lä⁻jë⁻ ba⁺ na⁻ngën⁺ jwë⁻ jmeen⁻, pero sa⁺ jmeen⁻ mah⁺ sa⁻lla⁻dsëë⁺ kin⁺ ni⁺ miih⁻.

13 Lä⁻jë⁻ ma⁺, la⁺ kih⁺ tuh⁻ jne⁺, lä⁻ja⁻ tuh⁻ jne⁺, la⁺ kih⁺ ma⁺. Pero kwee⁻ ba⁺ hee⁺ Dio lä⁻to⁺. Sa⁻ ga⁻jmää⁺ Dio jne⁺ mah⁺ kaah⁺ jne⁺ wa⁺ hi⁻ cha⁻ hi⁻. Ga⁻jmeey⁺ jmi⁻ngo⁺ he⁻ kye⁺ jne⁺ mah⁺ jmee⁺ ta⁻he⁺ kiyh⁺. Hi⁺ lä⁻ja⁻ ka⁻läh⁺, he⁻llu⁺ jnän⁺ ba⁺ chaa⁻ Dio.

14 Hi⁺ lloo⁻ koo⁻ jmi⁺, Dio hi⁻ ga⁻mi⁻jiih⁻ Dsa⁻jøøh⁺ jnän⁺, he⁺ ba⁺ hi⁻ he⁻ mi⁻jiih⁻ jne⁺ ka⁻läh⁺ kyaah⁺ be⁺ kiyh⁺.

15 ¿Che⁺ sa⁺ ñeh⁺ hnäh⁺ jmi⁻ngo⁺ he⁻ kye⁺ jne⁺ la⁻ ma⁻la⁺ koo⁻ ba⁺ kyaah⁺ Cristo? ¿Che⁺ jñuuhn⁺ jaa⁻ hi⁻ ma⁻laa⁺ koo⁻ kyaah⁺ Cristo mah⁺ kwëëhn⁺ jaa⁻ dsa⁻më⁺ hi⁻ hnëë⁺ hñii⁺ kyaah⁺ wa⁺ hi⁻ cha⁻ hi⁻? Ni⁺ miih⁻ sa⁻sooh⁻ lä⁻ja⁻.

16 ¿O che⁺ sa⁺ ñeh⁺ hnäh⁺ jaa⁻ hi⁻ kyaah⁺ dsa⁻më⁺ hi⁻ ngë⁺ kyaah⁺ wa⁺ hi⁻ cha⁻ hi⁻, ma⁻laay⁺ koo⁻ jmi⁻ngo⁺ kyaayh⁺? Jëeh⁺, lä⁻koo⁻ na⁻sii⁺ juu⁺ kih⁺ Dio: "Lä⁻uu⁺ leë⁺ jaa⁻ ba⁺".

17 Pero hi⁻ jmee⁻ ko⁻jøøh⁺ kyaah⁺ Dsa⁻jøøh⁺ jnän⁺, kyey⁻ koo⁻ ba⁺ jmi⁻lle⁺ kyaayh⁺.

18 Hää⁺ hnäh⁺ hñaa⁺ cha⁻miih⁻, ta⁺ kaah⁺ wa⁺ hi⁻ cha⁻ hi⁻. Jëeh⁺ wa⁺ he⁻ cha⁻ he⁻ ga⁻jyoh⁺ dso⁺kye⁻ he⁻ jmee⁻ dsa⁻, sa⁻hnoo⁻ dsoo⁺ kih⁺ jmi⁻ngo⁺ kiyh⁺. Pero hi⁻ kaah⁺ wa⁺ hi⁻ cha⁻ hi⁻, he⁻ jmeeyh⁺ hñiiy⁺ ba⁺ ja⁻.

19 ¿O che⁺ sa⁺ ñeh⁺ hnäh⁺, heh⁺ jmi⁻ngo⁺ jnän⁺ la⁺ gwah⁺ kih⁺ Jmi⁻lle⁺ Na⁻jngii⁺? Hi⁻ he⁻ hää⁺ neh⁺ tuh⁻dsë⁻ jne⁺ hi⁻ ga⁻kwëëh⁻ Dio jne⁺. Hi⁺ sa⁻ laa⁺ jne⁺ dsa⁻juu⁺ jmi⁻ngo⁺ jnän⁺, Dio ba⁺ he⁻ hi⁻ laa⁺ dsa⁻juu⁺.

20 Jëeh⁺, hmoo⁺h⁺ kyaah⁺ ga⁻laa⁺ Dio jne⁺. He⁻ja⁻ kyaah⁺ jmi⁻ngo⁺ jnän⁺ wa⁺ jmeen⁻ juu⁺ kih⁺ Dio, hi⁺ lä⁻ja⁻ kyaah⁺ jmi⁻lle⁺ jnän⁺, jëeh⁺ lä⁻to⁺ he⁻ la⁻ la⁺ kiyh⁺.

7

Hweh⁻ la⁺ he⁻ jee⁻ dsa⁻ goo⁻

1 Na⁺ jeehn⁺ kyah⁺ hnäh⁺ juu⁺ he⁻ ga⁻siih⁺ hnäh⁺ kin⁺. Llu⁺ la⁺ kih⁺ dsa⁻cher⁺ mah⁺ sa⁻ ga⁻jeey⁺ gooy⁻.

2 Pero kih⁺ he⁻ kaah⁺ dsa⁻ wa⁺ hi⁻ cha⁻ hi⁻, he⁻ja⁻ jwahn⁻, lä⁻jaa⁻ dsa⁻ñuu⁺h⁻ wa⁺ kyaay⁺ jaa⁻ dsa⁻më⁺, hi⁺ lä⁻jaa⁻ dsa⁻më⁺, wa⁺ kyaay⁺ jaa⁻ dsa⁻ñuu⁺h⁻.

3 Hih⁺ dsa⁻ñuu⁺h⁻, hnøø⁺ mi⁻tey⁺ kyaah⁺ dsa⁻më⁺ kyaay⁺. Ja⁻ba⁺ lä⁻ja⁻ dsa⁻më⁺ hnøø⁺ mi⁻tey⁺ kyaah⁺ dsa⁻ñuu⁺h⁻ kyaay⁺ ka⁻läh⁺.

4 Jëeh⁺ dsa⁻më⁺ sa⁻laay⁺ juu⁺ jmi⁻ngo⁺ kiyh⁺, dsa⁻ñuu⁺h⁻ ba⁺ laa⁺ juu⁺. Lä⁻ja⁻ ka⁻läh⁺ dsa⁻ñuu⁺h⁻, sa⁻laay⁺ juu⁺ jmi⁻ngo⁺ kiyh⁺, mëy⁺ ba⁺ laa⁺ juu⁺.

5 Lä⁻uuy⁺ ba⁺, dsa⁻më⁺ dsa⁻ñuu⁺h⁻, sa⁻le⁺ jäyh⁺ he⁻ sa⁻hnoon⁺ ni⁺ miih⁻. Pero cher⁺ mah⁺ lä⁻uuy⁺ ga⁻täayh⁺ juu⁺ kwee⁻ lä⁻øøy⁺ miih⁻ jmi⁺ ta⁻ko⁻jiih⁻ dsa⁻täayh⁺ ngiiy⁺ kiyh⁺ kih⁺ Dio, llu⁺ ba⁺. Hi⁺ ga⁻ ma⁻ngëë⁺ he⁻ ja⁻, wa⁺ mi⁻tey⁺ ka⁻läh⁺ lä⁻uuy⁺ mah⁺ lä⁻ja⁻ sa⁻kaah⁺ Tana⁺, wa⁻ra⁻ sa⁻ ga⁻lä⁻be⁺ dsëy⁺.

6 He⁻ jwahn⁻ lä⁻na⁻, he⁻ kwan⁻ jwë⁻ ba⁺, ja⁻ he⁻ jmeen⁻ mada⁺.

7 Hnoo⁴ ga⁴ jnä⁴ wa⁴ ra⁴ jāh⁴ kih⁴ lä⁴ jēē⁴ ba⁴ dsa⁴ kwēeh⁴ dsē⁴ lä⁴ koo⁴ jnä⁴. Pero lä⁴ jaa⁴ lä⁴ jaa⁴ jne⁴ ga⁴ hñah⁴ jne⁴ lä⁴ koo⁴ te⁴ he⁴ ga⁴ kwa⁴ Dio. Jaa⁴ jmee⁴ koo⁴, hi⁴ jñah⁴ jmee⁴ jyoh⁴.

8 Kih⁴ hī⁴ sa⁴ ga⁴ ma⁴ jēē⁴ goo⁴ hi⁴ lä⁴ kye⁴ kih⁴ dsa⁴ hñi⁴, jwahn⁴, llu⁴ la⁴ kiyh⁴ cher⁴ mah⁴ ga⁴ jāy⁴ hñi⁴ y⁴ lä⁴ koo⁴ jnä⁴.

9 Pero cher⁴ mah⁴ sa⁴ ga⁴ kwēeh⁴ dsēy⁴ jāy⁴ hñi⁴ y⁴ lä⁴ jiih⁴ jmi⁴ chaay⁴, wa⁴ jēey⁴ gooy⁴. Jēeh⁴ llu⁴ ga⁴ he⁴ jēey⁴ gooy⁴ lä⁴ koh⁴ ga⁴ he⁴ tu⁴ ja⁴ tuh⁴ dsēy⁴ kih⁴ wa⁴ hī⁴ cha⁴ hī⁴.

10 Pero kih⁴ hī⁴ ma⁴ na⁴ jēē⁴ goo⁴, jmeen⁴ mada⁴, (ja⁴ he⁴ hñiin⁴ jwahn⁴, Dio ba⁴ hī⁴ jāh⁴), dsa⁴ mē⁴ ta⁴ wa⁴ bee⁴ dsa⁴ ñuu⁴h⁴ kya⁴ā⁴.

11 Cher⁴ mah⁴ ga⁴ bee⁴y⁴ ooyh⁴, sa⁴ wa⁴ jēey⁴ gooy⁴ kya⁴ā⁴h⁴ jñah⁴, o wa⁴ dsa⁴ jēeyh⁴ kya⁴ā⁴h⁴ dsa⁴ ñuu⁴h⁴ kya⁴āy⁴ ba⁴. Hi⁴ kih⁴ dsa⁴ ñuu⁴h⁴ jwahn⁴, sa⁴ wa⁴ bee⁴y⁴ dsa⁴ mē⁴ kya⁴āy⁴.

12 Pero kih⁴ jēē⁴ lä⁴ jēē⁴ ga⁴ jñah⁴, jnä⁴ jwahn⁴ (ja⁴ he⁴ Dio). Cher⁴ mah⁴ cha⁴ā⁴ jaa⁴ ooh⁴ jne⁴ hī⁴ kya⁴ā⁴h⁴ dsa⁴ mē⁴ hī⁴ sa⁴ ma⁴ heeh⁴ kih⁴ Dio, hi⁴ cher⁴ mah⁴ heeh⁴ ba⁴ dsa⁴ mē⁴ gya⁴ kya⁴ā⁴h⁴ ooh⁴ jne⁴ he⁴, sa⁴ wa⁴ bee⁴y⁴.

13 Hi⁴ cher⁴ mah⁴ cha⁴ā⁴ jaa⁴ dsa⁴ mē⁴ ooh⁴ jne⁴ hī⁴ kya⁴ā⁴h⁴ dsa⁴ ñuu⁴h⁴ hī⁴ sa⁴ ma⁴ heeh⁴ kih⁴ Dio, hi⁴ cher⁴ mah⁴ heeh⁴ ba⁴ dsa⁴ ñuu⁴h⁴ gya⁴ kya⁴ā⁴h⁴ ooh⁴ jne⁴ he⁴, sa⁴ wa⁴ bee⁴y⁴.

14 Jēeh⁴, dsa⁴ ñuu⁴h⁴ hī⁴ sa⁴ ma⁴ heeh⁴ kih⁴ Dio, ma⁴ na⁴ jngēēy⁴ ta⁴ la⁴ kih⁴ mēy⁴. Hi⁴ ja⁴ ba⁴ lä⁴ ja⁴ dsa⁴ mē⁴ hī⁴ sa⁴ ma⁴ heeh⁴ kih⁴ Dio, ma⁴ na⁴ jngēēy⁴ ta⁴ la⁴ kih⁴ dsa⁴ ñuu⁴h⁴ kya⁴āy⁴. Wa⁴ ra⁴ jāh⁴ kih⁴ sa⁴ la⁴ lä⁴ ja⁴, chih⁴ kya⁴āy⁴ jā⁴ lä⁴ ma⁴ sah⁴ ja⁴ ba⁴. Pero ta⁴ ko⁴ jiih⁴ täāy⁴h⁴ ko⁴ joh⁴ ma⁴ na⁴ jngēē⁴ bih⁴.

15 Pero cher⁴ mah⁴ hī⁴ sa⁴ ma⁴ heeh⁴ kih⁴ Dio ga⁴ bee⁴y⁴ dsa⁴ kya⁴āy⁴h⁴, wa⁴ bee⁴y⁴ kih⁴. Cher⁴ mah⁴ ga⁴ la⁴ lä⁴ ja⁴, sa⁴ la⁴ he⁴ wii⁴ kih⁴ dsa⁴ mē⁴ dsa⁴ ñuu⁴h⁴ ooh⁴ jne⁴ he⁴ dsa⁴ täāy⁴h⁴ ko⁴ joh⁴. He⁴ hii⁴ ti⁴ jnän⁴ ba⁴ ga⁴ tēeh⁴ Dio jne⁴.

16 Jēeh⁴ hne⁴ dsa⁴ mē⁴ ooh⁴h⁴, sa⁴ ñeh⁴ hne⁴ che⁴ lä⁴ leh⁴ läā⁴h⁴ dsa⁴ ñuu⁴h⁴ kya⁴ā⁴h⁴. Lä⁴ ja⁴ hne⁴ dsa⁴ ñuu⁴h⁴, sa⁴ ñeh⁴ che⁴ lä⁴ leh⁴ läā⁴h⁴ dsa⁴ mē⁴ kya⁴ā⁴h⁴.

Wa⁴ heeh⁴ ba⁴ jne⁴ dsa⁴ toohn⁴ lä⁴ koo⁴ ma⁴ tōohn⁴ la⁴

17 Lä⁴ jaa⁴ lä⁴ jaa⁴ jne⁴, wa⁴ dsa⁴ toohn⁴ kya⁴ā⁴h⁴ he⁴ ga⁴ hñah⁴ jne⁴ kih⁴ Dsa⁴ jōoh⁴ jnän⁴, lä⁴ koo⁴ ma⁴ ga⁴ tēeh⁴ Dio jne⁴.

18 Cher⁴ mah⁴ ma⁴ ngēē⁴ ma⁴ tuy⁴ jmi⁴ ngo⁴ kyah⁴ lä⁴ ma⁴ ga⁴ tēeh⁴ Dio hne⁴, jā⁴ ba⁴ hne⁴ lä⁴ na⁴. Pero cher⁴ mah⁴ sa⁴ ga⁴ tuy⁴ jmi⁴ ngo⁴ kyah⁴ lä⁴ ma⁴ ga⁴ tēeh⁴ Dio hne⁴, sa⁴ jmee⁴ bii⁴ uu⁴h⁴ jmi⁴ ngo⁴ kyah⁴.

19 Sa⁴ cha⁴ he⁴ hñooh⁴ jāh⁴ ni⁴ miih⁴ he⁴ ga⁴ wih⁴ jmi⁴ ngo⁴ jnän⁴, o he⁴ sa⁴ ga⁴ wih⁴. Kih⁴ jēē⁴ lä⁴ jē⁴, hñooh⁴ ñuu⁴h⁴ jne⁴ mada⁴ kih⁴ Dio ba⁴.

20 Lä⁴ jaa⁴ lä⁴ jaa⁴ wa⁴ jāy⁴ ba⁴ kih⁴ lä⁴ ma⁴ täāy⁴h⁴ ja⁴, lä⁴ koo⁴ ma⁴ ga⁴ heeyh⁴ kih⁴ Dio.

21 Cher⁴ mah⁴ ma⁴ na⁴ hnēeh⁴ jmeeh⁴ ta⁴ kih⁴ dsa⁴, lä⁴ koo⁴ ma⁴ ga⁴ tēeyh⁴ hne⁴, ta⁴ jmee⁴ cha⁴ miih⁴ hu⁴ dsē⁴. Pero cher⁴ mah⁴ cha⁴ jwē⁴ kyah⁴ läā⁴h⁴ hñaa⁴h⁴, kwa⁴ be⁴ läā⁴ hñaa⁴h⁴.

22 Jēeh⁴ jaa⁴ hī⁴ ma⁴ na⁴ hnēē⁴ jmee⁴ ta⁴ kih⁴ dsa⁴ lä⁴ koo⁴ ma⁴ ga⁴ tēeh⁴ Dio, ma⁴ na⁴ laa⁴ bih⁴ kih⁴ Dio. Pero jaa⁴ hī⁴ sa⁴ na⁴ hnēē⁴ jmee⁴ ta⁴ kih⁴ dsa⁴ lä⁴ koo⁴ ma⁴ ga⁴ tēeh⁴ Dio, na⁴ ma⁴ na⁴ hnēēy⁴ jmeey⁴ ta⁴ he⁴ kih⁴ Cristo ba⁴.

23 Hmooh⁴ kya⁴ā⁴h⁴ ga⁴ laa⁴ Dio jne⁴, he⁴ ja⁴ ta⁴ hnēē⁴ hñah⁴ hñaa⁴h⁴ mah⁴ jmeeh⁴ ta⁴ kih⁴ dsa⁴ lä⁴ jmi⁴ lä⁴ je⁴.

24 Lãˊjããˊ lãˊjããˊ hnãhˊ øøhnˊ, wãˊ tããhˊ hnãhˊ kihˊ lãˊkooˊ maˊtããhˊ hnãhˊ naˊ, lãˊkooˊ maˊ gaˊheehˊ hnãhˊ kihˊ Dio.

Nũhˊ kihˊ dsaˊ mēˊ dsaˊ ñũhˊ hĩˊ saˊ naˊ jeeˊ gooˊ

25 Kihˊ dsaˊ ñũhˊ hĩˊ saˊ maˊkaahˊ dsaˊ mēˊ hiˊ kihˊ dsaˊ mēˊ hĩˊ saˊ maˊkaahˊ dsaˊ ñũhˊ, juuˊ heˊ kwanˊ laˊ saˊ laˊ madaˊ kihˊ Dio. Pero saˊ laˊ kyaahˊ juuˊ taˊjmahˊ. Jëehˊ maˊlãˊ ñihˊ dsēˊ Dio kinˊ heˊ jaˊ hlëehnˊ juˊdsooˊ jmahˊ baˊ.

26 Lãˊkooˊ laˊ jmiˊ heˊ tøøhnˊ naˊ, kihˊ heˊ jaˊ laanˊ, goˊ lluˊ gaˊ heˊ goˊtaahˊ hnãhˊ lãˊkooˊ maˊtããhˊ hnãhˊ naˊ.

27 Cherˊmahˊ chaãˊ dsaˊ mēˊ kyaahˊ, taˊ jmeeˊ hũdsēˊ beehˊ hnihˊ. Hiˊ cherˊmahˊ saˊ chaãˊ dsaˊ mēˊ kyaahˊ, taˊ jmeeˊ biiˊ jeehˊ goohˊ.

28 Cherˊmahˊ gaˊkyaahˊ dsaˊ mēˊ, saˊ laˊ hlihˊ. Lãˊjaˊ chihˊ mēˊ kwaãˊ, cherˊmahˊ gaˊkaayˊ dsaˊ ñũhˊ, saˊ jmeeyˊ hlihˊ. Pero kihˊ hĩˊ dsaˊ jeeˊ gooˊ, jaˊ chaˊ miihˊ hũdsēˊ nēˊ kiyhˊ. Hiˊ hnoonˊ waˊraˊ jãhˊ kihˊ niˊ miihˊ heˊ jaˊ saˊ jëehˊ hnãhˊ.

29 Maˊngooˊ yaˊ jãhˊ jmiˊ, heˊ jaˊ naˊ jwahnˊ øøhnˊ: Naˊ taˊ cháˊnēˊ, hihˊ hĩˊ kyaahˊ dsaˊ mēˊ, lãˊkooˊ heˊ saˊ kyaahˊ bihˊ waˊ jmeeyˊ.

30 Hihˊ hĩˊ tiˊmeehˊ dsēˊ, wãˊ gaaˊ dsëyˊ. Hihˊ hĩˊ jëëˊ dsēˊ, wãˊ jmeeyˊ lãˊkooˊ heˊ saˊ jëëˊ dsëyˊ. Hihˊ gaˊ nããˊ laˊ løøˊ, wãˊ jmeeyˊ lãˊkooˊ heˊ saˊ chaˊ kiyhˊ baˊ.

31 Hihˊ hĩˊ koohˊ jmeeˊ heˊ chaˊ jmiˊ gyũãˊ laˊ, wãˊ jmeeyˊ lãˊkooˊ heˊ saˊ jmeeˊ biiˊ kiyhˊ baˊ. Jëehˊ lãˊjēˊ heˊ jëëˊ jneˊ jmiˊ gyũãˊ laˊ, heˊ dsaˊ ngëëˊ baˊ jaˊ.

32 Hnoonˊ waˊraˊ jãhˊ kihˊ saˊ chaˊ baˊ heˊ kihˊ kahˊ hnãhˊ hũdsēˊ. Dsaˊ ñũhˊ hĩˊ saˊ gaˊ maˊjeeˊ gooˊ, hĩˊ heˊ hnaahˊ Dio, hnooyhˊ haˊ lãˊ jeeˊ tihˊ dsēˊ Dio baˊ.

33 Pero hĩˊ kyaahˊ dsaˊ mēˊ, kyeˊ gyihˊ hũdsēˊ kihˊ heˊ chaˊ jmiˊ gyũãˊ laˊ, hnooyhˊ haˊ lãˊ jeeˊ tihˊ dsēˊ mēyˊ baˊ.

34 Lãˊjaˊ kaˊlãhˊ, kahˊ baˊ laˊ kihˊ dsaˊ mēˊ hĩˊ kyaahˊ dsaˊ ñũhˊ, hiˊ kihˊ chihˊ mēˊ kwaãˊ hĩˊ tããhˊ hñiiˊ. Chihˊ mēˊ kwaãˊ heˊ, hnaahˊ gyihˊ Dio, ngëëyˊ hñiiyˊ kyaahˊ jmiˊ lleˊ kiyhˊ kihˊ Dio. Pero hĩˊ naˊ jeeˊ gooˊ, kyeˊ gyihˊ hũdsēˊ kihˊ heˊ chaˊ jmiˊ gyũãˊ laˊ, hnooyhˊ haˊ lãˊ jeeˊ tihˊ dsēˊ dsaˊ ñũhˊ kyaayˊ baˊ.

35 Heˊ laˊ maˊ jwahnˊ mahˊ jmããˊ taˊ kyahˊ hnãhˊ. Jaˊ heˊ hnoonˊ hanˊ kyahˊ hnãhˊ. Hnoonˊ goˊtaahˊ hnãhˊ lãˊkooˊ lleˊ kyahˊ hnãhˊ mahˊ hnaahˊ hnãhˊ Dsaˊ jøøhˊ jnãnˊ lãˊkaãˊ tuhˊ hohˊ hnãhˊ.

36 Cherˊmahˊ jaãˊ dsaˊ chaãˊ chihˊ mēˊ kyaãˊ hĩˊ maˊ tēˊ jiˊ ñeˊ jeeyˊ gooyˊ, hiˊ cherˊmahˊ jmeeyˊ hũdsēˊ saˊ soohˊ jãyˊ hñiiyˊ, hiˊ laayˊ, jmeeˊ biiˊ jeeyˊ gooyˊ, wãˊ jeeyˊ gooyˊ. Jëehˊ lãˊjaˊ llaˊ dsëyˊ, saˊ laˊ hlihˊ.

37 Pero cherˊmahˊ chaãˊ jñahˊ hĩˊ maˊ jmeeˊ kooˊ baˊ hũdsēˊ, hiˊ saˊ laˊ kyaahˊ heˊ wiiˊ, jmeeyˊ lãˊkooˊ hyohˊ dsëyˊ baˊ, cherˊmahˊ maˊ jmeeyˊ kooˊ baˊ hũdsēˊ saˊ kwaayˊ chihˊ mēˊ kyaayˊ jeeˊ gooˊ, heˊ jmeeyˊ lluˊ baˊ jaˊ.

38 Hehˊ lãˊjaˊ, cherˊmahˊ hĩˊ gaˊ kwaãˊ chihˊ mēˊ kyaãˊ jeeˊ gooˊ, jmeeyˊ lluˊ baˊ jaˊ. Pero cherˊmahˊ saˊ gaˊ kwaayˊ jeeˊ gooˊ, lluˊ gaˊ heˊ jmeeyˊ lãˊjaˊ.

39 Dsaˊ mēˊ hĩˊ naˊ jeeˊ gooˊ, laayˊ kyaãˊ jaãˊ dsaˊ ñũhˊ lãˊ hihˊ kihˊ ley, taˊkoˊ jiihˊ chaãˊ dsaˊ ñũhˊ kyaayˊ. Pero cherˊmahˊ gaˊ juuˊ dsaˊ ñũhˊ, maˊ chaˊ jwëˊ kiyhˊ jeeyˊ gooyˊ kaˊ lãhˊ kyaahˊ hĩˊ tihˊ dsëyˊ, laˊ raˊ laãˊ jaãˊ dsaˊ ñũhˊ hĩˊ maˊ heehˊ juuˊ kihˊ Dio.

40 Hi⁴ jnä⁴ laan⁺, llu⁴ ga⁴ la⁴ kiyh⁴ cher⁴ mah⁴ ga⁴ jāy⁴ hñiyy⁴. Pero sa⁺ la⁴ kyaah⁴ huu⁴ dsē⁺ ta⁴ jmah⁴ he⁻ ma⁴ jwahn⁴ lä⁺ na⁻, jēeh⁴ kyaah⁴ ba⁴ jnä⁴ Jmi⁻ lle⁴ kih⁴ Dio.

8

Ma⁴ he⁻ kwēeh⁻ dsa⁻ dio hi⁻ na⁻ laa⁻ kaah⁻ dsa⁻

1 Na⁴ ngēen⁴ juu⁴ kyah⁴ hnäh⁴ kih⁴ ma⁴ he⁻ kwēeh⁻ dsa⁻ dio hi⁻ na⁻ laa⁻ kaah⁻ dsa⁻. Lä⁴ jēē⁺ ba⁴ jne⁴ kyuu^h jne⁴ ma⁴ miih⁻. Hi⁴ ta⁻ la⁴ kih⁴ he⁻ kyuu^h jne⁴, he⁻ ja⁻ gwa⁴ jmāän⁴ hñaan⁴ kaah⁴. Pero he⁻ hnää⁴ jne⁴ dsa⁻ kyaahn⁴, he⁻ na⁻ kwa⁻ be⁴ he⁻ dsa⁻ toohn⁴ cha⁻ ga⁴ miih⁻ llu⁴ kyaah⁴ Dio.

2 Hi⁴ laa⁻ kyuu^h cha⁻ miih⁻, sa⁴ ga⁴ ma⁴ kyuu^h y⁴ lä⁻ koo⁻ te⁴ lle⁴ lä⁻ kyuu^h y⁴.

3 Pero jaa⁻ hi⁻ hnää⁴ Dio, kyuu⁺ ba⁴ Dio hi⁻ he⁴.

4 Kih⁴ ma⁴ he⁻ lla⁴ dsa⁻ cha⁻ nē⁴ dio hi⁻ na⁻ laa⁻ kaah⁻ dsa⁻, ma⁻ nē⁴ ba⁴ jne⁴ sa⁴ cha⁻ he⁻ laa⁴ dio he⁴ ni⁻ miih⁻ jmi⁻ gyuu⁴ la⁻. Jaa⁻ ba⁴ Dio cha⁴. Sa⁴ cha⁴ ga⁴ jñah⁴ Dio.

5 Ma⁴ ke⁴ gyuu^h hwa⁴ la⁻ jāh⁴ dsa⁻ cha⁴ ja⁴ hi⁻ jaa⁻ dio, (jēeh⁴ ma⁴ ra⁴ he⁻ cha⁴ jwēē⁴ dio, hi⁴ lä⁻ ja⁻ cha⁴ jwēē⁴ dsa⁻ kaah⁻ ka⁻ läh⁴).

6 Pero jnä⁴ jne⁴, jaa⁻ Dio ba⁴ cha⁴ hi⁻ laa⁴ Tää⁴ jnän⁴. Ga⁻ lä⁻ jē⁴ ba⁴ he⁻ cha⁻, hñiyy⁴ ba⁴ ga⁴ jmeey⁴, hi⁴ ga⁴ jmäāy⁴ jne⁴ mah⁴ jmää⁴ jne⁴ kiyh⁴. Hi⁴ jaa⁻ ba⁴ Dsa⁻ jōøh⁴ jnän⁴ cha⁴. Hi⁴ he⁴ he⁴ Jesucristo. Ta⁻ la⁴ kiyh⁴ ba⁴ cha⁻ ga⁻ lä⁻ jē⁴, lä⁻ ja⁻ ta⁻ la⁴ kiyh⁴ ba⁴ cha⁴ jne⁴ ka⁻ läh⁴.

7 Pero ja⁻ lä⁻ jēē⁺ kyuu^h ha⁻ lä⁻ la⁴ juu⁴ la⁻. Ko⁻ llaa⁴ hi⁻ ma⁴ tēē⁴ jmee⁺ he⁴ kih⁴ dio hi⁻ na⁻ laa⁻, gwa⁴ huu⁴ dsē⁺ kiyh⁴ kyaah⁴ dio he⁴, wa⁻ ra⁴ ga⁻ kuyh⁻ ma⁴ he⁻ lla⁴ dsa⁻ cha⁻ nē⁴ hi⁻ he⁴. Kih⁴ he⁻ sa⁴ la⁴ koo⁻ ba⁴ huu⁴ dsē⁺ kiyh⁴, he⁻ ja⁻ laay⁴ mi⁻ sayh⁴ hñiyy⁴.

8 Dsoo⁴ ba⁴, ja⁻ kyaah⁴ he⁻ kih⁻ hih⁻ jne⁴ na⁻, jmee⁺ he⁻ hnää⁴ Dio jne⁴. Ja⁻ kyaah⁴ he⁻ kih⁻ hih⁻ jne⁴ na⁻, jmee⁺ leē⁴ jne⁴ lluu⁴ cha⁻ ga⁴ miih⁻, ni⁻ sa⁴ jän⁴ hlih⁴ cher⁴ mah⁴ sa⁴ ga⁴ kihn⁴ lä⁻ jē⁴ nēē⁴ he⁻ cha⁻.

9 Ma⁴ ke⁴ na⁻ ngē⁴ jne⁴ jwē⁴ kih⁴ hih⁴ wa⁴ he⁻ cha⁻ he⁻, hnøø⁴ leēh⁴ jne⁴ mah⁴ sa⁴ täh⁴ hi⁻ sa⁴ la⁴ koo⁻ ba⁴ huu⁴ dsē⁺ kih⁴, kwaat⁴ jnän⁴.

10 Cher⁴ mah⁴ cha⁴ jaa⁻ hi⁻ sa⁴ la⁴ koo⁻ huu⁴ dsē⁺ kih⁴, ga⁻ jēēy⁴ hnäh⁴, hi⁻ ma⁴ kyuu^h miih⁻, tääh⁴ hnäh⁴ nē⁴ mes⁻ koo⁴ jee⁴ tääh⁴ heēh⁴ kih⁴ dio hi⁻ na⁻ laa⁻ he⁴, goo⁻ la⁴ kiyh⁴, jā⁻ lä⁻ heē⁴ dsēy⁴ kuyh⁴ he⁻ ma⁻ lla⁴ dsa⁻ cha⁻ nē⁴ heēh⁻ ja⁻.

11 He⁻ ja⁻, dsoo⁴ kyah⁴ hnäh⁴ hi⁻ ma⁴ kyuu^h miih⁻, täh⁴ øøh⁴ hi⁻ sa⁴ cha⁻ be⁴ kih⁴, hi⁴ kih⁴ hi⁻ he⁴ ba⁴, ga⁴ juu⁴ Cristo.

12 Lä⁻ ja⁻, cher⁴ mah⁴ ga⁴ jmeeh⁴ hnäh⁴ hñaa⁻ hoh⁴ kih⁴ øøh⁴ jne⁴, hi⁴ jmeeh⁻ hnäh⁴ sa⁴ kyeē⁴ huu⁴ dsē⁺ kih⁴ hi⁻ sa⁴ cha⁻ be⁴ kih⁴, he⁻ ma⁻ hlääh⁻ hnäh⁴ kih⁴ Cristo ba⁴ ja⁻.

13 He⁻ ja⁻ cher⁴ mah⁴ ma⁴ he⁻ kih⁴ jne⁴, jmeen⁴ täh⁴ jaa⁻ øøhn⁴, mo⁻ so⁻ kih⁴ ga⁴ jne⁴ ka⁻ läh⁴ ngo⁴ jih⁴ koh⁴ mah⁴ sa⁴ jmeen⁴ tēh⁴ øøh⁴ jne⁴.

9

Na⁻ ngē⁴ jwē⁴ apóstole hyoh⁴ miih⁻ he⁻ jmee⁺ bü⁴ kiyh⁴

1 ¿Che⁴ sa⁴ laan⁴ apóstol laah⁴ hnäh⁴? ¿Che⁴ sa⁴ na⁻ ngēn⁴ jwē⁴ jmeen⁴ lä⁻ koo⁻ jmee⁺ jñah⁴ apóstole? Jēeh⁴, ma⁴ ra⁴ he⁻ ga⁴ jēēn⁴ Jesús Dsa⁻ jōøh⁴ jnän⁴. Hi⁴ kih⁴ he⁻ ga⁴ heēh⁴ hnäh⁴ juu⁴ kiyh⁴, he⁻ ja⁻ jmee⁺ lii⁻ ta⁻ he⁻ jmeen⁴ kih⁴ Dsa⁻ jōøh⁴ jnän⁴.

2 Cher'mah' kih' jñah', sa' laan' apóstol, pero kyah' hnäh' ma'ra' ju'dsoo' laan'. Jëéh', lä'llu' he' kyaah' hnäh' Dsa-jøøh' jnän', he' ja- jmee' lii' ma'ra' he' laan' apóstol.

3 Juu' la- jmää' lään' hñiin' kih' hi- sa' taah- jnä' ta'.

4 ¿Che' sa' na-ngë' jnääh' jwë' he' hñah' jnääh' he' kih'hij' jnääh'?

5 ¿Che' sa' na-ngë' jnääh' jwë' jää' jnääh' dsa-më' hi- laa' øøh' jne' lä'koø- jmee' jñah' apóstole, ja'ba' lä'koø- jmee' øøh' Dsa-jøøh' jnän' kyaah' Pee' ka-läh'?

6 ¿Che' ma'la- jnä' ba' kyaah' Bernabé jmee' bii' jmee- jnääh' ta' mah' jnääh- jnääh' he' kih'hij' jnääh'?

7 ¿Ha- chaa- hløø' hi- tääh' jmee' ta' kwaat' kih' hñii'? ¿Ha- chaa- hi- jmee- ta' koø- hwa' mah' sa' kuyh- he' jngëëy'? ¿Ha- chaa- hi- hää' koø- naä' jah' mah' sa' hijh- juh' kih'?

8 ¿Che' laah' hnäh' hlëéh' he' la- lä'koh' hlëéh' wa' hi- cha- hi-? ¿Che' sa' na-sii' lä'ja- në' ley?

9 Jëéh', në' ley kih' Moisé na-sii': "Ta' kii- hoo' kya' jee' jmeey' ta'." He- ga-jäh' Dio lä'ja-, ja' ma'la' kih' kya' ja- ma' kyey- huu'dsë'.

10 He' kyey- huu'dsë- jnä' jne' ba' ja-, he'ja- ba' ja- na-sii- lä'ja-. Jëéh', hi- mi'llu' hwa', lä'kye' hi- mi'llu' mi'ju-, ma'ra' he' cha- o-jøh' dsë- kiyh' liyh' kih' ta' he' jmeey' ja-.

11 Mi'ju- he' la' kih' Dio ga-jñee' jnääh' neh' tuh-hoh' hnäh', he'ja- ¿che' jmee' hii' cher'mah' ga-ngii' jnääh' miih- he' cha- kyah' hnäh'?

12 Cher'mah' jñah' ba' cha- jwë' kih' hyoyh- he' cha- kyah' hnäh', cha-ga'miuh- na-ngë' jnääh' jwë' hñah' jnääh' he' ja-.

Hi' ma'ke' cha- jwë' jmee' jnääh' lä'ja-, sa' ga' chuü' jnääh' ni' miuh- kyaah' hnäh'. Ga'kwëéh' ba' dsë- jnääh' mah' sa' jmee' dsa- jyoh' huu'dsë- jee' kwa- jnääh' ju'hmëë' kih' Cristo.

13 ¿Che' sa' ñeh' hnäh', lä'jëë' hi- jmee' ta'he' neh' gwah', kyaah' ja'ba' he' dsa-ka' dsa' neh' gwah' ja- jnä' he' kuyh'? Hi' lä'ja-, hi- jmee' ta' në' na'hyoo', kuyh- kih' he' dsa-ka' dsa- në' na'hyoo' ja-.

14 Lä'ja- ka-läh', ga'jmeey' Dsa-jøøh' jnän' mada', hi- na-hñaa' kwa- ju'hmëë', ta' kih' ju'hmëë' ja'ba' wa' kuyh-.

15 Pero jnä', ni' koø- hä' sa' ma-ngiin' he' ja- kyah' hnäh', ni' sa' siin' lä'la- mah' kwëéh' jnä' miuh- he' cha- kyah' hnäh'. Llu'ga' he' juun' kyohn' lä'koh' ga' he' jñuuh' dsa- kin' he' chaan- llu' he' sa' koøn' jñeen' he' kwan' juu'.

16 Pero sa' cha- he' kih' he' jmää'n' hñiin' jøøh' he' kwan' ju'hmëë' kih' Cristo. Jëéh', ma'na-hä' goon', he'ja- jmee' bii' kin' kwan' juu' na-. Jwiir' jnä' cher'mah' sa' ga'mi'ten' he' kwan' ju'hmëë' kiyh'.

17 Cher'mah' hyoh' dsën' kwan' juu' kih' Dio, hyoh' ba' jnä' jñeen'. Hi' ma'ke' sa' hyoh' dsën' jmeen' ta'la', ma'ra' he' mi'ten' ba' ta' he' hä' goon'.

18 ¿Hee- ba' jñeen' ja-? He- chaan- llu' he' sa' koøn' jñeen' he' kwan' ju'hmëë' kih' Cristo. He' ja- ba' ja- jñeen'. Kih' he'ja-, sa' ngiin' ni' miuh- he' cha- kyah' hnäh' lä'koø- na-ngën' jwë' jmeen'.

19 Ni' jaa- sa' chaa- hi- jmee' hih' kin', he' jmeen' lä'ja-. Pero ma'ra' he' jmee' ba' jnä' ta'he' kih' lä'jëë' mah' lä'ja- leeh' ga' jnä' jwëë' dsa- kih' Cristo.

²⁰ He-ja- jee' kih' judiu, jmään+ hñiin+ lä'koō- jaa- judiu, mah' leehn+ dsa- judiu. Hi+ jee' kih' hi- mi-te' ley (ma'ke+ sa+ jmee+ ley hih+ kin-) jmeen+ lä'koō- hi- mi-te' ley ba', mah' lä'ja- leehn+ dsa- hi- mi-te' ley ja-.

²¹ Hi+ kih' hi- sa+ kyuuñ- ley, lä'koō- he- sa+ kyuuñ- ley ba' jmeen+, mah' lä'ja- leehn+ dsa- hi- sa+ kyuuñ- ley. (Pero ja+ kih' he- sa+ kyaahn' ley kih' Dio, mi-te' ba' jnä' ley kih' Cristo.)

²² Hi+ jee' kih' hi- sa+ beē' huūdsē- kih', ga'jmään+ hñiin+ lä'koō- he- sa+ beē' huūdsē- kin-. Hi+ jee' kih' jee' lä'jēē', kwee- ba' ga'jmeen' kyaayh', mah' lä'ja- jnøhn- ha- lä'jee' lään' ko-llaä' dsa-.

²³ Kwaat' kih' ju'hmēē' ba' jmeen- he- la-, mah' ko-jøh' ba' lä'cha- he- llu' kin' kyaah' hi- nuu- ju'hmēē' he- kwan- la-.

²⁴ Ñeh' ba' hnäh', jee' hlii- jwēē' dsa-, jaa- ba' hi- lih'. Hi- he' lle' kih' hyoh- jñee'. Lä'ja- hnøø' kwah' hnäh' be' jee' hnaah- hnäh' Dio mah' lä'ja- hñah- hnäh' koō- he- la' kwa' Dio.

²⁵ Lä'jēē- hi- hnøø' lih' jee' kooy+, mi-lluuy' hñiuy' kih' lä'jē- he- jmee' jwiñh' kiyh' mah' liyh+ koō- coron he- dsa- heē'. Pero jne' mi-lluun' jne' hñaan' mah' leh' jne' koō- coron he- sa- heē' jih'koh'.

²⁶ Lä'ja- jnä' ka-läh', ngoo' ba' jnä' kwan+ be' ha- jee' lihn+ koō- coron. He-ja- sa+ jmeen+ wa' la' cha- la', lä'koō- jaa- hi- te- jah- jwē' né' lle'.

²⁷ Heehn+ hñiin+ wiñ' ba', ni+ miñh- sa+ kwan+ jwē' kih' jmi-ngo' jmee' hih+ kin-. Lä'na- ba' jmeen-, mah' sa+ jän' ta+ koō' ma-la+ ma-kwan' ju'hmēē' kih' jñah'.

10

Sa' wa' jmeen' ko-jøh' kyaah' hi- jmää- jøøh' dio hi- na-laä- kaah' dsa-

¹ Hnoon' wa' lä' dsooh' hoh' hnäh' øøhn', lä'koō- ga-la' kih' dsa- ma- gyuh- jñän'. Ga' lä'jēē- ba' ga-nää' lä' ngoo' jniñ'. Hi+ ga'ngēēy' jee' jmi-ñeeh'.

² Lä'llu' he- ga'ngēē' dsa- he' ko-jøh' kyaah' Moisé jee' ma' hii' jniñ' hi+ ta' jee' jmi-ñeeh-, he-ja- la' lä'koh' he- ga'taayh' ko-jøh' ga-saa- dsa- he' jmiñ- kyaah' Moisé mah' leey' koō- kyaayh'.

³ Ga' lä'jēē- ba' ga'kuh- he'ñiñh- he- ga'cheē' Dio.

⁴ Ga' lä'jēē- ba' ga'hñh' jmiñ- he- ga'cheē' Dio. Sa+ ma' la' wa' he- cha- he- jmi-gwa- he- ga'jmeē' Dio ga'hya- dsoh' mi'kuu'. Hi+ mi'kuu' ja-, sa+ ma' la' wa' he- cha- he- mi'kuu', ma' laä' hñiñ' Cristo hi- ma' jmee- ko-jøh' kyaayh'.

⁵ Pero miñh- go-te' ba' dsa- he' ga'jmeē' he- tiñ- dsē' Dio. He-ja- jwēē' ga' ga'juu' hwa' kii' ja-.

⁶ He- ga-la' lä'ja- kih' dsa- he', he- ja- kwēēh- jne' nuuh' mah' sa+ wa' heē' dsē- jne' jmeen' he- hliñh' lä'koh' ga'jmeē' dsa- he'.

⁷ Ni+ ta' wa' jmään' jøøh' dio hi- na-laä- kaah- dsa-, lä'koh' ga'jmeē' dsa- he'. Lä'koō- jäh' jee' na-sii- juu' kih' Dio: "Ga'taah' lä'jēē- dsa- ga'kuh- ga'hñh', ja-ga' ga'taayh' ga'jmeey' wa' la' cha- la'."

⁸ Ni+ ta' wa' kaah' jne' wa' hi- cha- hi-, lä'koō- ga'jmeē' dsa- he'. Jēēh' kyaah' koō- jmiñ' ba' ga'juu' gyii' hnē- mil dsa- he'.

⁹ Ni+ sa' wa' koo' jne' kyaah' he- jøh- dsē' Dsa-jøøh' jñän-, lä'koō- ga'jmeē' ko-llaä' dsa- he' mah' ga'jngñih' miñh- kiyh'.

¹⁰ Sa+ wa' cha- wa' hää- jne' Dio, lä'koō- ga'cha- ga'hää' dsa- he', mah' ga'jngñih' ángel kiyh'.

11 He- ga-la-lä-ja- kih' dsa- he', he- ja- kwëeh- jne' nuuh', hi- ma-na-sii- jnän' mah' lä-leeh' jne' hi- chaa- na' jee' ga-dsaa' jmi' he- tøhn' la-.

12 Lä-ja-, kih' hi- jmee- huudse- sa- cha- he- kih' jeh' dsëy', hnøø' liiyh- mah' sa- täyh-.

13 Wa' he- cha- he- he- wi' he- jëe' jne', ja- ba- lä-ja- ma-jëe- jñah'. Pero Dio llu' dsëy'. Sa- kway- jwë- ngëe' jne' koo- he- hwëh- ga- he- mo-so- tää- jne'. Wa-ra- ga-të- jee' jëe' jne' he- wii' ja-, kwa- ba- Dio be- ha- lä- jee- lää- jne' hi- lä-ja- kwëeh' dsë- jne'.

14 He-ja- jwëeh- hnäh' øhn' hi- hnaan-. Hää- hnäh' hñaa- cha- miih-. Mo-to- jmee- hnäh' juuh- kih' dio hi- na- laa- kaah- dsa-.

15 Hlëeh- hnäh' lä- koo- dsa- hi- kyuh-. Kyë- da- hnäh' kwaat- ha- lä- ngoo- juu' he- hlëeh- hnäh'.

16 Lä- ma- hih- jne' kyaah' wa- kyaah' he- na- jøø-, kwa- jne' ti-hmaah' kih' Dio, la- kwaat- hih- jne' jma- kih' Cristo ba- ja-, hi- lä-ja- ma-laa- jne' koo- ba- kyaayh'. Hi- lä- ma- kih- jne' he-ñiih- he- ti-llooh- jne', he- jmee- jne' kwaat- jmi- ngo' kih' Cristo ba- ja-, hi- lä-ja- ma-laa- jne' koo- ba- kyaayh' ka- läh'.

17 Ma-ke- jwëe' jne', koo- ba- laa- jne' jee- lä-jëe- jne'. Jëeh-, koo- ba- la- he-ñiih- he- kih- jne'.

18 Jëe- da- hnäh' ha- lä- ga-la-lä- kih' dsa- Israel hi- ga-kuh- jah' hi- ma- dsa- jää- dsa- në- na-hyoo', ga-laa- jne' koo- ba- kyaah' Dio juu' na-hyoo' ja-.

19 He- jwahn- lä- na-, ja- he- jwahn- kyee' jwërte- dio hi- na- laa- kaah- dsa-, ni- ngo- he- lla- dsa- cha-në- dio he', sa- cha- he- la- ni- miih-.

20 Lä-la- ba- jwëeh- hnäh', lä- koo- jmee- hi- sa- ma-heeh- kih' Dio, wa-ra- ga-llyay' miih- he- cha- kiyh' cha-në- dio hi- na- laa- he', he- kwëeyh- hi- sa-llu' ba- ja-, ja- he- kwëeyh- Dio jnän' ja-. Sa- hnoon' jmeeh' hnäh' ko-jøh' kyaah' hi- sa-llu'.

21 Cher-mah' ga-hih' hnäh' he- kwa- Dio, mo-so- le' huh' hnäh' he- kwa- hi- sa-llu'. Cher-mah' ga-taah' hnäh' ga-ku' ga-hih' hnäh' he- lla- Dio në- na-mes-, mo-so- le' kuh'huh' hnäh' në- mes- kih' hi- sa-llu' ka- läh'.

22 ¿Che- ja- he- hnøøh' jne' ha- lä- jee- lä-llih' Dio he- jmee- jne' lä-ja-? ¿Che- cha- ga- be- jnän', lä-ko- ga- kiyh'?

Wa- hnøøh- he- llu' kih' øøh' jne'

23 Ga-lä-jë- ba- na-ngën' jwë- jmeen', pero ja- lä-jë- jmää- ta'. Ga-lä-jë- ba- na-ngën' jwë- jmeen', pero ja- lä-jë- kwa- be- jnän' jee- hnäähn- Dio.

24 Sa- wa- hnøøh- he- llu' jnän' hñaan', wa- hnøøh- he- llu' kih' jñah' ba'.

25 Kuh' ba- hnäh' ga-lä-jë- ngo' he- hñii- dsa- jee- jngëeyh' jah'. Ta- ngii- hnäh' ni- miih- juu' mah' sa- jmeeh' hnäh' cha- miih- huudse-.

26 Jëeh-, kih' ba- Dio la- jmi- gyuh- la-, hi- lä-ja- lä-jë- he- ga- cha- në- kih', kih' bih' la- lä-jë-.

27 Cher-mah' jaa- hi- sa- ma-heeh- kih' Dio ga-tëeyh' hnäh' mah' go-kuh' hnäh' kiyh', hi- gwa- hoh' hnäh' go-nääh' hnäh', ja- go-kuh' ba- hnäh' ga-lä-jë- he- llyay-. Ta- ngii- hnäh' ni- miih- juu' mah' sa- jmeeh' hnäh' cha- miih- huudse-.

28 Pero cher-mah' chaa- hi- ga-jäh': "Ngo' he- ma-lla- dsa- në- na-hyoo' ba- na-", ta- kuh- hnäh' ga- ja-, mah' la- llu' kih' hi- ma-mi- jnää- juu' ja-. Lä-ja- sa- jmeey' jyoh' huudse- he- jmee' jwiih' kiyh'. Jëeh-, kih' ba- Dio la- jmi- gyuh- la- hi- lä-ja- lä-jë- he- ga- cha- në- kih', kih' bih' la- lä-jë-.

29 Jā⁻ he⁻ hlēēhn⁻ kih¹ huu⁻dsē⁻ kyah¹ hnāh¹. He⁻ hlēēhn⁻ kih¹ huu⁻dsē⁻ kih¹ jñāh¹ ba⁻ na⁻, mah¹ sa⁻ jmeey¹ jyoh¹ huu⁻dsē⁻ he⁻ jmee¹ jwih¹ kiyh¹. ¿He⁻ la⁻ ha⁻ dsa⁻ kin⁻ he⁻ na⁻ ngēn¹ jwē¹ jmeen⁻ cher¹ mah¹ ko⁻ ja⁻ la⁻ huu⁻dsē⁻ kiyh¹?

30 Cher¹ mah¹ kwan⁻ ti⁻hmaah¹ kih¹ Dio kih¹ he⁻ kuhn⁻, ¿he⁻ la⁻ hlēēh⁻ dsa⁻ wii⁻ kin⁻ kih¹ he⁻ kuhn⁻ he⁻ ja⁻?

31 Hi⁻ kwee⁻ ba⁻ la⁻ kih¹ lā⁻ jē⁻, cher¹ mah¹ kuh⁻ huh⁻ hnāh¹, o he⁻ ga⁻ jmeeh⁻ hnāh¹, jmee⁻ hnāh¹ lā⁻ jē⁻ lā⁻ koo⁻ lle⁻ kih¹ ba⁻ mah¹ lā⁻ ja⁻ wa⁻ la⁻ juuh⁻ kih¹ Dio jñān⁻.

32 Ta⁻ jmee⁻ hnāh¹ jeh⁻ dsē⁻ dsa⁻ judiu, ni⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁻ judiu, ni⁻ hi⁻ laa⁻ kyaa⁻ Dio ka⁻ lāh⁻.

33 Jmee⁻ hnāh¹ lā⁻ koh⁻ jmee⁻ jnā⁻ ba⁻. Jēēh⁻ jmeen⁻ bi⁻ hnoohn⁻ ha⁻ lā⁻ jee⁻ ti⁻ dsē⁻ dsa⁻ kyaa⁻ h⁻ lā⁻ jē⁻ he⁻ jmeen⁻. Sa⁻ hnoohn⁻ he⁻ llu⁻ ki⁻ hfiin⁻, hnoohn⁻ he⁻ llu⁻ kih¹ ga⁻ lā⁻ jē⁻ ba⁻ mah¹ lā⁻ ay⁻.

11

Juu¹ kih¹ dsa⁻ hi⁻ jlē⁻ ka⁻ lle⁻

1 Jmee⁻ hnāh¹ lā⁻ koo⁻ jmee⁻ jnā⁻, jēēh⁻ jnā⁻ jmeen⁻ lā⁻ koo⁻ ga⁻ jmee⁻ Cristo.

2 Chaan⁻ llu⁻ cha⁻ miih⁻ lā⁻ koo⁻ tāāh⁻ hnāh¹ øøhn⁻, jēēh⁻, ga⁻ lā⁻ jē⁻ jiih⁻ ba⁻ dsa⁻ lā⁻ dsooh⁻ hoh⁻ jnā⁻, hi⁻ chooh⁻ ba⁻ hnāh¹ koo⁻ hweh⁻ juu⁻ he⁻ ma⁻ hlēēhn⁻ hnāh¹.

3 Hnoon⁻ lā⁻ ngēēh⁻ hnāh¹, Cristo laa⁻ to⁻ nē⁻ kih¹ lā⁻ jēē⁻ dsa⁻ ñuu⁻, hi⁻ lā⁻ ja⁻ laa⁻ dsa⁻ ñuu⁻ kih¹ dsa⁻ mē⁻, lā⁻ ja⁻ laa⁻ Dio kih¹ Cristo ka⁻ lāh⁻.

4 La⁻ o⁻ hih⁻ kih¹ dsa⁻ ñuu⁻ cher¹ mah¹ jlēy⁻ ka⁻ lley⁻ wa⁻ ra⁻ ga⁻ tē⁻ jee⁻ ngiiy⁻ kiyh¹ kih¹ Dio o⁻ wa⁻ ra⁻ ga⁻ ngēēy⁻ juu⁻ kih¹ Dio cha⁻ nē⁻ dsa⁻.

5 Lā⁻ ja⁻ ka⁻ lāh⁻ la⁻ o⁻ hih⁻ kih¹ dsa⁻ mē⁻ cher¹ mah¹ sa⁻ na⁻ jlē⁻ ka⁻ lley⁻ wa⁻ ra⁻ ga⁻ tē⁻ jee⁻ ngiiy⁻ kiyh¹ kih¹ Dio o⁻ wa⁻ ra⁻ ga⁻ ngēēy⁻ juu⁻ kih¹ Dio cha⁻ nē⁻ dsa⁻. Heh⁻ lā⁻ ja⁻, la⁻ lā⁻ koo⁻ he⁻ na⁻ ti⁻ kwah⁻ lley⁻.

6 Cher¹ mah¹ jaa⁻ dsa⁻ mē⁻ sa⁻ jlē⁻ lle⁻, llu⁻ ga⁻ wa⁻ tiiy⁻ lley⁻ go⁻ te⁻. Pero cher¹ mah¹ laay⁻ la⁻ o⁻ hih⁻ kiyh¹ he⁻ tiiy⁻ lley⁻ o⁻ he⁻ jmeey⁻ kwah⁻, he⁻ ja⁻ wa⁻ jlēy⁻ ba⁻.

7 Sa⁻ sooh⁻ kih¹ dsa⁻ ñuu⁻ jlēy⁻ lley⁻, jēēh⁻ laay⁻ heeh⁻ kih¹ Dio, mah¹ mi⁻ jnāāy⁻ ha⁻ lā⁻ koo⁻ jøøh⁻ laa⁻ Dio. Pero dsa⁻ mē⁻ mi⁻ jnāā⁻ ha⁻ lā⁻ koo⁻ jøøh⁻ laa⁻ dsa⁻ ñuu⁻.

8 Dsa⁻ ñuu⁻ sa⁻ ya⁻ hēē⁻ kih¹ dsa⁻ mē⁻, dsa⁻ mē⁻ ba⁻ ya⁻ hēē⁻ kih¹ dsa⁻ ñuu⁻.

9 Lā⁻ ja⁻ ka⁻ lāh⁻, sa⁻ ga⁻ jmāā⁻ Dio dsa⁻ ñuu⁻ mah¹ le⁻ llu⁻ kih¹ dsa⁻ mē⁻, ga⁻ jmāāy⁻ dsa⁻ mē⁻ mah¹ le⁻ llu⁻ kih¹ dsa⁻ ñuu⁻ ba⁻.

10 Kih¹ he⁻ ja⁻, hi⁻ kwaat⁻ kih¹ ángele ka⁻ lāh⁻, jmee⁻ bi⁻ jlē⁻ dsa⁻ mē⁻ lle⁻ mah¹ jmee⁻ lii⁻ chaa⁻ hi⁻ kye⁻ nē⁻ kiyh¹.

11 Pero he⁻ tøøh⁻ jne⁻ kyaa⁻ Dsa⁻ jøøh⁻ jñān⁻, ja⁻ ma⁻ la⁻ dsa⁻ ñuu⁻ laa⁻ kwaat⁻, ja⁻ ba⁻ lā⁻ ja⁻ laa⁻ kwaat⁻ dsa⁻ mē⁻ ka⁻ lāh⁻.

12 Jēēh⁻, lā⁻ koh⁻ ya⁻ hēē⁻ dsa⁻ mē⁻ kih¹ dsa⁻ ñuu⁻, ja⁻ ba⁻ lā⁻ ja⁻ kih¹ dsa⁻ mē⁻ dsa⁻ lā⁻ chaa⁻ dsa⁻ ñuu⁻. Lā⁻ uu⁻ ba⁻ hwēē⁻ kih¹ Dio.

13 Kye⁻ da⁻ hnāh¹ kwaat⁻ hñaa⁻ hnāh¹, ¿che⁻ sa⁻ laah⁻ hnāh¹ sa⁻ jnā⁻ llu⁻ wa⁻ ra⁻ ga⁻ ngii⁻ jaa⁻ dsa⁻ mē⁻ kih¹, kih¹ Dio ma⁻ sa⁻ na⁻ jlē⁻ lley⁻?

14 Lā⁻ koo⁻ jmee⁻ jne⁻ he⁻ tøøhn⁻ jmi⁻ gyuu⁻ la⁻ lā⁻ koo⁻ la⁻ kih¹ dsa⁻ ñuu⁻, mi⁻ jnāā⁻ he⁻ la⁻ o⁻ hih⁻ kiyh¹ he⁻ kway⁻ jwē⁻ kwaā⁻ jñu⁻ lley⁻.

15 Pero kih' dsa-më', kah' ba' la'. Jnä' llu' kiyh' he- kway' jwë' dsa-kwaa' jñu- lley'. Jëeh', dsa-më', ga-hyoyh' jñu- lley kyoo- mah' jle' lley lla- he- ma' jlyë' kyaah' hmiih'.

16 Cher'mah' chaa- hi- hnø' t'choo' juu' kih' juu' he- hlëehn' la-, hnø' lä-ney- ha- lä- la' kyaa' jnääh'. Jëeh' koq- nëe' ba' he- tëë' jnääh' jmee' jnääh' hi- lä-ja- lä-kaa- gwah' kih' Dio.

Mi'kwayh' ma-nuu' kih' Dsa jøøh' jnän'

17 Pero ta- jyoh' ko-taa-, sa- chaa- llu' lä-koq- jmeeh- hnäh'. Jëeh', jee' dsa-ñeeh- hnäh', cha-ga'miih- he- hliih' jmeeh- hnäh' lla- he- ma' jmeeh' hnäh' he- llu'.

18 To-në' he- ja-, ma-nuun' kyah' hnäh' he- sa- hii' koq- ba' juu' kyah' hnäh' jee' dsa-ñeeh- hnäh'. Hi- jee' llah' laan- dsoo' ba'.

19 Jëeh', go- laan- jmää' kyah' hnäh' he- tääh' hnäh' lä-ja- mah' lä-lee- hij- na- hi- hnaah' Dio hi- lä-lee- hij- na- hi- sa- hnaah' Dio.

20 Cher'mah' lä-ja- tääh' hnäh', jee' dsa-ñeeh- hnäh', ja- ma-nuu' kih' Dsa-jøøh' jnän' ja- kuh- hnäh'.

21 Jëeh', wa-ra- ga-të' hor- kuh' hnäh', lä-ja- lä-ja- hnäh' dsa-lä-jää' kuh-huh' hnäh' he- go-kye- hnäh'. Hñaah' ba' hnäh' kuh-huh' lä-jih' dsa-lä-hee' hnäh' mah' ko-lla- jäy' kyaah' kyoo'.

22 ¿Che' sa- cha- cha'neh- kyah' hnäh' jee' go-taa' hnäh' kuh-huh' hnäh'? ¿He- la' mi-kwah' hnäh' hi- laa' kyaa' Dio, mah' lleh- hnäh' o-hih- kih' hi- sa- kye- ni- miih- he- kuh-hih'? ¿Hee- ba' na- jwëëhn- hnäh'? ¿Che' jwëëhn- hnäh' jmeeh- ba' hnäh' llu'? Ni- miih- sa- jwëëhn- hnäh' lä-ja-.

23 Jëeh', kih' Dsa-jøøh' jnän' ga-hyohn' juu' la-, ja- ba' he- ma- hlëëhn- hnäh' jää'. Hwë' he- ga-ngëëy' Dsa-jøøh' jnän' ja-, ga-kay' he-niih'.

24 Mah' ga-kway' t'hmaah' kih' Dio. Ma-ngëë' he- ja-, ga-llaay' he-niih' ja- mah' ga-jäyh': "Hee- la-, kuh' hnäh'. He- la- na- jmi-ngo' kin-. Ta-la- kyah' hnäh' kwaan- hñiin- juun'. Ja- jmeeh- hnäh' lä-la- mah' lä-dsooh- hoh' hnäh' kin'."

25 Ja-ba' lä-ja- ga-jmeey' kyaah' wa'kyaah', ma-ngëë' ma-kuyh- ma-nuu'. Ga-jäyh': "Wa'kyaah' la- la' hmooh' hmëë' he- jmeen' kyaah' jma- kin-. Ja- jmeeh- hnäh' lä-la-, ga-lä-jë- jih' ma' huh' hnäh', mah' lä-dsooh- hoh' hnäh' kin'."

26 Lä-ja-, lä-jë- jih' ma' kuh- hnäh' he-niih' la-, hi- ma' huh' hnäh' he- haa' neh- wa'kyaah' la-, he- jmeeh- hnäh' juu' he- ga-juu' Dsa-jøøh' jnän' ba' na-, lä- ma-ngoo' ja-ba' lä-jih' jäyh' ka-läh'.

27 He-ja-, cher'mah' hi- ga-kuh- he-niih', hi- ga-hiyh' he- haa' neh- wa'kyaah' kih' Dsa-jøøh' jnän', hi- lä- ma-ngoo' bih' jmeey- he- hliih', ma-na-bäayh' dsoo', kih' he- mi-kwayh' jmi-ngo' kyaah' jma- kih' Dsa-jøøh' jnän'.

28 Lä-ja- lä-ja- hnäh' hnø' kah' da' hnäh' kwaat- che' sa- hñii- hu-dsë- kyah' hnäh', jää' ja-ga' kuh' hnäh' he-niih' hi- huh' hnäh' he- haa' neh- wa'kyaah'.

29 Jëeh', cher'mah' jmee- gyih' he- hliih' mah' kuyh- he-niih' hi- hiyh- he- haa' neh- wa'kyaah' ja-, he- ngüy- he- jä- he- hliih' në' kiyh' ba' ja-. Jëeh' sa- tooyh- ta- jmi-ngo' kih' Dsa-jøøh' jnän'.

30 Kih' he- ja-, chaa- jwëë' jee' kyah' hnäh' hi- dsaah', jwëë' hi- mo-so- cha- be' kih', lä-jih' chaa- ko-lla- hi- ga-juu'.

31 Pero cher'mah' ga'kye' jne' kwaat' he' hñi' huu'dsē' jnān, jāā' ja' ga' kih'hñn', mo'so' cha' he' kih'lla' Dio ta' jnān'.

32 Hi' cher'mah' ga'llay' ta' jnān, Dio ba' he' hi' heeh' jne' wi', mah' sa' dsa'nōon' cha'je' ko'jōh' kyaah' hi' sa' ma' heeh' juu' kiyh'.

33 He'ja' øøhn', wa'ra' ga'taah' hnāh' kuh', ja' jāāh' hnāh' dsa'kyaah' hnāh'.

34 Hi' cher'mah' chaa' jaa' hi' kyoh', wa'lla'kuyh' cha'neh' kiyh', mah' sa' jā' he' wi' nē' kiyh', wa'ra' ga'jmeey' wa'la'cha' la'jee' dsa'neeh' hnāh'. Cher'mah' cha' ga'jyoh' juu', he' ja' m'een' wa'ra' ga'lloon' na'jēēn' hnāh'.

12

Lā'jē' he' ga'hñah' jne' kih' Jmī'lle' kih' Dio

1 Hnoon' lā'ngēēh' hnāh' miih' øøhn', ha' lā' la' he' ma'hñah' jne' kih' Jmī'lle' kih' Dio.

2 Nēh' ba' hnāh' ha' lā' ma' jmeeh' hnāh', jāā' sa' ga' ma'heeh' hnāh' kih' Dio. Ma' ga'nāā' hnāh' ta' la' ta' jnō', ga'kah' hnāh' jwē' jee' ma'hnaah' hnāh' dio kaa' hi' na'laa' kaa' dsa'.

3 He'ja' hnoon' lā'ngēēh' hnāh' ni' jaa' hi' hlēēh' lā' gwa' kih' Jmī'lle' kih' Dio sa' jwāy' dso'jwū' nē' kih' Jesús. Lā'ja' ka'lāh' sa' jāyh' jøøh' Jesús, cher'mah' sa' kyaayh' Jmī'lle' Na'jngii'.

4 Kah' ba' la' he' ma'hñah' jne' lā'jaa' lā'jaa' jne' kih' Dio, pero jaa' ba' Jmī'lle' Na'jngii' hi' kwa' lā'jē' he' ja'.

5 Kah' ba' la' ta' he' jmee' jne' lā'jaa' lā'jaa' jne' jee' hnāāh' jne' Dio, pero jaa' ba' hi' laa' Dsa'jøøh' jnān'.

6 Kah' ba' la' be' he' ma'tēē' jne' lā'jaa' lā'jaa' jne', pero jaa' ba' Dio hi' jmee' lā'jē' kih' ga'lā'jēē' jne'.

7 Lā'jaa' lā'jaa' jne' ma'hñah' jne' he' ga'kwa' Jmī'lle' Na'jngii' mah' lā'ja' jā' llu' kih' lā'jēē'.

8 Jaa' ga'hyoh' miih' huu'dsē' llu' he' ga'kwa' Jmī'lle'. Jñah' ga'hyoh' he' jmee' kyuyh' cha'ga'miih', he' ga'kwa' ja'ba' Jmī'lle' Na'jngii'.

9 Jñah' ka'lāh' ga'hyoh' kih' ja'ba' Jmī'lle' ha' lā' jee' lā'dsoo' dsēy' cha'ga'miih'. Hi' jñah' ga'hyoh' ha' lā' jee' mi'hlāāy' hi' dsaah' kyaah' be' kih' ja'ba' Jmī'lle' Na'jngii'.

10 Jñah' ga'hyoh' ha' lā' jmeey' he' juh' gaa'. Jñah' ga'hyoh' juu' he' ngēēy' kih' dsa'. Jñah' ga'hyoh' mah' kay' kwaat' che' la' kih' Jmī'lle' Na'jngii' he' hlēēh' dsa' o che' la' kih' jmi'lle' hñih'. Jñah' ga'hyoh' hlēēyh' jyoh' juu'. Jñah' ka'lāh', ga'hyoh' be' mah' jiiy' juu' he' hlēēh' dsa' kyaayh'.

11 Pero jaa' ba' Jmī'lle' hi' jmee' lā'jē' he' ja'. Hi' lā'koō' hyoh' dsēy' ba' ti'llooyh' kih' lā'jaa' lā'jaa'.

Jee' lā'jēē' hi' laa' kyaq' Dio laay' lā'koō' jaa' ba'

12 Koō' ba' la' jmi'ngo' jnān, hi' cha' cha'miih' nēē' he' na'ku' na'chah'. Ma'ke' cha'miih' nēē' he' na'ku' na'chah', ma'ra' he' la'ba'koō' jmi'ngo' jee' lā'jē'. Ja'ba' lā'ja' Cristo ka'lāh' kyaah' jne'.

13 Jēēh', kyaah' jaa' ba' Jmī'lle' ga'lēē' jne' koō' ba' kyaayh', lā'llu' he' ma'na'saa' jne' jmi' kyaah' Jmī'lle' Na'jngii' kih' Dio. Lā'ja' kih' hi' laa' judiu o hi' sa' laa' judiu, hi' lā'ja' ka'lāh' kih' hi' na'hñēē' jmee' ta' kih'

dsa° o cher'mah' sa° na-hnëëy'. Ga°lä°jëë° ba° jne' ma-heeh' jne' kih' jaa° ba° jmi°lle°.

14 Heh' jmi°ngo° jnän', sa° la° koo° ba° jee' lä°jë°, cha°miih° jee' na°ku° na°chah°.

15 Cher'mah' ma°tiin' ga°jääh': "Sa° laan° ma°gooh°, he°ja° sa° na°jnään° kih' jmi°ngo° kyah'", pero ma°ke° ma°jääh° lä°ja°, ma°ra° he° na°jnää° ba° kih' jmi°ngo° jnän'.

16 Hi° cher'mah' lo°gwan° ga°jääh': "Sa° laan° mi°neh°, he°ja° sa° na°jnään° kih' jmi°ngo° kyah'", pero ma°ke° ma°jääh° lä°ja°, ma°ra° he° na°jnää° ba° kih' jmi°ngo° jnän'.

17 Cher'mah' lä°kaa° jmi°ngo° jnän', la° koo° mi° mi°né° juuh°, ¿hee° kyaah° ja° nuu° jne°? Hi° cher'mah' lä°kaa° jmi°ngo° jnän', la° koo° to°gwa° juuh°, ¿hee° kyaah° ja° he° taah° jne° jmehe°?

18 Pero Dio ga°jmee° na°ku° na°chah° jmi°ngo° jnän', lä°koo° lla° dsëy°.

19 Cher'mah' koo° nëë' ba° la° lä°kaa° jmi°ngo° jnän', mo°so° la° lä°koo° jmi°ngo° he° kye° jne°.

20 Pero ja° lä°ja° la° jmi°ngo° jnän'. Na°ku° na°chah° cha°miih° nëë', hi° jee' lä°jë° koo° ba° la°.

21 Sa° le° jääh° mi°nën° siih° ma°goon°: "Sa° jmeë° bii° hne° kin°." Ni° sa° le° jääh° ka°llen° siih° ma°tiin°: "Sa° jmeë° bii° hne° kin°."

22 Pero sa° la° lä°ja°. He° cha° kih' jmi°ngo° jnän', he° jmeë° jne° kwaat° sa° beë° ni° miih°, he° ja° jmää° jnän° cha°ga°miih°.

23 Hi° he° cha° kih' jmi°ngo° jnän° he° jmeë° jne° kwaat° sa° jnä°llu°, he° ja° hoo° jne° cha°ga°miih°. Hi° he° sa° sooh° jëë° dsa°, jlë° jne° llu°.

24 Pero he° jnä°llu° në° jnän°, sa° jmeë° bii° jlë° jne°. Ga°jmeë° Dio jmi°ngo° jnän° mah° hoo°n° cha°ga°miih° lä°jë° he° sa° beë°.

25 Heh' lä°ja°, jmi°ngo° jnän° sa° jmeë° ma° kih°kih°. Lä°jë° nëë' ba° hnäy° dsa°kyaayh°.

26 Cher'mah' jii° kih° koo° nëë', lä°ja° ga°lä°jë° ba° jii° kih°. Hi° cher'mah' ga°la°llu° kih° koo° nëë', lä°ja° la°llu° kih° ga°lä°jë° ba°.

27 Lä°ja° jne° ka°läh°, laa° jne° lä°koo° jmi°ngo° kih° Cristo. Lä°jaa° lä°jaa° jne° na°ku° na°chah° jne° kyaayh°.

28 Jee° kih° hi° laa° gwah°, Dio ga°hñaa° to°në° hi° laa° apóstole, ja°ga° ga°hñaa° hi° ngëë° juu° kiyh°, hi° ga°hñaa° ta°jwoh°, kyaah° hi° jmeë° he° juh° gaa°, kyaah° hi° mi°hlää° dsa°, kyaah° hi° jmeë° be° kih° dsa°, kyaah° hi° kye° në° kih° dsa°kyaah°, hi° kyaah° hi° lih° hlëeh° jyoh° juu°.

29 ¿Che° lä°jëë° laa° apóstole? ¿Che° ga°lä°jëë° laa° hi° ngëë° juu° kih° Dio? ¿Che° ga°lä°jëë° laa° ta°jwoh°? ¿Che° ga°lä°jëë° jmeë° he° juh° gaa°?

30 ¿Che° ga°lä°jëë° ma°hyoh° be° mah° mi°hlää° dsa°dsaah°? ¿Che° ga°lä°jëë° lih° hlëeh° jyoh° juu°? ¿Che° ga°lä°jëë° lih° jii° juu° he° hlëeh° dsa°kyaayh°?

31 Wa° hee° hoh° hnäh° kih° ta° he° la° kwa° jmi°lle° Na°jngü° he° llu° ga° miih°.

Pero ta° jyoh° ko°taa°, hlëëhn° hnäh° ha° lä° jee° jnääh° hnäh° he° jmää° cha°ga°miih° kyah° hnäh°.

13

He hnää jne' dsa kyaahn', he ja ba kye'e'

¹ Cher mah' ga hlëehn' kyaah' wa' he cha' he juu' he hlëeh' dsa-, hi kyaah' juu' he hlëeh' ángele ka-läh', hi cher mah' sa hnaan' dsa kyaahn', laan' lä koo- ñe' he koo- hij' ta jmah'. Laan' lä koo- jw' ñe' kih' tē-.

² Cher mah' ga hyohn' cha miih- juu' kih' Dio he ngëen' kih' dsa-, hi cher mah' ga lä ngëen' lä jē- juu' he na hmää, cher mah' kyuuh- ba jnä' lä jē-, hi cher mah' ga jmeen' dsoo' dsen' cha miih- lä jih' mi'siin' hoo' moh', pero cher mah' sa hnaan' dsa kyaahn', ni miih- sa cha' he laan'.

³ Cher mah' ga ti' ga lloohn' ga lä jē- he cha- kin' mah' äahn' dsa- tä ñee', hi cher mah' ga kwaan' hñiin' kaan-, pero cher mah' sa hnaan' dsa kyaahn', ni miih- sa jmäa' kin' lä jē- he ja-.

⁴ He hnää jne' dsa-, he jöh- dsen' ba ja-, hi llu' dsē- jne' ka-läh'. He hnää jne' dsa-, ja' he wii' dsē- jne' kyaah' dsa-. He hnää jne' dsa-, ja' he jmäa' jne' hñaan' kaah', ni he jmeen' kye'e' jne' cha ga miih-.

⁵ He hnää jne' dsa-, ja' he jmeen' he sa lle' kih' jmeen', ja' he hnøhn' ma la' he llu' jnä' hñaan', ja' he lä lle'e' jne' na koh', ja' he tøh- jne' dsen' kyaah' dsa-.

⁶ Ja' he tih- dsē- jne' he hñih', he tih' dsē- jne' ju' dsoo' jmah' ba'.

⁷ He hnää jne' Dio, he lä be' dsē- jne' kih' lä jē-, hi lä ma' dsoo' ja' ba' dsē- jne' kih', hi ngoo' ba' he kye' jne' o-jöh' dsē-, hi he kwëeh' dsē- jne' ka-läh'.

⁸ He hnää jne' dsa kyaahn' sa llaa' jih' koh'. Pero lloo' koo- jmi' mo so' jmee' bii' mi jnäa' Dio juu' kih', lä ja- ka-läh' mo so' jmee' bii' hyoh' dsa hlëeh' jyoh' juu', hi mo so' jmee' bii' hyoyh' he jmeey' kyuuyh' cha ga miih-.

⁹ Pero jmi' he tøhn' la-, sa ga ma lä kyuuh- jne' na hñaa' lä jē- juu' na-, hi lä ja- ka-läh' lä jē- hi ngëe- juu' kih' dsa-, sa hlëeyh' na hñaa' lä jē-.

¹⁰ Pero wa' ra- ga lloo' jmi' jmee' Dio ma na hñaa' go te- lä jē-, ma ja- mo so' jmee' bii' he ga lä kyuuh- jne' miih' jmi' gyuu' la-, llaa' go te- ba ja-.

¹¹ Lä koo- ma laan' chih-, ga hlëehn' lä koo- jaa- chih-, ga jmeen' hu' dsē- lä koo- jaa- chih-, hi ga kan' kwaat' lä koo- jaa- chih-. Pero ma ga lä jøhn', mo so' ga jmeen' lä jē- he ma jmeen' lä koo- ma mahn'.

¹² Jmi' na, sa ma lä ngëe' jne' na hñaa' lä jē-, la jnä' lä koo- he jē- jne' kyaah' hu- he sa jē- ba'. Pero wa' ra- ga lloo' jmi' ja-, ja ga tē' jne' jēen' jē- go te-. Na kyuuhn' miih' ba'. Pero wa' ra- ga lloo' jmi' ja-, ja ga lä kyuuhn' lä jē-, ja ba' lä koo- kyuu' Dio jnä'.

¹³ Hñe- nēe' ba' he sa llaa': he ma' dsoo' dsē- jne', he cha- o-jöh' dsē- jnä', hi he hnää jne' dsa kyaahn'. Kih' jee' lä jē- he la-, kye'e' ga he hnää jne' dsa kyaahn'.

14

Ha lä la' kih' hi hlëeh' jyoh' juu'

¹ He ja- go näa' ba hnäh' ta cha' nē' he hnaah' hnäh' øh' hnäh'. Hi lä ja- wa' he'e' hoh' hnäh' kih' ta' he la' kwa' jmi' lle' Na jngii'. Hi kih' jee' lä jē- ta' na-, wa' he'e' hoh' hnäh' kih' he ngëeh' hnäh' juu' kih' Dio.

2 Jëeh', jaā hī hlëeh' jyoh' juu', jā hē hlëeyh' kyaah' dsā jā, hē hlëeyh' kyaah' Dio ba' jā. Hī ma'kē hlëeyh' juu' kaah' hē kwa' Jmīlle' Nājngii', nī jaā sā ngëe' juu' kiyh'.

3 Pero jaā hī ngëe' juu' lǟ koō gā hyoyh' kih' Dio, hī hē ba' hlëeh' juu' hē jmeey' dsā nää' dsā tā cha'në', kway' be' kih' dsā, hī jmeey' dsā nòh' dsë' dsā.

4 Jaā hī hlëeh' juu' hē sā ngëe' jne', hē kway' be' kih' hñiiy' ba' jā. Pero jaā hī ngëe' juu' lǟ koō gā hyoyh' kih' Dio, kway' be' kih' lǟ jëē hī laa' kyaa' Dio.

5 Hnoon' wa'rā jäh' kih' lǟ jëē ba' hnäh' hlëeh' hnäh' jyoh' juu'. Pero cha'ga'miuh' hnoon' wa'rā jäh' kih' ga' hñah' hnäh' ta' hē ngëeh' hnäh' juu' kih' Dio. Jëeh', llu' ga' hē jā, lǟ koh' ga' hē hlëeh' hnäh' jyoh' juu'. Hī ma'rā hē jmää' ba' hē hlëeh' hnäh' jyoh' juu' wa'rā jäh' kih' chaā hī jii' juu' jā mah' kwa' be' kih' hī laa' kyaa' Dio.

6 Jëe' da' hnäh' øøhn'. Cher'mah' ngoon' na'hlëehn' hnäh' kyaah' jyoh' juu' hē ma'hyohn' kih' Dio, sā jmää' hē jā kyaah' hnäh'. Llu' ga' hē hlëehn' hnäh' hē ga'mi'jnää' Dio kin' ba', hī hlëehn' hnäh' hē ma'kyuuh' jne', hī hlëehn' juu' lǟ koō gā hyohn' kih' Dio, hī kyaah' nuuh' hē ma'mi'tëe' jne'.

7 Lǟ jā la' kih' lǟ jëē hē sā na'jiih'. Wa'rā ga' hii' luu' hma'tā, wa'rā ga' hii' tu', cher'mah' sā ga' hii' kwee', sā chaā hī ñe' hee' su' jā hii'.

8 Hī cher'mah' sā ga' hii' kwee' luu' hoo', nī jaā hløø' sā mi'lluu' hñii' mah' dsā nääy' jee' hñii'.

9 Lǟ jā la' kyaah' hnäh' ka'läh'. Cher'mah' sā jëē juu' hē hlëeh' hnäh', çhā lǟ jā lǟ ngëe' dsā juu' hē hlëeh' hnäh'? Koō taah' miih' ba' jā hē hlëeh' hnäh'.

10 Joh' juu' sā hlëeh' dsā lǟ kaā lǟ juh' jmi' gyuu', hī lǟ koō lǟ koō jwī ngëe' bih' juu' kiyh'.

11 Hē jā cher'mah' sā ngëen' juu' hē hlëeh' dsā, laan' lǟ koō jaā hī chaā u' ba' kiyh'. Hī lǟ jā laa' hī he' ki' jnä' ka'läh'.

12 Lǟ jā jmee' hnäh' ka'läh'. Na' hē ma'he'e' hoh' hnäh' kih' ta' hē la' kwa' Jmīlle' Nājngii', hē jā cha'ga'miuh' wa' tih' hoh' hnäh' hē la' kwa' Jmīlle' Nājngii' hē jmee' dsā kwā lǟ hii' nē hī laa' kyaa' Dio.

13 Kih' hē jā, jaā hī ma'hyoh' hlëeh' jyoh' juu', wa' ngiiy' kiyh' kih' Dio mah' kway' be' hā lǟ jee' jiiy' juu' jā kyaah' dsā kyaayh'.

14 Jëeh', cher'mah' ga' ngiin' kin' kyaah' juu' hē sā ngëen', hē ngiin' kyaah' jmīlle' kin' ba' jā. Pero juu' jā, sā ngëen' hē hnøø' jäh'.

15 Hē jā, çhā lǟ jmeen'? Ngii' ba' jnä' kyaah' jmīlle' kin', hī lǟ jā ka'läh' kyaah' juu' hē ngëen' ba'. Hī hñän' kyaah' jmīlle' kin', hī lǟ jā ka'läh' hñän' kyaah' juu' hē ngëen'.

16 Jëeh', cher'mah' ga' häh' kyaah' jmīlle' jmah' jee' kwah' ti'hmaah' kih' Dio, hā lǟ jā jäh' hī tääh' nuu': "Wa' la' lǟ jā", cher'mah' sā ma'lǟ ngëey' hee' jā hē ma'hlëeh'.

17 Ma'kē jnaah' ma'kwah' ti'hmaah', pero kih' hī tääh' nuu', sā tēey' be' kyaah' juu' jā.

18 Kwan' ti'hmaah' kih' Dio kih' hē ma'hyohn' hlëehn' cha'ga'miuh' jyoh' juu' lǟ koh' ga' hnäh'.

19 Pero ga' ma' chehn' jee' dsa' ñee' øøh' jne', llu' ga' laan' he' hlëehn' hña' mi' juu' he' lä' ngëe' dsa' wa' ra' ga' tē' jee' hlëeh' jnih', lä' koh' ga' he' hlëehn' gya' mil mi' juu' he' sa' kyah' dsa'.

20 Øøhn', ta' jmee' hnäh' huu' dsē' lä' koo' jaa' chih' hi' sa' ngëe'. Llu' ba' cher' mah' laah' hnäh' lä' koo' jaa' chih' hi' sa' jmee' he' hlih'. Pero hnøø' jmeeh' hnäh' huu' dsē' lä' koo' jaa' dsa' ma' jøøh' ba'.

21 Lä' la' na' sii' nē' ley:

Kyaah' jyoh' juu' hlëeh' dsa' la'.

Kyaah' juu' he' hlëeh' dsa' chaa' hu' ba' hlëeh' jnih'.

Pero ni' lä' ja', sa' nuuy' kin', ga' jäh' Dio.

22 Lä' ja', hi' ma' hyoh' hlëeh' jyoh' juu', la' koo' he' juh' gaa' kih' hi' sa' ga' ma' heeh' kih' Dio. Sa' la' kih' hi' ma' heeh' kih' Dio. Pero ta' jyoh' ko' taa', jaa' hi' ngëe' juu' he' ga' hyoyh' kih' Dio, hlëeyh' hi' ma' heeh' kih' Dio ba'. Sa' la' kih' hi' sa' ma' heeh' kih' Dio.

23 He' ja' sa' llu' cher' mah' lä' jēe' hnäh' hlëeh' hnäh' jyoh' juu' he' sa' ngëe' jne' jee' dsa' ñee' hnäh'. Jëeh', cher' mah' ga' lloo' jaa' hi' hmëe' o' jaa' hi' sa' ga' ma' dsoo' dsē' kih' Dio, ma' ja' jäh', he' ngaah' ba' hnäh' na'.

24 Pero cher' mah' lä' jēe' hnäh' ngëeh' hnäh' juu' he' ga' hñah' hnäh' kih' Dio hi' cher' mah' ga' lloo' jaa' hi' hmëe' o' jaa' hi' sa' ga' ma' heeh' kih' Dio jee' tääh' hnäh', kyaah' juu' he' ngëeh' hnäh' ja' jmee' lä' ngëey' he' ma' hlääyh', hi' lä' liiyh' lä' jē' he' jmeey'.

25 Hi' lä' jnä' lä' jē' he' na' hmää' neh' tuh' dsēy'. Ja' ga' na' juuyh' jnëy' mah' hnaayh' Dio, jäh': "Ma' ra' ju' dsoo', cheh' ba' Dio jee' kyah' hnäh'."

Hnøø' dsa' toohn' lä' koo' lle' kih' lä' ma' dsa' ñee' jne'

26 Øøhn', he' koo' juu' lle' jne' kih' jee' lä' jē' he' ma' jwëeh' hnäh'. Jee' dsa' ñeeh' hnäh', chaa' hi' hä', chaa' hi' mi' tēe', chaa' hi' hlëeh' ga' jyoh' juu', chaa' hi' ma' mi' jnäa' Dio miih' kih', chaa' hi' lih' jii' juu' he' sa' ngëe' jne'. He' ja' jmee' hnäh' lä' jē' he' na' mah' lä' cha' cha' ga' miih' be' kyah' hnäh'.

27 Wa' ra' ga' hlëeh' hnäh' jyoh' juu', wa' hlëeh' uu' uu' ba', pero ma' jaa' ba'. Hi' ma' ra' he' hnää' jaa' hi' lih' jii' juu' ja'.

28 Cher' mah' sa' chaa' hi' lih' jii' juu' ja', sa' wa' hlëeyh' hi' tääh' neh' gwah'. Wa' hlëeyh' jee' nuuy' hñiiy' ba', hi' wa' hlëeyh' kyaah' Dio.

29 Lä' ja' ka' läh' kih' hi' ngëe' juu' he' ga' hyoyh' kih' Dio. Wa' hlëeh' uu' uu' ba', mah' jee' lä' jēe' wa' kyey' kwaat' ha' lä' dsoo' juu' ja'.

30 Cher' mah' ga' mi' jnäa' Dio miih' kih' jaa' hi' gya' nuu', wa' jøøy' lä' jiih' llaa' hlëeh' hi' ma' løø' to' nē' he'.

31 Jëeh', lä' jēe' ba' hnäh' cha' jwē' kyah' hnäh' ngëeh' hnäh' juu' he' ma' hñah' hnäh' kih' Dio. Pero ma' jaa' ba' hnäh' ngëeh' hnäh' juu' ja', mah' lä' ja' lä' tēe' lä' jēe', hi' hyoyh' cha' ga' miih' be'.

32 Jmi' lle' kih' hi' ngëe' juu' nuuh' bih', sa' hlëeyh' ta' ko' jiih' hlëeh' jñah' øøyh'.

33 Jëeh' Dio, sa' laay' Dio hi' koo' jmee' tääh' miih'. He' jmeey' hii' ti' jnän' ba'.

Lä' koo' jmee' lä' jē' gwah' jee' dsa' ñee' lä' jēe' hi' laa' kyaa' Dio,

34 lä' jēe' dsa' mē' sa' wa' tooyh' miih' jee' täayh' neh' gwah'. Jëeh', sa' cha' jwē' kiyh' hlëeyh'. Hnøø' nuuyh' kih' dsa' nuuh' ba', lä' koo' jäh' nē' ley.

35 Cher'mah' he- hnøøy' lä'tëëy-, wa' ngüy' juu' kih' dsa-ñuuh- kyaay' wa'ra- ga'lla-näay' cha'neh- kiyh'. Jëeh', sa- sooh- kih' dsa-më' hlëëyh' neh- gwah'.

36 Ja- ma'la- jee' kyah' hnäh' ga-lä-cha- juu' kih' Dio. Ni- sa-la- ma'la- kyah' hnäh' ka-läh'.

37 Cher'mah' chaa- hì- jmee- huudsë- laay' jaa- hì- ngëë- juu', o cha- ga' jyoh' he- ga'hyoyh' kih' Jmi- lle' Na-jngii', hì- he' tah- dsëy' la' mada- kih' Dio lä-jë- he- ma-siin' la-.

38 Kih' hì- sa- jmee- he' kih' juu' la-, ta- jmee- hnäh' he' kiyh'.

39 Lä-ja- hnäh' øøhn', wa' hee' hoh' hnäh' kih' ta' he- ngëëh' hnäh' juu' kih' Dio. Hi- ta- ha- hnäh' kih' hì- lih- hlëëh' jyoh' juu'.

40 Pero ta- jmee- hnäh' wa' la' cha- la' jee' dsa-ñeeh- hnäh', jmee' hnäh' lä-koø- lle' kih' ba'.

15

Ga-lä-jiih' Cristo ma' ga-hya- hnë- jmi' na-juu'

1 Na' na' mi-dsoohn- hoh' hnäh' øøhn', ha- lä- la' ju'hmëe' he- ga-hlëëhn- hnäh', ja-ba' he- ga-heeh' hnäh' ja-. Hi- lä- ma-tääh' ja-ba' hnäh' kyaah' juu' ja- lä-jiih' na'.

2 Kyaah' ja-ba' juu' la- ma-na-laah' hnäh' cher'mah' ga-nää' ba' hnäh' koø- hweh- kyaah' juu' he- ma-hlëëhn- hnäh'. Pero cher'mah' sa- la- lä-ja-, sa- jmää' he- ma-dsoo' hoh' hnäh'.

3 To-në' ga-hlëëhn- hnäh' ja-ba' juu' he- ga-heehn- hñiin- he- ga-juu' Cristo kih' dso'kye- jnän- lä-koø- na-sii- juu' kih' Dio.

4 Ja-ga' na- ga-haa' dsih' mah' ga-lä-jiiyh' ka-läh' ma' ga-hya- hnë- jmi', lä-koø- ma-na-sii- kiyh' jää'.

5 Ga-mi-jnäay- hñiiy' kih' Pee'. Hi- këë- ga', ga-mi-jnäay- hñiiy' kih' lä-jëë- gya-tuu'.

6 Ma-ngëë' he- ja-, ga-mi-jnäay- hñiiy' kih' laa- ga'hña- hña-laa- øøh' jne' kyaah' koø- hä' ba'. Hi- jwëë' øøh' jne' he', chaa- gyih' lä-jiih' na', ko-llaa- ba' ma-na-juu'.

7 Ma-ngëë' he- ja-, ga-mi-jnäay- hñiiy' kih' Jacobo, ja-ga' ga-mi-jnäay- hñiiy' jee' ma-tääh' lä-jëë- apóstole.

8 Jee' ga-dsaa' ja-, ga-mi-jnäay- hñiiy' ki- jnä'. Jnä' hì- ga-la' kih' lä-koø- jaa- hì- sa- ga-lä-chaa- lä-koø- lle' kih'.

9 Jëeh', mäh' ga-jnä' lä-koø' ga-jee' lä-jëë- apóstole he'. Ni- sa- lle' kih' tëeh' dsa- jnä' apóstol. Jëeh', ga-jmeehn' cha-miih' hì- laa- kyaä' Dio.

10 Pero, kih' he- llu' dsë' Dio, he-ja- ba' ja- laan' he- jwahn- laan'. Hi- ga-jmää' ba' he- llu' dsëy' kyaah' jnä' jëeh' ga-jmeen' cha-ga'miih- ta-lä-koø' ga-jee' lä-jëë- apóstole he'. Pero ja- hñiin- hì- ga-jmee' ta- ja-. He- llu' dsë' Dio kyaah' jnä' ba' ja-, he-ja- ya-hii' llu' ta' he- ga-jmeen'.

11 Lä-ja- ba' la' juu' he- kwa- jnääh', kwee- ba' jmee' cher'mah' jnä', o cher'mah' jñah' kwa- juu' la-, hi- juu' la- ba' ja-, he- ga-heeh' hnäh'.

Lä-jiih' lä-jëë- dsa- hì- ma-na-juu'

12 Ga-ñuuh- ba' hnäh' he- ga-kwa' dsa- juu' he- ga-lä-jiih' Cristo. ¿He-la' ja- ko-llaa- hnäh' jwah' hnäh' he- sa- lä-jiih' dsa- hì- ma-na-juu'?

13 Jëeh', cher'mah' sa' lä' jiih' dsa- hi- ma-na-juu', ni' sa' ga-lä' jiih' Cristo cher'mah' lä' ja- la'.

14 Hi' cher'mah' sa' ga-lä' jiih' Cristo, sa' jmää' ta' he- kwa- jnääh' juu' kiyh'. Lä' ja- ka-läh', he- ma-lä' dsoo' dsë' jne', sa' jmää' ta' ni' miih'.

15 Hi' ja' ma-la' he- ja'. Ga'jmee' jnääh' juu' ta' juu' kih' Dio, jëeh' ma'jmee' jnääh' ju'dsoo' he- ga'mi' jiih' Cristo. Pero sa' ga-lä' jiih' Cristo cher'mah' la' ju'dsoo' he- sa' lä' jiih' dsa'.

16 Jëeh', cher'mah' sa' lä' jiih' dsa- hi- ma-na-juu', ni' lä' ja- sa' ga-lä' jiih' Cristo.

17 Wa'ra- jäh' kih' sa' ga-lä' jiih' Cristo, sa' jmää' ta' he- ma-dsoo' hoh' hnäh'. Lä' ma-tääh' ja-ba' hnäh' kyaah' dso'kye- kyah' hnäh'.

18 Lä' ja- ka-läh', ma-na-hee' go-te- lä' jëe' hi- ga'juu' hi- laa' kyaa' Cristo.

19 Wa'ra- jäh' kih' la' kih' jmi' gyuu' la- ba', he- ma-cha- o'joh' dsë' jnän' kyaah' Cristo, peer' jwii' jne' jee' kih' lä' jëe' dsa'.

20 Pero ma'ra' ju'dsoo' he- ga-lä' jiih' Cristo jee' kih' hi- na-juu'. Laay' to-në' kih' lä' jëe' hi- lä' jiih' jee' kih' hi- na-juu'.

21 Kih' jaa- ba' dsa- ja' he- dsa-juu' dsa-. Lä' ja- ka-läh', kih' jaa- ba' dsa- ja' he- lä' jiih' hi- na-juu'.

22 Jëeh', ja-ba' lä' koh' dsa-juu' dsa- kih' he- laay' sa'ju- kih' Adán, ja-ba' lä' ja- lä' jiih' hi- laa' kyaa' Cristo.

23 Lä' jaa- lä' jaa- lä' jiih', ga' ma-të' hor' kiyh'. To-në' ga-lä' jiih' Cristo hi- kye- në' jnän'. Ja-ga' lä' jiih' ka-läh' hi- laa' kyaay' wa'ra- ga-të' jee' jäh'y'.

24 Hi' wa'ra- ga-të' jee' laa' go-te-, la-dsëe' Cristo kih' lä' jëe' hi- tääh' jmee- hih', hi' kih' hi- laa' ta' hi- kih' hi- bee'. Ma'ja- ga' tooyh' goo- Dio hi- laa' Tää' jnän' mah' hñii' bih' jmeey' hih'.

25 Jëeh', jmee' bi' la-dsëe' Cristo kih' lä' jëe' hi- na-høøh' kiyh' lä' jiih' jay' ta' hwa' huu' tiy'.

26 Kih' jee' lä' jëe' hi- na-høøh' kiyh' he', heey' go-te- hi- jngiih' kih' dsa'.

27 Jëeh', kih' Dio ma-jä' ta' hwa' huu' tiy' Cristo lä' jëe' go-te- he- cha-. Lä' koo- ma' ga-jäh'y': "Ma-jä' ta' hwa' huu' tiy' lä' jëe' he- cha-", ñe' ba' jne' sa' hlëeh' lä' kye- kih' hñii' Dio hi- ga-tooh' gooy- lä' jëe' he- ja'.

28 He-ja' wa'ra- ga-jä' ta' hwa' huu' tiy' lä' jëe' he- cha-, ja-ga' na' Jooy' ngëey' hñiiy' cha-në' hi- ga-tooh' gooy- lä' jëe' he- cha- mah' lä' ja- jä' jøøh' Dio jee' kih' lä' jëe'.

29 Ta' jyoh' ko-taa-, ¿hee- ga-lih' dsa- hi- ga-saa- jmii- la- hi- ma-na-juu'? Cher'mah' sa' lä' jiih' dsa- hi- ma-na-juu', ¿he-la' ja- ga-saay- jmii- la- hi- ma-na-juu'?

30 Lä' ja- jnääh' ka-läh', ¿he-la' ja- heeh' jnääh' he- hii' goo- kyaa' jnääh' ga-lä' jëe' jmii', cher'mah' sa' lä' jiih' dsa'?

31 Ju'dsoo' jwahn' øøhn', lä' jëe' jmi' ba' hii' goo- juun'. Hi' lä' ja- la' ju'dsoo' he- chaan- llu' jwërte kwaat' kyah' hnäh' jee' hnääh' jne' Jesucristo Dsa-jøøh' jnän'.

32 Wa'ra- jäh' kih' laan' dsa- wa' hi- cha- hi-, ¿hee- jmää' kin' ja-, he- ga-teen' kyaah' dsa- hi- laa' lä' koo- jah' hää' hi- tääh' jwii- Éfeso? Wa'ra- jäh' kih' sa' lä' jiih' dsa- hi- ma-na-juu', wa'jmee' ba' jne' lä' jëe' he- tih' dsë' jne', wa' kih' hñhn' llu'. Jëeh', hø' ba' juu' jne'.

33 Pero ta⁺ mi-gaa¹ hnäh⁷ hñaah⁴ kih⁴ hi⁻ hlëeh⁺ lä⁺ja⁻. Jëeh⁷ cher'mah⁴ ga⁺jmee⁷ jne⁷ ko⁻joh⁷ kyaah⁷ hi⁻ hña⁻ dsë⁻, dsa⁻heë⁻ lä⁺jë⁻ he⁻ llu⁴ he⁻ tëë⁻ jne⁷ jmeen⁻.

34 Jmeë⁷ hnäh⁷ hññ⁺dsë⁻, mo⁺to⁺ jmeë⁻ ga⁺ hnäh⁷ he⁻ hññ⁺. Jëeh⁷, ko⁻llaä⁷ hnäh⁷ sa⁺ jmeeh⁻ hnäh⁷ he⁷ kih⁴ Dio. He⁻ja⁻ jwahn⁺ lä⁺na⁻ mah⁴ jä⁺ o⁻hih⁺ kyah⁷ hnäh⁷.

Ha⁻ lä⁺ la⁴ he⁻ lä⁺jiih⁷ dsa⁻

35 Pero jäh⁺ ko⁻llaä⁷ dsa⁻: “¿Ha⁻ lä⁺ la⁴ he⁻ lä⁺jiih⁷ dsa⁻? ¿Ha⁻ ba⁺ lä⁺jñäy⁷ wa⁺ra⁻ ga⁺lä⁺jiiyh⁷?”

36 Peer⁻ taah⁻ hne⁻. Sa⁻hya⁺ mi⁺ju⁻ he⁻ jngëeh⁻ cher'mah⁴ ga⁺jä⁻ lä⁺ma⁻la⁻ ja⁻ba⁺mi⁺.

37 He⁻ jngëeh⁻ ja⁻, sa⁺ la⁴ chaah⁷ he⁻ ja⁻ga⁺hya⁺. La⁴ mi⁺ju⁻ ta⁺jmah⁴ba⁺, cher'mah⁴ la⁴ mi⁺ju⁻ trigo, o he⁻ ga⁺ jyoh⁷ mi⁺ju⁻.

38 Dio kwa⁺ chaah⁷ lä⁺koq⁻lla⁻ dsëy⁺. Lä⁺koq⁻ nëë⁺ mi⁺ju⁻hya⁺ kyaah⁷ chaah⁷ lä⁺koq⁻lle⁺ kih⁴.

39 Hi⁻ lä⁺ja⁻ la⁴ kih⁴ ngo⁺, sa⁺ la⁴ koq⁻ nëë⁺ ba⁺ jee⁺ lä⁺jë⁻. Kah⁷ ba⁺ la⁴ jmi⁻ngo⁺ kih⁴ dsa⁻ jmi⁻gyuuh⁺, hi⁺ kah⁷ ba⁺ la⁴ ngo⁺ kih⁴ jah⁷. Kah⁷ ba⁺ la⁴ ka⁻läh⁷ ngo⁺ kih⁴ jah⁷ hi⁻ tääh⁷ cha⁺jmi⁺, hi⁺ lä⁺ja⁻ ka⁻läh⁷ kih⁴ jah⁷ hi⁻ hëë⁻.

40 Hi⁻ lä⁺ja⁻ la⁴ ka⁻läh⁷ kih⁴ hi⁻ chaä⁷ gyuuh⁺ kyaah⁷ hi⁻ chaä⁻ hwa⁺ la⁻. Kah⁷ ba⁺ jnää⁷ hi⁻ chaä⁻ gyuuh⁺ hi⁺ kah⁷ ba⁺ laä⁺ hi⁻ chaä⁻ hwa⁺ la⁻.

41 Kah⁷ ba⁺ la⁴ jmëë⁺ hyoo⁻, hi⁺ kah⁷ ba⁺ la⁴ kih⁴ sih⁻, hi⁺ lä⁺ja⁻ kih⁴ cha⁺nñu⁺ ka⁻läh⁷. Kah⁷ ba⁺ la⁴ jmëë⁺ kih⁴ jaä⁻ jaä⁻.

42 Ja⁻ba⁺ lä⁺ja⁻ la⁴ he⁻ lä⁺jiih⁷ dsa⁻ hi⁻ ma⁻na⁻juu⁺. Hoo⁻ dsa⁻ jmi⁻ngo⁺ he⁻ dsa⁻ heë⁻, pero wa⁺ra⁻ ga⁺lloo⁺ jmi⁺ lä⁺jiiyh⁷ ka⁻läh⁷, mo⁺so⁺ heëy⁷ jih⁷koh⁷.

43 Hoo⁻ dsa⁻ he⁻ mo⁺so⁺ tih⁻ dsëy⁺, pero wa⁺ra⁻ ga⁺lä⁺jiih⁷, lä⁺jñä⁷ na⁻hñaah⁴. Hoo⁻ dsa⁻ he⁻ ma⁻hwaä⁷ go⁻te⁻, pero wa⁺ra⁻ ga⁺të⁻ jee⁺ lä⁺jiih⁷, ma⁻kyaa⁷h⁷ cha⁻miih⁻ be⁷.

44 He⁻ hoo⁻ dsa⁻, la⁴ kih⁴ hwa⁺ la⁻. Pero he⁻ lä⁺jiih⁷, la⁴ kyaah⁷ jmi⁻lle⁷. Cha⁻ jmi⁻ngo⁺ he⁻ la⁴ kih⁴ hwa⁺, hi⁺ lä⁺ja⁻ cha⁻ he⁻ la⁴ kyaah⁷ jmi⁻lle⁷.

45 Lä⁺ja⁻ na⁻si⁻ juu⁺ kih⁴ Dio: “Dsa⁻ññuuh⁻ Adán hi⁻ to⁻në⁻ he⁷, ma⁺ na⁻laä⁺ kih⁴ hwa⁺ la⁻ ba⁺ hi⁺ ma⁺ jiiyh⁷.” Pero Adán hi⁻ ja⁺ jee⁺ ga⁺dsaa⁺ he⁷, laä⁺ kyaah⁷ jmi⁻lle⁷ ma⁺ jmeey⁷ chaä⁻ dsa⁻.

46 Hi⁻ laä⁺ kyaah⁷ jmi⁻lle⁷ sa⁺ laäy⁺ to⁻në⁻. Hi⁻ ma⁺ na⁻laä⁺ kih⁴ hwa⁺ la⁻ ba⁺ ma⁺ laäy⁺ to⁻në⁻, ja⁻ga⁺ ja⁺ hi⁻ laä⁺ jmi⁻lle⁷.

47 Dsa⁻ññuuh⁻ hi⁻ ma⁺ laä⁺ to⁻në⁻, ma⁺ na⁻jñäy⁷ kih⁴ hwa⁺ la⁻. Pero jee⁺ ga⁺të⁻ uu⁺ dsa⁻ññuuh⁻ he⁷, laä⁺ Dsa⁻jöh⁷ jñän⁺ hi⁻ na⁻jñää⁷ kih⁴ gyuuh⁺.

48 Ga⁺lä⁺jëë⁻ hi⁻ na⁻jñää⁷ kih⁴ hwa⁺ la⁻, laäy⁺ kwee⁻ kyaah⁷ hi⁻ ga⁺laä⁺ kyaah⁷ gwaah⁷. Lä⁺ja⁻ ka⁻läh⁷ lä⁺jëë⁻ hi⁻ na⁻jñää⁷ gyuuh⁺, leey⁷ lä⁺koq⁻ laä⁺ hi⁻ gya⁺ gyuuh⁺.

49 Jñää⁷ jne⁷ kwee⁻ lä⁺koq⁻ ma⁺ jñää⁷ hi⁻ ga⁺laä⁺ kyaah⁷ gwaah⁷. Ja⁻ba⁺ lä⁺ja⁻, lä⁺koq⁻ jñää⁷ hi⁻ gya⁺ gyuuh⁺, lä⁺ja⁻ lä⁺jñää⁷ jne⁷ ka⁻läh⁷.

50 Lä⁺ja⁻ jwëëhn⁻ hnäh⁷ øøhn⁺, hi⁻ laä⁺ kyaah⁷ jmi⁻ngo⁺, sa⁺ tëëy⁷ ya⁺ jwi⁺ kih⁴ Dio. Jëeh⁷ jmi⁻ngo⁺ he⁻ dsa⁻heë⁻, sa⁺ hiih⁻ kyaah⁷ jyoh⁷ jmi⁻ngo⁺ he⁻ na⁺ ga⁺ tëë⁻ jne⁷ he⁻ sa⁺ dsa⁻heë⁻ jih⁷koh⁷.

51 Na⁺ jwëëhn⁻ hnäh⁷ koq⁻ juu⁺ he⁻ ma⁺ na⁻hmää⁺. Ja⁻ lä⁺jëë⁻ jne⁷ juun⁷, pero lä⁺jëë⁻ jne⁷ lä⁺sëë⁺ jne⁷.

52 Ni⁺ sa⁺ leeh⁻ ga⁻ jne⁻, kyaah⁺ koq⁻ hmih⁺ ba⁻ jne⁻ lä⁻ sēē⁺ jne⁻, wa⁻ra⁻ ga⁻ hi⁺ jee⁺ ga⁻ dsaā⁺ luu⁺ hoo⁺. Jēēh⁺, hi⁺ luu⁺ hoo⁺ mah⁺ lä⁻ jiih⁺ lä⁻ jēē⁻ hi⁻ ma⁻na⁻ juu⁺. Ja⁻ jiih⁺ mo⁻so⁻ juuy⁺ jih⁺ koh⁺. Lä⁻ jēē⁻ ba⁻ jne⁻ lä⁻ sēē⁺ jne⁻ ma⁻ ja⁻.

53 Jmi⁻ ngo⁻ jnän⁻ he⁻ dsa⁻ hee⁺, jmee⁻ bii⁻ lä⁻ sii⁺ mah⁺ mo⁻so⁻ hee⁺. Hi⁻ jmee⁻ bii⁻ lä⁻ sii⁺ mah⁺ mo⁻so⁻ juuy⁺ jih⁺ koh⁺.

54 Wa⁻ra⁻ ga⁻ lii⁺ jmi⁻ ngo⁻ he⁻ dsa⁻ hee⁺, ja⁻ jiih⁺ mo⁻so⁻ hee⁺, hi⁺ wa⁻ra⁻ ga⁻ lii⁺ jmi⁻ ngo⁻ he⁻ dsa⁻ juu⁺, lä⁻ ja⁻ mo⁻so⁻ juu⁺ ga⁻. Ja⁻ ga⁻ na⁻ lä⁻ te⁺ juu⁺ he⁻ na⁻ sii⁻ lä⁻ la⁻: “Ma⁻ dsaā⁺ go⁻ te⁻ ba⁻ he⁻ ma⁻ jmee⁻ dsa⁻ juu⁺ dsa⁻.”

55 Na⁻ hma⁻ kuu⁺ he⁻ ma⁻ lle⁻ na⁻ kuu⁺ he⁻ ma⁻ jngiih⁺ kih⁺ dsa⁻. Na⁻ to⁻ høø⁻, he⁻ ma⁻ lla⁻ dsēē⁺ kih⁺ dsa⁻.”

56 Hma⁻ kuu⁺ he⁻ jngiih⁺ kih⁺ dsa⁻, la⁺ dso⁻ kye⁻. Hi⁺ dso⁻ kye⁻ ja⁻, ka⁻ be⁻ kih⁺ ley⁺ mah⁺ jmeeh⁺ jne⁻.

57 Wa⁻ kwan⁻ ti⁻hmaah⁺ kih⁺ Dio⁻ hi⁻ jmee⁻ lēh⁺ jne⁻ ta⁻ la⁻ kih⁺ Jesucristo Dsa⁻ jøøh⁺ jnän⁻.

58 He⁻ ja⁻ jwēēhn⁻ hnäh⁺ øøhn⁺ hi⁻ hnaan⁻ cha⁻ miih⁻, go⁻ taah⁺ hnäh⁺ koq⁻ hwēh⁻. Ta⁻ jeh⁻ hoh⁺ hnäh⁺ ni⁻ miih⁻. Jmee⁻ ba⁻ hnäh⁺ cha⁻ ga⁻ miih⁻ ta⁻ kih⁺ Dsa⁻ jøøh⁺ jnän⁻ koq⁻ hä⁻ koq⁻ hä⁻. Jēēh⁺, ñe⁻ ba⁻ jne⁻ sa⁻ na⁻ hee⁺ ta⁻ he⁻ jmee⁻ jne⁻ kiyh⁺.

16

Wa' choqh' jne' kuu' mah' kwēēhn' hi' tā' ñē'

1 Kwaat⁻ kih⁺ he⁻ choqh⁺ hnäh⁺ kuu⁺ kih⁺ hi⁻ laa⁺ kyaā⁺ Dio, jmee⁻ hnäh⁺ ja⁻ ba⁻ lä⁻ koq⁻ ga⁻ jmeen⁺ mada⁻ kih⁺ ga⁻ lä⁻ jē⁻ gwah⁻ he⁻ tøø⁻ hwa⁻ Galacia.

2 To⁻ nē⁻ jmi⁻ kih⁺ seman⁻, lä⁻ jaa⁻ lä⁻ jaa⁻ hnäh⁺ høø⁻ hnäh⁺ kah⁺ miih⁻ kuu⁺, he⁻ lle⁻ kih⁺ kwēēh⁺ hnäh⁺ Dio⁻ ha⁻ koh⁺ te⁻ he⁻ lēh⁺ hnäh⁺ lä⁻ koq⁻ seman⁻ mah⁺ ma⁻ na⁻ jää⁺ kuu⁺ wa⁻ra⁻ ga⁻ lloon⁻.

3 Hi⁺ wa⁻ra⁻ ga⁻ lloon⁻ jee⁻ tääh⁺ hnäh⁺, siin⁻ koq⁻ je⁻ he⁻ lla⁻ llen⁻ jmi⁻ kih⁺ hi⁻ ma⁻ hñaa⁺ hnäh⁺ mah⁺ dsa⁻ kay⁻ kuu⁺ he⁻ ma⁻ choqh⁺ hnäh⁺ kih⁺ øøh⁺ jne⁻ hi⁻ tääh⁺ Jerusalén.

4 Cher⁻ mah⁺ ga⁻ la⁻ niin⁻, dsa⁻ nøø⁻ jnääh⁺ ko⁻ jøh⁺ kyaayh⁺.

Dsoo' Paa' ta' Macedonia

5 Niin⁻ jää⁺ ta⁻ Macedonia, ja⁻ ga⁻ niin⁻ jee⁻ tääh⁺ hnäh⁺, jēēh⁺ ta⁻ Macedonia ba⁻ dsa⁻ ngēēn⁺ jää⁺.

6 Hi⁻ jēē⁻ cher⁻ mah⁺ ga⁻ jän⁺ kyaah⁺ hnäh⁺ miih⁻ jmi⁻, o cher⁻ mah⁺ ga⁻ la⁻ jän⁺ kyaah⁺ hnäh⁺ ta⁻ ko⁻ jiih⁺ ngēē⁺ jii⁻ gyuu⁺. Ja⁻ ga⁻ kwēēh⁺ jnä⁺ miih⁻ he⁻ jmee⁻ bii⁻ kin⁻ cha⁻ jwē⁺ ha⁻ ta⁻ jee⁻ niin⁻.

7 Jēēh⁺ sa⁻ hnoon⁺, koq⁻ dsa⁻ ngēē⁺ ba⁻ jnä⁺ ta⁻ jee⁻ tääh⁺ hnäh⁺. Cher⁻ mah⁺ ga⁻ kwa⁻ Dio⁻ jwē⁺, hnoon⁺ jän⁺ miih⁻ jmi⁻ kyaah⁺ hnäh⁺.

8 Pero jän⁺ jee⁻ jwii⁻ Éfeso⁻ la⁻, lä⁻ jiih⁺ gooh⁻ jmi⁻ Pentecosté.

9 Jēēh⁺ jee⁻ la⁻ ma⁻ cha⁻ jwē⁺ kin⁻ he⁻ kwan⁻ juu⁺, hi⁺ ta⁻ kin⁻ go⁻ hii⁻ llu⁺ ma⁻ ke⁻ chaa⁻ jwēē⁺ hi⁻ na⁻ høøh⁻ kin⁻.

10 Cher⁻ mah⁺ ga⁻ lloo⁻ Timotä, jmee⁻ hnäh⁺ lä⁻ tih⁻ dsēy⁺, jēēh⁺ jmee⁻ bih⁻ ta⁻ kih⁺ Dio⁻ ja⁻ ba⁻ lä⁻ koq⁻ jmee⁻ jnä⁺.

11 Lä⁻ jēē⁻ ba⁻ wa⁻ hnääy⁺ mah⁺ jäh⁺ jēē⁻ dsēy⁺ ta⁻ la⁻ kin⁻. Jēēh⁺ gyan⁺ jää⁺ jnih⁺ kyaah⁺ jñah⁺ ga⁻ øøh⁺ jne⁻.

12 Jee' la- jwëëhn~ hnäh' ha- lä' la' kih' Apolo. Cha~miih~ jiih~ ga~chuun' kyaayh' mah' ma' dsooy' ma' dsa~jëëy~ hnäh' kyaah' jñah' ga' øøh' jne'. Pero sa- ga'lla' dsëy' ma' dsooy' lä' चाह' ja-. Dsooy' ba' lä'koo- ma' jääy'.

Ga'hih' Paa' juu' kyaah' øøyh'

13 Wa' na-nëh' hnäh', hnøø' lä' ma-dsoo' ja-ba' hoh' hnäh'. Wa' cha-cha~miih~ be' kyah' hnäh'. Hi- ta' jeh' hoh' hnäh' ni~ miih~.

14 Lä'jë- he- jmeeh~ hnäh', jmee' hnäh' lä'lle' kih' he- hnaah~ hnäh' dsa~kyaah' hnäh'.

15 Øøhn', ma-nëh' ba' hnäh' kih' Estéfana kyaah' lä'jëë- hi- chaa~ kyaay'. Laay' to-në' hi- ga'heeh~ ju'hmeë' hwa' Acaya. Lä'jëë- hi- he' tääh' jmeey- ta'he' kih' lä'jëë- hi- laa' kyaa' Dio.

16 Chuun' kyaah' hnäh', wa' nuuh' hnäh' kih' dsa- hi- jmee' lä'koo- hi- he'. Lä'ja- ka-läh' kih' hi- kwa' be' kih' øøh' jne' hi' kyaah' ga' jñah' øøh' jne' hi- jmee' ta' kih' Dio.

17 Peer~ jëë- dsën~ he- ma-ja~ Estéfana, kyaah' Fortunato, kyaah' Acaico. Hi- he' na- ga'kwa' be' kyaa' jnäh' kih' he- sa- ga'la' ma-ya-nää' hnäh'.

18 Ga'jmeey' jëë- dsën~ cha~miih~ ja-ba' lä'koo- ga'jmeey' kyah' hnäh'. Kih' dsa- hi- jmee' lä'ja-, hnøø' kwa' jne' ti'hmaah' kiyh'.

19 Lä'jë- gwah~ he- tøø' hwa' Asia, jmee' Dio kyah' hnäh'. Aquila kyaah' Priscila kyaah' øøh' jne' hi- dsa-nëe~ cha'neh~ kiyh', jmeey' cha~miih~ Dio kyah' hnäh' lä' hnøø' Dsa-jøøh' jnän'.

20 Ga-lä'jëë- øøh' jne' jmee' Dio kyah' hnäh'. Ja- chuh~ hnäh' kih' dsa~kyaah' hnäh' lä' hnøø' Dio.

21 Jnä' Paa' kyaah' goon~ hñiin~, ma-siin' miih~ jee' ma-dsaa' he- la-, he- jmeen~ Dio kyah' hnäh'.

22 Dso'jwii' ba' kyaah' hi- sa- hnää' Jesucristo Dsa-jøøh' jnän'. Chah' ba' jäh' Dsa-jøøh' jnän'.

23 Wa' mi' jää' Jesucristo Dsa-jøøh' jnän' lä'jëë- hnäh'.

24 Lä'jëë- hnäh' hnaan~ ta-la' kih' Cristo Jesús. Wa' la' lä'ja-.

2 Corintios

He- la- jee' ga- te' to' je- he- ga- si' Paa' kih' ooh' jne' hi- chaa- Corinto

¹ Jnā' Paa' laan' apóstol kyaa' Jesucristo lä' hyoh- dsē' Dio. Kyaah' Timotā ooh' jne' siin' kyah' hnāh' hi- tääh' gwah' kih' Dio jwii- Corinto lä' kye- kih' lä' jēē- hi- laa' kyaa' Dio hi- tääh' lä' kaa- hwa' Acaya.

² Ngaiin' kih' Dio hi- laa' Täa' jnān' hi' ngiin' kih' Dsa' jōoh' jnān' Jesucristo, wa' kway' he- llu' kyah' hnāh', hi- wa' jmeey' hii' ti' kyah' hnāh'.

Kwa' ba' Dio be' jnān' lä' ma' jēē' jne' he- wii'

³ He- ba' che- lluu' Dio, Jmii- Jesucristo Dsa' jōoh' jnān', hi- laa' Täa' jnān' hi- lä' nīh' dsē' jne', hi- laay' Dio jnān' hi- jmee' dsa- nōh' dsē- jne'.

⁴ Ma' chaa- jne' lli' wii', hi- he' jnuuh- he- ti- meeh- dsē- jne'. Mah' lä' ja- ka- läh' jne', kwan' be' kih' jñah' hi- ti- meeh- dsē' lä' koo- ma- jmee' Dio he- ma' nōh' dsē- jne'.

⁵ Jēeh', tōoh' jne' jēen' cha- miuh- lli' wii' lä' koo- ga' jēē' Cristo. Hi- ja- ba' lä' ja- , ta- la' kih' Cristo, tōoh' jne' jēē- dsē- jne' cha- miuh- .

⁶ He- ja- wa' ra- ga' jēē' jnāäh' lli' wii', la' llu' kyah' hnāh' mah' ja- lääh' hnāh'. Hi' ma' jēē- dsē- jnāäh', he- ja- jmee' dsa- nōh' hoh' hnāh' hi' kwēeh- hoh' hnāh' ma' jēeh' hnāh' he- wii', ja- ba' lä' koo- wii' he- ma- jēē' jnāäh'.

⁷ Heh' o- jōh' dsē- he- cha- kyaa' jnāäh' ta- la' kyah' hnāh', sa' laa'. Jēeh', ñe' jnāäh' lä' koo- jēē' jnāäh' wii', ja- ba' lä' ja- jēeh' hnāh' wii'. Hi' ja- ba' lä' koo- dsa- nōh' dsē- jnāäh', ja- ba' lä' ja- dsa- nōh' hoh' hnāh' ka- läh'.

⁸ Ooh' jne', hnōh- jnāäh' lä' ñeh' hnāh' ha- koh' wii' sa' ga- ngēē' jnāäh' hwa' Asia. Ma' jmee- jnāäh' huu' dsē- sa' ma' lä' tää' jnāäh'. Lä' jiih' sa' ga- lä' cha- o- jōh' dsē- he- ma' lää' jnāäh'.

⁹ Ma' jmee- jnāäh' huu' dsē- he- ma- na- juu' ba' jnāäh' ja- . He- ja- ga- jmää' kyaa' jnāäh' mah' sa' kye' jnāäh' o- jōh' dsē- kyaa' hñaa' jnāäh'. Mah' lä' ja- lä' cha- o- jōh' dsē- kyaa' jnāäh' kih' Dio hi- mi' jiih' hi- ma- na- juu'.

¹⁰ Hi- he' ga' lää' jnāäh', hi- he' lää' jnāäh', hi' kye' jnāäh' o- jōh' dsē- kiyh', lä' ma- ngoo' ja- ba' lääy' jnāäh' ma' hii' goo- juu' jnāäh'.

¹¹ Lä' ja- jmeey' cher' mah' kwah- hnāh' be' ngii' hnāh' kyaah' jnāäh' kiyh'. Jēeh' cher' mah' jwēē' ngii' kih' Dio ta' la' kyaa' jnāäh', lä' ja- ka- läh' jwēē' kwa' ti' hmaah' kih' Dio ma- ngēē' ma- jmeey' he- llu' kyaa' jnāäh'.

Ga' mi' si' Paa' huu' dsē- he- ma' dsooy' ta' jwii- Corinto

¹² He- la- ba' ja- he- tih- dsē- jnāäh', he- sa' hñii' huu' dsē- kyaa' jnāäh' lä' koo- ga' jmee' jnāäh' ta' jee' jyoh'. Kye' jnāäh' koo- nēē' ba' huu' dsē- he- gwa' kih' Dio. Sa' ga' jmee' jnāäh' lä' koo- jmee- hi- kyuuh- cha- miuh- . Ga' jmee' jnāäh' lä' koo- lle' kih' ba', kih' he- llu' dsē' Dio kyaah' jnāäh'. Lä' ja- cha- ga' miuh- llu' ga' jmee' jnāäh' jee' kyah' hnāh'.

¹³ He- ma- si' jnāäh' kyah' hnāh', la' kyaah' koo- nēē' ba' huu' dsē- . Ha- koo- jiih' lä' ngēeh' ba' hnāh' jee' hēh' hnāh' he- ma- si' jnāäh' la- , ko- ja- ba' la' huu' dsē- kyaa' jnāäh'. Hi- hnoon' täh- hoh' hnāh' llu',

14 lä'kəh' ma-lä'ngëeh' hnäh' miih- ha- lä' le' jnän' wa'ra- ga-të' jee' jäh' Jesús Dsa-jəøh' jnän'. Jëeh' ja-ba' lä'koq- lä'chaq- jnääh' llu' kwaat' kyah' hnäh', ja-ba' lä'ja- lä'chaq- hnäh' llu' kwaat' kyaa' jnääh' jmi' ja-.

15 Ma'ra' ju'dsoo' lä'ja' le' jnän'. Ma' jmeen' huud'së' ma' niin' to-në' ta' jee' tääh' hnäh'. Hi' lä'ja- ka-läh' ta-la' he- ma' jäh'n' ma' na'jëen' hnäh' mah' tē' to' jiih- lä'chaq- hnäh' llu'.

16 Jee' tääh' hnäh' na- ma' niin' ta- Macedonia. Hi' Macedonia ja-, ma' jäh'n' ka-läh' ta' jee' tääh' hnäh'. Hi' kyaah' be' kyah' hnäh' ma' niin' ta' Judea.

17 Lä'koq- ma' ga'jmeen' huud'së- lä'ja-, ja' he- koon-. O çche' laah' hnäh' ga'jmeen' huud'së- lä'koq- jaq- hi- ta'juu' hi- jäh' "jaah-" mah' ja-ga' jäh' "jah'ha"?

18 Mi-te' ba' Dio juu' kih'. Ja-ba' lä'ja- jnääh' ka-läh'. Sa' jäh' jnääh' "jaah-" mah' ja-ga' jäh' jnääh' "jah'ha".

19 Hi' lä'ja- ka-läh' juu' kih' Jesucristo Joq' Dio he- ga'kwa' jnääh' jee' kyah' hnäh', kyaah' Silvano hi' kyaah' Timotä, sa' ma' la' "jaah-, jah'ha", koq- "jaah-" ba' ma' la', jëeh' sa' ta'juuy'.

20 Jëeh' ga-lä'jē' he- ga'bääh- Dio hñii' jmeey' ta-la' kih' jooy', koq- "jaah-" ba' la'. Ma'ra' he- mi-tey' ba' juu' kiyh'. He-ja- ba' ja-, ta-la' kih' Cristo jäh-jne' "Wa' la' lä'ja-" mah' jmeen' juuh- kih' Dio jnän'.

21 Dio ba' hi- jmee- he- tøøh' jne' koq- hweh- kyaah' Cristo hi- ga'lleeyh-jne' mah' lee' jne' kyaay'.

22 Ga-tooyh- Jmi'le' Na-jngii' kiyh' neh- tuh-dsë- jne', lä'koq- he- ga'jmäay' jne' lee-. He-ja- ñe' jne' hñah' ga' jne' ta' cha-në'.

23 Ñe' ba' Dio he- sa' ga'ma-ñeen' jwii- Corinto jee' tääh' hnäh' na- kih' he- ga-lä'ñih' dsën' kyah' hnäh'.

24 Ja' he- hnøø- jnääh' jmee' jnääh' mada- kyah' hnäh' jee' hnääh'n' Dio. He- hnøø- jnääh' jmee' jnääh' be' kyah' hnäh' ba' ja-, mah' jëe' hoh' hnäh'. Jëeh', kih' he- ma-heeh' hnäh' kih' Dio, he-ja- ma-tääh' hnäh' koq- hweh-.

2

1 He-ja- ga-lla' dsën- he- sa' ñeen' na'jëen' hnäh' cher'mah' koq- ka-läh' jmeen' ti-meeh- hoh' hnäh'.

2 Jëeh', cher'mah' ga'jmeen' ti-meeh- hoh' hnäh', çhi- mo' jmee' jëe- dsën- cher'mah' ga'jmeen' lä'ja-? Ma' la' hnäh' ba' hi- jmee' jëe- dsën-.

3 Kih' he-ja- ba' ma-siin' kyah' hnäh' mah' wa'ra- ga'lloon' na'jëen' hnäh', sa' jmeeh' hnäh' ti-meeh- dsën-, hnäh' hi- ma' jmee- jëe- dsën-. Cha- ba' o-jøh- dsë- kin' kyaah' hnäh', he- tääh' hnäh' jëe- hoh' hnäh' lä'koq- jnä'.

4 Lä'koq- ma' ga'siin' kyah' hnäh', sa' ma' chaan- llu', ma' ti-meeh- dsën- jwërte, lä'jiih' ja' hoohn'. Pero ja' he- ga'siin' mah' jmeen' ti-meeh- hoh' hnäh'. Ga'siin' mah' lä'ñeh' hnäh' he- hnaan- hnäh' cha-miuh- ba' ja-.

Hnøø' jøh- dsë- jne' kih' hi- ga'jmeey' he- hliih' mah' jäh' ka-läh'

5 Hi- ga'jmeey' ti-meeh- dsën-, ja' ma-la' kin' ga'jmeey' lä'ja-. Ga'jmeey' kih' lä'jëe- hnäh' he- ti-meeh- hoh' hnäh' miuh-. Jwëeh'n- hnäh' lä-la-, mah' sa' jmeen' juuh- kih' juu' la-.

6 Ma-lee' ko-na- kih' dsa- he', lä'koq- te' he- ma-heeh' hnäh' wii'.

7 He-ja- na', llu' ga' he- jmeeh' hnäh' jøh- hoh' hnäh' kiyh', mah' jëe- dsëy', le' ga- che- ga'he' dsëy' kih' he- ti-meeh- dsëy' cha-miuh-.

8 He⁻ ja⁻ chuun[~] kyaah[~] hnäh[~], mi⁻ jnääh[~] hnäh[~] kiyh[~] he⁻ hnaah[~] hnih[~].

9 Lä⁻ ja⁻ ka⁻ läh[~] ga⁻ siin[~] kyah[~] hnäh[~] jää[~], mah[~] jëen⁻ che⁻ nuuh[~] hnäh[~] kih[~] lä⁻ jë⁻ mada⁻ kin⁻.

10 Cher[~] mah[~] jøh⁻ hoh[~] hnäh[~] kih[~] dsa⁻ kyaah[~] hnäh[~], jnä[~] ka⁻ läh[~] jmeen⁻ jøh⁻ dsën⁻ kiyh[~]. Heh[~] he⁻ jmeen⁻ jøh⁻ dsën⁻ ja⁻ (cher[~] mah[~] cha⁻ he⁻ kih[~] jmeen⁻ jøh⁻ dsën⁻) he⁻ jmeen⁻ lä⁻ ja⁻, he⁻ llu[~] kyah[~] hnäh[~] ba[~] ja⁻, cha⁻ nē⁻ Cristo.

11 Heh[~] lä⁻ ja⁻ sa⁻ kwan[~] jwë⁻ kih[~] Tana[~] leeyh⁻ jne⁻. Jëeh[~], kyuu[~] ba[~] jne⁻ ha⁻ lä⁻ la⁻ may⁻ kiyh[~].

Ga⁻ lä⁻ meeh⁻ dsë⁻ Paa⁻ lä⁻ ma⁻ gyay⁻ jwii⁻ Troa

12 Ma⁻ ga⁻ lloon⁻ jee⁻ jwii⁻ Troa, ma⁻ kwan[~] ju⁻ hmëë⁻ kih[~] Cristo. Jee⁻ ja⁻ Dsa⁻ jøø⁻ jnä⁻ ga⁻ nä⁻ jwë⁻ kin⁻ mah[~] ma⁻ jmeen⁻ ta⁻ kiyh[~].

13 Pero sa⁻ ga⁻ hii⁻ ti⁻ neh⁻ tuh⁻ dsën⁻ kih[~] he⁻ sa⁻ ga⁻ jnääh⁻ øøhn⁻ Tito. He⁻ ja⁻ ga⁻ hih⁻ juu⁻ kih[~] dsa⁻ he⁻ mah[~] ngoon⁻ ta⁻ Macedonia ba⁻.

Ta⁻ la⁻ kih[~] Cristo leh⁻ ba⁻ jne⁻

14 Ti⁻ hmaah⁻ Dio hi⁻ kwa⁻ jwë⁻ leh⁻ jne⁻ tää⁻ kyaah[~] be⁻ kih[~] Cristo Jesús. Lä⁻ kaa⁻ jee⁻ dsa⁻ nøø⁻ jne⁻, nuu⁻ dsa⁻ juu⁻ kih[~] Dio. Lä⁻ koo⁻ he⁻ kye⁻ jne⁻ lle⁻ mi⁻ jwii⁻ he⁻ jwä⁻ uu⁻ ba⁻ la⁻.

15 Ta⁻ la⁻ kih[~] Cristo laa⁻ jne⁻ lä⁻ koo⁻ lle⁻ mi⁻ jwii⁻ he⁻ soo⁻ jee⁻ gya⁻ Dio. He⁻ na⁻ la⁻ jmeh⁻ he⁻ taah⁻ dsa⁻ hi⁻ dsa⁻ lää⁻ hi⁻ lä⁻ kye⁻ hi⁻ dsa⁻ hee⁻ ka⁻ läh[~].

16 Kih[~] hi⁻ dsa⁻ hee⁻, hii⁻ lä⁻ koo⁻ jaa⁻ hli⁻. Hi⁻ kih[~] hi⁻ dsa⁻ lää⁻, hii⁻ mi⁻ jwii⁻ he⁻ kwa⁻ jne⁻ juu⁻ he⁻ jmee⁻ chaa⁻ dsa⁻. ¿Hi⁻ ba⁻ tää⁻ jmee⁻ ta⁻ la⁻?

17 Sa⁻ jmee⁻ jnääh⁻ lä⁻ koo⁻ jmee⁻ jwëë⁻ hi⁻ ga⁻ nää⁻ kwa⁻ juu⁻ kih[~] Dio ha⁻ lä⁻ jee⁻ liyh⁻ kuu⁻. Kyaah[~] koo⁻ nëe⁻ ba⁻ huusdë⁻ ga⁻ nøø⁻ jnääh⁻ lä⁻ koo⁻ ga⁻ chee⁻ Dio jnääh⁻. Lä⁻ ja⁻ jmee⁻ jnääh⁻ cha⁻ nē⁻, lä⁻ llu⁻ he⁻ tøøh⁻ jnääh⁻ kyaah[~] Cristo.

3

Ga⁻ hlëeh⁻ Paa⁻ kih[~] hmooh⁻ hmëë⁻

1 Pero ta⁻ jmee⁻ hnäh[~] huusdë⁻ he⁻ hlëeh⁻ jnääh⁻ llu⁻ kyaah[~] hñaa⁻ jnääh⁻. Hi⁻ sa⁻ jmee⁻ bii⁻ kye⁻ jnääh⁻ koo⁻ je⁻ he⁻ ngëe⁻ juu⁻ hee⁻ ta⁻ laa⁻ jnääh⁻ lä⁻ koo⁻ jmee⁻ ko⁻ llaa⁻. Ni⁻ sa⁻ ngii⁻ jnääh⁻ kwah[~] hnäh[~] koo⁻ je⁻ he⁻ hlëeh⁻ llu⁻ kyaah[~] jnääh⁻ mah[~] heeh[~] jnääh⁻ dsa⁻ ha⁻ jee⁻ tëë⁻ jnääh⁻.

2 Hñaa⁻ ba⁻ hnäh[~] laah⁻ hnäh[~] lä⁻ koo⁻ je⁻ he⁻ hlëeh⁻ llu⁻ kyaah[~] jnääh⁻. Lä⁻ koo⁻ he⁻ na⁻ sii⁻ neh⁻ tuh⁻ dsë⁻ jnääh⁻. He⁻ ja⁻ ba⁻ jëe⁻ dsa⁻ hi⁻ kay⁻ kwaat⁻ ha⁻ lä⁻ la⁻ ta⁻ he⁻ ga⁻ jmee⁻ jnääh⁻ jee⁻ kyah[~] hnäh[~].

3 Jnä⁻ hä⁻ laah⁻ hnäh[~] lä⁻ koo⁻ je⁻ he⁻ ga⁻ sii⁻ Cristo ta⁻ la⁻ kyaah[~] jnääh⁻. Ja⁻ he⁻ na⁻ sii⁻ kyaah[~] hee⁻. He⁻ na⁻ sii⁻ kyaah[~] Jmi⁻ lle⁻ kih[~] Dio jiih⁻ ba⁻ ja⁻. Ni⁻ sa⁻ na⁻ sii⁻ nē⁻ mi⁻ kuu⁻, he⁻ na⁻ sii⁻ neh⁻ tuh⁻ dsë⁻ dsa⁻ ba⁻.

4 Ta⁻ la⁻ kih[~] Cristo jmee⁻ jnääh⁻ kwaat⁻, ma⁻ ra⁻ he⁻ ga⁻ jmää⁻ kyah[~] hnäh[~] ta⁻ he⁻ ga⁻ jmee⁻ jnääh⁻. He⁻ ja⁻ la⁻ o⁻ jøh⁻ dsë⁻ he⁻ cha⁻ kyaah[~] jnääh⁻ cha⁻ nē⁻ Dio.

5 Ja⁻ kyaah[~] be⁻ kyaah[~] jnääh⁻ he⁻ ma⁻ ya⁻ nøø⁻ jnääh⁻ jmee⁻ jnääh⁻ ta⁻ la⁻, mah[~] sa⁻ jmee⁻ jnääh⁻ huusdë⁻ he⁻ la⁻ ta⁻ kyaah[~] hñaa⁻ jnääh⁻. Sa⁻ la⁻ lä⁻ ja⁻. Ta⁻ he⁻ leh⁻ jnääh⁻ jmeen⁻, la⁻ kyaah[~] be⁻ kih[~] Dio ba⁻ ja⁻.

6 Hi⁻ he⁻ ba⁻ ga⁻ hñaa⁻ jnääh⁻ hi⁻ ga⁻ jmeey⁻ he⁻ tē⁻ dsëë⁻ jnääh⁻ mah[~] kwa⁻ jnääh⁻ juu⁻ ha⁻ lä⁻ la⁻ hmooh⁻ hmëë⁻. Ja⁻ koo⁻ na⁻ sii⁻ ta⁻ jmah⁻, kyaah[~] Jmi⁻ lle⁻ ba⁻ la⁻ hmooh⁻ hmëë⁻. Jëeh[~], nē⁻ ley⁻ kih[~] Moisé na⁻ sii⁻, ma⁻ na⁻ bääh⁻ jne⁻ he⁻ juu⁻ ba⁻ jne⁻ ja⁻. Pero Jmi⁻ lle⁻ kih[~] Dio jmee⁻ chaa⁻ jne⁻.

⁷ Ley he⁻ ma⁻ na⁻ si⁻ né⁻ jwi⁻ ku⁻u, he⁻ taah⁻ jne⁻ dso⁻ jwi⁻, he⁻ ja⁻ ja⁻ kyaah⁻ je⁻ tō⁻ jlē⁻ nīh⁻. He⁻ ja⁻ dsa⁻ Israel sa⁻ ga⁻ tāāy⁻ ma⁻ jēy⁻ mo⁻ né⁻ Moisé kih⁻ he⁻ beē⁻ je⁻ ja⁻. Pero ga⁻ dsa⁻ ba⁻ he⁻ beē⁻ ja⁻.

⁸ Ha⁻ ga⁻ sa⁻ llu⁻ cha⁻ ga⁻ miih⁻ hmooh⁻ hmēē⁻ he⁻ la⁻ jnān⁻ ta⁻ la⁻ kih⁻ Jmi⁻ lle⁻ kih⁻ Dio.

⁹ Jēēh⁻, cher⁻ mah⁻ ja⁻ kyaah⁻ je⁻ tō⁻ jlē⁻ nīh⁻ juu⁻ he⁻ taah⁻ jne⁻ dso⁻ jwi⁻, ha⁻ ga⁻ koō⁻ sa⁻ jnaah⁻ juu⁻ he⁻ jmāā⁻ jne⁻ llūu⁻.

¹⁰ Heh⁻ he⁻ tō⁻ jlē⁻ nīh⁻ kih⁻ hmooh⁻ ma⁻ gyuh⁻ ja⁻, ni⁻ miih⁻ sa⁻ jēēh⁻ kwee⁻ lā⁻ koō⁻ jnaah⁻ la⁻ hmooh⁻ hmēē⁻.

¹¹ Jēēh⁻, cher⁻ mah⁻ ma⁻ la⁻ tō⁻ jlē⁻ nīh⁻ hmooh⁻ he⁻ ma⁻ ngēē⁻ ja⁻, ha⁻ ga⁻ sa⁻ jnaah⁻ cha⁻ ga⁻ miih⁻ hmooh⁻ he⁻ sa⁻ ngēē⁻ jīh⁻ koh⁻.

¹² Peer⁻ jnaah⁻ la⁻ he⁻ o⁻ jōh⁻ dsē⁻ he⁻ ma⁻ cha⁻ jnān⁻ kyaah⁻ hmooh⁻ hmēē⁻, he⁻ ja⁻ hlēēh⁻ jnāāh⁻ lā⁻ kaā⁻ tuh⁻ dsē⁻ jnāāh⁻ kih⁻ he⁻ na⁻.

¹³ Sa⁻ jmee⁻ jnāāh⁻ lā⁻ koō⁻ ga⁻ jmee⁻ Moisé he⁻ ma⁻ jlēy⁻ mo⁻ nēy⁻ kyaah⁻ koō⁻ jwi⁻ hmīh⁻ mah⁻ sa⁻ ma⁻ jēē⁻ dsa⁻ Israel je⁻ tō⁻ jlē⁻ nīh⁻ ja⁻ ta⁻ ko⁻ jīih⁻ ma⁻ dsa⁻ hū⁻.

¹⁴ Lā⁻ ja⁻ ka⁻ lāh⁻, hū⁻ dsē⁻ kih⁻ dsa⁻ he⁻ ma⁻ na⁻ jlē⁻. Lā⁻ ja⁻ la⁻ lā⁻ jīih⁻ na⁻, wa⁻ ra⁻ ga⁻ hēy⁻ jee⁻ na⁻ si⁻ hmooh⁻ ma⁻ gyuh⁻ ja⁻. La⁻ kiyh⁻ lā⁻ koō⁻ na⁻ jlē⁻ jwi⁻ hmīh⁻ hū⁻ dsē⁻ kiyh⁻, sa⁻ kwa⁻ jwē⁻ lā⁻ ngēēy⁻. Pero kyaah⁻ Cristo dsa⁻ jīuh⁻ he⁻ na⁻ jlē⁻ hū⁻ dsē⁻ kiyh⁻.

¹⁵ Lā⁻ jīih⁻ jmi⁻ na⁻, wa⁻ ra⁻ ga⁻ hēy⁻ he⁻ ga⁻ si⁻ Moisé, lā⁻ ma⁻ na⁻ jlē⁻ ja⁻ ba⁻ hū⁻ dsē⁻ kiyh⁻.

¹⁶ Pero wa⁻ ra⁻ ga⁻ hēēh⁻ dsa⁻ kih⁻ Dsa⁻ jōōh⁻ jnān⁻, dsa⁻ jīuh⁻ he⁻ na⁻ jlē⁻ hū⁻ dsē⁻ kiyh⁻.

¹⁷ Jēēh⁻, Dsa⁻ jōōh⁻ jnān⁻ lāā⁻ Jmi⁻ lle⁻ Na⁻ jngī⁻. Hi⁻ cher⁻ mah⁻ Jmi⁻ lle⁻ kih⁻ Dsa⁻ jōōh⁻ jnān⁻ kyaah⁻ jne⁻, ma⁻ na⁻ na⁻ hū⁻ dsē⁻ jnān⁻ hi⁻ ma⁻ lāā⁻ ba⁻ jne⁻ cha⁻ nē⁻ Dio.

¹⁸ He⁻ ja⁻ lā⁻ jēē⁻ jne⁻ ga⁻ nōōn⁻ na⁻ jīih⁻ mo⁻ nē⁻ jne⁻, lāā⁻ jne⁻ lā⁻ koō⁻ hu⁻ he⁻ jēē⁻ jee⁻ kih⁻ dsa⁻ mah⁻ tēēy⁻ jēy⁻ ha⁻ koh⁻ jōōh⁻ sa⁻ lāā⁻ Dsa⁻ jōōh⁻ jnān⁻. Lā⁻ ja⁻ Dsa⁻ jōōh⁻ jnān⁻ hī⁻ lāā⁻ jmi⁻ lle⁻ ngoo⁻ mi⁻ sēēy⁻ jne⁻ lā⁻ jīih⁻ leē⁻ jne⁻ lā⁻ koō⁻ lāāy⁻ hīiy⁻.

4

¹ Kih⁻ he⁻ ga⁻ lā⁻ nīh⁻ dsē⁻ Dio jnāāh⁻, he⁻ ja⁻ ga⁻ hīah⁻ jnāāh⁻ jmee⁻ jnāāh⁻ ta⁻ la⁻. He⁻ ja⁻ sa⁻ dsa⁻ jeh⁻ dsē⁻ jnāāh⁻.

² Ma⁻ jmee⁻ jnāāh⁻ ta⁻ koō⁻ lā⁻ jē⁻ he⁻ la⁻ o⁻ hih⁻ hi⁻ lā⁻ jē⁻ he⁻ jmee⁻ dsa⁻ jee⁻ na⁻ hmāā⁻. Sa⁻ hnōō⁻ jnāāh⁻ may⁻ hīih⁻ ja⁻, ni⁻ sa⁻ mi⁻ si⁻ jnāāh⁻ juu⁻ kih⁻ Dio. Nē⁻ ba⁻ Dio he⁻ hlēēh⁻ jnāāh⁻ ju⁻ dsoo⁻ jmah⁻ hi⁻ lā⁻ ja⁻ lā⁻ jēē⁻ ba⁻ nē⁻ kwee⁻ ha⁻ lā⁻ jmee⁻ jnāāh⁻.

³ Dsoo⁻ ba⁻ na⁻ hmāā⁻ ba⁻ la⁻ ju⁻ hmēē⁻ he⁻ kwa⁻ jnāāh⁻, pero ma⁻ la⁻ kih⁻ hī⁻ ma⁻ kah⁻ jwē⁻ ba⁻.

⁴ Tana⁻ hī⁻ lāā⁻ dio kih⁻ jmi⁻ gyū⁻ la⁻, ga⁻ jlēy⁻ hū⁻ dsē⁻ kih⁻ dsa⁻ hī⁻ sa⁻ ma⁻ hēēh⁻ kih⁻ Dio. Mah⁻ lā⁻ ja⁻ sa⁻ jēy⁻ wa⁻ je⁻ kih⁻ ju⁻ hmēē⁻ he⁻ mi⁻ jnāā⁻ ha⁻ koh⁻ sa⁻ jōōh⁻ lāā⁻ Cristo hī⁻ lāā⁻ koō⁻ hēēh⁻ kyaah⁻ Dio.

⁵ Sa⁻ hlēēh⁻ jnāāh⁻ juu⁻ kyaā⁻ hīaa⁻ jnāāh⁻, hlēēh⁻ jnāāh⁻ kih⁻ Jesucristo ba⁻. Jāh⁻ jnāāh⁻ lāay⁻ Dsa⁻ jōōh⁻ jnān⁻ mah⁻ jmee⁻ jnāāh⁻ ta⁻ he⁻ kyah⁻ hnāh⁻ kwaat⁻ kih⁻ Jesús.

⁶ Hih⁴ Dio hi⁻ ga⁻ jah⁻: “Wa⁻ lä⁻ jnä⁻ wa⁻ je⁻ jee⁻ na⁻ ho⁻”, hi⁻ he⁻ ga⁻ mi⁻ jnä⁻ wa⁻ je⁻ neh⁻ tuh⁻ dsē⁻ jne⁻. Lä⁻ ja⁻ ga⁻ na⁻ huu⁻ dsē⁻ jnän⁻ mah⁻ lä⁻ kyuu⁻ h⁻ jne⁻ ha⁻ koh⁻ jø⁻h⁻ sa⁻ la⁻ Dio, lä⁻ ko⁻ ga⁻ mi⁻ jnä⁻ Cristo jnän⁻.

Chaa⁻ jne⁻ kyaah⁻ he⁻ ma⁻ dsoo⁻ dsē⁻ jne⁻ kih⁻ Dio

⁷ Peer⁻ jnaah⁻ la⁻ ta⁻ he⁻ jmee⁻ jnääh⁻ la⁻, ma⁻ ke⁻ la⁻ jnääh⁻ lä⁻ ko⁻ mi⁻hya⁻ he⁻ na⁻ la⁻ kyaah⁻ gwaah⁻ mah⁻ lä⁻ ja⁻ lä⁻ jnä⁻ kih⁻ dsa⁻, ta⁻ he⁻ jmee⁻ jnääh⁻ la⁻ kyaah⁻ be⁻ he⁻ gwa⁻ kih⁻ Dio, ja⁻ he⁻ gwa⁻ kya⁻ jnääh⁻.

⁸ Na⁻ ku⁻ na⁻ ngii⁻ he⁻ wii⁻ dsa⁻ ngēē⁻ jnääh⁻, pero sa⁻ jeh⁻ dsē⁻ jnääh⁻. Chaa⁻ jnääh⁻ cha⁻ mi⁻h⁻ huu⁻ dsē⁻, pero ma⁻ ra⁻ he⁻ cha⁻ ba⁻ o⁻ jø⁻h⁻ dsē⁻ kya⁻ jnääh⁻.

⁹ Hēē⁻ dsa⁻ kya⁻ jnääh⁻ pero Dio sa⁻ beē⁻ jnääh⁻. Jmeeh⁻ dsa⁻ jnääh⁻, pero sa⁻ dsa⁻ juu⁻ jnääh⁻.

¹⁰ Lä⁻ kaa⁻ jee⁻ ga⁻ nø⁻ jnääh⁻ hi⁻ goo⁻ juu⁻ jnääh⁻ kwaat⁻ kih⁻ Jesús. Lä⁻ jwē⁻ ja⁻ dsa⁻ lä⁻ jnä⁻ he⁻ cheh⁻ Jesús kya⁻ jnääh⁻, he⁻ ja⁻ ba⁻ chaa⁻ jnääh⁻.

¹¹ Jēē⁻, jnääh⁻ hi⁻ jiih⁻, ko⁻ ba⁻ he⁻ hii⁻ goo⁻ juu⁻ jnääh⁻ kwaat⁻ kih⁻ Jesús. Lä⁻ ja⁻ ba⁻ dsa⁻ lä⁻ jnä⁻ he⁻ cheh⁻ Jesús nē⁻ kya⁻ jnääh⁻ hi⁻ sa⁻ beē⁻.

¹² Heh⁻ lä⁻ ja⁻, lä⁻ jē⁻ jmi⁻ ba⁻ he⁻ chaa⁻ juu⁻ jnääh⁻ mah⁻ hnäh⁻, ma⁻ jnääh⁻ hnäh⁻ ha⁻ lä⁻ jee⁻ lä⁻ chaa⁻ hnäh⁻ tä⁻.

¹³ Lä⁻ ko⁻ na⁻ si⁻ juu⁻ kih⁻ Dio: “Ga⁻ lä⁻ dsoo⁻ dsē⁻, kih⁻ he⁻ ja⁻ ba⁻ ga⁻ hlēēhn⁻.” Ja⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻ la⁻ huu⁻ dsē⁻ he⁻ kye⁻ jnääh⁻ la⁻. Ga⁻ lä⁻ dsoo⁻ dsē⁻ jnääh⁻ he⁻ ja⁻ ba⁻ hlēēh⁻ jnääh⁻.

¹⁴ Jēē⁻ nē⁻ ba⁻ jnääh⁻, he⁻ ba⁻ Dio hi⁻ ga⁻ mi⁻ jiih⁻ Jesús Dsa⁻ jø⁻h⁻ jnän⁻, he⁻ ba⁻ hi⁻ he⁻ mi⁻ jiih⁻ jnääh⁻ ka⁻ lä⁻h⁻ kyaah⁻ Jesús hi⁻ lä⁻ ja⁻ ko⁻ jø⁻h⁻ lä⁻ jēē⁻ jne⁻ tēē⁻ ya⁻ jwii⁻ kiyh⁻.

¹⁵ Lä⁻ jē⁻ he⁻ dsa⁻ ngēē⁻ jnääh⁻, he⁻ llu⁻ kyah⁻ hnäh⁻ ba⁻ ja⁻. Mah⁻ mi⁻ jā⁻ Dio hnäh⁻ cha⁻ ga⁻ mi⁻h⁻, hi⁻ lä⁻ ja⁻ jwēē⁻ ga⁻ kwa⁻ ti⁻hmaah⁻ kih⁻ Dio hi⁻ jmā⁻ jø⁻h⁻ ka⁻ lä⁻h⁻.

¹⁶ He⁻ ja⁻ sa⁻ jeh⁻ dsē⁻ jnääh⁻. Ma⁻ ke⁻ ngoo⁻ dsa⁻ gyuh⁻ hi⁻ dsa⁻ heē⁻ jmi⁻ ngo⁻ kya⁻ jnääh⁻, pero ta⁻ neh⁻ jee⁻ hä⁻ jmi⁻ lle⁻ kya⁻ jnääh⁻ dsa⁻ lä⁻ hmēē⁻ ko⁻ jmi⁻ ko⁻ jmi⁻.

¹⁷ Sa⁻ juuh⁻ la⁻ he⁻ wii⁻ he⁻ jēē⁻ jne⁻ jmi⁻ gyuu⁻ la⁻, he⁻ dsa⁻ ngēē⁻ ba⁻ ja⁻. He⁻ ja⁻ jmā⁻ jnän⁻ hi⁻ hnaah⁻ Dio mah⁻ tēē⁻ jne⁻ ya⁻ jwii⁻ he⁻ jnä⁻ na⁻ hñaah⁻ he⁻ sa⁻ heē⁻ jih⁻ koh⁻.

¹⁸ He⁻ ja⁻ sa⁻ jmee⁻ jnääh⁻ he⁻ kih⁻ he⁻ jnä⁻ hwa⁻ la⁻. Jmee⁻ jnääh⁻ he⁻ kih⁻ he⁻ sa⁻ jnä⁻ ba⁻. Jēē⁻, lä⁻ jē⁻ he⁻ jnä⁻, he⁻ dsa⁻ ngēē⁻ ba⁻ ja⁻. Pero he⁻ sa⁻ jnä⁻, lä⁻ ma⁻ la⁻ ja⁻ ba⁻ lä⁻ jē⁻ joh⁻ jmi⁻ cha⁻.

5

¹ Jmi⁻ ngo⁻ he⁻ kye⁻ jne⁻, la⁻ lä⁻ ko⁻ hne⁻ jnän⁻ ta⁻ ko⁻ jiih⁻ tø⁻hn⁻ jmi⁻ gyuu⁻ la⁻. Jmi⁻ ngo⁻ la⁻ la⁻ lä⁻ ko⁻ hne⁻ he⁻ na⁻ la⁻ kyaah⁻ loo⁻ jah⁻. He⁻ ja⁻ nē⁻ jne⁻, wa⁻ ra⁻ ga⁻ heē⁻ jmi⁻ ngo⁻ jnän⁻, lä⁻ cha⁻ jyoh⁻ he⁻ hmēē⁻ gyuu⁻h⁻ jmi⁻ gyuu⁻ he⁻ hñah⁻ jne⁻ kih⁻ Dio he⁻ sa⁻ la⁻ lä⁻ ko⁻ hne⁻ he⁻ jmee⁻ dsa⁻. He⁻ ja⁻ sa⁻ heē⁻ jih⁻ koh⁻.

² Peer⁻ ku⁻ jii⁻ jnän⁻ ta⁻ ko⁻ jiih⁻ la⁻ jne⁻ jmi⁻ ngo⁻, hnø⁻ jne⁻ wa⁻ ra⁻ jā⁻ kih⁻ na⁻ ga⁻ juh⁻ ba⁻ tēē⁻ jne⁻ jmi⁻ ngo⁻ he⁻ sa⁻ heē⁻ he⁻ cha⁻ gyuu⁻h⁻ jmi⁻ gyuu⁻.

³ Lä⁻ ja⁻, lä⁻ cha⁻ ba⁻ jmi⁻ ngo⁻ jnän⁻ mah⁻ sa⁻ jā⁻ jmi⁻ lle⁻ jnän⁻ ta⁻ jmah⁻.

⁴ Ta⁻ ko⁻ jiih⁻ chaa⁻ jne⁻ kyaah⁻ jmi⁻ ngo⁻ la⁻, Peer⁻ ku⁻ jii⁻ jnän⁻ hi⁻ ki⁻ hooh⁻ jne⁻. Ja⁻ ko⁻ ja⁻ hnø⁻ jne⁻ ben⁻ jmi⁻ ngo⁻ la⁻, he⁻ hnø⁻ jne⁻ tēē⁻ jne⁻ jmi⁻ ngo⁻ hmēē⁻ ba⁻. Mah⁻ jā⁻ jmi⁻ ngo⁻ hmēē⁻ he⁻ cha⁻ tä⁻, la⁻ jmi⁻ ngo⁻ he⁻ dsa⁻ heē⁻.

5 Dio ba' he' hi- ga' jmaä' jne' mah' tēē' jne' he- hmēē' ja-. Hi' ga' kwēēyh' jne' jmi-llē' Na-jngii' he' jmeeh- juu' jnän' he- hñah' jne' cha-ga'miuh- ta' cha'nē'.

6 Kih' he- ja-, ngoo' ba' cha- o-jōh' dsē- jnän'. Hi' ñē' jne', ta'ko-jiih' tōōh' jne' kyaah' jmi-ngo' la-, lä'koō- he- tōōh' jne' hññ' kih' Dio ba' la'.

7 (Jēēh', kyaah' he- dsoo' dsē- jne' he- tōōhn' jwē' kiyh', ja' kyaah' he- jēē' jne'.)

8 He-ja- ma-cha- ba' o-jōh' dsē- jnän'. Hi- hnōō- ga' jne' lä'ōōn' kih' jmi-ngo' la- mah' dsa'toohn' ko-jōh' kyaah' Dio.

9 He-ja- wa' kwan' be' jmeen' lä' tih' dsē' Dio, cher'mah' tōōhn' kyaah' jmi-ngo' la- o ma'ke' sa' tōōhn' kyaah' ka-läh'.

10 Jēēh', ga-lä'jēē' ba' jne' dsa'nōōn' nē'ta' kih' Cristo mah' lä'jaa- lä'jaa- jne' tēēh' jne' jñeen' ha' koō- te' ta' he- ma' jmee- jne' ta'ko-jiih' ma' chaa- jne', che' he- llu', o che' he- hñih'.

Kih' he- ga'juu' Cristo ga'jiih' juu' jnän' kyaah' Dio

11 Gah' ba' jnääh' Dio, he- ja- hlēēh' jnääh' dsa- lä'jiih' lä'ngēēy'. Ñē- ba' Dio ha- lä' la' hññ' dsē- kyaah' jnääh'. Lä'ja- hnoon' wa'ra- jäh' kih' lä'ngēēh' hññ' ka-läh'.

12 Ja' he- hnōō- jnääh' hlēēh' jnääh' llu' kyaah' hññ' jnääh' cha'nē' hñäh'. He- kwa- jnääh' jwē' mah' lä' chaa- hñäh' llu' kyaah' ta' he- jmee- jnääh'. Lä'jwē' ja-, cha- he- kyaah' jiih' hñäh' juu' kyaah' dsa- hi- koō- jēē- ha- lä' tääh' haa' dsa- lla- he- ma' kay' kwaat- hee- na- hnōō' tuh- dsē' dsa-.

13 Cher'mah' ngaah' jnääh', kih' Dio ba' ja- he- jmee- jnääh' lä'ja-. Hi- cher'mah' lluu' jnääh', he- llu' kyah' hñäh' ba' ja-.

14 Lä'koō- hnää' Cristo jne', lä'ja- jōō- jnän' jmeen' lä'lle' kih'. Jēēh' ma-ñē' ba' jne' he- ga'juu' jaa- kih' lä'jēē', he- ja- la' kwaat- ga-lä'jēē' jne' ga'juun'.

15 Cristo ga'juu' kih' lä'jēē' mah' lä'jēē' hi- chaa-, mo'so' jmeey' lä' hnōōy' hñiiy'. Jmeey' lä' hnōō' Cristo ba', hi- ga'juu' hi- ga-lä'jiih' kih' ga-lä'jēē'.

16 He-ja- jnääh', na' ta' cha'nē' mo'so' kye' jnääh' kwaat- kih' dsa- lä'koō- tēē' jmee' dsa- jmi-gyūū-. Ma'ke' jää' sa' ga'jmeey' jnääh' he' kih' Cristo, pero na' mo'so' jmee- jnääh' lä'ja-.

17 Heh' lä'ja-, cher'mah' jaa' hi- ma-laa' koō- kyaah' Cristo, ma-laay' jaa- hi- hmēē' ba'. Lä'jē- he- ma' jmeey' jää', ma-ngēē' ba' ja-. na' ma-laay' hmēē' go-te-.

18 Lä'jē- he- la-, gwa' kih' Dio hi- ga'jēēh- juu' jnän' ta-la' kih' Cristo mah' sa' cha- ga' he- na' bääh' jne' kyaayh'. Hi' ga'tooyh- goo- jnääh' mah' hlēēh' jnääh' dsa- ha- lä' jēēyh' juu' kiyh' kyaah' Dio.

19 Ta-la' kih' Cristo, mo'so' jmee' Dio kwaat- kih' dso'kye- jnän' heh' lä'ja- jēēyh' juu' jnän' kyaayh'. Hi' ga'tooyh- goo- jnääh' kwa' jnääh' juu' ha- lä' jēē' jēēh' dsa- juu' kih' kyaah' Dio.

20 He-ja- na hññ' jnääh' he- kwa- jnääh' juu' lä'hih' kih' Cristo. La- lä'koō- he- chuū' Dio kyaah' hñäh' ta-la' kyaah' jnääh'. He-ja- chuūn' kyaah' hñäh' ta-la' kih' Cristo, jēēh' hñäh' juu' kyah' hñäh' kyaah' Dio.

21 Cristo hi- sa' cha- dso'kye- kih', Dio ga'jmeey' cha- dso'kye- kiyh' he- llu' jnän', mah' ta-la' kiyh', lēē' jne' lluu' cha'nē' Dio.

6

¹ He⁻ja⁻ jnääh' hⁱ- kwa⁺ be' kyaah' ta' kih' Dio, hlëëhn' hnäh', ta⁺ jmee⁻ hnäh' ta⁺ koo' he⁻ llu' dsë' Dio kyaah' hnäh'.

² Jëeh', lä⁻koo⁻ na⁻sih⁻ juu' kih' Dio:

Hor⁻ he⁻ jøh⁻ dsën⁺, ga⁻nuun' kyah'.

Jmii' he⁻ ma' lää⁻ dsa⁻, ga⁻jmeen' be' kyah', ga⁻jäh' Dio.

He⁻ja⁻ jwëëhn⁻ hnäh', na⁺ ba' ja⁻ hor⁻ he⁻ jøh⁻ dsë' Dio. Na⁺ ba' ma⁻cha⁻ jmiä', lääh' hnäh'.

³ Ga⁻nøø' jnääh' lä⁻koo⁻ lle' kih' ba' mah' ni⁻ jaä⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻ kih' mi⁻kwayh' kih' ta' he⁻ jmee⁻ jnääh'.

⁴ Wa' he⁻ cha⁻ he⁻ he⁻ dsa⁻ngëë' jnääh', hnøø⁻ jnääh' mi'jnää' jnääh' kih' dsa⁻, lää' jnääh' hⁱ- jmee⁻ ta'he' kih' Dio. Kwëëh⁻ ba' dsë⁻ jnääh', hi⁻ ja⁻ koo⁻ nëë' he⁻ wii' he⁻ dsa⁻ngëë' jnääh', lla⁻kyaa' jnääh', gwa⁻ he⁻ jmee⁻ jwiih' kyaa' jnääh'.

⁵ Jmi⁻baa⁻ dsa⁻ jnääh', taah⁻ dsa⁻ jnääh' neh⁻ñe', tooyh⁻ miih' kyaah' jnääh'. Peer⁻ hweh⁻ ta' kyaa' jnääh', cha⁻ ma' sa⁻ gwii⁻ jnääh', ni⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻ kih' hih⁻ jnääh'.

⁶ Ga⁻nøø' jnääh' koo⁻ nëë' ba', cha⁻ ba' huü⁻ dsë⁻ kyaa' jnääh', jøh⁻ dsë⁻ jnääh' , llu' dsë⁻ jnääh', ga⁻nøø' jnääh' kyaah' Jmi⁻lle' Na⁻jngüi', hi⁻ kyaah' ju'dsoo' hnää⁻ jnääh' dsa⁻.

⁷ Hlëëh' jnääh' ju'dsoo' jmah' ba'. Kyaah' be' kih' Dio ga⁻nøø' jnääh'. Jmee⁻ jnääh' he⁻ llu' jmah', lä⁻jwë' ja⁻ hää⁻ jnääh' hñaa' jnääh' hi⁻ lëh' jnääh' kih' he⁻ hliih'.

⁸ Cha⁻ ma' hnää' dsa⁻ jnääh', cha⁻ ma' na⁻hääy⁻h' jnääh'. Cha⁻ ma' mi⁻kwayh' jnääh', cha⁻ ma' hlëëyh⁻ llu' kyaa' jnääh'. Läa⁻ jnääh' kiyh' lä⁻koo⁻ dsa⁻ hⁱ- ta' juu', ma⁻ke⁻ hlëëh' jnääh' ju'dsoo'.

⁹ Jmeey⁻ sa⁻ kyuyy⁻ jnääh', ma⁻ke⁻ kyuyy⁻ ba'. Hⁱ- ma⁻ngoo' ga⁻juu' ba' jnääh' kiyh', pero chaä⁻ ba' jnääh'. Kwa⁻ dsa⁻ kyaa' jnääh' pero sa⁻ jngëëyh⁻ jnääh'.

¹⁰ Ma⁻ke⁻ ti⁻meeh⁻ dsë⁻ jnääh', ma⁻ra⁻ he⁻ jëë⁻ ba' dsë⁻ jnääh'. Läa⁻ jnääh' 'tä⁻ñee', pero cha⁻miih⁻ he⁻ llu' ma⁻hyoh⁻ jwëë' dsa⁻ kwaat⁻ kyaa' jnääh'. Lä⁻koo⁻ he⁻ sa⁻ cha⁻ ni⁻ miih⁻ kyaa' jnääh' ba' la', pero ga⁻lä⁻jë⁻ ba' cha⁻ kyaa' jnääh'.

¹¹ Sa⁻ gah' jnääh' ma⁻hlëëh' jnääh' hnäh' dsa⁻ Corinto juu' la⁻. Lä⁻kaa⁻ tuh⁻ dsë' jnääh' ga⁻mi⁻jnää' jnääh' hñaa' jnääh' kyah' hnäh'.

¹² Ja⁻ kyaah' hih⁻ ga⁻lä⁻hnää' jnääh' hnäh'. Pero hnäh', sa⁻ ga⁻mi⁻jnääh' hnäh' hñaa⁻ hnäh' kyaa' jnääh'.

¹³ Lä⁻koo⁻ jmee⁻ jnääh', ja⁻ ba' lä⁻ja⁻ jmee⁻ hnäh'. (Hlëëhn' hnäh' lä⁻koo⁻ gyuu⁻ kyaan⁻.) Wa' hnaah⁻ jnääh' lä⁻kaa⁻ tuh⁻ hoh' hnäh'.

Laa' jne' lä⁻koo⁻ gwah⁻ kih' Dio

¹⁴ Ta⁻ jmee⁻ hnäh' ko⁻ jøh' kyaah' hⁱ- sa⁻ ma⁻heeh⁻ kih' Dio. Jëeh', sa⁻ jëeh' kwee⁻ he⁻ hliih' kyaah' he⁻ llu'. ¿Ha⁻ lä⁻ja⁻ jmee⁻ ko⁻ jøh' jee' na⁻ hoo⁻ kyaah' jee' jnä' wa'je'?

¹⁵ Hi⁻ sa⁻ sooh⁻ kih' hⁱ-sa⁻llu' he⁻ jmeey' ko⁻ jøh' kyaah' Cristo. Lä⁻ja⁻ ka⁻läh' kih' hⁱ- ma⁻heeh⁻ kih' Dio kyaah' hⁱ- sa⁻ ma⁻heeh⁻.

16 Dio hi- na-laqa- kaah- dsa-, ni- miih- sa- sooh- jmeey- ko-joh- kyaah- gwah- kih- Dio. Jeeh-, jne- ba- laan- gwah- kih- Dio jiih-. Juu- he- jwahn- la-, la- la-koq- ga-jah- hñii- Dio:

Jan- jee- kiyh- mah- ngen- ko-joh- kyaayh-.

Jna- leen- Dio kyaay- mah- la- jeeey- leey- dsa- kyaan-.

17 He- ja- ga-jah- Dsa-joh- jnan-:

Hwee- hnah- jee- kih- hi- sa- ma-heeh- kin-, wa- la-oh- hnah- kiyh-, ga-jah- Dsa-joh- jnan-.

Ta- koo- hnah- he- sa- lle- kih- koo- hnah-, la- ja- ba- heeh- hnah-.

18 Mah- jna- leen- Taa- kyaah- hnah-.

Hih- hnah-, leeh- hnah- gyuu- me- gyuu- nuu- kyaan-, jah- Dio hi- cha- ga-la-je- be- kih-.

7

1 Na- ma- nuun- ha- koh- na-hñaa- sa- la- he- ga-jah- Dio jmee- jnan-. He- ja- jweeh- hnah- oh- hi- hnaan-, hnø- ben- la- je- he- mi- sah- jne- hi- la- ja- kih- he- mi- soh- jmi- lle- jnan-. Hi- kih- he- gah- jne- Dio, hnø- mi- lluu- jne- hñaan- koq- ha- koq- ha- la- jiih- jan- na- jngeen- go- te-.

Ma- hnø- Paa- ma- jmee- dsa- Corinto he- kiyh-

2 Jmee- hnah- miih- he- kya- jnaah-. Jeeh-, kih- ni- ja- hnah- sa- ma- jmee- jnaah- he- hñiih-. Sa- ma- hee- jnaah- hu- dsè- kih- ni- ja-, ni- sa- ma- mi- ga- jnaah- ni- ja-.

3 Sa- jwahn- la- ja- mah- baahn- hnah- dsoo-. Ga- jweeh- hnah- ja- hnaan- hnah-. Jeeh- ma- lla- dsè- jnaah-, jmee- jnaah- ko-joh- kyaah- hnah- ma- ke- cha- juu- jnaah-.

4 Cha- cha- miih- o-joh- dsè- kin- kyaah- hnah-. Chaan- llu- kwaan- kyah- hnah-. He- ja- gwa- dsa- nø- dsen- cha- miih- hi- jee- dsen- ma- jeen- cha- miih- he- wi-.

5 La- ma- ga- tee- jnaah- Macedonia, sa- ga- tee- jnaah- dsè- jnaah- ni- miih-. Ga- la- je- nee- he- wi- ga- jee- jnaah-. Ga- tee- dsa- kyaah- jnaah-. Hi- ja- ma- la- he- ja-, ga- la- gah- jnaah- cha- miih-.

6 Pero Dio hi- jmee- dsa- nø- dsè- la- jee- hi- cha- hu- dsè-, ga- jmeey- ga- nø- dsè- jnaah- la- ma- ja- Tito.

7 Ja- ma- la- kih- he- ja- Tito, kih- he- ga- jmeeh- hnah- ga- nø- dsèy- ka- lah-, he- ja- ba- ja- ga- nø- dsè- jnaah-. Ga- jmeeyh- juu- he- hnooh- hnah- jeeh- jna-, hi- ti- meeh- hoh- hnah-, lle- hoh- jna-. He- ja- cha- ga- miih- jee- dsen-.

8 Ma- ke- ga- jmeen- meeh- hoh- hnah- kyaah- je- he- ga- sin- kyah- hnah-, pero sa- koq- dsen-. Dsoo- ba- ga- jii- miih- kin- kih- he- ga- la- meeh- hoh- hnah- ko- hwè-.

9 Pero na- jee- dsen-. Ja- kih- he- ga- la- meeh- hoh- hnah-. Kih- he- ga- la- si- hu- dsè- kyah- hnah-, ma- ga- jii- kyah- hnah-, he- ja- ba- jmee- jee- dsen-. La- ma- ga- la- meeh- hoh- hnah-, ga- jmeeh- hnah- la- hnø- Dio. La- ja-, ni- koq- he- hñiih- sa- ja- ne- kyah- hnah- kwaan- kya- jnaah-.

10 Jeeh-, cher- mah- gwa- ti- meeh- dsè- jne- la- hnø- Dio, he- ja- jmee- dsa- la- si- hu- dsè- jnan- mah- la- jne-. Heh- he- ma- na- laa- jne- sa- jmee-

ti-meeh- dsē- jne'. Pero he- ti-meeh- dsē- jne' lā-koo- tēē' jmee- dsa- jmi-gyaa, kyaah' he- ja- juu' ba' jne' ja-.

11 Jēē- da' hnäh' ha- lā- ga-la' kyah' hnäh' lā- ma' ga-lā-meeh- hoh' hnäh' lā- hnøø' Dio. Ga-jmää' ba' ta' he- ja- kyah' hnäh', ja' hoh' hnäh' ga-nooh- hnäh' nē- kin', ja' ya- jēē' hoh' hnäh', ja' gah' hnäh', hnooh- hnäh' ma' jēēh' jnä', ga-mi-eeh' hnäh' juu' lā-koo- mada' ga-jmeen' kyah' hnäh'. Lā-ja- ga-mi-jnääh' hnäh' hñaaah' he- ma-mi-teh' ba' hnäh' kih' juu' ja-.

12 He-ja- lā- ma' ga-siin' kyah' hnäh' je- ja-, ja- ma-la' kih' hi- hñaa- dsē' he' ga-jmeen' hñaaah' dsē', ni- ja' kih' hi- ga-jmeeyh-. He- hnoon' lā-jnä' kyah' hnäh' cha-nē' Dio he- kyeh' hnäh' hñaaah' dsē- kyaah' jnääh' ba' ja-.

13 Peer- ga-nøh' dsē- jnääh' he- ga-lā-jnä' he- kyeh' hnäh' hñaaah' dsē- kyaah' jnääh'.

Hi- cha-ga'miih- jēē- dsē- jnääh', kih' he- ma-jēē' jnääh' chaq- Tito llu'. Jēēh', ga-lā-jēē- ba' hnäh' ga-heeh' hnäh' llu' hi- ga-jmeeh' hnäh' jēē- dsēy'.

14 Ga-jmeehn' juu' kih' Tito he- chaan- llu' kyaah' hnäh'. Hi- sa- ga-jän' hñah'. Jēēh' lā-jē- he- ga-jwēēhn' hnäh' la' ju'dsoo'. Lā-ja- ka-läh' ma' ga-jēē' Tito ha- lā- tāäh' hnäh', sa- na-hee' juu' lā-koo- ga-jwäh' jnih' he- chaq- jnääh' llu' kyaah' hnäh'.

15 Hi- cha-ga'miih- hnää' Tito hnäh' lā-koo- ma' dsooh- dsēy' he- nuuh- ba' hnäh' kiyh'. Hi- ga-heeh' ba' hnäh' llu' lā-koo- jaa- dsa- ma-jøøh'.

16 Peer- jēē- dsēn' kyaah' hnäh'. Ga-lā-jē- ba' mi-teh' hnäh'.

8

Ga-chooh' dsa- kuu' kih' øøh' jne' hi- chaq- Jerusalén

1 Jee- la- jmeeh' jnääh' juu' kyah' hnäh' ha- lā- ga-jmee' øøh' jne' hi- tāäh' lā-kaa- gwah- he- tøø' hwa' Macedonia kih' he- llu' dsē' Dio kyaayh'.

2 Ma-ke- tāäyh' jēēy- wii', pero chaay- llu'. Ma-ke- tāäyh' tā-ñeey' pero cha-miih- kuu' ga-kway'. Ga-jmääy' hñiiy' lā-koo- dsa- cha- kuu'.

3 Jmeen' dsoo' kiyh', ga-kway' kuu' lā-koo- lla- dsēy', lā-koh' jiih' tāäy'. Hi- ga-kway' la- ga'.

4 Cha-miih- ga-chuu' dsa- he' kyaah' jnääh' mah' kwa' jnääh' jwē' jmeey' lā-koo- jmee- lā-jēē- hi- chooh' kuu' mah' jmeey' be' kih' hi- laa' kyaah' Dio.

5 Cha-ga'miih- ga-jmeey' lā-koh' ga' he- ma' la' hñaaah' dsē- kyaah' jnääh'. To-nē' ga-ngēēy' hñiiy' mah' jmeey' lā- hnøø' Dio. Hi- lā-ja- ga-jmeey' kyaah' jnääh' ka-läh'.

6 He-ja- ga-chuu' jnääh' kyaah' Tito mah' mi-hñaaay' ta' kiyh' he- juh-lāäyh' kuu' lā-koo- ga-løøy' jmeey- jāä' jee' kyah' hnäh' hi- kwa- kuu' lā-kaa- tuh-dsē'.

7 Ma-hwēēh- hnäh' llu' kyaah' lā-jē- he- jmeeh- hnäh'. Ma-lā-dsoo' hoh' hnäh', ma-hlēēh' hnäh' dsa-, ma-kyuuh- hnäh' llu', ma-jmeeh- hnäh' ta' lā-kaa- tuh-hoh' hnäh', hi- ma-lā-hnaah' jnääh'. Lā-ja- ka-läh', hnøø' hwēē- hnäh' kwee- kyaah' ta' llu' jee' juh-lāäyh' hnäh' kuu'.

8 Ja- he- jmeen' mada' kyah' hnäh' he- jwēēhn' hnäh' lā-na-. He- hnoon' jēēn' che' ma-ra' ju'dsoo' hnaah' hnäh' øøh' jne'. He-ja- ba' na- ma-jwēēhn' hnäh' lā-koo- ga-jmee' hi- tāäh' Macedonia.

⁹ Jëeh', ma-ñeh' ba' hnäh' lä-koq' llu' dsë' Jesucristo Dsa-jøøh' jnän'. Ma-ke' hä' gooy' lä-jë' he' cha-, ga-jmääy' hñiiy' hì- tä-ñee', kih' he' hnäay' jne'. Lä-jwë' ja- lä-cha- jnän' cha-miih-, kih' he' ga-jmääy' hñiiy' tä-ñee'.

¹⁰ He' llu' kyah' hnäh' he' kwan' nuuh' la-. Hnäh' to-në' ga-lä-hyoh' hoh' hnäh' choøh' hnäh' kuu' ma-hya- koq' jì-ñe-. Hi' ja' ma-la' he-ja-, ga-løøh' hnäh' choøh' hnäh' kuu', jää' ga-lä-koq' jñah' øøh' jne'.

¹¹ He-ja- na' mi-hñaa' hnäh' ta' he' ma-løøh' hnäh'. Ja-ba' lä-koq' ga-lä-hyoh' hoh' hnäh' jmeeh' hnäh', lä-ja- ka-läh', lä-kaa- tuh-hoh' hnäh' mi-hñaa' hnäh' ta' na-. Ja- choøh' hnäh' kuu' lä-koq' te' tääh' ba' hnäh'.

¹² Cher'mah' chaa- hì- lla' dsë' kwa', heeh- ba' Dio ha- koq' te' cha-. Jëeh' sa- ngii- Dio he- sa- cha- jnän'.

¹³ Sa- jwahn' lä-la- mah' jñah' ba' lä-cha- kih', ta'ko-jiih' sa- cha- kyah' hnäh'.

¹⁴ Hnøø' jmeeh' hnäh' lä-koq' lle' kih'. Jmii' na' he' cha- cha-miih- kyah' hnäh', he- ja- lee- kih' hì- lla-kyaa'. Lä-ja- ka-läh' ma' cha- cha-miih- kih' jñah', lee- kyah' hnäh' ma' jmee- bii'. Lä-ja- ba' ja' llu' kih' lä-jëë'.

¹⁵ Lä-koq' na-sii- juu' kih' Dio: "Sa' ga' chaa' ga' kih' hì- ga-juuuh' cha-miih-. Ni' sa' ga-lä-hnøø' ga' kih' hì- ga-juuuh' ko-hì'pìh'."

Tito kyaah' dsa-kyaa'

¹⁶ Peer' ti'hmaa' Dio hì- ga-jmee' ga-ka' Tito huusdsë- kyah' hnäh', ja-ba' lä-koq' kye' jnäh' huusdsë-.

¹⁷ Ga-heeh- bih' lä-koq' ga-hlëeh' jnih'. Jëeh', hñii' bih' ma' lle' dsëy' kway' be' kyah' hnäh'. He-ja- jee' tēëy- hñii' bih' dsooy' dsa-jëëy- hnäh'.

¹⁸ Ko-jøh' kyaah' Tito, chee' jnääh' jaa- øøh' jne' hì- hii' juu' kih' lä-kaa- gwah' jee' jmeey' ta' kwaat' kih' ju'hmëë'.

¹⁹ Ja' ma-la' he- ja-, øøh' jne' ga-hñaa'y' mah' jmeey' ko-jøh' kyaah' jnääh' jee' dsa'ka' jnääh' kuu' he' juh-lääh- øøh' jne'. Kyaah' he- ja-, jmee' jnääh' juuh- kih' Dio hi- lä-jwë' ja- lä-jnä' he- hnøø- jnääh' kwa' jnääh' be' kih' øøhn'.

²⁰ Lä-ja- jmee- jnääh', mah' sa' chaa- hì- hlëeh' wi' kyaa' jnääh' he- juh-lääh' jnääh' cha-miih- kuu'.

²¹ Jëeh' ñe- ba' Dio he- jmee- jnääh' bii' jmee' jnääh' ta' lä-koq' lle' kih', hi' lä-ja- hnoon' ka' dsa- jmi-gyuu- kwaat' ka-läh'.

²² Hi' chee' ga' jnääh' jñah' øøh' jne' ko-jøh' kyaayh'. Hì- he', ja- koq' hä' ma-jëë' jnääh' jmeey' he- llu' jmah'. Hi' cha' ga-miih- jmeey', na' he- ma-jëëy' he- mi-te' hnäh'.

²³ Ta' ka- hnäh' huusdsë-. Tito laa' dsa-kyaa' jnääh' jee' jmee- jnääh' ta' ko-jøh' mah' le' llu' kyah' hnäh'. Hì- jñah' øøh' jne' hì- jääy- na-, hä' gooy' lä-kaa- gwah'. Hi' kwaat' kih' hì- he', lä-kaa- jee' dsa- näay' jmee- øøh' jne' juuh- kih' Cristo.

²⁴ Ja- mi-jnääh' hnäh' kiyh' ha- lä-koq' jiih' hnaah' hnäh' dsa-. Lä-ja- mi-jnääh' hnäh' cha-ñe' lä-jëë- øøh' jne' he- kih' ja- he- chaa- jnääh' llu' kyaah' hnäh'.

9

Hnøø' kwa' jne' kuu' lä-kaa- tuh-dsë- jne'

¹ Kih⁴ he⁻ choqoh⁴ jne⁴ miih⁻ kuu⁴ kih⁴ ooh⁴ jne⁴ hi⁻ lla⁻kyaa⁴, sa⁴ jmee⁻ bii⁴ siin⁴ kyah⁴ hnäh⁴ laan⁴.

² Jëeh⁴, ma⁻ ba⁴ jnä⁴ kyah⁴ hnäh⁴ hi⁻ tääh⁴ hwa⁴ Acaya, lle⁻ hoh⁴ hnäh⁴ he⁻ juh⁴lääh⁴ hnäh⁴ kuu⁴. Hi⁻ ga⁻hlëehn⁴ llu⁻ kyah⁴ hnäh⁴ jee⁴ kih⁴ ooh⁴ jne⁴ hi⁻ tääh⁴ hwa⁴ Macedonia. Na⁴ ma⁻koq⁻ ñe⁻ ga⁻jwii⁴ jnih⁴ he⁻ ma⁻lla⁻hoh⁴ hnäh⁴ kwah⁴ hnäh⁴ kuu⁴. He⁻ ja⁻ jwëë⁴ ooh⁴ jne⁴ he⁻, ga⁻nøh⁴ dsëy⁴ kih⁴ he⁻ llu⁴ hoh⁴ hnäh⁴.

³ Pero ma⁻ra⁻ he⁻ cheen⁻ ooh⁴ jne⁴, mah⁴ sa⁻ jän⁴ hlih⁴ kih⁴ lä⁻jë⁻ he⁻ llu⁴ he⁻ ga⁻hlëehn⁴ kyah⁴ hnäh⁴. Hnoon⁴ wa⁻ra⁻ jäh⁴ kih⁴ ma⁻na⁻lluuh⁴ hnäh⁴ jmeeh⁴ hnäh⁴ lä⁻koq⁻ ga⁻jwii⁴ jnih⁴.

⁴ Heh⁴ lä⁻ja⁻, wa⁻ra⁻ ga⁻lloon⁴ jee⁴ tääh⁴ hnäh⁴, ko⁻joh⁴ kyaah⁴ jñah⁴ ooh⁴ jne⁴ hi⁻ chaq⁻ hwa⁴ Macedonia, hnoon⁴ ma⁻na⁻lluuh⁴ hnäh⁴ mah⁴ sa⁻ jä⁻ jnääh⁴ o⁻hieh⁴ wa⁻ra⁻ ga⁻lla⁻nøø⁴ jnääh⁴, lä⁻llu⁴ he⁻ ma⁻jäh⁴ jnääh⁴ mi⁻teh⁴ ba⁴ hnäh⁴, hi⁻ cha⁻ga⁻miih⁻ jäh⁴ hnäh⁴ o⁻hieh⁴, cher⁴ mah⁴ sa⁻ ga⁻mi⁻teh⁴ hnäh⁴.

⁵ Kih⁴ he⁻ ja⁻ ba⁴ ga⁻la⁻ bii⁴ kin⁻ chuun⁴ kyaah⁴ ooh⁴ jne⁴ he⁻, mah⁴ dsa⁻näay⁴ dsa⁻jëëy⁴ hnäh⁴ to⁻ në⁴, mah⁴ kway⁴ be⁴ kyah⁴ hnäh⁴ ha⁻ lä⁻ jee⁴ juh⁴lääh⁴ hnäh⁴ kuu⁴ he⁻ ga⁻bääh⁴ hnäh⁴ hñaa⁴ kwah⁴ hnäh⁴. Lä⁻jwë⁴ ja⁻ ma⁻na⁻lluuh⁴ hnäh⁴ kwah⁴ hnäh⁴ kuu⁴ lä⁻kaa⁻ tuh⁻hoh⁴ hnäh⁴, ja⁻ kyaah⁴ he⁻ wii⁴.

⁶ Nuu⁻ da⁴ hnäh⁴ ha⁻ lä⁻ la⁻ kih⁴ hi⁻ jngëë⁻ mi⁻ju⁻: Hi⁻ jngëë⁻ miih⁻, miih⁻ ba⁴ chooyh⁴. Hi⁻ jngëë⁻ cha⁻miih⁻, lä⁻ja⁻ cha⁻miih⁻ chooyh⁴.

⁷ Lä⁻jaa⁻ lä⁻jaa⁻ wa⁴ kway⁴ lä⁻koq⁻ te⁴ lla⁻ dsëy⁴. Pero ja⁻ kyaah⁴ he⁻ meeh⁻ dsëy⁴, ni⁻ ja⁻ kyaah⁴ he⁻ wii⁴. Jëeh⁴, Dio hnää⁴ hi⁻ kwa⁻ lä⁻kaa⁻ tuh⁻dsë⁴.

⁸ Dio hi⁻ cha⁻ be⁴ kih⁴, jmeey⁴ lä⁻cha⁻ cha⁻miih⁻ he⁻ llu⁴ kyah⁴ hnäh⁴. Lä⁻ja⁻ ni⁻ miih⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻ jmee⁻ bii⁴ kyah⁴ hnäh⁴ jih⁴ koh⁴. Lä⁻jiih⁴ chaq⁻ ga⁻ kyah⁴ hnäh⁴, jmeeh⁴ hnäh⁴ ja⁻ he⁻ koq⁻ nëë⁴ he⁻ llu⁴ kih⁴ hi⁻ lla⁻kyaa⁴.

⁹ Lä⁻la⁻ na⁻si⁻ juu⁴ kih⁴ Dio:

Hi⁻ llu⁴ dsë⁴ ga⁻ti⁻ ga⁻llooyh⁴ he⁻ cha⁻ kiyh⁴, ga⁻kwëëyh⁴ dsa⁻ hi⁻ tä⁻ñee⁴.

Ta⁴ llu⁴ kiyh⁴ lä⁻ jnä⁴ ga⁻lä⁻ jë⁻ joh⁴ jmi⁴ cha⁻.

¹⁰ Dio ba⁴ he⁻ hi⁻ kwa⁻ mi⁻ju⁻ kih⁴ hi⁻ jngëë⁻, lä⁻ja⁻ ka⁻läh⁴ kway⁴ he⁻ kih⁴ hih⁻ jne⁴. Hi⁻ he⁻ kwa⁻ lä⁻ jë⁻ he⁻ jmee⁻ bii⁴ kyah⁴ hnäh⁴ hi⁻ jmeey⁴ lä⁻ cha⁻ cha⁻ga⁻miih⁻. Mah⁴ lä⁻ja⁻ lä⁻ cha⁻ he⁻ kyaah⁴ jmeeh⁴ hnäh⁴ cha⁻miih⁻ he⁻ llu⁴ jmah⁴ ba⁴.

¹¹ Lä⁻llu⁴ he⁻ lä⁻ cha⁻ lä⁻ jë⁻ nëë⁴ he⁻ jmee⁻ bii⁴ kyah⁴ hnäh⁴, lä⁻ja⁻ lä⁻ cha⁻ cha⁻miih⁻ he⁻ kwëëh⁴ hnäh⁴ hi⁻ lla⁻kyaa⁴. Hi⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻ngëë⁻ jnääh⁴ kuu⁴ ja⁻ kih⁴ ooh⁴ jne⁴ he⁻, kway⁴ cha⁻miih⁻ ti⁻hmaah⁴ kih⁴ Dio.

¹² Jëeh⁴, wa⁻ra⁻ ga⁻ngëë⁻ jnääh⁴ kuu⁴ he⁻ juh⁴lääh⁴ hnäh⁴ kih⁴ ooh⁴ jne⁴ he⁻, he⁻ ja⁻ kwa⁻ be⁴ kiyh⁴. Hi⁻ ja⁻ ma⁻la⁻ he⁻ ja⁻, kway⁴ cha⁻miih⁻ ti⁻hmaah⁴ kih⁴ Dio ka⁻läh⁴.

¹³ Wa⁻ra⁻ ga⁻ngëë⁻ jnääh⁴ kuu⁴ ja⁻, jmee⁴ dsa⁻ he⁻ juuh⁻ kih⁴ Dio, jëeh⁴ ma⁻mi⁻ jnääh⁴ hnäh⁴ he⁻ mi⁻te⁻ hnäh⁴ kyaah⁴ ju⁻hmëë⁴ kih⁴ Cristo. Hi⁻ lä⁻kaa⁻ tuh⁻hoh⁴ hnäh⁴ ga⁻kwëëh⁴ hnih⁴ kuu⁴, hi⁻ lä⁻ja⁻ jmeeh⁴ hnäh⁴ kih⁴ lä⁻ jëë⁻ hi⁻ jmee⁻ bii⁴ kih⁴.

¹⁴ Hi⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻ngiiy⁴ kyah⁴ hnäh⁴ kih⁴ Dio, ja⁻ lla⁻lle⁻ dsëy⁴ hnäh⁴ jëeh⁴ ma⁻lä⁻ jnä⁴ he⁻ ma⁻mi⁻ jää⁴ Dio hnäh⁴ cha⁻miih⁻.

¹⁵ Ti⁻hmaah⁴ kwan⁴ kih⁴ Dio, ha⁻ koh⁴ sa⁻ llu⁴ he⁻ ga⁻kwëëyh⁴ jne⁴. Hii⁻ lä⁻këh⁴ jmi⁴ lä⁻ngëë⁴.

10

Ga'jmee' Paa' dsoo' he' laay' apóstol

1 Jnā' Paa' chuun' kyaah' hnāh', hlēēhn' hnāh' ja-ba' lā'koo' jmeē' hñii' Cristo hī' hwaā' hī' jōh' dsē'. Jēēh', jāh' dsa' kin', sa' tuu' dsēn' hlēēhn' lā' ma' hāān' jee' kih' dsa'. Mah' wa'ra- ga-lā'øøn' jee' kiyh', ja-ga' tuu' dsēn' hlēēhn'.

2 He' ja' chuun' kyaah' hnāh', go-taah' hnāh' lā'koo' lle' kih', mah' wa'ra- ga-lloon' jee' tāāh' hnāh', sa' cha- he- kih' hlēēhn' hī' jāh', ga-nøø' jnāāh' lā'koo' wa' hī' cha- hī'. Jēēh', tuu' ba' dsēn' ti-choon' juu' kyaayh' cher'mah' lā' ja- hnøøy'.

3 Dsa' jmi' gyuu' ba' laa' jnāāh', pero sa' tee' jnāāh' lā'koo' tee' dsa- jmi' gyuu'.

4 Sa' cha' tee' jnāāh' kyaah' wa' he- cha- he- he- kooch' dsa- jmi' gyuu'. Tee' jnāāh' kyaah' be' kih' Dio he- lih' hee' lā' jē' he- sa' lā'kēh' jnāāh' jmi' kyaah'.

5 Lā' ja' leh' jnāāh' kyaah' hī' jmeē' kyuu' cha' miuh'. Hi' leh' jnāāh' kyaah' hī' jmāā' hñii' kaah'. Jēēh' juu' he- hlēēyh' ja', jne' jwē' kih' dsa' mah' sa' heeyh' kih' Dio. He' ja- hnøøh' jnāāh' ha- lā' jee' dsa- jeeh' dsa- hī' jmeē' huusdē' hliih' mah' lā' nuuyh' kih' Cristo.

6 Ma- lla' dsē' jnāāh' heeh' jnāāh' wi' lā' jēē' hī' chaah', ma- lla' ma- mi' jnāāh' hnāh' hñaa' hnāh' he- nuuh' hnāh' kih' Cristo.

7 Koo' kah' hnāh' kwaat' ha- lā' tāāh' haa' dsa'. Cher'mah' ja' jmeē' huusdē' laay' kyaā' Cristo, wa' jmeey' huusdē' laa' jnāāh' ka-lāh' kyaā' Cristo, ja-ba' lā' koo' laay' hñiiy'.

8 Ga-hñaa' Dio jnā' mah' kwan' be' kyah' hnāh' ha- lā' jee' go'taah' hnāh' koo' hweh'. Sa' ga-hñaa'y' jnā' mah' heen' hnāh'. Hi' ma' ke' jmeen' juuh' kih' ta' he- hā' goon' sa' la' o' hih' kin' he' jmeen' lā' ja'.

9 Sa' hnoon' he- jmeeh' hnāh' huusdē' he- juuhn' kyah' hnāh' kyaah' juu' he- siin' ko- lla- jiih'.

10 Jēēh', lā' la- hlēēh' ko- llaa' kin'. Hweh' juu' he- siin' kih' dsa'. Pero ma' chehn' cha' nē' dsa-, hwaā' ba' jnā', jāyh'. Sa' tooyh' ta' juu' kin'.

11 Hī' hlēēh' lā' ja' kyaā' jnāāh', hnøø' lā' ngēēy' lā' koo' la' huusdē' kyaā' jnāāh'. Jēēh', ja-ba' lā' koo' hlēēh' jnāāh' kyaah' juu' he- siin' jnāāh' ma' tøøh' jnāāh' hu, ja-ba' lā' ja' hlēēh' jnāāh' ka-lāh' ga' ma' tøøh' jnāāh' kyaayh'.

12 Sa' tuu' dsē' jnāāh' jmeē' jnāāh' lā' koo' jmeē' hī' hlēēh' llu' kih' hñii'. Sa' hnøø' jnāāh' jeeh' kyaā' jnāāh' kyaah' dsa- he' hī' laay' hñiiy' hih' lā' koo' la' huusdē' kih' hñii' bih'. Hi' hnøøy' jeeh' kwee- kiyh' kyaah' dsa- kyaayh'. He- ba' che- taay'.

13 Pero lā' koo' hā' hih' ba' hlēēh' jnāāh' kyaā' hñaa' jnāāh', lā' koo' la' huusdē' kih' Dio hī' ga-hñaa' jnāāh'. He- ja- ga- lla-nøø' jnāāh' lā' ga-tē' jee' tāāh' hnāh'.

14 Jiih' jee' ga-tøø' Dio hih' ba' ga-nøø' jnāāh'. Sa' ga-nøø' jnāāh' jee' tāāh' hnāh' wa'ra- jāh' kih' sa' ga-chee' Dio jnāāh'. Jēēh' jnāāh' to-nē' na' kwa' jnāāh' ju' hmēē' kih' Cristo jee' tāāh' hnāh'.

15 Sa' jmāā' jnāāh' hñaa' jnāāh' kaah' kyaah' ta' kih' jñah'. Hnøø' jnāāh' wa' lā' dsoo' hoh' hnāh' cha-ga' miuh' kih' Dio ba'. Lā' jwē' ja' kwaā' ga' ta' kyaā' jnāāh' jee' kyah' hnāh' jee' ga-tooh' Dio goo' jnāāh'.

16 Jā- ga' na' dsa-kwa' jnääh' ju'hmëë' ta' jee' hū' ga'. Pero sa' dsa'tooh' jnääh' jee' ma-løø' jñah', mah' sa' jmää' jnääh' hñaa' jnääh' kaah' kih' ta' he- ma'jmeë' jñah'.

17 Hī- hnøø' jmää' hñii' jøøh', wa' jmääy' hñiiy' jøøh' kih' he- laay' kyaa' Dsa-jøøh' jñan'.

18 Jëeh', hī- hlëeh- llu' kih' hñii', ja' kyaa' he- ja- ya-hëëy' llu'. Hī- hlëeh- Dio llu' kih', hī- he' ba' ya-hëë' llu'.

11

Paa' kyaa' hī- jmää- hñii' kaah'

1 Hnoon' kwëeh' hoh' hnäh' kyaa' jnä' cher'mah' ga-hlëehn' lä-koø- jaa- hī- sa' cha' hū' dsë- kih'. Kwëeh' hoh' hnäh', ta' jmeë- hnäh' hñaa' hoh'.

2 Peer' kye' hū' dsë- kyah' hnäh'. He- gwa' kih' Dio ba' ja-, he- la' lä-ja- kin'. Jëeh', ma-kwaan' hnäh' kih' jaa- dsa-ñuuh-. Hī- he' he' Cristo. Hi' hnoon' mi'jnään' hnäh' kiyh' lä-koø- jaa- chih-më' hī- na-jngëë' go-te'.

3 Pero gohn' wa'ra- ga-la' kyah' hnäh' lä-koø- ga-la' kih' Eva. Kyaa' may- ga-mi-goo- miih' kiyh'. Lä-ja- hii' goo- mi-gaay- hnäh' ka-läh'. Hëey' hū' dsë- kyah' hnäh' mah' mo-so' hnaah' hnäh' Cristo lä-kaa- tuh-hoh' hnäh'.

4 Jëeh', cher'mah' ga-lla-nää' wa' hī- cha- hī-, hī- kwa' jyoh' juu' he- sa' jëeh' kwee- kyaa' juu' kih' Jesús he- kwa- jnääh', lä-cha' ja- hëeh' hnäh'. Hi' hëeh' hnäh' jyoh' jmi-llë' he- sa- la' jmi-llë' Na-jngii' he- ma-hëeh' hnäh' jää'. Hi' hëeh' hnäh' jyoh' ju'hmëë', he- sa' jëeh' kwee- kyaa' ju'hmëë' he- ma-hëeh' hnäh'.

5 Go-laan', sa' kyee' ga' apóstole hī- jmää- hñii' kaah' lä-koø' ga' jnä'.

6 Ma-ke' sa' hlëehn' kyaa' juu' na'hñaa', pero cha- ba' hū' dsë- llu' kin'. Joh' jiih' sa' ga-mi'jnään' he- ja- kyah' hnäh'.

7 Pero ga-jmää- hñiin' jaa- hī- hwa' mah' leeh' hnäh' kaah'. Jëeh', sa' ga-koøn' jñeen' ma' ga-kwan' ju'hmëë' kih' Dio jee' kyah' hnäh'. ¿Che' jwa' ga-jmeen' hñiih' he- ga-jmeen' lä-ja-?

8 Ga-kan' kuu' kih' øøh' jne' hī- tääh' ta' jee' jyoh', ga-koøn' jñeen' mah' jmeen' ta' jee' kyah' hnäh'.

9 Lä-koø- ma' gyan' jee' kyah' hnäh', sa' ga-lla-kaan' hnäh' ni' miih- jmi' ma' ga'jmeë' bi' kin'. Øøh' jne' hī- ya-nää' ta' Macedonia ba' ga-kwa' be' kin' lä- ma' ga-lla-kaan'. Sa' ga-kwan' jwë' ma' kah' hnäh' hū' dsë- kin'. Hi' ngoo' ba' jmeen' lä-ja-.

10 Kyuuh' ba' jnä' ju'dsoo' kih' Cristo. He- ja- man', ni' jaa- sa' ha' kin' he- chaan- llu' he- sa' koøn' jñeen' lä-kaa' jee' jwi- he- na-hëe' hwa' Acaya.

11 ¿He-la' jmeen' lä-ja-, laah' hnäh'? O, ¿che' laah' hnäh' he- sa' hnaan' hnäh'? Ñe- ba' Dio he- hnaan' hnäh'.

12 Hi' ngoo' ba' jnä' jmeen' lä-ja-, mah' sa' kwan' jwë' kih' hī- hlëeh- llu' kih' hñii', hī- jäh' jmeë' ja- ba' lä-koø- jmeë- jnääh'.

13 Dsa- he' jäyh' laay' apóstole. Pero ta- juu' bih'. Mi- gaay- dsa-, jmääy- hñiiy' lä-koø- apóstole kyaa' Cristo.

14 Jā- he- jmeë' dsaa- dsë- jne' juu' la-. Jëeh', lä-kye- Tana' jmää- hñii' lä-koø- jaa- ángel hī- kye- jmëë'.

15 Hi⁺ lä⁺ja⁻ la⁺ kih⁺ hi⁻ jmee⁺ ta⁺ kiyh⁺ ka⁻läh⁺. Jëeh⁺, ja⁺ juu⁺ he⁻ cha⁻ na⁺, he⁻ jmääy⁺ hñiiy⁺ hi⁻ lluu⁺. Pero wa⁻ra⁻ ga⁺të⁺ jee⁺ llaa⁺ jmii⁺ liyh⁺ jñeey⁺ lä⁺koo⁻ te⁺ ta⁺ he⁻ jmeey⁺.

Ga⁺jmää⁺ Paa⁺hñii⁺ lä⁺koo⁻ jaa⁻ hi⁻ sa⁻ cha⁻ huu⁺dsë⁻ kih⁺

16 Koo⁻ ka⁻läh⁺ jwëëhn⁺ hnäh⁺: Ni⁺ jaa⁻ hnäh⁺ ta⁺ jmee⁻ hnäh⁺ huu⁺dsë⁻ he⁻ ngaahn⁺. Pero cher⁺mah⁺ lä⁺ja⁻ laah⁺ hnäh⁺, kwa⁺ hnäh⁺ jwë⁺ kin⁺ hlëëhn⁺ hnäh⁺ lä⁺koo⁻ jaa⁻ hi⁻ sa⁻ cha⁻ huu⁺dsë⁻ kih⁺ mah⁺ lä⁺ja⁻ jmään⁺ miih⁻ hñiin⁺ jøøh⁺ lä⁺koo⁻ jmee⁻ hi⁻ he⁻.

17 He⁻ jmään⁺ hñiin⁺ jøøh⁺, sa⁺ hlëëhn⁺ lä⁺koo⁻ hnøø⁺ Dio, he⁻ hlëëhn⁺ lä⁺koo⁻ jaa⁻ hi⁻ ngaah⁺ ba⁺.

18 Peer⁺ jwëë⁺ hi⁻ jmää⁺ hñii⁺ kaah⁺ lä⁺koo⁻ tëtë⁺ jmee⁻ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁺, hi⁻ ja⁻ ba⁻ lä⁺ja⁻ jmee⁻ jnä⁺ ka⁻läh⁺.

19 Ma⁺ke⁺ cha⁻ huu⁺dsë⁻ kyah⁺ hnäh⁺, pero kwëëh⁺ hoh⁺ hnäh⁺ cha⁻miih⁻ kyaah⁺ hi⁻ ngaah⁺ he⁻.

20 Hi⁻ lä⁺ja⁻ kwëëh⁺ hoh⁺ hnäh⁺ ma⁺ jmeey⁺ hih⁺ kyah⁺ hnäh⁺, ma⁺ jñuuyh⁻ he⁻ cha⁻ kyah⁺ hnäh⁺, kaayh⁻ hnäh⁺ lä⁺ të⁻ dsëy⁺, jmääy⁺ hñiiy⁺ kaah⁺ jee⁺ kyah⁺ hnäh⁺, lä⁺ jiih⁺ jnooy⁻ mo⁻ nëh⁺ hnäh⁺.

21 Na⁻hiihn⁺ miih⁻ he⁻ jwëëhn⁺ hnäh⁺ he⁻ sa⁺ beë⁺ jnääh⁺ jmee⁻ jnääh⁺ lä⁺koo⁻ jmee⁻ dsa⁻ he⁻.

Pero lä⁺koo⁻ tuu⁻ dsë⁺ dsa⁻ he⁻ jmääy⁺ hñiiy⁺ kaah⁺, jnä⁺ ka⁻läh⁺ tuu⁻ dsën⁻ jmeen⁻ lä⁺ja⁻, ma⁺ke⁺ hlëëhn⁺ lä⁺koo⁻ jaa⁻ hi⁻ sa⁻ cha⁻ huu⁺dsë⁻ kih⁺.

22 Hi⁻ he⁻ jäh⁺ laay⁺ dsa⁻ hebreo, ja⁻ ba⁻ lä⁺ja⁻ laa⁺ jnä⁺. Jäyh⁺ laay⁺ dsa⁻ Israel, ja⁻ ba⁻ lä⁺ja⁻ jnä⁺ ka⁻läh⁺. Jäyh⁺ laay⁺ sa⁺ju⁻ kih⁺ Abraham, ja⁻ ba⁻ he⁻ ja⁻ laa⁺ jnä⁺.

23 Jäyh⁺ jmeey⁺ ta⁺ he⁻ kih⁺ Cristo. Pero cha⁻ga⁺miih⁻ jmee⁺ jnä⁺. Ngoo⁺ ba⁺ jnä⁺ hlëëhn⁺ lä⁺koo⁻ jaa⁻ hi⁻ ngaah⁺. Cha⁻ga⁺miih⁻ ta⁺ he⁻ ma⁺ jmee⁺ jnä⁺, cha⁻ga⁺miih⁻ jiih⁺ ma⁻ ñeen⁺ neh⁺ ñe⁺ lä⁺koh⁺ ga⁺ dsa⁻ he⁻. Cha⁻ga⁺miih⁻ ga⁺ jmi⁻ ga⁺baa⁺ dsa⁻ jnä⁺. Joh⁺ jiih⁺ sa⁺ ga⁺laan⁺ he⁻ ma⁺ jngëëh⁺ dsa⁻ jnä⁺.

24 Ja⁺ koo⁻ hä⁺ ga⁺ jmi⁻ dsa⁻ judiu kin⁺ ma⁺ gyii⁺ gya⁺ ñu⁺ sí⁺hñi⁺. Lä⁺ jiih⁺ ga⁺ të⁺ hñä⁺ jiih⁺ ga⁺ jmeey⁺ lä⁺ja⁻ kin⁺.

25 Hnë⁻ jiih⁺ ga⁺ jmiy⁺ kin⁺ kyaah⁺ sí⁺hma⁻. Koo⁻ hä⁺ ga⁺ të⁺ dsa⁻ kuu⁺ kin⁺. Hnë⁻ jiih⁺ ga⁺ laan⁺ jee⁺ ga⁺ hmeh⁺ barco neh⁺ jmii⁺. Koo⁻ hä⁺ ga⁺ jän⁺ koo⁻ jmii⁺ koo⁻ hwë⁺ jee⁺ tō⁺ dsaah⁺ jmi⁻ ñeeh⁺.

26 Sa⁺ na⁻ he⁻ jiih⁺ ngonon⁺ hi⁻ jahn⁺ jee⁺ uu⁺. Ga⁺ hii⁺ goo⁻ kin⁺ jee⁺ haan⁺ cha⁺ jmii⁻ juuh⁺, lä⁺ ja⁻ kyaah⁺ dsa⁻ hii⁺ hi⁻ kyaah⁺ dsa⁻ goon⁻ hi⁻ kyaah⁺ hi⁻ chaa⁻ ta⁺ jee⁺ jyoh⁺ ka⁻läh⁺. Ga⁺ hii⁺ goo⁻ kin⁺ jee⁺ jwii⁺ juuh⁺ hi⁻ ta⁺ jee⁺ sa⁻ chaa⁻ dsa⁻. Ga⁺ hii⁺ goo⁻ kin⁺ cha⁺ jmi⁻ ñeeh⁺ hi⁻ lä⁺ja⁻ kyaah⁺ hi⁻ jäh⁺ laa⁺ øøh⁺ jne⁺.

27 Cha⁻miih⁻ ta⁺ ga⁺ jmeen⁺, ga⁺ jëën⁺ cha⁻miih⁻ wi⁺. Cha⁻ hwë⁺ sa⁺ ma⁺ gwii⁺. Ga⁺ lä⁺ kyohn⁺, ga⁺ lä⁺ kii⁺ dsën⁺. Ja⁺ he⁻ koo⁻ hä⁺ sa⁺ ga⁺ lä⁺ cha⁺ he⁻ ma⁺ kuhñ⁺. Ga⁺ ngëën⁺ gyuu⁺ hi⁻ sa⁺ ga⁺ lä⁺ cha⁺ hmiih⁻ ma⁺ këhn⁺.

28 Ja⁺ ma⁻ la⁻ he⁻ ja⁻. Lä⁺ jë⁺ jmii⁺ ba⁺ kyen⁺ huu⁺dsë⁻ kih⁺ lä⁺ jë⁺ gwah⁺. Peer⁺ wi⁺ dsa⁻ ngëën⁺.

29 Kyaah⁺ lä⁺ jëë⁺ hi⁻ sa⁻ cha⁻ be⁺ kih⁺, jnä⁺ ka⁻läh⁺ jii⁺ kin⁺. Hi⁺ gwa⁺ ya⁻ jëë⁺ dsën⁺, wa⁻ra⁻ ga⁺ jmee⁺ dsa⁻ täh⁺ jaa⁻ øøh⁺ jne⁺.

30 Wa⁻ra⁻ jäh⁺ kih⁺ jmee⁺ bii⁺ hlëëhn⁺ llu⁺ kih⁺ hñiin⁺, ma⁺ ja⁻ hlëëhn⁺ kih⁺ he⁻ mi⁻ jnääh⁺ he⁻ sa⁻ cha⁻ be⁺ kin⁺.

³¹ Dio Jmii- Jesús, Dsa-jøøh' jnän', hi- na-jää- ga-lä-jë- joh' jmii- cha-, hi- he' ñe- he- sa- hlëehn' juu'-ta'-juu'.

³² Koo- hä' lä' ma' gyan' jee' jwii- Damasco, lle'moh' kyaa' rey Areta ga-jmee' mada' ga-høø' dsa- lä'kaa' ho'haah' kih' chuuh' jwii- he- hnøøy' ma' saayh' jnä'.

³³ Pero neh' koo- hma-ta- ga-jñaa' dsa- jnä' ta' ho'haah' pih' he- ma- na-hë- dsöh' na'hyah-. Lä'ja- ba' ga-laan' he- ma' saah' dsa- jnä'.

12

Ga-jëë' Paa' koo- jee' la' na'hñaa'

¹ Sa- jmää' ta' he- jmään' hñiin' jøøh'. Pero ma-ra- he- hlëehn' kih' koo- he- ga-hëë' mi'nën- he- ga-mi-jnää- Dsa-jøøh' jnän'.

² Kyuun' jaa- øøh' jne' hi- ga-tëë- Dio lä' ga-të' hnë- jwëë' kih' gyuu' jmi-gyuu' ma-hya- gya'kye' ji-ñe-. Sa' man- ha- lä' ga-jää' dsih', che' lä' ma-na-hñaa' o che' kyaah' ma-la- jmi-lle' kiyh'. Hñii' ba' Dio ñe- ha- lä' ga-la'.

³ Kyuu' ba' jnä' dsa- he'. Sa' man- ha- lä' ngooy', che' lä' ma-na-hñaa' o che' kyaah' ma-la- jmi-lle' kiyh'. Hñii' ba' Dio ñe-.

⁴ Ga-jää' dsih' koo- jee' jnä' na'hñaa'. Jee' ja- ga-nuuy' ga-hlëeh' juu' he- sa' le' hlëeh' jne' hi- sa- chaa- ni- jaa- hi- na-ngë' jwë' hlëeh'.

⁵ Kih' dsa- lä'ja-, le' ba' jmää' jnih' jøøh', pero sa' jmään' hñiin' jøøh'. Kih' he- mi-jnää- he- sa' cha- be' kin-, ma-la' kih' he- na- ba' jmään' hñiin' jøøh'.

⁶ Cher'mah' hnoon' jmään' hñiin' jøøh', ja- he- ngaahn' ja-, jëeh' hlëehn' ju'dsoo' ba'. Pero sa' jmeen' lä'ja- mah' ni- jaa- sa' jmee' huusdë-, jøøh' ga' jnä' lä'koo- jëëy' jmeen' o lä'koo- nuuy- hlëehn'.

⁷ He- ja- ja' né' jmi-ngo' kin' he- jmee' jwiih-. La' lä'koo- toq' he- ja' mada' kih' Tana' mah' heeh' jnä' wii'. He- ja- jmää' kin' mah' sa' jmään' hñiin' jøøh', lä'llu' he- ga-jëen' koo- he- la' na'hñaa' he- sa' ma-jëen' jih'koh'.

⁸ Hnë- jiih' ga-chuun' kyaah' Dio mah' jñuuyh' he- jmee' jwiih' kin'.

⁹ Pero lä'la- ba' ga-jëeh' Dio juu' kin': "Ma-leë- ba' kyah' he- llu' dsën' kyaah' hne-. Jëeh' cha-ga-miih- lä'jnä' be' kin' kyaah' dsa- hi- sa' cha- be' kih'", ga-jäyh'. He- ja- lä'kaa- tuh-dsën' jmään' hñiin' jøøh' kih' he- sa' cha- be' kin' mah' jä' né' kin' be' kih' Cristo.

¹⁰ Kih' he- ja-, chaa- llu' lä' ma' sa' cha- be' kin-, ma' hlëeyh' wii' kin-, ma' lla-kyaan', ma' jmeeh' dsa- jnä', ma' jëen- wii' kwaat' kih' Cristo. Jëeh' lä' ma' sa' been', ma' ja- cha- be' kin-.

Ma' kye- Paa' huusdë- kih' lä-jëë- øøh' jne'

¹¹ Dsëeh- hnäh' dsöö' he- ga-jmeen' lä'koo- jaa- hi- sa' cha- huusdë- kih', jee' ga'jmään' hñiin' jøøh'. Hnäh' ba' ga-tëeh' hnäh' ma' hlëeh' hnäh' llu' kin'. Jëeh' hi- jäh' laa' apóstole kaa' sa' kyeë' ga' hi- he' lä'koh' ga' jnä', ma' ke' sa' cha- laan' ni' miih-.

¹² Kih' he- jøh- dsën- ba' ga-jmeen' lä'jë- he- la-. Ga-jmeen' cha-miih- lii-, ga-jmeen' he- juh- gaa-, ga-jmeen' he- dsaa- dsë' dsa- jee' kyah' hnäh'. Lä'ja- ga-mi-jnään' ma-ra- he- laan' apóstol.

¹³ Koo- ba' he- ga-jmeen' ta' jee' jyoh' jee' tääh' øøh' jne', he- ja- sa' ga-jmeen' kyah' hnäh'. Ga-ngiin' kiyh' he- ma' jmee' bii' kin'. ¿Che' kih'

he-ja, laah hnäh sa taahn hnäh ta? Jmee hnäh jøh hoh kih he sa ga ngiin kyah hnäh ka-läh.

14 Jee la- te hnē jiih he- ma-na lluun na jēen hnäh. Ni lä-ja sa ngiin kyah hnäh he- jmee bii kin. Sa na hnøøhn he- cha kyah hnäh. Hnoon heh hnäh jnä ba. Jēeh, ja he- chih hi- ga tēē juh lääh he- hnøø kih chojmii. Chojmii chih ba hi- ga tēē juh lääh he- hnøø kih chih kyaa. Lä-ja la- kin kyaa hnäh ka-läh.

15 Lä-kaa tuh dsen millan lä-jē he- cha- kin lä- jiih kwaan hñiin juun kwaat kyah hnäh. Ma-ke- cha- ga miih- hnaan hnäh koō hä koō hä. Pero hnäh, miih- go- te- ba hnaah jnä.

16 Lä-ja- ga- la, sa- ga- llan- lleh- hnäh kih he- ma- jmee bii kin. Pero ko- llaa dsa- jäh, kyaa h may- ba, ga- jmeen- ga- tah- hnäh neh- sa lä. ¿Che- jwa- ga- jmeen- lä- ja- mah- ga- mi- gaan- hnäh?

17 Sa- ga- mi- gaan- hnäh lä- ma- ga- cheen- øøh- jne- jee- tääh- hnäh.

18 Ga- chuun- kyaa h Tito mah- dsooy- jee- tääh- hnäh hi- ga- cheen- ga- jaa- øøh- jne- kyaa h. Hi- ni- miih- sa- ga- mi- gaa- Tito hnäh. Jēeh, koō- nēē- ba- huusē- kyē- jnääh. Ja- ba- lä- koō- jmee- jnä, jmee- Tito ka- läh.

19 Ta- wa- laah- hnäh he- hnøø- jnääh- hwēē- jnääh- llu- cha- neh- hnäh. Ni- miih- sa- la- lä- ja-. Ñe- ba- Dio he- hlēeh- jnääh- lä- koō- lle- kih- hi- laa- kyaa- Cristo. Øøhn- hi- hnaan- cha- miih-, lä- jē- juu- he- si- jnääh- la-, he- llu- kyah- hnäh- mah- kwa- be- kyah- hnäh- go- nääh- hnäh- ta- cha- ne-.

20 Gohn- miih- wa- ra- ga- lloon- jee- tääh- hnäh, jēen- hnäh- jmeeh- hnäh- he- sa- tih- dsen. Hi- lä- ja- hnäh- ka- läh- jēeh- hnäh- jmeen- he- sa- tih- hoh- hnäh. Lä- ja- le- cher- mah- ga- jēen- hnäh- ti- hnee- hnäh, wi- hoh- hnäh, hää- hnäh, jmeeh- hnäh- jñah- nää, hlēeh- hnäh- wi- kih- dsa-, kooh- hnäh- juu- jwi, jmää- hnäh- hñaa h- kaa h, jmeeh- hnäh- wa- la- cha- la.

21 Kyen- miih- huusē- wa- ra- ga- lloon- ka- läh- jee- tääh- hnäh, ha- ga- che- ga- jmee- Dio- ga- jän- o- hih- kwaat- kyah- hnäh. Lä- jiih- jä- hoohn, cher- mah- jwēē- hnäh- tääh- hnäh- jmeeh- hnäh- dso- kye- hi- sa- ma- beh- hnäh- lä- jē- he- mi- soh- tuh- hoh- hnäh, hi- lä- ma- kaa h- ba- hnäh- wa- hi- cha- hi-, hi- jmeeh- hnäh- he- la- o- hih- he- ma- jmeeh- hnäh- jää.

13

Ga- hih- Paa- juu- kih- øøh- jne- hi- tääh- Corinto

1 Jee la- te hnē jiih he- niin- na- jēen- hnäh. Lä- la- na- sii- juu- kih- Dio: "Wa- he- cha- he- hñii- he- cha- kih- dsa-, lä- ee- ba- kyaa h- ju- dsoo- he- jmee- uu- uu- dsa-."

2 Ga- jwēēhn- hnäh- jää, hi- na- he- ma- gyan- hu- kyah- hnäh, jwēēhn- hnäh- ka- läh. Hi- wa- ra- ga- lloon- jee- tääh- hnäh, jee- ja- te- hnē- jiih- he- jwēēhn- hnäh. Ma- ja- mo- so- jmeen- jøh- dsen- kih- hi- tääh- jmee- wa- la- cha- la, hi- lä- ja- kih- hi- tääh- jmee- ga- lä- jiih- na.

3 He- hnooh- hnäh- jēeh- hnäh- che- dsoo- ba- hlēeh- lä- koō- mada- kih- Cristo. Jēeh, hi- he- mi- jnää- be- kih- jee- kyah- hnäh. Sa- laay- lä- koō- jaa- hi- sa- cha- be- kih.

4 Ma- ke- dsoo- ga- tää- dsih- dsoh- hma- cru- lä- koō- jaa- hi- sa- cha- be- kih, pero- chaa- bih- kyaa h- be- kih- Dio. Ja- ba- lä- ja- jnääh- hi- laa- koō-

kyaaḥ' Cristo, ga⁺nøø' jnääh' lä⁺koq⁻ he⁻ sa⁺ cha⁻ be' kyaa⁺ jnääh'. Pero kyaaḥ' be' kih' Dio chaa⁻ jnääh' ta⁻la⁻ kih' Cristo mah' kwa' jnääh' be' kyah' hnäh'.

⁵ Kye⁻ da' hnäh' kwaat⁻ kyah' hñaah' hnäh', che' lä⁺ ma⁻ dsoo' ja⁻ba' hoh' hnäh' kih' Cristo. Jëë da' kyah' hnäh' hñaah'. ¿Che' sa⁺ ñeh' hnäh', Jesucristo hää' jee' kyah' hnäh'? Pero cher'mah' sa⁻ la⁻ lä⁺ ja⁻, he⁻ sa⁻ laaḥ' hnäh' kwaat⁻ ba' ja⁻.

⁶ Hnoon' lä⁻ ñeh' hnäh' he⁻ laa⁺ jnääh' kwaat⁻.

⁷ Ngii' jnääh' kih' Dio mah' jmeeh' hnäh' he⁻ llu' jmah' ba'. Sa⁻ jwahn⁻ lä⁻la⁻ mah' ja⁺ jnääh' llu'. He⁻ hnøø⁻ jnääh' go⁺taah' hnäh' lä⁻koq⁻ lle' kih', ma⁻ke⁻ ga⁻ja⁺ jnääh' lä⁻koq⁻ ja⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁺ kwaat⁻.

⁸ Jëéh', ni⁻ miih⁻ sa⁻ le' lla⁻dsëë' jnääh' kih' ju⁻dsoo'. Jmee⁻ jnääh' lä⁻ hnøø⁻ ju⁻dsoo' ba'.

⁹ He⁻ ja⁻ jëë⁻ dsë⁻ jnääh' lä⁺ ma⁻ sa⁺ cha⁻ be' kyaa⁺ jnääh', mah' lä⁻ja⁻ hnäh' lä⁻cha⁻ be' kyah' hnäh'. Ga⁺nøø' jnääh' ngii' jnääh' kyah' hnäh' mah' hwëë⁻ hnäh' llu' go⁻te⁻.

¹⁰ Kih' he⁻ ja⁻ ba' na⁻, siin⁻ lä⁻la⁻ kyah' hnäh' ma⁻ke⁻ gyan' uu⁺, mah' wa⁻ra⁻ ga⁻lloon' jee' tääh' hnäh', sa⁺ cha⁻ he⁻ kih' jmeen⁻ hään' kyaaḥ' hnäh', kyaaḥ' be' he⁻ ga⁻hyohn' kih' Dsa⁻jøøḥ' jnän'. He⁻ hnøøy' kwan⁻ be' kih' dsa⁻ ba', ja⁻ he⁻ heeh⁻ jnih' wii'.

¹¹ Kyaah' jee' ga⁻dsaa' juu' he⁻ siin⁻ kyah' hnäh', jwëëhn⁻ näh' øøhn', wa' jëë⁻ hoh' hnäh'. Hnøøḥ' hnäh' ha⁻ lä⁻ jee' go⁺taah' hnäh' llu' cha⁻ga⁻miih⁻, wa' nøh' hoh' hnäh', wa' la⁻koq⁻ nëë' ba' huudsë⁻ kyah' hnäh', wa' hii' tii' kyah' hnäh'. Hi⁻ Dio hi⁻ hnää' jne', hi⁻ jmee⁻ hii' tii' jnän', jäy' jee' jnän'.

¹² Jmee' hnäh' Dio kih' dsa⁻kyaaḥ' hnäh' hi⁻ ja⁻ chüh⁻ hnäh' kiyh' lä⁻ hnøø⁻ Dio.

¹³ Lä⁻jëë⁻ hi⁻ laa⁺ kyaa⁺ Dio jmee⁻ Dio kyah' hnäh'.

¹⁴ Wa' mi⁻jää⁺ Jesucristo Dsa⁻jøøḥ' jnän' lä⁻jëë⁻ hnäh'. Wa' hnää' Dio ga⁻lä⁻jëë⁻ hnäh'. Hi⁻ Jmi⁻lle' Na⁻jngii' wa' laa⁺ ko⁻jøḥ' kyaaḥ' hnäh'. Wa' la⁻ lä⁻ja⁻.

Gálatas Juu' la- ga- sii' Paa' kih' 00h' jne' hi- tääh' hwa' Galacia

¹ Jnä' Paa' laan' apóstol. Pero ja- he- ga- chee' dsa- jnä', ni- ja- kyaah' be' kih' dsa- na- hñaan'. Jesucristo ba' ga- chee' jnä' kyaah' Dio hi- laa' Täa' jnän' hi- ga- mi- jiih' Jesucristo jee' kih' hi- na- juu'.

² Siin' juu' la- kyah' hnäh' 00hn' jee' dsa- ñeeh' hnäh' lä- kaa- hwa' Galacia. Hi- lä- jëe' 00h' jne' hi- tääh' kyaah' jnä', koo- nee' ba' la' huusä- kyaä' jnääh' he- siin' la-.

³ Ngiiin' kih' Dio hi- laa' Täa' jnän' hi- ngiiin' kih' Jesucristo Dsa- j00h' jnän', wa' kway' he- llu' kyah' hnäh', wa' jmeey' hii' ti' kyah' hnäh'.

⁴ Jëeh' Jesús ga- kwaa' hñii' ga- juuy' kwaat' kih' dso' kye- jnän' mah' lääy' jne' kih' jmi- gyuu' hliih' la-, lä- koo- hyoh- dsé' Dio jmee' jnän', he' ba' hi- laa' Täa' jnän'.

⁵ Lä- ja- wa' la' juuh- kiyh' ga- lä- jë- joh' jmi' cha-. Wa' la' lä- ja-.

Koo- ba' ju' hmëe' cha- he- kyaah' lää' jne'

⁶ Peer' dsaa- dsen' kih' he- ga- nuun' chah' ga- juh- ga- lä- 00h' hnäh' kih' Dio hi- ga- tëeh' hnäh' ta- la- kih' he- llu' dsé' Cristo, mah' ma- taah' hnäh' kyaah' jyoh' ju' hmëe' he- laah' hnäh' llu' ga'.

⁷ Pero sa- cha- ga' jyoh' jwë' he- kye- ju' hmëe'. He- hn00' ko- llaa' dsa- kah' gwëh' huusä- kyah' hnäh' ba' ja-, hi- hn00y' mi- siiy' ju' hmëe' kih' Cristo.

⁸ He- ja- jwahn-, wa' t0h' dso' jwi' në' kyaä' jnääh' cher' mah' ga' jmee' jnääh' lä- na-, o cher' mah' jaa- ángel ja' gyuu' kwa' jyoh' juu' lä- koh' ga' he- ga- mi- tëe' jnääh' hnäh', ja- ba' lä- ja- wa' t0h' dso' jwi' në' kiyh'.

⁹ Koo- ka- läh' jwahn-, ja- ba' he- ma- ngëe' ma' jahn' jää'. Cher' mah' chaä- hi- ga' jñah' hi- kwa' juu' kyah' hnäh' he- sa' la' kwee' kyaah' he- ga- heeh' hnäh', wa' t0h' dso' jwi' në' kiyh'.

¹⁰ ¿Ha- lä- laah' hnäh'? ¿Ché he- hnoon' he- jän' llu' kyaah' dsa- he- ma- hlëehn' lä- na-, o ché he- hnoon' he- jän' llu' kyaah' Dio? ¿Ché laah' hnäh' he- hnoohn' ha- lä- jee' tih' dsé' dsa- ki- jnä'? Jëe' da', wa' ra- jäh' kih' ngoo' ba' jnä' jmeen- lä- jë- he- hn00' dsa-, mo' so' laan' jaa- hi- jmee' ta' kih' Cristo.

Dio ba' ga- lleh- Paa' mah' lee' apóstol kyaay'

¹¹ 00hn', hnoon' lä- ñeh' hnäh' he- la-. Ja- he- gwa' kih' dsa-, ju' hmëe' he- kwan' la-.

¹² Sa- ga- hyohn' kih' dsa- juu' la- hi- ni- sa- ga- mi- tëe- dsa- jnä'. Jesucristo ga- mi- jnäa- kin- juu' la-, he- ja- ba' ja- he- kyuuhn'.

¹³ Ma- nuuh- ba' hnäh' lä- koo- ma' ngën' jää', he- ga' jmeen' lä- koh' tëe' jmee' judiu dsa- goon-. Ha- koh' sa- ga- lä- hñaä- dsen' kyaah' hi- ga- heeh' kih' joo' Dio. Ma' hnoon' ma' mi' laan' go- te- lä- jëe' hi- he'.

¹⁴ Ga' jmee' ga' jnä' cha- ga- miih- lä- koh' ga' jee' lä- jëe' judiu hi- laa' koo- ji- ñe- kyaah' jnä'. Ga' jmeen' bii' ga- h00n' lä- jë- nuuh' kih' dsa- ma- gyuh- kyaä' jnääh'.

15 Pero sa⁺ ga⁺ ma⁻lä⁻ chaan⁺ ga⁺ lleeh⁻ Dio jnä⁺ mah⁺ ja⁻ leen⁺ kya⁺ bih⁺. Ga⁺ tēeyh⁺ jnä⁺ kih⁺ he⁻ llu⁺ dsēy⁺ kyaah⁺ jnä⁺. Hi⁺ lä⁻ koh⁺ ma⁺ ga⁺ tih⁺ dsēy⁺,

16 ja⁻ ga⁺ ga⁻ mi⁻ jnä⁺äy⁻ jooy⁺ kin⁻ mah⁺ kwan⁺ juu⁺ kiyh⁺ kih⁺ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁺ judiu. Pero sa⁻ ga⁻ hnaahn⁻ ni⁻ ja⁻ dsa⁻ mah⁺ ma⁺ siyh⁺ jnä⁺ ha⁻ lä⁻ la⁺ juu⁺ he⁻ ma⁺ kwan⁻.

17 Ni⁻ sa⁻ ngaahn⁺ ta⁻ Jerusalén na⁺ jēēn⁻ hi⁻ laa⁺ apóstole jāā⁺ ga⁺ lä⁻ koo⁻ jnä⁺. Lä⁻ chah⁺ ja⁻ ngoon⁺ ta⁻ hwa⁺ Arabia ba⁺, (koo⁻ hwa⁺ kü⁻ jee⁺ sa⁻ kwa⁻ ni⁻ miih⁻). Ma⁻ ngēē⁺ he⁻ ja⁻, ngoon⁺ ka⁻ läh⁺ ta⁻ Damasco.

18 Ma⁻hya⁻ hnē⁻ ji⁻ ñē⁻, ja⁻ ga⁺ ngaahn⁺ ta⁻ Jerusalén na⁺ jēēn⁻ Pee⁺ hi⁻ ga⁺ jān⁺ kyaayh⁺ gya⁻ hñā⁺ jmi⁺ jee⁺ ja⁻.

19 Ni⁻ sa⁻ ga⁺ jēēn⁺ ga⁺ jñah⁺ apóstole, ma⁻ la⁻ Jacobo dsa⁻ ñññh⁻ øøh⁻ Dsa⁻ jøøh⁻ jñān⁺ ba⁺ ga⁺ jēēn⁺.

20 Jmeen⁺ dsoo⁺, Dio ba⁺ ñē⁻ sa⁻ cha⁻ ta⁻ juun⁺ he⁻ siin⁺ kyah⁺ hnäh⁺ la⁻.

21 Ma⁻ngēē⁺ he⁻ ja⁻, ñēēn⁺ ta⁻ hwa⁺ Siria kyaah⁺ Cilicia.

22 Øøh⁺ jne⁺ hi⁻ tääh⁺ lä⁻ kaa⁻ hwa⁺ Judea, hi⁻ dsa⁻ ñēē⁻ kwaat⁻ kih⁺ Cristo sa⁻ ma⁺ kyuyy⁻ jnä⁺.

23 Koo⁻ ma⁺ nuuy⁺ lla⁻ dsa⁻ juu⁺ ki⁻ jnä⁺: “Dsa⁻ ñññh⁻ hi⁻ ma⁺ jmee⁻ hñaa⁻ dsē⁺ kya⁺ jnääh⁺ he⁺, na⁺ ngēy⁻ kway⁺ juu⁺ he⁻ ma⁻ dsoo⁺ dsē⁻ jne⁺ la⁻, ja⁻ ba⁺ juu⁺ he⁻ ma⁺ hnøoy⁺ ma⁺ heey⁺ jāā⁺.”

24 He⁻ ja⁻ ga⁺ jmeey⁺ juuh⁻ kih⁺ Dio lä⁻ ma⁺ ga⁺ nuuy⁺ kin⁻.

2

Lä⁻ jēē⁻ apóstole ga⁺ heeh⁻ bih⁺ Paa⁺

1 Ma⁻hya⁻ gya⁻ kye⁺ ji⁻ ñē⁻, ja⁻ ga⁺ ngaahn⁺ ka⁻ läh⁺ ta⁻ Jerusalén ko⁻ jøh⁻ kyaah⁺ Bernabé hi⁻ ma⁺ jāän⁺ Tito ka⁻ läh⁺.

2 Ga⁻ mi⁻ jnä⁺ä Dio kin⁻ he⁻ jmee⁻ bii⁻ naahn⁻, he⁻ ja⁻ ba⁺ ngaahn⁺ na⁺ jmeehn⁻ juu⁺ ha⁻ lä⁻ la⁺ ju⁺ hmēē⁺ he⁻ ga⁺ kwan⁺ ta⁻ jee⁻ tääh⁺ hi⁻ sa⁻ laa⁺ judiu. To⁻ nē⁻ ga⁻ llan⁺ juu⁺ kyaah⁺ ma⁻ la⁻ hi⁻ kye⁻ nē⁻ ba⁺, le⁻ ga⁻ che⁻ sa⁻ jmää⁺ he⁻ jmeen⁻ la⁻ hi⁻ lä⁻ kye⁻ he⁻ ga⁺ jmeen⁺ jāā⁺.

3 Pero sa⁻ cha⁻ ga⁺ jāyh⁺ ni⁻ miih⁻. Hi⁺ Tito hi⁻ ma⁺ cheh⁺ kyaah⁺ jnä⁺, sa⁻ ma⁺ laay⁺ judiu, dsa⁻ griego ba⁺ he⁺. Ni⁻ lä⁻ ja⁻ sa⁻ ga⁺ jāyh⁺ jmee⁻ bii⁻ ñññh⁻ jmi⁻ ngo⁻ kiyh⁺ lä⁻ koo⁻ tēē⁺ jmee⁻ dsa⁻ judiu.

4 Sa⁻ ga⁺ ti⁻ ga⁺ choo⁺ jnääh⁺ juu⁺ he⁻ ñññh⁻ jmi⁻ ngo⁻ kih⁺ dsa⁻ wa⁻ ra⁻ jāh⁺ kih⁺ sa⁻ ga⁺ taah⁺ ko⁻ llaa⁺ dsa⁻ jee⁻ ma⁺ tøøh⁺ jnääh⁺, hi⁻ jāh⁺ laay⁺ øøh⁺ jne⁺. Hi⁻ he⁻, koo⁻ ma⁺ kooy⁺ juu⁺ he⁻ ma⁺ kwan⁻ he⁻ ma⁻ laa⁺ jne⁺ kih⁺ dso⁺ kye⁻ ta⁻ la⁻ kih⁺ Cristo Jesús. Sa⁻ ga⁺ lä⁻ hnøoy⁺ he⁻ ma⁺ jāh⁺ jnääh⁺ mo⁻ so⁻ na⁻ hñññh⁻ jnääh⁺ kyaah⁺ ley. Jēēh⁺, ma⁺ hnøoy⁺ lä⁻ ma⁺ na⁻ hñññh⁻ ja⁻ ba⁺ jne⁺ kyaah⁺ ñññh⁻ kih⁺ Moisé.

5 Pero ni⁻ miih⁻ sa⁻ ga⁺ kwa⁺ jnääh⁺ jwē⁺ ma⁺ jmeey⁺ lä⁻ lla⁻ dsēy⁺. Hnøø⁻ jnääh⁺ wa⁺ jā⁺ ju⁺ hmēē⁺ kih⁺ Jesús kyah⁺ hnäh⁺ lä⁻ ma⁻ la⁻ ja⁻ ba⁺, mah⁺ sa⁻ dsa⁻ hi⁻ ju⁺ dsoo⁺.

6 Hi⁻ na⁺ jnä⁺ä kye⁻ nē⁻ kih⁺ øøh⁺ jne⁺, ni⁻ miih⁻ sa⁻ cha⁻ jāyh⁺ he⁻ ma⁻ hläähn⁻ kyaah⁺ juu⁺ he⁻ kwan⁻. Jnä⁺ jwahn⁺ na⁺ jnä⁺äy⁻ kyey⁻ nē⁻, jēēh⁺ sa⁻ ga⁺ tēēn⁻ jēēn⁻ kiyh⁺. Kih⁺ koo⁻ ba⁺ laa⁺ jne⁺ cha⁻ nē⁻ Dio.

7 Pero dsa⁻ he⁺ sa⁻ ga⁺ hay⁺ kin⁻. Ga⁺ heeh⁻ bih⁺ he⁻ hä⁺ goon⁺ ta⁻ he⁻ kwan⁺ ju⁺ hmēē⁺ kih⁺ hi⁻ sa⁻ laa⁺ judiu, ja⁻ ba⁺ lä⁻ hä⁺ goo⁻ Pee⁺ kway⁺ ju⁺ hmēē⁺ kih⁺ hi⁻ laa⁺ judiu.

8 He' ba' Dio hi- kwa+ be' kih' Pee' he- laay' apóstol mah' kway' juu' kih' judiu, he' ba' hi- he' na-, kwa+ be' kin- ka-láh' he- laan' apóstol mah' kwan' juu' kih' hi- sa' laa' judiu.

9 He-ja- lá-jéé+ hi- laa' kwaat- kye- né' kih' gwah+, ga-söoyh' goo- jnääh' kyaah' Bernabé. Ma' jéey- laan' ta' ta-la' kih' he- llu' dsé' Dio kyaah' jnä', he-ja- ba' ga-jmääy' jnääh' kwaat- laa' jnääh' ma-ra' öoyh-. Hi- kye- né' he' chee- Jacobo, Pee', kyaah' Jwaa'. Ga-jäh': "Llu' go-nääh' hnäh' kih' hi- sa' laa' judiu mah' lá-ja- jnääh' dsa'nöø' jnääh' kih' hi- laa' judiu."

10 Hi' ga-jäh': "Hnøø' dsooh' hoh' hnäh' jmeeh' be' kih' hi- tá-ñee'." Ko-ja- ba' jiih' ga-jäh' dsa- he'. Hi- ma-ra- he- jmee- ba' jnä' be' kih' hi- tá-ñee'.

Ga-jüuh' Paa' kih' Pee'

11 Ma' ga'lloo' Pee' Antioquia ga-jüuhn' kiyh' to'lo+ né' dsa-, jééh' lá-ja- hnøø' kiyh' kyaah' he- hiih' he- ga-jmeey' ja-.

12 Jáä+ sa' ga-ma-lla-nää' ko-llaä' dsa- hi- ga-chee' Jacobo, ma' kuh- Pee' ko-jöh' kyaah' hi- sa' laa' judiu. Pero ma' ga-lla-nää' dsa- judiu he', ga-téé- Pee' hñii', ya-héey' jee' kih' hi- sa' laa' judiu, kih' he- goyh' kyaah' hi- ga-lla-nää' he' hi- jäh' jmee' bii' üuh' jmi-ngo' jnäñ.

13 Hi' lá-ja- ga-jmee' jñah' judiu ga-téey- hñiiy', hi' lá-jiih' Bernabé ga-téé- hñii' ma' ga-jéey' ga-jmee' Pee' to' dsé'.

14 Lá-koø- ma' ga-jéén+ dsa- he' mo-so+ jmeey- lá-koø- lle' kih' ju'dsoo' he- la' ju'hméé', he-ja- ga-jwiin' Pee' cha'né' jee' lá-jéé+ dsa-: "Hne- laah' judiu, ma-tuh' ma' jmeeh- lá-koh' ma-téé' jne' jmeen' mah' ma-løøh' jmeeh- ko-jöh' kyaah' hi- sa' laa' judiu. Pero na', ma-teeh' hñaa'h' mah' jmeeh- ka-läh' lá-koh' jäh' nüuh' ma-gyuh- ja-. ¿Che' sa' ñeh' he- jmeeh- wii' kih' hi- sa' laa' judiu mi-tey' nüuh' ma-gyuh- ja-, kih' hi' ma-teeh' hñaa'h'?"

15 He' ga-lá-chaä' jne' laa' jne' judiu, sa' laa' jne' wa' hi- cha- hi- hi- jmee- he- hiih' lá-koø- laa' jñah' dsa-.

16 Pero na' ma-ñe' ba' jne', sa' já+ dsa- llu' cha'né' Dio kyaah' he- mi-tey' ley jnäñ. Hnøø' dsoo' dsé- jne' kih' Jesucristo ba'. He-ja- lá-kye- jne' dsa- judiu ga-jmee' jne' dsoo' mah' jmää' jne' kih' Dio kyaah' he- ma-dsoo' dsé- jne'. Pero ja' kih' he- ma-mi-te' jne' ley. Jééh' ni' jaa- dsa- sa' ya-héey' lluy' kih' he- høoy' nüuh' ja-.

17 He- hnøøh' jne' ha- lá+ jee' hwéé+ jne' lluy' ta-la+ kih' Cristo, lá-ja- ma-lá-jnä' lá-kye- jne' judiu laa' jne' dsa- hi- jmee' dso'kye-. ¿Che' jwa- jähñ' Cristo dséé- dsoo' he- tøøh' jne' kyaah' dso'kye-? Ni' miih- sa' la' lá-ja-.

18 Hi' cher'mah' ga-løøñ' høøñ- ka-läh' ley he- ma-ben', he- ma-bäähñ' hñiin- dsoo' ba' ja-.

19 Jééh', lá+ ma' ga-lá-ngéén' he- ää- jmiñ' juun' lá-lle' ley, ga-tan' he- ma' kyen' o-jöh' dsé- kih' ley. La' lá-koh' he- na-juun' kih' ley mah' jmeen' ta'he' kih' Dio ba'.

20 La' kwaat- lá-koh' he- ga-juun' ko-jöh' kyaah' Cristo dsoh' hma-cru-. Mo-so+ chaan- lá- hnoon' hñiin-. Cristo hi- jmee- ko-jöh' kyaah' jnä', he-ja- ba' jmee' chaan-. Hi' lá+ ma-dsoo' ja' ba' dsén+ kih' Joø' Dio, hi- hnää' jnä' hi' ga-ngéey' hñiiy' ga-juuy' ki' jnä'. He-ja- ba' na- chaan- na'.

21 Sa' jmeen' ta' koø' he- llu' dsé' Dio kyaah' jne'. Jééh', cher'mah' ga-jä' dsa- llu' cha'né' Dio kyaah' he- mi-tey' ley, he- la' ga-juu' ba' Cristo.

3

Kih' he- ma-dsoo' dsë- jne' he- ja- ba- lää' jne'

1 *He- ba' che- taah- hnäh' dsa- chaä- Galacia! ¿Hi- ga-mi-gaa- hnäh'?* Ga hlëeh'n' hnäh' na-hñaa' lä-jëë- ha- lä- ga-juu' Jesucristo dsoh' hma-cru-.

2 *Koo- ga-juu' ngiin' kyah' hnäh'.* ¿Ha- lä- ga-tëëh' hnäh' Jmi-lle' Na-jngii'? ¿Che' kih' he- ga-mi-teh' hnäh' ley kih' Moisé, o che' kih' he- ma-dsoo' hoh' hnäh' kih' juu' he- ma-nuuh- hnäh', he- ja- ga-tëëh' hnäh' Jmi-lle' Na-jngii'?

3 *Peer- taah- hnäh'.* Ga-løøh' ba' hnäh' llu', kyaah' be' kih' Jmi-lle' Na-jngii'. Hi- na' na-, hnooh- hnäh' go-nääh' hnäh' ta- cha'në' kyaah' be' kyah' hñaa'h' hnäh'.

4 ¿Che' sa- ga-jmää' kyah' hnäh' lä-jë- he- ga-ngëëh' hnäh'? Go laan- ga-jmää' ba'.

5 *Ga-kwëëh' Dio hnäh' Jmi-lle' kiyh' hi- ngoo' ba' jmeey- cha-miih- he- juh-gaa- jee' kyah' hnäh'.* ¿He-la' jmeey- lä-ja-, che' kih' he- ga-mi-teh' hnäh' ley o che' kih' he- ma-dsoo' hoh' hnäh' juu' he- ma-nuuh- hnäh'?

6 *Lä-la- ga-la' kih' Abraham.* Ga-jmeey' dsoo' dsëy' kih' Dio he- ja- ga-jmee' Dio kwaat- laay' jaa- hi- lluu'.

7 *Heh' lä-ja-, hnøø' lä-ngëëh' hnäh', lä-jëë- hi- jmee- dsoo' dsë' kih' Dio laay' lä-koø- joø' Abraham.*

8 *Jää' ba' ga-jäh' juu' kih' Dio ha- lä- jmeey' ta- cha'në', he- jmeey' kwaat- lluu' hi- sa- laa' judiu cher'mah' ga-jmeey' dsoo' dsëy'.* Jëëh', llo'joo' ba' ga-jmee' Dio juu' kih' Abraham ha- lä- la' ju'hmëë' kiyh', lä- ma' ga-siiyh': "Ta-la' kyah' hne- ba' mi-jään- ga-lä-jëë- dsa- jmi-gyuu'."

9 *He- ja- ga-lä-jëë- dsa- hi- jmee' dsoo' dsë' kih' Dio ma-na-jääy- ko-jøh' kyaah' Abraham, hi- ga-lä-dsoo' dsë' jää'.*

10 *Pero lä-jëë- hi- ga-nää' høø' ley kih' Moisé, ma- cha- dso'jwi' në' kiyh'.* Lä-koø- na-sii': "Dso'jwi' ba' kyaah' lä-jëë- hi- sa- tää' høø' lä-hii' në' he- na-sii- ley ja-."

11 *Jëë- go-te- ba-la', sa- chaä- ni- jaa- hi- lluu' cha'në' Dio kyaah' he- høøy- ley.* Lä-la- ba' na-sii- juu' kih' Dio: "Pero dsa- hi- lluu', kyaah' he- ma-dsoo' dsëy', jmee- chaay-."

12 *Ley kih' Moisé sa- hlëëh- kih' he- jmeen' dsoo' dsë- jne'.* Lä-la- ba' jäh' ley ja-: "Cher'mah' hi- ga-mi-te' kih', lä- ma-jiiyh' ja- ba' kyaah' ley ja-."

13 *Pero Cristo, kyaah' jma- kih', ga-läay' jne' kih' dso'jwi' he- gwa- ta-la- kih' ley.* Ga-heeyh- ja' dso'jwi' në' kiyh' he- la' kwaat- jnän'. Jëëh', lä-la- na-sii- ley ja-: "Dso'jwi' ba' kyaah' lä-jëë- hi- na-hëë- dsoh' hma-."

14 *Lä-ja-, ta-la' kih' Cristo Jesús mi-jää' Dio lä-jëë- hi- sa- laa' judiu ja- ba' lä-koh' ga-mi-jääy' Abraham.* Hi- lä-ja-, ta-la' kih' he- ma-dsoo' dsë- jne', hñäh' jne' Jmi-lle' kih' Dio he- ga-bääyh- hñiiy' kwëëyh' jne'.

He- la- hmooh' he- ga-jmee' Dio kyaah' Abraham

15 *Jëë- da' hnäh' øøhn' ha- lä- jmee- jne' hi- laa' dsa- jmi-gyuu'.* Cher'mah' ga-jmee' jne' koø- hmooh', sa- le' heen' hmooh' ni- sa- le' jmeen' na-dsë- ga', koø- hä- ba' ma-jmeen' hmooh'.

16 *Hi- ga-jmee' Dio koø- hmooh' kyaah' Abraham, ga-bääyh- hñiiy' ha- lä- jmeey' kih' Abraham hi- kih' sa-ju- kiyh'.* Pero sa- ga-jäh' Dio: "La' kih' lä-jëë- sa-ju- kyah'." He- ma-jmee' Dio hmooh' kyaah' jwëë' dsa- wa-ra- jäh' kih'

lä'ja- la'juu'. Lä'la- ba'ga'jäyh': "La'kih'ma'la'jaa- dsa- kyaah'ba'." He'ja- ga'hleeyh' kih'jaa- dsa- ba', hi- he' he' Cristo.

17 Lä'la- jwahn'. Lä'ma'to- nē'ga'jmeē' Dio koō- hmooh'kyaah' Abraham. Ma'hya- kye' hñā-loo' na-dsē- gyii'gya' ji- ñē', ja-ga'ja' ley kih' Moisé. Pero ley ja-, sa-ga'heē' hmooh' he- ga'jmeē' Dio jāā'. Sa-ga'jmää'ta' he- ga'bāäh- Dio hñii' kyaah' Abraham, wa-ra- jāh' kih' lä'ja- la'.

18 Jēēh', cher'mah' ga'hyoh' dsa- heē- ta'la- kih' he- mi-tey' ley ja-, mo'so- la' kwaat- he- ga'hyoyh' ta'la- kih' he- ga'bāäh- Dio hñii' kyaayh'. Pero ga'hyoh' Abraham heē- la' ga'hyoyh' ba', lä'llu' he- ga'bāäh- Dio hñii' kyaayh'.

19 ¿Heē- kih'jmää' ley kih' Moisé ja-? La' miih- he- na-dsē- ba'ja-, kih' he- cha- dso'kye- kih'dsa- jmi- gyuu'. Hi- ga'jä'lä'ja- ba' ley ja- lä'jiih'ja' hi- laa' sa'ju- kih' Abraham lä'koh' la' hmooh' he- ga'bāäh- Dio hñii'. Heh' lä' ma' ga'nøø' ley ja-, ma' chaa- jaa- dsa- hi- ga'ngēē' ley ja- kih'dsa-kyaayh' hi- ma'tāäh' angele ka-läh' hi- ga'kwa' be' mah'ngēēy' juu'ja-.

20 Pero cher'mah'jaa- dsa-lla- dsē'jmeē' koō- hmooh'lä'koō- la' hñii'dsē- kih'hñiiy', sa'jmeē' bii'jñah' hi- kwa' be' cher'mah'lä'ja- la' hñii'dsē- kiyh'. Hi- jaa- ba' Dio chaa-, hñii' bih' ga'hleeyh' kyaah' Abraham lä'koō- ma' ga'jmeey' hmooh'kyaayh'.

21 ¿Che'ha' ley kih' Moisé kyaah' he- ga'bāäh- Dio hñii'jmeē'? Ni- miih- sa- la'lä'ja-. Wa-ra- jāh' kih' cha- ley he- kwa' Dio he- jmeē' chaa- dsa-, lä'ja- ba'lluu' dsa- kyaah' ley ja-, wa-ra- jāh' kih'lä'ja- la'.

22 Pero nē' ley ja- na-sii- lä'la-. Ga'lä'jēē- ba' dsa- na-hñuu' kyaah' dso'kye-. Mah'lä'ja-, kih' he- ma-dsoo' dsē- jne' kih' Jesucristo, hñah' jne' he- ga'bāäh- Dio hñii' kway'.

23 Jää' sa' ma' cha- juu' he- hnøø' jmeen' dsoo' dsē- jne', ma' tøøh' jne' lä'hih- kih' ley. Lä'ja- ma' tøøh' jne' lä'jiih' ga'lä'jnā' juu' he- hnøø' jmeen' dsoo' dsē- jne'.

24 Ley ja- ma'hää- jne' jāā' hi- ma'jøø- jnān' mah'tēēh' jne' kih' Cristo. Heh' lä'ja- hwēē- jne' lluu' kyaah' he- ma-dsoo' dsē- jne' kiyh'.

25 Na' he- ma-dsoo' dsē- jne', mo'so- tøøh' jne' kyaah' ley he- ma'hää- jne'.

26 Ga'lä'jēē- ba' jne' laa' jne' joō' Dio ta'la- kih' he- ma-dsoo' dsē- jne' kih' Cristo Jesús.

27 Jēēh'lä'jēē- hi- ma-na-saa' jmi- kyaah' Jmi-lle' Na-jngii', ma-laay' koō- kyaah' Cristo, la'lä'koō- he- ma'kyeyh' hmiih- hmēē'.

28 He'ja- koō- ba' laa' lä'jēē- jne' cha'nē' Dio. Jee' oo' sa' chaa- hi- laa' judiu, ni- hi- laa' griego, sa' chaa- hi- na-hnēē' jmeē- ta' kih'dsa- ni- hi- sa- na-hnēē', sa' chaa- dsa-mē' dsa-ñuu'. Jaa- ba' laa' jne' kyaah' Cristo Jesús.

29 Cher'mah' laa' jne' kyaah' Cristo, ja- ba'lä'ja- laa' jne' sa'ju- kih' Abraham. Hi- cha- ba' heē- jne' he- ga'bāäh- Dio hñii' kway'.

4

1 Lä'la- na- jwahn': Jaa- chih- hi- lle' kih' hyoh' he- ga'tēēy' hyoyh' kih' jmiiy', ma-ke- la' kwaat- hyoh' bih' heey', kwee- ba' laay' kyaah' hi- na-hnēē' jmeē- ta' kih' jmiiy- ta'ko- jiih' mäyh'.

2 He'ja- ba' chaa- ta-jwöh' kyaah' chih- hi- chaa- hi- häy- lä'jiih' lloo- jmi- he- jāh' jmiiy- hyoyh' heey'.

3 Ja-ba' lá-ja' ma' laa' jne' jáä', ta'ko' jiih' sa' ga' ma-heeh' jne' kih' Cristo. Jiih' ja' ma' na-hnëe' jne' ma' jmee' jne' lá-koq- tēē' dsa' jmee' jmi-gyuu' la'.

4 Pero ma' ga-dsēē' jmi, ga-chee' Dio joq' hī- ga-lá-chaq' kih' jaa' dsa-mē', hī- ga-lá-chaq' na'jnäy' kih' ley.

5 Jay' mah' láäy' jne' hī- na-hñuuh' lá-hih' kih' ley, mah' lee' jne' ma-ra' joq' Dio ba'.

6 Kih' he- laa' jne' jooy', he- ja- ga-chee' Dio Jmi-lle' kih' gyuu' kyaay' neh- tuh-dsē- jne'. Hī- ja-ba' Jmi-lle' ja- hī- sñh- Dio lá-la': "Abba", he-hnøø' jáh- tää' kyaan'.

7 He- ja- mo-so' laa' jne' dsa- hī- na-hnëe', laa' jne' ma-ra' jooy' ba'. Hī- kih' he- laa' jne' jooy', hñah' ba' jne' heen' he- kwa' Dio ta-la' kih' Cristo.

Peer' lle' dsē' Paa' kih' dsa- chaq- Galacia

8 Jáä' sa' ga' ma-heeh' hnäh' kih' Dio, ma' laah' hnäh' lá-koq- dsa- hī- na-hnëe', ga' jmee' hnäh' he' kih' lá-jēē- dio hī- na-laa' kaah' dsa'.

9 Pero na' ma-kyuu' hnäh' miih' kih' Dio. Llu' ga' he- jwahn' lá-la-, ma-kyuu' Dio hnäh'. ¿Hee- ba' la' ma-jeeh' hnäh' ta' ka'luu' mah' jmeeh- hnäh' lá-koq- tēē' dsa' jmee' jmi-gyuu' la', jmeeh- hnäh' he' kih' juu' he- sa' kyeē' ni' miih'? ¿Che' hnooh- hnäh' jáh' na-hnëeh' hnäh' ka-läh' lá-koh' ma' tääh' hnäh' jáä'?

10 Høøh- hnäh' jmi, jmeeh- hnäh' lá-koq- tēē' dsa' jmee' kih' lá-jaa- sih-, hī- lá-ja- ka-läh' he- jmee' dsa- lá-koq- jī- ñe- hī- he- ga' jyoh' jmi' he- tēē' dsa' jmee'.

11 He- ja- jmeen' cha-miih- huusdsē- kyah' hnäh', le' ga- che- sa' ga'jmää' ta' he- ga'jmeen' jee' kyah' hnäh'.

12 Chuun' kyaah' hnäh' øøhn', wa' la' huusdsē- kyah' hnäh' lá-koq- la' huusdsē- kin'. Ni' miih' he- hlñh' sa' cha- he- ga'jmeeh' hnäh' kin' lá' ma' gyan' kyaah' hnäh'.

13 Ñeh' ba' hnäh', kih' he- ga-lá-dsaah' ba' jnä', he- ja- ba' ga-kwan' ju'hmëe' kyah' hnäh' lá' ma' to-ñe'.

14 Ma'ke' ga-jēeh' hnäh' wi' kih' he- ma' dsaahn', pero sa' ga-mi'kwañ' hnäh' jnä'. Ma'ra' he- ga'jmääh' ba' jnä' he- lá-koq- jaa- ángel kyaä' Dio, hī- ga-heeh' ba' jnä' lá-koq- hñii' Cristo Jesús.

15 ¿Hee- ga-la' kyah' hnäh'? ¿He-la' mo-so' jēē- hoh' hnäh'? Jnä' jmeen' ju'dsoo' kyah' hnäh', llu' jwërte hoh' hnäh' kyaah' jnä', lá' jiih' hnooh- hnäh' ma' lleh' hnäh' mi'ñeh' mah' ma' kwëeh' jnä' wa-ra' jáh' kih' ma' le' ba'.

16 ¿Che' na-hääh' hnäh' jnä' kih' he- ma-hlēēhn' hnäh' ma-ra' ju'dsoo'?

17 Chaq- ko-laa' dsa- hnooyh- ha- lá' jwē' jee' lá'jwah' hnäh' kyaayh'. Pero sa- llu' huusdsē- kiyh'. Hnøøy' jmeeh' hnäh' ta' koo' kyaä' jnääh' mah' jmeeh' hnäh' ta'he' kiyh'.

18 Llu' ba' he- hnää' dsa- hnäh' cha-miih- pero kyaah' koq- nēē' ba' huusdsē- hī- ga-lá-jē- jmi' ba'. Já- ma-la' ta'ko' jiih' gyan' kyaah' hnäh'.

19 Peer' hnaan' hnäh' gyuu' kyaan'. ¿He- ba' che- jii' kin' kwaat' kyah' hnäh'? Lá-koq- la' kih' jaa' dsa-mē' wa-ra' ngoo' ga-lá-chaq' gyuu' kyaay', lá-ja- la' kin' he- hnoon' go'nääh' hnäh' ta' cha-ñe' lá' jiih' leeñ' hnäh' lá-koq- laa' hñii' Cristo.

²⁰ Hnoon¹ wa'ra⁻ jah¹ kih¹ na¹ ga⁻juh⁻ tøøh¹ jne¹ ko⁻jøh¹. Ma'ja⁻ le¹ hlëëhn¹ hnäh¹ lä⁻ hnøø¹ kyah¹ hnäh¹. Jëëh¹ na¹ sa⁻ man⁻ go⁻te⁻ he⁻ huu⁻dsë⁻ kan⁻kyah¹ hnäh¹.

Juu¹ na⁻hmää¹ kih¹ Agar kyaah¹ Sara

²¹ Hnäh¹ hi⁻ hnøø¹ høø¹ ley¹ kih¹ Moisé, ngiin¹ juu¹ kyah¹ hnäh¹. ¿Che¹ sa⁻ ma⁻nuu⁻ hnäh¹ lä⁻koø¹ jah¹ ley¹ ja⁻?

²² Në¹ ley¹ ja⁻ na⁻si⁻ lä⁻la⁻: Uu¹ ba¹ joø¹ Abraham ma¹ chaa⁻. Jaa⁻ jooy¹ ga⁻lä⁻chaa⁻ kyaah¹ dsa⁻më¹ hi⁻ ma⁻na⁻hnëë¹ hi⁻ jaa⁻ jooy¹ ga⁻lä⁻chaa⁻ kyaah¹ ma¹ ra⁻mëy¹.

²³ Jooy¹ hi⁻ ga⁻lä⁻chaa⁻ kyaah¹ hi⁻ na⁻hnëë¹ he¹, ga⁻lä⁻chaa⁻ lä⁻køh¹ dsa⁻lä⁻chaa⁻ wa¹ hi⁻ cha⁻ hi⁻ dsa⁻. Pero jooy¹ hi⁻ ga⁻lä⁻chaa⁻ kyaah¹ ma¹ ra⁻mëy¹, ga⁻lä⁻chaa⁻ kih¹ lä⁻ja⁻ ba¹ ga⁻bääh⁻ Dio hñii¹ kyaah¹ chooy¹. (Hi⁻ na⁻hnëë¹ he¹ ma¹ cheë⁻ Agar, hi⁻ hi⁻ ma¹ laa¹ ma¹ ra⁻mëy¹ ma¹ cheë⁻ Sara.)

²⁴ Kyaah¹ juu¹ kih¹ lä⁻uu¹ dsa⁻më¹ he¹, le¹ hwëë¹ ga¹ jne¹ cha⁻ga⁻miih⁻ juu¹. Wa¹ kyë¹ da¹ jne¹ kwaat⁻ lä⁻uu¹ dsa⁻më¹ he¹ laay¹ lä⁻køh¹ to¹ hmooh¹ he¹ ga⁻jmeë¹ Dio. Koø¹ hmooh¹ ga⁻jmeë¹ Dio ta⁻moh¹ Sinaí lä⁻ma¹ ga⁻nøø¹ ley¹ kih¹ Moisé. Lä⁻jëë¹ dsa⁻ hi⁻ ma⁻na⁻jnää¹ kih¹ hmooh¹ ja⁻, hi⁻ he¹ laa¹ hi⁻ na⁻hnëë¹ ba¹. Hi⁻ hmooh¹ ja⁻ laa¹ kwaat⁻ Agar.

²⁵ Hi⁻ Agar he¹ laa¹ kwaat⁻ moh¹ Sinaí he⁻ nøø¹ hwa¹ Arabia hi⁻ laay¹ lä⁻køh¹ jwi⁻ Jerusalén he⁻ hla⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻. Na⁻hni⁻ jwi⁻ ja⁻ lä⁻kyë⁻ dsa⁻ kyaay¹ kih¹ he⁻ tääyh¹ jmeey⁻ ta⁻he¹ kih¹ ley¹ ja⁻.

²⁶ Pero jwi⁻ Jerusalén he⁻ nøø¹ gyuu¹, sa⁻ na⁻hni⁻, he⁻ ja⁻ la¹ kwaat⁻ lä⁻koø¹ Sara maa¹ jnän¹.

²⁷ Jee¹ na⁻si⁻ juu¹ kih¹ Dio (jah¹ lä⁻la⁻ kih¹ lä⁻uu¹ dsa⁻më¹ he¹):

Wa¹ chaa⁻ hne⁻llu¹, hne⁻ hi⁻ sa⁻ chaa⁻ ni⁻ jaa⁻ gyuu⁻ kyaä¹.

Wa¹ jëë⁻ hoh¹ jwërte¹, jmeë¹ cha⁻miih⁻ mi⁻h¹,

hne⁻ sa⁻ ma⁻jëë¹ wii¹ lä⁻køh¹ ga¹ jñah¹ dsa⁻më¹ hi⁻ dsa⁻lä⁻chaa⁻ joø¹.

Jëëh¹, lä⁻jwëë¹ ga¹ joø⁻ hne⁻ hi⁻ ga⁻jä⁻ hñii¹, lä⁻køh¹ ga¹ hi⁻ chaa⁻ dsa⁻nii⁻ kyaä¹.

²⁸ Lä⁻ja⁻ øøhn¹, laa¹ jne¹ ja⁻ba¹ lä⁻køh¹ Isaac, jëëh¹ laa¹ jne¹ joø¹ Dio lä⁻llu¹ he⁻ ga⁻bääh⁻ hñii¹ kyaah¹ Abraham.

²⁹ Pero lä⁻la⁻ ba¹ ga⁻ngëë¹ lä⁻uu¹ joø¹ dsa⁻më¹ he¹. Jooy¹ hi⁻ ga⁻lä⁻chaa⁻ lä⁻køh¹ dsa⁻lä⁻chaa⁻ wa¹ hi⁻ cha⁻ hi⁻ dsa⁻, ga⁻jmeeyh¹ Isaac hi⁻ ga⁻lä⁻chaa⁻ kyaah¹ be¹ kih¹ Jmi⁻lle¹ kih¹ Dio. Hi⁻ lä⁻ja⁻ la¹ lä⁻jii¹ na¹, jmeeh¹ dsa⁻ hi⁻ ma¹ laa¹ kyaä¹ Jmi⁻lle¹ kih¹ Dio.

³⁰ Nuu⁻ da¹ ha⁻ lä⁻jäh¹ juu¹ kih¹ Dio: “Beë⁻ go⁻te⁻ dsa⁻më¹ hi⁻ na⁻hnëë¹ na⁻ kyaah¹ jooy¹. Joø¹ dsa⁻më¹ hi⁻ na⁻hnëë¹ na⁻ sa⁻ cha⁻ lle¹ kih¹ hyoyh⁻ ni⁻ mi⁻h⁻ lä⁻køh¹ te¹ hyoh⁻ joø¹ më¹ Abraham.”

³¹ Lä⁻ja⁻ øøhn¹, sa⁻ laa¹ jne¹ joø¹ hi⁻ na⁻hnëë¹ he¹, laa¹ jne¹ lä⁻koø⁻ joø¹ më¹ Abraham ba¹.

5

Sa⁻ wa¹ jmeë¹ jne¹ ta⁻koø¹ he⁻ ma⁻na⁻laa¹ jne¹

¹ Ga⁻lää¹ Cristo jne¹ mah¹ dsa⁻toohn¹ na⁻laa¹ jne¹. He⁻ja⁻ jä¹ hnäh¹ koø⁻ hweh⁻ lä⁻køh¹ ma⁻tääh¹ hnäh¹ na⁻ba¹. Ta¹ kwaä⁻ hnäh¹ hñaa¹ leëh¹ hnäh¹ ka⁻läh¹ lä⁻koø⁻ jaa⁻ hi⁻ na⁻hnëë¹ jmeë¹ ta⁻.

² Nuu⁻ da¹ hnäh¹, jnä¹ Paa¹ jwëëhn⁻ hnäh¹. Cher¹ mah¹ ga⁻wih¹ jmi⁻ngo¹ kyah¹ hnäh¹ sa⁻ jmää¹ ni⁻ mi⁻h⁻ kyah¹ hnäh¹ he⁻ ga⁻juu¹ Cristo.

3 Jwahn⁺ ka⁻läh⁺ lä⁺hmëé⁺. Ga⁻lä⁻jëé⁺ dsa⁻ñuuh⁻, cher⁻mah⁺ ga⁻wih⁺ jmi⁻ngo⁺ kiyh⁺, jmee⁻ bii⁺ mi⁻tey⁺ lä⁻hii⁺ né⁺ he⁻ lle⁻ né⁺ ley⁺ kih⁺ Moisé.

4 Hnäh⁺ hi⁻ hnooh⁻ ha⁻ lä⁺ jee⁺ hwëëh⁺ hnäh⁺ lluu⁺ kyaah⁺ he⁻ mi⁻te⁺h⁺ hnäh⁺ ley, he⁻ ma⁻jmeeh⁺ hnäh⁺ ta⁻ koo⁺ kih⁺ Cristo ba⁺ ja⁻. Ma⁻hwëëh⁺ hnäh⁺ jee⁻ mi⁻jää⁺ Dio hnäh⁺.

5 Pero jnääh⁺, jmee⁻ jnääh⁺ dsoo⁺ dsë⁻ jnääh⁺ kih⁺ Cristo kyaah⁺ be⁺ kih⁺ Jmi⁻lle⁺, he⁻ ja⁻ cha⁻ o⁻ jòh⁻ dsë⁻ kyaah⁺ jnääh⁺ hwëë⁻ jnääh⁺ lluu⁺.

6 He⁻ ma⁻ laa⁺ jne⁺ koo⁻ kyaah⁺ Cristo Jesús, sa⁻ cha⁻ he⁻ jmee⁺ che⁺ ga⁻wih⁺ jmi⁻ngo⁺ jnän⁺ o⁻ sa⁻ ga⁻wih⁺. Koo⁻ ba⁺ he⁻ kyeë⁺ jee⁺ lä⁻jë⁻: he⁻ dsoo⁺ dsë⁻ jne⁺ kih⁺ Dio, he⁻ mi⁻jnääh⁺ he⁻ hnää⁺ jne⁺ dsa⁻kyaah⁺hn⁺.

7 Ma⁻ga⁻nääh⁺ ba⁺ hnäh⁺ llu⁺ jää⁺. ¿Hi⁻ na⁻ ga⁻ha⁻ kyah⁺ hnäh⁺, he⁻ ja⁻ mo⁻so⁻ høøh⁻ hnäh⁺ ju⁻dsoo⁺?

8 Juu⁺ he⁻ ga⁻taayh⁻ hnäh⁺ na⁻, sa⁻ ja⁺ kih⁺ Dio hi⁻ ga⁻tëeh⁺ hnäh⁺.

9 (Hi⁻ juu⁺ na⁻ la⁻ lä⁻kòh⁻ levadura.) Jëeh⁺ “miih⁻ ba⁺ levadura lee⁻ kaah⁺ dsa⁻ lä⁻kaa⁻ koo⁻ nää⁺ ta⁻ka⁺.”

10 Kye⁺ ba⁺ jnä⁺ o⁻ jòh⁻ dsë⁻ kih⁺ Dsa⁻jøøh⁺ jnän⁺, go⁻ sa⁻ jmeeh⁺ ga⁻hnäh⁺ jyoh⁺ huus⁻dsë⁻ lä⁻kòh⁻ ga⁻ he⁻ jmee⁺ jnä⁺. Pero dsa⁻ hi⁻ kah⁻gwëh⁻ huus⁻dsë⁻ kyah⁺ hnäh⁺, hi⁻ he⁻ mi⁻hmaah⁺ kih⁺ lä⁻jë⁻ he⁻ jmeey⁺, sa⁻ cha⁻ he⁻ jmee⁺ wa⁺ he⁻ cha⁻ he⁻ laay⁺.

11 Øøhn⁺, kò⁻llaa⁺ dsa⁻ jäh⁺ kin⁻ he⁻ kwa⁻ ga⁻ jnä⁺ juu⁺ he⁻ jmee⁻ bii⁺ uuh⁻ jmi⁻ngo⁺ kih⁺ dsa⁻ñuuh⁻. Pero ta⁻juuy⁺ ba⁺. Jëeh⁺, wa⁻ra⁻ jäh⁺ kih⁺ ga⁻taun⁺ kwan⁺ juu⁺ he⁻ ga⁻juu⁺ Jesús dsoh⁺ hma⁻cru⁺, mo⁻so⁻ cha⁻ he⁻ kih⁺ tøh⁺ wii⁺ kih⁺ dsa⁻, hi⁻ lä⁻ja⁻ mo⁻so⁻ jmeeh⁺ gyih⁺ jnä⁺.

12 He⁻ ja⁻ na⁻ jwahn⁺, lä⁻jëé⁺ hi⁻ kah⁻gwëh⁻ huus⁻dsë⁻ kyah⁺ hnäh⁺, llu⁺ ga⁻ hnäy⁺ go⁻te⁻ he⁻ kyeey⁻ jay⁺ jmi⁻gyuu⁺ la⁻.

13 Ga⁻tëeh⁺ Dio jne⁺ øøhn⁺, mah⁺ dsa⁻toohn⁺ na⁻ laa⁺ jne⁺. Pero ja⁻ kih⁺ he⁻ ja⁻ na⁻, cha⁻ jwë⁺ jnän⁺ jmeen⁺ wa⁺ he⁻ cha⁻ he⁻ lä⁻hyoh⁻ dsë⁻ jne⁺. Wa⁻ jmeen⁺ be⁺ kih⁺ dsa⁻kyaah⁺hn⁺ ba⁺, kih⁺ he⁻ hnää⁺ jne⁺ øøh⁺ jne⁺.

14 Jee⁺ kih⁺ lä⁻jë⁻ nuuh⁻ he⁻ ga⁻kwa⁺ Moisé ya⁻hii⁺ koo⁻ nuuh⁻ la⁻: “Wa⁻ hnaah⁺ hnäh⁺ dsa⁻kyaah⁺ hnäh⁺ lä⁻kòh⁻ hnaah⁺ hñaah⁺.”

15 Pero cher⁻mah⁺ kuh⁻hii⁺ hnäh⁺ kih⁺ dsa⁻kyaah⁺ hnäh⁺ kyaah⁺ he⁻ hlëeh⁺ hnäh⁺, lee⁻h⁺ wa⁻ra⁻ ga⁻heeh⁺ hnäh⁺ lä⁻jëé⁺ dsa⁻kyaah⁺ hnäh⁺.

Sa⁻ jwah⁺ Jmi⁻lle⁺ Na⁻ jngü⁺ kyaah⁺ he⁻ ngü⁻ jmi⁻ngo⁺ jnän⁺

16 He⁻ ja⁻ na⁻ jwahn⁺. Go⁻taah⁺ hnäh⁺ lä⁻koo⁻ jøø⁻ Jmi⁻lle⁺ kih⁺ Dio kyah⁺ hnäh⁺, lä⁻ja⁻ mo⁻so⁻ jmeeh⁺ hnäh⁺ he⁻ ngü⁻ jmi⁻ngo⁺ kyah⁺ hnäh⁺.

17 Hnøø⁺ jmi⁻ngo⁺ jnän⁺ lä⁻jë⁻ he⁻ sa⁻ sooh⁻ kih⁺ Jmi⁻lle⁺ hi⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ hnøø⁺ Jmi⁻lle⁺, sa⁻ jee⁺h⁺ kyaah⁺ he⁻ ngü⁻ jmi⁻ngo⁺ jnän⁺. Lä⁻to⁺ ba⁺ lla⁻dsëë⁻ he⁻ ja⁻ sa⁻ kwa⁻ jwë⁺ jmeeh⁺ hnäh⁺ lä⁻ ngü⁻ jmi⁻ngo⁺ kyah⁺ hnäh⁺.

18 Pero cher⁻mah⁺ ga⁻nääh⁺ ba⁺ hnäh⁺ lä⁻koo⁻ jøø⁻ Jmi⁻lle⁺ kyah⁺ hnäh⁺, mo⁻so⁻ na⁻hnëeh⁺ ga⁻hnäh⁺ jmeeh⁺ hnäh⁺ ta⁻he⁻ kih⁺ ley.

19 Jnä⁺hä⁺ ba⁺ la⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ hliih⁺ he⁻ hwëë⁻ tuh⁻dsë⁻ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁺. Dsa⁻ më⁺ dsa⁻ñuuh⁻ hi⁻ kaah⁺ hi⁻ sa⁻ laa⁺ kyaah⁺, hi⁻ kaah⁺ wa⁺ hi⁻ cha⁻ hi⁻, hi⁻ mi⁻sah⁺ hñii⁺ kyaah⁺ he⁻ hliih⁺, hi⁻ jmee⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ la⁻ o⁻hii⁺.

20 Jmääy⁺ jøøh⁺ dio hi⁻ na⁻ laa⁺ kaah⁺ dsa⁻, jmeey⁺ ji⁻nah⁺, na⁻høøyh⁺, hneey⁻, lliyh⁺, lleey⁺, teey⁺, hi⁻ jmee⁻ to⁺ nää⁺, hi⁻ hnaah⁺ ma⁻la⁻ hi⁻ tih⁻ dsëy⁺,

21 *hí*- wíí' dsé', *hí*- jngíih', lla'heeyh', jmeey' he- lla' dséy' jee' tē- jmíí', *hí*- jmee' gyih' jyoh' he- hliih'. Ma-ñeh' ba' hnäh', sa' heyh' ya'jwíí' kih' Dio lá'jēē- *hí*- jmee' lá'ja-, ja-ba' lá'koh' ga'jwēēhn' hnäh' jāā'.

22 Pero kyaah' be' kih' Jmí-llē' Na-jngíih' ba' hwēē- lá'jē- he- la-: he- hnää' dsa- øøh', he- jēē- dsé' dsa-, he- híí' tíí' dséy', cha- o-jøh' dsē- kiyh', he- tíh- dséy' dsa-kyaa'yh', llu' dséy', mi-tey' juu' kiyh',

23 hwaay', hääy' hñiiy'. Ni- miih- sa' ha- ley kih' lá'jē- he- la-.

24 Lá'jēē- *hí*- laa' kyaa' Cristo Jesús ma-bey' lá'jē- he- ngíí' dséy', lá'koo- he- ma-na-juuy' ba' la' kih' he- hliih' he- ma' hee' dséy'.

25 Na' he- jíih' jne' kyaah' be' kih' Jmí-llē' kih' Dio, he- ja- jmee' bíí' jnän' dsa'nøø' jne' ta' cha'né' lá'koo- jah' Jmí-llē'.

26 Ta' wa' jmää'n' hñaan' kaah', sa' wa' llaan' dsa- hñii-, sa' wa' jmeen' wíí' dsē- jne' kyaah' dsa' kyaahn'.

6

Hnøø' jmee' jne' be' kih' øøh' jne'

1 Øøhn', wa'ra- ga'tah' jaa- øøh' jne' kyaah' he- hliih', hnøø' go'chaah' hñih', hnäh' *hí*- táäh' lá'koo- jøø- Jmí-llē' kih'. Jmee' hnäh' hwaah' kyaayh' *hí*- leeh' hnäh', le' ga- che- né' ja- ga'nääh' hnäh' ka-läh'.

2 Ja- kwah' hnäh' be' kih' dsa-kyaa'h' hnäh' ma' he- chaay-, lá'jwē' ja- mi-teh' hnäh' nuuh' kih' Cristo.

3 Cher'mah' jaa- øøh' jne' laay': "Peer- jøøh' jnä'", mah' sa' cha- he- laay' ni- miih-, he- mi-gaay- hñii' bih' ja-.

4 Lá'jaa- lá'jaa- jne' hnøø' kyen' kwaat- ha- lá- ga'nøø' jne'. Cher'mah' líí' jne' jmee- jne' llu', ja-ga' sooh' jnän' chaay- jne' llu'. Pero ta' wa' jēē' jne' kih' øøh' jne', wa' jēē'n' jnän' hñaan' ba'.

5 Jēēh', lá'jaa- lá'jaa- jne', jmeen' lá'koh' te' tēē- jne' jmeen'.

6 Jaa- dsa- *hí*- ma-mi-tēē- juu' kih' Dio hnøø' jmeey' be' kih' *hí*- ga-kwa' juu', kway' miih- he- cha- kiyh'.

7 Ta' mi-gaa' hnäh' hñaa'h'. Sa' le' mi-kwah' jne' Dio. Jēēh', ja-ba' he- jñee- jne', la' kwaat- chooh' ka-läh'.

8 Dsa- *hí*- jmee' lá'jē- he- ngíí' jmí-ngo' kih', *hí*- he' hee' ba', he- ja- ba' liyh'. Pero dsa- *hí*- jmee' lá' hnøø' Jmí-llē' kih' Dio, he- la- ba' liyh': he- chaay- táä' kyaah' be' kih' Jmí-llē' kih' Dio.

9 Sa' wa' hwaan' he' jmee' jne' he- llu'. Jēēh', lloo- koo- jmíí' leh' jne' cha-ga-miuh- cher'mah' sa' ga-hwaa' jne'.

10 Wa' jmee' jne' he- llu' jmah' kih' lá'jēē- dsa-, na' lá' cha- jmíí'. *Hí*- cha-ga-miuh- wa' jmeen' kih' øøh' jne' *hí*- ma-dsoo' dsé' kih' Dio.

Ga'híh' Paa' juu' kih' dsa- chaq- Galacia

11 Jēē' da' hnäh' ha- koh' sa' kaah' hwēh' he- ma-siin' miuh- kyah' hnäh' kyaah' goon- hñiin'.

12 Lá'jēē- dsa- *hí*- hnooh- ha- lá- jee' jāy' llu' cha'né' dsa-kyaa'yh', *hí*- he' na- jah' jmee' bíí' uuuh' jmí-ngo' kyah' hnäh'. Sa' tíh- dséy' juu' he- ga-juu' Cristo dsoh' hma-cru-, jēēh' sa' hnøøy' jēy' wíí' kwaat- kih' he- ja-, he- ja- ba' ja- jmeey' lá'ja- kyah' hnäh'.

¹³ Dsa⁻ he^ʼ, ma⁻ke⁺ ga⁻wih^ʼ jmi⁻ngo⁺ kiyh⁺, ni⁻ lä⁻ja⁻ sa⁺ høøy⁺ ley. He⁻ hnøøy⁺ uuh⁺ jmi⁻ngo⁺ kyah⁺ hnäh^ʼ mah⁺ jmääy⁺ hñii^ʼ kaah^ʼ, kih⁺ he⁻ ma⁻laah⁺ hnäh^ʼ dsa⁻ kyaay⁺.

¹⁴ Pero jnä^ʼ, ni⁻ miih⁻ sa⁺ jmään⁺ hñiin⁺ jøøh⁺. Kih⁺ he⁻ ga⁻juu⁺ Jesucristo Dsa⁻jøøh⁺ jnän⁻ dsoh^ʼ hma⁻cru⁺, he⁻ ja⁻ ba^ʼ na⁻ jmee⁺ chaan⁻ llu⁺. Ta⁻la⁻ kih⁺ he⁻ ga⁻juu⁺ Jesús, he⁻ ja⁻ lä⁻jē⁻ he⁻ cha⁻ hwa⁺ la⁻ ma⁻ na⁻ juu⁺ ba^ʼ ja⁻ kin⁺, hi⁻ lä⁻ja⁻ mo⁻so⁻ cha⁻ ga^ʼ he⁻ hee⁺ dsēn⁺ kih⁺ jmi⁻gyuu⁺ la⁻.

¹⁵ Sa⁻ kyeē^ʼ ni⁻ miih⁻ cher^ʼ mah⁺ ga⁻wih^ʼ jmi⁻ngo⁺ jnän⁻ o cher^ʼ mah⁺ sa⁻ ga⁻wih^ʼ. He⁻ ma⁻laa⁺ jne^ʼ jaa⁻ hi⁻ hmēē^ʼ hi⁻ ga⁻jmää⁺ Dio, he⁻ ja⁻ ba^ʼ kyeē^ʼ jnän⁻.

¹⁶ Lä⁻jēē⁻ hi⁻ høø⁻ juu⁺ la⁻, wa^ʼ hii^ʼ ti^ʼ kiyh⁺ hi⁻ wa^ʼ lä⁻nih^ʼ dsē⁺ Dio kyaay^ʼ. Hi⁻ lä⁻ja⁻ ka⁻läh^ʼ kih⁺ dsa⁻ Israel, hi⁻ laa⁺ kyaa⁺ Dio.

¹⁷ Na⁺ ta⁺ cha⁻nē^ʼ, sa⁺ wa^ʼ jmee⁺ dsa⁻ jwih^ʼ kin⁺. Ha⁻ koh^ʼ gwih⁺ sa⁺ kyen^ʼ he⁻ ga⁻kwa⁻ dsa⁻ kin⁺ he⁻ la⁺ lii⁻ jmeen⁺ ko⁻jøh^ʼ kyaah^ʼ Jesús Dsa⁻jøøh⁺ jnän⁻.

¹⁸ Øøhn⁺, wa^ʼ mi⁻jää⁺ Jesucristo Dsa⁻jøøh⁺ jnän⁻ hnäh^ʼ. Wa^ʼ la⁺ lä⁻ja⁻.

Efeſios

Juu' la- ga'sii' Paa' kih' øøh' jne' hi- chaa- Éfeso

¹ Jnǎ' Paa' na-hñaan' laan' apóstol kyaá' Jesucristo, lá' hyoh- dsé' Dio. Siin- kyaah' hnäh' hi- na-jngéé' hi- tääh' jwii- Éfeso, hi- mi- teh' ba' hnäh' kih' he- ma-laah' hnäh' koo- kyaah' Cristo Jesús.

² Ngiiin' kih' Dio hi- laa' Täá' jnän' hi- ngiiin' kih' Jesucristo Dsa-jøøh' jnän', wa' kway' he- llu' kyaah' hnäh' hi- wa' jmeey' hii' ti' kyaah' hnäh'.

Cha-miih- ga-mi-jää' Dio jne'

³ He- ba' che- lluu' Dio, Jmii- Jesucristo Dsa-jøøh' jnän'. Ga-mi-jääy' jne' kyaah' lä-jé' he- kwa' Jmi-lle' Na-jngii' he- cha- gyuuh', lä-llu' he- ma-laä' jne' koo- kyaah' Cristo.

⁴ Jää' ja-ga' nøø' jmi- gyuu', ga-lleeyh- jne' mah' lee' jne' koo- kyaah' Cristo. He- lä-ja- ma-na-jngéé' jne', sa- cha- na-hee' jne' ni- miih-. Hi- kih' he- hnääy' jne' cha-miih- ,

⁵ he-ja- ga-jmääy' jne' kwaat- lä- ma' to-né', lee' jne' jooy' ta-la- kih' Jesucristo. Lä-ja- ga-lä-hnøøy' hi- ga-tih' dséy' ka-läh'.

⁶ Mah' lä-ja- kwa' jne' ti'hmaah' kiyh', kih' he- llu' dséy' cha-miih-. Jëéh', ja- kyaah' hih' ga-mi-jääy' jne', he- la' ga-hñah' ba' jne' ja-, ta-la- kih' Jooy' hi- hnääy' cha-miih-.

⁷ Hi- ta-la- kih' jooy', ga-laä' Dio jne' kyaah' he- ga-tuu- jma- kiyh'. Mah' lä-ja- ga- chey' dso'kye- jnän' ta-la- kih' he- llu' dséy' cha-miih- kyaah' jne'.

⁸ He-ja- ga-jmeey' ga-lä-kyuuh- jne' cha-miih- hi- ga-kway' cha-miih- huusdsé- llu' jnän' ka-läh'.

⁹ Dio ga-mi-jnää' jnän' lä-koo- ga-lä-hyoh- dséy' jmeey' he- ma-na-hmää'. Hi- ma-na-la- ba' huusdsé- kiyh' jää', lä-koo- lla- dséy' jmeey'.

¹⁰ Lä-la- la' huusdsé- kiyh'. Wa-ra- ga-dsëé' jmiü', Dio ba' tooh- goo- Cristo lä-jé- go-te- he- cha- gyuuh' hwa', mah' lä-ja- hñii' bih' jmeey' hih'.

¹¹ Hi- lä-ja- ka-läh' hñah' jne' heen-, lä-llu' he- ma-laä' jne' koo- kyaah' Cristo. Jëéh' lä- ma' to-né', Dio ga-lleeh- jne' mah' lee' jne' dsa- kyaay', ja-ba' lä-koo- ma-na-la- huusdsé- kiyh'. Hi- ma-ra- he- dsa-la' ba' lä-jé- lä- hyoh- dséy' hñiiy'.

¹² Lä-ja- kwa' dsa- ti'hmaah' kiyh', hi- jmeey' juuh- kiyh' lä-llu' he- ma-laä' jnän' koo- kyaayh', jnän' hi- laä' to-né' hi- kye- o-jøh- dsé- kih' Cristo.

¹³ Hi- lä-ja- hnäh' ka-läh', lä- ma' ga-nuuh- hnäh' ju'dsoo', ja- ba' ju'hmëé' he- lää' jne', ja- ba' lä-ja- ga-heeh' hnäh' kiyh'. Ma-ja- ga-laah' hnäh' lee- kyaah' Jmi-lle' Na-jngii' he- ga-bääh- Dio hñii' kwëéh' jne'.

¹⁴ He- ja- na- ga-hñah' jne' to-né' mah' lii- la' hwéh- hmooh' he- tée' jne' heen-, wa-ra- ga-lloo' jmiü' lää' go-te- lä-jéé' hi- laä' kyaá' Dio. He-ja- kwa' jne' ti'hmaah' kih' Dio, hi- he' ba' jøøh'.

Ga-ngü' Paa' kih' Dio mah' kway' be' kih' øøh' jne'

¹⁵ He-ja- lä- ma' ga-nuun' he- ga-heeh' hnäh' kih' Jesucristo Dsa-jøøh' jnän' hi- hnaah- hnäh' lä-jéé' hi- laä' kyaay',

¹⁶ sa- ma-tan' kwan- ti'hmaah' kih' Dio kwaat- kyaah' hnäh' jee' ngiiin' kiyh'.

17 Ngiiñ' kih' Dio, Jmii- Dsa-jøøh' jnän' Jesucristo, he' ba' hñii' Tääh' hi- jøøh', jwii' jnih' wa' kwëëyh' hnäh' cha-ga'miih- huu'dsë- llu' hi' wa' mi-jnääy- kyah' hnäh' ha- lä- jee' lä-kyuuh' hnih' cha-ga'miih-.

18 Hi' ngiiñ' kih' Dio, wa' nä- huu'dsë- kyah' hnäh' mah' lä- ngëëh' hnäh' ha- lä- la' he' jøø' jne' kiyh' ha- jee' ga- tëëh' Dio jne'. Hnoon' lä- ngëëh' hnäh' ha- koh' na' hñaa' sa' la' hee' hi- laa' kyaay'.

19 Hi' hnoon' lä- ngëëh' hnäh' ha- koh' sa- cha- be' kih' Dio he- jøø' jnän' hi- ma- dsoo' dsë' kiyh'. Jëëh', be' ja-, la' ja- ba' be' kiyh'

20 he- ga' mi- jiih' Cristo mah' ga' laay' jwoo' ra- lluu' kiyh' jee' gyay'.

21 Laay' jøøh' ga' lä- koh' ga' jñah' hi- tääh' gyuu' hi- jøøh' ga' kih' jee' lä- jëë- hi- hä' goo- miih- ta' jee' oo-, wa' hi- cha- hi- hi- laa' ta'. Hi' kih' jee' lä- jëë-, sa' cha- hi- kye- jmi- lä- koh' jmi- kih' Cristo. Ja- ma- la' jmi- na' laay' jøøyh', lä- ma- laay' ja- ba' jøøyh' lä- kye- jmi- gyuu' he- na' ga' lä- jnä'.

22 Ga' lä- jë- ba' he- cha- ga' laa' Dio huu' tiiy'. Hi' ga' laay' Cristo mah' kay' ne' kih' jee' lä- jëë- hi- na' jnää' gwah' kiyh' hi- lä- ja- kay' ne' kih' jee' lä- jë- he- ga' cha-.

23 Jee' lä- jëë- dsa- kyaay', laay' lä- koo- jmi- ngo' kiyh'. Kyaah' gwah' ma- na- hñaa' hñiiy' hi' kyaah' hñiiy' ka- läh' ma- na- hñaa' lä- jë- he- ga' cha-.

2

Kih' he- llu' dsë' Dio he- ja- ba' ga- lääy' jne'

1 Jää' ba' ma' na- juuh' hnäh' kwaat- kih' dso' kye- he- ma' jmeeh- hnäh',

2 hi' ma' tääh' hnäh' lä- koo- dsa- jmi- gyuu' ta- jmah'. Ma' jmeeh- hnäh' he' kih' jmi- lle' hlih' hi- jmää- hñii' jøøh' jee' lle'. Hi- he' na- kwa- be' kih' hi- chaah- kyaah' Dio.

3 Hi- ja- ba' lä- ja- ga' jmee' jnääh' jää', ma' jmee' jnääh' lä- jë- he- ngii- jmi- ngo' kyaay' jnääh', hi' ma' tøøh' jnääh' lä- hyoh- dsë- jnääh' hñaa' jnääh' hi' ma' tøøh' jnääh' lä- koo- ma' la' huu'dsë- kyaay' jnääh'. Hi- lä- koo- ya- nøø' jnääh' jmi- gyuu' la-, ma' jøø' dso' jwii' kyaay' jnääh', ja- ba' lä- koo- la' kih' lä- jëë- dsa- jmi- gyuu'.

4 Peer- ga' lä- hnää' Dio jne' cha- miih-, hi- lä- ja- ga' lä- ñih' dsëy' jne' ka- läh'.

5 Hi' ma' ke- ma' tøøh' jne' na- juu' jne' kyaah' dso' kye-, pero Dio ga' jmee' cha- jne' ko- jøøh' kyaah' Cristo. Kih' he- llu' dsë' Dio, he- ja- ba' ma- na- laa' jne'.

6 Hi- ga' mi- jiih' Dio jne' ko- jøøh' kyaah' Cristo Jesús hi- ga' laay' jne' ko- jøøh' kyaayh' gyuu'.

7 Lä- ja- ga' jmee' Dio mah' mi- jnääy' jmi- gyuu' he- na' ga' lä- jnä', ha- koh' sa' llu' dsëy' kyaah' jne', jëëh' cha- miih- ma' kwëëyh' jne' ko- jøøh' kyaah' Cristo Jesús.

8 La' ga' hñah' ba' jne' kih' Dio he- ma- na- laa' jne' ta- la- kih' he- ma- dsoo' dsë- jne' kih' Jesús. Hi- ja- he- gwa' jnän' hñaan' he- ma- dsoo' dsë- jne'. He- la' ga' kwa' ba' Dio ja-.

9 Hi- he- ma- na- laa' jne', ja' kih' he- ma- jmee' jne' he- llu'. Heh' lä- ja- ni- jaa- sa- le' jmää' hñii' jøøh'.

10 Lä- llu' he- ma- laa' jne' koo- kyaah' Cristo Jesús, Dio ga' jmääy' jne' lä- koo- jaa- hi- hmëë' mah' jmee' jne' lä- jë- ta' he- ma- na- jää' jnän'.

11 Mi-dsooh' hoh' hnäh' ha- lä- ma-la' kyah' hnäh' jää', sa- laah' hnäh' dsa- judiu. He- ja- dsa- judiu ga-mi' cheey- hnäh': "Dsa- hi- sa- ga-wëh'." Hi- judiu ga-mi' cheey- hñiiy': "Dsa- hi- ga-wih' jmi-ngo' kih'." He- ja- jmeey- në' jmi-ngo' kih' dsa- ñuuh- (mah' laay' lii- he- jmeey' he' kih' Dio).

12 Jää', sa- ma-laah' hnäh' kyaah' Cristo, sa- ma-laah' hnäh' dsa- goo' Israel, ni- sa- ma-la' kyah' hnäh' hmooh' he- ga-bääh- Dio hñii' kyaah' dsa- he', sa- ma- chaa- hnäh' kyaah' o-joh- dsë- jmi-gyuu- la-, hi- ma- na-hëë' ba' hnäh' kih' Dio.

13 Pero na' he- kyaah' hnäh' Cristo Jesús, mo-so- tääh' hnäh' uu' kih' Dio lä-koõ- ma' tääh' hnäh' jää'. Lä-koõ- he- tääh' hnäh' jah- ba', lä-llu' he- ga-tuu- jma- Cristo dsöh' hma- cru-.

14 Hñii' ba' Cristo ga-jmee' hii' ti' jnän' kyaah' dsa- kyaahn'. Ga-jmäy' koõ- ba' jee' lä-to' nää' dsa-. Ga-jmeey' ta- koo' he- ma' na- häy' dsa- kyaayh' he- la' lä-koõ- na'hyah- he- ma' jmeey' jwih' kiyh'.

15 Lä- ma' ga-juu' jmi-ngo' kih' Cristo, ga-mi-laay- ley kih' Moisé hi- lä-jë- ñuuh- he- ma' jmeey' bi' ma' høø- dsa- gooy'. Lä-ja- ga-jmäy' jaa- dsa- hmëë' kyaah' lä-to' nää' dsa- hi- ma' tääh' jää'. Ga-laay' koõ- nää' dsa- kyaayh' hñiiy'. Lä-ja- ba' ga-jmeey', ga-hii' ti' kih' dsa-.

16 Ga-jjih' juu' he- la' jnän' kyaah' Dio, hi- lä-ja- ga-jmäy' koõ- nää' ba' hi- ma' laa' to' nää'. Ma' ga-juuy' dsöh' hma- cru-, ga-dsaa' he- ma' cha- hñii-.

17 Ja' Cristo kway- ju'hmëë' kyah' hnäh' hi- tääh' uu', jäh' jmeey' hii' ti' kyah' hnäh' hi- lä-ja- ka-läh' kyaah' jnääh' hi- tääh' jah-.

18 Kyaah' Cristo, lä-to' nää' jne' ma- cha- jwë' jnän' he- ya-jäh- jne' jee' gya' Tää' jnän' ta-la- kih' ja- ba' Jmi- lle' Na- jngii'.

19 He-ja- mo-so- laah' hnäh' lä-koõ- dsa- hi- chaa- uu', ni- mo-so- laah' hnäh' lä-koõ- dsa- hi- tääh' hwa' kih' jñah'. Ma-laah' hnäh' dsa- goo' hi- na- jngëë' kyaah' Dio, hi- ma-laah' hnäh' koõ- kyaah' øøh' jne' hi- ma- tääh' kyaah' Dio.

20 Laah' hnäh' lä-koõ- mi-kuu' he- ngoo' soo- në' ma-tii' na'hyah- he- ga-chih' apóstole kyaah' hi- ma- ngëë- juu' kih' Dio. Hi- hñii' Jesucristo laa' lä-koõ- to- në' mi-kuu' he- kye- kiih' tii' na'hyah- ja-.

21 Kyaah' Cristo na-ku- na- chah' jne', laa' jne' lä-koõ- hne' he- ngoo' ga-hñaa- lä-jjih' te' koõ- gwah- na- jngii' ta-la- kih' Dsa- joh' jnän'.

22 Hi- hnäh' ka-läh', na-ku- na- chah' hnäh' kyaayh', lä-ja- laah' hnäh' lä-koõ- hne' jee' gya' Dio ta-la- kih' Jmi- lle' kiyh'.

3

Paa' ba' na-hñaa' kway' ju'hmëë' kih' hi- sa- laa' judiu

1 Kih' he-ja-, jnä' Paa' hään' neh-ñe' kwaat- kih' Cristo Jesús lä-llu' he- ga-kwan' juu' kiyh' kyah' hnäh' hi- sa- laa' judiu.

2 Ma-ñeh' ba' hnäh' laan-, ha- lä- la' ta' he- hä' goon-. He- llu' dsë' Dio kyaah' jnä', he-ja- ga-hñaa' jnä' mah' kwan' juu' kiyh' kyah' hnäh'.

3 Ga-mi' jnäy- kin' juu' kiyh', he- ma' na- hmää' jää', ja- ba' lä-koõ- juu' he- ma-siin' miih- kyah' hnäh'.

4 Wa-ra- ga-heh- hnäh' juu' la-, lä-ngëëh' hnäh' kwee- lä-koh' ga-lä-ngëen' kih' Cristo he- ma' na- hmää' jää'.

5 Sa⁺ ga⁻mi⁻jnää⁻ Dio juu⁺ la⁻ kih⁺ hi⁻ ma⁻ tääh⁺ llo⁻joo⁺, pero na⁻ ga⁻mi⁻jnääy⁻ kyaah⁺ Jmi⁻lle⁻ kiyh⁺ mah⁺ lä⁻ngëe⁻ lä⁻jëe⁻ apóstole kyaay⁺ kyaah⁺ lä⁻jëe⁻ hi⁻ ngëe⁻ juu⁺ kiyh⁺.

6 He⁻ la⁻ na⁻ juu⁺ he⁻ ma⁻ na⁻hmää⁻: Ta⁻la⁻ kih⁺ ju⁻hmëe⁻ kih⁺ Cristo, hi⁻ sa⁻ laa⁺ judiu lee⁻ ko⁻ nää⁺ ba⁻ kyaah⁺ hi⁻ laa⁺ judiu. Ko⁻joh⁺ ba⁻ hyoyh⁻ he⁻ kwa⁻ Dio, hi⁻ ko⁻joh⁺ ba⁻ tēey⁻ he⁻ ga⁻bāäh⁻ Dio hñii⁻ kwa⁺ ta⁻la⁻ kih⁺ Cristo.

7 Kih⁺ he⁻ llu⁻ dsé⁻ Dio, he⁻ la⁻ ga⁻hyoh⁺ ba⁻ jnä⁻ be⁻ kiyh⁺ he⁻ na⁻hñaan⁻ jmeen⁻ ta⁻ kwan⁻ juu⁺ la⁻.

8 Ma⁻ke⁻ mäh⁻ ga⁻ jnä⁻ kih⁺ jee⁻ lä⁻jëe⁻ dsa⁻ hi⁻ laa⁺ kyaa⁺ Dio, he⁻ la⁻ ga⁻kwa⁻ ba⁻ Dio ta⁻la⁻ he⁻ kwan⁻ ju⁻hmëe⁻ kih⁺ hi⁻ sa⁻ laa⁺ judiu, jwi⁻ jnih⁻, cha⁻miih⁻ mi⁻jää⁻ Dio jne⁻ ta⁻la⁻ kih⁺ Cristo. Ni⁻ sa⁻ lä⁻këh⁻ jne⁻ jmi⁻ lä⁻ngëe⁻ jne⁻ ha⁻ koh⁻ mi⁻jääy⁻ jne⁻.

9 Jëe⁻ go⁻te⁻ jwi⁻ lä⁻jëe⁻ dsa⁻, ha⁻ lä⁻ la⁻ he⁻ mi⁻jää⁻ Dio jne⁻, jëeh⁻ lä⁻jiih⁻ ma⁻ ga⁻nøø⁻ jmi⁻gyuuh⁻ sa⁻ ma⁻ kyuu⁻ dsa⁻ ha⁻ lä⁻ la⁻ hu⁻dsë⁻ kih⁺ Dio, hi⁻ ga⁻jmee⁻ ga⁻lä⁻jë⁻ he⁻ cha⁻.

10 Lä⁻ko⁻ jmee⁻ Dio jmi⁻ na⁻, he⁻ kyah⁺jäy⁻ jne⁻ hi⁻ laa⁺ gwah⁻ kiyh⁺, lä⁻jwë⁻ ja⁻ mi⁻jnääy⁻ kih⁺ lä⁻jëe⁻ hi⁻ hä⁻ goo⁻ ta⁻ gyuu⁻ jmi⁻gyuuh⁻ ha⁻ koh⁻ hu⁻dsë⁻ llu⁻ sa⁻ cha⁻ kiyh⁺.

11 Jmeey⁻ ja⁻ ba⁻ lä⁻koh⁻ ga⁻lla⁻ dsëy⁻ jmeey⁻ lä⁻ ma⁻ to⁻në⁻ ta⁻la⁻ kih⁺ Cristo Jesús Dsa⁻ joh⁺ jnän⁻.

12 He⁻ ma⁻laa⁺ jne⁻ ko⁻ kyaah⁺ Jesús, hi⁻ he⁻ ma⁻dsoo⁻ dsë⁻ jne⁻ kiyh⁺, he⁻ ja⁻ ma⁻ cha⁻ jwë⁻ jnän⁻ he⁻ ya⁻jäh⁻ jne⁻ kih⁺ Dio, jëeh⁻ ma⁻cha⁻ ba⁻ o⁻joh⁻ dsë⁻ jnän⁻ kyaay⁺.

13 He⁻ ja⁻ jwëehn⁻ hnäh⁻, ta⁻ jeh⁻ hoh⁻ hnäh⁻ kih⁺ he⁻ jëen⁻ wii⁻ lä⁻llu⁻ he⁻ kwan⁻ juu⁺ kiyh⁺. He⁻ llu⁻ kyah⁺ hnäh⁻ ba⁻ na⁻.

14 He⁻ ja⁻ juuhn⁻ jnën⁻ cha⁻në⁻ Täa⁻ kyaa⁺ Jesucristo Dsa⁻ joh⁺ jnän⁻, mah⁻ chuun⁻ kyaay⁺.

15 Kih⁺ hi⁻ he⁻ na⁻, na⁻jnäa⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻ tääh⁺ gyuu⁻ lä⁻kye⁻ hi⁻ tääh⁺ hwa⁺ la⁻.

16 Jih⁻koh⁻ sa⁻ lla⁻ he⁻ cha⁻ ya⁻jwi⁻ kih⁺ Dio he⁻ kwëeyh⁻ jne⁻, he⁻ ja⁻ ngün⁻ kiyh⁺ kyah⁺ hnäh⁻, wa⁻ kway⁻ be⁻ kih⁺ jmi⁻lle⁻ kyah⁺ hnäh⁻ kyaah⁺ Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii⁻ kiyh⁺.

17 Hi⁻ ngün⁻ kih⁺ Dio kyah⁺ hnäh⁻, wa⁻ hää⁻ tää⁻ Cristo neh⁻ tuh⁻hoh⁻ hnäh⁻ kyaah⁺ he⁻ dsoo⁻ hoh⁻ hnäh⁻. Hi⁻ lä⁻kaa⁻ tuh⁻hoh⁻ hnäh⁻ kye⁻ hnäh⁻ ya⁻jøø⁻ he⁻ hnääy⁻ hnäh⁻.

18 Mah⁻ lä⁻ngëeh⁻ hnäh⁻ kyaah⁺ lä⁻jëe⁻ øøh⁻ jne⁻ ha⁻ lä⁻ cha⁻miih⁻ hnää⁻ Cristo jne⁻. Ma⁻ ra⁻ ju⁻dsoo⁻ jwahn⁻, ja⁻ kyaah⁺ hih⁻ hnääy⁻ jne⁻.

19 Sa⁻ lä⁻këh⁻ jne⁻ jmi⁻ lä⁻ngëe⁻ jne⁻ ha⁻ koh⁻ sa⁻ hnääy⁻ jne⁻ pero ngün⁻ kih⁺ Dio kyah⁺ hnäh⁻ mah⁺ lä⁻ngëeh⁻ hnäh⁻ cha⁻ga⁻miih⁻, mah⁺ lä⁻ja⁻ wa⁻ cha⁻ kyah⁺ hnäh⁻ lä⁻jë⁻ go⁻te⁻ he⁻ kwa⁻ Dio.

20 Ti⁻hmaah⁻ Dio hi⁻ lih⁻ jmee⁻ lä⁻jë⁻ go⁻te⁻. Hi⁻ cha⁻ga⁻miih⁻ jmeey⁻ lä⁻koh⁻ ga⁻ he⁻ ngii⁻ jne⁻ kiyh⁺. Ni⁻ sa⁻ lloo⁻ hu⁻dsë⁻ jnän⁻ ha⁻ koh⁻ be⁻ sa⁻ kway⁻ jnän⁻.

21 Lä⁻ja⁻ wa⁻ la⁻ juuh⁻ kiyh⁺ ga⁻lä⁻jë⁻ joh⁻ jmi⁻ cha⁻, ta⁻la⁻ kih⁺ gwah⁻ hi⁻ ta⁻la⁻ kih⁺ Cristo Jesús. Wa⁻ la⁻ lä⁻ja⁻.

4

1 Jnǎ́ hǎǎ́n neh'ñe' kwaat' kih' Dsa-jǒǒh' jnǎ́n, he-ja- chuun' kyaah' hnǎ́h, go-taah' hnǎ́h' kwee- lǎ́koo- lle' kih' jmeeh' hnǎ́h, na' he- ma-téeh' Dio hnǎ́h' mah' leeh' hnǎ́h' kyaay'.

2 Ta' jmǎǎ́- hnǎ́h' hñaa'h' kaa'h', jmee' hnǎ́h' hwaah' ba'. Jmee' hnǎ́h' jǒh- hoh' hi- hnǒǒ' kwéeh' hoh' hnǎ́h' kyaah' dsa-kyaah' hnǎ́h' lǎ́llu' he- hnaah' hñi'.

3 Kwa' hnǎ́h' be' wa' la' koo- nées' ba' huu'dsē- kyah' hnǎ́h' lǎ́jēē- hnǎ́h', kyaah' be' kih' Jmí- lle' Na- jngi', hi- ta- la- kih' he- ma- hi' ti' kyah' hnǎ́h'.

4 Koo- ba' laa' jne' lǎ́jēē- jne' kih' Dio, koo- ba' Jmí- lle' Na- jngi', hi- ja- ba- lǎ́ja- ga-téeh' Dio jne' mah' lǎ́cha- koo- ba' o-jǒh' dsē- jnǎ́n.

5 Jaa- ba' Dsa-jǒǒh' jnǎ́n, koo- ba' he- dsoo' dsē- jne', koo- ba' he- saa- jne' jmi',

6 jaa- ba' Dio chaa-, hi- laa' Tǎǎ́ kyaa' lǎ́jēē-. Hi- he' na- kye- né' kih' jee' lǎ́jēē-, hi- he' hi- kyah' ja- lǎ́jēē- dsa-, hi- hǎǎ́y' jee' kih' lǎ́jēē-.

7 Lǎ́jaa- lǎ́jaa- jne' ma-hñah- jne' he- la' ga-kwa' Cristo, lǎ́- hyoh- dsēy' hñi'.

8 He-ja- cha- jee' na-si- juu' kih' Dio he- jǎh' lǎ́la-:

Lǎ́- ma' ga-sayh' ta' gyuu'h', ga-téey- lǎ́jēē- hi- ga-léeyh- jee' hñi-, mah' dsa- kyaay' ga-kwéeyh' he- cha- kiyh'.

9 Heh' he- ga-sah' Cristo ta' gyuu'h', he- ja- hnǒǒ' jǎh-, jǎǎ́ ga' ga-jñaa'y' ta- hwa' ga' miih- kih' hwa' la-.

10 Hi- ga-jñaa' he', he' ba' hi- he' ga-sah' ta' gyuu'h' lǎ́- ga-té' jee' ga-dsaa' go-te- mah' leey' jǒǒh' kih' lǎ́jē- ba'.

11 Hi- he' ga-kwa' ta' kih' dsa- kyaay'. Ga-hñaa'y' ko-llaa' dsa- mah' leey' apóstole, hi- ko-llaa' ga-hñaa'y' ngéē' juu' kiyh', hi- ko-llaa' ga-hñaa'y' mah' dsa-nǎáy' jee' jyoh' dsa-kay' ju'hméē'. Hi- ko-llaa' ga-hñaa'y' hi- hǎǎ́ dsa- kyaay' hi' leey' ta-jwoh'.

12 Ga-tooyh- gooy- ta' ja- mah' mi-téey- dsa- kyaa' Dio ha- lǎ́- jmeey' ta' he' kih' dsa-kyaayh'. Lǎ́-jwé' ja- ga-nǎǎ́ bih' ta' cha-né' lǎ́jēē- hi- laa' kyaa' Cristo,

13 lǎ́- jiih' lloo- jmi' le' koo- ba' huu'dsē- kih' jee' lǎ́jēē- jne' hi- ma-dsoo' dsē' kiyh'. Ma'ja- ga' lǎ́kyuu- jne' ha- lǎ́- laa' Joǒ' Dio. Ja-ga' na- leé' jne' lǎ́koo- jaa- dsa- ma-jǒǒh' lǎ́koh' laa' hñi' Cristo.

14 Lǎ́ja- mo-so- leé' jne' lǎ́koo- jaa- chih- hi- sa- kwa- ta' mi-gaay' kyaah' wa' he- cha- he' juu' he- nuuy-. Goo- la' jnǎ́n' dsa- nǎǎ́ dsa- hi- lih- mi-gaa- jne' taayh- jne' jwé' hñi', kih' he- kyuu'h- cha- miih- may'.

15 Lla- he- ja-, hnǒǒ' dsa-tooh' jne' kyaah' ju'dsoo' jmah' ba' hi- hnǎǎ́ jne' ǒǒh' jne'. Lǎ́ja- ba' dsa-nǒǒ' jne' ta' cha-né' kyaah' lǎ́jē- he- jmee- jne' lǎ́- jiih' leé' jne' lǎ́koo- laa' hñi' Cristo, hi- kye- né' jnǎ́n.

16 Lǎ́jēē- jne' na-ku- na- chah' jne' kyaah' Cristo kih' he- laa' jne' koo- ba' kyaayh'. Hi- ngoo' ba' lǎ́ja-, kwa- jne' be' kih' lǎ́jaa- lǎ́jaa- ǒǒh' jne' lǎ́koh' la' ta' he- ma-hñah- jne' jmeen'. Lǎ́ja-, ga- lǎ́jēē- jne' téē' jne' be' mah' dsa-nǒǒ' jne' ta' cha-né' kyaah' he- hnǎǎ́ jne' ǒǒhn'.

Ta-la' kih' Cristo ma-laq' jne' lǎ́koo- jaa- hi- hméē' ba'

17 He-ja- jwéeh'n- hnǎ́h' juu' la- hi' kih' he- kyaahn' Cristo, jmee- bi' jwahn-. Mo-to' jmee- hnǎ́h' lǎ́koo- táah' lǎ́jēē- hi- sa- ma-heeh- kih' Dio. Sa- jmǎǎ́ ni' miih- lǎ́koo- la' huu'dsē- kiyh'.

18 Lā⁻kōh^ʻ he⁻ na⁻ jlē⁻ huu^ʻdsē⁻ kiyh^ʻ, hu^ʻ go⁻te⁻ ba^ʻ tāāyh^ʻ kih^ʻ Dio. Hweh⁻ dsēy^ʻ he⁻ ja⁻ sa⁻ ngēēy^ʻ ni⁻ koo⁻ ni⁻ jyoh^ʻ.

19 Sa⁻ liiyh^ʻ he⁻ jmeey^ʻ he⁻ ja⁻ ga⁻ngēēy^ʻ hñiiy^ʻ jmeey^ʻ lā⁻jē⁻ he⁻ ngii⁻ jmi⁻ngo⁻ kiyh^ʻ, lā⁻jiih^ʻ heē^ʻ dsēy^ʻ jmeey^ʻ he⁻ ga⁻ jyoh^ʻ he⁻ hñih^ʻ cha⁻ga⁻miih⁻.

20 Pero sa⁻ ga⁻lā⁻tēēh⁻ hnāh^ʻ lā⁻na⁻ kih^ʻ Cristo.

21 ʻJa⁻ ma⁻nūh⁻ ba^ʻ hnāh^ʻ ha⁻ lā⁻ juu^ʻ he⁻ ga⁻kway^ʻ? Ma⁻lā⁻tēēh⁻ ba^ʻ hnāh^ʻ lā⁻koo⁻ la^ʻ ju^ʻdsoo^ʻ kih^ʻ Jesús.

22 Hnø^ʻ tuh^ʻ hnāh^ʻ jwē^ʻ hñih^ʻ jee^ʻ ma⁻ tāāh^ʻ hnāh^ʻ jāā^ʻ. He⁻ heē⁻ jne⁻ ba^ʻ jwē^ʻ ja⁻, mi⁻gaa⁻ jne⁻ kyaah^ʻ lā⁻jē⁻ he⁻ heē⁻ dsē⁻ jne⁻.

23 Hi⁻ hnø^ʻ lā⁻si⁻ huu^ʻdsē⁻ kyah^ʻ hnāh^ʻ, wa^ʻ la^ʻ koo⁻ ba^ʻ huu^ʻdsē⁻ he⁻ hmēē⁻ go⁻te⁻.

24 Hnø^ʻ lā⁻sēēh⁻ hnāh^ʻ go⁻te⁻, wa^ʻ laah^ʻ hnāh^ʻ lā⁻koo⁻ jāā⁻ hī⁻ hmēē⁻ ba^ʻ lā⁻koo⁻ laa^ʻ hñii^ʻ Dio. Lā⁻ja⁻ hnø^ʻ lluu^ʻ hnāh^ʻ hi⁻ na⁻ jngēēh⁻ hnāh^ʻ lā⁻ hnø^ʻ kih^ʻ ju^ʻdsoo^ʻ.

25 He⁻ ja⁻ jwahn⁻, sa⁻ wa⁻ ta⁻ juuh^ʻ hnāh^ʻ, hlēēh^ʻ hnāh^ʻ øøh^ʻ hnāh^ʻ kyaah^ʻ ju^ʻdsoo^ʻ ba^ʻ. Jēēh^ʻ ma⁻ laa⁻ jne⁻ jāā⁻ ba^ʻ jee⁻ lā⁻jēē⁻ jne⁻.

26 Wa⁻ra⁻ ga⁻lā⁻lleē⁻ hnāh^ʻ, ta⁻ kwa⁻ hnāh^ʻ jwē^ʻ le⁻ juuh⁻. Mi⁻ llaa⁻ hnāh^ʻ juu^ʻ na⁻, na⁻ sa⁻ ga⁻ ma⁻ dsaā⁻ jmi⁻.

27 Lā⁻ja⁻ ta⁻ kwa⁻ hnāh^ʻ jwē^ʻ kaah^ʻ hī⁻ sa⁻ llu⁻ hnāh^ʻ.

28 Hī⁻ hñi⁻ kih^ʻ dsa⁻, mo⁻so⁻ wa⁻ jmee⁻ gyih⁻. Hnø^ʻ jmeey^ʻ ta⁻ lā⁻lle⁻ kiyh^ʻ mah^ʻ lā⁻ cha⁻ kiyh^ʻ he⁻ kyaah^ʻ jmeey^ʻ be⁻ kih^ʻ hī⁻ lla⁻ kyaā⁻.

29 Ta⁻ wa⁻ hwēē⁻ hoo⁻h⁻ hnāh^ʻ juu^ʻ he⁻ toh⁻ wi⁻. Lla⁻ hnāh^ʻ juu^ʻ he⁻ kwa⁻ be⁻ kih^ʻ dsa⁻ ba^ʻ, mah^ʻ ja⁻ tōh⁻ llu⁻ kih^ʻ lā⁻jēē⁻ hī⁻ nuu⁻.

30 Ta⁻ jmee⁻ hnāh^ʻ meeh⁻ dsē⁻ Jmi⁻ lle⁻ Na⁻ jngii⁻ kih^ʻ Dio. Jēēh^ʻ hī⁻ he⁻ na⁻ ga⁻ jmee⁻ leē⁻ hnāh^ʻ mah^ʻ lā⁻ ja⁻ lāāh⁻ hnāh^ʻ wa⁻ra⁻ ga⁻ lloo⁻ jmi⁻.

31 Che⁻ lā⁻jē⁻ he⁻ hā⁻ tuh⁻ hoh⁻ hnāh^ʻ, he⁻ lleē⁻ hnāh^ʻ, he⁻ ya⁻ jēē⁻ hoh⁻ hnāh^ʻ, he⁻ tooh⁻ hnāh^ʻ mi⁻h, he⁻ hlēēh⁻ hnāh^ʻ wi⁻ kih^ʻ dsa⁻, he⁻ hñaa⁻ hoh⁻ hnāh^ʻ kyaah^ʻ dsa⁻.

32 Jmee⁻ hnāh^ʻ llu⁻ hoh⁻ hnāh^ʻ, wa^ʻ lā⁻ ñih⁻ hoh⁻ hnāh^ʻ, ki⁻ hnāh^ʻ hoh⁻ kyaah^ʻ dsa⁻ kyaah^ʻ hnāh^ʻ, ja⁻ ba⁻ lā⁻koo⁻ ga⁻koo⁻ Dio dsē⁻ kyaah^ʻ jne⁻ ta⁻ la⁻ kih^ʻ Cristo.

5

Lā⁻jēē⁻ hī⁻ tāāh⁻ jee⁻ jnā⁻ wa⁻je⁻, mo⁻so⁻ cha⁻ he⁻ kih^ʻ dsa⁻ tāāyh⁻ jee⁻ na⁻ hoo⁻

1 Ja⁻ jmeeh⁻ hnāh^ʻ ja⁻ ba⁻ lā⁻koo⁻ jmee⁻ hñii^ʻ Dio, lā⁻llu⁻ he⁻ laah^ʻ hnāh^ʻ jooy^ʻ hī⁻ hnāy⁻ cha⁻miih⁻.

2 Go⁻taah⁻ hnāh^ʻ hnaah⁻ hnāh^ʻ dsa⁻, ja⁻ ba⁻ lā⁻koo⁻ hnāā⁻ Cristo jne⁻, hī⁻ ga⁻ngēē⁻ hñii⁻ ga⁻ juu⁻ kwaat⁻ jnān⁻. He⁻ ga⁻kwaay⁻ hñiiy⁻ ja⁻, la⁻ lā⁻koo⁻ he⁻ ga⁻kwēēy⁻ Dio jmi⁻ mi⁻ jwi⁻ he⁻ ga⁻tih⁻ dsēy⁻.

3 Dsa⁻ mē⁻ dsa⁻ ñūh⁻, ta⁻ kaah^ʻ hnāh^ʻ wa^ʻ hī⁻ cha⁻ hī⁻. Ni⁻ ta⁻ jmee⁻ hnāh^ʻ he⁻ ga⁻ jyoh^ʻ he⁻ heē⁻ hoh⁻ hnāh^ʻ, ni⁻ sa⁻ wa⁻ hnooh⁻ hnāh^ʻ le⁻h⁻ hnāh^ʻ lā⁻jē⁻ he⁻ ga⁻ cha⁻. Jēēh^ʻ hī⁻ na⁻ jngēē⁻ kyaā⁻ Dio sa⁻ lle⁻ kih^ʻ jmee⁻ lā⁻ja⁻.

4 Ni⁻ ta⁻ hlēēh⁻ hnāh^ʻ juu^ʻ hñih^ʻ, ni⁻ ta⁻ hlēēh⁻ hnāh^ʻ wa^ʻ la⁻ cha⁻ la⁻, ni⁻ ta⁻ jmee⁻ hnāh^ʻ lēē⁻ he⁻ sa⁻ jmāā⁻ ta⁻. Jēēh^ʻ, lā⁻jē⁻ he⁻ na⁻ sa⁻ sooh⁻ jnān⁻. Hnø^ʻ kwa⁻ jne⁻ ti⁻hmaah⁻ kih^ʻ Dio ba^ʻ.

5 Ma⁻ ñeh⁻ ba^ʻ hnāh^ʻ sa⁻ he⁻h⁻ ni⁻ jāā⁻ dsa⁻ jee⁻ gya⁻ Cristo kyaah^ʻ Dio hī⁻ kaah^ʻ wa^ʻ hī⁻ cha⁻ hī⁻, hī⁻ jmee⁻ he⁻ ga⁻ jyoh^ʻ he⁻ heē⁻ dsēy⁻, ni⁻ hī⁻ hnø^ʻ lih⁻ lā⁻jē⁻ he⁻ ga⁻ cha⁻, jēēh^ʻ lā⁻koo⁻ he⁻ ja⁻ ba⁻ laa⁻ dio kyaay⁻ he⁻ jmeey⁻ lā⁻ja⁻.

⁶Ta⁺ kwa⁻ hnäh⁻ jwë⁺ mi⁻ gaa⁺ dsa⁻ hnäh⁺ kyaah⁺ lä⁺ jë⁺ juu⁻ he⁻ sa⁺ jmää⁺ ta⁺. Kih⁺ he⁻ hlih⁺ na⁻ gwa⁺ ya⁻ jëë⁺ dsë⁺ Dio kyaah⁺ hi⁻ chaah⁻.

⁷He⁻ ja⁻ ta⁺ jmee⁻ hnäh⁺ ko⁻ jøh⁺ kyaah⁺ hi⁻ jmee⁻ lä⁺ ja⁻.

⁸Jää⁺ ma⁺ tääh⁺ hnäh⁺ jee⁻ na⁻ hoo⁻, pero na⁺ ma⁺ tääh⁺ hnäh⁺ jee⁻ jnä⁺ wa⁺ je⁻ kih⁺ Dsa⁻ jøøh⁺ jnän⁻. He⁻ ja⁻ hnøø⁺ go⁺ taah⁺ hnäh⁺ lä⁺ lle⁻ kih⁺ hi⁻ na⁻ jnää⁺ kih⁺ wa⁺ je⁻.

⁹Jëeh⁺, he⁻ tøøh⁺ jne⁻ lä⁺ jøø⁺ Jmi⁻ lle⁺ Na⁻ jngii⁺, he⁻ ja⁻ na⁻ jmee⁻ llu⁺ dsë⁻ jne⁻, jmee⁻ he⁻ dsa⁺ toohn⁻ kwee⁻ hi⁻ jmee⁻ hlëeh⁺ jne⁻ ju⁺ dsoo⁺ jmah⁺.

¹⁰Hnøø⁺ jmeeh⁻ hnäh⁺ lä⁺ jë⁺ he⁻ ti⁺ h⁻ dsë⁺ Dsa⁻ jøøh⁺ jnän⁻.

¹¹Ta⁺ jmee⁻ hnäh⁺ lä⁺ jmee⁻ hi⁻ tääh⁺ jee⁻ na⁻ hoo⁻. Ni⁻ miih⁻ sa⁺ jmää⁺ lä⁺ jë⁺ he⁻ jmeey⁺ ja⁻. Hnøø⁺ mi⁺ jnääh⁺ hnäh⁺ kiyh⁺, kih⁺ he⁻ tääh⁺ jwë⁺ hlih⁺.

¹²Jëeh⁺ la⁺ o⁻ hih⁺ lä⁺ jë⁺ he⁻ jmee⁻ dsa⁻ jee⁻ na⁻ hmää⁺, lä⁺ jiih⁺ gwa⁺ lä⁺ heeh⁺ jne⁻ hlëehn⁺ lä⁺ koh⁺ jmeey⁺.

¹³Lä⁺ jë⁺ he⁻ dsa⁻ lä⁺ jnä⁺ kyaah⁺ wa⁺ je⁻, jee⁻ ja⁻ dsa⁻ jñih⁺. Jëeh⁺ wa⁺ je⁻ mi⁻ jnää⁺ lä⁺ jë⁺.

¹⁴He⁻ ja⁻ ga⁺ jäh⁺ lä⁺ la⁻:

Hne⁻ hi⁻ na⁻ gwii⁻, ñe⁺ hñaa⁺.

Chaa⁺ hñaa⁺ jee⁻ kih⁺ hi⁻ na⁻ juu⁺,

Cristo choo⁺ wa⁺ je⁻ kyah⁺.

¹⁵Leeh⁺ hnäh⁺, ha⁻ lä⁺ jmeeh⁻ hnäh⁺. Ta⁺ wa⁺ taah⁻ hnäh⁺. Hnøø⁺ go⁺ taah⁺ hnäh⁺ kyaah⁺ cha⁻ miih⁻ huu⁺ dsë⁻ llu⁺ ba⁺.

¹⁶Kye⁻ da⁺ hnäh⁺ kwaat⁻, na⁺ lä⁺ cha⁻ jmi⁺. Jëeh⁺, lä⁺ jë⁺ jmi⁺ ba⁺ cha⁻ he⁻ hlih⁺.

¹⁷Ta⁺ wa⁺ taah⁻ hnäh⁺, hnøø⁺ lä⁺ ngëeh⁺ hnäh⁺ ha⁻ lä⁺ hnøø⁺ Dsa⁻ jøøh⁺ jnän⁻.

¹⁸Ta⁺ mi⁻ hee⁺ hnäh⁺ hñaa⁺ kyaah⁺ jmi⁺ mi⁺ jëh⁺ ma⁺ ää⁻. He⁻ jää⁺ jne⁻ jmeen⁻ wa⁺ he⁻ cha⁻ he⁻ ba⁺ ja⁻. Wa⁺ na⁻ kah⁺ tuh⁻ hoh⁺ hnäh⁺ kyaah⁺ Jmi⁻ lle⁺ Na⁻ jngii⁺ ba⁺.

¹⁹Ja⁻ hlëeh⁺ hnäh⁺ dsa⁻ kyaah⁺ hnäh⁺ kyaah⁺ salmo, kyaah⁺ su⁻ kih⁺ Dio, kyaah⁺ lä⁺ jë⁺ su⁻ he⁻ kwa⁻ jmi⁻ lle⁺. Ja⁻ häh⁻ hnäh⁺ kih⁺ Dsa⁻ jøøh⁺ jnän⁻ hi⁻ ja⁻ kwah⁻ hnäh⁺ ti⁺ hmaa⁺ kiyh⁺ lä⁺ kaa⁻ tuh⁻ hoh⁺ hnäh⁺.

²⁰Lä⁺ jë⁺ jiih⁻, kih⁺ lä⁺ jë⁺ ba⁺, ja⁻ kwah⁻ hnäh⁺ ti⁺ hmaa⁺ kih⁺ Dio hi⁻ laa⁺ Tää⁺ jnän⁻, ta⁻ la⁻ kih⁺ Jesucristo Dsa⁻ jøøh⁺ jnän⁻.

Jmee⁻ bi⁺ jmee⁻ jne⁻ he⁻ kih⁺ dsa⁻

²¹Ja⁻ jmeeh⁻ hnäh⁺ he⁻ kih⁺ dsa⁻ kyaah⁺ hnäh⁺ lä⁺ llu⁺ he⁻ gah⁻ hnäh⁺ Dio.

²²Hnäh⁺ dsa⁻ më⁻ hi⁻ chaa⁻ dsa⁻ ñuu⁺ kyaah⁺, ja⁻ jmeeh⁻ hnäh⁺ he⁻ kih⁺ dsa⁻ ñuu⁺ kyaah⁺ hnäh⁺, lä⁺ koo⁻ jmeeh⁻ hnäh⁺ kih⁺ Dsa⁻ jøøh⁺ jnän⁻.

²³Jëeh⁺, dsa⁻ ñuu⁺ ba⁺ kye⁻ në⁻ kih⁺ dsa⁻ më⁻ kyaah⁺, ja⁻ ba⁺ lä⁺ koo⁻ kye⁻ Cristo në⁻ kih⁺ dsa⁻ kyaah⁺ hi⁻ ga⁻ lääy⁺, hi⁻ laa⁺ kwaat⁻ gwah⁺ kiyh⁺.

²⁴He⁻ ja⁻, ja⁻ ba⁺ lä⁺ koo⁻ ga⁻ tëë⁺ gwah⁻ jmeey⁺ he⁻ kih⁺ Cristo, ja⁻ ba⁺ lä⁺ ja⁻ ka⁻ läh⁺, ga⁺ tëë⁺ jmee⁻ dsa⁻ më⁻ he⁻ kih⁺ dsa⁻ ñuu⁺ kyaah⁺.

²⁵Hnäh⁺ dsa⁻ ñuu⁺ hi⁻ chaa⁻ dsa⁻ më⁻ kyaah⁺, ja⁻ jmeeh⁻ hnäh⁺ hnaah⁻ hnäh⁺ dsa⁻ më⁻ kyaah⁺ hnäh⁺, ja⁻ ba⁺ lä⁺ koo⁻ hnää⁺ Cristo gwah⁻ kih⁺, lä⁺ jiih⁺ ga⁺ ngëëy⁺ hñiiy⁺ ga⁺ juuy⁺ kwaat⁻ kih⁺ gwah⁺.

²⁶Lä⁺ jwë⁺ ja⁻ ga⁺ jäh⁺ na⁻ jngii⁺ gwah⁺, ga⁺ gyiyh⁺ he⁻ ma⁺ soh⁺ kyaah⁺ jmi⁺ hi⁻ kyaah⁺ juu⁺ kih⁺ Dio.

27 Mah' wa'ra- ga'lloo' jmi' ja-, kih' hñii' bih' mi-jnäy+ gwah+ he- la' na'hñaa', he- sa' soh', ni' sa' jnä' ma-gyuh-, ni' he- ga' jyoh' he- la' lä'ja-. Na-jngii' go-te' ba' gwah+ ja-, mo'so' cha' ga' dsokye- kih'.

28 Ja' ba' lä'ja- dsa-ññh- hi' chaa- dsa-më' kyaa', jmee' bii' lä'hñäy' mëy', ja' ba' lä'koq- hnäy' hñiiy'. He- hnäy' mëy', he- hnäy' hñii' bih' ja'.

29 Sa' chaa- ni' jaa- hi- sa' hnäa' hñii', lä'jēē' ba' häā- hñii'. Hi' ja' ba' lä'ja- hñi' Cristo gwah- kih'.

30 Jēēh' na' ku- na' chah' jne' kyaayh', laa' jne' lä'koq- jmi-ngo' kiyh', lä'llu' he- ma-laa' jne' koq- ba' kyaayh'.

31 Kih' he' ja' ba' bee' dsa-ññh- cho'jmiy- mah' dsa-gyay- kyaah' mëy', leey' jaa- ba' jee' lä'uy'.

32 Jñh- la' juu' he- na-hmäa' la-. Pero ja' he- hlēēhn' kih' dsa- jmi-gyuh-, he- hlēēhn' kih' Cristo kyaah' gwah- kiyh' ba'.

33 He' ja- jwahn-, jmee' bii' kih' lä'jaa- lä'jaa- dsa-ññh- lä'hñäy' dsa-më' kyaay' hi' lä'ja- dsa-më' hi- chaa- dsa-ññh- kyaa', hnøø' jmeey' he' kih' dsa-ññh- kyaay'.

6

1 Hñäh' hi- laa' chih-, wa' nñh' hnäh' kih' maa' kyaah' täa' kyaah'. Lä'ja- ba' sooh- kyah' hnäh', hi- laa' kyaa' Dsa-jøøh' jñän'.

2 He- la- to- nē' mada- he' ja' ko-jøh' kyaah' he- la' kwa- Dio kih' hi- mi-te': "Wa' nñh' kih' maa' kyaah' täa' kyaah',

3 mah' chaa- hne- llu' hi' lä- ma-ngo' ja'-ba' chaa- jmi-gyuh- la-."

4 Hñäh' hi- chaa- joq-, ta- ta- ta- haah' hnäh' gyuh- kyaah' ga-ngēē' jwēē', ha- ga- che- ga'ya' jēē' dsēy'. Jee' dsa-kwaay-, hnøø' kwēēh' hnäh' nñh- lä'le' kih' mah' lä'tēēy- jmeey' lä' hnøø' Dsa-jøøh' jñän'.

5 Hi' hnäh' hi- jmee' ta' kih' dsa-, ja- jmee- hnäh' he' kih' dsa-juu' ta'. Ta- jmee- hnäh' chaa- hnäh' kyaayh', ni' ta' mi-gaa' hñih', hnøø' gah' hñih' ba'. Jmee' hnäh' kwaat- lä'koq- he- jmeeh- hnäh' ta' kih' Cristo.

6 Lä'kaa- tuh-hoh' hnäh' jmee' hnäh' he' kih' dsa-juu' ta' lä'koq- hnøø' Dio. Hi' ja- ma-la- ta'ko' jiih' täayh' jēēy-, lä'koq- jmee- hi- hnøø' ja' llu' kyaah' dsa-. Jmee' da' hnäh' hu' dsē-, la' lä'koq- he- jmeeh- hnäh' ta' kih' Cristo ba'.

7 Kyaah' koq- nēē' ba' hu' dsē- jmee' hnäh' ta' kiyh', lä'koq- he- jmeeh- hnäh' ta' kih' Dsa-jøøh' jñän', ja' kih' dsa- jmi-gyuh-.

8 Jēēh' ñeh' ba' hnäh', mi'hmaah' ba' Dio kih' lä'jēē' dsa- ha- koh' te' ta' llu' he- ma-jmeey'. Sa' cha- he- jmee' che' jmeey' ta' kih' dsa- o che' la' ta' kih' hñiiy'.

9 Ja' ba' lä'ja- jmee' hnäh' kyaah' hi- jmee' ta' kyah' hnäh'. Ta- ta- ta- haah' hñih'. Ñeh' ba' hnäh', he' ba' hi- gya' gyuh' laa' juu' hi- jmee' ta' kyah' hnäh' hi' laay' juu' hnäh' ka-läh'. Jēēh', koq- ba' laa' dsa- cha'ney'.

Cha' ba' he' kyaah' teñ' kyaah' hi'-sa'llu'

10 Ta' jyoh' ko-taa-, jwēēhn- hnäh' øøhn', kwa' hnäh' be' kih' he- ma-laa- hnäh' koq- kyaah' Cristo. Jēēh' cha-miih- be' cha- kiyh'.

11 Jmäh' hnäh' ta' lä'jē- he- kwa- Dio he- kyaah' lääh' hnäh' hñaa'. Lä'ja- ba' tääh- hnäh' teñ' kyaah' lä'jē- may' kih' hi'-sa'llu'.

12 Sa⁺ la⁺ juu⁺ tee⁺ jne⁺ kyaah⁺ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁺, la⁺ juu⁺ kyaah⁺ lä⁻jë⁻ jmi⁻lle⁻ hlih⁺ hi⁻ kye⁻ na⁻ku⁻ na⁻ngii⁺ ta⁺ jmi⁻gyuu⁺ hlih⁺ la⁻. Chaa⁻ hi⁻ mäh⁺, lä⁺ ga⁺të⁺ hi⁻ jøøh⁺. Lä⁻kye⁻ jmi⁻lle⁻ hlih⁺ hi⁻ ga⁺nää⁺ gyuu⁺ tee⁺ jne⁺ kyaah⁺ ka⁻läh⁺.

13 He⁻ ja⁻ jmee⁺ bii⁺ jmääh⁺ hnäh⁺ ta⁺ lä⁻jë⁻ he⁻ kwa⁻ Dio, mah⁺ tee⁺h hnäh⁺ kyaah⁺ hi⁻ he⁻. Lä⁻jë⁻ he⁻ kwëeh⁻ Dio hnäh⁺ la⁺ lä⁻koo⁻ he⁻ chooh⁻ hløø⁺ hi⁻ tääh⁺ jee⁺ hnii⁻ mah⁺ lääh⁺ hnäh⁺ hñaa⁺ wa⁻ra⁻ ga⁺lloo⁺ jmi⁻ hlih⁺ ja⁻. Hi⁻ ma⁻la⁻ ma⁻tee⁺h hnäh⁺, ma⁻ leh⁻ hnäh⁺ kih⁺ lä⁻jë⁻.

14 He⁻ ja⁻ go⁻taah⁺ hnäh⁺ koo⁻ hweh⁻ kyaah⁺ ju⁻dsoo⁺. He⁻ ja⁻ na⁻ la⁺ lä⁻koo⁻ loo⁻ he⁻ na⁻hñuu⁺ tuh⁻ hløø⁺. Hi⁻ lä⁻ja⁻ hnøø⁺ jmee⁺ hnäh⁺ he⁻ llu⁻ jmah⁺ mah⁺ lä⁻ja⁻ lääh⁺ hnäh⁺ hñaa⁺, lä⁻ jmee⁺ hløø⁺ hi⁻ tääh⁺ jee⁺ hnii⁻ na⁻lää⁻ bih⁺ ñe⁻.

15 Hi⁻ hnøø⁺ ma⁻ na⁻lluuh⁺ hnäh⁺ tää⁺ kwah⁺ hnäh⁺ ju⁻hmëë⁺ he⁻ jmee⁺ hii⁺ tiir⁺ jnän⁺. He⁻ ja⁻ na⁻ la⁺ lä⁻koo⁻ he⁻ hä⁻ mi⁻ tiir⁺ jne⁻.

16 Hi⁻ jee⁺ lä⁻jë⁻, hnøø⁺ dsoo⁺ hoh⁺ hnäh⁺ kih⁺ Dio mah⁺ leh⁻ hnäh⁺ kih⁺ hi⁻sa⁻llu⁻ wa⁻ra⁻ ga⁺jmeey⁺ jwi⁺h kyah⁺ hnäh⁺. He⁻ ja⁻ na⁻ la⁺ lä⁻koo⁻ he⁻ jmee⁺ hløø⁺ hi⁻ hii⁻ ñe⁻ he⁻ lääy⁻ hñiiy⁺ kih⁺ lä⁻jë⁻ flech⁻ he⁻ na⁻hi⁻ je⁻ he⁻ te⁻ dsa⁻ jee⁺ cha⁻ hnii⁻.

17 Hi⁻ dsooh⁺ hoh⁺ hnäh⁺ ma⁻lää⁺ ba⁺ Dio hnäh⁺. Lä⁻ja⁻ laah⁺ hnäh⁺ lä⁻koo⁻ laa⁺ hløø⁺ hi⁻ hä⁻ mi⁻kyaah⁺ lle⁻. Hi⁻ chooh⁻ hnäh⁺ ñe⁻tuu⁺h⁺ juu⁻ kih⁺ jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii⁺. He⁻ ja⁻ na⁻ la⁺ juu⁺ kih⁺ Dio.

18 Lä⁻jë⁻ jii⁺h⁺ hnøø⁺ chuuh⁺ hnäh⁺ kyaah⁺ Dio, ngii⁺ hnäh⁺ kiyh⁺ lä⁻ hnøø⁺ jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii⁺. Wa⁻ na⁻neh⁺ hnäh⁺, ta⁺ tu⁺ hnäh⁺ he⁻ ngii⁺h⁺ hnäh⁺ kih⁺ lä⁻jëë⁻ hi⁻ laa⁺ kyaah⁺ Dio.

19 Hi⁻ ngii⁺ hnäh⁺ kin⁻ mah⁺ kway⁺ juu⁺ he⁻ hlëehn⁺ hi⁻ ni⁻ sa⁺ jä⁻ lä⁻gohn⁻ wa⁻ra⁻ ga⁺të⁺ jee⁺ kwan⁻ ju⁻hmëë⁺ kih⁺ Jesús he⁻ ma⁻ na⁻hmää⁺.

20 Ga⁻chee⁺ Dio jnä⁺ mah⁺ kwan⁻ juu⁺ kiyh⁺. He⁻ ja⁻ ba⁻ na⁻ hään⁺ neh⁻ ñe⁻. He⁻ ja⁻ ngii⁺ hnäh⁺ kin⁻ mah⁺ ja⁻ tuu⁻ dsën⁻ hlëehn⁺ lä⁻koo⁻ lle⁻ kih⁺.

21 Tíquico laa⁺ jaa⁻ øø⁺h⁺ jne⁺ hi⁻ hnaan⁻ cha⁻miih⁻. Lä⁻ ma⁻jmeey⁺ ja⁻ ba⁻ ta⁺ kih⁺ Dsa⁻jøø⁺h⁺ jnän⁺. Hi⁻ he⁻ jmee⁺ juu⁺ kyah⁺ hnäh⁺ ha⁻ lä⁻ la⁺ kin⁻ hi⁻ ha⁻ lä⁻ ngën⁻ kyaah⁺ ta⁺ kin⁻.

22 Kih⁺ he⁻ ja⁻ ba⁻ na⁻, chee⁺ jnih⁺ ta⁺ na⁻ kyah⁺ hnäh⁺ mah⁺ lä⁻ ñeh⁺ hnäh⁺ ha⁻ lä⁻ dsa⁻ngëë⁻ jnääh⁺ hi⁻ lä⁻ja⁻ kway⁺ be⁺ kyah⁺ hnäh⁺.

23 Ngii⁺h⁺ kih⁺ Dio hi⁻ laa⁺ Tää⁺ jnän⁺ hi⁻ ngii⁺h⁺ kih⁺ Jesucristo Dsa⁻jøø⁺h⁺ jnän⁺, wa⁻ jmeey⁺ hii⁺ tii⁺ dsë⁻ lä⁻jëë⁻ øø⁺h⁺ jne⁺ hi⁻ tääh⁺ jee⁺ na⁻, wa⁻ jmeey⁺ hnäy⁺ øø⁺h⁺ hi⁻ wa⁻ jmeey⁺ dsoo⁺ dsëy⁺ kih⁺ Dio.

24 Wa⁻ mi⁻jää⁺ Dio lä⁻jëë⁻ hi⁻ sa⁺ hwaä⁻ he⁻ hnäy⁺ Jesucristo Dsa⁻jøø⁺h⁺ jnän⁺. Wa⁻ la⁺ lä⁻ja⁻.

Filipenses

Juu' la- ga- si' Paa' kih' 00h' jne' hi- chaa- Filipo

1 Jnā' Paa' kyaah' Timotā jmee' jnāäh' ta' kih' Jesucristo, siin' kyah' hnäh' hi- na' jngēē' hi- tääh' jwi- Filipo, kih' he- ma- laah' hnäh' koo- kyaah' Jesús. Hi- siin' he- la- lä' kye- kih' hi- kye- nē' hi- kyaah' lä' jēē- hi- na- hñaa' kwa- be' jee' na-.

2 Ngiiin' kih' Dio hi- laa' Täa' jnän' hi- ngiiin' kih' Jesucristo Dsa- j00h' jnän', wa' kway' lä' jē- he- llu' kyah' hnäh', hi- wa' jmeey' hii' ti' kyah' hnäh'.

Ga' kwa' Paa' ti' hmaah' kih' Dio

3 Kwan' ti' hmaah' kih' Dio kyaan', koo- hä' koo- hä' lä- ma' dsooh- dsen' hnäh'.

4 Lä' jē- jiih- lä- ma' hlēēhn' kyaah' Dio, chaa- ba' jnä' llu' jee' ngiiin' kih' lä' jēē- hnäh',

5 jēēh' lä- ma' ga- l00h' hnäh' kwah- hnäh' be' kin' jee' kwan' ju' hmēē' lä' jiih' na' sa- ma- hwaah' hnäh'.

6 Ma' ba' jnä' lä' koo- jmee' Dio kyah' hnäh'. Hñii' bih' ga- l00y' jääy' hnäh' hi- lä' ja- ngoo' ba' jääy' hnäh' lä' jiih' hñaa' ta' he- jmeey' kih' lä' jaa- lä' jaa- hnäh' wa' ra- ga- tē' jee' jäh' Jesucristo.

7 Sooh- he- kan' o- j0h- dsē- lä' ja- kyah' hnäh', jēēh', hnaan' hnäh' cha- miih-. Ma' ke- hään' neh' ñe' o chehn' nē' ta' mah' noon' nē' kih' ju' hmēē', ma' ra- he- mi- jää' ba' Dio jne' ko- j0h'.

8 Ñe- ba' Dio he- hnaan' hnäh' cha- miih-, ja- ba' lä' koo- hnää' Jesucristo hnäh'.

9 Lä' la- ngiiin' kih' Dio kyah' hnäh'. Hnoon' hnaah- hnäh' 00h' hnäh' cha- ga' miih-, hi- hnoon' lä' cha- ga' hu' dsē- llu' kyah' hnäh' hi- hnoon' lä' ngēēh' hnäh' cha- ga' miih-.

10 Ma' ja- ba' lä' ñeh' hnäh' hee- na- he- llu' ga' kyah' hnäh' kih' jee' lä' jē-. Lä' jwē' ja- leeh' hnäh' na- jngēē', mo' so- cha- ga' he- na- bääh' hnäh' ni' miih- wa' ra- ga- tē' jee' jäh' Cristo.

11 He- lä' ja-, lä' cha- na- ku' na- ngii' ta' llu' he- jmeeh' hnäh', ta- la' kih' Jesucristo mah' wa' la' juuh- kih' Dio hi- lä' ja- hä' dsa- cha- miih- kiyh'.

Ga' jmeeh' Paa' juu' ha- lä' la' kih' hñiiy'

12 Hnoon' lä' ñeh' hnäh' 00hn', kwaat' kih' lä' jē- wii' he- ga- ngēēn', ga' jñee' cha- ga' miih- ju' hmēē'.

13 Lä' ja- lä' jēē- hl00' hi- tääh' nē' ta' la-, ma- ñe- bih' hään' neh' ñe' kwaat' kih' Cristo. Hi- ga- lä' jēē- ba' hi- tääh' jee' la- ma- nuu- bih'.

14 Jwēē' 00h' jne' ga' tēēyh' be' ta- la- kih' Dsa- j00h' jnän', lä' llu' he- ga- nuuy' he- hään' neh' ñe'. He- ja- tuu- dsēy' cha- ga' miih- hlēēyh- dsa- juu' kih' Dio, mo' so- goyh' na'.

15 Ma' ra- ju' dsoo', wii' dsē' ko- llaa' dsa- hi- ga- nää' kwa- juu' kih' Cristo, hi- hn00y' llay' hñii-. Pero hi- jñah' hi- kwa- juu', koo- nēē' ba' la' hu' dsē- kiyh'.

16 Hih⁴ koo⁻ nää⁴ dsa⁻ he^ˊ, kwa⁺ juu⁴ kih⁴ Cristo, pero ta⁻juu⁴ bih⁴. He⁻ hnooyh⁻ hñii⁻ ba^ˊ ja⁻. Hi⁺ hnooh⁻ gyih⁴ ha⁻ lä⁺ jee^ˊ lä⁺wii^ˊ kin⁺ he⁻ hään^ˊ neh^ˊñe^ˊ la⁻, huu^ˊdsë⁻ kih⁴ bih⁴ ja⁻.

17 Pero hi⁻ jñah^ˊ he^ˊ, kwa⁺ juu⁴ kih⁴ Cristo kih⁴ he⁻ hnääy⁴ dsa⁻. Ma⁻ñe⁻ bih⁴ hään^ˊ neh^ˊñe^ˊ mah⁴ noon^ˊ nē^ˊ kih⁴ ju⁴hmēē^ˊ.

18 Pero sa⁻ cha⁻ he⁻ jmee⁴, cher^ˊmah⁴ llu⁴ huu^ˊdsë⁻ kiyh⁴ o cher^ˊmah⁴ sa⁻ llu⁴. He⁻ kwa⁺ dsa⁻ juu⁴ kih⁴ Cristo, he⁻ ja⁻ ba^ˊ jmee⁴ chaan⁻ llu⁴.

Hi⁻ lä⁺ ma⁻ngoo⁴ ja⁻ ba^ˊ chaan⁻ llu⁴,

19 jēēh^ˊ ma⁻ ba^ˊ jnä^ˊ lä^ˊjē^ˊ ba^ˊ ya⁻ hi^ˊ llu⁴. Lää^ˊ ba^ˊ jnä^ˊ kyaah^ˊ he⁻ ngiih^ˊ hnäh^ˊ kin⁺ kih⁴ Dio hi⁻ kyaah^ˊ be^ˊ kih⁴ Jmi⁻lle^ˊ kih⁴ Jesucristo.

20 Ma⁻cha⁻ ba^ˊ o⁻jōh^ˊ dsë⁻ kin⁺ hi⁺ sa⁻ jän^ˊ kyaah^ˊ o⁻hih^ˊ. Ma⁻ra⁻ he⁻ jmee⁴ dsa⁻ juuh⁻ kih⁴ Cristo ta⁻lä⁺ kih⁴ jnä^ˊ. Sa⁻ cha⁻ he⁻ jmee⁴ cher^ˊmah⁴ cha⁻ ga⁻ jnä^ˊ o ma⁻na⁻juun^ˊ.

21 Cher^ˊmah⁴ cha⁻ ga⁻ jnä^ˊ, Cristo ba^ˊ kyaah^ˊ jnä^ˊ. Hi⁻ cher^ˊmah⁴ ga⁻juun^ˊ, ma⁻lih⁻ ba^ˊ jnä^ˊ ja⁻.

22 Cher^ˊmah⁴ ngoo⁴ ga⁻ chaan⁻ jmi⁻gyuu^ˊ la⁻, lä⁺cha⁻ cha⁻ga⁻miih⁻ ta⁻ llu⁴ he⁻ jmeen^ˊ. Sa⁻ man⁻ he⁻ koo⁻ jee^ˊ lä⁺to^ˊ he⁻ llu⁴ ga⁻.

23 Koo⁻ jee^ˊ ba^ˊ hään^ˊ kih⁴ he⁻ ja⁻. Hnoo⁴ ga⁻ jnä^ˊ he⁻ juun^ˊ ba^ˊ mah⁴ na⁻gyan^ˊ kyaah^ˊ Cristo. Cha⁻ga⁻miih⁻ llu⁴ he⁻ ja⁻ kin⁺.

24 Pero lä⁺jmää^ˊ ga⁻ kyah^ˊ hnäh^ˊ, cher^ˊmah⁴ cha⁻ ga⁻ jnä^ˊ jmi⁻gyuu^ˊ la⁻.

25 Lä⁺la⁻ gwa^ˊ huu^ˊdsë⁻ kin⁺, man⁻ he⁻ cha⁻ ga⁻ jnä^ˊ miih⁻ jmi^ˊ, he⁻ gyan^ˊ kyaah^ˊ hnäh^ˊ jmi⁻gyuu^ˊ la⁻. Lä⁺ja⁻ go⁻nää^ˊ hnäh^ˊ ta⁻ cha⁻nē^ˊ he⁻ jmeeh^ˊ hnäh^ˊ dsoo^ˊ hoh^ˊ cha⁻ga⁻miih⁻ hi⁻ ja⁻ ba^ˊ lä^ˊja⁻ jēē⁻ hoh^ˊ hnäh^ˊ kyaah^ˊ he⁻ ma⁻dsoo^ˊ hoh^ˊ hnäh^ˊ.

26 He⁻ja⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻lloon⁴ ka⁻läh^ˊ jee^ˊ tääh^ˊ hnäh^ˊ, lä⁺chaah⁻ hnäh^ˊ llu⁴ cha⁻ga⁻miih⁻ ta⁻lä⁺ kih⁴ Cristo, wa⁻ra⁻ ga⁻jēēh^ˊ jnä^ˊ.

27 Kih⁴ jee^ˊ lä^ˊjē^ˊ, jmee^ˊ bii^ˊ go⁻taah^ˊ hnäh^ˊ kwee⁻ lä⁺ hnøø^ˊ kih⁴ ju⁴hmēē^ˊ kih⁴ Cristo. Cher^ˊmah⁴ ngoon^ˊ na⁻jēēn⁻ hnäh^ˊ, o cher^ˊmah⁴ sa⁻ ngoon^ˊ, pero ma⁻ra⁻ he⁻ hnoon⁴ tēēhn^ˊ juu⁴ kyah^ˊ hnäh^ˊ che^ˊ lä⁺ ma⁻tääh^ˊ ba^ˊ hnäh^ˊ koo⁻ hweh⁻ kyaah^ˊ koo⁻ nēē^ˊ ba^ˊ huu^ˊdsë⁻, hi⁻ hnoon⁴ nuun^ˊ ka⁻läh^ˊ che^ˊ lä⁺ ma⁻kwah^ˊ ba^ˊ hnäh^ˊ be^ˊ ko⁻jōh^ˊ jee^ˊ jñeeh^ˊ hnäh^ˊ ju⁴hmēē^ˊ he⁻ jmee⁻ jne^ˊ dsoo^ˊ.

28 Ta⁻ wa⁻gah^ˊ hnäh^ˊ ni⁻ miih⁻ kih⁴ hi⁻ na⁻høøh^ˊ kyah^ˊ hnäh^ˊ. Lä⁺jwē^ˊ ja⁻ lä⁺jnä^ˊ he⁻ loo⁻ koo⁻ jmi^ˊ heey^ˊ. Pero kyah^ˊ hnäh^ˊ lä^ˊjnä^ˊ, ma⁻ra⁻ he⁻ lää^ˊ ba^ˊ hnäh^ˊ. Dio ba^ˊ he⁻ hi⁻ jmee⁻ lä^ˊja⁻.

29 Jēēh^ˊ ta⁻lä⁺ kih⁴ Cristo, he⁻ ga⁻na⁻ jwē^ˊ jmeeh^ˊ hnäh^ˊ dsoo^ˊ hoh^ˊ hnäh^ˊ kiyh⁴. Hi⁻ ja⁻ ma⁻la⁻ he⁻ ja⁻, ma⁻ra⁻ he⁻ jēēh^ˊ hnäh^ˊ he⁻ wii^ˊ kwaat⁻ kiyh⁴ ka⁻läh^ˊ.

30 He⁻ja⁻ jēēh^ˊ hnäh^ˊ wii^ˊ, ja⁻ ba^ˊ lä^ˊkoo⁻ wii^ˊ ga⁻jēēn^ˊ lä⁺ ma⁻ gyan^ˊ kyaah^ˊ hnäh^ˊ. Hi⁻ na⁻ nuuh⁻ hnäh^ˊ he⁻ ngoo⁴ ba^ˊ jēēn⁻ wii^ˊ.

2

Cristo ga⁻jmää^ˊ hñii^ˊ mäh⁴ go⁻te⁻

1 Cher^ˊmah⁴ ju⁴dsoo^ˊ ma⁻hñah⁻ hnäh^ˊ miih⁻ be^ˊ kih⁴ Cristo lä⁺llu⁴ he⁻ ma⁻laah^ˊ hnäh^ˊ koo⁻ kyaayh^ˊ, hi⁻ cher^ˊmah⁴ jēē⁻ hoh^ˊ hnäh^ˊ kih⁴ he⁻ hnääy⁴ hnäh^ˊ, hi⁻ cher^ˊmah⁴ tih⁻ hoh^ˊ hnäh^ˊ he⁻ kye^ˊh^ˊ hnäh^ˊ Jmi⁻lle^ˊ Na⁻jngii^ˊ, hi⁻ cher^ˊmah⁴ ga⁻lä⁺ñih^ˊ hoh^ˊ hnäh^ˊ hi⁻ jōh⁻ hoh^ˊ hnäh^ˊ kyaah^ˊ øøh^ˊ jne^ˊ,

² cher'mah' lä'ja' la' kyah' hnäh' øøhn', ja' jmeeh' hnäh' jëë' dsen' go-te'. Hnoon' jmeeh' hnäh' koq' neë' ba' huu'dsë' jee' lä'jëë' hnäh', hi' lä'hii' né' ba' wa' hnaah' hnäh' dsa-kyaa'h' hnäh', hi' wa' la' koq' ba' huu'dsë' kyah' hnäh' jee' hnaah' hnäh' Dio.

³ Ta' jmee' hnäh' lä' tih' hoh' hnäh' hñaah', ni' ta' jmää' hnäh' hñaah' kaa'h'. Lla' he' ja', jmää' hnäh' hñaah' lä' koq' jaq' hi' mäh' ba'. Jmee' hnäh' kwaat' kyeë' ga' øøh' hnäh' lä' koh' ga' hñaah' hnäh'.

⁴ Lä'ja' hnøøh' hnäh' he' llu' kih' dsa-kyaa'h' hnäh', ja' ma' la' kyah' hñaah' hnäh'.

⁵ Wa' la' huu'dsë' kyah' hnäh', ja' ba' lä' koq' la' huu'dsë' kih' Cristo Jesús.

⁶ Kwee' go-te' ba' laay' kyaa'h' Dio, pero sa' ga' jmeey' bii' ma' leey' kwee' kyaay'h'.

⁷ Ga' jmääy' hñiiy' mäh', jay' lä' koq' jaq' moz' ba'. Ga' lä' chaay' lä' koq' wa' hi' cha' hi' dsa' jmi' gyuu'.

⁸ Lä' ma' ga' ngëy' laay' dsa', ga' jmääy' hñiiy' mäh' go-te', lä' jiih' ga' heeyh' juuy', ma' ke' la' o'hii' he' ga' juuy' dsöh' hma' cru'.

⁹ He' ja' ga' chaah' Dio ta' gyuu'h', ga' laay' jøøyh' go-te'. Hi' ga' kwëeyh' koq' jmi' he' llu' ga' lä' koh' ga' kih' jee' lä' jëë'.

¹⁰ Mah' ga' lä' jëë' ba' dsa' juuh' jné' wa' ra' ga' nuuy' jmi' kih' Jesús. Lä' ja' jmee' hi' tääh' gyuu'h' kyaa'h' hi' tääh' hwa', lä' kye' hi' tääh' neh' hwa' ka' läh'.

¹¹ Hi' ga' lä' jëë' ba' jäh': "Jesucristo ba' laa' Dsa-jøøh' jnän'", lä' ja' jmeey' juuh' kih' Dio hi' laa' Täa' jnän'.

Laa' jne' lä' koq' wa' je' he' choo' kih' dsa'

¹² Øøhn' hi' hnaan', chaan' llu' kyaa'h' hnäh', jëeh' ga' jmeeh' ba' hnäh' he' kin' lä' ma' tøøhn' ko-jøh' jee' na'. Hi' na' he' gyan' lä' ga' tē' la', he' ja' na' jwëehn' hnäh', jmee' hnäh' he' cha' ga' miuh' lä' koh' lle' kyah' hnäh' kih' he' ma' laah' hnäh'. Hi' lä' ja' hnøø' wa' gah' hnih'.

¹³ Dio ba' jmee' ja' tuh' hoh' hnäh' jmeeh' hnäh' lä' hnøøy' hñiiy' hi' kway' be' kyah' hnäh' mah' kwëeh' hoh' hnäh' jmeeh' he' jäh'.

¹⁴ Ta' ti' choo' hnäh' juu'. Ja' mi' teh' hnäh' to' kē' ba' kih' lä' jē' he' jmeeh' hnäh'.

¹⁵ Mah' leeh' hnäh' na' jngëe' hi' mo' so' cha' ga' he' na' bääh' hnäh' ni' miuh'. Leeh' hnäh' joq' Dio hi' mo' so' cha' dso' kye' kih' jee' kih' dsa' hi' na' hee' dsë'. Jee' kih' hi' hña' dsë' he', leeh' hnäh' lä' koq' cha' nuu' hi' chaq' gyuu'h' hi' choo' wa' je' lä' kaa' jmi' gyuu',

¹⁶ lä' llu' he' kwah' hnäh' juu' he' jmee' chaq' dsa'. Hi' lä' ja' lä' chaan' llu' wa' ra' ga' tē' jee' jäh' Cristo. Jëeh' ma' ja' lä' jnä' he' jmää' ba' ta' kin', ja' koq' ga' jmeen' ta' ta' jmah'.

¹⁷ Hi' cher'mah' ga' jngiih' dsa' kin', sa' cha' he' jmee'. Jëeh' ma' ngëe' ba' ma' dsoo' hoh' hnäh' kih' Dio hi' ga' ngëeh' hnäh' hñaah' mah' jmeeh' hnäh' ta' he' kiyh'. Hi' cher'mah' ga' juun' jee' kwan' be' kyah' hnäh', ja' ga' ma' hña' he' kwëehn' Dio. Heh' lä' ja' chaq' ba' jnä' llu', hi' jëë' ba' dsen' kwaat' kyah' hnäh'.

¹⁸ Hi' lä' ja' hnoon' jmeeh' hnäh' ka' läh', wa' chaah' hnäh' llu', wa' jëë' hoh' hnäh' ko-jøh' kyaa'h' jnä'.

19 Wa' jëen' ha- lä' jäh' Jesús Dsa-jòòh' jnän', na' ga' hnoon' cheen' Timotä dsa-jëëy' hnäh', mah' lä' chaan- llu' ka-läh' lä' hmëë' wa'ra- ga-tëëhn' juu' kyah' hnäh'.

20 Sa' chaa- ga' jñah' hi- kyë- koo- ba' huu'dsë- lä' koo- jnä'. Jaa- hi- he' ba' lle' dsë' hnäh' cha-miih-.

21 Lä' jëë- ga' jñah' hnooyh- ma-la- he- hnøøy' hñii' bih', sa' hnooyh- he- hnøø' Cristo Jesús.

22 Ma- ñeh' ba' hnäh' ma-ya- hëë- Timotä llu' kyaah' ta' kih'. Lä' koo- jaa- hi- kwa- be' kih' jmii-, lä' ja- jmeey' kyaah' jnä' jee' kwa' jnääh' juu' kih' Jesús.

23 He- ja- to- chah' wa'ra- ga-lä' man- ha- lä' jä' juu' kin', ja- ga' cheen- Timotä kyah' hnäh', laan-.

24 Kyen' o-jòh' dsë- kih' Dsa-jòòh' jnän', chah' ba' ñiin' ka-läh' jee' tääh' hnäh'.

25 Hi' jmeë- bii' cheen- øòh' jne' Epafrodito kyah' hnäh' ka-läh'. He' ba' hi- na- ga' cheeh' hnäh' mah' jmeey' be' kin-. He- ja- ga' jmeë' jnääh' ta' kò-jòh' kyaayh'. Peer- ga' kwa' jnääh' be' lä' jiih' jee' le'.

26 Pero hnøø' gyih' dsa-jëëy' hnäh', jëeh' jmeey' cha-miih- huu'dsë- kyah' hnäh', kih' he- ma- nuuh- hnäh' dsaayh'.

27 Ma' ra- ju'dsoo' ba' dsaayh', miih- ga' sa- ga' juuy'. Pero ga-lä' ñih' dsë' Dio kiyh'. Hi' ja' ma-la' kih' hi- he' ga-lä' ñih' dsëy'. Ga-lä' ñih' dsëy' ki' jnä' ka-läh' jee' ma-hlaay'. Meeh- dsën- cha-ga'miih- wa'ra- jäh' kih' ga' juuy'.

28 He- ja- jmeë- bii' kin' chee' jnih' ka-läh' dsa-jëëy' hnäh'. Hi' wa'ra- ga-jëeh' hnih', lä' chaah- hnäh' llu'. Hi' jnä' ka-läh' mo' so' lä' mee- dsën-.

29 Heeh' hnäh' lä' kaa- tuh' hoh' hnäh' lä' hnøø' Dsa-jòòh' jnän'. Hi' wa' lä' hnaah- hnäh' lä' jëë- hi- jmeë- ta' lä' koo- jmeë- øòh' jne' he'.

30 Miih- ga' sa- ga' juuy' jee' jmeey' ta' kih' Cristo. Ga-hii' goo- kiyh' he- ga' jmeey' be' kin' la- hnäh' kih' he- sa- ga-la' he- ma' jmeeh' hnäh' hñaah' hnäh'.

3

Ga' jmeë' Paa' ta' koo' lä' koo- ma' laay' jää'

1 He- ja- øòhn', wa' jëë- hoh' hnäh' ta-la' kih' Dsa-jòòh' jnän'. Sa' dsa-lä-dsëh- dsën- he- siin- ka-läh', ja- ba' he- ma-siin' jää', jëeh' he- llu' kyah' hnäh' ba' ja-.

2 Leeh' hnäh' kyaah' hi- jmeë- he- hliih', hi- jmeë- lä' koo- dsii- hää', jäh', jmeë- bii' uuuh' jmi-ngo' kih' dsa- ñuuuh-.

3 Jne' ba' he' hi- ma-laa' kwaat' hi- ga-wih' jmi-ngo' kih', jne' ba' he' hi- jmeë- ta' he' kih' Dio kyaah' koo- nëë' ba' huu'dsë-. Jne' ba' he' hi- chaa- llu' kih' he- ma-laa' jne' koo- kyaah' Cristo Jesús. ¿He-la' kye' ga' jne' o-jòh' dsë- jnän' hñaan' hi- laa' jmi-ngo'?

4 Le' ba' kan- o-jòh' dsë- kih' hñiin' wa'ra- jäh' kih' hnoon'. Hi' cher'mah' chaa- hi- kyë- o-jòh' dsë- kih' ta' he- ma' jmeey', jnä' ba' cha- kin' cha-ga'miih- lä' koh' ga' kih' hi- he'.

5 Jëeh', ma' ga'hyan' jña' jmi-, ga-wih' jmi-ngo' kin-. Hi' laan' sa' ju- kih' Israel, hi' laan' ja-ba' sa' ju- kih' Benjamín jooy'. Hi' laan' ma' ra- dsa- hebreo, jëeh' hebreo ba' ma' laa' maa' kyaan- tää' kyaan-. Hi' ma' laan' jaa- fariseo hi- ma' høø' ley kih' Moisé.

6 He-ja- ga-kwaan+ hñiin+ he- ma' jmeehn+ dsa- kyaah+ Dio. Ma' mi'ten' ley mah+ ma' jän' llu' kyaah+ Dio, ni+ miih- sa+ ma' na-bäähn+ dsoo' ma' laan+.

7 Pero lä-jë+ he- ma' kyen' o-jøh+ dsë- kih' ja-, ga+jmeen+ kwaan+ mo'so' jmaa' he- ja- kin+, mah+ ngoon+ kyaah+ Cristo ba'.

8 Hi+ ja- ma-la+ he- ja-, ga-lä-jë+ ba' he- cha-, ga+jmeen+ kwaan+ sa+ jmaa' ni+ miih-. Pero he- kyun+ Cristo Jesús Dsa-jøøh' jnän', he- ja- ba' kyee' cha-ga'miih- kin+. He-ja- ga+jmeen+ ta+ koo' lä-jë+ go-te+ ba', kih' he- hnaa+ jnih'. Ga+jmeen+ kwaan+ la+ lä-koo- hløø- jmah+ ba', mah+ ngoon+ kyaah+ Cristo.

9 Hnoon+ jän' go-te+ ko-jøh' kyaayh'. Mo'so' hnoohn+ ha- lä+ jee' jän' llu' kyaah' he- høøn+ ley ma-gyuh-. He- jmeen+ dsoo' dsën+ kih' Cristo, he- ja- ba' jän' llu'. He- ja- ja' ta-la+ kih' Dio, lä-llu' he- jmee' jne' dsoo' dsë- jne' kiyh'.

10 Hi+ hnoon+ lä-kyun+ Cristo cha-ga'miih-, hnoon+ ngën' kyaah' lä-jë+ be' kiyh', ja-ba' be' he- kyaah' ga-lä+jiih' ja-. Hi+ hnoon+ jëen' wi' lä-koo- ga-jëe' Cristo, lä+jiih' le' kin+ lä-koo- ga-la+ kiyh' he- ga-juuy' kwaan+ kih' dso' kye- jnän',

11 mah+ lä-ja- tëen' jmeen+ ma-ra+ he- llu' jmah+ lä-koo- jaa- hi- ma-lä-jiih' jee' kih' hi- ma-na-juu'.

Ga'kwa' Paa' be' lä'jiih' jee' le'

12 Ja- he- jwahn+ he- ma-la+ ga-juh-, ni+ he- ma-laan+ lluu' go-te-. Pero ngoo' ba' jnä' ta+ cha'në' kwan+ be', ha- ga- che- lloo- koo- jmi' leen' lä-koo- hyoh- dsë+ Cristo Jesús hi- ga-tëeh' jnä'.

13 Øøhn+, sa+ ga- ma-tëen' he- ja-. Pero he- jmeen+ lä-la-. mo'so' mi-dsoohn+ dsën+ lä-jë+ he- ma-ngëe', mah' kwan+ be' lä+jiih' tëen' he- cha- ta+ cha'në' ga'.

14 Ngoo' ba' jnä' ta+ cha'në' kwan+ be' lä+jiih' tëen' he- lle' kih' hyohn+ he- cha- gyuuh'. Kih' he-ja- ba' ga-tëeh' Dio jnä' ta-la+ kih' Cristo Jesús.

15 Lä-jëe' jne' hi- ma-tääh' koo- hweh-, hnøø+ dsa'toohn' kyaah' koo- ba' huüdsë-, ja-ba' lä-koo- huüdsë- he- jmeen+. Hi+ cher'mah' chaa- ko-llaa' hnäh' hi- sa+ la+ lä-ja- huüdsë- kih', Dio ba' jmee' lä-ngëe' ha- lä-la'.

16 Pero hnøø+ dsa'tooh' jne' koo- hweh- kyaah' juu' he- ma-mi-tëe' jne'.

17 Øøhn+, jmee' hnäh' ja-ba' lä-koo- jmee' jnä'. Hi+ kye- hnäh' në' jmee' hnäh' ja-ba' lä-koo- jmee' dsa-kyaah' jnääh'.

18 Ja- koo- hä+ ma-jwëehn' hnäh', jwëe' dsa- ga-nää' jwë' hliih'. Hi+ koo- ka-läh' jwëehn' hnäh', lä- ma-ga-nää' ba' dsa- jmee' ta+ koo' juu' he- ga-juu' Cristo dsoh' hma-cru'. He-ja- meeh- dsën+, lä+jiih' tuu- jmi- mi'nën+ kih' he- jmeey+ lä-ja-.

19 Kyaah' dso' jwi' ba' dsa-näay'. He- kuh-hih' bih' laa' dio kyaay'. Tih- dsëy' lä-jë+ he- la' o-hih'. Kyey- huüdsë- kih' ma-la+ he- cha- jmi' gyuu+ la- ba'.

20 Pero jnä' jne', gyuuh' ba' na' jnää' jne' jee' ya-hëe' Jesucristo Dsa-jøøh' jnän' hi- jøøn' lää' jne'.

21 Cha- be' kiyh' he- kyaah' le' jmeey' hih+ kih' ga-lä-jë+ he- cha-. Hi+ kyaah' ja-ba' be' ja- mi-si'y' jmi-ngo' he- kye' jne' jmi-gyuu+ la- mah' lee' jne' jøøh' lä-koo- laay' hñiyy'.

4

Wa' chaq jne' llu' ga' la' jē' jmi' ta' la' kih' Dsa' jōh' jnān'

1 Peer⁻ hnaan⁻ hnāh' *ōōhn'*, hnoon⁻ na' jēēn⁻ hnāh' *hī-* jmee⁻ jēē⁻ dsēn⁻. Jēēh' he⁻ ga' heeh⁻ hnāh' kih' Jesús, he⁻ ja⁻ ba' la' la' kōo⁻ jneen⁻. He⁻ ja⁻ jwēēhn⁻ hnāh', *ōōhn'* *hī-* hnaan⁻, ja⁻ go' taah' hnāh' kōo⁻ hweh⁻ la' llu' he⁻ ma' laah' hnāh' kōo⁻ kyaah' Dsa' jōh' jnān'.

2 Chuun' cha⁻ miih⁻ kyaah' Evodia hi⁻ kyaah' Sintiique ka⁻ lah', wa' hii' kōo⁻ ba' dsēy' la⁻ hnōō' Dsa' jōh' jnān'.

3 Hi⁻ ngiin' kyah' hne' *hī-* jmee⁻ ta' kō⁻ jōh' kyaah' jnā', mah' kwah' be' kih' la' uu' *ōōh'* jne' he'. Jēēh', cha⁻ cha⁻ miih⁻ ta' he⁻ ga' jmee' dsa' mē' he' kō⁻ jōh' kyaah' jnā' jee' ga' kwa' jnāah' ju' hmēē'. Hi⁻ la' ja⁻ ga' jmee' ka' lah' Clemente kyaah' la' jēē⁻ ga' jnāh' *hī-* kwa' be' kin⁻. La' jēē⁻ *hī-* he' na' sii' jmi' kih' nē' je⁻ jee' na' sii' jmi' kih' la' jēē⁻ *hī-* na' jnāā' kih' Dio.

4 Wa' chaah⁻ hnāh' llu' ga' la' jē' jmi' ta' la' kih' Dsa' jōh' jnān'. Jwahn⁻ ka' lah': Wa' chaah⁻ hnāh' llu'.

5 Mi' jnāā' hnāh' kih' la' jēē⁻ dsa' he⁻ llu' hoh' hnāh', jēēh' ngoo' ga' lloo' jmi' jāh' Jesús.

6 Ni⁻ miih⁻ ta⁻ kwēēh' hnāh' hñaaah' huu' dsē⁻. Hnōō' ngii' hnāh' kyah' hnāh' kih' Dio ba'. Hlēēh' hnāh' Dio ha⁻ la' hnooh⁻ hnāh', chuū' hnāh' kyaayh' cher' mah' ha⁻ la' la' kyah' hnāh' hi⁻ kwa' hnāh' ti' hmaaah' kiyh'.

7 Hi⁻ Dio jmee' hii' ti' kyah' hnāh' hi⁻ ni⁻ sa⁻ la' ngēēh' hnāh' ha⁻ kōh' jiih' jmeey'. Kyaah' la' ja⁻, mo' so⁻ jeh' hoh' hnāh' hi⁻ jā' kōo⁻ hweh⁻ huu' dsē⁻ kyah' hnāh', ta' la' kih' he⁻ ma' laah' hnāh' kōo⁻ kyaah' Cristo Jesús.

8 Ta' jyoh' kō⁻ taā⁻ jwēēhn⁻ hnāh' *ōōhn'*, kye⁻ hnāh' huu' dsē⁻ kih' he⁻ la⁻ ba': kih' he⁻ la' dsōo', kih' la' jē⁻ he⁻ jmaā', la' jē⁻ he⁻ llu', la' jē⁻ he⁻ na' jngii', la' jē⁻ he⁻ th⁻ dsē⁻ jne', la' jē⁻ he⁻ hii' juu' kih'. Kye⁻ hnāh' huu' dsē⁻ kih' la' jē⁻ he⁻ la⁻ he⁻ ga' tēē' jne' jmeen' juuh⁻ kih'.

9 Ja⁻ hōōh⁻ hnāh' he⁻ ma' heehn⁻ hnāh', he⁻ ma' mi⁻ tēēh' hnāh' kin⁻, he⁻ ma' nuuh⁻ hnāh' kin⁻, hi⁻ he⁻ ma' jēēh' hnāh' jmeen⁻. Hñii' Dio *hī-* jmee⁻ hii' ti' jnān', *hī-* he' na' kyaah' hnāh'.

Ga' tih' dsē' Paa' kih' he' ga' hyoyh' kuu'

10 Peer⁻ jēē⁻ dsēn⁻ ta' la' kih' Dsa' jōh' jnān', na' he⁻ ma' kwah' hnāh' be' kin⁻ ka' lah' la' hmēē'. Ma' ba' jnā' he⁻ ma' lle' hoh' jnā', pero he⁻ sa' ga' kwa' jā' ba' kyah' hnāh' he⁻ ma' jmeeh' hnāh' be' kin⁻.

11 Ja⁻ kih' he⁻ lla' kyaan' he⁻ ma' jwēēhn⁻ hnāh' la' na⁻. Ma' la' tēēn⁻ kwan⁻ be' kih' hñiin'. Chaq⁻ ba' jnā' llu' kih' wa' he⁻ cha⁻ he⁻ dsa' ngēēn'.

12 Ma' kyuu⁻ ba' jnā' hee⁻ ja⁻ he⁻ tā' ñeen' hi⁻ la' kōo⁻ ma' cha⁻ cha⁻ miih⁻ kin⁻. Ma' la' tēēn⁻ kwan⁻ be' kih' hñiin⁻ he⁻ chaan⁻ llu' kih' wa' he⁻ cha⁻ he⁻ dsa' ngēēn', la' ma' kyōhn' hi⁻ la' kōo⁻ ma' na' kēn'. Kwee⁻ ba' jmee⁻ la' ma' dsa' chaq⁻ kin⁻, o la' kōo⁻ ma' sa' cha⁻ go⁻ te⁻.

13 Kih' ga' la' jē⁻ ba' lihn⁻ lla' dsēēn' kyaah' be' kih' Cristo *hī-* ngē⁻ kyaah' jnā'.

14 Pero ma' ra⁻ he⁻ ga' jmeeh' ba' hnāh' llu', ga' kwah' hnāh' he⁻ hnoon⁻ la' ma' ga' jēēn' wi'.

15 Neh' ba' hnāh' ha⁻ la' ga' la' la' ma' to⁻ nē', la' ma' ya' hēēn' hwa' Macedonia ma' na' kwan' ju' hmēē'. Ni⁻ kōo⁻ gwah⁻ sa' ga' jmeey' be' kin⁻, ma' la' hnāh' ba' ga' jmeeh' hnāh' kō⁻ jōh' kyaah' jnā', cha⁻ he⁻ ga' kwah' hnāh' hi⁻ cha⁻ he⁻ ga' hñah' hnāh' ka' lah'.

16 Jā⁺ koo⁻ hä' ga⁺ cheeh⁺ hnäh' lä⁺jē⁺ he⁻ ma' jmee⁺ bii⁺ kin⁺ lä⁺ ma' gyan' jwii⁻ Tesalónica.

17 Hi⁺ jā⁻ he⁻ koo⁻ jøøñ' he⁻ hyohn⁺ kyah⁺ hnäh'. He⁻ hnoohn⁺ ha⁻ lä⁻ jee' lä⁻jnä' cha⁻ga'miih⁻ ta' llu⁺kyah⁺ hnäh' cha⁻neh' Dio.

18 Ma⁻ngēē' ma⁻hyohn⁻ ha⁻ koh⁺ te⁺ he⁻ lle⁻ kih⁺ hyohn⁺, lä⁻jiih⁺ ma⁻ngēē' ga', na⁺ he⁻ ma⁻tēēhn⁺ kuu⁺ he⁻ ma⁻cheeh⁺ hnäh' kyaah⁺ Epafrodito. He⁻ na⁻ hii⁻ mi⁻jwii⁻ kih⁺ Dio, he⁻ na⁻ ba' heeyh⁻, hi⁻ he⁻ na⁻ ba' tih⁻ dsēy⁺.

19 Dio kyaan⁺ kwa⁺ ka⁻läh' he⁻ jmee⁺ bii⁺ kyah⁺ hnäh', jēēh⁺ cha⁻ ba' lä⁻jē⁻ gyuu⁺h⁺ he⁻ sa⁻lla⁺ jih⁺koh⁺ he⁻ hñah⁺ jne⁺ kih⁺ Cristo Jesús.

20 Lä⁻jē⁻ joh⁺ jmi⁺ cha⁻ wa⁻ la⁺ juuh⁻ kih⁺ Dio hi⁻ laa⁺ Tää⁺ jnän'. Wa⁺ la⁺ lä⁻jā⁻.

21 Jmee⁺ Dio kih⁺ lä⁻jēē⁺ hi⁻ na⁻ jngēē⁺ hi⁻ laa⁺ koo⁻ kyaah⁺ Cristo Jesús. Hi⁺ lä⁻jēē⁺ øøh⁺ jne⁺ hi⁻ tääh⁺ kyaah⁺ jnä⁺ la⁻, jmeey⁻ Dio kyah⁺ hnäh'.

22 Hi⁺ ga⁻ lä⁻jēē⁺ ba⁻ dsa⁻ hi⁻ na⁻ jngēē⁺ jmee⁺ Dio kyah⁺ hnäh' ka⁻läh'. Hi⁺ cha⁻ga'miih⁻ lle⁻ dsēy⁺ hnäh' lä⁻jēē⁺ hi⁻ tääh⁺ cha⁻neh⁺ kih⁺ César.

23 Wa⁺ mi⁻jää⁺ Jesucristo Dsa⁻jøøh⁺ jnän⁻ lä⁻jēē⁺ hnäh'. Wa⁺ la⁺ lä⁻jā⁻.

Colosenses

Juu' la- ga- sii' Paa' kih' ooh' jne' hi- chaa- Colosas

¹ Jna' Paa' laan' apóstol kyaa' Jesucristo lä- hyoh- dsé' Dio. Kyaah' Timotä ooh' jne' siin- kyah' hnäh',

² hi- tääh' jwi- Colosas. Laah' hnäh' na- jngëé' hi- mi- teh' ba' hnäh', kih' he- ma- laah' hnäh' koo- kyaah' Cristo. He- ja- ngiin' kih' Dio hi- laa' Täa' jnan' hi- ngiin' kih' Jesucristo Dsa- joooh' jnan', wa' kway' lä- jé- he- llu' kyah' hnäh' hi- wa' jmeey' hii' ti' kyah' hnäh'.

Ga- kwa' Paa' ti' hmaah' kih' Dio

³ Lä- jé- jiih- ma' ngii' jnääh' kyah' hnäh', kwa- jnääh' ti' hmaah' kih' Dio, Jmii- Dsa- joooh' jnan' Jesucristo.

⁴ Jëéh' ma- tëéh' jnääh' juu' he- ma- dsoo' hoh' hnäh' kih' Cristo Jesús hi- hnaah- hnäh' lä- jëé- hi- na- jngëé'.

⁵ Jmeeh- hnäh' lä- ja-, jëéh' ma- cha- ba' o- joh- dsé- kyah' hnäh' he- hñah- hnäh' heeh' he- hoo- Dio gyuuh' jmi- gyuu-. Ga- nuuh- ba' hnäh' ha- lä- la' he- o- joh- dsé- la- lä- ma' ga- heeh' hnäh' ju' dsoo', ja- ba' ju' hmëé' kih' Cristo.

⁶ Ga- lloo' juu' na- lä- ga- të- jee' tääh' hnäh', ja- ba' lä- koo- ngoo' lä- kaa- lä- juh' jmi- gyuu-. Hi- lä- kaa- jee' dsa- kway- juu' na-, le' llu' kih' dsa- hi- lä- ja- ngoo' ba' ta' cha- né, ja- ba' lä- koo- ga- la' kyah' hnäh' lä- ma' to- në- ga- nuuh- hnäh' hi- ga- lä- ngëéh' hnäh' ha- koh' sa- llu' dsé' Dio kyaah' jne'.

⁷ Ga- lä- tëéh' ba' hnäh' juu' na-, lä- ma' ga- hlëéh' Epafra hnäh', ooh' jne' hi- hnää- jnääh', hi- jmeé- ta' ko- joh' kyaah' jnääh' hi- mi- te' bih' lä- jé- ta' kih' Cristo, jee' kyah' hnäh' ka- läh'.

⁸ Hi- he' ga' jmeeh' juu' kyaa' jnääh' he- tääh' hnäh' hnaah- hnäh' ooh' kyaah' be' kih' Jmi- lle' Na- jngii'.

Ga- ngii' Paa' kih' Dio mah' kway' be' kih' ooh' jne'

⁹ He- ja- lä- ma' ga- tëéh' jnääh' juu' kyah' hnäh' sa- ma- tu' jnääh' ngii' jnääh' kih' Dio mah' wa' kwëéyh' hnäh' huu' dsé- llu' he- ja- gyuuh', lä- jwé' ja- lä- ñeh' hnäh' kwee- ha- lä- hnöy' hñiiy'.

¹⁰ Lä- ja- ngii' jnääh' kyah' hnäh' mah' go' taah' hnäh' lä- koo- lle' kih' hi- laa' kyaa' Dsa- joooh' jnan', hi- jmeeh' hnäh' tää' ba' lä- jé- he- tih' dsëy'. Ma' ja- ga' jmeeh' hnäh' lä- jé- he- llu' jmah' hi- lä- kyuuu- hnäh' Dio cha- ga' miih- koo- hä- koo- hä'.

¹¹ Hi- wa' tëéh' hnäh' be' kih' Dsa- joooh' jnan' hi- cha- ga- lä- jé- be' kih' mah' kwëéh' hoh' hnäh' kih' lä- jé- he- dsa- ngëéh' hnäh' hi- lä- joh- hoh' hnäh' cha- ga' miih- kyaah' dsa- .

¹² Hi- wa' jëé- hoh' hnäh' kwa' hnäh' ti' hmaah' kih' Dio hi- laa' Täa' jnan' hi- ga- mi- lluu' jne' mah' hñah' jne' heen' jee' oo- ya' jwi' jee' jnä' wa' je- ko- joh' kyaah' jee' lä- jëé- hi- na- jngëé'.

¹³ Jëéh', ga- lääy' jne' he- ma' tóohn' jee' na- hoo- jee' ma' jmeé- hi- sa- llu' hih' jnan' hi- ga' taayh- jne' goo' jooy' hi- hnääy' cha- miih- mah' hi- he' ba' jää' jne' lä- hih- kiyh'.

¹⁴ Ga- lääyh' jne' ta- la- kih' Jooy' hi- ga- tuu- jma- kih'. Kyaah' he- ja- ga- kooy' dsëy' kih' dso' kye- jnan'.

Jaā Cristo ba' laā jøøh' kih' jee' lǟjēē'

15 Cristo laā⁴ koō⁴ heeh⁺ kyaah⁴ Dio hī⁻ sa⁺ tēē⁺ jnē⁻ jēēn⁺. Jäǟ⁺ ba' ma⁻ chaay⁻, he⁻ ja⁻ laay⁺ to⁻ nē⁻ kih' he⁻ ja⁻ ga' ga⁻ nøø⁺.

16 Ta⁻ la⁻ kih' Cristo ga⁻ jmee⁺ Dio ga⁻ lǟjēē⁻ go⁻ te⁻ he⁻ cha⁻. Ga⁻ jmeey⁺ lǟjēē⁻ he⁻ cha⁻ gyuu⁺ hwa⁺, lǟjēē⁻ he⁻ jnä⁺ kyaah⁴ he⁻ sa⁺ jnä⁺. Ga⁻ jmääy⁺ lǟjēē⁻ nēē⁺ dsa⁻ ta⁻ hī⁻ mäh⁺, hī⁻ kaah⁺. Ko⁻ jøøh⁺ kyaah⁴ Jooy⁺, ga⁻ jmeey⁺ ga⁻ lǟjēē⁻ ba' he⁻ cha⁻ hi⁻ ga⁻ lǟjēē⁻ ba' la' kih' Jooy⁺ ka⁻ läh⁺.

17 Ma⁻ gya⁻ bih⁺ jää⁺, ja⁻ ga' ga⁻ la⁻ lǟjēē⁻ he⁻ cha⁻ hi⁻ kyaah⁴ be⁺ kiyh⁺ ngoo⁺ ba' na⁻ jnä⁺ ga⁻ lǟjēē⁻ he⁻ ga⁻ jmeey⁺.

18 Hī⁻ he⁻ na⁻ kye⁻ nē⁻ kih' gwah⁺. Hñii⁺ bih⁺ laay⁺ to⁻ nē⁻ jee⁺ kih' jee' lǟjēē⁻, hi⁻ hñii⁺ bih⁺ hī⁻ ga⁻ lǟjēē⁻ to⁻ nē⁻ jee⁺ kih' hī⁻ na⁻ juu⁺, mah⁺ lǟja⁻ leey⁺ jøøh⁺ kih' jee' lǟjēē⁻.

19 Jēēh⁺, ga⁻ tih⁺ ba' dsē⁺ Dio he⁻ laā⁴ Cristo kwee⁻ lǟkoō⁻ laay⁺ hñiiy⁺.

20 Hi⁻ ga⁻ tih⁺ ba' dsēy⁺ he⁻ ga⁻ jēeyh⁻ juu⁺ he⁻ ma⁻ cha⁻ gyuu⁺ hwa⁺. Ga⁻ mi⁻ laay⁻ go⁻ te⁻ he⁻ ma⁻ ää⁻ jne⁻ kiyh⁺, ta⁻ la⁻ kih' Cristo hī⁻ ga⁻ tuu⁻ jma⁻ kih⁺ dsoh⁺ hma⁻ cru⁻ mah⁺ lǟja⁻ hñi⁺ ti⁺ jnä⁻ kyaah⁴ Dio.

21 Jää⁺ ma⁻ laah⁺ hnäh⁺ lǟkoō⁻ dsa⁻ chaä⁻ uu⁺, sa⁻ ma⁻ jwah⁺ hnäh⁺ kyaah⁴ Dio. Jēēh⁺, huu⁺ dsē⁻ hlih⁺ jmah⁺ ba' ma⁻ kye⁺ hnäh⁺, hi⁻ he⁻ hlih⁺ jmah⁺ ba' ma⁻ jmeeh⁻ hnäh⁺. Pero na⁻ ma⁻ jēeh⁻ bih⁺ juu⁺ kyah⁺ hnäh⁺,

22 ta⁻ la⁻ kyaah⁴ jmi⁻ ngo⁺ kih' Jesús. Ga⁻ juuy⁺ mah⁺ mi⁻ jnäy⁺ hnäh⁺ na⁻ jngēēh⁺ hnäh⁺ cha⁻ nēy⁺, mo⁻ so⁻ cha⁻ dso⁻ kye⁻ kyah⁺ hnäh⁺ hi⁻ mo⁻ so⁻ cha⁻ ga⁻ he⁻ na⁻ bääh⁺ hnäh⁺ ni⁻ miih⁻.

23 Pero hnøø⁺ lǟ ma⁻ dsoo⁻ na⁻ ba⁻ hoh⁺ hnäh⁺ kih⁺ Jesús hi⁻ ta⁻ wa⁻ gaa⁺ hoh⁺ hnäh⁺ o⁻ jøøh⁺ dsē⁻ he⁻ kye⁺ hnäh⁺ kih⁺ ju⁻ hmēē⁻ he⁻ ma⁻ nuuh⁻ hnäh⁺, ja⁻ ba⁻ ju⁻ hmēē⁻ kih⁺ Jesús he⁻ kwa⁻ dsa⁻ lǟkaä⁻ lǟjuh⁺ jmi⁻ gyuu⁺. Hi⁻ lǟja⁻ jnä⁺ ka⁻ läh⁺ na⁻ hñaan⁺ kwan⁺ ju⁻ hmēē⁻ na⁻.

Ga⁻ kwa⁻ Paa⁻ juu⁺ he⁻ ma⁻ na⁻ hmää⁻ jää⁺

24 Chaä⁻ ba' jnä⁺ llu⁺ kih⁺ he⁻ jēēn⁻ wi⁺ kyah⁺ hnäh⁺. Hi⁻ ngoo⁺ ba' jnä⁺ jēēn⁻ wi⁺ kyaah⁴ jmi⁻ ngo⁺ kin⁺ mah⁺ lǟja⁻ hñaa⁻ ha⁻ koh⁺ wi⁺ he⁻ jēē⁻ Cristo kih⁺ hī⁻ laa⁺ kyaay⁺, jne⁻ hī⁻ laa⁺ gwah⁻ kiyh⁺.

25 Hi⁻ ga⁻ hñaa⁺ Dio jnä⁺ mah⁺ kwan⁺ be⁺ kih⁺ gwah⁺. Ga⁻ jmeey⁺ mada⁻ he⁻ mi⁻ jnään⁻ na⁻ hñaa⁺ lǟjēē⁻ juu⁺ kiyh⁺ jee⁺ kyah⁺ hnäh⁺.

26 Ma⁻ na⁻ hmää⁻ ba' juu⁺ ja⁻ llo⁺ joo⁺. Pero na⁻ ma⁻ mi⁻ jnäy⁺ juu⁺ ja⁻ kih⁺ hī⁻ na⁻ jngēē⁺ kyaay⁺.

27 Kih⁺ hī⁻ he⁻ ba⁻ ga⁻ tih⁺ dsē⁺ Dio mi⁻ jnää⁻ juu⁺ he⁻ ma⁻ na⁻ hmää⁻. Peer⁻ jnaah⁺ la⁺ juu⁺ ja⁻ kih⁺ lǟjēē⁻ dsa⁻ hī⁻ sa⁻ laa⁺ judiu, he⁻ jäh⁺ lǟla⁻: Cristo jmee⁻ ko⁻ jøøh⁺ kyaah⁴ jne⁻. He⁻ ja⁻ na⁻ kye⁻ jne⁻ o⁻ jøøh⁺ dsē⁻ dsa⁻ tooh⁺ jne⁻ ya⁻ jwii⁺ kih⁺.

28 He⁻ ja⁻ na⁻ kwa⁻ jnääh⁺ juu⁺ la⁻ kih⁺ lǟjēē⁻ dsa⁻. Hlēēh⁺ jnääh⁺ hi⁻ mi⁻ tēē⁺ jnääh⁺ dsa⁻, kyaah⁴ cha⁻ miih⁻ huu⁺ dsē⁻ llu⁺, mah⁺ ngēē⁻ jnih⁺ kih⁺ Dio lǟjaa⁻ lǟjaay⁻, lluy⁺ go⁻ te⁻, laay⁺ koō⁻ ba' kyaah⁴ Cristo Jesús.

29 He⁻ ja⁻ kwan⁺ be⁺ jmeen⁺ ta⁻ la⁻, kyaah⁴ be⁺ he⁻ kwa⁻ Cristo. Ha⁻ koh⁺ be⁺ sa⁻ cha⁻ kih⁺ hī⁻ kyah⁺ jnä⁺.

2

1 Hnoon' lä'neh' hnäh' he' jmeen' ta' la', lä'jiih' jee' le', he' llu' kyah' hnäh', hi' kih' lä'jēē' hi' tääh' Laodicea ka-läh' hi' lä'ja' kih' lä'jēē' hi' sa' ga' ma-jēē' jnä'.

2 Lä'ja' jmeen' mah' wa' cha' cha-ga'miih' be' kih' lä'jēē', hi' hnoon' wa' hnäay' ooyh' mah' wa' le' koo' ba' huu'dsē' kih' jee' lä'jēē'. Hi' hnoon' wa' lä'ngēēy' na'hñaa' lä'jēē' mah' kwa' jwē' lä'kyuuyh' he' ma' na' hmää' kih' Dio, hi' he' he' Cristo.

3 Jaa' hñii' bih' cha' huu'dsē' llu' kiyh'. Jaa' hñii' bih' ngēēy' ga-lä'jē' go-te'. He' ja' ba' kyeē' jnän' cha-ga'miih' pero na' hmää' ba' he' ja' ta'ko'jiih' sa' ga' ma-heeh' jnih'.

4 Ma'jwēēhn' hnäh' lä'ja' mah' ni' jaa' sa' mi-gaa' hnäh' kyaah' juu' na'hñaa'h' na' lä'jee' leeyh' hnäh'.

5 Ma'ke' sa' gyan' kyaah' hnäh' ko'joh', ma'ra' he' lle' ba' dsēn' hnäh'. Peer' chaan' llu' kih' he' ma-nuun' tääh' hnäh' kwee' kyaah' koo' nēē' ba' huu'dsē', hi' lä'ja' ngoo' ba' dsoo' hoh' hnäh' kih' Cristo.

Juu' kih' Cristo ba' jmää' jnän'

6 Heh' lä'ja', ja-ba' lä'koo' ga'heeh' hnäh' kih' Jesucristo Dsa-jōoh' jnän', ja-ba' lä'ja' go-nää' hnäh' kyaayh' ta' cha'nē'.

7 Hnøø' jäh' hnäh' koo' hweh' kyaayh'. Lä'jwē' ja', leeh' hnäh' lä'koh' chaah' hma' he' ma'chooh' jmoo'. Lä'ja' lä'cha' be' kyah' hnäh' go'nääh' hnäh' ta' cha'nē' lä'koh' ga'mi'tēē' dsa' hnäh'. Hi' hnøø' kwah' hnäh' cha-miih' ti'hmaah' kih' Dio.

8 Leeh' hnäh' mah' ni' jaa' sa' mi-gaa' hnäh' kyaah' juu' kaah' lä'koo' gwa' huu'dsē' kih' dsa'. Sa' jmää' ta' juu' he' ma'tēē' dsa' hlēēh' kih' he' cha' jmi-gyuu' la'. Sa' gwa' kih' Cristo juu' ja'.

9 Jēēh', ja-ba' lä'koo' laa' hñii' Dio, ja-ba' lä'ja' laa' Cristo hi' ga'lēē' ngo'.

10 Hi' lä'jē' go-te' he' cha' kih' Dio, lä'kyah' hnäh' ka-läh' kih' he' ma-laah' hnäh' koo' kyaah' Cristo hi' kye' nē' kih' jee' lä'jēē' hi' laa' ta' juuh' hi' chaa' gyuu'h'.

11 Hi' kih' he' ma-laah' hnäh' koo' kyaayh', he' ja' la' lä'koo' he' ga'wih' jmi'ngo' kyah' hnäh'. Pero sa' la' lä'koo' tēē' dsa' jmee'. Cristo ba' ga'jñuu'h' he' hliih' he' ma' hä' tuh' hoh' hnäh', he' ja' ma-laah' hnäh' kwaat' lä'koo' he' ga'wih' jmi'ngo' kyah' hnäh' lä' hnøøy' hñiiy'.

12 Hi' lä' ma' ga'saah' hnäh' jmi', lä'koo' he' ga'haah' hnäh' kyaayh' hi' ga-lä'jiih' hnäh' ka-läh' kyaayh', lä'llu' he' ma'dsoo' hoh' hnäh' cha-ba' be' kih' Dio he' kyaah' ga'mi'jiyh' Cristo jee' kih' hi' na'juu'.

13 Hi' lä'koo' ma' tääh' hnäh' na'juuh' hnäh' kwaat' kih' dso'kye' hi' sa' ma' na'wih' jmi'ngo' kyah' hnäh', Dio ga'mi'jiih' hnäh' ko'joh' kyaah' Cristo. Ga'kooy' dsēy' kih' lä'jē' dso'kye' jnän'.

14 Ga'mi'laay' go-te' lä'jē' he' ma'hñii' jnän', he' ga'hlääh' jne' kih' ley. Joh' dsoo' sa' ma'bääh' jne'. Pero Dio ga'jmee' ta' koo' he' ja', lä'koo' he' ga'hooy' dsoh' hma-cru' ba'.

15 Hi' ga'jmää' Dio ta' koo' lä'jēē' hi' laa' ta' juuh' hi' chaa' gyuu'h', ga'mi'kwayh' kih' hi' he' cha'nē' lä'jēē'. Ga'liy' ga'lla'dsēēy' kyaah' he' ga'juu' Cristo dsoh' hma-cru'.

Mo'so' jmää' jnän' nuuh' ma'gyuh'

16 Kih' he-ja- ba' na-, ni+ jaa- sa+ wa' kye- kwaat- ha- lä+ kuh- huh' hnäh' ni+ kih' he- sa+ jmeeh- hnäh' jmi+ he- tēy' jmeey- o sa+ jmeeh- hnäh' juuh- kih' lä+ ma' heeh' sih- o kih' jmi+ he- teeh- dsa- dsē'.

17 Lä-jē he- ma- gyuh- ja-, koq- ga mi-jnäa- miih- ha- lä+ la' kih' ju'dsoo' he- ja-ga' ja'. Pero Cristo ba' he' hi- laa' ma' ra' ju'dsoo' ja'.

18 Hi- leh' ba' hnäh' jneeh' cher'mah' mi-teh' hnäh' kih' Cristo. He-ja- ta- kwa- hnäh' jwē' kih' ni+ jaa- hi- jnuuh' he- ja- kyah' hnäh'. Dsa- he', jmää- hñii' hwaä' pero he- jmee- bih' ja- hi' jmeey' juuh- kih' ángele ka-läh'. Hi- jäh' cha- he- ma-jēy- he- gwa' gyuuh'. Hi- jmääy- hñiiy' jöy' kyaa' huudse- kih' dsa- ta' jmah' ba'.

19 Hi- he', sa+ laa' koq- kyaah' Cristo hi- kye- ne' jnan'. Pero lä-jaa- lä-jaa- jne' na- ku- na- chah' jne' kyaah' Cristo, laa' jne' lä-koq- jaa- dsa- ba'. Lä-jwē' ja-, tēy' jne' be' he- kwa' Dio mah' dsa'nøø' jne' ta' cha'ne'.

20 He- ma-laah' hnäh' koq- kyaah' Cristo, he-ja- la' lä-koq- he- ga' juuh' hnäh' ko-jøh' kyaayh' mah' mo-so' na' jnäa' hnäh' kih' nuuh' ma-gyuh- he- cha- jmi-gyuu' la-. He-ja- mo-so' cha- he- kih' he- jmeeh' hnäh' he' kih' nuuh' ja-,

21 lä-koq- jäh' dsa-: "Ta- kooh' he- na-, ta- kuh- he- na-, ta- soqh' he- na-."

22 He-lla- ba' lä-jē he- ja- jee' koo' jmee- jne'. Hi- lä-jē nuuh' ja-, he- ga-lla' dsa- jmi-gyuu' ba' ja- lä-koq- la' huudse- kiyh'.

23 Heh' nuuh' ja-, dsoo' ba' mi-jnäa- lä-koq- he- kye- huudse- llu'. Jēeh' kyaah' he- ja-, jmee' dsa- lä-koq- he- hnaayh- Dio, hi' jmääy- hñii' hwaä' hi' heeyh- hñiiy' wi' ka-läh'. Pero ni+ miih- sa+ jmää' jnan' nuuh' ja- mah' lää' jne' kih' he- hee' dsē' jmi-ngo' jnan'.

3

1 Lä-llu' he- ma-lä- jiih' hnäh' kyaah' Cristo, he-ja- kye- hnäh' huudse- kih' he- cha- jee' oo' ya' jwi', jee' gya' Cristo jwoo' ra- lluu' kih' Dio.

2 Wa' lle' hoh' hnäh' he- cha- gyuuh' ba', mo-to' hnooh- ga' hnäh' he- cha- jmi-gyuu' la-.

3 Jēeh', ma- na' juu' ba' hnäh' kih' jmi-gyuu' la- hi' chaa- ba' hnäh' ko-jøh' kyaah' Cristo jee' gya' Dio ma'ke- na- hmää' he- ja- jnan' jmi+ na'.

4 Pero wa'ra- ga-lä-jnäa' Cristo hi- jmee- chaa- jne', ma'ja- lä-jnäa' jne' to- jlē- ñih' ko-jøh' kyaayh'.

Wa' ben' lä-jē he- hñiih' mah' dsa'nøøñ' kyaah' he- llu' ba'

5 He-ja- tu' hnäh' lä-jē he- hñiih' he- jmeeh- hnäh' jmi-gyuu' la-. Hnäh' dsa-mē' dsa-ñuuh- ta- kaah' wa' hi- cha- hi-, ta- mi-sah' hnäh' hñaa', ta- jmee- hnäh' he- ngii+ jmi-ngo' kyah' hnäh' ni+ he- ga' jyoh' he- hee' hoh' hnäh'. Ta- hnooh- hnäh' leh' hnäh' lä-jē he- ga' cha-. Jēeh' lä-koq- he- ja- ba' laa' dio kyaah' hnäh' cher'mah' jmeeh- hnäh' lä-ja-.

6 Kih' he- hñiih' na- gwa' ya- jēē' dsē' Dio kyaah' hi- chaa-.

7 Lä-jē he- na- ga-jmeeh' hnäh' lä-koh' ma' tääh' hnäh' jää'.

8 Pero na' mo-to' jmee- hnäh' lä-jē he- la-: he- ya- jēē' hoh' hnäh', he- lleē' hnäh', he- hñaa- hoh' hnäh' kyaah' dsa-, he- hlēeh' hnäh' wi' kih' dsa-, he- hlēeh' hnäh' juu' hñiih'.

9 Ta- juu' kih' dsa-kyaah' hnäh', jēeh' ma-jnuuh' hnäh' kih' lä-jē he- ma' jmeeh- hnäh' jää'.

10 Hi⁻ ga⁻ ləøh⁻ hnäh⁻ jmeeh⁻ he⁻ llu⁻ ba⁻. He⁻ ja⁻ la⁻ lä⁻ koo⁻ he⁻ ma⁻ kyeh⁻ hnäh⁻ hmiih⁻ hmëë⁻. Hi⁻ ngoo⁻ dsa⁻ lä⁻ hmëë⁻ hnäh⁻ koo⁻ jmi⁻ koo⁻ jmi⁻ kih⁻ he⁻ mi⁻ tēē⁻ hnäh⁻ cha⁻ ga⁻ miih⁻ mah⁻ leeh⁻ hnäh⁻ lä⁻ koo⁻ laa⁻ hi⁻ ga⁻ jmää⁻ jne⁻.

11 Hih⁻ hi⁻ laa⁻ koo⁻ kyaah⁻ Cristo sa⁻ cha⁻ he⁻ jmee⁻ cher⁻ mah⁻ laay⁻ judiu⁻, o sa⁻ laay⁻ judiu⁻, cher⁻ mah⁻ ga⁻ wih⁻ jmi⁻ ngo⁻ kiyh⁻ o sa⁻ ga⁻ wih⁻, cher⁻ mah⁻ laay⁻ jaa⁻ hi⁻ sa⁻ kyuu⁻ o jaa⁻ hi⁻ chaa⁻ uu⁻, cher⁻ mah⁻ na⁻ hnëëy⁻ jmeey⁻ ta⁻ kih⁻ dsa⁻ o cher⁻ mah⁻ sa⁻ na⁻ hnëëy⁻. Koo⁻ ba⁻ he⁻ kyeē⁻ kih⁻ jee⁻ lä⁻ jē⁻. Cristo ba⁻ he⁻ hi⁻ jøøh⁻ kih⁻ jee⁻ lä⁻ jēē⁻, hi⁻ he⁻ ba⁻ hi⁻ cheh⁻ kyaah⁻ jne⁻.

12 He⁻ ja⁻ go⁻ taah⁻ hnäh⁻ lä⁻ koo⁻ lle⁻ kih⁻ hi⁻ na⁻ lleeh⁻ kyaa⁻ Dio. Jëeh⁻ ma⁻ na⁻ jngëë⁻ jne⁻ hi⁻ hnäy⁻ jne⁻ cha⁻ miih⁻. He⁻ ja⁻ wa⁻ lä⁻ ñih⁻ hoh⁻ hnäh⁻ kih⁻ dsa⁻ kyaah⁻ hnäh⁻, wa⁻ llu⁻ hoh⁻ hnäh⁻ kyaayh⁻, ta⁻ jmää⁻ hnäh⁻ hñaah⁻ kaah⁻, jmee⁻ hnäh⁻ hwaah⁻ kyaah⁻ dsa⁻ kyaah⁻, hi⁻ jmee⁻ hnäh⁻ jøh⁻ hoh⁻ hnäh⁻ kyaayh⁻.

13 Kwëeh⁻ hoh⁻ hnäh⁻ kih⁻ dsa⁻ kyaah⁻ hnäh⁻. Cher⁻ mah⁻ chaa⁻ jaa⁻ hi⁻ ga⁻ hlääh⁻ kyah⁻ hnäh⁻, kii⁻ hnäh⁻ hoh⁻ kiyh⁻. Hi⁻ jmee⁻ hnäh⁻ jøh⁻ hoh⁻ hnäh⁻ kih⁻ dsa⁻ kyaah⁻, ja⁻ ba⁻ lä⁻ koo⁻ ga⁻ jmee⁻ Jesús jøh⁻ dsë⁻ kyaah⁻ jne⁻.

14 Koo⁻ ba⁻ he⁻ kyeē⁻ kih⁻ jee⁻ lä⁻ jē⁻. He⁻ hnaah⁻ hnäh⁻ øøh⁻ hnäh⁻. Jëeh⁻ he⁻ hnää⁻ jne⁻ øøhn⁻ lä⁻ tää⁻ jne⁻ jmeen⁻ lä⁻ jē⁻ he⁻ lle⁻ kih⁻.

15 Kwa⁻ hnäh⁻ jwë⁻ jmee⁻ Dio hii⁻ ti⁻ jee⁻ kih⁻ lä⁻ jēē⁻ hnäh⁻. Jëeh⁻ ga⁻ tēëyh⁻ hnäh⁻ mah⁻ go⁻ taah⁻ hnäh⁻ hii⁻ ti⁻ kyah⁻ hnäh⁻ lä⁻ llu⁻ he⁻ laah⁻ hnäh⁻ koo⁻ ba⁻ jee⁻ lä⁻ jēē⁻ hnäh⁻. Hi⁻ hnøø⁻ kwah⁻ hnäh⁻ ti⁻ hmaah⁻ kih⁻ Dio.

16 Wa⁻ jä⁻ juu⁻ kih⁻ Cristo na⁻ hñaah⁻ lä⁻ jēē⁻ kyaah⁻ hnäh⁻. Hi⁻ kyaah⁻ cha⁻ miih⁻ hu⁻ dsë⁻ llu⁻, mi⁻ tēē⁻ hnäh⁻ dsa⁻ kyaah⁻ hi⁻ hlëeh⁻ hnih⁻ ka⁻ läh⁻. Hi⁻ kwa⁻ hnäh⁻ ti⁻ hmaah⁻ kih⁻ Dsa⁻ jøøh⁻ jnän⁻ jee⁻ häh⁻ hnäh⁻ kiyh⁻ kyaah⁻ salmo, kyaah⁻ himno, kyaah⁻ su⁻ he⁻ kwa⁻ jmi⁻ lle⁻.

17 Hi⁻ ga⁻ lä⁻ jē⁻ ba⁻ he⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻, cher⁻ mah⁻ la⁻ kyaah⁻ juu⁻, cher⁻ mah⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ ta⁻, ja⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ lä⁻ hih⁻ kih⁻ Jesús Dsa⁻ jøøh⁻ jnän⁻ hi⁻ kwa⁻ hnäh⁻ ti⁻ hmaah⁻ kih⁻ Dio, ta⁻ la⁻ kiyh⁻.

Hnøø⁻ dsa⁻ tooh⁻ jne⁻ kwee⁻ kyaah⁻ øøh⁻ jne⁻

18 Hnäh⁻ dsa⁻ më⁻ hi⁻ chaa⁻ dsa⁻ ñuu⁻ kyaa⁻, jmeeh⁻ hnäh⁻ he⁻ kiyh⁻, lä⁻ koo⁻ hnøø⁻ Dsa⁻ jøøh⁻ jnän⁻.

19 Hnäh⁻ dsa⁻ ñuu⁻ hi⁻ chaa⁻ dsa⁻ më⁻ kyaa⁻, wa⁻ lä⁻ hnaah⁻ hnäh⁻ dsa⁻ më⁻ kyaah⁻ hnäh⁻, ta⁻ jmeeyh⁻.

20 Hnäh⁻ hi⁻ laa⁻ chih⁻, hnøø⁻ nuuh⁻ hnäh⁻ mada⁻ kih⁻ maa⁻ tää⁻ kyaah⁻ hnäh⁻, jëeh⁻ lä⁻ ja⁻ ba⁻ tih⁻ dsë⁻ Dsa⁻ jøøh⁻ jnän⁻.

21 Hnäh⁻ hi⁻ laa⁻ cho⁻ jmi⁻ chih⁻, ta⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ chih⁻ kyaah⁻ ga⁻ ngëë⁻ jwëë⁻ mah⁻ sa⁻ lä⁻ meeh⁻ dsëy⁻.

22 Hnäh⁻ hi⁻ tääh⁻ jmee⁻ ta⁻ kih⁻ dsa⁻, nuu⁻ hnäh⁻ lä⁻ jē⁻ mada⁻ he⁻ jmeey⁻ kyah⁻ hnäh⁻. Hi⁻ ja⁻ ma⁻ la⁻ ta⁻ ko⁻ jiih⁻ tääyh⁻ jëëy⁻, lä⁻ koo⁻ jmee⁻ hi⁻ hnøø⁻ jä⁻ llu⁻ kyaah⁻ dsa⁻. Hnøø⁻ kyeh⁻ hnäh⁻ koo⁻ nëë⁻ ba⁻ hu⁻ dsë⁻ hi⁻ hnøø⁻ gah⁻ hnäh⁻ Dio.

23 Ga⁻ lä⁻ jē⁻ ba⁻ he⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻, jmee⁻ hnäh⁻ lä⁻ kaa⁻ tuh⁻ hoh⁻ hnäh⁻. Lä⁻ koo⁻ he⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ ta⁻ kih⁻ Dsa⁻ jøøh⁻ jnän⁻, ja⁻ ma⁻ la⁻ kih⁻ dsa⁻ ta⁻ jmah⁻.

24 Ma⁻ñeh^ˈ ba^ˈ hnäh^ˈ he⁻ hñah^ˈ hnäh^ˈ heeh^ˈ hnäh^ˈ kih^ˈ Cristo Dsa⁻jøøh^ˈ jnän^ˈ. Jëeh^ˈ hi⁻ he^ˈ mi⁻hmaah^ˈ kyah^ˈ hnäh^ˈ lä⁻llu^ˈ he⁻ jmeeh⁻ hnäh^ˈ ta^ˈhe^ˈ kih^ˈ.

25 Hi⁻ kih^ˈ hi⁻ jmee^ˈ ga^ˈ he⁻ hlih^ˈ, hyoyh^ˈ ka⁻läh^ˈ lä⁻koo⁻ te^ˈ he⁻ hlih^ˈ he⁻ jmeey^ˈ ja⁻. Jëeh^ˈ sa^ˈ jëe⁻ Dio hee⁻ laa⁻dsa⁻.

4

1 Cher^ˈmah^ˈ tääh^ˈ hi⁻ jmee^ˈ ta^ˈ kyah^ˈ hnäh^ˈ, jmee^ˈ hnäh^ˈ kih^ˈ lä⁻koo⁻ lle^ˈ kih^ˈ, ta^ˈ jmeeyh^ˈ. Jëeh^ˈ, ma⁻ñeh^ˈ ba^ˈ hnäh^ˈ, ja⁻ba^ˈ lä⁻ja⁻ chaa⁻ dsa⁻juu⁻ hnäh^ˈ hi⁻ gya^ˈ gyuu^ˈ jmi⁻gyuu^ˈ.

2 Ta⁻ hwa⁻ hnäh^ˈ ngii^ˈ hnäh^ˈ kih^ˈ Dio. Ngii^ˈ hnäh^ˈ kih^ˈ tää⁻ hi⁻ kwa^ˈ hnäh^ˈ ti^ˈhmaah^ˈ kih^ˈ.

3 Ngii^ˈ hnäh^ˈ kya⁻ jnääh^ˈ mah^ˈ nä^ˈ Dsa⁻jøøh^ˈ jnän^ˈ jwë^ˈ kwa^ˈ jnääh^ˈ juu^ˈ kih^ˈ. Mah^ˈ mi^ˈnä^ˈ jnääh^ˈ juu^ˈ kih^ˈ Cristo he⁻ ma⁻ na⁻hmaä^ˈ jää^ˈ. Jëeh^ˈ kwa⁻at^ˈ kih^ˈ juu^ˈ na⁻ hään^ˈ neh^ˈñe^ˈ la⁻.

4 Ngii^ˈ hnäh^ˈ kih^ˈ Dio mah^ˈ kwan^ˈ juu^ˈ na⁻ hñaa^ˈ lä⁻jëe⁻ lä⁻koo⁻ lle^ˈ kih^ˈ.

5 Hnø^ˈ cha⁻ hu⁻dsë⁻ llu^ˈ kyah^ˈ hnäh^ˈ lä⁻ ma⁻ tääh^ˈ hnäh^ˈ kya⁻ah^ˈ hi⁻ sa⁻ ma⁻heeh⁻ juu^ˈ kih^ˈ Jesús. Hlëeh^ˈ hnih^ˈ na⁻ lä⁻cha⁻ jmi^ˈ.

6 Jee^ˈ llah^ˈ hnäh^ˈ juu^ˈ kya⁻ay^ˈ, hlëeh^ˈ hnih^ˈ kya⁻ah^ˈ juu^ˈ llu^ˈ jmah^ˈ ba^ˈ hi⁻ kya⁻ah^ˈ juu^ˈ he⁻ toh⁻ llu^ˈ kih^ˈ. Hi⁻ hnø^ˈ kyuu^ˈ hnäh^ˈ ha⁻ lä⁻ jee^ˈ hnäh^ˈ juu^ˈ kih^ˈ lä⁻jaa⁻ lä⁻jaa⁻.

Ga^ˈhñ^ˈ Paa^ˈjuu^ˈ kih^ˈ dsa⁻kyaa⁻y^ˈ

7 Øøh^ˈ jne^ˈ Tíquico hi⁻ hnää^ˈ jne^ˈ, dsoo^ˈ dsa⁻ jmee^ˈ juu^ˈ kyah^ˈ hnäh^ˈ ha⁻ lä⁻ la⁻ kin^ˈ. Ma⁻ra⁻ he⁻ mi⁻ te^ˈ bih^ˈ kya⁻ah^ˈ ta^ˈ kih^ˈ he⁻ jmeey^ˈ ta^ˈ kih^ˈ Dsa⁻jøøh^ˈ jnän^ˈ ko⁻jøh^ˈ kya⁻ah^ˈ jnä^ˈ.

8 He⁻ ja⁻ chee^ˈ jnih^ˈ jee^ˈ tääh^ˈ hnäh^ˈ mah^ˈ nuuh^ˈ hnäh^ˈ ha⁻ lä⁻ tøøh^ˈ jnääh^ˈ jee^ˈ la⁻, he⁻ lä⁻ja⁻ jëe⁻ hoh^ˈ hnäh^ˈ.

9 Dsooy^ˈ kya⁻ah^ˈ Onésimo, øøhn^ˈ hi⁻ hnää^ˈ jne^ˈ, hi⁻ mi⁻ te^ˈ kya⁻ah^ˈ ta^ˈ kih^ˈ. Hi⁻ laay^ˈ dsa⁻ gooh^ˈ hnäh^ˈ. Lä⁻uu⁻ hi⁻ he⁻ ngëe^ˈ juu^ˈ kyah^ˈ hnäh^ˈ lä⁻ jë⁻ ha⁻ lä⁻ la⁻ jee^ˈ la⁻.

10 Aristarco hi⁻ hää^ˈ neh^ˈñe^ˈ ko⁻jøh^ˈ kya⁻ah^ˈ jnä^ˈ jee^ˈ la⁻, jmeey⁻ Dio kyah^ˈ hnäh^ˈ hi⁻ lä⁻ja⁻ ka⁻läh^ˈ Marco hi⁻ laa⁻ jaa⁻ ba^ˈ ma⁻hya⁻ ta⁻gyuu^ˈ kya⁻y^ˈ kya⁻ah^ˈ Bernabé. Ma⁻ jwëeh^ˈ hnäh^ˈ jää^ˈ ha⁻ lä⁻ jmeeh^ˈ hnäh^ˈ wa⁻ra⁻ ga⁻lloo^ˈ Marco. He⁻ ja⁻ cher^ˈmah^ˈ ga⁻lloo^ˈ jee^ˈ na⁻, ja⁻ heeh^ˈ hnih^ˈ llu^ˈ.

11 Hi⁻ lä⁻ja⁻ Jesús hi⁻ chee^ˈ Justo, jmee⁻ Dio kyah^ˈ hnäh^ˈ. Lä⁻jëe⁻ hi⁻ he⁻ laa⁻ judii. Sa⁻ chaa⁻ ga⁻ jñah^ˈ judii jee^ˈ kih^ˈ lä⁻jëe⁻ hi⁻ kwa^ˈ be^ˈ kin^ˈ jwë^ˈ jee^ˈ chaa⁻ jne^ˈ kih^ˈ Dio. Ta⁻ la⁻ kih^ˈ hi⁻ he⁻, jmee⁻ jëe⁻ dsën^ˈ.

12 Epafra hi⁻ laa⁻ dsa⁻ gooh^ˈ hnäh^ˈ jmee⁻ Dio kyah^ˈ hnäh^ˈ. Hi⁻ jmeey⁻ ta^ˈhe^ˈ kih^ˈ Cristo ka⁻läh^ˈ. Lä⁻jë⁻ jiih^ˈ kway^ˈ be^ˈ ngii^ˈ kyah^ˈ hnäh^ˈ mah^ˈ wa⁻cha⁻ be^ˈ kyah^ˈ hnäh^ˈ tää⁻ hi⁻ mah^ˈ ma⁻na⁻lluuh^ˈ hnäh^ˈ jmeeh^ˈ hnäh^ˈ lä⁻jë⁻ he⁻ ti^ˈ dsë^ˈ Dio.

13 Jmeen⁻ ju⁻dsoo^ˈ kih^ˈ, he⁻ lle⁻ dsëy^ˈ hnäh^ˈ cha⁻miih^ˈ hi⁻ lä⁻kye⁻ kih^ˈ øøh^ˈ jne^ˈ hi⁻ tääh^ˈ Laodicea, kya⁻ah^ˈ hi⁻ tääh^ˈ Hierápoli.

14 Të⁻më⁻ hi⁻ chee^ˈ Luca hi⁻ hnää^ˈ jne^ˈ, jmeey⁻ Dio kyah^ˈ hnäh^ˈ hi⁻ lä⁻ja⁻ jmee⁻ Dema ka⁻läh^ˈ.

15 Hi⁻ jmee⁻ hnäh^ˈ Dio kih^ˈ øøh^ˈ jne^ˈ hi⁻ tääh^ˈ Laodicea hi⁻ kih^ˈ Ninfa ka⁻läh^ˈ, kya⁻ah^ˈ lä⁻jëe⁻ øøh^ˈ jne^ˈ hi⁻ dsa⁻ñee⁻ cha⁻neh^ˈ kih^ˈ.

16 Ma⁻ngëë^ʻ ma⁻heh⁻ hnäh^ʻ juu^ʻ he⁻ ma⁻siin^ʻ kyah^ʻ hnäh^ʻ la⁻, ta⁻ jmee⁻ hnäh^ʻ hñaa⁻ hoh^ʻ, ja⁻ cheeh⁺ ka⁻läh^ʻ juu^ʻ la⁻ kih^ʻ øøh^ʻ jne^ʻ hi⁻ tääh^ʻ Laodicea mah^ʻ hëy^ʻ ka⁻läh^ʻ jee^ʻ oo⁻. Hi⁻ lä⁻ja⁻ hëh^ʻ hnäh^ʻ he⁻ ma⁻siin^ʻ kiyh^ʻ wa⁻ra⁻ ga⁻cheeyh⁻ ta⁻ kyah^ʻ hnäh^ʻ.

17 Hi⁻ chiih^ʻ Arquipo wa^ʻ kway^ʻ be^ʻ mi⁻tey^ʻ ta^ʻ he⁻ ma⁻na⁻ hñaa^ʻ jmeey^ʻ kih^ʻ Dsa⁻ jøøh^ʻ jnän⁻.

18 Jnä^ʻ Paa^ʻ ma⁻siin^ʻ miih⁻ jee^ʻ ga⁻dsaa^ʻ juu^ʻ la⁻ kyaah^ʻ goon⁻. Dsooh⁻ hoh^ʻ hnäh^ʻ jnä^ʻ hääñ^ʻ neh⁻ ñe^ʻ. Wa^ʻ mi⁻jää^ʻ Dio lä⁻ jëë⁻ hnäh^ʻ. Wa^ʻ la^ʻ lä⁻ja⁻.

1 Tesalonicenses

He-la-to-në je-he-ga-sii Paa'kih' ooh' jne' hi- chaa- Tesalónica

¹ Jnäh' Paa' kyaah' Silvano kyaah' Timotä siin' kih' gwah' jwii' Tesalónica, hnäh' hi- tääh' kyaah' Tääh' jnän' hi- kyaah' Jesucristo Dsa-jöoh' jnän'. Ngiiin' kiyh' wa' kway' he- llu' kyah' hnäh' hi' wa' jmeey' hii' ti' kyah' hnäh'.

Ga'kwa' Paa' ti'hmaah' kih' Dio

² Dsooh' ba' dsë- jnääh' kyah' hnäh' lä-jë- jiih' wa'ra- ga-ngii' jnääh' kih' Dio, he-ja- kwa- jnääh' ti'hmaah' kiyh'.

³ Sa' dsa- gaa' dsë- jnääh' kwa- jnääh' ti'hmaah' kih' Dio hi- laa' Tääh' jnän'. Ja- koo- nëe' ta' llu' ma- jmeeh' hnäh' kih' he- ma- dsoo' hoh' hnäh' kiyh', hi- mi-teh' ba' hnäh' ta' kyah' hnäh' kih' he- hnaah' hnih' cha-miih-. Hi- kwëeh- ba' hoh' hnäh' kih' he- kye' hnäh' o-joh- dsë- kih' Jesucristo Dsa-jöoh' jnän'.

⁴ Jëeh', laah' hnäh' oohn' hi- hnää' Dio cha-miih- hi- ñe' ba' jnääh' he- ga-lleeh- Dio hnäh'.

⁵ Lä- ma' ga-ngëe' jnääh' ju'hmëe' kyah' hnäh', ja- kyaah' ma-la- juu' ta-jmah'. Ja' kyaah' cha-miih- be' kih' Jmi-llë' Na-jngii' ba' ja-. Sa- cha- ma' kye' jnääh' jyoh' huu'dsë-. Juu' na- la' ma- ra- ju'dsoo' jmah' ba'. Hi- ma- ñeh' ba' hnäh' ha- lä- ga-jmee' jnääh' jee' tääh' hnäh', kih' he- hnää' jnääh' hnäh'.

⁶ He-ja- ga-jmeeh' hnäh' ja-ba' lä-koo- jmee- jnääh' hi- lä-koo- ga-jmee' Dsa-jöoh' jnän'. Jëeh', ma' ga-heeh' hnäh' juu' kiyh', chaa- ba' hnäh' llu' ga-jmee' Jmi-llë' Na-jngii', ma-ke- ga-jëeh' hnäh' cha-miih- he- wii'.

⁷ Heh' he- jmeeh- hnäh' lä-ja-, ga-nuu' ooh' jne' hi- tääh' hwa' Macedonia hi- hwa' Acaya. He-ja- ja' dsëy' ga-jmeey' ja-ba' lä-koo- jmeeh- hnäh'.

⁸ Kwaat' kyah' hnäh' ga-lloo' juu' kih' Dsa-jöoh' jnän' lä-kaa- hwa' Macedonia hi- Acaya. Hi- ga-lä- cha- juu' he- ma- dsoo' hoh' hnäh' kih' Dio lä-kaa- jee' jyoh' jwii-. He-ja- mo-so- jmee- ga' bi' jmeeh' jnääh' juu' kiyh' ha- lä- ga-jmeeh' hnäh'.

⁹ Lä-jëe- ba' dsa- hlëeh- ha- lä- ga-heeh' hnäh' jnääh' lä- ma' ga-lla-nöo' jnääh' jee' tääh' hnäh', hi- ha- lä- ga-beeh- hnäh' dio hi- na-laa- kaa- dsa- hi- ha- lä- jmeeh- hnäh' ta'he' kih' hi- laa' ma-ra- Dio jiih'.

¹⁰ Hi- hlëeyh- he- lle- hoh' hnäh' he- jah' jooy' ka-läh' gyuh' jmi-gyuh-. Jëeh' Dio ga-mi-jiih' Jesús jee' kih' hi- na-juu' mah' jooy' he' lää' jne' kih' lli'wii' he- na' ga- ja'.

2

Ha-lä- ga-jmee' Paa' jwii- Tesalónica

¹ Oohn', ma-ñeh' ba' hnäh', sa- na-hee- ta' he- ga-jmee' jnääh' lä- ma- na-nöo' jnääh' jee' tääh' hnäh'.

² Hi- ma- ñeh' ba' hnäh' ha- lä- ga-lä-hääh' dsa- jnääh', ga-kwa' dsa- kyaa' jnääh' jwii- Filipino. Pero Dio kyaah' jnääh' he-ja- ga-tuu- dsë- jnääh' ga-kwa' jnääh' ju'hmëe' kiyh' jee' jwii- kyah' hnäh' ma-ke- ga-tee' ga-jëe' dsa- kyaa' jnääh'.

³ Sa⁺ na⁻ hēē⁻ juu⁺ he⁻ ga⁺ kwa⁺ jnāāh⁺, ni⁺ ja⁺ kyaāh⁺ huū⁺ dsē⁻ hliih⁺. Hi⁺ ni⁺ sa⁺ ga⁺ mi⁻ gaan⁺ hnāh⁺.

⁴ Ga⁺ jēē⁺ ba⁺ Dio jmāā⁺ jnāāh⁺ jmee⁺ jnāāh⁺ ta⁺ kiyh⁺, he⁻ ja⁻ hlēēh⁺ jnāāh⁺ lā⁻ koo⁻ lle⁻ kyaa⁺ jnāāh⁺ hi⁻ na⁻ hñaa⁺ kwa⁺ ju⁺ hmēē⁺ kiyh⁺. Hi⁺ ja⁺ he⁻ hnōōh⁺ jnāāh⁺ ha⁻ lā⁻ jee⁺ tih⁺ dsē⁺ dsa⁻ kyaa⁺ jnāāh⁺ kyaāh⁺ juu⁺ he⁻ kwa⁺ jnāāh⁺. He⁻ hnōōh⁺ jnāāh⁺ ha⁻ lā⁻ jee⁺ tih⁺ dsē⁺ Dio hi⁻ kyaa⁺ ha⁻ lā⁻ la⁻ huū⁺ dsē⁻ jnān⁺.

⁵ Nēh⁺ ba⁺ hnāh⁺ sa⁺ ga⁺ hlēēh⁺ jnāāh⁺ kyaāh⁺ juu⁺ na⁻ hñaa⁺ lā⁻ jwē⁺ jee⁺ ga⁺ lēēhn⁺ hnāh⁺ ni⁺ sa⁺ ga⁺ hnōōh⁺ jnāāh⁺ ha⁻ lā⁻ jee⁺ ma⁺ le⁺h⁺ jnāāh⁺ kuu⁺. Dio ba⁺ ñē⁻ ha⁻ lā⁻ la⁻.

⁶ Sa⁺ hnōōh⁺ jnāāh⁺ jmāā⁺ dsa⁻ jnāāh⁺ kaāh⁺. Sa⁺ hnōō⁻ jnāāh⁺ jmeeh⁺ hnāh⁺ lā⁻ ja⁻ ni⁻ he⁻ jmee⁺ jñāh⁺. Kih⁺ he⁻ laa⁺ jnāāh⁺ apóstole kyaa⁺ Cristo, cha⁻ ba⁺ jwē⁺ kyaa⁺ jnāāh⁺ he⁻ ma⁺ jmee⁺ jnāāh⁺ mada⁻ kyah⁺ hnāh⁺ wa⁻ ra⁻ jāh⁺ kih⁺ lā⁻ ja⁻ hnōō⁻ jnāāh⁺.

⁷ Pero ga⁺ jmee⁺ jnāāh⁺ jōh⁻ dsē⁻ jnāāh⁺ ba⁺, lā⁻ koo⁻ jōh⁻ dsē⁺ jaa⁻ dsa⁻ mē⁺ jee⁺ mi⁻ kwaay⁺ gyūū⁻ kyaay⁺.

⁸ Ga⁺ lā⁻ hnāā⁻ jnāāh⁺ hnāh⁺ cha⁻ miih⁻. He⁻ ja⁻ sa⁺ ga⁺ jmāā⁺ kyaa⁺ jnāāh⁺ koo⁻ ma⁺ dsa⁻ ka⁺ jnāāh⁺ ju⁺ hmēē⁺ kih⁺ Dio ta⁺ jmah⁺. Ga⁺ lla⁻ dsē⁻ jnāāh⁺ ga⁺ jmee⁺ jnāāh⁺ be⁺ kyah⁺ hnāh⁺ lā⁻ jiih⁺ ma⁺ ngēē⁺ jnāāh⁺ hñaa⁺ jnāāh⁺ juu⁺ jnāāh⁺ kwaat⁺ kyah⁺ hnāh⁺ kih⁺ he⁻ hnāā⁻ jnāāh⁺ hnāh⁺ cha⁻ miih⁻.

⁹ Qōhn⁺, ¿Che⁺ sa⁺ dsooh⁺ hoh⁺ hnāh⁺ ha⁻ lā⁻ ga⁺ jmee⁺ jnāāh⁺ ta⁺, mah⁺ ga⁺ lā⁻ cha⁻ he⁻ ga⁺ kih⁺ jnāāh⁺? Lā⁻ jmi⁺ lā⁻ hwē⁺ ga⁺ jmee⁺ jnāāh⁺ ta⁺, jēēh⁺ sa⁻ hnōō⁻ jnāāh⁺ ma⁺ lla⁻ kyaa⁺ hnāh⁺ jmi⁺ ta⁺ kō⁻ jiih⁺ ga⁺ kwa⁺ jnāāh⁺ juu⁺ kih⁺ Dio.

¹⁰ Ma⁻ ñeh⁺ ba⁺ hnāh⁺ hi⁻ ñē⁻ ba⁺ Dio ha⁻ lā⁻ ga⁺ jmee⁺ jnāāh⁺ jee⁺ tāāh⁺ hnāh⁺ hi⁻ ma⁻ hēēh⁺ kih⁺ Jesús. Ma⁻ laa⁺ jnāāh⁺ hi⁻ na⁻ jngēē⁺. Ga⁺ jmee⁺ jnāāh⁺ he⁻ llu⁻ jmah⁺ ba⁺. Sa⁺ cha⁻ he⁻ na⁻ bāāh⁺ jnāāh⁺ ni⁻ miih⁻.

¹¹ Ma⁻ ñeh⁺ ba⁺ hnāh⁺ ha⁻ lā⁻ ga⁺ jmee⁺ jnāāh⁺ kyah⁺ hnāh⁺ lā⁻ jaa⁻ lā⁻ jaa⁻ hnāh⁺. Ga⁺ kwa⁺ jnāāh⁺ be⁺ kyah⁺ hnāh⁺, ga⁺ chaāh⁺ jnāāh⁺ hnāh⁺ lā⁻ koo⁻ jmee⁺ jaa⁻ dsa⁻ kyaāh⁺ gyūū⁻ kyaay⁺.

¹² Hi⁺ ga⁺ hlēēh⁺ jnāāh⁺ hnāh⁺ mah⁺ jmeeh⁺ hnāh⁺ lā⁻ hnōō⁻ Dio hi⁻ ga⁺ tēēh⁺ hnāh⁺ mah⁺ lā⁻ jnāāh⁺ hnāh⁺ ya⁺ jwii⁺ jee⁺ jmeey⁺ hih⁺.

¹³ He⁻ ja⁻ sa⁻ hwaā⁺ jnāāh⁺ kwa⁻ jnāāh⁺ ti⁺ hmaah⁺ kih⁺ Dio. Jēēh⁺, ga⁺ hēēh⁺ hnāh⁺ juu⁺ kiyh⁺ he⁻ ga⁺ kwa⁺ jnāāh⁺. Ga⁺ lā⁻ ngēēh⁺ hnāh⁺ sa⁻ la⁻ juu⁺ kih⁺ wa⁺ hi⁻ cha⁻ hi⁻ dsa⁻. La⁻ ma⁺ ra⁻ juu⁺ kih⁺ Dio ba⁺, ja⁻ ba⁺ juu⁺ he⁻ jōō⁻ kyah⁺ hnāh⁺, hi⁻ ma⁻ hēēh⁺ kih⁺ Jesús.

¹⁴ Qōhn⁺ hi⁻ tāāh⁺ Tesalónica na⁻, kwee⁻ ba⁺ ga⁺ la⁻ kyah⁺ hnāh⁺ kyaāh⁺ lā⁻ jēē⁻ gwah⁻ kih⁺ Dio he⁻ tōō⁺ hwa⁺ Judea. He⁻ ba⁺ dsa⁻ gooh⁺ hnāh⁺ ga⁺ jmeeh⁺ hnāh⁺, ja⁻ ba⁺ lā⁻ kōh⁺ ga⁺ la⁻ kih⁺ oōh⁺ jne⁺ hi⁻ tāāh⁺ Judea. Judiu dsa⁻ gooy⁺ ga⁺ jmeeh⁺ dsih⁺ kih⁺ he⁻ ga⁺ lā⁻ dsoo⁺ dsēy⁺ kih⁺ Cristo Jesús.

¹⁵ Ja⁻ ba⁺ dsa⁻ gooy⁺ he⁺ ga⁺ jngiih⁺ kih⁺ Jesús Dsa⁻ jōōh⁺ jnān⁻ lā⁻ kōh⁺ ga⁺ jngēēyh⁺ hi⁻ ma⁺ ngēē⁺ juu⁺ kih⁺ Dio jāā⁺. Hi⁺ ja⁻ ba⁺ lā⁻ ja⁻ ga⁺ lā⁻ hñaa⁻ dsēy⁺ kyaa⁺ jnāāh⁺ ka⁺ lāh⁺. Jmeey⁺ he⁻ sa⁻ tih⁻ dsē⁺ Dio hi⁻ lla⁻ dsēēy⁺ kih⁺ lā⁻ jēē⁻ dsa⁻.

¹⁶ Ngoo⁺ ba⁺ hay⁻ kyaa⁺ jnāāh⁺ he⁻ hlēēh⁺ jnāāh⁺ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁺ judiu mah⁺ lāāy⁺. Lā⁻ jwē⁺ ja⁻, mo⁻ so⁻ kyaāh⁺ hih⁺ dso⁻ kye⁻ kiyh⁺, he⁻ ja⁻ jā⁻ dso⁻ jwii⁺ nē⁻ kiyh⁺ cha⁻ miih⁻ ngēē⁻.

17 Hnäh' ɔɔhn⁴, ma-lä-hii' miih- jmi⁴ he- sa⁴ jëen' hnäh'. Pero sa⁴ ma-gaa' dsë-jnääh'. Ma-ra⁴ he- lle-dsë-jnääh' dsa-jëe' jnääh' hnäh'.

18 He-ja- hnøø- jnääh' ma' dsa-jëe' jnääh' hnäh'. Jnä' Paa' jmeen⁴ dsoo', ja- he- koo- hä' ga-jmeen' huu'dsë- ma' dsa'nøø' jnääh'. Pero sa- ga-la', jmee- Tana' jwiih' kyaa' jnääh'.

19 Hnäh' ba' hi- kyë' jnääh' o-jøh⁴ dsë- kih⁴, hnäh' ba' hi- jmee⁴ chaq- jnääh' 'llu'. Hnäh' ba' hi- jmee⁴ lii- jmää' ta' he- ma-jmee' jnääh'. He-ja- hnøø- jnääh' jëe' jnääh' hnäh' tääh' hnäh' cha'në' Jesucristo wa-ra- ga-të' jee' jäh' ka-läh'.

20 He- ba' che- llu' kyaa' jnääh' kwaat- kyah' hnäh' he-ja- chaq- ba' jnääh' llu'!

3

1 Sa-lä-be' dsë- jnääh', he-ja- jmee- jnääh' huu'dsë- jää' jnääh' jwii- Atena la',

2 mah' chee' jnääh' Timotä ɔɔh⁴ jne' dsa-jëe' hnäh'. ɔɔh⁴ jne' he', jmee⁴ ta' kih' Dio ko-jøh⁴ kyaa' jnääh', kway' ju'hmëe' kih' Cristo. Hi- he' kwa' be' kyah' hnäh' mah' go-taah' hnäh' koo- hweh- jwë' kih' Dio he- tääh' hnäh' na-.

3 Mah' lä-ja-, ni- jaa- hnäh' sa' jeh' hoh' hnäh' kih' he- jëeh' hnäh' he- wii'. Ma-nëh' ba' hnäh' lä-na- lle' kih' le' jnän'.

4 Jëeh', lä- ma' tøøh' jnääh' kyaa' hnäh', ga-jäh' jnääh' dsa-ngëe' jne' cha-miuh- he- wii' hi' na' ma-jëeh' ba' hnäh' ha-lä-la' he-ja-.

5 He-ja- mo-so- ga-lä-be' dsën'. Chaq' ba' ga-cheen⁴ Timotä mah' dsa-jëe' che' lä- ma-dsoo' ja-ba' hoh' hnäh'. Jmeen' huu'dsë- wa-ra- ga-jmee' hi-sa-llu' jwiih' kyah' hnäh' hi' hee' ta' kyaa' jnääh'.

6 Pero lä- ma' jah' Timotä jee' tøøh' jnääh' la-, ga-jmeeyh' juu', lä- ma-dsoo' ja-ba' hoh' hnäh' hi' hnaah- hnäh' dsa-kyaa'. Hi' jäh', dsooh- hoh' hnäh' kyaa' jnääh' cha-miuh-, hi' hnooh- hnäh' jëeh' jnääh' ka-läh', ja-ba' lä-koo- hnøø- jnääh' jëe' jnääh' hnäh'.

7 ɔɔhn⁴, ma-ke- dsa-ngëe' jnääh' na-ku' na-ngii' he- wii' jee' la-, pero cha-miuh- ga-nøø' dsë- jnääh' ma' ga-nuu' jnääh' jmeeh- ba' hnäh' dsoo' hoh' hnäh' kih' Dio.

8 Na' ba' ra' si- chaq- jnääh' llu', kih' he- ga-nuu' jnääh' tääh' ba' hnäh' koo- hweh- jwë' kih' Dsa-jøøh' jnän'.

9 Joh' ti'hmaah' sa- kwa- jnääh' kih' Dio kwaat- kyah' hnäh'. Jëeh', cha-miuh- jëe- dsë- jnääh' cha'në' Dio ta-la' kyah' hnäh'.

10 Tøøh' ba' jnääh' ngii' jnääh' kih' Dio lä-jmi⁴ lä-hwë' mah' lä-cha- jwë' dsa-jëe' jnääh' hnäh' ka-läh'. Mah' kwa' jnääh' be' tëeh' hnäh' he- ga-hnøø' kyah' hnäh' jee' tääh' hnäh' jwë' kih' Dio.

11 Ngii' jnääh' kih' Tää' jnän' hi' kih' Jesucristo Dsa-jøøh' jnän' mah' kway' jwë' dsa-jëe' jnääh' hnäh' ka-läh'.

12 Hi' ngiin' kih' Dio wa' lä-hnaah- hnäh' cha-ga-miuh- dsa-kyaa' hnäh' hi' wa' lä-hnaah- lä-na- lä-jëe' dsa- ja-ba' lä-koo- hnää' jnääh' hnäh'.

13 Hi' ngiin' kih' Dio mah' go-taah' hnäh' koo- hweh- hi' na-jngëeh' hnäh' go-te' mah' mo-so- cha- ga- he- na-bääh' hnäh' ni' miuh- cha'në' Tää' jnän' wa-ra- ga-të' jee' jäh' Jesús Dsa-jøøh' jnän' kyaa' lä-jëe' hi- lluu' kyaa'.

4

Wa'jmeen' lä' tih' dsë' Dio

¹ Øøhn', hlëëhn' hnäh' lä' hnøø' Jesús Dsa-jøøh' jnän'. Ta' jmee' hnäh' hñaa' hoh', go-nää' ba' hnäh' lä'koø' ga-lä'tëëh' hnäh' kyaä' jnääh'. Jëëh', lä'ja' lle' kyah' hnäh' hi' lä'ja' tih' dsë' Dio ka' läh'. Hi' jmee' bi' jmeeh' hnäh' he' llu' cha' ga'mi'ih' koø' hä' koø' hä'.

² Ma'ñeh' ba' hnäh' ha' lä' la' nua'uh' he' ga'hñah' hnäh' kyaä' jnääh' mada' kih' Jesús Dsa-jøøh' jnän'.

³ He' tøøh' jne' na' jngëen', he' ja' ba' hnøø' Dio. Hnäh' dsa-më' dsa-nua'uh' ta' kaah' hnäh' wa' hi' cha' hi'.

⁴ Go-taah' hnäh' llu' kyaah' dsa-më' kyaah' hnäh'. Hnøø' na' jngëëh' hnäh' kyaayh' lä'koø' lle' kih'.

⁵ Ta' jmee' hnäh' he' ngii' jmi'ngo' kyah' hnäh' lä' jmee' dsa' hi' sa' laa' judiu' hi' sa' ma'heeh' kih' Dio.

⁶ Ni' jaa' hnäh' ta' mi-kwah' kih' øøh' hnäh', ni' ta' mi-gaa' hnäh' ni' jaa'. Ma' jmee' ba' jnääh' juu' kyah' hnäh', Dsa-jøøh' jnän' tēēh' jwi' kih' lä'jēē' hi' jmee' ta' hliih' ja'.

⁷ Jëëh', sa' ga'tëëh' Dio jne' mah' jmeen' wa' la' cha' la'. Ga'tëëyh' jne' mah' dsa'tooh' na' jngëen' ba'.

⁸ Hi' sa' jmee' he' juu' la', ja' kih' dsa' ja' he' jmeey' chaayh'. He' jmeey' chaayh' kyaah' Dio ba' ja', he' ba' Dio hi' ga'kwëëh' jne' Jmi' lle' Na' jngii'.

⁹ He' hnää' jne' dsa'kyaah', sa' jmee' bi' si' jnääh' kyah' hnäh'. Jëëh', Dio ma' mi-tēē' hnäh' he' hnaah' hnäh' dsa'kyaah'.

¹⁰ Ma' ba' jnä', hnaah' ba' hnäh' lä'jēē' øøh' jne' hi' tääh' lä'kaa' hwa' Macedonia. Pero chuun' kyaah' hnäh' øøhn', mah' wa' hnaah' hnih' cha'ga'mi'ih'.

¹¹ Kwa' hnäh' be' hii' tii' kyah' hnäh', ta' wa' hnee' hnäh'. Ta' jëë' hnäh' he' jmee' jñah'. Ta' wa' jwëh' hnäh', ja' jmeeh' ba' hnäh' ta' lä'koø' mada' he' ma' jmee' jnääh' kyah' hnäh'.

¹² Lä'jwë' ja', hi' sa' ma'heeh' juu' kih' Dio hlëëyh' llu' kyah' hnäh' hi' lä'ja' lä'cha' ba' lä'jē' he' jmee' bi' kyah' hnäh'.

Ha' lä' le' wa'ra' ga'të' jee' jäh' Dsa-jøøh' jnän'

¹³ Øøhn', hnøø' jnääh' lä'ngëëh' hnäh' ha' lä' le' kih' øøh' jne' hi' ma'na' juu'. Sa' hnøø' jnääh' lä'meeh' hoh' hnäh' lä'koø' la' kih' hi' sa' cha' o-jøh' dsë' kih'.

¹⁴ Dsoo' ba' dsë' jne' he' ga'juu' Jesús hi' ga'lä'ji'ih' ka' läh'. Hi' jmee' jne' dsoo', ja' ba' lä'ja' mi'ji'ih' Dio ko'jøh' kyaah' Jesús ga'lä'jēē' hi' na'juu' hi' ga'heeh' kiyh'.

¹⁵ He' ja' jwëëhn' hnäh' lä'koø' ga'jäh' Dsa-jøøh' jnän'. Jne' hi' chaa' wa'ra' ga'të' jmi' jäh', sa' lä'jää' jne' kih' øøh' jne' hi' na' juu'.

¹⁶ Ki' gaa' lä'nua'uh' jmee' Dsa-jøøh' jnän' mada' wa'ra' ga'të' jee' jñay' gyua'h', hi' lä'nua'uh' hlëëh' ángel hi' jøøh' ga' kih' jee' lä'jēē', hi' lä'nua'uh' hi' luu' hoo' kih' Dio. Ma'ja' lä'ji'ih' to'në' lä'jēē' hi' na'juu' hi' ga'heeh' kih' Jesús.

¹⁷ Hi' lä'jēē' jne' hi' chaa' jmi' ja', chaayh' jne' jee' jni' ko'jøh' kyaah' hi' na'juu' mah' jee' jne' Jesús jwë' në' lle'. Ja' ga' na' dsa'tooh' jne' kyaah' Dsa-jøøh' jnän' lä'jē' joh' jmi' cha'.

18 He-ja- jmee' hnäh' jëë- dsë' dsa-kyaaħ' hnäh' kyaah' juu' la-.

5

1 Øøhn' sa- jmee- bii' sii' jnääh' kyah' hnäh' hee- ji- ñe- o hee- jmi' lä- te' juu' la-.

2 Ma- ñeh' ba' hnäh' kwee-, wa'ra- ga- lloo' jmi' jäh' Jesús, jäyh' jmi' he- sa- liih' dsa-, lä- koo- jmee- dsa- hii- ta- la- hwë'.

3 Lä- koo- wa'ra- ga- jäh' dsa-: "Ma- tøøħ' ba' jne' llu', mo- so- hii' goo- jnän'", lä- चाह' ja-, ni- sa- liih' gyih', ja- he- wii' nē' kiyh', lä- koo- jmee- kih' dsa- më' jee' dsa- lä- chaā- gyuu- kyaay'. Ni- jaa- sa- läā' kih' he- ja-.

4 Pero hnäh' øøhn', mo- so- tääh' hnäh' jmeeh- hnäh' wa' la' cha- la'. He- ja- wa'ra- ga- tē' jee' jäyh', sa- jøøħ- hnäh' lä- koo- dsa- jøøħ- dsa- wa'ra- ga- lloo' jaa- dsa- hii- kiyh'.

5 Lä- jëë- ba' hnäh' ma- na- jnääh' hnäh' jee' jnä' wa' je- hi- lä- ja- kih' jmi' ka- läh'. Mo- so- na- jnääh' hnäh' kih' hwë', ni- kih' jee' na- hoo-.

6 He- ja- jwëëhn- hnäh', sa- wa' jmeen' lä- koo- jaa- hi- sa- liih' he- jmee-. Hnøø' na- nē' jne' hi- wa- häā' jne' hñaan'.

7 Hi- gwii-, hwë' ba' gwiiy-. Hi- hee', ko- ja- lla- heeh- bih'.

8 Pero jne' hi- ma- na- jnääh' kih' jmi', wa' leeh' jne'. Wa' lä- dsoo' dsë- jne' kih' Dio, wa' hnää' jne' øøħ' jne'. Lä- jwë' ja- häā' jne' hñaan' lä- koo- jmee- hløø' hi- na- läā- ñe'. Hi- wa' kyen' o- jøħ- dsë- he- läā' jne'. Lä- jwë' ja- häā' jne' hñaan' lä- koo- jmee- hløø' hi- hä' mi' kyaah' lle'.

9 Jëeh', ga- jmää' Dio jne' mah' läāy' jne' ta- la- kih' Jesucristo Dsa- jøøħ' jnän', sa- ga- jmääy' jne' mah' jëen' he- lli' wii' he- na' ga' ja-.

10 Hi- he' ga' juu' jnä' jne' mah' chaā- jne' ko- jøħ' kyaayh', kwee- ba' la' che' chaā- jne' o na- juu' jne' wa'ra- ga- tē' jmi' jäyh'.

11 Kih' he- ja-, ja- kwah- hnäh' be' kih' dsa- kyaah' mah' dsa- nääy' ta' cha- nē', ja- ba' lä- koh' tääh' hnäh' jmeeh- hnäh'.

12 Chuū' jnääh' kyaah' hnäh' øøhn', ja- jmeeh- hnäh' he' kih' hi- kwa- be' kyah' hnäh' hi- lä- ja- kih' hi- jää- hnäh' kwaat- kih' Dsa- jøøħ' jnän' hi- kih' hi- hlëeh- hnäh' ka- läh'.

13 Wa' hnaah- hnih' cha- miih- ta- la- kih' ta' he- jmeey-. Hi- wa' hii' tii' kyah' hnäh' kyaah' dsa- kyaah' hnäh'.

14 Hi- chuūn' kyaah' hnäh' øøhn', hlëeh' hnäh' hi- sa- hnøø' jmee' ta'. Kwa' hnäh' be' kih' hi- sa- lä- kaā- dsë', hi- lä- ja- kih' hi- sa- bee' huu' dsë' kih'. Jmee' hnäh' jøħ- hoh' kyaah' lä- jëë-.

15 Leeh' hnäh', ni- jaa- hnäh' ta- jiih' hliih' kih' hi- jmee- he- hliih'. Lä- jë- jiih- jmee' hnäh' he- llu' jmah' ba' kih' øøħ' hnäh' hi- kih' lä- jëë- dsa- jmi- gyuu-.

16 Wa' jëë- hoh' hnäh' lä- jë- jmi' ba'.

17 Ngii' hnäh' täā' kih' Dio.

18 Kwa' hnäh' ti' hmaah' kih' Dio kih' lä- jë-. He- la- na- hnøø' Dio jmeeh' hnäh' lä- llu' he- ma- laah' hnäh' koo- kyaah' Cristo Jesús.

19 Ta' ha- hnäh' kih' jmi- lle' Na- jngii'.

20 Ta- jmee- hnäh' ta' koo' juu' he- kwa- hi- ngëe- juu' kih' Dio.

21 Kye' da' hnäh' kwaat- kih' lä- jë- he- hlëeyh-. Mah' go- taah' hnäh' koo- hweh- kyaah' ma- la- he- llu' jmah' ba'.

22 Be' hnäh' ta- koo' lä- jë- nēe' he- hliih'.

²³ Dio ba' he' h_i-j mee' hii' tii' tuh⁻dsē⁻ jne'. He⁻ja⁻ ngiin' kiyh' mah' wa' jmeey' na⁻jngēē' hnāh' go⁻te⁻. Wa' hāāy' hnāh'. Wa' hōoy' jmi⁻lle' kyah' hnāh', wa' hōoy' lā⁻jē⁻ hū⁻dsē⁻ kyah' hnāh', wa' hōoy' jmi⁻ngo' kyah' hnāh' mah' mo⁻so⁻ cha⁻ ga' he⁻ na⁻bāāh' hnāh' ni⁻ miih⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻tē' jee' jāh' Jesucristo Dsa⁻jōōh' jnān'.

²⁴ Ma⁻ra⁻ he⁻ mi⁻te' ba' h_i-j ga⁻tēēh' hnāh'. He⁻ ga⁻jāyh' jmeey', ma⁻ra⁻ he⁻ jmee' bih'.

²⁵ Ōōhn', ngii' hnāh' kih' Dio mah' kway' be' kyaa' jnāāh'.

²⁶ Jmee' hnāh' Dio kih' lā⁻jēē⁻ ōōh' hnāh', ja⁻ chūh⁻ hnāh' kiyh' lā⁻ hnōō' Dio.

²⁷ Kyāāh' mada⁻ kih' Dsa⁻jōōh' jnān', jwēēhn⁻ hnāh', ja⁻ hēh⁻ hnāh' he⁻ ma⁻sii⁻n' la⁻ cha⁻nē' jee' lā⁻jēē⁻ ōōh' jne'.

²⁸ Wa' mi⁻jāā' Jesucristo Dsa⁻jōōh' jnān' lā⁻jēē⁻ hnāh'. Wa' la' lā⁻ja⁻.

2 Tesalonicenses

He la jee ga te to je he ga si Paa kih ooh jne hi chaa Tesalónica

1 Jnã Paa kyaah Silvano kyaah Timotã siin kih gwah jwi Tesalónica, hnãh hi tããh kyaah Jesucristo Dsa jøøh jnã kyaah Dio hi laa Tãã jnã.

2 Ngiiñ kih Dio hi laa Tãã jnãñ hi ngiiñ kih Jesucristo Dsa jøøh jnãñ, wa kway he llu kyah hnãh, hi wa jmeey hii ti kyah hnãh.

Dio la ta kih hi jmeeh ooh jne wa ra ga te jee jah Dsa jøøh jnã

3 Oøhn, hnøø kwa jnãh ti hmaah kih Dio la jã jmi kwaat kyah hnãh, la lle kih, la llu he ngoo ba dsoo hoh hnãh kiyh, hi ngoo ba hnaah hnãh dsa kyaah.

4 Tih ba dsẽ jnãh la koo jmeeh hnãh, he ja ga hlẽeh jnãh llu kyah hnãh la koo la koo gwah kih Dio. Jmeeh jnãh juu ha la jøh hoh hnãh kyaah la jã wi he dsa ngẽẽ hnãh. Hi ha la dsoo hoh hnãh kih Dio hi kwẽeh ba hoh hnãh ma chaa hnãh li wi.

5 Heh la ja, mi jnãã ma ra he la Dio ta la koo lle kih, he ja na na ngẽ hnãh jwẽ go taah hnãh ya jwi kiyh, kih he jẽeh hnãh wi na.

6 Jẽeh, Dio jmee la koo lle kih, he mi hmaayh kih hi jmeeh hnãh na.

7 Hi hnãh hi dsa ngẽẽ wi na, hñah ba hnãh jee tẽeh hnãh hoh ko jøh kyaah jnãh wa ra ga te jee la jnã Jesús jñay gyuh kyaah ángele kyaay hi cha be kih.

8 Jãyh jee wa je jih gyeh, ma ja heeyh wi la jẽẽ hi sa ga heeh kih Dio, hi la kye hi sa ga la hnøø ju hmẽẽ kih Jesucristo Dsa jøøh jnã.

9 Hi he na, jẽẽ wi he sa laa jih koh jih lih, uu go te ba dsa taayh kih Dsa jøøh jnã, jee mo so tẽey jẽy jee jnã na hñah kyaah be kiyh.

10 Wa ra ga te jmi jah Jesús. Ma ja dsa taah la jẽẽ hi laa kyaay, jmeey juh kiyh. Peer jẽẽ dsah la jẽẽ hi ma heeh. Hi la kye hnãh jẽeh hñih, jẽeh ma la dsoo ba hoh hnãh juu he ma kwa jnãh.

11 He ja ngii jnãh kyah hnãh la jã jmi mah jmaa Dio hnãh lluu la lle kyah hnãh hi na teeh kyaay. Hi ngii jnãh kiyh mah kway be kyah hnãh jmeeh hnãh la jã ta llu he hyoh hoh hnãh jmeeh, la llu he ma dsoo hoh hnãh.

12 Ma ja jmee dsa juh kih Jesucristo kwaat kyah hnãh hi ja ba la ja le kyah hnãh ko jøh kyaayh, kih he llu dsẽ Dio jnã, hi kih he llu dsẽ Jesucristo Dsa jøøh jnã.

2

Ha la le wa ra ga te jee jah Dsa jøøh jnã

1 Na hlẽeh ga jnãh miñ kih ha la le wa ra ga te jee jah Jesucristo Dsa jøøh jnã hi ha la jee jnih mah jmeen ko jøh kyaayh. Oøhn, chuun kyaah hnãh,

2 ta hee hnãh ga juh hu dsẽ kyah hnãh. Ta jeh hoh hnãh cher mah ga nuuh hnãh jah dsa ma jah Jesús. Ma ke he ga jãyh ma hlẽeh

Jmí-llé' kih' Dio, ma'ké' he' ga' jáyh' ma'ya-ká' dsa' juu' kyaa' jnáäh' o ma-tëëyh' juu' kyaa' jnáäh', ta' jmeé' hnäh' he' go-te'.

³ Ta' kwa' hnäh' jwë' he' ga' mi-gaa' dsa' hnäh'. Sa' jáh' Jesús jáä' sa' ga' ma'lloo' jmii' jmeé' dsa' na' h'øøh' kih' Dio lä'kaa' jmí' gyuu' hi' lä'jnää' dsa-hlëëh' hi' ma'na' hee' go-te'.

⁴ Hi' he' lä'hnøø' lla-dsëëy' kih' Dio hi' kih' lä'jë' he' jmeé' dsa' juuh' kih'. Jmääy' hñiiy' jøøh' kih' jee' lä'jëë', lä'jiih' gyay' neh' gwah' kih' Dio, jmääy' hñiiy' lä'koo' Dio.

⁵ ÇChe' sa' dsooh' hoh' hnäh' he' ga' jwëëhn' hnäh' he' la', lä' ma' gyan' kyaah' hnäh' jee' na'?

⁶ Ma'neh' ba' hnäh' hee' na' he' sa' kwa' jwë' lä'jnää' dsa' hlëëh' he' jáä' sa' ga' ma'të' jmii' kiyh'.

⁷ Sa' chaä' hi' ñe' kwee', ha' lä' ma'løø' jmeé' ta' hi' hlëëh' he', pero ma'ra' he' jmeé' bih' ta' to-kë'. Koo' jøøy' lloo' jmii' jñuu' he' jmeé' jwiih' kiyh'.

⁸ Ja' ga' na' lä'cha' jwë' ngëy' jnä'hä'. Pero wa'ra' ga'të' jee' jáh' Jesús, kyaah' lle' he' hä' hooy' ba' jngëëyh' dsa' hlëëh' he'. Mi'llaay' go-te' kyaah' jmeé' kiyh' wa'ra' jayh'.

⁹ Kyaah' cha'miih' be' kih' Tana', jmeé' dsa' hlëëh' he' ta'. Jmeey' hii' goo' jmí' gyuu' hi' jmeey' he' juh-gaa'. Pero kyaah' juu' ta' juu' jmah' ba' jmeey' lä'jë' he' ja'.

¹⁰ Ja' he' koo' nëë' he' hliih' jmeey'. Kyaah' he' ja', mi-gaay' dsa' hi' ma'tääh' hee' go-te', kih' he' sa' ga'lä'hnøøy' ma' nuuy' ju'dsoo' mah' ma'lääy'.

¹¹ He' ja' kwa' Dio jwë' lä'gaa' dsa' he' cha' ga'miih' kyaah' juu' ja' mah' jmeé' gyih' he' kih' juu' ta' juu' ba'.

¹² Heh' lä'ja', já' dso'jwii' né' kih' lä'jëë' hi' sa' heëh' kih' ju'dsoo', kih' he' hnøø' gyih' he' hliih'.

Ga'lleëh' Dio jne' mah' lää' jne'

¹³ Dsa' jøøh' jnän' hnääy' hnäh' øøhn', he' ja' jmeé' bii' kwa' jnääh' tää' ti'hmaah' kih' Dio kwaat' kyah' hnäh'. Jëëh' Dio ga'lleëh' hnäh' lä' ma' to-në' mah' lääh' hnäh', lä'llu' he' ga' mi'lluuy' hnäh' ta' la' kih' Jmí-llé' Na' jngii' hi' lä'llu' he' ma'dsoo' hoh' hnäh' kih' ju'dsoo'.

¹⁴ Ga'tëëh' Dio hnäh' kyaah' ju'hmëë' he' ga' kwa' jnääh' mah' tëëh' hnäh' ya' jwii' kih' Jesucristo Dsa' jøøh' jnän'.

¹⁵ Lä'ja' øøhn', go'taah' hnäh' koo' hwëh'. Ta' wa' gaa' hoh' hnäh' lä'jë' he' ga'lä'tëëh' hnäh' kyaah' juu' he' ga'hlëëhn' hi' kyaah' lä'jë' he' ga'sii' jnääh' kyah' hnäh'.

¹⁶ Ngii' jnääh' kih' Jesús Dsa' jøøh' jnän' hi' ngiin' kih' Dio hi' laa' Tää' jnän' hi' hnää' jne', hi' ga' jmeé' jëë' dsë' jne' he' sa' llaa' jih'koh', hi' ga' jmeé' cha' o'joh' dsë' jnän' ta' la' kih' he' llu' dsëy'.

¹⁷ Ngii'n' kiyh' mah' wa' jmeey' jëë' hoh' hnäh' hi' wa' kway' be' kyah' hnäh' mah' ya' hii' llu' lä'jë' he' hlëëh' hnäh' hi' lä'jë' he' jmeeh' hnäh'.

3

Ga'jäh' Paa' süh' øøh' jne' ngii' hnäh' kyaa' jnääh'

¹ Øøhn¹ ta⁺ jyoh[✓] ko⁻taa⁺, ngii[✓] hnäh[✓] kyaa¹ jnääh¹ mah¹ loo[~] चाह[✓] juu¹ kih¹ Dsa⁻jøøh¹ jnän¹ lä⁻kaa⁺ jmi⁻gyuu⁺ hi⁺ lä⁻ja⁻ wa⁺ tøøyh⁻ ta⁺ juu¹ ja⁻ lä⁻koø⁻ ga⁻jmeeh[✓] hnäh[✓].

² Ngii[✓] hnäh[✓] kyaa¹ jnääh¹ mah¹ sa⁺ cha⁻ he⁻ dsa⁻ngëë[✓] jnääh¹ jee⁻ kih¹ dsa⁻hñaa⁻ dsë¹. Jëëh[✓] ja⁻ lä⁻jëë⁺ dsa⁻ lä⁻dsoo⁺ dsë¹ juu¹ la⁻.

³ Pero mi⁻te⁺ ba⁺ Dsa⁻jøøh¹ jnän¹ juu¹ kih¹, ma⁻ra⁻ he⁻ hää⁺ bih¹ hnäh[✓] mah¹ sa⁺ cha⁻ he⁻ dsa⁻ngëëh[✓] hnäh[✓].

⁴ Kye[✓] jnääh¹ o⁻jøh⁺ dsë¹ kih¹ Dsa⁻jøøh¹ jnän¹, he⁻ jmeeh⁻ ba⁺ hnäh[✓] lä⁻jë⁻ he⁻ ma⁻jäh¹ jnääh¹ hi⁻ ngoo⁺ ba⁺ jmeeh⁻ hnäh[✓] lä⁻ja⁻.

⁵ Dsa⁻jøøh¹ jnän¹, hi⁻ he⁻ ba⁺ jää⁻ hnäh[✓] mah¹ lä⁻hnaah⁻ hnäh[✓] øøh¹ hnäh[✓] lä⁻koø⁻ hnää⁺ Dio jne⁺ hi⁻ lä⁻ja⁻ jääy⁻ hnäh[✓] mah¹ kwëëh¹ hoh[✓] hnäh[✓] lä⁻ga⁻kwëëh¹ dsë¹ Cristo.

Jmee⁻ bi¹ jmee⁻ jne⁻ ta⁺

⁶ Jmee⁻ jnääh¹ mada⁻ kyah¹ hnäh[✓] lä⁻hih⁺ kih¹ Dsa⁻jøøh¹ jnän¹. Ta⁺ jmee⁻ hnäh[✓] ko⁻jøh¹ kyaa¹ hi⁻ jaa⁻ øøh¹ jne⁻ hi⁻ jmee⁻ wa⁺ la⁻ cha⁻ la¹, hi⁻ sa⁺ jmee⁻ he⁻ lä⁻jë⁻ juu¹ he⁻ ma⁻kwa⁺ jnääh¹.

⁷ Ma⁻ñeh⁺ ba⁺ hnäh[✓] he⁻ lle⁻ kyah¹ hnäh[✓] jmeeh¹ hnäh[✓] lä⁻koø⁻ jmee⁻ jnääh¹. Sa⁺ ga⁻jmee⁻ jnääh¹ wa⁺ la⁻ cha⁻ la¹ jee⁻ kyah¹ hnäh[✓].

⁸ Sa⁺ ga⁻kih¹ jnääh¹ la⁻ ga⁻kih¹ jnääh¹ kih¹ ni⁻ jaa⁻ dsa⁻. Sa⁺ ga⁻teeh¹ jnääh¹ dsë⁻ jnääh¹ ma⁺ ga⁻jmee⁻ jnääh¹ ta⁺ lä⁻jmii⁺ lä⁻hwë¹. Jëëh[✓] ni⁻ jaa⁻ hnäh[✓] sa⁺ ma⁻hnøø⁻ jnääh¹ ma⁺ lla⁻kyaa⁻ jnääh¹ jmi⁺.

⁹ Ja⁻ he⁻ sa⁻ na⁻ngë¹ jnääh¹ jwë¹ he⁻ ma⁻ ngii[✓] jnääh¹ kyah¹ hnäh[✓]. Pero lla⁻ he⁻ ja⁻, ga⁻jmee⁻ jnääh¹ ta⁺ mah¹ jmeeh¹ hnäh[✓] ja⁻ba⁻ lä⁻koø⁻ ga⁻jmee⁻ jnääh¹.

¹⁰ Lä⁻ ma⁺ ga⁻tooh¹ jnääh¹ kyaa¹ hnäh[✓] ga⁻jmee⁻ jnääh¹ mada⁻: Cher¹ mah¹ hi⁻ sa⁺ hnøø⁻ jmee⁻ ta⁺, lä⁻ja⁻ sa⁻ wa⁺ kuyh⁻.

¹¹ Jëëh[✓] ma⁻nuu⁺ jnääh¹, ko⁻llaa⁻ dsa⁻kyaa¹ hnäh[✓] jmee⁻ wa⁺ la⁻ cha⁻ la¹. Ni⁻ miih⁺ ta⁺ sa⁺ jmeey⁻. Koø⁻ dsa⁻jëëy⁻ he⁻ jmee⁻ dsa⁻ ba⁺.

¹² Kih¹ hi⁻ he⁻ na⁻ hlëëh¹ jnääh¹ hi⁻ jmee⁻ jnääh¹ mada⁻, lä⁻hih⁺ kih¹ Jesucristo Dsa⁻jøøh¹ jnän¹. Ta⁺ wa⁺ tääyh¹ ta⁻ la⁻ ta⁻ jnø⁺, wa⁺ jmeey⁻ ta⁺ mah¹ lä⁻cha⁻ he⁻ kuyh⁻.

¹³ Hi⁻ hnäh[✓] øøhn¹, jmee⁻ ba⁺ hnäh[✓] he⁻ llu¹, ta⁺ tu[✓] hnäh[✓].

¹⁴ Cher¹ mah¹ chaa⁻ ko⁻llaa⁻ hi⁻ sa⁺ nuuh¹ kih¹ juu¹ he⁻ na⁻si⁻ la⁻, kye⁻ da⁻ hnäh[✓] kwaat⁻ kih¹ hi⁻ jmee⁻ lä⁻ja⁻ hi⁻ mo⁻to⁻ jmee⁻ hnäh[✓] ko⁻jøh¹ kyaa¹ yh¹ mah¹ wa⁺ jä⁻ o⁻hih⁺ kiyh¹.

¹⁵ Pero ta⁺ jmee⁻ hnäh[✓] na⁻ hääh¹ hnih[✓], hlëëyh¹ lä⁻lle⁻ kih¹ ta⁻ la⁻ kih¹ he⁻ llaa⁻ øøh¹ ba⁺.

¹⁶ He[✓] ba⁺ Dio hi⁻ jmee⁻ hi[✓] ti¹ jnän¹, wa⁺ jmeey⁻ hi[✓] ti¹ kyah¹ hnäh[✓] lä⁻jë⁻ jmi⁺ wa⁺ he⁻ cha⁻ he⁻ he⁻ chaa⁻ hnäh[✓]. Dio kyaa¹ hnäh[✓].

¹⁷ Jnä⁺ Paa⁺ ma⁻siin⁺ miih⁺ jee⁻ ga⁻dsaa⁺ juu¹ la⁻ kyaa¹ goon⁺. Lä⁻ja⁻ jmeen⁻ kyaa¹ lä⁻jë⁻ je⁻ he⁻ siin⁺ mah¹ la⁻ dsoo⁺ jnä⁺ he⁻ hi⁻ chee⁻ je⁻ ja⁻.

¹⁸ Wa⁺ mi⁻jää⁻ Jesucristo Dsa⁻jøøh¹ jnän¹ lä⁻jëë⁺ hnäh[✓]. Wa⁺ la⁻ lä⁻ja⁻.

1 Timoteo

He la to nē je he ga si Paa kih Timotä

¹ Jnä Paa laan' apóstol kyaá' Jesucristo lä'hih' kih' Dio hi- lää' jne' hi- lä'hih' kih' Jesucristo Dsa-jøøh' jnän' hi- kyen' o-jøh' dsē' kih'.

² Siin' kyah' Timotä, hne- hi- laa' lä'koõ- gyuu- kyaan' lä'llu' he- jään- hne- jwē' kih' Dio. Ngiiñ' kih' Dio hi- laa' Tää' jnän' hi- kih' Cristo Jesús Dsa-jøøh' jnän' wa' kway' lä'jē- he- llu' kyah', wa' lä-ñih' dsēy' hne-, hi- wa' jmeey' hii' tií kyah'.

Ga'jmeē' Paa' mada' kih' Timotä mah' hlēēyh' dsa- hi- kwa' juu' ta' juu'

³ Jää' sa' ga' ma-ngoõn- ta' hwa' Macedonia, ga'jwēēhn' hne- he- jäh' jwii- Éfeso na- mah' hah' kih' ko-llaa' hi- mi-gaa' dsa- kyaah' juu' ta' juu'.

⁴ Ni' ta' kwa- jwē' jmeey' he' kih' lä'jē- juu' ma-gyuh- kiyh', ni- he- jmeey' juu' ha- lä' ma' laa' ma' hyaá' ta' gyuuñ' jnän'. Sa' cha- jee' laa' juu' ja-. Koõ- llay- hñii- ba' ja-. Sa' dsoo' ta' cha'nē' juu' kih' Dio kyaah' juu' ja-. He- dsoo' dsē- jne' kih' Dio, he- ja- ba' jmää' kih' dsa-. He- ja- jwahn- ka-läh', ja- jäh- Éfeso na- mah' jmeeh' he- ga'jwēēhn' hne- jää'.

⁵ He- hnoon' lä'hñää' dsa- øøh' kyaah' koõ- nēē' ba' huúdsē-, he- ja- ba' ma- jmeen' mada' lä'na-. Peer' cher'mah' hñii- huúdsē- kiyh' hi- cher'mah' koõ- jäh' bih' he- ma-dsoo' dsēy' kih' Dio, sa' jmää' kiyh' he- jäh' hnäy' øøyh'.

⁶ Kih' he- ga'jmeē' ko-llaa' dsa- ta' koo' he- hnäy' øøyh', he- ja- ga'näy' kyaah' juu' he- sa' jmää' ta'.

⁷ Hnøøy' jmääy' hñiiy' jaa- hi- kyuuñ- ley kih' Dio, pero ni- he- hlēēyh' sa- ngēēy', ma' ke' kway' juu' lä'kaa- tuh-dsēy'.

⁸ Pero ma-ñē' ba' jne', llu' ba' ley kih' Dio wa'ra- jäh' kih' ngēē' jne' hee- kih' jmää' ley ja-.

⁹ Nē' ba' jne' sa' ga'kwa' Dio ley kih' hi- jmeē- he- llu'. La' kih' hi- ma- hlääh-, kih' hi- chaah-, kih' hi- na-heē- dsē', kih' hi- jmeē- dso'kye-, kih' hi- sa' kyaah' Dio, kih' hi- sa' cha- nuuh- kih', kih' hi- jngēēh' cho'jmii-, kih' hi- jngēēh' dsa-kyaah', kih' hi- he' ba' hnøø' ley ja-.

¹⁰ Kih' dsa-mē' dsa-ñuuñ- hi- kaah- wa' hi- cha- hi-, kih' dsa-mē' o dsa-ñuuñ- hi- kaah- ja' ba' dsa'kyaah', kih' hi- hēē- dsa- mah' hnēēy', kih' hi- ta' juu', kih' hi- jmeē- ju'dsoo' kih' juu' ta' juu', hi- la' kih' hi- hnøø' lä-dsēē' kih' ju'dsoo' he- kwa' jnääh' la-.

¹¹ Lä'koõ- lä' ju'hmēē' he- na' hñaan' kwan-. He- ba' che- na'hñaañ' la' ju'hmēē' kih' Dio hi- laa' Tää' jnän'.

Cha-miih- ga-lä'ñih' dsē' Dio kih' Paa'

¹² Kwan' ti'hmaah' kih' Cristo Jesús Dsa-jøøh' jnän' hi- kwa- be' kin'. Jēēh', ga'jmääy' jnä' kwaat- he- mi'ten' kiyh', he- ja- ga'hñäy' jnä' mah' jmeen' ta' kiyh'.

¹³ Jää' sa' ga' ma-tēēyh' jnä' ga'mi-kwah' jñih'. Ga'ngēñ' jmeen- hñaa- dsēñ' kih' dsa- kyaay', ma' hääñ' jwēte. Pero ga-lä-ñih' dsē' Dio jnä', jēēh' sa- ma' man- hee- ja- ma' jmeen-, hi- sa- ma' heen' kih' ju'dsoo'.

14 Ha⁻ koh^ˈ sa^ˈ llu^ˈ dsē^ˈ Dsa⁻ jøøh^ˈ jnän^ˈ kyaah^ˈ jnä^ˈ. Ga⁻ jmeey^ˈ ga⁻ lä⁻ dsoo^ˈ dsēn^ˈ kiyh^ˈ hi^ˈ ga⁻ jmeey^ˈ he⁻ ga⁻ lä⁻ hnaan^ˈ dsa⁻ ta⁻ la⁻ kih^ˈ Cristo Jesús.

15 Juu^ˈ he⁻ jwahn^ˈ la⁻, la^ˈ dsoo^ˈ hi^ˈ hnøø^ˈ heeh^ˈ ga⁻ lä⁻ jēē^ˈ dsa⁻. Ja^ˈ Cristo Jesús jmi^ˈ gyuu^ˈ la⁻ mah^ˈ lääy^ˈ dsa⁻ hi⁻ jmee⁻ he⁻ hliih^ˈ. Hi⁻ jnä^ˈ laan^ˈ to⁻ nē^ˈ kih^ˈ jee^ˈ lä⁻ jēē^ˈ hi⁻ jmee⁻ lä⁻ ja⁻.

16 Kih^ˈ he⁻ ja⁻ ba^ˈ na⁻, ga⁻ lä⁻ ñih^ˈ dsē^ˈ Dio jnä^ˈ, mah^ˈ mi⁻ jnää^ˈ Cristo Jesús ta⁻ la⁻ ki^ˈ jnä^ˈ ha⁻ lä⁻ koo^ˈ jøh⁻ dsēy^ˈ. Jēēh^ˈ, cha⁻ ga⁻ miih^ˈ he⁻ hliih^ˈ ga⁻ jmeen^ˈ lä⁻ koh^ˈ ga⁻ he⁻ jmee⁻ jñah^ˈ. Lä⁻ jwē^ˈ ja⁻, ka^ˈ kwaat^ˈ hi⁻ na⁻ ga⁻ heeh^ˈ kih^ˈ Jesús, ha⁻ koh^ˈ sa^ˈ lä⁻ jøh⁻ dsē^ˈ Jesús kyaayh^ˈ, mah^ˈ jmeey^ˈ chaay^ˈ lä⁻ jē⁻ joh^ˈ jmi^ˈ cha⁻.

17 Lä⁻ ja⁻ wa^ˈ la^ˈ jmuh⁻ kih^ˈ Dio hi⁻ wa^ˈ laay^ˈ jøøyh^ˈ. Sa⁻ chaä⁻ ga⁻ jñah^ˈ Dsa⁻ ta⁻ hi⁻ jøøh^ˈ ga⁻, hi⁻ sa⁻ juu^ˈ jih^ˈ koh^ˈ, hi⁻ ni⁻ sa⁻ tēē^ˈ jne^ˈ jēē^ˈ jnih^ˈ, jaa⁻ hñii^ˈ bih^ˈ laay^ˈ Dio hi⁻ kyuu^ˈ. Wa^ˈ la^ˈ lä⁻ ja⁻.

18 Timotä, gyuu^ˈ kyaan^ˈ, kwēēhn^ˈ hne⁻ nuuh⁻ la⁻, ja⁻ ba^ˈ lä⁻ koo^ˈ juu^ˈ he⁻ ga⁻ mi⁻ jnää^ˈ Dio kih^ˈ hi⁻ ga⁻ hlēēh^ˈ kyah^ˈ jää^ˈ. Ja⁻ mi⁻ dsooh⁻ hoh^ˈ lä⁻ koo^ˈ ga⁻ jäh^ˈ hi⁻ he⁻ mah^ˈ tēēh^ˈ be⁻ jmeeh⁻ ta⁻ lä⁻ jiih^ˈ jee^ˈ le^ˈ.

19 Hnøø^ˈ lä⁻ ma⁻ dsoo^ˈ ja⁻ ba^ˈ hoh^ˈ, hi⁻ lä⁻ ma⁻ jmeeh⁻ ja⁻ ba^ˈ he⁻ llu^ˈ jmah^ˈ mah^ˈ sa^ˈ hñii^ˈ huus^ˈ dsē^ˈ kyah^ˈ. Ko⁻ llaa^ˈ dsa⁻ sa⁻ ga⁻ jmeey^ˈ he⁻ lä⁻ koo^ˈ ya⁻ nääy^ˈ kyaah^ˈ huus^ˈ dsē^ˈ kiyh^ˈ, he⁻ ja⁻ ga⁻ heey^ˈ hñiiy^ˈ, mo⁻ so⁻ ga⁻ nääy^ˈ ta⁻ cha⁻ nē^ˈ.

20 Uu^ˈ hi⁻ ga⁻ jmee⁻ lä⁻ ja⁻ cheē⁻ Himeneo kyaah^ˈ Leja^ˈ. Hi⁻ he⁻ ga⁻ ngēēn^ˈ kih^ˈ Tana^ˈ mah^ˈ lä⁻ ja⁻ mi⁻ tēēy^ˈ sa⁻ mi⁻ kwayh^ˈ Dio.

2

Ha⁻ lä⁻ chuuy^ˈ jne^ˈ kyaah^ˈ Dio kih^ˈ lä⁻ jēē^ˈ dsa⁻

1 Chuuy^ˈ kyaah^ˈ hne⁻ to⁻ nē^ˈ, wa^ˈ ngii^ˈ jne^ˈ kih^ˈ Dio mah^ˈ wa^ˈ le^ˈ llu^ˈ kih^ˈ lä⁻ jēē^ˈ. Wa^ˈ hlēēh^ˈ jne^ˈ Dio lä⁻ jē⁻ he⁻ lla⁻ dsē⁻ jne⁻ hi⁻ wa⁻ chiuhn^ˈ Dio lä⁻ jē⁻ he⁻ chaä⁻ jne⁻, hi⁻ wa⁻ kwan^ˈ ti⁻ hmaah^ˈ kiyh^ˈ.

2 Lä⁻ ja⁻ hnøø^ˈ ngii^ˈ jne^ˈ kih^ˈ lä⁻ jēē^ˈ hi⁻ kye⁻ ta⁻ hi⁻ lä⁻ kye⁻ dsa⁻ ta⁻ mäh^ˈ mah^ˈ kway^ˈ jwē^ˈ dsa⁻ toohn^ˈ llu^ˈ hii^ˈ ti⁻ jnän^ˈ. Hi⁻ lä⁻ ja⁻ cha⁻ jwē^ˈ hnäahn^ˈ Dio, hi⁻ jmeen^ˈ lä⁻ koo^ˈ lle⁻ kih^ˈ.

3 He⁻ la⁻ ba^ˈ ja⁻ he⁻ llu^ˈ he⁻ tih⁻ dsē^ˈ Dio hi⁻ lää⁻ jne^ˈ.

4 Dio hnøø^ˈ he⁻ lää⁻ lä⁻ jēē^ˈ dsa⁻ hi⁻ hnøøy^ˈ lä⁻ ngēē^ˈ dsa⁻ ha⁻ lä⁻ la⁻ ju⁻ dsoo^ˈ.

5 Jēēh^ˈ, jaa⁻ ba^ˈ Dio laa^ˈ hi⁻ lä⁻ ja⁻ jaa⁻ ba^ˈ dsa⁻ ñuu^ˈ chaä⁻ hi⁻ mi⁻ ee⁻ juu^ˈ kih^ˈ dsa⁻ kyaah^ˈ Dio. Dsa⁻ ñuu^ˈ he⁻ cheē⁻ Jesucristo.

6 Ga⁻ ngēēy^ˈ hñiiy^ˈ he⁻ ga⁻ juuy^ˈ, mah^ˈ lääy^ˈ lä⁻ jēē^ˈ dsa⁻. He⁻ la⁻ ga⁻ mi⁻ jnää^ˈ Dio ma^ˈ ga⁻ lloo^ˈ jmi^ˈ ja⁻.

7 He⁻ ja⁻ ga⁻ hñay^ˈ jnä^ˈ laan^ˈ apóstol mah^ˈ kwan^ˈ juu^ˈ kiyh^ˈ. Ñe⁻ ba^ˈ Cristo, hlēēhn^ˈ ju⁻ dsoo^ˈ, sa⁻ ta⁻ juun^ˈ. Na⁻ hñaan^ˈ mi⁻ tēēn^ˈ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa^ˈ judiu, hee⁻ ja⁻ he⁻ dsoo^ˈ dsē^ˈ jne⁻ hi⁻ hee⁻ ja⁻ ju⁻ dsoo^ˈ.

8 He⁻ ja⁻ hnoon^ˈ lä⁻ jēē^ˈ dsa⁻ ñuu^ˈ hi⁻ chaä⁻ lä⁻ kaa⁻ jmi⁻ gyuu^ˈ chuuy^ˈ kyaah^ˈ Dio. Hi⁻ wa⁻ ra⁻ ga⁻ hlēēyh^ˈ kyaah^ˈ Dio chooy^ˈ gooy^ˈ ta⁻ gyuu^ˈ, hnøø^ˈ na⁻ jngēēy^ˈ, sa⁻ lleey^ˈ, hi⁻ sa⁻ hneey⁻.

9 Lä⁻ ja⁻ jwahn^ˈ ka⁻ läh^ˈ kih^ˈ dsa⁻ mē^ˈ, wa^ˈ kyeyh^ˈ hmiih^ˈ kyaah^ˈ koo⁻ nēē^ˈ ba^ˈ huus^ˈ dsē^ˈ lä⁻ koo^ˈ lle⁻ kih^ˈ hi⁻ hnaah⁻ Dio. Hi⁻ wa⁻ ra⁻ ga⁻ jñay^ˈ lley^ˈ sa⁻ llu^ˈ jmeey^ˈ jih^ˈ gyeh^ˈ na⁻ beh⁻ kyaah^ˈ ñe⁻ nøø⁻ o⁻ kuuy^ˈ he⁻ hmooh^ˈ, ni⁻ he⁻ këyh^ˈ hmiih^ˈ hmooh^ˈ.

10 Lla⁻ he⁻ ja⁻, wa' jmaäy' hñiiy' na'hñaa^h kyaah' lä⁻jē⁻ ta' llu', lä⁻ko⁻ lle' kih' dsa⁻mē' hī⁻ hnaah⁻ Dio.

11 Hī⁻ sa⁻ sooh⁻ kih' dsa⁻mē' he⁻ tooyh' miih' jee' kwa⁻ dsa⁻ juu', hnø⁻ nuuyh' kih' juu' he⁻ nuuy⁻.

12 Sa⁻ kwan⁻ jwē' kih' dsa⁻mē' he⁻ mi⁻tēēy⁻ dsa⁻ñuu⁻, ni⁻ sa⁻ le' kay' nē' kih' dsa⁻ñuu⁻h⁻. Hnø⁻ dsa⁻taayh⁻ to⁻kē' ba'.

13 Jēh⁻, Dio ga⁻jmaä' Adán to⁻nē'. Kēē⁻ ga⁻jmaäy' Eva.

14 Hī⁻ ja⁻ kih' Adán ga⁻mi⁻goo⁻ hī⁻sa⁻llu'. Kih' dsa⁻mē' ba' ga⁻mi⁻gooy⁻. Kih' he⁻ja⁻ ba' ga⁻lä⁻cha⁻ dso⁻kye⁻ kiyh⁻.

15 He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ Dio kih' dsa⁻mē', jēēy⁻ wii⁻ jee' lä⁻chaa⁻ gyuu⁻ kyaay', pero lää⁻ bih' cher⁻mah' ngoo⁻ ba' dsoo⁻ dsēy⁻ kih' Dio hī⁻ lä⁻ja⁻ hnø⁻ hnäy⁻ dsa⁻, hnø⁻ na⁻jngēēy⁻, hī⁻ hnø⁻ dsa⁻taayh⁻ lä⁻ko⁻ lle' kih'.

3

Ha⁻ lä⁻ hnø⁻ jmee' hī⁻ kye⁻ nē' kih' øøh⁻ jne'

1 Jwahn⁻ dsoo', cher⁻mah' chaa⁻ hī⁻ hnø⁻ ka⁻ nē' kih' øøh⁻, ta' llu' ba' ja⁻ hnooyh⁻.

2 Pero hī⁻ hä' goo⁻ ta' ja⁻, jmee⁻ bi⁻ laay⁻ jaa⁻ hī⁻ sa⁻ na⁻bää⁻h⁻ ni⁻ miih⁻ dsoo', jaa⁻ dsa⁻ñuu⁻h⁻ hī⁻ kyaah⁻ jaa⁻ ba' dsa⁻mē', jaa⁻ hī⁻ ngē⁻ko⁻ nēē' ba', jaa⁻ hī⁻ hää⁻ hñiiy', jaa⁻ hī⁻ hä' ta' kih', jaa⁻ hī⁻ kwa⁻ jee' jä' dsa⁻ hī⁻ go⁻nää', jaa⁻ hī⁻ lih⁻ mi⁻tēē⁻ dsa⁻.

3 Sa⁻ le' ka⁻ nē', jaa⁻ dsa⁻lla⁻hih⁻. Hnää' jaa⁻ hī⁻ sa⁻ hnee⁻, jaa⁻ hī⁻ jøh⁻ dsē⁻ hī⁻ sa⁻ ti⁻choo⁻ juu', jaa⁻ hī⁻ sa⁻ heē⁻ dsē⁻kuu',

4 jaa⁻ hī⁻ lih⁻ lla⁻ ta' cha⁻neh⁻ kih', jaa⁻ hī⁻ lih⁻ kwēēh⁻ nuuh⁻ joō⁻ mah' sa⁻ jiiyh⁻ juu' kyaayh⁻.

5 Cher⁻mah' chaa⁻ jaa⁻ hī⁻ sa⁻ lih⁻ lla⁻ ta' cha⁻neh⁻ kih', çha⁻ ba' lä⁻ja⁻, kay' nē' kih' gwah⁻ kih' Dio?

6 Jaa⁻ øøh⁻ jne' hī⁻ hmēē', sa⁻ le' kay' nē', wa⁻ra⁻ ja⁻ hu⁻dsē⁻ kiyh' jmaäy' hñiiy' jøøyh⁻, hī⁻ jä⁻ dso⁻jwii⁻ nē' kiyh' lä⁻kø⁻h⁻ ga⁻lä⁻ kih' hī⁻sa⁻llu'.

7 Hī⁻ jee' kih' hī⁻ sa⁻ ma⁻heē⁻, hnø⁻ hii⁻ juu' kiyh' he⁻ jmeey⁻ he⁻llu⁻ jmah⁻ ba', mah' sa⁻ hlēē⁻ dsa⁻ hliih⁻ kiyh' hī⁻ lä⁻ja⁻ sa⁻ mi⁻goo⁻ hī⁻sa⁻llu' kiyh'.

Ha⁻ lä⁻ hnø⁻ jmee' dsa⁻ na⁻lleē⁻h⁻ kyaq⁻ Dio hī⁻ kwa⁻ juu' kiyh'

8 Hī⁻ lä⁻ja⁻ ka⁻ lä⁻h⁻ kih' lä⁻jēē⁻ hī⁻ jmee⁻ be' kih' hī⁻ kye⁻ nē', hnää' jaa⁻ hī⁻ hä' ta' kih', hī⁻ mi⁻te⁻ juu' kih', hī⁻ sa⁻ hñ⁻, hī⁻ hī⁻ sa⁻ heē⁻ dsē⁻kuu'.

9 Hī⁻ hnää' jaa⁻ hī⁻ na⁻jngii⁻ hu⁻dsē⁻ kih', hī⁻ chooh⁻ ko⁻ hweh⁻ juu' he⁻ ma⁻dsoo⁻ dsē⁻ jne', he⁻ ma⁻lä⁻jnä⁻ jnän⁻ na'.

10 He⁻ja⁻, jää⁻ ga⁻hnø⁻ kye⁻ jne' kwaat⁻ che⁻ jmaäy' jmeey' ta' ja⁻. Ja⁻ga⁻ na⁻, le' jmeey' be' kih' hī⁻ kye⁻ nē', cher⁻mah' sa⁻ cha⁻ he⁻ na⁻bäy⁻h⁻.

11 Ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ kih' dsa⁻mē', hnø⁻ jaa⁻ hī⁻ hä' ta' kih', hī⁻ sa⁻ koo⁻h⁻ juu' jwii⁻, hī⁻ ngē⁻ko⁻ nēē' ba', hī⁻ jaa⁻ hī⁻ mi⁻te⁻ juu' kih'.

12 Hī⁻ jmee⁻ be' kih' hī⁻ kye⁻ nē', wa⁻ laay⁻ dsa⁻ñuu⁻h⁻ kyaq⁻ jaa⁻ ba' dsa⁻mē', hī⁻ wa⁻ liyh⁻ llay⁻ ta' cha⁻neh⁻ kiyh', hī⁻ wa⁻ kwēēy⁻h⁻ nuuh⁻ joōy⁻.

13 Lä⁻jēē⁻ hī⁻ ya⁻ hēē⁻ llu' kyaah⁻ ta' ja⁻, dsa⁻ hä' ta' kih' jee' kih' dsa⁻kyaayh⁻ hī⁻ cha⁻ ga⁻miih⁻ lä⁻cha⁻ be' kiyh' hlēēy⁻h⁻ dsa⁻ ha⁻ lä⁻la⁻ he⁻ ma⁻dsoo⁻ dsē⁻ jne' kih' Cristo Jesús.

Jnaqah⁻ la⁻ juu' he⁻ ma⁻lä⁻ jnä⁻ jnän⁻

¹⁴ Hnoon⁴ niin⁴ na'jēēn⁴ hne⁴ chah⁴ la⁴, pero ma⁴ra⁴ he⁴ sii⁴ ba⁴ jnā⁴ kyah⁴,
¹⁵ le⁴ ga⁴ che⁴ sa⁴ ngoon⁴ chah⁴. Lā⁴ja⁴ lā⁴neh⁴ ha⁴ lā⁴ kah⁴ nē⁴ kih⁴ dsa⁴ hī⁴
 ma⁴ heeh⁴ hī⁴ laa⁴ gwah⁴ kih⁴ Dio⁴ jiih⁴ hī⁴ tāāh⁴ nē⁴ kih⁴ ju'dsoo⁴, hī⁴ chooyh⁴
 koo⁴ hweh⁴ juu⁴ ja⁴, laay⁴ lā⁴ koh⁴ ma⁴ tiī⁴ na'hyah⁴.

¹⁶ Ma⁴ra⁴ ju'dsoo⁴, sa⁴ lā⁴kēh⁴ jne⁴ jmiī⁴ lā⁴ngēēn⁴ ha⁴ lā⁴ la⁴ jwē⁴ kih⁴ Dio.
 Pero kyaah⁴ he⁴ na⁴ sii⁴ jee⁴ la⁴ lā⁴ngēē⁴ ba⁴ jne⁴ miih⁴:
 Ga⁴mi⁴ jnāā⁴ Dio hñii⁴ jmi⁴ gyuu⁴ la⁴, laay⁴ lā⁴ koo⁴ jaa⁴ dsa⁴.
 Hī⁴ he⁴ ya⁴ hēē⁴ lluu⁴ ta⁴ la⁴ kih⁴ Jmi⁴ lle⁴ Na⁴ jngii⁴.

Lā⁴ jēē⁴ ángele ga⁴ jēēy⁴.

Hī⁴ ga⁴ kwa⁴ dsa⁴ juu⁴ kiyh⁴ kih⁴ dsa⁴ hī⁴ sa⁴ laa⁴ judiu.

Ga⁴ lā⁴ dsoo⁴ dsē⁴ dsa⁴ kiyh⁴, jmi⁴ gyuu⁴ la⁴,

hī⁴ ga⁴ heeh⁴ Dio ka⁴ lāh⁴ gyuu⁴ ya⁴ jwii⁴.

4

Lloo⁴ koo⁴ jmi⁴ jmee⁴ dsa⁴ ta⁴ koo⁴ ju'dsoo⁴

¹ Na⁴ hñaa⁴ lā⁴ jēē⁴ ga⁴ mi⁴ jnāā⁴ Jmi⁴ lle⁴ Na⁴ jngii⁴, ha⁴ lā⁴ le⁴ wa⁴ra⁴ ga⁴ tē⁴ jee⁴
 llaa⁴ jmiī⁴. Ko⁴ llaa⁴ dsa⁴ lā⁴ øø⁴ kih⁴ he⁴ ma⁴ dsoo⁴ dsē⁴ jne⁴, nuuy⁴ juu⁴ ta⁴ juu⁴
 he⁴ kwa⁴ jmi⁴ lle⁴ hñih⁴.

² He⁴ ba⁴ che⁴ ta⁴ juu⁴ hī⁴ kwa⁴ juu⁴ lā⁴ ja⁴! Mo⁴ so⁴ liiyh⁴ he⁴ jmeey⁴, jlē⁴
 go⁴ te⁴ huu⁴ dsē⁴ kiyh⁴.

³ Mo⁴ so⁴ kway⁴ jwē⁴ jee⁴ goo⁴ dsa⁴, ni⁴ sa⁴ kway⁴ jwē⁴ kuh⁴ hih⁴ dsa⁴ lā⁴ jē⁴ he⁴
 cha⁴. Pero Dio ga⁴ lla⁴ lā⁴ jē⁴ he⁴ cha⁴ mah⁴ kuh⁴ hih⁴ hī⁴ kwa⁴ ti⁴ hmaah⁴ kiyh⁴,
 hī⁴ laa⁴ kyaay⁴ hī⁴ kyuu⁴ ha⁴ lā⁴ la⁴ ju'dsoo⁴.

⁴ Jēēh⁴, lluu⁴ ba⁴ lā⁴ jē⁴ he⁴ ga⁴ lla⁴ Dio he⁴ kih⁴ hih⁴. Sa⁴ cha⁴ he⁴ kih⁴ jāhn⁴
 sa⁴ lluu⁴, hnøø⁴ kwan⁴ ti⁴ hmaah⁴ kih⁴ bih⁴.

⁵ Kyaah⁴ juu⁴ kih⁴ Dio hī⁴ kyaah⁴ he⁴ ngii⁴ dsa⁴ kiyh⁴, jmee⁴ na⁴ jngii⁴ lā⁴ jē⁴
 he⁴ kuh⁴ hih⁴ dsa⁴.

Ha⁴ lā⁴ hnøø⁴ jmee⁴ hī⁴ hā⁴ goo⁴ ta⁴ kih⁴ Cristo

⁶ Cher⁴ mah⁴ mi⁴ tēēh⁴ øøh⁴ juu⁴ la⁴, ya⁴ hēēh⁴ ba⁴ hne⁴ lluu⁴ kyaah⁴ ta⁴ kih⁴
 Jesucristo, hne⁴ hī⁴ tēē⁴ be⁴ kyaah⁴ juu⁴ he⁴ ma⁴ dsoo⁴ dsē⁴ jne⁴, ja⁴ ba⁴ ju'dsoo⁴
 he⁴ ma⁴ heeh⁴ na⁴.

⁷ Mo⁴ to⁴ taah⁴ hñaa⁴ kyaah⁴ juu⁴ ma⁴ gyuh⁴, kyaah⁴ juu⁴ he⁴ sa⁴ jmāā⁴ ta⁴.
 Jmee⁴ bii⁴ hnāāh⁴ Dio ba⁴.

⁸ Llu⁴ ba⁴ miih⁴ he⁴ koo⁴ hñii⁴ jne⁴. Pero cha⁴ ga⁴ miih⁴ lluu⁴ he⁴ hnāāh⁴ jne⁴ Dio.
 Jēēh⁴ he⁴ ja⁴ la⁴ ya⁴ jøø⁴ jnān⁴ jmi⁴ gyuu⁴ la⁴ hī⁴ lā⁴ ja⁴ ka⁴ lāh⁴ jmi⁴ gyuu⁴ he⁴ na⁴
 ga⁴ lā⁴ jnā⁴.

⁹ Juu⁴ la⁴, la⁴ dsoo⁴ hī⁴ jmee⁴ bii⁴ heeh⁴ lā⁴ jēē⁴ dsa⁴.

¹⁰ He⁴ ja⁴ ba⁴ kwa⁴ jne⁴ be⁴ lā⁴ jiih⁴ jee⁴ le⁴, kih⁴ he⁴ kye⁴ jne⁴ o⁴ jøh⁴ dsē⁴ kih⁴
 Dio jiih⁴, hī⁴ lāā⁴ lā⁴ jēē⁴ dsa⁴. Pero lā⁴ jēē⁴ hī⁴ ma⁴ heeh⁴ kiyh⁴, hī⁴ he⁴ ba⁴ lāā⁴.

¹¹ Ja⁴ mi⁴ tēēh⁴ dsa⁴ juu⁴ la⁴, hī⁴ jwiih⁴ hñih⁴ jmee⁴ bii⁴ mi⁴ tey⁴.

¹² Ni⁴ jaa⁴, ta⁴ wa⁴ mi⁴ kwah⁴ hne⁴ kih⁴ he⁴ māh⁴. Jlē⁴ jwē⁴ kiyh⁴. Jmee⁴ ba⁴
 hne⁴ kwee⁴ mah⁴ ka⁴ nē⁴ hī⁴ ma⁴ heeh⁴ juu⁴ kih⁴ Dio lā⁴ koo⁴ jmeeh⁴ hñaa⁴:
 ha⁴ lā⁴ hlēēh⁴, ha⁴ lā⁴ jmeeh⁴, ha⁴ lā⁴ hnaah⁴ dsa⁴ kyaah⁴, ha⁴ lā⁴ ma⁴ dsoo⁴
 hoh⁴ kih⁴ Dio hī⁴ ha⁴ lā⁴ ngēh⁴ kyaah⁴ koo⁴ nēē⁴ ba⁴ huu⁴ dsē⁴.

¹³ Ta⁴ ko⁴ jiih⁴ sa⁴ ga⁴ ma⁴ lloon⁴, ja⁴ hēh⁴ ba⁴ hne⁴ juu⁴ kih⁴ Dio, ja⁴ hlēēh⁴ dsa⁴
 kyaah⁴ juu⁴ na⁴, hī⁴ ja⁴ mi⁴ tēēh⁴ dsa⁴ ka⁴ lāh⁴.

14 Ta⁻ ya⁻ ta⁻ ta⁻ he⁻ ga⁻ hñah⁻ kih⁴ Dio lä⁻ ma⁻ ga⁻ kye⁻ dsa⁻ gyuu^h goo⁻ né⁻ kyah¹. Ga⁻ ngöey¹ juu¹ he⁻ ga⁻ mi⁻ jnä⁻ Dio kiyh¹, ga⁻ hlëeyh¹ kih¹ ta⁻ he⁻ ma⁻ hñah⁻ kih¹ Dio.

15 He⁻ ja⁻ ta⁻ hwa⁻ jee¹ jmeeh⁻ ta⁻ ja⁻. Jmee¹ ba⁻ hne⁻ he¹ mah¹ lii⁻ ga⁻ llooh¹ ba⁻ hne⁻ ta⁻ cha⁻ né⁻.

16 Hä⁻ hñah¹ hi⁻ leeh⁻ wa⁻ ra⁻ ga⁻ mi⁻ siih⁻ juu¹ na⁻. Ja⁻ mi⁻ teh⁻ ba⁻ hne⁻. Cher¹ mah¹ ga⁻ llooh¹ ba⁻ hne⁻ jmeeh⁻ lä⁻ na⁻, lä⁻ ah⁻ hñah¹ hi⁻ lä⁻ ah⁻ lä⁻ jë⁻ hi⁻ nuu⁻ juu¹ he⁻ kwah⁻.

5

Ha⁻ lä⁻ dsa⁻ toohn⁻ kyaah¹ hi⁻ ma⁻ heeh⁻ juu¹ kih¹ Dio

1 Ta⁻ hlëeh⁻ dsa⁻ ñuu^h ma⁻ gyuh⁻ wa⁻ la⁻ cha⁻ la⁻, hlëeyh¹ kyaah¹ juu¹ llu¹ ba⁻ lä⁻ koh⁻ ja⁻ tä⁻ kyaah¹. Hi⁻ lä⁻ ja⁻ kih¹ hi⁻ kwaa⁻, hlëeyh¹ lä⁻ koh⁻ dsa⁻ ñuu^h øø^h ba⁻.

2 Lä⁻ ja⁻ kih¹ hi⁻ laa⁻ dsa⁻ ma⁻ hyaa⁻, hlëeyh¹ lä⁻ koh⁻ maa⁻ kyaah¹. Hi⁻ kih¹ hi⁻ laa⁻ dsa⁻ më⁻ kwaa⁻, hlëeyh¹ lä⁻ koh⁻ dsa⁻ më⁻ øø^h ba⁻. Wa⁻ na⁻ jngii⁻ go⁻ te⁻ huu^h dsë⁻ kyah¹ kyaayh¹.

3 Cher¹ mah¹ dsoo⁻ cha⁻ dsa⁻ më⁻ hi⁻ hñi⁻, kwa⁻ be⁻ kiyh¹.

4 Pero cher¹ mah¹ cha⁻ dsa⁻ hñi⁻ hi⁻ cha⁻ joo⁻, cha⁻ gyuu⁻ llooy⁻, hi⁻ he⁻ ba⁻ ga⁻ tē⁻ jmee¹ be⁻ kiyh¹ to⁻ né⁻, lä⁻ koo⁻ lle⁻ kih¹ hi⁻ hñaah⁻ Dio, lä⁻ llu¹ he⁻ ga⁻ mi⁻ kwaa⁻ cho⁻ jmiiy⁻. He⁻ ja⁻ ba⁻ llu¹ hi⁻ tih⁻ dsë⁻ Dio.

5 Cher¹ mah¹ cha⁻ ja⁻ ma⁻ ra⁻ hi⁻ dsoo⁻ hñi⁻, hi⁻ ma⁻ jä⁻ hñi⁻ go⁻ te⁻, hi⁻ he⁻ ba⁻ kye⁻ o⁻ jøh⁻ dsë⁻ kih¹ Dio, hlëeyh¹ kyaah¹ Dio, hi⁻ ngii⁻ kiyh¹ lä⁻ jmi⁻ lä⁻ hwë⁻.

6 Pero dsa⁻ më⁻ hñi⁻ hi⁻ jmee⁻ lä⁻ ngii⁻ jmi⁻ ngo⁻ kih¹, na⁻ juuy⁻ jee⁻ ka⁻ Dio ma⁻ ke⁻ jiiyh⁻ jmi⁻ gyuu⁻ la⁻.

7 Kwa⁻ ba⁻ hne⁻ juu¹ la⁻, mah¹ ni⁻ ja⁻ sa⁻ wa⁻ jä⁻ na⁻ bääh⁻ dsoo⁻.

8 Cher¹ mah¹ cha⁻ hi⁻ sa⁻ jmee⁻ he⁻ kih¹ hi⁻ cha⁻ kyaay¹, he⁻ ma⁻ bey⁻ he⁻ ma⁻ dsoo⁻ dsëy⁻ ba⁻ ja⁻. Hi⁻ jmeey⁻ hñi⁻ cha⁻ ga⁻ miih⁻ cher¹ mah¹ sa⁻ hä⁻ ay⁻ hi⁻ tä⁻ ah⁻ cha⁻ neh⁻ kiyh¹. Hlëeh¹ gyih⁻ lä⁻ koh⁻ ga⁻ hi⁻ sa⁻ ma⁻ heeh⁻ go⁻ te⁻.

9 Cher¹ mah¹ cha⁻ dsa⁻ më⁻ hñi⁻, hi⁻ hä⁻ la⁻ ga⁻ to⁻ lo⁻ gya⁻ dsë⁻ gya⁻ ji⁻ ñe⁻, hi⁻ he⁻ ba⁻ cha⁻ jwë⁻ lla⁻ lle⁻ je⁻ mah¹ hyoyh⁻ he⁻ jmee⁻ bii⁻ kiyh¹, cher¹ mah¹ ma⁻ laay⁻ më⁻ ja⁻ ba⁻ dsa⁻ ñuu^h.

10 Jmee⁻ bii⁻ ja⁻ dsa⁻ më⁻ hi⁻ hii⁻ juu¹ jmee⁻ he⁻ llu¹ jmah¹, hi⁻ ga⁻ mi⁻ kwaa⁻ joo⁻, hi⁻ ga⁻ kwa⁻ jee⁻ ga⁻ jä⁻ dsa⁻, hi⁻ ga⁻ jmä⁻ ä⁻ hñi⁻ hwa⁻ mah¹ ga⁻ jmeey⁻ ta⁻ he⁻ kih¹ hi⁻ laa⁻ kya⁻ Dio, hi⁻ ga⁻ jmee⁻ be⁻ kih¹ hi⁻ jë⁻ wii⁻, hi⁻ ma⁻ tē⁻ jmee⁻ he⁻ llu¹ jmah¹.

11 Pero dsa⁻ hñi⁻ hi⁻ kwaa⁻, sa⁻ cha⁻ jwë⁻ kiyh¹ lla⁻ lleey⁻ je⁻, wa⁻ ra⁻ ja⁻ dsëy⁻ kaay⁻ jñah⁻ dsa⁻ ñuu^h hi⁻ sa⁻ lä⁻ tä⁻ ay⁻ mi⁻ tey⁻ ta⁻ kih¹ Cristo.

12 Jee⁻ ja⁻ ma⁻ na⁻ bääy⁻, kih¹ he⁻ ma⁻ hlääy⁻ kyaah¹ hmooh⁻ he⁻ ga⁻ jmeey⁻ to⁻ né⁻.

13 Hi⁻ ja⁻ ma⁻ la⁻ he⁻ ja⁻ jmeey⁻, lä⁻ jwëey⁻ hi⁻ lä⁻ tēy⁻ ngëy⁻ lä⁻ joh⁻ hne⁻ chih⁻. Hi⁻ kooyh¹ juu¹ jwi⁻, hi⁻ täay⁻ hñi⁻ jee⁻ sa⁻ ga⁻ tēy⁻ jëy⁻, hi⁻ llay⁻ juu¹ he⁻ sa⁻ ga⁻ tēy⁻ hlëeyh¹.

14 Dsa⁻ më⁻ hñi⁻ hi⁻ kwaa⁻, hnoo⁻ ga⁻ jnä⁻ he⁻ kaay⁻ dsa⁻ ñuu^h, mah¹ lä⁻ cha⁻ jooy⁻ hi⁻ jmeey⁻ ta⁻ he⁻ cha⁻ neh⁻ kiyh¹. Hi⁻ hnoø⁻ liiyh⁻ kih¹ lä⁻ jë⁻ he⁻ jmeey⁻. Lä⁻ ja⁻ jilë⁻ jwë⁻ kih¹ hi⁻ na⁻ høøh⁻ hi⁻ hlëeh⁻ wii⁻ kiyh¹.

15 Chaā kō-llā dsa-mēʻ hniʻ ma-tuyʻ juuʻ kihʻ Dio mahʻ jmeeyʻ lāʻ jøøʻ Tanaʻ kiyhʻ.

16 Cherʻmahʻ chaʻnehʻ kihʻ øøhʻ jneʻ hī- mēʻ hī- ñuuhʻ chaā- jā- dsa-mēʻ hniʻ, waʻ hnøøʻ bihʻ lāʻ jēʻ he- jmeeʻ biiʻ kiyhʻ mahʻ saʻ jmeeʻ hiiʻ kihʻ gwahʻ. Jaʻ gaʻ naʻ lāʻ tā̄āʻ gwahʻ kwaʻ beʻ kihʻ dsaʻ hniʻ hī- saʻ chaā- kyaā go-teʻ.

17 Dsa- gyuuʻ hī- tā̄āhʻ taʻ jā̄āʻ gwahʻ, lleʻ kihʻ hyoyhʻ toʻ jāāʻ. Pero jmeeʻ biiʻ hyohʻ toʻ nēʻ hī- kwaʻ juuʻ kihʻ Dio, hiʻ lāʻ-ja- hī- mi-tēēʻ dsaʻ.

18 Lāʻ-ja- na-sii- juuʻ kihʻ Dio: “Saʻ lluʻ na-hñuuʻ hooʻ kyaʻ jeeʻ pe-jlēeyhʻ kyahʻ kihʻ mi-trigo.” Hiʻ lāʻ-ja- na-sii- ka-lāhʻ: “Hī- jmeeʻ taʻ, lleʻ kihʻ tēēyʻ jñeeyʻ.”

19 Taʻ jmeeʻ heʻ juuʻ kihʻ hī- bā̄āhʻ dsooʻ dsa- gyuuʻ kyaā gwahʻ cherʻmahʻ saʻ chaā- uuʻ uuʻ hī- jmeeʻ juʻ dsooʻ.

20 Cherʻmahʻ ngooʻ bihʻ jmeeyʻ he- hliihʻ, hlēeyhʻ toʻ loʻ nēʻ jeeʻ lāʻ- jēēʻ, mahʻ lāʻ-ja- hiiʻ goo- kihʻ lāʻ- jēēʻ.

21 Jmeenʻ madaʻ kyahʻ, ñe- baʻ Dio, ñe- baʻ Jesucristo Dsa- jøøhʻ jnānʻ hiʻ ñe- ángele hī- na-lleehʻ kyaaʻ. Jwēēhnʻ hne- høøʻ lāʻ- jēʻ juuʻ laʻ. Jmeeʻ kwee- lāʻ- hiiʻ nēʻ, taʻ waʻ hnaahʻ ma-laʻ uuʻ uuʻ baʻ.

22 Taʻ hñaā- tāʻ beʻ hī- kaʻ nēʻ kihʻ øøhʻ jneʻ mahʻ kyeʻ gooh- nēʻ kiyhʻ mahʻ saʻ dsa- bā̄āhʻ dsoʻ kye- kiyhʻ. Hā̄āʻ hñaaʻ, waʻ na- jngēēhʻ kihʻ lāʻ- jēʻ he- hliihʻ.

23 Naʻ taʻ chaʻnēʻ moʻ toʻ huhʻ jmi-dsēʻ jmahʻ, hihʻ miihʻ jmiʻ miʻ jēhʻ ma- ā̄ā- kihʻ he- dsaahʻ tuh- hiʻ kihʻ he- dsa- lāʻ- dsaahʻ kō- lla- jiihʻ.

24 He- hliihʻ he- jmeeʻ kō- llā dsa- lāʻ- jnāʻ jmi- gyuuʻ la- jā̄āʻ ja- gaʻ llaʻ Dio taʻ. Pero he- hliihʻ he- jmeeʻ jñahʻ, lāʻ- jnāʻ waʻ ra- ga- tēʻ jeeʻ llaʻ Dio taʻ.

25 Hiʻ lāʻ-ja-, dsa- lāʻ- jnāʻ taʻ lluʻ. Pero cherʻmahʻ cha- taʻ lluʻ he- saʻ naʻ jnāʻ, maʻ raʻ he- lāʻ- jnāʻ baʻ kēēʻ.

6

1 Hihʻ hī- jmeeʻ taʻ kihʻ dsaʻ, hnøøʻ cha- nuuhʻ kiyhʻ kyaāhʻ dsa- juuyʻ mahʻ saʻ hlēēhʻ dsa- wiiʻ kihʻ Dio, hiʻ ni- saʻ hlēeyhʻ wiiʻ kihʻ juuʻ he- ma- mi-tēēʻ jneʻ.

2 Hiʻ cherʻmahʻ chaā- øøhʻ jneʻ hī- lāāʻ juuʻ taʻ, saʻ cha- jwēʻ jnānʻ jmeenʻ waʻ laʻ cha- laʻ kihʻ he- lāayʻ øøhʻ jneʻ. Lāʻ-lluʻ he- hnā̄āʻ jnihʻ, hnøøʻ jmeenʻ he- lluʻ jmahʻ kyaaʻyʻ taʻ laʻ kihʻ he- lāayʻ øøhʻ jneʻ hī- jāʻ lluʻ kyaāhʻ taʻ kiyhʻ. He- ja- mi-tēēʻ dsa- juuʻ laʻ, hiʻ hlēeyhʻ ka-lāhʻ.

Hiiʻ goo- jnānʻ kyaāhʻ kuuʻ

3 Cherʻmahʻ chaā- jā- hī- mi-tēēʻ dsa- jyohʻ juuʻ he- saʻ jēēhʻ kwee- kyaāhʻ juʻ dsooʻ kihʻ Jesucristo Dsa- jøøhʻ jnānʻ, hiʻ saʻ jēēhʻ kwee- kyaāhʻ juuʻ he- ma- hēēhʻ jneʻ,

4 he- jmā̄āyʻ hñiiyʻ jøøhʻ baʻ ja-, hee- na- kyuuʻyʻ, he- saʻ tuyʻ ti- chooyʻ juuʻ ja-, koo- llayʻ hniʻ baʻ. Jeeʻ ja- hwēē- hī- wiiʻ dsēʻ, hī- hnoo- hniʻ, hī- hlēēhʻ wiiʻ kihʻ dsaʻ, hiʻ hī- saʻ cha- o- jøhʻ dsēʻ kihʻ.

5 Hiʻ lāʻ-ja- hwēē- hī- chaahʻ hī- na- hēēʻ go-teʻ huʻ dsē- kihʻ, hī- mo- so- cha- juʻ dsooʻ kihʻ. Hī- heʻ lāāʻ, lāʻ- chay- cha- miihʻ kuuʻ, kihʻ he- hnaayhʻ Dio. Taʻ jmeeʻ kō- jøhʻ kyaāhʻ dsa- heʻ.

6 Jnaahʻ laʻ jnānʻ he- hnā̄āʻ jneʻ Dio, pero hnøøʻ hēēhʻ baʻ jneʻ ha- kohʻ te- he- cha- jnānʻ.

7 Ni⁺ miih⁻ sa⁺ cha⁻ he⁻ kye⁺ jne⁺ ma⁺ ya⁺nøø⁺ jne⁺ jmi⁻gyuu⁺ la⁻. Hi⁺ lä⁺ja⁻ sa⁺ cha⁻ he⁻ kii⁺ jne⁺ wa⁺ra⁻ ga⁺nøø⁺ jne⁺ ka⁻läh⁺.

8 Cher⁺mah⁺ cha⁻ he⁻ kih⁻hii⁻ jne⁺ hi⁺ cha⁻ ba⁺ hmiih⁻ kye⁺h⁺ jne⁺, kyaah⁺ he⁻ ja⁻ ba⁺, wa⁺ cha⁺ jne⁺ llu⁻.

9 Hi⁻ hnøø⁺ lä⁺ cha⁻ cha⁻miih⁻ kuu⁺, gwa⁺ dsëy⁺ jmeey⁺ he⁻ hliih⁺ kyaah⁺ he⁻ jøø⁺ kiyh⁺. Dsa⁻lä⁻ngaayh⁺ kyaah⁺ lä⁺jë⁻ he⁻ hee⁺ dsëy⁺, koo⁻ hnoo⁻ dsoo⁺ ba⁺ ja⁻. Kyaah⁺ he⁻ ja⁻, dsooy⁺ ta⁺ hwa⁺ mah⁺ heey⁺ go⁻te⁻.

10 Kih⁺ he⁻ hee⁺ dsë⁺ dsa⁻ kuu⁺, he⁻ja⁻ ba⁺ hya⁻ lä⁺jë⁻ nëe⁺ he⁻ hliih⁺. Kih⁺ he⁻ hnøøy⁺ liyh⁺ cha⁻ga⁺miih⁻ kuu⁺, lä⁺ja⁻ ko⁻llaa⁺ dsa⁻ ma⁻be⁺ he⁻ ma⁻dsoo⁺ dsëy⁺ kih⁺ Dio, he⁻ja⁻ ma⁻ja⁻ cha⁻miih⁻ wii⁺ në⁺ kiyh⁺.

Wa⁺ kwan⁺ be⁺ kyaah⁺ juu⁺ he⁻ ma⁻hee⁺h⁺ jne⁺

11 Pero hne⁻ dsa⁻ñuu⁺h⁺ kya⁺ Dio, ni⁺ miih⁻ ta⁺ jmee⁻ lä⁺koo⁻ jmee⁺ dsa⁻ he⁺. Jmee⁺ he⁻ llu⁻ jmah⁺ ba⁺, hnääh⁺ Dio, wa⁺ lä⁻dsoo⁺ hoh⁺ kiyh⁺, wa⁺ hnaah⁺ dsa⁻, wa⁺ jøh⁻ hoh⁺ kyaah⁺ dsa⁻, hi⁺ jmää⁺ hñaah⁺ hwaah⁺ ba⁺.

12 Jwërte kwa⁺ be⁺ hnääh⁺ Dio, lä⁺llu⁻ he⁻ ma⁻dsoo⁺ hoh⁺. Jëeh⁺ ga⁺lleeh⁻ Dio hne⁻ mah⁺ jmeey⁺ lä⁺chaah⁻ tää⁺. He⁻ja⁻ kwa⁺ ba⁺ hne⁻ be⁺ kyaah⁺ juu⁺ ja⁻. Jëeh⁺ ga⁺mi⁻jnääh⁺ ba⁺ hne⁻ juu⁺ he⁻ ma⁻dsoo⁺ hoh⁺ jee⁺ kih⁺ jwëe⁺ dsa⁻.

13 Jmeen⁻ mada⁺ kyah⁺, mi⁻te⁺ lä⁺jë⁻ he⁻ ma⁻jwëeh⁺n⁺ hne⁻. Në⁻ ba⁺ Dio hi⁻ jmee⁻ cha⁺ ga⁺lä⁻jëe⁻ hi⁺ ñe⁻ ba⁺ Jesucristo hi⁻ ga⁺mi⁻jnää⁺ juu⁺ kih⁺ cha⁺ne⁺ Poncio Pilato, ga⁺jäh⁺ ha⁻ lä⁺ la⁺ ju⁺dsoo⁺.

14 Jmee⁺ ba⁺ hne⁻ lä⁺jë⁻ mada⁺ he⁻ ma⁻jmeen⁺ kyah⁺ mah⁺ sa⁺ hlääh⁺ hne⁻ hi⁺ sa⁺ na⁻bääh⁻ ni⁺ koo⁻ wa⁺ra⁻ ga⁺të⁺ jee⁺ jäh⁺ Jesucristo Dsa⁻jøø⁺h⁺ jnän⁻.

15 Dio hi⁻ lluu⁻ mi⁻jnääy⁺ Jesús wa⁺ra⁻ ga⁺lloo⁺ jmi⁺. Jaa⁻ Dio ba⁺ hi⁻lla⁺ ta⁺. Hi⁻ he⁺ he⁺ Rey hi⁻ kye⁻ në⁺ kih⁺ jee⁺ lä⁺jëe⁻ Rey, hi⁺ jaa⁻ hñii⁺ bih⁺ laay⁺ jøø⁺h⁺ kih⁺ jee⁺ lä⁺jëe⁻ Dsa⁻kaah⁺.

16 Jaa⁻ hñii⁺ bih⁺ sa⁺ juuy⁺ jih⁺koh⁺, hñii⁺ bih⁺ gay⁺ jee⁺ jnä⁺ wa⁺je⁻, ni⁺ jaa⁻ sa⁺ të⁺dsëe⁺ jee⁺ gay⁺. Ni⁺ jaa⁻ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁺ sa⁺ ma⁻jëe⁻y⁺, ni⁺ sa⁺ tëe⁺y⁺ jëe⁺y⁺. Wa⁺ la⁺ juuh⁻ kiyh⁺ hi⁻ cha⁻ cha⁻miih⁻ be⁺ kih⁺ lä⁺jë⁻ joh⁺ jmi⁺ cha⁻. Wa⁺ la⁺ lä⁺ja⁻.

17 Hlëeh⁺ hi⁻ cha⁻ cha⁻miih⁻ kuu⁺ jmi⁻gyuu⁺ la⁻, ta⁺ wa⁺ jmääy⁺ hñiiy⁺ kaayh⁺. Ta⁺ wa⁺ kye⁺ o⁻jøh⁻ dsë⁻ kyaah⁺ kuu⁺ kiyh⁺. Lla⁺ ba⁺ kuu⁺ na⁻. Hnøø⁺ kay⁺ o⁻jøh⁻ dsë⁻ kih⁺ Dio ba⁺, hi⁻ kwa⁻ cha⁻miih⁻ lä⁺jë⁻ he⁻ hnøø⁺ jnän⁻ mah⁺ kyen⁺ ya⁺jøø⁺.

18 Chiih⁺ hi⁻ cha⁻ kuu⁺, wa⁺ jmeey⁺ he⁻ llu⁺ ba⁺. Lla⁻ he⁻ ma⁻lä⁻chay⁻ kuu⁺, wa⁺ jmeey⁺ cha⁻miih⁻ be⁺ kih⁺ hi⁻lla⁻kyaa⁺, sa⁺ wa⁺ chaayh⁻.

19 Lä⁺ja⁻ ba⁺ lä⁻cha⁻ cha⁻miih⁻ kiyh⁺ he⁻ mo⁻so⁻ lla⁻ në⁺ jmi⁻gyuu⁺ he⁻ na⁺ ga⁺ jä⁻. Hi⁺ lä⁺ja⁻ tëe⁺y⁺ chaay⁻ tää⁺.

20 Timotä, ja⁻ mi⁻teh⁺ lä⁺jë⁻ mada⁺ nuuh⁻ kih⁺ Dio. Ta⁺ taah⁺ hñaah⁺ jee⁺ cha⁻ juu⁺ he⁻ sa⁺ jmää⁺ ta⁺ hi⁺ lä⁺jë⁻ juu⁺ he⁻ kwa⁻ hi⁻ jäh⁺ ma⁻mi⁻tëe⁻ cha⁻miih⁻.

21 Heh⁺ lä⁺ja⁻ ma⁻kah⁻ ko⁻llaa⁺ jwë⁺, ma⁻jmeey⁺ ta⁺ koo⁺ juu⁺ kih⁺ Dio he⁻ jmee⁺ jne⁺ dsoo⁺.

Wa⁺ mi⁻jää⁺ Dio hne⁻. Wa⁺ la⁺ lä⁺ja⁻.

2 Timoteo

He⁻ la⁻ jee' ga⁻ tē' to⁻ je⁻ he⁻ ga⁻ sii' Paa' kih' Timotä

¹ Jnä' Paa' laan' apóstol kyaä' Jesucristo lä' hyoh⁻ dsē' Dio. Ga⁻ cheey' jnä' mah' kwan' juu' kiyh' lä' koo⁻ ga⁻ bääyh⁻ hñiiy' jmeey' chaä⁻ jne' ta⁻ la⁻ kih' Cristo Jesús.

² Jee' la⁻ siin⁻ kyah' Timotä lä' koh' jaa⁻ gyuu⁻ hi⁻ hnaan⁻. Ngiiñ' kih' Dio hi⁻ laa' Täa' jnän' hi⁻ ngiiñ' kih' Jesucristo Dsa⁻ jøøh' jnän', wa' kway' he⁻ llu' kyah', wa' lä' ñih' dsēy' hne⁻, wa' jmeey' hii' tii' kyah'.

Paa' ga⁻ hlēēh' Timotä mah' mi⁻ tey' ta' he⁻ hä' gooy⁻

³ Kwan' ti⁻hmaah' kih' Dio. Jmee⁻ ba' jnä' ta⁻ he⁻ kiyh' ja⁻ ba' lä' koh' ga⁻ jmee' dsa⁻ ma⁻ kaa⁻h' kyaan⁻. He⁻ ja⁻ sa⁻ hñii' huusdsē⁻ kin⁻. Hi⁻ dsooh⁻ ba' dsēn⁻ hne⁻ lä' jmiñ' lä' hwē' lä' ma⁻ hlēēhn' kyaah' Dio kyaan⁻.

⁴ Dsooh⁻ dsēn⁻ he⁻ ga⁻ lä' meeh⁻ hoh'. He⁻ ja⁻ hnoon' nñn' na⁻ jēēn⁻ hne⁻, ja⁻ ga⁻ na⁻ chaan⁻ llu'.

⁵ Ma⁻ ba' jnä', ja⁻ koo⁻ jwah' ba' hne⁻ he⁻ ma⁻ dsoo' hoh' kih' Dio. Lä' ma⁻ to⁻ nē' ga⁻ lä' dsoo' dsē' ma⁻ hyaa' kyaah' Loida kyaah' maa' kyaah' Eunice, hi⁻ jmeen' dsoo', ja⁻ ba' lä' ja⁻ ma⁻ dsoo' hoh' hne⁻ ka⁻ läh'.

⁶ He⁻ ja⁻ jwēēhn⁻ hne⁻, kwa' ba' hne⁻ be' kyaah' ta' he⁻ ga⁻ kwēēh⁻ Dio hne⁻ lä' ma⁻ ga⁻ kyen' goon⁻ nē' kyah'.

⁷ Jēēh', sa⁻ ga⁻ kwa' Dio Jmi⁻ lle' kih' mah' jmeen' gah' jne'. Ga⁻ kway' mah' kwa' be' jnän', mah' lä' hnää' jne' dsa⁻ kyaahn', hi⁻ mah' hään' hñaan'.

⁸ He⁻ ja⁻ jwēēhn⁻ hne⁻, ta⁻ jmee⁻ na⁻ hēēh'. Kwa' ba' hne⁻ juu' kih' Dsa⁻ jøøh' jnän'. Ni⁻ ta⁻ jmee⁻ na⁻ hēēh' ki⁻ jnä' he⁻ hään' neh⁻ ñe' kwaat⁻ kih' Jesús. Hēēh' ba' hne⁻ jēēh' wii' kwaat⁻ kih' ju⁻ hmēē' lä' koh' jēēn⁻ la⁻. Dio ba' kwa' be' kyah'.

⁹ Hi⁻ he⁻ ga⁻ lää' jne' hi⁻ ga⁻ tēēyh' jne' mah' leē' jne' na⁻ jngēē'. Ja⁻ ta⁻ la⁻ kih' he⁻ ma⁻ jmeen' he⁻ llu' ga⁻ tēēyh' jne'. Jää' ba' ma⁻ lla' dsē' Dio jmeey' lä' ja⁻, he⁻ ja⁻ ba' ga⁻ tēēyh' jne'. Hi⁻ lä' ma⁻ ga⁻ hēēh' jne' kih' Cristo, ga⁻ hñah' jne' he⁻ la' kwa' Dio he⁻ ma⁻ na⁻ la' juu' jāä' ja⁻ ga⁻ nøø' jmi⁻ gyuu⁻.

¹⁰ Hi⁻ na⁻ ma⁻ mi⁻ jnää' Dio lä' jē⁻ he⁻ ja⁻, lä' llu' he⁻ ja⁻ Jesucristo Dsa⁻ jøøh' jnän' hi⁻ ga⁻ lää' jne'. Ma⁻ ke⁻ ga⁻ juuy', sa⁻ ga⁻ lih' he⁻ ja⁻ kyaayh'. Ma⁻ ra⁻ he⁻ ga⁻ lä' jiih' bih'. Hi⁻ kyaah' ju⁻ hmēē' kiyh' ga⁻ mi⁻ jnääy⁻ ha⁻ lä' lä' chaä⁻ dsa⁻ tää', lä' ja⁻ mo⁻ so⁻ juuy' jiih' koh'.

¹¹ Hi⁻ jnä' na⁻ hñaan' kwan' juu' la⁻, laan' apóstol, hi⁻ laan' ta⁻ jwoh' kyaä' hi⁻ sa⁻ laa' judiu.

¹² Kih' he⁻ ja⁻ ba' na⁻, jēēn⁻ wii'. Pero sa⁻ gwa⁻ na⁻ hiihn', kyuu⁻ ba' jnä' hi⁻ kih' ma⁻ dsoo' dsēn⁻. He⁻ ja⁻ jmeen' dsoo', hi⁻ he⁻ cha⁻ be' kih' høøy' lä' jē⁻ he⁻ ga⁻ toohn' gooy⁻ lä' jiih' lloo' jmiñ'.

¹³ Wa' jā⁻ koo⁻ hwēh⁻ kyah' lä' jē⁻ ju⁻ dsoo' he⁻ ma⁻ jwēēh⁻ hne⁻. Wa' dsoo' hoh' tää', wa' hnaah' dsa⁻. He⁻ na⁻ ba' cha⁻ jnän', kih' he⁻ ma⁻ laa' jne' koo⁻ kyaah' Cristo Jesús.

¹⁴ Kyaah' be' kih' Jmi⁻ lle' Na⁻ jngii' he⁻ kyaah' jne', høø' juu' llu' he⁻ ma⁻ hñah⁻.

15 Ma⁻ñeh' ba' hne⁻, lä⁻jëë⁺ hi⁻ chaa⁻ hwa⁺ Asia ma⁻bee⁺ jnä⁻. Lä⁻ja⁻ ga⁻jmee⁺ Figelo kyaah⁺ Hermógene.

16 Wa' lä⁻ñih⁺ dsé⁺ Dio lä⁻jëë⁺ hi⁻ chaa⁻ kyaa⁺ Onesíforo. Joh⁺ jiih⁻ sa⁻ ga⁻jmeey⁺ be⁺ kin⁺, sa⁻ ga⁻lä⁻ñiiyh⁺ kih⁺ he⁻ hään⁻ neh⁻ñe⁻.

17 Lä⁻chah⁺ ma⁻ ga⁻lloo⁺ Onesíforo jwii⁻ Roma, ga⁻hnaayh⁻ jnä⁻ lä⁻bi⁺ lä⁻jaa⁺, lä⁻jiih⁺ ga⁻jnääyh⁺ jnä⁻.

18 Wa' lä⁻ñih⁺ dsé⁺ Dsa⁻jøøh⁺ jnä⁻ kiyh⁺ wa⁻ra⁻ ga⁻té⁺ jee⁺ llaa⁻ jmi⁺. Hne⁻ ñeh⁻ kwee⁻ he⁻ ga⁻jmeey⁺ cha⁻miih⁻ be⁺ jnä⁻ lä⁻ ma⁻ tøøhn⁻ jwii⁻ Éfeso.

2

Hnøø⁺ ma⁻na⁻lluü⁺ jne⁺ mah⁺ lä⁻ja⁻ lee⁺ jne⁺ lä⁻koo⁻ jaa⁻ hløø⁺ kyaa⁺ Jesucristo

1 Jwëëhn⁻ hne⁻ gyuu⁺ kyaan⁺, kwa⁺ ba' hne⁻ be⁺ kyaah⁺ he⁻ la⁺ hñah⁺ jne⁺ ta⁻la⁺ kih⁺ Cristo Jesús.

2 Ga⁻lä⁻tëëh⁺ juu⁺ he⁻ ga⁻kwan⁺ to⁺lo⁺ né⁺ jwëë⁺ dsa⁻. He⁻ja⁻ jwëëhn⁻ hne⁻, tøøh⁺ goo⁻ jñah⁺ hi⁻ laah⁺ jmää⁺ mi⁻tëë⁺ dsa⁻ juu⁺ ja⁻.

3 Kwëëh⁺ hoh⁺ ma⁻ jëëh⁺ wii⁺. Mah⁺ lä⁻ja⁻ leeh⁺ lä⁻koh⁺ jaa⁻ hløø⁺ lluu⁺ kyaa⁺ Jesucristo.

4 Ni⁻ jaa⁻ hløø⁺ sa⁻ jääy⁺ jmeey⁺ jyoh⁺ ta⁻, ga⁻tëëy⁺ jmeey⁺ lä⁻jë⁺ mada⁻ kih⁺ juu⁺ bih⁺ mah⁺ tih⁺ dsé⁺ juu⁺ hi⁻ ga⁻kwëëyh⁺ ta⁻ ja⁻.

5 Hi⁻ lä⁻ja⁻ hi⁻ koo⁺, ni⁻ koo⁻ sa⁻ liyh⁻ cher⁺ mah⁺ sa⁻ ga⁻kooy⁺ lä⁻lle⁺ kiyh⁺.

6 Jaa⁻ hi⁻ jmee⁺ ta⁻ hwa⁺ kih⁺, lle⁺ kih⁺ tëëy⁺ to⁺ne⁺ kih⁺ jee⁺ lä⁻jëë⁺ wa⁻ra⁻ ga⁻sooh⁺ ta⁻ ja⁻.

7 Jmee⁺ da⁻ huu⁺ dsé⁻ hee⁻ hnøø⁺ jäh⁺ he⁻ ma⁻ jwëëhn⁻ hne⁻. Dsa⁻jøøh⁺ jnä⁻ ba⁻ kwa⁺ be⁺ kyah⁺ mah⁺ lä⁻ngëëh⁺ lä⁻jë⁺ he⁻ ja⁻.

8 Wa⁻ dsooh⁻ hoh⁺ kih⁺ Jesucristo, hi⁻ laa⁺ sa⁻ ju⁻ kih⁺ David hi⁻ ga⁻lä⁻jiih⁺ jee⁺ kih⁺ hi⁻ na⁻ juu⁺, lä⁻koo⁻ la⁺ ju⁻hmëë⁺ he⁻ kwan⁻.

9 Kih⁺ he⁻ ja⁻ ba⁻ na⁻, jëën⁻ wii⁺, he⁻ na⁻ hñuuhn⁺ kyaah⁺ caden⁻ lä⁻koh⁺ jaa⁻ hi⁻ ää⁻ dsoo⁻. Pero ni⁻ miih⁺ sa⁻ le⁺ jmeey⁺ lä⁻ja⁻ kih⁺ juu⁺ kih⁺ Dio.

10 He⁻ja⁻ kwëëh⁺ ba⁻ dsën⁻ jëën⁻ wii⁺ mah⁺ wa⁻ la⁻ lluu⁺ kih⁺ lä⁻jëë⁺ hi⁻ na⁻ lleeh⁺ kyaa⁺ Dio. Mah⁺ lä⁻ja⁻ lloo⁻ koo⁻ jmi⁺ lääy⁺ ta⁻la⁺ kih⁺ Cristo Jesús mah⁺ dsa⁻nääy⁺ ya⁻ jwii⁻ jee⁺ sa⁻ hee⁺ jih⁺ koh⁺.

11 Juu⁺ la⁻ la⁺ ju⁻dsoo⁻:

Cher⁺ mah⁺ ga⁻ juu⁺ jne⁺ kyaah⁺ Jesús, lä⁻ja⁻ jmeey⁺ chaa⁻ jne⁺ ko⁻ jøh⁺ kyaayh⁺.

12 Cher⁺ mah⁺ ga⁻ lä⁻ be⁺ dsé⁻ jne⁺ jëën⁻ wii⁺, lä⁻ja⁻ cha⁻ jwë⁺ jnä⁻ jmeen⁺ hih⁺ ko⁻ jøh⁺ kyaayh⁺.

Cher⁺ mah⁺ ga⁻ jäh⁺ jne⁺ sa⁻ kyuu⁺ jnih⁺, ja⁻ ba⁻ lä⁻ja⁻ jäh⁺ sa⁻ kyuu⁺ jne⁺.

13 Cher⁺ mah⁺ sa⁻ ga⁻ mi⁻ten⁻ juu⁺ jnä⁻, pero ma⁻ra⁻ he⁻ mi⁻te⁻ bih⁺ juu⁺ kiyh⁺, jëëh⁺ sa⁻ le⁺ hijy⁺ juu⁺ kiyh⁺.

Jaa⁻ hi⁻ ma⁻ya⁻ hëë⁺ llü⁺ kyaah⁺ ta⁻ kih⁺ Dio

14 Mi⁻ dsooh⁻ dsé⁺ øøh⁺ jne⁺ kyaah⁺ juu⁺ la⁻. Ja⁻ jwiiyh⁺, ñe⁻ ba⁻ Dsa⁻jøøh⁺ jnä⁻, sa⁻ llü⁺ he⁻ tíchoo⁺ jne⁺ juu⁺ he⁻ sa⁻ jmää⁺ ta⁻. Koo⁻ hee⁻ dsé⁺ dsa⁻ hi⁻ nuu⁻ ba⁻ ja⁻.

15 Kwa⁺ be⁺ mah⁺ ya⁻ hëëh⁺ llü⁺ cha⁻ né⁺ Dio mah⁺ sa⁻ jäh⁺ o⁻ hih⁺ kyaah⁺ ta⁻ he⁻ mi⁻tëëh⁺ dsa⁻ ju⁻dsoo⁻ lä⁻koo⁻ lle⁺ kih⁺.

16 Ta⁻ kwa⁺ hñaa⁺ kyaah⁺ juu⁺ he⁻ sa⁻ jmää⁺ ta⁻. Kyaah⁺ juu⁺ ja⁻ dsa⁻nääy⁺ dsa⁻ cha⁻ ga⁻miih⁻ kyaah⁺ he⁻ hñih⁺.

17 Juu' ja- kuh-gii' kih' dsa- lä-koh' kuh-gii' në' dsoo' jee' ja-. Lä-ja- ga-la' kih' Himeneo kyaah' Fileto.

18 Hi- he' ga-kah- jwë' kih' ju'dsoo', jäyh' ma-ngëë' ba' he- dsa-lä-jiih' dsa-. Kyaah' juu' ja-, ga-heey' dsë' ko-llaq' dsa- hi- ma-dsoo' dsë'.

19 Pero juu' kih' Dio jä- koo- hweh-, lä-koh' ma-tii' na'hyah- he- na-sii- në' kih': "Kyuu' ba' Dsa-jøøh' jnän' lä-jëë- hi- laa' kyaay'." Hi-: "Lä-jëë- hi- ngii' ta-la' kih' Cristo, wa' lä-øøy' kih' lä-jë- he- hliih'."

20 Jëë' da'. Koo- hne' juuh- jee' cha- cha-miih- nëë' goo- tii' dsa-, cha- he- la' kyaah' ñe' hmooh', hi' cha- he- la' kyaah' hma-, hi' cha- he- la' kyaah' gwaah'. Lä-jë- he- hmooh' jmäyih- ta' lä- ma' tē- jmi'. Hi- he- sa- hmooh', he- ja- ba' jmäyih- ta' koo- kyoo- ba'.

21 Hi' ja-ba' lä-ja- la' kih' dsa- kyaq' Dio ka-läh'. Cher'mah' ko-llaq' hi- ma-lä-øø' kih' he- hliih', hi- he' laa' lä-koo- ñe' he- hmooh', he- na-jngii' he- jmää' kih' Dsa-jøøh' jnän'. Lä-ja- ma' na'lluu' bih' jmeey' lä-jë' ta' llu'.

22 Be' go-te' lä-jë- he- hee' dsë' chih- kwaq-. Hi' gwa- ba' hne- ta' cha-në' ko-jøh' kyaah' lä-jëë- hi- ngii' kih' Dsa-jøøh' jnän' kyaah' koo- nëë' ba' huu' dsë-. Ja- jmeeh- he- llu' jmah' ba', hi' hnøø' lä- ma-dsoo' ja-ba' hoh' kih' Dio, wa' hnaah- dsa-kyaah' hi' wa' hii' tii' kyah'.

23 Jmee' ta' koo' juu' he- ti' choo- dsa-, juu' he- sa' jmää' ta'. Ma-ñeh' ba' hne-, koo- la- hni- ba' juu' ja-.

24 Jaa- hi' jmee' ta' he' kih' Dsa-jøøh' jnän', sa- hnøø' hneey- kyaah' dsa-. Hnøø' llu' dsëy' kyaah' lä-jëë' ba'. Hnøø' liyh' mi-tëëy' dsa-, hnøø' jøh- dsëy' kyaah' dsa-.

25 Hi' hnøø' jmäy' hñiiy' hwaq' wa'ra- ga-të' jee' hlëëyh' hi- chaah-, ha- ga- che- ga' kwa' Dio jwë' dsa-jëeh- hi- he' kyaayh' mah' lä-kyuyh' ju'dsoo'.

26 Lä-ja- ba' läq' hi- tääh' goo- hi- sa-llu', hi- jmee' lä- hyoh- dsëy'.

3

Ha- lä- tääh' dsa- wa'ra- ga-të' jee' laq' jmi'

1 Hnøø' lä-ñeh' he- la- ka-läh', ja- he- wii' wa'ra- ga-të' jee' laq' jmi'.

2 Ma-ja- dsa-taah' dsa- lä- hyoh- dsë' hñii', lä-hee' dsëy' kuu', jmäy' hñiiy' kaah', lä-taayh', mi-kwayh' Dio, lä-chaayh- kih' cho'jmiiy-, sa- jiiyh' ni- koo- juu' llu', lä-hlëëyh' go-te'.

3 Ni' sa- lä-jøh- dsëy', ni' sa- lä-hnøøy' jëëyh' juu' kyaah' dsa-, kooyh' juu' jwii', sa- lä-täy' hääy' hñiiy', lä-hñaa- dsëy' ga-ngëë' jwëë', jmeey' na-høøyh' kih' he- llu'.

4 Jmi' ja-, lä-tuu- dsëy' hnëëy' dsa-kyaayh', ngaayh' kyaah' lä-jë- he- jmeey', jmäy' hñiiy' lluu', hnooyh' ga- he- tih- dsëy' lä-koh' ga- he- hnaayh' Dio.

5 Jmeey' lä-koo- hi- hnaah- Dio, pero kyaah' lä-jë- he- jmeey' ja-, lä-jnä' sa- kyey- ni- miih- be' kih' Dio. He-ja- ta' jmee- ko-jøh' kyaayh'.

6 Dsa- he' dsa-taayh' cha'neh- kih' dsa-më' hi- sa- cha- be' kih', mi-gaay' dsa-më' hi- tēë' jmee- he- hliih', lä-koo- jøø- he- hee' dsë' jmi-ngo' kiyh'.

7 Tääh' mi-tëëy' hñiiy', pero jih'koh' sa- lä-këyh' jmi' lä-ngëëy' ha- lä- la' ju'dsoo'.

⁸ Hi⁻ ja⁻ba⁻ lä⁻ko^o- ga⁻jmee⁺ Jane kyaah⁺ Jambre, hi⁻ ga⁻ha⁻ kih⁺ Moisé, lä⁻ja⁻ jmee⁺ dsa⁻n^uuh⁻ he⁺, hay⁺ kih⁺ ju⁻dsoo⁺. Ma⁻na⁻hee⁺ go⁻te⁻ huu⁻dsē⁻ kiyh⁺, mo⁻so⁻ laay⁺ kwaat⁻ kyaah⁺ hi⁻ ma⁻dsoo⁺ dsē⁻.

⁹ Pero sa⁻ dsa⁻näy⁺ ta⁻ cha⁻nē⁺ kyaah⁺ juu⁺ kiyh⁺. Jēeh⁺, lä⁻jnää⁺ kih⁺ lä⁻jēē⁻, he⁻ laay⁺ dsa⁻ too⁻, lä⁻koh⁺ ga⁻la⁻ kih⁺ dsa⁻ hi⁻ ga⁻ha⁻ kih⁺ Moisé.

Jee⁺ ga⁻dsaa⁺ juu⁺ la⁻ kwa⁺ ga⁻ Paa⁺ n^uuh⁻ kih⁺ Timotä

¹⁰ Pero ma⁻ kyuu^h- ba⁻ hne⁻ juu⁺ he⁻ ma⁻ n^uuh⁻ kin⁻, ha⁻ lä⁻ jmeen⁻, ha⁻ lä⁻ la⁻ huu⁻dsē⁻ kin⁻, he⁻ ma⁻ dsoo⁺ dsēn⁻, he⁻ jōh⁻ dsēn⁻, he⁻ hnaan⁻ dsa⁻, hi⁻ he⁻ kwēēh⁻ dsēn⁻.

¹¹ Ma⁻ñeh⁺ ba⁻ hne⁻ ha⁻ lä⁻ ga⁻jmeeh⁺ dsa⁻ jnä⁺, hi⁻ ha⁻ lä⁻ ga⁻jēēn⁺ wii⁺ jee⁺ jwii⁻ Antioquia, Iconio, Lистра. Ga⁻jēēn⁺ wii⁺ jwēerte. Pero Dsa⁻jōōh⁺ jnän⁺ ga⁻lää⁺ jnä⁺ kih⁺ lä⁻jē⁻ he⁻ ja⁻.

¹² Hi⁻ lä⁻jēē⁻ hi⁻ hnø⁺ dsa⁻taah⁺ lä⁻kaa⁻ tuh⁻dsē⁻ kyaah⁺ Cristo Jesús, ma⁻ra⁻ he⁻ jēē⁺ bih⁺ wii⁺.

¹³ Pero dsa⁻ hñaa⁻ dsē⁻ he⁺, kyaah⁺ hi⁻ ta⁻ juu⁺, jmee⁺ gyih⁺ cha⁻ga⁻miih⁻ he⁻ hliih⁺ ko^o- hä⁻ ko^o- hä⁻, mi⁻gaay⁺ dsa⁻ hi⁻ mi⁻goo⁻ dsa⁻ kiyh⁺.

¹⁴ Pero gwa⁺ ba⁻ hne⁻ ta⁻ cha⁻nē⁺ kyaah⁺ he⁻ ma⁻ mi⁻tēēh⁻, ma⁻ñeh⁺ ba⁻ hne⁻ ha⁻ lä⁻ la⁻ he⁻ ma⁻ heēh⁺. Jēēh⁺, kyuu^h- ba⁻ hne⁻ hiji⁻ na⁻ hi⁻ ga⁻mi⁻tēē⁻ hne⁻.

¹⁵ Lä⁻jiih⁺ ma⁻ mäh⁺ ma⁻kyuu^h- ba⁻ hne⁻ juu⁺ kih⁺ Dio lä⁻ko^o- na⁻ sii⁻. Juu⁺ ja⁻ ga⁻mi⁻tēē⁻ hne⁻ lä⁻jwē⁺ jee⁺ lääh⁺, lä⁻llu⁺ he⁻ ma⁻dsoo⁺ hoh⁺ kih⁺ Cristo Jesús.

¹⁶ Dio ba⁻ ga⁻kwa⁺ huu⁻dsē⁻ llu⁺ kih⁺ hi⁻ ga⁻sii⁻ lä⁻jē⁻ juu⁺ ja⁻ he⁻ jmää⁺ mi⁻tēē⁻ jne⁻ dsa⁻, he⁻ mi⁻jnää⁺ he⁻ dsa⁻hlääh⁻ jne⁻, jmää⁺ he⁻ hlēēh⁺ jne⁻ dsa⁻, hi⁻ he⁻ mi⁻tēē⁻ jnih⁺ jmeey⁺ he⁻ llu⁺ jmah⁺ ba⁻.

¹⁷ Lä⁻ja⁻ ba⁻ hwēē⁻ llu⁺ hi⁻ hnaah⁺ Dio, ja⁻ ga⁻na⁻ ma⁻ na⁻lluuy⁺ go⁻te⁻ jmeey⁺ lä⁻jē⁻ nēē⁺ he⁻ llu⁺.

4

¹ Chuun⁺ kyaah⁺ hne⁻. Ñe⁻ ba⁻ Dio hi⁻ lä⁻ja⁻ Jesucristo Dsa⁻jōōh⁺ jnän⁺ hi⁻ jäh⁺ lla⁻ ta⁻ kih⁺ hi⁻ jiih⁺ hi⁻ kih⁺ hi⁻ na⁻ juu⁺, wa⁻ra⁻ ga⁻lä⁻jnääy⁺ jmeey⁺ hih⁻ kih⁺ dsa⁻.

² He⁻ ja⁻ kwa⁺ ba⁻ hne⁻ juu⁺ ja⁻. Kwa⁺ ba⁻ hne⁻ jä⁻ ma⁻ke⁺ sa⁻ la⁻ hor⁻ kih⁺. Hlēēh⁺ hi⁻ dsa⁻hlääh⁻, juuh⁺ kiyh⁺ kyaah⁺ juu⁺ ja⁻, kwēēyh⁺ n^uuh⁻. Hi⁻ hnø⁺ jōh⁻ hoh⁺ kyaayh⁺ jee⁺ mi⁻tēēh⁻ hnih⁺.

³ Lloo⁻ ko^o- jmi⁺ mo⁻so⁻ lä⁻hnø⁺ dsa⁻ nuu⁺ ju⁻dsoo⁺ he⁻ ma⁻ mi⁻tēē⁻ jne⁻. He⁻ ja⁻ hnaayh⁺ jwēē⁺ ta⁻ jwoh⁺ hi⁻ kwa⁺ juu⁺ lä⁻ko^o- tih⁻ dsē⁻ dsa⁻ nuu⁺.

⁴ Dsa⁻ he⁻ na⁻, be⁻ ju⁻dsoo⁺ mah⁺ jmee⁺ gyih⁺ he⁻ kih⁺ juu⁺ wa⁻ he⁻ cha⁻ he⁻.

⁵ Pero hne⁻ hää⁻ hñaa⁺, kwēēh⁺ hoh⁺ kih⁺ lä⁻jē⁻ he⁻ wii⁺ he⁻ jä⁻ nē⁺ kyah⁺, kwa⁺ ju⁻hmēē⁻ lä⁻ kih⁺ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ ma⁻nuu⁺, mi⁻te⁻ lä⁻jē⁻ ta⁻ he⁻ ga⁻tēēh⁻ jmeeh⁺.

⁶ Ma⁻ngoo⁺ ya⁻jäh⁻ he⁻ naahn⁺, jēēh⁺ ma⁻lloo⁺ jmi⁺ he⁻ jngēēh⁺ dsa⁻ jnä⁺.

⁷ Ma⁻kwan⁺ cha⁻miih⁻ be⁻ kyaah⁺ ta⁻ la⁻. Ma⁻lih⁻ ba⁻ jnä⁺ kyaah⁺ ta⁻ he⁻ hä⁻ goon⁻. Lä⁻ ma⁻dsoo⁺ ja⁻ ba⁻ dsēn⁻ kih⁺ Dio.

⁸ He⁻ ja⁻ ma⁻na⁻ la⁻ juu⁺ hyohn⁻ ko^o- coron ma⁻ja⁻, ja⁻ ga⁻na⁻ ya⁻ hēēn⁺ lluy⁺. Dsa⁻jōōh⁺ jnän⁺, dsa⁻ ta⁻ lluy⁺, kway⁺ he⁻ ga⁻tēēn⁺ hyohn⁻. Hi⁻ ja⁻ ma⁻la⁻ jnä⁺ hyohn⁻, ja⁻ ba⁻ lä⁻ja⁻ hyoh⁻ lä⁻jēē⁻ hi⁻ lle⁻ dsē⁻ he⁻ jäh⁺ Jesucristo.

Ga⁻jäh⁺ Paa⁺ ha⁻ lä⁻ jmee⁺ Timotä

⁹ Jmee' biil ya-jëë jnä' चाह'.

¹⁰ Ma-bee' Dema jnä', mah' hnooh- gyih' he- cha- jmi-gyuu' la-. Ma-ngooy- jwii- Tesalónica. Crescente ma-ngooy- ta' hwa' Galacia, Tito ma-ngooy- ta' hwa' Dalmacia.

¹¹ Jaa- Luca ga' gya' kyaah' jnä'. Jā- jāäh- Marco ta' la' wa'ra- ga-të' jee' ñeeh'. Hi- na- jmaa' kin' kyaah' ta' la-.

¹² Ma-cheen- Tíquico ta' jwii- Éfeso.

¹³ Wa'ra- ga-të' jee' ñeeh', ja- kah- kō-lla- hmih-lloo' kin' he- ga-kyen' kih' Carpo jee' jwii- Troa. Hi- dsooh- hoh' kah' lä-jë' mo'je- na-gyee- kin', hi- he- jmee' ga' biil kin' loo' jah' jee' siin'.

¹⁴ Leja- të-ñe' he', ga' jmee' cha-miih- hlih' kin'. Dio mi-hmaah' ha- koh' te' he- ga' jmeey' kin'.

¹⁵ Hää- hñaa' kyaayh'. Peer- hnøoy' lla-dsëy' kih' juu' he- kwa- jne'.

¹⁶ To-ñe' lä- ma' ga'lloon' në'ta' jee' ma' lään' hñiin' ni' jaa- sa' ga' jmee' be' kin', lä-jëë- ba' ga-bee' jnä'. Sa' wa' jmee' Dio kwaat- kih' he- ja-.

¹⁷ Pero Dio cheh' kyaah' jnä', ga' kway' be' kin', lä-jiih' ga'hñaa- ga-kwan' juu' kiyh' mah' wa- nuu' lä-jëë- dsa- hi- sa- laa' judiu. Hi- lä-ja- ga' kway' be' kin' ga-läay' jnä' he- ma' kuh- hyah- jnä'.

¹⁸ Hi- lä-ja- lää' Dio jnä' kih' lä-jë- he- hlih', tëëy' jnä' ya' jwii' kiyh'. Lä-ja- wa' la' juuh- kiyh' ga-lä-jë- joh' jmi' cha-. Wa' la' lä-ja-.

¹⁹ Jmee' Dio kih' Prisca hi- kih' Aquila. Hi- jmee' Dio kih' hi- chaa- cha'neh- kih' Onesiforo.

²⁰ Erasto ga-jä' jwii- Corinto, Tróximo ga'llaan- jwii- Mileto kih' he- dsaayh'.

²¹ Ja- jmeeh- biil' ñeeh' to- चाह' la-, na' sa- ga' ma' ja- jii- gyuu'. Eubulo jmee' Dio kyah', hi- lä-ja- jmee' Pudente, kyaah' Lino, kyaah' Claudia, hi- lä-jëë- øøh' jne' hi- tääh' jee' la- ka-läh'.

²² Wa' hää' Jesucristo Dsa-jøøh' jnän- tuh-hoh', wa' mi-jää' Dio hne-. Wa' la' lä-ja-.

Tito

Juu' la- ga' sii' Paa' kih' Tito

¹Jnã Paa' jmeen' ta' kih' Dio, hi' laan' apóstol kyaã Jesucristo he- ja- jmeen' juu' kih' hi- na- lleeh' kyaã' Dio, mah' lä' dsoo' dsëy' kiyh' hi- lä' jwë' ja- lä' ngëëy' ha- lä' la' ju' dsoo' he- tøøh' jne'.

²He- ja- kyë' jne' o- jøh' dsë- he- chaa- jne' täã' lä' jë' joh' jmi' cha-, lä' koo- ga- bääh- Dio hñii' ja- ga' llay' jmi- gyuu'. Hi- sa' ta- juuy'.

³Lä- ma' ga- lloo' jmi', ga- mi- jnäãy- juu' kiyh' he- na- hñaan' kwan- lä' koo- mada' ga- jmee' Dio hi- läã- jne'.

⁴Siin' kyah' Tito, hne- laah' lä' koh' gyuu- kyaan' ta- la- kih' he- ma- dsoo' hoh' kih' Dio ko- jøh' kyaah' jnä'. Ngii'n' kih' Dio hi- laa' Täã' jnan' hi- ngii'n' kih' Jesucristo Dsa- jøøh' jnan', hi- ga- läã' jne', wa' kway' he- llu' kyah', wa' lä- ñih' dsëy' hne-, hi' wa' jmeey' hii' tii' kyah'.

Ha- lä- hnøø' kih' hi- kyë- në' kih' øøh' jne'

⁵Ga- llaan- hne- Creta (hwa' he- hä' jee' jmi- ñeeh') mah' mi' hñaaah' ta' he- ga' hnøø' le'. Hi- lä' kaa- jwii- jee' gooh', ja- hñaaah' dsa- gyuu' kyaã' lä' koo- lä' koo- gwah', lä' koh' mada' ga- jmeen' kyah'.

⁶Hnäã' jaa- hi- sa' na- bääh' ni' miil- dsoo', jaa- dsa- ñuuu- hi- kyaah' jaa- ba' dsa- më', hi- hnøø' ma- dsoo' dsë' chih- kyaay', hi' jaa- hi- sa' hii' juu' kih' chih- kyaã' he- jmeey' wa' he- cha- he- hi- ni' sa' chaa' yh-.

⁷Jmee' bii' kih' dsa- gyuu' he- sa' na- bääy' go- te- lä' llu' he- hä' gooy- ta' kih' Dio. Hnäã' jaa- hi- sa' jmää- hñii' jøøh', jaa- hi- sa' lä' lleë' chah', jaa- hi- sa' hih', jaa- hi- sa' hnee', jaa- hi- sa' heë' dsë' kuu'.

⁸Hnäã' jaa- hi- kwa' jee' ja' dsa- hi- go- näã', jaa- hi- hnooh- ma- la- he- llu' ba', jaa- hi- ngë' koo- nëë', jaa- hi- jmee' he- llu' jmah', jaa- hi- na- jngëë', jaa- hi- lih- häã' hñii'.

⁹Hnäã' jaa- hi- chooh- koo- hweh- ju' dsoo' he- ma- mi- tēë' jne', mah' lä- ja- hlëëy' jñah' dsa- kyaah' ja- ba' juu' la-. Hi- lä' ja- ba' liyh' lla- dsëëy' kih' hi- hlëëh' wii' kih' ju' dsoo'.

Ta- jwøh' hi- kwa- juu' ta- juu'

¹⁰Peer- chaa- jwëë' hi- chaa- h-, hlëëy' juu' he- sa' jmää' ta', mi- gaay- dsa-. Hi- jee' kih' lä' jëë' hi- he', jwëë' hi- jäh', jmee- bii' uu' jmi- ngo' kih' dsa- ñuuu- .

¹¹Jmee- bii' jne' jwë' kiyh' mah' mo- so- hlëeh' gyih' juu' he- sa' jmää' ta'. Kyaah' juu' kiyh' ga- näãy' lä' joh' hne' chih' heey- dsë' lä' jah' hi- tääh' cha' neh-, mi- tēëy' dsa- he- sa' lle' kih', lä' jwë' jee' liyh' kuu'.

¹²He' ba' dsa- hi- ngëë' juu' kih' dsa- gooy' jäyh' lä' la- : "Jne' hi- tøøhn' hwa' Creta la-, peer- ta- juu' jne'. Ma- ra- jah' hlëëh' laa' jne', jwëh' jne', jlaa' jne'", ga- jäyh'.

¹³Ma- ra' ju' dsoo' na- lä' ja- laa' dsa- he'. He- ja- jwëëhn- hne-, hweh- juu' kiyh' mah' dsa- taay' na- jngëëy' kyaah' ju' dsoo' ba'.

¹⁴Ta- wa' jmeey' he' juu' ma- gyuh- kih' dsa- judiu, ni- sa' wa' jmeey' he- nuu' he- kwa- dsa- hi- ma- be' ju' dsoo'.

15 Lã-jë⁺ ba⁻ he⁻ cha⁻, llu⁺ ba⁻ la⁻ kih⁺ h̄i⁻ lluy⁺. Pero kih⁺ h̄i⁻ na⁻ hee⁻ dsë⁺ kyaah⁺ h̄i⁻ sa⁻ ma⁻ dsoo⁻ dsë⁺ kih⁺ Dio, ni⁺ koo⁻ sa⁻ llu⁺ kiyh⁺. Ma⁻ na⁻ hee⁻ go⁻ te⁻ lley⁺, hi⁺ lä⁻ kye⁻ huu⁺ dsë⁺ kiyh⁺ na⁻ hee⁻.

16 Jäyh⁺ kyuyy⁻ Dio, pero kyaah⁺ he⁻ jmeey⁺ ja⁻, sa⁻ dsoo⁻ juu⁺ kiyh⁺. Peer⁻ sa⁻ lä⁻ jëe⁻ jne⁻ lä⁻ koo⁻ jmee⁻ dsa⁻ he⁻, peer⁻ chaayh⁻, mo⁻ so⁻ jmäy⁺ jmeey⁺ ni⁺ koo⁻ ta⁻ llu⁺.

2

Ha⁻ lä⁻ hnøø⁺ jmee⁺ dsa⁻ lä⁻ jiih⁺ jäh⁺ Jesús

1 Pero hne⁻, hlëeh⁺ ba⁻ hne⁻ lä⁻ koh⁺ la⁺ ju⁺ dsoo⁻ he⁻ ma⁻ mi⁻ tēē⁺ jne⁻.

2 Lã⁻ jëe⁻ dsa⁻ gyuu⁺ hnøø⁺ ngëy⁺ koo⁻ nēē⁺ ba⁻, hnää⁺ jaä⁻ h̄i⁻ hä⁺ ta⁻ kih⁺, jaä⁻ h̄i⁻ hää⁺ hñii⁺, jaä⁻ h̄i⁻ ma⁻ kyuu⁺ he⁻ ma⁻ dsoo⁻ dsë⁺ jne⁻, jaä⁻ h̄i⁻ hnää⁺ dsa⁻, jaä⁻ h̄i⁻ kwëeh⁻ dsë⁺ ma⁻ cha⁻ he⁻ wi⁺.

3 Ja⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻ lä⁻ jëe⁻ dsa⁻ ma⁻ hyaa⁻, hnøø⁺ cha⁻ nuuh⁺ kiyh⁺. Sa⁻ wa⁻ kooyh⁻ juu⁺ jwi⁺, sa⁻ wa⁻ hiyh⁺ jmi⁺ mi⁺ jëh⁺ ma⁻ ää⁻, hi⁺ hnøø⁺ mi⁻ tēy⁺ dsa⁻ he⁻ llu⁺ jmah⁺ ba⁻.

4 Hnøø⁺ mi⁻ tēy⁺ dsa⁻ mē⁺ kwaa⁻ ha⁻ lä⁻ jmeey⁺ mah⁺ lä⁻ hnäy⁺ dsa⁻ nuuh⁺ kyaay⁺ hi⁺ lä⁻ ja⁻ lä⁻ hnäy⁺ gyuu⁺ kyaay⁺.

5 Hnøø⁺ häy⁺ hñiiy⁺, hnøø⁺ ngëy⁺ koo⁻ nēē⁺ ba⁻, hnøø⁺ høøy⁺ cha⁻ neh⁺ kiyh⁺, hnøø⁺ llu⁺ dsëy⁺, hnøø⁺ hwaay⁺ kyaah⁺ dsa⁻ nuuh⁺ kyaay⁺, mah⁺ ni⁺ jaä⁻ sa⁻ wa⁻ mi⁻ kwah⁺ juu⁺ kih⁺ Dio.

6 Ja⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻ hnøø⁺ hlëeh⁺ dsa⁻ nuuh⁺ kwaa⁻ mah⁺ häy⁺ hñiiy⁺.

7 Hne⁻ to⁻ nē⁻, jmee⁻ he⁻ llu⁺ jmah⁺ ba⁻ mah⁺ lä⁻ tēē⁻ dsa⁻ jmee⁻ lä⁻ koo⁻ jmeeh⁻. Ja⁻ jmeeh⁻ hne⁻ ka⁻ läh⁺ ja⁻ ba⁻ lä⁻ koo⁻ mi⁻ tēeh⁻ dsa⁻, ta⁻ wa⁻ ta⁻ juuh⁺ kih⁺ dsa⁻.

8 Hlëeh⁺ dsa⁻ juu⁺ na⁻ jngii⁺ he⁻ sa⁻ toh⁻ wi⁺ mah⁺ lä⁻ jëe⁻ h̄i⁻ na⁻ høøh⁺ jä⁻ o⁻ hih⁻ kih⁺, lä⁻ ja⁻ mo⁻ so⁻ cha⁻ he⁻ kih⁺ hlëeyh⁺ wi⁺ kyah⁺ hnäh⁺.

9 Chiih⁺ h̄i⁻ jmee⁻ ta⁻ kih⁺ dsa⁻, wa⁻ jmeey⁺ lä⁻ tih⁻ dsë⁺ juuy⁺ ba⁻, sa⁻ wa⁻ jiiyh⁺ juu⁺ kyaayh⁺.

10 Chiiyh⁺ sa⁻ llu⁺ hëy⁺ dsa⁻ juu⁺ ta⁻. Wa⁻ mi⁻ jnäy⁻ he⁻ laay⁺ jaä⁻ h̄i⁻ mi⁻ te⁻ kih⁺ lä⁻ jë⁻ ba⁻. Lã⁻ ja⁻ jëe⁻ dsa⁻, jnaah⁺ llu⁺ juu⁺ kih⁺ Dio h̄i⁻ lää⁻ jne⁻.

11 Jëeh⁺, na⁺ ma⁻ lä⁻ jnä⁺ kih⁺ lä⁻ jëe⁻ dsa⁻ ha⁻ lä⁻ koo⁻ llu⁺ dsë⁺ Dio kyaayh⁺ mah⁺ lä⁻ ja⁻ lääy⁺.

12 Ju⁺ hmëe⁻ he⁻ mi⁻ tēē⁻ jne⁻, sa⁻ kwa⁻ jwë⁺ jmeen⁻ he⁻ hliih⁺, ni⁺ he⁻ jmeen⁻ he⁻ hee⁻ dsë⁺ jmi⁻ ngo⁻ jnän⁻. Lã⁻ ja⁻ mi⁻ tēē⁻ jne⁻ ngën⁺ koo⁻ nēē⁺ ba⁻, jmeen⁻ he⁻ llu⁺ jmah⁺, hi⁺ he⁻ hnäähn⁺ Dio ta⁻ ko⁻ jiih⁺ tøøh⁺ jne⁻ jmi⁻ gyuu⁺ la⁻.

13 Hi⁺ ga⁻ nøø⁺ ba⁻ jne⁻ jøøn⁺ lä⁻ jiih⁺ lä⁻ jnä⁺ Jesucristo h̄i⁻ laa⁻ Dio jøøh⁺ jnän⁻ h̄i⁻ lää⁻ jne⁻. Peer⁻ jnaah⁺ le⁻ jmi⁺ ja⁻, he⁻ ja⁻ jmee⁻ chaä⁻ jne⁻ llu⁺ ta⁻ ko⁻ jiih⁺ tøøhn⁺ jøøn⁺ he⁻ lä⁻ te⁻ juu⁺ ja⁻.

14 H̄i⁻ he⁻ na⁻ ga⁻ ngëe⁺ hñii⁺ ta⁻ la⁻ jnä⁺ jne⁻ mah⁺ lääy⁺ jne⁻ kih⁺ lä⁻ jë⁻ he⁻ hliih⁺ hi⁺ lä⁻ ja⁻ jmäy⁺ jne⁻ na⁻ jngëe⁺ go⁻ te⁻, mah⁺ lee⁻ jne⁻ koo⁻ nää⁺ dsa⁻ kyaay⁺ h̄i⁻ hee⁻ dsë⁺ jmee⁻ he⁻ llu⁺ jmah⁺ ba⁻.

15 Mi⁻ tēē⁻ dsa⁻ juu⁺ la⁻, hlëeh⁺ dsa⁻, juuh⁺ kiyh⁺ lä⁻ koo⁻ mada⁻ nuuh⁺, mah⁺ ni⁺ jaä⁻ sa⁻ wa⁻ mi⁻ kwah⁺ hne⁻.

3

1 Mi-dsooh^ˉ dsëy^ˈ, wa' jmeey^ˈ he' hi^ˈ wa' n̄uuyh^ˈ mada^ˈ he^ˈ jmee^ˈ lä^ˈjëë^ˈ dsa^ˈ-ta^ˈ, hi^ˈ wa' lla^ˈ dsëy^ˈ jmeey^ˈ he^ˈ llu^ˈ jmah^ˈ ba^ˈ.

2 Sa^ˈ wa' hlëëyh^ˈ wii^ˈ kih^ˈ dsa^ˈ, sa^ˈ wa' llay^ˈ hnii^ˈ. Wa' llu^ˈ dsëy^ˈ kyaah^ˈ dsa^ˈ, wa' jmääy^ˈ hñiiy^ˈ hwaä^ˈ kyaah^ˈ lä^ˈjëë^ˈ ba^ˈ.

3 Jëëh^ˈ, lä^ˈkye^ˈ jne^ˈ ma' taa^ˈ jne^ˈ jää^ˈ, ma' chaah^ˈ jne^ˈ, sa^ˈ n̄uuh^ˈ jne^ˈ, ma' na^ˈ hëë^ˈ jne^ˈ kih^ˈ Dio, ma' laa^ˈ jne^ˈ kyaä^ˈ lä^ˈjë^ˈ he^ˈ ma' hëë^ˈ dsë^ˈ jne^ˈ, ma' tih^ˈ dsë^ˈ jne^ˈ na^ˈ-ku^ˈ na^ˈ-ngii^ˈ he^ˈ hñih^ˈ, ma' hñaa^ˈ dsë^ˈ jne^ˈ, ma' wii^ˈ dsë^ˈ jne^ˈ, ma' na^ˈ hōōh^ˈ dsa^ˈ jnän^ˈ hi^ˈ ma' na^ˈ hääh^ˈ jne^ˈ dsa^ˈ.

4 Lä^ˈkoo^ˈ ma' tōōh^ˈ jne^ˈ lä^ˈja^ˈ, Dio jnän^ˈ, hi^ˈ lää^ˈ jne^ˈ, ga^ˈ mi^ˈ jnääy^ˈ ha^ˈ lä^ˈ llu^ˈ dsëy^ˈ kyaah^ˈ jne^ˈ, hi^ˈ ha^ˈ lä^ˈkoo^ˈ hnääy^ˈ jne^ˈ.

5 He^ˈ ja^ˈ ga^ˈ lääy^ˈ jne^ˈ pero ja^ˈ ta^ˈ la^ˈ kih^ˈ he^ˈ ma^ˈ jmee^ˈ jne^ˈ he^ˈ llu^ˈ. Ga^ˈ lääy^ˈ jne^ˈ kih^ˈ he^ˈ ga^ˈ lä^ˈ n̄ih^ˈ dsëy^ˈ jne^ˈ ba^ˈ, hi^ˈ ga^ˈ jmeey^ˈ ga^ˈ lä^ˈ chaä^ˈ jne^ˈ. He^ˈ ja^ˈ lä^ˈ lä^ˈ koh^ˈ he^ˈ ga^ˈ gyeeyh^ˈ jne^ˈ. Ga^ˈ laä^ˈ jne^ˈ hmëë^ˈ ta^ˈ la^ˈ kih^ˈ Jmi^ˈ lle^ˈ Na^ˈ jngii^ˈ.

6 Ja^ˈ kyaah^ˈ hih^ˈ ga^ˈ cheë^ˈ Dio Jmi^ˈ lle^ˈ kiyh^ˈ nē^ˈ jnän^ˈ ta^ˈ la^ˈ kih^ˈ Jesucristo hi^ˈ lää^ˈ jne^ˈ.

7 Kih^ˈ he^ˈ llu^ˈ dsëy^ˈ ga^ˈ jmääy^ˈ jne^ˈ lluu^ˈ, lä^ˈ ja^ˈ hñah^ˈ jne^ˈ hëen^ˈ he^ˈ tōōh^ˈ jne^ˈ jōōn^ˈ jee^ˈ mo^ˈ so^ˈ juu^ˈ jne^ˈ jih^ˈ koh^ˈ.

8 Juu^ˈ he^ˈ ma^ˈ jwahn^ˈ la^ˈ, la^ˈ ju^ˈ dsoo^ˈ. Hnoon^ˈ jmeeh^ˈ bii^ˈ kwah^ˈ juu^ˈ la^ˈ. Hlëëh^ˈ hi^ˈ ma^ˈ lä^ˈ dsoo^ˈ dsë^ˈ kih^ˈ Dio mah^ˈ wa^ˈ ngëëy^ˈ hñiiy^ˈ jmeey^ˈ he^ˈ llu^ˈ jmah^ˈ ba^ˈ. He^ˈ la^ˈ ba^ˈ llu^ˈ hi^ˈ jmää^ˈ kih^ˈ lä^ˈ jëë^ˈ.

9 Ta^ˈ kwaä^ˈ hñaa^ˈ kyaah^ˈ juu^ˈ he^ˈ sa^ˈ jmää^ˈ ta^ˈ hi^ˈ ni^ˈ kyaah^ˈ juu^ˈ ha^ˈ lä^ˈ ma^ˈ laä^ˈ ma^ˈ hyaa^ˈ ta^ˈ gyuu^ˈ jnän^ˈ. Ta^ˈ taa^ˈ hñaa^ˈ jee^ˈ tääh^ˈ dsa^ˈ hi^ˈ ti^ˈ choo^ˈ juu^ˈ hi^ˈ hi^ˈ te^ˈ jëë^ˈ kwaat^ˈ kih^ˈ ley^ˈ kih^ˈ Moisé. Jëëh^ˈ juu^ˈ ja^ˈ sa^ˈ jmää^ˈ ni^ˈ miih^ˈ, ni^ˈ sa^ˈ kye^ˈ ya^ˈ jōō^ˈ.

10 Cher^ˈ mah^ˈ jee^ˈ kyah^ˈ hnäh^ˈ, chaä^ˈ jaä^ˈ hi^ˈ hnōō^ˈ jmee^ˈ to^ˈ nää^ˈ, hlëëyh^ˈ koo^ˈ hä^ˈ to^ˈ hä^ˈ. Hi^ˈ cher^ˈ mah^ˈ sa^ˈ ga^ˈ jmeey^ˈ he^ˈ juu^ˈ kyah^ˈ, llëey^ˈ go^ˈ te^ˈ ba^ˈ.

11 Ma^ˈ ñeh^ˈ ba^ˈ hne^ˈ, hi^ˈ jmee^ˈ lä^ˈ ja^ˈ, he^ˈ ma^ˈ kayh^ˈ jwë^ˈ ba^ˈ ja^ˈ. Ja^ˈ ba^ˈ dso^ˈ kye^ˈ he^ˈ jmeey^ˈ ja^ˈ, bääy^ˈ h^ˈ dsoo^ˈ.

Ga^ˈ hih^ˈ Paa^ˈ juu^ˈ kih^ˈ Tito

12 Wa^ˈ ra^ˈ ga^ˈ tē^ˈ jee^ˈ cheen^ˈ Artema o Tíquico ta^ˈ kyah^ˈ, ja^ˈ go^ˈ jëëh^ˈ jnä^ˈ chah^ˈ ta^ˈ jwii^ˈ Nicópoli. Jee^ˈ ja^ˈ jmeen^ˈ huū^ˈ dsë^ˈ dsa^ˈ ngëen^ˈ jii^ˈ gyuu^ˈ.

13 Wa^ˈ ra^ˈ ga^ˈ lloo^ˈ Zena hi^ˈ cheh^ˈ nē^ˈ, kyaah^ˈ Apolo ta^ˈ na^ˈ, ja^ˈ jmeeh^ˈ be^ˈ kiyh^ˈ lä^ˈ jiih^ˈ jee^ˈ le^ˈ. Ja^ˈ kwëëyh^ˈ lä^ˈ jë^ˈ he^ˈ jmee^ˈ bii^ˈ cha^ˈ jwë^ˈ jee^ˈ dsa^ˈ nääy^ˈ.

14 Wa^ˈ lä^ˈ tēë^ˈ lä^ˈ jëë^ˈ oōh^ˈ jne^ˈ jmeey^ˈ ta^ˈ llu^ˈ jmah^ˈ ba^ˈ mah^ˈ lä^ˈ cha^ˈ he^ˈ kyaah^ˈ jmeey^ˈ be^ˈ lä^ˈ ma^ˈ chaä^ˈ hi^ˈ lla^ˈ kyaa^ˈ. Mah^ˈ sa^ˈ dsa^ˈ taayh^ˈ lä^ˈ koo^ˈ hi^ˈ sa^ˈ ma^ˈ jmee^ˈ ta^ˈ.

15 Lä^ˈ jëë^ˈ hi^ˈ tääh^ˈ kyaah^ˈ jnä^ˈ jee^ˈ la^ˈ jmeey^ˈ Dio kyah^ˈ. Hi^ˈ jmee^ˈ Dio kih^ˈ lä^ˈ jëë^ˈ hi^ˈ hnää^ˈ jne^ˈ, lä^ˈ llu^ˈ he^ˈ ma^ˈ dsoo^ˈ dsëy^ˈ kō^ˈ jōh^ˈ kyaah^ˈ jne^ˈ. Wa^ˈ mi^ˈ jää^ˈ Dio lä^ˈ jëë^ˈ hnäh^ˈ. Wa^ˈ la^ˈ lä^ˈ ja^ˈ.

Filemón Juu' la- ga' sii' Paa' kih' Filemón

¹ Jnǎ' Paa' hǎǎn' neh' ñe' kwaat' kih' Jesucristo. Siin' juu' la- kō-jǒh' kyaah' ǒǒh' jne' Timotǎ. Siin' kyah' Filemón, hnaan' hne- kih' he- jmee- jne' kōǒ- ba' ta'.

² Ja- ba' lǎ- ja- siin' kih' dsa- mē' ǒǒh' jne' Apia kyaah' Arquipo ka- lǎh', he' ba' hī- jmee' ta' he- jmee- jne'. Hī- lǎ- ja- kih' lǎ- jēē- ǒǒh' jne' hī- dsa' ñee- cha'neh' kyah'.

³ Ngiiin' kih' Dio hī- laa' Tǎǎ' jnǎn' hī- ngiiin' kih' Jesucristo Dsa- jǒǒh' jnǎn', wa' kway' he- llu' kih' lǎ- jēē- hnǎh' hī- wa' jmeey' hii' tii' kyah'.

Ga' kwa' Paa' ti' hmaah' kih' Dio

⁴ Lǎ- jē' jiih' wa' ra- ga' ngiiin' kin' kih' Dio kyaan', dsooh- ba' dsen' hne-. Kwan' ti' hmaah' kiyh' ta- lǎ' kyah',

⁵ kih' he- ga' nuun' kyah' ha- lǎ- hnaah' Jesús Dsa- jǒǒh' jnǎn' hī- ga' nuun' ha- lǎ- ma' dsoo' hoh' kiyh', hī- he- hnaah' lǎ- jēē- hī- laa' kyaa' Dio.

⁶ Hī- ngiiin' kih' Dio mah' jwih' jñah' ha- lǎ- la' he- ma' dsoo' hoh' hī- ngiiin' kiyh' mah' lǎ- ngēēh' ha- lǎ- ma- mi- jǎǎ' Dio jne' ta- lǎ' kih' Cristo Jesús.

⁷ Peer' chaǎ- jnǎǎh' llu' he- ma- nuu' jnǎǎh' ha- lǎ- hnaah' dsa-, he- ja- ma- nǒh' dsē- jnǎǎh'. Jēēh' ta- lǎ' kyah' hne- ǒǒhn', ma- tēē' be' lǎ- jēē- hī- laa' kyaa' Dio.

Paa' ga' chee' Onésimo ka- lǎh' kih' Filemón

⁸ Ta- lǎ' kih' Cristo cha- jwē' kin' jmeen' hih' kyah' mah' jmeeh' lǎ- lle' kih'.

⁹ Pero llu' ga' laan' hlēēhn' hne- kyaah' juu' llu' ba', kih' he- hnaan' hne-. Jnǎ' Paa', ma- gyuh- ba' jnǎ' hī- lǎ- ma- hǎǎ' ba' jnǎ' neh' ñe' kwaat' kih' Jesucristo, he' ja- chun' kyaah' hne-.

¹⁰ Ta' jmee- hña- hoh', ja- kwah- be' kih' Onésimo, jēēh' laay' lǎ- kōh' jǎǎ- gyuu- kyaan' kih' he- ga' heeyh- juu' kih' Dio jee' hǎǎn' neh' ñe' la-.

¹¹ Jǎǎ' sa' ga' ma- heeyh- kih' Dio sa' ga' jmǎǎy' ma' jmeey' ta' kyah', pero na' jmǎǎy' kin' hī- jmǎǎy' kyah' ka- lǎh'.

¹² Na' cheeh' jnih' ka- lǎh' kyah'. Heeyh' lǎ- kōh' he- heeh' jnǎ' ba'.

¹³ Hnoon' jǎy' kyaah' jnǎ' ta' kō- jiih' hǎǎn' neh' ñe' kwaat' kih' ju' hmēē' mah' jmeey' be' kin' llah' hne-.

¹⁴ Pero sa' hnoon' jmeen' bii' cher' mah' sa' lla- hoh', mah' sa' wa' la' lǎ- kōǒ- he- wi' he- ngiiin' kyah'. Wa' la' lǎ- kōǒ- hnooh' hñaah'.

¹⁵ Go' laan', ga' lǎ- ǒǒy' kyah' kō- hwēē', mah' lǎ- ja- heeh' hnih' ka- lǎh', he- jǎy' kyaah' hne- go- te'.

¹⁶ Na', mo' so' laay' wa' hī- cha- hī-, hī- jmee- ta' kih' dsa'. Na' ga' laay' ma- ra- ǒǒh' jne' hī- hnaan' cha- miih-. Ha- ga' sa' lǎ- hnaah' hnih', lǎ- llu' he- ma- laay' dsa- kyaah' jne' hī- ma- laay' kyaa' Dio ka- lǎh'.

¹⁷ Lǎ- ja-, cher' mah' laa' jnǎ' ome' kyaah', heeh' Onésimo lǎ- kōh' he- ma- heeh' jnǎ' ba'.

¹⁸ Cher' mah' cha- he- ma- jmeey' kyah' o cher' mah' āǎy- miih- kyah', jmee' kwaat' lǎ- kōǒ- jnǎ' ba' āǎn- kyah'.

19 Jnā' Paa' siin⁺ kyah' kyaah' goon⁺, jnā' jwahn⁺ mi'hmaahn⁺ kyah', kih' he⁻ sa⁺ hnoon' jwēhn⁻ hne⁻ he⁻ ääh⁻ kin⁺ lä⁺ llu' he⁻ ga⁺ laah'.

20 Lä⁺ ja⁻ øøhn', jmee' jēē⁻ dsēn⁺, jmee' nøh' dsēn⁺, lä⁺ hnøø' Dsa⁻ jøøh' jnän⁻.

21 Jmeen⁻ dsoo', nuuh' ba' hne⁻ he⁻ ma⁻ siin' la⁻. Man⁻ jmeeh' ga' hne⁻ cha⁻ ga⁻ miih⁻ lä⁺ koh' ga' he⁻ ma⁻ jwahn' la⁻.

22 Hi⁻ ja⁻ ba' lä⁺ ja⁻, mi'llu⁻ ha⁻ jee' jän⁻. Cha⁻ ba' o⁻ jøh⁺ dsē⁻ kin⁺, nuu⁻ ba' Dio lä⁺ jē⁻ he⁻ ngiuh' hnäh', kwa' bih' jwē' niin⁻ na⁻ jēēn⁻ hnäh'.

23 Epafra jmee⁻ Dio kyah'. Hi⁻ la⁻ na⁻, hää' neh⁻ ñe' kyaah' jnā' jee' la⁻ kwaat⁻ kih' Cristo Jesús.

24 Hi⁻ lä⁺ ja⁻ jmee⁺ Dio kyah' Marco, Aristarco, Dema, kyaah' Luca. Lä⁺ jēē⁻ hi⁻ he' jmee⁺ ta' kih' Dio ko⁻ jøh' kyaah' jnā'.

25 Jesucristo Dsa⁻ jøøh' jnän⁻ wa' mi⁻ jøøy' jmi⁻ lle' kyah' hnäh'. Wa' la' lä⁺ ja⁻.

Hebreos

He-la-je-he-ga'lloo'kih'dsa-hebreo

Jøøh' ga' Joo' Dio lä'koh' ga' lä'jöö' ángel

¹ Joh' jiih' sa' ga'hlëeh' Dio kyaah' dsa' ma'gyuh' jnän' llo'joo'. Ga'cheey' hi' ga'ngëe' juu' kiyh', kih' dsa' ma'gyuh' jnän'. Ko'llaa' hi' ga'ngëe' juu' he' ga'hloh' juu' kiyh' jee' ma' këy' hi' jñah' ko'llaa' ga'hëë' mi'në' he' ga'mi'jnää' Dio kiyh'. Ja' koo' nëe' ga'jmee' Dio ha' lä' jee' ga'hlëeyh' kyaah' hi' ma'ngëe' juu' kiyh'.

² Pero jee' ma'dsaa' jmiif' la', ga'hlëeh' Dio jne' ta'la' kyaah' Joo'y' ba', hi' ga'tooyh' goo' ga'lä'jé' he' cha', hi' he' ba' hi' kyaayh' ga'jmeey' gyuhh' hwa'ka'läh'.

³ Hi' he' mi'jnää' na'hñaa' lä'jöö' ha' lä'koo' jøøh' laa' Dio, kih' he' laay' koo' heeh' kyaah' Dio. Hi' kyaah' juu' kiyh' he' beë', høøy' ga'lä'jé' go'te' he' cha'. Hi' ma'ngëe' ma' chey' dso'kye' jnän', ja' ga' ga'gyay' jwoo' ra'lluu' kih' Dio Jøøh' hi' gya' gyuhh'.

⁴ Jaa' hi' he' ba' ya'hëë' jøøh' ga'lä'koh' ga'lä'jöö' ángele. Jëeh', ga'hyoyh' koo' jmiif' he' kyeë' ga'lä'koh' ga' he' ga'hyoh' ángele.

⁵ Jëeh' ni' jaa' ángel jih'koh' sa' ga'jah' Dio siiyh':

Hne' laah' gyuhh' kyaan'.

Na' ma'laan' Täa' kyaah'.

Ja' ba' lä'ja', sa' ga'siiyh' ni' jaa' ángel lä'la':

Jnä' leen' Täa' kyaah'.

Hne' leeh' gyuhh' kyaan'.

⁶ Koo' ka'läh', lä' ma' ga'cheey' jmiif' gyuhh' la', Joo'y' hi' laa' to'në', ga'jäyh': Lä'jöö' hnäh' ángele kyaah' Dio, jmeë' hnäh' juuh' kiyh'.

⁷ Pero lä'la' ba' ga'hlëeyh' kih' lä'jöö' ángele:

Dio cheë' ángele kyaah', laa' lä'koo' lle'.

Ángele hi' jmeë' ta'he' kiyh', laa' lä'koo' je' he' hëë'.

⁸ Pero lä'la' ba' ga'siiyh' Joo'y':

Hne' Dio, jmeeh' hih' ga'lä'jé' joh' jmiif' cha'.

Kyaah' ju'dsoo' jmah' ba' jmeeh' hih'.

⁹ He' llui' jmah' ba' hnooh', hne' sa' hnooh' go'te' he' hliih'.

He' ja' hñii' Dio, hi' laa' Dio kyaah', hi' he' ga'hñaa' hne'.

Lä'ja' ga'jmeey' jëë' hoh' cha' ga'miuh' lä'koh' ga'lä'jöö' dsa'kyaah'.

¹⁰ Hi' ga'jäyh' ka'läh' lä'la':

Hne' Dsa'jøøh', lä' ma' to'në' ga'llah' jmiif' gyuhh' la',

Hñaa' ba' hne' ga'jmeeh' gyuhh' jmiif' gyuhh'.

¹¹ Lä'jé' he' ja' lla' ba', pero hne' lä' ma' chaah' na' ba'.

Dsa'gyuh' ba' gyuhh' hwa', lä'koo' dsa'gyuh' sa'hmiih'.

¹² Lä'koo' bää' dsa' sa'hmiih', lä'ja' bääh' ga'lä'jé' he' ja', hi' dsa'lä'siih' ka'läh'.

Pero hne', lä' ma'laah' na' ba', jih'koh' sa' gyuh'.

¹³ Juu' lä'la', jih'koh' sa' ga'jah' Dio siih' jaa' ángel. Joo' bih' ga'hlëeyh' lä'la', lä' ma' ga'jäyh':

Na^h hne⁻ jwoo^l ra⁻lluu^l kin⁺ la⁻,
lä⁻jiih^h lloo⁻ jmi^h llaan⁻ huu^h tüih^h lä⁻jëë⁻ hi⁻ na⁻høøh^h kyah^l.

¹⁴ ¿Ja^h jee^h lä⁻jëë⁻ ángele, koo⁻ ga⁻nää^h mada⁻ ba^h, laay^l jmi^h lle^h hi⁻ ga⁻chee^h Dio mah^l jmeey^h ta^h he^h kih^l lä⁻jëë⁻ hi⁻ laa^h kwaat⁻ lää^h?

2

Ta⁻wa^h gaa^h dsë⁻ jne^h juu^h he⁻ lää^h jne^h

¹ He⁻ja⁻ jmee^h bii^h jmeen^h cha⁻ga⁻miih^h he^h kih^l juu^h he⁻ ma⁻nuun^h mah^l sa⁻wa⁻lä⁻øø^h jne^h kih^l jwë^h llu^h he⁻ ma⁻tøøhn^h.

² Jëëh^h, ley he⁻ ga⁻ngëë^h ángele kih^l Moisé, ma^h la^h koo⁻ hmooh^h hweh⁻. He⁻ja⁻ lä⁻jëë⁻ hi⁻ ma^h dsa⁻hlääh^h kih^l hmooh^h ja⁻, hi⁻ lä⁻jëë⁻ hi⁻ ma^h chaah^h, ga⁻jëëy^h wi^h lä⁻koo⁻ lle^h kiyh^l.

³ ¿Ha⁻ lä⁻ja⁻ tëëh^h jne^h, cher^h mah^l sa⁻ ga⁻jmee^h jne^h he^h kih^l juu^h he⁻ lää^h jne^h he⁻ kyeë^h ga⁻lä⁻koo⁻ ley ja⁻? He^h ba^h hñii^h Dsa⁻jøøh^h jnän^h ga⁻kwa^h juu^h la⁻ to⁻në^h ha⁻ lä⁻jee^h lää^h jne^h. Ma^h ngëë^h he⁻ ja⁻, lä⁻jëë⁻ hi⁻ ma^h nuu^h kiyh^l, ma⁻jmeey^h dsoo^h kih^l juu^h la⁻jee^h jnän^h.

⁴ Hi⁻ ga⁻jmee^h Dio dsoo^h juu^h kih^l dsa⁻ he^h jee^h ga⁻nääy^h kway^h juu^h, jëëh^h Dio hi⁻ kyaah^h ga⁻jmee^h cha⁻miih^h he⁻ juh^h gaa⁻, hi⁻ ga⁻jmeey^h na⁻ku^h na⁻ngii^h he⁻ jmee^h jëë⁻ dsah^h dsa⁻. Hi⁻ ga⁻kwëëyh^h jmeey^h na⁻ku^h na⁻ngii^h ta^h kyaah^h be^h kih^l Jmi^h lle^h Na⁻jngii^h, lä⁻koo⁻ hyoh^h dsëy^h.

Jesucristo ga⁻laa^h kwee⁻ kyaah^h jne^h

⁵ Sa⁻ ga⁻kwa^h Dio jwë^h kih^l ángele jmee^h hih^h kih^l jmi⁻gyuu^h he⁻ na^h ga⁻jä^h, he⁻ ma⁻løø^h jne^h hlëëhn^h miih^h kih^l.

⁶ Cha⁻jee^h na⁻sii^h kih^l hi⁻ ga⁻hlëëh^h lä⁻la⁻:

¿Hee⁻ laa^h dsa⁻ jmi⁻gyuu^h mah^l lä⁻ ma⁻dsooh^h ba^h hoh^h kiyh^l?

¿Hee⁻ laa^h dsa⁻ hi⁻ laa^h jmi⁻ngo^h mah^l lä⁻ ma⁻jmääh^h ba^h hnih^h he^h?

⁷ Miih^h jmi^h ba^h ga⁻jmääh^h hnih^h mäh^h ga⁻miih^h lä⁻koh^h ga⁻jee^h lä⁻jëë⁻ ángele.

Ja⁻ga⁻ ga⁻llaay^h høøy^h hi⁻ ga⁻jmääh^h hnih^h jøøh^h mah^l lä⁻ja⁻ lä⁻gah^h dsih^h.

Hi⁻ ga⁻tøøh^h gooy^h ga⁻lä⁻jë^h ba^h he⁻ cha⁻.

⁸ Ga⁻lä⁻jë^h he⁻ cha⁻ ga⁻llah^h ta^h hwa^h huu^h tüiy^h mah^l jmeey^h hih^h kih^l, lä⁻ja⁻ na⁻sii^h juu^h kih^l Dio.

Kyaah^h he⁻ ga⁻tooh^h Dio gooy^h ga⁻lä⁻jë^h he⁻ cha⁻, he⁻ja⁻ ni⁻ miih^h sa⁻ ga⁻jä^h he⁻ sa⁻ le^h jmeey^h hih^h kih^l. Pero na^h ga⁻juh^h sa⁻ ga⁻ma⁻jnä^h he⁻ jmeey^h hih^h.

⁹ Pero ñe^h ba^h jne^h kih^l hi⁻ ga⁻jä^h mäh^h ga⁻miih^h lä⁻koh^h ga⁻jee^h lä⁻jëë⁻ ángele.

Ga⁻llaa^h Dio høøy^h, hi⁻ ga⁻jmääh^h jøøh^h mah^l lä⁻gah^h dsih^h lä⁻llu^h he⁻ ga⁻juuy^h.

Hi⁻ kih^l he⁻ llu^h dsé^h Dio, he⁻ja⁻ ba^h ja⁻, ga⁻ngëëy^h Jesús he⁻ ga⁻juuy^h he⁻ llu^h kih^l ga⁻lä⁻jëë⁻ ba^h.

¹⁰ Ga⁻lä⁻jë^h ba^h he⁻ cha⁻ na⁻la⁻ kih^l Dio hi⁻ la^h kiyh^l ka⁻läh^h. Hi⁻ ga⁻lä⁻hnøøy^h tëëy^h jwëë^h jooy^h ya⁻jwi^h kiyh^l. He⁻ja⁻ sooh^h ba^h kih^l Dio, he⁻ ga⁻mi⁻lluuy^h go⁻te^h Jesús hi⁻ lää^h jne^h, ta^h la^h kih^l he⁻ ga⁻jëëy^h wi^h.

¹¹ Jne^h hi⁻ na⁻jngëë^h, hi⁻ lä⁻ja⁻ Jesús hi⁻ jmää^h jne^h na⁻jngëë^h, lä⁻jëë⁻ jne^h laa^h kyaa^h Täa^h. Kih^h he⁻ ja⁻, sa⁻ la^h o⁻ hih^h kih^l Jesús tëëyh^h jne^h øøyh^h.

¹² He⁻ja⁻ ga⁻jäh^h Jesús siiyh^h Dio:

Hlëëhn^h kyah^l cha⁻ne^h lä⁻jëë⁻ øøhn^h.

Jee^h dsa⁻nee^h lä⁻jëë⁻ øøhn^h, jee^h ja⁻ hän^h kyah^l.

¹³ Hi⁻ ja⁻ ba^h lä⁻ja⁻ ga⁻jäyh^h:

Kye' ba' jnā' o' jōh' dsē' kiyh'.

Hi' koō' ka-lāh' ga' jāyh':

Hii' jnā' la' kyaah' jooy' hi' ga' kwēyeh' jnā'.

¹⁴ Kih' he' kye' jmi' ngo' la' jēē' jooy' he', la' ja' ka-lāh' hñiyy' ma' kyey' jmi' ngo' hi' ga' juuy'. He' la' ja', ga' liyh' ga' lla' dsēy' kih' hi' sa' llū' hi' jngih' kih' dsa'.

¹⁵ Mah' la' ja' lāāy' hi' tāāh' goh' juu' lā' jiih' jmi' chaa'.

¹⁶ Dsoo' ba' sa' jay' mah' kway' be' kih' ángele. Jay' mah' kway' be' kih' lā' jēē' hi' laa' sa' ju' kih' Abraham ba'.

¹⁷ Kih' he' ja' ba' ja', he' ga' la' bii' kiyh' ga' lēy' jmi' ngo', ja' ba' lā' koō' laa' jne'. Lā' ja' ga' laay' ja' jmi' dsa' jōh' hi' jōh' dsē', hi' mi' te' kih' Dio mah' lā' ja' chey' dso' kye' kih' lā' jēē' dsa'.

¹⁸ Kih' he' ga' jēy' wii' lā' koō' ma' ga' ka' dsa' dsēy', he' ja' ba' ja' kyuyh' kway' be' kih' hi' gwa' hu' dsē' hliih' kih'.

3

Jesús ba' laa' jōh' lā' koh' ga' Moisé

¹ Lā' jēē' hnāh' jōhn' hi' na' jngēē', lā' jēē' hi' na' jnāā' gyuh' ya' jwii' kih' Dio, jmeē' da' hnāh' miih' hu' dsē' ha' lā' koō' laa' Cristo Jesús. Hi' he' to' nē' ga' kwa' juu' he' ma' heeh' jne' la' hi' laay' jmi' dsa' jōh' jnān' ka-lāh'.

² Hi' he' ga' mi' teh' kih' hi' ga' hñay', ja' ba' lā' koō' ga' mi' te' Moisé lā' ma' kyey' nē' kih' dsa' hi' laa' kya' Dio.

³ Pero lle' jmeen' juuh' kih' Jesús lā' koh' ga' kih' Moisé, ja' ba' lā' koō' la' kih' jaa' hi' jmeē' koō' hne'. Kyeē' ga' hi' ga' jmeē' hne' lā' koh' ga' hñii' hne'.

⁴ Jēēh' ga' lā' jē' hne', chaa' ba' hi' ga' jmeē'. Pero Dio ba' hi' ga' jmeē' ga' lā' jē' go' te' he' cha'.

⁵ Lā' ja' Moisé, koō' ga' jmeey' ta' he' kih' Dio ba'. Dsoo' ba', ga' mi' teyh' lā' ma' kyey' nē' kih' dsa' kya' Dio. Ga' jāyh' ha' lā' la' juu' he' lā' cha' kēē', ma' ngēē' ma' juuy'.

⁶ Pero Cristo ba' laa' jōh' lā' koh' ga' Moisé, kih' he' laay' Joō' Dio hi' kye' nē' kih' dsa' kyaay'. Hi' laa' jne' dsa' kya' Dio, cher' mah' tōh' jne' koō' hweh' kyaah' o' jōh' dsē' jōhn' kih' Dio lā' jiih' lla' jmi' gyuh'.

Ha' lā' teēh' dsa' dsē' kyaah' Dio

⁷ Wa' nuu' jne' lā' koō' jāh' Jmi' lle' Na' jngii' kih' Dio:

Cher' mah' na' nuuh' hnāh' juu' kiyh',

⁸ ta' jmeē' hnāh' hweh' tuh' hoh' hnāh',

lā' koō' ga' jmeē' dsa' hi' sa' ga' hii' ma' nuu' lā' ma' ga' kay' dsēn' jee' oo' hwa' kii'.

⁹ Jee' ja' dsa' ma' gyuh' kyaah' hnāh' ga' kooy' kyaah' jnā', ma' jēy' he' ga' na' ma' jmeen' kyaayh'.

Ma' ke' ga' jēy' lā' jē' he' juh' gaa' he' ga' jmeen' kiyh' to' loo' ji' nē'.

¹⁰ Kih' he' ja', ga' lā' lleen' kyaah' dsa' he',

mah' ga' jwii' jnih':

“Hu' dsē' kyah' hnāh' hā' tāā' ta' jee' jyoh'.

Sa' hnooh' hnāh' lā' kyuh' hnāh' hee' ja' he' llū'.”

¹¹ He' ja' ga' tāān' hñiin' ma' ga' ya' jēē' dsēn' kyaah' dsa' he':

“Sa' heh' dsa' he' jee' teēhn' dsēn'”, ga' jāh' Dio.

12 Leeh^h hnäh^h øøhn^h, ni^h jaa^h hnäh^h ta^h wa^h hñaa^h hoh^h hnäh^h he^h sa^h heeh^h hnäh^h kih^h Dio jiih^h mah^h sa^h wa^h lä^h øø^h hnäh^h kiyh^h.

13 Lla^h he^h ja^h, kwa^h hnäh^h be^h kih^h dsa^h kyaah^h hnäh^h koo^h jmi^h koo^h jmi^h, na^h lä^h cha^h jmi^h. Mah^h sa^h leh^h he^h hliih^h hnäh^h he^h mi^h goo^h kyah^h hnäh^h.

14 Jëeh^h ma^h laa^h jne^h koo^h kyaah^h Cristo cher^h mah^h lä^h ma^h kyen^h ja^h ba^h o^h jøh^h dsē^h kiyh^h lä^h jiih^h llaa^h jmi^h gyuu^h, ja^h ba^h lä^h koo^h ga^h jmee^h jne^h lä^h ma^h to^h nē^h.

15 Lä^h la^h hnøø^h jnän^h, lä^h koo^h jäh^h juu^h la^h:

Cher^h mah^h na^h nuuh^h hnäh^h juu^h kiyh^h,
ta^h jmee^h hnäh^h hweh^h tuh^h hoh^h hnäh^h,
lä^h koo^h ga^h jmee^h dsa^h hi^h sa^h ga^h hii^h ma^h nuu^h.

16 ¿Hii^h na^h hi^h ga^h jmee^h hweh^h dsē^h, ma^h ngēē^h ma^h nuuy^h juu^h kih^h Dio? ¿Ja^h he^h dsa^h hi^h ga^h hwēē^h Moisé hwa^h Egipto?

17 ¿Hii^h na^h hi^h ga^h ya^h jēē^h dsē^h Dio kyaah^h to^h loo^h ji^h ñe^h? ¿Ja^h he^h dsa^h hi^h ga^h jmee^h dso^h kye^h hi^h ga^h saa^h na^h juu^h jee^h la^h hwa^h kii^h ja^h?

18 ¿Hii^h ba^h kyaah^h na^h he^h ga^h bääh^h Dio hñii^h, he^h sa^h heyh^h jee^h teeh^h Dio dsē^h? ¿Ja^h he^h dsa^h hi^h sa^h ga^h jmee^h he^h juu^h kiyh^h?

19 He^h ga^h la^h lä^h ja^h, jmee^h dsa^h lä^h ngēē^h jne^h, sa^h ga^h la^h ma^h dsa^h taayh^h jee^h ma^h teeyh^h dsēy^h, kih^h he^h sa^h ma^h heey^h juu^h kih^h Dio.

4

1 He^h ja^h ta^h ko^h jiih^h cha^h jwē^h jnän^h heh^h jne^h jee^h teeyh^h dsēy^h lä^h koo^h ga^h bääyh^h hñiiy^h, hnøø^h leeh^h hnäh^h, le^h ga^h che^h ko^h llaa^h hnäh^h sa^h ga^h heh^h hnäh^h jee^h ja^h.

2 Jëeh^h, jnä^h jne^h ka^h läh^h ma^h kway^h ba^h ju^h hmēē^h lä^h koo^h juu^h he^h ga^h hyoh^h dsa^h he^h. Pero sa^h ga^h jmää^h ta^h ni^h miih^h kiyh^h lä^h ma^h ga^h nuuy^h juu^h ja^h. Koo^h ga^h nuuy^h ba^h, sa^h ga^h lä^h heey^h.

3 Wa^h dsa^h toohn^h jee^h teeh^h jne^h dsēn^h hi^h ma^h dsoo^h dsē^h, lä^h koo^h ga^h jäh^h:
He^h ja^h ga^h tään^h hñiin^h ma^h ga^h ya^h jēē^h dsēn^h kyaah^h dsa^h he^h:

“Sa^h heyh^h jee^h teeh^h dsēn^h”, ga^h jäh^h Dio.

Hi^h ma^h la^h ma^h jmee^h Dio jmi^h gyuu^h, ma^h na^h hñaa^h ba^h ta^h kiyh^h.

4 Jëeh^h jee^h llah^h, na^h sii^h juu^h kiyh^h, hlëeh^h kih^h gyii^h jmi^h:

Hi^h ga^h teeh^h Dio dsē^h ma^h ga^h la^h ta^h kiyh^h jee^h ga^h tē^h gyii^h jmi^h.

5 Hi^h koo^h ka^h läh^h na^h sii^h:

Sa^h heyh^h jee^h teeh^h dsēn^h.

6 He^h lä^h ja^h, ñe^h jne^h hnøø^h ga^h dsa^h taah^h ko^h llaa^h jee^h ja^h. Hi^h lä^h jēē^h hi^h ga^h nuu^h lä^h ma^h to^h nē^h, sa^h ga^h taayh^h, kih^h he^h sa^h ga^h jmeey^h he^h juu^h kih^h Dio.

7 Ma^h ngēē^h cha^h miih^h ji^h ñe^h, koo^h ka^h läh^h ga^h tøø^h Dio hih^h koo^h jmi^h mah^h jmee^h dsa^h he^h kiyh^h. Ga^h ngēē^h David juu^h kih^h dsa^h, lä^h koo^h ga^h jäh^h Dio:

Cher^h mah^h na^h nuuh^h hnäh^h juu^h kiyh^h,
ta^h jmee^h hnäh^h hweh^h tuh^h hoh^h hnäh^h.

8 Ni^h sa^h ga^h taah^h dsa^h hwa^h kih^h lä^h koo^h ma^h gya^h Josué. Jëeh^h, wa^h ra^h jäh^h kih^h ga^h kwa^h Josué jee^h ma^h teeh^h dsa^h dsē^h, sa^h ma^h hlëeh^h ga^h Dio lä^h hmēē^h kih^h jyoh^h jmi^h.

9 He^h ja^h jne^h hi^h laa^h jwii^h kih^h Dio, ma^h cha^h ba^h jnän^h jee^h teeh^h jne^h dsēn^h.

10 Jëeh^h, hi^h ma^h he^h teeh^h dsē^h kyaah^h Dio, lä^h ja^h teeyh^h dsēy^h kih^h ta^h he^h ma^h jmeey^h, lä^h koo^h teeh^h Dio dsē^h kih^h ta^h he^h ga^h jmeey^h.

11 Wa^h jmeen^h bii^h dsa^h toohn^h jee^h teeh^h jne^h dsēn^h, mah^h ni^h jaa^h sa^h wa^h täh^h lä^h koo^h ga^h tah^h hi^h sa^h ga^h jmee^h he^h juu^h kih^h Dio jää^h.

12 Jëéh', juu' kih' Dio na' jiih' hi' cha' be' kih'. He' dsoo' ñiih' ga' lá'koh' ga' ñe'tuuh' he' na'jni' lá'to' jwoo'. Dsa'he' lá' ga'të' neh' tuh' dsë' jne' jee' há' jmi'le', jñih' hu' dsë' he' kye' jne' hi' jñih' he' hee' dsë' jne'.

13 Ni' koq' he' na'la' kih' Dio sa' le' dsa'hmää' cha'ney'. Ga'lá'jé' ba' na'jnä' kih' hi' tēē' jne' dsa'ngëen' kwaat' jnan'.

Jesús laq' jaq' jmi-dsa' hi' jøøh' ga'

14 Jesús, Joó' Dio, laay' jnan' ja' jmi-dsa' hi' jøøh' ga' hi' gya' ya'jwi'. He'ja' jmee' bi' jnan' dsa'toohn' koq' hweh' jwë' he' ma'tøøhn'.

15 Jëéh', jmi-dsa' jøøh' hi' cheh' nē' jnan' kyuu' bih' jmeey' jøh' dsëy' ma' sa' cha' be' jnan'. Jëéh', ja' ba' lá'koq' ka' dsë' jne', ja' ba' lá'ja' ga'ka' dsëy' kyaah' na'ku' na'ngii' he' cha' jmi-gyuu' la'. Pero ni' lá'ja' sa' ga'jmeey' ni' koq' he' hliih'.

16 He'ja' kyaah' o'jøh' dsë' he' ma'cha' jnan' kyaah' jmi-dsa' he', sa' wa' gah' jne' ya'nøøn' kih' Dio hi' llu' dsë' mah' lá'ja' lá'ñih' dsëy' jne', hi' kway' be' jnan' wa'ra' ga'të' jee' lla'kyaa' jne'.

5

1 Lá'jēē' jmi-dsa' kaah' ma' laa' dsa' jmi-gyuu' ba'. Ma' na'hñaa' ga'kay' nē' kih' dsa' mah' ga'jmeey' ta'he' kih' Dio lla' dsa' he'. Hi' ma' heeyh' lá'jē' he' ma' kwëeh' dsa' Dio hi' ma' jēēy' jah' nē' na'hyoo' kwaat' kih' dso'kye' kih' dsa'.

2 Kyuu' bih' jmeey' jøh' dsëy' kyaah' hi' sa' kyuu' hi' kyaah' hi' ga'nää' na' hēē', jëéh' ñe' bih', ja' he' koq' nēē' he' jmee' jwi' kih' hñiiy'.

3 Kih' he' sa' ma' cha' be' kiyh', ma' la' bi' jēēy' jah' kwaat' kih' dso'kye' kiyh' hi' lá'ja' kih' dso'kye' kih' dsa'.

4 Ni' ja' sa' ma' le' ma' hñaa' hñii' kih' ta' llu' ja'. Ma'la' hi' ma' na'teeh' kyaa' Dio ba' hi' ma' jmee' ta' ja', lá'koq' ma' na'teeh' Aarón.

5 Lá'ja' ka'läh' Cristo, sa' ga'hñaa' hñiiy' jmi-dsa' jøøh'. Dio ba' he' hi' ga'kwëeyh' ta' llu', lá' ma' ga'jäh':

Hne' laah' gyuu' kyaan'.

Na' ma' laan' Tää' kyaah'.

6 Lá'ja' ka'läh' na'sii' jee' jyoh':

Hne' laah' jmi-dsa' ga'lá'jé' joh' jmi' cha',

lá'koq' laa' Melquisedec.

7 Lá'koq' ma' gya' Cristo jmi-gyuu' la', ga'ngiiy' kiyh' kih' Dio kyaah' be', lá'jiih' ga'tuu' jmi' mi'ney', ga'chuu' kyaah' hi' na'këh' jmi' ma' lá'ay' kih' he' ma'juuy'. Hi' ga'nuu' ba' Tää' kiyh', jëéh' ga'heeh' bih' le' kiyh' lá'koq' hyoh' dsë' Tää'.

8 Ma'ke' laay' Joó' Dio, kyaah' he' wii' he' ga'ngëey' ja', ga'lä'kyuu' he' jmeey' nuuyh' kih' Dio.

9 He' lá'ja', ga'laay' lluu' ga', ga'jäy' laay' juu' hi' lää' go'te' lá'jēē' dsa' hi' nuuh' kiyh'.

10 Hi' na'hñaa' kih' Dio he' laay' jmi-dsa' jøøh' lá'koq' ga'laa' Melquisedec.

Goo' la' kih' hi' ma'heeh' mah' beey' Dio

11 Cha' cha'ga'miih' he' hnoon' jwëehn' hnäh' kih' juu' la', pero jwëeh' kin' jmeen' lá'ngëeh' hnäh', jëéh' ta' hwa' go'te' dsa'lá'ngëē' hnäh'.

12 Ngoo' ga' lã'hii' cha-miih- jmi' he- tãäh' hnäh' mi-tëëh' hnäh'. Ma-të' jee' leeh' hnäh' ta-jwoh'. Pero hnøø' ga' lã'tëëh' hnäh' kwee- ha- lã' la' juu' kih' Dio he- ga-mi-tëë' jne' to-në'. Lã- ma-laah' ba' hnäh' lã'koø- jaa- gyuu- hi- hih- wa'juh', hi- sa- ma-lih- kuh- ma' he- kuh- dsa- ma-kaah'.

13 Lã'jëë- hi- sa' hii- lã'ngëë', sa' liyh- kay' kwaat- hee- ja- he- llu', jëëh' laay' lã'koø- jaa- gyuu- hi- hih- wa'juh'.

14 Pero juu' he- la' lã'koø- ma', la' kih' dsa- ma-kaah' ba' ja-. La' kih' dsa- hi- ma-kyuuh- ka' kwaat- hee- na- he- llu' hi- hee- na- he- hlih'. Jëëh', lã'ja- ma-lã-tëëy- jmeey'.

6

1 He-ja- ga-nøø' ba' jne' ta- cha'në' lã'jih' tëë' jne' lee' jne' dsa- hi- kyuuh-. Mo'so' hlëëh' ga' jne' he- ma-mi-tëë' jne' to-në' kih' Cristo. Sa' løøn' ka-lãh' hlëëhn' juu' he- ga-nuun' to-në':

He- hnøø' ben' jwë' hlih' mah' dsa-jëeh- jne' kih' Dio,

he- heeh' jne' kih' Dio,

2 he- saa- jne' jmi-,

he- kye' jne' goon- në' kih' øøh' jne',

he- lã'jih' dsa- hi- na-juu',

hi' kih' he- mo'so- lãä' dsa- wa-ra- ga-të' jee' lla' Dio ta'.

3 He- la- ba' jmeen', ga-nøø' ba' jne' ta- cha'në' cher'mah' ga-kwa' Dio jwë'.

4 Pero jne' hi- ga-na' huud'së- kih', hi- ga-jëë' jne' ha- lã' la' he- la' kwa- Dio, hi' ga'hñah' jne' Jmi-llë' Na-jngii',

5 hi' ga-jëë' jne' llu' ba' juu' kih' Dio hi' ga-lã'ngëë' jne' miih- kih' he- juh-gaa- he- na' ga' jã'.

6 Pero cher'mah' ga-tah' jne', mo'so- le' dsa-jëeh- jne' ka-lãh'. Jëëh' he- jmee' jne' lã'ja-, he- tãä' jne' Joø' Dio dsoh' hma-cru- ka-lãh' ba' ja-, mah' lle' jne' o-hih- kiyh' cha'në' lã'jëë-.

7 Lã'koø- la' kih' hwa' he- hih- jmi-jma' he- hla- ko-lla-jih-. Cher'mah' ga-kwa' cha-miih- mii' he- kuh- dsa- hi- jmee' ta' jee' ja-, mi-jøø' Dio cha-ga'miih- hwa' ja-.

8 Pero hwa' he- dsa-hya' toø' kyaah' nuu- hlih', sa' jmää' ni' miih-. Jã- dso'jwii' në' kih' hwa' ja-. Hi' kyaah' jee' llaä', koo' go-te-.

O-jøh' dsë- he- kye' jne' kwa' be' jnän'

9 Øøhn' hi- hnaan', ma-ke' ma-hlëëhn' hnäh' lã'na-, ma-ra' he- jmee' jnääh' dsoo', hwëë- hnäh' llu', lã'lle' kih' hi- ma-na-laa'.

10 Jëëh', Dio jmee' he- llu' jmah' ba', jih'koh' sa' gaa' dsëy' ta' he- ma-jmeeh' hnäh'. Ma- mi-jnääh' ba' hnäh' kiyh', he- hnaah' hnih' lã' ma' ga-jmeeh' hnäh' be' kih' hi- na-jngëë' kyaay' hi- lã' ma-jmeeh- ja-ba' hnäh' lã'jih' na'.

11 He- hnøø- jnääh' go'nääh' hnäh' jmeeh' hnäh' lã'ja-, lã'jih' jee' llaä' jmi-gyuu' mah' tëë' hnäh' o-jøh' dsë- he- kye' hnäh'.

12 Sa- hnøø- jnääh' jmeeh' hnäh' jwëh' hnäh'. Wa' lã-dsoo' hoh' hnäh' kih' Dio ba' hi' wa' kwëëh' hoh' hnäh' lã'koø- jmee' lã'jëë- hi- hyoh' he- ga-bääh- Dio hñii' kway'.

13 Lã'koø- ma' ga-bääh- Dio hñii' mi-jääy' Abraham, ga-täay- hñiyy', jëëh' sa- chaa- jñah' hi- jøøh' ga' lã'koh' hñiyy' hi- ma-täay'.

14 Ga⁺jäyh⁺: “Jwahn⁺ dsoo⁺, mi⁻jään⁻ hne⁻ cha⁻miih⁻. Jmeeⁿ lä⁺jwëë⁺ jwërte sa⁺ju⁻ kyah⁺.”

15 Lä⁺ja⁻ ga⁻kwëëh⁺ dsë⁺ Abraham ma⁺ jøøy⁻ lä⁺jiih⁺ ga⁺tëëy⁻ he⁻ ga⁺bääh⁻ Dio hñii⁺ kyaayh⁺.

16 Dsoo⁺ ba⁺, tää⁻ dsa⁻ kih⁺ jñah⁺ hñ⁻ jøøh⁺ ga⁺ lä⁺koh⁺ hñiiy⁺. Lä⁺ja⁻ jä⁺ hweh⁻ juu⁺ kiyh⁺. Mo⁺so⁺ cha⁻ he⁻ kih⁺ he⁻ ti⁻chooy⁺ juu⁺.

17 He⁻ja⁻ lä⁺koo⁻ ma⁺ ga⁺bääh⁻ Dio hñii⁺ mi⁻jääy⁺ dsa⁻ kyaay⁺, ga⁺tääy⁻ hñiiy⁺ mah⁺ jä⁺ koo⁻ hweh⁻ juu⁺ ja⁻. Lä⁺ja⁻ ga⁺mi⁻jnäay⁻ kih⁺ hñ⁻ mi⁻jääy⁺ he⁻, he⁻ sa⁺ le⁺ lä⁺sii⁺ ni⁻ miih⁻ juu⁺ kiyh⁺.

18 Cha⁻ to⁺ juu⁺. Ga⁺bäayh⁻ hñiiy⁺ hi⁺ ga⁺tääy⁻ hñiiy⁺. Ni⁻ miih⁻ sa⁺ le⁺ lä⁺sii⁺ juu⁺ na⁻, jëëh⁺ sa⁺ le⁺ juu⁺ Dio. Kih⁺ he⁻ja⁻, kwa⁺ be⁺ jnän⁻ jwërte, jne⁺ hñ⁻ chooh⁻ koo⁻ hweh⁻ juu⁺ he⁻ cha⁻ o⁻jøh⁺ dsë⁻ jnän⁻ kyaayh⁺, lä⁺koo⁻ ga⁺bääh⁻ Dio hñii⁺.

19 He⁻ o⁻jøh⁺ dsë⁻ he⁻ kye⁺ jne⁺ la⁻, jmee⁺ sa⁺ jeh⁻ dsë⁻ jne⁺, lä⁺koo⁻ jmee⁺ ñe⁻ hlääh⁺ he⁻ jwä⁻ dsa⁻ cha⁺jmii⁻ he⁻ kyaah⁺ hñ⁻ ti⁻barco. Ma⁺ra⁺ he⁻ lää⁺ ba⁺ jne⁺, jëëh⁺, ta⁺ ka⁺luu⁺ sa⁺hmiih⁻ he⁻ hi⁺ neh⁻ gwah⁺ ba⁺ cha⁻ he⁻ jøø⁺ jne⁺.

20 Jesús ga⁺he⁺ to⁻ñë⁺ jee⁺ ja⁻ mah⁺ ga⁺näy⁺ jwë⁺ jnän⁻, laay⁺ jmi⁻dsa⁻ jøøh⁺ kih⁺ ga⁻lä⁺jë⁺ joh⁺ jmi⁺ cha⁻, lä⁺koo⁻ Melquisedec.

7

Jesús laa⁺ja⁻ jmi⁻dsa⁻ lä⁺koo⁻ Melquisedec

1 Melquisedec he⁺, ma⁺ laa⁺ dsa⁻ta⁺ jøøh⁺ kih⁺ jwii⁻ Salem hi⁺ ma⁺ laay⁺ jmi⁻dsa⁻ kyaay⁺ Dio hñ⁻ gya⁺gyuuh⁺. Hñ⁻ he⁻ ngoo⁺ ga⁺mi⁻jee⁺ Abraham hñ⁻ jah⁺ ma⁺ ga⁺liyh⁺ ga⁺tëey⁺ kyaah⁺ jñah⁺ dsa⁻ta⁺. Jee⁺ ja⁻ ga⁺mi⁻jääy⁺.

2 Hi⁺ lä⁺chah⁺ ja⁻ ga⁻ngëë⁺ Abraham gya⁺ kih⁺ lä⁺koo⁻ hña⁻loo⁺ he⁻ ga⁺liyh⁺ jee⁺ hñii⁻. Jmii⁻ Melquisedec, hnøø⁺ jäh⁻ “dsa⁻ta⁺ jøøh⁺ hñ⁻lla⁺ kwee⁻ ta⁺”. Hi⁺ jäh⁺ dsa⁻ kiyh⁺ ka⁺ läh⁺ “dsa⁻ta⁺ jøøh⁺ kyaay⁺ jwii⁻ Salem”, he⁻ hnøø⁺ jäh⁻ “dsa⁻ta⁺ jøøh⁺ hñ⁻ jmee⁺ hi⁺ ti⁻ kih⁺ dsa⁻”.

3 Hñ⁻ he⁻ sa⁺ chaa⁻ cho⁺jmi⁻, ni⁻ sa⁺ chaa⁻ hñ⁻ ñe⁻ ha⁻ ta⁺ ya⁺hëëy⁺, sa⁺ cha⁻ juu⁺ cha⁻ he⁻ ga⁺lä⁺chaa⁺ he⁻ ga⁺juuy⁺. He⁻ lä⁺ja⁻, laay⁺ kwee⁻ lä⁺koo⁻ laa⁺ Joø⁺ Dio ba⁺. Laay⁺ jmi⁻dsa⁻ ga⁻lä⁺jë⁺ joh⁺ jmi⁺ cha⁻.

4 Jmee⁺ da⁺ huud⁻dsë⁻ ha⁻ koo⁻ sa⁺ jøøh⁺ Melquisedec he⁺. Lä⁺kye⁻ Abraham dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän⁻ ga⁺kwëëyh⁺ gya⁺ kih⁺ lä⁺koo⁻ hña⁻loo⁺ he⁻ ga⁺liyh⁺ jee⁺ hñii⁻.

5 Lä⁺jëë⁺ jmi⁻dsa⁻ hñ⁻ ma⁺ laa⁺ sa⁺ju⁻ kih⁺ Leví, ga⁺jmeey⁺ lä⁺koo⁻ lle⁻ ley, ga⁻kooy⁺ ma⁺ gya⁺ kih⁺ lä⁺koo⁻ hña⁻loo⁺ he⁻ ma⁺ kwa⁺ dsa⁻, ma⁺ke⁺ he⁻ ba⁺ øøyh⁻ hñ⁻ laa⁺ sa⁺ju⁻ kih⁺ Abraham.

6 Pero Melquisedec he⁺, hñ⁻ sa⁺ ma⁺ laa⁺ sa⁺ju⁻ kih⁺ Leví, ga⁻kooy⁺ kih⁺ Abraham gya⁺ kih⁺ lä⁺koo⁻ hña⁻loo⁺ mah⁺ ga⁺mi⁻jääy⁺ Abraham hñ⁻ ga⁺jmee⁺ Dio hmooh⁺ kyaah⁺.

7 Ni⁻ jaa⁻ sa⁺ le⁺ ti⁻choo⁺ ni⁻ miih⁻ juu⁺ kih⁺ he⁻ la⁻. Jøøh⁺ ga⁺ hñ⁻ mi⁻jøø⁺, lä⁺koh⁺ ga⁺ hñ⁻ ma⁻na⁻jää⁻.

8 Ta⁺ ko⁻tää⁻, jmi⁻dsa⁻ hñ⁻ ma⁺ laa⁺ sa⁺ju⁻ kih⁺ Leví hñ⁻ ma⁺ koo⁺ gya⁺ kih⁺ lä⁺koo⁻ hña⁻loo⁺, ga⁺juuy⁺ ba⁺. Pero ta⁺ jyoh⁺ ko⁻tää⁻, Melquisedec, hñ⁻ ga⁻koo⁻ gya⁺ kih⁺ lä⁺koo⁻ hña⁻loo⁺, cha⁻ juu⁺ chaa⁻ bih⁺.

⁹ Lã-jëë jmi-dsa- hi- ma' laa' sa'ju- kih' Levi ga-koo' gya' kih' lä-koo- hña-loo'. Ja-ba'lä-ja-, le' jahn, lä-kye- jmi-dsa- he' ga-kwëyh' Melquisedec, gya' kih' lä-koo- hña-loo'.

¹⁰ Jëeh', lä-koo- ma' ga-mi-jëë Melquisedec Abraham, la' lä-koo- he- ga-kwa' Levi gya' kih' lä-koo- hña-loo', heh' he- ga-kwa' Abraham ta' gyuah' kyaay' ja-, ma-ke- sa' ga- ma-chaay-.

¹¹ Dsa- Israel ga-hyoyh' ley ja-, ta-la- kih' jmi-dsa- levita hi- ma' laa' sa'ju- kih' Aarón. Hi- wa'ra- jäh' kih' ga-lih' jmi-dsa- he' ga-jmäy' lluu' hi- ma' hoo' ley ja-, sa' cha- ma' jmee' bii' ma' ya-hëë' jñah' jmi-dsa- lä-koo- Melquisedec. Ma-lee' ba' kyaah' jmi-dsa- hi- ma' laa' sa'ju- kih' Aarón wa'ra- jäh' kih' ga-liyh'.

¹² Pero na' he- ga-lä-jnää' jñah' jmi-dsa- hi- sa' laa' sa'ju- kih' Aarón, he-ja- ga-la' bii' ga-lä-jnä' jyoh' ley.

¹³ He- jwahn' ga-lä-jnää' jñah' jmi-dsa-, he- hlëehn' kih' Jesús hi- na-jnää' kih' jñah' nää' dsa- Israel. Pero jee' kih' dsa- he', sa' ga- ma-ya-hëë- ni' jaa- jmi-dsa- hi- jmee' ta' jee' la' na-hyoo'.

¹⁴ Jëeh', ñe' ba' jne', Jesús Dsa-jòh' jnän' laa' sa'ju- kih' Judá ba'. Hi- ni' miuh- sa' cha- he- ga-jäh' Moisé kih' Judá, lä-koo- ma' ga-hlëëyh' kih' jmi-dsa-.

¹⁵ Na- hña- lä-jëë- na-jnä' he- ga-hñaä' jñah' jmi-dsa-, jëeh' laay' jaa- jmi-dsa- lä-koo- Melquisedec.

¹⁶ Na- hñaay' laay' jmi-dsa-, pero ja- kih' he- laay' sa'ju- kih' Levi lä-koh' ma' jmee' hih' ley ja-. Laay' jmi-dsa- ta-la- kih' he- cha- be' kiyh' tää', jëeh' sa' juuy' jih'koh' jih'lih'.

¹⁷ Lä-la- na-sii- kiyh':

Hne- laah' jmi-dsa- ga-lä-jë- joh' jmi' cha-.

Hne- laah' jmi-dsa- lä-koo- Melquisedec.

¹⁸ He-ja- ma-jä' ta' koo' ley ma-gyuh-, kih' he- sa' cha- be' kih', hi- sa- jmää' ta' ka-läh'.

¹⁹ Jëeh', ni- koo- sa' ga-jä' llu' kyaah' ley kih' Moisé. Lla- he-ja-, ma-cha- koo- o-jòh' dsë- he- llu' ga, lä-jwë' jee' le' ya'nøø' jne' kih' Dio.

²⁰ He- llu' ja-, sa' ja' ta' jmah'. Ja' kyaah' he- ga-tää- Dio hñii' ba'.

²¹ Sa' ga-tää- Dio hñii' lä- ma' ga-hñaä' jmi-dsa- kih' ley ja-. Pero kyaah' he- ga-täy' hñiyy', ga-laa' Jesús jaa' jmi-dsa-. Ga-siyy' lä-la-: Ga-tää- Dio hñii', hi- ni' miuh- sa' mi-siyy' hñä' dsë- kiyh':

“Hne- laah' jaa- jmi-dsa- ga-lä-jë- joh' jmi' cha-, lä-koo- Melquisedec.”

²² Lä-llu' he- ga-hñaay' Jesús kyaah' juu' ja-, he-ja- ñe' jne', llu' ga' hmooh' kiyh' lä-koh' ga' ley ma-gyuh- ja-.

²³ Ga-lä-chaä- jwëë' jmi-dsa- kih' ley ma-gyuh- ja-. Jëeh', sa' ga-la' ma' dsa-nää' gyih' ta' cha-ñe' kyaah' ta' kiyh', kih' he- ma' dsa-juuy'.

²⁴ Pero lä- ma-chaä- na- ba' Jesús, hi- lä- ma-laay' ja-ba' jmi-dsa- lä-jë- joh' jmi' cha-. Ni' jaa- sa' ka' në' kiyh'.

²⁵ He-ja- le' ba' lääy' go-te- lä-jëë- hi- go-nää' kih' Dio ta-la- kiyh'. Jëeh' gyay' tää', ngäy' kih' dsa- kyaay'.

²⁶ Jaa- jmi-dsa- jòh' he' ba' hi- jmee' bii' jnän', hi- na-jngëë', hi- sa' ää- ni' miuh-, hi- sa' sah', hi- sa' jmee- he- hñih' lä- jmee' dsa-, gyay' laay' jòh' ga-lä-koh' jñah' hi- tääh' gyuah' jmi-gyuh'.

²⁷ Kiyh⁴, sa⁴ cha⁻ he⁻ jmee⁴ bii⁴ koo⁻ jmi⁴ koo⁻ jmi⁴, jmeey⁴ lä⁴ koo⁻ ga⁴ jmee⁴ jmi⁻ dsa⁻ he⁴. To⁻ nē⁴ ma⁴ jngēeyh⁴ jah⁴ kih⁴ dso⁴ kye⁻ kiyh⁴ hñiiy⁴, ja⁻ ga⁴ ma⁴ jngēeyh⁴ jah⁴ kih⁴ dso⁴ kye⁻ kih⁴ dsa⁴. Pero Jesús, koo⁻ hä⁴ ja⁻ ba⁴ ga⁴ ngēey⁴ hñiiy⁴ juuy⁴.

²⁸ Ley ja⁻ ga⁴ hñaa⁴ jmi⁻ dsa⁻ kaah⁴ hi⁻ laa⁴ dsa⁻ ñuu⁴ hi⁻ sa⁴ cha⁻ be⁴ kih⁴. Pero kēē⁻ ga⁴ kih⁴ ley, kyaah⁴ he⁻ ga⁴ tää⁻ Dio hñii⁴ ga⁴ hñaa⁴ Jooy⁴ laa⁴ jmi⁻ dsa⁻ jøøh⁴ hi⁻ ya⁴ hēē⁴ lluu⁴ go⁻ te⁻ ga⁴ lä⁴ jē⁻ joh⁴ jmi⁴ cha⁻.

8

Ga⁴ jmeey⁴ Jesús koo⁻ hmooh⁴ he⁻ llu⁴ ga⁴

¹ He⁻ la⁻ ba⁻ he⁻ kyeē⁴ ga⁴ kih⁴ lä⁴ jē⁻ juu⁴ he⁻ tøøhn⁴ hlēehn⁴ la⁻. Ma⁻ chaa⁻ ba⁴ jaa⁴ jmi⁻ dsa⁻ jøøh⁴ jnän⁴ hi⁻ ga⁴ gya⁻ jwoo⁴ ra⁻ lluu⁴ jee⁴ gya⁴ hi⁻ jøøh⁴ gyuu⁴ jmi⁴ gyuu⁴.

² Na⁻ hñaa⁴ jmeey⁴ ta⁴ he⁴ jee⁴ chih⁴ gwah⁴ he⁻ ga⁴ jmeey⁴ Dio, ja⁴ gwah⁴ he⁻ ga⁴ jmeey⁴ dsa⁻ jmi⁴ gyuu⁴.

³ Lä⁴ jēē⁴ jmi⁻ dsa⁻ kaah⁴ na⁻ hñaa⁴ ngēey⁻ cha⁴ nē⁴ Dio lä⁴ jē⁻ he⁻ kwēeh⁻ dsa⁻ Dio hi⁻ jēy⁻ lä⁴ jē⁻ he⁻ kwēeh⁻ dsa⁻ Dio. Lä⁴ ja⁻ ka⁻ läh⁴, ga⁴ jmeey⁴ bii⁴ kih⁴ Jesús ga⁴ kwēeyh⁴ Dio lä⁴ lle⁴ kiyh⁴, lä⁴ llu⁴ he⁻ laay⁴ jmi⁻ dsa⁻.

⁴ Wa⁴ ra⁻ jäh⁴ kih⁴ gya⁴ gyih⁴ hwa⁴ la⁻, ni⁻ lä⁴ ja⁻ sa⁻ laay⁴ jmi⁻ dsa⁻. Jēeh⁴, lä⁻ ma⁴ tää⁴ ja⁻ ba⁴ jmi⁻ dsa⁻ hi⁻ ngēē⁻ he⁻ kwa⁴ dsa⁻ lä⁴ hih⁴ kih⁴ ley.

⁵ Gwah⁴ jee⁴ jmeey⁴ ta⁴ he⁴ jmi⁻ dsa⁻ he⁴, la⁴ lä⁴ koo⁻ gwah⁴ he⁻ chih⁴ gyuu⁴ jmi⁴ gyuu⁴. He⁻ ja⁻ ba⁴ na⁻, ga⁴ hlēeh⁴ Dio kyaah⁴ Moisé lä⁴ koo⁻ ma⁴ ga⁴ løøy⁴ jmeey⁴ gwah⁴ kyaah⁴ loo⁴ jah⁴ ja⁻, ga⁴ jäh⁴: “Jēē⁴ da⁴ kwēē⁴, mah⁴ jmeeh⁴ ja⁻ ba⁴ lä⁴ koo⁻ la⁴ gwah⁴ he⁻ ga⁴ heehn⁴ hne⁴ gyuu⁴ lle⁴ moh⁴ ja⁻.”

⁶ Pero llu⁴ ga⁴ ta⁴ he⁴ ga⁴ hyoh⁴ Jesús, ja⁻ ba⁴ lä⁴ koo⁻ llu⁴ hmooh⁴ he⁻ ga⁴ jmeey⁴ ja⁻. Jēeh⁴, llu⁴ cha⁻ ga⁴ miuh⁴ he⁻ ga⁴ bää⁴ Dio hñii⁴ kwēeyh⁴ jne⁴ kyaah⁴ hmooh⁴ ja⁻, lä⁴ koh⁴ ga⁴ hmooh⁴ ma⁻ gyuh⁻.

⁷ Wa⁴ ra⁻ jäh⁴ kih⁴ ga⁴ jmää⁴ to⁻ nē⁴ hmooh⁴ ja⁻, sa⁴ ma⁴ jmeey⁴ bii⁴ jee⁴ ga⁴ tē⁻ to⁴ hmooh⁴.

⁸ Pero ga⁴ jēē⁴ Dio he⁻ ma⁴ cha⁻ dso⁴ kye⁻ kih⁴ dsa⁻ he⁴, he⁻ ja⁻ ga⁴ jäh⁴:

Lloo⁻ jmi⁴, ga⁴ jäh⁴ Dsa⁻ jøøh⁴ jnän⁴,
jmeen⁴ koo⁻ hmooh⁴ hmēē⁴ kyaah⁴ dsa⁻ Israel,
hi⁻ lä⁴ ja⁻ ka⁻ läh⁴ kyaah⁴ dsa⁻ Judá.

⁹ Pero sa⁴ la⁴ lä⁴ koo⁻ hmooh⁴ he⁻ ga⁴ jmeen⁴ kyaah⁴ dsa⁻ ma⁻ gyuh⁻ kyaay⁴,
lä⁴ koo⁻ ma⁴ ñeen⁴ na⁻ hwēē⁴ jnih⁴ hwa⁴ Egipto.

Jēeh⁴, sa⁴ ga⁴ mi⁻ tey⁴ kyaah⁴ hmooh⁴ he⁻ ga⁴ jmeen⁴ kyaayh⁴,
he⁻ ja⁻ ga⁴ jñuu⁴ kih⁴, ga⁴ jäh⁴ Dio.

¹⁰ He⁻ ja⁻, lä⁴ la⁻ ba⁴ la⁴ hmooh⁴ he⁻ jmeen⁴ kyaayh⁴,
wa⁴ ra⁻ ga⁴ dsēē⁴ jmi⁴ ja⁻, ga⁴ jäh⁴ Dsa⁻ jøøh⁴ jnän⁴:
Toohn⁻ lley⁴ lä⁴ jē⁻ ley kin⁻.

Siin⁻ neh⁻ tuh⁻ dsēy⁴ juu⁴ kin⁻.

Ma⁴ ja⁻ leen⁴ Dio kyaay⁴,
hi⁻ lä⁴ jēē⁻ hi⁻ he⁴ lee⁴ dsa⁻ kyaan⁴.

¹¹ Ma⁴ ja⁻, mo⁻ so⁻ kwa⁴ dsa⁻ juu⁴ kih⁴ dsa⁻ goo⁴.

Ni⁻ jaa⁻ mo⁻ so⁻ siih⁴ øøh⁴:

“Wa⁴ lä⁴ kyuu⁴ Dsa⁻ jøøh⁴ jnän⁴.”

Jēeh⁴, lä⁴ jøøh⁴ lä⁴ mäh⁴ ba⁴ lä⁴ kyuu⁴ jnä⁴.

¹² Jēeh⁴, koon⁻ dsēn⁴ kih⁴ ga⁴ lä⁴ jē⁻ he⁻ hñih⁴ he⁻ ma⁻ jmeey⁴.

Jih'koh' jih'lih', mo'so' la-dsooh' dsen' la'je' dso'kye' kiyh', ga'jah' Dio.

¹³ He- ga'hleeh' Dio kih' hmooh' hmee' ja', ga'jmeey' ma'gyuh' ba' hmooh' to-ne' ja'. Hi' la'je' he- ngoo' dsa-gyuh', lloo' jmi' aah' go-te'.

9

Gwah' he' chih' hwa' la' jee' ma' jmee' jmi' dsa' ta'he' kih' Dio

¹ Hmooh' he- ma' la' to-ne' ja', ma' jmee' hih' ha- la' ga'hnaah' dsa- Dio, hi' ha- la' ga'jmeey' dsa- koo- gwah' kyaah' loo' jah'.

² Gwah' ja', ma' la' to' jee'. Jee' to-ne' ja', ma' chee' Jee' Na' jngii'. Jee' ja- ma' chih' candelero, kyaah' koo- mes' jee' ma' hla- he'niih' he- na'joo'. Hi' ma' hii' koo- sa' hmiih' ho'haah'.

³ Ta' ka'luu' llah' jee' ma' hii' jee' ga'te' to' sa' hmiih' chee' Jee' Na' jngii' Go-te'.

⁴ Jee' ja- ma' chih' koo- na'hyoo' he- ma' la' kyaah' ku'noo' jee' ma' koo- wa'chu'. Hi' ma' chih' koo- goo' he- na'l00' kyaah' ku'noo'. Goo' ja- ma' chee- goo' kih' hmooh'. Neh' goo' ja- ma' ha' koo- mi'hya- jee' ma' taah' miih- maná. Hi' ma' ha' si'hma- kih' Aarón he- ga'hyo' sa'jih' koo- há, hi' ma' taah' jwi' kuu' jma' jee' na'sii- hmooh' ka-lah'.

⁵ Né' kih' wa'goo' ja', ma' na'laa' uu' querubine hi- ma' taah' hoo' jee' na' jngii' go-te'. Ma' na'niih' sa'kyooy' ma' dsa'jle' hoo' wa'goo' ja'. Pero na' ga'juh' sa' le' kwan' cha-ga'miuh' juu' kih' la'je' he- ja'.

⁶ Ma' la' ba' ma' chih' la'je' he- ja', ma' dsa-taah' jmi' dsa- ko-lla-jiuh' to-ne' llah' kih' gwah' ja', ma' ma' jmeey' ta'he' kih' Dio.

⁷ Pero jee' ga'te' to' llah' ja', ma' la' jmi' dsa- joo' ba' ma' dsa-he' jee' ja-, koo- há ba' la' koo- ji- ne'. Hi' sa' ma' dsa-hey' ta'jmah'. Ma' jmee' bi' kiyh' ma' dsa-hey' kyaah' jma- kih' jah' mah' dsa-che' dso'kye' kiyh', hi' la'ja- ka-lah' kih' dsa- kyaay' hi- sa' liih' ma' dsa-hlaah' kyaah' dso'kye'.

⁸ Kih' he- ma' dsa-he' jmi' dsa- koo- há ba' la' koo- ji- ne' Jee' Na' jngii' Go-te', he- ja- Jmi' lle' Na' jngii' ga'jmeey' la'ngéen' he- sa' ma' cha- jwe' jnan' ma' dsa'toohn' jee' ja-, ta'ko-jiuh' chih' llah' to-ne' ja'.

⁹ Lá'je' he- ma' jmeey' neh' gwah' ja-, jma' jnan' hi- taah' na'. He- ja- jmee' dsa- la'ngée' jne' he- ma' kwéeh' dsa- he' Dio kyaah' he- ma' jey' né' na'hyoo', sa' le' ma' gyiyh' tuh-dsē' dsa- hi- ma' kwa' he- ja'.

¹⁰ Jéeh', lá'je' juu' ja-, koo- hleeh' kih' he- kih-hih' jne', hi' ha- lá' gyih' jne' he- koo- jmee' jne'. He- koo- jmee' hih' kih' jmi-ngo' jnan' ba' ja-, ta'ko-jiuh' sa' ga' ma' lloo' jmi' mi-sii' Dio lá'je'.

Ga'jmeey' Cristo koo- hmooh' hmee' kyaah' jma- kiyh'

¹¹ Pero na' he- ma' ja- Cristo, laay' jmi' dsa- joo' jnan' hi- kwa' lá'je' he- llu' he- na' ga' ja'. Hi' ga'llooy' neh' gwah' he- juuh' ga' he- llu' go-te'. Sa' la' gwah' kih' jmi' gyuh' la- ni- ja' he' dsa- hi- ga'jmeey' gwah' ja'.

¹² Hi' lá' ma' ga'llooy' jee' ja-, sa' ma' kyey' jma- kih' chivo dso', ni' kih' kya- mah'. Ma' kyey' jma- kih' hñiiy' ba' hi' koo- há ja- ba' ga'hey' Jee' Na' jngii' Go-te'. Lá'ja- ga'liyh' ga'laay' jne' lá'je' joh' jmi' cha'.

¹³ Lá'hih' kih' hmooh' to-ne' ja-, kyaah' jma- kih' kya' dso' hi' kyaah' jma- kih' chivo dso' hi' kyaah' tu'ja- kih' kya' mé' mah' ma' huuy' né' kih' dsa'. Lá'je' he- ja-, koo- ma' dsa-jñii' jmi-ngo' kih' dsa- hi- ma' dsa-hlaah' cha' né' ley ja'.

14 Ha⁻ ga⁻ sa⁻ kyeē^ʹ jma⁻ kih⁴ Cristo. Ga⁻ngēēy^ʹ hñiiy^ʹ ga⁻juuy^ʹ kyaah^ʹ be^ʹ kih⁴ Jmi⁻lle^ʹ he⁻ cha⁻ tää^ʹ. Cristo hi⁻ sa⁻ ää⁻ ni⁻ miih⁻, ga⁻kwaay^ʹ hñiiy^ʹ kih⁴ Dio mah^ʹ jñii^ʹ neh⁺ tuh⁻ dsē⁻ jne⁻ kih⁴ he⁻ hliih^ʹ he⁻ jngiih^ʹ jnän⁻. Lä⁻ja⁻ ma⁻na⁻lluū⁻ jne⁻ mah^ʹ jmeen^ʹ ta⁻he⁻ kih⁴ Dio jiih⁻.

15 Kih⁴ he⁻ja⁻, Cristo he^ʹ hi⁻ ga⁻jmeē^ʹ koō⁻ hmooh^ʹ hmēē^ʹ. Ga⁻juuy^ʹ mah^ʹ ga⁻chey^ʹ lä⁻jē⁻ he⁻ ma⁻ hlääh⁻ jne⁻ cha⁻nē⁻ hmooh^ʹ to⁻nē⁻ ja⁻. Heh^ʹ lä⁻ja⁻, lä⁻jēē⁻ hi⁻ na⁻teeh^ʹ, hyoyh^ʹ heey⁻ he⁻ ga⁻bääh⁻ Dio hñii^ʹ kwa⁻ he⁻ sa⁻ heē^ʹ jih^ʹkoh^ʹ.

16 Cher^ʹmah^ʹ ga⁻jmeē^ʹ dsa⁻ koō⁻ hmooh^ʹ he⁻ jäh^ʹ, hi⁻ na⁻ tēē⁻ he⁻ cha⁻ kiyh⁴, sa⁻ jmää^ʹ hmooh^ʹ ja⁻, ta⁻ko⁻ jiih⁻ sa⁻ ma⁻juū⁻ hi⁻ ga⁻jmeē^ʹ hmooh^ʹ ja⁻.

17 Ma⁻ngēē^ʹ ma⁻juū⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻jmeē^ʹ hmooh^ʹ ja⁻, ja⁻ga⁻ løø^ʹ jmeē^ʹ ta⁻ hmooh^ʹ ja⁻. Sa⁻ jmää^ʹ ta⁻, ta⁻ko⁻ jiih⁻ chaay⁻.

18 Ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ ga⁻la⁻ kih⁴ hmooh^ʹ to⁻nē⁻ ja⁻, ga⁻løø^ʹ jmeē^ʹ ta⁻ kyaah^ʹ he⁻ ga⁻tuū⁻ jma⁻.

19 Jēēh^ʹ, ma⁻ngēē^ʹ ma⁻jmeēh^ʹ Moisé juu^ʹ kih⁴ dsa⁻ he^ʹ lä⁻hi⁻ nē⁻ lä⁻koō⁻ na⁻sih⁻ ley, ja⁻ ga⁻ kay^ʹ jma⁻ kih⁴ kya⁻ mah^ʹ, jma⁻ kih⁴ chivo dso^ʹ, mah^ʹ ga⁻kaayh⁻ kyaah^ʹ jmi⁻. Ga⁻kay^ʹ miih⁻ jñu⁻ kih⁴ borrego he⁻ ma⁻na⁻heē⁻ heē⁻ gyuu⁻ kyaah^ʹ sa⁻goh^ʹ hisopo. Ga⁻mi⁻gyuyh⁻ he⁻ ja⁻ mah^ʹ ga⁻huuy^ʹ nē⁻ jee⁻ na⁻sih⁻ juu^ʹ ja⁻, hi⁻ lä⁻kye⁻ nē⁻ kih⁴ dsa⁻.

20 Ga⁻jäyh^ʹ: “Kyaah^ʹ jma⁻ la⁻ løø^ʹ jmeē^ʹ ta⁻ lä⁻koō⁻ hmooh^ʹ he⁻ ga⁻jmeē^ʹ Dio kyaah^ʹ hnäh^ʹ.”

21 Hi⁻ ja⁻ ma⁻la⁻ jee^ʹ ja⁻. Lä⁻kye⁻ kih⁴ gwah^ʹ ga⁻jñeey^ʹ jma⁻ ja⁻, hi⁻ lä⁻kye⁻ kih⁴ kyah^ʹ wii⁻ he⁻ ma⁻ jmääh⁻ jmi⁻ dsa⁻ ta⁻ jee^ʹ ja⁻.

22 Lä⁻koh^ʹ he⁻ ma⁻ dsa⁻ jñii^ʹ lä⁻jē⁻ ba⁻ kyaah^ʹ jma⁻, lä⁻koō⁻ lle⁻ ley ja⁻. Wa⁻ra⁻ jäh^ʹ kih⁴ sa⁻ ga⁻tuū⁻ jma⁻, sa⁻ ma⁻ dsa⁻ che⁻ dso⁻kye⁻ kih⁴ dsa⁻.

Kyaah^ʹ jma⁻ kih⁴ Cristo dsa⁻ che⁻ dso⁻kye⁻ jnän⁻

23 Ga⁻la⁻ bi⁻ he⁻ ga⁻jngii⁻ gwah^ʹ kih⁴ dsa⁻ he⁻ la⁻ lä⁻koō⁻ gwah^ʹ he⁻ ga⁻jēē⁻ Moisé gyuu⁻ jmi⁻ gyuu⁻. Pero hnøø^ʹ kwēēh⁻ dsa⁻ Dio he⁻ llu^ʹ ga⁻, mah^ʹ jñii^ʹ gwah^ʹ he⁻ chih^ʹ gyuu⁻ jmi⁻ gyuu⁻.

24 He⁻ja⁻ sa⁻ ga⁻ he⁻ Cristo gwah^ʹ he⁻ ga⁻jmeē^ʹ dsa⁻, he⁻ la⁻ lä⁻koō⁻ he⁻ chih^ʹ gyuu⁻. Ga⁻hey^ʹ ma⁻ra⁻ gwah^ʹ he⁻ chih^ʹ gyuu⁻ jmi⁻ gyuu⁻ ba⁻, mah^ʹ nooy⁻ nē⁻ jnän⁻ cha⁻nē⁻ Dio.

25 Pero sa⁻ ñeey^ʹ ko⁻lla⁻ jiih⁻ na⁻kay⁻ jma⁻ kiyh⁴, lä⁻koō⁻ ma⁻ jmeē⁻ jmi⁻ dsa⁻ jøøh^ʹ he^ʹ, ma⁻ dsooy⁻ lä⁻jē⁻ ji⁻ñē⁻, ma⁻ dsa⁻ kay^ʹ jma⁻ kih⁴ jñah^ʹ jee^ʹ ma⁻ jäh^ʹ dsa⁻ kih⁴ Jee^ʹ Na⁻ jngii⁻ Go⁻te⁻.

26 Joh^ʹ jiih⁻ sa⁻ ma⁻ jmeē⁻ bi⁻ ma⁻ jēē⁻ Cristo wii⁻ lä⁻ jiih⁻ ma⁻ ga⁻nøø⁻ jmi⁻ gyuu⁻ wa⁻ra⁻ jäh^ʹ kih⁴ lä⁻ja⁻ la⁻. Pero na⁻ jee⁻ ngoo⁻ ga⁻ dsa⁻ jmi⁻ he⁻ tøøh⁻ jne⁻ la⁻, ga⁻ngēēy^ʹ hñiiy^ʹ ga⁻juuy^ʹ koō⁻ hä⁻ ja⁻ ba⁻ mah^ʹ mi⁻llaay⁻ go⁻te⁻ lä⁻jē⁻ dso⁻kye⁻.

27 Lä⁻koō⁻ lle⁻ kih⁴ dsa⁻ jmi⁻ gyuu⁻ la⁻, koō⁻ hä⁻ ba⁻ dsa⁻ juuy^ʹ. Ma⁻ngēē^ʹ he⁻ ja⁻, ja⁻ ga⁻lla⁻ Dio ta⁻ kiyh⁴.

28 Ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ la⁻ kih⁴ Cristo. Koō⁻ hä⁻ ja⁻ ba⁻ ga⁻kwaä⁻ Dio ga⁻juuy^ʹ mah^ʹ ga⁻chey^ʹ lä⁻jē⁻ dso⁻kye⁻ kih⁴ jwēē⁻. Ja⁻ga⁻ lä⁻jnäy⁻ ka⁻läh⁻ jee⁻ tē⁻ to⁻ jiih⁻, pero ja⁻ kih⁴ dso⁻kye⁻ ja⁻ jäyh^ʹ. Jäyh^ʹ lääy^ʹ lä⁻jēē⁻ hi⁻ tääh⁻ jääy⁻ ya⁻teey⁻.

10

1 Jēēh^ʹ ley kih⁴ Moisé koō⁻ ga⁻mi⁻jnää⁻ miih⁻ kih⁴ he⁻ llu^ʹ he⁻ ja⁻ ga⁻ ja⁻. Sa⁻ ma⁻ la⁻ koō⁻ heh⁻ lä⁻koō⁻ la⁻ he⁻ cha⁻ gyuu⁻. Kih⁴ he⁻ ja⁻, jih^ʹkoh^ʹ sa⁻ ga⁻jmää⁻

ma' hwëë⁺ dsa⁻ he' lluu¹ kyaah' he⁻ ma' jëëy⁻ jah⁷, he⁻ ma' jmeey⁺ lä⁻ jë⁻ jì⁻ ñe⁻ he⁻ ma' hnaayh⁻ Dio.

² Wa'ra⁻ jäh¹ kih¹ ga⁺ hwëëy⁻ lluu¹, ga⁺ tøy¹ kih¹, he⁻ ma' kwëëyh⁻ Dio. Jëëh⁷, wa'ra⁻ jäh¹ kih¹ ga⁺ jmää⁷ he⁻ ja⁻ ga⁺ jäh⁷ na⁻ jngëëy⁷, mo⁺ so⁺ ma' jmeey⁺ gyih¹ huu⁺ dsë⁻ he⁻ cha⁻ dso'kye⁻ kiyh¹.

³ Pero he⁻ jëë⁻ dsa⁻ jah⁷ lä⁻ jë⁻ jì⁻ ñe⁻, koo⁻ jmeey⁺ mi⁻ dsooh⁻ dsëy¹ he⁻ cha⁻ dso'kye⁻ kiyh¹ ba⁷ ja⁻.

⁴ Jëëh⁷, jma⁻ kih¹ kya¹ dso¹, hi⁻ jma⁻ kih¹ chivo dso¹, sa⁺ jmää⁺ mah¹ che⁺ dso'kye⁻ kih¹ dsa⁻.

⁵ He⁻ ja⁻ ma⁺ ja⁺ Cristo jmi⁻ gyuu⁺ la⁻, ga⁺ jäh⁷ siyh¹ Dio:

Sa⁺ ga⁺ tih¹ hoh⁷ he⁻ kaa⁻ jah⁷ ni⁺ he⁻ ga⁺ jyoh⁷ he⁻ kwëëh⁻ dsa⁻ hne⁻.

Ga⁺ jmeeh⁷ ga⁺ laan⁺ jmi⁻ ngo¹ ba⁷.

⁶ Sa⁺ ga⁺ tih¹ hoh⁷ he⁻ kaa⁻ jah⁷ ni⁺ he⁻ ga⁺ jyoh⁷ he⁻ kwëëh⁻ dsa⁻ hne⁻ kwaat⁻ kih¹ dso'kye⁻.

⁷ He⁻ ja⁻ ga⁺ jwahn¹: "Hii⁻ jnä⁻ la⁻, ma⁻ jan⁻ mah¹ jmeen⁻ lä⁻ hnooh⁻ hñaa¹, hne⁻ Dio kyaan⁺."

Jmee⁺ ba⁷ jnä⁻ lä⁻ koo⁻ ma⁻ na⁻ sii⁻ kin⁺."

⁸ To⁻ nê⁻ jee⁻ na⁻ sii⁻ kih¹ juu¹ la⁻, jäh⁷ lä⁻ la⁻: "He⁻ kaa⁻ jah⁷, hi⁻ he⁻ ga⁺ jyoh⁷ he⁻ kwëëh⁻ dsa⁻ hne⁻ kwaat⁻ kih¹ dso'kye⁻, sa⁺ ga⁺ hiih¹ ma⁺ heeh¹ ni⁺ sa⁺ ga⁺ tih¹ hoh⁷." Ma⁺ kwa⁺ dsa⁻ he⁻ ja⁻, lä⁻ hih⁻ kih¹ ley¹ ba⁷ ja⁻.

⁹ Ja⁻ ga⁺ ga⁺ jäh⁷: "Hii⁻ jnä⁻ la⁻ Dio kyaan⁺, ma⁻ jan⁻ mah¹ jmeen⁻ lä⁻ hnooh⁻ hñaa¹." Juu¹ ja⁻, jmeey⁺ ta⁺ koo¹ ley¹ ma⁻ gyuh⁻ he⁻ la⁻ to⁻ nê⁻, mah¹ jã⁺ jee⁺ ga⁺ tē⁺ to¹ hmooh¹.

¹⁰ Ga⁺ heeh⁻ Jesús ga⁺ jmeey⁷ lä⁻ hyoh⁻ dsë¹ Dio, he⁻ ja⁻ ba⁷ ja⁻, ga⁺ laa⁺ jne⁻ na⁻ jngëë⁷, lä⁻ llu¹ he⁻ ga⁺ ngëëy⁷ hñiiy⁷ ga⁺ juuy¹ kyaah¹ koo⁻ hä⁻ ja⁻ ba⁷.

¹¹ Lä⁻ ja⁻, lä⁻ jë⁻ jmi⁺ ba⁺ ma⁺ cheh¹ jmi⁻ dsa⁻ he⁻ jmeey⁺ ta⁺ he¹. Ko⁻ lla⁻ jiih⁻ ba⁷ jëëy⁷ jah⁷ nê⁻ na⁻ hyoo⁷. Koo⁻ ba⁷ he⁻ ja⁻ jmah¹, la⁻ ta⁺ kiyh¹, he⁻ sa⁺ jmää⁺ jih¹ koh¹ che⁺ dso'kye⁻ kih¹ dsa⁻.

¹² Pero Cristo ga⁺ kwaay¹ hñiiy⁷ ga⁺ juuy¹ kih¹ dso'kye⁻ jnän⁻ koo⁻ hä⁻ ja⁻ ba⁷, ja⁻ ga⁺ ga⁺ gyay⁻ jwoo¹ ra⁻ lluu¹ kih¹ Dio.

¹³ Jee⁺ ja⁻ jøoy⁻ lä⁻ jiih¹ llaa⁺ Dio ta⁺ hwa¹ huu⁺ tiiy¹ lä⁻ jëë⁻ hi⁻ na⁻ høøh⁻ kiyh¹.

¹⁴ Jëëh⁷ kyaah¹ koo⁻ hä⁻ ba⁷ ga⁺ kwaay¹ hñiiy⁷ ga⁺ juuy¹, lä⁻ ja⁻ ga⁺ jmääy¹ lluu¹ lä⁻ jë⁻ joh¹ jmi⁺ cha¹, lä⁻ jëë⁻ hi⁻ na⁻ jngëë⁷ kyaay¹.

¹⁵ Jmi⁻ lle⁻ Na⁻ jngii⁷ jmeey⁷ ju⁻ dsoo¹ kih¹ juu¹ ja⁻. Jëëh⁷, ma⁻ ngëë⁷ ma⁻ jäh⁷ lä⁻ la⁻:

¹⁶ Lä⁻ la⁻ ba⁷ la⁻ hmooh¹ he⁻ jmeen⁻ kyaayh¹, wa'ra⁻ ga⁺ dsëë¹ jmi⁺ ja⁻, ga⁺ jäh⁷ Dsa⁻ jøøh¹ jnän⁻.

Toohn⁻ lley¹ lä⁻ jë⁻ ley¹ kin⁺.

Siin⁻ neh⁺ tuh⁻ dsëy¹ ka⁻ läh⁷.

¹⁷ Ja⁻ ga⁺ ga⁺ jäh⁷ ka⁻ läh⁷:

Jih¹ koh¹ jih¹ lih¹, mo⁺ so⁺ lä⁻ dsooh⁻ dsën⁻ lä⁻ jë⁻ dso'kye⁻ kiyh¹.

¹⁸ He⁻ ma⁻ na⁻ che⁺ dso'kye⁻ jnän⁻, mo⁺ so⁺ jmeey⁺ bi¹ he⁻ ga⁺ kwëëhn⁻ Dio kwaat⁻ kih¹ dso'kye⁻.

Jmee⁺ bi¹ hnääh¹ Dio

¹⁹ Lä⁻ ja⁻ hnäh¹ øøhn¹, ta⁻ la⁻ kih¹ he⁻ ga⁺ tuu⁻ jma⁻ kih¹ Jesucristo, ma⁻ na⁻ na⁻ jwë¹ jnän⁻ dsa⁻ toohn⁻ Jee⁺ Na⁻ jngii⁷ Go⁻ te⁻.

20 Wa' dsa'toohn' jwë' hmëë' he' jmee' cháa' jne', he' ga'näy' jnän' lä' ma' ga'hey' ta' ka'luu' hmiih' he' ma' hii' jee' ga'të' to' llah'. Hmiih' ja' la' kwaat' jmi' ngo' kiyh'.

21 Chaa' jaa' jmi' dsa' jøøh' hi' cheh' në' jnän', jne' hi' laa' kyaa' Dio.

22 He' ja' lä' kaa' tuh' dsë' jne' wa' hnäähn' Dio. Jëéh', ma' ñë' ba' jne' he' ma' heeh' jne' kih' Dio. Ma' na' jngii' neh' tuh' dsë' jne' he' ja' mo' so' cha' ga' he' mo' hñii' jnän', hi' ma' na' jngii' jmi' ngo' jnän' kyaah' jmi' jëë'.

23 Wa' chooh' jne' koo' hweh' he' o' jøh' dsë' he' kye' jne'. Ni' miih' sa' wa' jeh' dsë' jne', jëéh', mi' te' ba' Dio lä' koo' ga' bääyh' hñiiy'.

24 Wa' hnøøhn' ha' lä' jmeen' mah' jä' dsë' øøh' jne' lä' hnäy' cha' ga' miih' dsa' kyaayh' hi' lä' ja' jmeey' cha' ga' miih' he' llu'.

25 Sa' wa' tun' he' dsa' ñee' jne', lä' koo' tëë' ko' llaa'. Wa' hlëëhn' dsa' kyaahn'. Hi' cha' ga' miih' wa' kwan' be' kih' øøh' jne', na' he' jëë' jne' ma' ngoo' ya' jäh' jmi'.

26 Jëéh', cher' mah' ga' jmee' ga' jne' dso' kye' he' ñë' jne' sa' sooh' jmeen' hi' ma' ngëë' ba' ma' kyuuu' jne' ju' dsoo', hee' ga' ja' mo' kwëéh' jne' Dio kwaat' kih' dso' kye'.

27 Kih' hi' he', jä' ga' koo' he' jmee' goo' jwërte' jnän', he' lla' Dio ta' kyaah' je' he' jëëy' go' te' lä' jëë' hi' na' høøh' kiyh'.

28 Kih' hi' sa' ga' tooh' ta' ley' kih' Moisé, cher' mah' ma' cháa' uu' uu' hi' ma' hñii' kih' hi' he', sa' ga' lä' ñih' dsëy' ga' jngëëyh'.

29 Ha' koh' wi' sa' hnøø' kih' dsa' hi' mi' kwah' Joø' Dio hi' kih' hi' sa' tooh' ta' jma' kiyh' he' kyaah' ga' la' hmooh' he' ga' jmääy' jne' na' jngëë'. Hi' lä' ja' hnøø' kih' hi' sa' tooh' ta' kih' Jmi' lle' hi' hnää' jne'.

30 Jëéh', kyuu' ba' jne' hi' ga' jäh' lä' la': "Jnä' ba' tëeh' jwiü', jnä' ba' mi' hmaahn' kiyh'." Koo' ka' läh' na' sii': "Dsa' jøøh' jnän' ngiiyh' kwaat' kih' dsa' kyaay'."

31 He' ba' che' goo' la' jnän' wa' ra' ga' jaa' jne' kih' Dio jiih'.

32 Mi' dsooh' da' hoh' hnäh' ha' lä' ga' la' jää', lä' koo' ma' ga' na' huü' dsë' kyah' hnäh'. Ga' lä' be' ba' hoh' hnäh' ma' ke' cha' miih' ngëë' he' wi' ja' në' kyah' hnäh'.

33 Ga' ta' ga' haah' dsa' hnäh' hi' ga' jmeeyh' hnäh' to' lo' në' dsa'. Hi' ja' ma' la' he' ja'. Ga' jmeeh' hnäh' ko' jøh' kyaah' hi' ma' jëë' wi' ka' läh'.

34 Ga' lä' ñih' hoh' hnäh' kih' hi' ma' tääh' neh' ñë'. Hi' ga' lä' chaah' hnäh' llu' lä' ma' ga' jñuuu' dsa', he' ma' cha' kyah' hnäh'. Jëéh', ma' ñeh' ba' hnäh', cha' kyah' hnäh' gyuuu' jmi' gyuuu' he' llu' ga' he' sa' heë' jih' koh'.

35 Ta' wa' gaa' hoh' hnäh' kih' o' jøh' dsë' he' ma' cha' kyah' hnäh'. Jëéh', kyaah' he' ja', hñah' hnäh' cha' miih' jñeeh' hnäh'.

36 Hnøø' kwëéh' hoh' hnäh' jmeeh' hnäh' lä' hyoh' dsë' Dio, mah' hñah' hnäh' he' ga' bääyh' hñiiy'.

37 Lä' koo' jäh' jee' na' sii' juu' kih' Dio:

Miih' ga' jmee'.

Hi' nøø' juu' jäh', ma' ra' he' jäh' bih', mo' so' lä' hëëy'.

38 Pero dsa' hi' lluu', kyaah' he' ma' dsoo' dsëy', jmee' cháay'.

Hi' cher' mah' ga' jëeyh' ta' ka' luuy', sa' chaan' llu' kyaayh', ga' jäh' Dio.

39 Pero jne', sa' laa' jne' lä' koo' hi' dsa' jëeh' ta' ka' luu' hi' dsa' hëë' go' te'. Jëéh', ma' dsoo' ba' dsë' jne' kih' Jesús, he' ja' lää' ba' jne'.

11

Hee ja he jmee jne dsoo dsē jne

¹ He ma dsoo dsē jne hnøø jah: sa na hee, ñe ba jne he tēē jne he jøøñ hñah jne kih Dio. Hi hnøø jah ka lah: jmee ba jne dsoo, cha ba he ja ma ke sa tēē jne jēēn.

² Dsa ma chaq llo joo, kyaah he ga lā dsoo dsēy, ga hlēēh dsa llu kiyh.

³ Heh he ma dsoo dsē jne, he ja ba ga lā ngēē jne, ga la lā jē he cha gyuh hwa kyaah koō ga hlēēh Dio. He lā ja, ga jmee Dio lā jē he jnā, ja ba kyaah he sa tēē jne jēēn.

⁴ Kih he ga lā dsoo dsē Abel, ga kwēēyh Dio he llu cha gā miih lā koh ga he ga kwa Cain. Kih he ja, ga hii juu kiyh, ya hēēy lluu. Ga heeh ba Dio he ga kway. Hi ma ke ma na juu Abel, lā ma ngoo ja ba cha juu kiyh lā llu he ma dsoo dsēy.

⁵ Kih he ga lā dsoo dsē Enoc, ga tēē Dio lā ma jiiyh ja mah sa ma juuy. Ma ga hnaah dsih, mo so ga jnāāyh. Jēēh, ga tēē ba Dio lā ma jiiyh ja. Hi jāā sa ga ma ngaayh, ga hii juu kiyh he ga jmeey he tih dsē Dio.

⁶ Pero cher mah sa ga jmee jne dsoo dsēn kih Dio, ni miih sa lā kēh jne jmii jmeen he tih dsēy. Jēēh, lā jēē hi ya nāā kih Dio, hnøø dsoo dsēy he chaq ba Dio hi jmee bii dsoo dsē jne he mi hmaayh kih lā jēē hi hnaayh.

⁷ Ga lā dsoo ba dsē Noé lā koō ma ga jāh Dio siyh, jā lā jē he sa ga ma jēēy. Kih he gayh Dio, ga jmeey koō barco jee ga laq lā jēē hi chaq kyaay. Hi kih he ga lā dsoo dsēy, ga jmeey ga jā dso jwii nē kih dsa jmi gyuu. Hi ga jmāā Dio kwaat ya hēēy lluu kih he ga lā dsoo dsēy.

⁸ Kih he ga lā dsoo dsē Abraham, lā koō ma ga tēē Dio kiyh, ga hēēyh ba dsooy ta jee la kwaat hyoyh he la hēēy. Hi ni sa ñey ha ta ma dsooy, ma ya hēēy jee ma gyay ja.

⁹ Kih he ma dsoo dsē Abraham, ga heeh bih he ga gyay hwa jee ga bāāh Dio hñii, laay lā koō ja dsa chaq uu hi ga gya hwa kih dsa. Sa hmiih ba ga hiiy jee ga gyay. Ja ba lā ja ga gya Isaac kyaah Jacob ka lah, hi ga tēē hee ko jøh kyaah Abraham lā koō ga bāāh Dio hñii.

¹⁰ Ga kwēēh ba dsē Abraham, kih he ma jøøy tēēy koō jwii he chih koō hweh he ga jmee Dio lā hyoh dsē.

¹¹ Kih he ma dsoo dsē Sara, ga hyoyh be he ga kaay gyuu, ma ke sa ma le ma kaay. Hi ga lā chaq ba gyuu kyaay ma ke ma gyuyh. Jēēh ga jmeey dsoo he mi te Dio juu he ga bāāyh hñiiy.

¹² He lā ja, kih ja ba dsa ñuuh he, ma ke ma ya jāh laa jmi kiyh, kēē ga ga lā jwēē jwēte dsa kyaay, lā koō jwēē nuu hi hēē gyuu hi lā koō mi sii he cha cha hoo jmi ñeeh, he sa tāā jne hen.

¹³ Lā jēē dsa he, lā ma dsoo ja ba dsēy lā jiih ga juuy. Sa ga hyoyh he ga tøø Dio hih ma kwēēyh. Pero ga jmee bih dsoo, ma ra he tēēy ba. La lā koō he ga jēēy uu jee ma tāāyh ja, hi la lā koō he ga jmeey Dio kih ba. Ga jmāāy hñiiy lā koō dsa chaq uu, hi tāāh ko hweē ba jmi gyuu la.

14 Lã-jëë⁺ hî⁻ hlëeh⁺ lã-ja⁻, dsa-lã-ngëë⁺ jne⁻ kiyh[!], he⁻ hnooyh⁻ hõy[!] jee⁻ dsa-taayh⁻ tãã⁺.

15 Wa'ra⁻ jãh[!] kih[!] ma[!] hlëeh⁺ dsa⁻ he[!] kih[!] hwa[!] jee⁻ ga⁻hwëëy⁻ ja⁻, ma[!] jã⁻ ba[!] kiyh[!] ma[!] dsa⁻ nãäy⁻ ka-lãh⁻ jee⁻ ga⁻hwëëy⁻ ja⁻.

16 Pero dsa⁻ he[!], ma[!] heë[!] dsëy[!] koo⁻ hwa[!] he⁻ llu[!] cha⁻ga⁻miih⁻ he⁻ hla⁻gyuuh[!]. Kih[!] he⁻ ja⁻, sa⁻ la[!] o⁻hiih⁻ kih[!] Dio he⁻ jãyh⁻, laay[!] Dio kyaã[!] dsa⁻ he[!]. Jëeh[!], ma⁻ na-la⁻ ba⁻ koo⁻ jwii⁻ he⁻ ga⁻jmeey⁻ kih[!] dsa⁻ he[!].

17 Kih[!] he⁻ ma[!] dsoo[!] dsë[!] Abraham, lã⁻koo⁻ ma[!] ga⁻jmeë[!] Dio mada⁻ kiyh[!] he⁻ ma[!] jngëëyh[!] Isaac, ga⁻heëh⁻ bih[!] kwaay[!] gyuu⁻ koo⁻ mëë[!] kyaay[!], ma[!] ke⁻ ga⁻bããh⁻ Dio hñii⁻ he⁻ jmeey⁻ llu[!] kih[!] Abraham ta⁻la⁻ kih[!] gyuu⁻ he[!].

18 Jëeh[!] ma⁻ngëë⁺ ba[!] ma⁻jãh[!] Dio siiyh⁺: "Ta⁻la⁻ kih[!] Isaac ba[!] hwëë⁻ hî⁻ lee⁻ dsa⁻ kyaãh[!]."

19 Ma[!] jmeë[!] Abraham huü⁻dsë⁻ he⁻ cha⁻ ba⁻ be[!] kih[!] Dio, he⁻ mi⁻jiiyh⁻ dsa⁻ jee⁻ kih[!] hî⁻ na⁻juu⁻. Kih[!] Abraham, la[!] lã⁻koo⁻ he⁻ ga⁻juu⁻ jooy⁻ mah⁻ ga⁻lã⁻jiiyh⁻ ka-lãh⁻.

20 Kih[!] he⁻ ga⁻lã⁻dsoo[!] dsë[!] Isaac, ga⁻mi⁻jãäy⁻ Jacob kyaãh[!] Esaú, ga⁻jãyh⁻ siiyh⁺ ha⁻ lã⁻jmeë[!] Dio kiyh[!] ta⁻ cha⁻në⁻.

21 Kih[!] he⁻ ga⁻lã⁻dsoo[!] dsë[!] Jacob, lã⁻koo⁻ ma[!] ngoo[!] ga⁻juuy[!], ga⁻mi⁻jãäy⁻ ma⁻ jaa⁻ ma⁻ jaa⁻ joö⁻ José, hi⁻ ga⁻jmeey⁻ juuh⁻ kih[!] Dio na⁻huuy⁻ hma⁻hu⁻ kiyh[!].

22 Kih[!] he⁻ ga⁻lã⁻dsoo[!] dsë[!] José, lã⁻koo⁻ ma[!] ngoo[!] ga⁻juuy[!], ga⁻hlëëyh⁻ kih[!] he⁻ hwëë⁻ dsa⁻ Israel hwa[!] Egipto, hi⁻ ga⁻jmeey⁻ mada⁻ ha⁻ ta⁻ dsa⁻ hoo⁻ dsa⁻ jmi⁻ngo⁻ kiyh[!].

23 Kih[!] he⁻ ga⁻lã⁻dsoo[!] dsë[!] cho⁻jmiü⁻ Moisé, he⁻ja⁻ lã⁻koo⁻ ma[!] ga⁻lã⁻chaay⁻, ga⁻hmäy⁻ lã⁻jiih⁻ ga⁻të⁻ uu⁻ sih⁻, kih[!] he⁻ ga⁻jëëy⁻ laã⁻ na⁻hñaa⁻h⁻ gyuu⁻ ñuuh⁻ he[!]. Sa⁻ ga⁻lã⁻goyh⁻ kyaãh[!] mada⁻ he⁻ ga⁻jmeë[!] rey he⁻ ma[!] juu⁻ lã⁻jëë⁻ gyuu⁻ ñuuh⁻.

24 Kih[!] he⁻ ga⁻lã⁻dsoo[!] dsë[!] Moisé, he⁻ja⁻ lã⁻koo⁻ ma[!] ga⁻lã⁻jõy⁻h⁻, ga⁻jmeey⁻ sa⁻kyeë⁻ he⁻ ma[!] tëëyh⁻ joö⁻ jo⁻miü⁻ Faraón.

25 Ga⁻lã⁻hnøy⁻ ga⁻ he⁻ ga⁻jëëy⁻ wii⁻ ko⁻jøh⁻ kyaãh[!] dsa⁻ kyaã[!] Dio, lã⁻koh⁻ ga⁻ he⁻ ma[!] lã⁻chaay⁻ llu[!] miih⁻ jmiü⁻ jmi⁻ gyuu⁻ la⁻ ma[!] jmeey⁻ dso⁻kye⁻.

26 Ga⁻jmeey⁻ huü⁻dsë⁻ llu[!] ga⁻ he⁻ jëëy⁻ wii⁻ kwaat⁻ kih[!] Cristo lã⁻koh⁻ ga⁻ he⁻ chaay⁻ llu[!] kyaãh[!] lã⁻jë⁻ he⁻ cha⁻ Egipto. Jëeh[!] ma[!] jøoy⁻ heëy⁻ he⁻ nøø⁻ juu⁻ hyoyh⁻.

27 Kih[!] he⁻ ga⁻lã⁻dsoo[!] dsëy[!], ya⁻hëëy[!] hwa[!] Egipto. Sa⁻ ga⁻lã⁻goyh⁻ ma[!] ke⁻ ga⁻ya⁻ jëë⁻ dsë⁻ rey kyaayh[!]. Ga⁻kwëeh⁻ ba⁻ dsë⁻ Moisé, jëeh[!] la[!] kih[!] lã⁻koo⁻ he⁻ ma⁻ jëë⁻ bih[!] Dio hî⁻ sa⁻ tëë⁻ jne⁻ jëën⁻.

28 Kih[!] he⁻ ga⁻lã⁻dsoo[!] dsë[!] Moisé, ga⁻jmeey⁻ jmiü⁻ he⁻ ku⁻h⁻ dsa⁻ borrego mãh[!] hi⁻ ga⁻jmeey⁻ mada⁻ he⁻ chãh⁻ dsa⁻ jma⁻ ho⁻haah⁻ kih[!], mah[!] ni⁻ jaa⁻ gyuu⁻ ñuuh⁻ hî⁻ laã⁻ to⁻në⁻ kyaã[!] dsa⁻ Israel sa⁻ juu⁻, wa'ra⁻ ja[!] ángel jngiih⁻ kih[!] gyuu⁻ ñuuh⁻ hî⁻ laã⁻ to⁻në⁻ kyaã[!] dsa⁻ Egipto.

29 Kih[!] he⁻ ga⁻lã⁻dsoo[!] dsë[!] dsa⁻ kyaã[!] Dio, ga⁻ngëëy⁻ jmi⁻ ñeeh⁻ gyuu⁻ lã⁻koo⁻ he⁻ ga⁻nãäy⁻ hwa[!] kii⁻ ba[!]. Chãh[!] ba[!] ga⁻lã⁻hnøø⁻ dsa⁻ Egipto ma[!] ngëë[!] lã⁻ja⁻, pero ga⁻hmãyh⁻ cha⁻jmiü⁻ ja⁻.

30 Kih[!] he⁻ ga⁻lã⁻dsoo[!] dsë[!] dsa⁻ Israel, ga⁻hla⁻ na⁻hyah⁻ kih[!] jee⁻ jwii⁻ Jericó, koo⁻ ga⁻jëëy⁻ lã⁻ku⁻ lã⁻jii⁻ kih[!] na⁻hyah⁻ ja⁻ gyii⁻ jmiü⁻ ba[!].

³¹ Kih⁴ he⁻ ga⁻lä⁻dsoo⁷ dsé⁴ Rahab, dsa⁻mé⁷ hī⁻ ma⁷ hnēē⁻ hñii⁷ kyaah⁴ wa⁷ hī⁻ cha⁻ hī⁻, he⁻ja⁻ sa⁷ ga⁻juuy⁴ lä⁺ ma⁷ ga⁻juu⁴ dsa⁻gooy⁴ hī⁻ chaah⁻. Jēēh⁻, ga⁻heeyh⁻ ba⁷ lluu⁴ hī⁻ ga⁻taah⁴ koo⁴ juu⁴ ha⁻ lä⁺ la⁷ jee⁷ jwii⁻ ja⁻.

³² Hee⁻ ga⁻jwahn⁻? Hnøø⁷ kwa⁷ jā⁷ kin⁻ mah⁴ hlēēhn⁴ kih⁴ Gedeón kih⁴ Barac, kih⁴ Sansón, kih⁴ Jefté, kih⁴ David, kih⁴ Samuel, hi⁷ kih⁴ ga⁻jñah⁴ dsa⁻ hī⁻ ma⁷ ngēē⁻ juu⁴ kih⁴ Dio llo⁷ joo⁴.

³³ Kih⁴ he⁻ ga⁻lä⁻dsoo⁷ dsé⁴ hī⁻ he⁷, ja⁻ koo⁻ hä⁷ ga⁻liyh⁴ ga⁻teey⁴ kyaah⁴ rey, ga⁻llay⁷ kwee⁻ ta⁷ kih⁴ dsa⁷, ga⁻hyoyh⁴ he⁻ ga⁻bāäh⁻ Dio hñii⁷ kyaayh⁴, ga⁻laay⁷ he⁻ ma⁷ kuh⁻ hyah⁻.

³⁴ Ga⁻laay⁷ he⁻ ma⁷ kaay⁷, ga⁻laay⁷ he⁻ ma⁷ juuy⁴ kyaah⁴ ñe⁻tuuh⁻, ma⁷ ke⁻ sa⁻ cha⁻ be⁷ kiyh⁴ ga⁻tēey⁷ be⁷, ga⁻lä⁻bēey⁷ jwē⁻te jee⁷ cha⁻ hñii⁻, ga⁻hēey⁷ go⁻te kih⁴ hløø⁷ hī⁻ ya⁻nää⁴ uu⁷.

³⁵ Ma⁷ chaah⁻ dsa⁻mé⁷ hī⁻ ga⁻juu⁴ dsa⁻dsaah⁴ kyaah⁴ mah⁴ ga⁻lä⁻jiiyh⁴ ka⁻läh⁻. Hi⁷ jñah⁴ ko⁻llaa⁷, ga⁻heeh⁻ bih⁴ he⁻ ga⁻heeh⁴ dsih⁷ wi⁷. Sa⁷ ga⁻lä⁻hnøøy⁴ ma⁷ lääy⁷ jēēh⁻, ma⁷ kyey⁻ o⁻joh⁷ dsē⁻ he⁻ lä⁻jiiyh⁴ jee⁷ lluu⁴ ga⁻.

³⁶ Ko⁻llaa⁷ ga⁻mi⁻kwah⁴ dsih⁷, ga⁻jmi⁻ ga⁻baa⁴ dsih⁷. Hi⁷ ja⁻ ma⁷ la⁷ he⁻ ja⁻. Ga⁻hñuu⁴ dsih⁴ kyaah⁴ caden⁻ mah⁴ ga⁻taah⁻ dsih⁷ neh⁻ñe⁻.

³⁷ Ko⁻llaa⁷ ga⁻juu⁴ kyaah⁴ ku⁴, jñah⁴ ga⁻jmääy⁴ to⁴ hnoo⁴, hi⁷ jñah⁴ ga⁻juu⁴ kyaah⁴ ñe⁻tuuh⁻. Hi⁷ ko⁻llaa⁷ ma⁷ ga⁻nää⁷ ta⁷ la⁷ ta⁷ jnø⁷, ma⁷ na⁻lääy⁻ loo⁷ borrego kyaah⁴ loo⁷ chivo ka⁻läh⁻, ma⁷ tä⁻ñeey⁷. Sa⁷ ma⁷ chaay⁻ lluu⁴, ma⁷ ta⁻ ma⁷ haah⁻ dsih⁷.

³⁸ Jee⁷ kih⁴ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁺ sa⁷ sooh⁻ he⁻ tääh⁴ hī⁻ lluu⁴ he⁷. He⁻ja⁻ ga⁻nääy⁴ lä⁻koo⁻ he⁻ na⁻hēey⁴ lä⁻kaa⁻ hwa⁴ ki⁴, lä⁻kaa⁻ neh⁻ nuu⁻, ma⁷ na⁻hmääh⁴ neh⁻ too⁻ ku⁴, hi⁷ lä⁻kaa⁻ jee⁷ hē⁻ too⁻ moh⁻.

³⁹ Lä⁻jēē⁻ dsa⁻ he⁷, sa⁷ ga⁻hyoyh⁴ he⁻ ga⁻bāäh⁻ Dio hñii⁷ kyaayh⁴, ma⁷ ke⁻ ga⁻hi⁷ juu⁴ kiyh⁴ lä⁻lluu⁴ he⁻ ga⁻lä⁻dsoo⁷ dsēy⁴.

⁴⁰ Jēēh⁻, ma⁷ llä⁻ dsé⁴ Dio he⁻ hñah⁻ jne⁷ ko⁻joh⁷ he⁻ lluu⁴ cha⁻ ga⁻miih⁻ kyaah⁴ dsa⁻ he⁷ hi⁷ lä⁻ja⁻ hwēē⁻ jne⁷ lluu⁴ ko⁻joh⁷ kyaayh⁴.

12

Wa⁷ jmeen⁴ huu⁴ dsē⁻ ha⁻ lä⁻ ga⁻kwēēh⁴ dsē⁴ Jesús

¹ Jwēē⁷ jwē⁻te dsa⁻ hī⁻ ga⁻lä⁻dsoo⁷ dsé⁴ jāā⁴. Hī⁻ he⁷ laa⁴ lä⁻koo⁻ jñii⁷ he⁻ hi⁷ lä⁻ku⁴ lä⁻jii⁴ jñän⁻, hī⁻ jmee⁷ dsoo⁷ ha⁻ lä⁻ ga⁻la⁷ kiyh⁴. Lä⁻ja⁻ hnøø⁷ jmeen⁴ ta⁷ koo⁴ lä⁻jē⁻ he⁻ jmee⁷ jwii⁴ jñän⁻ kyaah⁴ dso⁻kye⁻ he⁻ jmee⁷ dsa⁻tāh⁷ jne⁷. Hi⁷ hnøø⁷ kwēēh⁴ dsē⁻ jne⁷ dsa⁻nøøn⁻ ta⁷ cha⁻ñe⁷ jwē⁷ he⁻ tøøhn⁻ la⁻.

² Wa⁷ jmeen⁴ miih⁻ huu⁴ dsē⁻ kih⁴ Jesús hī⁻ ga⁻nä⁴ jwē⁴ ha⁻ lä⁻ jee⁷ lää⁷ jne⁷ hi⁷ lloo⁻ koo⁻ jmi⁴ he⁻ lääy⁴ jne⁻ go⁻te⁻. Kih⁴ he⁻ ñey⁻ jēē⁷ ba⁷ dsēy⁴ ta⁷ cha⁻ñe⁷, he⁻ja⁻ ga⁻heeh⁻ bih⁴ ga⁻jēey⁴ wi⁷ dsoh⁴ hma⁻cru⁻. Sa⁷ ga⁻jmeey⁷ he⁻ he⁻ la⁻ o⁻hih⁻. Ja⁻ ga⁻ga⁻gyay⁻ jwoo⁴ ra⁻ lluu⁴ kih⁴ Dio.

³ Jmee⁷ da⁻ hnäh⁻ huu⁴ dsē⁻ kiyh⁴, ha⁻ koh⁴ wi⁷ sa⁷ ga⁻jēey⁴ kih⁴ dsa⁻ hñaa⁻ dsē⁴ hī⁻ ga⁻lä⁻hnee⁷ kyaayh⁴. Lä⁻ja⁻ ta⁷ hwa⁴ hnäh⁴ ni⁷ sa⁷ wa⁷ jeh⁴ hoh⁴ hnäh⁴.

⁴ Jēēh⁻, jee⁷ kwah⁻ hnäh⁴ be⁷ mah⁴ sa⁷ täh⁻ hnäh⁴ kyaah⁴ dso⁻kye⁻, sa⁷ ga⁻ ma⁻tuu⁴ hnäh⁴ jma⁻ kyah⁴ hnäh⁴.

⁵ Che⁷ ma⁻gaa⁷ hoh⁴ hnäh⁴ nuuh⁴ kih⁴ Dio, he⁻ hlēēyh⁻ hnäh⁴ lä⁻koo⁻ jooy⁷, heh⁴ he⁻ ga⁻jäh⁷:

Gyuu⁴ kyaan⁻, ta⁷ jwah⁷ sa⁷ lluu⁴ wa⁻ra⁻ ga⁻heeyh⁴ hne⁻ wi⁷.

Ta⁺ jeh⁺ hoh⁺ wa⁺ra⁻ ga⁻j^{uuyh} kyah⁺.

⁶ Jëeh⁺, Dsa⁻j^{ooh} jnän⁺, heeyh⁻ wⁱⁱ hⁱ- hnäy⁺ ba⁺.

Kway⁻ kih⁺ lä⁻jëe⁻ hⁱ- tëeyh⁻ jooy⁺.

⁷ Wa⁻kwëeh⁺ hoh⁺ hnäh⁺ he⁻ heeyh⁻ hnäh⁺ wⁱⁱ. He⁻ jmääy⁻ hnäh⁺ lä⁻koo⁻ jooy⁺ ba⁺ ja⁻. ¿Ché⁺ jwa⁻ chaä⁻ jaä⁻ chih⁻ hⁱ- sa⁻ heeh⁻ Tää⁺ kyaay⁺ wⁱⁱ?

⁸ Ga⁻lä⁻jëe⁻ ba⁺ jne⁻ heeh⁻ Dio wⁱⁱ. Pero cher⁺ mah⁺ sa⁻ ga⁻ heeh⁻ Dio hnäh⁺ wⁱⁱ, sa⁻ laah⁺ hnäh⁺ jooy⁺. Laah⁺ hnäh⁺ lä⁻koh⁺ hⁱ- sa⁻ chaä⁻ j^{uu} ba⁺.

⁹ Ta⁻ jyoh⁺ kō⁻taa⁻, tää⁺ jnän⁺ hⁱ- chaä⁻ hwa⁺ la⁻ ga⁻ heeyh⁺ jne⁻ wⁱⁱ lä⁺ ma⁺ mäh⁺ jne⁻ mah⁺ ga⁻ lä⁻ hnää⁻ jnih⁺. ¿He⁻ la⁺ sa⁻ jmeen⁻ cha⁻ ga⁻ miih⁻ he⁻ kih⁺ Tää⁺ hⁱ- laä⁺ j^{uu} jmi⁻ lle⁻ jnän⁺, mah⁺ lä⁻ ja⁻ chaä⁻ jne⁻ tää⁺ ba⁺?

¹⁰ Tää⁺ jnän⁺ hⁱ- chaä⁻ hwa⁺ la⁻, ga⁻ heeyh⁺ jne⁻ wⁱⁱ miih⁻ jmi⁻ jmi⁻ gy^{uu} la⁻, lä⁻ koo⁻ la⁻ h^{uu} dsē⁻ kiyh⁺. Pero ta⁻ jyoh⁺ kō⁻taa⁻, hⁱ- gya⁺ gy^{uu} heeyh⁻ jne⁻ wⁱⁱ kih⁺ he⁻ llu⁺ jnän⁺ ba⁺ mah⁺ hwëe⁻ jne⁻ na⁻ jngëe⁻ lä⁻ koo⁻ laay⁺ hñiiy⁺.

¹¹ Dsoo⁺ ba⁺, sa⁻ tih⁻ dsē⁻ jne⁻ to⁻ cha⁺ wa⁺ra⁻ ga⁻ heeyh⁺ jne⁻ wⁱⁱ. Koo⁻ dsa⁻ lä⁻ meeh⁻ dsēn⁻ ba⁺ ja⁻. Pero ma⁻ ngëe⁻ ma⁻ heeyh⁺ jne⁻ wⁱⁱ, lä⁻ tēe⁻ jne⁻ jmeen⁻ he⁻ llu⁺ jmah⁺ hi⁻ jmee⁻ hi⁻ ti⁻ jnän⁺ ka⁻ läh⁺.

Goo⁻ la⁺ wa⁺ra⁻ sa⁻ ga⁻ jmee⁻ jne⁻ he⁻ he⁻ jäh⁻ Dio

¹² He⁻ ja⁻ kwa⁺ hnäh⁺ be⁺, hnäh⁺ hⁱ- sa⁻ cha⁻ be⁺ kih⁺.

¹³ Kwa⁺ hnäh⁺ be⁺ go⁻ nää⁺ hnäh⁺ kō⁻ dsoo⁺ mah⁺ tēe⁻ be⁺ hⁱ- sa⁻ bee⁺ hi⁻ lä⁻ ja⁻ mo⁻ so⁻ kayh⁻ jwë⁻.

¹⁴ Hnøh⁺ hnäh⁺ ha⁻ lä⁻ jee⁻ hi⁻ ti⁻ kyah⁺ hnäh⁺ kyaah⁺ lä⁻ jëe⁻ dsa⁻, hi⁻ ha⁻ lä⁻ jee⁻ leeh⁺ hnäh⁺ na⁻ jngëe⁻ cha⁻ ga⁻ miih⁻. Jëeh⁺, hⁱ- sa⁻ na⁻ jngëe⁻, sa⁻ dsa⁻ taayh⁺ ya⁻ jwii⁺ kih⁺ Dio.

¹⁵ Leeh⁺ hnäh⁺ ha⁻ ga⁻ che⁻ ga⁻ j^{nuuh} hnäh⁺ kih⁺ he⁻ la⁻ kwa⁺ Dio jnän⁺. Goo⁻ wa⁺ra⁻ ga⁻ lä⁻ wⁱⁱ hoh⁺ hnäh⁺ kyaah⁺ dsa⁻. Hi⁻ kyaah⁺ he⁻ hlih⁺ ja⁻ hee⁻ jwëe⁻ dsa⁻.

¹⁶ Ni⁺ jaä⁻ hnäh⁺ dsa⁻ mē⁻ dsa⁻ ñ^{uu}h⁻, ta⁻ kaah⁺ hnäh⁺ wa⁺ hⁱ- cha⁻ hⁱ- . Ta⁻ jmee⁻ hnäh⁺ ta⁻ koo⁺ he⁻ la⁻ kwa⁺ Dio, lä⁻ koo⁻ ga⁻ jmee⁻ Esaú. Ma⁻ na⁻ la⁻ juu⁺ hyoyh⁺ heey⁺, kih⁺ he⁻ laay⁺ gy^{uu} to⁻ nē⁻. Pero ga⁻ hñiiy⁺ he⁻ ja⁻, koo⁻ ga⁻ tēey⁺ koo⁻ wⁱⁱ ma⁺ ba⁺.

¹⁷ Ma⁻ ñeh⁺ ba⁺ hnäh⁺ ha⁻ lä⁻ ga⁻ la⁻ kiyh⁺ ta⁻ cha⁻ nē⁻. Ma⁺ chuuy⁺ kyaah⁺ jmiiy⁺ mah⁺ ma⁺ mi⁻ jäy⁺, mah⁺ ma⁺ kwëeyh⁺ he⁻ ma⁻ na⁻ la⁻ heey⁺. Pero sa⁻ ga⁻ hyoyh⁺. Ma⁺ ke⁻ ga⁻ hooyh⁺ cha⁻ miih⁻, mo⁻ so⁻ ga⁻ lä⁻ sii⁺ juu⁺ kih⁺ jmiiy⁺.

¹⁸ Jëe⁻ da⁺ hnäh⁺, sa⁻ ga⁻ lla⁻ nääh⁺ hnäh⁺ moh⁺ Sinai he⁻ sa⁻ ma⁺ le⁻ dsa⁻ nää⁺ dsa⁻ chuh⁺ kih⁺, lä⁻ koo⁻ ga⁻ la⁻ kih⁺ dsa⁻ Israel lo⁻ joo⁺. Peer⁻ ga⁻ hya⁻ je⁻ gy^{uu}h⁺ moh⁺ ja⁻, ga⁻ la⁻ na⁻ hoo⁻ läh⁻, ga⁻ hi⁻ goo⁻, ja⁺ koo⁻ lle⁻ tä⁻.

¹⁹ Jee⁻ ja⁻ ga⁻ lä⁻ nuuh⁺ hⁱ- luu⁺ hoo⁺, ga⁻ lä⁻ nuuh⁺ hlëeh⁻ Dio. Lä⁻ ma⁺ ga⁻ nuu⁺ hⁱ- ma⁺ tääh⁺ jee⁻ ja⁻, ga⁻ chuuy⁺ cha⁻ miih⁻ mah⁺ mo⁻ so⁻ hlëeh⁻ gyih⁺ kyaayh⁺.

²⁰ Jëeh⁺, sa⁻ ga⁻ lä⁻ be⁻ dsëy⁻ ma⁻ nuuy⁺ mada⁻ he⁻ ma⁻ jmeey⁻: “Cher⁺ mah⁺ chaä⁻ hⁱ- ga⁻ hee⁻ nē⁻ moh⁺ la⁻, ma⁻ ke⁻ jaä⁻ jah⁻, jmee⁻ bii⁺ juuy⁺ kyaah⁺ ku⁺ o juuy⁺ kyaah⁺ ñe⁻ chuuh⁻.”

²¹ Kih⁺ he⁻ la⁻ goo⁻ ngëe⁻ he⁻ ga⁻ jëe⁻ dsa⁻ he⁺, he⁻ ja⁻ lä⁻ ga⁻ tē⁻ Moisé ga⁻ jäh⁻: “Peer⁻ gohn⁻, lä⁻ jiih⁺ jlään⁻.”

²² La⁻ lä⁻ koo⁻ he⁻ ma⁻ lla⁻ nääh⁺ hnäh⁺ moh⁺ Sión ba⁺ ja⁻, jee⁻ jwii⁻ kih⁺ Dio jiih⁺, jwii⁻ Jerusalén he⁻ hla⁻ gy^{uu}h⁺ jmi⁻ gy^{uu}, jee⁻ tääh⁺ cha⁻ miih⁻ mil ángele hⁱ- jmee⁻ jmi⁺ kih⁺ Dio.

23 Hi⁻ ma⁻ ku^h hnäh^ʹ ko⁻ jòh^ʹ kyaah^ʹ hi⁻ ga⁻ heeh⁻ kih^ʹ Dio to⁻ nē^ʹ hi⁻ na⁻ sū⁻ jmī⁻ kih^ʹ gyūh^ʹ jmi⁻ gyū⁺. Ma⁻ lla⁻ nāh^ʹ hnäh^ʹ kih^ʹ Dio hi⁻ lla^ʹ ta^ʹ kih^ʹ lā⁻ jēē⁻ dsa⁻, ja⁻ ba⁻ jee⁻ tāāh^ʹ lā⁻ jēē⁻ hi⁻ lluu^ʹ, hi⁻ laa^ʹ jmi⁻ lle⁻ hi⁻ ga⁻ jmāā^ʹ Dio lluu^ʹ go⁻ te⁻.

24 Ma⁻ lla⁻ nāh^ʹ hnäh^ʹ kih^ʹ Jesús hi⁻ ga⁻ jmee⁻ ko^o- hmooh^ʹ hmēē^ʹ hi⁻ lā⁻ ja⁻ ma⁻ lla⁻ nāh^ʹ hnäh^ʹ kih^ʹ jma⁻ he⁻ ga⁻ tuu⁻ kwaat^ʹ jnān^ʹ. Jma⁻ ja⁻ ngī⁻ llu⁻ jnān^ʹ. Sa⁻ hñi⁻ kih^ʹ dsa⁻ lā⁻ ko^o- jmee⁻ jma⁻ he⁻ ga⁻ tuu⁻ kih^ʹ Abel.

25 He⁻ ja⁻ leeh⁻ hnäh^ʹ wa⁻ ra⁻ ga⁻ jmeeh⁻ hnäh^ʹ chaah⁻ hnäh^ʹ kih^ʹ hi⁻ hlēēh⁻ hnäh^ʹ. Jēēh^ʹ, hi⁻ sa⁻ ga⁻ hii⁻ ma⁻ nuu⁻, lā⁻ ko^o- ma⁻ ga⁻ hlēēh⁻ Dio kyaayh^ʹ gyūh^ʹ moh^ʹ he⁻ chih^ʹ hwa^ʹ la⁻, sa⁻ ga⁻ laa^ʹ hi⁻ he⁻. ¿Ha⁻ ba⁻ lā⁻ lāā^ʹ jne⁻ ja⁻, cher^ʹ mah^ʹ sa⁻ ga⁻ jmeen⁻ he⁻ kih^ʹ hi⁻ hlēēh⁻ jne⁻ lā⁻ ga⁻ tē⁻ gyūh^ʹ jmi⁻ gyū⁺?

26 Lā⁻ ko^o- ma⁻ ga⁻ hlēēyh⁻ kyaah^ʹ dsa⁻ he⁻, lā⁻ kye⁻ hwa^ʹ ga⁻ jeh^ʹ. Pero ko^o- ka⁻ lāh⁻ ga⁻ jāyh⁻: “Ko^o- ga⁻ ko^o- hā⁻ jmeen⁻ jeh^ʹ hwa^ʹ la⁻, lā⁻ kye⁻ gyūh^ʹ jmi⁻ gyū⁺ ka⁻ lāh⁻.”

27 Kyaah^ʹ he⁻ ga⁻ jāyh⁻: “Ko^o- ga⁻ ko^o- hā⁻”, dsa⁻ lā⁻ ngēē⁻ jne⁻, āāh⁻ go⁻ te⁻ lā⁻ jē⁻ he⁻ le⁻ sa⁻ jeh^ʹ. He⁻ ja⁻ hnø^ʹ jāh⁻, lā⁻ jē⁻ he⁻ na⁻ la⁻ he⁻ ga⁻ jmee⁻ Dio. Ja⁻ ga⁻ na⁻, jā^ʹ ko^o- hwēh⁻ lā⁻ jē⁻ he⁻ sa⁻ le⁻ sa⁻ jeh^ʹ.

28 He⁻ ja⁻ wa⁻ kwan⁻ ti⁻ hmaah⁻ kih^ʹ Dio, kih^ʹ he⁻ ma⁻ na⁻ jnāā⁻ jne⁻ ya⁻ jwī⁻ kiyh^ʹ jee⁻ sa⁻ le⁻ sa⁻ jeh^ʹ ni⁻ miih⁻. Wa⁻ jmeen⁻ ta⁻ he⁻ kiyh^ʹ, wa⁻ gah⁻ jnih⁻, wa⁻ nuuh⁻ jne⁻ kiyh^ʹ, lā⁻ ja⁻ ba⁻ ti⁻ h⁻ dsēy⁻.

29 Jēēh^ʹ Dio jnān^ʹ laa^ʹ je⁻ he⁻ mi⁻ llaa⁻ lā⁻ jē⁻ go⁻ te⁻.

13

Ha⁻ lā⁻ hnø^ʹ jmeen⁻ mah^ʹ ti⁻ h⁻ dsē⁻ Dio

1 Ta⁻ tu⁻ hnäh^ʹ he⁻ hnaah⁻ hnäh^ʹ dsa⁻ kyaah^ʹ hnäh^ʹ lā⁻ ko^o- lle⁻ jnān^ʹ, lā⁻ llu⁻ he⁻ laa^ʹ jne⁻ øhn⁻.

2 Ta⁻ wa⁻ gaa⁻ hoh⁻ hnäh^ʹ kwah⁻ jee⁻ jā⁻ hi⁻ go⁻ nāā⁻ kyah^ʹ hnäh^ʹ. Jēēh^ʹ, ko⁻ llaa⁻ ga⁻ kwa⁻ bih⁻ jee⁻ ga⁻ jā⁻ dsa⁻, ni⁻ sa⁻ ga⁻ lā⁻ ñey⁻ koh⁻ koh⁻, ángele ba⁻ he⁻ hi⁻ ga⁻ jā⁻ kiyh^ʹ.

3 Mi⁻ dsooh⁻ hoh⁻ hnäh^ʹ kih^ʹ dsa⁻ hi⁻ tāāh⁻ neh⁻ ñe⁻, jmee⁻ hnäh^ʹ kwaat⁻ lā⁻ ko^o- he⁻ tāāh⁻ hnäh^ʹ ko⁻ jòh⁻ kyaayh⁻. Lā⁻ ja⁻ ka⁻ lāh⁻ kih^ʹ hi⁻ jēē⁻ wī⁻, jmee⁻ hnäh^ʹ kwaat⁻ lā⁻ ko^o- he⁻ jēēh⁻ hnäh^ʹ wī⁻ ko⁻ jòh⁻ kyaayh⁻.

4 Llu⁻ ba⁻ he⁻ jēē⁻ dsa⁻ goo⁻. Pero hnø^ʹ go⁻ taah⁻ hnäh^ʹ lā⁻ lle⁻ kih^ʹ. Jēēh^ʹ, Dio lla⁻ ta⁻ kih^ʹ hi⁻ sa⁻ na⁻ jēē⁻ goo⁻ mah⁻ kaayh⁻ wa⁻ hi⁻ cha⁻ hi⁻ hi⁻ lā⁻ ja⁻ kih^ʹ hi⁻ na⁻ jēē⁻ goo⁻ mah⁻ kaayh⁻ hi⁻ laa⁻ kyaā⁻ jñah⁻.

5 Ta⁻ wa⁻ heē⁻ hoh⁻ hnäh^ʹ kuu⁻. Wa⁻ chaah⁻ hnäh^ʹ llu⁻ kyaah^ʹ he⁻ cha⁻ kyah^ʹ hnäh^ʹ ba⁻. Jēēh^ʹ ga⁻ jāh⁻ Dio: “Jih⁻ koh⁻ jih⁻ lih⁻ sa⁻ beēn⁻ hne⁻, ni⁻ sa⁻ jmāān⁻ hne⁻ ta⁻ koo⁻.”

6 Kih^ʹ he⁻ ja⁻, jāhn⁻ lā⁻ kaa⁻ tuh⁻ dsē⁻ jne⁻:

Dsa⁻ jòh⁻ kyaān⁻ ba⁻ kwa⁻ be⁻ kin⁻, ni⁻ miih⁻ mo⁻ so⁻ gohn⁻.

¿Hee⁻ na⁻ le⁻ jmee⁻ dsa⁻ kin⁻?

7 Mi⁻ dsooh⁻ hoh⁻ hnäh^ʹ ha⁻ lā⁻ ga⁻ jmee⁻ hi⁻ ma⁻ jøø⁻ kyah^ʹ hnäh^ʹ, hi⁻ ga⁻ hlēēh⁻ hnäh^ʹ juu⁻ kih^ʹ Dio. Jēē⁻ da⁻ hnäh^ʹ ha⁻ lā⁻ ga⁻ hwēēy⁻ kyaah^ʹ ta⁻ kiyh^ʹ. Wa⁻ lā⁻ dsoo⁻ hoh⁻ hnäh^ʹ, ja⁻ ba⁻ lā⁻ ko^o- ga⁻ lā⁻ dsoo⁻ dsē⁻ hi⁻ he⁻.

8 Jesucristo, lā⁻ ma⁻ laay⁻ ja⁻ ba⁻ lloo⁻, na⁻, lā⁻ ja⁻ ga⁻ lā⁻ jē⁻ joh⁻ jmī⁻ cha⁻.

9 Ta⁻ kwa⁻ jwē⁻ mi⁻ gaa⁻ dsa⁻ hnäh^ʹ kyaah^ʹ he⁻ ga⁻ jyoh⁻ nuuh⁻ he⁻ sa⁻ la⁻ kwee⁻ kyaah^ʹ he⁻ ma⁻ mi⁻ tēē⁻ jne⁻. Llu⁻ ga⁻ he⁻ tēē⁻ jne⁻ be⁻ kyaah^ʹ he⁻ la⁻ kwa⁻

Dio ba', ja⁺ kyaah' he⁻ kih⁻ hih⁻ jne'. Jëeh', jih⁺ koh' sa⁺ ga⁻ ka⁺ ya⁺ jøø⁻ hi⁻ ma⁻ hlëeh⁺ kih⁺ he⁻ kuh⁻ hih⁻ dsa⁻.

¹⁰ Chaa⁻ ba' jaa⁻ hi⁻ ga⁻ juu⁺ jnän', pero jmi⁻ dsa⁻ hi⁻ tääh⁻ jmee⁻ ta⁺ he⁻ neh⁻ gwah⁻ lä⁻ hih⁻ kih⁻ hmoooh⁻ ma⁻ gyuh⁻ ja⁻, sa⁻ na⁻ ngëy⁻ jwë⁻ jmeey⁻ ko⁻ jøh⁺ kyaah⁺ hi⁻ ga⁻ juu⁺ jnän'.

¹¹ Jmi⁻ dsa⁻ kaah⁺ he', ma⁻ dsa⁻ taayh⁻ jee⁻ jah⁻ dsa⁻ kih⁻ Jee⁻ Na⁻ jngii⁻ Go⁻ te⁻ kyaah⁺ jma⁻ kih⁺ jah⁺ hi⁻ ma⁻ kwëeh⁻ dsa⁻ Dio kwaat⁻ kih⁺ dso⁻ kye⁻. Ja⁻ ga⁻ ma⁻ dsa⁻ jey⁻ hnoo⁻ kih⁺ jah⁺ he', uu⁺ ga⁻ kih⁺ jee⁻ jwii⁻ ja⁻.

¹² Ja⁻ ba' lä⁻ ja⁻, ga⁻ juu⁺ Jesús chuuh⁺ jwii⁻ ja⁻, mah⁻ jmääy⁻ dsa⁻ na⁻ jngëe⁻ kyaah⁺ jma⁻ kiyh⁺.

¹³ Lä⁻ ja⁻ wa⁻ jmeen⁻ ko⁻ jøh⁺ kyaah⁺ Jesús, ma⁻ ke⁻ dsa⁻, sa⁻ tooyh⁻ ta⁺ jnän'. Wa⁻ hlëeh⁺ bih⁺ lä⁻ koq⁻ hnøøy⁻ hlëeyh⁺, ja⁻ ba' lä⁻ koq⁻ ga⁻ hlëeyh⁺ kih⁺ Jesús.

¹⁴ Jëeh', jee⁻ jwii⁻ he⁻ tøøhn⁻ la⁻, dsa⁻ ngëe⁻ ba'. Pero jne', hnøøh⁻ jne⁻ koq⁻ jwii⁻ he⁻ na⁻ ga⁻ lä⁻ jnä⁻.

¹⁵ He⁻ ja⁻ sa⁻ wa⁻ tun⁻ hân⁻ kih⁺ Dio ta⁻ la⁻ kih⁺ Jesús. Wa⁻ jmeen⁻ juuh⁻ kiyh⁺. He⁻ ja⁻ ba' lle⁻ kih⁺ kwëeh⁺ hnih⁺.

¹⁶ Ta⁻ wa⁻ gaa⁻ hoh⁺ hnäh⁺ jmeeh⁺ he⁻ llu⁺ jmah⁺ ba', hi⁻ kwëeh⁺ hi⁻ lla⁻ kyaa⁻ miuh⁻ he⁻ cha⁻ kyah⁺ hnäh⁺. He⁻ ja⁻ ba' tih⁻ dsë⁻ Dio jmeen⁻.

¹⁷ Wa⁻ nuuh⁻ hnäh⁺ kih⁺ hi⁻ jää⁻ hnäh⁺ hi⁻ wa⁻ hwaah⁺ hnäh⁺ kyaayh⁺. Jëeh', hi⁻ he⁻ na⁻ dsë⁻ lley⁻ hnäh⁺, he⁻ ñey⁻ lloo⁻ koq⁻ jmi⁻ ngëey⁻ kwaat⁻ kih⁺ ta⁺ he⁻ jmeey⁻. Lla⁻ he⁻ ma⁻ jmeeh⁻ hnäh⁺ ti⁻ meeh⁻ dsëy⁻, jmee⁻ hnäh⁺ jëe⁻ dsëy⁻ ba'. Jëeh', cher⁻ mah⁺ sa⁻ ga⁻ jmeeh⁻ hnäh⁺ lä⁻ lle⁻ kih⁺, sa⁻ cha⁻ ya⁺ jøø⁻ kah⁺ hnäh⁺.

¹⁸ Ngii⁻ hnäh⁺ kyaa⁻ jnääh⁺ kih⁺ Dio. Kih⁺ ta⁻ lii⁻ jnääh⁺, sa⁻ hni⁻ huuh⁻ dsë⁻ kyaa⁻ jnääh⁺. Lä⁻ ja⁻ hnøø⁻ jnääh⁺ dsa⁻ nøø⁻ jnääh⁺ kwee⁻ kyaah⁺ lä⁻ jë⁻ he⁻ jmee⁻ jnääh⁺.

¹⁹ Peer⁻ chuun⁻ kyaah⁺ hnäh⁺ he⁻ ngiih⁻ hnäh⁺ kin⁻ kih⁺ Dio mah⁺ kway⁺ jwë⁻ llaahn⁻ to⁻ चाह⁻ la⁻ jee⁻ tääh⁻ hnäh⁺.

Ga⁻ hih⁺ juu⁺ kyaah⁺ øøyh⁻

²⁰ Dio ba' he⁻ hi⁻ jmee⁻ hii⁻ tii⁻ tuh⁻ dsë⁻ jne'. Hi⁻ he⁻ ga⁻ mi⁻ jiih⁺ Jesucristo Dsa⁻ jøøh⁺ jnän⁻ hi⁻ hää⁻ kwee⁻ lä⁻ jëe⁻ hi⁻ laa⁻ kyaa⁻ Dio. Jëeh' kyaah⁺ jma⁻ kiyh⁺ he⁻ ga⁻ tuu⁻ ja⁻, ga⁻ jmeey⁻ koq⁻ hmoooh⁻ hmëe⁻ he⁻ sa⁻ hee⁻ jih⁺ koh⁺.

²¹ Ngii⁻ kiyh⁺ he⁻ jmääy⁻ hnäh⁺ lluu⁺ mah⁺ jmeeh⁺ hnäh⁺ lä⁻ jë⁻ ta⁺ llu⁺ lä⁻ hyoh⁻ dsëy⁻ hi⁻ jääy⁻ hnäh⁺ lä⁻ tih⁻ dsëy⁻ ta⁻ la⁻ kih⁺ Jesucristo. Wa⁻ la' juuh⁻ kiyh⁺ ga⁻ lä⁻ jë⁻ joh⁺ jmi⁻ cha⁻. Wa⁻ la' lä⁻ ja⁻.

²² Øøhn⁺, chuun⁻ kyaah⁺ hnäh⁺, jmee⁻ hnäh⁺ jøh⁻ hoh⁺ hnäh⁺ kyaah⁺ juu⁺ he⁻ ma⁻ hlëeh⁺ hnäh⁺ la⁻. Sa⁻ cha⁻ cha⁻ miuh⁻ juu⁺ he⁻ ma⁻ siii⁻ kyah⁺ hnäh⁺.

²³ Hnoon⁺ lä⁻ ñeh⁻ hnäh⁺, ma⁻ laa⁻ ba' Timotä⁻ øøh⁺ jne⁻ he⁻ ma⁻ hääy⁻ neh⁻ ñe⁻. Cher⁻ mah⁺ jäh⁺ to⁻ चाह⁻ la⁻, niin⁻ kyaayh⁺ na⁻ jëen⁻ hnäh⁺.

²⁴ Jmee⁻ hnäh⁺ Dio kih⁺ lä⁻ jëe⁻ hi⁻ jää⁻ hnäh⁺ kyaah⁺ lä⁻ jëe⁻ ga⁻ hi⁻ na⁻ jngëe⁻. Lä⁻ jëe⁻ hi⁻ tääh⁻ hwa⁻ Italia⁻ la⁻, jmeey⁻ Dio kyah⁺ hnäh⁺ ka⁻ läh⁻.

²⁵ Wa⁻ mi⁻ jää⁻ Dio lä⁻ jëe⁻ hnäh⁺. Wa⁻ la' lä⁻ ja⁻.

Santiago

Juu' la- ga-sii' Satia~ kih' judiu dsa-gooy'

1 Jnã' Satia~, jmeen+ ta'he' kih' Dio kyaah' Jesucristo Dsa-jøøh' jnãn'. Jee' la- ma-siin' kyah' hnãh' lã-jëë+ gya-to' nãã' dsa- judiu hì- na-saa- na-jñee' lã-kaa- jmi-gyuu'. Jmeen+ Dio kyah' hnãh'.

Huu'dsë- llu' he- kwa+ Dio

2 Øøhn', hnøø' wa- chaah- hnãh' llu' wa'ra- ga-ngëëh' hnãh' wa' he- cha- he- he- wii'.

3 Ma- ñeh' ba' hnãh' lã- ma' jëëh' hnãh' he- wii', jee' ja- dsa-lã-jnã' che' lã- ma-dsoo' ja- ba' hoh' hnãh' hi- lã-jwë' ja-, lã-tëëh- hnãh' kwëëh' hoh' hnãh'.

4 Pero hnøø' kwëëh' hoh' hnãh' cha-ga'miih- lã-jiih' hwëë- hnãh' llu', lã-koø- jaa- hì- ma-ää- huu'dsë- kih'. Ja- jiih' mo'so- cha- ga' he- mo' jmee+ bi' kyah' hnãh'.

5 Cher'mah' chaä- ko-llaa' jee' kyah' hnãh' hì- sa- ga' ma-ngëë' llu', wa' ngiiy' kih' Dio, hì- he' ba' jmee' lã-ngëëy'. Jëëh' ma'ra- he- kwa+ ba' Dio cha-miih- huu'dsë- llu' kih' lã-jëë- hì- ngii', hi- sa- dsa-lã-llëey' kyaah' ni- jaa- hì- ngii'.

6 Wa'ra- ga-ngiih' hnãh' kiyh', hnøø' jmeeh' hnãh' dsoo' hoh' hnãh', ta' wa' jeh' hoh' hnãh' ni- miih-. Jëëh', jaa- hì- jmee+ to' dsë', laay' lã-koø- la' kih' jmi-ñeeh' wa'ra- ga-hluh' kyaah' lle', be- ta' la- ta' jnø'.

7 Jaa- dsa- hì- jmee+ lã-ja-, he-la' mo' jøø' gyih' he- hyoyh- kih' Dsa-jøøh' jnãn'.

8 Dsa- hì- jmee+ to' dsë', sa- jmääy' ngëy' koø- nëë'.

9 Jaa- øøh' jne' hì- tä-ñee', wa' jëë- ba' dsëy'. Jëëh', kih' Dio ma-laay' lã-koø- jaa- hì- jøøh'.

10 Pero dsa- hì- cha- kuu', hnøø' jëë- dsëy', cher'mah' Dio ga-jmeey' ga-jäy' ta' hwa'. Jëëh', dsa- he' ääh' lã-koø- dsa- ääh' wa'le' he- cha- në- nuu-.

11 Wa'ra- ga-hya- hyoo- llii' jwërte, hëh' llii' chaah' le' ja-, he-ja- dsa-lã-ki- chaah' hi- dsa-tøh' mi'le', mo'so- jnã' na'hñaah'. Ja- ba' lã-ja- la' kih' hì- cha- kuu', koø- dsa-uu- bih' jee' jmeey' ta' kiyh'.

Llu' la' kih' hì- kwëëh- dsë' ma' jëëy- he- wii'

12 Llu' la' kih' hì- ga- lã-be' dsë' wa'ra- ja' he- hliih' ka' dsëy'. Jëëh' cher'mah' ya-hëëy' lluu', lã-koø- jñeey' hyoyh- jee' chaay- tää'. He- ja- la' lã-koø- coron he- ga-bääh- Dio hñii' kwëëyh' dsa- hì- hnaayh-.

13 Cher'mah' gwa' dsë' dsa- jmee' he- hliih', ni- miih- sa- soøh- he- jäh- Dio ka- dsëy'. Jëëh' sa' gwa' dsë' Dio jmee' he- hliih', hi- ni- sa- kay- dsë' dsa- mah' jëëy' che' jmee' dsa- he- hliih'.

14 Kih' he- hee' dsë' lã-jaä- lã-jaä- he- hliih', he-ja- gwa' dsëy' jmeey' he- hliih', mi-goo' kiyh', hi- jøø' kiyh' jwë' hliih'.

15 Hi- ma-ngëë' ma-hääy' jwë' he- hee' dsëy', ma-na'jnääy' kyaah' dso'kye-. Ma-la' ma-heey' hñiiy' kyaah' dso'kye-, ja- jiih' juuy' go-te'.

16 Øøhn' hì- hnaan+, ta' mi-gaa' hnãh' hñaah'.

17 Lã-jë- he- llu' he- ga-hñah' jne' la-, lã-jë- he- jñaah' la', he- la- na- ja' gyuu' jmi-gyuu', he- la' ga-kwa' ba' Dio. Hì- he' na- ga-jmää' lã-jëë- hì- choo'

je⁻ gyuu^h jmi⁻ gyuu⁺. Pero Dio sa⁺ dsa⁻ lä⁻ säëy⁺ lä⁻ koo⁻ la⁺ kih⁺ hi⁻ hëë⁻ gyuu^h he⁻ dsa⁻ lä⁻ sii⁺ heeh⁺ kih⁺.

¹⁸ Lä⁺ hyoh⁻ dsëy⁺, ga⁺ jmeey⁺ ga⁺ lä⁻ chaa⁺ jne⁺ lä⁻ hmëë⁺ ta⁺ la⁻ kih⁺ ju⁺ dsoo⁺ he⁻ ga⁺ kwëëy^h jne⁺ mah⁺ lee⁺ jne⁺ ma⁻ ra⁻ hi⁻ kyaay⁺ jee⁺ kih⁺ lä⁻ jëë⁻ hi⁻ ga⁺ jmääy⁺.

¹⁹ He⁻ ja⁻ jwahn⁻ øøhn⁺ hi⁻ hnaan⁻. Hnøø⁺ nuuh⁺ da⁺ hnäh⁺ jää⁺ ha⁻ lä⁻ la⁺ juu⁺ kih⁺ dsa⁻. Ta⁺ jiih⁺ hnäh⁺ चाह⁺. Ta⁺ mi⁻ lleë⁻ hnäh⁺ hñaah⁺ na⁺ koh⁺.

²⁰ Heh⁺ dsa⁻ lä⁻ lleë⁻ jne⁺, jne⁺ jwë⁺ jnän⁺ he⁻ jmeen⁻ he⁻ llu⁺.

²¹ He⁻ ja⁻ jwahn⁻, mo⁻ to⁻ jmee⁻ ga⁺ hnäh⁺ he⁻ hliih⁺, mo⁻ to⁻ bääh⁺ ga⁺ hnäh⁺ hñaah⁺ dso⁺ kye⁻ he⁻ cha⁻ cha⁻ miih⁻ na⁺. Jmää⁺ hnäh⁺ hñaah⁺ hwaah⁺, heeh⁺ hnäh⁺ juu⁺ he⁻ ma⁻ na⁻ jnää⁺ tuh⁻ hoh⁺ hnäh⁺. Jëëh⁺ juu⁺ na⁻ lää⁻ hnäh⁺.

Hnøø⁺ jmeen⁻ ta⁺ he⁻ kih⁺ juu⁺ he⁻ ma⁻ nnu⁺ jne⁺

²² Ja⁻ jmeeh⁻ hnäh⁺ he⁻ kih⁺ juu⁺ na⁻, ja⁻ koo⁻ nuuh⁻ ba⁺ hnäh⁺. He⁻ mi⁻ gaah⁺ hnäh⁺ hñaah⁺ ba⁺ ja⁻, cher⁺ mah⁺ sa⁺ ga⁺ jmeeh⁺ hnäh⁺ he⁻.

²³ Cher⁺ mah⁺ sa⁺ ga⁺ jmee⁺ dsa⁻ he⁻ wa⁻ ra⁻ ga⁺ nuuy⁺ juu⁺ na⁻, hi⁻ he⁻ laa⁺ lä⁻ koo⁻ jaa⁻ hi⁻ jëë⁻ hñii⁺ kyaah⁺ hu⁻.

²⁴ Jëëh⁺, ma⁻ la⁻ ma⁻ jëëy⁻ hñiiy⁺ mah⁺ go⁻ hëëy⁺ hi⁻ lä⁻ चाह⁺ ja⁻ dsa⁻ gaa⁺ dsëy⁺ ha⁻ lä⁻ laay⁺.

²⁵ Pero cher⁺ mah⁺ jaa⁻ dsa⁻ ga⁺ nuu⁺ kwee⁻ lä⁻ koo⁻ jäh⁺ ley⁺ he⁻ llu⁺ go⁻ te⁻ he⁻ kyaah⁺ dsa⁻ lää⁻ jne⁺, hi⁻ cher⁺ mah⁺ dsa⁻ he⁻ ngoo⁺ bih⁺ jmeey⁺ he⁻ kih⁺ juu⁺ na⁻, kih⁺ hi⁻ he⁻ mi⁻ jøø⁺ ba⁺ Dio lä⁻ jë⁻ he⁻ jmeey⁺. Jëëh⁺, ja⁻ koo⁻ nuu⁻ bih⁺ mah⁺ dsa⁻ gaa⁺ dsëy⁺ ka⁻ läh⁺, ma⁻ ra⁻ he⁻ jmee⁻ bih⁺ he⁻ kih⁺ juu⁺ na⁻.

²⁶ Cher⁺ mah⁺ jaa⁻ dsa⁻ laay⁺, hnaayh⁻ Dio mah⁺ hlëeh⁺ bih⁺ wa⁻ la⁻ cha⁻ la⁺, he⁻ mi⁻ gaay⁺ hñii⁺ bih⁺ ja⁻, sa⁺ jmää⁺ go⁻ te⁻ he⁻ jäh⁺ hnaayh⁻ Dio.

²⁷ Pero cha⁻ nē⁻ Dio hi⁻ laa⁺ Tää⁺ jnän⁺, jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ ra⁻ he⁻ dsoo⁺ hnaayh⁻ Dio, hnøø⁺ kway⁺ be⁺ kih⁺ chih⁻ hñii⁺ hi⁻ jëë⁻ wii⁺ hi⁻ lä⁻ ja⁻ kih⁺ dsa⁻ më⁺ hñii⁺ ka⁻ läh⁺, hi⁻ hnøø⁺ hääy⁺ hñiiy⁺ mah⁺ sa⁺ wa⁻ lä⁻ sayh⁺ kyaah⁺ he⁻ hliih⁺ he⁻ cha⁻ jmi⁻ gyuu⁺ la⁻.

2

Sa⁻ wa⁻ jëë⁻ jne⁺ he⁻ laa⁺ dsa⁻

¹ Øøhn⁺, he⁻ ma⁻ dsoo⁺ hoh⁺ hnäh⁺ kih⁺ Jesucristo Dsa⁻ jøøh⁺ jnän⁺ hi⁻ lluu⁺ go⁻ te⁻, jmee⁻ bii⁺ jmeeh⁺ hnäh⁺ kwee⁻ lä⁻ hii⁺ nē⁻ kyaah⁺ dsa⁻.

² Cher⁺ mah⁺ ga⁺ lloo⁺ jaa⁻ dsa⁻ jee⁺ dsa⁻ ñeeh⁻ hnäh⁺, hi⁻ he⁻ na⁻ kye^h hmiih⁻ llu⁺ hi⁻ hä⁻ aniy⁻ hmooh⁺ gooy⁻ ka⁻ läh⁺. Hi⁻ wa⁻ ra⁻ ga⁺ lloo⁺ jaa⁻ hi⁻ tä⁻ ñee⁻ hi⁻ sih⁺ hi⁻ hmiih⁻ kih⁺.

³ Hi⁻ cher⁺ mah⁺ jmää⁺ hnäh⁺ jøøh⁺ hi⁻ jnaah⁺ hmiih⁻ kih⁺ he⁻, mah⁺ jwiih⁺ hñii⁺: “Na⁺ jee⁺ llu⁺ la⁻”, mah⁺ hi⁻ tä⁻ ñee⁻ he⁻, jwiih⁺: “Jmää⁺ lä⁻ ma⁻ cheh⁺ na⁻ o jee⁺ la⁻ ya⁻ na⁻ huu⁺ tiin⁺ la⁻.”

⁴ Jee⁺ ja⁻ dsa⁻ lä⁻ jnääh⁺ hnäh⁺ he⁻ sa⁺ jmeeh⁻ hnäh⁺ kwee⁻ lä⁻ hii⁺ nē⁻ kyaah⁺ dsa⁻. He⁻ jmeeh⁻ hnäh⁺ lä⁻ ja⁻, jmää⁺ hnäh⁺ hñaah⁺ jwëë⁻ hi⁻ kye⁻ huu⁺ dsë⁻ hliih⁺ jmah⁺ ba⁺.

⁵ Nuu⁻ da⁺ hnäh⁺ øøhn⁺ hi⁻ hnaan⁻: ¿Che⁺ sa⁺ ga⁺ lleeh⁻ Dio hi⁻ tä⁻ ñee⁻ jmi⁻ gyuu⁺ la⁻, mah⁺ lä⁻ dsoo⁺ dsëy⁺ kiyh⁺? Hi⁻ he⁻ laa⁺ lä⁻ koh⁺ hi⁻ cha⁻ kuu⁺ kih⁺, hi⁻ hyoyh⁺ heey⁺ ya⁻ jwii⁺ kih⁺ Dio lä⁻ koo⁻ ga⁺ bääh⁺ Dio hñii⁺ kih⁺ lä⁻ jëë⁻ hi⁻ hnaayh⁻.

6 Pero mi-kwah⁻ hnäh⁺ kih⁺ hi⁻ tä-ñee⁺, mah⁺ hnaah⁻ hnäh⁺ hi⁻ cha⁻ kuu⁺. ¿Ja⁺ dsa⁻ cha⁻ kuu⁺ na⁻ hi⁻ tääh⁺ jmeeh⁻ hnäh⁺? ¿Ja⁺ hi⁻ he⁻ na⁻, dsa-jää⁻ hnäh⁺ në⁻ ta⁺?

7 ¿Ja⁺ dsa⁻ cha⁻ kuu⁺ na⁻, hi⁻ mi-kwah⁺ jmi⁻ kih⁺ Cristo he⁻ la⁺ na⁻ hñaah⁺ jnän⁺, hi⁻ ja⁻ ba⁻ kyaah⁺ jmi⁻ kih⁺ Cristo ga⁻ mi⁻ cheey⁻ hnäh⁺?

8 He⁻ jmeeh⁻ hnäh⁺ llu⁺ ba⁺ ja⁻, cher⁻ mah⁺ ju⁻ dsoo⁺ ga⁻ mi⁻ teh⁻ hnäh⁺ ley⁺ juuh⁺, lä⁻ koo⁻ na⁻ sii⁻ juu⁺ kih⁺ Dio: “Wa⁻ hnaah⁻ dsa⁻ kyaah⁺, ja⁻ ba⁻ lä⁻ koo⁻ hnaah⁻ hñaah⁺.”

9 Pero cher⁻ mah⁺ sa⁻ ga⁻ jmeeh⁺ hnäh⁺ kwee⁻ lä⁻ hii⁺ në⁻ kyaah⁺ dsa⁻, he⁻ jmeeh⁻ hnäh⁺ dso⁻ kye⁻ ba⁺ ja⁻. Ja⁻ ba⁻ ley⁺ ja⁻, hni⁻ kyah⁺ hnäh⁺ he⁻ na⁻ bääh⁻ hnäh⁺ dsoo⁺.

10 Jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ hoo⁻ lä⁻ jē⁻ he⁻ lle⁻ ley⁺ kih⁺ Moisé, cher⁻ mah⁺ ga⁻ hlääyh⁻ kyaah⁺ koo⁻ mi⁻ juu⁺ ba⁺, ma⁻ na⁻ bääyh⁻ lä⁻ jē⁻.

11 He⁻ ba⁺ hi⁻ ga⁻ jāh⁺: “Hne⁻ hi⁻ na⁻ jee⁻ goo⁻, ta⁻ kaah⁺ hi⁻ laa⁻ kyaa⁺ jñah⁺”, he⁻ ba⁺ hi⁻ he⁻ ga⁻ jāh⁺ ka⁻ läh⁺: “Ta⁻ jngēeh⁺ dsa⁻.” He⁻ ja⁻, cher⁻ mah⁺ sa⁻ kaah⁺ hi⁻ laa⁻ kyaa⁺ jñah⁺, pero jngēeh⁺ dsa⁻, ma⁻ ra⁻ he⁻ ma⁻ na⁻ bääh⁻ ba⁺ hne⁻ cha⁻ në⁻ ley⁺.

12 He⁻ ja⁻ hnø⁻ hlēeh⁺ hnäh⁺ hi⁻ hnø⁻ jmeeh⁻ hnäh⁺ lä⁻ koo⁻ lle⁻ kyah⁺ hnäh⁺ ba⁺, jēeh⁺ lloo⁻ koo⁻ jmi⁻, ley⁺ ja⁻ ngüih⁺ kwaat⁻ jnän⁺, ja⁻ ba⁻ ley⁺ he⁻ kyaah⁺ dsa⁻ lää⁻ jne⁻.

13 Kih⁺ hi⁻ sa⁻ lä⁻ ñih⁺ dsē⁻ dsa⁻ kyaah⁺, ja⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻ sa⁻ lä⁻ ñih⁺ dsē⁻ Dio kyaayh⁺ ka⁻ läh⁺ wa⁻ ra⁻ ga⁻ tē⁻ jee⁻ llay⁺ ta⁺. Pero cher⁻ mah⁺ ga⁻ lä⁻ ñih⁺ dsē⁻ jne⁻ kih⁺ dsa⁻ kyaah⁺ jne⁻, hwēē⁻ jne⁻ llu⁺ wa⁻ ra⁻ ga⁻ tē⁻ jee⁻ ngäyh⁺ kwaat⁻ jnän⁺.

Ta' llu' jnän' kyaah' he- ma-dsoo' dsē- jne'

14 Øøhn⁺, hee⁻ jmää⁺ kih⁺ jaa⁻ hi⁻ jāh⁺ ma⁻ dsoo⁺ ba⁺ dsēy⁺ kih⁺ Dio mah⁺ ni⁻ koo⁻ he⁻ llu⁺ sa⁻ jmeey⁻. ¿Che⁻ lääy⁺ kyaah⁺ he⁻ koo⁻ jāyh⁺: “Ma⁻ dsoo⁺ ba⁺ dsēn⁻”?

15 Cher⁻ mah⁺ chaa⁻ jaa⁻ øøh⁺ jne⁻, dsa⁻ mē⁻ dsa⁻ ñuuh⁻ hi⁻ sa⁻ cha⁻ hmüih⁻ he⁻ këyh⁺ hi⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻ kuh⁺ hiyh⁺ koo⁻ jmi⁻ koo⁻ jmi⁻,

16 hi⁻ cher⁻ mah⁺ jaa⁻ hnäh⁺ ga⁻ chiuh⁺ hnih⁺: “Jwēte kwa⁺ be⁻, gwaah⁺ ba⁺ hne⁻ llu⁺, ja⁻ mi⁻ llaah⁺ hñaah⁺, ja⁻ kuh⁻ ba⁺ hne⁻ llu⁺.” Pero ¿hee⁻ jmää⁺ he⁻ ga⁻ jāh⁺ lä⁻ na⁻, cher⁻ mah⁺ sa⁻ ga⁻ kwēeh⁺ hnih⁺ he⁻ jmee⁻ bi⁻ kiyh⁺?

17 Ja⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻ la⁺ kih⁺ hi⁻ jāh⁺ ma⁻ dsoo⁺ dsēy⁺ kih⁺ Dio. Cher⁻ mah⁺ sa⁻ cha⁻ ni⁻ miuh⁻ he⁻ llu⁺ ma⁻ jmeey⁻, sa⁻ jmää⁺ he⁻ jāyh⁺: “Ma⁻ dsoo⁺ ba⁺ dsēn⁻.” Juu⁺ ta⁻ jmah⁺ ba⁺ ja⁻.

18 Pero cher⁻ mah⁺ jaa⁻ ga⁻ jāh⁺: “Hne⁻ jmeeh⁻ ta⁻ llu⁺, jnä⁺ ma⁻ dsoo⁺ dsēn⁻”, lä⁻ la⁻ jwi⁻ jnih⁺ ka⁻ läh⁺: “Mi⁻ jnää⁺ kin⁺ he⁻ ma⁻ dsoo⁺ hoh⁺, hne⁻ hi⁻ sa⁻ ma⁻ jmee⁻ ni⁻ miuh⁻ ta⁻ llu⁺, mah⁺ jnä⁺ mi⁻ jnään⁺ kyah⁺ he⁻ ma⁻ dsoo⁺ dsēn⁻ kyaah⁺ ta⁻ llu⁺ he⁻ jmeen⁻.”

19 Hne⁻ jmeeh⁻ dsoo⁺, jaa⁻ ba⁺ Dio chaa⁻. Jmeeh⁻ ba⁺ hne⁻ llu⁺. Hi⁻ lä⁻ ja⁻ jāh⁺ hi⁻ sa⁻ llu⁺ ka⁻ läh⁺, mah⁺ jlää⁻ bih⁺ kih⁺ he⁻ goyh⁺.

20 Peer⁻ taah⁻ hne⁻. ¿He⁻ la⁻ sa⁻ hii⁻ lä⁻ ngēeh⁺ miuh⁻? Sa⁻ jmää⁺ he⁻ jāh⁺ jne⁻ ma⁻ dsoo⁺ ba⁺ dsēn⁻ kih⁺ Dio mah⁺ sa⁻ na⁻ jnä⁺ ta⁻ jnän⁺.

21 ¿Ja⁺ ga⁻ jmee⁺ Dio kwaat⁻ lluu⁺ Abraham dsa⁻ ma⁻ gyuh⁻ jnän⁺ ta⁻ la⁻ kih⁺ ta⁻ llu⁺ he⁻ ga⁻ jmeey⁻, he⁻ ga⁻ ngēy⁺ Isaac jooy⁺ kih⁺ Dio mah⁺ ma⁻ juuy⁺ në⁻ na⁻ hyoo⁺?

22 ¿Che' sa' ngëeh' ha' lä' la'? Ga'lä'dsoo' dsë' Abraham kih' Dio, he' ja' ba' ga'jmeey' lä'koq' ga'jäñ' Dio. Hi' kyaah' he' ga'jmeey' Abraham ja', ga'lä'jnä' ma'ra' he' ga'lä'dsoo' ba' dsëy' kih' Dio.

23 Lä'ja' ga'lä'te' lä'koq' na' sii' juu' kih' Dio he' jäñ' lä'la': "Ga'lä'dsoo' dsë' Abraham kih' Dio, he' ja' ga'jmeey' Dio kwaat' lluyy'." Hi' ga'lä'cheey' ome' kyaä' Dio.

24 Lä'ja' dsa'lä'ngëë' jne', jmeey' Dio kwaat' lluyy' dsa', kyaah' he' jmeey' ta' lluyy', ja' ma'la' kyaah' he' ma'dsoo' dsëy'.

25 Ja'ba' lä'ja' ga'la' kih' Rahab, jaa' dsa'më' hi' ma'hnëë' hñii' kyaah' wa' hi' cha' hi'. Ga'jmeey' Dio kwaat' lluyy' kih' he' ga'kway' jee' ga'jä' hi' ga'lla'nää' koq' juu' hi' ga'cheey' ta' jyoh' jwë' lä'llu' jee' ga'laay'.

26 Jmi' ngo' he' mo'so' kyaah' jmi' lle', na' juu' ba' ja'. Ja'ba' lä'ja' la' jnän'. Sa' jmää' he' ma'dsoo' dsë' jne' kih' Dio, cher'mah' sa' na'jnä' ta' lluyy' he' jmeey' jne'.

3

Hnøø' leeh' jne' ha' lä' hlëeh' jne'

1 Sa' wa' chaä' jwëë' ta' jwöh' jee' tääh' hnäh' øøhn'. Ma'ñeh' ba' hnäh', hweh' ga' miih' ngiih' Dio kwaat' jnän' hi' laa' ta' jwöh'.

2 Lä'jëë' ba' jne', joh' jiih' sa' dsa'hlääh' jne'. Pero jaa' hi' sa' dsa'hlääh' kyaah' juu' he' hlëëyh', hi' he' laa' jaa' dsa'nñuuh' lluyy' go'te'. Liyh' hääy' hñiiy' kih' lä'jëë' ba', sa' kway' jwë' jøø' he' hliih' kiyh'.

3 Wa'ra' ga'tøøh' jne' fren' hoo' kya'jiih', hwaä' bih' kyaah' jne'. Ma'ke' jøøyh', kyaah' koq' he' pih' ba' tää' jää' jne' ha' ta' jee' hnøø' jne'.

4 Lä'ja' la' ka'läh' kyaah' barco. Ma'ke' he' ga' juuh' ngëë' barco hi' ma'ke' sëeh' lle' tä' kih', pero kyaah' koq' jwi' hma' pih' ba' kooch' dsa', le' dsa'nñäy' ha' ta' jee' hnøøy'.

5 Hi' lä'ja' la' ka'läh' kyaah' lä'siih' jne'. Koq' he' pih' ba', pero ha' koh' dsoo' sa' hnøø'. Kyaah' koq' je' pih' ba' leë' soqh' lä'jiih' koo' koq' moh' juuh'.

6 Hi' lä'siih' jne' la' lä'koq' je'. Joh' nëë' he' hliih' sa' gwa' kih'. He' na' hee' lä'kaa' jmi' ngo' jnän' lä'jëë' jmi' ba'. Lä'siih' jne' na', tëë' be' kih' cha'je'.

7 Lih' ba' dsa' mi'hwaä' lä'jëë' nëë' jah' laa' hi' chaä' hwa' la', liyh' mi'hwaäy' ta', miuh', hi' jah' hi' chaä' jmi'ñeeh' ka'läh'.

8 Pero sa' chaä' ni' jaa' hi' lih' ha' kih' lä'siih' jne'. Sa' cha' he' lä'dsëë' kih' he' hliih' na'. Lä'koq' he' na'kah' venen he' jngiih' kih' dsa' ba' la' lä'siih' jne'.

9 Kyaah' lä'siih' jne' hlëeh' jne' lluyy' kih' Dio hi' laa' Tää' jnän', hi' ja'ba' kyaah' lä'siih' jne', jwä' jne' dso'jwi' kih' dsa', hi' laa' lä'koq' hegh' kih' Dio.

10 Koq' ba' hoo' jne' jee' hwëë' juu' lluyy' hi' jee' hwëë' juu' hliih'. Ni' miuh' sa' sooh' lä'na', øøhn'.

11 Ha' lä'ja', koq' jmi'too' hya' jmi' øø' hi' ja'ba' he' ja' hya' jmi' lliih' ka'läh'.

12 Øøhn', ha' lä'ja' koq' chaah' higo hii' mi'olivo o wii' jëh' hii' mi'higo. Ja'ba' lä'ja' la' kih' jee' hya' jmi', sa' hwëë' jmi'ñii' ko'joh' kyaah' jmi' øø'.

Kih' Dio ba'ja', he' gwa' hñu'dsë- lluyy'

13 Cher'mah' chaq̄- jaq̄- hnäh' hĭ- cha- huu'dsē- llu' kih', hĭ- kyuuh- cha-miuh-, hĭ- he' hnøø' mi-jnää' he- kyuuyh- ja-, kyaah' ta' llu' he- jmeey'. Hi- hnøø' jmääy' hñii' jaq̄- hĭ- hwaq̄, lä' lle' kih' jaq̄- hĭ- kyuuh-.

14 Pero cher'mah' wiĭ' hoh' hnäh' hi- jmeeh- hnäh' lä' tih- hoh' hnäh' hñaaħ', sa' cha- he- kih' he- jmää- hnäh' hñaaħ' kaah'. He- ta' juu' ba' hnäh' ja-.

15 Ja- he- ja' gyuuħ' huu'dsē- na-. HUU'dsē- cha- hwa' la- ba' na-, he- gwa' kyaah' jmi- ngo' kyah' hnäh' ba' na-. La' kih' hĭ- sa' llū' ba' huu'dsē- na-.

16 Jēēh', he- wiĭ' hoh' hnäh' kyaah' dsa- kyaah' hnäh' hi- hnooh- hnäh' he- tih- hoh' hnäh' hñaaħ', he- ja- jmeē, he- tāāh' hnäh' wa' la' cha- la-, jmeeh- hnäh' lä- jē- nēē' he- hñiih'.

17 Pero huu'dsē- he- ja' gyuuħ', he- ja- ba' na- jngii'. He- ja- ba' jmeē- hii' tiĭ' kih' dsa-, jmeē- hwaq̄- dsa-, nuuh' dsa-, dsa- lä- ñih' dsēy' cha- miuh- hi- jmeey' he- llū' jmah' ba'. Kyaah' huu'dsē- llū' ja-, jmeē- dsa- kwee- lä- hii' né- kyaah' dsa- hi- ja- koq̄- ta- juuy'.

18 Dsa- hĭ- ga- nää' koq̄- nēē' ba', jmeey- hii' tiĭ' kih' dsa-, hi- lä- ja- lä- jwēē' dsa- hĭ- jmeē- he- llū' jmah' ba'.

4

Sa' wa' hnøøħ' jne' he- cha- jmi- gyuu- la-

1 ¿Ha- ta' gwa' he- te- jēēh' hnäh'? Kih' he- heē' hoh' hnäh' he- ga' cha-, he- ja- ba' na- jmeē- jwiĭh' kyah' hnäh'.

2 Cha- he- hnooh- hnäh' pero sa- tēēh' hnäh'. Jngēēh' hnäh' dsa- hi- jmeeh- hnäh' biĭ' leh' hnäh' he- cha- kiyh' pero sa- tēēh' hnäh'. Ti-chooh- hnäh' juu', hi- ti- hnee- hnäh'. Sa- ma- hñah- hnäh' he- hnooh- hnäh', jēēh' sa- ma- ngiih' hnäh' kih' Dio.

3 Hi- wa' ra- ga- ngiih' hnäh' kih' Dio, sa- hñah' hnäh'. Jēēh' sa- ngiih' hnäh' kyaah' huu'dsē- llū', koq̄- hnooh- hnäh' lä- tih- hoh' hnäh' hñaaħ' ba'.

4 Hnäh' dsa- mē- dsa- ñuuħ-, ¿he- la' ma- lä- øø' hnäh' kih' Dio? ¿Che' sa- ñeh' hnäh' mo- so- jwah' hnäh' kyaayh', cher'mah' hnooh' ga' hnäh' he- cha- jmi- gyuu- la-? Jēēh', hĭ- hnooh- ga' he- cha- jmi- gyuu- la-, mo- so- jwayh' kyaah' Dio.

5 ¿Che' laah' hnäh', koq̄- ta- jah' ba' juu' kih' Dio he- lle' lä- la-: "Jmi- lle' Na- jngii' kih' Dio he- kyaah' jne', hnääy' jne' cha- miuh-, sa' hnøøy' kye' jne' jyoħ' jwē'?"

6 Pero cha- miuh- jmeē- Dio llū' dsē' kyaah' jne'. He- ja- jah' juu' kiyh' lä- la-: "Dio jne- jwē' kih' hĭ- jmää- hñii' jøøħ', pero llū' ba' dsēy' kyaah' hĭ- hwaq̄."

7 Wa' nuuh' hnäh' kih' Dio. Ta- kwa- jwē' kih' hĭ- sa- llū' kaayh' hnäh', lä- ja- ba' lä- øøy' kyah' hnäh'.

8 Ya- nää' hnäh' kih' Dio hi- Dio mi- jāyh- kyah' hnäh'. Hnäh' hĭ- jmeē- dso' kye-, hnøø' na- jngēē' hnäh'. Hi- hnäh' hĭ- jmeē- to' dsē', wa' la' koq̄- ba' huu'dsē- kyah' hnäh'.

9 Ki' hooħ' hnäh' lä- jiih' chaah' hoh' hnäh'. Lla- he- ngiih' hnäh', hnøø' hooħ' hnäh' ba'. Lla- he- chaq̄- hnäh' llū', wa' ti- meeh- hoh' hnäh'.

10 Wa' hwaah' hnäh' kih' Dsa- jøøħ' jnän', mah' jmääy' hnäh' kaah'.

Sa' wa' kyeħ' kwaq̄- kih' øøħ' jne'

¹¹ Øøhn⁴, ta⁺ cha⁻hää⁻ hnäh⁴ dsa⁻kyaa^h hnäh⁴. Hī⁻ cha⁻hää⁻ øøh⁻, o kay⁻ kwaat⁻ kiyh⁴, hī⁻ he⁻ cha⁻hää⁻ ley, hi⁻ kay⁻ kwaat⁻ kih⁴ ley. He⁻ ja⁻ cher⁴ mah⁴ kah⁴ hnäh⁴ kwaat⁻ kih⁴ ley, he⁻ jmää^h hñaa^h jwëë⁻ ba⁴ ja⁻, lla⁻ he⁻ ma⁻ høøh⁴ hnäh⁴ ley.

¹² Jaa⁻ ba⁴ hī⁻ ga⁻lla⁴ ley, jaa⁻ ba⁴ hī⁻ na⁻ ngë⁴ jwë⁴ lääy⁴ dsa⁻ hi⁻ na⁻ ngëy⁴ jwë⁴ heey⁴ dsa⁻. Pero hnäh⁴, hee⁻ laa^h hnäh⁴ mah⁴ kah⁴ hnäh⁴ kwaat⁻ kih⁴ jñah⁴.

Sa⁻ cha⁻ hī⁻ ñe⁻ ha⁻ lä⁻ cha⁻ jne⁴ hø⁴

¹³ Nu^u da⁴ hnäh⁴ hī⁻ jäh⁴: “Na⁴ o hø⁴ dsa⁻nøø⁴ jnääh⁴ dsa⁻jmeë⁴ jnääh⁴ ta⁴ jee⁴ jyoh⁴ jwii⁻. Jee⁴ oo⁴ jā⁴ jnääh⁴ koø⁻ ñe⁻, jmeë⁴ jnääh⁴ miih⁻ ta⁴ hni⁴ mah⁴ leh⁻ jnääh⁴ cha⁻ miih⁻ kuu⁴”, jwah⁴ hnäh⁴.

¹⁴ Pero sa⁺ ñeh⁴ hnäh⁴ hee⁻ na⁻ le⁴ kyah⁴ hnäh⁴ hø⁴, che⁴ cha⁻ juuh⁴ hnäh⁴. ¿Che⁴ sa⁺ kye⁴ hnäh⁴ kwaat⁻ he⁻ laa^h hnäh⁴ lä⁻koø⁻ jmi⁴ hmoo⁴ he⁻ gwa⁴ ko⁻ hwëë⁴ mah⁴ dsa⁻ ääh⁴ ka⁻läh⁴?

¹⁵ Lla⁻ he⁻ ma⁻ jwah⁴ hnäh⁴ lä⁻ja⁻, jwah⁴ hnäh⁴ lä⁻la⁻ ba⁴: “Cher⁴ mah⁴ jäh⁴ Dio cha⁻ ga⁻ jne⁴, jmeë⁴ ba⁴ jne⁴ hee⁻ ga⁻ hnøø⁴ le⁴.”

¹⁶ Pero kya^h he⁻ hlëeh⁴ hnäh⁴, he⁻ jmää^h hnäh⁴ hñaa^h ka^h ba⁴ na⁻. Lä⁻je⁴ juu⁴ taa^h lä⁻na⁻, la⁴ hliih⁴.

¹⁷ Hī⁻ lih⁻ jmeë⁴ he⁻ llu⁴, mah⁴ sa⁺ jmeey⁴, he⁻ jmeey⁴ dso⁻kye⁻ ba⁴ ja⁻.

5

Dsa⁻ cha⁻ kuu⁴ hī⁻ hñaa⁻ dsë⁻ jëëy⁴ wi⁴ ba⁴

¹ Nu^u da⁴ hnäh⁴ dsa⁻ cha⁻ kuu⁴. Kí⁴ hoo^h hnäh⁴ jwërte. Na⁴ ga⁴ jā⁻ cha⁻ miih⁻ wi⁴ në⁴ kyah⁴ hnäh⁴.

² Ngoo⁴ ga⁻ hee⁴ lä⁻je⁻ he⁻ hmoo^h he⁻ cha⁻ kyah⁴ hnäh⁴. Ma⁻ jwë⁴ jah⁴ sa⁻ hmi⁴ kyah⁴ hnäh⁴.

³ Lä⁻je⁻ kuu⁴ kyah⁴ hnäh⁴ ma⁻hya⁻ tu⁴ juuh⁻. Lä⁻je⁻ he⁻ na⁻ hni⁴ kyah⁴ hnäh⁴ lä⁻ji⁴ mi⁻lla⁴ hnäh⁴, lä⁻koø⁻ he⁻ ka^h hnäh⁴ kya^h je⁻ ba⁴. Peer⁻ ma⁻lla⁻ mah⁴ kuu⁴ kyah⁴ hnäh⁴ jee⁴ ma⁻dsa⁻ jmi⁴ la⁻.

⁴ Jñee⁴ dsa⁻ hī⁻ ma⁻ jmeë⁴ ta⁴ jee⁴ nuu⁻ kyah⁴ hnäh⁴ kí⁻hoo^h jwërte, hni⁴ kyah⁴ hnäh⁴ kih⁴ Dio. He⁻ ga⁻ juu⁴ hnäh⁴ kiyh⁴, he⁻ sa⁺ ga⁻mi⁻hmaah⁴ hnäh⁴ jñeey⁴. Peer⁻ kí⁻hoo^h dsa⁻ hī⁻ ga⁻chooh⁴ ta⁴ kyah⁴ hnäh⁴ he⁻ja⁻ ma⁻ nuu⁴ Dio hī⁻ laa⁻ juu⁴ lä⁻jeë⁻ hī⁻ tääh⁴ gyuu^h.

⁵ Peer⁻ jña^h dsa⁻ngëeh⁴ hnäh⁴ hwa⁴ la⁻, ma⁻lëh⁻ hnäh⁴ ga⁻lä⁻je⁻ ba⁴ he⁻ ma⁻ hee⁴ hoh⁴ hnäh⁴. Ma⁻gyaa^h hnäh⁴ lä⁻koø⁻ jah⁴ hī⁻ ngoo⁴ ga⁻lloo⁴ jmi⁴ jngëeh⁴ dsa⁻.

⁶ Kih⁴ hī⁻ sa⁺ ää⁻ ni⁴ miih⁻ ma⁻bää^h hnäh⁴ dsoo⁴ hi⁻ ma⁻jngëeh⁻ hni⁴. Sa⁺ ga⁻hnooyh⁻ ha⁻ lä⁻ jee⁴ ma⁴ lääy⁴ hñi⁴.

Hnøø⁴ jøh⁻ dsë⁻ jne⁴ lä⁻ji⁴ jäh⁴ Dsa⁻jøøh⁴ jnän⁴

⁷ He⁻ ja⁻ jwëëhn⁻ hnäh⁴ øøhn⁴, wa⁴ jøh⁻ hoh⁴ hnäh⁴ lä⁻ji⁴ lloo⁻ jmi⁴ jäh⁴ Dsa⁻jøøh⁴ jnän⁴. Jëë⁴ da⁴ hnäh⁴ lä⁻koø⁻ la⁴ kih⁴ hī⁻ jmeë⁴ ta⁴, jøøy⁴ jma⁴ he⁻ lä⁻gyuh⁴ jee⁴ nuu⁻ kiyh⁴, ja⁻ ga⁻chooyh⁴ ta⁴ he⁻ kyey⁻ o⁴ jøh⁻ dsë⁻ kih⁴.

⁸ Ja⁻ ba⁴ lä⁻ja⁻ hnøø⁴ jmeeh⁴ hnäh⁴. Wa⁴ jøh⁻ hoh⁴ hnäh⁴, go⁻taa^h hnäh⁴ koø⁻ hweh⁻, ta⁴ hwa⁴ hnäh⁴, jëëh⁴ ngoo⁴ ya⁻jäh⁻ jmi⁴ jäh⁴ Dsa⁻jøøh⁴ jnän⁴.

⁹ Ta⁴ hnoo⁻ hnäh⁴ juu⁴ kih⁴ dsa⁻kyaa^h hnäh⁴ mah⁴ sa⁻ ka⁴ Dio ju⁻dsoo⁴ kyah⁴ hnäh⁴. Hii⁻ Jwëë⁻ ma⁻chëh⁴ chuh⁻ ho⁻haah⁴.

10 Øøhn', mi-dsooh' da' hoh' hnäh' ha- lä'koo' wii' ga'jöö' lä'jöö' hi- ga'ngöö' juu' kih' Dio, lä' ma' ga'hlööyh' dsa- mada' kih' Dio. Hi' ma' cha- ba' o'jøh' dsé- kih' dsa' he'. Ja'-ba' lä'ja- jmee' hnäh' ka-läh'.

11 Ha- koh' llu' sa' la' kih' dsa- hi- kwööh' dsé'. Ma' nuuh' ba' hnäh', ha- lä' ga'kwööh' dsé' Job lä'koo' ma' ga'jööy' wii' hi' ma'ñeh' ba' hnäh' ha- lä' ga'jmeé' Dio kyaayh' ma-ngöö' ma'jööy' wii'. Peer' cha-miih- dsa-lä-ñih' dsé' Dio jnä' jne' hi' kooy' dséy' ka-läh'.

12 Øøhn', jee' lä'jé' he- hnoon' jwööhn' hnäh', ta' tää' hnäh' gyuuh', ni- ta' tää' hnäh' hwa', ni' he- ga'jyoh', ta' tää' hnäh'. Cher'mah' jwah' hnäh' "Jaah'", koo' "Jaah'" ba' jwah' hnäh'. Hi' cher'mah' jwah' hnäh' "Jah'ha'", koo' "Jah'ha'" ba' jwah' hnäh' mah' sa' ka' Dio ju'dsoo' kyah' hnäh'.

Ha- lä' hnøø' jmeen' ma' chaq- hi- dsaah'

13 Cher'mah' chaq- jaq- hi- jöö' wii' jee' kyah' hnäh', wa' ngiiy' kiyh' kih' Dio. Cher'mah' chaq- jaq- hi- jöö' dsé', wa' häy' kih' Dio.

14 Hi' cher'mah' chaq- jaq- hi- dsaah' jee' kyah' hnäh', hnøø' tööyh' dsa-gyuuh' kyaq' gwah' mah' taayh' aceit lä'koo' hih' he- ga'jmeé' Dsa-jøøh' jnän' hi' ngiiy' kih' Dio mah' mi-hlääy' hi- dsaah' he'.

15 Hnøø' dsoo' dséy' jee' ngiiy' kih' hi- dsaah', lä'ja- jä' ba' kiyh'. Dio ba' chaayh'. Hi' cher'mah' ma'jmeey' he- hliih', koo' ba' Dio dsé' kiyh'.

16 Mi-jnää' kih' dsa-kyaaq' hnäh', cher'mah' he- ma-hlääh- kyaq' hnih'. Hi' ngii' hnäh' kih' dsa-kyaaq' hnäh' kih' Dio mah' jä' kyah' hnäh'. He- ngii' jaq- hi- lluu' kyeé', hi' kye- cha-miih' be'.

17 Elía ma' laa' jaq- dsa- lä' jne'. Hi- he' ga'ngii' kih' Dio lä'kaa- tuh-dsé', mah' sa' wa' jä' jma'. Hi' hné- ji-ñe- na-dsé- jnee' sih-, sa' ja' ni' miih- jma'.

18 Ma-ngöö' he- ja-, koo' ka-läh' ga'ngiiy' kih' Dio he- jä' jma', hi' ja' jma', hi' koo' ka-läh' ga'løø' ga'kwa' mi'hma-.

19 Øøhn', cher'mah' chaq- jaq- hnäh' hi- ma-lä-øø' kih' ju'dsoo', hi' lä'ja- chaq- jñah' hi- jmee' ya-näay' ka-läh',

20 hnøø' lä'ngööh' hnäh' he- la-. Cher'mah' ga-löh' hnäh' chaq' jaq- hi- ma-lä-øø', ma-lääh' hnäh' jaq- hi- ma' hii' goo- juu', hi' lä'ja- ma-che- cha-miih- dso'kye-.

1 Pedro

He-la-to-nē-je-he-ga-sii' Pee'

Ga'chee' Pee' koo-je-kih' dsa-gooy' hi-ma'tāäh' wii'

1 Jnā' Pee' laan' apóstol kyaā' Jesucristo, siin' kyaah' hnāh' hi- ga-hwēē- jwii' kih'. Hnāh' hi- tāäh' hwa' Ponto, Galacia, Capadocia, Asia hi- Bitinia.

2 Dio hi- laa' Tāā' jnān' ga-lleeyh' hnāh' lā-koh' huu'dsē- ma-na-la' kiyh' jāā', hi' kyaah' Jmi-llē' kiyh' ga-mi-lluuy' hnāh' mah' jmeeh' hnāh' he' kih' Jesucristo, hi- lā-ja- ma-na-jngēeh' hnāh' kyaah' jma- kiyh'. Wa' mi-jāā' Dio hnāh' cha-ga-miih- hi- lā-ja- wa' jmeey' hii' ti' kyaah' hnāh'.

Ma-na-laa' jne' kwaat- tēē' jne' ya' jwii'

3 He- ba' che- lluy' Dio Jmii' Jesucristo Dsa-jōoh' jnān'. Ha- koh' sa- ga-lā-nih' dsēy' jne', he-ja- na- ga' jmeey' ga-lā-chaā' jne' lā-hmēē' ta-la' kih' he- ga-lā' jih' Jesucristo jee' kih' hi- na-juu'. He-ja- kye' jne' o-jōh' dsē- he- tēē' jne' jee' tāäh' hi- na' jih'.

4 Hi- lā-ja- hnāh' jne' heen' he- hōō' Dio gyuuh', he- sa- hee' jih' koh', he- sa- lā- soh' hi- ni- sa- lā- sii'.

5 Kih' he- ma-dsoo' dsē- jne' kih' Dio, he-ja- hāāy' jne' kyaah' be' kiyh' lā' jih' lāāy' jne' go-te- lā-koo- ma-na-la' juu' mi-jnāy' jnān' wa-ra- ga-tē' jee' llaā' jmi' gyuu'.

6 He-ja- jēē- dsē- jne', ma-ke- ko-hwēē' ba' jēē' jne' na-ku- na-ngii' he- wii' cher' mah' lā-ja- jmee' bii' he- dsa-ngēē' jne'.

7 Mah' lā-jnā', che' lā- ma-dsoo' ja-ba' dsē- jne' kih' Dio. He- dsoo' dsē- jne', kyeē' cha-ga-miih- lā-koh' ga' ku'nōō'. Jēēh' ku'nōō' ja', koo- dsa-llaa' ba'. Hi- hnōō' koo' kyaah' je-, ja' ga' lā-jnā' ma-ra- he- llu' ba'. Ja-ba' lā-ja- jne', kyaah' he- jēē' jne' he- wii', lā-jnā' he- ma-dsoo' dsē- jne' kih' Dio mah' lā-ja- hlēēy' llu' hi' jmeey' juuh- jnān' hi' jmāāy' jne' kwaat- lā-koo- hi- kaah' wa-ra- ga-tē' jee' lā-jnāā' Jesucristo.

8 Hnaah- ba' hnāh' Jesucristo ma-ke- sa- ma-jēēh' hnih'. Hi- ma-ra- he- dsoo' ba' hoh' hnāh' kiyh', ma-ke- sa- jēēh' hnāh'. He-ja- ba' jēē- hoh' hnāh' cha-miih-, lā' jih' mo-so- lā-kēh' hnāh' jmi' hlēēh' hnāh' lā-koh' te' he- jēē- hoh' hnāh'.

9 Jēēh', ma-na-laah' hnāh' na'. He- na- ba' hnooh' hnāh' he-ja- ma-lā-dsoo' hoh' hnāh'.

10 Lā-jēē- hi- ga-ngēē' juu' kih' Dio llo'joo', ga-hlēēh' kih' ha-lā- mi-jāā' Dio jne'. Ga-kway' be' ma' hnōōy' ma' lā-ngēēy' ha-lā- jwē' jee' lāā' Dio jne' lā-koo- ma-jwahn' la-.

11 Hi' Jmi-llē' kih' Cristo ga-jmeey' juu' kih' dsa- he', ha-lā- jēē' Cristo wii' hi- ha-lā- leey' jōoh' ma-ngēē' ma-jēēy' wii'. Hi' ga-kwa' dsa- he' be' ma' hnōōy' lā-ngēēy' hij- dsa- ma-leē' Cristo hi- hee- jmi' ma-le' lā-ja-.

12 Pero Dio ga-mi-jnāā- kih' dsa- he', ja- kih' jmi' ja- heh' juu' he- ga-kway' ja-, la' jnā' jne' ba' ja-. Juu' ja- ma-nuu' jne' na'. Jēēh', kyaah' be' kih' Jmi-llē' Na-jngii' he- ja' gyuuh', ga-kwa' dsa- ju'hmēē' la-. Hi- lā-kye' ángele ka-lāh' ma' hnōō' ma' lā-ngēēy' ha-lā- la' juu' la-.

Dio hnōō' leē' jne' na-jngēē'

13 Kih' he' ja' na', jwëëhn' hnäh', wa' jñiih' huu' dsë- kyah' hnäh' mah' hää' hnäh' hñaah'. Lä' kaa' tuh' hoh' hnäh' jøø' hnäh' heëh' he' la' kwa' Dio wa' ra' ga' tē' jee' lä' jnää' Jesucristo.

14 Wa' laa' jne' lä' koo' jaa' gyuu' hi' nuuh' kih' jmi'. Mo' so' wa' jmee' ga' jne' lä' koo' ma' jmee' jne' jää' he' sa' ma' kyuu' jne' juu' kih' Dio.

15 Ja' ba' lä' koh' na' jngëe' Dio hi' ga' lleeh' jne', ja' ba' lä' ja' hnøø' dsa' toohn' na' jngëe' jne' kyaah' lä' jē' he' jmeen'.

16 Lä' la' na' sii' juu' kih' Dio: "Wa' laah' hnäh' na' jngëe' lä' koo' na' jngëe' jnä'."

17 Jwah' hnäh' Tää' kih' Dio hi' ngüü' kwaat' kih' lä' hii' nē' ha' lä' tääh' haa' dsa'. He' ja' hnøø' gah' hnih' ta' ko' jiih' chaah' hnäh' jmi' gyuu' la'.

18 Jëeh', ma' ñeh' ba' hnäh' joh' sa' ga' kēē' he' ga' lää' Dio jne' kih' lä' jē' he' hliih' he' ga' lä' tēē' jne' kih' dsa' ma' gyuu' jnän'. Sa' ga' lä' hmaah' kyaah' he' dsa' heē', lä' la' kuu' tøø' ku'nøø'.

19 Ga' lä' hmaah' kyaah' jma' kih' Cristo he' hmooh' jwërte, laay' lä' koo' jaa' borrego mah' hi' lluu' go' te' hi' kwëëh' dsa' Dio.

20 Jää' ja' ga' nøø' jmi' gyuu' la', ma' na' la' juu' chee' Dio joo'. Hi' na' jee' ngoo' ga' dsa' jmi' gyuu', ma' mi' jnää' bih' jnän' ta' la' kih' he' hnäy' jne'.

21 Ta' la' kih' Cristo ma' lä' dsoo' dsë' jne' kih' Dio hi' ga' mi' jiiyh' jee' kih' hi' na' juu' hi' ga' jmäy' jøøh'. He' ja' kih' Dio ba' he' ma' lä' dsoo' dsë' jne' hi' kih' hñii' bih' he' ma' cha' o' jøh' dsë' jnän'.

22 Na' ma' na' jngëe' jne' kyaah' be' kih' Jmi' lle' Na' jngüi', lä' lluu' he' ga' jmee' jne' he' kih' juu' dsoo' mah' lä' ja' lä' hnää' jne' øøh' jne', pero ja' kyaah' juu' ta' jmah'. He' ja' wa' lä' hnää' jne' øøhn' lä' kaa' tuh' dsë' jne' hi' kyaah' lä' jē' be' jnän'.

23 Jëeh', he' ga' lä' chaä' jne' ka' läh' lä' hmëē', sa' la' kyaah' jmi' ngo' he' dsa' heē'. Chaä' jne' kyaah' juu' kih' Dio he' na' jiih' ba'. He' ja' sa' heē' jih' koh' jih' lih'.

24 Jëeh' (lä' la' na' sii' juu' kih' Dio):

Lä' jēē' dsa' laa' lä' koo' wa' nuu'.

Lä' jē' he' jnä' na' hñaah' kih' dsa', la' lä' koo' wa' le' kih' wa' nuu' ba'.

Dsa' lä' kii' wa' nuu', hi' wa' le' kih' dsa' tøh'.

25 Pero juu' kih' Dio, lä' ma' cha' ja' ba', sa' laa' jih' koh'.

He' la' ja' juu' he' ga' nuuh' hnäh' lä' koo' ma' ga' kwa' dsa' ju' hmëē' kih' Cristo.

2

1 He' ja' be' hnäh' lä' jē' he' hliih', ta' jmee' hnäh' juu' ta' juu', ta' wa' ta' juuh' hnäh' he' jmääh' hnäh' hñaah' lä' koo' jaa' hi' mi' te' mah' sa' mi' teyh', ta' wa' wi' hoh' hnäh', ta' koo' hnäh' juu' jwii'.

2 Lä' jmee' jaa' gyuu' sēh' hi' tuh' ko' lla' jiih', lä' ja' wa' lä' heē' hoh' hnäh' wa' juh' he' la' koo' nēē' ba' he' gwa' gyuuh'. He' la' na' la' juu' he' sa' jwëëh' he' jmee' dsa' nøø' jne' ta' cha' nē' lä' jwē' jee' lää' jne'.

3 Jëeh', ma' kyuu' ba' hnäh' ha' koh' sa' lluu' dsē' Dsa' jøøh' jnän'.

Cristo laa' lä' koo' mi' kuu' he' na' jiih'

4 He' ja' ya' nääh' hnäh' chuh' kih' Cristo hi' laa' lä' koh' kuu' he' na' jiih' he' sa' ga' tih' dsē' dsa' jää', pero kih' Dio, laay' lä' koh' mi' kuu' he' na' lliih' hi' hmooh' jwërte ka' läh'.

⁵ Hi' ja' ba' lä' ja' laah' hnäh' lä' koh' kuu' he' na' jih', he' kyaah' jmeē' Dio hne' kiyh' hi' leeh' hnäh' lä' koo' jmi' dsa' hi' na' jngēē' go' te' mah' kwēeh' hnäh' Dio lä' jē' he' ngii'. Lä' ja' ba' tih' dsē' Dio jmeeh' hnäh' ta' la' kih' Jesucristo.

⁶ Kih' he' ja' ba' hlēeh' lä' la' jee' na' sii' juu' kih' Dio:

Jnä' Dio laa' jwii' Siön jaa' hi' laa' lä' koo' kuu' he' kye' dsa' to' nē' kih' koo' hne' juuh'.

La' koo' mi' kuu' na' lliih' he' hmooh' jwēte.

Hi' dsoo' dsē' kiyh', jih' koh' sa' jāy' kyaah' o' hih'.

⁷ Kuu' ja' hmooh' jwēte kyah' hnäh' hi' ma' dsoo' dsē'. Pero kih' hi' sa' dsoo' dsē' kih' Dio, na' sii' lä' la' :

Ja' ba' kuu' he' sa' ga' tih' dsē' tē' hyah',

he' ja' ba' ga' jā' lä' koo' mi' kuu' he' kye' dsa' to' nē' kih' koo' hne' juuh'.

⁸ Hi' lä' la' na' sii' ka' läh' :

La' koo' mi' kuu' he' dsa' tēh' dsa' hi' lä' koo' hloo' he' jmeē' dsa' tāh' dsa'. Dsa' he' dsa' tēh', kih' he' sa' hii' heeyh' juu' kih' Dio, ko' ja' lle' kih' bih' ja'.

⁹ Pero jne' ma' laa' jne' koo' nää' dsa' hi' na' lleeh' ba', hi' ma' laa' jne' lä' koo' jmi' dsa' kyaa' dsa' ta' jōh', ma' laa' jne' koo' nää' dsa' hi' na' jngēē'. Hi' ja' ba' lä' ja' ma' laa' jne' koo' jwii' kih' Dio mah' kwa' jne' juu' ha' lä' la' he' juh' ga' he' jmeey'. Jēh', ga' hwēy' jne' jee' na' hoo' mah' dsa' tooh' jne' kyaayh' jee' jnä' wa' je' jih' gyeh'.

¹⁰ Jää' sa' cha' ma' laa' jne' kih' Dio, pero na' ma' laa' jne' dsa' kyaay'. Sa' chaa' hi' ga' lä' nih' dsē' jne' jää', pero na' ma' lä' nih' dsē' Dio jne'.

Jmeē' bi' mi' te' jne' kih' Dio

¹¹ Peer' hnaan' hnäh' oohn'. Jwii' hnäh' hi' ga' hwēē' jwii' kih' mah' ga' nääh' hnäh' jee' jyoh' jwii'. Lä' koh' he' mo' so' na' jnääh' hnäh' kih' jmi' gyuu' ba' la'. He' ja' chuun' kyaah' hnäh', mo' to' jmeē' hnäh' he' ngii' jmi' ngo' kyah' hnäh' he' jmeē' dsa' hee' tuh' hoh' hnäh'.

¹² Go' taah' hnäh' lä' koo' lle' kyah' hnäh', jee' kih' dsa' hi' sa' ma' heeh' kih' Dio mah' lä' ja' jmeey' juuh' kih' Dio wa' ra' ga' tē' jee' jāyh'. Jēh' ma' ja' jēē' dsa' he', he' llu' ba' ta' kyah' hnäh' ma' ke' na' hlēeyh' wii' kyah' hnäh', jāyh' he' hliih' ba' na' jmeeh' hnäh'.

¹³ Kwaat' kih' Dsa' jōh' jnän', wa' nuuh' hnäh' kih' lä' jēē' dsa' hi' laa' ta' jmi' gyuu' la'. Lä' ja' wa' nuuh' hnäh' kih' dsa' ta' jōh' hi' jmeē' hih' kih' lä' jēē'.

¹⁴ Hi' lä' ja' wa' nuuh' hnäh' kih' lä' jēē' lle' moh' hi' na' hñaa' kyaay' hi' lla' ta' kih' hi' jmeē' he' hliih' hi' hlēeyh' llu' kih' hi' jmeē' he' llu' jmah' ba'.

¹⁵ Jēh', Dio hnōō' jmeeh' hnäh' he' llu' jmah' ba' mah' sa' cha' he' kih' hlēeh' wii' hi' sa' ngēē' hi' sa' cha' huud' dsē' llu' kih'.

¹⁶ Go' taah' hnäh' lä' koo' jaa' hi' na' laa' ba', jēēh' mo' so' cha' he' hñii' kyah' hnäh'. Pero ta' jmeē' hnäh' huud' dsē' cha' jwē' jmeeh' hnäh' wa' la' cha' la', kih' he' ma' na' laah' hnäh'. Jmeē' hnäh' lä' koo' jmeē' hi' tääh' tää' jmeē' ta' he' kih' Dio ba'.

¹⁷ Wa' jih' jne' juu' llu' kih' lä' jēē' dsa'. Wa' hnää' jne' ooh' jne', wa' gah' jne' Dio, hi' wa' mi' te' jne' kih' dsa' ta' jōh' hi' chaa' hwa' la'.

18 Hnäh' hĭ- jmee' ta' kih' dsa', wa' nuuh' hnäh' kih' juu' ta' hi' wa' gah' hnih'. Ja' ma' la' kih' hĭ- jmee' llu' hĭ- jøh- dsē', lä' ja- jmeeh' hnäh' kih' juu' ta' hĭ- sa' jøh- dsē' kyaah' dsa'.

19 Jaa- dsa' hĭ- jēē- wii', ma' ke- sa' cha- he- kih' jmeeh' dsih', cher'mah' hegh- bih' he- jēē- wii', lä' ja- ba' tih- dsē' Dio. Jēēh', ga' jmeey' lä' koo- lle' kih' mah' sa' cha- he- kih' he- hni' huus- dsē- kiyh'.

20 Ha- jmää' he- be' hoh' hnäh' he- jēēh' hnäh' wii' cher'mah' jmeeh- ga' hnäh' he- hlih'. Pero cher'mah' ga' lä' be' hoh' hnäh' he- jēēh' hnäh' wii' kih' he- jmeeh- hnäh' he- llu', he- na- ba' tih- dsē' Dio.

21 Kih' he- ja- ba' ga' llegh- Dio jne'. Jēēh', Cristo ga' jēēy' wii' kwaat- jnän'. Hñiiy' ga' jmeey' to- nē' mah' jmee' jne' lä' ja-.

22 Cristo, sa' ga' jmee' ni' miih- dso'kye-, ni' sa' ga' mi' gaay- ni' jaa- dsa-.

23 Ma' ga' hlēēh' dsa- hlih' kiyh', sa' ga' jiiyh' juu' kyaah' dso'jwii'. Hi' ma' ga' heeh' dsih' wii', sa' ga' ta' ga' haayh- dsa-. Ga' tooyh- goo- Dio ba' hĭ- lla' ta' kyaah' juu' dsoo'.

24 Cristo ga' koo' lä' jē- dso'kye- jnän' nē' kiyh' lä' koo- ma' ga' taay' dsoh' hma- cru'. Lä' ja- ma' na- juu' jne' kih' dso'kye- mah' jmee' jne' he- llu' jmah' ba'. Ga' ja' jnän', lä' llu' he- ga' la' dsoo' kiyh'.

25 Ma' laa' jne' lä' koo- jaa- borrego hĭ- ga' kah' jwē', pero na' ma' jēēh' jne' kih' Cristo hĭ- hää- jne' hĭ- jøh- jnän'.

3

Nuuh' kih' hĭ- na-jēē' goo-

1 Hi' ja- ba' lä' ja- hnäh' dsa- mē' hĭ- chaa- dsa- ñuuh- kyaä', wa' nuuh' hnäh' kiyh'. Hi' cher'mah' dsa- ñuuh- kyaah' sa' ma' heeyh- kih' Dio, sa' jwēēh' kiyh' heeyh' juu' kih' Dio. Sa' hnoø' cha- miih- juu', wa' ra- ga' jēēy' he- hwaah' hnäh' kyaayh'.

2 Leē- koo- jēēy- ba' he- jmeeh- hnäh' llu' hi' gah' hnih' ka- läh'.

3 Ta' jmää' hnäh' hñaa' kyaah' he- na- lii' cha- miih- lleh', tääh' cha- miih- caden- luuh', kye' hnäh' hmiih- hmooh' mah' jēē' dsa- kyah' hnäh'.

4 Wa' laah' hnäh' na' hñaa' ta' neh- tuh- hoh' hnäh' ba', kyaah' he- hwaah' hnäh' hi' tääh' hnäh' to- kē'. Heh' na' hñaa' lä' ja-, sa' lä' sii' jih' koh' hi' kyeē' cha- miih- kih' Dio.

5 Lä' ja- ma' laa' na' hñaa' dsa- mē' hĭ- na- jngēē' hĭ- ma' chaa- llo' joo'. Ma' kyeē- o' jøh- dsē- kih' Dio hi' ma' nuuyh' kih' dsa- ñuuh- kyaay'.

6 Lä' ja- ma' laa' Sara, ma' nuuyh' kih' Abraham, ga' jmääy' jøh'. Hi' lä' ja- hnäh' dsa' mē', leeh' hnäh' lä' koo- ma' laa' Sara cher'mah' jmeeh- hnäh' he- llu' hi' ni' sa' gah' hnäh' ni' miih-.

7 Hi' ja- ba' lä' ja- hnäh' dsa- ñuuh- hĭ- chaa- dsa- mē' kyaä', go- taah' hnäh' llu' kyaayh' lä' hnoø' kih' dsa- mē'. Jēēh', sa' cha- be' kiyh' lä' koh' hnäh'. Pero Dio ba' jmee- he- chaa- dsa- mē' dsa- ñuuh-, he- ja- kwee- ba' na' jnää' hnäh' cha' nēy'. Lä' ja- hnäh' dsa- ñuuh-, go- taah' hnäh' llu' kyaayh', mah' nuu' Dio jee' ngiih' hnäh' kyah'.

Hnoø' hegh' jne' he- jēēh' wii'

8 Koo- ka- läh' jwēēhn- hnäh', wa' la' koo- nēē' ba' huus- dsē- kyah' hnäh' jee' lä' jēē- hnäh', wa' jøh- hoh' hnäh', wa' hnaah- hnäh' dsa- kyaah' hnäh' lä' koo- jaa- øh' hnäh'. Wa' lä- ñih' hoh' hnäh' hi' jmee' hwaah' hnäh'.

9 Ta' jiih' hliih' kih' hi' jmee' he' hliih', ni' ta' hlëeh' wii' kih' hi' hlëeh' wii' kyah' hnäh', ngii' hnäh' he' llu' kiyh' ba'. Kih' he' ja' ba' ga' tëeh' Dio jne' mah' mi' jääy' jne'.

10 Jëeh' lä' la' na' sii' juu' kih' Dio:
Hi' hnøø' lä' cha' llu' jmi' gyuu' la',
hi' hnøøy' dsa' ngëëy' llu' ta' ko' jiih' chaay',
wa' høøy' hooy' mah' sa' hwëë' juu' hliih',
hi' ta' wa' hlëëyh' juu' ta' juu'.

11 Wa' lä' øøy' kih' he' hliih' mah' wa' jmeey' he' llu' jmah' ba'.
Wa' hnøøyh' ha' lä' jee' hi' ti' dsëy',
lä' ja' wa' jmeey' lä' jë' jmi'.

12 Hää' ba' Dio lä' jëë' hi' jmee' he' llu',
hi' nuu' bih' kih' lä' jë' he' ngiiy'.

Pero ya' jëë' dsëy' kyaah' hi' jmee' dso'kye'.

13 ¿Hi' na' hi' jmee' he' hliih' kyah' hnäh' cher' mah' jmeeh' hnäh' he' llu' jmah' ba'?

14 Pero llu' la' kyah' hnäh' ma' ke' jëeh' hnäh' he' wii', kwaat' kih' he' llu' he' jmeeh' hnäh'. Ta' jøøh' hnäh' hñaa' kih' ni' ja', ni' ta' wa' gah' hnäh'.

15 Wa' gah' hnäh' Dio ba'. Hnääh' hnäh' Dio lä' kaa' tuh' hoh' hnäh'. Hnøø' wa' na' llu' juu' kyah' hnäh' tää' mah' cha' he' jwiih' lä' ja' lä' ja' dsa' hi' ngii' juu' ha' lä' la' o' jøh' dsë' he' cha' kyah' hnäh'. Lä' ja' wa' hwaah' hnäh' kyaayh', hi' jiih' hnäh' juu' llu' kiyh'.

16 Hää' hnäh' hñaa' mah' sa' hñii' huus' dsë' kyah' hnäh', hi' lä' ja' jä' o' hih' hi' hlëeh' wii' kyah' hnäh' kih' he' ga' nääh' hnäh' jmeeh' hnäh' he' llu' lä' hnøø' Cristo.

17 Hi' cher' mah' hnøø' Dio jëë' jne' he' wii' lä' ma' jmee' jne' he' llu', llu' ga' lä' ja', lä' koh' ga' he' jëë' jne' he' wii' lä' ma' jmee' jne' dso'kye'.

18 Lä' ja' ga' la' kih' Cristo ka' läh'. Koo' hä' ja' ba' ga' juuy' kih' dso'kye' jnän'. Hi' lluu' he' ga' juuy' kwaat' jnän' hi' jmee' dso'kye' mah' lä' ja' tëëy' jne' kih' Dio. La' juu' dsoo' ga' juu' jmi' ngo' kiyh' pero ga' lä' jiiyh' laay' jmi' lle'.

19 Lä' ja' ñeey' laay' jmi' lle', na' kway' juu' kih' jmi' lle' hi' tääh' na' jnëë',

20 hi' sa' ga' jmee' he' kih' Dio llo' joo'. Ma' jøh' dsë' Dio kyaayh', sa' ga' cheey' chah' he' wii' né' kiyh' ta' ko' jiih' ma' jmee' Noé barco. Miih' go' te' ba' ga' laa' kyaah' barco ma' ja' jmi'. He' li' ba' ga' t'e' jñaa' dsa' jee' lä' jëë'.

21 He' ga' la' lä' ja' kyaah' jmi' ja', la' lä' koo' he' ga' saa' jne' jmi' he' kyaah' ma' laa' jne' na'. Pero he' saa' jne' jmi', sa' dsa' jñee' jne' kyaah' he' ja'. He' na' koo' jiih' juu' ba' he' mo' so' hñii' huus' dsë' jnän' kih' Dio ta' la' kih' he' ga' lä' jiih' Jesucristo.

22 Hi' ngaayh' gyuuh', na' gyay' jwoo' ra' lluu' kih' Dio. Hi' lä' jëë' ángele hi' lä' kye' lä' jëë' hi' cha' be' kih' gyuuh' nuuh' kiyh'.

4

Wa' jmeen' lä' jë' ta' he' ma' hñah' jne' kih' Dio

1 Lä' ma' kye' Cristo jmi' ngo' lä' koh' kye' jne', ga' jëëy' wii' kwaat' jnän'. He' ja' wa' la' koo' nëë' ba' huus' dsë' jnän' kyaayh'. Wa' heeh' jne' jëë' jne' he' wii'. Jëeh' ja' hi' ma' jëë' wii' mo' so' cha' he' kih' jmee' gyih' dso'kye'.

2 He-ja- ta'ko-jiih' chaay-, mo-so' jmee' gyih' he- ngii' jmi-ngo' kiyh'. Hnøø' jmeey' lä' tih' dsë' Dio ba'.

3 Ma-leë- ba' lä-koo- te' he- ma-jmeeh' hnäh' jää', lä' ma' jmeeh' hnäh' lä-jë- he- la' o-hih' hi' he- ga' jyoh' he- ngii' jmi-ngo' kyah' hnäh'. Ga-lä-heeh' hnäh', ja' kyaah' hih' ga'kuh' hnäh' lä' ma' cha' jmi' hi' ga-jmeeh' hnäh' juuh' kih' dio hi- na-laä- kaah' dsa- he- sa' lä-jëe' Dio go-te-. Ma' jmeeh' hnäh' lä-koh' jmee' lä-jëe- hi- sa' ma-heeh' kih' Dio.

4 He-ja- dsaa- dsë' dsa- he' na', he- mo-so' jmeeh' hnäh' ko-joh' kyaayh' jee' ga-näay' jmeey' na-ku' na-ngii' he- hliih' ja-. He-ja- na- hlëeyh' wi' kyah' hnäh'.

5 Pero dsa- he' ngëey' kwaat' kiyh' cha'në' hi- gya' ma-na'lluu' llay' ta' kih' lä-jëe- hi- na-jiih', hi' lä-ja- kih' hi- na-juu'.

6 Kih' he-ja-, ga'kwa' dsa- ju'hmëe' kih' hi- ma-na-juu'. Jëeh', ma'ke- ga-juu' lä-koo- lle' kih' dsa-juu' dsa- jmi-gyuu', pero na-jiih' jmi-llë' kiyh' jee' ka- Dio.

7 Ngoo' ya-jäh' laa' jmi-gyuu'. He-ja- mi-leeh' hnäh' hi' chuü' hnäh' ko-lla-jiih' kyaah' Dio.

8 He- kyeë' ga' kih' jee' lä-jë-, wa' hnaah- hnäh' øøh' hnäh'. Jëeh', kyaah' he- hnää' jne' øøh' jne', dsa-jnë' jwë' kih' cha-miih- dso'kye-.

9 Lä-kaa- tuh-hoh' hnäh', heeh' øøh' jne' hi- dsa-nää' cha'neh' kyah' hnäh'.

10 Na-sii' ba' ta' he- la' kwa- Dio jmeen' mah' jmee' jne' ta'he' kih' dsa-kyaahn'. Hi' lä-jaa- lä-jaa- jne' hnøø' mi-ten' kyaah' ta' he- ma-hñah- jne' mah' jmää' jnän' he- llu' dsë' Dio kyaah' jne'. Ja' koo- nëe' he- llu' he- kwëeyh' dsa- kyaay'.

11 Cher'mah' hi- hlëeh- dsa-, wa' hlëeyh' lä-koo- jaa- hi- ngëe- juu' kih' Dio ba'. Cher'mah' hi- kwa- be' kih' dsa-, wa' kway' kyaah' be' kih' Dio. Lä-ja- lä-jë- he- jmee- jne', hnøø' jmeen' kyaah' be' kih' Dio mah' jmee' dsa- juuh' kiyh' ta-la' kih' Jesucristo. Lä-ja- jmää' jøøh' Dio jnän' hi- cha- be' kih' ga-lä-jë- joh' jmi' cha-. Wa' la' lä-ja-.

Jëe' jne' wi' kih' he- laa' jne' kyaa' Cristo

12 Øøhn' hi- hnaan-, wa'ra- ga-ngëeh' hnäh' cha-miih- he- wi', ta' jmee- dsaa- hoh' hnäh'. Ta' wa' laah' hnäh': "Sa' cha- he- kih' jëen' koo- na- jiih' he- wi'." Jëeh' he- na-, mi-jnäa' che' lä' ma-dsoo' ja-ba' hoh' hnäh'.

13 Wa' chaah- hnäh' llu' ba', jëeh' lä-kye- hnäh' ma-jëeh' hnäh' he- wi' ko-joh' kyaah' Cristo. Mah' lä-ja- lä-chaah- hnäh' llu' jwërte wa'ra- ga-të' jee' lä-jnäay' ha- koh' jøøh' laay'.

14 Llu' la' kyah' hnäh' cher'mah' hlëeh- dsa- wi' kyah' hnäh' kwaat' kih' Cristo. Jëeh' jmi-llë' kih' Dio he- jnaah' jwërte, cheh' tää' kyaah' hnäh'. Dsoo' ba' mi-kwah' dsa- jmi-llë' kih' Dio pero hnäh' jmeeh- hnäh' juuh' kiyh'.

15 Pero jyoh' juu' ba' ja- cher'mah' jëeh' hnäh' he- wi' kih' he- ma-jngëeh- hnäh' dsa-, o cher'mah' ma-hiih' hnäh' kih' dsa-, cher'mah' ma-jmeeh' hnäh' he- hliih', cher'mah' ma-taah' hnäh' jee' sa' ga-tëeh' hnäh'.

16 Pero cher'mah' jëeh' hnäh' he- wi' kih' he- laah' hnäh' dsa- kyaa' Cristo sa' la' o-hih-. Kwa' hnäh' ti'hmaah' kih' Dio ba' kih' he- jëeh' hnäh' he- wi'.

17 Ma-dsëe' jmi' he- ngiih' Dio kwaat' kih' dsa- kyaay'. Cher'mah' ma-løø' ngiiyh- kwaat' jnän', ha- ga' koh' sa' jmeey' kih' hi- sa' ma-heeh- ju'hmëe' kiyh'.

¹⁸ Cher'mah' he-lu' ba' dsa-lää' hi-llu' ha-ba' lä-le' kih' hi-sa-ma-heeh' juu' kih' Dio hi-tääh' jmee' wa' la' cha-la'.

¹⁹ He-ja- ma' jee' jne' he-wii' lä-hnøø' Dio, ma-nøø' jne' jmeen' he-llu' jmah' ba' hi-wa' tøøhn' goo' Dio lä-jë' he-chaä' jne'. Jëeh' hi-he' ga'jmää' jne' hi-mi-te' bih' juu' kiyh'.

5

Nuuh' kih' dsa- hi- kye- nē'

¹ Na' hlëehn' lä-jëe' hnäh' dsa-gyuu' kyaä' gwah' lä-kaa- jee' tääh' hnäh'. Jëe' da', koø- ba' la' ta' kin' kyaah' ta' he' jmeeh- hnäh'. Hi' jmeen' juu' dsoo' kih' he-wii' he- ga'ngëe' Cristo, hi- lä-ja- tëehn' ya' jwii' kiyh' he- na' ga' lä-jnä'. He-ja- chuun' kyaah' hnäh'.

² Hää' hnäh' lä-jëe' dsa- kyaä' Dio hi- nøø' goo- hnäh'. Jmee' hnäh' ta' lä-koh' la- hoh' hnäh' ba', ja' kyaah' he-wii', ni- ja' kih' he-hee' hoh' hnäh' kuu', hi' jmee' hnäh' lä-kaa- tuh' hoh' hnäh'.

³ Ta' wa' hnooh- hnäh' he- jmee' dsa- hi- hääh' hnäh' ta' he' kyah' hnäh'. Jmee' da' hnäh' ta' he' kih' dsa- jää', mah' lä-kyuuh' jmeey' ja-ba' lä-koø- jmeeh- hnäh'.

⁴ Mah' lä-ja', wa' ra- jah' hi- laä' to-në' kih' jee' lä-jëe' jne' hi- hä' goo- ta' la-, hñah' jne' koø- coron he- jnaah' jwërte he- sa' hee' jih'koh'.

⁵ Ja-ba' lä-ja- hnäh' chih' kwaä-, wa' nuuh' hnäh' kih' dsa-gyuu'. Hi' jmee' hnäh' hwaah' hnäh' kyaah' dsa-kyaah' hnäh'. Jëeh': Dio jne' jwë' kih' hi- jmää- hñii' kaa', pero llu' dsëy' kyaah' hi- jmää- hñii' hwaä'.

⁶ He-ja- jwëehn- hnäh', jmää' hnäh' hñaa' hwaah' kyaah' Dio hi- cha- cha- miih- be' kih' mah' jmääy' hnäh' kaa' wa' ra- ga' dsëe' jmi' ja'.

⁷ Tøøh' hnäh' goo- Dio lä-jë' huud'së- he- chaä- hnäh', jëeh' hñii' bih' hääy' hnäh'.

⁸ Leeh' hnäh', mi-jnøø' hnäh' mi-nëh'. Jëeh' hi-sa-llu' hñaa- dsëy' kyaah' jne'. Tää' sa- jääy' ngëy-, hnaayh- hi- saayh'. Laay' lä-koh' jaä- hyah- hää' jee' hnooyh- he- kuyh'.

⁹ He-ja- go-taah' hnäh' koø- hweh- kyaah' he- ma- dsoo' hoh' hnäh', lä-ja- ta- kwa- hnäh' jwë' kaayh' hnäh'. Ma-nëh' ba' hnäh', ja-ba' lä-na- dsa-ngëe' lä-jëe' øøh' jne' hi- tääh' lä-kaa- jmi-gyuu'.

¹⁰ He' ba' Dio hi- kwa- lä-jë' he- llu' jnän' ga-tëeyh' jne' ta-la- kih' Jesucristo mah' tëeh' jne' ya' jwii' kiyh' he- sa- laä- jih'koh'. Hi' ma-ngëe' ma-jëe' jne' he-wii' miih' jmi', Dio jmää' jne' lluu' go-te-, jmeey' ja' jne' koø- hweh-, hi' jmeey' lä-cha- be' jnän', mah' mo-so' cha- ga' he-le' jnän'.

¹¹ Lä-ja- wa' jmään' Dio jnän' jøøh' hi- cha- be' kih' lä-jë' joh' jmi' cha-. Wa' la' lä-ja-.

Ga'jmeey' Pee' Dio kih' dsa- jee' ga-dsaä' juu' la'

¹² Ma-siin' miih- juu' la' kyaah' Silvano hi- laä' jaa- øøh' jne' hi- mi-te' juu' kih'. Ma-kwan' miih- nuuh' la- kyah' hnäh' hi' jmeen' dsoo', he- la- ja-, he- la' kwa- Dio. He-ja- go-taah' hnäh' koø- hweh- kyaah' he- ja-.

¹³ Øøh' jne' hi- tääh' jwii- Babilonia hi- na-lleeh' ko-jøh' kyaah' hnäh', jmeey' Dio kyah' hnäh', lä-ja- Marco gyuu- kyaan' ka-läh'.

¹⁴Jmee' hnäh' Dio kih' dsa' kyaah' hnäh' hi' ja' chuh' hnäh' kiyh' lä' llu' he' hnaah' hnäh'.

Wa' hii' tii' kih' lä' jëë' hnäh' hi' laa' koo' ba' kyaah' Cristo. Wa' la' lä' ja'.

2 Pedro

He-la-jee' ga-të' to' je-he' ga-sii' Pee'

Ga-sii' Pee' kih' dsa-gooy'

¹ Jnã' Simón Pee' jmeen' ta' kih' Jesucristo laan' apóstol kyaay', sijn' kyah' hnäh' hi' ma-dsoo' dsë' kō-jōh' kyaah' jnã'. Peer' jnaah' la' jnãn' he' ma-dsoo' dsë' jne' ta-la' kih' he' lluu' Jesucristo hi' lää' jne'. Hi' he' he' Dio jnãn'.

² Ta-la' kih' he' kyuuh' hnäh' Dio hi' kyuuh' hnäh' Jesucristo Dsa-jōh' jnãn', wa' mi-jää' Dio hnäh' cha-miuh' hi' wa' jmeey' hi' ti' kyah' hnäh'.

Ha-lä' jmee' jne' hi' ma-dsoo' dsë' kih' Dio

³ Kyaah' be' kih' Dio ba' cha-lä-jë' he' jmee' chaä' jne' mah' jmee' jne' lä' hnøoy' hñiiy'. Ga'hñah' jne' he-la', kyaah' he' ma-kyuu' jnih'. Hi' he' ga-tëeh' jne' ta-la' kih' he' laay' jōh' hi' liyh' jmeey' he' juh' gaä'.

⁴ Hi-lä' ja-ga'hñah' jne' he' juh-gaa' he' ga-jäyh' jmeey' jnãn'. Peer' jnaah' la' jnãn' he' ma-kyuuh' jne' juu' kiyh'. Jëeh' ta-la' kih' juu' na' ma-tōoh' jne' jee' lee' jne' lä-koo' laa' hñii' Dio hi' lääy' jne' kih' he' hñih' he' cha-jmi-gyuu' la' he' ngii' jmi-ngo' jnãn'.

⁵ He-ja-lä-llu' he' ma-dsoo' hoh' hnäh', kwa' hnäh' be' jmee' hnäh' lä-koo' lle' kih' ba'. Hi' ja' ma-la' he' jmeeh' hnäh' lä-le' kih', hnøø' lä-kyuuh' hnäh' cha-ga'miuh'.

⁶ Hi' ja' ma-la' he' kyuuh' hnäh', hnøø' hääh' hnäh' hñaa'h'. Hi' ja' ma-la' he' hääh' hnäh' hñaa'h', hnøø' jōh' hoh' hnäh'. Hi' ja' ma-la' he' jōh' hoh' hnäh', hnøø' hnaah' hnäh' Dio.

⁷ Hi' ja' ma-la' he' hnaah' hnäh' Dio, hnøø' jmeeh' hnäh' he-llu' kih' dsa-kyaah' hnäh'. Hi' ja' ma-la' he-ja', hnøø' hnaah' dsa-kyaah' ba'.

⁸ Cher'mah' jmeeh' hnäh' lä-jë' he-ja', hi' ngoo' ba' jmeeh' hnäh' cha-ga'miuh' lä-ja', ma-ja' ba' lä-jnã' ta' kyah' hnäh'. Hi' ja' koo' jwah' hnäh': "Kyuuh' ba' jnãh' Jesucristo Dsa-jōh' jnãn'."

⁹ Pero hi' sa' jmee' lä-ja', sa' jnã' kiyh', laay' lä-koo' jaä' hi' tuu'. Ma-gaa' dsëy' ha-lä' ga-che' lä-jë' he' hñih' he' ga' jmeey' jää'.

¹⁰ Lä-ja' øhñ', mi-jnãä' hnäh' he' na-lleeh' hnäh' hi' mi-jnãä' hnäh' he' laah' hnäh' hi' ga-tëeh' Dio. Cher'mah' jmeeh' hnäh' lä-jë' he-ja', sa' täh' hnäh' jih' koh'.

¹¹ Hi' ni' koo' sa' cha' he' ha' kyah' hnäh', na-na' ba' jwë' kyah' hnäh' go'taah' hnäh' tää' ya' jwii' kih' Jesucristo, Dsa-jōh' jnãn' hi' lää' jne'.

¹² He-ja' ngoo' ba' jnã' mi-dsoohn' hoh' hnäh' kih' juu' la' ma'ke' ma-kyuuh' hnäh' hi' tääh' hnäh' koo' hweh' kyaah' ju'dsoo' la'.

¹³ Pero llu' ga' laan' he' kwan' nuuh' la' kyah' hnäh' ta' kō-jiuh' chaan'.

¹⁴ Jëeh', ma' ba' jnã', chañ' ba' ya'hëen' jmi-gyuu' la', lä-ja' ga' mi-jnãä' Jesucristo kin'.

¹⁵ He-ja' kwan' be' lä-jiuh' jee' le', hlëehñ' hnäh' juu' la' mah' lä-dsooh' hoh' hnäh' ga' ma'juun'.

Ga-jëe' Pee' ha' koh' sa' juuh' be' he' ga' mi-jnãä' Cristo

16 Lā⁺ ma⁺ ga⁻kwa⁺ jnāäh⁺ juu⁺ kyah⁺ hnäh⁺ sa⁺ ga⁻hlēēhn⁺ juu⁺ ta⁻jmah⁺ he⁻ gwa⁺ kyaah⁺ may⁻. Ga⁻jmee⁺ jnāäh⁺ dsoo⁺ ha⁻ lä⁺ lä⁻jnā⁺ be⁺ kih⁺ Jesucristo Dsa⁻jøøh⁺ jnän⁺ wa⁻ra⁻ ga⁻tē⁺ jee⁺ jāyh⁺. Jēēh⁺ kyaah⁺ mī⁻nē⁺ jnāäh⁺ ga⁻jēē⁺ jnāäh⁺ koq⁻ hä⁻, ha⁻ lä⁻ tō⁻jlēē⁻ ga⁻jmāäy⁺ hñiiy⁺.

17 Ga⁻jēē⁺ jnāäh⁺ ga⁻jmāä⁺ Dio jøøyh⁺ hi⁻ ga⁻jmeey⁺ juuh⁻ kiyh⁺. Jee⁺ ja⁻ ga⁻nūu⁺ jnāäh⁺ ha⁻ lä⁺ na⁻hñaa⁺ ga⁻hlēēh⁺ Dio kiyh⁺, ga⁻jāyh⁺: “Hī⁻ la⁻ na⁻gyuu⁺ kyaan⁺ hī⁻ hnaan⁺, peer⁻ chaan⁻ llu⁺ kyaayh⁺.”

18 He⁺ ba⁺ jnāäh⁺ ga⁻nūu⁺ jnāäh⁺ he⁻ ga⁻hlēēh⁺ gyuu⁺h⁺ ba⁺ ja⁻, lä⁺ ma⁺ tøøh⁺ jnāäh⁺ ko⁻jøh⁺ kyaah⁺ Jesús gyuu⁺h⁺ moh⁺ he⁻ na⁻jngih⁺ ja⁻.

19 He⁺ ja⁻ cha⁻ga⁻miih⁻ heeh⁺ jnāäh⁺ juu⁺ kih⁺ hī⁻ ma⁺ ngēē⁻ juu⁺ kih⁺ Dio llo⁺joo⁺. Hī⁻ cher⁻mah⁺ jmeeh⁻ hnäh⁺ he⁺ kih⁺ juu⁺ ja⁻, jmeeh⁻ ba⁺ hnäh⁺ llu⁺. Juu⁺ ja⁻ la⁺ lä⁻koq⁻ wa⁻je⁻ he⁻ kwa⁺ jmēē⁺ jee⁺ na⁻hoo⁻, he⁻ na⁻hij⁻ lä⁻jijh⁺ jnä⁺, lä⁻jijh⁺ hñaa⁺ nūu⁺ høø⁺ chooy⁺ wa⁻je⁻ lä⁺ ga⁻tē⁺ neh⁺ tuh⁻hoh⁺ hnäh⁺.

20 Kih⁺ jee⁺ lä⁻jē⁻ he⁻ jwahn⁺ la⁻ hnoon⁺ täh⁺ hoh⁺ hnäh⁺ kih⁺ he⁻ la⁻. Ni⁺ jaa⁻ sa⁻ lä⁻kēh⁺ jmi⁺ kih⁺ hñii⁺ he⁻ jiiy⁺ juu⁺ he⁻ ga⁻sii⁺ lä⁻jēē⁻ hī⁻ ma⁺ ngēē⁻ juu⁺ kih⁺ Dio.

21 Jēēh⁺ ni⁺ jaa⁻ hī⁻ ma⁺ ngēē⁻ juu⁺ kih⁺ Dio, sa⁻ ga⁻hlēēh⁺ lä⁻koq⁻ la⁺ hūu⁺dsē⁻ kih⁺ hñiiy⁺. Ga⁻hlēēyh⁺ lä⁻koq⁻ la⁺ hūu⁺dsē⁻ kih⁺ Dio ba⁺, ta⁻la⁻ kih⁺ jmi⁺ lle⁺ Na⁻jngih⁺ hī⁻ ma⁺ jøø⁺ kiyh⁺.

2

Dsa⁻ hī⁻ kwa⁺ juu⁺ ta⁻juu⁺ (Judas 4-13)

1 Ma⁺ chaa⁻ ba⁺ dsa⁻ llo⁺joo⁺ hī⁻ ma⁺ jāh⁺ ngēēy⁻ juu⁺ kih⁺ Dio jee⁺ kih⁺ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän⁺ pero juu⁺ kih⁺ dsa⁻ he⁺ ma⁺ la⁺ juu⁺ ta⁻juu⁺ ba⁺. Hī⁻ ja⁻ba⁺ lä⁻ja⁻ hwēē⁻ ta⁻jwoh⁺ hī⁻ kwa⁺ juu⁺ ta⁻juu⁺ jee⁺ kyah⁺ hnäh⁺ na⁺. Jwē⁺ na⁻hmää⁺ ba⁺ mi⁻gaay⁻ hnäh⁺, hī⁻ heey⁺ hnäh⁺ kyaah⁺ he⁻ mi⁻siiy⁺ juu⁺ kih⁺ Dio, lä⁻jijh⁺ jmāäy⁺ ta⁻koq⁻ Dsa⁻jøøh⁺ jnän⁺ hī⁻ ga⁻lääy⁺. He⁻ jmeey⁺ lä⁻ja⁻, ngiiy⁺ jā⁻ na⁺ ba⁺ koh⁺ dso⁻jwii⁺ nē⁺ kiyh⁺.

2 Jwēē⁺ dsa⁻ jmee⁺ ko⁻jøh⁺ kyaayh⁺ kyaah⁺ jwē⁺ hliih⁺ kiyh⁺. Hī⁻ kwaat⁺ kih⁺ dsa⁻ he⁺, mi⁻kwa⁺h⁺ dsa⁻ kih⁺ ju⁻dsoo⁺.

3 Kih⁺ he⁻ hee⁺ dsēy⁺ kuu⁺, saayh⁺ hnäh⁺ kyaah⁺ juu⁺ he⁻ gwa⁺ tuh⁻dsēy⁺ hñiiy⁺. Ko⁻ja⁻ ma⁻na⁻hee⁻ ba⁺ dsa⁻ he⁻ llo⁺joo⁺. Mo⁻so⁺ cha⁻ jee⁺ mo⁻lääy⁺.

4 Lä⁻ja⁻ lä⁻jēē⁻ ängele hī⁻ ga⁻jmee⁺ he⁻ hliih⁺, sa⁺ ga⁻lä⁻jøh⁺ dsē⁻ Dio kyaayh⁺, ga⁻jwäy⁺ cha⁻je⁻, ga⁻hñuuyh⁻ jee⁺ na⁻hoo⁻ jee⁺ sa⁺ jnä⁺ sa⁺ nūu⁺. Jee⁺ ja⁻ tääy⁺ lä⁻jijh⁺ dsēē⁺ jmi⁺ he⁻ llay⁺ ta⁻kiyh⁺.

5 Hī⁻ lä⁻ja⁻ kih⁺ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁺ hī⁻ ma⁺ chaa⁻ llo⁺joo⁺, sa⁺ ga⁻kooy⁺ dsēy⁺ kiyh⁺, ga⁻jngēēyh⁺ hī⁻ hñaa⁻ dsē⁻ he⁻ kyaah⁺ jmi⁻. Jii⁻ ja⁻ ga⁻läa⁺ ma⁻la⁻ Noé ba⁺ kyaah⁺ gyeē⁺ hī⁻ ma⁺ chaa⁻ kiyh⁺. Hī⁻ he⁺ ga⁻kwa⁺ juu⁺ ha⁻ lä⁻ dsa⁻taah⁺ dsa⁻ kyaah⁺ he⁻ llu⁺ jmah⁺.

6 Hī⁻ lä⁻ja⁻ ga⁻hee⁺ Dio jwii⁻ Sodoma kyaah⁺ Gomorra, ga⁻jēēy⁺ lä⁻jijh⁺ ga⁻lii⁺ tu⁻jwa⁻. Lä⁻ja⁻ ga⁻la⁻ mah⁺ lä⁻ñē⁻ dsa⁻ hī⁻ chaa⁻ na⁻ha⁻ lä⁻le⁻ kih⁺ hī⁻ sa⁻gah⁺ Dio.

7 Jaa⁻ Lot ba⁺ ga⁻lääy⁺, hī⁻ ma⁺ laa⁺ jaa⁻ dsa⁻ lluu⁺. Peer⁺ ma⁺ meeh⁻ dsēy⁺ ma⁺ jēēy⁺ ha⁻ lä⁻ ma⁺ tääh⁺ dsa⁻ hlēēh⁺ he⁻ jmeey⁺ lä⁻jē⁻ he⁻ la⁻ o⁻hiih⁺.

8 Hih⁴ dsa⁻ ñuuh⁻ lluu⁻ he⁷, lä⁻koq⁻ ma⁻ gyay⁷ koq⁻ jmi⁷, koq⁻ jmi⁷ kyaah⁷ dsa⁻ hlëeh⁷ he⁷, ma⁻ jii⁺ lä⁻ ga⁻ tē⁷ neh⁻ tuh⁻ dsëy⁴, lä⁻ ma⁻ nuuy⁻ hi⁻ ma⁻ jëey⁻ he⁻ ma⁻ jmee⁻ dsa⁻ he⁻ wa⁻ la⁻ cha⁻ la⁻.

9 He⁻ ja⁻ ma⁻ ñe⁻ ba⁻ jne⁻, Dio lih⁻ lä⁻ä⁻ lä⁻ jëe⁻ hi⁻ hnaayh⁻ ma⁻ jëey⁻ wi⁻, hi⁻ hi⁻ hñaa⁻ dsë⁻ he⁻, lä⁻ ma⁻ tääh⁻ ja⁻ ba⁻, lä⁻ jiih⁻ lloo⁻ jmi⁷ lla⁻ Dio ta⁻ kiyh⁻ mah⁻ heeyh⁻ wi⁻.

10 Hi⁻ cha⁻ ga⁻ miih⁻ wi⁻ chee⁻ Dio kih⁻ hi⁻ ga⁻ nää⁻ lä⁻ hnøø⁻ jmi⁻ ngo⁻ kih⁻, hi⁻ ga⁻ nää⁻ hnooh⁻ he⁻ ga⁻ jyoh⁻ he⁻ hee⁻ dsëy⁻, sa⁻ hnøøy⁻ jmeey⁻ lä⁻ koq⁻ la⁻ mada⁻ kih⁻ Dio, ni⁻ miih⁻ sa⁻ goyh⁻, jmääy⁻ hñiiy⁻ jøøh⁻, hi⁻ sa⁻ goyh⁻ hlëeyh⁻ wi⁻ kih⁻ hi⁻ kaah⁻ hi⁻ tääh⁻ gyuu⁻h⁻.

11 Lä⁻ jëe⁻ ángele hi⁻ tääh⁻ gyuu⁻h⁻, bee⁻ ga⁻ lä⁻ koh⁻ ga⁻ jmi⁻ lle⁻ hlëeh⁻ he⁻, pero ni⁻ lä⁻ ja⁻ sa⁻ tuu⁻ dsëy⁻ jwäy⁻ dso⁻ jwi⁻ nē⁻ kih⁻ hi⁻ hlëeh⁻ he⁻ cha⁻ nē⁻ Dio.

12 Pero dsa⁻ hñaa⁻ dsë⁻ he⁻, hlëeyh⁻ wi⁻ kih⁻ lä⁻ jē⁻ he⁻ sa⁻ ngëey⁻, jmeey⁻ lä⁻ koq⁻ jah⁻ nuu⁻ hi⁻ ma⁻ na⁻ jää⁻ jngëeh⁻ dsa⁻. Lä⁻ ja⁻ le⁻ kih⁻ dsa⁻ he⁻, lä⁻ koq⁻ jah⁻ ba⁻ heey⁻ go⁻ te⁻.

13 Jee⁻ ja⁻ hyoyh⁻ jñeey⁻ lä⁻ koq⁻ te⁻ ta⁻ hliih⁻ he⁻ ma⁻ jmeey⁻. Chaay⁻ llu⁻ jwärtē laay⁻, jmeey⁻ lä⁻ jē⁻ he⁻ tih⁻ dsëy⁻ hñiiy⁻. Peer⁻ hlëeh⁻ dsa⁻ he⁻, dsa⁻ täayh⁻ lä⁻ kye⁻ jee⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ jmi⁷, kuyh⁻ ko⁻ jøh⁻ kyaah⁻ hnäh⁻, hnooh⁻ gyih⁻ ma⁻ la⁻ he⁻ hee⁻ dsëy⁻.

14 Sa⁻ le⁻ jëey⁻ jaa⁻ dsa⁻ mē⁻, ma⁻ ra⁻ he⁻ hee⁻ ba⁻ dsëy⁻. Sa⁻ dsa⁻ lä⁻ dsëh⁻ dsëy⁻ jmeey⁻ he⁻ hliih⁻. Mi⁻ gaay⁻ dsa⁻ kyaah⁻ hnäh⁻ hi⁻ sa⁻ cha⁻ be⁻ kih⁻. Peer⁻ hñiiy⁻ ha⁻ lä⁻ jee⁻ liyh⁻ lä⁻ jē⁻ he⁻ hee⁻ dsëy⁻, jëeh⁻ ma⁻ hääy⁻ kyaah⁻ dso⁻ jwi⁻.

15 Ma⁻ jmeey⁻ ta⁻ koo⁻ kih⁻ jwē⁻ llu⁻, ma⁻ kayh⁻ jwē⁻. Ga⁻ nääy⁻ jmeey⁻ lä⁻ koq⁻ ga⁻ jmee⁻ Balaam, joø⁻ Beor hi⁻ ga⁻ hnooh⁻ ha⁻ lä⁻ ma⁻ lä⁻ chay⁻ kuu⁻ kyaah⁻ he⁻ hliih⁻ he⁻ ma⁻ jmeey⁻.

16 Pero burra hi⁻ ma⁻ dsëe⁻ Balaam he⁻ ga⁻ hlëeh⁻ lä⁻ koq⁻ jaa⁻ dsa⁻. Ga⁻ jñiiy⁻ kiyh⁻, kih⁻ he⁻ ma⁻ jmeey⁻ huus⁻ dsë⁻ hliih⁻ ja⁻, mah⁻ sa⁻ ma⁻ dsooy⁻ ta⁻ cha⁻ nē⁻ kyaah⁻ huus⁻ dsë⁻ ngaah⁻ kiyh⁻.

17 Lä⁻ jëe⁻ dsa⁻ hñaa⁻ dsë⁻ he⁻, laa⁻ lä⁻ koq⁻ jmi⁻ too⁻ he⁻ sa⁻ haa⁻ jmi⁻, hi⁻ laay⁻ lä⁻ koq⁻ jni⁻ he⁻ go⁻ kye⁻ lle⁻ wa⁻ ha⁻ cha⁻ ha⁻. Ma⁻ na⁻ heey⁻ go⁻ te⁻. Ma⁻ la⁻ juu⁻ dsa⁻ nääy⁻ jee⁻ na⁻ hoø⁻ läh⁻ lä⁻ jē⁻ joh⁻ jmi⁻ cha⁻.

18 Hlëeyh⁻ juu⁻ kaah⁻ jmah⁻ he⁻ sa⁻ tøøhn⁻ ta⁻, hi⁻ kyaah⁻ lä⁻ jē⁻ he⁻ ngii⁻ jmi⁻ ngo⁻ ja⁻, mi⁻ gaay⁻ øøh⁻ jne⁻ hi⁻ hmëe⁻ ma⁻ laa⁻ kih⁻ he⁻ hliih⁻.

19 Hi⁻ he⁻ jäh⁻ lä⁻ la⁻: “Ma⁻ na⁻ laa⁻ ba⁻ jne⁻. He⁻ ja⁻ cha⁻ jwē⁻ jnän⁻ jmeen⁻ lä⁻ jē⁻ he⁻ lla⁻ dsē⁻ jne⁻.” Pero ni⁻ sa⁻ ñey⁻ he⁻ sa⁻ na⁻ laay⁻. Na⁻ hnëey⁻ jmeey⁻ he⁻ hliih⁻ jmah⁻ ba⁻. Jëeh⁻, cher⁻ mah⁻ ga⁻ tah⁻ dsa⁻ kyaah⁻ wa⁻ he⁻ cha⁻ he⁻ he⁻ jøø⁻ kiyh⁻, ma⁻ laay⁻ kyaah⁻ he⁻ ja⁻.

20 Cher⁻ mah⁻ ga⁻ laa⁻ jaa⁻ dsa⁻ kih⁻ he⁻ hliih⁻ he⁻ cha⁻ jmi⁻ gyuu⁻ la⁻, ta⁻ la⁻ kih⁻ he⁻ ga⁻ lä⁻ kyuu⁻ Dsa⁻ jøøh⁻ jnän⁻ hi⁻ lää⁻ jne⁻, hi⁻ cher⁻ mah⁻ ga⁻ jëeyh⁻ ka⁻ läh⁻ ta⁻ ka⁻ luuy⁻, hi⁻ ga⁻ lih⁻ he⁻ hliih⁻ ja⁻ kiyh⁻, cha⁻ ga⁻ miih⁻ lä⁻ hlëeyh⁻, lä⁻ koq⁻ ma⁻ laay⁻ jää⁻.

21 Llu⁻ ga⁻ la⁻ kih⁻ dsa⁻ he⁻ wa⁻ ra⁻ jäh⁻ kih⁻ sa⁻ ga⁻ lä⁻ kyuu⁻ go⁻ te⁻ jwē⁻ llu⁻. Jwiiy⁻, kih⁻ he⁻ ga⁻ lä⁻ kyuu⁻ ba⁻ mah⁻ ga⁻ jmeey⁻ ta⁻ koo⁻ mada⁻ he⁻ na⁻ jngii⁻ he⁻ ga⁻ hyoyh⁻ kih⁻ Dio.

22 He⁻ lä⁻ ja⁻, jeeh⁻ kwee⁻ lä⁻ koq⁻ dsoo⁻ juu⁻ he⁻ hlëeh⁻ dsa⁻: “Sa⁻ dsii⁻ hi⁻ ñu⁻, koq⁻ ka⁻ läh⁻ kuyh⁻ tu⁻ ñu⁻ kiyh⁻”, hi⁻ “cha⁻ ñe⁻ hi⁻ ma⁻ na⁻ jngëe⁻, koq⁻ ka⁻ läh⁻ looyh⁻ jmi⁻ jii⁻.”

3

Llooˉ kooˉ jmiˉ jähˉ Jesús kaˉlähˉ

1 Peerˉ hnaanˉ hnähˉ øøhnˉ, jeeˉ laˉ maˉtēˉ toˉ moˉjeˉ heˉ sinˉ kyahˉ hnähˉ. Lāˉ toˉ naˉ hlēehˉ kooˉ baˉ juuˉ, hlēēhnˉ hnähˉ mahˉ kahˉ hnähˉ kooˉ nēēˉ baˉ huˉdsēˉ.

2 Hnoonˉ lāˉdsoohˉ hohˉ hnähˉ kihˉ lāˉjēˉ heˉ gaˉsiˉ hiˉ naˉjngēēˉ hiˉ maˉngēēˉ juuˉ kihˉ Dio lloˉjooˉ. Hiˉ hnoonˉ lāˉdsoohˉ hohˉ hnähˉ madaˉ kihˉ Dsaˉjøøhˉ jnänˉ hiˉ lāāˉ jneˉ. Jēēhˉ jnäähˉ hiˉ lāaˉ apóstole, kwaˉ jnäähˉ juuˉ kihˉ jeeˉ kyahˉ hnähˉ.

3 Waˉlāˉdsooˉ hohˉ hnähˉ toˉnēˉ heˉ jwahnˉ laˉ. Waˉraˉ gaˉtēˉ jeeˉ lāaˉ jmiˉ, yaˉnāāˉ dsaˉ hiˉ miˉkwaˉhˉ kihˉ lāˉjēˉ baˉ, hiˉ johˉ heˉ hliˉhˉ saˉ jmeeyˉ lāˉkooˉ ngiˉ jmiˉngoˉ kihˉ.

4 Jāyhˉ lāˉlaˉ: “¿Heˉlaˉ saˉ maˉjahˉ Cristo lāˉkooˉ gaˉbāāyhˉ hñiiyˉ maˉjāyhˉ? Lāˉjiˉhˉ jmiˉ gaˉjuuˉ dsaˉ maˉgyuhˉ jnänˉ, lāˉ maˉngooˉ jaˉbaˉ hiiˉ tiˉ jmiˉgyuˉ lāˉjiˉhˉ naˉ. Saˉ chaˉ heˉ maˉnaˉ siˉ lāˉjiˉhˉ maˉ gaˉnøøˉ jmiˉgyuˉ”, jāhˉ dsaˉ heˉ.

5 Saˉ hnøøyˉ nuuyˉ haˉ lāˉ gaˉnøøˉ jmiˉgyuˉ. Jēēhˉ, kyaahˉ kooˉ gaˉhlēehˉ baˉ Dio, gaˉlaˉ gyuˉhˉ hwaˉ lāˉ maˉ toˉnēˉ. Hwaˉ yaˉhiˉ nehˉ jmiˉ, hiˉ jmiˉ jaˉgaˉnøøˉ lāˉkuˉ lāˉjiˉ kihˉ.

6 Jaˉbaˉkyaahˉ jmiˉ jaˉ, gaˉheēˉ Dio jmiˉgyuˉ heˉ maˉnøøˉ jāāˉ, lāˉkooˉ maˉchaaˉ Noé.

7 Hiˉ kyaahˉ heˉ gaˉhlēehˉ Dio, maˉnaˉ laˉ juuˉ kooˉ kyaahˉ jeˉ gyuˉhˉ hwaˉ heˉ jnäˉ naˉ. Kooˉ jøøyˉ baˉ haˉ lāˉ llooˉ jmiˉ jmeeyˉ jwizˉ mahˉ miˉlāayˉ lāˉjēēˉ hiˉ hñaaˉ dsēˉ, jaˉgaˉheeyˉ lāˉjēˉ goˉteˉ.

8 Pero hnähˉ hiˉ hnaanˉ, taˉ waˉ gaaˉ hohˉ hnähˉ heˉ laˉ. Kooˉ jmiˉ jnäˉ jneˉ, kihˉ Dio laˉ kooˉ mil jiˉñeˉ. Hiˉ kooˉ mil jiˉñeˉ, laˉ kihˉ Dio lāˉkooˉ kooˉ jmiˉ baˉ.

9 Jaˉ heˉ dsaˉlāˉhēēˉ Dio miˉteyˉ heˉ gaˉbāāyhˉ hñiiyˉ jmeeyˉ, lāˉkooˉ lāaˉ koˉlāaˉ dsaˉ. Heˉ jøhˉ dsēyˉ kyaahˉ jneˉ baˉ jaˉ, saˉ hnøøyˉ heēˉ niˉ jāaˉ, heˉ hnøøyˉ lāˉdsaaˉ dsēˉ lāˉjēēˉ baˉ mahˉ yaˉnāāyˉ kaˉlähˉ kihˉ Dio.

10 Waˉraˉ gaˉdsēēˉ jmiˉ kihˉ Dsaˉjøøhˉ jnänˉ, kooˉ jmiˉ heˉ saˉ jøøˉ dsaˉ baˉ jāyhˉ, lāˉkooˉ jmeeˉ jāaˉ dsaˉhiˉ. Jmiˉ jaˉ, hiˉ gooˉ āāhˉ goˉteˉ gyuˉhˉ jmiˉgyuˉ, kooˉ kyaahˉ jeˉ. Lāˉjaˉ kooˉ hwaˉ laˉ kyaahˉ lāˉjēˉ heˉ chaˉ nēˉ kihˉ.

11 Kihˉ heˉ maˉñeˉ jneˉ heˉ heēˉ lāˉjēˉ goˉteˉ heˉ chaˉ gyuˉhˉ hwaˉ, heˉ jaˉ jmeeˉ biiˉ dsaˉtoohnˉ naˉjngēēˉ jneˉ jeeˉ hnāāhnˉ Dio.

12 Hnøøˉ dsaˉtoohnˉ kyaahˉ oˉjohˉ dsēˉ lāˉjiˉhˉ llooˉ jmiˉ jaˉ. Waˉ kwanˉ beˉ hñaaˉ taˉ jnänˉ mahˉ waˉ lāˉteˉ gaˉjuhˉ. Jmiˉ jaˉ heēˉ gyuˉhˉ jmiˉgyuˉ, kooˉ kyaahˉ jeˉ. Hiˉ lāˉjēˉ goˉteˉ heˉ gaˉ chaˉ jooˉ kyaahˉ jeˉ.

13 Pero jneˉ tøøhnˉ jøøñˉ kooˉ gyuˉhˉ hwaˉ heˉ hmēēˉ heˉ gaˉbāāhˉ Dio hñiiˉ kwaˉ. Jeeˉ jaˉ lāˉchaˉ heˉ lluˉ jmahˉ baˉ.

14 Heˉ jaˉ jwahnˉ øøhnˉ hiˉ hnaanˉ, taˉkoˉjiˉhˉ tøøhˉ jneˉ jøøñˉ heˉ lāˉteˉ heˉ jaˉ, waˉ kwanˉ beˉ mahˉ jeeˉ jneˉ tøøhnˉ naˉjngēēˉ hiˉ niˉ miˉhˉ saˉ chaˉ heˉ naˉbāāhˉ jneˉ hiˉ hiiˉ tiˉ jnänˉ waˉraˉ gaˉtēˉ jeeˉ jāyhˉ.

15 Hnøøˉ tāhˉ dsēˉ jneˉ kihˉ juuˉ laˉ. Cherˉmahˉ saˉ jāyhˉ chahˉ, heˉ hnøøyˉ lāāyˉ lāˉjēēˉ baˉ jaˉ. Kihˉ heˉ jaˉ baˉ naˉ, heˉ jøhˉ dsēˉ Dio kyaahˉ jneˉ. Jaˉbaˉ lāˉjaˉ gaˉsiˉ øøhˉ jneˉ Paaˉ hiˉ hnāāˉ jneˉ lāˉkooˉ laˉ huˉdsēˉ heˉ gaˉhyoyhˉ kihˉ Dio.

16 Lã`jẽ` mo`je` kiyh' he` ga`siiy', hlẽyeh` ja`ba` lã`koõ` hlẽeh' jnã' kih' he` la`. Hi` jee` llah' na`sii` jwẽeh` he` sa` lã`ngẽẽ' jne'. He`ja` ko`llaa' dsa` hi` sa` ngẽẽ' hi` sa` la' koõ` ba' hũũ'dsẽ` kih', mi`siiy' juu' he` ga`sii' Paa'. Hi` lã`ja` mi`siiy' ka`lãh' ta` jee' jyoh' jee' na`sii` juu' kih' Dio, lã`jwẽ' ja` heey` hñiiy' go`te`.

17 Hnãh' øøhn' hi` hnaan`, ma`ngẽẽ' ma`nuuh` ba' hnãh' juu' la`, he`ja` hãã` hnãh' hñaaah' kih' hi` ta`juu' he' mah' sa` kah' hnãh' jyoh' jwẽ' hi` lã`ja` sa` tãh` hnãh', na' he` ma`tããh' hnãh' koõ` hweh`.

18 Wa`lã`kyuuh` hnãh' cha`ga`miih` Jesucristo Dsa`jøøh' jnãn` hi` lãã` jne'. Lã`ja` go`nãã' ba' hnãh' ta` cha`nẽ' kyaah' he` llu' he` la' kwa` Jesús. Lã`ja` wa`jmeen' juuh` kiyh' jmiï' na' hi` lã`ja` ka`lãh' lã`jẽ` joh' jmiï' cha`. Wa' la` lã`ja`.

1 Juan

He-la-to-nē je-he-ga-sii Jwaa'

Juu'he-jmee' chaa-jne'

¹ Jee' la- sii- jnaäh' kyah' hnäh' juu' kih' hi- chaa- jää' ga' kih' jmi-gyuu'. Ga-nuu' jnaäh' juu' he- ga-kway', kyaah' mi-nē' jnaäh' ga-jēē' jnaäh' kiyh'. Ga-jēē' jnaäh' hi- ga-chu' ga-bēē' jnaäh'. Hi- he' he' laa' juu' hi- jmee' chaa-dsa- he- ja- kwa- jnaäh' juu' kiyh'.

² Hi- na'jiih' he' ga-lä' jnaäy' lä- ma' jay' jmi-gyuu' la-. ga-jēē' jnaäh', hi- jmee- jnaäh' ju'dsoo' kiyh'. He- ja- hleēh' jnaäh' hnäh' kih' hi- na'jiih' tää'. Hi- he' ma- chaa- kyaah' Tää' jää', hi- he' ba' hi- he' ga-lä' jnaäy' jee' kyaä' jnaäh'.

³ Lä-jē- he- ma-jēē' jnaäh' hi- he- ma-nuu' jnaäh', juu' ja- ba' kwa- jnaäh' mah' lä- ja- kyah' hnäh' lä- cha- koo- ba' huu' dsē- kyaah' jnaäh', lä- koh' hii' koo- ba' huu' dsē- kyaä' jnaäh' kyaah' Dio hi- kyaah' jooy' Jesucristo.

⁴ Lä-jē- he- la- sii- jnaäh' kyah' hnäh' mah' jēē- hoh' hnäh' go-te'.

Dio laa' wa'je'

⁵ He- la- na- juu' he- ma-nuu' jnaäh' kiyh', ja- ba' juu' la- kwa- jnaäh' kyah' hnäh' ka-läh'. Dio he' hi- laa' wa'je-, ni- miih- he- hliih' sa- cha- kiyh'.

⁶ Cher' mah' jäh' jne', hii' koo- ba' huu' dsē- jnän' kyaah' jnih' mah' jmee- ga' jne' he- hliih', he- ta- juu' ba' jne' ja-, jēēh' sa- mi-te' jne' lä- koo- lle- ju'dsoo'.

⁷ Pero cher' mah' mi-te' jne' lä- koo- lle- kih' hi- hää' jee' wa'je-, ja- ba' lä- koo- hää' hñii' Dio jee' wa'je-, he- ja- ba' dsoo' hii' koo- ba' huu' dsē- jnän' kyaah' øh' jne'. Hi- kyaah' jma- kih' Jesucristo Jooy' Dio gyih- lä-jē- dso'kye- jnän'.

⁸ Cher' mah' jäh' jne' sa- cha- dso'kye- jnän', he- mi- gaa' jne' hñaa' ba' jne' ja-, sa- cha- ju'dsoo' cha- jnän'.

⁹ Pero cher' mah' ga- mi- jnaä' jne' dso'kye- jnän', lluu' ba' Dio, hi- lä- ma- koo- ja- ba' dsē' kih' dso'kye- jnän', hi- chey' go-te' lä-jē- he- hliih' he- dsa- hlääh' jne'.

¹⁰ Cher' mah' ga- jäh' jne' sa- cha- dso'kye- jnän', he- jmää' jne' Dio he- ta- juuy' ba'. Sa- hä' juu' kiyh' neh- tuh- dsē- jne' cher' mah' lä- ja- la'.

2

Jesús cheh' nē' jnän' ngii' jnän' kih' Dio

¹ Hnäh' gyuu- pih' kyaan', ma- siin' lä-jē- he- la- mah' mo-so- jmeeh' ga' hnäh' dso'kye-. Pero cher' mah' chaa- hi- ma- jmee' dso'kye-, chaa- ja- hi- cheh' nē' jnän' ngii' kih' Tää', hi- he' he' Jesucristo, hi- lluu' go-te'.

² Hi- he' ga- ngēē' hñii' mah' ga- juuy', ga- mi- hmaayh' dso'kye- jnän'. Pero ja- ma- la- dso'kye- jnän' ga- mi- hmaayh', lä- ja- ka-läh' ga- mi- hmaayh' dso'kye- kih' ga- lä- jēē- dsa- hi- tääh' jmi-gyuu' la-.

³ Cher' mah' ga- høø' jne' nuuh' kih' Dio, ma- ñe' jne' he- ma- kyuu- ba' jnih' ja-.

⁴ Pero hi- jäh': "Kyuu- ba' jnä' Dio", mah' sa- høøy- nuuh' kiyh', he- ta- juuy' ba' ja-. Sa- la' dsoo' juu' kiyh'.

5 Pero hi- hoo' juu' kih' Dio, hi- he' ba' hnää' Dio lä'koo- te' lle' kih'. He- lä'ja-, ñe' jne' he- laa' jne' koo- kyaayh'.

6 Hi- jah' laa' koo- kyaah' Dio, hi- he' ää- jmi' jmeey' lä'koo- ga' jmee' Jesús ba'.

Nuuh- hmëe' he- ga'kwa' Jesús

7 Ja- he- hmëe' nuuh- la- he- siin- kyah' hnäh' oohn'. Nuuh- ma- gyuh- he- ma- kyuuh- hnäh' lä- ma' to- ne' ba' la-. Nuuh- ma- gyuh- la-, la' juu' he- ga- nuuh- hnäh' lä- ma' to- ne'.

8 Pero ma'ra- he- hmëe' ba' nuuh- la- he- siin- kyah' hnäh'. Jëeh', ma'ra- he- ga' lä' hnää' ba' Cristo jne' hi- lä' ja- ma- lä- hnaah- hnäh' ooh' hnäh'. Jëeh', dsa- ngëe' ba' he- na- hoo- ja-, hi- ngoo' dsa- lä- jnä' hñii' wa'je- he- jmee' hnää' dsa-.

9 Hi- jah' hää' jee' jnä' wa'je- mah' na- hääyh' ooyh', lä- ma- hää' bih' jee' na- hoo-.

10 Hi- hnää' ooh-, hi- he' hää' tää' jee' jnä' wa'je-. Sa- cha- he- jmee' tēyh'.

11 Pero hi- na- hoo' kih' ooh-, lä- ma- hää' bih' jee' na- hoo-. Jëeh' he- hñiih' jmah' ba' jmeey-. Hi- ni- sa- ñey- ha- ta- dsooy', jëeh' sa- jnä' mi- nēy' he- ngēy' jee' na- hoo-.

12 Gyuu- pih-, siin- kyah' hnäh', jëeh' ma- na- che' dso'kye- kyah' hnäh' ta- la- kih' Jesús.

13 Hnäh' dsa- ma- kaah', siin- kyah' hnäh', jëeh' ma- lä- kyuuh- ba' hnäh' hi- ma- chaa- jää' ga' kih' jmi- gyuu-. Hi- siin- kyah' hnäh' chih- kwaä-, jëeh' ma- lēh- hnäh' kih' hi- hlēeh'.

Siin- kyah' hnäh' gyuu- pih-, jëeh' ma- lä- kyuuh- ba' hnäh' Tää'.

14 Siin- kyah' hnäh' dsa- ma- kaah', jëeh' ma- lä- kyuuh- ba' hnäh' hi- ma- chaa- jää' ga' kih' jmi- gyuu-. Siin- ka- läh' kyah' hnäh' chih- kwaä-, jëeh' cha- be' kyah' hnäh', hi- ma- jä' koo- hweh- juu' kih' Dio neh- tuh- hoh' hnäh', hi- ma- lēh- hnäh' kih' hi- hlēeh'.

15 Ta- wa' hee' hoh' hnäh' he- cha- jmi- gyuu- la-, ni- he- ga' jyoh' he- cha- ne' kih'. Hi- hee' dsē' he- cha- jmi- gyuu- la-, sa- hnääy' Tää'.

16 Jëeh', lä- jē' he- hñiih' he- cha- jmi- gyuu- la-, sa- gwa- kih' Dio. Kih' jmi- gyuu- la- ba' ja- he- hee' dsē' jmi- ngo', hi- he- hee' dsēy' lä- jē' he- jëey-, hi- he- jmäy- hñiiy' joo'.

17 Dsa- laa- ba' he- cha- jmi- gyuu- la- kyaah' he- hee' dsē' dsa-. Pero hi- jmee' lä- hnoo' Dio, lä- ma- chaay' ja- ba'.

Ju'dsoo' hi' juu' ta'juu'

18 Gyuu- kyaan-, ngoo' ga' dsaa' jmi' he- tōohn' la-. Ma- nuuh- ba' hnäh' kih' jaa- hi- jä- hi- na- hoo' kih' Cristo. Hi- lä' ja- la-, jwëe' dsa- kyaay' ma- chaa- na'. Kih' he- ja- ba- na-, ñe' jnääh' ngoo' ga' dsaa' jmi' he- tōohn' la-.

19 Hi- he' ga- hwëe' jee' kyaä' jnääh', pero sa- ma' laay' kyaä' jnääh'. Wa'ra- jah' kih' ma' laay' kyaä' jnääh', ma' jāy' koo- hweh- kyaah' jnääh'. He- ga- hwëey- jee' kyaä' jnääh' ga- lä- jnä', ja- lä- jëey' laay' kyaä' jnääh'.

20 Pero ma- hñah- ba' hnäh' jmi- lle' Na- jngii' he- ga- kwëeh' Cristo hnäh'. He- ja- ma- kyuuh- ba' hnäh' ha- lä- la' ju'dsoo'.

21 Ja- kih' he- sa- kyuuh- hnäh' ju'dsoo' he- siin- juu' la- kyah' hnäh'. Siin- he- la- kih' he- ma- kyuuh- ba' hnäh'. Jëeh' ma- ñeh' ba' hnäh' ni- koo- juu' ta' juu' sa- go- hii' jee' kih' ju'dsoo'.

22 ¿Hijí- na- hijí- ta- juu'? Hijí- jäh' kih' Jesús sa' laay' Cristo, hijí- he' ba' hijí- ta- juu'. Hijí- na- høøh' kih' Cristo, jäh' sa' chaa- Dio hi' ni' sa' chaa- jooj' ka- läh'.

23 Lã- jëë- hijí- jäh' sa' laa' Jesús Joo' Dio, hijí- he' sa' laa' kyaa' Tää. Pero hijí- mi- jnäa- hñii' he- laay' kyaa' Joo' Dio, laay' kyaa' Tää ka- läh'.

24 Wa' jã' koo- hweh- kyaah' hnäh' he- ga- nuuh- hnäh' lä- ma' to- në'. Jëeh', cher mah' ga' jã' koo- hweh- kyaah' hnäh' he- ga- nuuh- hnäh' lä- ma' to- në', lä- ja- tääh' hnäh' tää' kyaah' jooj' hi' kyaah' Tää ka- läh'.

25 He- la- ja-, he- ga- bääh- Jesucristo hñii' kyaah' jne': he- ga- jmeey' chaa- jne' tää'.

26 Sün- he- la- kyah' hnäh' mah' lä- ñeh' hnäh' kih' hijí- hnøø' mi- gaa' hnäh'.

27 Pero Jmi- lle' Na- jngii' he- ma- hñah- hnäh' kih' Cristo, ma- jã' ja- ba' kyaah' hnäh'. Mo- so' jmee' bii' hijí- mi- tëë- hnäh'. Jmi- lle' Na- jngii' ba' mi- tëë- hnäh' ga- lä- jë-. Hi' hlëyñ' ju' dsoo' jmah' ba', ja' juu' ta- juu'. Ja- go- taah' hnäh' koo- hweh- kyaah' Cristo, ja- ba' lä- koo- ma- mi- tëë- Jmi- lle' Na- jngii' hnäh'.

28 Gyuu- kyaan-, na' na' go- taah' hnäh' koo- hweh- kyaah' Cristo. Lä- ja- lä- cha- o- jøh- dsë- jnän' wa- ra- ga- tẽ' jee' lä- jnäay', hi' lä- ja- sa' jän' kyaah' o- hih' wa- ra- ga- tẽ' jee' jäh'.

29 Ma- ñeh' ba' hnäh', lluu' ba' Jesús. Lä- ja- hnøø' lä- ngëeh' hnäh' ka- läh', lä- jëë- hijí- jmee- he- llu' laay' kyaa' Dio.

3

Hijí- laa' joo' Dio

1 Jëë- da' hnäh' ha- koh' sa' hnää' Tää jne', lä- jiih' ma- mi- cheey- jne' jooj'. He- ja-, dsa- jmi- gyuu- sa' kyuu- jne', jëeh' sa' ga- lä- kyuu- hñii' Dio.

2 Øøhn- hijí- hnaan-, na' ma- laa' jne' joo' Dio. Sa' ga' ma- ñe' jne' ha- lä- leë' jne'. Pero ñe' ba' jne', wa- ra- ga- tẽ' jee' lä- jnäa' Jesucristo, leë' jne' lä- koo- laay' hñiiy', jëeh' ma' ja- jëë' jnih' na- hñaa' lä- jëë- lä- koo- laay' hñiiy'.

3 Hi' ga- lä- jëë- hijí- cha- o- jøh- dsë- kih' he- leey' kwee- kyaayh', hijí- he' na-, ngoo' mi- lluu- hñiiy' cha- ga- miih- lä- jiih' leey' na- jngëey' lä- koo- na- jngëë' hñii' Jesús.

4 Lä- jëë- hijí- jmee- dso'kye-, hläyñ- cha- ñe' ley kih' Dio. Jëeh' hijí- jmee- dso'kye- na-, sa' mi- tey' kih' ley.

5 Ma- ñeh' ba' hnäh', ja' Jesús mah' jñuuyh' dso'kye- jnän'. Hijí- he' ni' miih- dso'kye- sa' ga- lä- cha- kiyh'.

6 Lä- jëë- hijí- tääh' kyaayh', sa' jmeey- dso'kye-. Pero lä- jëë- hijí- jmee- dso'kye-, sa' ga' ma- jëëy- ni' sa' ga' ma- lä- kyuu-.

7 Gyuu- kyaan-, ta' kwa- hnäh' jwë' kih' ni' jaa- mah' mi- gaay- hnäh'. Hijí- jmee- ma- la- he- llu' jmah', hijí- he' ba' lluu', lä- koo- lluu' hñii' Cristo.

8 Pero hijí- ga- näa' jmee- dso'kye-, laa' kyaa' hijí- sa- llu', jëeh' hijí- sa- llu' ga- løø' jmee- he- hñih' lä- ma' to- në'. He- ja- ja' Joo' Dio mah' heey' ta' kih' hijí- sa- llu'.

9 Lä- jëë- hijí- laa' kyaa' Dio sa' jmeey- dso'kye-, jëeh' lä- ma- laay' ja- ba' sa- ju- kih' Dio. Sa' le' jmeey- dso'kye-, kih' he- laay' kyaa' Dio.

10 Jee' la- dsa- lä- jnä' hijí- laa' joo' Dio hi' hijí- laa' joo' hijí- sa- llu'. Ga- lä- jëë- hijí- sa' jmee- he- llu', hi' sa- hnääy' øøyh-, sa' laay' kyaa' Dio.

Wa' hnää' jne' lä'jaa' lä'jaa' dsa'kyaahn'

11 Juu' la-, he- ga' nuuh- hnäh' lä' ma' to- nē': Wa' hnää' jne' lä'jaa' lä'jaa' dsa'kyaahn'.

12 Ta' jmeē- hnäh' lä' koo- ga' jmeē' Cain' hi- ma' laa' kyaa' hi- sa' llu' mah' ga' jngēēyh' øøyh'. ¿Hee- kih' ja- he- ga' jngēēyh' øøyh'? Ga' jngēēyh', kih' lä' jē- he- ma' jmeey- ma' la' ta' hlih' ba', hi- ta' kih' øøyh' ma' la' ta' llu' jmah'.

13 Hnäh' øøhn', ta' jmeē- hnäh' dsaa- hoh' cher'mah' na- høøh' dsa- kyah' hnäh'.

14 Kih' he- hnää' jne' øøh' jne', he- ja- ma- ñe' jne' ma- tēēh' jne' jee' chaa- jne' tää' lla- he- ma' juu' jne'. Pero hi- sa- hnää' øøh', lä' ma- na- juuy' ja- ba'.

15 Lä' jēē- hi- na- hääh' øøh', laay' lä' koo- jaa- hi- jngēēh' dsa-. Ma- ñeh' ba' hnäh', ni' jaa- hi- jngēēh' dsa-, sa' na' jnaäy' kih' Dio.

16 Ma- ñe' ba' jne' hee' ja- he- hnää' jne' øøhn'. Jēēh', Jesucristo ga' ngēē' hñii' ga' juu' jnä' jne'. Ja- ba' lä' ja- jne' ka- läh', ää- jmi' kwaä' jne' hñaan' mah' juu' jne' kih' øøhn'.

17 Hi- ma- cha- kih' jmi- gyuu- la-, mah' sa- kway- ni' miuh- lä' ma' lla- kyaä' øøyh', ha- lä' ja- jäyh' hnää' bih' Dio mah' sa' hnääy' øøyh'.

18 Gyuu- kyaan-, sa' jmaä' jnän' he- hnää' jne' dsa'kyaahn' kyaah' juu' ta' jmah'. Hnøø' kwan' lä' kaa- tuh- dsē- jne' he- jmeē- bi' kiyh', ja' koo- jmeen' ba'.

19 Heh' lä' ja- ñe' jne' he- tøøhn' kyaah' ju' dsoo' hi- mo' so' hñii- ga' huu' dsē- jnän' cha' nē' Dio.

20 Pero cher'mah' hñii- ga' huu' dsē- jnän', ha- ga' sa- ñe- Dio hi- jēē- jne'. Ga- lä' jē- go- te- ba' ñey'.

21 Øøhn' hi- hnaan-, cher'mah' ma- na- jngii' huu' dsē- jnän', ma- cha- ba' o- jøh- dsē- jnän' kyaah' Dio.

22 Hi- wa' he- cha- he- he- ngiin' kih' Dio, hñah' ba' jne', jēēh' høø- ba' jne' nuuh' kiyh' hi' jmeē- ba' jne' lä' jē- he- tih- dsēy'.

23 He- la- ja- nuuh' kiyh': He- jmeen' dsoo' dsē- jne' kih' jooy' Jesucristo, hi- he- hnää' jne' dsa'kyaahn' lä' koo- mada- he- ga' jmeey' jnän'.

24 Hi- høø- lä' jē- mada- kiyh', chaa- bih' kyaah' Dio, hi- Dio kyaayh' ka- läh'. Ta- la- kih' jmi- lle' he- ga' kwēēyh' jne', he- ja- ba' na- ñe' jne' Dio kyaah' jne'.

4

Beē' ga' Jmi- lle' kih' Dio lä' koh' ga' jmi- lle' kih' hi- sa' llu'

1 Øøhn' hi- hnaan-, ta' wa' heēh' hnäh' kih' lä' jēē- hi- jäh' kye- Jmi- lle' kih' Dio. Kye- da' hnäh' kwaat- kih' dsa- he' che' laay' kyaä' Dio o sa' laay'. Jēēh' jwēē' hi- ta- juu' ga' nää' lä' kaa- jmi- gyuu- jmaäy- hñiiy' lä' koh' hi- ngēē- juu' kih' Dio.

2 Lä' la- ba' lä' kyuuh- hñih', hñi- na- hi- kye- Jmi- lle' kih' Dio. Lä' jēē- hi- jäh' ja' Jesucristo, laa' jmi- ngo', hi- he' ba' kye- Jmi- lle' kih' Dio.

3 Hi- lä' jēē- hi- kye- Jmi- lle' hi- jäh' sa- ga' laa' Jesucristo jmi- ngo', hi- he' sa' laa' kyaä' Dio. Jmi- lle' hi- na- høøh' kih' Cristo ba' he'. Ma- nuuh- ba' hnäh', ja' jmi- lle' kih' hi- na- høøh' he' hi- ma- chaay' ba' jmi- gyuu- jmi' na'.

4 Gyuu- kyaan-, ma- laah' hnäh' kyaä' Dio, hi- ma- lēh- hnäh' kih' hi- ta- juu' he'. Jēēh' beē' ga' Jmi- lle' kih' Dio hi- jää- hnäh', lä' koh' ga' hi- jää- dsa- jmi- gyuu-.

⁵ Dsa⁻ he' laa⁴ kyaa⁴ jmi⁻ gyuu⁺ la⁻ ba', he⁻ ja⁻ hlëeyh⁺ juu⁻ he⁻ cha⁻ jmi⁻ gyuu⁺ la⁻, hi⁺ dsa⁻ jmi⁻ gyuu⁺ ba' nuu⁻ kiyh⁺.

⁶ Pero jne' laa⁴ jne' kyaa⁴ Dio. Hi⁻ kyuu⁺ Dio, hi⁻ he' nuu⁻ jnän'. Pero hi⁻ sa⁻ kyuu⁺ Dio, sa⁻ jmeey⁻ he' jnän'. Lä⁺ ja⁻ ba' jmee⁺ lii⁻ hee⁻ na⁻ jmi⁻ lle⁻ he⁻ la⁻ kih⁺ ju'dsoo', hi⁺ hee⁻ na⁻ jmi⁻ lle⁻ he⁻ la⁻ juu⁻ ta⁻ juu⁻.

He⁻ ba' che⁻ hnää⁺ Dio jne'

⁷ Øøhn⁺ hi⁻ hnaan⁻, wa⁻ hnää⁺ jne' dsa⁻ kyaahn⁻. Jëeh⁺, he⁻ hnää⁺ jne' øøhn⁺ gwa⁻ kih⁺ Dio ba' ja⁻. Ga⁻ lä⁺ jëe⁻ hi⁻ hnää⁺ dsa⁻ kyaah⁻, hi⁻ he' ba' laa⁴ kyaa⁴ Dio, hi⁻ he' ba' kyuu⁺ Dio.

⁸ Hi⁻ sa⁻ hnää⁺ dsa⁻ kyaah⁻, sa⁻ ga⁻ ma⁻ kyuuy⁺ Dio. Jëeh⁺, Dio hnää⁺ bih⁺ dsa⁻.

⁹ Kyaah⁻ lä⁺ la⁻ ga⁻ mi⁻ jnäa⁻ Dio ha⁻ koh⁺ sa⁻ hnääy⁺ jne'. Ga⁻ cheey⁺ jooy⁺ jmi⁻ gyuu⁺ la⁻ hi⁻ laa⁴ gyuu⁺ koo⁻ mää⁻ kyaay⁺. Mah⁺ jmeey⁺ cha⁻ jne' ta⁻ la⁻ kih⁺ jooy⁺ ba'.

¹⁰ Ha⁻ gwa⁻ he⁻ hnää⁺ jne' Dio. Sa⁻ ja⁻ jnän⁻ he⁻ hnää⁺ jne' Dio. Dio ba' he⁻ hi⁻ ga⁻ lä⁺ hnää⁺ jne' to⁻ nē⁻ he⁻ ja⁻ ga⁻ cheey⁺ jooy⁺ mah⁺ ga⁻ juuy⁺ lla⁻ jne' lä⁺ jwē⁻ jee⁻ ga⁻ lä⁺ hmaa⁻ dso⁻ kye⁻ jnän⁻.

¹¹ Øøhn⁺ hi⁻ hnaan⁻, cher⁺ mah⁺ Dio ma⁻ lä⁺ hnää⁺ jne' cha⁻ miih⁻, ja⁻ ba⁻ lä⁺ ja⁻ ää⁻ jmi⁻ lä⁺ hnää⁺ jne' dsa⁻ kyaahn⁻.

¹² Jih⁺ koh⁺ ni⁻ jaa⁻ sa⁻ ma⁻ jëe⁻ Dio. Pero cher⁺ mah⁺ hnää⁺ jne' dsa⁻ kyaahn⁻, Dio ba' kyaah⁻ jne'. Hi⁻ he⁻ jmeen⁻ lä⁺ ja⁻ ma⁻ na⁻ hñaa⁻ he⁻ hnää⁺ jne' Dio.

¹³ Kih⁺ he⁻ ga⁻ kwëeh⁻ Dio jne' Jmi⁻ lle⁻ kiyh⁺, he⁻ ja⁻ ñe⁻ jne' cha⁻ jne' kyaah⁻ Dio, hi⁻ Dio kyaah⁻ jne'.

¹⁴ Ma⁻ jëe⁻ jnääh⁺ hi⁻ jmee⁺ jnääh⁺ ju'dsoo', Täa⁻ he⁻ hi⁻ ga⁻ chee⁺ joo⁺ mah⁺ lääy⁺ dsa⁻ jmi⁻ gyuu⁺.

¹⁵ Ga⁻ lä⁺ jëe⁻ hi⁻ jäh⁺, Jesús he' laa⁴ joo⁺ Dio, chaay⁻ kyaah⁻ Dio, hi⁻ Dio kyaayh⁻ ka⁻ läh⁺.

¹⁶ Ma⁻ lä⁺ kyuuh⁻ jnääh⁺ hi⁻ ma⁻ jmee⁺ jnääh⁺ dsoo⁻ he⁻ hnää⁺ Dio jne'. Jëeh⁺, Dio hnää⁺ bih⁺ dsa⁻. Hi⁻ hi⁻ tääh⁻ koo⁻ hweh⁻ he⁻ hnääy⁺ dsa⁻ kyaayh⁻, chaay⁻ kyaah⁻ Dio, hi⁻ Dio kyaayh⁻ ka⁻ läh⁺.

¹⁷ He⁻ ja⁻, cher⁺ mah⁺ hnää⁺ jne' dsa⁻ kyaahn⁻, ma⁻ na⁻ hñaa⁻ ba' he⁻ hnää⁺ jne' Dio mah⁺ lä⁺ ja⁻ ma⁻ cha⁻ ba' o⁻ jøh⁺ dsē⁻ jnän⁻ wa⁻ ra⁻ ga⁻ tē⁻ jee⁻ lla⁻ Dio ta⁻. Jëeh⁺ lä⁺ koo⁻ laa⁴ hñii⁻ Dio, ja⁻ ba⁻ lä⁺ ja⁻ laa⁴ jne' jmi⁻ gyuu⁺ la⁻.

¹⁸ Hi⁻ hnää⁺ dsa⁻ kyaah⁻, sa⁻ cha⁻ mo⁻ goyh⁻. Hi⁻ dsoo⁻ hnää⁺ dsa⁻ kyaah⁻, jmeey⁺ ta⁻ koo⁻ ba' he⁻ goyh⁻. Pero hi⁻ goh⁺, jëey⁺ wii⁺ ba' laay⁺, he⁻ ja⁻ goyh⁻. Lä⁺ ja⁻ cher⁺ mah⁺ hi⁻ goh⁺, he⁻ sa⁻ na⁻ hñaa⁻ he⁻ hnääy⁺ Dio ba' ja⁻.

¹⁹ Hnää⁺ jne' Dio, jëeh⁺ hñii⁻ bih⁺ ga⁻ lä⁺ hnääy⁺ jne' to⁻ nē⁻.

²⁰ Cher⁺ mah⁺ hi⁻ jäh⁺: "Jnä⁻ hnaan⁻ Dio", mah⁺ na⁻ hääy⁺ øøyh⁻, hi⁻ ta⁻ juu⁻ ba' he'. Jëeh⁺, hi⁻ jëe⁻ øøh⁺ mah⁺ sa⁻ hnääy⁺, çha⁻ lä⁺ ja⁻ hnääy⁺ Dio hi⁻ sa⁻ ma⁻ jëey⁺ jih⁺ koh⁺?

²¹ Ga⁻ hñaa⁻ jne' nuuh⁻ la⁻ kiyh⁺: Cher⁺ mah⁺ hi⁻ hnää⁺ Dio, wa⁻ hnääy⁺ øøyh⁻ ka⁻ läh⁺.

5

Wa⁻ lla⁻ dsëe⁻ jne' kih⁺ he⁻ hñii⁻

¹ Ga⁻ lä⁺ jëe⁻ hi⁻ ma⁻ dsoo⁻ dsē⁻, Jesús he' laa⁴ Cristo, hi⁻ he' ba' laa⁴ kyaa⁴ Dio. Cher⁺ mah⁺ hnää⁺ jne' jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ cha⁻ chih⁻ kyaa⁴, lä⁺ ja⁻ ka⁻ läh⁺ hnää⁺ jne' chih⁻ kyaay⁺.

² Cher'mah⁴ hnää⁴ jne' Dio hi⁴ jmee' jne' lä⁴ jē⁴ mada⁴ kiyh⁴, ñe' jne' hnää⁴ ba' jne' ka⁴ läh⁴ lä⁴ jē⁴ jooy⁴.

³ Lä⁴ la⁴ ba' la' he⁴ hnää⁴ jne' Dio, hnø⁴ høøn⁴ lä⁴ jē⁴ mada⁴ he⁴ jmeey⁴. Hi⁴ lä⁴ jē⁴ mada⁴ kiyh⁴ sa⁴ jwēh⁴ go⁴ te⁴.

⁴ Jēeh⁴, lä⁴ jē⁴ hi⁴ laa⁴ kyaa⁴ Dio la⁴ dsē⁴ kih⁴ he⁴ hlih⁴ he⁴ cha⁴ jmi⁴ gyuu⁴ la⁴. Kyaah⁴ he⁴ ma⁴ dsoo⁴ dsē⁴ jne' kih⁴ Dio, he⁴ ja⁴ ba' ma⁴ la⁴ dsē⁴ jne' kih⁴ he⁴ hlih⁴ he⁴ cha⁴ jmi⁴ gyuu⁴ la⁴.

⁵ Hi⁴ ma⁴ dsoo⁴ dsē⁴, Jesús he⁴ laa⁴ Jooy⁴ Dio, hi⁴ he⁴ ba' hi⁴ la⁴ dsē⁴ kih⁴ he⁴ hlih⁴ he⁴ cha⁴ jmi⁴ gyuu⁴ la⁴.

Cha⁴ ba' he⁴ jmee⁴ ju'dsoo⁴ kih⁴ Jooy⁴ Dio

⁶ Kyaah⁴ jmi⁴ hi⁴ kyaah⁴ jma⁴ ja⁴ Jesucristo jmi⁴ gyuu⁴ la⁴. Ja⁴ ma⁴ la⁴ kooy⁴ ga⁴ saay⁴ jmi⁴, ga⁴ tuuy⁴ jma⁴ kiyh⁴ dsoh⁴ hma⁴ cru⁴. Hi⁴ ja⁴ ba' jmi⁴ lle⁴ kih⁴ Dio jmee⁴ ju'dsoo⁴ he⁴ jay⁴, jēeh⁴ jmi⁴ lle⁴ kih⁴ Dio la⁴ ju'dsoo⁴ jmah⁴ ba⁴.

⁷ Uu⁴ laa⁴ hi⁴ jmee⁴ ju'dsoo⁴ gyuu⁴ jmi⁴ gyuu⁴. Täa⁴ he⁴ ja⁴, hi⁴ laa⁴ juu⁴ he⁴ jee⁴ ga⁴ té⁴ uu⁴, hi⁴ jmi⁴ lle⁴ Na⁴ jngü⁴ ka⁴ läh⁴. Kooy⁴ ba' juu⁴ hii⁴ kih⁴ jee⁴ lä⁴ jē⁴ uu⁴ hi⁴ he⁴.

⁸ Hi⁴ cha⁴ hnē⁴ nēē⁴ he⁴ jmee⁴ ju'dsoo⁴ hwa⁴ la⁴. Jmi⁴ lle⁴ kih⁴ Dio he⁴, jmi⁴ ja⁴, hi⁴ jma⁴ ka⁴ läh⁴. Lä⁴ jē⁴ hnē⁴ nēē⁴ he⁴ ja⁴, hii⁴ kooy⁴ ba' juu⁴ kiyh⁴.

⁹ Heeh⁴ ba' jne' ju'dsoo⁴ he⁴ kwa⁴ dsa⁴, ha⁴ ga⁴ sa⁴ kyeē⁴ ju'dsoo⁴ he⁴ ga⁴ jmee⁴ Dio kih⁴ jooy⁴.

¹⁰ Hi⁴ jmee⁴ dsoo⁴ dsē⁴ kih⁴ Jooy⁴ Dio, kyey⁴ ju'dsoo⁴ la⁴ neh⁴ tuh⁴ dsēy⁴. Hi⁴ sa⁴ jmee⁴ dsoo⁴ dsē⁴ kiyh⁴, jmääy⁴ Dio ja⁴ hi⁴ ta⁴ juu⁴, jēeh⁴ sa⁴ ma⁴ heeyh⁴ ju'dsoo⁴ he⁴ ga⁴ jmee⁴ Dio kih⁴ Jooy⁴.

¹¹ He⁴ la⁴ ja⁴ ju'dsoo⁴ he⁴ ga⁴ kway⁴: Ta⁴ la⁴ kih⁴ Jooy⁴ hi⁴ na⁴ jiih⁴, ga⁴ jmeey⁴ chaa⁴ jne' tää⁴.

¹² Hi⁴ ma⁴ heeh⁴ kih⁴ Jooy⁴, lä⁴ ma⁴ chaay⁴ ja⁴ ba⁴. Pero hi⁴ sa⁴ ma⁴ heeh⁴ kih⁴ Jooy⁴, sa⁴ na⁴ jnäay⁴ kih⁴ Dio.

Nuu⁴h⁴ kih⁴ Jwaa⁴ jee⁴ ga⁴ dsa⁴ juu⁴ kiyh⁴

¹³ Siin⁴ lä⁴ jē⁴ he⁴ la⁴ kyah⁴ hnäh⁴ hi⁴ ma⁴ heeh⁴ kih⁴ Jooy⁴ Dio, mah⁴ lä⁴ ñeh⁴ hnäh⁴ he⁴ ma⁴ chaah⁴ ba' hnäh⁴ tää⁴, hi⁴ mah⁴ jmeeh⁴ hnäh⁴ dsoo⁴ kih⁴ Jooy⁴ Dio.

¹⁴ He⁴ la⁴ ja⁴ o⁴ jøh⁴ dsē⁴ he⁴ ma⁴ cha⁴ jnän⁴ kyaayh⁴. Cher'mah⁴ ga⁴ ngün⁴ he⁴ hnø⁴ jne' kiyh⁴ lä⁴ hyoh⁴ dsēy⁴, nuuy⁴ ba⁴.

¹⁵ Hi⁴ cher'mah⁴ ñe' jne' nuuy⁴ ba' jnän⁴, lä⁴ ja⁴ ñe' jne' ka⁴ läh⁴ wa⁴ ra⁴ ga⁴ ngün⁴ wa⁴ he⁴ cha⁴ he⁴ he⁴ la⁴ kyaa⁴ jne' kiyh⁴, ma⁴ hñah⁴ ba' jne' ja⁴ lä⁴ jē⁴ he⁴ ma⁴ ngün⁴ ja⁴.

¹⁶ Cher'mah⁴ ja⁴ hnäh⁴ ga⁴ jēeh⁴ ja⁴ øøh⁴ jne' hi⁴ jmee⁴ dso⁴ kye⁴ he⁴ sa⁴ jngüih⁴ kiyh⁴, ja⁴ ngüih⁴ kiyh⁴ kih⁴ Dio, hi⁴ Dio jmee⁴ ba' jøh⁴ dsē⁴ kiyh⁴. He⁴ la⁴ ja⁴, hlēeh⁴ kih⁴ hi⁴ jmee⁴ dso⁴ kye⁴ he⁴ sa⁴ jngüih⁴. Jēeh⁴, cha⁴ ba' dso⁴ kye⁴ he⁴ jngüih⁴ kih⁴ dsa⁴. Hi⁴ kih⁴ hi⁴ ma⁴ jmee⁴ dso⁴ kye⁴ ja⁴, sa⁴ cha⁴ jwahn⁴ ngüih⁴ kiyh⁴.

¹⁷ Lä⁴ jē⁴ he⁴ hlih⁴ he⁴ jmee⁴ jne', la⁴ dso⁴ kye⁴. Pero cha⁴ ba' dso⁴ kye⁴ he⁴ sa⁴ jngüih⁴ jnän⁴.

¹⁸ Ma⁴ ñe' jne' ga⁴ lä⁴ jē⁴ hi⁴ laa⁴ kyaa⁴ Dio mo⁴ so⁴ jmeey⁴ dso⁴ kye⁴, jēeh⁴ Jooy⁴ Dio ba' hää⁴ jne'. Sa⁴ kway⁴ jwē⁴ kih⁴ hi⁴ sa⁴ llü⁴ mah⁴ kaayh⁴ jne'.

¹⁹ Ma⁴ ñe' ba' jne' he⁴ ma⁴ laa⁴ jne' kyaa⁴ Dio, hi⁴ hi⁴ sa⁴ llü⁴ ba' jmee⁴ hih⁴ lä⁴ kaa⁴ lä⁴ juh⁴ jmi⁴ gyuu⁴.

²⁰ Hi⁺ ma⁻ñe' ba' jne', ja' ba' Jo^o Dio. Ga⁺jmeey' ga⁻lä⁺ngëë' jne' mah'⁺ lä⁻kyuu⁺ jnih'. Hi⁻ he' he' lä⁺juu⁺ dsoo'. Hi⁺ ma⁻tøh' ba' jne' ko⁻jøh' kyaah'⁺ hi⁻ lä⁺juu⁺ dsoo'. Hi⁻ he' he' Jesucristo Jo^o Dio. Hi⁻ he' he' hi⁻ dsoo' lä⁺ Dio, hi⁻ jmee⁻ chaa⁻ jne' tää'.

²¹ Gy^{uu} kyaan⁺, hää' hnäh' hñaah' kih' dio hi⁻ na⁻lä⁺ kaah⁻ dsa⁻. Wa' la'⁺ lä⁻ja⁻.

2 Juan

He⁻ la⁻ jee' ga⁻ të' to¹ je⁻ he⁻ ga⁻ sii' Jwaa⁻

Hee⁻ ja⁻ ju'dsoo' hi⁻ hee⁻ ja⁻ he⁻ hnää⁻ jne' dsa⁻ kyaahn⁻

¹ Jnää' dsa⁻ ma⁻ gyuh⁻ kyaah¹ hnäh' siin⁺ juu' la⁻ kih¹ dsa⁻ më' hi⁻ na⁻ lleeh¹ kyaah¹ Dio kyaah¹ kih¹ lä⁻ jëë⁻ jooy¹ hi⁻ hnaan⁻ lä⁻ kaa⁻ tuh⁻ dsën⁺. Ja⁻ ma⁻ la⁻ jnää' hnaan⁻ hnäh', lä⁻ ja⁻ ka⁻ läh', lä⁻ jëë⁻ hi⁻ ma⁻ lä⁻ kyaa^h ju'dsoo' hnääy¹ hnäh'.

² Hnaan⁻ hnäh' kih¹ he⁻ tøøh¹ jne' kyaah¹ ju'dsoo' hi⁻ lä⁻ ma⁻ tøøhn⁻ ja⁻ ba⁻ kyaah¹ ju'dsoo' la⁻ lä⁻ jë⁻ joh¹ jmi¹ cha⁻.

³ Ngii¹ kih¹ Dio hi⁻ laa¹ Täa¹ jnän¹ hi⁻ ngii¹ kih¹ Jesucristo jooy¹, wa¹ kway¹ he⁻ llu¹ kyaah¹ hnäh', wa¹ lä⁻ ñih¹ dsëy¹ hnäh', hi⁺ wa¹ jmeey¹ hii¹ ti¹ tuh¹ hoh¹ hnäh', lä⁻ koo⁻ la¹ ju'dsoo' kiyh¹ hi⁻ lä⁻ koo⁻ jii¹ hnääy¹ hnäh'.

⁴ Peer¹ chaan⁻ cha⁻ miih⁻ llu¹ kih¹ he⁻ ma⁻ jeen⁻ ko⁻ llaa¹ gyuu⁻ kyaah¹ hi⁻ ga⁻ nää⁻ lä⁻ koo⁻ hnøø¹ ju'dsoo' hi⁻ lä⁻ koo⁻ nuuh⁻ he⁻ ma⁻ hñah⁻ jne' kih¹ Täa¹.

⁵ Sa⁻ la¹ nuuh⁻ hmëë¹ he⁻ siin⁺ kyaah¹ la⁻. Ja⁻ ba⁻ nuuh⁻ he⁻ ga⁻ hñah⁻ jne' lä⁻ ma⁻ to⁻ në⁻ ba⁻ la⁻. He⁻ ja⁻ hne⁻ dsa⁻ më', chuun¹ kyaah¹ hne⁻ na¹, wa¹ lä⁻ hnää⁻ jne' dsa⁻ kyaahn⁻.

⁶ He⁻ la⁻ ba⁻ ja⁻, he⁻ hnää⁻ jne' dsa⁻ kyaahn⁻, he⁻ jmeen⁻ lä⁻ koo⁻ jäh¹ nuuh⁻ kih¹ Dio ba⁻. He⁻ la⁻ ja⁻ nuuh⁻ he⁻ ga⁻ nuuh⁻ hnäh' lä⁻ ma⁻ to⁻ në⁻: he⁻ go⁻ taah¹ hnäh' hnaah¹ hnäh' dsa⁻ kyaah¹ hnäh'.

Dsa⁻ hi⁻ ta⁻ juu¹

⁷ Jëeh¹, ga⁻ nää⁻ jwëë¹ hi⁻ ta⁻ juu¹ lä⁻ kaa⁻ jmi⁻ gyuu⁺, hi⁻ sa⁺ jmee⁺ dsoo¹ ja¹ Jesucristo jmi⁻ gyuu⁺ la⁻, laa¹ jmi⁻ ngo¹. Hi⁻ jmee⁺ lä⁻ ja⁻, hi⁻ he¹ he¹ hi⁻ ta⁻ juu¹, hi⁻ na⁻ høøyh¹ kih¹ Cristo.

⁸ Leeh¹ hnäh' mah¹ sa⁺ heë¹ ta⁻ kyaah¹ hnäh' he⁻ ma⁻ na⁻ llu⁻. Lä⁻ ja⁻ ba⁻ leh¹ hnäh' na⁻ tee¹ jñee¹ hnäh'.

⁹ Wa¹ hi⁻ cha⁻ hi⁻, hi⁻ dsa⁻ kah⁻ jwë¹ cher¹ mah¹ ga⁻ tui¹ nuuh⁻ kih¹ Cristo, sa⁻ laay¹ kyaah¹ Dio. Pero hi⁻ høø⁻ koo⁻ hweh⁻ nuuh⁻ kih¹ Cristo, hi⁻ he¹ ba⁻ laa¹ kyaah¹ Dio hi⁻ laay¹ kyaah¹ Jooy¹ ka⁻ läh'.

¹⁰ Cher¹ mah¹ jaa⁻ hi⁻ ga⁻ lloo¹ kyaah¹ hnäh' hi⁻ sa⁺ kye⁻ nuuh⁻ kih¹ Cristo lä⁻ koo⁻ hlëëhn⁻ la⁻, ta⁻ heeh¹ hnäh' cha⁻ neh⁻ kyaah¹ hnäh', ni⁺ ta⁻ jmee⁻ hnäh' Dio kiyh¹.

¹¹ Jëeh¹, hi⁻ jmee⁺ Dio kiyh¹, he⁻ jmeey⁺ ko⁻ jøh¹ kyaah¹ ta⁻ hliih¹ he⁻ jmee⁺ dsa⁻ he⁻.

¹² Cha⁻ cha⁻ ga⁻ miih⁻ juu¹ he⁻ hnoon¹ jwëëhn⁻ hnäh', pero mo⁻ so⁻ ma⁻ sii¹ ga⁻ jnää⁻, kih¹ he⁻ hnoon¹ niin⁻ na⁻ jëën⁻ hnäh' mah¹ llan¹ juu¹ ko⁻ jøh¹ hi⁻ lä⁻ ja⁻ jëë⁻ dsë⁻ jne' go⁻ te⁻.

¹³ Jooy¹ dsa⁻ më' øøh¹ hnäh' hi⁻ na⁻ lleeh¹ kyaah¹ Dio, jmeey⁻ Dio kyaah¹ hnäh'. Wa¹ la⁻ lä⁻ ja⁻.

3 Juan

He⁻ la⁻ jee' ga⁻ tē' hnē⁻ je⁻ he⁻ ga⁻ sii' Jwaa⁻

Ga⁻ hii' juu' kih' Gayo he⁻ ga⁻ ngēēy' llu¹

¹ Jnā⁻ dsa⁻ gyaa^h kyaah^h hnāh^h, siin⁺ juu' la⁻ kih' ome⁻ kyaan⁻, Gayo, hi⁻ hnaan⁻ lā⁻ kaa⁻ tuh⁻ dsēn⁻.

² Øøhn^h hi⁻ hnaan⁺, ngiin^h kih' Dio mah⁺ wa⁻ dsa⁻ ngēēh⁻ llu' kih' ga⁻ lā⁻ jē⁻ ba⁻. Lā⁻ koh^h lluu^h hne⁻ kih' Dio, ja⁻ ba⁻ lā⁻ ja⁻ wa⁻ chaah⁻ hne⁻ llu⁺.

³ Ga⁻ jēē⁻ dsēn⁺ cha⁻ miih⁻ ma⁻ ya⁻ nāā⁺ ko⁻ llaa⁺ øøh^h jne'. Ga⁻ jmeeyh⁺ juu' lā⁻ ma⁻ hāāh^h ba⁻ hne⁻ koo⁻ hweh⁻ kyaah^h ju⁻ dsoo⁻.

⁴ Sa⁻ cha⁻ ga⁻ jyoh^h he⁻ jmee⁻ jēē⁻ dsēn⁺ lā⁻ koh^h ga⁻ he⁻ la⁻, he⁻ nuun⁺ tāāh^h ba⁻ gyaa^h kyaan⁻ lā⁻ koo⁻ la⁺ ju⁻ dsoo⁻.

⁵ Øøhn^h hi⁻ hnaan⁺, jmeeh⁻ ba⁻ hne⁻ llu' lā⁻ koo⁻ hā⁻ ma⁻ jmeeh⁻ be⁻ kih' øøh^h jne'. Hi⁻ cha⁻ ga⁻ miih⁻ llu' jmeeh⁻ kih' hi⁻ go⁻ nāā⁺ ta⁻ jee⁻ jyoh^h.

⁶ Hi⁻ he⁻ ga⁻ kwa⁻ juu' neh⁺ gwah⁺ ha⁻ lā⁻ koh^h hnaah⁺ hnih^h. Ja⁻ jmeeh⁻ llu' hoh^h kwēēy^h he⁻ jmee⁻ bii⁺ kiyh⁺ cha⁻ jwē^h jee⁻ ga⁻ nāāy⁺, jēēh^h lā⁻ ja⁻ lle⁻ kih' hi⁻ jmee⁻ ta⁻ he⁻ kih' Dio.

⁷ Hi⁻ he⁻ na⁻ nāā⁺ llu' dsē⁻ kwaat⁻ kih' Jesús. Sa⁻ ga⁻ hēēy⁻ ni⁻ miih⁻ he⁻ ma⁻ kwa⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ ga⁻ ma⁻ hēēh⁻ juu' kih' Dio.

⁸ Äā⁻ jmi^h jmeen⁺ be⁻ kih' hih^h dsa⁻ hi⁻ ga⁻ nāā⁺ kwa⁻ ju⁻ dsoo⁻. Jēēh^h, he⁻ jmee⁻ jne' lā⁻ ja⁻, jmee⁻ jne' ko⁻ jøh^h kyaayh^h ba⁻ ja⁻.

Ga⁻ jmee' Diótrefe he⁻ hliih^h

⁹ Ga⁻ siin⁺ kih' gwah⁺, pero Diótrefe sa⁻ hnøøy⁺ jmee⁻ jnāāh^h mada⁻ kiyh⁺, jēēh^h hñii^h bih^h hnøøy⁺ jmeey^h hih⁺.

¹⁰ He⁻ ja⁻ wa⁻ ra⁻ ga⁻ tē' jee⁻ niin⁺ jee⁻ ja⁻, mi⁻ liihn⁻ dsēy⁺ he⁻ ngēy⁻ kooyh⁻ juu' jwi^h mah⁺ jmeey⁺ juu' ta⁻ juu' kyaā⁺ jnāāh^h. Hi⁻ sa⁻ lēē^h kiyh⁺ he⁻ jmeey⁻ lā⁻ ja⁻. Lā⁻ kye⁻ øøh^h jne' hi⁻ dsa⁻ nāā⁺ jee⁻ ja⁻ sa⁻ hēēy⁻. Hi⁻ lā⁻ ja⁻ hay⁺ kih' hi⁻ hnøø^h hēēh^h øøh^h jne', lā⁻ jiih^h lleēy⁻ neh⁺ gwah⁺ go⁻ te⁻.

Ga⁻ hii' juu' kih' Demetrio he⁻ ga⁻ jmeey⁻ he⁻ llu⁺

¹¹ Øøhn^h hi⁻ hnaan⁺, ta⁻ jmee⁻ lā⁻ koo⁻ jmee⁻ hi⁻ ga⁻ nāā⁺ jwē^h hliih^h. Jmee⁻ he⁻ llu⁺ jmah⁺ ba⁻. Jēēh^h hi⁻ jmee⁻ he⁻ llu⁺, laa⁺ kyaā⁺ Dio. Pero hi⁻ jmee⁻ he⁻ hliih^h, sa⁻ ga⁻ ma⁻ hēēy⁻ kih' Dio.

¹² Ga⁻ lā⁻ jēē⁻ ba⁻ hlēēh⁻ llu' kih' Demetrio. Lā⁻ kye⁻ ju⁻ dsoo⁻ hlēēh⁻ llu⁺ kiyh⁺. Ja⁻ ba⁻ lā⁻ ja⁻ jnāāh^h jmee⁻ jnāāh^h ju⁻ dsoo⁻ kiyh⁺ ka⁻ lāh^h. Hi⁻ ñeh^h hnāh^h hlēēh^h jnāāh^h ju⁻ dsoo⁻ jmah⁺ ba⁻.

¹³ Cha⁻ cha⁻ ga⁻ miih⁻ he⁻ hnoon⁺ jwēēhn⁻ hne⁻, pero mo⁻ so⁻ ma⁻ siin⁺ ga⁻ jnā⁻.

¹⁴ To⁻ chah^h la⁻ hnoon⁺ na⁻ jēēn⁺ hne⁻ mah⁺ llan⁺ juu' ko⁻ jøh^h.

¹⁵ Wa⁻ hii^h tii^h tuh⁻ hoh^h. Ome⁻ jnān⁺ jmee⁻ Dio kyah^h. Jmee⁻ Dio kih' lā⁻ jaa⁻ lā⁻ jaa⁻ ome⁻ jnān⁺ hi⁻ tāāh^h jee⁻ na⁻.

Judas

He- la- na- je- he- ga- si- Juda

¹ Jnā' Juda jmeen' ta' kih' Jesucristo hi- laan' ooh' Jacobo, siin' kyah' hnäh' hi- na' teeh' kyaa' Dio hi- laa' Täa' jnän', hnäh' hi- na- jngëe', hi- lä- ja- hää' ba' Jesucristo hnäh'.

² Wa' lä- ñih' dsë' Dio hnäh' cha- ga' miih-, hi- wa' jmeey' hii' ti' kyah' hnäh', hi- lä- ja- wa' hnäy' hnäh' cha- ga' miih-.

Dio laa' ta' kih' hi- hñaa- dsë'
(2 Pedro 2:1-17)

³ Hnäh' ooh' hi- hnaan', ma' hnoon' ma' siin' kyah' hnäh' ha- lä- ga- lää' Dio jne'. Pero na' ba' laan', jmee' bi' kin' siin' jyoh' juu' kyah' hnäh'. He- ja- chuun' kyaah' hnäh', ni' ko- hi' pih' ta' kwa- hnäh' jwë' mi- si' dsa- juu' he- ma- dsoo' dsë- jne' la-. Jëeh', ko- hä' ba' ma' ga- kwa' Dio juu' la- kih' lä- jëe' hi- na- jngëe'.

⁴ Ko- laa' hi- ma- taah' jee' kyah' hnäh' jmäy- hñiyy' lä- ko- ja- ooh' jne'. Pero ko- ja- ma- na- hee' ba' hi- hñaa- dsë' he' ja' jmi- gyuu-. Lä- ko- he- tih- dsëy' juu' he- llu' dsë' Dio kyaah' jne', he- ja- jäyh' na- na' jwë' jnän' jmeen' lä- jë- he- lla' dsë- jne'. Ni' sa- tooyh- ta' kih' Jesucristo Dsa- joo' jnän' hi- laa' ja- ba', hi- jmee' hih' kih' lä- jëe'.

⁵ Ma- ke- ma- ñeh' ba' hnäh' he- la-, hnoon' mi' dsoohn- hoh' hnäh' lä- ko- ga- jmee' Dio llo' joo', lä- ma' ga- hwëy' dsa- kyaay' hi- ma- tääh' hwa' Egipto. Ma- ngëe' he- ja-, ga- jngëeh' Dio lä- jëe' hi- sa- ga- lä- dsoo' dsë' kiyh'.

⁶ Hi- lä- ja- ko- laa' ängele ga' bey' hooy', kih' he- sa- ga- tih' dsëy' ta' he- ma- hä' gooy-. He- ja- ga- jmeey' Dio tääyh' na- jnëey' jee' na- ho- jee' sa- hwëy' jih' koh', lä- jih' lloo- jmi- lla' Dio ta' kiyh'.

⁷ Hi- lä- ja- ga- heeh' Dio wi' hi- ma- tääh' jwi- Sodoma, hi- ma- tääh' jwi- Gomorra hi- hi- ma- tääh' jyoh' jwi- he- ma- tääh' lä- ka- jäh- ja-, kih' he- ga- kaayh' wa' hi- cha- hi-, hi- ga- kaayh' he- ba' dsa- ñuu- dsa- kyaayh'. Lä- ja- ga- lä' kih' dsa- he' mah' lä- ngëe' jne' ha- lä- ko- wi' sa- jëe' dsa- wa- ra- ga- tē' jee' lla' Dio ta', kaay' kyaah' je- he- sa- ñuu- jih' koh'.

⁸ Ja- ba' lä- ja- jmee' dsa- hi- ma- taah' jee' kyah' hnäh', laay' lä- ko- dsa- hi- sa- cha- huu' dsë- kih', ma- mi- sayh' hñiyy', sa- hnöy' jmee' Dio hih' kiyh', hi- hlëeyh' wi' kih' jmi- lle' hi- cha- be' kih'.

⁹ Pero ängel joo' hi- chee- Migye' sa- ga- tuu- dsëy' ma' jwäy' dso' jwi' kih' hi- sa- llu', ma' ga- ti- ga- choo' hi- sa- llu' juu' kyaayh'. Ma' teey- kwaat' kih' hi- kih' ma' jä' hñi' Moisé. He- ja- ga- siyh- lä- la- ba': "Dsa- joo' jnän' wa' juu' kyah'."

¹⁰ Pero dsa- hñaa- dsë' he', hlëeyh' wi' kih' lä- jë- he- sa- ngëey'. Hi- dsa- gaay' kyaah' he- sa- jwëeh' lä- ngëe' jne'. Jëeh', ma- ñe' ba' jne' lä- ko- lle' jnän' hi- lä- kye' jah' ma- ñe- bih' ka- läh'. Pero dsa- he', heey- hñiyy' kyaah' lä- jë- he- hee' dsëy'. Ni' miih- sa- jmeey- huu' dsë-.

¹¹ Peer- jwi- dsa- he', he- jmeey- lä- ko- ga- jmee' Caín. Hi- hnöy' liyh' cha- miih- kuu', he- ja- dsa- kayh- jwë' lä- ko- ga- kah- Balaam. Hi- le' kiyh' lä- ko- ga- lä' kih' Coré hi- ga- juu' kih' he- ga- jmeey' chaayh- kyaah' Dio.

12 La' o-hih' kyah' hnäh' lä'koo' jmee' dsa' he', ma' dsa-taayh' jee' kyah' hnäh' lä' ma' jmeeh' hnäh' jmi' kuh-huh' hnäh' kyaah' dsa' kyaah' hnäh'. Ni' miih' sa' lä' hiiyh' dsa' taayh' kuh' hiiyh' jee' kyah' hnäh', hnooyh' lä'jē' he' ga' tih' dsēy' hñiiy' ba'. Laay' lä'koo' jni' he' sa' kyaah' jma', he' go' kye' llē' ta' la' ta' jnø'. Laay' lä'koo' hma' he' sa' hii' mii' jii' kih', he' ma' cheeh' lä'kye' jmoo' kih'. Lä'koo' he' na' juu' to' jiih' ba' laay'.

13 Lä'koo' jmi' ñeeh' jee' cha-hluh' soo' ta'joo' kih', lä'ja' laa' hi' he' kyaah' lä'jē' he' hliih' he' jmeey' ja'. Laay' lä'koo' nñu' hi' ma' kah' jwē' kih'. Ma' na' laay' kwaat' dsa' nääy' tää' jee' na' hoo' läh'.

14 Enoc, hi' ma' laa' jee' ga'tē' gyeē' sa'ju' kih' Adán, ga'hlēēyh' kih' dsa' he', ga'ngēēy' juu' ha' lä' le' ta' cha'nē', ga'jāyh': "Hi' Dsa' jøøh' jnän' ma' ja' kyaah' cha' miih' mil hi' na' jngēē' kyaay',

15 mah' jmeey' jwiz' kih' lä'jēē' dsa'. Ma'ja' llay' ta' kih' lä'jēē' hi' hñaa' dsē' he' kwaat' kih' dso'kye' he' ga'jmeey' jee' tääyh' jwē' hliih' ja', hi' kwaat' kih' lä'jē' wii' he' ga'hlēēyh' kih' Dio", ga'jäh' Enoc.

16 Dsa' he' koo' ti' chooy' juu', sa' tih' dsēy' ni' koo' ni' he' ga' jyoh' he' llu', ga' nääy' hnooyh' lä'jē' he' hee' dsēy' ba'. Hi' hlēēyh' juu' kaah' jmah' hi' hlēēyh' juu' jmä'øø' ha' lä' jee' liyh' kuu'.

Hnøø' mi'te' jne' lä'koo' lle' kih'

17 Hnäh' øøhn' hi' hnaan', mi' dsooh' hoh' hnäh' lä'jē' juu' he' ma' nñu' jää' he' ga' kwa' apóstole kya' Jesucristo Dsa' jøøh' jnän',

18 ga'jāyh' siyh' hnäh': "Wa'ra' ga'tē' jee' llaa' jmi', ya'nää' dsa' hi' mi' kwa' lä'jē' he' llu', hi' ga'nää' lä'koo' ngii' he' hliih' he' hä' tuh' dsēy'."

19 Hi' he', koo' laay' dsa' hñii' mah' jmeey' to' nää', hnooh' gyih' he' ngii' jmi' ngo' kiyh', sa' kyey' Jmi' llē' Na' jngii'.

20 Øøhn' hi' hnaan', go'nää' ba' hnäh' ta' cha'nē' kyaah' he' ma' dsoo' hoh' hnäh'. He' na' ba' he' na' jngii' go'te'. Hi' lä'ja' ngii' hnäh' kyah' kyaah' be' kih' Jmi' llē' Na' jngii'.

21 Go'taah' hnäh' koo' hweh' kyaah' he' hnää' Dio hnäh'. Kwēēh' hoh' hnäh' lä' jiih' tēē' Jesucristo Dsa' jøøh' jnän' kyah' hnäh' mah' lä'ja' jmee' cha' hnäh' kyaayh' lä'jē' joh' jmi' cha', jēēh' lä'ñih' dsēy' kyah' hnäh'.

22 Hlēēh' hnäh' hi' jmee' to' dsē', mah' lä'ngēēy' hee' ja' he' llu'.

23 Chaah' hnäh' hi' ma' hii' goo' kih' dsoo' cha'je' hi' wa' lä'ñih' hoh' hnäh' kih' jñah'. Pero leeh' hnäh' wa'ra' ga'jmeeh' hnäh' ko'jøh' kyaayh'. Jēēh', lä'koo' he' sah' ba' laay' kyaah' he' hliih' he' jmeey' ja'.

24 Jaa' Dio ba' hi' cha' be' kih'. Hñii' bih' liyh' hääy' hnäh' mah' sa' täh' hnäh'. Heh' lä'ja' ngēēy' hnäh' ya' jwi' kih', na' jngēēh' hnäh' hi' cha' miih' jēē' hoh' hnäh'.

25 Jaa' hñiiy' ba' cha' cha' miih' hñu' dsē' llu' kiyh', hi' lääy' jne'. He' ja' wa' jmeen' juuh' kih' Dio hi' gya' jøøh'. Jaa' hñii' bih' jmeey' hih' hi' cha' cha' miih' be' kiyh'. Lä'ja' laay' na' hi' lä'ja' laay' ga'lä'jē' joh' jmi' cha'. Wa' la' lä'ja'.

Apocalipsis

Juu' he- ga-mi-jnää- ángel kih' Jwaa-

¹ Jee' la- na-sii- he- ga-mi-jnää- Jesucristo, ja-ba' he- ga-hyoyh' kih' Dio mah' mi-jnääy' kih' dsa- kyaay' lä-jë- he- nøø' juu' le' चाह'. Ga-cheey' ángel kyaay' mah' ngëey' juu' la- ki- jnä, Jwaa- hi- jmee- ta' he' kiyh'.

² Jnä' ga-jmeen' dsoo' juu' kih' Dio, hi- ga-jmeen' dsoo' kih' lä-jë- juu' he- ga-kwa' Jesucristo, ja-ba' lä-koø- ga-jëen'.

³ La' llu' kih' hi- hë- hi- kih' hi- nuu- lä-jë- he- na' ga' le' lä-koø- jäh' juu' la-. Hi- la' llu' kih' hi- jmee- he' lä-koø- na-sii- juu' la-, jëeh' ma-ngoo' ya-jäh' le' he- ja-.

Ga-sii' Jwaa' kih' lä-jë- gyii' gwah'

⁴ Jnä' Jwaa- sün' kih' lä-jë- gyii' gwah' he- tøø' hwa' Asia. Ngün' kih' Dio wa' kway' lä-jë- he- llu' kyah' hnäh' hi- wa' jmeey' hii' tii' kyah' hnäh'. Hi- he' he' laa' na, hi- he' he' ma' laa' jää', hi- he' he' hi- na' ga' jäh'. Hi- lä-ja- ngün' kih' lä-jë- gye' jmi- lle' hi- tääh' cha-në' Dio.

⁵ Hi- lä-ja- ngün' kih' Jesucristo hi- mi-te' juu' kih'. Hi- he' to- në' ga- lä-jiih' jee' kih' hi- ma- na- juu' hi- jøøh' ga' kih' jee' lä-jë- rey hi- chaq- hwa' la-.

Hi- he' hnää' jne', hi- ga' chey' dso' kye- jnän' kyaah' jma- kiyh'.

⁶ Hi- ga' jmääy' jne' lä-koø- rey, hi- lä-koø- jmi- dsa' mah' jmeen' ta' he' kih' Dio hi- laa' Jmiiy-. Wa' jmeen' jwäh- kiyh' hi- wa' laay' dsa' ta' lä-jë- joh' jmi- cha-. Wa' la' lä-ja-.

⁷ Miih- ga' jmee-, jäh' jee' jni-. Ga- lä-jë- ba' jëey' wa' ra- ga- tē' jee' jäh', lä-kye- hi- ga- jmääy- dsoo'. Lä-jë- nëe' dsa- hi- chaq- hwa' la' ki' hooch' wa' ra- ga- jëey' jäh' Jesús. Wa' la' lä-ja-.

⁸ "Jnä' he' laan' lä-koø- hwëh' A kyaah' hwëh' Zeta, jnä' he' ma- laan' jää' ja- ga' nøø' jmi- gyuu-, hi- lä-jiih' hee' jmi- gyuu- lä- ma- laan' ja- ba'", ga- jäh' Dsa- jøøh' jnän'. Hi- he' laa' na, hi- he' ma' laa' jää', hi- ja- ba' hi- he' jäh' ka- läh', hi- cha- cha- miih- be' kih'.

Ga-hëy' mi-në' Jwaa' jmeë' kih' Dsa-jøøh' jnän'

⁹ Jnä' Jwaa- øøh' hnäh', jëen- wi' ko- jøh' kyaah' hnäh', jee' hnääh- jne' Dio ko- jøh', hi- kwëeh- ba' dsë- jne' kyaah' be' he- kwa- Jesucristo. Ma' gyan' hwa' he- chee- Patmo, he- há' jee' jmi- ñeeh-. Jee' ja- ga' chee' dsa- jnä' kih' he- sa- ga- lä-hnøøy' juu' kih' Dio, hi- lä-ja- sa- ga- lä-hnøøy' he- ma' kwan' juu' kih' Jesucristo.

¹⁰ Ma' ga- tē' jmi- he- tääh' dsa- kwa- ti'hmaah' kih' Dsa- jøøh' jnän', ma' kyen' cha- miih- jmi- lle' Na- jngüi', ma' ga- nuun' ta' ka' luun' koø- ki- gaa- he- nuuh' lä-koø- luu' hoo',

¹¹ he- ga- jäh':

–Jnä' he' laan' lä-koø- hwëh' A kyaah' hwëh' Zeta. Jnä' he' ma- laan' jää' ja- ga' nøø' jmi- gyuu-, lä-jiih' hee' jmi- gyuu- lä- ma- laan' ja- ba'. Sii' nē' mo'je- lä-koø- te' he- jëeh' la-, chee- kih' lä-jë- gyii' gwah' he- tøø' hwa' Asia. Chee- kih' jwii- Éfeso, kih' Esmirna, kih' Pérgamo, kih' Tiatira, kih' Sardis, kih' Filadelfia hi- kih' Laodicea.

12 Ga⁺jeehn^h hñiin⁺ mah⁺ jëen⁺ hij⁺ he⁺ ma⁺ hlëeh⁺ kyaah⁺ jnä⁺. Lã⁺koo⁻ ma⁺ ga⁺jeehn^h hñiin⁺ ga⁺jëen⁺ gyii⁺ candelero he⁻ na⁻la⁻ kyaah⁺ ku⁺nøø⁺.

13 To⁺dsaah⁺ jee⁺ kih⁺ candelero ja⁻, ga⁺jëen⁺ jaa⁻ hi⁻ laa⁺ lã⁺koh⁺ ma⁺ laa⁺ Hi⁻ga⁺lëë⁺ngo⁺, ma⁺ kyeyh⁺ koo⁻ hmiih⁻ kyoo⁻ he⁻ të⁻ lã⁺ ga⁺të⁺ hwa⁺, hi⁻ ma⁺ na⁻hñuu⁺ mo⁺ dsëy⁺ kyaah⁺ hmiih⁻ he⁻ ma⁺ na⁻la⁻ kyaah⁺ ku⁺nøø⁺.

14 Peer⁺ ma⁺ tøj⁺lëë⁻ lley⁺ lã⁺koo⁻ tøø⁻ jñu⁺ borrego, hi⁻ lã⁺koo⁻ tøø⁻ tu⁺hmoo⁻. Mi⁺nëy⁺ ma⁺ la⁺ lã⁺koo⁻ jee⁺hya⁻ je⁻.

15 Ma⁺tiiy⁺ ma⁺ la⁺ lã⁺koo⁻ la⁺ ñe⁺ nøø⁻ he⁻ jih⁺ lã⁺koo⁻ ma⁺ koo⁻ neh⁻ hwi⁺. Lle⁺ kiyh⁺ ma⁺ nuuh⁺ lã⁺koo⁻ jee⁺ jyoo⁻ jmi⁺.

16 Ma⁺ chaayh⁻ kyaah⁺ gooy⁻ ra⁻ lluu⁺ gyee⁺ nuu⁺ hi⁻ neh⁻ to⁻hooy⁺ ma⁺ go⁻hi⁺ koo⁻ ñe⁺tuuh⁺ chuuh⁻ he⁻ na⁻jni⁺ lã⁺to⁺ jwoo⁺. Mo⁻nëy⁺ ma⁺ la⁺ lã⁺koo⁻ jmëe⁺ hyoo⁻ he⁻ jëë⁻ ñih⁺.

17 Ma⁺ ga⁺jëë⁺ jnih⁺, ga⁺tahn⁺ lã⁺koo⁻ he⁻ na⁻juun⁺ huu⁺ tiy⁺. Ja⁻ga⁺ ga⁺kyey⁻ gooy⁻ ra⁻ lluu⁺ në⁺ kin⁺ mah⁺ ga⁺siiyh⁺ jnä⁺:

—Ta⁺ wa⁺ gah⁺, jnä⁺ he⁺ ma⁺ laan⁺ jãã⁺ ja⁻ga⁺ nøø⁻ jmi⁻gyuu⁺, lã⁺jiih⁺ hee⁺ jmi⁻gyuu⁺, lã⁺ma⁺ laan⁺ ja⁻ba⁺.

18 Jnä⁺ he⁺ na⁺jiihn⁻. Jnä⁺ he⁺ ga⁺juun⁺, pero hij⁻ jnä⁺ la⁻ na⁺jiihn⁻ ka⁺lãh⁺ lã⁺jë⁺ joh⁺ jmi⁺ cha⁻. Wa⁺ la⁺ lã⁺ja⁻. Jnä⁺ ba⁺ jmeen⁺ hih⁺ juu⁺ dsa⁻, hi⁻ jnä⁺ ba⁺ jmeen⁺ hih⁺ cher⁺mah⁺ dsa⁻nãäy⁺ cha⁺je⁻.

19 Sii⁺ lã⁺jë⁺ he⁻ ma⁻jëeh⁺, lã⁺jë⁺ he⁻ jëeh⁺ na⁺ hi⁻ lã⁺jë⁺ he⁻ na⁺ ga⁺le⁺.

20 Jee⁺ la⁻ mi⁺jnaän⁺ he⁻ hnøø⁻ jãh⁺ kih⁺ lã⁺jëë⁺ gyee⁺ nuu⁺ hi⁻ ma⁻jëeh⁺ hi⁻ tããh⁺ goon⁻ ra⁻ lluu⁺ he⁺ hi⁻ lã⁺jë⁺ gyii⁺ candelero he⁻ na⁻la⁻ kyaah⁺ ku⁺nøø⁺. Lã⁺jëë⁺ gyee⁺ nuu⁺ laa⁺ lã⁺koo⁻ angele kyaã⁺ lã⁺jë⁺ gyii⁺ gwah⁺, hi⁻ lã⁺jë⁺ gyii⁺ candelero he⁻ ma⁻jëeh⁺ ja⁻, la⁺ lã⁺koo⁻ lã⁺jë⁺ gyii⁺ gwah⁺.

2

Juu⁺ la⁻ ga⁺cheë⁺ Jwaa⁻ kih⁺ gwah⁺ jwii⁻ Éfeso

1 Sii⁺ kih⁺ ángel hi⁻ na⁻hñaã⁺ gwah⁺ jwii⁻ Éfeso: “Jãh⁺ hi⁻ chaãh⁻ gyee⁺ nuu⁺ kyaah⁺ gooy⁻ ra⁻ lluu⁺ he⁺, hi⁻ ngë⁺ jee⁺ kih⁺ gyii⁺ candelero he⁻ na⁻la⁻ kyaah⁺ ku⁺nøø⁺.”

2 Ma⁺ ba⁺ jnä⁺ lã⁺jë⁺ he⁻ jmeeh⁻. Sa⁻ dsa⁻hwaah⁺ kyaah⁺ ta⁺kyah⁺ hi⁻ jøh⁻ ba⁺ hoh⁺. Hi⁻ sa⁻ kwëeh⁺ hoh⁺ kyaah⁺ hi⁻ hlëëh⁺ hi⁻ ma⁻jëeh⁺ ba⁺ hi⁻ jmãã⁻ hñii⁺ lã⁺koo⁻ apóstole hi⁻ sa⁻ laay⁺. Juu⁺ ta⁻ juu⁺ ba⁺ ma⁻ jnaãh⁻ kiyh⁺.

3 Ma⁺ jëeh⁺ cha⁻ miih⁻ wii⁺ kwaãt⁺ kin⁺ hi⁻ ma⁻kwëeh⁺ ba⁺ hoh⁺, sa⁻ cha⁻ ma⁻hwaah⁺.

4 Pero cha⁻ koo⁻ he⁻ ma⁻hlããh⁻ kyaah⁺ jnä⁺, mo⁻so⁻ hnaah⁻ jnä⁺ lã⁺koo⁻ ma⁺ hnaah⁺ jnä⁺ lã⁺ma⁺ to⁻në⁻.

5 Mi⁻dsooh⁺ da⁺ hoh⁺ lã⁺koo⁻ ma⁺ hnaah⁺ jnä⁺ lã⁺ma⁺ to⁻në⁻. Wa⁺ lã⁻dsãã⁻ hoh⁺ ka⁺lãh⁺ mah⁺ jmeë⁺ lã⁺jë⁺ he⁻ llu⁺ lã⁺koo⁻ ma⁺ jmeeh⁻ jãã⁺. Cher⁺mah⁺ sa⁻ jmeeh⁺ lã⁺ja⁻, chaãh⁺ ba⁺ jãn⁻ mah⁺ jñuuhn⁺ candelero kyah⁺ cher⁺mah⁺ sa⁻ ga⁺jeeh⁺ kyaah⁺ Dio ka⁻lãh⁺.

6 Pero cha⁻ ba⁺ koo⁻ he⁻ llu⁺ he⁻ ma⁻jëen⁺ kyah⁺. Sa⁻ tih⁺ hoh⁺ he⁻ jmeë⁻ lã⁺jëë⁻ nicolaita, ja⁻ba⁺ lã⁺ja⁻ sa⁻ tih⁺ dsën⁺ ka⁻lãh⁺.

7 Hi⁻ hnøø⁻ heeãh⁻ juu⁺ la⁻, wa⁺ heeyh⁻ he⁻ hlëeh⁺ jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii⁺ kih⁺ lã⁺jë⁺ gwah⁺. Hi⁻ ga⁺lih⁺ mi⁻te⁺, kwan⁺ kuyh⁺ kih⁺ chaah⁺ hma⁻ he⁻ jmeë⁻ chaã⁻ dsa⁻, he⁻ chih⁺ to⁺dsaah⁺ ya⁻ jwii⁻ kih⁺ Dio.”

Juu⁺ la⁻ ga⁺cheë⁺ Jwaa⁻ kih⁺ gwah⁺ jwii⁻ Esmirna

8 Hi' si' kih' ángel hi' na-hñaa' gwah' jwii' Esmirna: "Hi' ma-laa' jãã' ja-ga' n00' jmi-gyuu', lá' jiih' hee' jmi-gyuu' lá' ma-laay' ja-ba', hi' hi' ga' juu' hi' ga-lá' jiiyh' ka-láh', jáh' lá-la-:

9 Ma' ba' jná' lá' jé' he' jmeeh'. Jëéh' ba' hne' wii' hi' tá' ñee' hne' pero cha' cha-miih' kyah' gyuu' jmi-gyuu'. Ma' ba' jná' kih' hi' hlëéh' wii' kyah'. He' koo' jáh' bih' laay' judiu. Pero laay' dsa' kyaq' Tana' ba'.

10 Ni' miih' ta' wa' gah' kih' he' na' ga' dsa' ngëéh'. Hii' hi' sa'llu' la' taayh' koo' llaa' hnäh' neh' ñe' mah' jëey' che' kwëéh' hoh' hnäh'. Heeyh' hnäh' wii' lá' jiih' té' gya' jmi'. Kwëéh' hoh' lá' jiih' juuh'. Hii' jná' kwëéh'n' hne' koo' coron he' kyaah' jme'e' chaah'.

11 Hi' hn00' heeh' juu' la', wa' heeyh' he' hlëéh' Jmi'lle' Na'jngii' kih' lá' jé' gwah'. Hi' ga' lih' mi-te', sa' cha' he' le' kiyh' jee' té' to' jiih' juu' dsa'."

Juu' la' ga' chee' Jwaa' kih' gwah' jwii' Pérgamo

12 Hi' si' kih' ángel hi' na-hñaa' gwah' jwii' Pérgamo: "Hi' chooh' ñe'tuuh' chuu' he' na' jni' lá'to' jwoo', jáyh' lá-la-:

13 Ma' ba' jná' lá' jé' he' jmeeh' hi' ha' chaah'. La' h00' hi' sa'llu' ba' jee' na'. Pero ma' ra' he' chooh' ba' hne' koo' hweh' juu' kin'. Hi' lá' ma' dsoo' ja' ba' hoh' kin' ka-láh', ma' ke' ñeh' ba' ha' lá' ga' la' kih' Antipa hi' ma' mi'teh' kyaah' juu' kin'. Ga' jngiih' dsa' kiyh' jee' kyah' hnäh' na' jee' hãã' hi' sa'llu'.

14 Pero cha' ga' jyoh' he' kyaah' ga' hlãäh' hne'. Jëéh', tãäh' ga' jee' kyah' hnäh' hi' kye' nuuh' kih' Balaam. Hi' he' ga' taah' juu' Balac ha' lá' ga' jmeey' he' ga' tah' dsa' Israel kyaah' koo' ga' kuyh' he' la' dsa' cha'né' dio hi' na-laa' kaah' dsa', hi' kyaah' he' ga' kaayh' wa' hi' cha' hi'.

15 Ja' ba' lá' ja' tãäh' jee' kyah' hnäh' hi' kye' nuuh' kih' dsa' nicolaita, he' ja' sa' tih' dsén'.

16 He' ja' jeeh' hñaa' kyaah' Dio. Pero cher' mah' sa' ga' heeh' he' jwahn' la', चाह' ba' ján' kyah' mah' teen' kyaah' dsa' he' kyaah' ñe'tuuh' he' há' hoon'.

17 Hi' hn00' heeh' juu' la', wa' heeyh' he' hlëéh' Jmi'lle' Na'jngii' kih' lá' jé' gwah'. Kih' hi' ga' lih' mi-te', kwan' kuyh' maná he' na' hmää', hi' kwëéh' jnih' koo' mii' mi'kuu' t00'. Né' mi'kuu' ja', na' sii' koo' jmi' hmëé', he' ni' jaa' sa' kyuu'. Ma' la' hñii' hi' hyoh' ba' lá' kyuu'."

Juu' la' ga' chee' Jwaa' kih' gwah' jwii' Tiatira

18 Hi' si' kih' ángel hi' na-hñaa' kih' gwah' jwii' Tiatira: "Joo' Dio hi' hya' je' mi'né', hi' la' ma' tiiy' lá' koo' ñe' n00' he' jih' gyeh', hi' he' jáh' lá-la-:

19 Ma' ba' jná' lá' jé' he' jmeeh', hnaah' ba' hne' dsa', mi'teh' ba' hne' ta' kyah', hi' j0h' ba' hoh'. Cha' ga' miih' ta' llu' jmeeh' na' lá' koh' ga' he' ma' jmeeh' jãã'.

20 Pero cha' ga' jyoh' he' kyaah' ga' hlãäh' hne'. Kwah' jwé' kih' dsa' mé' hi' chee' Jezabel hi' jáh' ngëéh' juu' kih' Dio kih' dsa'. Kyaah' nuuh' kiyh' mi' gaay' hi' nuuh' kin' mah' kaayh' wa' hi' cha' hi', hi' kuyh' he' la' dsa' cha'né' dio hi' na-laa' kaah' dsa'.

21 Ma' j00n' mah' jëen' che' lá' dsaa' dsëy', pero sa' hii' tui' he' kaayh' wa' hi' cha' hi'.

22 Na' na', jee' hääy' jwë' hlih', kyaq' jnih' në' jii' mah' heeh' jnih' cha-miih' wii' ko-joh' kyaah' hi' kaayh' cher'mah' sa' ga' lä' dsaq' dsëy' kih' lä' jë' ta' hlih' he' jmeey'.

23 Jmään' jooy' dsoo' lä' jiih' juuy'. Lä' ja' lä' jë' gwah' lä' ñe' kin', jnä' ba' kyuuhn' huü' dsë' kiyh', hi' kyuuhn' neh' tuh' dsëy' ka' läh'. Jnä' ba' kwëehn' hnäh' lä' jaa' lä' jaa' hnäh', lä' koo' te' he' jmeeh' hnäh'.

24 Pero jnä' hlëehn' hnäh' kyaah' lä' jëë' ga' hi' tääh' jwii' Tiatira, hnäh' hi' sa' tääh' kyaah' nuuh' na', hnäh' hi' sa' kyuuhn' he' jäh' he' na' hmää' ñiih' ga' kih' Tana'. Jwëehn' hnäh', mo'so' cha' ga' he' hnøø' kyah' hnäh'.

25 Chooh' hnäh' koo' hweh' lä' jë' nuuh' he' ma' hñah' hnäh', lä' jiih' lloo' jmi' jahn'.

26 Kih' hi' ga' lih' mi' te' lä' jë' mada' kin' lä' jiih' llaq' jmi' gyuu', jnä' kwan' jwë' jmeey' hih' kih' dsa' hi' tääh' lä' kaa' hwa'.

27 Jmeey' hih' lä' koo' jmee' hih' jaa' hi' chooh' hma' hiih' he' la' ñe'. Wa'ra' ga' të' jee' jmeey' hih' kih' dsa', lä' koo' he' jøøy' koo' mi'hya' ba' le' kih' dsa'. Jëeh' hyoyh' cha-miih' be', ja' ba' lä' koo' be' he' ma' hyohn' kih' Tää' kyaan'.

28 Hi' kwëeh' jnih' nuu' hø' ka' läh'.

29 Hi' hnøø' heeh' juu' la' wa' heeyh' he' hlëeh' Jmi' lle' Na' jngii' kih' lä' jë' gwah'."

3

Juu' la' ga' chee' Jwaa' kih' gwah' jwii' Sardis

1 'Sii' kih' ángel hi' na' hñaa' gwah' jwii' Sardis: "Hi' jaa' gyeë' jmi' lle' kih' Dio hi' jääy' gyeë' nuu', hi' he' jäh' lä' la': Ma' ba' jnä' lä' jë' he' jmeeh'. Cha' juu' na' jiih' hne', pero hi' na' juu' ba' hne'.

2 Nä' mi' neh', ja' kwah' be' kyaah' ta' he' hä' gooh', na' sa' ga' ma' ääh' ta' kyah'. Jëeh' ma' jëen' sa' ma' jä' llu' ta' kyah' lä' koo' hnøø' Dio.

3 Mi' dsooh' hoh' ja', hee' na' ma' heeh' hi' hee' na' ma' nuuh'. Høø' he' na', hi' jeeh' hñaa' ka' läh' kih' Dio. Cher'mah' sa' høøh' he' na', jmeeh' wa' la' cha' la', jahn' kyah' lä' koo' jaa' hi' hii' ba'. Jëeh' hor' he' sa' leeh' jahn' kyah'.

4 Tääh' ga' miih' dsa' kyaah' hne' jee' jwii' Sardis na', hi' sa' ma' mi' soh' sa' hmiih' kih'. Hi' he' na' ngë' kyaah' jnä' kye' hmiih' tø' jlëë', jëeh' lä' ja' lle' le' kiyh'.

5 Hi' ga' lih' mi' te', hi' he' këh' hmiih' tø' jlëë'. Sa' chen' jmi' kiyh' he' na' sii' në' je' jee' na' sii' jmi' kih' lä' jëë' hi' na' jnääh' kih' Dio. Hi' mi' jnään' cha' në' Tää' kyaan' hi' cha' në' ángele kyaay' he' kyuu' jnih'.

6 Hi' hnøø' heeh' juu' la', wa' heeyh' he' hlëeh' Jmi' lle' Na' jngii' kih' lä' jë' gwah'."

Juu' la' ga' chee' Jwaa' kih' gwah' jwii' Filadelfia

7 'Sii' kih' ángel hi' na' hñaa' gwah' jwii' Filadelfia: "He' la' jäh' hi' na' jngëë', hi' jmee' ju' dsoo', hi' chooh' jo' ñe' kih' David. Jee' näy' ni' jaa' sa' jne', jee' jney' ni' jaa' sa' nä':

8 Ma' ba' jnä' lä' jë' he' jmeeh'. Na' ma' na' na' jwë' kyah' he' ma' nän', he' ni' jaa' sa' le' ha' kyah'. Ma' ke' miih' ga' be' cha' kyah', ma' høøh' ba' hne' juu' kin'. Ni' koo' hä' sa' ma' jäh' sa' kyuu' jnä'.

9 Lā-la' jmeen' kih' hī- lāa' kyaā' Tana' hī- koo- jāh' laay' judiu. Peer' ta' juuy' ba' jā-. He-ja' jmeen' ya-nāay' ya-juyh' jney' huū' tih', hī' jmeen' mi-jnāay' he- ma-lā'hnaan' hne-.

10 Ma'kwēeh' ba' hoh' kyaah' mada' he- ga'jmeen' kyah'. He-ja' hāan' hne- kih' he- wii' he- na' ga' jā- lā-kaa- jmi-gyuu' wa'ra- ga'tē' jee' jēē' Dio che' lā-dsaa' dsē' dsa- hī- tāäh' lā-kaa' hwa' kyaah' he- wii' jā-.

11 Chah' ba' jāhn'. Chooh' koo- hweh- nuuh' he- ma-hñah' mah' ni- jāa- sa' jñuuh' coron kyah'.

12 Kih' hī- ga'lih' mi-te', jmāā' jnih' lā-koo- hma-dsē- kih' gwah' he- la' kih' Dio kyaan', jih'koh' sa' ya-hēey' jee' jā-. Né' kiyh' siin' jmii' kih' Dio kyaan' kyaah' jmi- kih' jee' jwii' kih' Dio kyaan' ka-lāh' he- chee- Jerusalén hmēē' he- jyoo' gyuu' hī- jmi-gyuu' kih' Dio kyaan', hī- siin' nē' kiyh' jmi- hmēē' kin'.

13 Hī- hnōø' heeh' juu' la-, wa' heeyh- he- hlēēh' Jmi-llē' Na-jngii' kih' lā-jē' gwah'."

Juu' la- ga'chee' Jwaa' kih' gwah' jwii- Laodicea

14 'Sii' kih' ángel hī- na-hñaa' gwah' jwii- Laodicea: "Hii' la- hī- lāa' dsoo' hī- mi-te' juu' kih', he' ba' hñiiy' kway' ju'dsoo'. Hī- he' lāa' to-nē' kih' jee' lā-jē' he- ga'jmeē' Dio. Jāyh' lā-la-:

15 Ma' ba' jnā' lā-jē' he- jmeeh-, ni' sa' gyuh' ni' sa' llaah' hne-. Llu' ba' wa'ra- jāh' kih' gyuh' o llaah'.

16 Kih' he- sa' gyuh' ni' sa' llaah', he-ja- ñun' hne- ta' wa'hoon', kih' ko' hī'pih' ba' llaah' hne-.

17 Jēēh' hne' jwah': Jnā' chan' kuu', hī' ma-llaan' hñiin' llu', mo'so' cha- he- ga'jmeē' bii' kin'. Sa' ñeh' he- llaah' jāa- hī- na-hēē', hī- mo'so' jmāā' ta', hī- tā-ñēē', hī- tuū' hī' jāa- hī- kwah'.

18 Jnā' kwan' nuuh' kyah', ki' jnā' lā' ku'nōø' he- ma-na'llu' kyaah' je-, mah' lā' cha- cha-miih' kyah'. Hī' lā' hmiih' tōø' he- kēh' mah' sa' jēē' dsa- la' o-hih' he- kwah'. Hī' tōøh' mē- mī'nēh' mah' lā' jnā' llu'.

19 Jnā' juuhn' kiyh' mah' heehn' wii' lā-jēē' hī- hnaan'. He-ja- wa' jēē- hoh' he- hāäh' jwē' kih' Dio, chaah' hñaa'.

20 Hii' jnā' chehn' ho'haah' tēēn-. Cher' mah' chaā- hī- nuu- juu' kin' mah' nāy' ho'haah', dsa' hen' jmeen' ma'nuū' kyaayh', hī' hñiiy' kyaah' jnā' ka-lāh'.

21 Hī- ga'lih' mi-te', kwan' gyay' kyaah' jnā' jee' jmeen' hih', jā-ba' lā-koo- ga-lihn' ga-mi'ten', he-ja- ga-gyan' koo' kih' Tāā' kyaan'.

22 Hī- hnōø' heeh' juu' la-, wa' heeyh- he- hlēēh' Jmi-llē' Na-jngii' kih' lā-jē' gwah'."

4

Dsa-kaah' he' ga'jmāā' jōøh' Dio

1 Ma' ngēē' he' jā-, ga-jēēn' koo- ho'haah' na-na' gyuu' jmi-gyuu'. Hī- jā-ba' lle' he- ga-nuun' lā' ma' to-nē', he- nuuh' lā-koo- hii' luu' hoo', ga-hlēēh' kyaah' jnā', ga-jāh':

–Wii' ta' la' mah' heehn' hne- hee- na- le' ta' cha'nē' ga- ga-siiyh' jnā'.

2 Lā' chah' jā- ma-cheh' jmi-llē' kin' gyuu'. Jee' jā- ga-jēēn' koo- hma-sii' hī- nē' hma-sii' ma' gya' jāa- hī- lāa' jōøh'.

³ Hi⁻ ma' gya' jee' ja⁻, ma' jnaäy' lä'koo⁻ mi'kuu' he⁻ chee⁻ jaspe kyaah' cornalina. Ma' jna' lä'ku' lä'jii' jee' ma' gyay' ja⁻, jaa⁻ mi⁻kuu' he⁻ jna' jih'gyeh' lä'koo⁻ jna' jih'gyeh' esmeralda.

⁴ Hi⁻ lä'ku' lä'jii' kih' hma⁻sii⁻ ma' tøø' ga' jyoh' gyii'kye' hma⁻sii⁻. Nē hma⁻sii⁻ ja⁻, ma' tääh' gyii'kye' dsa⁻gyuuh' hi⁻ ma' kye⁻h hmi⁻h⁻ tøø⁻ hi⁻ ma' lley⁻ coron he⁻ la' kyaah' ku'nøø'.

⁵ Jee' ma' chih' hma⁻sii⁻ juuh' ja⁻, ma' jmee⁻ je⁻ñih' hi⁻ ma' ni⁻ hi⁻ ma' nuuh' ma' hlēeh' dsa⁻. Hi⁻ ma' na⁻hi⁻ gyii' mi⁻sē⁻ he⁻ ma' koo⁻ cha⁻nē hma⁻sii⁻ ja⁻. He⁻ ja⁻ ma' la' lä'jē⁻ gyii' jmi⁻lle⁻ kih' Dio.

⁶ Cha⁻nēy' jee' ma' gyay' ja⁻, ma' na⁻jaa⁻ he⁻ la' lä'koo⁻ hu⁻ he⁻ jēē⁻, he⁻ juuh' lä'koo⁻ jmi⁻ñeeh⁻.

Koo' kih' hma⁻sii⁻ he⁻ ma' chih' to⁻dsaah' kih' jee' lä'jē⁻ hma⁻sii⁻ he⁻ ma' tøø' lä'ku' lä'jii' ja⁻, ma' tääh' kye'jah' hi⁻ ma' choo' mi⁻nē⁻ ta⁻ka⁻luuy' hi⁻ ta⁻cha⁻nēy'.

⁷ Hi⁻ to⁻nē⁻ jah' he' ma' laa' lä'koo⁻ jaa⁻ león. Jee' ga⁻tē⁻ uu' jah' he' ma' laa' lä'koo⁻ jaa⁻ kya' mäh'. Jee' ga⁻tē⁻ uu' jah' he' ma' la' mo⁻nēy', lä' la' mo⁻nē⁻ jaa⁻ dsa⁻ñuuh⁻. Hi⁻ jee' ga⁻tē⁻ kye'jah' he' ma' laa' lä'koo⁻ jaa⁻ mi⁻ hi⁻ hēē⁻.

⁸ Lä⁻jēē⁻ kye'jah' he' ma' choo' jñii' sa⁻kyooy'. Lä⁻ku' lä'jii' ma' choo' cha⁻mi⁻h⁻ mi⁻nēy'. Lä⁻jmi⁻ lä⁻hwē⁻ sa⁻ ma' tūy' ma' jāyh⁻:

Na⁻jngēē', na⁻jngēē', na⁻jngēē' laa⁻ Dio Dsa⁻jøø⁻h' jnän' hi⁻ cha⁻ ga⁻lä⁻jē⁻ be⁻ kih'.

Hi⁻ na⁻ ma' laa⁻, hi⁻ na⁻ laa⁻ na⁻, hi⁻ ja⁻ba⁻ hi⁻ na⁻ laa⁻h⁻ ka⁻lä⁻h⁻.

⁹ Lä⁻jēē⁻ jah' he' ma' jmää' jøø⁻h' hi⁻ gya⁻ nē⁻ hma⁻sii⁻ he⁻, hi⁻ cha⁻ä⁻ lä⁻jē⁻ joh' jmi⁻ cha⁻. Ma' hnäy' cha⁻mi⁻h⁻ hi⁻ ma' kway⁻ ti⁻hmaah' kiyh'. Koo⁻ hä⁻ koo⁻ hä⁻ he⁻ ma' jmeey' lä⁻ja⁻,

¹⁰ lä⁻jēē⁻ gyii'kye' dsa⁻gyuuh' ma' juuh⁻ jnē⁻ cha⁻nē⁻ hi⁻ gya⁻ jmee⁻ hih⁻ he⁻, jmeey' juuh⁻ kih⁻ hi⁻ cha⁻ä⁻ lä⁻jē⁻ joh' jmi⁻ cha⁻. Ma' jwäy⁻ coron kiyh' cha⁻nēy', ma' jāyh⁻:

¹¹ Hne⁻ Dio, Dsa⁻jøø⁻h' kya⁻ jnääh',

jaa⁻ hne⁻ ba⁻ hi⁻ jmää' jnääh' jøø⁻h'.

Kyah⁻ hne⁻ ba⁻ jmee⁻ jnääh' juuh⁻,

kyah⁻ ba⁻ la⁻ ga⁻lä⁻jē⁻ be⁻.

Jēeh⁻, hne⁻ ba⁻ ga⁻jmeeh⁻ lä⁻jē⁻ he⁻ cha⁻.

Lä⁻hyoh⁻ hoh⁻ hñaa⁻h' ga⁻jmeeh⁻, he⁻ ja⁻ ba⁻ cha⁻.

5

Jee' la⁻ hlēeh' kih' koo⁻ je⁻ he⁻ na⁻bä⁻ he⁻ ma' choo⁻h⁻ Borrego mäh'

¹ Hi⁻ ma' gya' jmee⁻ hih⁻ he⁻, ga⁻jēē⁻ ma' chooyh⁻ kyaah' gooy⁻ ra⁻lluuy⁻ koo⁻ je⁻ he⁻ na⁻sii⁻ ta⁻neh⁻, hi⁻ na⁻sii⁻ ta⁻ka⁻luu⁻ ka⁻lä⁻h⁻, na⁻gyoh⁻ gyii' jii⁻h⁻.

² Hi⁻ ga⁻jēē⁻ jaa⁻ ángel be⁻ hi⁻ ma' hlēeh' kyaah' be⁻, ga⁻jāyh⁻:

—¿Hi⁻ na⁻ hi⁻ na⁻ngē⁻ jwē⁻ jii⁻ lä⁻jē⁻ he⁻ na⁻gyoh⁻ gyii' jii⁻h⁻ ja⁻ mah⁻ niyh⁻?

³ Pero sa⁻ ga⁻jnääh' ni⁻ jaa⁻ hi⁻ lih⁻ ma' jii⁻ je⁻ ja⁻ mah⁻ ma⁻ hēy⁻, ni⁻ gyuuh⁻ jmi⁻gyuuh⁻, ni⁻ hwa⁻ la⁻, ni⁻ neh⁻ hwa⁻ ka⁻lä⁻h⁻.

⁴ Peer⁻ ga⁻hoohn⁻ cha⁻mi⁻h⁻, kih⁻ he⁻ sa⁻ cha⁻ä⁻ ni⁻ jaa⁻ hi⁻ na⁻ngē⁻ jwē⁻ ma⁻ niyh⁻ je⁻ ja⁻ mah⁻ ma⁻ hēy⁻.

⁵ Pero jaa⁻ jee' lä⁻jēē⁻ dsa⁻gyuuh⁻ he⁻ ga⁻siiyh⁻ jnä⁻:

—Mo⁺to⁺ hooh⁺ cha⁻ miih⁻. Hi⁺ León la⁻ hi⁻ na⁻ jnää⁺ kih⁺ Judá, ja⁻ ba⁺ sa⁺ ju⁻ kih⁺ David, hi⁻ la⁻ ba⁺ ga⁺ lih⁺, he⁻ ja⁻ na⁻ ngëy⁺ jwë⁺ jiiy⁺ lä⁻ jë⁻ gyii⁺ he⁻ na⁻ gyoh⁺ ja⁻ mah⁺ niyh⁺ —ga⁻ jäh⁺ dsa⁻ gyuu⁺ siih⁻ jnä⁻.

6 Hi⁻ ga⁻ jëë⁻ jnih⁺, laay⁺ lä⁻ koo⁻ jaa⁻ borrego mäh⁺ hi⁻ ma⁺ cheh⁺ koo⁺ kih⁺ hi⁻ ma⁺ gya⁺ jmee⁻ hih⁺, to⁺ dsaah⁺ kih⁺ kyeë⁺ jah⁺ he⁺, hi⁻ ja⁻ ba⁺ jee⁺ kih⁺ lä⁻ jëë⁻ dsa⁻ gyuu⁺ he⁺. Borrego he⁺ ma⁺ jnä⁺ lä⁻ koo⁻ borrego hi⁻ ma⁺ jngëeh⁻ dsa⁻ nē⁺ na⁻ hyoo⁺, ma⁺ lle⁺ gyii⁺ jøø⁺ lley⁺, hi⁻ ma⁺ choo⁺ gyii⁺ m⁺ nēy⁺. He⁻ ja⁻ la⁻ gyii⁺ jmi⁻ lle⁺ kih⁺ Dio he⁻ ga⁻ cheey⁺ lä⁻ kaa⁻ hwa⁻.

7 Borrego mäh⁺ he⁺ ngooy⁺ mah⁺ ga⁺ kay⁺ je⁻ he⁻ ma⁺ hä⁺ ja⁻ goo⁻ ra⁻ lluu⁺ kih⁺ hi⁻ jmee⁻ hih⁺ he⁺.

8 Lä⁻ ma⁺ ga⁻ sooyh⁺ je⁻ ja⁻, lä⁻ jëë⁻ kyeë⁺ jah⁺ he⁺ hi⁻ lä⁻ jëë⁻ gyii⁺ kyeë⁺ dsa⁻ gyuu⁺ ka⁻ läh⁺ ga⁻ juuh⁺ jnē⁺ cha⁻ nēy⁺. Lä⁻ jaa⁻ lä⁻ jaa⁻ ma⁺ chooh⁻ ma⁻ koo⁻ tu⁻ he⁻ choo⁺ cha⁻ miih⁻ si⁻ ñe⁺, hi⁻ ma⁺ chooyh⁺ ka⁻ läh⁺ ma⁻ koo⁻ kyaah⁺ he⁻ na⁻ la⁻ kyaah⁺ ku⁻ nøø⁺ he⁻ na⁻ kah⁺ kyaah⁺ chu⁻. Chu⁻ ja⁻ la⁻ kwaat⁺ juu⁺ kih⁺ hi⁻ na⁻ jngëë⁻ hi⁻ tääh⁺ ngii⁻ kih⁺ kih⁺ Dio.

9 Ga⁻ lä⁻ jëë⁻ ba⁺ hi⁻ he⁺ ma⁺ hä⁺ koo⁻ su⁻ hmëë⁺, ma⁺ jäh⁺:

Jaa⁻ hne⁻ ba⁺ na⁻ ngëh⁺ jwë⁺ sooh⁺ je⁻ na⁻, mah⁺ jiih⁺ lä⁻ jë⁻ gyii⁺ he⁻ na⁻ gyoh⁺ ja⁻.

Jëëh⁺ ga⁻ jngëeh⁻ dsa⁻ hne⁻, ga⁻ lääh⁻ jnääh⁺ kyaah⁺ jma⁻ kyah⁺ mah⁺ ga⁻ ngëeh⁻ jnääh⁺ kih⁺ Dio.

Ga⁻ lääh⁻ ga⁻ lä⁻ jëë⁻ nēë⁺ dsa⁻ hi⁻ hlëeh⁻ lä⁻ koo⁻ lä⁻ koo⁻ juu⁺, hi⁻ tääh⁺ lä⁻ kaa⁻ jwi⁻, hi⁻ lä⁻ kaa⁻ hwa⁺ jee⁺ tääh⁺ dsa⁻ hi⁻ jmee⁻ hih⁺.

10 Ga⁻ hñaa⁺ jnääh⁺ dsa⁻ ta⁻ kaa⁺, ga⁻ hñaa⁺ jnääh⁺ jmi⁻ dsa⁻ mah⁺ jmee⁻ jnääh⁺ ta⁻ he⁺ kih⁺ Dio jnän⁻,

hi⁻ lä⁻ ja⁻ jmee⁻ jnääh⁺ hih⁺ kih⁺ dsa⁻ hi⁻ tääh⁺ lä⁻ kaa⁻ jmi⁻ gyuu⁺.

11 Chah⁺ ba⁺ ga⁻ jëen⁺ ka⁻ läh⁺, ga⁻ nuun⁺ ma⁺ hlëeh⁻ jwëë⁺ ängele lä⁻ ku⁻ lä⁻ jii⁻ kih⁺ hi⁻ ma⁺ jmee⁻ hih⁺ jee⁺ ja⁻, kyaah⁺ jah⁺ he⁺, hi⁻ kyaah⁺ dsa⁻ gyuu⁺ he⁺. Joh⁺ millón sa⁻ tee⁺ hi⁻ ma⁺ tääh⁺ jee⁺ ja⁻.

12 Lä⁻ jëë⁻ hi⁻ he⁺ ma⁺ hlëeh⁻ ki⁻ gaa⁻, ma⁺ jäh⁺:

Borrego mäh⁺ hi⁻ ga⁻ jngiih⁺ dsa⁻ kih⁺,

hi⁻ na⁻ ba⁺ na⁻ ngë⁺ jwë⁺ he⁻ cha⁻ lä⁻ jë⁻ be⁺ kih⁺, he⁻ cha⁻ cha⁻ miih⁻ kiyh⁺,

he⁻ kyuu⁺ ga⁻ lä⁻ jë⁻ ba⁺, he⁻ cha⁻ cha⁻ miih⁻ be⁺ kiyh⁺,

he⁻ lä⁻ gah⁺ jnih⁺, he⁻ jmeen⁺ juuh⁻ kiyh⁺, hi⁻ he⁻ hä⁺ jne⁺ kiyh⁺.

13 Koo⁻ ka⁻ läh⁺ ga⁻ nuun⁺ kih⁺ ga⁻ lä⁻ jëë⁻ hi⁻ tääh⁺ gyuu⁺ hi⁻ ga⁻ jmää⁺ Dio, lä⁻ kye⁻ hi⁻ ga⁻ jmääy⁺ hi⁻ tääh⁺ hwa⁺ la⁻, hi⁻ neh⁻ ga⁻ kih⁺ hwa⁺ la⁻ hi⁻ lä⁻ jëë⁻ hi⁻ tääh⁺ neh⁻ jmi⁻ ñeeh⁻ hi⁻ lä⁻ jë⁻ he⁻ ga⁻ cha⁻ nē⁺ kih⁺. Lä⁻ jëë⁻ hi⁻ he⁺ ma⁺ jäh⁺: Wa⁺ hän⁺ kih⁺ hi⁻ gya⁺ jmee⁻ hih⁺ nē⁺ hma⁻ sii⁻, wa⁺ hän⁺ kih⁺ Borrego mäh⁺, wa⁺ gah⁺ jnih⁺,

wa⁺ jmeen⁺ juuh⁻ kiyh⁺ hi⁻ wa⁺ cha⁻ cha⁻ miih⁻ be⁺ kiyh⁺ ga⁻ lä⁻ jë⁻ joh⁺ jmi⁻ cha⁻.

14 Lä⁻ jëë⁻ kyeë⁺ jah⁺ he⁺ ma⁺ jäh⁺:

—Wa⁺ la⁻ lä⁻ ja⁻.

Hi⁻ lä⁻ jëë⁻ gyii⁺ kyeë⁺ dsa⁻ gyuu⁺ he⁺ ga⁻ juuh⁺ jnēy⁺, ga⁻ jyooy⁺ lley⁺ lä⁻ ga⁻ tē⁺ hwa⁺ mah⁺ ga⁻ jmeey⁺ juuh⁻ kih⁺ Dio.

6

Lä⁻ jë⁻ gyii⁺ he⁻ na⁻ gyoh⁺ ja⁻

¹ Ga^ˉ jii^ˉ Borrego mah^ˉ koo^ˉ jwëë^ˉ he^ˉ na^ˉ gyoh^ˉ ja^ˉ, ga^ˉ jëen^ˉ. Ja^ˉ ga^ˉ ga^ˉ nuun^ˉ ga^ˉ hlëeh^ˉ jaa^ˉ kih^ˉ jee^ˉ lä^ˉ jëë^ˉ kyeë^ˉ jah^ˉ he^ˉ. Lle^ˉ kiyh^ˉ ma^ˉ nuuh^ˉ lä^ˉ koo^ˉ kii^ˉ hii^ˉ ñih^ˉ, ga^ˉ jäh^ˉ:

—Ña^ˉ mah^ˉ jëë^ˉ.

² Ma^ˉ ga^ˉ jëen^ˉ, ga^ˉ jëen^ˉ jaa^ˉ kya^ˉ jiih^ˉ tää^ˉ. Hi^ˉ ma^ˉ dsëë^ˉ kya^ˉ jiih^ˉ he^ˉ ma^ˉ chooh^ˉ koo^ˉ hma^ˉ he^ˉ tey^ˉ flecha. Ga^ˉ hyoyh^ˉ koo^ˉ coron hi^ˉ ya^ˉ hëëy^ˉ ma^ˉ na^ˉ lluy^ˉ mah^ˉ liyh^ˉ jee^ˉ hni^ˉ.

³ Lä^ˉ ma^ˉ ga^ˉ jiiy^ˉ jee^ˉ ga^ˉ tē^ˉ to^ˉ jwëë^ˉ he^ˉ na^ˉ gyoh^ˉ ja^ˉ, ga^ˉ nuun^ˉ ga^ˉ hlëeh^ˉ jee^ˉ ga^ˉ tē^ˉ uu^ˉ jah^ˉ he^ˉ, ga^ˉ jäh^ˉ:

—Ña^ˉ mah^ˉ jëë^ˉ.

⁴ Ya^ˉ hëë^ˉ jñah^ˉ kya^ˉ jiih^ˉ gyuu^ˉ jih^ˉ. Hi^ˉ ma^ˉ dsëë^ˉ kya^ˉ jiih^ˉ he^ˉ ga^ˉ hyoyh^ˉ koo^ˉ ñe^ˉ tuuh^ˉ juu^ˉ. Lä^ˉ ja^ˉ ga^ˉ hyoyh^ˉ be^ˉ mah^ˉ jñuuyh^ˉ he^ˉ hii^ˉ ti^ˉ kih^ˉ dsa^ˉ jmi^ˉ gyuu^ˉ. Llay^ˉ hni^ˉ mah^ˉ jngëeh^ˉ dsa^ˉ dsa^ˉ kyaah^ˉ.

⁵ Lä^ˉ ma^ˉ ga^ˉ jiiy^ˉ jee^ˉ ga^ˉ tē^ˉ hnë^ˉ jwëë^ˉ he^ˉ na^ˉ gyoh^ˉ ja^ˉ, ga^ˉ nuun^ˉ kih^ˉ jee^ˉ ga^ˉ tē^ˉ uu^ˉ jah^ˉ he^ˉ, ga^ˉ jäh^ˉ:

—Ña^ˉ mah^ˉ jëë^ˉ.

Hi^ˉ ga^ˉ jëen^ˉ jaa^ˉ kya^ˉ jiih^ˉ läh^ˉ. Hi^ˉ ma^ˉ dsëë^ˉ kya^ˉ jiih^ˉ läh^ˉ he^ˉ ma^ˉ chooh^ˉ koo^ˉ kyaah^ˉ hih^ˉ.

⁶ Ja^ˉ ga^ˉ ga^ˉ nuun^ˉ ga^ˉ hlëeh^ˉ to^ˉ dsaah^ˉ jee^ˉ kih^ˉ lä^ˉ jëë^ˉ kyeë^ˉ jah^ˉ he^ˉ, ma^ˉ jäh^ˉ:

—To^ˉ ñe^ˉ mi^ˉ trigo la^ˉ kih^ˉ koo^ˉ jmi^ˉ ta^ˉ. Hi^ˉ jñii^ˉ ñe^ˉ mi^ˉ cebada la^ˉ kih^ˉ koo^ˉ jmi^ˉ ta^ˉ. Pero ta^ˉ hëë^ˉ naa^ˉ ni^ˉ jmi^ˉ mi^ˉ jëh^ˉ ma^ˉ ää^ˉ.

⁷ Lä^ˉ ma^ˉ ga^ˉ jiiy^ˉ jee^ˉ ga^ˉ tē^ˉ kye^ˉ he^ˉ na^ˉ gyoh^ˉ ja^ˉ, ga^ˉ nuun^ˉ kih^ˉ jee^ˉ ga^ˉ tē^ˉ kye^ˉ jah^ˉ he^ˉ, ga^ˉ jäh^ˉ:

—Ña^ˉ mah^ˉ jëë^ˉ.

⁸ Ma^ˉ ga^ˉ jëen^ˉ, ga^ˉ jëen^ˉ jaa^ˉ kya^ˉ jiih^ˉ nää^ˉ. Hi^ˉ ma^ˉ dsëë^ˉ kya^ˉ jiih^ˉ he^ˉ ma^ˉ cheë^ˉ Hi^ˉ Na^ˉ juu^ˉ, jäh^ˉ kaah^ˉ kiyh^ˉ ma^ˉ jnä^ˉ cha^ˉ je^ˉ. Ga^ˉ hyoyh^ˉ be^ˉ kih^ˉ koo^ˉ kiih^ˉ kih^ˉ jmi^ˉ gyuu^ˉ mah^ˉ jngëëyh^ˉ dsa^ˉ kyaah^ˉ ñe^ˉ tuuh^ˉ, kyaah^ˉ kyoo^ˉ, kyaah^ˉ dsoo^ˉ, hi^ˉ kyaah^ˉ jah^ˉ hää^ˉ hi^ˉ chaä^ˉ hwa^ˉ la^ˉ.

⁹ Ma^ˉ ga^ˉ jiiy^ˉ jee^ˉ ga^ˉ tē^ˉ hña^ˉ he^ˉ na^ˉ gyoh^ˉ ja^ˉ, ga^ˉ jëen^ˉ ta^ˉ hwa^ˉ kih^ˉ na^ˉ hyoo^ˉ lä^ˉ jëë^ˉ dsa^ˉ hi^ˉ ga^ˉ juu^ˉ kwaät^ˉ kih^ˉ juu^ˉ kih^ˉ Dio hi^ˉ kwaät^ˉ kih^ˉ he^ˉ ga^ˉ mi^ˉ tey^ˉ kway^ˉ ju^ˉ dsoo^ˉ.

¹⁰ Hi^ˉ he^ˉ ma^ˉ hlëeh^ˉ kii^ˉ:

—Hne^ˉ Dio hi^ˉ na^ˉ jngëë^ˉ hi^ˉ laä^ˉ ju^ˉ dsoo^ˉ, ÷lih^ˉ ba^ˉ llah^ˉ ta^ˉ mah^ˉ teëh^ˉ jwi^ˉ kih^ˉ dsa^ˉ hi^ˉ tääh^ˉ hwa^ˉ, hi^ˉ ga^ˉ tuu^ˉ jma^ˉ kyaä^ˉ jnääh^ˉ?

¹¹ Lä^ˉ jaa^ˉ lä^ˉ jaa^ˉ ga^ˉ hyoh^ˉ hmiih^ˉ tøø^ˉ, hi^ˉ ga^ˉ la^ˉ mada^ˉ kiyh^ˉ mah^ˉ teeyh^ˉ dsëy^ˉ koo^ˉ ga^ˉ kō^ˉ hwëë^ˉ lä^ˉ jiih^ˉ dsëë^ˉ øøyh^ˉ, hi^ˉ jmee^ˉ ja^ˉ ba^ˉ ta^ˉ ja^ˉ hi^ˉ lle^ˉ kih^ˉ juu^ˉ ja^ˉ ba^ˉ lä^ˉ koo^ˉ ga^ˉ juuy^ˉ hñiiy^ˉ.

¹² Hi^ˉ ga^ˉ jëen^ˉ ma^ˉ ga^ˉ näy^ˉ jee^ˉ ga^ˉ tē^ˉ jñii^ˉ he^ˉ na^ˉ gyoh^ˉ ja^ˉ. Ga^ˉ jeh^ˉ wii^ˉ jwërte^ˉ hwa^ˉ, ga^ˉ lä^ˉ läh^ˉ nē^ˉ hyoo^ˉ, lä^ˉ koo^ˉ läh^ˉ hmiih^ˉ he^ˉ këh^ˉ dsa^ˉ hi^ˉ ti^ˉ meeh^ˉ dsë^ˉ lä^ˉ ma^ˉ dsa^ˉ juu^ˉ hi^ˉ chaä^ˉ kiyh^ˉ. Hi^ˉ nē^ˉ sih^ˉ kō^ˉ lla^ˉ ga^ˉ lä^ˉ gyuu^ˉ jma^ˉ.

¹³ Ga^ˉ hlaä^ˉ nuuh^ˉ hi^ˉ ma^ˉ hëë^ˉ gyuu^ˉ lä^ˉ ga^ˉ tē^ˉ hwa^ˉ, lä^ˉ koo^ˉ hla^ˉ mi^ˉ higo gyuu^ˉ hma^ˉ kih^ˉ, wa^ˉ ra^ˉ ga^ˉ jmee^ˉ lle^ˉ tä^ˉ.

¹⁴ Gyuu^ˉ jmi^ˉ gyuu^ˉ ga^ˉ ääh^ˉ go^ˉ te^ˉ lä^ˉ koo^ˉ mo^ˉ je^ˉ he^ˉ dsa^ˉ gyeë^ˉ kih^ˉ hñii^ˉ. Ga^ˉ lä^ˉ jë^ˉ moh^ˉ kyaah^ˉ lä^ˉ jë^ˉ hwa^ˉ he^ˉ tääh^ˉ jee^ˉ jmi^ˉ ñeeh^ˉ ga^ˉ lä^ˉ si^ˉ høø^ˉ.

¹⁵ Lã-jëë rey hi- chaa- hwa, dsa-kaah, dsa-cha-kuu, juu hløø, hi- lä-jëë hi- bee' ga, lä-jëë hi- na-hneë jmee' ta, hi- hi- sa' na-hneë ga-hmääh-neh- too-kuu hi- neh-kuu hloo-.

¹⁶ Lã-jëë hi- he' ga-jäh' sïyh' moh', ga-sïyh' hloo- ka-läh':

—Wa' hla' hnäh' né kyaa' jnääh', hmää jnääh' kih' hi- gya' jmee' hih' oo', hmää jnääh' kih' Borrego mäh' hi- hää' oo' mah' sa' jëëy' jnääh'.

¹⁷ Jëéh' ma' dsëë' jmiï' juuh' he' ya-jëë' dsëy'. ¿Hi- ba' tää' tee' kyaayh'? —ga-jäyh'.

7

Hnä-laa' na-dsë- to'laa' kyee' mil tē- hi- laa' lee' jee' jwü- Israel

¹ Ma-ngëë' he- ja', ga-jëën' kyee' ángele hi- ma' cheh' lä-jë' kyee' sa'kih' kih' hwa'. Sa' ma' kway' jwë' ma' dsa-ngëë' lle' né hwa', ni' né' jmi-ñeeh', ni' jee' cha- chaah' hma-.

² Hi- ga-jëën' jñah' ángel hi- ja' ta' jee' hya- hyoo-, hi- ma' chooh- sello kih' Dio hi- na'jiïh'. Ga-tëëy' koq- ki-gaa- kih' lä-jëë' kyee' hi- ma' tääh' he' hi- ga-hyoh' be' mah' jmeey' dsöö' kih' hwa' hi' kih' jmi-ñeeh' ka-läh'.

³ Ga-jäyh':

—Ta' jmee- dsöö' kih' hwa' ni' kih' jmi-ñeeh', ni' kih' ni' koq- chaah' hma- ta'ko- jiïh' sa' ga' ma-la- lii' mo-kye' lä-jëë' hi- jmee' ta'he' kih' Dio jnän'.

⁴ Ja-ga' ga-nuun' ma-të' hñä-laa' na-dsë- to'laa' kyee' mil dsa- hi- ma-laa' lee- kih' jee' lä-jëë' nää' dsa- kyaa' Israel.

⁵ Dsa- kyaa' Judá, tee' gya-to' mil hi- ma-laa' lee-, hi- kyaa' Rubén, tee' gya-to' mil, hi- kyaa' Gad, tee' gya-to' mil,

⁶ Hi- kyaa' Aser, tee' gya-to' mil, hi- kyaa' Neftalí, tee' gya-to' mil, hi- kyaa' Manasé, tee' gya-to' mil,

⁷ hi- kyaa' Simeón, tee' gya-to' mil, hi- kyaa' Levi, tee' gya-to' mil, hi- kyaa' Isacar, tee' gya-to' mil,

⁸ hi- kyaa' Zabulón, tee' gya-to' mil, hi- kyaa' José, tee' gya-to' mil, hi- kyaa' Benjamín, tee' gya-to' mil.

Jwëë' jwërte dsa- hi- ma' kyeh' hmüü- tøø- jmah'

⁹ Ma-ngëë' he- ja-, ga-jëën' jwëë' jwërte dsa- hi- ni' jaa- sa' tää' hëëy'. Jee' ja- ma' tääh' dsa- hi- chaa- lä-kaa- hwa', lä-jëë' nää' dsa- hi- chaa- lä-kaa- jmi-gyuu-, dsa- hi- hlëéh- lä-koq- lä-koq- juu' kih', ma' tääh' cha-në' hi- gya' jmee' hih' he', hi' cha-në' Borrego mäh'. Lã-jëë' hi- he' ma' kyeh' hmüü- tøø- hi- ma' chooyh- gooh' hma-sü'.

¹⁰ Ga-lã-jëë' ma' hlëéh- ki-gaa-, ma' jäh': “Dio jnän' hi- gya' jmee' hih' na-, kyaah' Borrego mäh' kyaay', hi- na- ma-lää' jne'.”

¹¹ Lã-jëë' ángele hi- ma' tääh' lä-ku' lä-jiï' kih' hi- gya' jmee' hih' he', kyaah' lä-jëë' dsa-gyuuh', kyaah' lä-jëë' kyee' jah' he', ga-juuyh' jney' cha-në' hi- jøøh', lä-jiïh' ga-juooy' lley' lä-ga-të' hwa', ga-jmeey' juuh- kih' Dio.

¹² Ga-jäyh':

Wa' la' lä-ja-, wa' hán' kiyh', laay' jøøh', kyuuuh- cha-miïh-, wa' kwan' tíh'maah' kiyh', wa' gah- jniïh', cha- be' kiyh' hi- beey'.

Kih' Dio jnän' wa' la' lä-ja- lä-jë' joh' jmiï' cha-.

¹³ Jaa- jee' lä-jëë' dsa-gyuuh' he' ga-ngiï' juu' kin-, ga-jäyh':

¿Hi- na- hi- kyeh' hmüü- tøø- hi- tääh' la-, ha- ta' ma-ya-nääh'?

14 —Hne⁻ Dsa⁻ jøøh¹ kyaan⁺, ñeh¹ ba⁻ hne⁻ —ga⁺ jwii¹ jnih¹.

Mah⁺ ga⁺ siiyh⁺ jnä¹:

—Hi⁻ na⁻ na⁻ hi⁻ ga⁻ hwëë⁻ jee⁺ ga⁺ jëë⁺ dsa⁻ wii¹ jwërte. Ga⁺ gyiyh⁺ sa⁻ hmiih⁻ kiyh⁺, ga⁺ jmeey⁺ tø⁻ jlëë⁻ kyaah⁺ jma⁻ kih⁺ Borrego mah¹.

15 He⁻ ja⁻ ba⁻ na⁻ tääyh⁺ cha⁻ né⁺ Dio jee⁺ jmee⁺ hih⁺. Lä⁻ jmi⁺ lä⁻ hwë⁺ jmeey⁺ jmi⁺ jee⁺ chih⁺ gwah⁻ kiyh⁺. Hi⁻ hi⁻ gya⁺ né⁺ hma⁻ sii⁻ hi⁻ jmee⁺ hih⁺ he⁺, jmeey⁺ cha⁻ hih⁺ kih⁺ lä⁻ jëë⁻ hi⁻ tääh⁺ cha⁻ né⁺.

16 Ja⁻ jiih⁺ mo⁻ so⁻ jä⁻ lä⁻ kyoyh⁺, ni⁻ he⁻ jä⁻ lä⁻ kij⁻ dsëy⁺. Mo⁻ so⁻ hëyh⁺ hyoo⁻, ni⁻ mo⁻ so⁻ lla⁺ llii⁺ kiyh⁺.

17 Jëeh⁺ Borrego mah⁺ hi⁻ gya⁺ tø⁻ dsaah⁺ jee⁺ chih⁺ hma⁻ sii⁻ na⁻, hi⁻ na⁻ jääy⁺ ha⁻ jee⁺ kuyh⁺, hi⁻ jääy⁺ ha⁻ jee⁺ hla⁻ jmi⁺ he⁻ jmee⁺ chaa⁻ dsa⁻. Ma⁺ ja⁻ mi⁻ kih⁺ Dio jmi⁺ he⁻ tuu⁻ mi⁻ nëy⁺.

8

Ga⁺ jiiy⁺ jee⁺ ga⁺ tē⁺ gyii⁺ he⁻ na⁻ gyoh⁺ ja⁻

1 Ma⁺ ga⁺ jiiy⁺ jee⁺ ga⁺ tē⁺ gyii⁺ he⁻ na⁻ gyoh⁺ ja⁻, ga⁺ kē⁺ tī⁻ sih⁺ go⁻ te⁻ gyuu⁺h⁺ jmi⁻ gyuu⁺, ya⁻ jāh⁻ koq⁻ jwoo⁺ hor⁻.

2 Ga⁺ jëën⁻ gyeë⁺ ángele hi⁻ ma⁻ tääh⁺ cha⁻ né⁺ Dio. Ga⁺ hyoyh⁺ gyii⁺ luu⁺ hoo⁺.

3 Ja⁻ ga⁺ ja⁻ jñah⁺ ga⁺ ángel, ga⁺ nooy⁺ cha⁻ né⁺ na⁻ hyoo⁺. Ma⁺ chooyh⁻ ñe⁺ he⁻ koo⁻ wa⁻ chu⁻ he⁻ na⁻ la⁻ kyaah⁺ ku⁻ nøø⁻. Ga⁺ hyoyh⁺ cha⁻ miih⁻ wa⁻ chu⁻ mah⁺ ga⁺ jëy⁺ né⁺ na⁻ hyoo⁺ he⁻ la⁻ kyaah⁺ ku⁻ nøø⁻ he⁻ chih⁺ cha⁻ né⁺ jee⁺ gya⁺ hi⁻ jmee⁺ hih⁺. Kyaah⁺ he⁻ ja⁻, kwa⁻ be⁻ kih⁺ juu⁺ he⁻ ngii⁻ lä⁻ jëë⁻ hi⁻ na⁻ jngëë⁺.

4 Lä⁻ ma⁻ choqoh⁻ ja⁻ ángel ñe⁺ chu⁻, ga⁻ soo⁻ ñe⁺ chu⁻ cha⁻ né⁺ Dio ko⁻ jøh⁺ kyaah⁺ jwoh⁺ kih⁺ hi⁻ na⁻ jngëë⁺.

5 Ma⁻ ngëë⁺ he⁻ ja⁻, ga⁺ kay⁺ ñe⁺ jee⁺ ma⁻ koo⁻ wa⁻ chu⁻, mah⁺ ga⁺ kay⁺ je⁻ he⁻ na⁻ चाह⁺ kih⁺ na⁻ hyoo⁺ ja⁻, ga⁺ jwäy⁺ ta⁻ hwa⁺. Kyaah⁺ he⁻ ja⁻ ga⁻ nñi⁻, ga⁺ jmeey⁺ goo⁻, ga⁺ jmeey⁺ je⁻ ñih⁺ hi⁻ ga⁺ jeh⁺ wii¹ jwërte hwa⁺.

Ga⁺ jiih⁺ gyeë⁺ ángele luu⁺ hoo⁺ kih⁺

6 Hi⁻ lä⁻ jëë⁻ ángele hi⁻ ma⁻ choqoh⁻ lä⁻ jē⁻ gyii⁺ luu⁺ hoo⁺ ga⁺ lla⁻ lley⁺ hooy⁺ mah⁺ jiiy⁺.

7 Ma⁺ ga⁺ jiih⁺ to⁻ né⁺ ángel luu⁺ hoo⁺ ja⁻, ga⁺ saa⁺ ga⁺ jaa⁺ mi⁻ dsē⁺ kyaah⁺ je⁻ ta⁻ hwa⁺, na⁻ kaah⁻ na⁻ gwëëh⁻ kyaah⁺ jma⁻. La⁻ ga⁺ koq⁻ kiih⁺ kih⁺ chaah⁺ hma⁻ ga⁺ koo⁺ hi⁻ ga⁺ koo⁺ lä⁻ jē⁻ nuu⁻ eeh⁻.

8 Ma⁺ ga⁺ jiih⁺ jee⁺ ga⁺ tē⁺ uu⁺ ángel luu⁺ hoo⁺ ja⁻, lä⁻ koq⁻ moh⁺ jiih⁻ la⁻ je⁻ he⁻ ga⁻ hla⁻ né⁺ jmi⁻ ñeeh⁻. La⁻ ga⁺ koq⁻ kiih⁺ kih⁺ jmi⁻ ñeeh⁻ ga⁺ lli⁺ jma⁻.

9 La⁻ ga⁺ koq⁻ kiih⁺ kih⁺ hi⁻ chaa⁻ cha⁻ jmi⁻ ñeeh⁻ ga⁺ juu⁺, hi⁻ ja⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻ la⁻ ga⁺ koq⁻ kiih⁺ kih⁺ lä⁻ jē⁻ barco ga⁺ hëë⁺ go⁻ te⁻.

10 Ma⁺ ga⁺ jiih⁺ jee⁺ ga⁺ tē⁺ uu⁺ ángel luu⁺ hoo⁺ kih⁺, ga⁺ tah⁺ gyuu⁺h⁺ jaa⁻ nuu⁺ jøøh⁺ na⁻ चाह⁺ je⁻, hi⁻ laa⁺ lä⁻ koq⁻ hma⁻ lle⁻ je⁻. Ga⁺ tayh⁺ né⁺ kih⁺ la⁻ ga⁺ koq⁻ kiih⁺ jmi⁻ jiih⁻ hi⁻ ga⁻ lloo⁺ lä⁻ ga⁺ tē⁺ jee⁺ hya⁻ jmi⁻ gwa⁻.

11 Nuu⁺ he⁻ cheë⁻ Llih⁺. La⁻ ga⁺ koq⁻ kiih⁺ kih⁺ jmi⁻ ga⁻ lä⁻ llih⁺. Jwëë⁺ dsa⁻ ga⁺ juu⁺ kih⁺ he⁻ ga⁺ hiih⁺ jmi⁻ llih⁺ ja⁻.

12 Ma⁺ ga⁺ jiih⁺ jee⁺ ga⁺ tē⁺ kyeë⁺ ángel he⁺, ga⁺ hëë⁺ la⁻ ga⁺ koq⁻ kiih⁺ kih⁺ hyoo⁻, ja⁻ ba⁻ ko⁻ ja⁻ ga⁺ hëë⁺ né⁺ sih⁺, hi⁻ la⁻ ga⁺ koq⁻ kiih⁺ kih⁺ nuu⁺ ga⁺ hëë⁺ ka⁻ läh⁺. He⁻ ja⁻ ga⁻ la⁻ na⁻ hoo⁻ la⁻ ga⁺ koq⁻ kiih⁺ kih⁺ lä⁻ koq⁻ lä⁻ koq⁻. Kih⁺ he⁻ ja⁻, lä⁻ jmi⁻ lä⁻ hwë⁺ mo⁻ so⁻ ga⁻ lä⁻ jnä⁺ la⁻ ga⁺ koq⁻ kiih⁺ kih⁺ jmi⁻ gyuu⁺.

13 Hi⁺ ga⁺ jēen⁺, mah⁺ ga⁺ nuun⁺ hēē⁺ jaa⁻ ángel to⁺ dsaah⁻ kih⁺ gyuu⁺h⁺ jmi⁻ gyuu⁺ lá⁺ ga⁺ tē⁺ hwa⁺. Ga⁺ hlēēyh⁺ kyaah⁺ be⁺, ma⁺ jāyh⁺:

—Jwii⁻, jwii⁻, jwii⁻ dsa⁻ hi⁻ tāāh⁺ hwa⁺ la⁻. Jēēh⁺ tāāh⁺ ga⁺ uu⁻ ángele hi⁻ ja⁻ ga⁺ juu⁺ luu⁺ hoo⁺ kih⁺.

9

1 Ma⁺ ga⁺ juu⁺ jee⁺ ga⁺ tē⁺ hñaa⁺ ángel luu⁺ hoo⁺, ga⁺ jēēn⁺ jaa⁻ nuu⁺ ga⁺ tah⁺ gyuu⁺h⁺ jmi⁻ gyuu⁺ lá⁺ ga⁺ tē⁺ hwa⁺. Ga⁺ hyoyh⁺ jo⁻ ñe⁺ kih⁺ too⁻ ñiih⁺ he⁻ dsoo⁻ lá⁺ ga⁺ tē⁺ cha⁺ je⁻.

2 Ma⁺ ga⁺ nāy⁺ too⁻ ñiih⁺ ja⁻, ga⁺ soo⁻ cha⁻ miih⁻ ñe⁺, lá⁺ koo⁻ ñe⁺ kih⁺ koo⁻ hwi⁺ juu⁺h⁺. Ga⁺ kah⁺ ñe⁺ kyaah⁺ lle⁺ mah⁺ ga⁺ jlē⁺ nē⁺ hyoo⁻, he⁻ ga⁺ jmee⁺ ñe⁺ he⁻ ga⁺ soo⁻ neh⁺ too⁻ ñiih⁺ ja⁻.

3 Jee⁺ ñe⁺ ja⁻ ga⁺ hwēē⁻ iih⁻ hi⁻ ga⁺ sa⁺ ga⁺ jñee⁺ ta⁺ nē⁺ hwa⁺. Ga⁺ hyoyh⁺ be⁺ jmeey⁺ dsoo⁻ lá⁺ koo⁻ jmee⁺ cha⁺ hne⁺ hi⁻ cha⁺ ga⁺ hwa⁺ la⁻.

4 Ga⁺ la⁺ mada⁺ kiyh⁺, mah⁺ sa⁺ jmeey⁺ dsoo⁻ kih⁺ nuu⁻ he⁻ dsa⁻ hya⁺ hwa⁺, ni⁺ koo⁻ ga⁺ he⁻ eeh⁻, ni⁺ kih⁺ ni⁺ koo⁻ chaah⁺ hma⁻. Ma⁺ la⁺ kih⁺ dsa⁻ hi⁻ sa⁺ la⁺ lii⁻ mo⁻ kye⁺ kaah⁺ Dio, kih⁺ hi⁻ he⁻ ba⁺ jmeey⁺ dsoo⁻.

5 Pero sa⁺ ga⁺ hyoyh⁺ jwē⁺ mah⁺ jngēēyh⁺, koo⁻ heeyh⁺ wi⁺ ba⁺ koo⁻ hñaa⁺ sih⁻. Jee⁺ jmee⁺ dsoo⁻ iih⁻ he⁻, jēē⁺ dsa⁻ wi⁺ lá⁺ koo⁻ jēē⁺ dsa⁻ wi⁺ jee⁺ jmee⁺ dsoo⁻ cha⁺ hne⁺ hi⁻ cha⁺ ga⁺ jmi⁻ gyuu⁺ la⁻.

6 Jmii⁻ ja⁻ hnooh⁺ dsa⁻ ha⁻ lá⁺ jee⁺ juuy⁺ pero mo⁻ so⁻ jnøøyh⁺ he⁻ kyaah⁺ juuy⁺. Ma⁺ ke⁺ lá⁺ hnøøy⁺ jngēēyh⁺ hñiiy⁺, mo⁻ so⁻ juuy⁺.

7 Iih⁻ he⁻ ma⁺ jnāā⁺ lá⁺ jnāā⁺ kya⁺ jih⁺ hi⁻ ma⁺ na⁺ lluu⁺ dsa⁻ nāā⁺ jee⁺ hñii⁻. Ka⁺ lley⁺ ma⁺ choo⁺ he⁻ la⁺ lá⁺ koo⁻ coron he⁻ na⁻ la⁺ kyaah⁺ ku⁻ nøø⁻. Mo⁻ nēy⁺ ma⁺ jnā⁺ lá⁺ koo⁻ mo⁻ nē⁺ dsa⁻.

8 Jñu⁻ lley⁺ ma⁺ jnā⁺ lá⁺ koo⁻ jñu⁻ lle⁺ dsa⁻ mē⁺. Cha⁻ jay⁺ ma⁺ jnā⁺ lá⁺ koo⁻ cha⁻ ja⁻ león.

9 Na⁻ lāāy⁺ kyaah⁺ ñe⁺ jmah⁺, hi⁺ sa⁺ kyooy⁺ ma⁺ nuu⁺h⁺ lá⁺ koo⁻ jee⁺ ngē⁺ cha⁻ miih⁻ carret he⁻ cheeh⁻ kya⁺ jih⁺ hi⁻ hli⁻ jee⁺ ga⁺ nāā⁺ jee⁺ hñii⁻.

10 Na⁺ kuuy⁺ ma⁺ choo⁺ hma⁻ kuu⁺ lá⁺ choo⁺ na⁺ kuuy⁺ cha⁺ hne⁺. Kyaah⁺ na⁺ kuuy⁺ ja⁻, ga⁺ jmeey⁺ dsoo⁻ kih⁺ dsa⁻ lá⁺ jiih⁺ ga⁺ tē⁺ hñaa⁺ sih⁻.

11 Dsa⁻ jøøh⁺ kya⁺ iih⁻ he⁻ ma⁺ laa⁺ ángel kya⁺ too⁻ ñiih⁺ ja⁻. Kyaah⁺ juu⁺ hebreo cheey⁻ Abadón, hi⁺ kyaah⁺ juu⁺ griego cheey⁻ Apolión. (Jmii⁻ kiyh⁺ hnøø⁺ jah⁺: hi⁻ hee⁻ dsa⁻.)

12 Ga⁺ ngēē⁺ to⁻ nē⁺ he⁻ wi⁺ ja⁻. Hi⁺ ga⁺ jā⁺ ga⁺ to⁺ he⁻ wi⁺ he⁻ ja⁻ ga⁺ ga⁺ jēēn⁺.

13 Ma⁺ ga⁺ juu⁺ jee⁺ ga⁺ tē⁺ jñee⁺ ángel luu⁺ hoo⁺ kih⁺, ga⁺ nuun⁺ ga⁺ hlēēh⁺ jee⁺ kih⁺ lá⁺ jē⁺ kye⁺ jøø⁺ kih⁺ na⁺ hyoo⁻ he⁻ na⁻ la⁺ kyaah⁺ ku⁻ nøø⁻ he⁻ ma⁺ chih⁺ cha⁻ nē⁺ Dio.

14 Ga⁺ hlēēyh⁺ jee⁺ ga⁺ tē⁺ jñee⁺ ángel hi⁻ ma⁺ chooh⁻ luu⁺ hoo⁺ he⁺, ga⁺ siiyh⁺:

—Cheeh⁻ lá⁺ jēē⁺ kyeē⁺ ángele hi⁻ na⁻ hñuu⁺h⁺ cha⁺ jmi⁻ juu⁺ he⁻ chee⁻ Eufrate.

15 Hi⁺ ga⁺ cheeyh⁻ lá⁺ jēē⁺ kyeē⁺ ángele he⁺ hi⁻ ma⁺ na⁺ lluu⁺ kih⁺ hor⁻ ja⁻, jmi⁻ ja⁻, sih⁻ ja⁻, ji⁻ ñe⁻ ja⁻ mah⁺ jngēēyh⁺ la⁺ ga⁺ koo⁻ kiuh⁺ kih⁺ dsa⁻ jmi⁻ gyuu⁺.

16 Ga⁺ tēēn⁺ ga⁺ nuun⁺ ma⁺ tee⁺ to⁺ hñā⁺ laa⁺ millón hløø⁺ hi⁻ ma⁺ dsēē⁻ kya⁺ jih⁺.

17 Lá⁺ la⁺ ga⁺ lá⁺ jnā⁺ kin⁺ ma⁺ ga⁺ jēēn⁺ kya⁺ jih⁺ he⁺. Lá⁺ jēē⁺ hi⁻ ma⁺ dsēēy⁺ he⁺, ma⁺ na⁻ løø⁻ mo⁻ dsēy⁺ ñe⁺ gyuu⁺, kyaah⁺ he⁻ eeh⁻, hi⁺ he⁻ nøø⁻ ka⁻ lāh⁺. Lle⁺ kya⁺ jih⁺ he⁺ ma⁺ jnā⁺ lá⁺ koo⁻ lle⁺ león. Hi⁺ ma⁺ hwēē⁻ to⁻ hooy⁺ je⁻, ñe⁺, hi⁺ azufre.

18 Ga⁻tē⁻ la⁻ ga⁻ koo⁻ kih⁻ kih⁻ dsa⁻ hī⁻ ga⁻ juu⁻ kih⁻ lā⁻ jē⁻ hnē⁻ nēē⁻ he⁻ wii⁻ he⁻ ma⁻ hwēē⁻ hoo⁻ kya⁻ jih⁻ he⁻, he⁻ ma⁻ la⁻ je⁻, nē⁻, hi⁻ azufre.

19 Jēēh⁻, ma⁻ kye⁻ cha⁻ miih⁻ be⁻ hoo⁻ kya⁻ jih⁻ he⁻ kyaah⁻ kuuy⁻ ka⁻ lāh⁻. Kuuy⁻ ja⁻ ma⁻ la⁻ lā⁻ laa⁻ miih⁻. Ma⁻ lle⁻ lley⁻ he⁻ kyaah⁻ ma⁻ jmeey⁻ dsoo⁻.

20 Dsa⁻ hī⁻ sa⁻ ga⁻ juu⁻ kyaah⁻ he⁻ wii⁻ ja⁻, ni⁻ lā⁻ ja⁻ sa⁻ ga⁻ lā⁻ dsaa⁻ dsēy⁻ he⁻ ma⁻ jmeey⁻ juuh⁻ kih⁻ he⁻ na⁻ la⁻ kyaah⁻ gooy⁻. Sa⁻ ga⁻ tūy⁻ he⁻ ma⁻ jmāāy⁻ jōōh⁻ lā⁻ jēē⁻ jmi⁻ lle⁻ hlēēh⁻, hi⁻ kih⁻ lā⁻ jē⁻ heēh⁻ he⁻ na⁻ la⁻ kyaah⁻ ku⁻ nōō⁻, kyaah⁻ kuu⁻ tōō⁻, kyaah⁻ nē⁻ hweh⁻, kyaah⁻ kuu⁻, hi⁻ kyaah⁻ hma⁻ ka⁻ lāh⁻. Lā⁻ jē⁻ heēh⁻ ja⁻ sa⁻ jēē⁻, sa⁻ nuu⁻, hi⁻ ni⁻ sa⁻ ngē⁻.

21 Hi⁻ ni⁻ sa⁻ ga⁻ lā⁻ dsaa⁻ dsēy⁻ he⁻ ma⁻ jngēēyh⁻ dsa⁻, he⁻ ma⁻ jmeey⁻ ji⁻ nah⁻, he⁻ ma⁻ kaayh⁻ wa⁻ hī⁻ cha⁻ hī⁻, hi⁻ he⁻ ma⁻ hēy⁻.

10

Jaq⁻ ángel kyaah⁻ koo⁻ libro pih⁻

1 Ma⁻ ngēē⁻ he⁻ ja⁻, ga⁻ jēēn⁻ jñah⁻ ángel hī⁻ beē⁻ jwēрте hī⁻ ga⁻ jñaa⁻ gyuah⁻ jmi⁻ gyuu⁻ na⁻ lāā⁻ jni⁻, ma⁻ jñāā⁻ miih⁻ kuū⁻ gyuah⁻ lley⁻. Mo⁻ nēy⁻ ma⁻ jñā⁻ lā⁻ jñā⁻ hyoo⁻, hi⁻ lā⁻ kyoo⁻ tūy⁻ ma⁻ la⁻ lā⁻ koo⁻ je⁻ he⁻ chih⁻ kō⁻ dsoo⁻.

2 Ma⁻ hā⁻ ja⁻ gooy⁻ koo⁻ je⁻ pih⁻ na⁻ na⁻. Mah⁻ ga⁻ chiyh⁻ tūy⁻ ra⁻ lluu⁻ nē⁻ jmi⁻ ñeeh⁻, hi⁻ tūy⁻ ra⁻ kēh⁻ ga⁻ chiyh⁻ hwa⁻ ki⁻.

3 Ja⁻ ga⁻ ga⁻ hlēēyh⁻ koo⁻ kī⁻ gaa⁻ lā⁻ koo⁻ kī⁻ gaa⁻ hoo⁻ león⁻ ma⁻ mi⁻ gaay⁻. Lā⁻ ma⁻ ga⁻ hlēēyh⁻ ja⁻, ga⁻ ngēēh⁻ kiyh⁻ gyeē⁻ ñih⁻.

4 Ma⁻ ga⁻ ngēēh⁻ lā⁻ jēē⁻ gyeē⁻ ñih⁻ he⁻, ngoo⁻ ga⁻ jñā⁻ ma⁻ siin⁻, ma⁻ ga⁻ nuun⁻ ga⁻ hlēēh⁻ gyuah⁻, ga⁻ siih⁻ jñā⁻:

—Hmā⁻ lā⁻ jē⁻ juu⁻ he⁻ ma⁻ hlēēh⁻ ñih⁻ na⁻, to⁻ ya⁻ si⁻.

5 Hih⁻ ángel hī⁻ ga⁻ jēēn⁻ hī⁻ chih⁻ koo⁻ tū⁻ nē⁻ jmi⁻ ñeeh⁻ kyaah⁻ koo⁻ tūy⁻ hwa⁻ ki⁻ he⁻, ga⁻ chooy⁻ gooy⁻ ta⁻ gyuah⁻.

6 Mah⁻ ga⁻ tāāy⁻ hī⁻ chaā⁻ ga⁻ lā⁻ jē⁻ joh⁻ jmi⁻ cha⁻, he⁻ ba⁻ hī⁻ ga⁻ jmeē⁻ gyuah⁻ jmi⁻ gyuu⁻ kyaah⁻ lā⁻ jē⁻ he⁻ jñā⁻ nē⁻ kih⁻, he⁻ ba⁻ hī⁻ ga⁻ jmeē⁻ hwa⁻, kyaah⁻ lā⁻ jē⁻ he⁻ ga⁻ cha⁻ nē⁻ kih⁻, hi⁻ he⁻ ba⁻ hī⁻ ga⁻ jmeē⁻ jmi⁻ ñeeh⁻ kyaah⁻ lā⁻ jē⁻ he⁻ ga⁻ cha⁻ kih⁻. Ga⁻ tāāy⁻ hī⁻ he⁻ ga⁻ jāyh⁻:

—Mo⁻ so⁻ lā⁻ hī⁻ ga⁻ cha⁻ miih⁻ jmi⁻.

7 Jāā⁻ ja⁻ ga⁻ juu⁻ jee⁻ ga⁻ tē⁻ gyeē⁻ ángel he⁻ luu⁻ hoo⁻ kih⁻, lā⁻ jē⁻ he⁻ na⁻ hmāā⁻ kih⁻ Dio⁻ lā⁻ te⁻ lā⁻ koo⁻ ga⁻ jāh⁻ Dio⁻ siih⁻ dsa⁻ hī⁻ ga⁻ ngēē⁻ juu⁻ hī⁻ ma⁻ jmeē⁻ ta⁻ he⁻ kiyh⁻ llo⁻ joo⁻ —ga⁻ jāh⁻ ángel he⁻.

8 Koo⁻ ka⁻ lāh⁻ ga⁻ nuun⁻ ga⁻ hlēēh⁻ gyuah⁻ jmi⁻ gyuu⁻ kyaah⁻ jñā⁻, ga⁻ jāh⁻:

—Gwa⁻ go⁻ kye⁻ je⁻ pih⁻ na⁻ na⁻ he⁻ hā⁻ ja⁻ goo⁻ ángel hī⁻ chih⁻ tū⁻ nē⁻ jmi⁻ ñeeh⁻ kyaah⁻ nē⁻ hwa⁻ oo⁻.

9 He⁻ ja⁻ ñeen⁻ jee⁻ ma⁻ cheh⁻ ángel mah⁻ ga⁻ ngēēn⁻ je⁻ pih⁻ ja⁻. Mah⁻ ga⁻ siyh⁻ jñā⁻:

—Hee⁻ la⁻, kuh⁻. He⁻ la⁻ jmeē⁻ lā⁻ llih⁻ tu⁻ jlāh⁻, pero neh⁻ to⁻ hoo⁻ lā⁻ oō⁻, lā⁻ koo⁻ oō⁻ jmi⁻ tah⁻.

10 Jā⁻ ga⁻ ga⁻ kan⁻ je⁻ pih⁻ he⁻ ma⁻ choōh⁻ ángel mah⁻ ga⁻ kuhn⁻. Ga⁻ lā⁻ oō⁻ neh⁻ to⁻ hoon⁻ lā⁻ koo⁻ oō⁻ jmi⁻ tah⁻. Ma⁻ la⁻ ma⁻ kuhn⁻ ga⁻ lā⁻ llih⁻ tu⁻ jlān⁻.

11 Jā⁻ ga⁻ ga⁻ siyh⁻ jñā⁻ ka⁻ lāh⁻:

—Jmeē⁻ bi⁻ mī⁻ jñāā⁻ juu⁻ kin⁻ ka⁻ lāh⁻ kih⁻ cha⁻ miih⁻ jee⁻ jwii⁻, hi⁻ lā⁻ kaā⁻ hwa⁻ jee⁻ tāāh⁻ dsa⁻ hī⁻ jmeē⁻ hih⁻, hi⁻ kih⁻ hī⁻ hlēēh⁻ lā⁻ koo⁻ lā⁻ koo⁻ juu⁻, hi⁻ kih⁻ lā⁻ jēē⁻ dsa⁻ ta⁻ kaah⁻.

11

Lä'uu' dsa' hi' kwa' ju'dsoo' kih' Dio

¹ Ma'ngëë' he' ja', ga'hyohn' koo' hma' he' lla' hih' he' la' lä'koo' si'hma'tah', mah' ga'siiyh' jnä':

—Noo', mah' lla' hih' gwah' kih' Dio, kyaah' na'hyoo', mah' hee' jah' tee' hi' tääh' jmee' juuh' kih' Dio.

² Wa' jä' ba' kih' ho'hne' kih' gwah' na', sa' llah' hih'. Jëeh' he' ma'na'la' hee' hi' sa' laa' judii' ba' na', mah' jmeey' he' lla' dsëy' jee' jwii' na'jngii' to'laa' uu' sih'.

³ Cheen' uu' dsa' hi' dsa' kwa' ju'dsoo' kin'. Kyeyh' hmiih' he' këh' dsa' ma' ti'meeh' dsë'. Ngëey' juu' kin' kih' dsa' koo' mil dsë' to' hña'loo' na' dsë' to'lo'gya' dsë' gya' jmi' —ga'siiyh' jnä'.

⁴ Lä'uu' hi' kwa' ju'dsoo' kih' Dio he', laa' kwaat' lä'koo' to' chaah' hma' olivo, hi' laay' kwaat' lä'koo' to' candelero he' na'jnää' cha'në' Dio juu' hwa'.

⁵ Cher'mah' chaa' hi' hnøø' jmääyh' dsoo', kyaah' je' he' hwëë' neh' to'hooy' jëey' go'te' hi' na'høøh' kiyh'. Lä'ja' jmee' bii' juu' wa' hi' cha' hi', hi' hnøø' jmääyh' dsoo'.

⁶ Lä'uu' dsa' he' na'ngëy' jwë' he' jmeey' sa' jä' jma' ta'ko' jiih' ngëey' juu' kih' Dio. Lä'ja' na'ngëy' jwë' jmeey' kih' jmi' he' lii' jma'. Hi' na'ngëy' jwë' heeyh' dsa' lli' wii', lä'joh' jiih' hnøø' bih'.

⁷ Ma' la' ma' dsëë' jmi' kway' juu' kih' Dio, ya' hëë' jah' hlëëh' neh' too' ñiih' kih' cha'je' mah' teey' kyaah' dsa' he', lä' jiih' lä'liy' jngëeyh'.

⁸ Ga' ma' na'juuy, jäy' cha'jwë' jee' jnä'hä' kih' jwii' juuh', ja' ba' jee' jwii' jee' ga'täay' dsoh' hma' cru' Dsa'jøøh' jnan'. Hi' chaa' jee' ja', kwee' hña' dsëy' lä'koo' dsa' hi' ma' chaa' jwii' Sodoma kyaah' Egipto, he' ja' kih' jee' jwii' ja', le' jahn' chee' Sodoma hi' Egipto ka' läh'.

⁹ Hnë' jmi' dsa' hnoo', ga'lä'jëë' ba' dsa' dsa'taah' jëey' hi' na'juu' he', dsa' hi' chaa' lä'jë' jee' jwii', lä'jëë' nää' dsa', dsa' hi' hlëëh' lä'koo' lä'koo' juu', hi' lä'kaa' hwa' jee' tääh' dsa' hi' jmee' hih'. Sa' kway' jwë' haa' hi' na'juu' he'.

¹⁰ Ga'lä'jëë' ba' dsa' jmi' gyuu' lä'chaa' llu' wa'ra' ga'jëey' na'juu' dsa' he'. Dsa'taayh' jëë' dsëy' jwërte, hi' kwëeyh' dsa' kyaayh' miuh' he' cha' kih' lä'jaa' lä'jaay', jëeh' lä'uu' hi' ma' ngëë' juu' kih' Dio he' ma' heeyh' wii' lä'jëë' hi' chaa' hwa' la'.

¹¹ Ga' ma'të' hnë' jmi' dsa' hnoo' ja', jmi'lle' na'jiih' he' ja' kih' Dio ga'tooh' tuh' dsëy' mah' ga'nooy' lä'hmëë'. Ga'lä'goo' jwërte dsë' dsa' hi' ma' tääh' jëë' jee' ja'.

¹² Ga'lä'nuuh' ga'hlëëh' gyuuuh', ga'jah':

—Wii' hnäh' jee' la'.

Mah' ga'sayh' ta' gyuuuh' jee' jni' lä' ma'jëë' ja' lä'jëë' hi' ma' na'høøh' kiyh'.

¹³ Hor' ja' ga'jeh' wii' jwërte hwa'. Hi' kih' hña'loo' hne', ga'hla' ma' gya' jee' lä'kaa' jee' jwii' juuh' ja'. Hi' ga'juu' gyee' mil dsa' ma' ga'jeh' hwa'. Hi' ga'chaa' he', kyaah' he' goyh' ja', ga'jmääy' jøøh' Dio hi' gya' gyuuuh' jmi' gyuu'.

¹⁴ Ga'ngëë' to' he' wii' ja'. Hi' ga'jä' ga'koo' he' wii' he' ja'ga' ga'jëen'.

Ga'juuy' jee' ga'të' gyii' luu' hoo'

15 Ma' ga'tē' gyeē' ángel ga'jūu' luu' hoo' kih', ga'lā'nūuh' gyūuh' ga'tooh' kī-gaa' mīih', ma' jāyh':

Na' ma-tē' jee' jmee' Dio hih' kih' lā'kaa' jmi-gyūu' ko-jøh' kyaah' Cristo kyaay'.

Hī- he' ba' jmee' hih' ga'lā'jē' joh' jmi' cha'.

16 Lā'jēē' gyii'kyēē' dsa-gyūuh' hī- ma' tāāh' nē' hma'sii- cha'nē' Dio, ga'taayh' ga'juuyh' jñey', ga'jyooy' lley lā' ga'tē' hwa' mah' ga'jmeey' jūuh' kih' Dio.

17 Mah' ma' jāyh':

Kwa- jnāāh' tī'hmaah' kyah' hne- Dio hī- cha- ga'lā'jē' be' kih', hne- he' hī- laā', hne- he' hī- ma' laā', hī- hne- he' hī- llaah' ka-lāh'. Ma-mi-jnāāh' hñaaah' kyaah' be' kyah' mah' løøh' jmeeh' hih'.

18 Ga'lā'jēē' hī- tāāh' lā'kaa' hwa' ma-lā-llee' jwēte,

ma-tē' jee' teeh' jwi- kih' hī- he'.

Ma-tē' jmi' llah' ta' kih' hī- na' juu',

mah' kwēēh' heē' lā'jēē' hī- ga'ngēē' juu' hī- ga'jmeē' ta'he' kyah',

hī- lā'ja- lā'jēē' hī- na' jngēē' hī- lā'jēē' ga' hī- gah' hne', lā'jøh' lā'māh'.

Hī- ma-tē' jmi' jngēēh' lā'jēē' hī- heē' jmi-gyūu' la'.

19 Jā-ga' ga'na' gwah' kih' Dio gyūuh' jmi-gyūu', hī- neh' gwah' jā-, ga'lā'jnā' goo' he- tāāh' kuu' na-sii- hmooh' to-nē'. Peer- ga'jmeē' je'ñih', ga'tooh' mīih', ga'hī' ñih', ga'jeh' wii' jwēte hwa', mah' ga'hla' mi'dsē' kah'gaa'.

12

Dsa-mē' hī' Dragón

1 Ma' ngēē' he- jā-, ga'lā'jnā' gyūuh' jmi-gyūu' koo- he- juh' gaa-. Ga'lā'jnāā' jaa- dsa-mē' hī- ma' na' lāā- hyoo-, hī- ma' heē' sih- hūu' tīy', hī- ma' lley' koo- coron he- ma' chaa' gya'tuu' nūu'.

2 Dsa-mē' he' ma' kyaā' gyūu-, ma' høøy' kih' he- jēēy' wii' he- lā'chaa- gyūu- kyaay'.

3 Hī- ga'lā'jnā' ga'jyoh' he- juh' gaa- gyūuh' jmi-gyūu'. Ga'lā'jnāā' jaa- dragón gyūu' hī- jøh' gaa-. Ma' la' gyii' lley', ma' choo' lley' gya' jøø', hī- ma' lley' gyii' coron ka-lāh'.

4 Kyaah' kuuy' jā-, ga'sēēy- la- ga' koo- kiih' kih' nūu' hī- hēē- gyūuh' jmi-gyūu' mah' ga'saa' ga'jaay' ta' hwa'. Dragón he' ga'noo- cha'nē' dsa-mē' hī- ngoo' ga'lā'chaa' gyūu- kyaā' mah' ma' kuyh' gyūu- he' lā'koo- wa'ra- ga'lā' chaa'.

5 Kih' dsa-mē' he' ga'lā'chaa' jaa- gyūu- ñūuh- hī- jmee' hih' kih' ga'lā'kaa- hwa' kyaah' koo- hma-hiih' he- la' ñē'. Pero na' ba' koh' ga'tēēy- gyūu- he' cha'nē' Dio jee' gay' jmeey' hih'.

6 Hī- dsa-mē' he', ga'kyūuy' lā- ga'tē' hwa' kii' jee' ga'mi'llu' Dio kiyh', mah' hāāy' jee' jā- koo- mil dsē' tō' hñā-loo' na' dsē' tō' lo'gya' dsē- gya' jmi'.

7 Ma' ngēē' he- jā-, ga'lā'cha' koo- hnii- jūuh- gyūuh' jmi-gyūu'. Migye' kyaah' ángele kyaay' ma' teē- kyaah' Dragón. Hī- Dragón he' kyaah' ángele kyaay' ma' teē- ka-lāh' kyaah' Migye',

8 pero sa' ga'liyh'. Mo-so' ga'lā'cha' ga' høøy' gyūuh' jmi-gyūu'.

9 Lãˉjaˉ Dragon jøøh' he' gaˉlleēˉ dsih' taˉ ka'hneˉ. Hīˉ he' laaˉ miihˉ chaaˉ llo'joo' hīˉ cheeˉ hīˉ saˉlluˉ, hiˉ cheeˉ bih' Tanaˉ kaˉlãh'. Hīˉ he' miˉ gaaˉ dsaˉ lãˉkaaˉ lãˉjuh' jmiˉ gyuuˉ. Gaˉjwãã' dsih' lãˉ gaˉtēˉ hwa' koˉjøh' kyaah' ángele kyaay'.

10 Jaˉ gaˉ gaˉ nuun' gaˉ hlēēh' kīˉ gaaˉ kaˉlãh' gyuuh' heˉ maˉ jãh':

–Naˉ maˉ tēˉ jee' lããˉ dsaˉ, maˉ lãˉjnãˉ be' kih' Dio, maˉ løø' jmeeˉ hihˉ Dio jnãh, hiˉ maˉ tēˉ jee' lla' Cristo kyaay' taˉ. Jēēh', maˉ lleeyˉ taˉ ka'hneˉ hīˉ maˉ hniˉ kih' lãˉjēēˉ øøh' jneˉ. Lãˉjmii' lãˉhwēˉ maˉ hniyˉ chaˉnéˉ Dio jnãh.

11 Pero øøh' jneˉ gaˉlih' bih' kyaayh', kyaah' jmaˉ kih' Borrego mãh', hiˉ kyaah' juˉdsoo' heˉ gaˉjmeey' kih' Cristo. Saˉ gaˉjmeey' he' cheˉ chaaˉ juuy' jmiˉ gyuuˉ laˉ.

12 Waˉ jēēˉ hoh' hnãh' hīˉ tããh' gyuuh' jmiˉ gyuuˉ. Pero jwiˉ hīˉ tããh' hwa' laˉ kyaah' hīˉ tããh' neh' jmiˉ ñeeh' kaˉlãh'. Jēēh' hīˉ saˉlluˉ maˉ ñeyˉ baˉ, jãˉ koˉ hīˉpih' gaˉ jmiˉ kiyh', heˉ jaˉ hããy' jwēˉte maˉ jñaa'y' jee' kyah' hnãh'.

13 Maˉ gaˉjēēˉ Dragon heˉ, heˉ gaˉjwãã' dsih' taˉ hwa', ngooy' mah' jmeey' hñaaˉ dsēy' kih' dsaˉ mēˉ hīˉ gaˉlãˉ chaaˉ gyuuˉ ñuuhˉ kih' heˉ.

14 Pero gaˉhyoh' dsaˉ mēˉ heˉ toˉ saˉkyoo' chaˉmii' jøøh' mah' jaˉ leˉ hēēy' hūˉ kih' miihˉ hlēēh' heˉ taˉ hwa' kiˉ, jee' hãã' dsih' koøˉ jīˉ ñeˉ, jyoh' gaˉ toˉ jīˉ ñeˉ, naˉ dsēˉ jñeeˉ sih'.

15 Miihˉ heˉ gaˉjuu' koøˉ jmiˉ juuhˉ kyaah' hooy' taˉ jee' ngoo' dsaˉ mēˉ heˉ mah' maˉ aãy' kyaah' jmiˉ jaˉ.

16 Pero hwa' gaˉkwaˉ be' kih' dsaˉ mēˉ heˉ. Gaˉnaˉ hwa', mah' gaˉhoo' jmiˉ heˉ gaˉhwēēˉ toˉ hoo' Dragon.

17 Heˉ jaˉ gaˉyaˉjēēˉ dsēˉ jwēˉte dragón kyaah' dsaˉ mēˉ heˉ. Mah' ngooy' naˉjmeey' hniˉ kyaah' hīˉ laaˉ saˉjuˉ kih' dsaˉ mēˉ heˉ, hīˉ høøˉ madaˉ kih' Dio jaˉ baˉ hīˉ jmeeˉ juˉdsoo' kih' Jesucristo.

13

Lãˉuu' jah' laaˉ naˉhøø' heˉ

1 Jnãˉ gaˉ noon' nēˉ miˉsiˉ heˉ chaˉ chaˉhoo' jmiˉ ñeeh'. Jee' jaˉ gaˉjēēnˉ jaaˉ jah' hīˉ laaˉ naˉhøø', yaˉ hēēˉ chaˉjmiˉ ñeeh' maˉ lleˉ gyii' lley', hiˉ maˉ choo' gya' jøø'. Nēˉ jøø' kiyh' maˉ choo' gya' coron. Hiˉ maˉ naˉ siˉ lãˉjēˉ kaˉlleyˉ koøˉ juu' heˉ miˉ kwah' kih' Dio.

2 Jah' hīˉ gaˉjēēnˉ heˉ, maˉ laaˉ lãˉkoøˉ hyahˉ. Maˉ tiiy' maˉ laˉ lãˉ laˉ tii' oso. Moˉ hooy' maˉ laˉ lãˉ laˉ hoo' León. Dragon heˉ, gaˉkwēēyh' beˉ, hīˉ gaˉllaay' høøy' mah' jmeey' hihˉ llayˉ, mah' lēeyˉ dsaˉ taˉ jøøh'.

3 Gaˉjēēnˉ koøˉ lleyˉ maˉ laˉ dsoo' heˉ maˉ jngiih' kiyh'. Pero dsoo' heˉ maˉ jngiih' kiyh' jaˉ, gaˉjãˉ baˉ. Peerˉ gaˉlãˉ dsaaˉ dsēˉ lãˉjēēˉ dsaˉ jmiˉ gyuuˉ, heˉ jaˉ gaˉjmeey' koˉjøh' kyaah' jah' hīˉ laaˉ naˉhøø' heˉ.

4 Hiˉ gaˉjmãã' dsaˉ jøøh' Dragon hīˉ gaˉllaa' jøøh' jah' hīˉ laaˉ naˉhøø' heˉ. Jãˉ baˉ lãˉ jaˉ gaˉjmããy' jøøh' jah' laaˉ naˉhøø' heˉ kaˉlãh', mah' maˉ jãyh' kiyh': –Saˉ chaaˉ gaˉ jñah' hīˉ laaˉ lãˉkoøˉ jah' naˉ. ¿Hijˉ naˉ hīˉ lihˉ teeˉ kyaayh'?

5 Gaˉkway' jwēˉ kih' mah' hlēēyh' juu' taah' hiˉ hlēēh' bih' juu' heˉ miˉ kwah' kih' Dio. Gaˉllaay' mah' lēeyˉ dsaˉ taˉ toˉ laaˉ uu' sih'.

6 Lãˉjaˉ gaˉ løøy' miˉ kwayh' kih' Dio. Gaˉ miˉ kwayh' jmiˉ kiyh', lãˉkyeˉ kih' gwahˉ kiyh', hiˉ lãˉjaˉ kih' hīˉ tããh' gyuuh' jmiˉ gyuuˉ kaˉlãh'.

7 Hi⁻ ga⁻hyoyh⁴ jwë¹ jmeey¹ hnii⁻ kyaah⁴ lä⁻jēē⁻ hī⁻ na⁻jngēē¹ lä⁻jiih¹ leeyh⁴. Hi⁻ ga⁻hyoyh⁴ jwë¹ jmeey¹ hih⁴ kih⁴ lä⁻jēē⁻ nää⁻ dsa⁻, lä⁻jē⁻ jee⁻ jwii⁻, dsa⁻ hī⁻ hlēēh⁴ lä⁻koō⁻ lä⁻koō⁻ juu¹, hi⁻ lä⁻kaa⁻ hwa¹ jee⁻ tääh⁴ dsa⁻ jmee⁻ hih⁴ ma⁻ ki⁻ kih⁴.

8 Lä⁻jēē⁻ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁴ hī⁻ ga⁻jmaa⁴ jøh¹ jah⁴ laa⁴ na⁻høø⁴ he⁴, sa⁴ ma⁴ na⁻sii⁻ jmi⁻ kiyh⁴ nē⁻ je⁻ kih⁴ Borrego mäh¹ hī⁻ laa⁴ kwaat⁴ ga⁻juu¹ nē⁻ na⁻hyoo⁴ lä⁻ ma⁴ huu⁴ jmi⁻gyuu⁴. Nē⁻ je⁻ kiyh⁴ ja⁻, na⁻ sii⁻ jmi⁻ kih⁴ lä⁻jēē⁻ hī⁻ na⁻jnää⁴ kih⁴ Dio.

9 Cher⁴mah¹ chaā⁻ hī⁻ hnøø⁴ heeh⁴ juu¹ la⁻, wa⁴ heeyh⁴.

10 Hī⁻ lle⁻ kih⁴ dsoo¹ neh⁴ñe¹, jāā⁴ dsih⁴ neh⁴ñe¹. Hī⁻ lle⁻ kih⁴ juu¹ kyaah⁴ ñe⁴ tuuh⁴, kyaah⁴ ñe⁴ tuuh⁴ jngēēh⁴ dsih⁴. Hor⁴ ja⁻ hnøø⁴ kwēēh⁴ dsē¹ hī⁻ na⁻jngēē¹ kyaā⁴ Dio hi⁻ hnøø¹ lä⁻ ma⁻ dsoo¹ ja⁻ba⁴ dsēy¹.

11 Ma⁻ngēē⁴ he⁻ ja⁻, ga⁻jēēn⁴ jñah⁴ jah⁴ laa⁴ na⁻høø⁴ hī⁻ ya⁻hēē¹ neh⁴ hwa¹. Ma⁴ lley⁴ to¹ jøø⁴ he⁻ la⁴ lä⁴ la⁴ kih⁴ jaā⁻ borrego mäh¹, hi⁴ ma⁴ hlēēy⁴ lä⁴ hlēēh⁴ jaā⁻ dragón.

12 Ma⁴ kyey⁻ lä⁴jē⁻ be⁴ kih⁴ to⁻nē⁴ jah⁴ he⁴, mah⁴ to⁴lo⁴ nēy⁴ ga⁴løøy¹ jmeey⁴ hih⁴ kih⁴ hī⁻ tääh¹ lä⁴kaa⁻ hwa¹ mah⁴ wa⁴ jmeey⁴ juuh⁴ kih⁴ to⁴ nē⁴ jah⁴ he⁴, hī⁻ ga⁴jä¹ kih⁴ kyaah⁴ dsoo¹ he⁻ ma⁴ juuy⁴ ja⁻.

13 Hi⁻ lä⁴ja⁻ ma⁴ jmeey⁴ cha⁴miih⁴ he⁴ juh⁴gaa⁻ ka⁴läh⁴, lä⁴jiih¹ ga⁴jmeey⁴ ga⁴jyoo¹ je⁴ gyuu⁴h¹ jmi⁻gyuu⁴ lä⁴ ga⁴tē⁴ hwa¹, lä⁴ ma⁴jēē⁴ ja⁻ dsa⁻.

14 Mi⁴gaay¹ hī⁻ tääh¹ lä⁴kaa⁻ hwa¹ kyaah⁴ lä⁴jē⁻ he⁴ juh⁴gaa⁻ he⁴ ga⁴hyoyh⁴ jwë¹ jmeey¹ cha⁴nē⁴ jah⁴ to⁻nē⁴ he⁴. Ga⁴jmeey¹ mada⁴ kih⁴ hī⁻ tääh¹ lä⁴kaa⁻ hwa¹ he⁴ jmeey¹ heeh⁴ kih⁴ jah⁴ hī⁻ ga⁴jä¹ kih⁴ hī⁻ ma⁴ la⁴ dsoo¹ kih⁴ kyaah⁴ ñe⁴ tuuh⁴.

15 Ga⁴hyoyh⁴ jwë¹ he⁴ jmeey¹ jiih⁴ heeh⁴ kih⁴ jah⁴ he⁴ mah⁴ hlēēh⁴. Hi⁴ mah⁴ ga⁴jmeey¹ mada⁴ jngiiyh¹ kih⁴ lä⁴jēē⁴ dsa⁻ hī⁻ sa⁴ jmee⁴ juuh⁴ kih⁴ heeh⁴ ja⁻.

16 Ga⁴jmeey¹ hih⁴ kih⁴ ga⁴lä⁴jēē⁴ dsa⁻, lä⁴jøh¹ lä⁴mäh¹, hī⁻ cha⁴kuu¹, hī⁻ tä⁴ñeē⁴, hī⁻ na⁴hnēē⁴ jmee⁴ ta⁴, hi⁴ hī⁻ sa⁴ na⁴hnēē⁴ ka⁴läh⁴, mah⁴ jmeey¹ lii⁴gooy⁴ ra⁴llu¹ o cha⁴kyey¹.

17 Lä⁴ja⁻ ni⁴ jaā⁻ sa⁴ lä⁴cha⁻ jwë¹ kih⁴ la⁴gyih¹ løø¹, ni⁴ sa⁴ lä⁴cha⁻ jwë¹ hiiy¹ gyih¹ he⁴ cha⁴kiyh¹ cher⁴mah⁴ sa⁴ laay¹ lii⁴ kyaah⁴ jmi⁻ kih⁴ jah⁴ he⁴ o kyaah⁴ hwēh¹ lä⁴koō⁻ cheē⁴ jah⁴ he⁴.

18 Jee⁴ la⁴ hnøø¹ cha⁴ huu⁴dsē⁴ llu¹. Hī⁻ ngēē⁴, he⁴ da⁴ hwēh¹ kih⁴ jah⁴ he⁴, jēēh¹ la⁴ hwēh¹ kih⁴ dsa⁴ñuu⁴ ba⁴ ja⁻. Hwēh¹ kih⁴ jah⁴ he⁴ te⁴ jñii⁴ hña⁴loo⁴ na⁴dsē⁴ to⁴lo⁴gya⁴ na⁴dsē⁴ gya⁴jñii⁴.

14

Koō⁻ su⁴ hmēē⁴ ga⁴hä⁴ lä⁴jēē⁴ hñā⁴laa⁴ na⁴dsē⁴ to⁴laa⁴ kyeē⁴ mil dsa⁴

1 Ma⁻ngēē⁴ he⁻ ja⁻, ga⁴jēēn⁴ Borrego mäh¹ cheh¹ nē⁴ moh⁴ Sión kyaah⁴ hñā⁴laa⁴ na⁴dsē⁴ to⁴laa⁴ kyeē⁴ mil dsa⁴ hī⁻ ma⁴ na⁴sii⁻ jmi⁻ kih⁴ Borrego mäh¹ cha⁴kyey¹, hi⁴ ma⁴ na⁴sii⁻ jmi⁻ kih⁴ jmiy⁴ ka⁴läh⁴.

2 Ja⁴ga⁴ga⁴nuun¹ ga⁴hlēēh¹ gyuu⁴h¹ ga⁴hii¹ goo⁻ lä⁴ hii¹ jee⁴ jyoo⁴ cha⁴miih⁴ jmi⁻. Hi⁴ ga⁴hii¹ lä⁴koō⁻ hii¹ jee⁴ hii¹ ñih¹ ki⁴gaa⁻, hi⁴ ga⁴hii¹ lä⁴ hii¹ jee⁴ tääh¹ dsa⁴kooh¹ tü⁻ he⁴ choo¹ cha⁴miih⁴ si⁴ñe¹.

3 Lä⁴jēē⁴ hī⁻ he⁴ ma⁴ hä⁴ koō⁻ su⁴ hmēē⁴ cha⁴nē⁴ hī⁻ ma⁴ gya¹ jmee⁴ hih⁴ nē⁴ hma⁴sii⁴, hi⁴ cha⁴nē⁴ lä⁴jēē⁴ kyeē⁴ jah⁴ hī⁻ ma⁴ tääh¹ he⁴, hi⁴ cha⁴nē⁴ lä⁴jēē⁴ dsa⁴gyuu⁴h¹ ka⁴läh⁴. Ni⁴ jaā⁻ sa⁴ lih⁴ ma⁴ hä⁴ su⁴ ja⁻. Ma⁴la⁴ hñā⁴laa⁴ na⁴dsē⁴

to⁴laa⁴ kyeē⁴ mil ba⁴ ma⁴ lih⁴ ma⁴ hä⁴, dsa⁻ hi⁻ ga⁻lää⁴ Dio kyaah⁴ jma⁻ kih⁴ jee⁴ kih⁴ dsa⁻ hi⁻ chaa⁻ hwa⁴.

⁴ Lä⁴ jëē⁻ hi⁻ la⁻ sa⁻ ga⁻mi⁻sah⁴ hñiiy⁴ kyaah⁴ dsa⁻ mē⁴, jëēh⁴ ga⁻hääy⁴ hñiiy⁴. Hi⁻ he⁴ jmee⁻ kō⁻jōh⁴ kyaah⁴ Borrego mäh⁴ wa⁴ ha⁻ cha⁻ ha⁻ jee⁴ dsooy⁴. Hi⁻ he⁴ na⁻ ga⁻lääy⁴ jee⁴ kih⁴ dsa⁺, laay⁴ kōō⁻ nää⁴ hi⁻ ma⁻jä⁴ llu⁴ kih⁴ Dio hi⁻ lä⁴ja⁻ kih⁴ Borrego mäh⁴.

⁵ Ni⁻ miih⁻ sa⁻ ga⁻hwëē⁻ juu⁴ ta⁻juu⁴ hooy⁴, na⁻jngëē⁴ go⁻te⁻ laay⁴ cha⁻nē⁴ Dio.

Juu⁴ he⁻ ga⁻kwa⁴ uu⁻ ángele

⁶ Hi⁻ ga⁻jëēn⁻ jñah⁴ ángel hi⁻ ma⁻ hëē⁻ to⁴dsaah⁴ gyuu⁴ jmi⁻gyuu⁴ hi⁻ ma⁻ kye⁻ ju⁴hmëē⁴ he⁻ sa⁻ ngëē⁴ jih⁴koh⁴. Ma⁴ hlëēy⁴h⁻ lä⁴jëē⁻ dsa⁻ hi⁻ chaa⁻ lä⁴kaa⁻ hwa⁴ jee⁴ jmeey⁴ hih⁴, lä⁴jëē⁻ nää⁴ dsa⁻ hi⁻ hlëēh⁻ lä⁴kōō⁻ lä⁴kōō⁻ juu⁴, hi⁴ lä⁴jëē⁻ hi⁻ chaa⁻ lä⁴kōō⁻ lä⁴kōō⁻ jee⁴ jwii⁴.

⁷ Ga⁻hlëēh⁴ ángel he⁴ kyaah⁴ lä⁴jë⁻ be⁴ kih⁴:

—Wa⁴ gah⁻ hnäh⁴ Dio, jmeē⁻ hnäh⁴ juuh⁴ kiyh⁴. Jëēh⁴, ma⁻tē⁴ hor⁻ llay⁴ ta⁴. Kwa⁴ hnäh⁴ t⁴hmaah⁴ kih⁴ hi⁻ ga⁻jmeē⁻ gyuu⁴ jmi⁻gyuu⁴, hi⁻ ga⁻jmeē⁻ hwa⁴, hi⁻ ga⁻jmeē⁻ jmi⁻ñeeh⁴, hi⁻ hi⁻ ga⁻jmeē⁻ lä⁴kaa⁻ jee⁴ hya⁻ jmi⁻gwa⁻.

⁸ Jñah⁴ ka⁻läh⁴ ángel ga⁻lla⁻lle⁴ kaah⁴ kiyh⁴, ma⁴ jāyh⁴:

—Ma⁻hëē⁻, ma⁻hëē⁻ go⁻te⁻ Babilonia jwii⁴ juuh⁴ hi⁻ ga⁻hëē⁻ dsa⁻ lä⁴kaa⁻ jmi⁻gyuu⁴ kyaah⁴ lä⁴jë⁻ wa⁴ he⁻ cha⁻ he⁻ he⁻ hliih⁴ ma⁻jmeey⁴. La⁻lä⁴kōō⁻ he⁻ ga⁻kwëēy⁴h⁻ dsa⁻ jmi⁻lii⁴ hää⁴.

⁹ Jee⁴ ga⁻tē⁻ uu⁻ ángel hi⁻ ma⁻ lleē⁻ kaah⁴ he⁴, ma⁴ hlëēy⁴h⁻ kyaah⁴ lä⁴jë⁻ be⁴ kiyh⁴:

—Cher⁴mah⁴ hi⁻ ga⁻jmäā⁻ jōōh⁴ jah⁴ hi⁻ laa⁴ na⁻hōō⁴ he⁴ kyaah⁴ hëeh⁻ kiyh⁴, hi⁴ cher⁴mah⁴ ga⁻jmeey⁴ lii⁻ cha⁴kyey⁴ o ma⁻gooy⁴,

¹⁰ ja⁻ba⁻ lä⁴ja⁻ le⁴ kih⁴ dsa⁻ he⁴. Le⁴ kiyh⁴ lä⁴kōō⁻ he⁻ hiyh⁴ jmi⁻lii⁴ hää⁴, wa⁴ra⁻ ga⁻ya⁻jëē⁻ dsē⁴ Dio kyaayh⁴. Ja⁴ kyaah⁴ hih⁴ jā⁻ya⁻jëē⁻ dsē⁴ Dio. Jmeey⁴ kaa⁴y⁴ kyaah⁴ je⁻, kyaah⁴ azufre cha⁻nē⁴ lä⁴jëē⁻ ángele hi⁻ na⁻jngëē⁴ hi⁻ cha⁻nē⁴ Borrego mäh⁴ ka⁻läh⁴.

¹¹ Jee⁴ täāyh⁴ kaa⁴y⁴ ja⁻, soo⁻ ñe⁴ ga⁻lä⁴jë⁻ joh⁴ jmi⁻cha⁻. Lä⁴jëē⁻ hi⁻ ma⁻ jmää⁻ jōōh⁴ jah⁴ he⁴ kyaah⁴ hëeh⁻ kiyh⁴, hi⁻ hi⁻ hëeh⁻ lee⁴ lii⁻ kyaah⁴ jmi⁻kiyh⁴, ni⁻ jmi⁻ni⁻ hwē⁴ sa⁻ le⁴ teeyh⁻ dsēy⁴.

¹² Hor⁻ ja⁻ hnōō⁴ kwëēh⁴ dsē⁴ lä⁴jëē⁻ hi⁻ na⁻jngëē⁴, lä⁴jëē⁻ hi⁻ nuuh⁴ kih⁴ Dio hi⁻ lä⁴jëē⁻ hi⁻ jmee⁻ dsoō⁴ dsē⁴ kih⁴ Jesús.

¹³ Ja⁻ga⁻ ga⁻nuun⁻ ka⁻läh⁴ ga⁻hlëēh⁴ gyuu⁴ jmi⁻gyuu⁴ ma⁴ jāyh⁴:

—Si⁴ he⁻ la⁻: “Na⁴ ta⁻ cha⁻nē⁴, llu⁴ la⁴ kih⁴ hi⁻ juu⁴ jee⁴ jmeey⁻ kō⁻jōh⁴ kyaah⁴ Dsa⁻jōōh⁴ jñän⁴.”

—Jaah⁻, lä⁴ja⁻ le⁴ —jäh⁴ Jmi⁻lle⁴ Na⁻jngii⁴—. Hi⁻ he⁴ teeh⁻ dsē⁴, jëēh⁴ ja⁻ jiih⁴ llaa⁻ he⁻ ma⁻jëēy⁻ wii⁴, hi⁻ lä⁴jñä⁻ ba⁻lä⁴jë⁻ he⁻ llu⁴ he⁻ ga⁻jmeey⁴.

Lloo⁻ kōō⁻ jmi⁻jōōh⁴ Dio lä⁴jëē⁻ dsa⁻

¹⁴ Ja⁻ga⁻ ga⁻jëēn⁻ kōō⁻ jni⁴ tōō⁴. Jee⁴ jni⁴ ja⁻, ma⁴ gya⁴ jaa⁻ hi⁻ laa⁴ lä⁴ laa⁴ Hi⁻ ga⁻lëē⁴ngo⁴. Ma⁴ lley⁴ kōō⁻ coron he⁻ la⁴ kyaah⁴ ku⁻nōō⁴, hi⁻ ma⁻ chooyh⁻ kōō⁻ ñe⁴tuuh⁻ hlääh⁴ he⁻ hme⁴.

¹⁵ Neh⁻ gwah⁻ kih⁴ Dio ya⁻hëē⁻ jñah⁴ ángel hi⁻ hlëēh⁻ kyaah⁴ lä⁴jë⁻ be⁴ kih⁴, ga⁻siiyh⁻ hi⁻ gya⁴ jee⁴ jni⁴:

—Kye⁻ ñe⁴tuuh⁻ hläh⁴ kyah⁴ mah⁴ chooh⁴ ta⁴ kyah⁴. Jëēh⁴ ma⁻jwii⁻ ba⁻ mi⁴, ma⁻tē⁴ hor⁻ jee⁴ juuh⁴.

16 He⁻ ja⁻ hi⁻ ma⁻ gya⁻ jee⁻ jni⁻ he⁻ ga⁻ jyooy⁻ ñe⁻ tuuh⁻ hlääh⁻ kiyh⁻ lä⁻ ga⁻ tē⁻ hwa⁻, mah⁻ ga⁻ tēyeh⁻ lä⁻ jē⁻ mi⁻ kih⁻ hwa⁻ ja⁻.

17 Neh⁻ gwah⁻ he⁻ la⁻ gyuu⁻h⁻ jmi⁻ gyuu⁻, ya⁻ hēē⁻ jñah⁻ ángel hi⁻ ma⁻ chooh⁻ koo⁻ ñe⁻ tuuh⁻ hläh⁻ he⁻ hme⁻.

18 Jee⁻ chih⁻ na⁻ hyoo⁻ ya⁻ hēē⁻ jñah⁻ ángel hi⁻ ma⁻ na⁻ ngē⁻ jwē⁻ jmee⁻ hih⁻ kih⁻ je⁻. Kyaah⁻ be⁻ ga⁻ hlēēy⁻ hi⁻ ma⁻ chooh⁻ ñe⁻ tuuh⁻ hläh⁻ hme⁻ ja⁻, ga⁻ siiyh⁻:
—Kyaah⁻ ñe⁻ tuuh⁻ hläh⁻ kyah⁻ na⁻, hnä⁻ lä⁻ jē⁻ sa⁻ mah⁻ kih⁻ mi⁻ jēh⁻ he⁻ cha⁻ hwa⁻ na⁻, jēēh⁻ ma⁻ jwi⁻ ba⁻.

19 He⁻ ja⁻ ga⁻ jyooy⁻ ángel he⁻ ñe⁻ tuuh⁻ hläh⁻ kih⁻ lä⁻ ga⁻ tē⁻ hwa⁻ mah⁻ ga⁻ hnäy⁻ sa⁻ mah⁻ kih⁻ mi⁻ jēh⁻ he⁻ cha⁻ hwa⁻ la⁻, ga⁻ tooyh⁻ neh⁻ koo⁻ jee⁻ jleeyh⁻ kyaah⁻ ma⁻ tiy⁻. He⁻ la⁻ la⁻ kwaat⁻ he⁻ wi⁻ he⁻ na⁻ ga⁻ chee⁻ Dio né⁻ kih⁻ dsa⁻.

20 Hi⁻ ga⁻ jleeyh⁻ kyaah⁻ ma⁻ tiy⁻ mi⁻ jēh⁻ jee⁻ ma⁻ tääh⁻ he⁻ ma⁻ hla⁻ ta⁻ chuuh⁻ jwi⁻. Hi⁻ jee⁻ ga⁻ jleeh⁻ mi⁻ jēh⁻ ja⁻, ga⁻ hwēē⁻ jmi⁻ gyuu⁻ lä⁻ koo⁻ jma⁻ he⁻ ga⁻ lloo⁻ lä⁻ ga⁻ tē⁻ fren⁻ kih⁻ kya⁻ jñh⁻, ga⁻ ngēē⁻ la⁻ ga⁻ hnē⁻ hña⁻ loo⁻ kilómetro.

15

Gyee⁻ ángele kyaah⁻ gyii⁻ li⁻ wii⁻

1 Ga⁻ jēēn⁻ jyoh⁻ ka⁻ läh⁻ koo⁻ he⁻ juh⁻ gaā⁻ gyuu⁻h⁻ jmi⁻ gyuu⁻ lä⁻ jiih⁻ ga⁻ lä⁻ dsaa⁻ dsēn⁻. Ga⁻ jēēn⁻ gyee⁻ ángele hi⁻ ma⁻ kye⁻ gyii⁻ nēē⁻ he⁻ wi⁻ he⁻ jā⁻ kyaah⁻ jee⁻ laa⁻ go⁻ te⁻. Jēēh⁻ kyaah⁻ he⁻ ja⁻, laa⁻ he⁻ ya⁻ jēē⁻ dsē⁻ Dio.

2 Hi⁻ ga⁻ jēēn⁻ ka⁻ läh⁻ he⁻ ma⁻ na⁻ jaa⁻ he⁻ la⁻ lä⁻ koo⁻ hu⁻ he⁻ jēē⁻, he⁻ juuh⁻ lä⁻ koo⁻ jmi⁻ ñeeh⁻, na⁻ kaa⁻h⁻ kyaah⁻ je⁻. Né⁻ ja⁻ ma⁻ tääh⁻ hi⁻ ga⁻ lih⁻ ga⁻ tee⁻ kyaah⁻ jah⁻ hi⁻ laa⁻ na⁻ hoo⁻ he⁻ kyaah⁻ heeh⁻ kiyh⁻, lä⁻ jēē⁻ hi⁻ sa⁻ ga⁻ kwaā⁻ hñii⁻ ma⁻ lee⁻ lii⁻ ni⁻ sa⁻ ga⁻ kay⁻ hwēh⁻ lä⁻ chee⁻ jah⁻ he⁻. Ma⁻ chooyh⁻ tu⁻ he⁻ choo⁻ cha⁻ mi⁻h⁻ si⁻ ñe⁻ he⁻ ga⁻ hyoyh⁻ kih⁻ Dio.

3 Ma⁻ häy⁻ su⁻ he⁻ ma⁻ hä⁻ Moisé hi⁻ ma⁻ jmee⁻ ta⁻ he⁻ kih⁻ Dio, hi⁻ ma⁻ häy⁻ su⁻ he⁻ ma⁻ hä⁻ Borrego mäh⁻, ma⁻ jäh⁻:

Peer⁻ juh⁻ gaā⁻ la⁻ lä⁻ jē⁻ he⁻ ma⁻ jmeeh⁻,

hne⁻ Dio hi⁻ laa⁻ joo⁻h⁻ hi⁻ cha⁻ ga⁻ lä⁻ jē⁻ be⁻ kih⁻.

Dsoo⁻ ba⁻, llu⁻ la⁻ jwē⁻ kyah⁻, hne⁻ Dsa⁻ ta⁻ joo⁻h⁻ kyaā⁻ hi⁻ na⁻ jngēē⁻.

4 Lä⁻ jēē⁻ ba⁻ dsa⁻ gah⁻ hne⁻ Dio.

Lä⁻ jēē⁻ ba⁻ dsa⁻ jmee⁻ juuh⁻ jmi⁻ kyah⁻.

Jaa⁻ hne⁻ ba⁻ hi⁻ na⁻ jngēē⁻.

He⁻ ja⁻ ga⁻ lä⁻ jēē⁻ hi⁻ chaa⁻ hwa⁻, ya⁻ nääy⁻ mah⁻ jmeey⁻ juuh⁻ kyah⁻.

Jēēh⁻, ma⁻ lä⁻ jñä⁻ ba⁻ he⁻ ma⁻ looh⁻ llah⁻ ta⁻.

5 Ma⁻ ngēē⁻ he⁻ ja⁻, ga⁻ jēēn⁻ na⁻ na⁻ gwah⁻ he⁻ chih⁻ gyuu⁻h⁻, ja⁻ ba⁻ gwah⁻ he⁻ ga⁻ mi⁻ jñää⁻ Dio kih⁻ Moisé.

6 Neh⁻ gwah⁻ ja⁻ ga⁻ hwēē⁻ gyee⁻ ángele hi⁻ ma⁻ kye⁻ lä⁻ jē⁻ gyii⁻ nēē⁻ he⁻ wi⁻. Ma⁻ kyeyh⁻ hmiih⁻ he⁻ chee⁻ lino he⁻ na⁻ jngii⁻, he⁻ la⁻ jih⁻ gyeh⁻. Hi⁻ na⁻ hñuu⁻ mo⁻ dsēy⁻ kyaah⁻ hmiih⁻ he⁻ ma⁻ na⁻ la⁻ kyaah⁻ ku⁻ nsoo⁻.

7 Jaa⁻ jee⁻ lä⁻ jēē⁻ kyeē⁻ jah⁻ he⁻ ga⁻ kwēēh⁻ lä⁻ jēē⁻ gyee⁻ ángele he⁻ ma⁻ koo⁻ kyaah⁻ he⁻ la⁻ kyaah⁻ ku⁻ nsoo⁻ he⁻ na⁻ kah⁻ lä⁻ jē⁻ he⁻ wi⁻ he⁻ na⁻ ga⁻ chee⁻ Dio hi⁻ chaa⁻ ga⁻ lä⁻ jē⁻ joh⁻ jmi⁻ cha⁻.

8 Ga⁻ kah⁻ neh⁻ gwah⁻ cha⁻ mi⁻h⁻ ñe⁻, kih⁻ he⁻ laa⁻ joo⁻h⁻ Dio hi⁻ cha⁻ cha⁻ mi⁻h⁻ be⁻ kih⁻. Ni⁻ jaa⁻ sa⁻ ma⁻ le⁻ ma⁻ dsa⁻ taah⁻ neh⁻ gwah⁻ ja⁻, ta⁻ ko⁻ jiih⁻ sa⁻ ga⁻ ma⁻ lä⁻ te⁻ lä⁻ jē⁻ gyii⁻ he⁻ wi⁻ he⁻ kye⁻ lä⁻ jēē⁻ gyee⁻ ángele he⁻.

16

Wa'kyaah' he' kyaah' he' ga'heeyh' dsa' wii'

¹ Ja' ga' nuun' ga' hlëeh' ki' gaa' neh' gwah' ja', ga' siiyh' lä' jëë' gyee' ángele he':

—Go' nää' hnäh' mah' go' jää' he' lli' wii' he' haa' neh' lä' jë' gyii' kyaah' he' na' ga' chee' Dio lä' kaa' hwa'.

² Nee' to' në' ángel he' na' jää' he' ma' haa' neh' kyaah' kiyh' ta' jee' tääh' dsa'. Lä' चाह' ja', ga' toh' koo' dsoo' he' ku' jii' he' la' na' h00', në' kih' hi' laa' lii' kih' jah' laa' na' h00' he', hi' në' kih' hi' ma' jmee' juuh' kih' ja' ba' heeh' kih' jah' he'.

³ Jee' ga' tē' uu' ángel ga' jää' he' ma' haa' neh' kyaah' kiyh' ta' nē' jmi' ñeeh', hi' ga' lli' jma' lä' la' jma' kih' hi' na' juu'. Kyaah' he' ja' ga' juu' lä' hii' nē' hi' cha' jmi' ñeeh'.

⁴ Jee' ga' tē' uu' ángel ga' jää' he' ma' haa' neh' kyaah' kiyh' ta' nē' jmi' juuh' kyaah' lä' kaa' jee' hya' jmi' gwa' pih'. Lä' kye' he' ja' ga' lli' jma' ka' läh'.

⁵ Lä' चाह' ja' ga' nuun' ga' hlëeh' ángel hi' laa' juu' jmi', ga' jäh':

—Jnaah' lluu' laah' hne', Dsa' j00h' kyaan'. Hne' laah', hi' ma' laah', hi' na' jngëeh', jëeh' ma' llah' ba' hne' ta' kih' dsa'.

⁶ Kih' he' ga' tuuy' jma' hi' na' jngëe' kyaah' hi' kih' hi' ga' ngëe' juu' kyah', he' ja' hne' kwëeyh' hih' jma' ka' läh', he' teeh' jwi' kiyh'.

⁷ Lä' ja' ga' nuun' kih' jñah' hi' ga' hlëeh' jee' chih' na' hyoo', ga' jäh':

—Dsoo' ba', hne' Dio Dsa' j00h' kyaan' hi' cha' ga' lä' jë' be' kih'. Hne' ba' ma' llah' ta' kyaah' ju' dsoo' lä' koo' lle' kih'.

⁸ Jee' ga' tē' kyee' ángel he' ga' jää' he' ma' haa' neh' kyaah' kiyh' ta' nē' hyoo'. Lä' ja' ga' lä' cha' be' kih' hyoo' mah' jmee' kaa' dsa' kyaah' je'.

⁹ Ga' lä' llii' hyoo' lä' jiih' ga' kaa' dsa'. Ni' lä' ja' sa' ga' lä' dsaa' dsëy' mah' ma' jmeey' juuh' kih' Dio. Lla' he' ja', ga' mi' kwah' bih' kih' Dio hi' lih' chee' lä' jë' he' wii' ja'.

¹⁰ Jee' ga' tē' hñaä' ángel ga' jää' kyaah' kiyh' ta' nē' jee' gya' jmee' hih' jah' laa' na' h00' he'. Hi' lä' kaa' hwa' jee' ma' jmeey' hih' ga' la' na' hoo', lä' jiih' ga' jñaah' dsa' na' siih', kih' he' ma' jëey' wii'.

¹¹ Koo' ka' läh' ga' mi' kwayh' kih' Dio hi' gya' gyuu' jmi' gyuu' kih' he' ma' jëey' wii' hi' kih' dsoo' he' la' na' h00' ja'. Pero ni' lä' ja' sa' ga' lä' dsaa' dsëy' he' ma' jmeey' he' hlih'.

¹² Jee' ga' tē' jñee' ángel ga' jää' he' ma' haa' neh' kyaah' kiyh' ta' nē' jmi' juuh' he' chee' Eufrate. Jmi' ja' ga' lä' kih' mah' ga' jã' ma' na' llu' jwë' jee' ngë' lä' jëë' rey hi' ya' nää' ta' jee' hya' hyoo'.

¹³ Hi' ga' jëen' uu' jmi' lle' hlëeh' hi' jnää' lä' jnää' jeh' wëh'. Ya' hëe' neh' to' hoo' Dragón, hi' ya' hëe' neh' to' hoo' jah' hi' laa' na' h00' he' hi' ya' hëe' neh' to' hoo' jah' hi' ma' ngëe' juu' ta' juu'.

¹⁴ Hi' he' laa' dsa' hlëeh' hi' jmee' ja' he' koo' nëe' mah' jëe' dsah' dsa'. Dsa' nääy' cha' nē' lä' jëe' rey lä' kaa' lä' juh' jmi' gyuu', mah' dsa' j00yh' dsa' dsa' nääy' dsa' jmeey' hni' wa' ra' ga' tē' jmi' juuh' jmi' goo' kih' Dio hi' cha' ga' lä' jë' be' kih'.

¹⁵ “Hii' jnä' ngaahn' na', lä' koo' ja' hi' hii'. Llu' la' kih' hi' na' nē', hi' hää' hñii', hi' jmee' ta' llu'. Hi' he' sa' jã' o' hih'”, ga' jäh' Dio.

16 Hi⁻ he⁻ ba⁻ jah⁻ he⁻ ga⁻jmee⁻ ga⁻kuh⁻ lä⁻jëë⁻ rey, koo⁻ jee⁻ chee⁻ kyaah⁻ juu⁻ hebreo Armagedón.

17 Jee⁻ ga⁻të⁻ gyeë⁻ ángel ga⁻jää⁻ he⁻ ma⁻ haa⁻ neh⁻ kyaah⁻ kiyh⁻ ta⁻ në⁻ lle⁻. Ga⁻lä⁻nauh⁻ ga⁻hlëéh⁻ koo⁻ ki⁻gaa⁻ jee⁻ chih⁻ gwah⁻ gyuah⁻ jmi⁻ gyuu⁻ jee⁻ gya⁻ Dio jmee⁻ hih⁻, ma⁻ jah⁻: “Ma⁻lä⁻ba⁻.”

18 Lä⁻chah⁻ ja⁻ ga⁻jmee⁻ je⁻ñih⁻, ga⁻hlëéh⁻, ga⁻hii⁻ ñih⁻, hi⁻ ga⁻jeh⁻ wi⁻ jwërte hwa⁻, he⁻ sa⁻ ma⁻jeh⁻ ni⁻ koo⁻ hä⁻ ko⁻ja⁻ jiih⁻, ta⁻ko⁻ jiih⁻ tääh⁻ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻.

19 Jee⁻ jwii⁻ juuh⁻ Babilonia ga⁻lä⁻ hnë⁻ nää⁻, hi⁻ jyoh⁻ ga⁻ jee⁻ jwii⁻ kaah⁻ ga⁻sa⁻ ga⁻hla⁻ go⁻te⁻. Ma⁻ra⁻ he⁻ ga⁻teeh⁻ ba⁻ Dio jwii⁻ kih⁻ jwii⁻ juuh⁻ ja⁻, ga⁻cheey⁻ në⁻ kih⁻ lä⁻jë⁻ go⁻te⁻ he⁻ ya⁻ jëë⁻ dsëy⁻ kyaah⁻.

20 Ga⁻lä⁻jë⁻ hwa⁻ he⁻ tääh⁻ jee⁻ jmi⁻ ñeeh⁻ ga⁻ää⁻ hoo⁻ kih⁻. Lä⁻ja⁻ ka⁻läh⁻ ga⁻ää⁻ lä⁻jë⁻ moh⁻.

21 Hi⁻ ga⁻saa⁻ në⁻ kih⁻ dsa⁻ mi⁻dsë⁻ kaah⁻ he⁻ hii⁻ ma⁻ to⁻loo⁻ kil. Hi⁻ lä⁻jëë⁻ dsa⁻ cha⁻ ga⁻miih⁻ ga⁻mi⁻kwayh⁻ kih⁻ Dio ma⁻ ga⁻jëy⁻ he⁻ wi⁻ ja⁻. Jëéh⁻, koo⁻ he⁻ ja⁻ ba⁻ ma⁻lä⁻ juuh⁻ ga⁻kih⁻ jee⁻ lä⁻jë⁻.

17

Heeh⁻ Dio wi⁻ Babilonia

1 Ma⁻ngëë⁻ he⁻ ja⁻, ja⁻jaa⁻ jee⁻ lä⁻jëë⁻ gyeë⁻ ángele hi⁻ ma⁻ chooh⁻ lä⁻jë⁻ gyii⁻ kyaah⁻ mah⁻ ga⁻hlëëyh⁻ kyaah⁻ jnä⁻, ga⁻jäyh⁻:

—Ñä⁻ ta⁻ lä⁻ mah⁻ heehn⁻ hne⁻ ha⁻ lä⁻ la⁻ he⁻ wi⁻ he⁻ heeh⁻ Dio hyaa⁻ hi⁻ ma⁻ kyaah⁻ wa⁻ hi⁻ cha⁻ hi⁻, hi⁻ gya⁻ joo⁻h⁻ në⁻ kih⁻ cha⁻ miih⁻ jmi⁻.

2 Dsa⁻ më⁻ he⁻ ga⁻jmee⁻ wa⁻ la⁻ cha⁻ la⁻ kyaah⁻ lä⁻jëë⁻ rey hi⁻ chaa⁻ hwa⁻ la⁻. Hi⁻ lä⁻jëë⁻ dsa⁻ hi⁻ tääh⁻ hwa⁻ la⁻ ga⁻hee⁻ go⁻te⁻ hu⁻dsë⁻ kiyh⁻ kyaah⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ hliih⁻ he⁻ ga⁻jmeey⁻ kyaah⁻ dsa⁻ më⁻ he⁻. La⁻lä⁻koo⁻ he⁻ ga⁻kwëëyh⁻ jmi⁻lli⁻ he⁻ hää⁻ jwërte.

3 He⁻ja⁻ ga⁻jää⁻ jmi⁻lle⁻ jnä⁻ koo⁻ hwa⁻ ki⁻ jee⁻ sa⁻ kwa⁻ ni⁻ miih⁻. Jee⁻ ja⁻ ga⁻jëën⁻ jaa⁻ dsa⁻ më⁻ hi⁻ ma⁻ dsëë⁻ jaa⁻ jah⁻ gyuu⁻. Lä⁻kaa⁻ në⁻ kih⁻ jah⁻ he⁻ na⁻ sii⁻ jmi⁻ he⁻ mi⁻kwah⁻ kih⁻ Dio, hi⁻ ma⁻ lle⁻ gyii⁻ lley⁻ kyaah⁻ gya⁻ joo⁻.

4 Dsa⁻ më⁻ he⁻ ma⁻ kye⁻h⁻ hmiih⁻ hee⁻ gyuu⁻ hi⁻ gyuu⁻ läh⁻, he⁻ na⁻ li⁻ kyaah⁻ ku⁻noo⁻, hi⁻ kyaah⁻ ku⁻u⁻ he⁻ la⁻ na⁻ hñaah⁻. Ma⁻ chooyh⁻ koo⁻ kyaah⁻ he⁻ na⁻ la⁻ kyaah⁻ ku⁻noo⁻ jee⁻ ma⁻ na⁻ kah⁻ kyaah⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ la⁻ o⁻hiih⁻ he⁻ ma⁻ jmeey⁻.

5 Ma⁻ na⁻ sii⁻ cha⁻kyey⁻, koo⁻ jmi⁻ he⁻ sa⁻ lä⁻ngëë⁻ jne⁻, he⁻ ma⁻ jah⁻: “Jwii⁻ juuh⁻ Babilonia. Choo⁻ dsa⁻ më⁻ hi⁻ kaa⁻h⁻ wa⁻ hi⁻ cha⁻ hi⁻. Choo⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ jmee⁻ na⁻ hääh⁻ dsë⁻ jne⁻.”

6 Ga⁻lä⁻liih⁻ he⁻ ma⁻ hee⁻ dsa⁻ më⁻ he⁻ kyaah⁻ jma⁻ kih⁻ hi⁻ na⁻ jngëë⁻, hi⁻ kyaah⁻ jma⁻ kih⁻ hi⁻ ga⁻juu⁻ kwaat⁻ kih⁻ Jesús. Ma⁻ ga⁻jëën⁻ dsa⁻ më⁻ he⁻ ga⁻lä⁻dsaa⁻ dsën⁻ jwërte.

7 Mah⁻ ga⁻jäh⁻ ángel he⁻ siih⁻ jnä⁻:

—¿He⁻la⁻ dsaa⁻ hoh⁻? Jnä⁻ mi⁻jnään⁻ kyah⁻ he⁻ sa⁻ lä⁻ngëéh⁻ hne⁻ kih⁻ dsa⁻ më⁻ na⁻, hi⁻ lä⁻ja⁻ kih⁻ jah⁻ laa⁻ na⁻hoo⁻ hi⁻ jäy⁻ na⁻, hi⁻ lle⁻ gyii⁻ lle⁻ kyaah⁻ gya⁻ joo⁻.

8 Jah⁻ hi⁻ ma⁻ jëéh⁻ na⁻, ma⁻ laa⁻ hi⁻ na⁻ mo⁻so⁻ laay⁻. Hi⁻ na⁻ na⁻ ya⁻ hëë⁻ neh⁻ too⁻ ñiih⁻ kih⁻ cha⁻je⁻, jää⁻ ja⁻ ga⁻ dsooy⁻ gyi⁻ jwii⁻. Lä⁻jëë⁻ hi⁻ tääh⁻ hwa⁻ la⁻ hi⁻ sa⁻ na⁻ sii⁻ jmi⁻ kih⁻ në⁻ je⁻ jee⁻ na⁻ sii⁻ jmi⁻ kih⁻ lä⁻jëë⁻ hi⁻ na⁻ jnääh⁻ kih⁻

Dio lä ⁺jiih' ma' ga ⁺nøø' jmi-gyuu⁺, lä ⁺jëë' hi- he' lä ⁺dsaa~ dsëy' wa'ra- ga ⁺jëëy' jah' he', hi- ma' laa', hi- na' mo⁺so⁺ laay', hi- hi- na' ga' lä ⁺jnaä' ka- läh'.

⁹ He- jwahn- la-, la' kih' hi- cha- huu⁺dsë- llu' kih'. Lä ⁺jë' gyii' lle' jah' he', la' kwaan- gyii' moh' jee' gya' dsa- më' he'.

¹⁰ Hi- la' kwaan- laa' gyeë' rey ka- läh'. Hñaa' rey he' mo⁺so⁺ laay' ta'. Chaa- ga' jaa-, hi' chaa- ga' jñah' hi- sa- ga' ma- ja-. Ga' ma- ja- hi- he', jmee- bii' kiyh' mi- heey- ko- hwëë' ba'.

¹¹ Jah' hi- ma' laa' he', hi- na' mo⁺so⁺ laay', hi- he' laa' jee' ga- tē' jñaa' rey ka- läh'. Hi- laay' jaa- kih' jee' lä ⁺jëë' gyeë' rey he' hi- dsoo' gyi' jwii'.

¹² Lä ⁺jë' gya' jøø' he- ma- jëeh' ja-, la' kwaan- gyaa' rey hi- sa- ga' ma- løø' jmee' hih'. Koo- hor- ba' hyoyh' jwë' leey' rey mah' jmeey' ko- jøh' kyaah' jah' laa' na' høø' he'.

¹³ Ga' lä ⁺jëë' gyaa' rey he' dsa- taayh' juu' kwee-, mah' tooyh- goo- jah' hi- laa' na' høø' he' he- jmeey' hih' kih' dsa- jmi-gyuu⁺.

¹⁴ Hi- lä ⁺ja- teey' kyaah' Borrego mäh'. Pero Borrego mäh' he' liyh- ba' wa'ra- ga- teey' kyaah'. Jëeh', hi- he' he' Rey hi- kye- në' kih' jee' lä ⁺jëë- Rey, hi- laay' jøøh' kih' jee' lä ⁺jëë- Dsa- kaah'. Hi- lä ⁺jëë- hi- tääh' kyaayh', ma' na- teeh' kyaay', ma' na- lleeh', ja- ba' hi- mi- teh' kiyh'.

¹⁵ Hi- ga' jäh' ángel siiyh- jnä' ka- läh':

–Lä ⁺jë' jmi- he- ma- jëeh' jee' ma' gya' hyaa- hi- kaa~ wa' hi- cha- hi-, la' kwaan- lä ⁺jë- jee' jwii-, lä ⁺jëë- dsa-, lä ⁺kaa- hwa' jee' tääh' dsa- jmee' hih-, hi- lä ⁺jëë- dsa- hi- hlëeh' lä ⁺koo- lä ⁺koo- juu'.

¹⁶ Hih' jah' hi- laa' na' høø' he' kyaah' lä ⁺jë- gya' jøø' kih', jmeey' na- høøh' kih' hyaa' hlëeh' he'. Ja- jiih' beey' kyaah' o- hih- kih', jngiiyh' kih', hi' jëy' kyaah' je'.

¹⁷ Jëeh' Dio ba' hi- ga- tooh- huu⁺dsë- neh- tuh- dsë' lä ⁺jëë- rey he' mah' jmeey' lä ⁺hnøø' Dio he- dsa- taayh' juu' kwee- mah' laay' jøøh' jah' hi- laa' na' høø' he', lä ⁺jiih' lä- te' lä ⁺koo- jäh' juu' kih' Dio.

¹⁸ Hi- dsa- më' hi- ma- jëeh' na-, la' kwaan- koo- jwii- juuh- he- jmee- hih- kih' lä ⁺jëë' rey hi- chaa- hwa' la-.

18

Ga' heë' jwii- Babilonia

¹ Ma- ngëë' he- ja-, ga' jëen- jñah' ángel hi- ga' jñaa' gyuu⁺ jmi-gyuu⁺ kyaah' cha- miih- be'. Hi- hwa' la- ga' lä ⁺jna' jëë- go- te' kyaah' jmeë' kiyh'.

² Ga' hlëëyh' kyaah' lä ⁺jë- be' kiyh', ga' jäh':

Ma- jäh' ta' hwa', ma- jäh' ta' hwa' Babilonia jwii- juuh-.

Ma- lii- cha'neh- kih' lä ⁺jëë- hi- sa- llu'.

La' høø' lä ⁺jëë- jmi- lle' hiih',

hi- la' sii- kih' lä ⁺jëë- ta' hi- laa' na' høø' hi- sa- lä ⁺jëë' jne'.

³ Jëeh', ga' lä ⁺jëë- dsa- hi- chaa- hwa' la-, ga' heë' go- te- huu⁺dsë- kih' kyaah' lä ⁺jë- he- la' o- hih- he- ma' jmeey' jee' ja-.

La' lä ⁺koo- he- ga' hiiyh' jmi- llii' he- hää' go- te- ba'.

Lä ⁺jëë- rey hi- chaa- hwa' la- ga' jmee' wa' la' cha- la' kyaayh'.

Dsa- hi- ma' nøø' hmooh' kih', hi- ma' tääh' lä ⁺kaa- jmi-gyuu⁺ ga' lä ⁺chay- kuu',

kih' he- ma' hiiyh' he- ma' cha- ga- ngëë' jwëë' kih' dsa- më' he', ga' jäh' ángel.

4 Jā-ga' ga-nuun' jyoh' juu' gyuuḥ' jmi-gyuuḥ' he- ma' jāh':
 Hnäh' hī- laa' dsa- kyaan', hwēē- hnäh' jee' kih' dsa- he'
 mah' sa- kwah' dso'kye- kiyh' kyah' hnäh',
 mah' sa- tēēh' hnäh' he- wii' he- jā- nē' kiyh'.

5 Jēēh', he- ma-ngēē' jwēē' dso'kye- kiyh', ma-lloo' lä- ga-tē' gyuuḥ'
 jmi-gyuuḥ'.

Na' ma-tē' hor' koo' Dio jwii- kwaat' kih' he- hliih' he- ma' jmee' dsa- he'.

6 Kwēēyh' kiyh' lä-koh' te' he- ga-kwēēyh' jñah'.

Mi-hmaah' to' juh' kiyh', lä-koh' te' he- ga-jmeey'.

Ga-kwēēyh' jñah' ga-hih' jmi- hää'.

Kwēēyh' kiyh' na' hih' to' juh' ko-ja-.

7 Lä-koh' te' ma-jmäy' hñiiy' jōēh', lä-koh' te' he- llu' he- ma' chaay-, ko-ja-
 he- wii' kwēēyh' ka-läh'.

Jēēh', ma' jmeey' hu' dsē-:

“Laan' jōēh' lä-koo' hī- jmee' hih', chaā- ba' dsa-ñuuḥ- kyaan', sa- cha-
 he- kih' he- jēē- wii'.”

8 He-ja- kyaah' koo- jmi' ba', joh' he- wii' sa- jā- nē' kiyh', jā- jngiih' kiyh', jā-
 hooyh', jā- kyoyh'.

Hi- kaay' kyaah' je-, jēēh' Dio Dsa-jōēh' jñan', hī- cha- cha-miih- be' kih',
 llay' ta' kih' jwii- ja-.

9 Lä-jēē' rey hī- tääh' hwa' hī- ga-jmee' wa' la' cha- la' kyaah' dsa-mē' he'
 hi' ma' chaay- llu' kyaayh', hī- he' ki'hooh' kiyh' wa-ra- ga-jēēy' hwēē- nē'
 jee' kaay-.

10 Hū' ba' dsa-taayh', kih' he- lä-goyh' jēēy' he- wii' he- jā- nē' kih' jwii- ja-,
 jāyh':

—He- ba' che- jwii-, jwii-, Babilonia jwii- juuh- na-, he- ma' jmee' hih'.
 Jēēh', kyaah' koo- hor' ba', ma-ja- jwiz- kyah'.

11 Dsa- hī- ma' nōō' hmooh' kih' lä-kaa- hwa', ki'hooh' kih' jee' jwii- ja-.
 Jēēh', mo'so' chaā- hī- la-lōō' kiyh'.

12 Lōō' kih' ku'nōō', kuu' tōō-, lä-jē- nēē' kuū' hmooh', hmiih- lino, hmiih-
 gyuuḥ', hmiih- ceda, hmiih- gyuuḥ' läh-, hma- he- hii- mi-jwii-, lä-jē- ga' he-
 jñā' na'hñaaḥ' he- na- la' kyaah' ja' elefante, kyaah' hma- he- hmooh', kyaah'
 ñē' nōō' kyaah' wa' he- cha- he- ñē', hi' kyaah' kuū' jih'.

13 Lōō' kih' kyah' hma-, ki-ma', jmi- mi-jwii-, wa' chu-, mirra, naa'
 mi-jwii-, jmi' mi-jēh' ma-äā-, naa' he- kuh- dsa-, harin llū', kyaah' mi'trigo,
 loo', borrego, kya'jih', carret. Hi' ma' hnēēy' lä-jēē' hī- na' hnēē' jmee' ta'
 ma' ke- laay' dsa- jmi-gyuuḥ'.

14 Ma' jāyh' siiyh' jwii- ja-:

—Lä-jē- he- ma' hēē' hoh', ma-jā' ta- koo' ba' ja-. Lä-jē- he- jmā'ōō' kyah'
 ma-dsa' go-te'. Jih'koh' mo'so' tēēh'.

15 Lä-jēē- hī- ma' hnii' he- ja-, ga-lä-chay' cha-miih- kuu' lä-koo- ma'
 hniiy' kih' jwii- oo'. Hū' ba' dsa-taayh', kih' he- lä-goyh' jēēy' he- wii' he-
 jā- nē' kih' jwii- ja- mah' ki'hooyh',

16 jāyh':

—He- ba' che- jwii-, jwii-, Babilonia jwii- juuh- jee' ma' tääh' dsa- hī- ma'
 kēh- hmiih- lino na-kaah' gyuuḥ' läh-, ma' na-lēēy' kyaah' ku'nōō' hi' kyaah'
 lä-jē- kuū' he- jñā' na'hñaaḥ'.

17 Jëeh' kyaah' koo' hor' ba' ma' dsa' lä'jē' kuu' he' ma' chay'.

Hī' ga' lä'jē' juu' barco, hī' lä'jē' ga' hī' ma' ga'nää' neh', kyaah' hī' ma' koo' barco, hī' lä'jē' hī' ma' jmee' ta' cha'jmi'ñeeh' ga'taah' uu' ba',

18 jëéy' lä'koo' ma' hwëe' ñe' ma' koo' jee' jwi' ja'. Ga'taayh' ga'tooyh' miih', ma' jäh':

—Sa' cha' ga' jyoh' jwi' he' la' lä'koo' jwi' juuh' na'.

19 Lä'jē' hī' he' ga'ka' hløø' mah' ga'huyu' lley' hī' ga'ki' ga'hooyh', ma' jäh':

—He' ba' che' jwi', jwi', jwi' juuh' na'. Ga'lä'jē' ba' hī' na'høø' barco cha'jmi'ñeeh' ma' lä'chay' kuu' kyaayh', kih' he' cha' cha'miuh' kuu' kih' jwi' na'. Kyaah' koo' hor' ba' ma' hee' go'te'.

20 Lä'jē' hnäh' hī' tääh' gyuu' jmi'gyuu', wa' chaah' hnäh' llu'. Lä'ja' ka'läh' hnäh' hī' na'jngëe', hnäh' apóstole, hī' hnäh' hī' ga'ngëe' juu' kih' dsa'. Jëeh' ma'teēh' Dio jwi' kih' jwi' na' hī' ga'jmeeh' hnäh'.

21 Ma'ngëe' he' ja', jaa' ángel hī' cha' cha'miuh' be' kih' ga'kay' koo' mi'kuu' juuh', lä'koo' juuh' cha'too' kih' molii', ga'jwäy' cha'jmi'ñeeh' mah' ga'jäh':

—Ja'ba' lä'na', wi' hla' Babilonia jwi' juuh', jih'koh' mo'so' lä'jnä' ka'läh'.

22 Mo'so' lä'nueh' hij' tu' he' choo' cha'miuh' síñe', ni' jñah' ga'te', ni' hī' juu' luu' hma'ta', ni' hī' juu' luu' hoo' mo'so' lä'chaa' jee' na' kyah'. Ni' hī' ga' hī' jmee' wa' he' che' he' ta' mo'so' lä'chaa'. Ni' molii' mo'so' hij' ka'läh'.

23 Ni' mo'so' lä'jnä' je' kih' mi'se' jee' na' kyah', ni' mo'so' lä'nueh' miuh' kih' jmi' jee' dsa'jee' goo' dsa' jee' na' kyah'. Jëeh', lä'jē' hī' ma' dsa'lla' hmoo' jee' na' kyah' ma' laa' kaah' kih' jmi'gyuu'. Hī' kyaah' ji'nah' kyah' ga'lä'gaa' lä'jē' hī' chaa' lä'kaa' hwa'.

24 Jee' jwi' na' na'bääh' jma' kih' lä'jē' hī' ga'ngëe' juu' kih' Dio kyaah' lä'jē' hī' na'jngëe', hī' kih' lä'jē' ga'jñah' hī' ga'juu' lä'kaa' hwa'.

19

1 Ma'ngëe' he' ja', ga'nuun' ga'hlëeh' jwëe' dsa' gyuu' jmi'gyuu', ma' jäh':

¡Aleluya! Dio, Dsa'jøøh' jñan' hī' lää' jne', wa' gah' jnih', wa' jmeen' juuh' kiyh', hī' cha' cha'miuh' be' kih'.

2 Jëeh' ma'llay' ta' kyaah' ju'dsoo', lä'koo' lle' kih' jmeey'.

Ma'llay' ta' kih' hyaa' hlëeh' he', hī' ga'hee' lä'jē' hī' chaa' hwa' la' kyaah' lä'jē' he' la' o'hih' he' ma' jmeey'.

Ma'teeyh' ba' jwi' kih' hyaa' he', hī' ga'tuu' jma' kih' hī' ma' jmee' ta'he' kih' Dio.

3 Koo' ka'läh' ga'jäh':

—¡Aleluya! Ñe' he' hwëe' jee' kaay', soo' ga'lä'jē' joh' jmi' cha'.

4 Hī' lä'jē' gyii'kyee' dsa'gyuu' kyaah' kyee' jah' he', ga'juuh' jñey', ga'jyooy' mo'nëy' lä' ga'te' hwa' mah' ga'jmeey' juuh' kih' Dio hī' gya' jmee' hih', ga'jäh':

—Wa' la' lä'ja'. ¡Aleluya!

5 Lä' ga'te' jee' gya' Dio jmee' hih' ga'lä'nueh' koo' juu' he' jäh':

Kwa' hnäh' tíhmaah' kih' Dio jñan' lä'jē' hnäh' hī' jmee' ta'he' kiyh',

lä⁺jēē⁺ hnäh⁺ hī⁻ gayh⁺, lä⁺jøh⁺ lä⁺mäh⁺.

Lä⁺cha⁻ jmi⁺wa⁻ra⁻ ga⁺jēē⁺ goo⁻ Borrego mäh⁺

6 Jä⁻ga⁻ ga⁻nuun⁻ lä⁻koo⁻ he⁻ ga⁻hlēēh⁺ jwēē⁺ dsa⁻, ga⁻hij⁻ goo⁻ lä⁻koo⁻ hij⁻ jee⁻ jyoo⁻ cha⁻miih⁻ jmi⁻, lä⁻koo⁻ hij⁻ jee⁻ ni⁻, ma⁻jäh⁻:

¡Aleluya, jēēh⁺ Dio Dsa⁻jøøh⁺ jnän⁻ hī⁻ cha⁻ ga⁻lä⁻jē⁻ be⁻ kih⁺, ma⁻løø⁺ jmee⁻ hih⁺!

7 Wa⁻ chaä⁻ jne⁻ llu⁺, wa⁻ jēē⁻ dsē⁻ jne⁻, wa⁻ jmeen⁻ jūuh⁻ kiyh⁺.

Jēēh⁺ ma⁻tē⁻ jee⁻ jee⁻ goo⁻ Borrego mäh⁺, ma⁻na⁻llu⁻ ba⁻ mēy⁻.

8 Ma⁻na⁻ngēy⁻ jwē⁻ kēyh⁻ hmiih⁻ lino⁻ he⁻ na⁻jngii⁻ he⁻ la⁻ jih⁻gyeh⁺.

Jēēh⁺ hmiih⁻ lino⁻ ja⁻, la⁻kwaat⁻ ta⁻ llu⁻ he⁻ ga⁻jmee⁻ lä⁻jēē⁻ hī⁻ na⁻jngēē⁻.

9 Jä⁻ga⁻ ga⁻jäh⁻ ángel⁻ he⁻, siih⁻ jnä⁻:

—Lä⁻la⁻ si⁻: “Llu⁺ la⁺ kih⁺ hī⁻ na⁻teeh⁺ jmee⁺ ma⁻nuu⁺ jee⁻ jee⁻ goo⁻ Borrego mäh⁺.”

Mah⁺ ga⁻jäh⁺ ka⁻läh⁺:

—He⁻ la⁻ ba⁻ ja⁻, juu⁻ he⁻ la⁻ ju⁻dsoo⁻ kih⁺ Dio.

10 He⁻ja⁻ ga⁻juu⁻hn⁻ jnēn⁻ huu⁻ tii⁻ ángel⁻ he⁻ mah⁺ ga⁻jmää⁻ jnih⁻ jøøh⁺. Pero ga⁻siyh⁻ jnä⁻:

—Ta⁻ jmee⁻ lä⁻na⁻. Jēēh⁺ kwee⁻ ba⁻ laan⁺ kyaah⁺ hne⁻ jee⁻ jmeen⁻ ta⁻he⁺ kih⁺ Dio kyaah⁺ øøh⁺ hne⁻ hī⁻ tääh⁺ choøh⁻ koo⁻ hweh⁻ juu⁻ kih⁺ Jesús. Jmee⁻ jūuh⁻ kih⁺ Dio ba⁻.

Jēēh⁺, hī⁻ kwa⁻ juu⁻ kih⁺ Jesús, hī⁻ he⁻ ba⁻ hī⁻ ngēē⁻ juu⁻ kih⁺ Dio.

Hī⁻ dsēē⁻ kya⁻jiih⁺ tää⁻

11 Jä⁻ga⁻ ga⁻jēēn⁻ gyuu⁻ jmi⁻gyuu⁻ na⁻na⁻, ga⁻jēēn⁻ jaa⁻ kya⁻jiih⁺ tää⁻. Hī⁻ ma⁻ dsēēy⁻ he⁻, cheey⁻: Hī⁻ Mi⁻te⁻ Juu⁺, hī⁻ cheey⁻: Ju⁻dsoo⁻ Jmah⁺. Jēēh⁺, kyaah⁺ ju⁻dsoo⁻ teey⁻ kyaah⁺ dsa⁻, hī⁻ lä⁻ja⁻ llay⁻ ta⁻ ka⁻läh⁺.

12 Mi⁻nēy⁻ ma⁻ la⁻ lä⁻koo⁻ jee⁻hya⁻ je⁻, ma⁻lley⁻ cha⁻miih⁻ coron. Ma⁻na⁻si⁻ koo⁻ jmi⁻ he⁻ ni⁻ jaa⁻ sa⁻ ma⁻ngēē⁻, jaa⁻ hñii⁻ bih⁺ ma⁻ngēēy⁻.

13 Ma⁻ kyeyh⁻ koo⁻ hmiih⁻ he⁻ ma⁻na⁻hee⁻ kyaah⁺ jma⁻. Jmi⁻ kiyh⁺ ma⁻ chee⁻: Juu⁻ kih⁺ Dio.

14 Lä⁻jēē⁻ hløø⁻ hī⁻ tääh⁺ gyuu⁻ hī⁻ ma⁻ chaä⁻ kaah⁺ kih⁺ hī⁻ dsēē⁻ kya⁻jiih⁺ tää⁻, ma⁻ kyeyh⁺ hmiih⁻ lino⁻ jnaah⁺ jwēte⁻, tøø⁻ hi⁻ na⁻jngii⁻.

15 Ma⁻ go⁻ hii⁻ hooy⁻ koo⁻ ñe⁻tuuh⁻ chuuh⁻ he⁻ jmee⁻ dsoo⁻ kih⁺ lä⁻jēē⁻ hī⁻ chaä⁻ hwa⁻ la⁻, hī⁻ jmeey⁻ hih⁻ kiyh⁺ kyaah⁺ hma⁻ hiih⁻ he⁻ la⁻ ñe⁻. Hī⁻ he⁻ jleeh⁺ mi⁻jēh⁻ jee⁻ tääh⁺ mah⁺ hwēē⁻ jmi⁻ kih⁺. He⁻ la⁻ la⁻ kwaat⁻ he⁻ wii⁻ he⁻ na⁻ ga⁻ chee⁻ Dio hī⁻ cha⁻ ga⁻lä⁻jē⁻ be⁻ kih⁺.

16 Né⁻ hmiih⁻ kiyh⁺ hī⁻ ta⁻ koo⁻ jwoo⁻ sa⁻kyey⁻ na⁻si⁻ hwēh⁻ he⁻ jäh⁻ lä⁻la⁻: “Hī⁻ la⁻ he⁻ Rey hī⁻ kye⁻ né⁻ kih⁺ jee⁻ lä⁻jēē⁻ Rey, hī⁻ laay⁻ jøøh⁺ kih⁺ jee⁻ lä⁻jēē⁻ Dsa⁻kaah⁺.”

17 Mah⁺ ga⁻jēēn⁻ jaa⁻ ángel⁻ hī⁻ cheh⁺ né⁻ hyoo⁻, kyaah⁺ lä⁻jē⁻ be⁻ kih⁺ ga⁻hlēēyh⁺ lä⁻jēē⁻ ta⁻ hī⁻ hēē⁻, ga⁻siyh⁻:

—Ya⁻nää⁻ hnäh⁺ mah⁺ go⁻taah⁺ hnäh⁺ ko⁻jøh⁺ jee⁻ kwa⁺ Dio he⁻ kuh⁺ hnäh⁺ koo⁻ ma⁻nuu⁺ jūuh⁻.

18 Kuh⁺ hnäh⁺ ngo⁺ kih⁺ rey, ngo⁺ kih⁺ jūu⁻ hløø⁻, ngo⁺ kih⁺ hī⁻ cha⁻ cha⁻miih⁻ be⁻ kih⁺, ngo⁺ kih⁺ kya⁻jiih⁺ lä⁻kye⁻ kih⁺ hī⁻ wii⁻, ngo⁺ kih⁺ hī⁻ na⁻hnēē⁻ jmee⁻ ta⁻ hī⁻ kih⁺ hī⁻ sa⁻ na⁻hnēē⁻, lä⁻jøh⁺ lä⁻mäh⁺—ga⁻jäh⁺ ángel⁻ he⁻.

19 Hi⁺ ga⁺ jēēn⁺ jah⁺ hī⁻ laa⁺ na'høø⁺ he⁺, kyaah⁺ lã⁻ jēē⁺ rey hī⁻ tãäh⁺ hwa⁺ la⁻ kyaah⁺ hløø⁺ kyaay⁺, hī⁻ ga⁻ kuh⁺ mah⁺ jmeey⁺ hniī⁻ kyaah⁺ hī⁻ dsēē⁺ kya⁺ jūh⁺ tãä⁻ hi⁻ kyaah⁺ hløø⁺ kyaay⁺ ka⁻ lãh⁺.

20 Jee⁺ ja⁻ ga⁻ saayh⁺ jah⁺ hī⁻ laa⁺ na'høø⁺ he⁺ kyaah⁺ hī⁻ ga⁻ ngēē⁺ juu⁺ ta⁻ juu⁺ kiyh⁺. Hi⁻ hī⁻ ga⁻ ngēē⁺ juu⁺ ta⁻ juu⁺ he⁺, ga⁻ jmeey⁺ cha⁺ miih⁻ he⁻ juh⁻ gaa⁻ cha⁻ nē⁺ jah⁺ hī⁻ laa⁺ na'høø⁺ he⁺. Lã⁻ jwē⁺ ja⁻, ga⁻ mi⁻ gaay⁻ lã⁻ jēē⁺ hī⁻ ga⁻ kwaä⁺ hñiī⁺ ga⁻ laa⁺ lii⁻ kih⁺ jah⁺ hī⁻ laa⁺ na'høø⁺ he⁺. Hi⁻ ga⁻ mi⁻ gaay⁻ lã⁻ jēē⁺ hī⁻ ga⁻ jmeē⁺ jūh⁻ kih⁺ heh⁺ kiyh⁺ ka⁻ lãh⁺. Lã⁻ ma⁻ jūiyh⁻ ja⁻ lã⁻ uuy⁻ ga⁻ jwää⁺ dsih⁺ cha⁻ je⁻ jūh⁻ kih⁺ gyi⁺ jwii⁺ jee⁺ koo⁻ kyaah⁺ azufre.

21 Hi⁻ lã⁻ jēē⁺ ga⁻ jñah⁺ dsa⁻ ga⁻ juu⁺ kyaah⁺ ñe⁺ tuuh⁺ chūh⁻ he⁻ ma⁻ go⁻ hñi⁻ hoo⁺ hī⁻ ma⁻ dsēē⁺ kya⁺ jūh⁺ he⁺. Lã⁻ jēē⁺ ta⁻ ga⁻ kuh⁻ ngo⁺ kiyh⁺ lã⁻ jūih⁺ ga⁻ kēē⁺.

20

Koo⁻ mil jī⁻ ñe⁻

1 Ga⁻ jēēn⁺ jaa⁻ ángel hī⁻ ga⁻ jñaa⁺ gyūh⁺ jmi⁻ gyūh⁺, hī⁻ ma⁻ chooh⁻ jō⁻ ñe⁻ kih⁺ too⁻ ñiīh⁺ kih⁺ cha⁻ je⁻, hi⁻ ma⁻ chooyh⁻ koo⁻ caden⁻ jūh⁻.

2 Ga⁻ saayh⁺ Dragón, miih⁻ hī⁻ ma⁻ chaa⁻ llo⁺ joo⁺ he⁺, ja⁻ ba⁻ hī⁻ chee⁻ hī⁻ sa⁻ llu⁺, hi⁻ chee⁻ bih⁺ Tana⁺ ka⁻ lãh⁺. Ga⁻ hñūyuh⁻ dsih⁺ koo⁻ mil jī⁻ ñe⁻.

3 Ga⁻ jwää⁺ dsih⁺ neh⁻ too⁻ ñiīh⁺ kih⁺ cha⁻ je⁻, mah⁺ ga⁻ jney⁺ kwee⁻ ho⁻ haah⁺ ja⁻. Mah⁺ lã⁻ ja⁻, sa⁻ ya⁻ hēēy⁺ mi⁻ gaa⁺ gyih⁺ dsa⁻ hī⁻ chaa⁻ lã⁻ kaa⁻ hwa⁺ lã⁻ jūih⁺ dsēē⁺ koo⁻ mil jī⁻ ñe⁻. Ga⁻ ma⁻ ngēē⁺ koo⁻ mil jī⁻ ñe⁻, jmeē⁺ biī⁺ cheeyh⁺ miih⁻ jmiī⁺.

4 Hi⁻ ga⁻ jēēn⁺ cha⁻ miih⁻ hma⁻ sii⁻, jee⁺ ma⁻ tãäh⁺ hī⁻ na⁻ ngē⁺ jwē⁺ lla⁺ ta⁺, he⁺ ba⁻ hī⁻ ga⁻ ku⁺ dsa⁻ lle⁺ kwaat⁻ kih⁺ he⁻ ma⁻ jmeey⁺ ju⁺ dsoo⁺ kih⁺ Jesús hi⁻ kwaat⁻ kih⁺ juu⁺ kih⁺ Dio ka⁻ lãh⁺. Sa⁻ ga⁻ jmääy⁺ jøøh⁺ jah⁺ hī⁻ laa⁺ na'høø⁺ he⁺ ni⁻ heh⁺ kiyh⁺. Ni⁻ sa⁻ ga⁻ kway⁺ ma⁻ le⁺ lii⁻ cha⁻ kyey⁺, ni⁻ ma⁻ gooy⁻. Hī⁻ he⁺ ga⁻ lã⁻ jūih⁺ ka⁻ lãh⁺ mah⁺ ga⁻ jmeey⁺ hih⁺ kyaah⁺ Cristo koo⁻ mil jī⁻ ñe⁻.

5 He⁻ la⁻ ja⁻ to⁻ nē⁻ he⁻ lã⁻ jūih⁺ dsa⁻. Pero jee⁺ lã⁻ jēē⁺ ga⁻ jñah⁺ hī⁻ ga⁻ juu⁺ hī⁻ sa⁻ laa⁺ kwaat⁻, sa⁻ lã⁻ jūih⁺ ko⁻ jøh⁺ kyaayh⁺. Ga⁻ ma⁻ dsēē⁺ koo⁻ mil jī⁻ ñe⁻, ja⁻ ga⁻ lã⁻ jūiyh⁺.

6 Llu⁺ la⁺ kih⁺ hī⁻ tēē⁺ lã⁻ jūih⁺ to⁻ nē⁻, hī⁻ he⁺ na⁻ jngēē⁺. Leey⁺ jmi⁻ dsa⁻ kyaä⁺ Dio ba⁺, hi⁻ kyaä⁺ Cristo ka⁻ lãh⁺, hi⁻ jmeey⁺ hih⁺ ko⁻ jøh⁺ kyaayh⁺ koo⁻ mil jī⁻ ñe⁻. Hī⁻ he⁺ mo⁻ so⁻ juuy⁺ wa⁻ ra⁻ ga⁻ tē⁺ jee⁺ juu⁺ dsa⁻ jee⁺ ga⁻ tē⁺ to⁺ jūih⁺.

Dsoo⁺ hī⁻ sa⁻ llu⁺ cha⁻ je⁻ jūh⁻

7 Wa⁻ ra⁻ ga⁻ dsēē⁺ koo⁻ mil jī⁻ ñe⁻, lãä⁺ Tana⁺ jee⁺ na⁻ jñeē⁺.

8 Mah⁺ dsooy⁺ mi⁻ gaay⁺ dsa⁻ hī⁻ tãäh⁺ lã⁻ jē⁺ kye⁺ kih⁺ jmi⁻ gyūh⁺, mi⁻ gooy⁺ kih⁺ Gog kyaah⁺ Magog, jøøyh⁺ jwēē⁺ dsa⁻, lã⁻ koo⁻ mi⁻ sii⁺ he⁻ cha⁻ cha⁻ hoo⁺ jmi⁻ ñeeh⁺, mah⁺ dsa⁻ nääy⁺ jee⁺ hniī⁻.

9 Lã⁻ kaa⁻ lã⁻ juh⁺ jmi⁻ gyūh⁺ ga⁻ hwēēy⁻, ga⁻ nääy⁺ ta⁺ jee⁺ jwii⁻ na⁻ jngii⁺ kih⁺ Dio he⁻ tih⁻ dsēy⁺ cha⁻ miih⁻. Ga⁻ taayh⁺ lã⁻ ku⁺ lã⁻ jūi⁺ kih⁺ jee⁺ jwii⁻ ja⁻ mah⁺ teey⁺ kyaah⁺. Hi⁻ ga⁻ jyoo⁺ Dio je⁻ gyūh⁺ jmi⁻ gyūh⁺ mah⁺ ga⁻ jēēy⁺ go⁻ te⁻.

10 Hī⁻ sa⁻ llu⁺ hī⁻ ma⁻ mi⁻ gaa⁺ dsa⁻ ga⁻ jwää⁺ dsih⁺ cha⁻ je⁻ jūh⁻ jee⁺ koo⁻ kyaah⁺ azufre, jee⁺ hää⁺ jah⁺ laa⁺ na'høø⁺ he⁺ kyaah⁺ hī⁻ ga⁻ jmeē⁺ juu⁺ ta⁻ juu⁺. Jee⁺ ja⁻ jēēy⁺ wii⁺ lã⁻ jmiī⁺ lã⁻ hwē⁺ ga⁻ lã⁻ jē⁺ joh⁺ jmiī⁺ cha⁻.

Wa⁻ ra⁻ ga⁻ tē⁺ jee⁺ jmeē⁺ Dio jwiz⁻

11 Ja-ga-ga-jëen⁴ koq⁻ hma-sii⁻ juuh⁻ tøø⁻, hi⁺ ga-jëen⁺ hi⁻ ma-gya⁺ nê kih⁻. Ga-ään⁺ go-te⁻ gyuu^h hwa⁺ cha⁻nëy⁺, mo⁻so⁻ ga-lä⁻lii⁻ go-te⁺ ha⁻ jee⁺ ma⁺ la⁺.

12 Hi⁻ ga-jëen⁻ lä-jëe⁻ hi⁻ ga⁻juu⁺, lä-jøh⁺ lä-mäh⁺ tääh⁺ cha⁻në⁺ Dio. Jee⁺ ja⁻ ga-na⁺ je⁻, hi⁻ ga-na⁺ ga⁻jyoh⁺ je⁻ jee⁺ na-sii⁻ jmi⁻ kih⁺ lä-jëe⁻ hi⁻ na⁻jnaä⁺ kih⁺ Dio. Ga-lä⁻jëe⁻ hi⁻ na⁻juu⁺, ga⁻nøø⁺ ta⁻kiyh⁺ lä⁻koq⁻ te⁺ he⁻ na⁻sii⁻ kiyh⁺ nê⁺ je⁻ jee⁺ lle⁻ lä-jë⁻ he⁻ ga⁻jmeey⁺.

13 Lä-jëe⁻ hi⁻ ga⁻juu⁺ cha⁻jmi⁻ ñeeh⁺ ga⁻hwëëy⁺ ga⁻taayh⁺ cha⁻në⁺ Dio. Hi⁻ lä-jëe⁻ hi⁻ na⁻juu⁺ tääh⁺ cha⁻je⁻ ga⁻hwëëy⁺ ga⁻taayh⁺ cha⁻në⁺ Dio. Lä⁻jaa⁻ lä⁻jaa⁻ ga⁻nøø⁺ ta⁻kiyh⁺ lä⁻koq⁻ te⁺ he⁻ ga⁻jmeey⁺.

14 Ga-lä⁻jëe⁻ hi⁻ na⁻juu⁺ hi⁻ tääh⁺ cha⁻je⁻ ga⁻jwää⁺ dsih⁺ cha⁻je⁻ juuh⁻. He⁻ ja⁻ la⁺ jee⁺ ga⁻të⁻ to⁻ jiih⁻ he⁻ juu⁺ dsa⁻.

15 Hi⁻ sa⁻ ga⁻jna⁻ jmi⁻ kih⁺ nê⁺ je⁻ jee⁺ na⁻sii⁻ jmi⁻ kih⁺ lä⁻jëe⁻ hi⁻ na⁻jnaä⁺ kih⁺ Dio, ga⁻jwää⁺ dsih⁺ cha⁻je⁻ juuh⁻.

21

Gyuu^h jmi⁻gyuu⁺ hmëë⁺ kyaah⁺ hwa⁺ hmëë⁺

1 Ga-jëen⁺ koq⁻ gyuu^h jmi⁻gyuu⁺ hmëë⁺, hi⁻ ga-jëen⁻ koq⁻ hwa⁺ hmëë⁺, jëeh⁺ gyuu^h jmi⁻gyuu⁺ hi⁻ hwa⁺ he⁻ ma⁺ la⁺ to⁻në⁻ ma⁻ngëë⁺ ba⁺ ja⁻. Hi⁻ jmi⁻ñeeh⁺ mo⁻so⁻ cha⁻ ga⁻.

2 Jnä⁺ Jwaa⁺ ga-jëen⁻ koq⁻ jwii⁻ na⁻jngii⁺ he⁻ chee⁻ Jerusalén hmëë⁺ he⁻ ga⁻jyoo⁺ gyuu^h jmi⁻gyuu⁺ kih⁺ Dio, lä⁻koq⁻ jaa⁻ dsa⁻më⁻ hi⁻ ma⁻na⁻llu⁺ kih⁺ dsa⁻ñuu^h kya⁺.

3 Ja⁻ga⁻ga⁻nuun⁺ koq⁻ juu⁺ ga⁻hlëeh⁺ kii⁻ he⁻ ja⁻ gyuu^h jmi⁻gyuu⁺ he⁻ ma⁺ jäh⁺:

—Hee⁻ la⁻ hne⁺ kih⁺ Dio he⁻ chih⁺ jee⁺ kih⁺ dsa⁻ jee⁺ gyay⁺ ko⁻jøh⁺ kyaayh⁺. Dsa⁻ he⁻ lee⁺ jwii⁻ kiyh⁺. Hi⁻ Dio gya⁻ ko⁻jøh⁺ kyaayh⁺ hi⁻ ja⁻ ba⁻ hñii⁺ Dio lee⁺ Dio kyaay⁺.

4 Jee⁺ ja⁻ mi⁻kih⁺ Dio jmi⁻ he⁻ tuu⁻ mi⁻në⁻ dsa⁻, jee⁺ ja⁻ mo⁻so⁻ juuy⁺ jiih⁺ koh⁺, ni⁻ mo⁻so⁻ ki⁻hooyh⁺, ni⁻ mo⁻so⁻ cha⁻ ga⁻jee⁺ mo⁻ jii⁺ kiyh⁺, jëeh⁺ ma⁻ngëë⁺ ba⁺ lä⁻jë⁻ he⁻ to⁻në⁻ —ga⁻jäyh⁺.

5 Hi⁻ ma⁻gya⁻ jmee⁻ hih⁻ he⁻ ga⁻jäh⁺:

—Jnä⁺ jmeen⁻ hmëë⁻ lä⁻jë⁻ go⁻te⁻ he⁻ cha⁻.

Koq⁻ ka⁻läh⁺ ga⁻siiyh⁺ jnä⁺:

—Sii⁻ he⁻ la⁻. Jëeh⁺ juu⁺ la⁻ sa⁻ na⁻he⁻, la⁺ ju⁻dsoo⁺ jmah⁺.

6 Hi⁻ ga⁻jäyh⁺:

—Ma⁻ la⁻ ba⁻. Jnä⁺ he⁺ laan⁺ lä⁻koq⁻ hwëh⁺ A kyaah⁺ hwëh⁺ Zeta, jnä⁺ he⁺ ma⁻laan⁺ jää⁺ ja⁻ga⁻ nøø⁺ jmi⁻gyuu⁺, hi⁻ lä⁻jiih⁺ hee⁻ jmi⁻gyuu⁺ lä⁻ ma⁻laan⁺ ja⁻ ba⁻. Hi⁻ lä⁻ kii⁻ dsë⁻, jnä⁺ kwan⁺ hiih⁺ jmi⁻ he⁻ la⁻ cha⁻ ba⁻ he⁻ jmee⁺ chaay⁻ tää⁺.

7 Hi⁻ ga⁻lih⁺ mi⁻te⁺, hyoyh⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ la⁻. Jnä⁺ leen⁺ Dio kyaay⁺, hi⁻ hi⁻ he⁻ lee⁺ gyuu⁺ kyaan⁻.

8 Pero lä⁻jëe⁻ hi⁻ goh⁺, kyaah⁺ hi⁻ sa⁻ jmee⁻ dsoo⁺, hi⁻ jmee⁻ he⁻ sa⁻ lä⁻ jëe⁻ jne⁺, hi⁻ jngëeh⁻ dsa⁻, hi⁻ më⁻ hi⁻ ñuu^h hi⁻ kaah⁺ wa⁺ hi⁻ cha⁻ hi⁻, hi⁻ jmee⁻ ji⁻ nah⁺, hi⁻ jmee⁻ juuh⁻ kih⁺ dio hi⁻ na⁻laa⁻ kaah⁺ dsa⁻, kyaah⁺ lä⁻jëe⁻ hi⁻ ta⁻juu⁺, hi⁻ he⁻ dsa⁻ naä⁺ cha⁻je⁻ juuh⁻, jee⁺ koo⁻ kyaah⁺ azufre, jee⁺ ga⁻të⁻ to⁻ jiih⁻ juu⁺ dsa⁻ —ga⁻jäh⁺ Dio.

Jee⁺ jwii⁻ Jerusalén hmëë⁺

9 Jā-ga jay' jee' ma' chehn' jā-, jāa- jee' lā-jēē- ángel hī- ma' chooh- gyii' kyaah' jee' ma' haa' lā-jē- gyii' he- wii' he- jā- jee' llaa' go-te-. Ga-siiyh' jnā':

—Ñā- jee' la-, mah' hāāhn' hne- dsa-mē' hī- la' hmooh' lee' mē' Borrego māh' —ga-jāh' ángel.

10 Mah' ga-jōōy' kih' jmi'-lle' kin- jee' ma' chih' koo- moh' juuh- ñii', mah' ga-heeyh' jnā' Jerusalén koo- jwii- juuh- he- na-jngii' he- ga-jyoo' gyuuh' jmi'-gyuu' he- ja' kih' Dio.

11 Ma' jnā' jēē- ñih' kyaah' jmēē' kih' Dio. La' jih'gyeh' lā-koo- mi'kuu' he- la' na'hñaa' jwēte, lā- la' koo- mi'kuu' jaspe, he- jēē- lā-koo- wa-hu-.

12 Na-jnē- lā-ku' lā-jii' jee' jwii- jā- kyaah' na'hyah- juuh- hi' ñii' choo' gya-to' ho'haah'. Lā-koo- ho'haah' jā- ma' cheh' jāa- ángel, hi- nē' ho'haah' jā- ma' na-sii' jmii- ma' kih' kih' kih' lā-jēē- gya-tuu' nāa' dsa- Israel.

13 Ta' jwoo' ta-la' ga-hya- hyoo- ma' lle' hnē- wa'haah', ta' jwoo' ta' kye' ma' lle' hnē- wa'haah' ka-lāh', jā-ba' lā-jā- jwoo' ta' ñii', hnē- wa'haah', hi' ta' jwoo' ta-la' ga-dsa' hyoo- jā-ba' hnē-.

14 Jee' ma-chooh- na'hyah- ñii' jā-, ma' la' kyaah' gya-to' ti'. Nē' kih' na-sii- jmii- kih' lā-jēē- gya-tuu' apóstole kyaa' Borrego māh'.

15 Hī- ma' hlēēh- kyaah' jnā' he', ma' chooh- koo- síhma-tah- he- lla' hih' he- na-la' kyaah' ku'nōō', kyaah' he- kay' hih' jee' jwii- jā- kyaah' wa'haah' kih', hi' kyaah' na'hyah- kih'.

16 Jee' jwii- jā- ma' la' kye' kyeēh', kwee- ba' la' lā-kyoo- lā-hu'. Hi' ángel he' ga-kay' hih' jee' jwii- jā- kyaah' síhma- kiyh'. Ga-tē' to' mil na-dsē- to' hña-loo' kilómetro lā-kyoo-, hi' jā-ba' kō-jā- te' lā-hu' hi' lā-ñii' ka-lāh'.

17 Jā-ga ga-kay' hih' na'hyah- kih' jee' jwii-, ga-tē' hña-loo' na-dsē- to'loo' kye' lēē-, jā-ba' lā-koo- la' hih' he- koooh- dsa- jmi-gyuu'.

18 Na'hyah- jā- ma' la' kyaah' kuu' jaspe. Pero jee' jwii- jā- ma' la' kyaah' ku'nōō' jmah', ma' jnā' jēē- go-te- lā-koo- wa-hu- he- na-jngii'.

19 Ti' na'hyah- kih' jee' jwii- jā-, ma' na-lii' kyaah' lā-jē- kuu' he- la' na'hñaa'. To-nē' ti' na'hyah- ma' la' kyaah' jaspe, jee' ga-tē' to' ma' la' kyaah' zafiro, jee' ga-tē' hnē- ma' la' kyaah' ágata, jee' ga-tē' kye' kyaah' esmeralda,

20 jee' ga-tē' hña' ma' la' kyaah' ónice, jee' ga-tē' jñii' kyaah' cornalina, jee' ga-tē' gyii' kyaah' crisólito, jee' ga-tē' jña' kyaah' berilo, jee' ga-tē' ñu' kyaah' topacio, jee' ga-tē' gya' kyaah' crisopraso, jee' ga-tē' gya-koo' kyaah' jacinto, hi' jee' ga-tē' gya-to' kyaah' amatista.

21 Gya-to' wa'haah' jā-, ma' la' gya-to' perla. Lā-koo- lā-koo- gya-to' wa'haah' jā-, ma' la' koo- perla ba'. Hi' jwē' kih' jee' jwii- jā-, ma' la' kyaah' ku'nōō' jmah', ma' jnā' jēē- go-te- lā-koo- wa-hu- he- na-jngii'.

22 Sa' ga-jēēn' gwah- jee' jwii- jā-, jēēh' Dio hī- lāa' Dsa-jōōh' jnān' hī- cha-ga-lā-jē- be' kih', kyaah' Borrego māh', hī- he' ba' lāa' gwah- jee' jā-.

23 Jee' jwii- jā- mo-so' jmeē' bii' jmēē' kih' hyoo-, ni' jmēē' kih' sih-, jēēh' kyaah' ma-la' jmēē' kih' Dio ba' jnā', hi' Borrego māh' ba' hī- choo' wa'je- kih' jee' jwii- jā-.

24 Lā-jēē- dsa- hī- dsa-taah' lā-kaa- hwa' jā- ngēy' jee' jnā' wa'je-. Hi' lā-jēē- rey hī- tāāh' jmi-gyuu' dsa-kay' jee' jwii- jā- lā-jē- he- cha- kiyh'.

25 Sa' jnē' jih'koh' wa'haah' kih'. Jee' jā- le' jmi' ba' jēēh' mo-so' lā-cha- hwē'.

26 Lã-jëë dsa-hi dsa-taah hwa ja, dsa-näy dsa-kay jee ja-lã-jë nëe he-cha-kiyh.

27 Jee ja-mo-so dsa-taah ni-jaa hi-jmee wa-la-cha-la, ni-hi-jmee he-sa-lã-jëe jne, ni-hi-jmee juu-ta-juu. Jee ja-dsa-taah ma-la-hi-na-sii-jmii-kih nê je-kih Borrego mah jee-na-sii-jmii-kih-lã-jëë hi-na-jnäã-kih Dio.

22

1 Ma-ngëë he-ja, hih-ángel he-na-heeyh jnä koo-jmi-jmah, he-jmee chaã-dsa. Jmii-ja-jëë-lã-jëë-wa-hu, he-hya-jee-gya Dio kyaah Borrego mah.

2 Hi-dsa-ngëë to-dsaah cha-jwë-kih jee-jwii-ja. Lã-koo-lã-koo-jwoo-kih-jmii-ja, ma-tøø-hma-he-jmee-chaã-dsa, he-hii-gya-to-nëe-mii, ma-koo-nëe-lã-jaa-sih. Kyaah-moo-kih-hma-ja, dsa-hläã-lã-jëë-dsa-hi-chaã-jee-ja.

3 Jee-ja-mo-so-lã-cha-ga-lli-wii. Dio kyaah Borrego mah dsa-taayh ko-jøh kyaayh hi-lã-jëë-hi-nmah-kiyh jmee-ta-he.

4 Ma-ja-jëëy Dio. Hi-jmii-kiyh-na-sii-cha-kyey.

5 Jee-ja-mo-so-lã-cha-ga-hwë. Mo-so-jmee-bii-na-hih-je, ni-jmëe-kih hyoo, jëeh Dio Dsa-jøøh jnän-choo-wa-je-kih. Jee-ja-dsa-taayh ko-jøh kyaayh mah-jmeey-hih-ga-lã-jë-joh-jmii-cha.

Ma-ya-jäh-jäh Jesucristo

6 Mah-ga-jäh-ángel he-siih-jnä:

—Juu-la-sa-na-hee, la-ju-dsoo-go-te. He-ba Dio Dsa-jøøh jnän, hi-ga-jøø-kih-lã-jëë-hi-ma-ngëë-juu-kiyh, ma-cheey-ángel kyaay mah-mi-jnäy-kih-lã-jëë-hi-jmee-ta-he-kiyh, lã-jë-he-jmee-bii-le-to-cha-h-la-ga-jäh-ángel.

7—Hii-jnä-jahn-to-cha-h-la. Llu-la-kih-hi-høø-juu-he-hlëeh-kih-he-na-ga-le-ta-cha-në-he-na-sii-la-ga-jäh-Jesús.

8 Jnä-Jwaa-ma-nuun-hi-ma-jëen-lã-jë-he-la. Ma-ngëë-ma-nuun-hi-ma-jëen, ga-juuhn-jnën-huu-tii-ángel mah-ga-jmäã-jnih-jøøh, hi-ma-mi-jnäã-lã-jë-he-la-kin.

9 Pero-ángel he-ga-siih-jnä:

—Jëë-da, ta-jmee-lã-na, jëeh-kwee-ba-laän-kyaah-hne-jee-jmeen-ta-he-kih Dio kyaah øøh-hne-hi-ngëë-juu-kih Dio, hi-kyaah-lã-jëë-ga-hi-høø-juu-he-na-sii-jee-la. Jmee-jmah-kih Dio ba.

10 Hi-ga-siiyh-jnä-ka-läh:

—Ta-hmä-lã-jë-juu-he-hlëeh-kih-he-na-ga-le-ta-ha-në-he-na-sii-jee-la, jëeh-ma-ngoo-ya-jäh-he-lã-te-juu-la.

11 Hi-hñaa-dsë, wa-jmee-bih-hñaa-dsëy. Hih-hi-jmee-wa-la-cha-la, wa-jmee-bih-kih. Hi-jmee-he-llu, wa-jmee-bih, hih-hi-na-jngëë, wa-n-jngëë-bih.

12—Hii-jnä-jahn-to-cha-h-la. Kyen-he-kwëehn-he-ga-tëë-hyoh-lã-jaa-lã-jaa-ha-koo-te-ta-he-ma-jmeey.

13 Jnä-he-laän-lã-koo-hwëh A kyaah-hwëh Zeta, jnä-he-ma-laän-jää-ja-ga-nøø-jmi-gyuu, hi-lã-ja, ma-ke-ma-dsaa-jmi-gyuu-lã-ma-laän-ja-ba-ga-jäh-Jesús.

14 Llu' la' kih' hĭ' gyih' sa' hmih' kih' mah' hyoyh' jwē' kuyh' mii' kih' hma' he' jmee' chaa' dsa', hi' lä' ja' hyoyh' jwē' dsa' taayh' ta' ho' haah' kih' jwii' jä'.

15 Pero ga' lä' jēē' dsii' jä' ta' ka' hne', kyaah' hĭ' jmee' ji' nah', hĭ' mē' hĭ' ñuuh' hĭ' kaah' wa' hĭ' cha' hĭ', hĭ' jngēēh' dsa', hĭ' jmee' juuh' kih' dio hĭ' na' laa' kaah' dsa', kyaah' hĭ' tih' dsē' jmee' juu' ta' juu'.

16 —Jnā' Jesús ma' cheen' ángel kyaan' mah' mi' jnäy' lä' jē' he' la' kih' lä' kaa' gwah'. Jnā' laan' sa' ju' kih' David, jnä' laan' nuu' hō' hĭ' kwa' je' jih' gyeh' —ga' jäh'.

17 Jmi' lle' Na' jngii' kyaah' mē' Borrego mäh' jäh'.

—Ñā'.

Hĭ' ga' nuu', wa' jäh':

—Ñā'.

Hĭ' lä' kij' dsē', wa' jäh'. Hĭ' hnø' hih', wa' hĭyh' jmi' he' jmee' chaa' dsa', he' la' cha' go' te'.

18 Jnā' jmeen' dsoo' kih' lä' jēē' hĭ' nuu' juu' he' hlēēh' kih' he' na' ga' le' ta' cha' nē', he' na' sii' jee' la'. Cher' mah' hĭ' ga' jmee' na' dsē' ga' juu' lä' koo' lle' jee' la', tēy' lä' jē' he' wii' he' na' ga' chee' Dio lä' koo' na' sii' jee' la'.

19 Hi' cher' mah' hĭ' ga' jñuuh' juu' he' hlēēh' kih' he' na' ga' le' ta' cha' nē', he' na' sii' jee' la', lä' ja' jñuuh' Dio ka' läh' he' la' heey' he' na' sii' jee' la'. Jñuuyh' kih' chaah' hma' he' jmee' chaa' dsa', hi' lä' ja' ka' läh' jñuuyh' kih' jee' jwii' na' jngii'.

20 Hĭ' jmee' ju' dsoo' kih' lä' jē' he' la' jäh':

—Dsoo' ba', jäh'n' to' chah' la'.

Wa' la' lä' ja', nee', ñah' Jesús Dsa' jøøh' kyaan'.

21 Lä' jē' he' llu' he' la' kwa' Jesús Dsa' jøøh' jnän', wa' la' kyaah' lä' jēē' hnäh'. Wa' la' lä' ja'.